EY LLC
Kote Abkhazi Street, 44
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
Fax: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

შპს იუაი
საქართველო, 0105 თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
ფაქსი: +995 (32) 215 8822

Building a better working world

Report in accordance with the requirements of Article 7, paragraph 10 of the Georgian Law on Accounting, Reporting and Auditing

To the Shareholders and Supervisory Board of JSC Bank of Georgia

We expressed an unmodified audit opinion on the audited consolidated financial statements of JSC Bank of Georgia and its subsidiaries in our report dated 4 March 2020. The audited financial statements do not reflect the effects of events that occurred subsequent to the date our report on the audited financial statements. The effect of events described in the Management report that occurred after the date of our auditor's report on the audited financial statements were not audited by us.

In our opinion, based on the work undertaken in the course of the audit:

- The information given in the Management report for the financial year for which the financial statements are prepared is consistent with the consolidated financial statements; and
- The Management report includes the information required by the Article 7 of the Georgian Law on Accounting, Reporting and Auditing and complies with respective regulatory normative acts.

Oleg Youshenkov,

On behalf of EY LLC

Tbilisi, Georgia

21 September 2020

JSC BANK OF GEORGIA

HELPING PEOPLE ACHIEVE MORE OF THEIR POTENTIAL

Management Report 2019

INTRODUCTION 2

About Us 3
Ownership 3
Group Structure 4
Recent Developments 5

OVERVIEW 8

Financial Highlights 9
Operating Highlights 11
At a Glance 12
Retail Banking 13

STRATEGY 16

Market and Industry Overview 16
Business Model and Strategy 23
Delivering on Our Strategy 24
Retail Banking 26
Corporate and Investment Banking 35
Digital Banking Experience 37
Customer Experience Management with Medallia 39
Efficiency in Processes 40
Superior Access to Funding 43
Key Performance Indicators 45
Risk Management 50
Principal Risks and Uncertainties 64
Resources and Responsibilities 72

PERFORMANCE 88

Overview of Financial Results 88

GOVERNANCE 95

Corporate Governance Framework 96
Shareholder Engagement and Functions of GMS 96
Supervisory Board, the Committees and interaction with the BoGG Board 99
Management Board and Management Team 111
Share buybacks 115
Financial reporting procedures and risk management 116
Management Board statement 116

ADDITIONAL INFORMATION 117

Abbreviations 118
Glossary 119

Introduction

About Us

JSC Bank of Georgia (the "Bank") was established on 21 October 1994 as a joint stock company ("JSC") under the laws of Georgia. The Bank and its subsidiaries make up a group of companies (the "Group").

The Group comprises: a) retail banking, and b) corporate banking and wealth management operations in Georgia, and c) banking operations in Belarus ("BNB"). Among the ancillary business lines is leasing. JSC Bank of Georgia, the leading universal bank in Georgia, is the core entity of the Group. In the medium to long-term the Group targets to benefit from superior growth of the Georgian economy through both its retail banking and corporate and investment banking services, and aims to deliver on its strategy, which is based on at least 20% Return on Average Equity (ROAE) and c.15% growth of its loan book.

At 31 December 2019 the Bank had 272 operating outlets in all major cities of Georgia. The Bank's registered legal address is 29a Gagarini Street, Tbilisi 0160, Georgia.

Ownership

As at 31 December 2019, the principal shareholder of the Bank was JSC BGEO Group, owning 79.78% of the Bank's shares, while 19.78% of the shares were owned by Bank of Georgia Group plc. The remaining 0.44% of the shares are owned by up to a 1000 different individuals on the Georgian Stock Exchange.

Before 29 May 2018 JSC BGEO Group was fully owned by BGEO Group plc a public limited liability company incorporated in England and Wales and represented the ultimate parent company of the Bank. The shares of BGEO Group plc were admitted to the premium listing segment of the Official List of the UK Listing Authority and admitted to trading on the London Stock Exchange plc's Main Market for listed securities, effective 28 February 2012.

On 3 July 2017, BGEO Group plc announced its intention to demerge into a London-listed banking business, Bank of Georgia Group plc, and a London-listed investment business, Georgia Capital plc, by the end of the first half of 2018. The demerger was completed on 29 May 2018 and as a result, Bank of Georgia Group plc became the 100% shareholder of JSC BGEO Group through BGEO Group Limited (see below), and ultimate shareholder of the Bank.

As at 31 December 2019, BGEO Group plc is delisted and transformed into BGEO Group Limited, a limited liability company incorporated in England, whilst two demerged entities: Bank of Georgia Group plc (admitted to premium listing segment of the Official List of the UK Listing Authority and to trading on the London Stock Exchange plc under ticker "BGEO") and Georgia Capital plc (admitted to premium listing segment of the Official List of the UK Listing Authority and to trading on the London Stock Exchange plc under ticker "CGEO") continue their operation as independent London-listed companies.

Shareholder	*31 December 2019*	*31 December 2018*	*31 December 2017*
JSC BGEO Group	79.78%	79.78%	99.55%
Bank of Georgia Group PLC	19.78%	19.78%	-
Others	0.44%	0.44%	0.45%
Total	**100.00%**	**100.00%**	**100.00%**

Group Structure

JSC Bank of Georgia and its subsidiaries make up a group of companies where the primary business activities include providing banking services to corporate and individual customers. As at 31 December 2019, the principal holdings were as follows:

**49.99% of BNB owned by JSC Bank of Georgia 49.99% by Benderlock Investments Limited*

Apart from the commercial legal entities provided in the above scheme, the Bank is also the founder and major contributor to "Tree of Life Foundation, a non-profit, non-commercial legal entity established under the laws of Georgia.

Recent Developments

As a result of the global pandemic in relation to COVID-19, the Bank has introduced a number of resilience protocols and a comprehensive Business Continuity Plan (the "**BCP**") aimed at curbing the spread of COVID-19 in Georgia, mitigating the negative impact on business and the community and at complying with regulation and guidance of Georgian governmental institutions. The Bank started developing the BCP at the end of January 2020, such that all of its operations would be successfully adapted to the new operating environment, while establishing the health and safety of all staff and customers as the number one priority. The BCP was focused on three main pillars: Operating continuity and efficiency (employees, customers and community), capital, and liquidity and funding positions

Operating continuity and efficiency. The Bank has put in place a number of initiatives in order to reduce physical interaction and prevent the spread of coronavirus, whilst maintaining the full banking capability required to support and assist its customers.

Safety measures

- The Bank's main branches remained open with additional security measures introduced as discussed below. The Bank reduced the physical presence of bankers in the Bank's service centres. Two-week shifts have been introduced in front offices and other service areas throughout the business, to ensure ongoing availability of team members.
- Banking services, where possible, were conducted exclusively via call centres, which were operating remotely, with employees working from home with significantly increased capacity since March 2020.
- A three-month grace period on principal and interest payments has been introduced on all retail loans in order to significantly reduce the requirement for customers to physically visit Bank branches
- The Bank has further increased focus on its digitalisation strategy and introduced various initiatives to incentivise the transfer of customers' activity to digital channels
- In the Bank's back office environments, the majority of staff were working from home
- Additional safety measures have been introduced in the Bank's locations. Glass barriers have been installed for teller/operators to ensure secure interaction with customers; all employees are required to wear gloves and face masks and are equipped with hand sanitisers. The Bank's premises, as well as ATMs and self-service terminals, are sanitised twice a day, and all employees and customers entering the Bank premises have to undergo mandatory body temperature checks. Maximum of three customers are allowed to enter the branch at the same time. Cash center is split in two locations and operating in two-week shifts, where employees have to follow even stricter protocols and procedures in order to minimise the infection risk due to direct interaction with cash.

Support to customers and community

- All retail clients have been given the opportunity to defer applicable loan principal and interest payments for three months
- Corporate customers and all legal entities operating in the tourism industry have been given an immediate loan restructuring opportunity. Specific sectors include the hotels, as well as restaurants, travel agencies, and passenger transportation companies, amongst others
- In order to ensure uninterrupted secure service for customers and incentivise the use of remote channels, the Bank has temporarily removed fees for transactions executed through its internet and mobile banking platforms for a three month period. Furthermore, in collaboration with mobile service providers in Georgia, Bank of Georgia ensures full access to the mBank, even in the offline mode, without an internet connection. Finally, the Bank launched a nationwide educational campaign with informative and instructive videos (more than 100 pieces of educational content), which help people to get familiar with and learn easily how to use the mBank application
- The Bank financed and donated 20,000 laboratory tests of COVID-19, 10 respirators, 50,000 face masks and 60,000 gloves to the Ministry of Health of Georgia to support the battle to prevent the virus spread.

The Government anti-crisis stimulus plan. The Government announced a series of support measures designed to mitigate the negative economic impact of COVID-19. The Government's revised 2020 budget document was approved by Parliament in June 2020. The revised budget incorporates the fiscal parameters agreed with the IMF, US$1.5 billion in donor funding and fiscal stimulus measures for businesses and households affected by the coronavirus pandemic. Business support is at 3.8% of GDP and social assistance is at 2.7% of GDP in 2020 revised budget document.

Support to business | 2020 Budget. Support package for businesses amounts to GEL 1.889 billion, or 3.8% of GDP, and incorporates:

- GEL 330 million for credit-guarantee scheme
- GEL 600 million for local currency liquidity resources allocation to commercial banks
- GEL 180 million for support to agriculture sector, and construction sector, including interest rate subsidies on mortgage loans
- GEL 115 million for support to tourism sector, including subsidies on loan interest payments and exemption of property tax payments for hotels
- GEL 45 million for subsidies on flights and quarantine services support
- GEL 600 million additional VAT refund for businesses
- GEL 20 million for various support measures
- With the support of local banks, legal entities were given the opportunity of loan restructuring

Support to Individuals | 2020 Budget. Social assistance package for individuals amounts to GEL 1.375 billion, or 2.7% of GDP, and comprises: coverage of healthcare-related costs in respect of COVID-19; healthcare system preparedness improvement; one-off compensation for self-employed persons who lost their jobs; six-month compensation for private sector employees who lost their jobs; income tax relief to businesses who retain workers for six months; six-month compensation for vulnerable and large families, as well as adults and children with disabilities; subsidies for three-month utility bill payments.

International support. Georgian authorities have mobilised US$3.0 billion financing from the International Monetary Fund (the "IMF") and other international partners (US, EU, World Bank, KFW, AFD, EBRD, EIB, ADB, etc.) to respond effectively to the COVID-19 pandemic associated economic crisis. Of this funding, US$1.5 billion is earmarked for the public sector and US$1.5 billion for the private sector. The IMF's financing is c.US$400 million, of which US$200 million was already disbursed to the budget.

In March 2020, NBG introduced an updated Supervisory Plan for the banking sector with immediate effect, aimed at alleviating the negative financial and economic challenges created by the global COVID-19 pandemic. The measures were mainly focused on capital adequacy and liquidity initiatives that allow banks to use existing regulatory capital buffers to support customers in the current financially stressed circumstances, to continue normal business activities as far as possible, and to support the economy through ongoing lending operations.

Capital adequacy initiatives

- Combined buffer - the conservation buffer requirement of 2.5% of risk-weighted assets has been reduced to 0% indefinitely
- Pillar 2 requirements:
  - Currency induced credit risk buffer (CICR) requirement reduced by 2/3rds indefinitely
  - The phase-in of additional credit portfolio concentration risk buffer (HHI) and net GRAPE buffer requirements on Common Equity Tier 1 (CET1) and Tier 1 capital, planned at the end of March 2020, has been postponed indefinitely
  - The possibility of fully or partially releasing the remaining requirements of Pillar 2 buffers (HHI, CICR, net GRAPE), if necessary, remains open
- During the period the banks are allowed to partially or fully use the Pillar 2 and conservation buffers, the banks are restricted to make capital distribution in any form.

General loan loss provisioning relating to COVID-19. NBG requested the Georgian banks to create general provisions under the local accounting basis in the first quarter of 2020; this accounting basis is that used for calculation of capital adequacy ratios. The specific quantum of the provision reflects the NBG's current expectation of estimated credit losses on the lending book of the banking system for the entire economic cycle, given current economic expectations. The NBG considers the banking system capital ratios to be sufficiently in excess of the expected minimum capital requirements, to be able to absorb this upfront general provision, whilst maintaining sufficiently comfortable buffers over the required minimum capital ratios.

Liquidity initiatives

- Liquidity coverage ratio (LCR) requirements (for local and foreign currency, as well as total requirement) may be revisited and reduced, if necessary. On 1 May 2020, NBG temporarily cancelled the 75% LCR requirement for local currency for a one-year period, or until further communicated by NBG
- Mandatory reserve requirements may be revisited and reduced, if necessary
- The eligibility criteria for repo-eligible securities has already been extended by NBG and may be revisited further, if necessary, to support GEL liquidity

Bank of Georgia's capital adequacy ratios, funding and liquidity positions have been strong, and remain comfortably above the Bank's minimum regulatory requirements. As of 30 June 2020, the Bank's liquidity coverage ratio stood at 135.4% and net stable funding ratio at 136.6%, compared to the 100% minimum required level. The CET1, Tier 1 and total capital adequacy ratios were 9.9%, 12.0% and 17.4%, respectively, comfortably in excess of the respective minimum required levels of 6.9%, 8.7% and 13.3%.

The NBG considers the Bank's capital ratios to be sufficiently in excess of the expected minimum capital requirements, to be able to absorb this upfront general provision whilst maintaining a sufficiently comfortable buffer over the required minimum capital ratios. This is supported by the Bank's recent track record of strong profitability, and capacity to generate high levels of internal capital.

In addition, on 2 April 2020, the Bank drew-down the second tranche of the US$107 million subordinated syndicated loan facility signed in December, 2019, in the amount of US$55 million. The Bank received the NBG's approval on classification of the facility as a Bank Tier 2 capital instrument under the Basel III regulation since April, 2020 and this further improved the overall capitalisation of the Bank.

Impact of COVID-19 global pandemic on financial results and economy. From a macroeconomic perspective, there was clearly a significant negative impact in all areas of the economy, resulting in a reduction of economic activity in April and May of 2020 on the back of the lockdown restrictions put in force. However, the Government's immediate and successful response to the evolving COVID-19 pandemic enabled the domestic economy to reopen much faster than any other economy in the region, and we already saw a rebound in economic activity in June, after the release of restrictions and reopening of domestic tourism throughout the country. This was further followed by the announcement of the Government's anti-crisis stimulus plan, which includes a social assistance package for individuals, as well as tax exemptions and various funding mechanisms for businesses, and stimulus plans for various sectors of economy.

Local currency funding has experienced a significant pressure, resulting in an increase in interest rates in April and May 2020, however, this impact was subsequently stabilised to more normal levels as a result of the new local currency funding instruments introduced by the National Bank of Georgia (the "NBG") to the market in order to support the GEL liquidity.

We are now experiencing a better than expected recovery in business activity, improving significantly in many key economic areas to close to pre-COVID-19 levels: remittances improved in May 2020 and grew significantly by 17.8% y-o-y in June 2020; consumer demand improved in June 2020 based on banking card payment activities; and VAT turnover statistics (down 32.8% y-o-y in April 2020, down 22.2% y-o-y in May 2020, and down 6.2% y-o-y in June 2020) also demonstrated a recovery in business activity, mostly in trade, construction, real estate and manufacturing sectors.

During the second quarter of 2020, the Georgian Lari has performed very well and appreciated by 7.0% against the US Dollar, mostly supported by the NBG's interventions, external funding support and strong remittance flows. There has been some careful reopening of international borders, but we do not expect to see any significant levels of international tourism during the remainder of 2020. As a result, we now expect to see the Georgian economy contract by 5.1% during 2020, followed by the GDP growth of c.5.0-5.5% in 2021, based on the estimates of our brokerage and investment arm, Galt and Taggart.

The second quarter of 2020 results have been significantly impacted by the environment in which we operate and the measures we have put in place to manage the crisis. The largest impact was felt in the Retail Banking business, which was impacted by the slow-down of economic activity on the back of the Government's lock-down restrictions, temporary closure of the express branches (mostly re-opened in June), temporary removal of fees on transactions through digital channels, slower lending activity, three-months grace periods on loans, more expensive local currency funding, among others.

- Net fee and commission income was down only 9.9% y-o-y in June 2020 following bigger decreases of 42.5% y-o-y in April, and 21.2% in May. This demonstrates strong recovery dynamics in our fee income generation since May, on the back of improved remittances in May and June, increased consumer demand in June as measured by banking card payment activities, and the recovery in VAT turnover statistics of local business
- Client deposits increased significantly by 6.9% during the quarter (the growth on a constant-currency basis was 11.9% q-o-q), which demonstrates that the immediate outflow of customer funds in March 2020, was a temporary response to the COVID-19 outbreak shock, which quickly stabilised.

Overview

Financial Highlights

Continued strong momentum reflected in 2019 financial results in the new base year, on the back of the significant changes in the regulatory environment

Operating income
(GEL million)

1,072.2

+8.1% y-o-y

2017	860.7
2018	991.7
2019	1,072.2

Cost of credit risk ratio

0.8%

-90 bps y-o-y

2017	2.3%
2018	1.7%
2019	0.8%

Cost to income ratio (adjusted)[1]

36.0%

+0 bps y-o-y

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	36.0%

Cost to income ratio (reported)

37.2%

+120 bps y-o-y

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	37.2%

Profit adjusted for one-offs[2]
(GEL million)

527.1

+27.0% y-o-y

2017	338.9
2018	415.1
2019	527.1

Profit (reported)

512.9

+49.3% y-o-y

2017	338.9
2018	343.5
2019	512.9

Return on average equity (ROAE) (adjusted)[2]

27.8%

+150 bps y-o-y

2017	24.4%
2018	26.3%
2019	27.8%

Return on average equity (ROAE) (reported)

27.0%

+520 bps y-o-y

2017	24.4%
2018	21.8%
2019	27.0%

[1] The 2019 cost to income ratio adjusted for GEL 12.4mln one-off employee costs (gross of income tax) related to termination benefits of the former executive management.
[2] The 2019 income statement adjusted profit excludes GEL 14.2mln one-off employee costs (net of income tax) related to former CEO and executive management termination benefits. The amount comprises GEL 12.4mln (gross of income tax) excluded from salaries and other employee benefits and GEL 4.0mln (gross of income tax) excluded from non-recurring items. The 2018 income statement adjusted profit excludes GEL 3.9mln one-off employee costs (net-off income tax) related to the former CEO termination benefits, and 67.7mln demerger-related expenses (net of income tax) and one-off impact of re-measurement of deferred tax balances. 2019 and 2018 ROAE have been adjusted accordingly.

Net loans[3]
(GEL million)

11,766.8

+27.5% y-o-y

2017	7,510.9
2018	9,229.3
2019	11,766.8

Client deposits
(GEL million)

10,136.7

+23.7% y-o-y

2017	7,123.9
2018	8,196.6
2019	10,136.7

Basic earnings per share
(GEL)

18.33

+48.4% y-o-y

2017	12.18
2018	12.35
2019	18.33

Tier 1 capital adequacy ratio (NBG, Basel III)

13.6%

+140 bps y-o-y

2017	12.4%
2018	12.2%
2019	13.6%

[3] Throughout the Management Accounts Report, the gross loans to customers and respective allowance for impairment are presented net of expected credit loss (ECL) on contractually accrued interest income. These do not have an effect on the net loans to customers balance. Management believes that netted-off balances provide the best representation of the Group's loan portfolio position.

Operating Highlights

2019 operating highlights reflect the expanding footprint of the Bank

Number of Retail Banking clients

2.5 MLN

+4.1% (over 2018)

Banking branches

272

-4 (over 2018)

Number of cards

2.1 MLN

-1.5% (over 2018)

Express Pay terminals

3,217

+102 (over 2018)

POS terminals

21,869

+4,999 (over 2018)

ATMs

933

+57 (over 2018)

Number of mBank transactions

35.9 MLN

+129.2% (over 2018)

Transactions through digital channels (%)

93.2%

+1.1 ppts (over 2018)

At a Glance

Retail Banking

Client-centric and solutions-based multi-brand strategy for more than 2.5 million clients

We are the leading retail banking player in Georgia, serving more than 2.5 million customers through the widest network of 267 retail branches, 933 ATMs and 3,217 Express Pay (self-service) terminals, a sales force of more than 3,200 people, along with our diverse products and services. Our Retail Banking business (RB), the prominent component of our business, runs a client-centric and solutions-based increasingly digital multi-brand strategy, which reaches the entire spectrum of retail customers through three well-established and recognised brands:

Express
designed to service emerging retail customers with minimal incremental operational costs through cost-efficient distance channels, such as our Express Pay terminals, internet and mobile banking, and technology-intensive Express branches.

Bank of Georgia
providing long-established traditional banking services to our mass retail clients.

SOLO
targeting mass affluent customers and providing a unique blend of banking and lifestyle products and services.

MSME
Bank of Georgia serves micro, small and medium size enterprises (MSME) through two respectively dedicated segments under the Retail Banking business. By the end of 2019, our MSME client base grew to 220,603 customers.

Gross loan book
(GEL billion)

7.5

+18.0% y-o-y

Market share[4]

38.8%

Client deposits
(GEL billion)

5.7

+31.7% y-o-y

Market share[4]

40.3%

[4] Market shares by loans and by deposits to individuals, respectively, based on standalone accounts of the banks published by the National Bank of Georgia as at 31 December 2019.

Corporate and Investment Banking

Integrated solutions for our Corporate and Investment Banking (CIB) clients

The Bank is a leading corporate lender in the country with deep sector knowledge and local expertise. Our corporate banking business is characterised by flexibility in meeting our corporate clients' individual needs and offers one of the most comprehensive range of products and services in the country. We are proud to accommodate c.2,700 businesses in Georgia and play our part in developing various sectors of the economy such as trade, energy, industry and tourism, among others. Corporate banking additionally serves as a leading trade finance business in Georgia and provides leasing services through the Bank's wholly owned subsidiary, Georgian Leasing Company (GLC).

CIB organises quarterly industry series for its clients, where Galt & Taggart presents the industry trends and the most recent research findings. Our aim here is to share our knowledge and most up-to-date data with our clients, so that they have a full-spectre view of the country's economic sectors and investment potential.

We think of the Group's CIB as one of the most attractive employers for the best talent in the country. Ability to work on corporate finance and strategic topics with the diverse set of large corporates in the country excites our long-standing, as well as young talent, who choose to pursue careers at the Group companies.

This multifaceted financial services, coupled with relentless focus on providing the best-in-class services to our clients, makes us a universal bank of choice and top-of-mind adviser for Georgian corporates.

Gross loan book[5]
(GEL billion)

3.7

+42.5% y-o-y

Market share[6]

31.0%

Client deposits [5]
(GEL billion)

3.8

+10.1% y-o-y

Market [6]

30.9%

[5] Includes Wealth Management gross loans and client deposits, respectively.
[6] Market shares by loans and by deposits to legal entities, respectively, based on standalone accounts of the banks published by the National Bank of Georgia as at 31 December 2019.

Wealth Management

We are an established leader of investment management services in Georgia

Bank of Georgia has been active in asset and wealth management since 2005. Accommodating 1,557 local and international clients from 77 countries worldwide, our Wealth Management (WM) business provides private banking services to high-net worth individual clients and offers investment management products internationally through representative offices and subsidiaries in Eastern Europe, the Middle East and the UK. Our superior service, along with local economic stability, business-friendly environment, and favourable tax regime in Georgia, provides our clients with the unique opportunity to invest in Georgia. Many foreign customers find this proposition very attractive. The Bank believes that its Wealth Management franchise can benefit by focusing on the distribution of local debt.

Since 2017, we have hosted or sponsored regional conferences of Wealth Management in Tbilisi and abroad. The events are aimed at introducing Georgia as a regional hub for private banking services. The prospects and challenges of making Georgia a regional banking centre are discussed within the framework of the conferences, including the investment climate in Georgia, as well as the country's economy and banking sector. We plan to continue to actively support regional events in the future.

In January 2019, Bank of Georgia opened a new office in the centre of Tbilisi, which is dedicated to serve our Wealth Management clients.

WM AUM
(GEL billion)

1.5

Number of customers

1,557

Number of countries

77

BNB

Well-capitalised SME bank in Belarus

JSC Belarusky Narodny Bank (BNB) offers individual and business banking services to SMEs and middle-income retail banking customers in Belarus. Established in 1992, BNB was one of the first privately owned commercial banks in Belarus. BNB targets wider retail penetration through digital channels in Belarus.

Strategy

Market and Industry Overview

Global top-reformer

Georgia is an open and resilient emerging market. Macroeconomic performance has been positive over the last decade, with growth higher than in most peers, improved external balance, increased foreign reserves, well-managed fiscal deficit, and a stable banking sector despite currency depreciation. The comprehensive reforms that the country undergoes support the economy to realise its potential by fully integrating into the global economy.

Ease of Doing Business Index ranks Georgia in 2020

2nd

In starting a business

7th

In protecting minority investors

5th

In registering property

7th

Overall ranking

Georgia is the highest ranked economy in Europe and Central Asia region

Source: World Bank Doing Business

Economic Freedom Index ranked Georgia in 2020

12th

Georgia is ranked 6th among 45 countries in the Europe region,and its overall score is well above the regional and world averages

Source: Heritage Foundation

Corruption Perceptions Index in 2019

44th

Georgia leads the Eastern Europe and Central Asia region

Source: Transparency International 2019

Reforms-driven success

Georgia maintains a reputation of a top-reformer globally for its performance in governance and pro-business reforms. As a result, macroeconomic performance in Georgia has been positive over the last decade with growth higher than in most peers, improved external balance, well-managed fiscal deficit, and a stable banking sector, despite exchange rate depreciation.

After sluggish growth in 2015-2016 due to regional slowdown, growth picked up and external balance strengthened. Growth accelerated further at an estimated 5.1% in 2019, despite Russia's direct flight ban. Being an open economy, Georgia is not immune from external shocks, however, its diversified economic base and diversified economic linkages minimise potential negative impact from any particular partner country.

The Economic Liberty Act, effective since January 2014, ensures the continuation of a credible fiscal and monetary framework for Georgia, by capping fiscal deficit at 3% of gross domestic product (GDP) and public debt at 60% of GDP. The Economic Liberty Act also requires the approval of the electorates through a nationwide referendum for imposing new taxes and raising existing tax rates, subject to certain exceptions.

Georgia has one of the world's friendliest tax regimes, having removed a number of taxes, from 21 in 2004 to just six currently. The tax burden has been reduced and further tax incentives of recent years include the application of corporate income tax only on distributed profits since 2017, and a five-fold tax rate cut for small businesses starting from 2018.

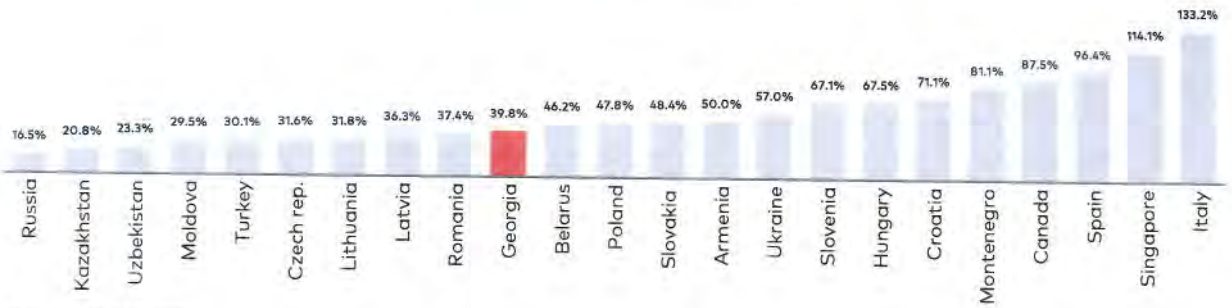
Georgia is pro-Western oriented, keeps close ties with the International Financial Institutions (IFIs) and open trade policies. In June 2014, Georgia signed an Association Agreement and related Deep and Comprehensive Free Trade Agreement (DCFTA) with the EU. Visa-free travel to the EU, granted to Georgian passport-holders in March 2017, is another major success for Georgian foreign policy. While remaining committed to EU integration, Georgia has also managed to stabilise its relations with Russia, as the latter lifted its embargo on Georgian products in 2013. Moreover, Georgia-China economic ties are increasing, and a free trade agreement signed in 2017 is expected to further expand the Chinese market for Georgia's exports. Georgia is participating in China's Belt and Road Initiative, which will also have positive spillovers on the Georgian economy and the region overall.

The country's ongoing programme with the IMF is seen to support the country in reducing economic vulnerabilities and promoting economic growth. The largest credit rating agencies (Moody's, Fitch Ratings and S&P Global Ratings) acknowledge the country's economic and institutional strength, and resilience to global shocks. This was reflected in Georgia's one-notch rating upgrade to BB from BB- from Fitch Ratings in February 2019, and from S&P Global Ratings in October 2019. The Government's emphasis is on increasing capital expenditure as well as spending on education to enhance the potential growth, while keeping fiscal deficit low.

National Bank of Georgia (NBG) aims to reduce external vulnerabilities by reducing dollarisation in the economy and supporting capital market development.

Introduction of pension reform since 2019 encourages the mobilisation of savings for investment to support medium-term growth and provide a further safety net for the elderly.

Gross Government Debt (as a % of GDP), 2019

Source: IMF, GeosTat, MOF

Regional economic hub

Georgia is well-positioned to become a regional economic hub with its business-friendly environment, developed infrastructure, stable energy supply, flexible labour legislation, sound banking sector, strategic geography and a Government committed to making structural improvements in the economy.

Georgia is a natural transport and logistics hub, connecting important regions and a market of 2.8 billion customers without customs duties. Georgia is located between land-locked energy-rich countries in the East, and European markets in the West. The Government's ongoing infrastructure investments and increased spending on roads, energy, tourism and municipal infrastructure will also reinforce the potential.

Georgia is a regional energy corridor that accounts for approximately 1.6% of the world's oil and gas supply transit volumes. Georgia's existing free trade deals (with the EU, CIS, EFTA, Turkey, China, Hong Kong, and ongoing negotiations with India), enable it to access a market of 2.8 billion customers. These are expected to further strengthen Georgia's positioning as a platform to trade with, produce for, and service regional markets.

Georgia is already an established popular tourism destination. Travel inflows are a significant source of foreign currency for Georgia, with tourist numbers already exceeding the local population of 3.7 million. In 2019, tourist arrivals reached 5.1 million, generating US$ 3.3 billion, or 18.4% of GDP. The Government enhances Georgia's positioning as a four-season tourism location through improved connectivity of different regions, with an aim to tap into their potential.

Stable energy supply and electricity transit hub potential. Georgia has a developed, stable and competitively priced energy sector. The country has overcome the chronic energy shortages of electricity and gas supply interruptions of a decade ago by renovating and building new hydropower plants (HPPs), improving transmission infrastructure and diversifying its natural gas import partners. The energy needs of the country are being addressed by constructing HPPs, and renovating and rehabilitating internal and external electricity grid and natural gas pipelines.

Currently, only an estimated 25% of Georgia's hydro potential is utilised. Government policy over the last decade has encouraged the investment in the hydropower sector, resulting in 43 new HPPs, with a total capacity of 485MW, being added to the system over 2012-2019. The pipeline of investment projects in the energy sector is estimated at about US$ 5-6 billion in the next five to seven years, including conventional and run-off hydro, wind and solar projects at various stages of development.

Georgia's transmission capacity is poised to increase, and accommodate an additional installed capacity of 3.5GW by 2027 to meet the growth in export and domestic demand. Georgia is foreseen to be an electricity transit hub for neighbouring economies. In 2016-2019, 1,253GWH was already transited through Georgia to neighbouring countries.

Attractive place for foreign investors. Foreign Direct Investment (FDI) is an important source of financing growth in Georgia, as well as a reliable source of Georgia's current account deficit funding. Georgia's business-friendly environment coupled with its sustainable growth prospects attracted substantial FDI, averaging 8.7% of GDP over the last decade. Major beneficiaries are transport, tourism, construction, financial and energy sectors. The EU remains a top-investor.

Georgia has not yet tapped into international markets. Despite growing free trade deals, Georgia's exports are still dominated by used car re-exports and resource-based metals and minerals. Meanwhile, export is well-diversified by destination markets with top export markets (Azerbaijan and Russia) having only a 26% share in total. One of the biggest changes in destination markets has been a reorientation from the Russian market after the 2005 embargo, as it forced Georgian producers to redirect exports to other Commonwealth of Independent States (CIS), the EU and other markets. Access to new large markets (the EU and China) could increase market penetration. There is also scope for diversifying agricultural exports, once the quality and standards improve under EU DCFTA.

The Georgian economy in 2019 and beyond

Georgia's economy has generated fastest growth since 2012 at 5.1% in 2019, despite Russia's direct flight ban. The current account deficit in 2019 reached a historic low, with goods exports increasing 12.4% y-o-y, remittances up 9.7% y-o-y, and tourism revenues up 1.4% y-o-y. Strong corporate loan growth and acceleration of public infrastructure spending were also instrumental in driving growth. Inflation increased and came in at 7.0% in December 2019, reflecting higher tobacco excises and GEL depreciation. The NBG raised the monetary policy rate and sold foreign currency reserves to address rising inflationary pressures.

Despite the challenging environment, international reserves increased to US$ 3.5 billion. The largest credit rating agencies (Moody's, Fitch Ratings and S&P Global Ratings) acknowledge the country's resilience to global shocks, reflected in one-notch rating upgrade from Fitch Ratings and S&P Global Ratings in 2019 (while Moody's did the same in 2017).

In 2020 there was a significant reduction in economic activity in April and May on the back of the lockdown restrictions in force due to COVID-19 pandemic. The Georgian Government's immediate and effective response to the evolving COVID-19 pandemic enabled the domestic economy to reopen much faster than any other economy in the region. As a result, Georgia is now experiencing a better than expected recovery, with business activity starting to improve significantly in June and July. During the second quarter of 2020, the Georgian Lari has performed very well and appreciated by 7.0% against the US Dollar, partly supported by the NBG's interventions, external funding support and stronger than expected remittance flows. There has been some careful reopening of international borders, but we do not expect to see any significant levels of international tourism during the remainder of 2020. As a result, we now expect to see the Georgian economy contract by 5.1% during 2020, followed by the GDP growth of c.5.0-5.5% in 2021, based on the estimates of our brokerage and investment arm, Galt and Taggart.

Well capitalised banking sector with low non-performing loans (NPLs)

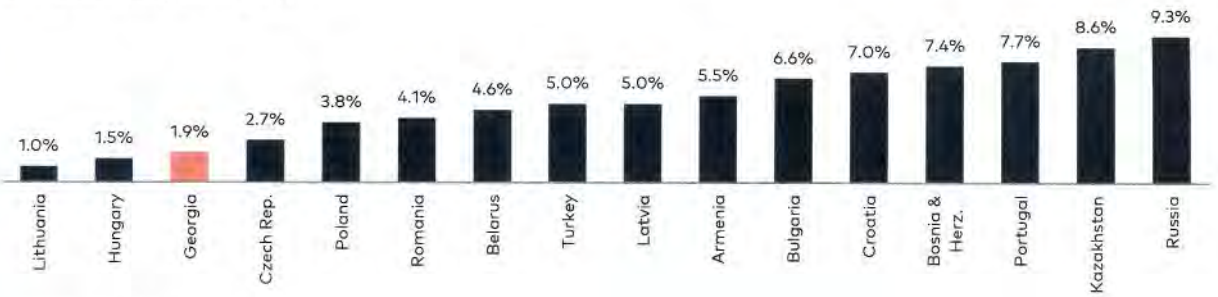
The Georgian banking sector has been one of the fastest growing sectors of the Georgian economy. The banking sector's assets growth rate of 18.1% (ten-year CAGR) has far outperformed the nominal GDP growth rate for the same period. The banking sector is entirely privately owned and quite concentrated, with the two largest banks accounting for 74.5% of the total banking assets at 31 December 2019.

Prudent regulation and conservative oversight by the central bank of Georgia resulted in stability and resilience of the financial sector during different shocks to the economy. The Georgian banking sector has remained profitable and maintained its credit ratings with a stable outlook, even during multiple downgrades of other banks in the region in 2015-2016. Due to NBG's conservative regulations, liquidity and capitalisation rates in the banking sector have been historically high. Nevertheless, the sector's profitability has remained robust, with return of equity at 21.8% over the past three years.

In 2019, the average total capital adequacy ratio remained close to 19%, the share of NPLs stood at 1.9% and the overall liquidity ratio remained high, at close to 40%. Corporate loan book drove the credit growth in 2019 with total portfolio growth at 20.1% y-o-y. As a result, loan to GDP ratio reached 63.8%, with corporate loans at 31.0% of GDP. The deposit dollarisation reached 64.1% and loan dollarisation stood at 55.1% in 2019, below the levels of 2017 when reform started.

As a result of regulations on consumer lending introduced by NBG since 2018, riskier retail loan portfolio decreased, while corporate, MSME and mortgage lending growth accelerated, having positive impact on the Georgian banking sector, the Georgia's economic potential and growth outlook.

Non-performing loans, 2019

Source: IMF, NBG

Our Mission

We are here to help people achieve more of their potential

We are here to help people achieve more of their potential. In this context, a new brand platform has been adopted and our first new brand campaign was launched at the beginning of October 2019. Bank of Georgia is the brand that stands for taking action and doing something about it; we are here to empower and support our customers and employees. Bank of Georgia aims to support and celebrate people who strive to succeed, regardless of their challenges. We strive to unite our employees around our common values and stand by them. We encourage a feedback culture internally. In order to have effective internal communication systems to better connect the employees through sharing, we invested in Workplace – a Facebook platform for the office.

Our mission rests on three fundamental building blocks for success: our employees, corporate social responsibility and our customers. The following layout provides a snapshot of how we plan to develop each of these directions.

Employee engagement

Values-based organisation	**Feedback culture**	**Effective internal communication**

The success of our new strategy depends on two main directions: customer satisfaction and employee engagement. We have revised the key performance indicators (KPIs) of the senior management to include Net Promoter Score (NPS) and Employee Net Promoter Score (ENPS). There are very encouraging signs throughout the business lines showing improved customer satisfaction (CSAT) and higher employee engagement scores. Not to stop there, we have invested in the leading customer experience management platform, Medallia. It will help us capture and prioritise large amounts of customer feedback. It is being rolled out first throughout the Bank's digital channels, and we are planning to expand it to the call centre and branches in 2020.

Corporate social responsibility

Education	**Employment**	**Business**

Our new Corporate Social Responsibility (CSR) strategy has been aligned with our new mission – to help people achieve more of their potential. We do this through focusing on three main pillars: education, employment and MSME development.

Customer experience management

MEDALLIA

Bank of Georgia has invested in #1 Experience Management Platform

Engage every customer	**Engage every employee**	**Improve every experience**
▪ Capture input across journeys and channels ▪ Efficiently 'close the loop' for every customer	▪ Encourage employees to act promptly on the feedback ▪ Provide employees with timely/granular data	▪ Leverage insights to systematically improve experiences ▪ Fix the problem root causes or systematically create positive experiences

Business Model and Strategy

Bank of Georgia is a Georgia-focused banking business with an impressive track record of delivering superior returns and maximising shareholder value. Bank of Georgia is a financially robust, innovative and truly public financial institution, with exemplary corporate governance standards and transparency and very strong competitive advantage in the local market in terms of attracting financial and human capital.

By harnessing its strong customer relationships, continuous digital innovation and solutions-based banking approach, the Group aims to continue to deliver on its strategy, which is based on at least 20% ROAE and c.15% growth of its loan book in the medium to long term.

JSC Bank of Georgia, the systemically important and leading universal Georgian bank, is the core entity of the Group. The Group offers Retail Banking, Corporate and Investment Banking (including Wealth Management) services in Georgia, and banking operations in Belarus through BNB.

Key medium to long-term targets

Loan book growth	ROAE	Dividend payout
c.15%	20%+	25-40%

The leading banking group in Georgia

- 20%+ ROAE over the last three years
- c.35-36% market shares in loans and deposits
- 93%+ share of transactions via digital channels
- Strong retail and corporate banking franchise
- High standards of transparency and governance

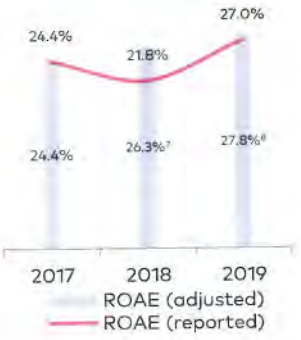
Delivering on Our Strategy

Successful track record of delivering promised strong results

Key targets

ROAE

20%+

Loan book growth

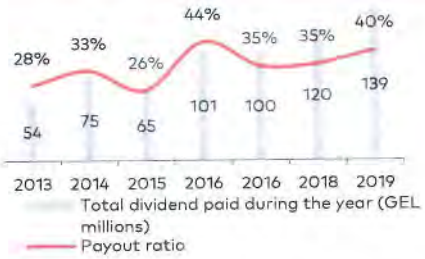
c.15%

Robust capital management track record

- **Capital position:** We aim to maintain **+200 basis points buffer** for CET1 and Tier 1 capital ratios over minimum regulatory requirements during the medium to long-term
- **Maintain regular dividend payouts:** Aiming at **25-40%** dividend payout ratio in the medium to long-term
- **GEL 653mln+** cash dividend paid during 2013-2019, within the targeted **payout ratio range** over the past seven years

Regular dividends

2019 ROAE (adjusted)[8] 27.8%

The Group has a consistent track record of delivering compelling returns in excess of 20%. In 2019, the Group delivered operating income of GEL 1,072.2 million, up 8.1% y-o-y, and profit adjusted for one-off costs of GEL 527.1 million, up 27.0% y-o-y. Individual product loan yields have continued to remain broadly stable. Our increasing focus on lending in the mortgage segment and to finer margin corporate and MSME clients has, however, led to a negative mix effect on overall loan yields and on the net interest margin, which was reduced by 90 basis points y-o-y in 2019. Yet, successful reshuffle of the loan portfolio delivered net interest income growth of 7.1% y-o-y, while net fee and commission income generation showed 17.6% y-o-y growth during 2019.

The shift in product mix improved our asset quality metrics (cost of credit risk ratio down 90 basis points) and reduced the risk-asset and capital intensity of our lending growth. This has enabled us, and we expect will continue to enable us, to maintain the Group's return on equity and superior profitability profile.

In 2019 and 2018, cost to income ratio adjusted for one-off costs was 36.0% principally on the back of ongoing investments in IT, digital and data capabilities, marketing and branch network. These investments translate into strong franchise growth and strong profitability of the Group. Going forward, we expect to continue investing in building these capabilities, but also aim to further improve our cost to income ratio towards our targeted 35% level.

2019 loan book growth 27.5%

We have demonstrated clear progress in adapting to the new banking regulatory environment. As a result of the significant regulatory changes on unsecured consumer lending, the high-yield, higher-risk unsecured consumer loan portfolio has matured out of our balance sheet and has been replaced with a lower-risk, higher-volume portfolio. The growth has been strong across all business lines, especially in CIB, SME and mortgage portfolios, resulting in the total loan book growth of 27.5% in 2019. Customer lending growth in Retail and CIB segments was 18.5% and 48.1% y-o-y, respectively, while on a constant currency basis, Retail and CIB loan books grew by 15.1% and 40.1%, respectively.

Going forward, we expect customer lending growth for the medium to long-term to be comfortably around our 15% growth target.

[7] The 2018 ROAE adjusted for GEL 45.4mln demerger-related costs, GEL 8.0mln demerger-related corporate income tax gain, GEL 30.3mln one-off impact of re-measurement of deferred tax balances, and GEL 3.9mln (net of income tax) termination costs of the former CEO
[8] The 2019 ROAE adjusted for GEL 14.2mln (net of income tax) termination costs of the former CEO and executive management.

Retail Banking

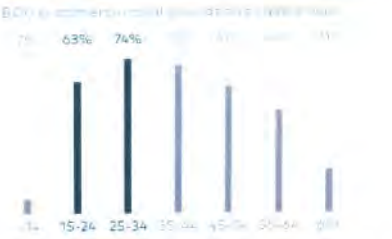
Client-centric and solutions-based multi-brand strategy

Over the past decade, Retail Banking has been a primary driver of Group growth and demonstrated excellent performance by reaching more than 2.5 million clients, delivering a retail loan book growth of 18.5% y-o-y, and Retail Banking ROAE of 29.6% in 2019. Meanwhile, we substantially improved our customer positioning in many key areas. As at November 2019 surveys and data points, Bank of Georgia is regarded as the most trusted financial institution throughout all age groups of the Georgian population.

Over 2.5 million Retail Banking clients

Most attractive bank for youth

Source: Bank of Georgia and National Statistics Office of Georgia

November 2019

Strategic objective

Our Retail Banking is made up of four segments: Express Bank for emerging retail clients; Bank of Georgia's flagship mass retail brand; SOLO for the affluent retail clients; and MSME banking. Each serves and focuses on the specific needs of their respective clients.

The past several years marked the Bank's successful transformation from a product-focused to a client-centric business model, which has resulted in more effective tailor-made services through the Bank of Georgia's multi-brand strategy. We have a deep and clear understanding of the needs of our clients, which helps us to provide personalised and relevant services to them.

Going forward, our objective is to be the bank that focuses on the success of our clients. This includes having comprehensive knowledge of their financial and non-financial needs, expectations and future plans. This knowledge is essential for us to be able to offer them broad-spectrum solutions packages, instead of providing only financial services.

Focuson products

Clear understanding of customer financial and non-financial needs and expectations

Focus on customer financial needs

Provide solutions that meet customer lifestyle needs and improves quality of life

Focus on customer success

Provide the most convenient and preferred channels

Key priorities

In order to reinforce our customer-centric approach, we introduced a solution-based offering by creating a digital ecosystem, where our clients can fulfil a variety of needs in a single integrated experience. We have made significant achievements in creating highly popular digital platforms, such as our mobile and internet banking applications (mBank and Business iBank) for our retail and business clients, respectively. Our payment ecosystem and convenient channels are a strong backbone for a smooth and enjoyable banking experience with Bank of Georgia. Loyalty programmes were designed to offer various relationship benefits to our clients. We harness advanced analytics to gauge their needs and keep our services relevant. Moreover, we launched Medallia – to be even more informed about the experiences our clients have with us. These initiatives are an integral part of our client-centric business model, now enhanced by a solutions-based banking approach, and our focus on developing ever-stronger customer relationships.

Convenient **channels**	**Payment** ecosystem	Digital **ecosystem**	Customer **experience**	Advanced **analytics**

Convenient channels

Bank of Georgia – 2019 unparalleled emerging and mass Retail Banking franchise

Service model	Product-centric cross-selling	360° financial planning
Number of branches	**162**	**93**
Number of customers	**543K**	**1,727K**
Number of products sold	**805K**	**1,979K**
Total number of transactions	**46MLN**	**23MLN**
Share of self-service transactions	89%	67%

Our Express Bank brand is aimed at the emerging bankable population. Express serves as a platform for bringing the currently under-banked population into banking. Its main focus is to enable its client base to carry out transactions in a fast and easy way. We sell only a limited number of banking products to our Express Banking clients.

We began implementing our Express Banking strategy in 2012 by rolling out small-format Express branches, offering predominantly transactional banking services to clients through ATMs and Express Pay terminals. By the end of 2019, we had 162 Express branches, comprising 61% of all retail branches, and 3,217 Express Pay terminals serving our clients.

We are leaders in Georgia in the payment systems market. In 2019, the volume of transactions through our Express Pay terminals increased by 22.3% y-o-y to GEL 8.2 billion, while the number of transactions increased by 0.1% y-o-y to 108 million. The latter was primarily influenced by the successful migration of customers to mobile and internet banking platforms during 2019. Currently, 102 out of a total of 162 Express branches are located in Tbilisi.

Express is one of the major drivers in our fee and commission income from the Retail Banking franchise and a strong channel attracting the unbanked population to the Bank, eventually growing them into mass retail customers.

Under the **Bank of Georgia brand**, we serve mass retail clients – the largest segment of Retail Banking franchise – for whom we successfully optimised and redesigned the operating model of our mass retail branches around a client-centric approach.

We strive to have a clear understanding of the financial and non-financial needs of our clients. We proactively interact with them by advising and offering them the financial products and solutions that best serve their individual lifestyle needs. Our multichannel platform is designed to ensure convenience and serve the individual preferences of individuals.

Retail Banking – payment ecosystem

We have the largest distribution channel in Georgia. Our payment ecosystem is based on physical presence of POS and self-service terminals, exclusivity in providing four international payment systems (American Express, Diners Club, Discover and JCB), along with Visa and Mastercard, and in being an exclusive provider of payment services in public transportation. Innovation is crucial in the payment ecosystem and we showcase it in our digital channels: mBank and iBank. See pages 37 to 38 for information on digital experience.

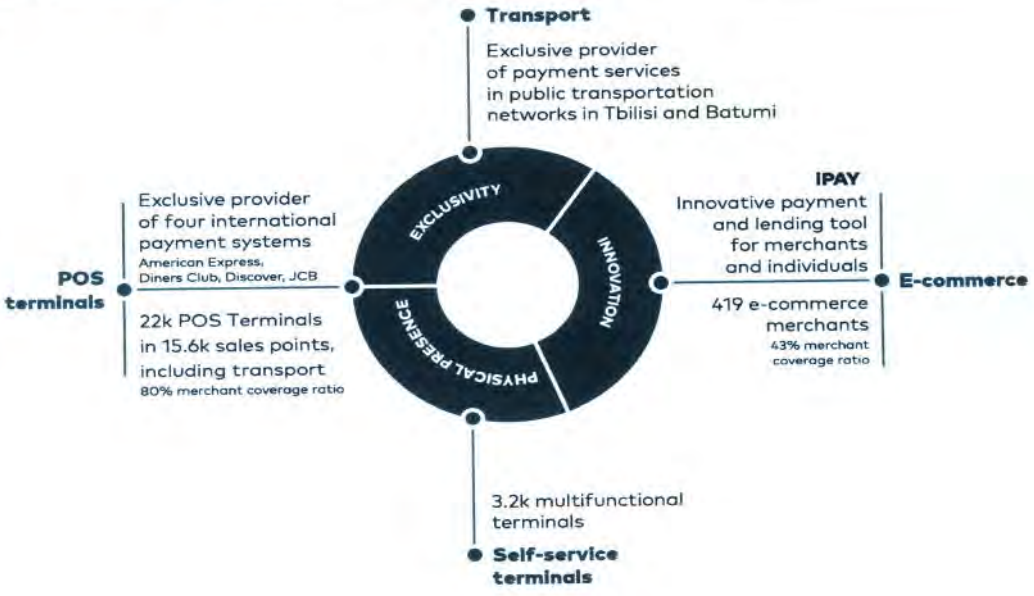
Considering that over two million people have regular contact with the Bank's channels, one of the three fundamental pillars in payment business is customer satisfaction. Our second pillar, analytical data, helps us digest more than 700,000 different types of information on customer behaviour per day and make tailor-made offerings. In terms of profitability, the third pillar, our payment business generated around 25% of the net fee and commission income of the Group's business.

Customer satisfaction	**Analytical data** source	**Revenue** contributor

Over two million people have a contact with the Bank
More than 700,000 different types of information on customer behaviour per day
25% of total net fee and commission income

In 2017, we won a tender, organised by Tbilisi City Hall, for the modernisation of the public transportation payment system in Tbilisi. As a result, the Bank continues to be the sole provider of payment support services to the public transport network, and operates Express branches in Tbilisi metro (i.e. subway) stations for the next ten years. As part of the tender mandate and the Bank's own digitalisation strategy, Bank of Georgia is implementing a modern digital payment system across the public transport network in Tbilisi, including payment processing using Visa and Mastercard cards, and creating a digital platform for ticket reservations and purchases through mobile applications.

Scale of our payment ecosystem

Campaign management

We continued to see strong growth in sales volumes and the number of products sold in client-centric branches, contributing to 18.5% y-o-y growth in the retail loan book. In order to unlock the full potential of current customers and boost a product to client ratio, we operate a loyalty programme called Plus+. The programme is part of the mass retail customer-centric approach and offers customers different status levels and reward points. They accumulate points based on their business with the Bank and can redeem points with partner companies' products and/or services. By 31 December 2019, the number of Plus+ cards more than doubled y-o-y and the Bank had 858,707 active Plus+ cards outstanding, while the total number of members grew to 1.9 million.

Customer experience

In order to continuously improve on our achievements in creating a customer-based banking experience, we invested in a top customer experience management platform – Medallia. We intend to harness the insights gained from all involved parties and make customer interactions with our Bank even more fulfilling. Further details on this platform can be found on page 39.

Advanced analytics

Another significant aspect of our efforts to grasp client sentiment and act according to their specific and immediate needs, is the use of advanced analytics. In the times when client wallet-size estimation and building probability models using machine learnings algorithms are considered business as usual, we are going a few steps forward to implement a client churn management and move to a next-best-action and real-time marketing. In order to predict a churn, we use customer segmentation models according to value, engagement level and product holding. With the help of additional trigger identification mechanisms and the models that assess probability of customer churn, we are able to design the products with retention power and use appropriate delivery channels for specific target groups. Monthly profit and loss balance trend for activated and deactivated clients reversed from negative to positive in the period from March 2019 to end of 2019. This indicator surpassed the break-even benchmark in June 2019, resulting in a cumulative net profit of GEL 6.7 million in the second half of 2019. In 2019, net loss would have amounted to c.GEL 16.7 million in the absence of the trend reversal. Actual annual net profit was GEL 2.3 million, thus realising a GEL 19 million opportunity gain.

SOLO – a fundamentally different approach to premium banking

The SOLO brand is used to serve the emerging mass affluent segment. Our new SOLO model was introduced in 2015. It is a fundamentally different approach to premium banking. As part of the new strategy, the Bank's SOLO clients are given access to exclusive products and the finest concierge-style environment at our specially designed SOLO lounges. They are also provided with new lifestyle opportunities, such as exclusive events and hand-picked lifestyle products. Measured by loan and deposit portfolios, our SOLO segment is technically the third largest bank in Georgia.

SOLO | leader in premium retail banking

Gross loans

GEL 2.2 BLN

+ 23.3% y-o-y

Deposits

GEL 2.2 BLN

+ 31.2% y-o-y

Market position

3rd bank in Georgia by portfolios

Number of clients

55K

ROAE[9]

22.2%

To qualify for SOLO services, a customer needs to have an income of GEL 3,000 per month. At SOLO lounges, clients are attended by personal bankers and, in addition to the banking products, are offered luxury goods and other lifestyle offers at cost, including a travel magazine and entertainment. SOLO organises concerts with world-famous artists. Such events are limited to SOLO clients and create additional interest in the SOLO franchise.

Profit per SOLO client reached GEL 1,640[9] in 2019, over c.21[9] times more than what we have in the mass retail segment under the Bank of Georgia brand. SOLO's gross loan book and deposit portfolio demonstrated impressive growth of 23.3% and 31.2% y-o-y, respectively, while profit increased by 42.5% y-o-y in 2019.

We successfully achieved our target of 40,000 SOLO clients by the end of 2018, up from 8,282 customers in 2015. As at 31 December 2019, SOLO serves 54,542 clients. The share of new customers acquired in 2019 accounted for c.27% of

[9] The 2019 profit and ROAE adjusted for one-off employee costs (net of income tax) related to former CEO and executive management termination benefits.

total SOLO clients at the end of the year, which clearly demonstrates the ongoing popularity of the franchise in our domestic market.

SOLO Club, a membership group within SOLO launched in 2017, offers exclusive access to SOLO's products and offerings ahead of other SOLO clients at a higher fee. This includes American Express Platinum card, which is available to SOLO Club members only. Since 2019, SOLO Club members can also enjoy a personal assistant service for lifestyle offerings. At 31 December 2019, SOLO Club had 5,482 members, up 43.3%.

Thinking ahead of customer needs

In order to further strengthen our client-centric model for SOLO clients, we created two internal sub-segments: top affluent and mass affluent clients. Each is offered tailor-made services in banking and lifestyle solutions that best correspond to their respective needs and lifestyles.

Given the exclusive character of SOLO, going forward we will mainly target growth through existing clients by increasing customer loyalty and engagement, and focus on maximising the profit per client and product per client measures.

Mid-term key objective

Excellence in customer service

Higher digitalisation

Tailor-made bundled offering

SOLO is actively diversifying the range of its lifestyle offerings in travel, entertainment, education and well-being to make the franchise even more distinguishable and enjoyable. In 2019, we introduced a range of new lifestyle offers in travel and healthcare. Our package tours in various countries were very well-received among SOLO clients. In healthcare, we designed widely-popular insurance products against terminal diseases, whereby we offer direct reimbursement of expenses in predetermined amounts.

Micro, small and medium size enterprise lending

Bank of Georgia is dedicated to serving its MSME clients and offers them a wide range of financial services, combined with flagship onboarding, support and advisory programmes, and an increasing number of various digital channels that help MSMEs achieve more of their potential.

Our focus on creating new financial instruments for SMEs and offering them new solutions for their businesses has led us to develop the initiatives that aim to help our SME clients manage their business processes and needs more effectively. We acquired and developed a factoring software which will be the first and the only digital factoring solution in Georgia when we launch it in 2020. Moreover, we are in the process of testing a supply chain finance programme which aims to make business and financial processes less costly and more efficient to SMEs. In 2019, we introduced an innovative device Smart POS. It combines the functions of the traditional POS and cash terminals and enables our clients to save costs and get credit limits, based on both cash and card transactions.

In addition to being a go-to Bank for financial products, we strive to continuously offer the most effective and worthwhile banking experience to our SME clients. The onboarding process in Bank of Georgia requires only one visit and takes as little as an hour. During this time, SMEs can register their businesses, receive a tax identification number and a full package of our services, including an account, a business card, iBank and POS and cash terminals. In 2020, we launched a digital End-2-End process for legal entities which will further simplify the onboarding process.

We successfully use the advanced analytics tools and technology necessary to have the fastest lending process for micro businesses. We centralised credit decision-making and introduced credit scoring, risk-based pricing and lending technology cards. This enables us to extend our services to rural clients as well.

Market share[10]

31.6% MSME

37.0% MICRO

26.8% SME

significant upside potential

Gross loans

GEL **2.7** BLN

+23.9% y-o-y

Deposits

GEL **808** MLN

+21.6% y-o-y

ROAE[11]

26.4%

[10] Source: internal estimation based on IFRS consolidated data, annual reports and data exchange with several Georgian banks.
[11] The 2019 ROAE adjusted for one-off employee costs related to the former CEO and executive management termination benefits.

The onboarding process for micro businesses, starting from the first meeting with the client and ending with the loan disbursement, lasts from 30 minutes to an hour.

Our goal is to continue our success in lending transformation and we actively work on further improvements in order to have a state-of-the-art lending process at the end of the journey. We support the onboarding process of our MSME clients with our flagship support initiatives, among which are: businesshub.ge, which contains advisory content for businesses; #icreate, where our clients can showcase their success; and Women in Business – a programme designed to offer businesswomen consulting services along the financial products.

We consider our multichannel coverage of MSME clients one of our biggest strengths. We have a strong presence in Georgia through our branch network, with 267 retail branches, 933 ATMs and 3,217 self-service terminals, and a superior call centre with sales competence. Moreover, we create digital value adding products with the input and participation of our clients.

In 2019, the Bank offered its business clients a fully updated business internet bank (Business iBank). It enables them to use a single credential and navigate and manage multiple businesses and personal accounts.

Going forward, our focus on client-centricity in the MSME sector will be even more profound. We plan to design a client segmentation scheme which will enable us to adjust our sales model accordingly and serve our clients based on their characteristics and needs.

In 2020, we opened a Bank of Georgia's Business branch, where well-trained relationship bankers will offer one-stop-shop banking and advisory services to our top SME clients. We are dedicated to helping them develop successful enterprises, which is why we plan to also include educational and advisory components in our services. The Business branch will be designed around a similar concept as the affluent segment in Retail Banking – SOLO – and will focus on creating outstanding banking experience for our clients, both in terms of innovative products and business-specific consulting services from a relationship banker. We aim to increase cross-selling opportunities between SOLO and SME segments, and already have a dedicated unit in place in order to tap into the existing potential in the SME market.

By the end of 2019, we had 220,603 MSME clients, up from 195,230 in 2018, and a loan book of GEL 2,697 million in 2019, up from 2,176 million in 2018.

Objectives

Bank of Georgia – a go-to bank for SMEs in need of a dedicated banking experience, high-class advisory services and expert knowledge of advanced financial products.

Strengths

One-stop onboarding	The most technologically advanced micro lending	Support services	The largest multichannel coverage in the market

Case studies: supporting Georgian MSMEs

No12 Boutique Hotel opened in 2011 in the neighbourhood of Old Tbilisi. The hotel enjoys its central location and modern looks, mixed with a cosy atmosphere of a rural home. Over time, No12 Boutique Hotel gained popularity among tourists, while the owners acquired rich experience in hotel management. They further invested in another well-located hotel and a wine bar in one of the most popular tourist locations in Old Tbilisi.

As their experience and expertise in the tourism industry grew, the owners made their next step in investing in a bigger-scale project. This is when they started working with Bank of Georgia. We financed the construction of their third hotel – g.Vino City Wine Hotel, which is in another central neighbourhood of Tbilisi.

Bank of Georgia is very supportive of the initiatives in the tourism sector and aims to make its contribution to it, as well as our clients, worthwhile.

We financed the enterprise from the funds raised from the European Bank for Reconstruction and Development within the DCFTA framework. The loan extended to our client benefited them with a special 15% of the loan cashback feature. This enabled them to reinvest the funds into the business. This is the type of cooperation we are always happy to enter into and see our clients become successful in what they do.

In Bank of Georgia we offer our MSME clients much more than funding. We support them in growing the expertise in their businesses, and connect with other knowledgeable people and potential partners. Bank of Georgia has been in partnership with EBRD for many years now. Together, we have offered technical assistance to a number of the Bank's clients, one of them being Women in Business. Within the framework of this programme, we support women entrepreneurs with funding and non-financial assistance. We have financed up to 3,000 projects since 2016, with a total volume of loans issued being around GEL 57 million.

In 2019, we organised a knowledge-sharing event for businesswomen where the Bank's Supervisory Board member Hanna Loikkanen shared her own 20 years of experience with the invited guests. She discussed women's role in business and economics, the difficulties and challenges they usually face, and how they can overcome the hurdles.

In 2019, we financed our MSME clients' participation in Stockholm Food and Wine 2019. We also sponsored our clients in Vinexpo Bordeaux 2019. Our goal is to support Georgian wine businesses to expand to other markets, connect with important market players and potential clients. One of the important events in 2019 was in the agriculture sector.

The Bank financed its clients to participate in Sommet de L'Élevage in France. Such events are essential for Georgian farmers to meet the market leaders in the agriculture sector, get to know the best practices in production and efficiency, and establish crucial contacts. Exposing Georgian enterprises to the worldwide markets opens up the opportunities to learn, improve and expand. It benefits not only the businesses, but also the economy as a whole.

In 2019, we supported a number of award ceremonies, conferences and training. We will remain active supporters of MSMEs, both in financial and non-financial terms.

Corporate and Investment Banking

With c.2,700 clients by the end of 2019, Bank of Georgia's Corporate and Investment Banking (CIB) is a leading provider of corporate banking solutions in Georgia. Our CIB franchise leverages its best-in-class expertise in product design and 360° view of every client to execute profitable transactions for the Bank and offer excellent services to clients. Given our scale, a rich portfolio of banking products and services, the industry and product expertise we possess, we are a universal bank of choice and top-of-mind adviser for Georgian corporates. We also believe that our people are our most differentiating asset and we are proud to be the employer-of-choice for the best talent in the country.

CIB's net loan book reached GEL 3.6 billion at 31 December 2019, up 48.1% y-o-y, while the growth on a constant-currency basis was 40.1% y-o-y. The top ten CIB client concentration was 9% of total loan book at the end of 2019, compared with 9% at 31 December 2018. While aiming for a healthy growth of the Corporate and Investment Banking loan book, Bank of Georgia will continue to prudently manage the concentration risk so that the exposure to its top ten clients is maintained around 10% of the total loan book. We assembled a dedicated team to focus on smaller size corporates that we believe drive sustainable growth in our business.

CIB works on an originate-to-distribute model, which enables us to improve portfolio risk-return by freeing up capital and supports growth in fee income through syndications. Moreover, major infrastructure spending from the Government of Georgia in 2019 contributed to our success in the fee business from trade finance operations. Continued focus on capital-light non-interest income supports our ROAE, given limited credit risk involved. CIB's loan portfolio is targeted to grow by c.15%, and we aim for profitability in terms of a ROAE to be at 20%+ in the medium to long-term.

Corporate and Investment Banking business also provides leasing services through the Bank's wholly owned subsidiary, GLC. The company offers various types of financial products that are customised to different segments, such as small and medium size businesses and low, medium and high income individuals.

In order to offer a universal banking platform to our clients, CIB cooperates with other business segments within the Group, which brings the benefits of knowledge-sharing, idea-generation and cross-selling opportunities.

Gross loans

GEL 3.7 BLN

+42.1% y-o-y

Deposits

GEL 3.8 BLN

+10.1% y-o-y

Market share[12] – loans

31.0%

Market share[12] – deposits

30.9%

ROAE[13]

27.1%

[12] Market shares by loans and deposits to legal entities, respectively, based on standalone accounts of the banks published by the National Bank of Georgia as at 31 December 2019.
[13] The 2019 ROAE adjusted for one-off employee costs related to the former CEO and executive management termination benefits.

Case study: supporting Georgian corporate sector

Since Zodi was founded in 2007, the company has been one of the leading importers and producers of construction material in Georgia. The main business directions of the company include: import and retail sales of interior and exterior doors; natural stones (marble, granite, quartz, travertine); as well as repair materials. The company manages six showrooms in Tbilisi and throughout Georgia (Marneuli, Rustavi, Gori, Kutaisi and Zugdidi).

In 2017, with the funding received from Bank of Georgia, Zodi opened a new showroom in Tbilisi.

In the second half of 2018, Zodi started working on the idea of opening a Georgian natural stone (granite, tuff, dibasic basalt and limestone) factory that would offer high-quality and competitively priced Georgian stone materials to the market. With the help of Bank of Georgia, in cooperation with the Government agency Enterprise Georgia, the idea was successfully realised in 2019. The company now operates a factory equipped with modern Italian, Turkish and Chinese machinery, and has an annual capacity of 50,000 square metres.

Wealth Management

Bank of Georgia's Wealth Management is a private banking arm of our Corporate and Investment Banking, which serves high-net worth individuals and offers investment management products internationally through representative offices and subsidiaries in London, Budapest, Istanbul and Tel Aviv. Since its launch in 2005, our customer base in Wealth Management increased to 1,557 clients from 77 countries and the Group's assets under management (AUM) increased to GEL 1,506.5 million at 31 December 2019, up 6.6% y-o-y.

In January 2019, Bank of Georgia opened a new office in the centre of Tbilisi, which is dedicated to serve our Wealth Management clients. A brand identity for the Bank's Wealth Management is based on the virtues of both Georgia and the Bank itself. The country offers a number of advantages such as stability, a liberal tax system, innovative financial services, a growing economy and security to international investors.

Bank of Georgia is a leading bank that delivers strong returns, constantly innovates and is known for reliability. Our strategic focus in Wealth Management is to turn it into a regional hub for private banking and extend its client base to nearby countries. A stable business environment in Georgia and Bank of Georgia's reputation and expertise make it a perfect bank for affluent individuals to do business with. Bank of Georgia is a digitally strong bank, but we always apply a tailor-made human approach where the needs of our clients are concerned.

Our goal is to become a regional hub for Wealth Management offering, and achieve a US$ 3 billion AUM as of 2024. We plan to achieve this target by reinforcing our Wealth Management product and lifestyle offerings through a wide range of sales and marketing initiatives. Among a number of products, our offering includes local high-yield bonds, global investments, special offers for Wealth Management clients, private equity deals in Georgia, tax and legal advisory, and investments through tax-efficient structure in Georgia. Our lifestyle offerings include concierge services, and offerings from local hotels and premium travel agencies. We aim to leverage our network of referral agents worldwide and partner with brand ambassadors and services companies in order to promote the country and Bank of Georgia.

Digital Banking Experience

Bank of Georgia regards the digital experience in modern banking as inherent to its own identity and strategy. We have actively invested in information technology solutions to offer our retail and corporate clients best-in-breed digital banking channels that help to make their everyday lives and businesses easier and more successful. In order to remain relevant and up-to-date with today's ever-increasing preferences in digital solutions, we observe the latest trends and practices, analyse potential novelties and quickly turn knowledge into the services our clients' need.

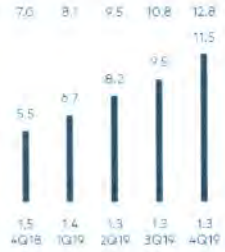
Internet banking

In 2019, we released a brand new business internet banking platform (iBank for Business) for our MSME and corporate clients. It comes with plenty of handy features designed to make its use an intuitive and smooth experience. Many of the existing features were redesigned, while a number of new ones were added. We focused our efforts on making the iBank for Business even more useful for business transactions, accounting, payments, money transfers and administration.

Mobile banking

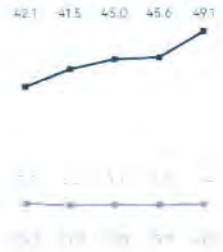
Since the Bank launched its mobile banking application (mBank) platform in 2017, we consistently boosted its capabilities and usefulness. In 2019, we added a personal finance manager (PFM) tool in partnership with Strands – one of the leading PFM service providers in the world. PFM is a useful instrument for analysing and categorising revenues and expenses. Using the underlying data, PFM studies the financial behaviour of the user and offers recommendations based on the findings. The partnership with Strands enabled us to harness the practical and technical experience underlying the instruments that we integrated into our mBank.

Number of mobile and internet bank transactions

Numbers are in millions

Digital versus non-digital transactions

Numbers are in millions

Transactions breakdown by channel | 2019

Open Banking strategy

Since we introduced BOG Fintech – a strategic direction established in 2018 under the Bank's Open Banking strategy – we have been actively supporting fintech, open banking and other technology related events. The open banking concept creates new opportunities for innovators to create new technology-based financial services for customers. It opens up IT infrastructure and new resources for fintechs to create innovative services, in partnership with the Bank.

Bank of Georgia's BOG Fintech is the first step towards the implementation of open banking concept in Georgia. It consists of three main pillars: supporting the fintech community; application programming interface (API) services; and supporting startups.

In 2019, BOG Fintech served as a general sponsor of DevFest Tbilisi, which is part of Google's annual developer festival held worldwide. We also co-sponsored Startup Grind in Tbilisi – the largest international network of startup founders. In 2019, we partnered with organisations like Google Developers Group Tbilisi, Startup Grind Georgia, Dribbble Georgia, Data Science Tbilisi, Touch Digital Summit and Product Tank Tbilisi. Moreover, in 2019 we organised a Fintech Hackathon where up to 20 teams participated. We will remain committed to supporting technology events in the future.

In 2019, we started cooperating with the National Bank of Georgia and the Office of the Personal Data Protection Inspector of Georgia regarding the possible upcoming open banking regulations in Georgia.

Omni-channel experience

In 2019, as part of our omni-channel digital experience strategy, we completely redesigned and revamped Bank of Georgia's primary website – www.bankofgeorgia.ge – and made it more comprehensive and useful. The updated website is a one-stop-shop space for all products and services that Bank of Georgia offers. Importantly, the website comes with fully integrated digital platforms for both our retail and corporate clients. With a single login, a client can navigate to any of the digital platforms he or she desires. Once logged in, a client can easily apply for any product from the menu and, since the client's data automatically flows from other digital channels, filling in the application has never been easier. To make the experience even more worthwhile, the website offers product comparison pages, calculators, currency conversion widgets, GPS location, and more.

We also expanded our efforts to improve user experiences to the ATMs and Pay Boxes. We completely replaced the interface design of our ATMs with a more modern look and made the user experience much simpler. As for Pay Boxes, we added a smart ordering function that analyses the most popular services on each machine at each location and automatically orders the most frequently used service providers so that they are just one click away. Plus+ loyalty programme platform has been entirely updated as well. We added experiences to the catalogue of items that our clients can choose to have in exchange for their plus points.

Customer Experience Management with Medallia

One of the important pillars of the success of our new strategy is customer satisfaction. Last year, we invested in the leading customer experience management platform, Medallia, which helps us to operationalise our customer experience efforts, capture and prioritise large amounts of customer feedback and understand it in real-time, deliver advanced insights and drive actions to improve customer experience.

The objective of customer experience management is to:

- engage every customer through capturing their input across the journeys and channels;
- efficiently 'close the loop' for every customer to resolve any open issues and generate actionable insight;
- engage every employee by providing them with timely data and tools to act promptly; and
- improve every experience through identifying root causes and improving experiences across every step of customer lifecycle.

As we are moving towards a more customer-centric culture, a 360° view of our customers' voice and ability to act timely on our customers' feedback becomes crucial in our employees' daily life.

We first launched Medallia in digital channels in October 2019 and expanded it to the call centre and branches in March 2020. In each channel and journey step, we capture customer feedback that provides us with the NPS and CSAT scores, as well as the main drivers of each score that we monitor on a daily basis on Medallia platform. Further insights are obtained through efficient 'close-the-loop' process that helps us to provide our customers with on-the-spot resolution, or identify the root causes of the issues.

Highly qualified team was selected to complete all interactions for digital surveys. As for the branches and call center, branch managers or team leads are the owners of the 'close-the-loop' process and ensure that our customers get the best experience, and that feedback reaches the relevant team as quickly as possible.

So far, for November 2019 – February 2020 period, we have seen the 17% response rate from our clients, which is significant, based on the worldwide practice, and 71% response rate on 'close-the-loop' process. The vast amount of the feedback coming from our customers helps us to be constantly aware of our progress and further development opportunities. Multiple improvement projects have been identified and implemented based on the customer feedback since October 2019. Customer voice also provides us with important insights on coaching and training needs for our employees, which is crucial for successful customer experience management with Medallia.

Efficiency in Processes

Efficiency gains – agile transformation

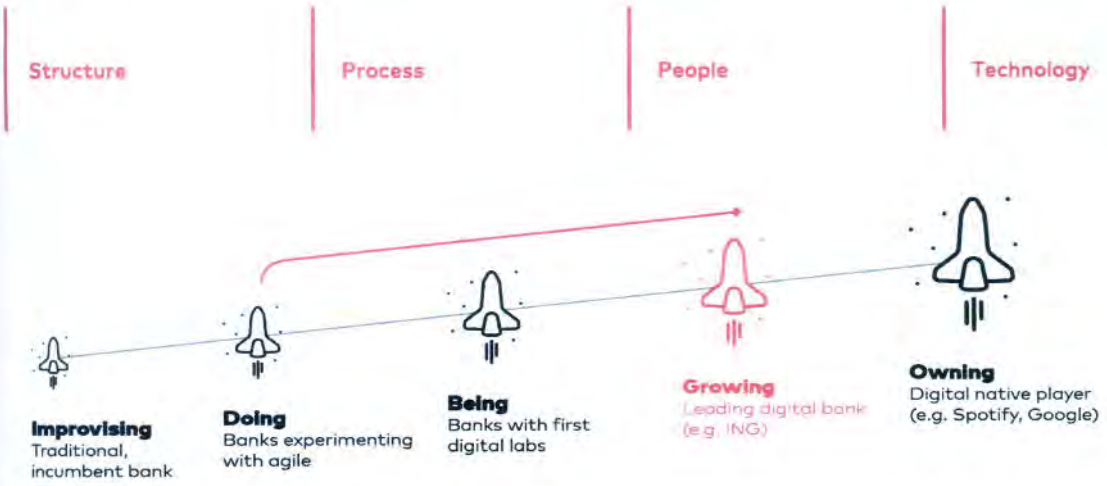
In order to successfully deliver on our business targets, we have invested in enhancing project delivery effectiveness by further integrating IT and business. Since we started the agile transformation in 2018, our goal has been to better meet client needs and business requirements, while improving service quality and increasing transparency around resource allocation. Instead of following a traditional (waterfall) model, where the organisation structure is divided into functional silos, which are managed top-down, we decided to become an agile company, where cross-functional teams are formed around a unified purpose. These teams are collectively responsible end-to-end for their products and services, with one product owner – a person who is empowered to make decisions on the product backlog. In an agile model, product development is done incrementally and iteratively, releasing working products as soon as possible and continuously collecting and processing feedback from end users. These cross-functional teams have shared KPIs which incentivises striving together towards a common goal, rather than following potentially contradicting KPIs for each manager, team member or function.

In May 2019, the agile transformation was fully rolled out. In 2019, we created 34 cross-functional teams with more than 300 employees working in the agile delivery model, and set up a corporate culture that empowers the teams. In order to reduce time-to-market, we frequently deploy and develop minimum viable products (MVPs) and incorporate regular customer feedback. Our purpose is to optimise the prioritisation process for product development alongside enhancing the quality and stability of software delivery.

Our ambition is to transform the Bank towards an integrated digital delivery model which uses next-generation technologies to integrate and automate work processes and connect the stakeholders for a project throughout its lifecycle to the development team. The goal is to minimise redundancy and maximise interoperability between the teams.

Processes | Agile transformation

Fully integrated enterprise agile delivery

- Focus on customer experience
- Improve delivery efficiency
- Reduce time-to-market
- Empower self-organised teams around products and digital channels
- Leverage next-generation technologies and fully automate processes

Efficiency gains – optimisation project Lean

Since 2018, Bank of Georgia has captured efficiency opportunities from the project Lean, which focuses on the transformation and optimisation of the operations in three areas of the Bank: service centres, processes and functions.

Transformation of the service centres has been carried out with the purpose of increasing the number of customers served and products sold to them. Currently, all of the flagship branches of the Bank have been transformed to become more productive and efficient in their services. We set up a queue management system to improve customer experience, and increase client satisfaction and retention rates by offering speedier and higher quality services. As a result, 98% of the clients entering a transformed service centre are served, while the figure before the optimisation used to be 83%. We introduced frequently revised shorter-term key performance indicators for our bankers, which are aimed at boosting sales by increasing the number of clients served and products sold per banker ratios. As a result, the sales in transformed service centres increased by 20% by end of 2019. Client satisfaction also saw a positive trend having reached 90%, in line with our future target of 95%.

We have optimised the way we process mortgage applications in Retail Banking, and loan applications in Corporate and Investment Banking. In order to efficiently utilise the time and human resources needed to process mortgage applications and reduce the number of errors to a minimum, we introduced standard operating procedures and checklists. As a result, we decreased the number of errors by 50%.

In addition to applying new procedures, we also updated the flow of application processing, which now includes a Time to Yes concept and allows us to inform clients of the outcome of their application within an hour from its submission. Overall, our goal was to decrease the amount of time needed to process a mortgage application from 7.5 days to only three days. Currently, this number stands at four days.

In addition to transforming the processes in order to achieve a more efficient utilisation of resources, we have also optimised the functions in several departments and plan to work with others in the near future. We have improved the efficiency of task flows in the operations support unit and streamlined the processes in the cash and securities settlements unit.

We have also reshuffled the functions in corporate lending, so that the corporate bankers increasingly focus more on sales and relationships with clients. Moreover, we freed SOLO branches from back office functions, which we instead centralised in the headquarters of the Bank.

In 2019, we focused our efforts on SOLO and SME segments. In SOLO, we optimised the lending processes in mortgages and centralised SOLO business lending. These processes are now speedier and more effective which, in turn, increases client satisfaction levels. In order to achieve the efficiencies in functions in SOLO, we moved the remaining non-core workload, such as transaction services, from the SOLO bankers to back office so that the bankers have more time for quality interactions with the clients.

One of the most important milestones in 2019 was creating a Credit Administration Hub which incorporates all the competencies necessary for the contracting phase in SOLO and SME segments. By moving the contract administration to the back office under the single hub, the contracting process has become swift and streamlined, and the number of iterations between the bankers and the lawyers has been reduced to one.

Another significant source of efficiency gains created in 2019 is our Service Support, which enables our SME bankers to focus primarily on sales and client relationships. Prior to this, SME bankers were involved in solving the day-to-day incidents reported by our SME clients, which consumed much of their resources. Our Service Support team covers 98% of the reported incidents within a day and a half.

In 2020 SOLO segment was added to Service Support.

A new onboarding process established in 2019 for the legal entities is another success worth mentioning. In 2019, we set up a specially designated team in the back office, which oversees the current account requests submitted by the legal entities. By doing so, we reduced the time necessary for a legal entity to open an account by 60%. In order to speed up the process, we started cooperating with the Public Registry. Our next step in this project will be to take the back-end of the onboarding process online.

Processes | Lean transformation

Customer satisfaction

- Branches

Streamlined processes – e2e

- Guarantees issuing process
- POS terminal process
- Credit info process
- SOLO business lending
- Branches
- Mortgage
- SOLO lending
- CB lending
- Chancellery
- Micro lending
- SME lending
- HR
- Logistics

Efficiency in functions

- Back office
- HR function
- SOLO
- WM
- RB support
- Procurement
- SME
- Cash centre
- BNB back office
- CB function
- Contact centre
- Onboarding
- Micro Banking
- Partner relationship

Cost savings: GEL 7.7 million

Superior Access to Funding

Bank of Georgia has proven access to both equity and debt capital. This provides flexibility with liability management and is one of our key competitive advantages in realising our ambition to capture attractive opportunities in Georgia.

The financial institutions we have partnered with are Citi, European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), International Finance Corporation (IFC), FMO – Dutch entrepreneurial development bank, DEG – Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft, European Fund for Southeast Europe (EFSE), Green for Growth Fund (GGF), Black Sea Trade and Development Bank (BSTDB), European Investment Bank (EIB), Asian Development Bank (ADB), Overseas Private Investment Corporation (OPIC), responsAbility, Symbiotics Group, the Finnish Fund for Industrial Cooperation (Finnfund), Obviam, the Swedish Development Finance Institution – Swedfund International AB and BlueOrchard Microfinance Fund, among others.

In 2017, Bank of Georgia pioneered the first GEL-denominated bond issuance to a broad base of investors on the Irish Stock Exchange. The issuance of GEL 500 million was the first international local currency bond offering from the wider CIS region (excluding Russia) in the past ten years and represented a landmark transaction for Georgia.

Over the last four years, along with the de-dollarisation initiatives introduced by the NBG, Bank of Georgia raised local currency funding from credit institutions and foreign investors in the amount of more than GEL 1 billion. At 31 December 2019, the Group's local currency deposits were 30.9% of the total deposits, down from 32.5% in 2018. The loan book larisation reached 42.1% of the total loan portfolio, compared with 39.2% in 2018.

The strength of our franchise and brand name translates into pricing power by driving down the cost of deposits. The ability to replace more costly borrowings with cheaper funding also leads to improved funding costs:

- cost of client deposits and notes 3.0% in 2019, down from 7.5% in 2010;
- cost of funds 4.5% in 2019, down from 8.2% in 2010.

In March 2019, Bank of Georgia issued its inaugural US$ 100 million 11.125% Additional Tier 1 capital perpetual subordinated notes callable after 5.25 years and on every subsequent interest payment date, subject to prior consent of the National Bank of Georgia at an issue price of 100.00%. The notes are listed on the Irish Stock Exchange and rated B- (Fitch Ratings). The issuance was the first international offering of Additional Tier 1 Capital Notes from Georgia and the South Caucasus region. Basel III regulations recently introduced in Georgia now enable this type of capital optimisation and this US Dollar issue provided the Bank with an opportunity to diversify the capital structure from a foreign currency perspective and provided a natural hedge against the dollarisation in the economy. The regulatory approval on the classification of the notes as Additional Tier 1 instruments was received in April 2019.

Strengthening capital position to enable the realisation of the potential upsides

Bank of Georgia issued inaugural Additional Tier 1 Capital Notes

Transaction highlights

Notes	US$ 100 million, 11.125% perpetual non-call 5.25 year AT1 notes
Listing	Irish Stock Exchange
Notes rating	Fitch BB-
Joint lead managers/ bookrunners	J.P. Morgan, UBS
Co-manager	JSC Galt & Taggart

Investor allocation by region

The transaction marks the first ever AT1 transaction from Georgia and the first AT1 issuance from CIS since January 2018

This issuance helped Bank of Georgia optimise its capital structure from a foreign currency perspective, and provided a natural hedge against operating in a dollarised economy

The transaction added approximately 230 basis points to the Bank's Tier 1 capital ratio at the time of issuance

Bank of Georgia signed subordinated Tier 2 loan facility

In December 2019, Bank of Georgia signed a ten-year US$107 million subordinated syndicated loan agreement arranged by FMO – Dutch entrepreneurial development bank (FMO) in collaboration with other participating lenders including DEG – Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft, the Finnish Fund for Industrial Cooperation Ltd, Obviam, on behalf of the Swiss Investment Fund for Emerging Market (SIFEM), the Swedish Development Finance Institution – Swedfund International AB, BlueOrchard Microfinance Fund (BOMF) and Symbiotics Group. The already disbursed portion of US$ 52 million has been included in the Bank's Tier 2 capital by the approval of the NBG under the Basel III framework since December 2019. The remaining undrawn portions are similarly expected to be included into the Bank's Tier 2 Capital subject to disbursement and the relevant the NBG approvals. The facility further improves the overall capitalisation of the Bank under the Basel III regulations and will support further lending growth while maintaining strong capital ratios.

Overall, in 2019, we raised a total of US$ 227 million in support of our capital position and greater ability extend financing to our clients.

Key Performance Indicators

Strong results driven by solid performance across all segments

The Group's KPIs for 2019 reflect a continuing strong performance, demonstrating excellent customer franchise growth with solid margins, a strong balance sheet growth and outstanding profitability.

The KPIs are closely aligned with our strategy and ensure that the Group delivers on its key strategic targets. The KPIs could be affected if any of the principal risks and uncertainties, set out on pages 65 to 71, materialise.

The impact of the COVID-19 global pandemic over the last months has significantly tested the resilience and character of the Group, together with that of all of its colleagues and customers. However, the Group has responded by supporting the Georgian economy, its customers and employees. Bank of Georgia Group's performance has been very robust throughout the first half of 2020, having taken a significant ECL provision in the first quarter to cover all expected credit losses through the full economic cycle, relating to the COVID-19 pandemic impact. The Group's performance during the second quarter of 2020 has been extremely resilient, delivering strong profitability during a time when the Georgian economy has experienced its worst reduction in economic activity for more than a few decades.

The Group's mission and its strategy remain unchanged. Bank of Georgia has two clear strategic targets over the medium to long-term: to achieve at least 20% return on average equity, and to deliver c.15% growth in the loan book. Given its clear Georgia focus, its performance during 2020 will inevitably be affected by the local COVID-19 impact, however, the Group has already resumed the delivery of its targeted profitability. Its performance and balance sheet is demonstrating strong robustness, asset quality is resilient and the Group remains comfortable, given its economic scenario stress-testing assumptions, with the adequacy of the significant ECL provision created in the first quarter of 2020. The Group is very well-positioned for the future, with an outstanding team, coupled with strong funding and liquidity, and capital resources.

Profitability KPIs

Diversified revenue sources, a growing loan book, improved asset quality, disciplined cost management, and fee and commission income growth were the main drivers of the exceptional results in terms of profitability.

The substantial growth of the loan book in both Retail and Corporate and Investment Banking businesses, broadly stable individual product loan yields, decreasing cost of funds, and higher asset quality translated into 27.0% y-o-y increase in profit adjusted for one-off costs in 2019. The resulting strong growth in interest and non-interest income translated into 8.1% y-o-y growth in operating income.

Our increasing focus on lending in the mortgage segment and to finer margin corporate and MSME clients, has, however, led to a negative mix effect on overall loan yields and on the net interest margin, which was down by 90 basis points y-o-y in 2019.

In 2020 and beyond, we will continue to focus on profitable earnings growth, to be driven by sustainable levels of customer lending growth without compromising asset quality, to increase the share of income from fee-generating operations and to enhance cost efficiencies.

Profit adjusted for one-offs[1]

(GEL million)

527.1

2017	338.9
2018	415.1
2019	527.1

Profit adjusted for one-offs is calculated in accordance with IFRS and represents operating income and profit from associates, less operating expenses, and cost of risk, non-recurring items and income tax expense.

Profit (reported)

(GEL million)

512.9

2017	338.9
2018	343.5
2019	512.9

Profit is calculated in accordance with IFRS and represents operating income and profit from associates, less operating expenses, and cost of risk, non-recurring items and income tax expense.

Return on average Equity (ROAE) (adjusted)[1]

27.8%

-30 bps y-o-y

2017	24.4%
2018	26.3%
2019	27.8%

Profit attributable to shareholders divided by monthly average total equity attributable to shareholders. Total equity attributable to shareholders is made up of share capital, additional paid-in capital, treasury shares, retained earnings and other reserves.

Return on average equity (ROAE) (reported)

27.0%

+250 bps y-o-y

2017	24.4%
2018	21.8%
2019	27.0%

Profit attributable to shareholders divided by monthly average total equity attributable to shareholders. Total equity attributable to shareholders is made up of share capital, additional paid-in capital, treasury shares, retained earnings and other reserves.

[1] The 2019 adjusted profit and ROAE exclude GEL 14.2mln one-off employee costs (net of income tax) related to former CEO and executive management termination benefits. The 2018 adjusted profit and ROAE excludes GEL 71.5mln (net of income tax) demerger-related expenses, one-off impact of re-measurement of deferred tax balances and one-off employees costs related to the former CEO termination benefits.

Basic earnings per share
(GEL)

18.33

2017	12.18
2018	12.35
2019	18.33

Profit attributable to shareholders divided by weighted average number of outstanding shares less treasury shares.

Efficiency KPIs

Our technology-intensive digital banking channels, such as mBank and iBank, as well as Express Pay terminals, are the main drivers of efficiency for our business. Our ongoing investment in our IT, digital and data capabilities, as well as in marketing and branch network, has contributed to higher operating expenses in 2019, up 8.3% y-o-y in 2019 excluding one-off costs. However, this investment is translating into both strong franchise growth and profitability. This has already been reflected in a significantly higher number of mobile banking transactions, which more than doubled during 2019 to 35.9 million transactions, as we continue to see a shift towards mobile banking from other channels. Overall, more than 93% of daily transactions of individual customers are now performed through digital channels.

Starting from 2018, we implemented agile delivery in our information technology arm, which aims to optimise the workflow and coordination processes, and increase end-product quality and usefulness. In 2018, the Bank also introduced a Lean project, which improved back office procedures, and introduced end-to-end process optimisation in the businesses. All these initiatives are directed towards utilising further upsides in potential efficiencies.

Going forward, we expect to improve our cost to income ratio towards our targeted 35% level.

Cost to income ratio
(adjusted)[15]

36.0%

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	36.0%

Operating expenses divided by operating income.

Operating leverage
(adjusted)[15]

-0.2%

2017	-4.5%
2018	5.0%
2019	-0.2%

Operating leverage is measured as the percentage change in operating income less the percentage change in operating expenses.

Cost to income ratio
(reported)

37.2%

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	37.2%

Operating expenses divided by operating income.

Net loan book growth

27.5%

2017	17.5%
2018	22.9%
2019	27.5%

Net loans to customers and finance lease receivables at the end of the year compared with the previous year.

The 27.5% loan book growth in 2019 was driven by 18.5% growth in Retail Banking business loan book and 48.1% increase in the Corporate and Investment Banking loan book. We expect customer lending growth for the medium to long-term to be at around c.15%.

[15] The 2019 cost to income ratio and operating leverage adjusted for GEL 12.4mln one-off employee costs (gross of income tax) related to termination benefits of the former executive management.

Asset quality KPIs

Our asset quality improved significantly in 2019, primarily reflecting the new regulatory environment, as well as our prudent application of the Group's risk management policies, good lending discipline, lower-risk portfolio and the ongoing strength of the Georgian economy. Cost of credit risk ratio decreased from 1.7% in 2018 to 0.8% in 2019. NPLs to gross loans improved from 3.3% at the end of 2018 to 2.1% at the end of 2019, while NPL coverage ratio decreased from 90.0% in 2018 to 77.7% at the end of 2019.

Cost of credit risk ratio

0.8%

2017	2.3%
2018	1.7%
2019	0.8%

Cost of credit risk ratio equals expected credit loss/impairment charge for loans to customers and finance lease receivables for the year divided by monthly average gross loans to customers and finance lease receivables over the same year.

NPL coverage ratio adjusted for discounted value of collateral

136.4%

2017	129.8%
2018	129.4%
2019	136.4%

NPL coverage ratio adjusted for discounted value of collateral equals allowance for expected credit loss/impairment loss of loans and finance lease receivables divided by NPLs (discounted value of collateral is added back to allowance for expected credit loss/impairment loss).

Capital KPIs

At 31 December 2019, our Basel III Common Equity Tier 1 (CET1), Tier I and Total Capital Adequacy ratios stood at 11.5%, 13.6% and 18.1%, respectively, all comfortably above the minimum required levels of 10.1%, 12.2% and 17.1%, respectively. The risk-weighted assets increased by 22.3% y-o-y at 31 December 2019, reflecting the increase in interest earning assets during the year. We continue to generate high levels of internal capital as a result of both the Bank's high return on average equity, and the improved risk-asset intensity of our lending growth on the back of the new regulatory environment.

Over the medium-term, we aim to maintain around 200 basis points buffer for CET1 and Tier 1 capital adequacy ratios over the minimum regulatory requirements.

Tier 1 capital adequacy ratio, (NBG, Basel III)

Bank of Georgia

13.6%

2017	12.4%
2018	12.2%
2019	13.6%

NBG (Basel III) Tier I capital adequacy ratio equals Tier I capital divided by total risk weighted assets, both calculated in accordance with the requirements of the National Bank of Georgia instructions.

Leverage (times)

7.8

2017	7.5
2018	7.4
2019	7.8

Leverage (times) equals total liabilities divided by total equity.

Non-financial KPIs

The Bank tracks customer satisfaction with multiple survey channels and several key performance indicators on an ongoing basis, followed by an effective 'close the loop' process. The Bank is responsive to the customer feedback which it collects on a daily basis and has been consistently working on integrating the customer experience in its processes. We are also committed to employee engagement. We started to measure the ENPS score in 2019 and will continue to monitor the measure once every six months.

Going forward, we aim to improve these non-financial KPIs and be the bank of choice in Georgia.

Net Promoter Score (NPS)

Bank of Georgia

42.3%

2017 27.4%
2018 38.8%
2019 42.3%

NPS asks: on a scale of 0-10, how likely is it that you would recommend our Bank to a friend or a colleague?
The responses are: 9 and 10 – are promoters; 7 and 8 – are neutral; 1 to 6 – are detractors. The final result, thus an NPS, equals the percentage of the promoters minus the percentage of the detractors.

Customer satisfaction (CSAT)

Bank of Georgia

28.1%

2017 25.0%
2018 25.3%
2019 28.1%

CSAT asks: on a scale of 1-5, how satisfied are you with a particular channel or a parameter? The final result is the percentage of the respondents that reply with 5 from the total number of the respondents.

Employee Net Promoter Score (ENPS)

Bank of Georgia

46.0%

ENPS asks: on a scale of 0-10, how likely is it that you as an employee would recommend our Bank to a friend or a colleague as an employer?
The responses are: 9 and 10 – are promoters; 7 and 8 – are neutral; 1 to 6 – are detractors. The final result, thus an ENPS, equals to the percentage of the promoters minus the percentage of the detractors.

Risk Management

Creating a culture of integrity and accountability

We identify, evaluate, manage and monitor the risks that we face through an integrated control framework supported by formal policies and procedures, clearly delegated authority levels and comprehensive reporting. The Bank's Supervisory Board and Management Board confirms that our framework has been in place throughout the year under review and to the date of approval of this Annual Report, and that it is integrated into both our business planning and viability assessment processes.

Overview

Our Supervisory Board, supported by its Audit and Corporate Governance and Risk Committees and the Management Board, is ultimately responsible for the Group's risk management and internal controls. We believe that in order to have an effective risk management framework, there needs to be a strong risk management culture within the Group. In this section we demonstrate how we ensure that managing risk is integrated into our everyday business activities. We seek to create an environment where there is openness and transparency in how we make decisions and manage risks, and where business managers are accountable for the risk management and internal control processes associated with their activities. Our culture also seeks to ensure that risk management is responsive, forward-looking and consistent.

Our framework

The Supervisory Board's mandate includes determining the Group's risk appetite and risk tolerance as well as monitoring risk exposures to ensure that the nature and extent of the main risks we face are consistent with our overall goals and strategic objectives. The Supervisory Board is accountable for reviewing the effectiveness of the systems and processes of risk management and internal control, with the Audit and Corporate Governance and Risk Committees assisting in the discharge of this responsibility. At the Supervisory Board, Committee and Management Board levels, we develop formal policies and procedures which explain the way in which risks need to be systematically identified, assessed, quantified, managed and monitored.

Each business participates in the risk management process by identifying the key risks applicable to its business. The principal risks and uncertainties faced by the Group are identified through this bottom-up process.

On a day-to-day basis, the Bank's Management Board is responsible for the implementation of the Group's risk management and other internal control policies and procedures. Based on our risk culture, managers "own" the risks relevant to their respective function. For each risk identified at any level of the business, the risk is measured, mitigated (if possible) in accordance with our policies and procedures, and monitored. Managers are required to report on identified risks and responses to such risks on a consistent and frequent basis. The Management Board regularly reviews the output from the bottom-up process by providing independent challenge and assessing the implementation of the risk management and internal control policies and procedures. Our reporting process enables key risks to be escalated to the appropriate level of authority and provides assurance to the Committees and the Supervisory Board. Key developments affecting our principal risks and associated mitigating actions are reviewed quarterly (or more often if necessary on an ad hoc basis, outside of the regular reporting process) by the Audit and Corporate Governance and Risk Committees, as appropriate, and the Supervisory Board. The principal risks and uncertainties faced by the Group are identified through the above processes.

A description of these Principal Risks and Uncertainties, including recent trends and outlook, as well as mitigation efforts, can be found on pages 65 to 71 of the Report.

Internal control

The Supervisory Board is responsible for reviewing and approving the Group's system of internal control, and its adequacy and effectiveness. Controls are reviewed to ensure effective management of the risks we face. Certain matters – such as the approval of major capital expenditure, significant acquisitions or disposals and major contracts – are reserved exclusively for the Supervisory Board. For other matters, the Supervisory Board is often assisted by both the Audit and Corporate Governance and Risk Committees.

With respect to internal control over financial reporting, including over the Group's consolidation process, our financial procedures include a range of system, transactional and management oversight controls. The Group prepares detailed monthly management reports that include analysis of results along with comparisons, relevant strategic plans, budgets, forecasts and prior results. These are presented to, and reviewed by, the Management Board. Each quarter, the Bank's Deputy CEO – Chief Financial Officer, and other members of the Finance team discuss financial reporting and associated internal controls with the Audit and Corporate Governance Committee, which reports significant findings to the Supervisory Board. The Audit and Corporate Governance Committee also reviews the quarterly, half-year and full-year financial statements and corresponding results announcements, and advises the Supervisory Board. The external and internal auditors attend each Audit and Corporate Governance Committee meeting, and the Audit Committee meets them regularly both with and without the Management Board present.

Our Audit and Corporate Governance and Risk Committees monitor internal control over operating and compliance risk through discussions with the Bank's Deputy CEOs – Chief Risk Officer and Chief Operating Officer, Head of AML and Compliance, Head of Internal Audit and other Management Board members, on a quarterly basis. Any key issues identified are escalated to the Supervisory Board. The Supervisory Board also receives regular presentations directly from the head of each risk unit of the Bank. Principal risk and internal control issues are addressed in such presentations. The Internal Audit reviews a number of areas of risk pursuant to an annual programme approved by the Audit and Corporate Governance Committee. Any significant issues or risks arising from an internal audit are reported to the Audit and Corporate Governance Committee, which monitors that appropriate actions are undertaken to ensure satisfactory resolution. The Head of Internal Audit has a direct reporting line to the Chairman of the Audit and Corporate Governance Committee.

Our systems of internal control are also supported by our Whistleblowing Policy accompanied by an online whistleblowing system, which allows employees and customers to report concerns on an anonymous basis. Responsibility for the Whistleblowing Policy resides with the Supervisory Board, and both the Supervisory Board and Audit and Corporate Governance Committee receive quarterly and ad hoc reports on the operation of the policy from the Head of AML and Compliance of the Bank on any significant issues raised.

Effectiveness review

Each year, we review the effectiveness of our risk management processes and internal control systems, with the assistance of the Audit and Corporate Governance and Risk Committees. This review covers all material systems, including financial, operational and compliance controls. The latest review covered the financial year to 31 December 2019 and obtained assurance from the Management Board and the Internal Audit. The Supervisory Board is able to conclude with reasonable assurance that the appropriate internal controls and risk management systems were maintained and operated effectively throughout 2019, and that these systems continued to operate effectively up to the date of approval of this Annual Report. The review did not identify any significant weaknesses or failings in the systems. Although we did not identify any significant weaknesses or failings, we continuously strive to improve our framework and focus on further mitigating our key risks, especially as they evolve.

Bank risk management

The Bank is the principal driver of the Group's revenue and operates in the financial services sector, therefore, its risk management and internal control frameworks are fundamental to that of the Group. The work undertaken by the Bank's risk management bodies feeds back directly to the Group.

Given the significance of the Bank, the risk management and internal control frameworks in place at the Bank are described below.

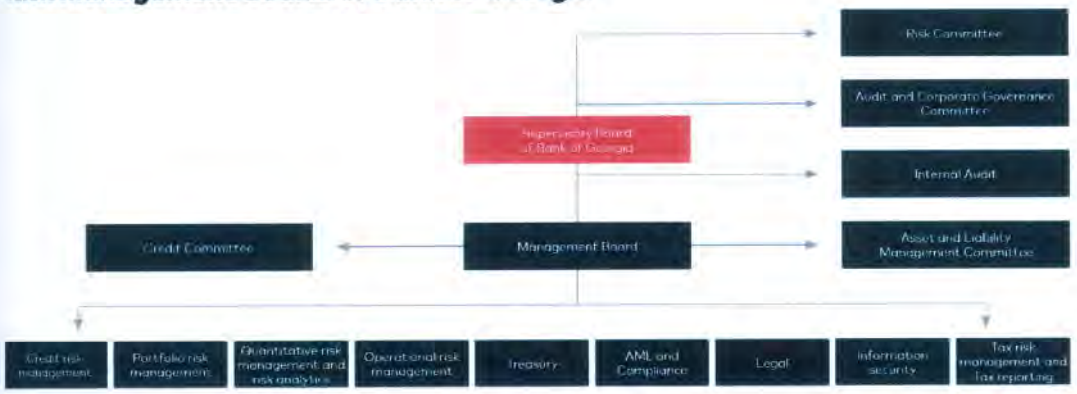
The role of the Bank in the overall risk management structure

Management of risk is fundamental to the Group and is an essential element of the Group's operations. The main risks inherent in the Bank's operations are credit risk, liquidity risk, market risk (including currency and foreign exchange rate risks), operational risk and legal risk. The following is a description of the Bank's risk management policies and procedures in respect of those risks. Business risks, such as changes in the environment, technology and industry, are monitored through the Group's strategic planning process.

The Bank's risk management framework is based on the principle of continually assessing risk throughout the life of key operations and includes such stages as:

- risk identification;
- risk assessment – qualitative and quantitative assessment of a particular risk;
- risk appetite – determination of an acceptable risk level;
- risk treatment – monitoring and mitigation;
- risk monitoring and reporting – ongoing monitoring and control allowing efficient adjustments in case of any changes in the conditions on which the preliminary risk assessment was made; and
- analysis of the effectiveness of the risk management system.

Risk management bodies of Bank of Georgia

Bank risk management bodies

The principal risk management bodies of the Bank are the Supervisory Board, Audit and Corporate Governance Committee, Risk Committee, Management Board, Internal Audit, Credit Committee, Asset and Liability Management Committee (the "ALCO"), AML and Compliance, and the Legal department. The Supervisory Board, Audit and Corporate Governance Committee and Risk Committee perform similar roles as the Group Board, the Group Audit Committee and the Group Risk Committee, respectively, only at Bank level.

Management Board. The Management Board has overall responsibility for the Bank's asset, liability and risk management activities, policies and procedures. In order to effectively implement the risk management system, the Management Board delegates individual risk management functions to each of the various decision-making and execution bodies within the Bank.

Internal Audit function. The Bank's Internal Audit function (Internal Audit) is responsible for the independent assurance of the Group's operations, activities, systems and processes, in order to evaluate and provide reasonable, independent and objective assurance and consulting services designed to add value and improve the Group's operations. Internal Audit is independent of the Management Board. The Head of the Internal Audit, also known as Chief Audit Officer, is appointed by the Bank's Supervisory Board and reports directly to the Bank's Audit and Corporate Governance Committee. Internal Audit discusses the outcomes of all assessments with the Management Board and reports its findings and recommendations to the Bank's Audit and Corporate Governance Committee. Internal Audit's scope of work is to determine whether the Group's overall risk management framework, internal control and corporate governance processes, as designed and implemented by the Management Board, are adequate and functioning in a manner to ensure:

- material risks – both financial and non-financial (including strategic, credit, compliance, regulatory, Environmental, Social and Governance, market, liquidity, reputational and operational risks) – are appropriately identified, assessed and managed across the Group, including its outsourced activities;
- interaction between the various governance and risk management groups occurs efficiently and effectively;
- material financial, management and operational reporting is accurate, reliable and timely;
- the Group's and its employees' conduct is of high integrity and their actions are in compliance with the Group's policies, standards, procedures, as well as applicable laws and regulations;
- resources are acquired economically, used efficiently, and protected adequately;
- programmes, plans and objectives are achieved in line with predetermined expectations; and
- significant legislative or regulatory issues impacting the organisation are recognised and addressed in a timely and proper manner.

In order to fulfil its function, Internal Audit has unrestricted access to all the Group's records, property and personnel.

Credit Committee. The Bank has five credit committees (together, the "Credit Committees"), each responsible for supervising and managing the Bank's credit risks in respect of loans for retail and wealth management clients, micro loans, SME loans, corporate loans and counterparty loans. These committees are: the Retail Banking Credit Committee, Micro loans Credit Committee, SME loans Credit Committee, the Corporate Banking Credit Committee and the Financial and Governmental Counterparty Risk Management Committee (FGCRMC). FGCRMC manages, monitors and controls counterparty risk in relation to financial and governmental counterparties of the Bank. Each Credit Committee approves individual loan transactions.

Credit Committee tiers of subcommittees for Retail and Corporate and Investment Banking loans

	Subcommittee Chair	Approval limit for Corporate Banking loans (US$)
Tier I	Risk Manager of the relevant Credit Risk department	Less than US$ 2.0 million
Tier II	Head and Deputy head of the Credit Risk department	Between US$ 2.0 million and US$ 10 million
Tier III	CEO/CRO	Greater than US$ 10 million

	Subcommittee Chair	Approval limit for Retail Banking loans (US$)
Tier I	Risk Manager of the relevant Credit Risk Management unit	Less than US$ 200,000
Tier II	Head of the relevant Credit Risk Management Unit	Between US$ 200,000 and US$ 2.0 million
Tier III	CRO/Head of relevant Retail Banking direction	Greater than US$ 2.0 million

Each Credit Committee comprises tiers of subcommittees. The FGCRMC comprises two tiers of subcommittees. The Committee consists of six members – the Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer, Deputy CEO – Chief Financial Officer, Deputy CEO – Corporate and Investment Banking, Head of Quantitative Risk Management Department, Head of Treasury and Head of Trade Finance. A majority of votes is enough for approval. If the potential exposure exceeds US$ 10.0 million, then the decision is deferred to the ALCO.

The Credit Committee for retail loans comprises three tiers of subcommittees (for risk management purposes, loans for wealth management clients are classified as retail loans), for micro loans of one tier and for SME loans three tiers of subcommittees. Micro loans and SME loan applications of less than US$ 1.0 million are approved by credit risk managers of the relevant Credit Risk department. The SME loans of more than US$ 1.0 million are approved by the Head of SME Credit Risk Analysis unit. The Credit Committee for corporate loans comprises three tiers of subcommittees. Participation by the Bank's CEO is required for exposures exceeding US$ 10.0 million that are also subject to the Supervisory Board approval. All exposures to single group borrowers over US$ 35.0 million require approval by the Supervisory Board. Further all related party loans are reviewed and approved by the Supervisory Board. Lower tier subcommittees meet on a daily basis, whereas higher tier ones meet as needed, typically two to three times a week. Each of the subcommittees of the Credit Committees makes its decisions by a majority vote of its members.

The Problem Assets Committee is chaired by one of the following: the Head of the Problem Loan Management department (first level pertains to loans of up to GEL 500,000), the Bank's Deputy CEO – Chief Operations Officer (second level pertains to the loans in the range of GEL 500,000 – 1,000,000) and the Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer (third level pertains to loans above GEL 1,000,000). The Problem Loan Management department manages the Bank's exposures to problem loans and reports to the Bank's Deputy CEO – Chief Operations Officer. Decisions in terms of all corporate loans managed by the Problem Loan Management department are made by Deputy CEO – Chief Operations Officer and Deputy CEO – Chief Risk Officer.

The Corporate Recovery Committee is chaired by the Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer, and is responsible for monitoring all of the Bank's exposures to loans that are managed by the Corporate Recovery department. The Corporate Recovery department reports to the Bank's Deputy CEO – Corporate and Investment Banking.

ALCO. The ALCO is the core risk management body that establishes policies and guidelines with respect to capital adequacy, market risks and respective limits, funding liquidity risk and respective limits, interest rate and prepayment risks and respective limits, money market general terms and credit exposure limits. It designs and implements respective risk management and stress testing models, regularly monitors compliance with the pre-set risk limits, and approves treasury deals with non-standard terms. Specifically, ALCO:

- sets money-market credit exposure/lending limits;
- sets open currency position limits with respect to overnight and intra-day positions;
- establishes stop-loss limits for foreign currency operations and securities;
- monitors compliance with the established risk management models for foreign exchange risk, interest rate risk and funding liquidity risk;
- sets ranges of interest rates for different maturities at which the Bank may place its liquid assets and attract funding; and
- reviews different stress tests and capital adequacy models prepared by the Finance department and FGCRMC.

The ALCO is chaired by the Bank's CEO and meets at any time deemed necessary, with decisions made by a majority vote of its members. ALCO members include the Bank's CEO, Deputy CEO – Chief Financial Officer, Deputy CEO – Chief Risk Officer, Deputy CEO – Corporate and Investment Banking, Deputy CEO – Retail Banking, and the Head of the Treasury department. The Head of the Finance department acts as a secretary of ALCO. The ALCO reviews financial reports and indices including the Bank's limits/ratios, balance sheet, statement of operations, maturity gap, interest rate gap, currency gap, foreign exchange risk, interest rate risk and funding liquidity risk reports, total cash flow analysis, customer cash flow analysis and concentration risk analysis, for the past periods as well as future projections and forecasts, other financial analysis and further growth projections on a monthly basis.

ALCO is the key governing body for capital adequacy management, as well as for respective risks identification and management. ALCO establishes limits and reviews actual performance over those limits for NBG Basel III capital adequacy regulation. The Finance department is in charge of regular monthly monitoring of, and reporting on, the NBG Basel III capital adequacy compliance with original pronouncements as well as with ALCO policies. Capital adequacy management is an integral part of the Bank's monthly reporting, as well as the Bank's annual and semi-annual budget approval and budget review processes. The Finance department prepares the NBG Basel III capital adequacy actual reports, as well as their forecasts, budgets and different stress scenarios, while ALCO and the Management Board regularly review them, identify risks, issue recommendations and, if applicable, propose action plans.

Legal department. The Bank's Legal department's principal purpose is to ensure that the Bank's activities conform to applicable legislation and minimise losses from the materialisation of legal risks. The Legal department is responsible for the application and development of mechanisms for identifying legal risks in the Bank's activities in a timely manner, the investigation of the Bank's activities in order to identify any legal risks, the planning and implementation of all necessary actions for the elimination of identified legal risks, participation in legal proceedings on behalf of the Bank, where necessary, and the investigation of possibilities for increasing the effectiveness of the Bank's legal documentation and its implementation in the Bank's daily activities. The Legal department is also responsible for providing legal support to structural units of the Bank and/or its subsidiaries.

Anti-Money Laundering (AML) and Compliance. The Bank's AML and Compliance department is responsible for the implementation of the Bank's AML and compliance programme (including the development of AML policies and procedures, transaction monitoring/screening and reporting systems, establishment of correspondent relationship and ongoing monitoring procedure, employee training and management of compliance process) throughout the Bank and its subsidiaries. The Bank's ML/FT framework is based on recommendations, directives and requirements of international organisations, including FATF/Basel, the European Parliament, as well as local regulations. The Bank's Internal Audit conducts annual assessments of the Bank's ML/FT framework and controls, and provides independent assurance of internal controls.

The Bank has adopted a risk-based approach towards ML/FT risks, including a general anti-money laundering policy, ML/FT risk management policy, risk appetite statement, KYC (Know Your Customer) and customer acceptance policy, and financial sanctions compliance policy. The Bank's risk-based approach means that it applies enhanced due diligence towards higher ML/FT risks by determining high-risk categories of products, customers, services and jurisdictions. The Bank has in place a risk assessment tool for identifying high ML/FT risks throughout the Bank.

The Bank has reporting obligations to the Financial Monitoring Service of Georgia under the local legislation. The reporting process is fully automated and supported by a special software application. Furthermore, the Bank has in place ML/FT risk management capabilities, including transaction monitoring solutions. The online solution allows fully automated monitoring of all transactions against sanctions list (OFAC, the EU, the UN and other similar bodies, including the global news databases). The offline monitoring solution is aimed at identifying suspicious transactions.

The Bank has in place a regulatory change management process ensuring timely compliance with new regulations, including the preparation of specific action plans, monitoring the implementation process and increasing the awareness through the employee training programme.

Bodies implementing the risk management system

The Bank's risk management system is implemented by the Bank's Credit Risk department, Portfolio Risk Management department, Quantitative Risk Management and Risk Analytics department, Treasury, Operational Risk Management, Legal, AML and Compliance and Security departments, Finance department, the Tax Reporting and Tax Risks Management unit, the Information Security department and other departments. The Credit Risk, Quantitative Risk Management and Risk Analytics, Portfolio Risk Management and Operational Risk Management departments report to the Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer. The Legal department is under supervision of the Bank's General Counsel, which directly reports to the Bank's CEO. The Finance department, the Treasury department and the Tax Reporting and Tax Risks Management unit report to the Bank's Deputy CEO – Chief Financial Officer. The AML and Compliance department reports to the Bank's Deputy CEO – Chief Operations Officer. The Information Security department was under the supervision of the Deputy CEO – Chief Operations Officer, until the end of 2019 and currently reports to the Deputy CEO – Chief Risk Officer.

The Quantitative Risk Management and Risk Analytics department, in coordination with the Treasury, implements the Bank's market risk policies by ensuring compliance with established open currency position limits, counterparty limits, value-at-risk (VAR) limits on possible losses and the interest rate policy set by the ALCO.

The Treasury department is responsible for managing the Bank's assets and liabilities and its overall financial structure, and is also primarily responsible for managing funding and liquidity risks of the Bank.

It manages foreign currency exchange, money market, securities portfolio and derivatives operations, and monitors compliance with the limits set by the ALCO for these operations. It is also responsible for management of short-term liquidity and treasury cash flow, and monitors the volumes of cash in the Bank's ATMs and at its service centres.

The Credit Risk department manages credit risks with respect to particular borrowers and assesses overall loan portfolio risks. It is responsible for ensuring compliance with the Bank's Credit Policies and management of the quality of its loan portfolio.

The Portfolio Risk Management department manages and assesses credit risk with respect to the overall loan portfolio and is responsible for providing recommendations on the improvement of loan portfolio quality to minimise credit losses. It develops the Bank's portfolio quality control models/methods and ensures compliance with the Bank's Credit Policies and established limits.

The Operational Risk Management department identifies and assesses operational risk within the Bank's processes and operations. It also detects critical risk areas or groups of operations with an increased risk level, and develops internal control procedures to address these risks, through (among other things) business-process redesign schemes, including document circulation, information streams, distribution of functions, permissions and responsibility.

The Information Security Department monitors and manages the Bank of Georgia's cyber security and information systems.

The Legal department monitors all changes in relevant laws and regulations. It also disseminates information on legislative changes to all relevant departments within the Bank. The Legal department participates in drafting laws and regulatory documents upon request of legislators and regulators,
certain associations and other professional bodies.

The Tax Reporting and Tax Risks Management unit focuses on the Bank's relationship with the tax authorities, provides practical advice and monitors tax compliance across the Group.

Each of these departments is provided with policies and/or manuals that are approved by the Bank's Management Board and/or the Supervisory Board (as required). The manuals and policies include comprehensive guidance for each stage of a transaction, including, but not limited to, manuals outlining asset and liability management policies, foreign exchange operations procedures, fixed income investment guidelines, Retail Banking operations procedures, the deposit policy and Credit Policies.

Risk measurement and reporting

The Bank measures risk using a method that reflects both the expected loss likely to arise in normal circumstances and unexpected losses, which are an estimate of the ultimate actual loss based on different forecasting models. These models use probabilities derived from historical experience, adjusted from time to time to reflect the economic environment. The Bank also models scenarios simulating the impact of extreme events.

Monitoring and controlling of risks are primarily performed based on limits established by the Bank. These limits reflect the business strategy and market environment of the Bank, as well as the level of risk that it is willing to accept, with additional emphasis on selected industries. The Bank also conducts ongoing monitoring and control, allowing efficient adjustments in case of any unexpected changes in the conditions on which the preliminary risk assessment was made. In addition, the Bank monitors and measures overall risk-bearing capacity in relation to aggregate risk exposure across all risk types and activities.

The Bank maintains a management reporting system which requires the Credit Risk, Quantitative Risk Management and Risk Analytics, Portfolio Risk Management, Finance and Treasury departments to prepare certain reports on a daily and monthly basis. On a daily basis, a statement of operations, balance sheet and treasury report (which includes the Bank's open foreign exchange positions, cash flows, limits and balances on correspondent accounts with other banks) and confirmation that there has been compliance with mandatory financial ratios must be provided by each department. On a monthly basis, a report on the structural liquidity gap, a report on interest rate risk, and financial statements are produced, and these are summarised in a quarterly report to the Bank's Supervisory Board and to the Risk Committee containing analysis of the Bank's performance against its budget. Information compiled from all the businesses is examined and processed in order to analyse, control and identify emerging risks. This information is presented and explained to the Management Board and the head of each business division. The report includes aggregate credit exposure, liquidity ratios and risk profile changes. The Bank's Management Board assesses the appropriateness of the allowance for credit losses on a monthly basis. The Management Board and the Supervisory Board receive a comprehensive risk report once a quarter, which is designed to provide all the necessary information to assess and draw conclusions on the Bank's risk exposure.

Specifically tailored risk reports are prepared and distributed to all levels throughout the Bank in order to ensure that all business divisions have access to extensive, relevant and up-to-date information. A daily briefing is given to the Bank's Management Board and all other relevant employees of the Bank on the utilisation of market limits, proprietary investments and liquidity, as well as any other risk developments.

Risk mitigation and excessive risk concentration

As part of its overall risk management, the Bank uses derivatives and other instruments to manage exposures resulting from changes in interest rates, foreign currencies, credit risks, and exposures arising from forward transactions. While these derivatives are intended for hedging, they do not qualify for hedge accounting.

The Bank actively uses collateral to reduce its credit risks.

In order to avoid excessive concentrations of risks, the Bank focuses on maintaining a diversified portfolio. Identified concentrations of credit risks are controlled and managed accordingly. Concentrations arise when a number of counterparties, or related shareholders, are engaged in similar business activities, or activities in the same geographic region, or have similar economic features that would cause their ability to meet contractual obligations to be similarly affected by changes in economic, political or other conditions. Concentrations also involve combined, aggregate exposures of large and significant credits compared with the total outstanding balance of the respective financial instrument(s).

Concentrations indicate the relative sensitivity of the Bank's performance to developments affecting a particular industry or geographical location. Identified concentrations of credit risks are controlled and managed accordingly.

Credit risk

Definition: Credit risk is the risk that a borrower or counterparty will be unable to pay, amounts in full or in part when due. Credit risk arises mainly in the context of the Bank's lending activities.

Mitigation: The general principles of the Bank's credit policy are outlined in the Credit Policies. The Credit Policies also outline credit risk control and monitoring procedures, and the Bank's credit risk management systems. The Credit Policies are reviewed annually, or more frequently if necessary. As a result of these reviews, new loan restructuring tools are introduced. The Bank also uses the NBG's provisioning methodology in order to comply with National Bank of Georgia's requirements.

The Bank manages its credit risk by placing limits on the amount of risk accepted with respect to individual corporate borrowers or groups of related borrowers, liability of insurance companies, types of banking operations and by complying with the exposure limits established by the NBG. The Bank also mitigates its credit risk by obtaining collateral and using other security arrangements. The Bank monitors the market value of collateral, requests additional collateral in accordance with the underlying agreement and monitors the market value of collateral obtained during its review of the adequacy of the allowance for expected credit loss (ECL)/impairment losses. The exposure to financial institutions is managed by limits covering on and off-balance sheet exposures and by settlement limits with respect to trading transactions such as foreign exchange contracts.

The Credit Committees approve individual transactions and the Credit Risk department establishes credit risk categories and the provisioning rates, which are set as per the provisioning methodology. The Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer, the Credit Risk department and the Portfolio Risk Management department review the credit quality of the portfolio and set provisioning rates, in consultation with the Bank's CEO and Deputy CEO – Chief Financial Officer, on a monthly basis.

The Bank's credit quality review process provides early identification of possible changes in the creditworthiness of counterparties, including regular collateral revaluations. Counterparty limits are established by the use of a credit risk classification system, which assigns a risk rating to each counterparty. Risk ratings are subject to regular revision. The credit quality review process allows the Bank to assess the potential loss as a result of the risks to which it is exposed and to take corrective action. The Bank makes available to its customers guarantees/letters of credit, which may require that the Bank makes payments on their behalf. Such payments are collected from customers based on the terms of the guarantee/letter of credit. They expose the Bank to similar risks to loans and these are mitigated by the same control processes and policies.

Loan approval procedures

The procedures for approving loans, monitoring loan quality and for extending, refinancing and/or restructuring existing loans are set out in the Bank's Credit Policies which are approved by the Supervisory Board and/or the Management Board of the Bank. The Credit Committees approve individual transactions.

The Bank evaluates Corporate and Investment Banking clients on the basis of their financial condition, credit history, business operations, market position, management, social and environmental risks, level of shareholder support, proposed business and financing plan, legal documents and on the quality of the collateral offered. The appropriate level of the relevant Credit Committee is responsible for making the decision for loan approval based on credit memorandum and, where appropriate, the Credit Risk Manager's report.

The loan approval procedures for Retail Banking loans depend on the type of retail lending products. Applications for consumer loans, including credit cards and auto loans up to GEL 50,000, are approved by the internal scoring system. Applications for mortgage loans of Retail Banking clients are completed by the Mortgage Loan Officer and submitted to the Credit Risk Manager, who evaluate the credit risks and determine the amount, terms and conditions of the loan, which must be approved at the appropriate level of the Credit Committee. In the case of micro financing loans and SME loans of less than US$ 1.0 million, loan officers evaluate loan applications, prepare a project analysis and submit proposals to the relevant Credit Risk Manager, who makes the final decision. Loans of more than US$ 1.0 million to SMEs are approved by the Head of SME Credit Risk Analysis unit. Micro loans up to GEL 40,000 are approved by the internal scoring model.

Collateral

The Bank typically requires credit support or collateral as security for the loans and credit facilities that it grants. The main forms of credit support are guarantees and rights to claim amounts on the borrower's current account with the Bank or other assets. The main forms of collateral for corporate lending are charges over real estate properties, equipment, inventory and trade receivables. The main form of collateral for retail lending is a mortgage over residential property. In the case of corporate loans, the Bank usually requires a personal guarantee (surety) from the borrower's shareholders. Under the Bank's internal guidelines, collateral should be provided (where it is required) to cover outstanding liabilities during the entire duration of a transaction.
As at 31 December 2019, 86.9% of loans to customers and finance lease receivables portfolio were collateralised. An evaluation report of the proposed collateral is prepared by the Asset Evaluation department or by the reputable third-party asset appraisal company and submitted to the appropriate Credit Committee, together with the loan application and Credit Risk Manager's report.

Measurement

Exposure and limits are subject to annual or more frequent review. The Bank's compliance with credit risk exposure limits is monitored by the Credit Risk department on a continuous basis. The allowance is based on the Expected Credit Loss (ECL) associated with the probability of default in the next 12 months, unless there has been a significant increase in credit risk since the loan origination, in which case the allowance is based on the ECL over the life of the asset. The allowance for credit losses is based on forward-looking information, which takes into consideration past events, current conditions and forecasts of future economic conditions.

The Bank establishes the ECL of financial assets on a collective basis, and on an individual basis when a financial asset or group of financial assets is impaired. The Bank creates the ECL by reference to the particular borrower's financial condition, state of collateral, the number of days the relevant loan is overdue, changes in credit risk since loan origination, any forecasts for adverse changes in commercial, financial or economic conditions affecting the creditworthiness of the borrower and other qualitative indicators, such as external market or general economic conditions. If in a subsequent period, the amount of the ECL decreases, the previously recognised loss is reversed by an adjusted ECL account. The determination of ECL is based on an analysis of the assets at risk and reflects the amount which, in the judgement of the Bank's Management Board, is adequate to provide for expected losses considering forward-looking information.

Under the Bank's internal loan loss allowance methodology, which is based upon IFRS requirements, the Bank categorises its loan portfolio into significant and non-significant loans. Significant loans are defined as loans in excess of US$ 1.0 million and non-significant loans are defined as loans below US$ 1.0 million. The Credit Risk department makes an individual assessment of all defaulted significant loans. Non-defaulted significant loans are given a collective assessment rate. For the purposes of provisioning, all loans are divided into different groups (such as mortgage, consumer and micro loans).

In 2005, the Bank, jointly with certain other Georgian banks and with the CreditInfo Group hf, an international holding of credit information bureaus and a provider of credit information solutions, established JSC Credit Information Bureau CreditInfo Georgia (CIG) to serve as a centralised credit bureau in Georgia. Most Georgian banks have shared negative customer information since July 2006. Since 2009, they also share and contribute positive and negative customer credit information to CIG.

Effective 1 January 2018, loans up to US$ 1.0 million secured by real estate are subject to a write-off once overdue for more than 1,460 days. Unsecured loans and loans secured by collateral other than real estate are subject to a write-off once overdue for more than 150 days. Corporate loans and loans above US$ 1.0 million, secured by real estate, may be written off following an assessment by the Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer, and the Credit Risk department.

Subsequent ECL estimates used as a result of negative economic impact of COVID-19

Against the backdrop of the economic lockdown, the quality of the Bank's customer lending has so far been resilient, reflecting the significant reduction over the last few years in the portfolio risk of the Bank's customer lending. The absence of high levels of leverage in the corporate sector, and the strong Government support programmes both to individuals and corporates is also expected to partially mitigate the negative economic impact of COVID-19.
In 2020 the Bank has taken an upfront provision built to cover the expected credit losses for the full economic cycle and used the macro-economic forecast scenarios published by the NBG in May 2020 over a three-year horizon.

The following assumptions were used to estimate the amount of reserves:

- The Bank used macro parameters based on the National Bank of Georgia's forecast scenarios – three scenarios (Baseline, Downside and Upside) with macro parameters for a three-year horizon with assigned respective probabilities. The weighted average of these scenario results were further considered in estimating expected credit losses (ECL):

	Baseline (50% probability)			Downside (25% probability)			Upside (25% probability)		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Real GDP growth	-4.0%	4.5%	5.0%	-9.0%	2.5%	4.0%	-3.0%	6.0%	5.0%
CPI Inflation	4.5%	1.5%	2.5%	7.0%	2.0%	2.5%	5.5%	4.0%	3.0%
GEL/US$ rate	3.20	3.20	3.20	3.52	3.70	3.51	3.04	2.89	2.89

- Given the unprecedented nature of the COVID-19 pandemic and the uncertainties associated with it, the Bank re-considered the existing impairment model and applied management overlays to the methodology to reflect a COVID-19 effect in ECL. In particular, granting three-month payment holidays to borrowers was not automatically considered as SICR event (i.e. a trigger to transfer the exposures from Stage 1 to Stage 2). The Bank performed a more in depth analysis of the loan portfolio and identified pools of exposures (tourism and hospitality sectors, among others, as well as some of the retail customers) that are most likely to suffer from pandemic consequences in the short to medium term, and transferred these exposures to Stage 2. The same treatment was used for borrowers who lost their job and income due to COVID-19 pandemic outbreak and who were included on the list for Government compensation programme
- Further, to estimate the ECL for the above mentioned borrowers, in the downside scenario we assigned them Probability of Default (PD) of 1 and the ECL was calculated as a weighted average of the scenario results
- The Bank also applied a 5% haircut in Baseline and 15% haircut in Downside scenarios to real estate collateral values in GEL to reflect the NBG's forecast on real estate prices and adjusted Cure and Recovery rates downwards

Liquidity risk

Definition: Liquidity risk is the risk that the Bank will be unable to meet its payment obligations when they fall due under normal and stress circumstances.

Monitoring: Liquidity risk is managed through the ALCO-approved liquidity framework. Treasury manages liquidity on a daily basis. In order to manage liquidity risk, it performs daily monitoring of future expected cash flows on customers' and banking operations, which is a part of the assets/liabilities management process. The Finance department prepares and submits monthly reports to the ALCO. The ALCO monitors the proportion of maturing funds available to meet deposit withdrawals and the amounts of inter-bank and other borrowing facilities that should be in place to cover withdrawals at unexpected levels of demand.
The liquidity risk management framework models the ability of the Bank to meet its payment obligations under both normal conditions and extreme circumstances. The Bank has developed a model based on the Basel III liquidity guidelines. This approach is designed to ensure that the funding framework is sufficiently flexible to secure liquidity under a wide range of market conditions. The liquidity management framework is reviewed from time to time to ensure it is appropriate to the Bank's current and planned activities. Such review encompasses the funding scenarios, wholesale funding capacity, limit determination and minimum holdings of liquid assets. The liquidity framework is reviewed by the ALCO prior to approval by the Bank's Management Board.

The Treasury and Funding departments also undertake an annual funding review which outlines the current funding strategy for the coming year. This review encompasses trends in global debt markets, funding alternatives, peer analysis, estimation of the Bank's upcoming funding requirements, estimated market funding capacity and a funding risk analysis. The annual funding plan is reviewed by the Bank's Management Board and approved by the Bank's Supervisory Board as part of the annual budget. The Funding and Treasury departments also review, from time to time, different funding options and assess the refinancing risks of such options.

Mitigation: The Bank's capability to discharge its liabilities is dependent on its ability to realise an equivalent amount of assets within the same period of time. The Bank maintains a portfolio of highly marketable and diverse assets that it believes can be easily liquidated in the event of an unforeseen interruption of cash flow. It also has committed lines of credit that it can access to meet its liquidity needs. Such lines of credit are available through the NBG's refinancing facility. In addition, the Bank maintains a cash deposit (obligatory reserve) with the NBG, the amount of which depends on the level of customer funds attracted. As at 31 December 2019, in line with the NBG's requirements, 25% of customer deposits in foreign currencies were set aside as minimum reserves. In addition, the Bank maintains a minimum average balance of 5% of its customers' deposits in Georgian Lari on its correspondent account at the NBG. For wholesale funding and Certificates of Deposits, the NBG requires the Bank to set aside 25% of its unsubordinated foreign currency wholesale funding for borrowings with a remaining maturity of less than one year, 15% for borrowings with a remaining maturity of one to two years and 5% of its unsubordinated Georgian Lari wholesale funding for borrowings with a remaining maturity of less than one year. There is no minimum reserves requirement for Georgian Lari Certificates of Deposits.

Funding: In the Georgian marketplace, the majority of working capital loans are short-term and granted with the expectation of renewal at maturity. As such, the ultimate maturity of assets may be different from the analysis presented elsewhere. In addition, the maturity gap analysis does not reflect the historical stability of current accounts.

The Bank's principal sources of liquidity are as follows:

- deposits;
- borrowings from international credit institutions;
- inter-bank deposit agreements;
- debt issuances;
- proceeds from sale of securities;
- principal repayments on loans.

As at 31 December 2019, consolidated client deposits and notes were GEL 10,136.7 million (as compared with GEL 8,196.6 million and GEL 7,123.9 million as at 31 December 2018 and 2017, respectively) and represented 62.4% (as compared with 64.1% and 64.0% as at 31 December 2018 and 2017, respectively) of total liabilities. In accordance with Georgian legislation, the Bank is obliged to repay such deposits upon demand of a depositor. In the case of early withdrawal, the interest on the deposit is foregone or reduced. As at 31 December 2019, total amounts owed to credit institutions and debt securities issued were GEL 5,825.7 million (as compared with GEL 4,460.4 million and GEL 3,911.9 million as at 31 December 2018 and 2017, respectively) and represented 35.9% (as compared with 34.9% and 35.1% as at 31 December 2018 and 2017, respectively) of total liabilities. Amounts owed to credit institutions and debt securities are taken from a wide range of counterparties.

The Bank's Management Board believes that the Bank's liquidity is sufficient to meet the present requirements. For information on the Group's liquid assets, liabilities and the maturity profile of the Group's financial liabilities, as well as further information on the liquidity risk of the Group, see Note 27 and 29 of the Notes to the Consolidated Financial Statements.

Borrowed funds repayment schedule

US$ million	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Eurobonds and notes	174	–	–	339	–	–	–	–	–	–
Senior loans	142	87	34	89	48	11	9	–	–	–
Subordinated loans	–	–	–	–	–	90	–	–	–	72
TOTAL	**316**	**87**	**34**	**428**	**48**	**101**	**9**	**–**	**–**	**72**
% OF TOTAL ASSETS	**4.9%**	**1.3%**	**0.5%**	**6.6%**	**0.7%**	**1.6%**	**0.1%**	**0.0%**	**0.0%**	**1.1%**

Market risk

Definition: The Bank is exposed to market risk (including currency exchange rate risk and interest rate risk), which is the risk that the fair value or future cash flows of financial instruments will fluctuate due to changes in market variables. Market risk exposure arises from mismatches of maturity and currencies between the assets and liabilities, all of which are exposed to market fluctuations.

Mitigation: The general principles of the Bank's market risk management policy are set by the ALCO. The Bank aims to limit and reduce the amount of possible losses on open market positions which may be incurred by the Bank, due to negative changes in currency exchange rates and interest rates. The Bank classifies exposures to market risk into either trading or non-trading positions. Trading and non-trading positions are managed and monitored using different sensitivity analyses. In order to address these risks, the ALCO specifically establishes Value at Risk (VAR) limits on possible losses for each type of operation (currently the VAR limit is set for foreign currency exchange operations and counterparty risk) and the Quantitative Risk Management and Risk Analytics department monitors compliance with such limits.

Currency exchange rate risk: Currency exchange rate risk is the risk that the value of a financial instrument will fluctuate due to changes in foreign currency exchange rates. The Bank is exposed to the effects of fluctuation in the prevailing foreign currency exchange rates on its financial position. The Bank's currency risk is calculated as an aggregate of open positions and is controlled by setting a VAR calculation (established by the ALCO) with respect to the Bank's currency basket.

The Bank uses the historical simulation method based on 400-business-day statistical data. Its open currency positions are managed by the Treasury department on a day-to-day basis and are monitored by the Quantitative Risk Management and Risk Analytics department. The ALCO sets open currency position limits with respect to both overnight and intra-day positions and stop-loss limits. Currently, the Bank's proprietary trading position is limited by the ALCO to a maximum of 10% of the Bank's total regulatory capital as defined by NBG. In addition, open positions in all currencies except for GEL are limited to a maximum of 1% of the Bank's total regulatory capital as defined by NBG. The open currency position is also limited by the ALCO to an annual VAR limit of GEL 50 million with a 98.0% "tolerance threshold".

The ALCO limits are more conservative than NBG requirements, which allow banks to keep open positions of up to 20.0% of regulatory capital. The Bank also applies sensitivity stress tests to its open currency positions to estimate any potential negative impact on its net assets and earnings.

Interest rate risk: The Bank has exposure to interest rate risk as a result of lending at fixed and floating interest rates in amounts and for periods that differ from those of term borrowings at fixed and floating interest rates. Interest margins on assets and liabilities having different maturities may increase or decrease as a result of changes in market interest rates.

Similarly to other Georgian banks, the majority of the Bank's assets and deposits have fixed interest rates. In order to minimise interest rate risk, the Bank monitors its interest rate (re-pricing) gap and maintains an interest rate margin (net interest income before impairment of interest earning assets divided by average interest earning assets) sufficient to cover operational expenses and risk premium. Within limits approved by the Bank's Supervisory Board, the ALCO approves ranges of interest rates for different maturities at which the Bank may place assets and attract liabilities. The Quantitative Risk Management and Risk Analytics department analyses duration gap and capital sensitivity to interest rate changes. Interest rate risk levels for each currency are monitored by Finance, Treasury and Quantitative Risk Management and Risk Analytics departments.

As at 31 December 2019, the Group's floating rate borrowings accounted for 9.1% of the total liabilities.

Prepayment risk: The Bank is also subject to prepayment risk, which is the risk that the Bank will incur a financial loss because its customers and counterparties repay or request repayment earlier than expected, such as fixed rate mortgages when interest rates fall. The Bank reviews the prior history of early repayments by calculating the weighted average effective rate of early repayments across each credit product, individually, applying these historical rates to the outstanding carrying amount of each loan product as of the reporting date and then multiplying the product by the weighted average effective annual interest rates for each product. This allows the Bank to calculate the expected amount of unforeseen losses in the case of early repayments.

For further information on the Group's market risk see Note 27 of the Notes to the Consolidated Financial Statements.

Operational risk

Definition: Operational risk is the risk of loss arising from systems failure, human error, fraud or external events. When controls fail to perform, operational risks can cause damage to reputation, have legal or regulatory implications, or lead to financial loss. The Bank cannot expect to eliminate all operational risks, but through a risk management and integrated control framework and by monitoring and responding to potential risks, the Bank aims to manage the risks. Cyber risk, and AML and compliance risk, types of operational risk, are discussed in Principal Risks and Uncertainties on pages 65 to 71.

Mitigation: The Bank manages its operational risks by establishing, monitoring and continuously improving its policies and procedures relating to the various aspects of the Bank's cash, payments, accounting, trading and core processing operations and data back-up and disaster recovery arrangements.

The Bank has a framework, which is in compliance with normative acts defined by Georgian legislation and international standards. Regular review of, and amendments to, the policy is performed by the Bank's Management Board and overseen by the Risk Committee, which are also responsible for setting an overall risk appetite.

The Operational Risk Management department is responsible for development of policies, processes and procedures for managing operational risks in all products, activities, processes and systems, consistently implementing an operational risk framework throughout the Bank.

The department is responsible for the identification and assessment of operational risks, detecting critical risk areas or groups of operations with an increased risk level, developing escalation processes, considering business recommendations and mitigation action plans.

The Operational Risk Management Committee is responsible for setting and overseeing qualitative and quantitative parameters of operational risk appetite and tolerance.

Operational risks are identified and assessed by using several methodologies, including: internal loss database collection and analysis; scenario analysis; Risk and Control Self-Assessment (RCSA); new products assessment; and Key Risk Indicators (KRIs) analysis. To mitigate the impact of operational risk, the Bank applies approaches, including the implementation of control elements in a business process, segregation of duties, access, authorisation and reconciliation procedures, and development of preventive control tools within operating systems.

To ensure that adequate risk management competency levels are achieved and maintained, the Bank provides regular staff education and training courses as part of the risk management process. Specific risk management training sessions are held on an annual basis, aimed at providing an overview of the risk management framework.

The Head of Operational Risk Management, who reports to the Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer, is responsible for the oversight of the Bank's operational risks.

Emerging risk

Information compiled from all businesses is examined and processed in order to analyse, control and identify emerging risks. This information is presented and explained to the Management Board and the head of each business division as appropriate. The Bank also considers wider macroeconomic risks and escalates these to the Supervisory Board as appropriate in regular presentations.

The ongoing COVID-19 outbreak has been identified as an emerging risk, and the Bank is monitoring its impact on the business, customers and employees. The Bank has put in place a business continuity plan to mitigate the impact. There is uncertainty regarding the magnitude of the global slowdown that will result from this pandemic. The outbreak of the pandemic is having at least a short-term negative impact on the country's overall economic activity and has resulted in global economic slowdown. A number of economic sectors, including tourism, hospitality and entertainment were identified to be specifically affected by the consequences of the virus outbreak in the country. A considerable amount of funding and other forms of assistance was injected by the Financial Institutions and the Government to support the country's economy and reduce the effect of recession.

To mitigate the impact of the pandemic on its activities the Group has put in place a business continuity plan. A distance-working opportunity continues to be available for the employees as of the reporting date. To decrease the number of customers in the branches and therefore reduce the risk of contagion, the Group has encouraged its customers to switch to digital channels as absolute majority of operations are available without the need to visit a branch. In addition to above, the Group is engaged in continuous negotiations with its customers to support them in alleviating the consequences of the pandemic. The diverse portfolio base helps the Group to decrease the adverse effect of the virus outbreak on its operations and profitability.

For the mitigation actions on COVID-19 risk please refer to Recent Developments section on page 5 and for ECL estimates please refer to Subsequent ECL estimates used as a result of negative economic impact of COVID-19 section on page 59.

The Bank also recognises the challenges posed by the climate change. In 2020, the Bank will be expanding the consideration of climate change issues and risks, and will consider suitable next steps for the Group. The Bank also intends to engage with policy makers on the risks presented by climate change and solutions that the Group can further implement to manage climate-related risks, and consider the appropriateness of disclosing in line with the recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures.

Principal Risks and Uncertainties

Identifying, prioritising and managing our risks to support our goals and strategic objectives

We outline the principal risks and uncertainties that are most likely to have an impact on our strategic objectives, business model, operations, future performance, solvency and liquidity. These principal risks are described in the table below, together with the relevant strategic business objectives, key drivers/trends, material controls that have been put in place to mitigate the risks, and the mitigation actions we have taken. It is recognised that the Group is exposed to risks wider than those listed. We disclose those that we believe are likely to have had the greatest impact on our business and which have been discussed in depth at the Group's recent Board, Audit and Corporate Governance or Risk Committee meetings.

The order in which the principal risks and uncertainties appear does not denote their order of priority. It is not possible to fully mitigate all of our risks. Any system of risk management and internal control is designed to manage rather than eliminate the risk of failure to achieve business objectives and can only provide reasonable and not absolute assurance against material misstatement or loss.

For emerging risks, see page 62.

Macroeconomic environment

Principal risk/ Uncertainty **Macroeconomic factors relating to Georgia, including depreciation of the Lari against the US Dollar, may have a material impact on our loan book.**

Key drivers/trends

The Group's operations are primarily located in, and most of its revenue is sourced from, Georgia. Macroeconomic factors relating to Georgia, such as changes in GDP, inflation and interest rates, may have a material impact on the quality of our loan portfolio, loan losses, our margins, and customer demand for our products and services. The Georgian economy delivered a solid 5.1% real GDP growth in 2019, after the real GDP growth of 4.8% in 2018 and in 2017, according to GEOSTAT. Uncertain and volatile global economic conditions could have substantial political and macroeconomic ramifications globally which, in turn, could impact the Georgian economy.

During the first half of 2020, Georgia delivered an estimated negative real GDP growth of 5.8% according to Geostat, as the country is now facing a pronounced economic slowdown due to the COVID-19 pandemic. Real GDP is expected to decline by 4% in 2020 based on International Monetary Fund (the "IMF") estimates, but projections are subject to more than the usual level of uncertainty. Lower exports, no external tourism, and weaker remittances are expected to widen the current account deficit to 11.3% of GDP in 2020 according to IMF. Rising global risk aversion is likely to reduce private financial inflows and delay investment. The authorities have sought to contain the COVID-19 pandemic and cushion its economic impact, however, face a balance of payments gap. Uncertain and volatile global economic conditions could have substantial political and macroeconomic ramifications globally which, in turn, could impact the Georgian economy.

In 2019, the Lari depreciated against the US Dollar by 7.1%, after depreciating by 3.3% in 2018. The volatility of the Lari against the US Dollar may adversely affect the quality of our loan portfolio, as well as increase the cost of credit risk and expected credit loss/impairment provisions. The creditworthiness of our customers may be adversely affected by the depreciation of the Lari against the US Dollar, which could result in them having difficulty repaying their loans. The depreciation of the Lari may also adversely affect the value of our customers' collateral.

As at 31 December 2019, approximately 80.2% and 43.7% of our net Corporate and Investment Banking and Retail Banking loans, respectively, were denominated in foreign currency. Our cost of credit risk was 0.8% in 2019 compared with 1.7% in 2018

The coronavirus (COVID-19) has been identified as an emerging risk and the Bank is monitoring its impact on the business, customers and employees. There is uncertainty over the magnitude of the global slowdown that will result from this pandemic. The outbreak of the pandemic is having at least a short-term negative impact on country's overall economic activity and has resulted in global economic slowdown. A number of economic sectors, including tourism, hospitality and entertainment were identified to be specifically affected by the consequences of the virus outbreak in the country. A considerable amount of funding and other forms of assistance was injected by the Financial Institutions and the Government to support the country's economy and reduce the effect of recession.

There still is uncertainty over the magnitude of the global slowdown that will result from the COVID-19 pandemic. The Georgian economy is well-diversified, both by sector, and in terms of trading partner country dependence, however, if the virus leads to a continued global shutdown a significant negative impact on areas of the Georgian economy is expected.

Macroeconomic environment (continued)

Mitigation

The Group continuously monitors market conditions and reviews market changes, and also performs stress and scenario testing to test its position under adverse economic conditions, including adverse currency movements.

The Bank's Asset and Liability Management Committee sets our open currency position limits and the Bank's proprietary trading position limits, which are currently more conservative than those imposed by the NBG, our regulator. The Treasury department manages our open currency position on a day-to-day basis. The open currency position is also monitored by the Bank's Quantitative Risk Management and Risk Analytics department.
In order to assess the creditworthiness of our customers, we take into account currency volatility when there is a currency mismatch between the customer's loan and the revenue. In line with the NBG requirements, we assign up to 75% additional risk weighting to the foreign currency loans of clients, whose source of income is denominated in Lari.

The Bank's Credit Committees and Credit Risk department set counterparty limits by using a credit risk classification and scoring system for approving individual transactions. The credit quality review process is continuous and provides early identification of possible changes in the creditworthiness of customers, including regular collateral revaluations, potential losses and corrective actions needed to reduce risk, which may include obtaining additional collateral in accordance with underlying loan agreements.

In order to encourage responsible lending practice in the market, NBG introduced macroprudential policy instruments that modify lending conditions to individuals. The payment-to-income ratio (PTI) and the loan-to-value ratio (LTV), effective since 1 November 2018 for commercial banks and since 1 January 2019 for all loan issuers, require the financial institutions to issue loans based on the rigorous assessment of clients' debt paying ability and aim at reducing high-risk products in the market. This initiative ensures the sustainability of the financial sector in the event of real estate price reductions and further reduces the risk of the loan portfolio quality. NBG eased the above mentioned regulation from April 2020 as part of its response to COVID-19 pandemic. The changes mostly apply to hedged borrowers, while the PTI and LTV thresholds for unhedged borrowers remain more conservative.

Since 2016, NBG has actively implemented various measures to de-dollarise the Georgian economy. In January 2019, in order to hedge the borrowers against foreign currency risks, NBG raised a threshold of small-sized loans that must be issued only in local currency from GEL 100,000 to GEL 200,000.

Among NBG's initiatives towards de-dollarisation and increasing access to long-term lending in the local currency is Liquidity Coverage Ratio (LCR) under Basel III framework, effective since September 2017. The NBG's preferential treatment for Georgian Lari is translated into 75% LCR for the local currency high-quality liquid assets, while the mandatory ratio stands at 100% for the foreign currency as well as for all currencies in total.

Moreover, NBG mandated changes in minimum reserve requirements on funds attracted in national and foreign currencies. NBG raised the minimum reserve requirement on foreign currency funds from 20% to 25% depending on maturity, effective from 1 September 2018, and then further to 30%, effective by the end of May 2019, although the requirement was subsequently reduced back to 25% in October 2019. In June 2018, in order to encourage the financial institutions to raise funding in the local currency, NBG decreased minimum reserve requirements on local currency funding from 7% to 5%.

Since the beginning of 2016, we have focused on increasing local currency lending. We actively work with IFIs to raise long-term Lari funding to increase our Lari-denominated loans to customers. Furthermore, in June 2017, we completed the inaugural local currency denominated international bond issuance in the amount of GEL 500 million to support local currency lending.

Applicable from the beginning of 2017, the NBG expanded the list of assets that banks are permitted to use as collateral for REPO transactions, which provides an additional funding source for our Lari-denominated loan book.

The Government and NBG have appropriate tools to help mitigate the economic threat to a degree, and to try to maintain economic growth. We continue to monitor the coronavirus outbreak and to consider our continued business resilience.

Regional instability

Principal risk/ Uncertainty

The Georgian economy and our business may be adversely affected by regional tensions and instability.

The Group's operations are primarily located in, and most of its revenue is sourced from, Georgia. The Georgian economy is well-diversified and there is no significant dependency on a single country. However, it is dependent on economies of the region, in particular Russia, Turkey, Azerbaijan and Armenia, which are key trading partners.

There has been ongoing geopolitical tension, political and economic instability and military conflict in the region, which may have an adverse effect on our business and financial position.

Regional instability (continued)

Key drivers/trends

Russian troops continue to occupy the Abkhazia and the Tskhinvali/South Ossetia regions, and tensions between Russia and Georgia persist. Russia is opposed to the eastward enlargement of the NATO, including the former Soviet republics such as Georgia. Therefore, Georgia's continued progression towards closeness to the EU and NATO may intensify tensions between Georgia and Russia. Developments, such as the introduction of a free trade regime between Georgia and the EU in September 2014 and the visa-free travel in the EU granted to Georgian citizens in March 2017, similarly contributes to tensions. The Government has taken certain steps towards improving relations with Russia but, as of the date of this Annual Report, these have not resulted in any formal or legal changes in the relationship between the two countries.

In June 2018, as a result of early parliamentary and presidential elections, amendments to the Turkish constitution became effective. The amendments which grant the president wider powers are expected to transform Turkey's system of government away from a parliamentary system which could have a negative impact on political stability in Turkey.

On 8 July 2019, Russia's ban on direct flights to Georgia, imposed earlier in June over anti-occupation protests in Tbilisi, came into effect. The sanction was expected to affect the Georgian tourism sector. However, it also provided more incentives to further diversify the country's tourist base.

There is an ongoing conflict between Azerbaijan and Armenia, which impacts the region.

Mitigation

The Group actively monitors regional and local market conditions and risks related to political instability, and performs stress and scenario tests in order to assess our financial position. Responsive strategies and action plans are also developed.

Economic growth remained strong in Georgia, despite Russia banning direct flights to Georgia from July 2019. Estimated real GDP growth reached 5.2% in 2019 and the current account deficit reached a historic low in the second half of 2019, with deficit halved in 2019, overall. Despite favourable current account dynamics, the ban on flights from Russia weighed on GEL due to increased political and geopolitical uncertainty. Inflation accelerated from September and came in at 7.0% in December 2019. The price growth reflected higher tobacco excises and GEL's nominal depreciation. The National Bank of Georgia intervened and sold foreign currency and increased monetary policy rate to address rising inflationary pressures. Notably, in October 2019, S&P Global Ratings upgraded Georgia's credit rating to BB, highlighting economic resilience towards the challenging external environment, relatively high growth prospects, prudent public finance management, higher reserves, and a stable and healthy financial sector. We believe that Georgia's efforts to further diversify its economic linkages, use potential of new large markets – the EU and China – and further enhance its institutions to enable the economy to deal with the external shocks relatively well.

In December 2019, the IMF's Executive Board approved the extension of the US$285 million economic programme with Georgia, approved in April 2017, by one year until 11 April 2021. The programme has not envisaged additional financing, however, after the COVID-19 pandemic outbreak the authorities have requested additional financial assistance of about US$375 million. The authorities have also secured additional donor assistance in the amount of US$ 1.5 billion that is expected to close the financing gap. On 1 May 2020, the Executive Board of the IMF completed the Sixth Review of Georgia's programme. The completion of the review released around US$ 200 million for budget support, to help Georgia meet urgent balance of payments and fiscal needs stemming from the COVID-19 pandemic, including increased spending on health services and social protection. The fiscal deficit is expected to temporarily widen to accommodate revenue losses from containment measures and additional spending to support economic activity. Monetary policy is expected to remain flexible and dependent on inflation developments. Exchange rate flexibility should continue to act as a shock absorber, but excessive lari volatility should be avoided as it could prove disruptive to financial stability. Providing adequate liquidity and releasing capital buffers by the National Bank of Georgia in financial institutions would help sustain financial stability.

During 2019, Georgia delivered an estimated real GDP growth of 5.2%, whilst inflation was above NBG's 3.0% target level, with annual average inflation at 4.9% and end-year inflation at 7.0%. High inflation is explained by increased excises on tobacco and GEL depreciation pass-through. Tourist arrivals and remittances, significant sources of Dollar inflows in the country, continued to increase. Overall tourist numbers continued to increase, despite a reduction in the number of tourists from Russia following the direct flight ban introduced in July 2019. The country's current account deficit reduced significantly to estimated 4.1% of GDP in 2019, down from the 2016 highs of 12.4%, reflecting healthy growth in exports and lower imports; trends that we expect to see continued.

During the first half of 2020, Georgia delivered an estimated negative real GDP growth of 5.8%, as the country is now facing a pronounced economic slowdown due to the COVID-19 pandemic. Real GDP is expected to decline by 4% in 2020 based on IMF estimates, but projections are subject to more than the usual level of uncertainty. Lower exports, no tourism, and weaker remittances are expected to widen the current account deficit to 11.3% of GDP in 2020, according to IMF. Rising global risk aversion is likely to reduce private financial inflows and delay investment.

Regional instability (continued)

Mitigation

The authorities have sought to contain the COVID-19 pandemic and cushion its economic impact but face a balance of payments gap. Inflation was retreating gradually since May 2020 and was 6.1% in June, still above NBG's 3.0% target level. High inflation is explained by strengthening influence of GEL depreciation and disruption to supply chains due to COVID-19 pandemic. Importantly, after sharp fall in remittances in April 2020, the reduction slowed to single digit in May 2020, and rebounded strongly growing at a 17.8% y-o-y in June 2020, which supports demand in face of increased economic uncertainty. As timeline for resuming regular international flights is unclear due to unfavorable epidemiological situation in Georgia's tourism source markets, tourism remains a major weakness. However, our brokerage and investment arm, Galt & Taggart expects Georgian tourists to spend around US$500 million locally in the second half of 2020 (of which US$ 300 million will be generated from local residents not traveling abroad and US$ 200 million generated from ordinary local tourist spending), bringing some relief to the industry. The NBG's foreign currency sales in the amount of US$215 million in the first half of 2020 largely offset the foreign currency shortfall in the economy due to stalled tourism inflows. Notably, despite these interventions, international reserves are anticipated to increase from the current US$3.6 billion by the end of 2020 as reserves are replenished by borrowings from donors.

The Government's revised 2020 budget document was approved by Parliament of Georgia in June 2020. The revised budget incorporates the fiscal parameters agreed with the IMF, US$1.5 billion in donor funding and fiscal stimulus measures for businesses and households affected by the coronavirus pandemic. The budget framework assumes negative 4.0% GDP growth in 2020 and sets the deflator at 4.8%. The fiscal deficit is projected to increase to 8.5% of GDP due to the shortfall in revenues (GEL 1.45 billion reduction compared to the initial budget) and an increase in expenditure for anti-crisis measures (GEL 1.4 billion increase compared to the initial budget). To meet its spending needs, the Government plans to increase external borrowings by GEL 4.3 billion, and domestic debt is set to rise by GEL 649 million, with total public debt projected at 54.4% of GDP in 2020. The Government expects to return to its pre-crisis debt parameters in the medium term. Notably, the Government is borrowing more from donors than it currently needs, building a fiscal buffer totaling GEL 2.7 billion into the revised budget. Such a buffer builds confidence as funds can be utilised if the crisis deepens, or a recovery takes longer than currently projected to materialise.

Loan portfolio quality

Principal risk/ Uncertainty

The Group may not be able to maintain the quality of its loan portfolio.

The quality of the Group's loan portfolio may deteriorate due to external factors beyond the Group's control such as negative developments in Georgia's economy or in the economies of its neighbouring countries, the unavailability or limited availability of credit information on certain of its customers, any failure of its risk management procedures or rapid expansion of its loan portfolio.

The Group's Corporate and Investment Banking loan portfolio is concentrated and to the extent that such borrowers enter into further loan arrangements with the Group, this will increase the credit and general counterparty risk of the Group, with respect to those counterparties and could result in deterioration of the Group's loan portfolio quality.

Furthermore, the collateral values that the Group holds against the loans may decline, which may have an adverse effect on the business and financial position of the Group.

Key drivers/trends

During 2019, the Group's cost of credit risk ratio was 0.8%, as compared with 1.7% in 2018. Expected credit loss/impairment charges and, in turn, the Group's cost of credit risk could increase if a single large borrower defaults or a material concentration of smaller borrowers default. As at 31 December 2019 and 2018, the Group's non-performing loans accounted for 2.1% and 3.3%of gross loans to customers and finance lease receivables, respectively.

The Corporate and Investment Banking loan portfolio is concentrated, with the Group's top ten Corporate and Investment Banking borrowers accounting for 9% of loans to customers and finance lease receivables (gross of allowances for impairment) as at 31 December 2019.

As at 31 December 2019, the Group held collateral against gross loans covering 86.7% of the total gross loans to customers and finance lease receivables. The main forms of collateral taken in respect of Corporate and Investment Banking loans are liens over real estate, property plant and equipment, corporate guarantees, inventory, deposits and securities, and transportation equipment. The most common form of collateral accepted in Retail Banking loans is a lien over residential property.

Downturns in the residential and commercial real estate markets, or a general deterioration of economic conditions in the industries in which the Group's customers operate, may result in illiquidity and a decline in the value of the collateral securing loans, including a decline to levels below the outstanding principal balance of those loans. In addition, declining or unstable prices of collateral in Georgia may make it difficult for the Group to accurately value collateral it holds. If the fair value of the collateral that the Group holds declines significantly in the future, it could be required to record additional provisions and could experience lower than expected recovery levels on collateralised loans. Further changes to laws or regulations may impair the value of such collateral.

Loan portfolio quality (continued)

Key drivers/trends

Against the backdrop of economic lockdown and deterioration of macroeconomic environment and expected creditworthiness of borrowers as a result of the COVID-19 pandemic impact in the first half of 2020 the Bank has taken an upfront provision built to cover the expected credit losses for the full economic cycle and used the macro-economic forecast scenarios published by the NBG.

Mitigation

The Group continuously monitors market conditions and reviews market changes, and also performs stress and scenario testing to test its position under adverse economic conditions.

Our Credit Committees and Credit Risk department set counterparty limits by using a credit risk classification and scoring system for approving individual transactions. The credit quality review process is continuous and provides early identification of possible changes in the creditworthiness of customers, including regular collateral revaluations, potential losses and corrective actions needed to reduce risk, which may include obtaining additional collateral in accordance with underlying loan agreements.

The Group continuously monitors the market value of the collateral it holds against the loans. When evaluating collateral, the Group discounts the market value of the assets to reflect the liquidation value of the collateral.
In terms of Retail Banking loan portfolio, when disbursing the loans to retail customers the Group strictly adheres to PTI and LTV ratios set by NBG based on the rigorous assessment of clients' debt paying ability. This further reduces the risk of the loan portfolio quality in the event of real estate price reductions.
In terms of Corporate and Investment Banking loan portfolio concentration, the Group aims to adhere strictly to the limits set by the NBG for client exposures, monitors the level of concentration in its loan portfolio and the financial performance of its largest borrowers, uses collateral to minimise loss given default on its largest exposures and maintains a well-diversified loan book sector concentration.

Regulatory risk

Principal risk/ Uncertainty

The Group operates in an evolving regulatory environment and is subject to regulatory oversight of the National Bank of Georgia, supervising the banking sector and the securities market in Georgia.

The financial sector in Georgia is highly regulated. The regulatory environment continues to evolve. We, however, cannot predict what additional regulatory changes will be introduced in the future or the impact they may have on our operations.

Key drivers/trends

Our banking operations must comply with capital adequacy and other regulatory ratios set by our regulator, the NBG, including reserve requirements and mandatory financial ratios. Our ability to comply with existing or amended NBG requirements may be affected by a number of factors, including those outside of our control, such as an increase in the Bank's risk-weighted assets, our ability to raise capital, losses resulting from deterioration in our asset quality and/or a reduction in income levels and/or an increase in expenses, decline in the value of the Bank's securities portfolio, as well as weakening of global and Georgian economies.

Mitigation

Continued investment in our people and processes enables us to meet our current regulatory requirements and means that we are well-placed to respond to any future changes in regulation.

In line with our integrated control framework, we carefully evaluate the impact of legislative and regulatory changes as part of our formal risk identification and assessment processes and, to the extent possible, proactively participate in the drafting of relevant legislation. As part of this process, we engage in constructive dialogue with regulatory bodies, where possible, and seek external advice on potential changes to legislation. We then develop appropriate policies, procedures and controls, as required, to fulfil our compliance obligations.

Our compliance framework, at all levels, is subject to regular review by the Bank's Internal Audit department and external assurance service providers.

Liquidity risk

Principal risk/ Uncertainty

The Group is exposed to liquidity risk when the maturities of its assets and liabilities do not coincide.

Although the Group expects to have sufficient funding over the next 18 months and beyond to execute its strategy and to have sufficient liquidity over the next 18 months and beyond, liquidity risk is nevertheless inherent in banking operations and may be heightened by a number of factors, including an over-reliance on, or an inability to access, a particular source of funding, changes in credit ratings or market-wide phenomena, such as financial market instability.

Credit markets worldwide have in recent years experienced, and may continue to experience, a reduction in liquidity and long-term funding as a result of global economic and financial factors. The availability of credit in emerging markets, in particular, is significantly influenced by the level of investor confidence and, as such, any factors that affect investor confidence (for example, a downgrade in credit ratings of the Bank, Georgia, or state interventions or debt restructurings in a relevant industry) could affect the price or availability of funding for the Group companies, operating in any of these markets.

Key drivers/trends

The Group's current liquidity may be affected by unfavourable financial market conditions. If assets held by the Group in order to provide liquidity become illiquid or their value drops substantially, the Group may be required, or may choose, to rely on other sources of funding to finance its operations and future growth. Only a limited amount of funding, however, is available on the Georgian inter-bank market, and recourse to other funding sources may pose additional risks, including the possibility that other funding sources may be more expensive and less flexible. In addition, the Group's ability to access such external funding sources depends on the level of credit lines available to it, and this, in turn, is dependent on the Group's financial and credit condition, as well as general market liquidity.
In terms of current and short-term liquidity, the Group is exposed to the risk of unexpected, rapid withdrawal of deposits by its customers in large volumes. Circumstances in which customers are more likely to withdraw deposits in large volumes rapidly include, among others, a severe economic downturn, a loss in consumer confidence, an erosion of trust in financial institutions or a period of social, economic or political instability. If a substantial portion of customers rapidly or unexpectedly withdraw their demand or term deposits or do not roll over their term deposits upon maturity, this could have a material adverse effect on the Group's business, financial condition and results of operations.

Furthermore, should the COVID-19 pandemic continue to cause disruption to economic activity in Georgia and globally, there could be adverse impacts on the Group's liquidity and funding positions.

Mitigation

The Group manages its liquidity risk through the liquidity risk management framework, which models the ability of the Group to meet its payment obligations under both normal conditions and crisis.

The Bank has developed a model based on the Basel III liquidity guidelines. It maintains a solid buffer on top of Liquidity Coverage Ratio (LCR) requirement of 100%, mandated by NBG since September 2017. A strong LCR enhances the Group's short-term resilience. Moreover, the Bank holds a comfortable buffer on top of Net Stable Funding Ratio (NSFR) requirement of 100%, which came into effect on 1 September 2019. A solid buffer over NSFR provides stable funding sources over a longer time span. This approach is designed to ensure that the funding framework is sufficiently flexible to secure liquidity under a wide range of market conditions.

Among other things, the Group maintains a diverse funding base comprising short-term sources of funding (including Retail Banking and Corporate and Investment Banking customer deposits, inter-bank borrowings and borrowings from the NBG) and longer-term sources of funding (including term Retail Banking and Corporate and Investment Banking deposits, borrowing from international credit institutions, sales and purchases of securities, and long-term debt securities).

Client deposits and notes are one of the most important sources of funding for the Group. As at 31 December 2019, 2018 and 2017, 90.4%, 90.9%, and 91.4%, respectively, of client deposits and notes had contractual maturities of one year or less, of which 55.4%, 55.5%, and 56.8%, respectively, were payable on demand. However, as of the same dates, the ratio of net loans to client deposits and notes was 116.1%, 112.6%, and 105.4%, respectively, and the NBG liquidity coverage ratios were 136.7%, 120.1%, and 112.4%, respectively.

The Bank has strong support from International Financial Institutions. It has already attracted a number of new long-term borrowings both in local and foreign currencies during the past few months in 2020 of more than US$200 million from International Finance Corporation, European Investment Bank, FMO - Dutch entrepreneurial development bank (in collaboration with other participating lenders) and European Bank for Reconstruction and Development, part of which has been drawn-down during the first half of 2020. Furthermore, we are actively working with our partner financial institutions and expect to sign new long-term facilities of around US$400 million during following months, which will further improve our liquidity position and enable us to support our customers and the economy in which we operate during these unprecedented times.

Furthermore, as part of its updated supervisory plan for Georgian banking sector, aimed at elevating the negative financial and economic challenges created by the COVID-19 in Georgia, the NBG announced the readiness to revisit and reduce LCR requirements (on 1 May 2020, NBG temporarily cancelled the 75% LCR requirement for local currency for a one-year period, or until further communicated by NBG), as well as mandatory reserve requirements, if necessary. Furthermore, NBG has already extended the eligibility criteria for repo-eligible securities and this may be revisited further, if necessary, to support the local currency liquidity.

Operational risk, cyber-security, information systems and financial crime

Principal risk/ Uncertainty

We are at risk of experiencing cyber-security breaches, unauthorised access to our systems and financial crime, or failures in our banking activity processes or systems or human error, which could disrupt our customer services, result in financial loss, have legal or regulatory implications and/or affect our reputation.

We are highly dependent on the proper functioning of our risk management, internal controls and systems, and internal processes including those related to data protection, IT and information security in order to manage these threats.

We may be adversely affected if we fail to mitigate the risk of our products and services being used to facilitate a financial crime.

Key drivers/trends

Cyber-security threats have continued to increase over past few years and we saw a number of major organisations subject to cyber-attacks, although, fortunately, our operations were not materially affected. The external threat profile is continuously changing, and we expect threats to continue to increase.

Over the past few years, as our operations have expanded, we have seen an increase in electronic crimes, including fraud, although losses have not been significant. Money laundering (ML) and Terrorism financing (FT) risks, which the Bank has measures in place to guard against, continue to evolve globally. The Bank continues to face stringent regulatory and supervisory requirements related to the fight against ML/TF. Failure to comply with these requirements may lead to enforcement action by the regulator, which can result in a pecuniary penalty and negatively impact the Group's reputation.

Mitigation

We have an integrated control framework encompassing operational risk management, IT systems, corporate and other data security, each of which is managed by a separate department.

We have an anti-money laundering (AML)/counter-terrorist financing (CTF) framework which includes a risk-based approach (RBA) towards the ML/FT risks, Know Your Customer (KYC), transaction monitoring, sanctions and transaction screening, transaction reporting, correspondent relationship assessment and monitoring, and training programmes. The framework is designed to comply with the local legislation, international standards (Financial Action Task Force (FATF) recommendations), and international financial sanctions programmes. We continue to enhance our AML compliance function by strengthening the Bank's AML compliance framework, policies and procedures (including ML/FT risk management policy, KYC and Customer Acceptance Policy). We have invested significant resources to further improve our ML/FT risk management capabilities, including transaction monitoring solutions. We have a regulatory change management process in place ensuring timely compliance with the new regulations.

We identify and assess operational risk categories within our risk management framework, identify critical risk areas or groups of operations with an increased risk level, and develop policies and security procedures to mitigate these risks.

We have security controls in place including policies, procedures and security technologies. We also regularly carry out IT and information security checks internally, and with the assistance of external consultants. We have sophisticated anti-virus protection and firewalls to help protect against potentially malicious software. We have increased our internal and external penetration testing and have back-up disaster recovery and business continuity plans in place across the Bank. We improved access control and password protections through the implementation of "Privileged Access Monitoring" for employees with the highest privileged access to confidential and customer data. We have implemented a secure email gateway solution which decreased the number of malware attachments by 95%. We have also implemented a Security Information and Event Management (SIEM) solution which now gives us a complete view of the changes and events happening in our infrastructure. Oracle database firewall solution has been optimised. Oracle Audit Vault and Database Firewall includes an enterprise quality audit data warehouse, reporting and analysis tools, alert framework, audit dashboard, and sophisticated next-generation database firewall. We have created policies with the help of Cloud Data Loss Prevention and now we monitor and restrict any critical data upload on our internal communication platform including pictures, office files, account numbers, etc. We have established a cyber-security framework, information security risk management framework and information security-related policies. We have dedicated a highly qualified team to the security operations unit. We continue to invest in technology to enhance our ability to prevent, detect and respond to increasing and evolving threats.
The Bank's Internal Audit function provides assurance on the adequacy and effectiveness of our risk management, internal controls and systems in place. These types of operational risk are on the joint Audit and Corporate Governance and Risk Committees' regular agenda and are also frequently discussed at the Supervisory Board level.

Resources and Responsibilities

Non-financial information statement

The concept of sustainability lies at the heart of our business and reflects our contribution to sustainable development

As a Group, we recognise that we owe a duty not only to our shareholders but to the wider society in which we operate. As a large employer in Georgia, it is incumbent upon us to play a leading role in minimising our impact upon the environment, to be an employer of choice and to drive positive change in society.

We consider sustainability to be integral to the growth of our business. Our sustainability agenda allows us to be profitable as well as environmentally and socially responsible. By implementing a sustainability approach in our activities, we foster long-term relationships with our main stakeholders, providing high return on investment for shareholders, satisfying the financial needs of customers, developing employees and contributing to the economic and social welfare of the local communities, while taking into account our environmental footprint.

The Group's Environmental and Social (E&S) Policy is designed to effectively manage the Group's direct and indirect impact on society and the environment. This policy describes the Group's strategy to develop solid management controls to conserve natural resources, minimise health and safety risks, and provide employees with equal development opportunities, fair compensation and benefits. We are pioneering sustainability practices in our operations and are constantly seeking new ways to improve our performance.

Our Supervisory Board has overall ownership of environmental and social matters, and our corporate governance framework process enables members to have full oversight on matters relating to ESG. Our Risk Committee reviews risks relating to ESG, and updates the Supervisory Board on such matters. The Supervisory Board is also updated on corporate social responsibility matters by management, for example the work the Bank has done within the community, such as helping children in Georgia better understand banking products. In 2020, we will be expanding the Bank's consideration of climate change issues and risks, and will consider suitable next steps for the Company.

This report sets out the policies we have in place to meet these responsibilities and the ways in which these policies have been implemented, and our achievements against these over the course of 2019.

Environmental matters

The Group recognises that its operations have both an indirect and direct impact on the environment, and therefore seeks to establish management approaches that will help it become a more environmentally friendly institution. As a leading financial institution in Georgia, the Bank, through the projects it finances, produces significant indirect impacts on the environment. As for the direct environmental impact, we believe that the impact of the Group is not significant.

Indirect environmental impact through business operations

The Group considers the interests of its main stakeholders (customers, shareholders, employees, lenders and wider society) when developing the strategy and the processes to improve its operations. We continually strive to positively contribute to society through the entire scope of our business activities by developing socially oriented products and services, implementing responsible approaches to our business operations, and carrying out sponsorship and charitable activities.

In order to efficiently manage its indirect environmental and social impact, the Bank has prioritised the integration of sustainable finance principles into its credit risk management procedures since 2012. The Bank ensures it has a consistent approach to evaluating and managing the environmental, human health and safety risks of its financed projects. In all that the Bank does, it strives to find sustainable solutions that make business sense to clients, and minimise negative impacts on the social and natural environments.

The main objective of the E&S Policy is to increase environmental and social benefits for our clients. Through Environmental and Social Risk Management (ESRM) procedures, the Bank enhances clients' opportunities to be in compliance with national environmental and social regulations, and adopt international best practices in this area. ESRM procedures are periodically updated and approved by the Board of Directors to ensure that the E&S Policy remains fit for purpose and reflects experience and changes in the relevant legislation. ESRM procedures, along with other tools necessary for their implementation, comprise the core components of the Bank's Environmental and Social Risk Management System (ESMS). Under this mechanism, the Bank endeavours to become an environmentally friendly financial institution.

Furthermore, to ensure a more effective operation and maintenance of the ESRM Policy, the Bank has a dedicated E&S team that is involved in the credit review process and is responsible for the:

- collection of the information and identification of environmental and social risks and impacts from borrowers' operation;
- review and assessment of the borrowers' environmental and social performance;
- development of an Environmental and Social Action Plan (ESAP) in case of non-compliance; and
- monitoring the implementation of ESAP and environmental and social performance at every project phase.

We implement the following procedures to ensure the operation and maintenance of the ESMS:

- We refrain from financing environmentally or socially sensitive business activities outlined in the exclusion lists of Development Finance Institutions such as EBRD, IFC, DEG, FMO and ADB, among others.
- We aim to assess the relative level of environmental and social risk associated with clients' businesses. We require certain customers to implement specific environmental or social action plans to avoid or mitigate their environmental and social impact, and adhere to specific monitoring and reporting requirements that we set in order to minimise environmental and social risk. These requirements are included as covenants in agreements between certain customers and the Bank.
- We aim to regularly monitor environmental and social risks associated with the Bank's activities, and assess clients' compliance with the terms of respective agreements. Frequency and type of monitoring is determined according to the type of transaction being financed and the level of E&S risk.

Through ensuring comprehensive environmental and social assessment and action plans, as a part of stable due diligence, the Bank encourages its customers to fulfil their environmental and social obligations, and establishes a framework for them to achieve good environmental and social standards.

We receive a commitment from our clients to adhere to good environmental and social standards and agree that they:

- provide all requested E&S information to the Bank;
- ensure the participation of competent individuals during the environmental and social due diligence and monitoring process;
- demonstrate their responsiveness with regard to the applicable environmental and social requirements; and
- undertake the obligations of compliance with all applicable environmental and social requirements.

In order to maintain international best practice in E&S risk management, the Bank is committed to ensure that its customers are also fulfilling their environmental and social responsibilities in alignment with the national regulations, and the E&S standards of international financial institutions. In this regard, the Bank reviews (with exposure of more than US$1 million) the E&S performance of those clients in accordance with the requirements of the International Finance Corporation (IFC) Performance Standards.

Environmental and social issues are tracked at project sites in cooperation with the facility staff, providing ongoing advice and guidance on good practice and standards, and monitoring compliance with the requirements. In relevant cases, the Bank may use independent external professionals to monitor implementation and progress. As part of monitoring, the Bank requires each high-risk client to provide the Bank with an annual report on their environmental and social performance, and the implementation of applicable Environmental and Social Action Plans. In some cases, the Bank's staff visit high-risk clients on a regular basis. The E&S team conducts portfolio-wide reviews of specific sectors, where E&S risks are considered high.

Throughout 2019, the Bank held extensive Environmental and Social Due Diligence (ESDD), where the Bank monitored clients and developed action plans for non-compliant clients. Non-compliant clients started to identify, avoid, mitigate and manage environmental and social risks, and their impact on the natural and social environment. Some clients implemented environmental and social management systems in accordance with international standards.

Procedures for addressing external queries and concerns, developed within the framework of ESMS, provide means for the public to submit queries or concerns related to the Bank's E&S Policy, and have these enquiries responded to by the Bank in a timely manner. In the Association Agreement between the European Union and Georgia, Georgia has committed to progressively approximate its legislation in the relevant sectors with that of the EU and to implement it effectively.

Through this approximation process, Georgia is actively developing and amending its national legislation in the relevant sectors. As a result, the Bank regularly checks legal developments and updates with regard to environmental, health and safety, and labour issues, and places great emphasis on the improvement of ESDD opportunities. The Bank's staff are very focused on introducing clients to information about relevant (existing and new) regulations and laws during ESDD, with the aim of strengthening public knowledge and capacity in the area of environmental and social protection.

Training activities play an important role in enhancing the implementation of the policy. In 2019, the Bank provided training opportunities for the E&S team and the staff involved in environmental and social risk management processes.

The Head of E&S Risks Unit participated in the 13th Annual Performance Standards Community of Learning organised by the IFC. The Community of Learning is a knowledge-sharing forum aimed at strengthening the implementation of environmental and social standards by financial institutions in emerging markets.

The event provided a chance to exchange experiences, learn from investment case studies, and engage in dialogue among environmental and social risk management specialists from all over the globe. The Head of E&S unit also participated in Green Bonds and Sustainable Finance Executive Programme, which was designed and delivered in partnership with the IFC, the Stockholm School of Economics Executive Education and International Capital Market Association (ICMA), as part of the Green Bond Technical Assistance Programme, a multi-donor-funded programme entirely managed and administered by the IFC and supported by Swedish International Development Cooperation Agency (SECO), Swiss State Secretariat for Economic Affairs (SIDA) and the Luxembourg Ministry of Finance.

The programme delivered deep insight in green bond issuance and the underlying drivers in sustainable finance, including closely related products such as green bonds. The E&S team also participated in the training programme "Reducing GHG emissions through improved energy efficiency of industrial sector in Georgia" organised by United Nations Industrial Development Organisation (UNIDO). Social and Environmental Risk Manager additionally attended Environmental and Social Masterclass for Financial Institutions organised by the FMO – Dutch entrepreneurial development bank.

More generally, the Bank has delivered several training sessions in this area and consequently more than 100 employees were trained in social and environmental risk management during the last five years. Leading experts and state inspectors were invited as trainers. We intend to continue the training in the future.

In 2018, the Bank launched an Enhancement of Environmental and Social System, supported by the Green for Growth Fund within the framework of the Green for Growth Fund Technical Assistance Facility (GGF TAF). The project focuses on strengthening the Bank's environmental and social framework for it to become a best-practice environmental and social management system in the Georgian market. The project aims: (i) to assess current environmental and social processes of the Bank versus relevant recommendations of international financial institutions and best international practice, in particular ISO 14001:2015 international standard; (ii) to address gaps identified during the assessment through revision and amendment of documentation and processes, providing consultancy, recommendations and implementation support for the necessary improvements; and (iii) to conduct a final assessment of upgraded environmental and social procedures and systems to confirm our compliance with requirements and best practice as defined in the initial phase of the project.

Staff training is one of the deliverables of the project. In 2019, 18 employees of the Bank participated in awareness and internal audit of environmental management system training course. The purpose of the training was to equip the relevant staff with the knowledge and skills needed to contribute to the required system improvement and upgrade. The project was completed in 2019.

In 2019, a new project, Development of a Company Waste Management Plan, was launched by the Bank with support of Green for Growth Fund (GGF) within the framework of the Green for Growth Fund Technical Assistance Facility (GGF TAF). The aim of this project is to assist Bank of Georgia in developing a Company Waste Management Plan in accordance with the relevant Georgian legislation. Having a detailed waste management plan will be beneficial for the Bank not only in terms of ensuring full compliance with the local legislation (which, of course, is one of the main priorities of the Bank), but will also provide:

(a) a much more precise picture of the types and quantities of waste generated by the Bank through its business processes; (b) a solid base for proper waste management practices (waste collection, temporary storage, pre-treatment, transportation, recovery, re-use, recycling, disposal, etc.) which will be implemented throughout the Bank; (c) more control of all waste management activities carried out in the Bank so that they are compliant with legislative requirements, are effective and sufficient considering specific properties of various types of hazardous and non-hazardous waste; (d) opportunity to identify, plan and implement concrete waste prevention/reduction and recovery (including recycling) activities, (especially for hazardous waste).

The project also aims to design a generic guideline document regarding legislative requirements on a waste management plan that the Bank will share with other interested parties (micro, SME and corporate clients of the Bank). In addition, a one-day training will be provided for the Bank's employees concerning safe and proper waste management practices in the Bank.

In 2019, the Bank launched Assessing and Improving Bank of Georgia's Environmental and Social Management System, supported by DEG – Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft. The project mainly aims: (a) to evaluate the current ESMS; (b) to refine and revise the ESMS, focusing on the identification and management of high-risk clients; (c) to support client in ESDD and assessment against Georgian legislation and IFC performance standards for high-risk clients; (d) to conduct refresher training on refined ESMS for relevant staff; and (e) to develop an electronic training module for the relevant staff involved in E&S Risk Management.

Several awards have been received during the lifetime of ESMS. In 2014, Bank of Georgia won the Green Service award at the Georgian Green Business Awards ceremony organised by the Ministry of Environment and Natural Resources Protection of Georgia. In May 2017, EBRD awarded the Bank with The Deal of the Year 2016 for having financed a project aimed at boosting the renewable energy capacity of one of the hydropower plants in Georgia. In 2019, within the framework of Caucasus Energy Efficiency Programme, our employees, Zura Kokosadze and Tamar Begeluri, received EBRD awards for the Best Corporate Banker and the Best Residential Banker, respectively, for delivering high-energy saving results.

The Bank is committed to respecting the principles of sustainable development, protecting the environment, and is willing to improve the level of public health safety as an essential element for sustainable development and economic growth. The Bank will continue to conduct business with due consideration to environmental and social protection, and contribute to the creation of a sustainable society. The Bank will further help its clients benefit from a proper and diligent implementation of the E&S Policy.

Direct environmental impact

We believe that the direct impact of our business on the environment is not significant. Nevertheless, we undertake a number of measures to reduce paper, electricity, and fuel consumption. "Green Boxes" are placed on every floor of the Bank's headquarters and are designated to collect paper for recycling purposes. Some of the Bank's paper-intensive departments switched to the principle of two monitors, which considerably reduces paper waste. The lighting system in all of the Bank's service centres was replaced with energy-efficient LED lamps, which consume far less electricity than traditional economical ones.

In 2019, about half of the Bank's car fleet was outsourced in order to reduce its fuel consumption. Regarding the waste management initiatives, please refer to the Environmental matters in the beginning of this section.

Greenhouse gas emissions and calculating methodology

We have reported on all of the emission sources required under the Companies Act 2006 (Strategic Report and Directors' Report) Regulations 2013 (Scopes 1 and 2), and additionally have reported on those emissions under Scope 3 that are applicable to our business. We do not have responsibility for any emission sources that are not included in our Consolidated Financial Statements.

In preparing our emissions data, we have used the World Resources Institute/World Business Council for Sustainable Development (WRI/WBCSD) Greenhouse Gas Protocol: A Corporate Accounting and Reporting Standard (revised edition), and emissions factors from the UK Government's Greenhouse Gas Conversion Factors for Company Reporting 2016.

Our reported data is collected and reported on in respect of the Bank as the main operating unit and the core entity of the Group, which includes all of its offices and retail branches, where the Bank has operational control. The data is provided by on-site delegates, invoices and metre readings.

The data for 2017 comparative greenhouse gas emissions in the table is presented only in respect of the Bank.

Scope 1 (combustion of fuel and operation of facilities) includes emissions from:

- combustion of natural gas, diesel and petrol in stationary equipment at owned and controlled sites; and
- combustion of petrol, diesel and aviation fuel in owned transportation devices.

Scope 2 (electricity, heat, steam and cooling purchased for own use) includes emissions from:

- used electricity at owned and controlled sites. To calculate the emissions, we used the conversion factor for Non-OECD Europe and Eurasia (average) conversion from the UK Government's Greenhouse Gas Conversion Factors for Company Reporting 2016.

Scope 3 includes emissions from:

- air business travel (short haul and long haul); information on the class of travel is unavailable, hence, we used an "average passenger" conversion factor;
- ground transportation, including taxis, coaches and car hire; and
- data on emissions resulting from travel is reported for business-related travel only and excludes commuting travel.

Total greenhouse gas emissions data (Tonnes of CO_2E)

	2019	2018	2017
Scope 1	1,507	2,034	2,504
Scope 2	7,488	7,370	7,141
Scope 3	3,029	3,029	2,819
Total emissions	**14,043**	**12,433**	**12,464**

Social impact through business operations

Bank of Georgia also continues to support Georgia's emerging economy by financing industries that are of strategic importance to the development of the country.

Corporate Banking

Education

Bank of Georgia financed construction of Georgian National University's (SEU) new c.33,000 square metre building in Tbilisi. Established in 2001, SEU is one of the largest private universities in Georgia, offering a wide range of courses to its c.6,500 bachelor-degree students.

The new building increased the capacity of SEU to 12,000 students and offers various educational and sports facilities, including the largest private library, indoor swimming pool and a multifunctional sports hall.

Tourism

Bank of Georgia financed development of the five-star 161-room Wyndham Grand Hotel located in the centre of Tbilisi. The hotel hosts a growing upscale tourist segment. It offers a wide range of amenities such as spa, health club, pool, gym, rooftop bar and a restaurant.

Construction

HeidelbergCement is one of the world's largest producers of building materials. It has been active in Georgia since 2006 and is a leader in the local cement market. After 14 years of continuous development of the business, the Georgian subsidiary HeidelbergCement Georgia, currently operates two integrated modern cement plants (Kaspi and Rustavi), a cement grinding facility in Poti, a cement terminal at the Black Sea coast and 13 ready-mix concrete plants in different parts of Georgia. HeidelbergCement has made more than Euro 300 million investments in Georgia that were mainly directed at modernisation of existing cement plants and expansion in the concrete and aggregates business lines. In 2019, modernisation of the Kaspi plant with the new dry kiln was finalised. The project was partially financed by Bank of Georgia.

Zodi is one of the leading construction material importers and producers in Georgia. In the second half of 2018, Zodi started developing an idea to open a Georgian natural stone (granite, tuff, dibasic basalt and limestone) factory and offer high-quality and competitively priced Georgian stone materials to the market. With the help of the Bank and in cooperation with "Enterprise Georgia", the idea was successfully realised in 2019 and the company now operates the factory equipped with modern Italian, Turkish and Chinese machinery, and has an annual capacity of 50,000 square metres.

Infrastructure

Infrastructure development remains one of the most important objectives in Georgia. In 2019, Bank of Georgia issued the guarantees totalling GEL 146 million for the construction works on the upgrade of Chumateleti- Khevi section of E-60 highway and construction of Kvesheti – Kobi road (road section) under north-south corridor (Kvesheti – Kobi) road project.

Export

In 2019, Israel-based international defence electronics company Elbit Systems, in cooperation with Georgian state-owned investment vehicle Partnership Fund, opened a high-tech modern aviation plant in Tbilisi. The plant will produce civil aircraft parts, and has long-term supply contracts with the largest aircraft producers in the world.
100% of the production will be exported. Bank of Georgia financed the construction of the facility and the purpose-built equipment intended for the production of the aircraft materials.

Services

In 2018, Greenway Georgia won a state tender to launch and operate 51 periodic vehicle technical inspection lines across Georgia, with a ten-year license. At present, Greenway is operating ten inspection centres in most convenient places in the capital city, 16 inspection centres in the regions, and three mobile inspection stations, covering 17 regions. All inspection centres were constructed and put into operation within six months, at the end of February 2019. Currently, Greenway Georgia is an undisputed market leader in terms of market share. The project was partially financed by Bank of Georgia.

GT Group holds leading positions in the field of truck and special equipment trade in Georgia. Company activities also include import and services of agricultural machinery. In 2019, electronic tender was announced by the state procurement agency to purchase 220 public-service buses for Tbilisi Municipality. GT won the tender and Bank of Georgia financed the project.

Retail Banking

Bank of Georgia continues to innovate and generate a wide range of socially oriented financial products and services that provide additional value to individuals and micro, small and medium size enterprises (MSMEs) and meet their respective needs.

Express Banking

The Georgian banking sector still experiences difficulties in overcoming economic and geographical barriers in expanding its financial services in remote regions and among low-income segments of the population.

Our Express Banking service plays an important role in addressing this issue:

- As at 31 December 2019, a network of 162 Express branches and 3,217 Express Pay terminals are located all over the country, including in remote mountain regions.
- Express financial products, such as Express Card, Express Deposit and Express Loan are uncomplicated, easily accessible and affordable, to a segment of the population that would not have access to banking products and services otherwise. By 31 December 2019, the Bank had attracted 542,566 clients, of which 24,842 became clients of the Bank in 2019.

As a part of the Express Banking service, we prioritise the development of self-service skills. We constantly expand the services offered by Express Pay terminals to provide a more accessible banking service to our clients. In 2017, the Bank developed web-based application processing tools that enable the completion of a full lending cycle remotely.

Express Student Card offers special discounts on public transport and free distance banking services, among other benefits. Moreover, students can get special #StudentBreak discounts in various stores, cafés and entertainment centres. Students are automatically involved in the Plus+ loyalty scheme – the Bank's initiative that offers different status levels to customers and reward points that accumulate based on the client's business with the Bank and can be redeemed into partner companies' products and/or services, at the client's request. Plus+ points can also be converted into mobile phone top-ups and used to pay for public transport, utility bills and other products. The programme encourages the student population to use financial services, and supports them financially during their studies.

Youth support

We developed a wide range of financial products to support young people in Georgia. For example, via special conditions of the Child Deposit we provide parents with the opportunity to secure their children's future. Starting from a minimal amount of GEL 10, a deposit can be opened for at least two years at any time from a child's birth until the age of 18. The annual interest rate (10.3% for Georgian Lari and 1.0%-3.5% for foreign currency) is added to the initial deposit. In 2019, we opened approximately 8,000 Child Deposit accounts.

Another example of the Bank's products aimed at supporting young people is a social-educational project "sCool Card" – a multifunctional card for schoolchildren. The main objective of the project is to teach children about financial culture and build their knowledge around financial services at an early stage. sCool Card is available at no cost and all of the transactions and services are also free of charge. sCool Card provides special benefits for children in Georgian public and private schools. The benefits include free public transport in Tbilisi (metro, buses) and Batumi (buses), discounts for entertainment centres popular among children, bookstores, toyshops, children's cafés, as well as the accumulation of points (sCoola) with each transaction.

In a further effort to help children better understand banking products, the Bank opened a sCool Card Business School, where experienced staff provide free training about topics such as: "The importance of money", "Bank and me", "Family budget", and "I am a manager". The Bank and the sCool Card were the finalists of the Child Friendly Banking Award 2017, The Global Inclusion Awards 2017 (Berlin, Germany).

Micro, small and medium size enterprises (MSME)

We continue to provide financing to MSMEs, a backbone of the Georgian economy that helps to ensure the sustainable development of Georgia. In addition to our own microfinance and SME loan programmes, we also participate in various projects that support entrepreneurs. Since 2015, the Bank has partnered with the non-profit Agriculture Projects Management Agency (APMA), which supports MSMEs in the agriculture sector. Together, we have co-financed agriculture loans at fixed annual interest rates that are partially subsidised by APMA. As at 31 December 2019, the total amount of gross loans that the Bank issued to MSMEs amounted to GEL 2.7 billion, of which c.GEL 173 million was issued through the Preferential Agriculture Lending Programme.

In 2018, the Bank continued to reinforce the financing of MSMEs and considers this segment as one of the main areas of its portfolio growth.

The Bank has dedicated staff and established processes for its Micro-Express loans that target micro businesses and offer them loans under GEL 40,000. Increasing the automation and digitalisation is one of the cornerstones of the Bank's micro lending strategy to make their banking experience fast, smooth and enjoyable.

Bank of Georgia is committed to further extending financing to MSMEs. Furthermore, the Bank is keen to develop financial products and lending practices to specifically provide services to MSMEs led by women, which will ultimately increase their involvement in developing Georgia's private sector.

In addition to assisting the MSMEs financially, the Bank runs an MSME portal – www.businesshub.ge. The portal provides financial and business-related advice to entrepreneurs in order to upgrade their financial literacy and management skills, and ensure the sustainable development of their businesses. The portal provides entrepreneurs with information on training and equips them with knowledge and skills in accounting, legal documents, business development, sales and marketing.

The Bank assists its clients in marketing products through videos we create about them and publish on our pages in social media. #Icreate corners, located in Bank of Georgia's branches, are also a great opportunity for clients to exhibit and promote their products free of charge.
Environmental and social risk management processes of MSME clients are embedded throughout the Bank's activities. By ensuring that comprehensive environmental and social risk assessments and the necessary action plans are undertaken, we encourage our MSME clients to be in compliance with national environmental and social legislation.

During site visits, we provide our clients with advice and guidance on good practice and standards in these areas. We update them on environmental, health and safety, as well as labour issues. We also monitor their compliance with environmental and social legislation. In many cases of non-compliance, our proper and timely management of the environmental and social risks of our MSME clients has helped them to address issues that would otherwise have resulted in financial and legal sanctions from the state enforcement agency.

For more information on how we support MSMEs, see pages 32 to 34.

Sponsorship and charity

As part of our sponsorship and charitable activities, the Group continues to focus on promoting and enhancing access to education, conserving nature, supporting people with disabilities and special needs, developing social enterprises, and facilitating innovative projects that focus on social goods. The Group's Sponsorship and Charity Policy encourages partnerships with various foundations and Non-Governmental Organisations (NGOs) to deliver sustainable results and bring positive change. Sponsorship and charity funds are channelled through the Bank's Tree of Life Foundation that, in its turn, distributes funding by means of grant competitions in order to ensure transparent and fair methods of financing. The Group also implements its own social projects.

In 2019, Tree of Life allocated around GEL 1.9 million to support education, nature conservation, people with disabilities and special needs, social platforms, and the development of social entrepreneurship. Bank of Georgia, together with the Tree of Life Foundation, established a charity platform www.donate.ge, which connects the people in need with those who are willing to donate items, clothes, books, etc. The platform offers collection, sorting and delivery of items. In 2017-2019, 84,769 items were collected with help from 963 donors, and www.donate.ge has already supported 2,181 beneficiaries.

Bank of Georgia recognises the impact it can have on the country's social-economic development. Therefore, the Bank launched a grant programme to support socially driven enterprises in Georgia. In 2016-2019, Bank of Georgia supported 15 social enterprises with up to GEL 650,000 and GEL 50,000 per project. The Bank partners with various NGOs to maximise its role in the social cause.

Promoting and enhancing access to education

In 2013, the Bank became the first Georgian company to cooperate with one of the most prestigious scholarship programmes in the world – the Chevening scholarship. This cooperation provides Georgian students with an opportunity to pursue education in the UK. In 2019, the Group provided up to GBP 100,000 to finance a master's degree programme for three students. The partnership with Chevening will continue next year and the Group is looking forward to selecting students who will continue their studies in the UK.

In 2014, the Bank signed a partnership agreement with the prestigious US Fulbright scholarship scheme. Thanks to the Bank of Georgia's contribution, a selected number of students from Georgia are able to enrol in a two-year master's degree programme at a US university. In 2019, the funding provided to the students for their two-year degrees amounted to US$100,000. Since 2014, the Bank has granted US$ 400,000 to the US Fulbright scholarship programme.

Starting from 2018, Bank of Georgia supports San Diego State University (SDSU) Georgia. For 2018-2019 academic years, the Bank financed the scholarships for ten students in the amount of up to US$ 80,000.

In order to honour a Miami Ad School Berlin alumni and Bank of Georgia former employee, Nika Gujejiani, who sadly passed away in 2019, Bank of Georgia and Miami Ad School Europe decided to establish a scholarship in Nika's name. Co-Founder, Niklas Frings-Rupp, Managing Director, Sabine Georg, and Bank of Georgia support this initiative wholeheartedly. Starting from 2020, we will grant one Nika Gujejiani scholar with a 100% scholarship in the Miami Ad School Europe.
Over the last five years, the Bank has been supporting a public speaking competition organised by the English-Speaking Union of Georgia. The competition allows high school senior year or first-year university students to prepare a speech on a pre-selected topic and present it in front of a competent jury. The winner is granted a fully paid trip to London to attend a global public speaking competition. We aim to support this competition in 2020 as well.

The Bank has been supporting every TEDx Tbilisi conference since it was first organised in 2012. A TEDx conference is a locally organised TED format event, where communities, organisations and individuals join to initiate a conversation and connect with each other on different topics, which are important to society.

Case study

In 2018, the Bank of Georgia's Corporate and Investment Banking team organised a charity auction and exhibition of modern Georgian paintings, and invited its top clients to participate in the cause. In 2019, the Bank rounded US$ 75,000 collected from the auction to US$ 100,000 to finance extremely talented children from Georgia's highlands. Five children have studied English in summer school in the UK. These children gained huge popularity on social media for popularising Georgian regions.

Part of the funds raised was used to organise multifunctional libraries in two conflict zone territory villages of Ditsi and Hurvaleti for more than 260 students.

In our effort to spread internet access to financially disadvantaged families in Georgia, we support a fundraising charity platform www.charte.ge. We believe that this project is crucial for access to education. The partnership will continue in 2020.

Supporting people with disabilities

Since 2014, Bank of Georgia has focused its efforts on supporting people with disabilities – one of the most vulnerable social groups in Georgia. In 2019, the Bank donated up to GEL 93,000 to the Tree of Life Foundation for this cause. The Tree of Life Foundation distributed the funds through grant competitions – one intended for the relevant NGOs that work with people with disabilities and another with the specific aim of promoting social entrepreneurship. In order to qualify for the competition, the proposals had to focus on the creation of a small enterprise with a social component aimed at improving the livelihood of people with disabilities.

Employee matters

A key factor to our success is a cohesive and professional team, capable of accomplishing the Group's objectives. We are committed to attracting and identifying the best professionals, caring and planning for their needs, investing in their development and fostering their commitment.

The Human Capital Management (HCM) department, and the management system it implements, play a vital role in managing our most valuable asset – our employees. The HCM department develops Human Resources (HR) policies and procedures which determine key principles, areas, approaches and methods that are crucial for building HCM systems for all our businesses.

This section sets out the policies we have in place to meet the responsibilities towards our employees, each subsection reflects the ways in which these policies have been implemented, and the aims of the policies achieved over the course of 2019. Bank of Georgia's HCM department oversees these policies in coordination with the Board of Directors and ensures relevant updates according to organisational, strategic or legislative changes. For example, our Remuneration Policy, the Code of Conduct, as well as the Human Rights Policy were reviewed and updated, based on regulatory requirements introduced in 2019.

Examples of some of our HR policies and procedures include, but are not limited to:

- employee planning and recruiting;
- HR administration;
- workforce remuneration – compensation and benefits;
- HR operations – budgeting and reporting;
- a code of conduct for employees;
- employee learning and development;
- human rights;
- grievances;
- retrenchment; and
- anti-nepotism.

The Bank's HCM department works closely with HR managers and executives from our subsidiaries in order to fulfil our mission – enable opportunities for each employee to achieve more of their potential, ensure proper implementation of the main principles and the provision of necessary support in all HR-related matters.

We recognise the importance of observing human rights and are committed to implementing socially responsible business practices.

Our Human Rights Policy establishes priorities and puts control procedures in place to provide equal opportunities and prevent discrimination or harassment on any grounds, including disability. Our Human Rights Policy applies to all employees and includes procedures in relation to employment processes (including recruitment procedures and procedures governing the continuity of employment of employees who become disabled during the course of their employment), hiring, training and development.

Employee engagement

We are committed to employee engagement. It is very important for us to ensure that our employees at all levels of the business are aware of our Group and we strive to provide them with a continuous flow of information, which includes, but is not limited to, the information about our corporate culture, the Group's strategy and performance, risks related to its performance, such as financial and economic factors, and our policies and procedures. We provide information in a number of ways, including via managers, presentations, new employees onboarding process, intranet, corporate social network – Workplace, which enables live online communication, email and regular town hall and off-site meetings. The corporate social network, Workplace, was added to our internal communication tools in 2019. It enhances employee engagement through a new level of team collaboration, open, direct and personalised communication.

In 2019, the Bank transformed its Employee Relations into Employee Experience Management. This transformation aims at elevating employee experience and building employees' commitment to the organisation and its objectives through interactive consulting and communication with our employees and managers, and maintaining their satisfaction and engagement during their employment at Bank of Georgia.

Employee Experience Management ensures our values are lived throughout the company's daily life and resonate with each single employee, empowering the employee voice and strengthening the culture of feedback and respect.

We value the views of our employees. We consult with them regularly and have implemented feedback systems, such as regular employee satisfaction surveys, which ensure that opinions of our employees are taken into account when making decisions that are likely to affect their interests. Employee feedback also helps us improve our customer-focused approach. In 2018, after the Supervisory Board's initiative, the Bank introduced Employee Voice on Board event, nurturing a culture of sharing, feedback, transparency, equal opportunities, appreciation, trust and respect. In 2019, regular meetings were facilitated under this initiative by the Vice-Chairman of the Supervisory Board Ms Hanna Loikkanen, who is involved in workforce engagement matters, and the Chairman Mr Neil Janin. Other Board members also took part in these discussions, held in an open and informal atmosphere, where the participants were able to discuss the challenges and opportunities, motivators and detractors that they encounter in their current work-life. The initiative encourages the culture of joint responsibility and constant development by showing employees themselves and their role in a bigger organisational context.

Willing to foster the culture of trust and open dialogue, in 2019, the Management Board held site visits to the Bank's service centres, which provided another opportunity for employees to be heard, discuss the issues that affect them and empower them to contribute to organisational and workplace development processes. The Management Board demonstrated a strong interest in employee and organisation matters. Each participant was able to express their views, and received encouragement to take responsibility and more actively engage in the Bank's progress/development towards becoming a more entrepreneurial growth organisation. Feedback from the visits and a follow-up on respective actions to address the issues was provided to employees by the CEO, Mr Archil Gachechiladze, together with the Deputy CEO and other senior employees overseeing the retail business. It was communicated via Workplace live stream and enabled the employees to interact with the presenters in real-time, ask questions and receive answers to specific issues related to feedback and respective action plan.

Following the Barrett Organisational Values assessment in 2017, we closely monitor employee engagement and cultural factors. In 2019, employee engagement surveys, using the Engaged Performance™ Framework in cooperation with the Korn Ferry representative office in Ukraine and another wave of Barrett Organisational Culture and Values assessment, were conducted. The results of the surveys, along with the information from various initiatives, gave accurate and deep insights regarding the current state and needs on employee engagement, inclusion and other issues related to the employee productivity. With overall engagement of 68% according to the Korn Ferry survey, more focus on employee recognition and teamwork appeared as desired components of culture in Barrett assessment.
Based on this insight, the Bank turned its focus to new aspects of customer-centric culture. Aiming to improve every experience, we integrated the Customer Experience and the Human Capital Management into one comprehensive direction, since it is difficult to sustain high-level customer satisfaction without improving and elevating employee experience. The main activities and initiatives for implementing and realising this approach will be introduced in 2020. We plan to review, analyse and reshape the employee end-to-end journeys in order to create the best employee experience on the market, with diverse opportunities for development, and ensure a high level of employee engagement, while attracting and retaining best talent.

Together with the integration of customer and employee experience, 2019 was also the year of agile transformation. The Bank completed the transformation to its agile delivery model. Our major focus is on customer experience and therefore we strive to improve delivery efficiency and reduce time-to-market by empowering self-organised cross-functional teams around products and digital channels, and clearly translating top-level strategy to execution and team-level goals. Our Agile approach ensures technology and human experience connect by creating real-time, quick and personalised digital services.

Both transformations incorporate regular feedback from customers, businesses and employees – we keep developing and advancing our feedback culture via open and constructive dialogue based on mutual trust. Such approach ensures that we help each other to grow and develop. The following activities are the part of this culture and were regularly performed in 2019:

- town hall meetings with the CEO;
- CEO Newsletters, thank-you emails and CEO VLOG on Workplace;
- agile quarterly business reviews (QBRs) with the management; and
- Employee Voice on Board meetings.

In order to measure success and effectiveness of the employee engagement initiatives and monitor their sustainability, we introduced ENPS as a main KPI in our human capital (see details on page 49). We use our customer experience online platform Medallia to help employees enhance their productivity by analysing live immediate feedback from our customers and capturing opportunities to improve our performance (see more information on Medallia in the customer experience section on page 39).

In order to ensure fair treatment towards our employees and their reward, the Bank monitors employee pay tendencies via labour market compensation surveys in the financial sector. The results of the 2019 survey, and its analysis with internal data, confirmed that the Bank remains a competitive employer.

Our remuneration structure supports employee performance, which is monitored on a regular basis. Performance reviews are part of our ongoing feedback process. Their frequency varies by position and can be conducted monthly, quarterly, semi-annually and annually, according to job specifics.

The Bank's employee remuneration package includes the following benefits:

- maternity leave compensation (paid to 385 employees in 2019);
- health insurance for our employees and their family members;
- financial aid in case of marriage, childbirth or adoption, employee death, illness and/or death of family member, employee illness (in particular cases) when the insurance package does not cover the expenses;
- flexible days off in addition to those defined by the Labour Code of Georgia; and
- special rates on banking products and services.

Bank of Georgia and its affiliates are committed to promoting equality and diversity, promoting a culture that actively values difference and recognises that people from different backgrounds and experiences can bring valuable insights to the workplace. We aim to be an inclusive organisation, where diversity is valued, respected and built upon, and has the ability to recruit and retain a diverse workforce.

The Bank aims to ensure that no individual or group is directly or indirectly discriminated against for any reason (gender, marital status, ethnic origin, disability, age, sexual orientation, race, and nationality, political or religious beliefs) with regard to employment. The universal rights of all people to be treated with respect, equality and dignity are espoused and declared in our Employee Corporate Handbook and Human Rights Policy. With an Anti-Nepotism Policy, we ensure and support fair and transparent decision-making.

In 2019, the Bank conducted a self-assessment with guidance provided by the Women's Empowerment Principles, which were established by UN Global Compact and UN Women. The results will enable us to further advance our approach towards gender diversity.

Directors
Headcount

7

Senior managers
Headcount

52

All employees
Headcount

6,547

Employees headcount by age
Bank of Georgia

5,879

Employees headcount by age
BNB

565

Talent acquisition and management

Our Talent Management system aims to attract and retain the best talent available on the market and make them fully engaged with the Group. Recruitment policy with panel interviews, relevant control procedures and online applicant tracking system (ATS) ensure an unbiased hiring process that provides equal employment opportunities to all candidates with diverse education and experience in line with our business development and respective new job requirements.

Our application process is conducted with a non-discriminative approach and does not request information on age, date of birth, gender, and/or a photo from candidates, thus ensuring inclusiveness and equal access to employment. We also aim to ensure talent development internally, and internal candidates have a priority when filling the vacant positions, especially in cases where there are openings in the top and middle management.

In order to attract young talent, we actively partner with the leading Georgian business schools and universities, and constantly increase the number of our partners, thus fostering the cross-university diversity and broadening a range of degree disciplines that we consider for a talent acquisition. The Bank regularly participates in job fairs and runs extensive internship/student development programmes. Since 2012, we have run a regular student development programme in a special format and constantly advance it. During 2019, 38 participants were involved in our student development programme, of which 15 participants became Bank of Georgia's full-time employees. The programme currently runs under the name Leaderator, and is highly recognised on the Georgian labour market amongst students and recent graduates. In 2019, it was refreshed, restructured and several streams were introduced: Corporate and Investment Banking, including Wealth Management, IT, SME, data science, financial management, retail banking services and digital products, business development analytics, business efficiency, banking regulations and compliance. The programme participation is rewarded financially and offers flexible schedules in order to support students' academic activities. The programme attracts promising undergraduates and provides them with the opportunity to see a comprehensive 360° picture of the Bank in action, work on real projects and receive coaching and support from the Bank's executives and middle managers.

Participants take part in professional training and have a chance to become members of the leading financial institution in the country.

The Bank highly values the talent of its employees and provides various talent retention activities by engaging them through leadership development and various professional certification programmes. We are creating an equal opportunity workplace, where people of different cultures and values have an interesting and challenging working environment together. Various development opportunities in terms of career, as well as personal growth, are available for employees. Internal promotions are part of the talent attraction and retention system, and create a basis for employee loyalty and retention. Similar to the updates that we introduced in 2019 to the student development programme Leaderator, we plan to refresh and update our top-talent development programme in 2020 – to make them more concurrent and tailored to our top-performing employees. Due to Covid-19 program has been rescheduled. The Bank also offers competitive remuneration and benefit packages to its workforce and supports their work-life balance by providing additional paid days off, on top of those mandated by the Labour Code of Georgia. The Bank encourages engagement and dedication of its talented employees with awards granted to the Best Employee and Team of the Year.

Training and development

To manage our employees in a way that best supports our business strategy, we seek to help them contribute to business performance through personal and professional development. Following our aspiration to develop strong leaders, we have developed an extensive leadership development programme.

The Bank's corporate learning system comprises a wide range of internal and external training sessions specifically designed to meet the needs of front and back office employees. Middle and senior-level employees are given the opportunity to receive external training in well-known training institutions outside of Georgia.

Since 2014, Bank of Georgia runs a Leadership Development Executive Coaching programme which provides an individual approach in developing leadership skills. The programme continued successfully throughout 2019 and expanded to the lower leadership levels, and benefited its participants with a personally tailored development experience.

Employees involved in the programme gain greater awareness of their leadership strengths and opportunities for future growth. Based on its previous years' experience, the Bank regularly updates and improves its Leadership Development System, together with the 360° feedback process. The last update was delivered for the 2019 360° feedback process.

The Bank has an extensive training programme for front office employees in order to provide them with relevant knowledge and skills such as: banking services, compliance, effective communication, and building strong and valuable client relationships.

In 2018, we partnered with an international consulting and training company, Franklin Covey, to develop a training programme for our sales force to help them better understand the Bank's client-centred approach. The participants of this training programme improved their ability to communicate with the clients to achieve common goals, build long-term sustainable solutions and help in their decision-making in buying products and services. An in-house client-centric sales programme has been developed based on this experience by our Learning team. The goal of the programme is to enhance our employees' sales and customer relationship skills for developing mutually beneficial relationship with customers, strengthen the client-centric approach and equip them with relevant expertise and techniques.

The Bank's mentoring programme is also part of front office training. Every new employee is provided with regular advice, guidance and practical instructions from an appointed mentor, who later also evaluates a new employee's performance. Through this programme we aim to provide individual support to our employees in achieving their professional goals.

Since 2017, the Bank operates an online Learning Management System (LMS) offering employees an easy and comfortable access to corporate learning opportunities. LMS currently offers a wide range of distance and blended courses for professional development, various blogs, translated articles and videos about important topics. One of the themes intensively covered by online training is compliance, including risks, safety, and internal and external regulatory compliance that apply to day-to-day job responsibilities. These courses raise awareness about activities and initiatives that safeguard our value.

The Bank also offers face-to-face compliance courses with internal and external providers (compliance training hours increased by more than 50% from 2018 to 2019).

The Bank runs the onboarding programme, which is a special welcoming event for employees at all levels. It is an orientation programme, where information about the organisational culture, the Bank's values and benefits for employees are delivered and discussed. Participants are also informed about the Bank's social responsibilities, career opportunities, learning, and personal and professional development.

Agile-related intensive training was part of 2019 learning programmes, providing employees involved in transformation with various technical and soft skills (e.g. Agile Bootcamps and respective professional certifications, delivering effective feedback, coaching in squads, etc.) and ensuring their smooth transition and effectiveness in their new roles.

Human rights policy

Bank of Georgia is committed to introducing advanced human rights practices in its activity and uses this approach as a basis to the management and decision-making processes. We believe that the respect of human rights is central to the creation of social responsibility values. Our Human Rights Policy envisages the following principles in running the business:

- we act with integrity, fairness and transparency;
- our criteria for investments envisage economic return, environmental impact, social consequences and human rights;
- we treat people with fairness and respect;
- we create a healthy, safe and secure working environment; and
- through our initiatives, we facilitate the protection of human rights.

In order to ensure the implementation of these principles in the Bank's day-by-day activities, the policy sets clear standards for:

- equal opportunities and anti-discrimination;
- work environment free of harassment; and
- grievance resolution.

The human resources and human rights policies are an integral part of the employee onboarding package. It is available for employees on the intranet and the updates are communicated electronically. We monitor the employee awareness of these policies and ensure that our employees enjoy a corporate life full of opportunities.

Anti-nepotism policy

In making any decision regarding employees, Bank of Georgia observes an anti-nepotism policy which aims to prevent cases of nepotism and favouritism in the Bank in all processes of hiring and managing employees (development/learning, promotion, remuneration, etc), ensuring transparency, impartiality and equality of opportunities.

Code of conduct and ethics, anti-bribery and anti-corruption policies

The Group has a Code of Conduct and Ethics, as well as an Anti-Bribery and Anti-Corruption Policy, which are applicable to all companies within the Group. In the Bank, the Compliance Committee oversees the Code of Ethics Compliance. The Bank's Corporate Security unit is in charge of implementing and monitoring controls related to anti-bribery issues.

The department has the procedures in place, which define the process of establishing relationships with vendors and other third-parties, undertaking public tenders, etc. The Corporate Security unit provides annual online training for employees on anti-bribery issues for key individuals on a face-to-face basis. For other staff, an online training platform is designed to ensure that all employees undertake online annual training. Anti-bribery issues are also included in induction trainings.

As an organisation that is fully committed to the prevention of bribery and corruption, Bank of Georgia ensures that appropriate internal controls are in place and operating effectively.

Anti-Bribery and Anti-Corruption Policy enforcement processes include:

- operating an internal whistleblowing hotline system;
- disclosure of gifts or other benefits, including hospitality offered to, or received by, Bank personnel;
- voluntary disclosure of corrupt conduct;
- third-party screening to identify the risk level third parties might pose;
- all charitable and political donations must be authorised by the relevant responsible position;
- informing stakeholders about anti-corruption and anti-bribery principles before commencement of business relations;
- ensuring that anti-bribery and anti-corruption clauses are incorporated in the agreements with customers and third parties;
- ensuring that anti-bribery and anti-corruption matters are included in contractual agreements with partners/counterparties; and
- online training programmes aiming to raise awareness in corruption and bribery issues among employees.

As part of the Group's third-party screening to identify the level of risk the third parties might pose, the Group carries out the following due diligence processes: indirect investigations which include general research of the activities undertaken by the proposed business partners such as agents, joint venture partners, contractors, suppliers and other third parties, their reputation and information whether the company is a related party.

The Bank also has Know Your Employee (KYE) procedures in place, based on which the Bank conducts different screening procedures at recruitment, employment and departure stages of the employment.

Client experience

Bank of Georgia has identified customer experience as one of its strategic priorities and incorporates its principles in all relationships/touch-points with customers, new product and channel development, and optimisation of business processes in the back office. For more information, see pages 39 and 40 to 42.

Educating on banking matters

The Group recognises the importance of having the best interest of society both in the short and long term. With the aim to positively impact the community where it operates, the Bank is motivated to provide its clients with comprehensive information on their rights and financial transactions.

Aiming to increase financial knowledge throughout the country, Bank of Georgia, together with the National Bank of Georgia (NBG) and with the support of the German Foundation of Savings Banks for International Cooperation, launched a website – www.grovia.com.ge.

It contains information on World Savings Day, banking products and services, and customer rights. The idea behind the project is to restore the public trust in the financial sector and to overcome the hurdle between people and commercial banks.

Grovia, which is a symbol of World Savings Day in Georgia, was created within Savings Accumulation and Financial Opportunities – the project supported by the Savings Banks Foundation for International Cooperation (SBFIC), together with the Ministry of Economic Cooperation and Development of Germany. Public savings are important for the country's economy and financial institutions. The culture of saving is directly related to people's knowledge of financial and economic matters. Financial education is considered as one of the components of financial services and consumer protection. Due to its importance, many countries, including Georgia, have taken steps to increase opportunities to educate the population on financial services. Grovia is a step towards spreading financial education in Georgia and empowering people to make sound and informed decisions about their personal finances.

One of the goals of Grovia is to develop the saving skills in schoolchildren. In cooperation with other stakeholders, we organise multiple-round meetings in schools and raise awareness on the proper management of financial resources. Moreover, in cooperation with the NBG, we set up meetings with schoolchildren and teach them general principles of finance through interactive lectures and games. Similar educational events are also organised in the regions in Georgia.

In addition to Grovia, Bank of Georgia compiled a dictionary of banking terminology to help clients better understand the banking products offered to them, read and comment on the contracts they are about to sign, and as a result make informed decisions in their best interest. The dictionary includes more than 1,000 banking, financial, legal, accounting, insurance, marketing terms and phrases, and is available in the Bank's service centres, as well as online under www.terminebi.ge. Printed copies are also available in public libraries and universities. Similar projects are successfully implemented in various developed countries, including Germany and Poland.

Security matters

Bank of Georgia takes a number of measures to guarantee employee safety. The Bank regularly carries out fire and other emergency drills, and relevant training. Selected employees in every major branch of the Bank are periodically trained in providing first aid. Since September 2019, a new law on labour security has come into force, which mandated us to create a dedicated unit of three people (the law requires the organisations with more than 100 employees to have at least two people in the unit). All three employees were trained in the relevant institutions and were given certificates, which is also a mandatory requirement of the law. This unit covers both fire and emergency, medical emergency and occupational safety issues. These units are trained at least twice a year in all branches of Bank of Georgia throughout Georgia.

Bank of Georgia aims to provide security to employees in case they are blackmailed, abused, stalked, etc. In 2018, the Bank launched "My Lawyer" – a project created to protect the rights of employees and their family members in case a crime was committed against them or if they themselves are accused of wrong-doing. In 2019, we started processing our first cases and we plan to work with our colleagues to boost the participation in this programme.

Every service centre of the Bank is equipped with a security system and is protected by the police force when the alarm is activated. The Bank also employs its own security which patrols the service centres around the clock. In 2019, we set up a new model of security in closely located branches. We replaced security administrators with the properly trained and equipped patrol teams. Round-the-clock branches are monitored by our monitoring centre. We have implemented a 360° surveillance system in our service centres. Currently, we are working to implement video analytics and face recognition systems.

In 2019, we strengthened security systems in the Bank of Georgia branches. The aim was to make any attempt of robbery extremely difficult. We set up a round-the-clock monitoring hotline for employees to report security issues. The Bank has put in place a number of initiatives in order to reduce physical interaction and prevent the spread of coronavirus, whilst maintaining the full banking capability required to support and assist its customers. For details refer to Recent Developments Section on page 5.

Group policies

The Group has in place a Code of Conduct and Ethics, as well as policies which relate to environmental matters, employees, social matters and anti-bribery and anti-corruption.

Performance

Overview of Financial Results

Continued strong momentum – excellent growth and outstanding profitability, supported by strong asset quality and capital position

The Group delivered another year of strong balance sheet and fee income growth, combined with superior profitability, achieved as a result of excellent customer franchise growth, good cost management in both the Retail and Corporate and Investment Banking businesses, whilst continuing to invest in core capabilities, and achieving continued improvements in asset quality. The new management is successfully executing the new strategy in the significantly lower-risk regulatory environment and the Group remains very well-positioned to continue to deliver good momentum and high returns in the future.

Income statement highlights[16]

GEL thousands	2019	2018	Change y-o-y
Net interest income	783,573	731,544	7.1%
Net fee and commission income	152,282	129,524	17.6%
Net foreign currency gain	118,590	125,660	-5.6%
Net other income	17,728	4,986	255.6%
Operating income	**1,072,173**	**991,714**	**8.1%**
Operating expenses	**(386,163)**	**(356,541)**	**8.3%**
Profit from associates	789	1,339	-41.1%
Operating income before cost of risk	**686,799**	**636,512**	**7.9%**
Cost of risk	(100,452)	(160,339)	-37.4%
Net operating income before non-recurring items and income tax	**586,347**	**476,173**	**23.1%**
Net non-recurring items	(606)	(26,249)	-97.7%
Profit before income tax and one-off costs	**585,741**	**449,924**	**30.2%**
Income tax expense	(58,618)	(34,862)	68.1%
Profit adjusted for one-off costs	**527,123**	**415,062**	**27.0%**
One-off costs	(14,236)	(71,534)	-80.1%
Profit	**512,887**	**343,528**	**49.3%**

Balance sheet highlights

GEL thousands	2019	2018	Change y-o-y
Liquid assets	5,533,902	4,458,268	24.1%
Cash and cash equivalents	2,159,205	1,220,524	76.9%
Amounts due from credit institutions	1,613,674	1,305,191	23.6%
Investment securities	1,761,023	1,932,553	-8.9%
Loans to customers and finance lease receivables	11,766,754	9,229,320	27.5%
Property and equipment	339,726	312,017	8.9%
Total assets	**18,323,223**	**14,523,587**	**26.2%**
Client deposits and notes	10,136,695	8,196,551	23.7%
Amounts due to credit institutions	3,684,921	2,749,348	34.0%
Borrowings from DFIs	1,397,345	1,125,127	24.2%
Short-term loans from central banks	1,551,953	1,118,957	38.7%
Loans and deposits from commercial banks	735,623	505,264	45.6%
Debt securities issued	2,140,781	1,711,032	25.1%
Total liabilities	**16,245,826**	**12,792,559**	**27.0%**
Total equity	**2,077,397**	**1,731,028**	**20.0%**

Key ratios

	2019	2018

[16] The 2019 income statement adjusted profit excludes GEL 14.2mln one-off employee costs (net of income tax) related to former CEO and executive management termination benefits. The amount comprises GEL 12.4mln (gross of income tax) excluded from salaries and other employee benefits and GEL 4.0mln (gross of income tax) excluded from non-recurring items. The 2018 income statement adjusted profit excludes GEL 3.9mln one-off employee costs (net-off income tax) related to the former CEO termination benefits, and GEL 67.7mln demerger-related expenses (net of income tax) and one-off impact of re-measurement of deferred tax balances excluded from non-recurring items. ROAE and ROAA have been adjusted accordingly for both periods presented.

ROAA (adjusted)[17]	3.3%	3.1%
ROAA (reported)	3.2%	2.6%
ROAE (adjusted)[17]	27.8%	26.3%
ROAE (reported)	27.0%	21.8%
Net interest margin	5.7%	6.6%
Liquid assets yield	3.5%	3.8%
Loan yield	11.7%	13.5%
Cost of funds	4.5%	4.9%
Cost / Income (adjusted)[18]	36.0%	36.0%
Cost / Income (reported)	37.2%	36.0%
NPLs to gross loans to clients	2.1%	3.3%
NPL coverage ratio	77.7%	90.0%
NPL coverage ratio, adjusted for discounted value of collateral	136.4%	129.4%
Cost of credit risk ratio	0.8%	1.7%
NBG (Basel III) CET1 capital adequacy ratio	11.5%	12.2%
NBG (Basel III) Tier I capital adequacy ratio	13.6%	12.2%
NBG (Basel III) Total capital adequacy ratio	18.1%	16.6%

Results highlights

- **Outstanding performance.** Profit adjusted for one-off costs totalled GEL 527.1mln in 2019, up 27.0% y-o-y, with profitability of 27.8% ROAE[17][17] in 2019.
- **Loan book growth totalled 27.5% y-o-y at 31 December 2019.** Growth on a constant-currency basis was 22.6% y-o-y. Retail Banking loan book share in the total loan portfolio was 67.1% at 31 December 2019, compared with 71.1% at 31 December 2018.
- **Strong asset quality.** The cost of credit risk ratio improved to 0.8% in 2019 (down 90bps y-o-y), primarily reflecting our increasing focus on lending in the higher quality mortgage segment and to SME clients, as well as the recovery of several mid- to low-sized corporate loans. NPLs to gross loans ratio decreased to 2.1% at 31 December 2019 (down from 3.3% at 31 December 2018), while the NPL coverage ratio stood at 77.7% and the NPL coverage ratio adjusted for discounted value of collateral to 136.4% (129.4% at 31 December 2018).
- **Dollarisation of the loan book.** Loan book in local currency accounted for 42.1% of the total loan book at 31 December 2019 (39.2% a year ago). The shift of the loan portfolio was partially driven by the Government's de-dollarisation initiatives and our goal to increase the share of local currency loans in our portfolio. Currently, the part of the loan portfolio which is most sensitive to foreign currency risk is largely de-dollarised. 72.6% of Retail Banking loans were issued in local currency during 2019.
- **Strong capital position.** Basel III CET1, Tier 1 and Total Capital Adequacy ratios stood at 11.5%, 13.6% and 18.1%, respectively, at 31 December 2019, all comfortably above the minimum required levels of 10.1%, 12.2% and 17.1%, respectively.
  - **In March 2019, the Bank issued an inaugural US$100 million 11.125% Additional Tier 1 Capital Perpetual Subordinated Notes.** Regulatory approval on the classification of these securities as **Additional Tier 1 instruments** was received in April 2019. At the time of issuance, this has added approximately 230 basis points to the Bank's Tier 1 capital ratio.
  - **In December 2019, the Bank signed a ten-year US$ 107mln subordinated syndicated loan agreement** arranged by FMO – Dutch entrepreneurial development bank, in collaboration with other participating lenders. The facility is expected to be treated as a Bank **Tier 2 capital instrument** (upon disbursement and approval of the National Bank of Georgia) under the Basel III framework, which will help to further improve the Bank's capital position. US$ 52mln was already drawn-down by the Bank and the regulatory approval on classification was received in December 2019. The rest of the facility is expected to be utilised within six months of 2020.
- **Retail Banking ("RB") continued to deliver solid net interest income, coupled with net fee and commission income generation during 2019.** The Retail Banking net loan book reached GEL 7,427.7mln at 31 December 2019, up 18.5% y-o-y. The growth was predominantly driven by mortgage and MSME lending. At the same time, RB client deposits increased to GEL 5,712.5mln at 31 December 2019, up 31.7% y-o-y. The Retail Banking net interest margin stabilised at 6.1% in 2019.

- **Corporate and Investment Banking ("CIB") demonstrated outstanding growth,** generating strong net interest income and net fee and commission income, coupled with strong asset quality. CIB's net loan book reached GEL 3,636.1mln at 31 December 2019, up 48.1% y-o-y. The growth on a constant-currency basis was 40.1% y-o-y. The top ten CIB client concentration was 9% at 31 December 2019 (7% at 31 December 2018).

[17] The 2019 income statement adjusted profit excludes GEL 14.2mln one-off employee costs (net of income tax) related to former CEO and executive management termination benefits. The amount comprises GEL 12.4mln (gross of income tax) excluded from salaries and other employee benefits and GEL 4.0mln (gross of income tax) excluded from non-recurring items. The 2018 income statement adjusted profit excludes GEL 3.9mln one-off employee costs (net-off income tax) related to the former CEO termination benefits, and GEL 67.7mln demerger-related expenses (net of income tax) and one-off impact of re-measurement of deferred tax balances excluded from non-recurring items. ROAE and ROAA have been adjusted accordingly for both periods presented.
[18] The 2019 cost/income ratio is adjusted for GEL 12.4mln one-off employee costs (gross of income tax) related to termination benefits of the former executive management.

- **Assets Under Management ("AUM") within the Group's Investment Management business, increased to GEL 1,506.5mln at 31 December 2019,** up 6.6% y-o-y.
- **Digital channels.** We have actively continued the further development of our digital strategy:
  - **The Bank continued to introduce new features to our mobile banking application and our internet bank for individual customers.** As a result, the number of active internet and mobile banking users (largely flat and up 53.9% y-o-y, respectively), as well as the number and volume of transactions through our mobile and internet banking continued to expand (91.2% y-o-y increase in number of transactions and 73.3% y-o-y increase in volume of transactions during 2019). In total, more than 93% of daily transactions were executed through digital channels during 2019.
  - **In 1Q19, the Bank released a new business internet banking platform (Business iBank)** for MSME and corporate clients, which comes with many features designed to make its use an intuitive and smooth experience. We focused our efforts on making the Business iBank even more useful for business transactions, which should further incentivise offloading client activity to digital channels. As a result, we already saw a significant increase in the number and volume of transactions through Business iBank during 2019 (up 57.6% and up 31.7% y-o-y, respectively). More than 93% of daily transactions of legal entities were executed through the internet bank during 2019.

Discussion of results

The Group's business is composed of three segments. (1) **Retail Banking** operations in Georgia principally provides consumer loans, mortgage loans, overdrafts, credit cards and other credit facilities, funds transfer and settlement services, and handling customers' deposits for both individuals as well as legal entities. Retail Banking targets the emerging and mass retail and mass affluent segments, together with small and medium size enterprises and micro businesses. (2) **Corporate and Investment Banking** comprises Corporate Banking and Investment Management operations in Georgia. Corporate Banking principally provides loans and other credit facilities, funds transfers and settlement services, trade finance services, documentary operations support and handles saving and term deposits for corporate and institutional customers. The Investment Management business principally provides private banking services to high-net worth clients. (3) **BNB,** comprising JSC Belarusky Narodny Bank, principally provides retail and corporate banking services to clients in Belarus.

Operating income

GEL thousands	2019	2018	Change y-o-y
Interest income	1,414,001	1,307,378	8.2%
Interest expense	(630,428)	(575,834)	9.5%
Net interest income	**783,573**	**731,544**	**7.1%**
Fee and commission income	278,251	223,320	24.6%
Fee and commission expense	(125,969)	(93,796)	34.3%
Net fee and commission income	**152,282**	**129,524**	**17.6%**
Net foreign currency gain	118,590	125,660	-5.6%
Net other income	17,728	4,986	255.6%
Operating income	**1,072,173**	**991,714**	**8.1%**

Performance highlights

- **Strong operating income of GEL 1,072.2mln in 2019, up 8.1% y-o-y**. Y-o-y operating income growth in 2019 was primarily driven by a 7.1% y-o-y increase in net interest income, which resulted from strong loan book growth during the year. Additionally, net fee and commission income and net other income contributed to y-o-y growth of operating income. The latter was primarily driven by the GEL 12.8mln gain recorded as a result of revaluation of investment property in 2019.
- **Our NIM was 5.7% in 2019.** During 2019, loan yield was down 180bps y-o-y, while cost of funds decreased by 40bps y-o-y, causing net interest margin (NIM) to decline by 90bps y-o-y. The y-o-y decline in NIM was partially driven by the increased minimum reserve requirements mandated by the NBG.
- **Liquid assets yield.** Liquid assets yield was 3.5% in 2019, down 30bps y-o-y mainly due to decrease of local currency denominated liquid assets yield, decline directly reflected the NBG monetary policy rate movements during the year. As well as the foreign currency denominated liquid assets yields, which reflected: a) an increase in obligatory reserves with NBG, primarily driven by the changes in minimum reserve requirements mandated by NBG since September 2018, whereby the foreign currency funds raised by local banks carried up to a 25% reserve requirement depending on maturity, and further increase of this requirement up to 30% since May 2019 (although the mandatory reserve requirements on funds attracted in foreign currency was reduced to 25% in October 2019); b) starting from 12 July 2018, NBG reduced interest rates on foreign currency obligatory reserves from US Fed rate upper bound minus 50bps to Fed rate upper bound minus 200bps, floored at zero for US Dollar reserves, and from ECB rate minus 50bps to ECB rate minus 200bps, floored at negative 60bps for EUR denominated reserves (however, starting from 3 October 2019, following rates are in place – US Fed rate upper bound minus 50bps for US Dollar reserves, and ECB rate minus 20bps for EUR denominated reserves).

- **Cost of funds.** Cost of funds stood at 4.5% in 2019, down 40bps y-o-y. Y-o-y decline in cost of funds was primarily due to a decline in the cost of client deposits and notes (down 50bps y-o-y in 2019), coupled with the decline in cost of amounts owed to credit institutions (down 20bps y-o-y), on the back of decrease in Libor rate and lower average NBG monetary policy rate in 2019, as well as the repayment of US$ 65mln subordinated debt in April 2019. Furthermore, starting from 2019, the Bank entered into certain cross-currency swap agreements to hedge net interest rate risk on Euro lending, which contributed to the reduction of all components of cost of funds y-o-y. This decline was partially offset by the increase in cost of funds as a result of issuance of inaugural US$ 100 million Additional Tier 1 capital perpetual subordinated notes at the end of March 2019.
- **Net fee and commission income**. Net fee and commission income reached GEL 152.3mln in 2019, up 17.6% y-o-y. Growth was mainly driven by the strong fees and commission income generation from guarantees and letters of credit issued by our Corporate and Investment Banking business.
- **Net foreign currency gain.** In line with currency volatility, client-driven flows, as well as robust interest from foreign financial institutions in local currency, the net foreign currency gain was down 5.6% y-o-y in 2019.
- **Net other income.** Significant y-o-y increase in net other income in 2019 was largely driven by GEL 12.8mln net gains recorded as a result of the revaluation of investment property in 2019.

Net operating income before non-recurring items, cost of risk and profit[19]

GEL thousands	2019	2018	Change y-o-y
Salaries and other employee benefits*	(211,245)	(202,225)	4.5%
Administrative expenses	(97,659)	(108,147)	-9.7%
Depreciation, amortisation and impairment	(73,275)	(42,413)	72.8%
Other operating expenses	(3,984)	(3,756)	6.1%
Operating expenses	**(386,163)**	**(356,541)**	**8.3%**
Profit from associates	789	1,339	-41.1%
Operating income before cost of risk	**686,799**	**636,512**	**7.9%**
Expected credit loss /impairment charge on loans to customers	(87,734)	(140,192)	-37.4%
Expected credit loss /impairment charge on finance lease receivables	(885)	(164)	NMF
Other expected credit loss	347	(2,245)	NMF
Provisions related to cost of risk	(12,180)	(17,738)	-31.3%
Cost of risk	**(100,452)**	**(160,339)**	**-37.4%**
Net operating income before non-recurring items and income tax	**586,347**	**476,173**	**23.1%**
Net non-recurring items	(606)	(26,249)	-97.7%
Profit before income tax and one-off costs	**585,741**	**449,924**	**30.2%**
Income tax expense	(58,618)	(34,862)	68.1%
Profit adjusted for one-off costs	**527,123**	**415,062**	**27.0%**
One-off termination costs of former CEO and executive management (after tax), one-off demerger-related expenses (after tax) and one-off impact of re-measurement of deferred tax balances	(14,236)	(71,534)	-80.1%
Profit	**512,887**	**343,528**	**49.3%**

- **Operating expenses** adjusted for one-off employee costs related to termination benefits of former executive management members (acceleration of share-based compensation) were GEL 386.2mln in 2019, up 8.3% y-o-y. The increase in salaries and other employee benefit expenses was mainly driven by increased investments in IT-related resources as part of the Agile transformation process, focus on digitalisation, investments in marketing and branch network.
- The y-o-y decline in **administrative expenses** and increase in **depreciation, amortisation and impairment expenses** in 2019 is primarily driven by the adoption of a new standard IFRS 16, Leases replacing IAS 17, Leases effective 1 January 2019. As a result of the adoption of the standard, the Group recorded on its balance sheet assets related to the right to use the rented properties together with corresponding liabilities for respective payments under the lease contracts. Excluding this impact, the increase in depreciation, amortisation and impairment expenses was due to increased investments during 2019.

[19] The 2019 adjusted profit in the table excludes GEL 14.2mln one-off employee costs (net of income tax) related to the former CEO and executive management termination benefits. The amount comprises GEL 12.4mln (gross of income tax) excluded from salaries and other employee benefits and GEL 4.0mln (gross of income tax) excluded from non-recurring items. The 2018 income statement adjusted profit excludes GEL 3.9mln one-off employee costs (net-off income tax) related to the former CEO termination benefits, and GEL 67.7mln demerger-related expenses (net of income tax) and one-off impact of re-measurement of deferred tax balances.

- **Improved asset quality.** The cost of credit risk ratio was 0.8% in 2019, down 90bps y-o-y. RB's cost of credit risk ratio was 1.2% in 2019, down 90bps y-o-y, while CIB's cost of credit risk ratio stood at 0.1% in 2019, down 80bps y-o-y. The decrease in RB's cost of credit risk ratio reflected improved loan portfolio quality due to our increasing focus on lending in the mortgage segment and to SME clients, while CIB's cost of credit risk ratio improvement during the year was primarily driven by the recovery of several mid- to low-sized corporate loans in 2019.
- **Quality of our loan book remained strong in 2019** as evidenced by the following closely monitored metrics. The improvement in NPLs to gross loans was primarily driven by write-off and recovery of several non-performing corporate loans in 2019. The NPL coverage ratio was also down due to write-offs during the year. That said, NPL coverage ratio adjusted for the discounted value of collateral improved y-o-y at 31 December 2019:

GEL thousands, unless otherwise noted	2019	2018	Change y-o-y
NPLs	252,695	318,356	-20.6%
NPLs to Gross loans	2.1%	3.3%	
NPLs to Gross loans, RB	1.5%	2.1%	
NPLs to Gross loans, CIB	3.2%	5.9%	
NPL coverage ratio	77.7%	90.0%	
NPL coverage ratio adjusted for the discounted value of collateral	136.4%	129.4%	

- **BNB – the Group's banking subsidiary in Belarus – continues to remain strongly capitalised,** with capital adequacy ratios well above the requirements of the National Bank of the Republic of Belarus ("NBRB"). At 31 December 2019, total capital adequacy ratio was 15.0%, above the 12.5% minimum requirement, while Tier I capital adequacy ratio was 9.1%, above NBRB's 7% minimum requirement. ROAE was 14.5% in 2019, compared with 14.6% in 2018.
- **Overall, profit adjusted for one-off costs** totalled GEL 527.1mln in 2019 (up 27.0% y-o-y), while ROAE[5] was 27.8% in 2019 (26.3% in 2018).

Balance sheet highlights

GEL thousands	2019	2018	Change y-o-y
Liquid assets	5,533,902	4,458,268	24.1%
Net loans and finance lease receivables	11,766,754	9,229,320	27.5%
Client deposits and notes	10,136,695	8,196,551	23.7%
Amounts due to credit institutions	3,684,921	2,749,348	34.0%
Borrowings from DFIs	1,397,345	1,125,127	24.2%
Short-term loans from central banks	1,551,953	1,118,957	38.7%
Loans and deposits from commercial banks	735,623	505,264	45.6%
Debt securities issued	2,140,781	1,711,032	25.1%
Liquidity and capital adequacy ratios			
Net loans / client deposits and notes	116.1%	112.6%	
Net loans / client deposits and notes + DFIs	102.0%	99.0%	
Liquid assets / total assets	30.2%	30.7%	
Liquid assets / total liabilities	34.1%	34.9%	
NBG liquidity ratio	31.1%	31.9%	
NBG liquidity coverage ratio	136.7%	120.1%	
NBG (Basel III) CET1 Capital Adequacy Ratio	11.5%	12.2%	
NBG (Basel III) Tier I Capital Adequacy Ratio	13.6%	12.2%	
NBG (Basel III) Total Capital Adequacy Ratio	18.1%	16.6%	

Our balance sheet remains highly liquid (NBG liquidity coverage ratio of 136.7%) **and strongly capitalised** (NBG Basel III Tier I capital adequacy ratio of 13.6%) **with a well-diversified funding base** (client deposits and notes to total liabilities of 62.4%).

- **Liquidity**. Liquid assets stood at GEL 5,533.9mln at 31 December 2019, up 24.1% y-o-y. The notable increase over the year was in obligatory reserves with NBG, combined with excess liquidity deployed with credit institutions. The NBG Liquidity coverage ratio was 136.7% at 31 December 2019 (120.1% at 31 December 2018), well above the 100% minimum requirement level.
- **Loan book**. Our net loan book and finance lease receivables reached GEL 11,766.8mln at 31 December 2019, up 27.5% y-o-y. As at 31 December 2019, the retail loan book represented 67.1% of the total loan portfolio, compared with 71.1% at 31 December 2018. Both local and foreign currency portfolios experienced strong y-o-y growth. The local currency loan portfolio growth was partially driven by the Government's de-dollarisation initiatives and our goal to increase the share of local currency loans in our portfolio.

- **Dollarisation of our loan book and client deposits**. The retail client loan book in foreign currency accounted for 43.3% of the total RB loan book at 31 December 2019 (49.5% at 31 December 2018), while retail client foreign currency deposits comprised 68.0% of total RB deposits at 31 December 2019. At 31 December 2019, 80.5% of CIB's loan book was denominated in foreign currency (81.2% at 31 December 2018), while 65.9% of CIB deposits were denominated in foreign currency.
- **Net loans to customer funds and DFI ratio.** Our net loans to customer funds and DFI ratio, which is closely monitored by management, remained strong at 102.0% at 31 December 2019, compared with 99.0% at 31 December 2018.
- **Diversified funding base.** Debt securities issued grew by 25.1% y-o-y at 31 December 2019. The y-o-y increase was primarily driven by the issuance of US$ 100 million Additional Tier 1 capital notes in March 2019.
- **Capital adequacy requirements**. At 31 December 2019, the Basel III Common Equity Tier 1, Tier 1 and Total capital adequacy ratios stood at 11.5%, 13.6% and 18.1%, respectively, all comfortably above the minimum required levels of 10.1%, 12.2% and 17.1%, respectively.
  - In March 2019, the Bank issued its inaugural US$ 100 million 11.125% Additional Tier 1 capital perpetual subordinated notes callable after 5.25 years and on every subsequent interest payment date, subject to prior consent of the National Bank of Georgia at an issue price of 100.00% (the "Notes"). The Notes are listed on the Irish Stock Exchange and rated B- (Fitch). The issuance was the first international offering of Additional Tier 1 Capital Notes from Georgia and the South Caucasus region. The regulatory approval on the classification of the Notes as Additional Tier 1 instruments was received in April 2019.
  - In December 2019, the Bank signed a ten-year US$ 107mln subordinated syndicated loan agreement arranged by FMO – Dutch entrepreneurial development bank in collaboration with other participating lenders (the Bank's existing and new partner financial institutions). The facility is expected to be treated as a Bank Tier 2 capital instrument (upon disbursement and approval of the National Bank of Georgia) under the Basel III framework, which will help to further improve the Bank's capital position. Of the total facility, US$ 52mln was drawn-down by the Bank in December 2019, while US$55 million in April 2020, and the regulatory approval on classification was received in December 2019 and April 2020, respectively.

Governance

Corporate Governance Framework

The Bank

The Bank's corporate bodies are the General Meeting of Shareholders ("GMS"), the Supervisory Board and the Management Board, each having its own responsibilities and authorities in accordance with applicable Georgian laws and the Bank's Charter (the "Charter"). The GMS is the highest internal governing body of the Bank and elects members of the Supervisory Board, which is responsible for supervising the Management Board. The Supervisory Board appoints the members of the Management Board, which is the executive body of the Bank directly responsible for day-to-day operations. The Bank's ultimate parent company, BoGG, determines the strategy for the Group as a whole, including the Bank. Under the Corporate Governance Code for Commercial Banks (Order # 215/04 of the President of NBG, dated 26 September 2018) (the "Corporate Governance Code"), commercial banks in Georgia are required to have audit and risk committees, elected within and reporting to the supervisory board, and systemically important banks are additionally required to have corporate governance and remuneration committees within their supervisory boards. As described in detail below in section 3.3 below, the Bank's Supervisory Board is assisted by five different committees composed of members of the Supervisory Board, namely: Audit and Corporate Governance Committee, Risk Committee, Nomination Committee, Special Committee and Remuneration Committee. The members of the relevant committees are elected by the Supervisory Board.

The Group

On the Group level, the BoGG Board of Directors, (which is currently comprised of the members of the Bank's Supervisory Board serving as non-executive directors, the Bank's General Director serving as Chief Executive Officer, and the Bank's Supervisory Board Chairman serving as the Chairman) (the "BoGG Board"), with its Audit and Corporate Governance, Risk, Nomination ,Remuneration and Special Committees, is ultimately responsible for the Group's strategy, risk management and internal controls.
Interaction between the BoGG Board and the Corporate Governance Framework of the Bank is further described below, in section 3.3 below.

Shareholder Engagement and Functions of GMS

Regulation of Shareholder Engagement, based on the Charter

According to the Charter, the annual GMS is convened no later than two months following the completion of an external audit of the Bank's books and in any case no later than six months from the end of the previous fiscal year.

The time, place and the agenda of the GMS is published in printed media at least 20 days prior to the date of such GMS. According to the Charter, the Supervisory Board determines the record date for the GMS. Shareholders holding at least 1.0% of voting shares should be notified about the GMS via registered mail. In certain cases envisaged by the applicable laws, shareholders holding smaller stakes in the Bank's equity should also receive notifications. The annual GMS discusses and adopts decisions on issues such as annual report and annual accounts, proposal(s) of the Management Board and Supervisory Board regarding distribution of dividends, bank's reserves and dividend policy and a justification of such policy by the Management Board, selection of the auditor and other subjects presented for discussion by the Management Board or the Supervisory Board as well as items put forward by the shareholders in accordance with Georgian law and the Charter.

The GMS quorum is satisfied if it is attended by the holders of at least half of the voting shares or their representatives. If there is no quorum, a new GMS shall be convened with the same agenda and within the period determined by the Supervisory Board in accordance with the procedures set by the law and the Charter. The new GMS quorum is satisfied if holders of at least 25.0% of the voting shares are present. If there is no quorum at this new GMS, a further new GMS shall be convened and such further GMS will be quorate irrespective of the number of attending and voting shareholders or their representatives.

An extraordinary GMS ("EGM") is convened whenever the Management Board, the Supervisory Board or a shareholder/group of shareholders holding at least 5.0% of the issued shares deems such a meeting necessary. Pursuant to the law, shareholders who individually or together hold at least 5.0% of the total issued capital may, stating the subjects to be discussed, not earlier than one month from the last GMS, request that the Management Board convene an EGM. The Management Board shall convene such meeting no later than three months after the receipt of the request from the shareholder(s). If the only item on the agenda of the EGM requested by the shareholder(s) is the removal of one or more directors and such request is not satisfied within 20 days, the initiating shareholders are entitled to convene an EGM through notification of the shareholders via registered mail. Such EGM is quorate if attended by holders of not less than 75.0% of voting shares. If the EGM is not quorate, the shareholders may reconvene the meeting no earlier than 20 days after the date of the first EGM and the quorum requirement for this second EGM shall remain the same. If the second meeting is not quorate either, the shareholders may apply to the court of relevant jurisdiction, which shall oblige the Management Board to convene an EGM within three months following adoption of the respective court resolution.

The GMS is presided over by the chairman of the Supervisory Board or, in his absence, by the deputy chairman or any other member of the Supervisory Board. In the absence of members of the Supervisory Board, the meeting is presided over by the General Director. The minutes of the meeting are drawn up and certified by a notary.

All shareholders registered with the share registrar as of the record date of the GMS shall have the right to attend and vote (if applicable) at the meeting. Georgian law provides that holders of preferred shares are not entitled to voting rights at the GMS, unless the Charter or any relevant share issue prospectus allocates voting rights to preferred shareholders. According to the Charter, holders of preferred shares are not entitled to voting rights at the GMS. As of the date of this Report, the Bank has not issued any preferred shares. Shareholders may be represented at the GMS by a proxy.

Convention of GMS is not necessary, if a shareholder holding more than 75.0% of the Bank's voting shares passes a resolution. Such decision will be equivalent to the minutes of the GMS and is considered as a resolution of the GMS. If more than one shareholder owns more than 75.0% of shares of the Bank, convening of the general meeting of shareholders is mandatory.

Under Georgian law and the Charter, the matters reserved to the shareholders' authority are:

- Approval and amendment of the Charter (including, without limitation, charter capital, and change of the corporate name);
- Increase of share capital or reduction of share capital;
- Liquidation of the Bank;
- Approval of merger, division or transformation of the Bank into another legal entity;
- Full or partial cancellation of pre-emptive rights during the increase of share capital;
- Approval of Supervisory Board and Management Board proposals regarding the distribution of profits, or if these bodies cannot provide a joint proposal, making a decision about the use of net profits;
- Election or dismissal of Supervisory Board members and determination of their terms of service;
- Establishment of a code of conduct for Supervisory Board members;
- Approval of Supervisory Board and Management Board reports;
- Approval of remuneration of Supervisory Board members;
- Appointment of auditors;
- Approval of participation in litigation against Supervisory Board and Management Board members, including the appointment of a representative in such litigation;
- Approval of acquisition, sale, transfer, exchange (or such related transactions) or encumbrance of the Bank's assets, the value of which is more than 25.0% of the total assets of the Bank;
- Approval of annual accounts; and
- Other issues provided by law.

According to the Charter, decisions on all other issues are made by the Supervisory Board and the Management Board within their respective capacities.

Shareholder Meetings held and Resolutions reached during 2019

- On 28 February 2019, the shareholder owning more than 75% of the voting shares of the Bank – JSC BGEO Group approved the salaries of the Supervisory Board members;
- On 14 May 2019, the shareholder owning more than 75% of the voting shares of the Bank – JSC BGEO Group approved distribution of dividends from 2018 full-year profit in amount of GEL 139,200,000;
- On 13 August 2019, the shareholder owning more than 75% of the voting shares of the Bank – JSC BGEO Group approved the appointment of Ms. Hanna Loikkanen as senior independent member of the Supervisory Board.

Regulation of Holders of Commercial Bank Shares, based on the NBG Regulations

Pursuant to the Banking Law, a person who has been convicted of a serious or extremely serious offence, terrorism financing and/or legalisation of illicit income, or other economic crime, may not hold a significant shareholding (defined as more than 10.0% of either the authorised share capital or of the fully paid-up issued share capital held directly or indirectly) in a commercial bank. The NBG is authorised to establish additional compliance criteria for holders of a significant shareholding with a normative act.

Pursuant to the Banking Law, a person who intends to acquire shares in a Georgian bank and who, as a result of the relevant acquisition, would hold or beneficially own more than 10%, 25% or 50% of the share capital of the bank, must submit a declaration to and obtain prior approval from the NBG. Generally, the NBG should issue or deny its consent within one month from the date of submission of the declaration; however, if the information provided by the applicant is not satisfactory to the NBG, it may extend this term by up to three months.

A transaction by which a person acquires directly or indirectly more than 10% of the authorised share capital or fully paid-up issued share capital of a Georgian bank, without submission of a declaration to NBG or in case of NBG's refusal, is deemed to be null and void.

The NBG may request a bank to submit a declaration about direct/indirect or beneficial holders of more than 10% of the authorised share capital or fully paid-up issued share capital of the bank. In this case, NBG is entitled to temporarily or indefinitely suspend the voting rights of a relevant person or request that such person reduces his shareholding to 10%. The NBG is entitled to deny approval if the transaction may endanger stability of Georgia's financial sector, result in breach of requirements established by international organisations or by Georgia's international agreements or if the person wishing to acquire shares in a commercial bank fails to provide all necessary information about the origin of funds used to purchase such shares. The NBG is authorised to establish additional compliance criteria for holders of significant shareholding with a normative act.

Furthermore, according to the Banking Law, a person, or group of shareholders acting in concert, who intend to sell shares in a Georgian bank and, as a result of the relevant sale, their holding may fall below 10%, 25% or 50%, are required to notify the NBG prior to such sale and provide detailed information regarding such transaction.

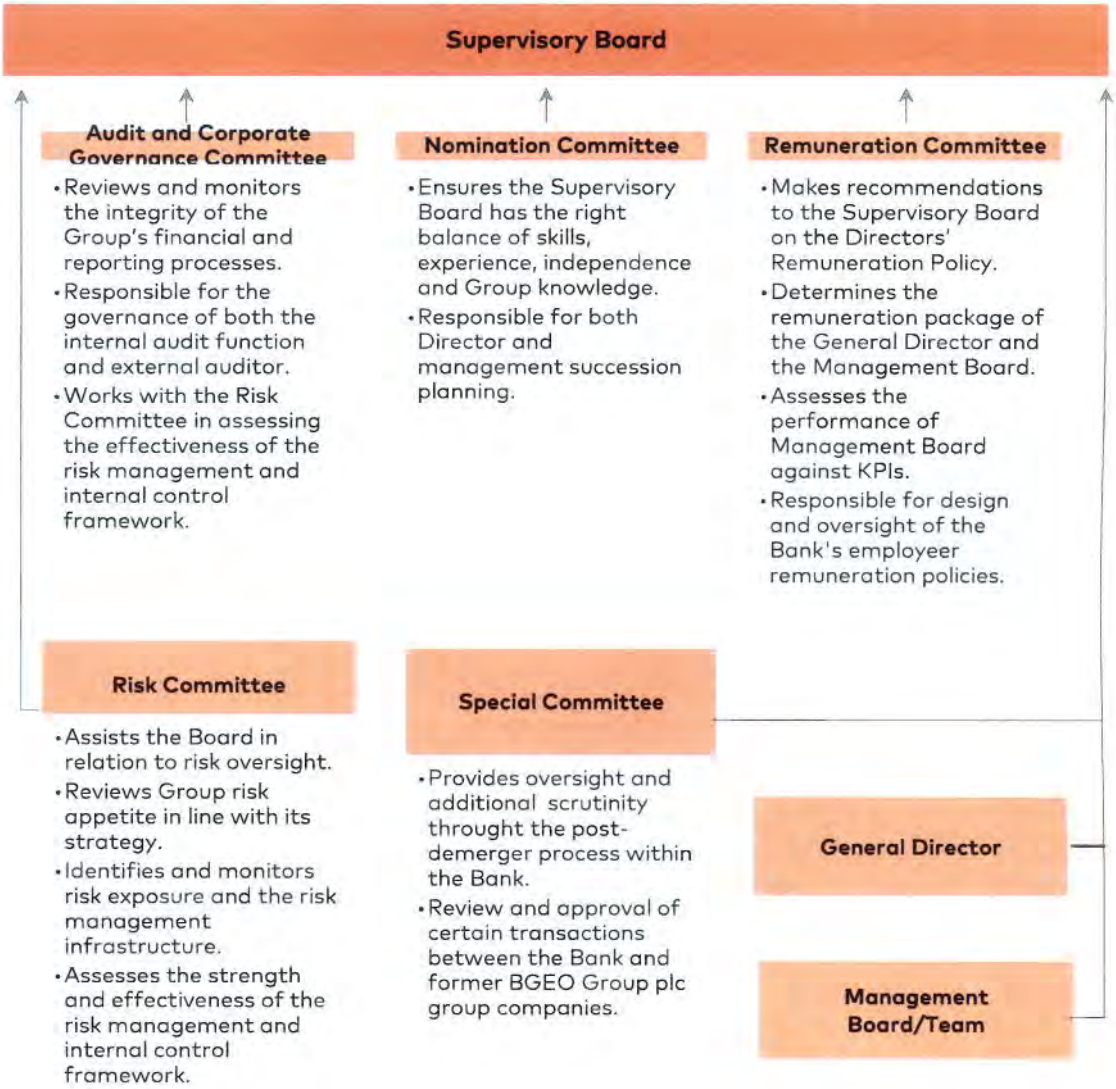
There are certain reporting obligations related to the ownership of a significant shareholding of a Georgian bank. Pursuant to the Banking Law, commercial banks are required to submit to the NBG, together with the annual report, information on the direct and beneficial holders of more than 10% of their share capital (NBG Order No. 145 of 23 May 2006 sets a lower threshold of 5%). Such information must be prepared in reliance on the information available to the commercial bank, which must also note whether or not it confirms the accuracy thereof. In addition, any person that directly or indirectly beneficially owns more than 10% of shares of a commercial bank must submit a declaration to the NBG in April of each calendar year as to the amount of its shareholdings as of 31 December of the preceding calendar year. The information on the shareholders of the Bank is provided in section 2.1 (Ownership) above.

Supervisory Board, the Committees and interaction with the BoGG Board

In accordance with the Charter and applicable Georgian laws, it is the responsibility of the Supervisory Board to supervise the Management Board of the Bank. The Supervisory Board is responsible for the Bank's overall risk management approach and for approving the Bank's risk strategies and principles, and is ultimately responsible for identifying and controlling risks. It approves the Credit Policies, which outline credit risk control and monitoring procedures and the Bank's credit risk management systems, and approves certain decisions that fall outside the scope of the respective authorities of the Credit Committees (including approval of single borrower lending exposures exceeding US$ 35.0 million). The Management Board presents a comprehensive credit risk report and market risk report to the Supervisory Board for its review on a quarterly basis.

As at the date of this Report, the Supervisory Board consists of seven members, each of whom is elected by the GMS, subject to approval of the NBG. However, as at 31 December 2019, the Supervisory Board comprised of 8 members (details provided below). The Supervisory board members are appointed for four-year terms, and their reappointment and prolongation is not restricted.. The Supervisory Board members are required to act in the best interests of all the shareholders of the Bank and its business when performing their duties. Supervisory Board is assisted by five different committees, composed of members of the Supervisory Board, namely: Audit and Corporate Governance Committee, Risk Committee, Nomination Committee, Remuneration Committee and Special committee. The members of the relevant Committees are elected by the Supervisory Board. The functions of the Supervisory Board's Risk, Audit and Corporate Governance, Nomination, Remuneration and Special Committees are described below.

The chart below outlines the committees operating under the Supervisory Board and their key responsibilities.

The Supervisory Board is responsible collectively for the long-term success of the Bank and for the creation and delivery to shareholders of sustainable value through the management of the Bank's business. The Supervisory Board establishes the Bank's core values and leads by example; sets and oversees the execution of the Bank's strategy within a framework of strong and effective risk management and internal controls; and encourages a culture of corporate governance in line with best practice, amongst its many other responsibilities.

Terms of Reference and Reporting to the Supervisory Board

Each Committee has agreed terms of reference, which are reviewed annually by each Committee and any changes are approved by the Supervisory Board.

All Supervisory Board Members have a standing invitation to attend Committee meetings (rather than just limiting attendance to Committee members).

As at 31 December 2019, the Supervisory board consisted of eight members. On 31 January 2020, Mr. Andreas Wolf, left the Supervisory Board.

Below are outlined the Supervisory Board members' and their professional backgrounds:

Neil Janin
Chairman

Neil Janin was appointed as the Chairman of the Bank's Supervisory Board in September 2010 and has been subsequently re-appointed in accordance with the Charter. Mr Janin also serves as Chairman of the Bank's Nomination Committee, as well as a member of the Remuneration Committee. Mr Janin also serves as Non-Executive Chairman of BoGG plc, as well as Chairman of BoGG plc's Nomination Committee and a member of its Remuneration Committee. Mr Janin previously served as Chairman of BGEO Group plc, which included positions on BGEO Group plc's Nomination and Remuneration Committees. Mr Janin also served as a Non-Executive Director of Georgia Healthcare Group plc, from September 2015 until April 2018.

Skills and experience:

Mr Janin serves as counsel to CEOs of both for-profit and non-profit organisations and continues to provide consulting services to McKinsey & Company. In 2010, he joined the Supervisory Board of the Bank prior to which Mr Janin was a Director of McKinsey & Company, based in its Paris office, for over 27 years, from 1982 until his retirement. At McKinsey & Company, he conducted engagements in the retail, asset management and corporate banking sectors, and was actively involved in every aspect of organisational practice, including design, leadership, governance, performance enhancement and transformation. Before joining McKinsey & Company, Mr Janin worked for Chase Manhattan Bank (now JP Morgan Chase) in New York and Paris, and Procter & Gamble in Toronto. Mr Janin has practised in Europe, Asia and North America. Mr Janin is also a Director of Neil Janin Limited, a company through which he provides his ongoing consulting services.

Education:

Mr Janin holds an MBA from York University, Toronto, and a joint honours degree in Economics and Accounting from McGill University, Montreal.

Hanna Loikkanen
Senior Independent Member

Hanna Loikkanen was appointed as an Independent Member of the Bank's Supervisory Board in August 2015 and as a Senior Independent Member in August 2019. Ms Loikkanen is also a member of the Bank's Nomination Committee, Remuneration Committee and the Audit and Corporate Governance Committee. Ms Loikkanen also serves as the Senior Independent Non-Executive Director of BoGG plc. Ms Loikkanen previously served as an Independent Non-Executive Director of BGEO Group PLC, which included positions on their Nomination and Risk Committees.

Skills and experience:

Ms Loikkanen has over 25 years' experience working with financial institutions in Russia and Eastern Europe. She worked at the Moscow office of a Swedish asset management company East Capital from 2007 until 2015, managing a private equity fund focusing on investments in financial institutions in the region. During this period, she served on the boards of several regional banks, with special focus on corporate governance and business development. Prior to this, Ms Loikkanen held the position of Country Manager and CEO at FIM Group in Russia, a Finnish investment bank, where she was responsible for setting up and running FIM Group's brokerage and corporate finance operations in Russia. During her tenure at FIM Group, the company advised several large foreign companies in their Mergers & Acquisitions activities in Russia. Earlier in her career, Ms Loikkanen worked for Nordea Finance in various senior management positions in Poland, the Baltic States and Scandinavia with a focus on business development, strategy and business integration; for Skandinaviska Enskilda Banken in Moscow where she was responsible for the restructuring of SEB's debt capital market operations in Russia; and for MeritaNordbanken in St Petersburg where she focused on trade finance and correspondent banking. In addition to her directorships at Bank of Georgia Group PLC, Ms Loikkanen serves as a Non-Executive Director, Chair of the Compensation and Remuneration Committee and a member of the Audit Committee of PJSC Rosbank, a universal bank listed on the Moscow Stock Exchange (Société Générale Group in Russia). Since 2014, she has acted as Non-Executive Chairman of the Board of T&B Capital, an independent regulated wealth management company based in Helsinki.

Education:

Ms Loikkanen holds a Master's degree in Economics and Business Administration from the Helsinki School of Economics, and was a Helsinki School of Economics scholar at the University of New South Wales.

Tamaz Georgadze

Independent Member

Tamaz Georgadze was appointed as an Independent Member of the Bank's Supervisory Board in December 2013 and has been subsequently re-appointed in accordance with the Charter. Mr Georgadze serves as a Chairman of the Bank's Risk Committee and as a member of the Remuneration Committee and the Nomination Committee. Mr Georgadze also serves as an Independent Non-Executive Director of BoGG plc, as well as a Chairman of BoGG plc's Risk Committee and a member of the Remuneration and Nomination Committees. Mr Georgadze previously served as an Independent Non-Executive Director of BGEO Group plc, which included positions on BGEO Group plc's Audit, Nomination and Risk Committees.

Skills and experience:

In 2013, Mr Georgadze founded Raisin GmbH, a company which launched the first global deposit intermediation in Europe, and he continues to serve as its CEO/Chairman. PayPal and Goldman Sachs are amongst shareholders of Raisin. Prior to founding this company, Mr Georgadze had a ten-year career at McKinsey & Company in Berlin, where he served as a Partner from 2009 to 2013. At McKinsey & Company, he conducted engagements with banks in Germany, Switzerland, Russia, Georgia and Vietnam, focusing on strategy, risk identification and management, deposit and investment products, operations and sales. Prior to joining McKinsey & Company, Mr Georgadze worked as an aide to the President of Georgia in the Foreign Relations Department from 1994 to 1995. Save for his role at Raisin GmbH, Mr Georgadze does not hold any other directorships.

Education:

Mr Georgadze holds two PhDs, one in Economics from Tbilisi State University and the other in Agricultural Economics from Justus-Liebig University Gießen, Germany. Mr Georgadze also studied Law at Justus-Liebig Universität Gießen and graduated with honours.

Alasdair (Al) Breach

Independent Member

Alasdair Breach was appointed as an Independent Member of the Bank's Supervisory Board in September 2010 and has been subsequently re-elected in accordance with the Charter. Mr Breach is the Chairman of the Bank's Remuneration Committee and also serves as a member of the Nomination Committee. Mr Breach also serves as an Independent Non-Executive Director of BoGG plc, as well as a Chairman of BoGG plc's Remuneration Committee and a member of the Risk and Nomination Committees. He previously served as an Independent Non-Executive Director of BGEO Group plc, which included positions on BGEO Group plc's Remuneration, Nomination and Risk Committees.

Skills and experience:

In 2013, Mr Breach co-founded Gemsstock Limited, a UK FCA regulated fund manager, where he also serves as an Executive Director. In 2010, Mr Breach also founded Furka Advisors AG, a Swiss-based asset management firm, and served as an Executive Director until founding Gemsstock Limited, which manages the Gemsstock Fund, which was previously called the Gemsstock Growth Fund and managed by Mr Breach at Furka Advisors AG. His previous career was in research in investment banks, principally in Russia. In January 2003, Mr Breach joined Brunswick UBS (later UBS Russia) as Chief Economist, and later was appointed Head of Research and Managing Director until October 2007. From 1998 to 2002, Mr Breach was a Russia and Former Soviet Union (FSU) economist at Goldman Sachs, based in Moscow. Mr Breach is also the co-founder of The Browser. com, a web-based curator of current affairs writing, established in 2008. Mr Breach serves as a Director of Gemsstock Limited, the Gemsstock Fund, The Browser and Furka Holdings AG, all of which are private entities. He is also an adviser to East Capital.

Education:

Mr Breach obtained an MSc in Economics from the London School of Economics, and an undergraduate degree in Mathematics and Philosophy from Edinburgh University.

Jonathan Muir

Independent Member

Jonathan Muir was appointed as an Independent Member of the Bank's Supervisory Board in August 2017. He serves as the Chairman of the Bank's Special Committee and the Audit and Corporate Governance Committee and as a member of the Nomination Committee. Mr Muir also serves as an Independent Non-Executive Director of BoGG plc, as well as the Chairman of BoGG plc's Audit Committee and a member of the Nomination Committee. He previously served as an Independent Non-Executive Director to BGEO Group plc's board of directors, after serving as an advisor to BGEO Group plc's board of directors since December 2016.

Skills and experience:

Mr Muir has over 30 years' experience working as a professional in accounting and finance. He is an executive director (CEO) of LetterOne Holdings SA and is CEO of LetterOne Investment Holdings. LetterOne is an international investment business consisting of two groups which target investments in the healthcare, energy, telecoms and technology, and retail sectors. Prior to joining LetterOne, Mr Muir was CFO (2008-2013) and Vice President of Finance and Control (2003-2008) of TNK-BP, which he joined after serving as CFO of SIDANCO, one of TNK-BP's heritage companies. Prior to this, he was a partner at the global audit and consulting company Ernst & Young (1985-2000).

Education:

Mr Muir graduated with first class honours from St. Andrews University in the UK. He is a British-qualified Chartered Accountant and a member of the Institute of Chartered Accountants of England and Wales.

Cecil Quillen

Independent Member

Cecil Quillen was elected as an Independent Member of the Supervisory Board of the Bank in June 2018. Mr Quillen also serves as a member of the Bank's Audit and Corporate Governance, Remuneration, Nomination and Special Committees. He also serves as an Independent Non-Executive Director of BoGG plc, as well as a member of BoGG plc's Audit, Remuneration and Nomination Committees.

Skills and experience:

Mr Quillen is a lawyer and a London-based US partner of Linklaters LLP, the global law firm. He is the leader of the firm's US securities practice. Mr Quillen works on a broad spectrum of securities and finance matters. A particular focus of his practice has been transactions in the CIS, and in central and eastern Europe. Mr Quillen is an officer of the Securities Law Committee of the International Bar Association, chairing its Regulatory Subcommittee, and sits on the Advisory Committee for Securities Regulation in Europe of the Practising Law Institute. He is a trustee of UK Friends of Harvard University and the University of Virginia Law School Foundation. Mr Quillen became a partner of Linklaters in 1996 and was resident in the firm's New York office before transferring to the London office in 2000. He is admitted to practice in New York and the District of Columbia, and is a registered foreign lawyer in England and Wales.

Education:

Mr Quillen received his undergraduate degree from Harvard, and his law degree from the University of Virginia.

Véronique McCarroll

Independent Member

Véronique McCarroll was appointed as an Independent Member of the Bank's Supervisory Board on 11 February 2019. Ms McCarroll also serves as a member of Bank's Risk, Nomination and Special Committees. She also serves as an Independent Non-Executive Director of BoGG plc, as well as a member of BoGG plc's Risk and Nomination Committees.

Skills and experience:

Ms McCarroll has over 30 years' experience in Financial Services, with a strong focus on Corporate and Investment Banking, Risk Management and Digital banking. She currently heads Strategy and Innovation for Mobile Finance and Digital banking across Europe at Orange. Prior to this role, she has been an Executive Director at Crédit Agricole CIB, in charge of Strategy and Business Transformation, and has spent 19 years in consulting firms, helping large banking clients on financial matters, including as a Partner at McKinsey & Company, Oliver Wyman and Andersen/Ernst & Young. Ms McCarroll started her career with Banque Indosuez in Capital Markets in 1986, serving in various front office fixed income and then market risk management roles. Ms McCarroll also teaches Finance at Paris Dauphine University.

Education:

Ms McCarroll graduated from ESSEC (Ecole Supérieure des Sciences Economiques et Commerciales) in 1985.

Andreas Wolf was appointed as an Independent Member of the Bank's Supervisory Board on 6 December 2018. Mr Wolf also served as a member of the Bank's Audit and Corporate Governance, Nomination and Special Committees. He also served as an Independent Non-Executive Director of BoGG plc, as well as a member of BoGG plc's Audit and Nomination Committees. Mr Wolf stepped down from the Supervisory Board on 31 January 2020 due to other business commitments.

Supervisory Board Diversity and Independence

The Bank considers that a diversity of skills, backgrounds, knowledge, experience, outlook and approach, geographic location, nationalities and gender is important to effectively govern the business. The Supervisory Board and its Nomination Committee, work to ensure that the Bank's Supervisory Board continues to have the right balance of skills, experience, independence and the Bank knowledge necessary to discharge its responsibilities.

The Supervisory Board believes that its size and composition are appropriate. In particular, the Supervisory Board has determined that each of its' members is independent in character and judgement. Similarly, on Bank Supervisory Board level, each of the members is independent in character and judgement. Each of the Bank's Supervisory Board members occupies, and/or has previously occupied, senior positions in a broad range of relevant associated industries, bringing valuable external perspective to the Supervisory Board's deliberations through their experience and insight enabling them to contribute significantly to decision-making. No individual or group of individuals is able to dominate the decision-making process and no undue reliance is placed on any individual.

The Bank values diversity in all forms. At 31 December 2019, 6 different nationalities were represented on the Bank's Supervisory Board of eight Directors. The Bank is committed to sustaining and developing gender balance. At 31 December 2019, two of eight Directors were women.

The independence of each of the Supervisory Board members is assessed and the Bank is of the opinion that each of them acts in an independent and objective manner and therefore, under the Banking Law in Georgia, is independent and free from any relationship that could affect their judgement. Each Supervisory Board member has an on-going obligation to inform the Supervisory Board of any circumstances which could impair their independence.

Succession Planning and Supervisory Board Appointment Procedures

At the Bank level, members of the Supervisory Board may be appointed and dismissed at a GMS according to the process defined in the Bank's charter. Banking regulations contain certain limitations as to who may become a member of the Supervisory Board, for example, a person who has been convicted of money laundering, terrorist financing or economic crime cannot be elected to the Supervisory Board of a bank. The statutory term of each Supervisory Board member is four years. The Supervisory Board as well as each holder of voting shares is entitled to make a recommendation on one or more candidates for each vacant seat of the Supervisory Board.

Furthermore, holders of shares representing in aggregate at least 20.0% of the issued share capital have the right to nominate, subject to the existence of a vacancy on the Supervisory Board, their representative to the Supervisory Board. The members of the Supervisory Board are elected by cumulative voting. A member of the Supervisory Board may serve as a member of the Management Board at the same time. The members of the Management Board may not hold a majority of the seats in the Supervisory Board. According to the Bank's Charter the Supervisory Board elects the Chairman and the Vice-Chairman from its members.

The Chairman of the Supervisory Board (or in case of his/her absence, the Vice-Chairman) convenes the Supervisory Board meetings and determines the agenda. Any member may add items to the agenda or request a meeting of the Supervisory Board. Meetings of the Supervisory Board shall be held at least once per quarter. A written notification with the respective agenda shall be sent at least eight days prior to the anticipated date of the meeting.

The Bank believes that effective succession planning mitigates the risks associated with the departure or absence of well qualified and experienced individuals. The Bank recognises this, and its aim is to ensure that the Supervisory Board and Management Board are always well resourced with the right people in terms of skills and experience, in order to effectively and successfully deliver the Bank's strategy. The Bank also recognises that continued tenure brings a depth of Bank-specific knowledge that is important to retain.

Role of the Supervisory Board

The Supervisory Board's principal duty is to promote the long-term success of the Bank by directing management towards creating and delivering sustainable shareholder value. This is accomplished by setting the Bank's strategy and overseeing its implementation by management. The Supervisory Board is accountable to shareholders for the financial performance of the Bank.

The Bank believes that the success of the implementation of its strategy requires for the strategy to be aligned with the Bank's internal governance framework. The Bank views a strong system of risk management and internal controls as essential to governance in allowing the Bank to pursue its strategy in a way that risk appetite can be set and risks identified, assessed, managed and reported effectively.

By setting the tone at the top, establishing the core values of the Bank and demonstrating leadership, the Supervisory Board is able to implement the key policies and procedures the Bank has created in a manner that clearly sets an expectation that every employee acts ethically and transparently in all of his or her dealings.

The management's execution of strategy and financial performance are also monitored. While the ultimate focus is long-term growth, the Bank also needs to deliver on short-term objectives and thus seeks to ensure that management strikes the right balance between the two.

The Bank is mindful of its wider obligations and considers the impact its decisions will have on the Bank's various stakeholders, such as the employees, the shareholders, the customers and the clients, the environment and the community as a whole.

In order to ensure that the Bank meets its responsibilities, specific key decisions have been reserved for approval by the Supervisory Board. In addition, the Supervisory Board will receive reports and recommendations from time to time on any matter which it considers significant to the Bank.

Responsibilities of the Bank's Supervisory Board include:

- Supervising the activities of the Management Board;
- Appointing and dismissing the General Director and other directors, concluding and terminating service contracts with them, as well as establishing a code of conduct for the members of the Management Board;
- Approving and amending the Bank's policy and other regulatory requirements;
- Inspecting the Bank's accounts and property, including inspection of conditions of cash desk, securities and assets, personally or with the help of invited experts;
- Requesting reports of the Bank's activities from the Management Board (including information concerning associated companies and subsidiaries) and reviewing the information provided by internal audit or external inspections;
- Convening an extraordinary general meeting, if necessary;
- Reviewing annual reports and the proposals of the Management Board on profit distribution;
- Representing the Bank in proceedings against the Bank's General Director and other directors;
- Approving the annual budget;
- Electing Supervisory Board committee members;
- Making decisions in other cases provided by applicable laws; and
- Approving the decisions of the Management Board (see page 115)

The Following are the matters reserved for the Supervisory Board's resolution only, per the Charter:

- Acquisition and disposal of a stake in other companies if the amount of such stake/share exceeds 50% (fifty percent) of the total equity of such company or the volume of the transaction exceeds 2.5% (two and a half percent) of the Bank's equity value as at the end of the previous calendar month;
- Acquisition, transfer and encumbrance of real estate and property ownership rights, if such transaction falls outside the scope of routine economic activity of the Bank and the volume of such transaction exceeds 2.5% (two and a half percent) of the Bank's equity value as at the end of the previous calendar month;
- Establishment and liquidation of branches;
- Investments, the partial or total amount of which exceeds 2.5% (two and a half percent) of the Bank's equity value as at the end of the previous calendar month;
- Borrowing funds in excess of 2.5% (two and a half percent) of the Bank's equity value as at the end of the previous calendar month;
- Securing loans, if they fall outside the scope of routine economic activity;
- Launching new banking activity(ies) or terminating or suspending existing banking activity(ies);
- Determination of general principles of business strategy and the business plan of the Bank and the development and approval of the annual budget and long-term liabilities;
- Determination of the remuneration and/or additional benefits for the Bank's top management (General Director and other management board members, and any other top managers so selected by the supervisory board);
- Appointment and discharge of trade representatives;
- Approval of agreement(s) or contract(s) pursuant to which a non-recurring expense or several-tranche expenditure of the Bank is to be made which exceeds 1% (one percent) of the Bank's equity value as at the end of the previous calendar month;
- Determination and approval of internal policies and procedures for lending, investing, foreign exchange, assets and liabilities management, their classification and adequate provisioning;

- Redemption of the Bank's shares in cases envisaged by the applicable laws or effected through share buy backs (including without limitation of the treasury shares); and
- Other activities that may be defined by the applicable laws.

Operation of the Supervisory Board

During the year, there are usually four scheduled in-person meetings for the Bank's Supervisory Board. For the rest of the meetings the discussion and approval were held either through teleconference or through email correspondence. Since COVID-19 outbreak the Supervisory Board meetings are held through videoconference calls.

At each scheduled meeting, the Supervisory Board receives reports from the Chairman, the General Director and the CFO on the performance and results of the Bank. The General Directors of the principal subsidiaries and the Deputy General Directors of the Bank regularly update the Supervisory Board on the performance, strategic developments and initiatives in their respective segment throughout the year. The Chief Risk Officer and General Counsel regularly present to the full Supervisory Board. The Supervisory Board receives updates from the Bank's operating functions on internal control and risk management, compliance, internal audit, human resources and corporate responsibility matters.

A typical quarterly in-person meeting will include discussion on the following topics:

- Updates from Committee Chairmen on matters discussed at the respective Committee meetings held the day before;
- The macroeconomic environment;
- Financial performance;
- Business segment performance and developments;
- A deeper dive into strategy and performance at one or more business units;
- New strategic initiatives and progress against strategy;
- Regulatory, legislative and other corporate governance updates;
- Developments in relation to principal risks and risk management.

A comprehensive assessment of the risk management framework and system of internal controls is performed at least twice a year through the Risk and Audit and Corporate Governance Committees or the full Supervisory Board.

Supervisory Board meetings are, however, flexible to ensure that pressing matters, when they arise, are addressed as quickly as possible.

The Chairman meets with the General Director after each meeting to agree the follow-up actions and to discuss how effective the meeting was.

The Chairman and General Director maintain frequent contact (in person or otherwise) with each other and the other Supervisory Board members throughout the year outside of the formal meetings.

Supervisory Board Induction, On-going Training and Professional Development

On appointment, each Supervisory Board member takes part in an induction programme, during which he or she meets members of executive management, receives information about the role of the Supervisory Board and individual members, each Supervisory Board Committee and the powers delegated to these Committees. The new member is also advised of the legal and other duties. Induction sessions are designed to be interactive and are tailored to suit the needs of the individual's previous experience and knowledge.

The Bank is committed to the continuing development of the Supervisory Board members in order that they may build on their expertise and develop an ever-more detailed understanding of the business, markets and regulatory environment in which the Bank operates and of the evolving corporate governance framework.

All of the Supervisory Board members participated in an on-going training and professional development throughout 2019, which included briefings, site visits, development sessions and presentations by members of management, external speakers and the Bank's professional advisors.

The Bank also ensures that all of the Supervisory Board members have access to the advice of the Supervisory Board Secretary as well as independent professional advice, at the Bank's expense, on any matter relating to their responsibilities.

Evaluation of the Supervisory Board Performance

The Bank's Supervisory Board continually strives to improve its effectiveness and recognises that its annual evaluation process is an important tool in reaching that goal.

In 2019, the Supervisory Board undertook an internal effectiveness review of the Supervisory Board as a whole and its Committees. As a result of evaluation the Bank is confident that the Supervisory Board has a good balance of skills, experience and diversity of backgrounds and personality that encourages open, transparent debate and challenge.

The results of the evaluation rated the Supervisory Board highly in most of the areas and confirmed that the Supervisory Board operated effectively. The Supervisory Board also recognised the areas for further improvement and set objectives for 2020 to address these. Based on the evaluation, the Supervisory Board's objectives for 2020 are:

- encourage the development of a culture of teamwork and initiative-taking at all levels of the Bank;
- pursue the digital transformation of the Bank;
- achieve more gender diversity at the Supervisory Board and at the top levels of the Bank.

In addition, in September 2019, the Supervisory Board members met to evaluate the performance of the Chairman led by the Senior Independent member, and concluded that the Chairman continues to show effectiveness in leadership. The Chairman also met with members without the General Director present in December 2019.

During the first quarter of 2020, the BOGG Board/the Bank's Supervisory Board set an action plan – Business Continuity Plan (BCP) – as a response to the COVID-19 pandemic outbreak. The key objective of the action plan is to help curb the spread of COVID-19 in Georgia; to provide clarity and security for employees in a safe working environment; to care for its customers and adapt to their needs during the changing circumstances; to have regard to the continuing impact of COVID-19 and the attendant uncertainties on the Bank's financial position; and to ensure the continued delivery of the Bank's products and services. The BCP enabled the Bank to adjust to the new environment and to transition to the new operating model effectively. See details of the BCP and the measures implemented by the Bank in Recent Developments section on page 5.

Supervisory Board and Committee Meeting Attendance

Details of the Supervisory Board, and Committee meetings attendance in 2019 are presented below.

Members	Board	Audit and Corporate Governance Committee	Nomination Committee	Remuneration Committee	Risk Committee
Neil Janin	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	n/a	2/2	2 of 2 scheduled 3 of 3 ad hoc	n/a
Alasdair Breach	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	n/a	2/2	2 of 2 scheduled 3 of 3 ad hoc	4/4
Tamaz Georgadze	5 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	n/a	2/2	2 of 2 scheduled 2 of 3 ad hoc	4/4
Archil Gachechiladze	6 of 6 scheduled 3 of 3 ad hoc	n/a	n/a	n/a	1/1
Hanna Loikkanen	6 of 6 scheduled 3 of 4 ad hoc	6 of 6 scheduled 3 of 4 ad hoc	2/2	1 of 1 scheduled	n/a
Véronique McCarroll	5 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	n/a	2/2	n/a	4/4
Jonathan Muir	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	2/2	n/a	n/a
Cecil Quillen	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	2/2	2 of 2 scheduled 3 of 3 ad hoc	n/a
Andreas Wolf[20]	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	2/2	n/a	n/a

Committees

The Bank's Supervisory Board has delegated authority to respective Board Committees to carry out certain tasks on their behalf, in order to operate efficiently and give the right level of attention and consideration to relevant matters, and to ensure there is independent oversight of financial, audit, internal control and risk issues, review of remuneration, while reserving the authority to approve certain key matters to the Supervisory Board, as documented in the Bank's Charter, which is reviewed annually by the Supervisory Board.

[20] Mr Andreas Wolf stepped down from the Board on 31 January 2020

The Bank's Supervisory Board has the following Committees:

- the Audit and Corporate Governance Committee;
- the Risk Committee;
- the Nomination Committee (From 22 January, 2019);
- the Remuneration Committee and;
- Special Committee (From 7 January, 2019).

■ Audit and Corporate Governance Committee

The Audit and Corporate Governance Committee assists the Supervisory Board in relation to the oversight of the Bank's financial and reporting processes. It monitors the integrity of the financial statements and is responsible for governance around both the internal audit function and external auditor, reporting back to the Supervisory Board. It reviews the effectiveness of the policies, procedures and systems in place related to, among others, operational risks, compliance, IT and information security (including cyber-security) and works closely with the Risk Committee in connection with assessing the effectiveness of the risk management and internal control framework. The Audit and Corporate Governance Committee oversees and challenges management on its internal control and risk management systems in relation to the financial reporting process.

The rights and obligations of the Audit and Corporate Governance Committee are to:

- set the accounting and reporting rules for the Bank, supervise the compliance with such rules and inspect the Bank's books and journals through the Bank's Internal and External Audit;
- supervise the compliance of the Bank with the applicable laws;
- approve the regulations governing the Bank's Internal Audit and ensure the functioning of the Internal Audit of the Bank;
- ensure the independence of the Internal Audit from the Supervisory Board and the Management Board;
- approve the operation plan of the Internal Audit for the following fiscal year;
- review the quarterly reports of the Internal Audit, approve and present to the Supervisory Board and the Management Board audit inspections and recommendations;
- supervise the activities of the Internal Audit, ensure its compliance with quarterly and annual operation plans;
- assess the activities carried out by the director of the Internal Audit and individual auditors;
- approve the annual operations plan by quarters prepared by the Internal Audit and supervise its fulfilment;
- assess the activities of each of the employees of the internal audit service in consideration of their professional skills and their ability to work independently and make appropriate decisions;
- together with the Supervisory Board and the Management Board, ensure the cooperation of the Internal Audit with other structural units of the Bank;
- make recommendations to the Supervisory Board on the employment/dismissal of the head and deputy head of the Bank's Internal Audit, as well as on their remuneration;
- make recommendations (subject to the agreement of the head of the Internal Audit) to the Management Board on the employment/dismissal of the other staff of Internal Audit, as well as on remuneration of such staff;
- provide oversight of and interaction with the Bank's internal and external auditors and ensure their adequate functioning, independence and effective cooperation;
- frame policy on internal audit and financial reporting;
- approve, or recommend to the Supervisory Board or shareholders, the appointment, remuneration and dismissal of external auditors;
- oversee the establishment of accounting policies and practices by the Bank;
- ensure relevance of Bank's internal governance structure with the requirements and the Bank's internal rules/documents on corporate governance;
- ensure there exists an effective decision-making system inside the Bank that provides assessment of reputational risks when making decisions, as well as complying with relevant legislation and the Bank's internal standards and rules;
- take responsibilities and perform duties set by the Georgian Code of Ethics and standards of professional conduct for commercial banks;
- facilitate the activities of the external auditors; and
- submit periodic reports about its activities to the Supervisory Board.

Meetings of the Audit and Corporate Governance Committee shall be held at least once a quarter. In extraordinary cases, a meeting may be convened upon the request of the Supervisory Board. The Audit and Corporate Governance Committee passes resolutions by a simple majority of votes. The attending members do not have the right to abstain from voting.

Hanna Loikkanen, Jonathan Muir and Cecil Quillen are members of the Audit and Corporate Governance Committee of the Bank. The composition of the Audit and Corporate Governance Committee was last approved on 22 January 2019. Jonathan Muir serves as a chairman of the Audit and Corporate Governance Committee.

- Risk Committee

The main role of the Risk Committee is in relation to the oversight of risk. It reviews the Bank's risk appetite in line with strategy, identifies and monitors risk exposure and the risk management infrastructure, oversees the implementation of strategy to address risk, reviews the Bank's risk policies on a regular basis, cooperates and monitors the activities of the Chief Risk Officer, provides recommendations to the Supervisory Board regarding the risk strategies and effectiveness of the policies and in conjunction with the Audit and Corporate Governance Committee, assesses the strength and effectiveness of the risk management and internal control framework. The Risk Committee oversees the risk exposures of the Bank and advises the Supervisory Board on risk strategy. The Risk Committee regularly reviews and approves the parameters and methodology used by the Bank to assess risk and reviews the Bank's capability to identify and manage new risk types. The Risk Committee also sets standards for accurate and timely monitoring of large exposures and certain risk types of critical importance, including, but not limited to, credit risk, market risk and operational risk.

Alasdair Breach, Tamaz Georgadze and Véronique McCarroll are members of the Risk Committee, the composition being last approved on 25 February 2019. Tamaz Georgadze serves as Chairman.

- Nomination Committee

The Nomination Committee (recommended for systemically important banks) provides recommendations to the Supervisory Board on all new appointments of both directors and Supervisory Board members, ensures that the Supervisory Board is not dominated by any one individual or small group of individuals. The Nomination Committee is constituted to regularly review the structure, size and composition (including the skills, knowledge, experience and diversity) of the Supervisory Board. The committee is required to give consideration to succession planning for directors and other senior executives; and make recommendations to the Supervisory Board on new appointments of executive and non-executive directors and memberships in Supervisory Board committees. The committee also oversees the annual review of the Supervisory Board effectiveness. Each member of the Supervisory Board also sits on the Nomination Committee, and Neil Janin serves as Chairman.

- Remuneration Committee

The Remuneration Committee reviews and recommends to the Supervisory Board the Remuneration Policy for the General Director, Deputy General Directors and executive management to ensure that remuneration packages are designed to promote the long-term success of the Bank and to see that management is appropriately rewarded for its contribution to the Bank's performance in the context of wider market conditions and shareholder views. The Committee determines the remuneration packages for the above-listed positions along with their terms of employment and assesses the performance of executive management against KPIs. The functions of the Remuneration Committee include determining the terms and conditions of employment of the members of the Management Board and other top executives and from time to time assessing their performance. The Remuneration Committee reviews the recommendation of the General Director in respect of the total bonus pool for the Bank's employees as well as the individual bonuses for the Management Board and certain executive officers.

The members of the Bank Remuneration Committee are: Alasdair Breach (Chairman), Hanna Loikkanen, Neil Janin, Tamaz Georgadze and Cecil Quillen, the composition was last approved on September 19, 2019.

- Special Committee

The Special Committee was established on 7 January 2019 in the interests of the best practices of corporate governance and provides oversight and additional scrutiny throughout the post-demerger process within the Bank. The functions of the Special Committee include general oversight of post-demerger processes, including review and approval of certain transactions between the Bank and former BGEO Group plc group companies.

Jonathan Muir, Cecil Quillen and Véronique McCarroll are members of the Special Committee, the composition being last approved on 25 February 2019 and Véronique McCarroll serves as Chairman.

Terms of Reference and Reporting to the Supervisory Board

Each Committee has agreed terms of reference, which are reviewed annually by each Committee and any changes are approved by the Supervisory Board.

Committee Meeting Attendance

Details of the Bank's Committee meetings attendance in 2019 are presented on page 107 above.

Interaction between the Bank's Supervisory Board and the BoGG Board

On BoGG level, the BoGG Board members are elected by BoGG Shareholders' Annual General Meeting and they are divided into "Executive" and "Non-executive" directors (the "**Non-Executive Directors**"). Seven out of eight members of BoGG Board were independent non-executive members. Each of the Chairman and Non-Executive Directors has clearly defined roles within the BoGG Board structure.

On the Bank's Supervisory Board level, there are no "executive" directors, as the executive powers are carried out by the management of the Bank as exemplified below. Supervisory Board is appointed by GMS as described above. The Supervisory Board elects its own Chairman and Committee members.

Interaction between the BoGG Board and the Supervisory Board of the Bank is further described below:

- While the BoGG Board retains ultimate responsibility for the Group's governance and management, it delegates authority for certain matters to its Committees (Audit, Nomination, Remuneration, Risk). Bank's Supervisory board performs similar functions on the Bank's level and maintains ultimate responsibility for the Bank's governance and management.
- The BoGG Board sets the Group strategy, oversees its implementation and sets Group policies, which are cascaded down to key operating subsidiaries as appropriate. The BoGG Board and the Supervisory Board, respectively, monitor the BoGG management team's and the Management Board's execution of strategy and financial performance in a number of ways including:
  - Regular reports at BoGG Board meetings and Supervisory Board meetings from the Bank's General Director, Chief Financial Officer and Deputy General Directors on matters including strategy, progress against strategy and financial performance;
  - Updates at each regularly scheduled meeting of each BoGG Board Committee Chairmen and Supervisory Board Committee Chairmen;
  - Updates at each regularly scheduled meeting on macroeconomics and business segment performance;
  - Updates at each regularly scheduled meeting of Audit and Corporate Governance Committee on Internal Audit, with serious matters reported to the BoGG Board and Supervisory Board by the Chairman of the Audit and Corporate Governance Committee; and
  - Reviewing and approving policies in a range of areas which have relevance across the Group by BoGG Board and for the Bank by the Supervisory Board;
- The BoGG Board has a schedule of defined matters reserved for the BoGG Board and meets at least quarterly to discuss strategic matters and business performance. The BoGG Board committees have documented terms of reference.

Succession Planning and BoGG Board/Supervisory Board Appointment Procedures

At BoGG level, the BoGG Board Nomination Committee is responsible for both Director and Group executive management succession planning. There is a formal, rigorous and transparent procedure for the appointment of new Directors to the BoGG Board.

BoGG's succession planning model occasionally involves the recruitment of independent external advisors to the BoGG Board and Committees. In this way, both BoGG and the Bank receive objective insight into the decision making and can judge whether an individual advisor has the requisite skills – and knowledge and understanding of the Bank – to be appointed as an Independent Non-Executive Director and/or Independent member of the Bank's Supervisory Board.

On appointment, Non-Executive Directors are given a Letter of Appointment that sets out the terms and conditions of their directorship, including the fees payable and the expected time commitment. Each Non-Executive Director is expected to commit approximately 25-35 days per year to the role. An additional time commitment is required to fulfil the role as BoGG Board Committee members and/or BoGG Board Committee Chairmen, as applicable. The BoGG is satisfied that all Non-Executive Directors dedicate the amount of time necessary to contribute to the effectiveness of the BoGG Board. The letters of appointment for Non-Executive Directors are available for inspection at the Company's registered office during normal business hours.

Any external appointment or other significant commitment of the Non-Executive Directors requires the prior approval of the BoGG Board. The Non-Executive Directors hold external directorships or other external positions but the BoGG Board believes they still have sufficient time to devote to their duties as a Director of BoGG and that the other external directorship positions held provide BoGG and the Bank with valuable expertise.

Management Board and Management Team

The Bank's Management Board consists of the members listed below. The business address for all of the Management Board members is 29a Gagarini Street, Tbilisi 0160, Georgia.

Name	Current Position
Archil Gachechiladze	General Director
Sulkhan Gvalia	Deputy General Director, Chief Financial Officer
Levan Kulijanishvili	Deputy General Director, Chief Operations Officer
Mikheil Gomarteli	Deputy General Director, Retail Banking - Emerging and Mass Retail, and Micro Business Banking
George Chiladze	Deputy General Director, Chief Risk Officer
Vakhtang Bobokhidze	Deputy General Director, Chief Information Officer
Giorgi Pailodze	Deputy General Director, Wealth Management and Investment Banking

In addition to the Management Board, the persons listed below are part of the Bank's senior management team:

Name	Current Position
Eter (Etuna) Iremadze	Head of SOLO Business Banking
Zurab Masurashvili	Head of SME Business Banking
Zurab Kokosadze	Head of Corporate Banking
Andro Ratiani	Head of Innovation
Levan Gomshiashvili	Chief Marketing Officer
Nutsa Gogilashvili	Head of Customer Experience and Human Capital Management

Below are outlined the Bank's Management Board and Senior Management Team members' professional backgrounds:

Archil Gachechiladze

General Director

Archil Gachechiladze was appointed as General Director and CEO of the Bank and Bank of Georgia Group PLC on 28 January 2019. Prior to his recent appointment, Mr Gachechiladze served as CEO of Georgian Global Utilities (formerly part of BGEO Group PLC) from January 2017 to January 2019. Mr Gachechiladze joined the Bank in 2009 as Deputy General Director, Corporate Banking (2009-2013) and has since held various roles within the Bank and its holding and sister companies, such as Deputy General Director, Investment Management (2013-2015), CFO of JSC BGEO Group (2015-2016) and Deputy General Director, Corporate and Investment Banking (2016-2017). Mr Gachechiladze has over 17 years' experience in the financial services sector, including various senior positions both in local and international organisations, such as TBC Bank (2008-2009), Lehman Brothers Private Equity (currently Trilantic Capital Partners) (2006-2008), Salford Equity Partners (2002-2004), European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) (2001-2002), KPMG and the World Bank's CERMA (1998-2000). Mr Gachechiladze received his undergraduate degree in Economics from Tbilisi State University, and holds his MBA with distinction from Cornell University. He is also a CFA Charterholder and a member of the CFA Society in the United Kingdom.

Sulkhan Gvalia

Deputy General Director, Chief Financial Officer

Mr Gvalia was appointed as Deputy General Director, Chief Financial Officer of JSC Bank of Georgia in May 2019. Mr Gvalia has extensive experience in banking having worked in a number of senior management roles at the Bank, including Chief Risk Officer (2005-2013) and Head of Corporate Banking (2013-2016). Mr Gvalia previously served as Deputy CEO of TbilUniversalBank, prior to its acquisition by the Bank of Georgia in November 2004. Prior to his recent appointment, Mr Gvalia was the founder and CEO of E-Space Limited, Tbilisi – the only Georgian company developing the electric car charging infrastructure in Georgia. He also serves as a non-executive independent director at Inecobank (Armenia) since 2018. Mr Gvalia received a law degree from Tbilisi State University.

Levan Kulijanashvili

Deputy General Director, Chief Operations Officer

Levan Kulijanishvili was appointed as Deputy General Director, Chief Operations Officer of JSC Bank of Georgia in September 2017, prior to which he served as BGEO Group PLC's CFO and as Deputy General Director, Finance of the Bank from February 2016. He has been with the Bank since 1997. During his over 20 years of service, Mr Kulijanishvili has held various senior positions, including Head of Compliance and Internal Control from 2009 (until his appointment as Deputy General Director), Finance, Head of the Internal Audit department (2000 to 2009), Manager of the Financial Monitoring, Strategy and Planning department (1999 to 2000) and Head of the Financial Analysis division (1997 to 1999). Mr Kulijanishvili received his undergraduate degree in Economics and Commerce from Tbilisi State University and received his MBA from Grenoble Graduate School of Business.

Mikheil Gomarteli

Deputy General Director, Retail Banking - Emerging and Mass Retail, and Micro Business Banking

Following the split of Retail Banking into two segments in February 2017 due to significant growth in the Retail Banking business, Mr Gomarteli assumed the role of Deputy General Director responsible for Emerging and Mass Retail Banking and Micro Business Banking of JSC Bank of Georgia. Prior to this, Mr Gomarteli had served as the sole Deputy General Director of Retail Banking since February 2009. He has been with the Bank since December 1997. During his over 20 years of service with the Bank, Mr Gomarteli has held various senior positions, including Co-Head of Retail Banking (March 2007 to February 2009), Head of Business Development (March 2005 to July 2005), Head of Strategy and Planning (2004 to 2005), Head of Branch Management and Sales Coordination (2003 to 2004), Head of Branch Management and Marketing (2002 to 2003) and Head of Banking Products and Marketing (2000 to 2002). Mr Gomarteli received an undergraduate degree in Economics from Tbilisi State University.

George Chiladze

Deputy General Director, Chief Risk Officer

George Chiladze was appointed as Deputy General Director, Chief Risk Officer of JSC Bank of Georgia in September 2013. He re-joined the Bank having already served as Deputy General Director, Finance, from 2008 to 2012. From 2012 to 2013, Mr Chiladze was Deputy CEO at the Partnership Fund, and he served as general director of BTA Bank (Georgia) from 2005 to 2008. Prior to joining BTA Bank, he was an executive member of the Supervisory Board of JSC Europace Insurance Company and a founding partner of the management consulting firm, Altergroup Ltd. Mr Chiladze had previously worked in the US at the Programme Trading Desk at Bear Stearns in New York City, before returning to Georgia in 2003. Mr Chiladze received a PhD in Physics from Johns Hopkins University in Baltimore, Maryland, and an undergraduate degree in Physics from Tbilisi State University.

Vakhtang Bobokhidze

Deputy General Director, Chief Information Officer

Vakhtang Bobokhidze was appointed as Deputy General Director, Chief Information Officer of JSC Bank of Georgia in March 2018, prior to which he served as Head of IT since April 2016. Mr Bobokhidze joined the Bank in late 2005 as a Quality Control Manager through a progression of positions until he joined JSC Bank Republic in 2010. Mr Bobokhidze made his return to the Bank in December 2010 as IT Business Consultant and he currently holds the position of Chief Information Officer. Mr Bobokhidze received his undergraduate and MBA degree from Tbilisi State University.

Giorgi Pailodze

Deputy General Director, Wealth Management and Investment Banking

Mr Pailodze was appointed as Deputy CEO, Wealth Management and Investment Banking of JSC Bank of Georgia in May 2020, prior to which he served as Deputy CEO, Corporate and Investment Banking since June 2019. Mr Pailodze has extensive experience in the global financial services sector, having worked for international and local banking institutions. Prior to joining the Bank, Mr Pailodze was a Vice President at Evercore, an investment banking advisory firm, where he was based in London (2017-2019) and New York (2015-2017). In his role at Evercore he provided strategic, debt and equity advice to corporate and private equity clients across a range of sectors. Prior to joining Evercore, Mr Pailodze spent two years in corporate and investment banking at Citigroup in New York. Mr Pailodze started his banking career in Georgia, where he held various managerial roles at TBC Bank and HSBC Bank Georgia. Mr Pailodze received his MBA degree from Cornell University and his undergraduate degree in business administration from Caucasus School of Business.

Eter (Etuna) Iremadze

Head of SOLO Business Banking

Eter Iremadze was appointed as Head of SOLO Business Banking of JSC Bank of Georgia in May 2019. Ms Iremadze has over 18 years of experience in financial services. She joined the Bank in 2006 and has held various senior positions, including Head of Blue Chip Corporate Banking Unit covering structured lending, M&As, significant buyouts in the country, as well as project financing. Prior to her recent appointment, Ms Iremadze served as Head of Strategic Projects Department in Georgian Global Utilities (formerly part of BGEO Group PLC), where she was working under the direct supervision of the CEO since 2017. Ms Iremadze received her undergraduate degree in Economics and Commerce from Tbilisi State University and received her MBA from Grenoble Graduate School of Business.

Zurab Masurashvili

Head of SME Business Banking

Zurab Masurashvili was appointed as Head of SME Business Banking of JSC Bank of Georgia in May 2019. Prior to this appointment, Mr Masurashvili has held several senior positions in the Bank since 2015, including Head of Express Business, Head of MSME Business and Head of Retail Business Banking. Mr Masurashvili has extensive experience in financial services. From 2002-2007, he held several positions in international organisations such as EBRD's Small Enterprise Lending Programme, the World Bank's Access to Rural Finance in Bangladesh and GTZ's Micro Finance and Reform of Rural Finance Sector. From 2007-2015, prior to joining the Bank, he served as a Deputy Chairman of the Board of Directors in JSC Privatbank. Mr Masurashvili received his undergraduate degree in Geology from Georgian Technical University.

Zurab Kokosadze

Head of Corporate Banking

Mr Kokosadze was appointed as Head of Corporate Banking of JSC Bank of Georgia in May 2020. Mr Kokosadze has over 15 years of experience in financial services. He joined the Bank in 2003 as Junior Corporate Banker and since has held various senior positions, including Senior Corporate Banker (2006-2009), FMCG Sector Head (2009-2016) and Deputy Head of Corporate Banking (2016-2017). Prior to his recent appointment, he served as Head of Corporate Banking (2017-2020), under the supervision of Deputy CEO, Head of Corporate and Investment Banking. Mr Kokosadze has been actively involved in shaping the Bank's Corporate Banking business platform since its launch. Mr Kokosadze received his MBA degree from Grenoble Graduate School of Business and his undergraduate degree in business administration from Caucasus School of Business.

Andro Ratiani

Head of Innovation

Andro Ratiani was appointed as Head of Innovation of JSC Bank of Georgia in January 2018. Mr Ratiani has extensive experience in the global financial services sector, having worked for international banking institutions and financial service providers. Prior to joining the Bank, Mr Ratiani was Director – Global Head of Product Management at IHS Markit, a leading Financial Services Information provider, where he was based in New York (2014-2018). In his role at IHS Markit, he was overseeing and managing Global and US-based Strategic Technology projects for Syndication Lending. Prior to joining IHS Markit, Mr Ratiani spent six years in UBS AG Investment Bank and Wealth Management Bank in New York, where he led multiple strategic technology projects. Before his UBS roles, Mr Ratiani worked for Wells Fargo (2009-2011), during a major acquisition phase of Wachovia Bank. Mr Ratiani started his banking career in Georgia, where he held various roles at Bank of Georgia's Corporate and Investment Banking Department (2002-2006). Mr Ratiani received his undergraduate degree in business administration from University of Hawaii and his Master's degree in technology management from Columbia University.

Levan Gomshiashvili

Chief Marketing Officer

Levan Gomshiashvili was appointed as Chief Marketing Officer of JSC Bank of Georgia in May 2019. Mr Gomshiashvili has extensive experience in marketing. He started his career in Georgian Railway, covering advertising and project management. Before joining the Bank, Mr Gomshiashvili was the founder of HOLMES&WATSON, creative agency, where he acted as Account Manager for clients operating in banking, as well as other sectors. Mr Gomshiashvili is also the founder of Tbilisi School of Communication, an educational facility with an emphasis on ExEd. Mr Gomshiashivili received his MSc in Management from University of Edinburgh.

Nutsa Gogilashvili

Head of Customer Experience and Human Capital Management

Nutsa Gogilashvili was appointed as Head of Customer Experience and Human Capital Management in August 2019. Ms Gogilashvili has over eight years of experience in financial services, including various senior positions both in local and international organisations. She joined the Bank in May 2016 and has held various senior positions, including Head of Strategic Processes of Corporate and Investment Banking in 2016 and Head of Customer Experience Management since January 2017. Prior to joining the Bank, she served as Head of Strategic Planning and Budgeting of TBC Bank. Ms Gogilashvili had previously worked in London as analyst at JP Morgan covering several product control roles (2011-2014). Ms Gogilashvili received her MSc in Finance from Cass Business School in London and an undergraduate degree in Economics from Moscow State Institute of International Relations.

Responsibilities of the Management Board

The Management Board and Management Team of the Bank is an executive body that is responsible for the day-to-day management of the Bank (with the exception of the functions reserved to the GMS and the Supervisory Board) and consists of the General Director and not less than three directors. The Management Board of the Bank is accountable to the shareholders and the Supervisory Board and its members are appointed and dismissed by the Supervisory Board. Any member of the Management Board shall have the right to request from any Supervisory Board member that a meeting of the Supervisory Board be called and he/she may address such meeting.

The Supervisory Board of the Bank approves the remuneration and other conditions of employment for each member of the Management Board of the Bank. Certain resolutions of the Management Board of the Bank are subject to the prior approval of the Supervisory Board of the Bank.

The Management Board is led by the General Director, who together with the Supervisory Board, allocates responsibilities of the Management Board among its members. The responsibilities of the Management Board include:

- Conduct of the Bank's day-to-day activities;
- Review of agenda items for the GMS or the Supervisory Board meetings, obtaining all the necessary information, preparing proposals and drafting resolutions;
- Drafting and presenting to the Supervisory Board for approval the business plan for the following year (such business plan to include the budget, profit and loss forecast and the Bank's investments plan);
- Review of issues in relation to lending, settlement, financing, cash services, security, accounting and reporting of cash and valuables of the Bank and internal controls;
- Decisions regarding the operation of the Bank's branches and service centers, ensuring that the branch managers and heads of service centers fulfil their tasks and functions;
- Review of the information provided by internal audit or external inspections, and the reports submitted by the branch managers and heads of service centers, making appropriate decisions;
- Ensuring the fulfilment of resolutions passed at the GMS and the Supervisory Board;
- Developing policies, by-laws and other regulatory documents, which are approved by the Supervisory Board and ensuring compliance with such policies, by-laws and regulatory documents;
- Deciding on the appointment, dismissal, training and remuneration of staff;
- Convening an extraordinary general meeting, if necessary;
- Any other issues which may be assigned to the Management Board by the Supervisory Board and/or the GMS; and
- Fulfilling the responsibilities set forth by the Bank's charter and the applicable laws.

The following activities may be carried out by the Management Board only with the approval of the Supervisory Board:

- Acquisition and disposal of a stake in other companies if the amount of such stake/shares exceeds 50.0% of the total equity of such company or the volume of the transaction exceeds 2.5% of the Bank's equity value as of the end of the previous calendar month;
- Acquisition, transfer and encumbrance of real estate and related ownership rights, if such transaction falls outside the scope of routine economic activity of the Bank and the volume of such transaction exceeds 2.5% of the Bank's equity value as of the end of the previous calendar month;
- Establishment and liquidation of branches;
- Investments, the partial or total amount of which exceeds 2.5% of the Bank's equity value as of the end of the previous calendar month;
- Borrowing funds in excess of 2.5% of the Bank's equity value as of the end of the previous calendar month;
- Securing debt financing, if such financing falls outside the scope of routine economic activity;
- Launching a new type of banking activity or terminating or suspending the existing type of banking activity;
- Adopting general principles of business strategy and the business plan of the Bank and the development and approval of the annual budget and long-term liabilities;
- Determination of the remuneration and/or additional benefits for the Bank's top management (General Director, other members of the Management Board and any other top managers so selected by the Supervisory Board);
- Appointment and dismissal of trade representatives;
- Approval of an agreement or contract pursuant to which the expenditures of the Bank (payable by single or several tranches) exceeds 1.0% of the Bank's equity value as of the end of the previous calendar month;
- Determination and approval of internal policies and procedures for lending, investing, foreign exchange, assets and liabilities management, asset valuation, their classification and adequate provisioning;
- Determination and approval of the minimal and maximal interest rates to be used on credits and deposits;
- Redemption of the Bank's shares in cases envisaged by the applicable laws, including the redemption of treasury shares;
- All exposures to a single group of borrowers over US$25.0 million must be approved by the Supervisory Board; and
- Other activities that may be prescribed by applicable laws.

The Management Board is led by the General Director who is responsible for: (i) acting independently on behalf of the Bank (subject to any required consents from the Supervisory Board); (ii) chairing meetings of the Management Board, supervising the implementation of decisions of the Management Board, Supervisory Board and the GMS, assigning tasks to the Management Board members with the consent of the Supervisory Board and to other managers of the Bank and issuing relevant orders, instructions and other directives for these purposes; (iii) submitting for approval to the Supervisory Board, recommendations on the remuneration and bonuses of the Bank's employees; (iv) appointing and dismissing employees in accordance with the employee recruitment plan approved by the Management Board; (v) carrying out any other activity required for attaining the goals of the Bank (except those that fall within the competence of the GMS or Supervisory Board). The General Director is entitled to delegate his direct tasks to other Management Board members or the heads of the relevant departments of the Bank as deemed appropriate.

Share buybacks

During the year neither the Bank, nor the Group has acquired the shares of JSC Bank of Georgia.

Sanne Fiduciary Services Limited (the "Trustee") acts as the trustee of the Group's Executives' Equity Compensation Plan ("EECP"). The Group makes contributions to the Trustee in respect of the awards granted within EECP. JSC BGEO Group has the legal obligation to settle the awards. In granting the awards, the Bank acts as the agent of the *parent* and the ultimate parent.

In 2019 the Group set up Employee Equity Compensation Trustee - Sanne Fiduciary Services Limited (the "Trustee") which acts as the trustee of the Group's Employees' Equity Compensation Plan ("EECP").

In 2019, the Group contributed GEL 51,302 (2018: GEL 65,420, 2017: GEL 125,270) as intra-group recharge under share-based compensation schemes.

Financial reporting procedures and risk management

Financial reporting procedures of the Group and the Bank are centralised and are managed and monitored by the Finance Department of the Bank and Group Budgeting and Reporting. Each subsidiary has a designated financial reporting team. Their function and performance is coordinated and controlled by the Group Reporting team. Overall monitoring of the process is led by the Group's CFO. The Bank's and the Group's financial reporting procedures are aimed at producing annual full set and interim condensed stand-alone and consolidated financial statements in accordance with IFRS and EU IFRSs. In 2007 the Group issued financial reporting procedures manual, which is a set of instructions and templates prescribing the key components, key rules, procedures and deadlines for preparing financial statements. The manual is regularly updated based on the changes in the Group or in reporting standards.

Process of financial reporting starts at subsidiary level. Finance department of each subsidiary prepares respective full package financial reports, which are then reviewed and finally approved by subsidiary CFOs. Financial reports and information packages of the subsidiaries are further submitted to the Group Budgeting and Reporting team, which reviews the reports and consolidates them into the Group's and the Bank's financial Statements. Consolidated full package report is reviewed and approved by the Group's and the Bank's CFO.

Following CFO approval, financial statements are reviewed by Management Board, Audit Committee, Supervisory Board and external auditors. The Bank's and the Group's financial statements are authorized for issuance by the Management Board, Audit Committee and Supervisory Board.
Internal Audit Department of the Bank and the Group regularly reviews financial reports and financial statements of the Bank and the Group and provides Finance Department and Group Reporting and Budgeting team with review points and suggestions for improvement.

Management Board statement

The Management Board is responsible for preparing the Annual Report and the consolidated and separate financial statements in accordance with applicable law and regulations. We consider that the Annual Report and the consolidated and separate financial statements taken as a whole, are fair, balanced and understandable and gives shareholders the information needed to assess the Group's position and performance, business model and strategy.

By order of the Management Board

Archil Gachechiladze
General Director
21 September 2020

Additional Information

Abbreviations

The Bank	JSC Bank of Georgia
The Board	The Board of Directors of Bank of Georgia Group plc
The Group	The Bank and its subsidiaries
The Directors	Members of the BoGG Board of Directors
The Report	Management Report of JSC Bank of Georgia
CFO or Chief Finance Officer	Chief Finance Officer of the Bank
CRO or Chief Risk Officer	Chief Risk Officer of the Bank
The Charter	Bank's charter
GMS	General Meeting of Shareholders
IFRSs	International Financial Reporting Standards
Management Board/Executive Management	Management Board of the Bank and the Group
Supervisory Board	Supervisory Board of the Bank and the Group
Return on average total equity (ROAE)	Profit for the period attributable to shareholders of BOGG divided by monthly average equity attributable to shareholders of BOGG for the same period

Glossary

Alternative performance measures (APMs) In this Annual Report, the management uses various APMs, which they believe provide additional useful information for understanding the financial performance of the Group. These APMs are not defined by International Financial Reporting Standards, and also may not be directly comparable with other companies who use similar measures. Management believe that these APMs provide the best representation of our financial performance as these measures are used by management to evaluate our operating performance and make day-to-day operating decisions;

Basic earnings per share Profit for the period from operations attributable to shareholders of the Group divided by the weighted average number of outstanding ordinary shares over the same period;

Book value per share Total equity attributable to shareholders of the Group divided by ordinary shares outstanding at period end; net ordinary shares outstanding equals total number of ordinary shares outstanding at period end less number of treasury shares at period end;

Constant currency basis Changes assuming constant exchange rate;

Cost of funds Interest expense of the period divided by monthly average interest-bearing liabilities;

Cost of credit risk Expected loss/impairment charge for loans to customers and finance lease receivables for the period divided by monthly average gross loans to customers and finance lease receivables over the same period;

Cost to income ratio Operating expenses divided by operating income;

Demerger Bank of Georgia Group PLC combined a Banking Business and an Investment Business prior to the Group Demerger on 29 May 2018, which resulted in the Investment Business's separation from the Group effective from 29 May 2018 (the "Demerger");

Gross loans to customers throughout this Annual Report are presented net of ECL on contractually accrued interest income;

Interest-bearing liabilities Amounts due to credit institutions, client deposits and notes, and debt securities issued;

Interest earning assets (excluding cash) Amounts due from credit institutions, investment securities (but excluding corporate shares) and net loans to customers and finance lease receivables;

Leverage (times) Total liabilities divided by total equity;

Liquid assets Cash and cash equivalents, amounts due from credit institutions and investment securities;

Liquidity coverage ratio (LCR) High-quality liquid assets (as defined by NBG) divided by net cash outflow over the next 30 days (as defined by NBG);

Loan yield Interest income from loans to customers and finance lease receivables divided by monthly average gross loans to customers and finance lease receivables;

NBG liquidity ratio Daily average liquid assets (as defined by NBG) during the month divided by daily average liabilities (as defined by NBG) during the month;

NBG (Basel III) Common Equity Tier I capital adequacy ratio Common Equity Tier I capital divided by total risk-weighted assets, both calculated in accordance with the requirements of the National Bank of Georgia instructions;

NBG (Basel III) Tier I capital adequacy ratio Tier I capital divided by total risk-weighted assets, both calculated in accordance with the requirements of the National Bank of Georgia instructions;

NBG (Basel III) Total capital adequacy ratio Total regulatory capital divided by total risk-weighted assets, both calculated in accordance with the requirements of the National Bank of Georgia instructions;

Net interest margin (NIM) Net interest income of the period divided by monthly average interest earning assets excluding cash for the same period;

Net loans In all sections of the Annual Report, except for the consolidated audited financial statements, net loans are defined as gross loans to customers and finance lease receivables less allowance for expected credit loss/impairment loss;

Non-performing loans (NPLs) The principal and interest on loans overdue for more than 90 days and any additional potential losses estimated by management;

NPL coverage ratio allowance for expected credit loss/impairment loss of loans and finance lease receivables divided by NPLs;

NPL coverage ratio (adjusted for discounted value of collateral) Allowance for expected credit loss/impairment loss of loans and finance lease receivables divided by NPLs (discounted value of collateral is added back to allowance for expected credit loss/impairment loss);

Operating leverage Percentage change in operating income less percentage change in operating expenses;

Return on average total assets (ROAA) Profit for the period divided by monthly average total assets for the same period;

Return on average total equity (ROAE) Profit for the period attributable to shareholders of BOGG divided by monthly average equity attributable to shareholders of BOGG for the same period;

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერსა და სამეთვალყურეო საბჭოს -

ჩვენ სს „საქართველოს ბანკის“ აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2020 წლის 4 მარტს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია მმართველობით ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

21 სექტემბერი 2020წ.

სს საქართველოს

ბანკი

ვეხმარებით ადამიანებს უფრო მეტი პოტენციალის მიღწევაში

მმართველობის ანგარიშგება 2019

შესავალი 2

ჩვენს შესახებ 3
მფლობელობა 3
ჯგუფის სტრუქტურა 4
ბოლოდროინდელი მოვლენები 5

მიმოხილვა 9

ფინანსური საქმიანობის ძირითადი მაჩვენებლები 10
ძირითადი საოპერაციო მაჩვენებლები 12
ერთი შეხედვით 13
საცალო საბანკო მომსახურება 14
კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება 15

სტრატეგია 17

ბაზრისა და დარგის მიმოხილვა 17
ბიზნეს მოდელი და სტრატეგია 24
ჩვენი სტრატეგიის განხორციელება ცხოვრებაში 25
საცალო საბანკო მომსახურება 28
კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი 39
ციფრული ბანკინგის გამოცდილება 42
კლიენტის გამოცდილების მართვა MEDALLIA-ს საშუალებით 44
პროცესის ეფექტურობა 45
საუკეთესო წვდომა დაფინანსებაზე 48
საქმიანობის ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები 51
რისკის მართვა 57
ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები 74
რესურსები და პასუხისმგებლობები 84

შესრულება 102

ფინანსური შედეგების მიმოხილვა 102

მმართველობა 111

კორპორატიული მართვის ჩარჩო 112
აქციონერთა ჩართულობა და აქციონერთა საერთო კრების ფუნქციები 112
ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და კომიტეტები 115
აქციების გამოსყიდვა 135
ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები და რისკების მართვა 135
დირექტორთა საბჭოს განცხადება 136

დამატებითი ინფორმაცია 137

აბრევიატურები 138
გლოსარიუმი 139

შესავალი

ჩვენს შესახებ

სს საქართველოს ბანკი" ("ბანკი") დაფუძნდა 1994 წლის 21 ოქტომბერს, როგორც სააქციო საზოგადოება („სს"), საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები ქმნიან კომპანიათა ჯგუფს („ ჯგუფი").

კომპანიათა ჯგუფი ახორციელებს: ა) საცალო საბანკო მომსახურებას, და ბ) კორპორატიულ საბანკო მომსახურებას და ქონების მართვის ოპერაციებს საქართველოში, და გ) საბანკო ოპერაციებს ბელორუსში („ BNB "). მეორადი სახის ბიზნეს ხაზებს შორისაა ლიზინგი. სს საქართველოს ბანკი, წამყვანი უნივერსალური ბანკი საქართველოში, არის ჯგუფის მთავარი ორგანიზაცია. საშუალოდან გრძელ ვადაზე გათვლით ჯგუფის მიზნებია სარგებელი მიიღოს საქართველოს ეკონომიკის ზრდის შედეგად, როგორც საცალო საბანკო მომსახურებების, ასევე კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებების საშუალებით, და მისი მიზანია წარმოადგინოს თავისი სტრატეგია, რომელიც ეფუძნება სულ მცირე საშუალო საკუთარ კაპიტალზე 20% მოგებას და საკრედიტო პორტფელის ზრდის დაახლოებით 15%-ს.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს ჰქონდა 272 მომსახურების ცენტრი საქართველოს ყველა მთავარ ქალაქში. ბანკის რეგისტრირებული იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილის 0160, გაგარინის ქუჩა 29ა.

მფლობელობა

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბიჯეო ჯგუფი" იყო ბანკის მთავარი აქციონერი დ ფლობდა ბანკის აქციების 79.78%-ს, ხოლო აქციების 19.78%-ს ფლობდა "საქართველოს ბანკის ჯგუფი ფლს". აქციების დარჩენილ 0.44%-ს ფლობს 1000-მდე სხვადასხვა პირი საქართველოს საფონდო ბირჟაზე.

2018 წლის 29 მაისამდე სს „ბიჯეო ჯგუფს" სრულად ფლობდა ინგლისსა და უელსში დაფუძნებული ღია სააქციო საზოგადოება "ბიჯეო გრუფ ფლს" ("BGEO"), რომელიც იყო ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია. "ბიჯეო გრუფ ფლს"-ს აქციები შეყვანილი იყო გაერთიანებული სამეფოს მარეგისტრირებელი ორგანოს ოფიციალური ნუსხის პრემიუმ დაშვების სეგმენტში და უფლება ჰქონდა ევაჭრა ღსს „ლონდონის საფონდო ბირჟის" რეგისტრირებული ფასიანი ქაღალდების მთავარ ბაზარზე, რაც ძალაში შევიდა 2012 წლის 28 თებერვლიდან.

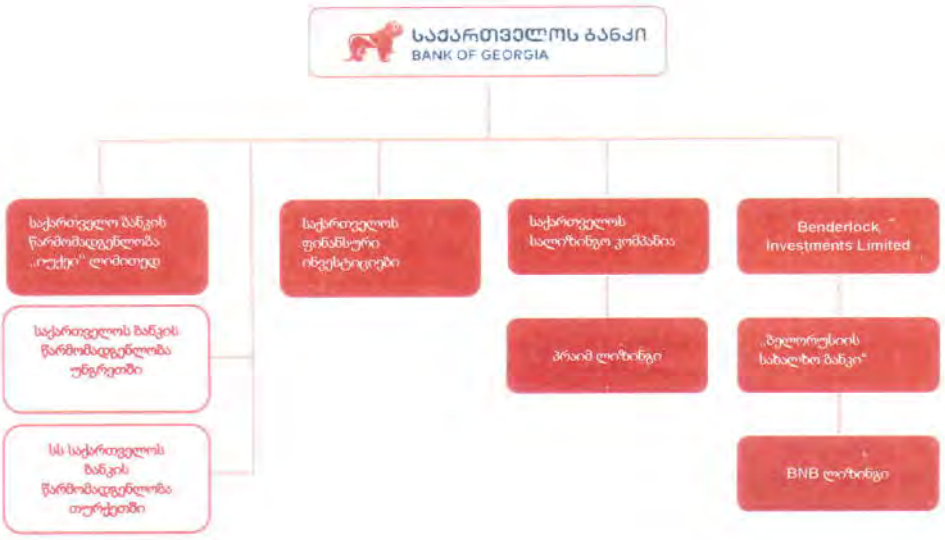
2017 წლის 3 ივლისს "ბიჯეო გრუფ ფლს"-მ გამოაცხადა საკუთარი განზრახვის შესახებ, რომელიც ითვალისწინებდა ბიჯეო ჯგუფის გაყოფას ლონდონში რეგისტრირებულ საბანკო ბიზნესად - ღსს „საქართველოს ბანკის ჯგუფად" და ლონდონში რეგისტრირებულ საინვესტიციო ბიზნესად -ღსს „საქართველოს კაპიტალად", 2018 წლის პირველი ნახევრის ბოლოსთვის. გაყოფა განხორციელდა 2018 წლის 29 მაისს და ღსს „საქართველოს ბანკის ჯგუფი" გახდა სს " ბიჯეო ჯგუფის" 100% წილის მფლობელი და ბანკის საბოლოო აქციონერი.

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, "ბიჯეო გრუფ ფლს" ამოღებულია საფონდო ბირჟის რეესტრიდან და გარდაიქმნა "ბიჯეო გრუფ ლიმითედად", ინგლისში დარეგისტრირებულ შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანიად, მაშინ როცა ორი გაყოფილი სუბიექტი: "საქართველოს ბანკის ჯგუფი ფლს" (დაშვებული გაერთიანებული სამეფოს ლისტინგშის ოფიციალური სიის პრემიუმ ლისტინგში და რომელიც სავაჭროდ გატანილია ლონდონის საფონდო ბირჟაზე ტიკერით BGEO) და „საქართველოს კაპიტალი", (დაშვებული გაერთიანებული სამეფოს ოფიციალური სიის პრემიუმ ლისტინგში და რომელიც სავაჭროდ გატანილია ლონდონის საფონდო ბირჟაზე ტიკერით CGEO) აგრძელებენ თავის ოპერაციებს როგორც დამოუკიდებელი ლონდონის ლისტინგში შეტანილი კომპანიები.

აქციონერი	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018	31 დეკემბერი 2017
JSC BGEO Group	79.78%	79.78%	99.55%
Bank of Georgia Group PLC	19.78%	19.78%	-
სხვა	0.44%	0.44%	0.45%
სულ	**100.00%**	**100.00%**	**100.00%**

ჯგუფის სტრუქტურა

სს საქართველოს ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები ქმნიან კომპანიების ჯგუფს, რომლის ძირითადი ბიზნეს-საქმიანობა მოიცავს საბანკო მომსახურებებს კორპორატიული და ინდივიდუალური კლიენტებისთვის. 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის სს „საქართველოს ბანკის“ მფლობელობა ვრცელდებოდა ძირითადად შემდეგ კომპანიებზე:

**ბელორუსის სახალხო ბანკის 49.99% -ს ფლობს სს საქართველოს ბანკი 49.99% - ს ფლობს Benderlock Investments Limited*

ზემოთ მითითებულ სქემაში წარმოდგენილ კომერციულ იურიდიულ პირთა გარდა, ბანკი ასევე არის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებული, არამომგებიანი, არაკომერციული იურიდიული პირის „სიცოცხლის ხის ფონდის“ კონტრიბუტორი.

ბოლოდროინდელი მოვლენები

გლობალურ პანდემიის კოვიდ 19-ის გამო, ბანკმა დანერგა მდგრადობის შენარჩუნების და საქმიანობის უწყვეტობის ყოვლისმომცველი გეგმა ("**BCP**"), რომლის მიზანია საქართველოში კოვიდ -19-ის გავრცელების შეჩერება, ბიზნესსა და საზოგადოებაზე ზემოქმედების შერბილება და საქართველოს სამთავრობო ორგანოების მიერ მიღებული რეგულაციების და გაიდლაინების შესრულება. ბანკმა დაიწყო საქმიანობის უწყვეტობის ყოვლისმომცველი გეგმის განხორციელება 2020 წლის იანვრის ბოლოდან, იმგვარად, რომ მისი ოპერაციები წარმატებით იქნა ადაპტირებული ახალ საოპერაციო გარემოსთან, რითაც პერსონალის ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება გამოცხადდა პრიორიტეტად. საქმიანობის უწყვეტობის ყოვლისმომცველი გეგმა ორიენტირებული იყო სამ მთავარ ელემენტზე: რეალური ეფექტურობა (თანამშრომლები, კლიენტები და საზოგადოება), კაპიტალი და ლიკვიდურობისა და დაფინანსების პოზიციები.

საქმიანობის უწყვეტობა და ეფექტურობა. ბანკმა დანერგა რამდენიმე ინიციატივა საიმისოდ, რომ შემცირდეს ფიზიკური ურთიერთობა და თავიდან იქნას აცილებული კორონავირუსი, და იმავდროულად შეინარჩუნა სრული საბანკო საქმიანობის მოცულობა, რომელიც საჭიროა მისი კლიენტების დასახმარებლად და მხარდასაჭერად.

უსაფრთხოების ღონისძიებები

- ბანკის მთავარი ფილიალები ღია იყო ქვემოთ წარმოდგენილი უსაფრთხოების დამატებითი ღონისძიებებით. ბანკმა შეამცირა ბანკირების ფიზიკური ყოფნა ბანკის მომსახურების ცენტრებში. ორკვირიანი ცვლა დაინერგა ოფისებში და სხვა მომსახურების სფეროებში მთელი ბიზნესის ფარგლებში, რათა გარანტირებული იყოს ჯგუფის წევრების ხელმისაწვდომობა.
- საბანკო მომსახურებები, სადაც შესაძლებელია, ხორციელდება ექსკლუზიურად ქოლ ცენტრების საშუალებით, რომლებიც მუშაობენ დისტანციურად, ხოლო თანამშრომლები, მუშაობენ სახლიდან გაზრდილი რესურსებით 2020 წლის მარტიდან.
- განისაზღვრა სამთვიანი შეღავათიანი პერიოდი ძირ თანხაზე და პროცენტის გადახდაზე ყველა საცალო სესხზე, რათა მნიშვნელოვნად შემცირდეს კლიენტების მიმართ მოთხოვნა ფიზიკურად მივიდნენ ბანკის ფილიალებში.
- ბანკმა დამატებით გაზარდა ფოკუსირება მის ციფრულ ტექნოლოგიებზე გადასვლის სტრატეგიაზე და დანერგა სხვადასხვა ინიციატივები საიმისოდ, რომ კლიენტები გადავიდნენ ციფრულ არხებზე.
- ბანკის სამუშაო ოფისის პერსონალის უმეტესობა ამჟამად მუშაობს სახლიდან.
- დამატებითი უსაფრთხოების ღონისძიებები დაინერგა ბანკებში; დამონტაჟდა მინის ბარიერები ოპერატორების და მოლარეებისთვის, რათა გარანტირებული იყოს კლიენტებთან უსაფრთხო ურთიერთობა, ყველა თანამშრომელი ვალდებულია ატაროს ხელთათმანები და ნიღაბი და იქონიოს ხელის დამუშავების სანიტარული საშუალებები. ბანკის შენობები ისევე როგორც ბანკომატები და თვითმომსახურების ტერმინალები სანიტარულად მუშავდება ორჯერ დღეში, და ბანკში შემსვლელმა ყველა კლიენტმა და თანამშრომელმა უნდა გაიაროს სხეულის ტემპერატურის კონტროლი. ერთდროულად დაშვებულია მხოლოდ სამი კლიენტის შეშვება ფილიალის შენობაში. საკასო ცენტრი გაყოფილია ორ ლოკაციად და მუშაობს ორკვირიანი ცვლით, სადაც კლიენტებმა უნდა დაიცვან უფრო მკაცრი პროტოკოლები და პროცედურები საიმისოდ, რომ მინიმუმდე შემცირდეს ინფექციის რისკის ფულად სახსრების საშუალებებით გადადება.

კლიენტებისა და საზოგადოების მხარდაჭერა

- ყველა საცალო კლიენტს მიეცა შესაძლებლობა გადაავადოს სესხის ძირი თანხა და პროცენტის გადახდა სამი თვით.
- კორპორატიულ კლიენტს და ყველა იურიდიულ პირს, რომელიც მუშაობს ტურიზმის ინდუსტრიაში მიეცეს კრედიტის მყისიერი რესტრუქტურიზაციის შესაძლებლობა, სპეციფიკური კლიენტები არიან სასტუმროები, ასევე რესტორნები, სამოგზაურო სააგენტოები, და მგზავრთა გადამყვანი სატრანსპორტო კომპანიები.
- იმისთვის, რომ გარანტირებული იყოს კლიენტებისთვის უსაფრთხო უწყვეტი მომსახურება და დისტანციური არხების გამოყენების სტიმულირება, ბანკმა დროებით გააუქმა ინტერნეტ და მობილური ბანკინგის საშუალებით განხორციელებულ ტრანზაქციებზე გადასახადი სამი თვით. უფრო მეტიც, საქართველოში მობილური მომსახურების პროვაიდერებთან თანამშრომლობით, საქართველოს ბანკმა უზრუნველყო mBank-ზე სრული წვდომა ინტერნეტის კავშირის გარეშე. და ბოლოს, ბანკმა დაიწყო ქვეყნის მასშტაბით საგანმანათლებლო კამპანია საინფორმაციო და ინსტრუქციის შემცველი ვიდეოებით (100 საგანმანათლებლო შინაარსზე მეტი), რომელიც ეხმარება ადამიანებს გაეცნონ და ისწავლონ mBank -ის აპლიკაციის მარტივად გამოყენება.

- ბანკმა დააფინანსა და დაასპონსორა კოვიდ-19 -ის 20,000 ლაბორატორიული ტესტის, 10 რესპირატორის, 50,000 ნიღბის და 60,000 ხელთათმანის შეძენა საქართველოს ჯანდაცვის სამინისტროსთვის, რათა თავისი წვლილი შეეტანაა ვირუსის გავრცელებასთან ბრძოლაში.

მთავრობის ანტი-კრიზისული გეგმა. მთავრობამ გამოაცხადა დამხმარე ღონისძიებების შესახებ, რომელთა მიზანია შემცირდეს კოვიდ-19-ის უარყოფითი ზემოქმედება. განახლებული სახელმწიფო ბიუჯეტი პარლამენტმა 2020 წლის ივნისში დაამტკიცა. გადახედული ბიუჯეტი მოიცავს IMF -თან შეთანხმებულ ფისკალურ პარამეტრებს, ასევე, 1,5 მილიარდი აშშ დოლარი გამოყენებული იქნება კორონავირუსით დაზარალებული მოქალაქეების დასახმარებლად და ბიზნესის სტიმულირებისთვის. ბიზნესის დახმარება შეადგენს მშპ-ს 3.8%-ს და სოციალური დახმარება მშპ-ს 2.7%-ს, 2020 წლის ბიუჯეტის დოკუმენტის მიხედვით.

ბიზნესის მხარდაჭერა/2020 წლის ბიუჯეტი. ბიზნესის მხარდამჭერი პაკეტი შეადგენს 1.889 მილიარდ ლარს, ან მშპ-ის 3.8%-ს, და მოიცავს:

- 330 მილიონი ლარი საკრედიტო საგარანტიო სქემისთვის
- 600 მილიონი ლარი კომერციული ბანკებისთვის გამოყოფილი ადგილობრივი ვალუტის ლიკვიდურობის რესურსებისთვის
- 180 მილიონი ლარი სოფლის მეურნეობის სექტორისა და სამშენებლო სექტორის დასახმარებლად, მათ შორის საპროცენტო განაკვეთის სუბსიდირებისთვის
- 115 მილიონი ლარი ტურიზმის სექტორის, მათ შორის საკრედიტო პროცენტის გადახდების სუბსიდირებისთვის და სასტუმროებისთვის საკუთრებაზე გადასახადისგან გათავისუფლებისთვის.
- 45 მილიონი ლარი ფრენებისა და კარანტინის მომსახურებების მხარდასაჭერად.
- 600 მილიონი ლარი ბიზნესისთვის დამატებითი დღგ-ს გადასახდელად
- 20 მილიონი ლარი სხვადასხვა დამხმარე ღონისძიებებისთვის
- ადგილობრივი ბანკების დახმარებით, იურიდიულ პირებს მიეცათ კრედიტის რესტრუქტურიზაციის შესაძლებლობა

ფიზიკური პირების დახმარება /2020 ბიუჯეტი. სოციალური დახმარების პაკეტი ფიზიკური პირებისთვის შეადგენს 1.375 მილიარდს, ან მშპ- 2.7% -ს , და მოიცავს კოვიდ 19-თან დაკავშირებით ჯანდაცვასთან დაკავშირებული ხარჯებს, ჯანდაცვის სისტემის მზადყოფნის გაუმჯობესებას; ერთჯერად კომპენსაციას თვითდასაქმებული პირებისთვის, რომლებმაც დაკარგეს სამუშაო; ექვს -თვიან კომპენსაციას კერძო სექტორის თანამშრომლებისთვის, ვინც დაკარგა სამუშაო; საშემოსავლო გადასახადის შეღავათი ბიზნესებისთვის, რომლებმაც შეინარჩუნეს თანამშრომლები ექვსი თვის განმავლობაში; ექვსთვიანი კომპენსაცია მოწყვლადი და დიდი ოჯახებისთვის, ასევე უნარშეზღუდული მოზრდილებისა და ბავშვებისთვის ; სამ თვიანი კომუნალური მომსახურების გადასახადების სუბსიდირებას.

საერთაშორისო დახმარება. საქართველოს სახელმწიფო ორგანოებმა მოახდინეს 3.0 მილიარდი აშშ დოლარის მობილიზება საერთაშორისო სავალუტო ფონდისგან ("IMF") და სხვა საერთაშორისო პარტნიორებისგან (აშშ, ევროკავშირი, მსოფლიო ბანკი, KFW, AFD, EBRD, EIB, ADB, და სხვა) რათა ეფექტურად მოხდეს კოვიდ-19 პანდემიასთან ასოცირებული ეკონომიკური კრიზისის დაძლევა. ამ თანხიდან 1.5 მილიარდი აშშდ გამიზნულია საჯარო სექტორისთვის და 1.5 მილიარდი აშშდ კერძო სექტორისთვის. IMF -ის დაფინანსება შეადგენს 400 მილიონ აშშდ-ს, საიდანაც 200 მილიონი აშშდ უკვე გადახდილია ბიუჯეტში.

2020 წლის მარტის ბოლოს, სებ-მა შემოიღო განახლებული სამეთვალყურეო გეგმა საქართველოს საბანკო სექტორისთვის, რომლის მიზანია ნეგატიური ფინანსური და ეკონომიკური გამოწვევის დაძლევა, რომელიც წარმოქმნა გლობალურმა კოვიდ -19 -ის პანდემიამ საქართველოში, ეს ღონისძიებები, რომლებიც მყისიერად დაინერგა ძირითადად ფოკუსირებულია კაპიტალის ადეკვატურობასა და ლიკვიდურობის ინიციატივებზე, რომელიც საშუალებას აძლევს ბანკებს გამოიყენოს არსებული მარეგულირებელი კაპიტალის ბუფერები კლიენტების დასახმარებლად არსებულ სტრესულ ფინანსურ გარემოში, გააგრძელოს ნორმალური ბიზნეს საქმიანობა რაც შეიძლება დიდხანს, და დაეხმაროს ეკონომიკას მიმდინარე საკრედიტო ოპერაციების საშუალებით.

კაპიტალის ადეკვატურობის ინიციატივები

- კომბინირებული ბუფერი - კონსერვაციის ბუფერის მოთხოვნები რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები 2.5%-დან შემცირდა 0%-მდე განუსაზღვრელი ვადით.
- კომპონენტი 2 -ის (Pillar 2) მოთხოვნები:
    - ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო ბუფერის (CICR) მოთხოვნები შემცირდა 2/3-ით განუსაზღვრელი ვადით
    - დამატებითი საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერის განსაზღვრა (HHI) და სუფთა GRAPE ბუფერის მოთხოვნები 1-ლი რიგის საკუთარ კაპიტალზე (CET1) და 1 რიგის კაპიტალზე, რომელიც დაიგეგმა 2020 წლის მარტის ბოლოს, გადაიდო განუსაზღვრელი ვადით.

- შესაძლებლობა სრულად ან ნაწილობრივ გაუქმდეს Pillar 2-ის ბუფერის დარჩენილი მოთხოვნები (HHI, CICR, net GRAPE), კვლავაც ღიად რჩება

- იმ პერიოდში, როცა ბანკებს უფლება აქვთ ნაწილობრივ და სრულად გამოიყენონ Pillar 2 და კონსერვაციის ბუფერები, ბანკებს ეკრძალებათ კაპიტალის განაწილება ნებისმიერი ფორმით.

კრედიტებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვირება კოვიდ-19-თან დაკავშირებით. სებ-მა მოსთხოვა საქართველოს ბანკებს შექმნან რეზერვები ადგილობრივი აღრიცხვის ბაზაზე 2020 წლის პირველ კვარტალში, აღრიცხვის ბაზა არის ის, რომელიც გამოიყენება კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის გასაანგარიშებლად. კონკრეტული რეზერვი ასახავს სებ-ის არსებულ მოლოდინებს საკრედიტო დანაკარგებთან დაკავშირებით საბანკო სისტემის საკრედიტო portfolio-ების მიხედვით მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის, მოცემული მიმდინარე მოლოდინების ფარგლებში, სებ თვლის რომ საბანკო სისტემის კაპიტალის კოეფიციენტი საკმარისია საიმისოდ, რომ გადააჭარბოს მინიმალურ კაპიტალის მოთხოვნებს, რათა შესაძლებელი იყო ამ საერთო რეზერვის შეწოვა, ისე რომ შენარჩუნდეს საკმაოდ კომფორტული ბუფერი მოთხოვნილ მინიმალურ კაპიტალურ კოეფიციენტებზე.

ლიკვიდურობის ინიციატივები

- ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის (LCR) მოთხოვნები (ადგილობრივი და უცხოური ვალუტისთვის, ასევე მთლიანი მოთხოვნა) შესაძლოა გადაიხედოს და შემცირდეს, თუ აუცილებელია. 2020 წლის 1 მაისს სებ-მა დროებით გააუქმა 75% LCR მოთხოვნა ადგილობრივი ვალუტისთვის ერთწლიანი პერიოდისთვის, ან სანამ დამატებით არ იქნება კომუნიკაცია სებ-ის მხრიდან.
- სავალდებულო სარეზერვო მოთხოვნები შეიძლება გადაიხედოს და შემცირდეს, თუ ეს საჭიროა
- რეპოში დაგირავებადი ფასიანი ქაღალდების შესაბამისობის კრიტერიუმები უკვე გაფართოვდა სებ-ის მიერ და შეიძლება დამატებით იქნას გადახედული, თუ ეს აუცილებელია, რათა დაეხმაროს ლარის ლიკვიდურობას.

საქართველოს ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი, დაფინანსება და ლიკვიდურობის პოზიციები ძლიერი იყო, და დარჩა ბანკის მინიმალური მარეგულირებელი მოთხოვნების ზემოთ. 2020 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, ბანკის საერთო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი იყო 135.4% და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი 136.6%, მოთხოვნილ მინიმალურ 100% დონესთან შედარებით. CET1, 1-ლი რიგის და სრული კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო 9.9%, 12.0% და 17.4 .6% შესაბამისად, რომელიც აღემატება მინიმალური მოთხოვნის დონეებს 6.9%, 8.7% და 13.3%, შესაბამისად).

სებ-ი თვლის, რომ ბანკის კაპიტალის კოეფიციენტი საკმარისად აღემატება მინიმალურ მოთხოვნებს საიმისოდ, რომ მოხდეს ამ რეზერვის შეწოვა და კვლავ დარჩეს საკმარისი რაოდენობის ბუფერი, რომელიც აღემატება მოთხოვნილ მინიმალურ კაპიტალურ კოეფიციენტს. ამას მხარს უჭერს ბანკის ძლიერი მომგებიანობისა და სიმძლავრის არსებული ჩანაწერები, რათა მოხდეს შიდა კაპიტალის მაღალი დონის გენერირება.

გარდა ამისა, 2020 წლის 2 აპრილს, ბანკმა ამოწურა მეორე ტრანშის 107 მილიონი აშშ დოლარი, რომელიც, ექვემდებარება 2019 წელს ხელმოწერილ სინდიცირებულ კრედიტს 55 მილიონი აშშ დოლარის მოცულობით. ბანკმა მიიღო სებ-ის დასტური სესხის კლასიფიკაციის შესახებ, რადგან ბანკის მე-2 რიგის კაპიტალური ინსტრუმენტი გახდა III-ის რეგულაციის შესაბამისად 2020 წლის 2 აპრილიდან და შემდეგში გააუმჯობესებს ბანკის საერთო კაპიტალიზაციას.

კოვიდ 19-ის გლობალური პანდემიის ზემოქმედება ფინანსურ შედეგებსა და ეკონომიკაზე. მაკროეკონომიკური პერსპექტივიდან გამომდინარე, აშკარად ნეგატიური გავლენა მოახდინა ეკონომიკის ყველა სფეროზე. შეზღუდვების დაწესებამ გამოიწვია ეკონომიკური აქტივობის შემცირება 2020 წლის აპრილ -მაისში, თუმცა მთავრობის მხრიდან კოვიდ-19-თან დაკავშირებით განხორციელებულმა მყისიერმა და წარმატებულმა ღონისძიებებმა შესაძლებელი გახადა ხელახლა გახსნილიყო ადგილობრივი ეკონომიკა გაცილებით უფრო სწრაფად, ვიდრე რეგიონის სხვა ქვეყნებში. და ჩვენ უკვე დავინახეთ ეს შედეგები ივნისში შეზღუდვების მოხსნისა და მთელს ქვეყანაში ადგილობრივი ტურიზმის განახლების შემდეგ. ამას მოჰყვა მთავრობის მიერ გამოცხადებული ანტიკრიზისული სტიმულირების გეგმა, რომელიც მოიცავს სოციალური პაკეტის შემოღებას ფიზიკური პირებისთვის, ასევე გადასახადისგან გათავისუფლებას და სხვადასხვა დაფინანსების მექანიზმებს ბიზნესისათვის, და სტიმულირების გეგმებს ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორებისთვის.

ადგილობრივ ვალუტაში დაფინანსებამ მნიშვნელოვანი ზეწოლა გამოიწვია, რის გამოც გაიზარდა საპროცენტო განაკვეთი 2020 წლის აპრილსა და მაისში. თუმცა ეს ზემოქმედება შემდგომში დასტაბილურდა უფრო ნორმალურ დონემდე ლარის ლიკვიდურობის დასახმარებლად საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ ბაზარზე შემოღებულ ადგილობრივ ვალუტაში ახალი დაფინანსების შედეგად.

ჩვენ მოსალოდნელზე უფრო უკეთესი შედეგები გვაქვს ბიზნეს აქტივობაში, რის შედეგადაც მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა მთავარი ეკონომიკური სფეროები და მიუახლოვდა კოვიდ-19-მდე არსებულ დონეებს: თანხების გადარიცხვები გაუმჯობესდა 2020 წლის მაისში და წინა წელთან შედარებით გაიზარდა მნიშვნელოვნად 17.8%-ით 2020 წლის ივნისში, მომხმარებლის მოთხოვნა გაუმჯობესდა 2020 წლის ივნისში საბანკო ბარათის გადახდის აქტივობების და დღგ ბრუნვის სტატისტიკის საფუძველზე; (ვარდნა 32.8% წინა წელთან შედარებით 2020 წლის ივნისში); ვარდნა 22.2% წინა წელთან შედარებით 2020 წლის მაისში, და ვარდნა 6.2% წინა წელთან შედარებით 2020 წლის ივნისში), ასევე გამოვლინდა ბიზნეს აქტივობა, ძირითადად ვაჭრობის, მშენებლობის, უძრავი ქონების და წარმოების სფეროებში.

2020 წლის მეორე კვარტლის პერიოდში, ქართული ლარი მოქმედებდა ძალიან კარგად და გამყარდა 7.0%-ით აშშ დოლართან მიმართებაში, უმეტესწილად გამყარებულია სებ-ის ინტერვენციებით, გარე ფინანსური დახმარებითა და ფულადი გზავნილების ძლიერი ნაკადებით. ფრთხილად განხორციელდა საერთაშორისო საზღვრების ხელახალი გახსნა, მაგრამ ჩვენ არ მოველით რომ ვნახავთ საერთაშორისო ტურიზმის რაიმე მნიშვნელოვან დონეებს 2020 წლის დარჩენილ პერიოდში. ამის შედეგად, ჩვენ მოველით რომ საქართველოს ეკონომიკა შემცირდება 5.1%-ით 2020 წლის განმავლობაში. რასაც მოჰყვება 5.0-5.5%-მშპ-ის ზრდა 2021 წელს , რაც ეფუძნება ჩვენი საბროკერო და საინვესტიციო ქვედანაყოფის, გალტ ენდ თაგარტის შეფასებას.

2020 წლის მეორე კვარტლის შედეგებზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოახდინა გარემომ, რომელშიც ჩვენ ვმოქმედებთ და ღონისძიებებმა, რომელიც ჩვენ გამოვიყენეთ ამ კრიზის მართვისთვის. ყველაზე დიდი ზემოქმედება იგრძნობოდა ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურების ბიზნესში, რაზეც გავლენა მოახდინა საქართველოს მთავრობის მიერ განხორციელებული შეზღუდვებით გამოწვეულმა ეკონომიკური აქტივობის ჩაკეტვამ, ექსპრეს ფილიალების დროებითმა დახურვამ (უმეტესობა გაიხსნა ისევ ივნისში) ციფრული არხების საშუალებით ტრანზაქციებზე მოსაკრებლების დროებითმა შეჩერებამ, შენელებულმა დაკრედიტებამ, კრედიტებზე სამთვიანმა საშეღავათო პერიოდებმა და სხვა საკითხებთან ერთად გაძვირებულმა ადგილობრივი ვალუტით დაფინანსებამ.

- სუფთა გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი წინა წელთან შედარებით შემცირდა მხოლოდ 9.9%-ით 2020 წლის ივნისში, რაც მოჰყვა წინა წელთან შედარებით უფრო დიდ 42.5%-იანი კლებას აპრილში და 21.2% მაისში. ეს აჩვენებს აღდგენის ძლიერ დინამიკას მაისიდან და ივნისიდან წარმოქმნილ ჩვენს საკომისიო შემოსავალზე, მომხმარებლის გაზრდილ მოთხოვნას ივნისში, რომელიც შეფასდა მაისსა და ივნისში საბანკო ბარათის გადახდებით და ადგილობრივ ბიზნესში დღგ-ს ბრუნვის სტატისტიკის აღდგენით.
- ამ კვარტალში კლიენტის დეპოზიტები მნიშვნელოვნად გაიზარდა 6.9%-ით (მუდმივი ზრდა ფულად ერთეულზე წინა კვარტალთან შედარებით იყო 11.9%) რაც აჩვენებს იმას, რომ კლიენტის თანხების მყისიერი გადინებები 2020 წლის მარტში იყო კოვიდ -19-ის პანდემიით გამოწვეულ შოკზე რეაგირება, რაც სწრაფად დასტაბილურდა.

მიმოხილვა

ფინანსური საქმიანობის ძირითადი მაჩვენებლები

ნომინალურ გარემოში მნიშვნელოვანი ცვლილებებით გამოწვეული უწყვეტი მდგრადი დინამიკა, რომელიც ასახულია 2019 წლის ფინანსურ შედეგებში ახალ საბაზისო წელს.

ოპერაციიდან შემოსავალი
(მილნ ლარი)

1,072.2

+8.1% y-o-y

2017	860.7
2018	991.7
2019	1,072.2

საკრედიტო რისკის ხარჯის კოეფიციენტიcredit risk ratio

0.8%

-90 bps y-o-y

2017	2.3%
2018	1.7%
2019	0.8%

ხარჯებისა და შემოსავლის შეფარდება (კორექტირებული)[1]

36.0%

+0 bps y-o-y

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	36.0%

ხარჯებისა და შემოსავლის შეფარდება (ასახული)

37.2%

+120 bps y-o-y

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	37.2%

მოგება ერთჯერადი ხარჯების გარეშე[2]
(მლნ ლარი)

527.1

+27.0% y-o-y

2017	338.9
2018	415.1
2019	527.1

მოგება (ასახული)

512.9

+49.3% y-o-y

2017	338.9
2018	343.5
2019	512.9

საკუთარი კაპიტალის საშუალო რენტაბელურობა (ROAE) (კორექტირებული) Error! Bookmark not defined.

27.8%

+150 ბტ/წ წინა წელთან შედარებით

2017	24.4%
2018	26.3%
2019	27.8%

საკუთარი კაპიტალის საშუალო რენტაბელურობა (ROAE) (ასახული)

27.0%

+520 ბტ/წ წინა წელთან შედარებით

2017	24.4%
2018	21.8%
2019	27.0%

[1] 2019 წელს ხარჯებისა და შემოსავლის შეფარდებაში გათვალისწინებულია 12.4 მლნ ლარი თანამშრომლის ხარჯების ერთჯერადი გადასახადებით გამოწვეული მოგება (ბრუტო საშემოსავლო გადასახადი) რომელიც უკავშირდება ყოფილი აღმასრულებელი მენეჯერის საქმიანობის შეწყვეტიდან მიღებულ სარგებელს .

[2] 2019 წელის მოგება-ზარალის კორექტირებული ანგარიშგება გამორიცხავს საშემოსავლო ანგარიშის კორექტირებულმა მოგებამ გადააჭარბა თანამშრომლის ერთჯერადი ხარჯების 14.2 მლნ ლარს (საშემოსავლო გადასახადის გარეშე) რომელიც უკავშირდება ყოფილი აღმასრულებელი მენეჯერის საბოლოო ანაზღაურებას. ეს თანხა მოიცავდა 12.4 მლნ ლარს (მთლიანი საშემოსავლო გადასახადი) რომელიც იქვითება ხელფასიდან და თანამშრომელთა სხვა სარგებლიდან, რომელიც იქვითება არაერთჯერადი პუნქტიდან. 2019 წელს საშემოსავლო ანგარიშის კორექტირებული მოგება გამორიცხავს 3.9 მლნ ლარს თანამშრომლის ერთჯერადი გადახდების ღირებულებიდან (სუფთა საშემოსავლო გადასახადი) , რომელიც უკავშირდება ყოფილი დირექტორის საბოლოო ანაზღაურებას და 67.7 მლნ ლარი დაყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები (სუფთა საშემოსავლო გადასახადი) და გადავადებული საგადასახადო ნამთის ერთჯერადი გადასახადის ზემოქმედება. 2019 წელს და 2018 წელს ROAE-ს კორექტირება მოხდა შესაბამისად.

კრედიტები რეზერვების გამოკლებით[3]
(მლნ ლარი)

2017	7,510.9
2018	9,229.3
2019	11,766.8

11,766.8

+27.5% წინა წლოვან შედარებით

კლიენტის დეპოზიტები (მლნ ლარი)

2017	7,123.9
2018	8,196.6
2019	10,136.7

10,136.7

+23.7% წინა წლოვან შედარებით

საბაზისო მოგება ერთ აქციაზე
(ლარი)

2017	12.18
2018	12.35
2019	18.33

18.33

+48.4% წინა წელთან შედარებით

პირველი დონის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი
(NBG , Basel III)

2017	12.4%
2018	12.2%
2019	13.6%

13.6%

+140 bps წინა წელთან შედარებით

[3] მმართველობის ანაგრიმგებაში ყველგან კლიენტებზე გაცემული მთლიანი კრედიტები და შესაბამისი გაუფასურების რეზერვები წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის გარეშე (ECL) კონტრაქტის შესაბამისად დარიცხულ საპროცენტო შემოსავალზე. ეს გავლენას არ ახდენს კლიენტის მიმდინარე ანგარიშზე არსებულ ნაშთზე რეზერვების გამოკლებით კრედიტებზე . ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ გამოკლებული ნაშთები ყველაზე კარგად ასახავს ჯგუფის საკრედიტო პორტფელის მდგომარეობას.

ძირითადი საოპერაციო მაჩვენებლები

2019 წლის ძირითადი საოპერაციო მაჩვენებლები ასახავს ბანკის ზონის მზარდ გაფართოებას

ბანკის ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურება

2.5 MLN

+4.1% (2018 წელს)

საბანკო მომსახურების ფილიალები

272

-4 (2018 წელს)

ბარათების რ-ბა

2.1 MLN

-1.5% (2018 წელს)

სწრაფი გადახდის ტერმინალები

3,217

+102 (2018 წელს)

სავაჭრო წერტილების ტერმინალები

21,869

+4,999 (2018 წელს)

ბანკომატები

933

+57 (2018 წელს)

mBank -ის ტრანზაქციების რაოდენობა

35.9 MLN

+129.2% (2018 წელს)

ტრანზაქციები ციფრული არხების საშუალებით (%)

93.2%

+1.1 ppts (2018 წელს)

ერთი შეხედვით

საცალო საბანკო მომსახურება

კლიენტზე ორიენტირებული და მულტი-ბრენდულ სტრატეგიაზე დაფუძნებული გადაწყვეტები 2.5-მილიონზე მეტი კლიენტისთვის

ჩვენ ვართ ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურების სფეროში წამყვანი მოთამაშე საქართველოში, ვემსახურებით 2.5 მილიონზე მეტ კლიენტს 267 მომსახურების ოფისების ყველაზე ფართო ქსელის - 933 ბანკომატის და 3,217 სწრაფი გადახდის (თვითმომსახურების) ტერმინალების, 3,200 ადამიანზე მეტი გაყიდვების პერსონალის და ჩვენი მრავალფეროვანი პროდუქტებისა და მომსახურებების საშუალებით. ჩვენი საცალო საბანკო მომსახურება, რომელიც წარმოადგენს ჩვენი საქმიანობის მთავარ კომპონენტს მოქმედებს კლიენტზე ორიენტირებულ და მზარდი ციფრულ მულტიბრენდულ სტრატეგიაზე დაფუძნებული გადაწყვეტების საფუძველზე, რომელიც მოიცავს კლიენტი-ფიზიკური პირების მთელ სპექტრს საიმედო და აღიარებული სამი ბრენდის საშუალებით:

ექსპრესი
შექმნილია იმისთვის რომ მოემსახუროს პერსპექტიულ ფიზიკურ პირებს მინიმალური საოპერაციოს ხარჯებით ეკონომიურად ეფექტური დისტანციური არხების საშუალებით, როგორიცაა სწრაფი (ექსპრეს) გადახდის ტერმინალები, ინტერნეტ და მობილური ბანკინგი, და მაღალ ტექნოლოგიაზე დაფუძნებული ექსპრესს ფილიალები.

საქართველოს ბანკი
უზრუნველყოფს საიმედო ტრადიციულ საბანკო მომსახურებებს ჩვენი კლიენტი- ფიზიკური პირების ფართო სპექტრისთვის.

სოლო
გათვლილია პრემიალური კლასის კლიენტებზე და უზრუნველყოფს უნიკალურ შერეულ საბანკო მომსახურებას და ცხოვრების სტილს მორგებულ პროდუქტებს და მომსახურებებს.

მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესი
საქართველოს ბანკი ემსახურება მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებს (MSME) საცალო კლიენტებისთვის საბანკო მომსახურების ფარგლებში არსებული ორი სპეციალურად შექმნილი სეგმენტის საშუალებით. 2019 წლის ბოლოსთვის, ჩვენი მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნეს კლიენტების ბაზა 220,603 კლიენტამდე გაიზარდა.

მთლიანი საკრედიტო პორტფელი
(მილიარდი ლარი)

7.5

↑18.0% წინა წელთან შედარებით

ბაზრის წილი[1]

38.8%

კლიენტის დეპოზიტები
(მილიარდი ლარი)

5.7

↑31.7% წინა წელთან შედარებით

ბაზრის წილი[1]

40.3%

[1] ბაზრის წილი კრედიტების და ფიზიკური პირების დეპოზიტების მიხედვით ეფუძნება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოქვეყნებულ ბუღალტრის დამოუკიდებელ ანგარიშებს.

კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება

ინტეგრირებული გადაწყვეტა ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების(CIB) კლიენტებისთვის

ბანკი არის იურიდიული პირების წამყვანი დამფინანსებელი ქვეყანაში, დარგის ღრმა ცოდნით და ადგილობრივი გამოცდილებით. ჩვენი კორპორატიული საბანკო მომსახურება მოქნილად რეაგირებს ჩვენი კორპორატიული კლიენტების ინდივიდუალურ მოთხოვნებზე და სთავაზობს მათ პროდუქტებისა და მომსახურებების ქვეყანაში არსებულ ყველაზე ყოვლისმომცველ დიაპაზონს. ჩვენ ვამაყობთ რომ შეგვიძლია მოვემსახუროთ 2,700 ბიზნესს საქართველოში და ჩვენი წვლილი შევიტანოთ სხვადასხვა დარგის განვითარებაში, როგორიცაა ვაჭრობა, ენერგეტიკა, მრეწველობა და ტურიზმი და სხვა. კორპორატიული ბანკინგი დამატებით ახორციელებს სავაჭრო ოპერაციების დაფინანსებას საქართველოში და უზრუნველყოფს ლიზინგის მომსახურებებს ბანკის სრულ მფლობელობაში არსებული შვილობილი კომპანიის, საქართველოს სალიზინგო კომპანიის (GLC) საშუალებით.

კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება აწყობს ინდუსტრიულ საკითხებზე კვარტალურ ლექციების კურსს მისი კლიენტებისთვის, სადაც გალტ ენდ თაგარტი წარმოადგენს სამრეწველო ტრენდებს და ყველაზე ბოლოდროინდელი კვლევის შედეგებს. აქ ჩვენი მიზანია გადავცეთ ჩვენი ცოდნა და ყველაზე თანამედროვე მონაცემები ჩვენს კლიენტებს, რათა მათ ჰქონდეთ წარმოდგენა ქვეყნის ეკონომიკაში არსებულ მოვლენებსა და საინვესტიციო პოტენციალზე.

ჩვენ მიგვაჩნია ჯგუფი ქვეყანაში კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურები საუკეთესო სპეციალისტების ერთერთ მიმზიდველ დამსაქმებლად. დიდი კორპორაციების ფართო სპექტრისთვის კორპორატიული დაფინანსების და სტრატეგიის საკითხებს ასევე იმ ახალგაზრდა პროფესიონალების მოწვევას დიდი ხნის ისტორია აქვს, რომლებსაც სურთ თავიანთი კარიერა გააგრძელონ ჯგუფის კომპანიებში.

ეს მრავალასპექტიანი ფინანსური მომსახურებები, ჩვენი კლიენტებისთვის საუკეთესო კლასის მომსახურებების გაწევაზე ფოკუსირებასთან ერთად, აქცევს ჩვენს ბანკს უნივერსალურ და პრიორიტეტულ კონსულტანტად საქართველოში არსებული კორპორაციებისთვის.

საკრედიტო პორტფელის მთლიანი მოცულობა[5]
(მილიარდი ლარი)

3.7

+42.5% y-o-y

ბაზრის წილი[6]

31.0%

კლიენტების დეპოზიტები[5]
(მილიარდი ლარი)

3.8

+10.1% y-o-y

ბაზარი[6]

30.9%

[5] მოიცავს ქონების მართვის მთლიან კრედიტებს და კლიენტის დეპოზიტებს შესაბამისად..
[6] ბაზრის წილები იურიდიული პირების კრედიტების და დეპოზიტების მიხედვით , შესაბამისად ეფუძნება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოქვეყნებულ ბანკების დამოუკიდებელ ანგარიშებს.

ქონების მართვა

ჩვენ ვართ საქართველოში ბანკის კლიენტების ინვესტიციების მართვის მომსახურებების სფეროში ავტორიტეტული ლიდერი

საქართველოს ბანკი აქტიურად მონაწილეობად აქტივებისა და ქონების მართვის სფეროში 2005 წლიდან. 1,557 ადგილობრივი და მსოფლიოს 77 ქვეყნის უცხოელი კლიენტის მონაცემებით, ჩვენი ქონების მართვის ბიზნესი უზრუნველყოფს შეძლებული ფიზიკურ პირების საბანკო მომსახურებებს და სთავაზობს ინვესტიციის მართვის პროდუქტებს საერთაშორისო მასშტაბით და აღმოსავლეთ ევროპაში, ახლო აღმოსავლეთსა და გაერთიანებულ სამეფოში არსებული შვილობილი კომპანიების და თავისი წარმომადგენლობების საშუალებით. ჩვენი მომსახურების მაღალი დონე, ადგილობრივ ეკონომიკურ სტაბილურობასთან, ბიზნესზე ორიენტირებულ გარემოსთან და საქართველოში არსებულ ხელსაყრელ საგადასახადო რეჟიმთან ერთად, უზრუნველყოფს ჩვენი კლიენტებისთვის საქართველოში ინვესტიციის განხორციელების უნიკალურ შესაძლებლობას. ბევრ უცხოელი კლიენტს ეს შეთავაზება ძალიან მიმზიდველად მიაჩნია. ბანკი დარწმუნებულია, რომ მისი ქონების მართვის ფრანჩიზამ შესაძლოა სარგებელი მოიტანოს ადგილობრივი კრედიტის განაწილებაზე ფოკუსირების გზით.

2017 წლიდან, ჩვენ მასპინძლობას ვუწევთ და ვაფინანსებთ ქონების მართვის რეგიონულ კონფერენციას თბილისში და საზღვარგარეთ. ამ ღონისძიებების მიზანია წარმოადგინოს საქართველო როგორც რეგიონული ჰაბი კერძო საბანკო მომსახურების სფეროში. საქართველოს რეგიონულ საბანკო ცენტრად ქცევის პერსპექტივა და გამოწვევები, მათ შორის საინვესტიციო კლიმატი საქართველოში და ასევე ქვეყნის ეკონომიკური და საბანკო სექტორი, განხილული იქნა კონფერენციის ფარგლებში, ჩვენ ვგეგმავთ მომავალშიც გავაგრძელოთ რეგიონული ღონისძიებების აქტიური მხარდაჭერა.

2019 წლის იანვრიდან საქართველოს ბანკმა გახსნა ახალი ოფისი თბილისის ცენტრში, რომლის მიზანია მოემსახუროს ჩვენს ქონების მართვის კლიენტებს.

WM AUM
(მილიარდი ლარი)

1.5

კლიენტების რაოდენობა

1,557

ქვეყნების რაოდენობა

77

BNB

კარგად კაპიტალიზებული მცირე და საშუალო საწარმოების ბანკი ბელორუსში.

სს ბელორუსკი ნაროდნი ბანკი (BNB) სთავაზობს ინდივიდუალურ და ბიზნეს საბანკო მომსახურებებს მცირე და საშუალო საწარმოებს და საშუალო შემოსავლიან საცალო ბანკინგის კლიენტებს ბელორუსში. BNB, რომელიც შეიქმნა 1992 წელს, იყო ერთერთი პირველი კერძო მფლობელობაში არსებული ბანკი ბელორუსში. BNB აპირებს გააფართოვოს თავისი საცალო კლიენტებთან მომსახურება ბელორუსში ციფრული არხებით შეღწევის გზით.

სტრატეგია

ბაზრისა და დარგის მიმოხილვა

გლობალური მასშტაბით მთავარი რეფორმატორი

საქართველო არის ღია სწრაფად მზარდი ახალი ბაზარი. მაკროეკონმიკური მაჩვენებელი პოზიტიური იყო ბოლო ათწლეულის განმავლობაში, და იზრდება უფრო სწრაფად ვიდრე პარტნიორთა უმეტესობა, აქვს გაუმჯობესებული გარეშე ბალანსი, გაიზარდა საგარეო რეზერვები, აქვს კარგად მართული ფისკალური დეფიციტი, და სტაბილური საბანკო სექტორი ვალუტის გაუფასურების მიუხედავად. ამ ყოველისმომცველი რეფორმებით, ქვეყანა აგრძელებს ეკონომიკის მხარდაჭერას, რათა მოხდეს მისი პოტენციალის რეალიზება გლობალურ ეკონომიკაში სრული ინტეგრაციით.

საქართველოში ბიზნესის ადვილად კეთების ინდექსი 2020 წელს

მე-2

ბიზნესის დაწყებაში

მე-7

მცირე ინვესტორების დაცვაში

მე-5

ქონების რეგისტრაციაში

მე-7

საერთო რეიტინგი

საქართველო არის უმაღლესი რეინტინგის მქონე ეკონომიკა ევროპასა და ცენტრალური აზიის რეგიონში

წყარო: მსოფლიო ბანკის ბიზნესის კეთება

ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი მინიჭებულია საქართველოსთვის 2020 წელს

12-ე

საქართველოს მინიჭებული აქვს 6-ე ადგილი ევროპის რეგიონის 45 ქვეყანაში, და მისი საერთო ქულა საკმაოდ აღემატება რეგიონულ და მსოფლიო საშუალო მაჩვენებელს

წყარო: მემკვიდრეობის ფონდი

კორუფციის აღქმის ინდექსი 2019 წელს

44-ე

საქართველო არის აღმოსავლეთ ევროპისა და ცენტრალური აზიის ლიდერი

წყარო: საერთაშორისო გამჭვირვალობა 2019

რეფორმებით გარანტირებული წარმატება

საქართველო ინარჩუნებს მმართველობასა და საქმიანი წრეების ინტერესებზე მორგებული მთავარი რეფორმატორის რეპუტაციას. ამის გამო, საქართველოში მაკროეკონომიკური მაჩვენებელი პოზიტიური იყო ბოლო ათწლეულის განმავლობაში, მის ყველა პარტნიორზე უფრო მაღალი ზრდით. გაუმჯობესებული საგარეო ოპერაციების სალოდოთი, კარგად მართული ფისკალური დეფიციტით, და სავალუტო კურსის შემცირების მიუხედავად სტაბილური საბანკო სექტორით.

რეგიონში არსებული შენელებული ტემპის გამო 2015-2016 წლებში ნელი ზრდის შემდეგ , ზრდა დაიწყო და გაძლიერდა საგარეო ოპერაციების სალდო. ზრდა დაჩქარდა 5.1%-ით 2019 წელს, მიუხედავად რუსეთის მხრიდან ფრენების აკძალვისა. არის რა ღია ეკონომიკა , საქართველოს არ აქვს იმუნიტეტი გარეშე შოკების მიმართ, თუმცა მისი დივერსიფიცირებული ეკონომიკური საფუძველი და დივერსიფიცირებული ეკონომიკური კავშირები მინიმუმამდე ამცირებს ნებისმიერი კონკრეტული პარტნიორი ქვეყნის პოტენციურ ნეგატიურ ზემოქმედებას.

ეკონომიკური თავისუფლების აქტი , რომელიც ძალაშია 2014 წლის იანვრიდან, უზრუნველყოფს საქართველოსთვის საიმედო ფისკალურ და მონეტარულ სტრუქტურას. ფისკალური დეფიციტის მთლიანი შიდა პროდუქტის (მშპ)-ს 3%-მდე და სახელმწიფო ვალის მშპ-ს 60 %-მდე გაზრდით. ეკონომიკური თავისუფლების აქტი ასევე მოითხოვს ელექტორატის დასტურს ქვეყნის მასშტაბით რეფერენდუმის საშუალებით, რათა დაწესდეს ახალი გადასახადები და გაიზარდოს არსებული საგადასახადო განაკვეთები, გარკვეული გამონაკლისების გათვალისწინებით.

საქართველოს აქვს მსოფლიოში ყველაზე ხელსაყრელი საგადასახადო რეჟიმი, მას შემდეგ რაც 2004 წელს 31 გადასახადიდან ამოღებული იქნა რამდენიმე გადასახადი და ამჟამად დარჩა მხოლოდ ექვსი. საგადასახადო ტვირთი შემცირდა და შემდგომი ბოლო წლების საგადასახადო ინიციატივები მოიცავს მხოლოდ განაწილებულ მოგებაზე კორპორატიულ საშემოსავლო გადასახადს 2017 წლიდან და ხუთჯერ შემცირებულ საგადასახადო განაკვეთს მცირე ბიზნესისთვის 2018 წლიდან.

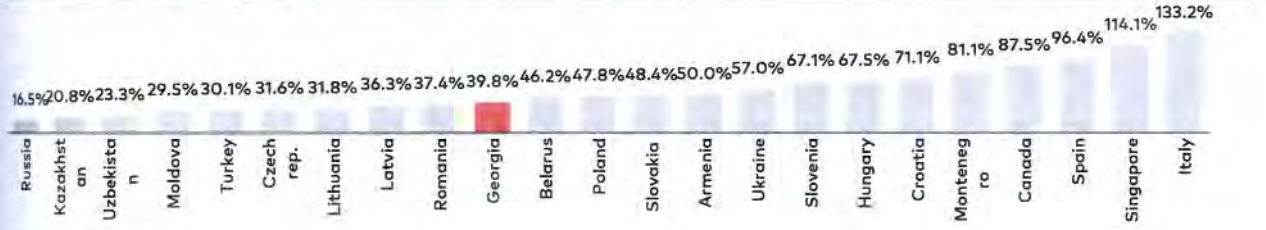
საქართველო არის დასავლეთზე ორიენტირებული ქვეყანა, აქვს ახლო კავშირები საერთაშორისო ფინანსურ ინსტიტუტებთან (IFIs) და ღია სავაჭრო პოლიტიკა. 2014 წლის ივნისში საქართველომ ხელი მოაწერა ასოცირების ხელშეკრულებას და დაკავშირებულ ღრმა და ყოვლისმომცველ თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულებას (DCFTA) ევროკავშირში უვიზო მგზავრობა შეუძლია ქართული პასპორტის მფლობელებს 2017 წლის მარტიდან. ეს ქართული საგარეო პოლიტიკის კიდევ ერთი მთავარი წარმატებაა. დარჩა რა ერთგული ევროკავშირში ინტეგრაციის მიმართ, საქართველომ ასევე მოახერხა რუსეთთან თავისი ურთიერთობების სტაბილიზება, რადგან ამ უკანაკნელმა ემბარგო დააწესა ქართულ პროდუქტზე 2013 წელს. უფრო მეტიც ქართულ-ჩინური ეკონომიკური კავშირები იზრდება და თავისუფალ სავაჭრო ხელშეკრულებას ხელი მოეწერა 2017 წელს , რომელიც სავარაუდოდ გზას გაუხსნის ჩინური ბაზრისკენ ქართულ ექსპორტს. საქართველო მონაწილეობს ჩინეთის ეკონომიკური სარტყელის და გზის ინიციატივაში, რომელიც ასევე პოზიტიურ გავლენას მოახდენს ქართულ ეკონომიკაზე და მთლიანად რეგიონზე.

ქვეყნის მიმდინარე პროგრამა IMF-თან როგორც ჩანს ეხმარება ქვეყანას ეკონომიკური სიდუხჭირის შემცირებაში და ხელს უწყობს ეკონომიკურ ზრდას. ყველაზე დიდი საკრედიტო რეიტინგის სააგენტოები (Moody's, Fitch Ratings and S&P Global Ratings) ადასტურებს ქვეყნის ეკონომიკურ და ინსტიტუციურ სიძლიერეს და გლობალური შოკების მიმართ მედეგობას. ეს აისახა საქართველოს ერთი საფეხურით მაღლა ასვლაში 2019 წლის თებერვალში ფიჩის BB- რეიტინგიდან BB-მდე. და 2019 წლის ოქტომბერში S&P გლობალური რეიტინგიდან. მთავარობა ყურადღებას ამახვილებს მზარდ კაპიტალურ ხარჯებზე, ასევე განთლებაზე დანახარჯებზე, რათა გაძლიერდეს პოტენციური ზრდა, და იმავდროულად შენარჩუნდეს დაბალი ფისკალური დეფიციტი.

საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მიზანია შეამციროს გარეშე ზემოქმედების მიმართ წინააღმდეგობა ეკონომიკაში დოლარიზაციის შემცირებით და ხელი შეუწყოს კაპიტალური ბაზრის განვითარებას.

2019 წლიდან საპენსიო რეფორმის განხორციელება ხელს უწყობს ინვესტიციისთვის დანაზოგების მობილიზაციას , რომლის მიზანია დახმარება გაუწიოს საშუალო ვადიან ზრდას და უზრუნველყოს შემდგომი უსაფრთხოება ასაკოვანი ადამიანებისთვის.

მთლიანი სახელმწიფო ვალი (მშპ-სთან მიმართებაში), 2019

Source: IMF, GeoSTat, MOF

რეგიონული ეკონომიკური ჰაბი

საქართველოს აქვს კარგი მდებარეობა საიმისოდ, რომ მისი შედარებით თანამედროვე მარეგულირებელი სისტემა ბიზნესისთვის ხელსაყრელი იყოს. განვითარებული ინფრასტრუქტურით, სტაბილური ენერგო მომარაგებით, მოქნილი შრომითი კანონმდებლობით. მას აქვს მყარი საბანკო სექტორი, სტრატეგიული გეოგრაფია და მთავრობა, რომელიც მზადაა განახორციელოს სტრუქტურული ცვლილებები ქვეყანაში.

საქართველო არის ბუნებრივი სატრანსპორტო და ლოგისტიკური ჰაბი, რომელიც აკავშირებს მნიშვნელოვან რეგიონებს და 2.8 მილიარდიან კლიენტების ბაზარს საბაჟო მოსაკრებლების გარეშე. საქართველო მდებარეობს ენერგო მატარებლებით მდიდარ აღმოსავლეთის ქვეყნებსა, რომლებსაც არ აქვთ გასასვლელი ზღვაზე და დასავლეთით ევროპულ ბაზრებს შორის. მთავრობის არსებული ინფრასტრუქტურული ინვესტიციები და გაზრდილი დანახარჯები გზებზე, ენერგეტიკა, ტურიზმი და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურა ასევე გაამყარებს ამ პოტენციას.

საქართველო არის რეგიონის ენერგო კორიდორი, რომელიც მოიცავს დაახლოებით მსოფლიო ნავთობის და გაზის მარაგის სატრანზიტო მოცულობის 1.6%-ს. საქართველოში თავისუფალი სავაჭრო გარიგებები (EU, CIS, EFTA, თურქეთი, ჩინეთი, ჰონგ-კონგი და მიმდინარე მოლაპარაკებები ინდოეთთან,), საშუალებას აძლევს მას შევიდეს 2.8 მილიარდიანი კლიენტების მქონე ბაზარზე. ამით შემდგომში გაძლიერდება საქართველოს, როგორც რეგიონული ბაზრებისთვის სავაჭრო პლატფორმის პოზიცია.

საქართველო უკვე არის პოპულარული ტურისტული ადგილი. მოგზაურთა ნაკადები საქართველოსთვის უცხოური ვალუტის მნიშვნელოვანი წყაროა, ტურისტების რაოდენობამ უკვე გადააჭარბა ადგილობრივ 3.7 მილიონ მოსახლეობას. 2019 წელს ტურისტების რაოდენობამ მიაღწია 5.1 მილიონს, რის შედეგადაც მოხდა 3.3 მილიარდი აშშ დოლარის ან მშპ-ს 8.4% -ის მობილიზება. მთავრობა ხელს უწყობს საქართველოს პოზიციონირებას წელიწადის ოთხ დროზე გათვლილ ტურიზმზე სხვადასხვა რეგიონს შორის გაუმჯობესებული კონტაქტით, რომელიც მიზნად ისახავს მათ პოტენციალში შეღწევას.

სტაბილური ენერგო მომარაგება და ელექტროენერგიის სატრანზიტო ჰაბის პოტენციალი. საქართველოს აქვს განვითარებული, სტაბილური და კონკურენტული ენერგო სექტორი. ქვეყანამ დაძლია ქრონიკური ენერგო დეფიციტი და გაზის მიწოდების შეწყვეტა ათი წლის წინ ახალი ჰიდროელექტრო სადგურების (ჰესი) აშენებით და ძველების განახლებით, გადამცემი ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებისა და ბუნებრივი გაზის იმპორტიორი პარტნიორების დივერსიფიკაციის გზით. ქვეყანაში ენერგიაზე მოთხოვნა მოგვარდა ჰესების მშენებლობით და შიდა და გარეშე ელექტრომომარაგების ქსელებისა და ბუნებრივი გაზის მილსადენების განახლებისა და რეაბილიტაციის საშუალებით.

ამჟამად გამოიყენება მხოლოდ საქართველოს ჰიდრო პოტენციალის 25%. მთავრობის პოლიტიკამ ბოლო ათწლეულის მანძილზე ხელი შეუწყო ჰიდროენერგიის სექტორში ინვესტიციას, რის შედეგადაც 2012-2019 წლებში 43 ახალი ჰესი დაემატა, რომელთა მთლიანი სიმძლავრე შეადგენს 485 მვტ-ს. საინვესტიციო პროექტების მილსადენი ენერგეტიკულ სექტორში შეფასებულია დაახლოებით 5-6 მილიარდი აშშ დოლარად მომდევნო ხუთიდან შვიდ წლამდე პერიოდში, მათ შორის ტრადიციული და ჰიდრო, ქარის და მზის პროექტები განვითარების სხვადასხვა ეტაპზეა.

საქართველოს გადამცემი ხაზების სიმძლავრე შესაძლებელია გაიზარდოს და უზრუნველყოს დამატებითი დადგმული სიმძლავრე 3.5 გვტ 2017 წლისთვის, რათა დაკმაყოფილდეს ექსპორტის და ადგილობრივი მოთხოვნები. საქართველო პროგნოზირებულია, რომ იქნება ელექტროენერგიის გადამცემი ჰაბი მეზობელი ქვეყნებისთვის. 2016-2019 წლებში, 1,253 გვტსთ უკვე გადაეცა საქართველოს გავლით მეზობელ ქვეყნებს.

მიმზიდველი ადგილი უცხოელი ინვესტორებისთვის. უცხოური პირდაპირი ინვესტიცია (FDI) არის საქართველოში დაფინანსების ზრდის მნიშვნელოვანი წყარო, ასევე საქართველოს მიმდინარე საოპერაციო დეფიციტის დაფინანსების საიმედო წყარო. საქართთველოს ბიზნესისთვის ხელსაყრელი გარემო მის მდგრადი ზრდის პერსპექტივებთან ერთად იზიდავს მნიშვნელოვან ფინანსურ დაფინანსებას, რაც საშუალოდ შეადგენს მშპ-ს 8.7%-ს ბოლო ათწლეულის განმავლობაში. მთავარი ბენეფიციარები არიან ტრანსპორტის, ტურიზმის, მშენებლობის, ფინანსური და ენერგო სექტორები, ევროკავშირი რჩება მთავარ ინვესტორად.

საქართველოს ჯერ კიდევ არ შეუღწევია საერთაშორისო ბაზრებზე. თავისუფალი ვაჭრობის გარიგებების ზრდი მიუხედავად, საქართველოში ჯერ კიდევ დომინირებს მეორეული მანქანების და მატერიალური რესურსებისა და მინერალური ნივთიერებების რეექსპორტი. ამასობაში მოხდა ექსპორტის კარგად დივერსიფიცირება მთავარი საექსპორტო ბაზრების რეორიენტაციით, რაც გულისხმობდა მიზნობრივ მთავარ საექსპორტო ბაზრებს (აზერბაიჯანი და რუსეთი), რომლებსაც აქვთ მხოლოდ 26% წილი მთლიანობაში. მიზნობრივი ბაზრების ყველაზე დიდი ცვლილებები იყო რუსეთის ბაზრიდან რეორიენტაცია 2005 წლის ემბარგოს შემდეგ, რამაც აიძულა ქართველი მეწარმეები შეეცვალათ თავიანთი ექსპორტის მიმართულება თანამეგობრობის დამოუკიდებელ სახელმწიფოების მიმართულებით (დსთ, ევროკავშირი და სხვა ბაზრები. ახალ დიდ ბაზრებზე წვდომა (ევროკავშირი და ჩინეთი) შესაძლებელს გახდის ბაზრის პოტენციალის ზრდას. არსებობს ასევე შესაძლებლობა მოხდეს სოფლის მეურნეობის ექსპორტების დივერსიფიკაცია, მას შემდეგ რაც ხარისხი და სტანდარტები გაუმჯობესდა ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის (EU DCFTA) შესახებ შეთანხმების შესაბამისად.

საქართველოს ეკონომიკა 2019 წელს და შემდეგ

2012 წლის შემდეგ საქართველოს ეკონომიკამ პირდაპირი რეისების აკრძალვის მიუხედავად ყველაზე სწრაფი ზრდა 2019 წელს განიცადა (+5.1%). მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტმა 2019 წელს მიაღწია ისტორიულ დაბალ ნიშნულს, საქონლის ექსპორტი წინა წელთან შედარებით 12.4%-ით, გადარიცხვები წინა წელთან შედარებით 9.7%-ით გაიზარდა, ტურიზმიდან შემოსავლი წინა წელთან შედარებით 1.4%-ით გაიზარდა. კორპორატული კრედიტების ძლიერი ზრდა სახელმწიფო ინფრასტრუქტურული დანახარჯები ასევე მნიშვნელოვანი იყო ზრდისათვის. ინფლაცია გაიზარდა და 7.0%-ს მიაღწია 2019 წლის დეკემბერში, და ასახა უფრო მაღალი აქციზები თამბაქოზე და ლარის გაუფასურება. სებ-მა გაზარდა ფულად საკრედიტო პოლიტიკით გათვალისწინებული განაკვეთი და გაყიდა უცხოური სავალუტო რეზერვები იმისთვის, რომ გადაეწყვიტა გაზრდილი ინფლაციით გამოწვეული ზეწოლის შედეგები .

მიუხედავად გამომწვევი გარემოსი, საერთაშორის რეზერვები გაიზარდა 3.5 მილიარდ აშშ დოლარამდე. ყველაზე დიდი საკრედიტო რეიტინგული სააგენტოები (Moody's, Fitch Ratings and S&P Global Ratings) ადასტურებს გლობალური შოკებისადმი მედეგობას, და ასახავს ერთი საფეხურით რეიტინგის აწევას ფიჩის რეიტინგიდან და S&P გლობალური რეიტინგიდან 2019 წელს (Moody'ð გააკეთა იგივე 2017 წელს).

2020 წლის აპრილსა და მაისში მნიშვნელოვანი კლება შეიმჩნეოდა ეკონომიკურ საქმიანობაში იმ შეზღუდვების ფონზე, რომელიც უკავშირდებოდა კოვიდ 19-ის პანდემიას. საქართველოს მთავრობამ მყისიერი და ეფექტური რეაგირება მოახდინა კოვიდ -19 პანდემიაზე, რამაც შესაძლებელი გახადა ადგილობრივი ეკონომიკა ხელახლა გახსნილიყო უფრო სწრაფად ვიდრე ეს მოხდა რეგიონის ნებისმიერ სხვა ეკონომიკაში. ამის შედეგად, საქართველო უკეთესად და სწრაფად ახერხებს ბიზნეს აქტივობების განახლებას, რაც მნიშვნელოვნად გამოსწორდა ივნისსა და ივლისში. 2020 წლის მეორე კვარტალში, ქართული ლარის მდგომარეობა გაუმჯობესდა და გამყარდა 7.0%-ით აშშ დოლართან მიმართებაში. რასაც ნაწილობრივ დაეხმარა სებ-ის ინტერვენციები, საგარეო დაფინანსება და მოსალოდნელზე უფრო ძლიერი ფულადი გზავნილების ნაკადები. ძალიან ფრთხილად მოხდა საერთაშორისო საზღვრების გახსნა, მაგრამ ჩვენ არ მოველით რომ 2020 წლის დარჩენილ პერიოდში საერთაშორისო ტურიზმი მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდება. ამის გამო, ჩვენ ახლა მოველით რომ საქართველოს ეკონომიკა 5.1%-ით გაიზდება 2020 წლის განმავლობაში. რასაც მოჰყვება მშპ- ს ზრდა 5.0-5,5%-ით 2021 წელს. ეს მოლოდინი ეფუძნება ჩვენი საბროკერო და საინვესტიციო განყოფილების გალტ ენდ თაგარტის მონაცემებს.

კარგად კაპიტალიზებული საბანკო სექტორი დაბალი ვადაგადაცილებული კრედიტებით (NPLs)

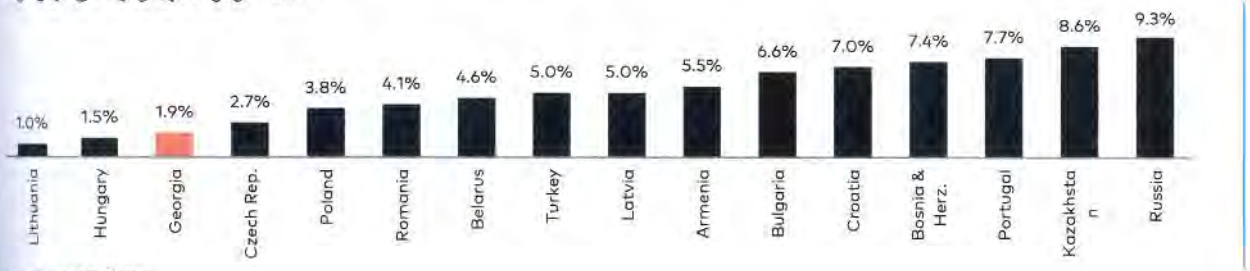
საქართველოს საბანკო სექტორი იყო ყველაზე სწრაფად მზარდი სექტორი საქართველოს ეკონომიკაში. საბანკო სექტორის აქტივების ზრდის ტემპი 18.1 % (ათწლიანი მთლიანი წლიური ზრდა) საკმაოდ აჭარბებს ნომინალური მშპ-ს ზრდის ტემპს იმავე პერიოდში, საბანკო სექტორი მთლიანად კერძო საკუთრებაშია და საკმაოდ კონცენტრირებულია ორ ყველაზე დიდ ბანკში, რომლებიც 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებული მთლიანი საბანკო აქტივების 74.5%-ს შეადგენს.

გონივრული რეგულაციისა და კონსერვატიული კონტროლის დაწესება საქართველოს ცენტრალური ბანკის მიერ, რაც უზრუნველყოფს სტაბილურობას და ფინანსური სექტორის საიმედოობას ეკონომიკაში სხვადასხვა შოკების დროს. საქართველოს საბანკო სექტორი დარჩა კვლავაც მომგებიანი და შეინარჩუნა თავისი საკრედიტო რეიტინგი სტაბილური პერსპექტივით. 2015-2016 წლებში რეგიონში სხვა ბანკების მომსახურებების მრავალჯერ შემცირების ფონზე. სებ-ის კონსერვატიული რეგულაციები, ლიკვიდურობისა და კაპიტალიზაციის განაკვეთების გამო საბანკო სექტორში კაპიტალიზაციის დონე ისტორიულად მაღალი იყო. მიუხედავად ამისა სექტორის მომგებიანობა კვლავაც მაღალი იყო. , გასული სამი წლის განმავლობაში 21.8% -იან საკუთარი კაპიტალზე შემოსავლიანობით.

2019 წელს საშუალო მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი კვლავაც მიახლოებული იყო 19%-ს, საკრედიტო დავალიანებების წილი იყო 1.9%-ზე და საერთო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი კვლავ მაღალი იყო, დაახლოებით 40%. კორპორატიული კრედიტები შეადგენდა მშპ-ს 31.0%-ს , დეპოზიტის დოლარიზაციამ მიაღწია 64.1%-ს და კრედიტის დოლარიზაცია 2019 წელს იყო 55.1%, 2017 წლის დონეზე ნაკლები, როცა რეფორმა დაიწყო.

ამის შედეგად კლიენტებისთვის კრედიტების გაცემაზე სებ-ის მიერ 2018 წლიდან შემოღებული რეგულაციების შედეგად, უფრო რისკიანი საცალო საკრედიტო პორტფელი შემცირდა. ხოლო კორპორატიული, მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების და იპოთეკის საფუძველზე კრედიტების გაცემა საკმაოდ გაიზარდა, და პოზიტიური გავლენა მოახდინა საქართველოს საბანკო სექტორზე, საქართველოს ეკონომიკურ პოტენციალსა და ზრდის პერსპექტივაზე.

საკრედიტო დავალიანებები 2019

წყარო: IMF, NBG

ჩვენი მისია

ჩვენ აქ ვართ რათა
დავეხმაროთ ადამიანებს
უფრო მეტი პოტენციალის
მიღწევაში

ჩვენ აქ ვართ რათა დავეხმაროთ ადამიანებს მიაღწიონ უფრო მეტ პოტენციალს. ამ კონტექსტში მიღებული იქნა ახალი ბრენდ პლატფორმა და ჩვენი პირველი ახალი ბრენდ კამპანია დაიწყო 2019 წლის ოქტომბრის დასაწყისში. საქართველოს ბანკი არის ბრენდი, რომელიც ნიშნავს მოქმედების გახორციელებას და მოითხოვს ყურადღებას; ჩვენ აქ ვართ იმისთვის რომ მხარი დავუჭიროთ ჩვენს კლიენტებს და თანამშრომლებს. საქართველოს ბანკის მიზანია დახმარება გაუწიოს იმ ადამიანებს, რომლებსაც სურთ წარმატების მიღწევა მათი გამოწვევების მიუხედავად. ჩვენ გვინდა გავაერთიანოთ ჩვენი თანამშრომლები ჩვენი საერთო ღირებულებების გარშემო და დარჩნენ ამ ღირებულებების ერთგული. ჩვენ მხარს ვუჭერთ უკუ კავშირის კულტურას ჩვენი ბანკის ფარგლებში, იმისთვის, რომ გვქონდეს ეფექტური შიდა საკომუნიკაციო სისტემები რათა თანამშრომლები უკეთ დაუკავშირდნენ ერთმანეთს აზრთა გაზიარების მიზნით , ჩვენ სამუშაო ადგილას შევქმენით ფეისბუქ პლატფორმა ოფისში შიდა მოხმარების მიზნით.

ჩვენი მისია ეფუძნება წარმატებისთვის საჭირო სამ ფუნდამენტურ პრინციპს: ჩვენი თანამშრომლები , კორპორატიულ სოციალური პასუხისმგებლობა და ჩვენი კლიენტები. ქვემოთ წარმოდგენილი სქემა ასახავს იმას, როგორ დავგეგმოთ თითოეული ამ მიმართულების განვითარებას.

თანამშრომლის ჩართულობა

ღირებულებებზე დაფუძნებული ორგანიზაცია	უკუკავშირის კულტურა	ეფექტური შიდა კომუნიკაცია

ჩვენი ახალი სტრატეგიის წარმატება, დამოკიდებულია ორ მთავარ მიმართულებაზე: კლიენტის დაკმაყოფილება და თანამშრომლის ჩართულობა. ჩვენ შევამოწმეთ ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის საქმიანობის ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs), რომელიც უნდა მოიცავდეს კლიენტების ლოიალობის მაჩვენებელს (NPS) და თანამშრომლის ლოიალობის მაჩვენებლებს (ENPS). ბიზნეს ხაზებში შეინიშნება ძალიან წამახალისებელი ნიშნები, რომლებიც აჩვენებს კლიენტების კმაყოფილების გაუმჯობესებულ მაჩვენებელს (CSAT) და თანამშრომლის ჩართულობის უფრო მაღალ მაჩვენებელს. გარდა ამისა, ჩვენ განვახორციელეთ ინვესტირება მომხმარებლის გამოცდილების მართვის პლატფორმაში "მედალია". ის დაგვეხმარება ჩვენ მოვიცვათ და განვსაზღვროთ კლიენტის გამოხმაურების დიდი რაოდენობა. ეს პირველად გამოყენებული იქნა ბანკის ციფრული არხების საშუალებით, და ჩვენ ვგეგმავთ მის გაფართოებას ქოლ ცენტრისა და ფილიალების შექმნის მიმართულებით 2020 წელს.

კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა

განათლება	დასაქმება	ბიზნესი

ჩვენი ახალი კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობის (CSR) სტრატეგია შესაბამისობაშია ჩვენს ახალ მისიასთან- დაეხმაროს ადამიანებს უფრო მეტი პოტენციალის მიღწევაში. ჩვენ ვაკეთებთ ამას სამ მთავარ საფეხურზე ფოკუსირებით: განათლება, დასაქმება და მიკრო , მცირე და საშუალო საწარმოების განვითარება.

კლიენტის გამოცდილების მართვა

საქართველოს ბანკმა ინვესტირება მოახდინა #1 გამოცდილების მართვის პლატფორმაში

ყოველი მომხმარებლის ჩართულობა	ყოველი თანამშრომლის ჩართულობა	ყველა გამოცდილების გაუმჯობესება
მოიცავს მოგზაურობას და არხებს ეფექტურად „ წრის ჩაკეტვა“ ყოველი კლიენტისთვის	თანამშრომლების წახალისება უკუკავშირზე მყისიერი რეაგირება მიეწოდოს თანამშრომლებს დროული/დეტალური მონაცემები	გამოცდილების სისტემატური გაუმჯობესება პრობლემის მიზეზების დაფიქსირება ან სისტემატურად დადებითი გამოცდილების შექმნა

ბიზნეს მოდელი და სტრატეგია

საქართველოს ბანკი არის საქართველოზე ფოკუსირებული საბანკო ბიზნესი, რომელიც უზრუნველყოფს მთავარი შემოსავლების და აქციონერის ღირებულების მაქსიმალურად ზრდის დაფიქსირებას. საქართველოს ბანკი არის ფინანსურად გონივრული, ინოვაციური და ნამდვილად საჯარო ფინანსური ინსტიტუტი, კორპორატიული მმართველობის სტანდარტებით და გამჭვირვალობით და ფინანსური და ადამიანური კაპიტალის მოზიდვის თვალსაზრისით ძალიან ძლიერი კონკურენტული უპირატესობით ადგილობრივ ბაზარზე .

თავისი კლიენტთან ძლიერი ურთიერთობებით, უწყვეტი ციფრული ინოვაციით და გადაწყვეტებზე დაფუძნებული საბანკო მიდგომებით, ჯგუფის მიზანია გაგრძელოს თავისი სტრატეგიის განხორციელება, რომელიც ეფუძნება სულ მცირე 20%-იან გამოყენებულ აქტივებზე მოგებას და მისი საკრედიტო პორტფელის დაახლოებით 15% -იან ზრდას საშუალო და გრძელ ვადაში.

სს საქართველოს ბანკი, მუდმივად მნიშვნელოვანი და წამყვანი უნივერსალური ბანკი, არის ჯგუფის მთავარი ორგანიზაცია. ჯგუფი სთავაზობს საქართველოს მოსახლეობას საცალო საბანკო მომსახურებას, კორპორტიულ და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებებს (მათ შორის ქონების მართვას) საქართველოში, და საბანკო ოპერაციები ბელორუსში „ბელორისის ნაროდნი ბანკის“ საშუალებით.

მთავარი, საშუალო და გრძელვადიანი მიზნები

საკრედიტო პორტფელის ზრდა	ROAE (უკუგება საკუთარ კაპიტალზე)	დივიდენდის გადახდა
c.15%	20%+	25-40%

წამყვანი საბანკო ჯგუფი საქართველოში

- 20%+ ROAE ბოლო სამი წლის განმავლობაში
- c.35-36% ბაზრის წილი კრედიტებსა და დეპოზიტებზე
- 93%+ ციფრული არხების საშუალებით ტრანზაქციების წილი
- ძლიერი საცალო და კორპორატიული საბანკო ფრანშიზა
- გამჭვირვალობის და მმართველობის მაღალი სტანდარტები

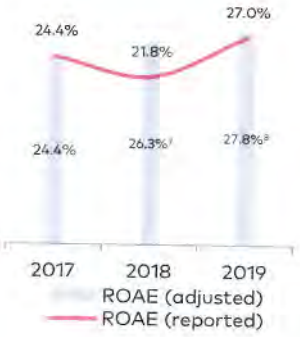
ჩვენი სტრატეგიის განხორციელება ცხოვრებაში

დაპირებული სერიოზული შედეგების განხორციელების წარმატებული სამუშაო პრაქტიკა

მთავარი მიზნები

ROAE

20%+

საკრედიტო პორტფელის ზრდა

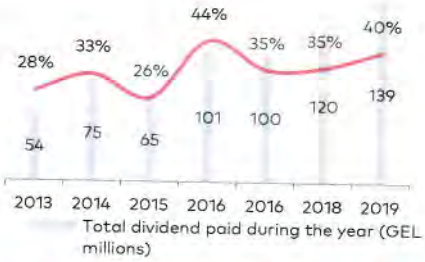
c.15%

გონივრული კაპიტალური მართვის წარმატებულ პრაქტიკა

- **კაპიტალის პოზიცია:** ჩვენი მიზანია შევინარჩუნოთ +200 საბაზისო პუნქტიანი ბუფერული ადგილი CET1 და 1 რიგის კაპიტალის საკმარისობის კოეფიციენტი მინიმალური მარეგულირებელი მოთხოვნების საშუალებით, საშუალო და გრძელვადიან პერიოდში.
- **რეგულარული დივიდენდის გადახდის უზრუნველყოფა : რომლის მიზანია 25-40% დივიდენდის გადახდა საშუალო და გრძელვადიან პერიოდში**
- **GEL 653მლნ ლარი+** ფულადი დივიდენდი გადახდილია 2013-2019 წლებში. გასული შვიდი წლის განმავლობაში მიზნობრივი გადახდის კოეფიციენტის ფარგლებში.

რეგულარული დივიდენდები

2019 ROAE (კორექტირებული)[3] 27.8%

ჯგუფს აქვს 20%-ზე მაღალი არგუმენტირებული სამუშაო პრაქტიკა. 2019 წელს ჯგუფმა წარმოადგინა საოპერაციო შემოსავალი 1,072.2 მილიონი ლარი, დაახლოებით 8.1 % ზრდა წინა წელთან შედარებით, და კორექტირებული მოგება 527.1 მილიონი ლარის ოდენობით, დაახლოებით 27.0%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით. ინდივიდუალური საკრედიტო პროდუქტების მაჩვენებელი კვლავ სტაბილურია. ჩვენი მზარდი ფოკუსი იპოთეკური კრედიტის სეგმენტზე და უფრო მცირე მარჟით კორპორატიულ და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოს კლიენტებზე, გამოიწვია ნეგატიური მიქს ეფექტი ყველა კრედიტზე და სუფთა საპროცენტო მარჟაზე, რომელიც შემცირდა 90 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით (2019). ჩვენი მზარდი საკრედიტო პორტფელი ჯერ კიდევ წარმატებულად გადაჯგუფებამ გამოიწვია სუფთა საპროცენტო შემოსავლის 7.1% ზრდა წინა წელთან შედარებით, ხოლო სუფთა საკომისიო შემოსავალი შეადგენს 17.6%-ით მეტს წინა წელთან შედარებით (2019).

პროდუქტის მიქსის გადაჯგუფებამ გაუმჯობესა ჩვენი აქტივის ხარისხის მეტრიკა (საკრედიტო რისკის კოეფიციენტი შემცირდა 90 საბაზისო პუნქტით) და შეამცირა რისკი-აქტივის და ჩვენი საკრედიტო ზრდის კაპიტალის ინტენსივობა. ამან შესაძლებლობა მოგვცა და იმედია ასეც გაგრძელდება, იმისთვის, რომ შევინარჩინოთ ჯგუფის შემოსავალი კაპიტალზე და მომგებიანობის პროფილი.

2019-2018 წლებში, ერთჯერად დანახარჯებზე დაკორექტირებული ხარჯების შეფარდება შემოსავალთან იყო 36.0%, რაც ძირითადად განაპირობა საინფორმაციო ტექნოლოგიებში, ციფრულ და მონაცემთა შესაძლებლობებში მიმდინარე ინვესტიციებმა და მარკეტინგისა და ფილიალების ქსელის განვითარების ხარჯმა. ეს ინვესტიციები გამოყენებული იქნა ფრანჩიზის განვითარებასა და ჯგუფის მომგებიანობის გაზრდისათვის. გარდა ამისა ჩვენ ველით, რომ გავაგრძელებთ ამ შესაძლებლობების მშენებლობაში ინვესტირებას და გამიზნულია რომ კიდევ უფრო გაუმჯობესდეს ჩვენი დანახარჯების კოეფიციენტის მნიშვნელობა მიზნობრივ 35% დონემდე.

---

[1] 2018 წლის ROAE დაკორექტირდა 45.4 მლნ ლარით გაყოფასთან დაკავშირებული ხარჯების გამო, 80მლნ ლარი არის გაყოფასთან დაკავშირებული კორპორატიული საშემოსავლო გადასახადიდან მოგება, 30.0 მლნ ლარი არის გადავადებული საგადასახადო ნაშთები ხელახალი შეფასების ერთჯერადი გადახდის ზემოქმედების შედეგად და 3.9 მლნ ლარი ყოფილი დირექტორის საბოლოო ანაზღაურების ხარჯები,

[2] 2019 წლის ROAE - დაკორექტირა 14.2 მლნ ლარით ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურების ხარჯები,.

2019 საკრედიტო პორტფელის ზრდა 27.5%

ჩვენ მოვახდინეთ აშკარა პროგრესის დემონსტრირება , რომელიც ეხება მის ადაპტირებას ახალ საბანკო მარეგულირებლ გარემოსთან. უზრუნველყოფის გარეშე სამომხმარებლო კრედიტზე მნიშვნელოვანი მარეგულირებელი ცვილებების შედეგად მაღალ-რისკიანი უზრუნველყოფის გარეშე სამომხმარებლო კრედიტის პორტფელი მომწიფდა ჩვენი ნაშთის ფარგლებს გარეთ და შეიცვალა ნაკლებ რისკიანი , დიდი მოცულობის პორტფელით. ზრდა საკმაოდ მაღალი იყოს მთელს ბიზნესში, კერძოდ მცირე და საშუალო საწარმოებში და იპოთეკურ პორტფელში, რამაც გამოიწვია მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 27.5%-იანი ზრდა 2019 წელს. კლიენტის საკრედიტო ზრდა საცალო და კორპორატიულ და საინვესტიციო ბიზნესის სეგმენტში იყო 18.5% და 48.1 % წინა წელთან შედარებით, შესაბამისად. მუდმივი ვალუტის საფუძველზე, საცალო და კორპორატიული და საინვესტიციო ბიზნესის საკრედიტო პორტფელი გაიზარდა შესაბამისად 15.1%-ით და 40.1 %-ით.

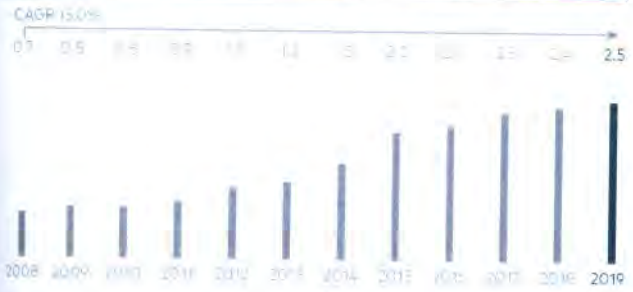
მომავალში ჩვენ მოველით , რომ კლიენტებზე კრედიტის გაცემა საშუალო და გრძელვადიან პერიოდში დაახლოებით 15%-იანი ტემპით გაიზრდება.

საცალო საბანკო მომსახურება

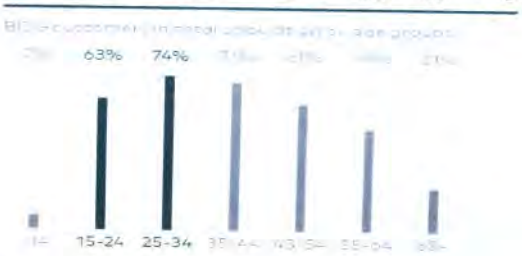
კლიენტზე ორიენტირებული და გადაწყვეტაზე დაფუძნებული მულტიბრენდული სტრატეგია

გასული ათწლეულის პერიოდში, საცალო საბანკო მომსახურება ჯგუფის განვითარების მთავარი ბერკეტი იყო და შედეგად ჯგუფმა მოიზიდა 2.5 მილიონზე მეტი კლიენტი, უზრუნველყო წინა წელთან შედარებით 18.5 % -იანი საცალო საკრედიტო პორტფელის ზრდა, და 2019 წელს საცალო საბანკო მომსახურების 18.5%-იანი ზრდა წინა წელთან შედარებით, და გამოყენებულ აქტივებზე უკუგება საცალო ბანკინგზე 28.6%. ამასობაში ჩვენ მნიშვნელოვნად გავაუმჯობესეთ ჩვენი კლიენტების პოზიცირება ბევრ მთავარ სფეროში. 2019 წლის ნოემბრის მდგომარეობით გამოკითხვისა და მონაცემების მიხედვით საქართველოს ბანკი ითვლება ყველაზე საიმედო ფინანსურ ინსტიტუტად საქართველოს მოსახლეობის ყველა ასაკობრივ ჯგუფში.

2.5-ზე მეტი მიმზიდველი საბანკო მომსახურების კლიენტი

ყველაზე მიმზიდველი ბანკი ახალგაზდებისთვის

Source: Bank of Georgia and National Statistics Office of Georgia

November 2019

სტრატეგიული მიზნები

ჩვენი საცალო საბანკო მომსახურება შედგება ოთხი სეგმენტისგან: ექსპრეს ბანკი ახალი საცალო კლიენტებისთვის; საქართველოს ბანკი მასობრივი საცალო ბრენდის ფლაგმანი; სოლო- მაღალშემოსავლიანი საცალო კლიენტებისთვის; და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების საბანკო მომსახურება. თითოეული ორიენტირებულია და მორგებულია მათი შესაბამისი კლიენტების საჭიროებებზე.

გასული რამდენიმე წლის განმავლობაში ბანკმა წარმატებული ტრანსფორმაცია განიცადა პროდუქტზე ფოკუსირებული მოდელიდან ის გადავიდა კლიენტზე ორიენტირებულ ბიზნეს მოდელზე, რამაც გამოიწვია უფრო ეფექტურ მორგებულ მომსახურებებზე გადასვლა საქართველოს ბანკის მულტი-ბრენდული სტრატეგიის საშუალებით. ჩვენ კარგად გვესმის ჩვენი კლიენტების მოთხოვნები, რაც გვეხმარება იმაში, რომ გავუწიოთ მათ პერსონალიზებული და რელევანტური მომსახურება. გარდა ამისა, ჩვენი მიზანია ვიყოთ ბანკი რომელიც ფოკუსირებულია ჩვენი კლიენტების წარმატებაზე. ეს გულისხმობს იმას რომ გვქონდეს ყოვლისმომცველი ინფორმაცია მათი ფინანსური და არაფინანსური მოთხოვნების მოლოდინებისა და მომავალი გეგმების შესახებ. ეს ინფორმაცია აუცილებელია ჩვენთვის რათა მხოლოდ ფინანსური მომსახურებების ნაცვლად შეთავაზოთ მათ ფართო სპექტრის გადაწყვეტილებების პაკეტები

ფოკუსირება პროდუქტზე

კლიენტების ფინანსური და არაფინანსური საჭიროებებისა და მოლოდინების ნათლად გააზრება

ფოკუსირება კლიენტის ფინანსურ მოთხოვნებზე

ისეთ გადაწყვეტების მიღება, რომელიც მორგებულია მათ ცხოვრების სტილზე და გააუმჯობესებს მათი ცხოვრების

ფოკუსირება კლიენტის წარმატებაზე

ყველაზე მოხერხებული და უკეთესი არხების შეთავაზება

ძირითადი პრიორიტეტები

იმისათვის, რომ გავამყაროთ ჩვენი კლიენტზე ორიენტირებული მიდგომა, დავნერგეთ გადაწყვეტაზე დაფუძნებული შეთავაზება ციფრული ეკოსისტემის შექმნით, რომლითაც ჩვენს კლიენტებს შეუძლიათ დაიკმაყოფილონ სხვადასხვა მოთხოვნები ერთი კომპლექსური მომსახურების საშუალებით. ჩვენ მნიშვნელოვანი წარმატებები გვაქვს ძალიან პოპულარული ციფრული პლატფორმის შექმნის მიმართულებით როგორიცაა მობილური და ინტერნეტ ბანკინგის აპლიკაციები (mBank and Business iBank) ჩვენი საცალო და ბიზნეს კლიენტებისთვის. ჩვენი გადახდის ეკოსისტემა და მოხერხებული არხები არის საქართველოს ბანკთან გამართული და სასიამოვნო ურთიერთობის მთავარი ქვაკუთხედი. ლოიალობის პროგრამები შეიქმნა იმისთვის, რომ შევთავაზოთ სხვადასხვა ბენეფიტები ჩვენ კლიენტებს. ჩვენ გვყავს მოწინავე ანალიტიკოსები, რათა შევისწავლოთ მათი მოთხოვნები და შევინარჩუნოთ ჩვენი მომსახურებების რელევანტურობა. უფრ ო მეტიც, ჩვენ შევქმენით „ მედალია“ - რათა ვიყოთ უფრო ინფორმირებული ჩვენი კლიენტების ჩვენთან ურთიერთობის შესახებ. ეს ინიციატივები წამოადგენს ჩვენს კლიენტებზე ორიენტირებული ბიზნეს მოდელის განუყოფელ ნაწილს, რომელიც ამჟამად გაძლიერებულია გადაწყვეტილებებზე-დაფუძნებული ბანკინგის მიდგომებით, და ჩვენი ყურადღება მიმართულია იქითკენ, რომ უფრო განვავითაროთ კლიენტთან ურთიერთობა.

მოხერხებული არხები | **გადახდის ეკოსისტემა** | ციფრული ეკოსისტემა | კლიენტის გამოცდილება | ღრმა ანალიზი

მოხერხებული არხები

საქართველოს ბანკი-2019 შეუდარებელი ახალი და მასობრივი საცალო ბანკინგის ფრანშიზა

მომსახურების მოდელი	პროდუქტზე ორიენტირებული ჯვარედინი გაყიდვები	360° ფინანსური დაგეგმვა
ფილიალების რაოდენობა	162	93
კლიენტების რაოდენობა	543K	1,727K
გაყიდული პროდუქტების რაოდენობა	805K	1,979K
სულ ტრანზაქციების რაოდენობა	46MLN	23MLN
თვითმომსახურების ტრანზაქციების წილი	89%	67%

ჩვენი ექსპრეს ბანკის ბრენდი ორიენტირებულია პერსპექტიულ რენტაბელურ მოსახლეობაზე ექსპრეს პლატფორმა გულისხმობს იმას, რომ ამჟამად ბანკის გარეთ მყოფი მოსახლეობა ჩართოს საბანკო მომსახურებაში, მისი მთავარი ფოკუსირება ხდება იმაზე, რომ შესაძლებლობა მისცეს კლიენტს სწრაფად და მარტივად განახორციელოს ტრანზაქცია. ჩვენ ვყიდით მხოლოდ ლიმიტირებულ საბანკო პროდუქტებს ჩვენს ექსპრეს ბანკინგის კლიენტებზე.

ჩვენ დავიწყეთ ჩვენი ექსპრესს ბანკინგის სტრატეგიის განხორციელება 2012 წელს მცირე ფორმატის ექსპრეს ფილიალების შექმნით, რომელიც კლიენტებს სთავაზობდა ძირითადად საბანკო მომსახურებებს ბანკომატების და ექსპრეს გადახდის ტერმინალების საშუალებით. 2019 წლის ბოლოს, ჩვენ გვქონდა 162 ექსპრეს ფილიალი, რომელმაც მოიცვა 61% საცალო ფილიალი და 3,217 ექსპრეს გადახდის ტერმინალი, რომელიც ემსახურებოდა ჩვენს კლიენტებს.

ჩვენ ვართ ლიდერები საქართველოში გადახდის სისტემის ბაზარზე. 2019 წელს ტრანზაქციების მოცულობა, რომელიც განხორციელდა ჩვენი ექსპრეს გადახდის ტერმინალებით წინა წელთან შედარებით გაიზარდა 22.3%-ით 8.2. მილიარდ ლარამდე, ხოლო ტრანზაქციების რაოდენობა გაიზარდა წინა წელთან შედარებით 0.1%-ით 108 მილიონამდე. ამ უკანასკნელზე ძირითადად გავლენა მოახდინა 2019 წელს კლიენტების წარმატებულმა მიგრაციამ მობილურ და ინტერნეტ ბანკინგის მიმართულებით. ამჟამად მთლიანად არსებული 162 ექსპრეს ფილიალიდან 102 მდებარეობს თბილისში.

ექსპრესი არის ერთერთი მთავარი ბერკეტი საცალო ბანკინგის ფრანჩიზიდან ჩვენი საკომისიოდან შემოსავლების სფეროში და ძლიერი არხი, რომელიც იზიდავს ბანკში იმ მოსახლეობას, რომელიც ადრე არ იყენებდა საბანკო მომსახურებას, რითაც პრაქტიკულად ეს მომხმარებლები ხდებიან ჩვენი მასობრივი საცალო მომხმარებლები.

საქართველოს ბანკის ბრენდის ქვეშ ჩვენ ვემსახურებით მასობრივ საცალო კლიენტს - საცალო საბანკო ფრანჩიზის ყველაზე დიდი სეგმენტს – ვისთვისაც ჩვენ წარმატებით მოვახდინეთ საოპერაციო მოდელის ოპტიმიზაცია და შევქმენით საოპერაციო მოდელი ჩვენი მასობრივი საცალო ფილიალებისთვის კლიენტზე ორიენტრებული მიდგომის ფარგლებში.

ჩვენ გვინდა გვქონდეს ნათელი წარმოდგენა ჩვენი კლიენტების ფინანსური და არაფინანსური საჭიროებების შესახებ. ჩვენ პრაქტიკულად ვკონტაქტობთ მათთან და ვთავაზობთ და ვურჩევთ მათ ფინანსურ პროდუქტებს და გადაწყვეტებს, რომლებიც საუკეთესოდ ერგება მათ ცხოვრების სტილსა და ინდივიდუალურ მოთხოვნებს. ჩვენი მულტიარხის პლატფორმა შეიქმნა იმისთვის, რომ უზრუნველყოს კომფორტი და მოემსახუროს ინდივიდუალურ ფიზიკურ პირებს.

საცალო ბანკინგი -გადახდის ეკოსისტემა

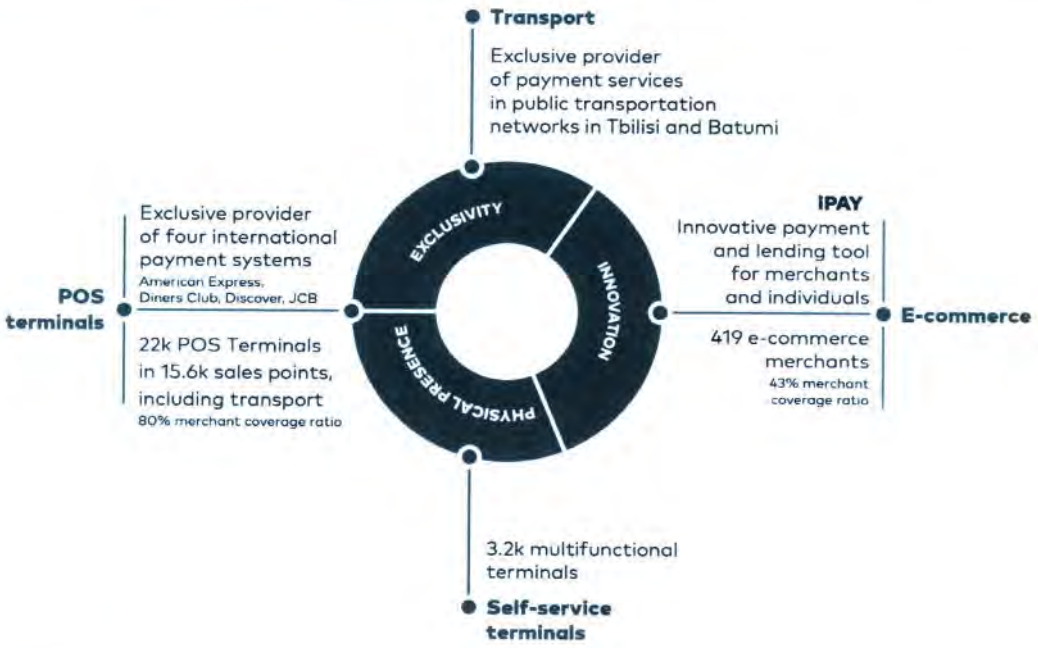
ჩვენ გვაქვს ყველაზე დიდი სადისტრიბუციო არხი საქართველოში. ჩვენი გადახდის ეკოსისტემა დამოკიდებულია POS და თვითმომსახურების ტერმინალების ფიზიკურად არსებობაზე ექსკლუზიურად ოთხი საერთაშორისო გადახდის სისტემის (American Express, Diners Club, Discover and JCB) უზრუნველყოფისთვის, Visa და Mastercard-თან ერთად და არის გადახდის მომსახურების ექსკლუზიური პროვაიდერი საზოგადოებრივ ტრანსპორტირებაში. ინოვაცია მნიშვნელოვანია გადახდის ეკოსისტემაში და ჩვენ წარმოვადგენთ პრეზენტაციას ჩვენ ციფრულ არხებში : mBank and iBank. იხილეთ გვერდები 42 -დან 43 - მდე ციფრული გამოცდილების შესახებ ინფორმაციისთვის.

იმის გათვალისწინებით, რომ ორ მილიონ ადამიანს რეგულარულად აქვს კონტაქტი ბანკის არხებთან, გადახდის ბიზნესში სამი ფუნდამენტური საფრთხიდან ერთერთი არის კლიენტის კმაყოფილება. ჩვენი მეორე საფრთხე, ანალიტიკური მონაცემები, გვეხმარება ჩვენ გადავამუშაოთ 700,000 -ზე მეტი სხვადასხვა ტიპის ინფორმაცია კლიენტის შესახებ დღეში და გავაკეთოთ კლიენტზე მორგებული შეთავაზებები. რენტაბელობის თვალსაზრისით, მესამე კომპონენტმა, ჩვენი გადახდის ბიზნესმა დააგენერირა სუფთა გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავლის 25%.

კლიენტი	**ანალიტიკური მონაცემები**	**შემოსავალი**
კმაყოფილება	წყარო	კონტრიბუტორი
ორ მილიონზე მეტ ადამიანს აქვს კონტაქტი ბანკთან		
700,000-ზე მეტ ი სხვადასხვა ინფორმაცია კლიენტის შესახებ დღეში		
მთლიანი საკომისიო შემოსავლიდან 25%		

2017 წელს ჩვენ მოვიგეთ თბილისის მერიის მიერ გამოცხადებული ტენდერი, რომელიც ეხებოდა თბილისში საზოგადოებრივი ტრანსპორტის გადახდის სისტემის მოდერნიზაციას. შედეგად, ბანკი კვლავაც რჩება ქალაქის საზოგადოებრივი სატრანსპორტო ქსელის გადახდის მომსახურების ერთადერთ პროვაიდერად, და ამუშავებს ექსპრეს ცენტრებს თბილისის მეტროს სადგურებში მომდევნო ათი წლის განმავლობაში. როგორც სატენდერო მანდატის და ბანკის საკუთარი დიგიტალიზაციის სტრატეგიის ნაწილი, საქართველოს ბანკი ნერგავს თანამედროვე ციფრულ გადახდის სისტემას საზოგადოებრივ სატრანსპორტო ქსელში თბილისში, მათ შორის გადახდა შეიძლება Visa და Mastercard ბარათების გამოყენებით, და ქმნის ციფრულ პლატფორმას ბილეთების რეზერვირებისთვის და შესყიდვისთვის მობილური აპლიკაციის საშუალებით.

ჩვენი გადახდის ეკოსისტემის მასშტაბი

კამპანიის მართვა

ჩვენ კვლავაც გვაქვს ზრდა გაყიდვების მოცულობაში და კლიენტზე ორიენტირებულ ცენტრებში გაყიდული პროდუქტების რაოდენობაში, რის შედეგადაც საცალო საკრედიტო პორტფელში წინა წელთან შედარებით კონტრიბუცია იყო 18.5%. იმისთვის, რომ გაიხსნას ყველა არსებული კლიენტის სრული პოტენციალი და გაიზარდოს პროდუქტის კლიენტის კოეფიციენტი, ჩვენ ავამოქმედეთ ლოიალობის პროგრამა სახელწოდებით Plus+. ეს პროგრამა არის მასობრივი საცალო კლიენტზე ორიენტირებული მიდგომა, და სთავაზობს კლიენტებს სხვადასხვა სტატუსის დონეს და ბონუს ქულებს. ისინი ახდენენ ქულების აკუმულირებას ბანკთან თავიანთი ურთიერთობის საფუძველზე და შეუძლიათ გამოისყიდონ ქულები პარტნიორი კომპანიების პროდუქტებით და/ან მომსახურებებით. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით Plus+ ბარათების რაოდენობა წინა წელთან შედარებით თითქმის გაორმაგდა და ბანკს ჰქონდა 858, 707 აქტიური Plus+ ვადაგასული ბარათები , მაშინ როცა წევრების მთლიანი რაოდენობა გაიზარდა 1.9 მილიონამდე.

პროგრამის წევრები
სულ მიზნობრივი კლიენტები

გაზრდილი განაკვეთი
გაანგარიშებულ 10%-თან შედარებით

გაყიდვების ზრდა
მოვაჭრის კამპანიის დროს

სპეციალური კამპანიები

ტრანზაქციები ქულებით თვეში
+118% ზრდა წინა წელთან შედარებით

კლიენტების გამოცდილება

იმისთვის, რომ მუდმივად გაუმჯობესდეს ჩვენი მიღწევები რომელიც ეხება კლიენტზე მორგებული საბანკო მომსახურების გამოცდილებას. ჩვენ განვახორციელეთ ინვესტირება კლიენტის გამოცდილების მართვის პლატფორმაში -„მედალია“. ჩვენ ვაპირებთ გამოვიყენოთ ყველა მონაწილე მხარის მიერ მიღებული გამოცდილება და გავხადოთ კლიენტის ჩვენს ბანკთან ურთიერთობა, ისეთი. რომ ის გახდეს უფრო შესრულებადი. დამატებითი ინფორმაცია ამ პლატფორმის შესახებ იხილეთ გვერდზე 44.

ღრმა ანალიზი

ჯგუფის კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი ასპექტია მივიღოთ კლიენტის განცხადებები და ვიმოქმედოთ მათი კონკრეტული და უშუალო საჭიროებების მიხედვით, ამისთვის საჭიროა ღრმა ანალიტიკის გამოყენება. იმ დროში, როცა კლიენტის ფინანსური შესაძლებლობების შეფასება და ალბათობის მოდელის შექმნა ხდება მანქანური ალგორითმების გამოყენებით, რაც ჩვეულებრივ საქმიანობად ითვლება, ჩვენ ვაპირებთ რამდენიმე ნაბიჯი გადავდგათ კლიენტების გადინების კონტროლის მიმართულებით, და კიდევ ვაპირებთ ვიმოქმედოთ და გადავიდეთ რეალურ-დროში მარკეტინგზე. იმისთვის, რომ ვიწინასწარმეტყველოთ გადინება, ჩვენ ვიყენებთ ღირებულებების, ჩართულობის დონის და პროდუქტის შენახვის მიხედვით კლიენტის სეგმენტაციის მოდელს. რამდენიმე დამატებითი საიდენტიფიკაციო მექანიზმის და მოდელის დახმარებით, რომელიც აფასებენ კლიენტის გადინების ალბათობას, ჩვენ შეგვიძლია შევქმნათ პროდუქტები შეკავების უფლებით და გამოვიყენოთ მიწოდების არხები კონკრეტული მიზნობრივი ჯგუფებისთვის. ყოველთვიური მოგება-ზარალის ანგარიში მიმართულია აქტივირებული და დეაქტივირებული კლიენტებისკენ და ნეგატიურიდან პოზიტიურზე გადასვლა მოხდა 2019 წლის მარტიდან 2019 წლის ბოლომდე. ამ ინდიკატორმა გადააჭარბა თანაბრად განაწილებულ სტანდარტს 2019 წლის ივნისში, ამის შედეგად კუმულაციური სუფთა მოგებამ შეადგინა 6.7 მილიონი 2019 წლის მეორე ნახევარში. 2019 წლის სუფთა ზარალი იქნებოდა 16.7 მილიონი ლარი უკუმიმართულებით ტრენდის შებრუნების არარსებობის შემთხვევაში. ფაქტობრივი წლიური წმინდა მოგება იყო 2.3 მილიონი, რამაც გამოიწვია 19 მილიონი ლარის ხელსაყრელი მოგება.

სოლო - პრემიუმ ბანკინგის ფუნდამენტურად განსხვავებული მიდგომა

SOLO ბრენდი გამოიყენება მასობრივი შეძლებული სეგმენტისთვის. ჩვენი ახალი SOLO მოდელი დაინერგა 2015 წელს. ის ფუნდამენტურად განსხვავებულად უდგება პრემიუ ბანკინგს. როგორც ახალი სტრატეგიის ნაწილი, ბანკის SOLO კლიენტებს ეძლევათ ექსკლუზიურ პროდუქტებზე წვდომის უფლება და კონსიერჟის მომსახურება ჩვენ სპეციალურად დაპროექტებულ სოლო დასასვენებელ ოთახში. ისინი ასევე იღებენ ახალ ცხოვრების სტილის შესაძლებლობებს, როგორიცაა ექსკლუზიური ღონისძიება და შერჩეული ცხოვრების სტილისთვის დამახასიათებელი პროდუქტები. იზომება რა კრედიტისა და დეპოზიტის პორტფელით, ჩვენი SOLO სეგმენტი ტექნიკურად არის მესამე ყველაზე დიდი ბანკი საქართველოში.

SOLO | პრემიუმ საცალო ბანკინგის ლიდერი

გაცემული კრედიტების მოცულობა

GEL 2.2 BLN

+ 23.3% y-o-y

დეპოზიტები

GEL 2.2 BLN

+ 31.2% y-o-y

ბაზრის პოზიცია

მე-3 ბანკი საქართველოში პორტფელის მიხედვით

კლიენტების რაოდენობა

55K

უკუგება საკუთარ კაპიტალზე (ROAE)[9]

22.2%

SOLO-ს მომსახურების მიღებისთვის კლიენტს უნდა ჰქონდეს 3,000 ლარი შემოსავალი თვეში. SOLO-ს მოსასვენებელ ოთახებში კლიენტებს სტუმრობენ პერსონალური ბანკირები და გარდა საბანკო პროდუქტებისა სთავაზობენ მათ პრემიალურ საქონელს და ცხოვრების სხვა სტილისთვის შესაფერის შეთავაზებებს თვითღირებულებით, მათ შორის ტურისტულ ჟურნალებს და

[9] 2019 წელს მოგება და გამოყენებულ აქტივებზე მოგება დაკორექტირდა თანამშრომლის ერთჯერადი გადახდის დანახარჯებით (სასმოსვალო გადასახადის გარეშე) რომელიც უკავშირდება ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას.

გასართობებს. SOLO ორგანიზებას უკეთებს კონცერტებს მსოფლიოს ცნობილი არტისტების მონაწილეობით. ასეთი მოვლენები შემოიფარგლება SOLO-კლიენტებით და ქმნიან დამატებით ინტერესს SOLO ფრანშიზის მიმართ.

მოგება ერთ SOLO კლიენტზე აღწევს 1,640 ლარს 2019 წელს დაახლოებით 21^9 ჯერ მეტს ვიდრე ჩვენ გვქონდა საქართველოს ბანკის ფარგლებში მასობრივი საცალო სეგმენტში. SOLO-ს მთლიანი საკრედიტო პორტფელი და დეპოზიტის პორტფელი ასახავს 23,3% და 31.2%-იან ზრდას წინა წელთან შედარებით, ხოლო მოგება 2019 წელს გაიზარდა 42,5%-ით წინა წელთან შედარებით.

ჩვენ წარმატებით მივაღწიეთ ჩვენს მიზანს - 40,000 SOLO კლიენტი 2018 წლის ბოლოს, 2015 წელს არსებული 8,282 კლიენტის ნაცვლად. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით SOLO ემსახურება 54,542 კლიენტს. 2019 წელს შეძენილი ახალი კლიენტების წილი წლის ბოლოს შეადგენდა მთლიანი SOLO კლიენტების 27%-ს, რაც ზუსტად ასახავს ფრანშიზის მიმდინარე პოპულარობას ჩვენს ადგილობრივ ბაზარზე.

SOLO-ს კლუბი, SOLO-ს წევრების ჯგუფი, შეიქმნა 2017 წელს, ის სთავაზობს თავის წევრებს ექსკლუზიურ წვდომას SOLO პროდუქტებზე და შეთავაზებებს სხვა SOLO კლიენტებისთვის უფრო მაღალ ფასად. ამაში შედის American Express Platinum ბარათი, რომელიც ხელმისაწვდომია მხოლოდ SOLO-ს კლუბის წევრებისთვის, 2019 წლიდან SOLO-ს კლუბის წევრებს შეუძლიათ ასევე ისარგებლონ პერსონალური დახმარების მომსახურებით ცხოვრების სტილის შეთავაზებისთვის, 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის SOLO კლუბს ჰყავდა 5,482 წევრი, დაახლოებით ნაზრდი 43,3%.

კლიენტის საჭიროებებზე წინასწარ ფიქრი

ბანკინგი

კლიენტზე ორიენტირებული მიდგომის მაქსიმალიზაცია

ცხოვრების სტილი

TOP affluent
საკონსულტაციო მომსახურებები ბანკინგში და ცხოვრების სტილის გადაწყვეტები

Mass affluent
პერსონალური ბანკინგი და ცხოვრების სტილის შეთავაზება

განათლება

მოგზაურობა

გართობა

ჯანმრთელობა

იმისთვის, რომ დამატებით გაძლიერდეს ჩვენ კლიენტზე ორიენტირებული მოდელი SOLO კლიენტებისთვის, ჩვენ შევქმენით ორი შიდა ქვესეგმენტი: top affluent და mass affluent კლიენტები. თითოეულისთვის ხდება მათზე მორგებული საბანკო მომსახურებების შეთავაზება და ცხოვრების სტილის გადაწყვეტები, რომელიც ყველაზე კარგად შეესაბამება მათ საჭიროებებსა და ცხოვრების სტილს.

SOLO -ს ექსკლუზიური ხასიათის გამო, ჩვენ ძირითადად განვსაზღვრავთ ზრდას არსებული კლიენტების საშუალებით კლიენტის ლოიალობის და ჩართულობის გაზრდით, და ფოკუსირება მოახდინა ერთ კლიენტზე მოგების მაქსიმალურად გაზრდაზე და პროდუქტის ზომაზე ერთ კლიენტზე.

საშუალო ვადიანი მთავარი მიზანი

კლიენტის ბრწყინვალე მომსახურება

უფრო მაღალი დიგიტალიზაცია

მორგებული თანხლები შეთავაზება

SOLO არის მისი ცხოვრების სტილის აქტიურად დივერსიფიცირებული შეთავაზებები, რომლებიც ეხება მოგზაურობას, გართობას, განათლებას და კეთილდღეობას, რათა ფრანშიზა გახდეს უფრო ცნობადი და სასიამოვნო. 2019 წელს ჩვენ დავნერგეთ ახალი ცხოვრების სტილთან დაკავშირებული შეთავაზებები მოგზაურობისა და ჯანდაცვის სფეროში. ჩვენი ტურების პაკეტი სხვადასხვა ქვეყანაში ძალიან კარგად იქნა მიღებული SOLO კლიენტების მიერ, ჯანდაცვაში ჩვენ შევქმენით პოპულარული სადაზღვევო პრდუქტები სასიკვდილო დაავადებების წინააღმდეგ, რითაც ჩვენ ვთავაზობთ წინასწარ განსაზღვრული ხარჯების პირდაპირ ანაზღაურებას.

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების კრედიტირება

საქართველოს ბანკი ემსახურება თავის მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების კლიენტებს და სთავაზობს მათ ფინანსური მომსახურებების ფართო სპექტრს, რომელიც კომბინირებულია ახალი თანამშრომლების ადაპტირებასთან, დამხმარე და საკონსულტაციო პროგრამებთან, და უამრავ სხვადასხვა ციფრული არხების ზრდასთან, რომელიც ეხმარება მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებს მიაღწიონ უფრო მეტ პოტენციალს.

ჩვენ ფოკუსირებული ვართ ახალი ფინანსური ინსტრუმენტების შექმნაზე მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის და მათი ბიზნესისთვის ახალი გადაწყვეტების შეთავაზებაზე. რამაც მიგვიყვანა იქამდე, რომ შეგვემუშავებინა ინიციატივები, რომლის მიზანია დაეხმარონ ჩვენს მცირე და საშუალო საწარმოების კლიენტებს მართონ მათი ბიზნეს პროცესები და საჭიროებები უფრო ეფექტურად.

ჩვენ შევიძინეთ და განვავითარეთ ფაქტორინგის პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც იქნება პირველი და ერთადერთი ციფრული ფაქტორინგის გადაწყვეტა საქართველოში, როცა ჩვენ დავიწყებთ 2020 წელს.
უფრო მეტიც, ჩვენ ვართ მიწოდების ჯაჭვის დაფინანსების პროგრამის ტესტირების პროცესში, რომელთა მიზანია ბიზნესი და ფინანსური პროცესები არ იყოს ძვირი და იყოს უფრო ეფექტური მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის. 2019 წელს ჩვენ დავნერგეთ ინოვაციური მოწყობილობა Smart POS. ის მოიცავს ტრადიციულ POS და ნაღდი ფულის ტერმინალებს, რაც საშუალებას მისცემს ჩვენს კლიენტებს დაზოგონ ხარჯები და მიიღონ საკრედიტო ლიმიტები, როგორც ფულად, ასევე ბარათით ტრანზაქციის საფუძველზე.

გარდა ამისა, ვართ რა „წადი ბანკში ფინანსური პროდუქტებისთვის“ პრინციპის დამცველი, ჩვენ გვინდა მუდმივად შევთავაზოთ ყველაზე ეფექტური და მიზანშეწონილი საბანკო გამოცდილება ჩვენი მცირე და საშუალო საწარმოების კლიენტებს. ახალი თანამშრომლების ადაპტირების პროცესი საქართველოს ბანკში მოითხოვს მხოლოდ ერთ ვიზიტს და ამისთვის სჭირდება ერთ საათზე ნაკლები და ამ დროში, მცირე და საშუალო საწარმოებს შეუძლიათ დაარეგისტრირონ თავიანთი ბიზნესები, მიიღონ საგადასახადო საინდენტიფიკაციო ნომერი და ჩვენი მომსახურებების სრული პაკეტი, მათ შორის ანგარიში, ბიზნეს ბარათი, iBank და POS და ნაღდი ფულის ტერმინალები. 2020 წელს ჩვენ დავიწყეთ ციფრული End-2-End პროცესი იურიდიული საწარმოებისთვის, რომლებიც შემდგომში გაამარტივებს ახალი თანამშრომლების ადაპტირების პროცესს.

ჩვენ წარმატებულად ვიყენებთ ღრმა ანალიზის ინსტრუმენტებს და ტექნოლოგიას, რომელიც აუცილებელია მიკრო ბიზნესისთვის ყველაზე სწრაფი კრედიტების მისაცემად, ჩვენ კონცენტრირებული ვართ საკრედიტო გადაწყვეტილების მიღებაზე და დავნერგეთ კრედიტუნარიანობის რეიტინგი, რისკზე დაფუძნებული ფასები და კრედიტირების ტექნოლოგიის ბარათები. ეს საშუალებას გვაძლევს გავავრცელოთ ჩვენი მომსახურებები სოფლად მცხოვრებ კლიენტებზეც.

ბაზრის წილი[10]

31.6% MSME

37.0% MICRO

26.8% SME

მნიშვნელოვანი ზღვრული პოტენციალი

გაცემული კრედიტების თანხა

GEL 2.7 BLN

+23.9% y-o-y

დეპოზიტები

GEL 808 MLN

+21.6% y-o-y

უკუგება საკუთარ კაპიტალზეROAE[11]

26.4%

მიკრო ბიზნესისთვის ახალი თანამშრომლობის ადაპტაცია, კლიენტთან პირველი შეხვედრიდან და კრედიტის ანაზღაურებით დამთავრებული, გრძელდება 30 წუთიდან ერთ საათამდე.

ჩვენი მიზანია წარმატებულად გავაგრძელოთ ჩვენი კრედიტირების ტრანსფორმაცია. ამიტომ ჩვენ აქტიურად ვმუშაობთ შემდგომ გაუმჯობესებაზე საიმისოდ, რომ გვქონდეს საბოლოო მიღწევების კრედიტირების პროცესის ბოლოს.
ჩვენ დახმარებას ვუწევთ ჩვენი მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების კლიენტებს ახალი თანამშრომლების ადაპტაციის პროცესში ჩვენი საუკეთესო დახმარებისთვის საჭირო ინიციატივების საშუალებით, რომელეთა შორისაა: businesshub.ge, რომელიც შეიცავს საკონსულტაციო კონტენტს ბიზნესისთვის: #icreate, სადაც ჩვენ კლიენტს შეუძლია აჩვენოს თავისი წარმატების მაგალითები; და ქალი ბიზნესში-პროგრამა რომელიც ფინანსურ პროდუქტებთან ერთად, სთავაზობს ბიზნესმენ ქალებს საკონსულტაციო მომსახურებებს.

ჩვენ მიგვაჩნია რომ მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების კლიენტების მრავალი არხის საშუალებით მოცვა ჩვენი სიძლიერეა. ჩვენ საკმაოდ კარგად ვართ წარმოდგენილი საქართველოში ჩვენი ფილიალური ქსელის, 267 საცალო ფილიალის, 9333 ბანკომატის და 3,217 თვითმომსახურების ტერმინალების საშუალებით, და გაყიდვების კომპეტენციის მქონე ქოლ ცენტრით . უფრო მეტიც, ჩვენ ვქმნით ციფრულ დამატებითი ღირებულების პროდუქტებს ჩვენი კლიენტების დახმარებითა და მონაწილეობით

2019 წელს, ბანკმა შესთავაზა თავის ბიზნეს კლიენტებს სრულად განახლებული ბიზნე ინტერნეტ ბანკი (Business iBank). ის საშუალებას აძლევს მათ გამოიყენონ ერთი მანდატი და იმოქმედონ და მართონ მრავალი ბიზნესი და პერსონალური ანგარიშები.

გარდა ამის ჩვენი ფოკუსირება კლიენტზე ორიენტირებულ მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების სექტორზე იქნება უფრო ღრმა. ჩვენ ვგეგმავთ შევქმნათ კლიენტის სეგმენტაციის სქემა, რომელიც შესაძლებლობას მოგვცემს დავარეგულიროთ ჩვენი გაყიდვების მოდელი შესაბამისად და მოვემსახუროთ ჩვენს კლიენტებს მათი მახასიათებლებისა და საჭიროებების მიხედვით.

2020 წელს ჩვენ გავხსენით საქართველოს ბანკის ბიზნეს ფილიალი, სადაც საბანკო მომსახურებების კონსულტაციის საკითხებში კარგად მომზადებული ბანკირები შესთავაზებენ ერთი ფანჯრის პრინციპით საბანკო მომსახურებას და საკონსუტაციო მომსახურებას ჩვენს მთავარ მცირე და საშუალო საწარმოების კლიენტებს.
ჩვენ მზად ვართ დავეხმაროთ მათ წარმატებული საწარმოს შექმნაში, ამიტომაც ვგეგმავთ ასევე შევიტანოთ საგანმანათლებლო და საკონსუტაციო კომპონენტი ჩვენს მომსახურებებში. ეს ბიზნეს ფილიალი შეიქმნება მსგავსი კონცეფციის გარშემო როგორც წარმატებული ბიზნესის მქონეთა სეგმენტი საცალო ბანკინგის სფეროში -SOLO – და ფოკუსირებული იქნება ჩვენი კლიენტებისთვის გამორჩეული საბანკო მომსახურებების გაწევაზე როგორც ინოვაციური პროდუქტების, ასევე ბიზნესზე ორიენტირებული და ბანკირებისგან საკონსულტაციო მომსახურებების მიღების თვალსაზრისით. ჩვენი მიზანია

[10] წყარო: შიდა მეფასება ეფუძნება ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების კონსოლიდირებული მონაცემებს. წლიური ანგარიშები და მონაცემთა გაცვლა რამდენიმე ქართულ ბანკთან.
[11] 2019 წლის გამოყენებულ აქტივებზე მოგება დაკორექტირდა თანამშრომლის ერთჯერადი გადახდის დანახარჯებით (საშემოსავლო გადასახადის გარეშე) რომელიც უკავშირდება ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას.

გავზარდოთ ჯვარედინი გაყიდვების შესაძებლობები SOLO და მცირე და საშუალო საწარმოების სეგმენტებს შორის, და უკვე გვაქვს ამისთვის განსაზღვრული განყოფილება, რომელიც ჩაერთვება არსებულ პოტენციალში მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების ბაზარზე.

2019 წლის ბოლოსთვის, ჩვენ გვყავდა 220, 603 მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების კლიენტები, (დაახლოებით 195,230 2018 წელს) და 2,696 მილიონი ლარის საკრედიტო პორტფელი 2019 წელს (დაახლოებით 2,176 მილიონი 2018 წელს.

მიზნები

საქართველოს ბანკი – მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებისთვის საჭირო სპეციალური საბანკო მომსახურებისთვის შესაფერისი ბანკი , მაღალი კლასია საკონსუტაციო მომსახურებებით და მოწინავე ფინანსური პროდუქტების საკითხში ექსპერტის დონეზე ინფორმირებული ბანკი

ძლიერი მხარეები

უნივერსალური ახალი პერსონალის ადაპტირების საკითხში	ყველაზე ტექნოლოგიური მოწინავე მიკრო კრედიტების გამცემი საქართველოში	სერვისული დახმარება	ყველაზე დიდი მულტიარხული დაფარვა ბაზარზე

კონკრეტული მაგალითების ანალიზი: ქართული მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების დახმარება

#12 Boutique Hotel გაიხსნა 2011 წელს ძველი თბილისის რაიონში, ეს თანამედროვე გარეგნობის მქონე სასწუმრო მდებარეობს ცენტრში და აქვს სოფლის სახლისთვის დამახასიათებელი მყუდრო ატმოსფერო. დროთა განმავლობაში, სასტუმრო პოპულარული გახდა ტურისტებს შორის, ხოლო მისმა მფლობელებმა შეიძინეს სასტუმროს მართვის მდიდარი გამოცდილება. მათ შემდეგში შეიძინეს სხვა კარგი მდებარეობის მქონე სასტუმრო და ღვინის ბარი ძველი თბილისის ერთერთ ყველაზე პუპულარულ ადგილას.
რადგან მათი გამოცდილება ტურიზმის სფრში გაიზარდა, მფლობელებმა დაიწყეს ინვესტირება უფრო დიდი მასშტაბის პროექტში. ეს მოხდა მას შემდეგ, რაც მათ დაიწყეს მუშაობა საქართველოს ბანკთან. ჩვენ დავაფინანსეთ მათი მესამე სასტუმროს – g.Vino City Wine Hotel- მშენებლობა, რომელიც მდებარეობს თბილისის მეორე ცენტრალურ უბანში.

საქართველოს ბანკი ძალიან დიდ დახმარებას უწევს ტურიზმის სექტორში არსებულ ინიციატივებს და თავის წვილი შეაქვს ამ საქმეში, ისევე როგორც ჩვენ კლიენტებს.

DCFTA -ს ფარგლებში ჩვენ დავაფინანსეთ ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან მოზიდული სახსრებიდან საწარმო. ჩვენს მიერ გაცემულმა კრედიტმა სარგებელი მოუტანა მათ სპეციალური 15%-იანი კრედიტის ქეშბექით. ამან საშუალება მისცა მათ მოეხდინათ ამ თანხის რეინვესტირება ბიზნესში. ეს არის თანამშრომლობის ტიპი, რომელსაც ჩვენ სიხარულით ვაკეთებთ და ვხედავათ როგორ აღწევს ცვენი კლიენტი წარმატებას თავის საქმიანობაში.

საქართველოს ბანკში ჩვენ ვთავაზობთ მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების კლიენტებს უფრო მეტს ვიდრე დაფინანსება. ჩვენ ვეხმარებით მათ მიიღონ გამოცდილება თავიანთ ბიზნესში, და დაუკავშრდნენ სხვა საკითხის მცოდნე ადამიანებს და პოტენციურ პარტნიორებს. საქართველოს ბანკი არის EBRD -ის პარტნიორი ბევრი წლის განმავლობაში. ერთად ჩვენ შევთავაზეთ ტექნიკური დახმარება ბანკის უამრავ კლიენტს, ერთერთია „ქალები ბიზნესში". ამ პროგრამის ფარგლებში, ჩვენ ვეხმარებით ქალ მეწარმეებს ფინანსურ და არაფინანსურ საკითხებში. ჩვენ დავაფინანსეთ დაახლოებით 3,000 პროექტი 2016 წლიდან , გაცემული კრედიტების მთლიანმა მოცულობამ შეადგინა 57 მილიონი ლარი.

2019 წელს, ჩვენ მოვაწყვეთ გამოცდილების გაზიარების ღონისძიება ბიზნესმენი ქალებისთვის, სადაც ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრმა ჰანა ლოიკანენმა გაუზიარა თავისი 20 წლიანი გამოცდილება მოწვეულ სტუმრებს. მან განიხილა ქალების როლი ბიზნესსა და ეკონომიკაში, ის სირთულეები და გამოწვევები, რომელთა წინაშეც ისინი აღმოჩნდებიან ხოლმე, დ ის თუ როგორ დაძლიონ ეს სირთულეები.
2019 წელს ჩვენ დავაფინანსეთ ჩვენი მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოს კლიენტების მონაწილეობა Stockholm Food and Wine 2019-ში მონაწილეობის მისაღებად. ჩვენ ასევე დავასპონსორეთ ჩვენი კლიენტები Vinexpo Bordeaux 2019-ში მონაწილეობის მისაღებად. ჩვენი მიზანია დავეხმაროთ ქართული ღვინის ბიზნესს გავიდნენ სხვა ბაზრებზე, დაუკავშირდნენ ბაზრის მნიშვნელოვან მოთამაშეებს და პოტენციურ კლიენტებს, 2019 წლის ერთერთი მნიშვნელოვანი მოვლენა მოხდა სოფლის მეურნეობის სექტორში.
ბანკმა დააფინანსა კლიენტების მონაწილეობა Sommet de L'Élevage საფრანგეთში. ასეთი ღონისძიებები აუცილებელია ქართველი ფერმერებისთვის რათა ისინი შეხვდნენ ბაზრის ლიდერებს სოფლის მეურნეობის სექტორში, გაეცნონ წარმოებისა და ეფექტურობის საუკეთესო პრაქტიკას და დაამყარონ მნიშვნელოვანი კონტაქტები. ქართული საწრმოების ექსპონირება მსოფლიო ბაზრებზე შესაძლებლობას უხსნის მათ ისწვლონ, გაფართოვდნენ და გაუმჯობესდნენ. ეს სასარგებლოა არა მხოლოდ ბიზნესისთვის, არამედ მთლიანად ეკონომიკისათვის.

2019 წელს, ჩვენ მხარი დავუჭირეთ რამდენიმე დაჯილდოების ცერემონიალს, კონფერენციისა და ტრენინგის ჩატარებას. ჩვენ კვლავაც აქტიურად დავეხმარებით მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებს, როგორც ფინანსური, ასევე არაფინანური თვალსაზრისით

კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი

2019 წლის ბოლოსთვის არსებული 2,700 კლიენტით, საქართველოს ბანკის კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი (CIB) არის კორპორატიული ბანკინგის მომსახურების გადაწყეტების სფეროში მთავარი პროვაიდერი საქართველოში. ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის ფრანშიზა ეფექტურად იყენებს კლასის თვალსაზრისით პროდუქტის დიზაინში თავის საუკეთესო გამოცდილებას და 360° -ით ითვალისწინებს ყოველი კლიენტის მოსაზრებას განახორციელოს მომგებიანი ტრანზაქციები ბანკისთვის და შესთავაზოს საუკეთესო მომსახურებები კლიენტებს. ჩვენი მასშტაბის ფარგლებში საბანკო მომსახურებებისა და პროდუქტების მდიდარი პორტფელის, დარგსა და პროდუქტებთან დაკავშირებული ჩვენი გამოცდილების, გამო ჩვენ ვართ უნივერსალური ბანკი, რომელიც მაღალი და საშუალო დონის კონსულტაციას უწევს საქართველოს კორპორაციებს. ჩვენ ასევე დარწმუნებული ვართ რომ ჩვენი თანამშრომლები ჩვენი ყველაზე გამორჩეული აქტივია და ამაყობენ რომ არიან საუეთესო სპეციალისტების დამქირავებლი ორგანიზაციის თანამშრომლები ქვეყანაში.

კორპორტიული და საინვესტიციო ბანკინგის სუფთა საკრედიტო პორტფელი აღწევდა 3.6 მილიარ ლარს 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, დაახლოებით 48.1%-ით მეტი წინა წელან შედარებით, ხოლო ზრდა მუდმივი გაცვლითი კურსის მიხედვით იყო 40.15% წინა წელთან შედარებით.

კორპორტაიული და საინვესტიციო ბანკინგის ტოპ ათეულის კონცენტრაცია იყო მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 9% 2019 წლის ბოლოს, 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებულ 9%-თან შედარებით. იმ მიზნით, რომ მოხდეს კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის საკრედიტო პორტფელის ჯანსაღი ზრდა, საქართველოს ბანკი გააგრძელებს კონცენტრაციის რისკის გონივრულ მართვას იმგვარად, რომ მისი ტოპ ათეული კლიენტებისთვის არსებული საფრთხე შენარჩუნდეს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 10%-ის ფარგლებში, ჩვენ შევქმენით სპეციალური ჯგუფი, რომელიც ფოკუსირებული იქნება მცირე ზომის კორპორატიულ საწარმოებზე , რომლებიც ჩვენი რწმენით მნიშვენლოვან ზრდას მიაღწევენ ჩვენს ბიზნესში.

კორპორატიული და სიანვესტიციო ბიზნესი მუშაობს ფორმირებისა და გადანაწილების მოდელით, რომელიც საშუალებას გვაძლევს გავაუმჯობესოთ პორტფელის რისკი-მოგება კაპიტალის განთავისუფლებით და სინდიკატების საშუალებით მოსაკრელებიდან შემოსავლებით ზრდის მხარდაჭერით. უფრო მეტიც, 2019 წელს საქართველოს მთავრობისგან მიღებული მთავარი ინფრასტრუქტურულმა ხარჯებმა თავისი წვლილი შეიტანა ვაჭრობის დაფინანსების ოპერაციებიდან მოსაკრებელის ბიზნესში ჩვენს წარმატებაში. უწყვეტი ფოკუსირება მცირე კაპიტალის უპროცენტო შემოსავალზე ხელს უწყობს ჩვენს გამოყენებულ აქტივებზე მოგებიდან შემოსავლს, მოცემული ლიმიტირებული საკრედიტო რისკის პირობებში. კორპორტიული, საინვესტიციო ბანკინგის და საკრედიტო პორტფელის გაზრდა განსაზღვრულია 15%-ით და ჩვენი მიზანია გავზარდოთ მომგებიანობა გამოყენებულ აქტივებზე რათა უკუგება საკუთარ კაპიტალზე (ROAE) იყოს 20%+ საშუალო და ხანგრძლივ ვადაში.

კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის ბიზნესი ასევე უზრუნველყოფს ლიზინგის მომსახურებას ბანკის სრულ მფლობელობაში არსებული შვილობილი კომპანიის - GLC. საშუალებით. ეს კომპანია გვტავაზობს სხვადასხვა ტიპის ფინანსურ პროდუქტებს, რომელიც მორგებულია სხვადასხვა სეგმენტზე, როგორიცაა მცირე და საშუალო ზომის ბიზნესი და დაბალი-საშუალო და მაღალ შემოსავლიანი კლიენტები.

იმისთვის, რომ შევთავაზოთ უნივერსალური საბანკო პლატფორმა ჩვენს კლიენტებს, კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი თანამშრომლობს სხვა ბიზნეს სეგმენტებთან ჯგუფის ფარგლებში, რაც სასარგებლოა გამოცდილების გაზიარების, იდეების გენერირებისა და ჯვარედინი გაყიდვებისთვის.

გაცემული კრედიტების მოცულობა

GEL 3.7 BLN

+42.1% წინა წელთან შედარებით

დეპოზიტები

GEL 3.8 BLN

+10.1% წინა წელთან შედარებით

ბაზრის წილი[12] – კრედიტე

31.0%

ბაზრის წილი[12] – დეპოზიტები

30.9%

უკუგება საკუთარ კაპიტალზე ROAE[13]

27.1%

ძლიერი მხარეები

- სინდიკატები და კაპიტალის ბაზრების ჯგუფი
- მნიშვნელოვანი საკითხების კონსულტანტი
- უპირატესობის მქონე უნივერსალური ბანკი
- საუკეთესო სპეციალისტების მოზიდვა

კონკრეტული მაგალითის ანალიზი: საქართველოს კორპორატიული სექტორის დახმარება

მას შემდეგ რაც „ზოდი“ დაარსდა 2017 წელს, კომპანია გახდა საქართველოში სამშენებლო მასალების ერთერთი წამყვანი იმპორტიორი და მწარმოებელი. კომპანიის მთავარი ბიზნეს მიმართულებებია: ინტერიერისა და ექსტერიერის კარების იმპორტი და საცალო გაყიდვები; ბუნებრივი ქვები (მარმარილო, გრანიტო, კვარცი, ტრავერტინი); ასევე სარემონტო მასალები. კომპანია მართავ ექვს შოურუმს თბილისში და საქართველოში (მარნეული, რუსთავი, გორი, ქუთაისი და ზუგდიდი).

2017 წელს საქართველოს ბანკისგან მიღებული დაფინანსებით, „ზოდმა“ გახსნა ახალი შოურუმი თბილისში.

2018 წლის მეორე ნახევარში, „ზოდმა“ დაიწყო მუშაობა საქართველოში ბუნებრივი ქვების ქარხნის გახსნის იდეაზე, რომელიც შესთავაზებდა მაღალი ხარისხის და კონკურეტული ფასის ქართული ქვების მასალებს ბაზარს. საქართველოს ბანკის დახმარებით სამთავრობო სააგენტოს „Enterprise Georgia“-ს თან თანამშრომლობით, ეს იდეა წარმატებით განხორციელდა 2019 წელს. კომპანია ახლა ამუშავებს ქარხანას, რომელიც აღჭურვილია თანამედროვე იტალიური, თურქული და ჩინური მანქანა-დანადგარებით, და აქვს წლიური მწარმოებლურობა 50,000 კვ მეტრი.

[12] იურიდიული პირების ბაზრის წილი კრედიტებისა და დეპოზიტების მიხედვით ეფუძნება 2019 წლის 31 დეკემბერს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებულ დამოუკიდებელ ანგარიშებს .

[13] 2019 წლის გამოყენებულ აქტივებზე მოგება დაკორექტირდა თანამშრომლის ერთჯერადი გადახდის დანახარჯებით, რომელიც უკავშირდება ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას.

ქონების მართვა

საქართველოს ბანკის ქონების მართვა არის ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის კერძო ბანკინგის განყოფილება, რომელიც ემსახურება მაღალშემოსავლიან კლიენტურას და სთავაზობს საინვესტიციო მართვის პროდუქტებს საზღვარგარეთ თავისი წარმომადგენლობების და ლონდონში, ბუდაპესტში, სტამბულსა და თელ-ავივში არსებული შვილობილი კომპანიების საშუალებით. 2005 წელს საქმიანობის დაწყებიდან, ჩვენ ქონების მართვის სფეროში ჩვენი კლიენტების ბაზა გაიზარდა 1,557 კლიენტამდე 77 ქვეყნიდან და ხელძღვანელობის ქვეშ არსებული ჯგუფის აქტივები გაიზარდა 1,506.5 მილიონამდე 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, დაახლოებით 6.6%-ით წინა წელთან შედარებით.

2019 წლის იანვარში საქართველოს ბანკმა გახსნა ახალი ოფისი თბილისის ცენტრში, რომელიც გათვლილია ჩვენს ქონების მართვის კლიენტებზე. ბანკის ქონების მართვის ბრენდის იდენტიფიკაცია ეფუძნება როგორც თვითონ ბანკის, ასევე საქართველოს მორალურ პრინციპებს. ქვეყანა გვთავაზობს უმარავ უპირატესობას როგორიცაა სტაბილურობა, ლიბერალური საგადასახადო სისტემა, ინოვაციური ფინანსური მომსახურებები, მზარდი ეკონომიკა და უცხოელი ინვესტორების უსაფრთხოება.

საქართველოს ბანკი არის წამყვანი ბრენდი, რომელიც ცნობილია საკმაოდ კარგი მოგებით, მუდმივი ინოვაციებით და საიმედოობით. ჩვენი სტრატეგია, რომელიც ფოკუსირებულია ქონების მართვაზე, გულისხმობს კერძო საბანკო საქმიანობისთვის მის რეგიონულ ჰაბად გადაქცევას და კლიენტების წრის გაფართოებას მეზობელ ქვეყნებში. სტაბილური ბიზნეს გარემო საქართველოში და საქართველოს ბანკის რეპუტაცია და გამოცდილება აქცევს მას სრულყოფილ ბანკად შეძლებული ფიზიკური პირებისთვის, რომელთანაც ისინი აკეთებენ ბიზნესს. საქართველოს ბანკი არის ციფრული ტექნოლოგების გამოყენების თვალსაზრისით ძლიერი ბანკი, მაგრამ ჩვენ ყოველთვის ვიყენებთ ადამიანზე კარგად მორგებულ მიდგომას, როცა საქმე ეხება ჩვენი კლიენტების საჭიროებებს.

ჩვენი მიზანია გავხდეთ რეგიონული ჰაბი ქონების მართვის შეთავაზების სფეროში და მივაღწიოთ 3 მილარდ აშშდოლარს AUM 2024 წლისთვის, ჩვენ ვგეგმავთ მივაღწიოთ ამ მიზანს გაყიდვების ფართო დიაპაზონისა და მარკეტინგული ინიციატივების საშუალებით ჩვენი ქონების მართვის პროდუქტის გამყარებით და ცხოვრების სტილის შეთავაზებით. მრავალ პროდუქტს შორის ჩვენი შეთავაზება მოიცავს ადგილობრივ მაღალშემოსავლიან ობლიგაციებს, გლობალურ ინვესტიციებს, სპეციალურ შეთავაზებას ჩვენი ქონების მართვის კლიენტებისთვის, პირდაპირ კერძო ინვესტირების გარიგებებს საქართველოში, საგადასახადო და იურიდიულ კონსულტაციას, და ინვესტიციებს საქართველოში არსებული ეფექტური საგადასახადო სტრუქტურის საშუალებით. ჩვენი ცხოვრების სტილის შეთავაზება მოიცავს კონსიერჟის მომსახურებას და შემოთავაზებებს ადგილობრივი სასტუმროებიდან და პრემიუმ სამოგზაურო სააგენტოებიდან. ჩვენი მიზანია გამოვიყენოთ მსოფლიოში არსებული ჩვენი რეფერალური აგენტების ქსელი და პარტნიორი როგორც ბრენდის ელჩები და მომსახურების კომპანიები საიმისოდ, რომ რეკლამირება გავუკეთოთ ბანკსაც და საქართველოსაც.

ციფრული ბანკინგის გამოცდილება

საქართველო ბანკი იყენებს ციფრული მიდგომების გამოყენებას თანამედროვე ბანკინგში როგორც ეს დამახასათებელია მისი იდენტობისა და სტრატეგიისთვის. ჩვენ აქტიურად განვახორციელეთ ინვესტირება საინფორმაციო ტექნოლოგიურ გადაწყვეტებში, რათა შეგვეთავაზებინა ჩვენი საცალო და კორპორატიული კლიენტებისთვის თავის კლასში საუკეთსო ციფრული ბანკინგის არხები, რომელიც დაეხმარება მათ ყოველდღიური ცხოვრებისა და ბიზნესის გამარტივებაში და უფრო მეტი წარმატების მიღწევაში. იმისთვის, რომ დარჩეს რელევანტური და თანამედროვე ყოველდღიურად ციფრული გადაწყვეტების რაოდენობის გაზრდით, ჩვენ ვაკვირდებით უახლეს ბრენდებსა და პრაქტიკას, ვაანალიზებთ პოტენციურ სიახლეებს და სწრაფად ვნერგავთ მიღებულ ცოდნას კლიენტებისთვის საჭირო მომსახურებებში.

ინტერნეტ ბანკინგი

2019 წელს ჩვენ დავნერგეთ ბრენდული ახალი ბიზნეს ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმა (iBank for Business) ჩვენი მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებისა და კორპორატიული კლიენტებისთვის, ამისთვის საჭიროა უამრავი ადვილად სამართავი ფუნქცია, რომელიც შეიქმნა იმისთვის, რომ მისი გამოყენება იყოს ადვილად გასაგები და უპრობლემო. ხელახლა შეიქმნა უამრავი მახასიათებელი, დაემატა რამდენიმე ახალიც. ჩვენ მივმართეთ ჩვენი შეთავაზებები ბიზნესისთვის iBank - ის შესაქმნელად, უფრო სასარგებლოდ ბიზნეს ტრანზაქციებისთვის, აღრიცხვისა, გადახდებისთვის ფულადი გადარიცხვებისა და ადმინსიტრაციისთვის.

მოხდა ბევრი არსებული მახასიათებლის მოდერნიზება, და დაემატა რამდენიმე ახალი. ჩვენ ფოკუსირებული ვართ იმაზე, რომ ჩვენი ბიზნესისთვის განკუთვნილი iBank გახდეს უფრო სასარგებლო ბიზნეს ტრანზაქციებისთვის, გადახდებისთვის, ფულის გადარიცხვისა და ადმინისტრირებისთვის.

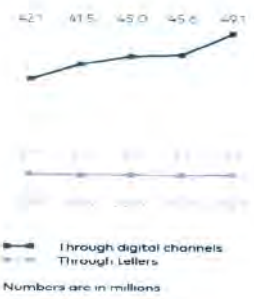
მობილური ბანკინგი

მას შემდეგმ რაც ბანკმა აამოქმედა თავისი მობილური ბანკინგის აპლიკაციის (mBank) პლატმორმა 2017 წელს, ჩვენ მუდმივად ვზრდიდით მის შესაძლებლობებსა და ეფექტურობას. 2019 წელს, ჩვენ Strands-თან (მსოფლიოში ერთერთი წამყვანი PFM მომსახურების პროვაიდერი) პარტნიორობით **დავამატეთ პერსონალური ფინანსური მენეჯერი** (PFM). PFM სასარგებლო ინსტრუმენტია შემოსავლებისა და ხარჯების ანალიზისა და კატეგორიზაციისთვის. წარმოდგენილი მონაცემების გამოყენებით, PFM შეისწვლის მომხმარებლის ფინანსურ ქცევა და სთავაზობს მას რეკომენდაციებს გამოვლენილი შედეგების საფუძველზე. Strands-თან პარტნიორობა საშუალებას გვაძლევს გავამყარო ჩვენი პრაქტიკული და ტექნიური გამოცდილება იმ წარმოდგენილი ინსტრუმენტების საშუალებით, რომლებიც ინტეგრირებულია ჩვენს mBank-ში.

მობილური და ინტერნერ საბანკო ტრანზაქციების რაოდენობა

ციფრული ტრანზაქციების შედარება არაციფრულთან

ტრანზაქციების დანაწილება არხების მიხედვით

ღია ბანკინგის სტრატეგია

მას შემდეგ რაც დავნერგეთ საქართველოს ბანკის BOG Fintech (ფინჩი) – 2018 წელს შექმნილი სტრატეგიული მიმართულება ბანკის ღია საბანკო სტრატეგიის ფარგლებში -ჩვენ აქტიურად ვუჭერთ მხარს ფინჩის ღია ბანკინგს და სხვა ტექნოლოგიასთან დაკავშირებულ ღონისძიებებს. ღია ბანკინგის კონცეფცია ქმნის ახალ შესაძლებლობებს ინოვატორებისთვის, რათა შექმნან ახალ ტექნოლოგიაზე დაფუძნებული ფინანსური მომსახურებები კლიენტებისთვის. ის ხსნის საინფორმაციო ტექნოლოგიების ინფრასტრუქტურას და ახალ რესურსებს ფინჩისთვის, რათა ბანკთან პარტნიორობით შეიქნას ინოვაციური მომსახურებები.
საქართველოს ბანკის Fintech (ფინჩი) არის საქართველოში ღია ბანკინგის კონცეფციის მიმართულებით გადადგმული პირველი ნაბიჯი. ის შედგება სამი მთავარი კომპონენტისგან: ფინჩის მომხმარეების დახმარება; აპლიკაციის პროგრამირების ინტერფეისი (API) მოსახურება; და სტარტაპების დახმარება.

2019 წელს BOG Fintech იყო DevFest Tbilisi-ის გენერაური სპონსორი, რომელიც არის Google-ის ყოველწლიური დეველოპერი ფესტივალის ნაწილი, რომელიც ეწყობა მთელს მსოფლიოში. ჩვენ ასევე თანასპონსორობას ვუწევთ Startup Grind-ს თბილისში - სტარტაპების დამფუძნებლების ყველაზე დიდ საერთაშირისო ქსელს, 2019 წელს ჩვენ პარტნიორობას ვიწევდით ოპერანიზაციებს, როგორიცაა Google Developers Group Tbilisi, Startup Grind Georgia, Dribbble Georgia, Data Science Tbilisi, Touch Digital Summit and Product Tank Tbilisi. უფრო მეტიც 2019 წელს ჩვენ ორგანიზება გავუწიეთ Fintech Hackathon-ს, რომელშიც მონაწილეობდა 20 გუნდი. ჩვენ მომავალშიც გავაგძელებთ ტექნოლოგიური სახის ღონისძიებების მხარდაჭერას.
2019 წელს დავიწყეთ თანამშრომლობა საქართველოს ეროვნულ ბანკთან და საქართველოს პერსონალური მონაცემების დაცვის ინსპექციასთან საქართველოში ღია ბანკინგის რეგულაციების შესაძლოა დანერგვასთან დაკავშირებით.

Omni-channel მრავალი არხის გამოყენების გამოცდილება

2019 წელს როგორც ჩვენი მრავალარხიანი ციფრული გამოცდილების სტრატეგიის ნაწილი ჩვენ დავასრულეთ საქართველოს ბანკის მთავარი ვებგვერდის -www.bankofgeorgia.ge - ფორმირება და ლიცენზირება - და გავხადეთ ის უფრო ყოველიმოცველი და გამოსადეგი. განახლებული ვებგვერდი დაპროეტებულია ერთი ფანჯრის პრინციპით საქართველოს ბანკის მიერ შემოთავაზებული ყველა პროდუქტისა და მომსახურებისთვის. მნიშვნელოვანია ის, რომ ეს ვებგვერდი სრულად მოიცავს ციფრულ პლატფორმას როგორც საცალო, ასევე კორპორატიული კლიენტებისთვის. ერთი ლოგოს ფარგლებში, კლიენტს შეუძლია შევიდეს მის სასურველ ციფრულ პლატფორმაში. შესვლის შემდეგ კლიენტს შეუძლია ადვილად გამოიყენოს ნებისმიერი პროდუქტი შენიუდან, და რადგან კლიენტის მონაცემები ავტომატურად გადადის სხვა ციფრული არხებიდან, მოხდეს აპლიკაციის შევსება რაც არ ყოფილა არასდროს ასე ადვილი. იმისთვის რომ ეს გამოცდილება გახდეს უფრო მიზანშეწონილი, ვებგვერდი გვთავაზობს პროდუქტის შედარების გვერდებს, კალკულატორებს, ვალუტის კონვერტაციის დანართს, GPS ლოკაციას და სხვა.

ჩვენ ასევე გავაფართოვეთ ის ღონისძიებები, რომელიც აუმჯობესებს ბანკომატის და Pay Boxes -ების მომხმარებლების გამოცდილებას. ჩვენ მთლიანად გამოვცვალეთ ჩვენი ბანკომატების ინტერფეისული დიზაინი უფრო თანამედროვე გარეგნობით და გაცილებით გავამარტივეთ მომხმარებლის მიერ მათი გამოყენება, რაც შეეხება Pay Boxes-ებს, ჩვენ დავუმატეთ სმარტ დაკვეთის ფუნქცია, რომელიც აანალიზებს ყველაზე პოპულარულ მომსახურებებს თითოეულ მანქანაზე თითოეულ ლოკაციაზე და ავტომატურად უკვეთავს ყველაზე ხშირად გამოყენებულ მომსახურების პროვაიდერებს, ისე, რომ მათი გამოყენება შეიძლება მხოლოდ ერთი დაწკაპებით. Plus+ ლოიალობის პროგრამის პლატფორმა
ასევე მთლიანად განახლდა, ჩვენ დავუმატეთ კატალოგს პუნქტები, რომელიც ჩვენს კლინტებს აძლევს შესაძლებლობა ს მოახდინონ თავიანთი პლიუს ქულების გადაცვლა.

კლიენტის გამოცდილების მართვა Medallia-ს საშუალებით

ჩვენი ახალი სტრატეგიის წარმატების ერთერთი მნიშვნელოვანი კომპონენტია კლიენტის კმაყოფილება. გასულ წელს, ჩვენ ინვესტირება განვახორციელეთ წამყვანი კლიენტის გამოცდილების მართვის პლატფორმაში, Medallia, რომელიც გვეხმარება ავამოქმედოთ ჩვენი კლიენტის გამოცდილება, მოვიცვათ დიდი რაოდენობის კლიენტების გამოხმაურების პრიორიტეტულობის განსაზღვრა და გავერკვეთ მასში რეალურ დროში, წარმოადგენს მოწინავე იდეას და გულისხმობს ღონისძიებებს კლიენტის გამოცდილების გასაუმჯობესებლად.

კლიენტის გამოცდილების მართვის მიზანია:

- ჩართოს თითოეული კლიენტი, რათა თავისი წვლილი შეიტანოს მათი მოგზაურობისა და არხების მოცვის საშუალებით;
- ეფექტურად „ჩაკეტოს წრე" თითოეული კლიენტისთვის, რათა გადაწყდეს ნებისმიერი ღია საკითხი და მოხდეს შესაბამისი შეფასება ;
- ჩართოს ტვითოეული თანამშრომელი მათთვის დროული მონაცემების და ინსტრუმენტების მიწოდებით, რათა მან იმოქმედოს მყისიერად; და
- გაამუჯობესოს თითოეული გამოცდილება წარმოშობის მიზეზების გამოვლენით და კლიენტის სასიცოცხლო ციკლის შესახებ ყველა ეტაპზე გამოცდილების გასაუმჯობესებლად. რადგან ჩვენ მივდივართ უფრო კლიენტზე ორიენტირებული კულტურისკენ, ჩვენი კლიენტების ხმების სრულად გათვალისწინებით რადგან უნარი იმოქმედოს დროულად ჩვენი კლიენტების გამოხმაურებაზე, ძალიან მნიშვნელოვანი ხდება ჩვენი თანამშრომლების ყოველდღიურ ცხოვრებაში.

ჩვენ პირველად დავნერგეთ Medallia ციფრული არხებში 2019 წლის ოქტომბერში და გავავრცელეთ ის ქოლ ცენტრში და ფილიალებში 2020 წლის მარტში. თითოეულ არხში და კურსში ჩვენ მოვიცავთ კლიენტის გამოხმაურებას, რომელიც გვაწვდის NPS და CSAT ქულებს, ასევე თითოეული ქულის მოტივ , რომელსაც ჩვენ ვამოწმებთ ყოველდღიურადა Medallia პლატფორმაზე. დამატებითი უნიკალური ინფორმაცია მიღებულია ეფექტური „წრის დახურვის" პროცესის საშუალებით, რომელიც გვეხმარება ჩვენ მივაწოდოთ ჩვენ კლიენტებს მყისიერი გადაწყვეტა, ან განვსაზღვროთ ამ პრობლემის მთავარი მიზეზი.

მაღალი კვალიფიკაციის ჯგუფი შეირცა იმისთვის, რომ დასრულებულიყო ციფრული გამოკითხვის ყველა ურთიერთქმედება. რაც შეეხება ფილიალებსა და ქოლ ცენტრს, ფილიალის მენეჯერები ან ჯგუფის ხელმძღვანელები არიან „ წრის დახურვის" პროცესის მფლობელები და უზრუნველყოფენ , რომ ჩვენმა კლიენტებმა მიიღონ საუკეთესო გამოცდილება და მათმა გამოხმაურებამ მიაღწიოს შესაბამის ჯგუფამდე რაც შეიძლება სწრაფად.

2019 ნოემბერი-2020 წლის თებერვლისთვის, ჩვენ ვნახეთ 17%-იანი გამოხმაურება ჩვენი კლიენტებისგან, რაც მნიშვნელოვანია, მსოფლიოში არსებული პრაქტიკის მიხედვით, და 71%-იანი გამოხმაურება „წრის ჩაკეტვის" პროცესზე. გამოხმაურების დიდი მოცულობა, რომელიც მომდინარეობს ჩვენი კლიენტებისგან გვეხმარება მუდმივად ვიცოდეთ ჩვენი პროგრესისა და დამატებითი განვითარების შესაძლებლობების შესახებ.

მრავალი გაუმჯობესებაზე ორიენტირებული პროექტი გამოვლინდა და დაინერგა კლიენტის გამოხმეურების საფუძველზე 2019 წლის ოქტომბრიდან. კლიენტის ხმა ასევე გვაცნობს მნიშვნელოვან დასკვნებს ჩვენი თანამშრომლების ტრენინგისა და სწავლების შესახებ, რაც მნიშვნელოვანია წარმატებული კლინეტის Medallia-სთან გამოცდილი კლიენტის წარმატებული მართვისთვის.

პროცესის ეფექტურობა მწარმოებლურობის ზრდის მაჩვენებელი – Agile ტრანსფორმაცია

იმისთვის, რომ წარმატებით შესრულდეს ჩვენი ბიზნეს მიზნები, ჩვენ ინვესტირება მოვახდინეთ პროექტის წარმოდგენის სრულყოფასა და ეფექტურობაში საინფორმაციო ტექნოლოგიებისა და ბიზნესის დამატებით ინტეგრაციის გზით.

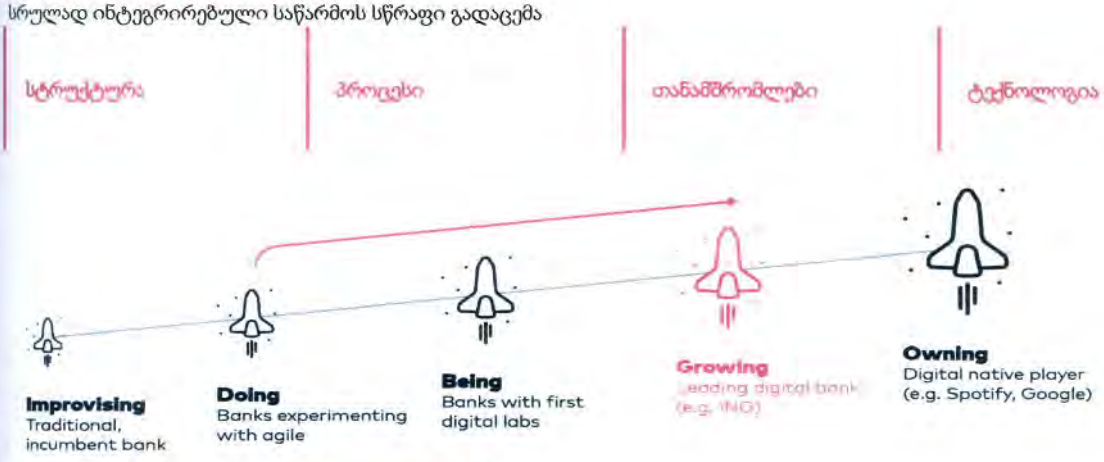
რადგან დავიწყეთ Agile ტარნსფორმაცია 2018 წელს, ჩვენი მიზანი იყო უკეტესად დაგვეკმაყოფილებინა კლიენტის ბიზნეს მოთხოვნები, მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესებისა და გამჭვირვალობის გაზრდით რესურსის გამოყოფის დროს. ტრადიუციული მოდელის (კასკადი) გამოყენების ნაცვლად, რომელშიც ორგანიზაციული სტრუქტურა დაყოფილია ფუნქციურ ბარიერებად, რომლებიც იმათება ზემოდან ქვემოთ, ჩვენ გადავწყვიტეთ გავხდეთ სწარაფი (Agile) კომპანია, სადაც უნივერსალური ჯგუფები შეიქმნა ერთიანი მიზნის გარშემო. ეს ჯგუფები კოლექტიურად პასუხისმგებელი არიან თავიდან ბოლომდე თავიანთ პროდუქტზე და მომსახურებებზე, ერთი პროდუქტის მფლობელით- პირი რომელიც უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილებები პროდუქტის მარაგზე. Agile მოდელში პროდუქტის განვითარება ხდება თანდათან და რამდენჯერმე, და პროდუქტის გამოშვება ხდება რაც შეიძლება სწრაფად და მუდმივად ხდება საბოლოო მომხმარებლის გამოხმაურობების მოგროვება და დამუშავება. ეს მრავალფუნციურმა ჯგუფებმა გააზიარეს ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები, რომელიც უფრო მეტად იძლევა სტიმულს ერთად იქნას მიღწეული საერთო მიზანი, და ვიდრე ამას აკეთებს თითოეული მენეჯერისთვის, ჯგუფის წევრისა დ ან ფუნქციისთვის ეფექტურობი ძირითადი მაჩვენებლების პოტენციურად საწინააღმდეგო ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები.

2019 წლის მაისში, Agile ტარნსფორმაცია სრულად იქნა რეალიზებული. 2019 წელს ჩვენ შევქმენით 34 უნივერსალური ჯგუფი, 300-ზე მეტი თანამშრომლით, რომლებიც მუშაობდნენ Agile -ს მიწოდების მოდელზე, და შექმნა კორპორატიული კულტურა, რომელზეც უფლებამოსილია ეს ჯგუფები. იმისთვის, რომ შემცირდეს დანერგვის ვადა, ჩვენ ხშირად ვავრცელებთ და ვავითარებთ მინიმალურ სიცოცხლისუნარიან საქონელს (MVPs) და ვიყენებთ რეგულარული კლიენტის გამოხმაურებას. ჩვენი მიზანია ოპტიმალურად გავზარდოთ პრიორიტიზაციის პროცესი პროდუქტის განვითარებისთვის და იმავდროულად გავზარდოთ პროგრამული უზრუნველყოფის ხარისხი და სტაბილურობა.

ჩვენი ამბიციაა გადავიყვანოთ ბანკი ინტეგრირებული ციფრული მიწოდების მოდელზე, რომელიც იყენებს მომდევნო თაობის ტექნოლოგიებს იმისთვის, რომ გამოიყენოს ინტეგრირებული და ავტომატური სამუშაო პროცესი და დააკავშიროს პროქტის აქციონერები მთელი სასიცოცხლო ციკლის განმავლობაში განვითარებაზე მომუშავე ჯგუფთან. მიზანია მინიმუმამდე შემცირდეს სიჭარბე და მაქსიმალურად გაიზარდოს ჯგუფებს შორის ოპერატიული თავსებადობა.

პროცესები / Agile ტრანსფორმაცია

სრულად ინტეგრირებული საწარმოს სწრაფი გადაცემა

- ფოკუსირება კლიენტის გამოცდილებაზე
- მიწოდების ეფექტურობის გაუმჯობესება
- დანერგვის ვადის შემცირება
- გაუმჯობესდეს თვით ორგანიზებული ჯგუფები პროდუქტების და ციფრული არხების გარშემო
- გამოყენებული იქნას შემდეგი თაობის ტექნოლოგიები და სრულად ავტომატიზირებული პროცესი

მწარმოებლურობის ზრდის მაჩვენებელი – ოპტიმიზაციის პროექტის სისტემა LEAN

2018 წლიდან, საქართველოს ბანკმა მოიცვა პროექტის Lean შედეგად ეფექტური შესაძლებლობები, რომელიც ფოკუსირებული იყო ოპერაციების ტრანსფორმაციასა და ოპტიმიზაციაზე ბანკის სამ სფეროში : მომსახურების ცენტრები, პროცესები და ფუნქციები.

სერვის ცენტრების ტარნსფორმაცია განხორციელდა იმ მიზნით, რომ გაზრდილიყო კლიენტების რაოდენობა და მათთვის მიყიდული პროდუქტები. ამჟამად ბანკის ყველა მთავარი ფილიალი ტრანსფორმირდა და გახდა უფრო პროდუქტიული და ეფექტური მომსახურების გაწევის სფეროში. ჩვენ შევქმენით შემდგომი მართვის სისტემა, რათა გაუმჯობესდეს კლიენტის გამოცდილება და გაიზარდოს კლიენტის კმაყოფილება და გაუნაწილებელი მოგების პროცენტი უფრო სწრაფი და მაღალი ხარისხის მომსახურებებით. შედეგად კლიენტების 98%, რომელიც შედიან ტარნსფორმირებულ ცენტრში იღებენ მომსახურებებს, მაშინ როცა ოპტიმიზაციამდე გამოყენებული მაჩვენებელი არის 83%. ჩვენ დავნერგეთ ხშირად შემოწმებული მოკლევადიანი ეფექტურობის ძითითადი მაჩვნებლები ჩვენი ბანკირებისთვის, რომელთა მიზანია გაზარდოს გაყიდვები იმ კლიენტების რაოდენობით, რომლებსაც მომსახურებას უწევენ და ერთ ბანკირზე გაყიდული პროდუქტების რაოდენობით. ამის შედეგად, გაყიდვები ტრანსფორმირებულ მომსახურების ცენტრებში გაიზარდა 20%-ით 2019 წლის ბოლოს, კლიენტების კმაყოფილებამ ასევე აჩვენა პოზიტიური ტენდენცია, რომელმაც მიაღწია 90%-ს, მომავალში ჩვენს 95%-იან მიზანთან ერთად.

ჩვენ მოვახდინეთ იმ გზი ოპტიმიზაცია, რომლითაც ჩვენ ვამუშავებთ იპოთეკურ აპლიკაციებს საცალო ბანკინგში, და საკრედიტო აპლიკაციებს კორპორატიულ და საინვესტიციო ბანკინგში. იმისთვის, რომ ეფექტურად იქნას გამოყენებული იპოთეკური აპლიკაციების დამუშავებისთვის და შეამციროს შეცდომების რაოდენობა მინიმუმამდე, ჩვენ დავნერგეთ სტანდარტული საოპერაციო პროცედურები და საკონტროლო ჩამონათვალები. შედეგად ჩვენ შევამცირეთ შეცდომების რაოდენობა 50%-ით.

გარდა ახალი პროცედურების გამოყენებისა, ჩვენ ასევე განვაახლეთ აპლიკაციის ნაკადის დამუშავება, რომელიც ახლა მოიცავს კრედიტთან დაკავშრებით მიღებული გადაწყვეტილების დრო და საშუალებას გვაძლევს აცნობოს კლიენტებს მათი აპლიკაციის შედეგი მისი წარდგენიდან ერთი საათის განმავლობაში.
ზოგადად ჩვენი მიზანი იყო შეგვემცირებინა იმ დროის მოცულობა, რომელიც საჭიროა იპოთეკის აპლიკაციის დასამუშავებლად 7.5 დღიდან მხოლოდ სამი დღე, ამჟამად ეს არის ოთხ დღეს.

გარდა პროცესის ტარნსფორმაციისა, იმისთვის რომ მივაღწიოთ რესურსების უფრო ეფექტურ გამოყენებას, ჩვენ ასევე მოვახდინეთ ფუნქციების ოპტიმიზაცია რამდენიმე დეპარტამენტში და ვაპირებთ ვიმუშაოთ სხვებთან უახლოე მომავალში. ჩვენ გავაუმჯობესეთ დავალების ნაკადების ეფექტურობა ოპერაციებში, რომელიც ეხმარება განყოფილებას და გაამარტივა პროცესები ფულადი და ფასიანი ქაღალდების ანგარიშსწორების განყოფილებაში.

ჩვენ ასევე გადავაჯგუფეთ ფუნქციები კორპორატულ კრედიტირებაში, იმგვარად, რომ კორპორატიული ბანკირები სულ უფრო და უფრო ფოკუსირებენ გაყიდვებზე და კლიენტებთან ურთიერობებზე, უფრო მეტიც, ჩვენ გავათავისუფლეთ SOLO ფილიალები დამუშავების განყოფილების ფუნქციებისგან, რომლებიც სანაცვლოდ ცენტრალიზებულია ბანკის სათაო ოფისში.

2019 წელს, ჩვენი მცდელობები მივმართეთ SOLO და მცირე და საშუალო საწარმოს სეგმენტებზე. SOLO -ში ჩვენ მოვახდინეთ კრედიტორების პროცესების ოპტიმიზაცია იპოთეკებში და SOLO ბიზნეს კრედიტირების ცენტრალიზაცია. ეს პროცესები ახლა უფრო სწრაფია და უფრო ეფექტურია, რომელიც თავის მხრივ, ზრდის კლიენტის კმაყოფილების დონეებს. იმისთვის, რომ მიღწეული იქნას ფუნქციების ეფექტურობა SOLO -ში ჩვენ გადავიტანეთ დარჩენილი არაპროფილური სამუშაო დატვირთვა, როგორიცაა ტრანზაქციის მომსახურებები, SOLO ბანკირებისგან დოკუმენტების დამუშავების განყოფილებაში, რათა ბანკირებს ჰქონდეთ მეტი დრო კლიენტებთან ხარისხიანი ურთიერთობისთვის.

ერთერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ეტაპი 2019 წელს იყო საკრედიტო ადმინისტრაციული ჰაბი, რომელიც მოიცავს ყველა კომპეტენციას, რომელიც აუცილებელია SOLO -სა და მცირე და საშუალო საწარმობის სეგმენტების საკონტრაქტო ეტაპისთვის. კონტრაქტის ადმინისტრაციის გადაყვანით დოკუმენტების დამუშავების განყოფილებაში ერთი ჰაბის ქვეშ, ხელშეკრის პროცესი გახდა სწრაფი და მოდერნიზებული, და გამეორება ბანკირებსა და იურისტებს შორის შემცირდა ერთამდე.

ეფექტურობის გაზრდის კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი წყარო, რომელიც შეიქმნა 2019 წელს, არის ჩვენი მატერიალურ ტექნიკური უზრუნველყოფა, რომელიც საშუალებას აძლევს მცირე და საშუალო საწარმოების ბანკირებს ფოკუსირება გააკეთოს ძირითადად გაყიდვებსა და კლიენტის ურთიერთობებზე. მანამდე, მცირე და საშუალო საწარმოების ბანკირები ჩართული იყვნენ ყოველდღიური ინციდენტების გადაწყვეტაში, რომლებმაც მოიხმარეს მათი რესურსების უმეტესობა. ჩვენი მატერიალურ ტექნიკური უზრუნველყოფის ჯგუფი მოიცავს გაცხადებული ინციდენტების 98%-ს დღენახევარში.

2020 წელს SOLO სეგმენტი დაემატა მატერიალურ ტექნიკური უზრუნველყოფას

ახალი თანამშრომლების ადაპტირების პროცესი დაიწყო 2019 წელს იურიდიული მიღებისთვის კიდევ ერთი წარმატებაა, რაც აღსანიშნავია. 2019 წელს ჩვენ შევქმენით სპეციალური ჯგუფი დოკუმენტების დამუშავების განყოფილებაში, რომელიც ითვალისწინებს იურიდიული პირების მიერ წარმოდგენილ არსებულ აღრიცხვის მოთხოვნებს. ამით ჩვენ შევამცირეთ დრო, რომელიც აუცილებელია იურიდიული პირებისთვის, გახსნან ანგარიში 60%-ით. იმისთვის, რომ დაჩქარდეს ეს პროცესი, ჩვენ დავიწყეთ თანამშრომლობა საჯარო რეესტრთან . ამ პროექტში ჩვენი შემდგომი ნაბიჯი იქნება ადაპტირების პროცესის მონაცემთა ბაზის მიღება ონლაინ რეჟიმში.

ახალ თანამშრომელთა ადაპტირების პროცესი დაიწყო 2019 წელს.

პროცესი | არახელსაყრელი ტრანსფორმაცია

კლიენტის კმაყოფილება

- ფილიალები

მოდერნიზებული პროცესები – e2e

- ☐ გარანტიების გაცემის პროცესი
- ☐ POS ტერმინალის პროცესი
- ☐ საკრედიტო ინფორმაციის პროცესი
- ☐ SOLO ბიზნეს კრედიტირება
- ☐ ფილიალები
- ☐ იპოთეკა
- ☐ SOLO კრედიტირება
- ☐ კორპორატიული და საინვესტიციო კრედიტირება
- ☐ კანცელარია
- ☐ მიკრო კრედიტირება
- ☐ მცირე და საშუალო საწარმოების კრედიტირება
- ☐ კადრები
- ☐ ლოგისტიკა

ეფექტურობა ფუნქციონალურ ელემენტებში

- ☐ დოკუმენტების დამუშავების განყოფილება
- ☐ კადრების ფუნქცია
- ☐ SOLO
- ☐ WM
- ☐ RB დახმარება
- ☐ შესყიდვა
- ☐ მცირე და საშუალო საწარმო
- ☐ მონეტარული ცენტრი
- ☐ BNB -ის დამუშავების განყოფილება
- ☐ CB ფუნცია
- ☐ საკონტაქტო ცენტრი
- ☐ ახალი თანამშრომლების ადაპტირება
- ☐ მიკრო ბანკინგი
- ☐ პარტნიორული ურთიერთობა

ბარჯების დაზოგვა: 7.7 მილიონი ლარი

საუკეთესო წვდომა დაფინანსებაზე

საქართველოს ბანკმა დადასტურა წვდომა როგორც კაპიტალზე, ასევე მოზიდულ კაპიტალზე. ეს უზრუნველყოფს მოქნილობას პასუხისმგებლობის მართვით და არის ერთერთი ჩვენი მთავარი კონკურენტული უპირატესობაა ჩვენი ამბიციის რეალიზაციაში, რათა მოიცვას საქართველოში მიმზიდველი შესაძლებლობები.

ფინანსური ინსტიტუტებს, რომელთანაც ჩვენ გვაქვს პარტნიორული ურთიერთობა არის City, ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD), საერთაშორისო ფინანსური კორპორაცია (IFC), FMO – ჰოლანდიის სამეწარმეო განვითარების ბანკი - DEG – Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft, სამხრეთაღმოსავეთის ევროპის ფონდი (EFSE), Green for Growth Fund (GGF), შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკი (BSTDB), ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB), აზიის განვითარების ბანკი (ADB), საზღვარგარეთ კერძო ინვესტიციის კორპორაცია (OPIC), responseAbility, Symbiotics Group, სამრეწველო კორპორაციის ფინური ფონდი (Finnfund), Obviam, შვედეთის განვითარების ფინანსური ინსტიტუტი – Swedfund International AB and BlueOrchard მიკროფინანსური ფონდი, და სხვა.

2017 წელს საქართველოს ბანკი არის პირველი ლარში დენომინირებული ობლიგაციების გამოშვება ინვესტორების ფართო მასშტაბისთვის ირლანდიის სავალუტო ბირჟაზე. 500 მილიონი ლარის გამოშვება იყო პირველი საერთაშორისო ადგილობრივ ვალუტაში ობლიგაცია, რომლის შეთავაზება ხდება უფრო ფართო კორპორატიული და საინვესტიციო სისტემის რეგიონიდან გარდა რუსეთისა) გასული ათი წლის განმავლობაში და წარმოადგენდა ნიშნებიან ტრანზაქციას საქართველოში.

ბოლო ოთხი წლის განმავლობაში, დედოლარიზაციის ინიციატივების კვალდაკვალ, რომელიც დაინერგა სებ-ის მიერ, საქართველოს ბანკმა მოიზიდა ადგილობრივი დაფინანსება საკრედიტო ინსტიტუტებისგან და უცხოელ ინვესტორებთან ერთად 1 მილიარდ ლარზე მეტი მოცულობით, 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფის ადგილობრივი სავალუტო დეპოზიტები შეადგენს მთლიანი დეპოზიტების 30.9% -ს, 2018 წელს 32.5%. საკრედიტო პორტფელის ლარიზაციამ მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 42.1 %-ს მიაღწია 2019 წელს, 39.2% 2018 წელს.

ჩვენი ფრანშიზის და ბრენდ სახელწოდების სიმყარე გადადის ფასწარმოქმნის უნარში დეპოზიტების ღირებულების შემცირებით. უფრო ძვირად ღირებული სესხების უფრო იაფიანი დაფინანსებით ჩანაცვლება, ასევე იწვევს ფონდირების ხარჯების გაუმჯობესებას:

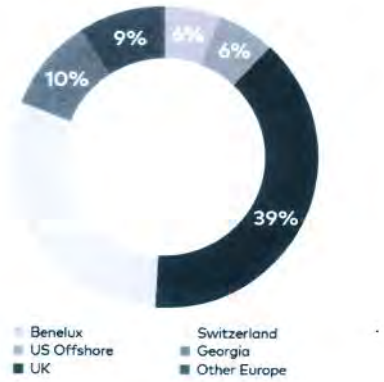
- კლიენტის დეპოზიტებსა და ობლიგაციებზე ხარჯები 2010 წლის 7.5%-იდან 2019 წელს 3.0%-მდე შემცირდა;
- 2019 წელს ფონდირების ხარჯები 2010 წელს 8.2%-დან 2019 წელს 4.5%-მდე შემცირდა.

2019 წლის მარტში, საქართველოს ბანკმა გამოუშვა თავისი საპილოტე 100 მილიონი აშშ დოლარი 11.125% დამატებითი 1-ლი რიგის კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული ობლიგაციები. რომელთა გამოსყიდვა შესაძლებელია 5.25 წლის შემდეგ და ყოველ მომდევნო პროცენტის გადახდის დღეს, ექვემდებარება სებ-ის წინასწარ თანხმობას 100.00% გამოშვების ფასით. ობლიგაციები წარმოდგენილია ირლანდიის საფონდო ბირჟის ლისტინგში რეიტინგით B- (Fitch Ratings).ეს გამოშვება იყო დამატებითი 1-ლი რიგის კაპიტალის ობლიგაციების პირველი საერთაშორისო შეთავაზება საქართველოდან და სამხრეთ კავკასიის რეგიონიდან. ბაზელ III -ის რეგულაციები, რომლებიც ბოლოდროს დაინერგა საქართველოში ახლა საშუალებას იძლევა მოხდეს ამ ტიპის კაპიტალის ოპტიმიზაცია და ამ აშშ დოლარის გამოშვებამ უზრუნველყო ბანკისთვის შესაძლებლობა მოეხდინა კაპიტალის სტრუქტურის დივერსიფიკაცია უცხოური ვალუტის პერპექტივიდან და უზრუნველყო ბუნებრივი ჰეჯირება ეკონომიკაში დოლარიზაციის წინააღმდეგ. ობლიგაციების კლასიფიკაციებზე კომპეტენტური ორგანოების დასტური, როგორც დამატებითი 1-ლი რიგის ინსტრუმენტი მიღებული იქნა 2019 წლის აპრილში.

კაპიტალის პოზიციის გაძლიერება რათა შესაძლებელი გახდეს ზრდის პოტენციალის რეალიზაცია

საქართველოს ბანკმა გამოუშვა საპილოტე დამატებითი 1-ლი რიგის კაპიტალის ობლიგაციები

ტრანზაქციის აღწერა	ინვესტორის ფასიანი ქაღალდების განაწილება რეგიონის მიხედვით
ობლიგაციები	100 მილიონი აშშდ, 11.125% გამოუხმობი 5.25 წელი AT1 ობლიგაციები
ლისტინგი	ირლანდიის საფონდო ბირჟა
ობლიგაციების რეიტინგი	Fitch BB-
ერთობლივი წამყვანი მენეჯერები / ბანკის კურიერის	J.P. Morgan, UBS
კომენეჯერი	JSC Galt & Taggart

ეს ტრანზაქცია იყო პირველი ნიშნები AT1 ტრანზაქცია საქართველოდან და პირველი AT1 ემისია დსთ-ს ქვეყნებიდან 2018 წლის იანვრის შემდეგ

ეს ემისია დაეხმარა საქართველოს ბანკს მოახდინოს მისი კაპიტალის სტრუქტურის ოპტიმიზაცია უცხოური ვალუტის პერსპექტივიდან და უზრუნველყოს ბუნებრივი ჰეჯირება დოლარიზებულ ეკონომიკაში ოპერირების წინაალმდეგ

ამ ტრანზაქციამ დაუმატა დაახლოებით 230 საბაზისო ქულა ბანკის 1 რიგის კაპიტალის საკმარისობის კოეფიციენტს ემისიის დროს.

საქართველოს ბანკმა ხელი მოაწერა სუბორდინირებული მე-2 რიგის საკრედიტო ხელშეკრულებას

2019 დეკემბერში საქართველოს ბანკმა ხელი მოაწერა ათწლიან 107 აშშ დოლარის სუბორდინებულ სინდიცირებულ საბანკო კრედიტის ხელშეკრულებას, რომელიც შეთანხმდა FMO-ს - ჰოლანდიური სამეწარმეო განვითარების ბანკის მიერ სხვა მონაწილე გამსესხებლებთან თანამშრომლობით, მათ შორის შპს Industrial Cooperation-ის ფინური ფონდი Obviam , შვედეთის საინვესტიციო ფონდის ახალი ბაზრისთვის (SIFEM), შვედეთის განვითარების ფინანსური ინსტიტუტი - , Swedfund International AB, BlueOrchard Microfinance Fund (BOMF) და სიმბიოტიკური ჯგუფი. 52 მილიონი აშშ დოლარის უკვე გადახდილი ნაწილი შეტანილია ბანკის მე-2 რიგის კაპიტალში, სებ-ის დასტურით ბაზელ III-ის სისტემის შესაბამისად 2019 წლის დეკემბრიდან. კრედიტის დარჩენილი აუთვისებელი ნაწილები ასევე მოსალოდნელია, რომ შეტანილი იყოს ბანკის მე-2 რიგის კაპიტალში დაექვემდებაროს გადახდას და რელევანტურ სებ-ის დასტურებს. ეს სესხი ასევე აუმჯობესებს ბანკის საერთო კაპიტალიზაცია ბაზელ III-ის რეგულაციების შესაბამისად და დახმარებას გაუწევს დამატებით კრედიტირების ზრდას, იმავდროულად შეინარჩუნებს რა ძლიერ კაპიტალის საკმარისობის კოეფიციენტს.

საერთო ჯამში 2019 წელს ჩვენ მოვიზიდეთ სულ 227 მილიონი აშშ დოლარი ჩვენი კაპიტალის პოზიციის დასახმარებლად და უფრო მეტი შესაძლებლობისთვის, რომ გავრცელდეს დაფინანსება ჩვენს კლიენტებზე.

საქმიანობის ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები

სერიოზული შედეგები რომელიც განპირობებულია კარგი მაჩვნებლებით ყველა სეგმენტში

2019 წლისთვის ჯგუფის ეფექტურობის ძირთადი მაჩვენებლები ასახავს უწვეტ მაღალ შედეგებს, საუკეთესო კლიენტის ფრანშიზის ზრდას სოლიდური მარჟით, ძლიერი საბალანსო ზრდით და განსაკუთრებული რენტაბელობით.

ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები მიახლოებულია ჩვენს სტრატეგიასთან და ჯგუფმა უზრუნველყო თავისი ძითითადი სტრატეგიული მიზნების შესრულება. ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები შეიძლება შეიცვალოს თუ 75 – 83 გვერდებზე მითითებული რომელიმე მთავარი რისკი და გაურკვევლობა, მატერიალიზდება.

გლობალური პანდემიის კოვიდ -19 -ის ზემოქმედებამ ბოლო თვეების განმავლობაში გასაკუთრებულად გამოსცადა ჯგუფის ისევე როგორც ყველა მისი კოლეგისა და კლიენტის მოქნილობა და ხასიათი. უფრო მეტიც, ჯგუფმა დახმარება გაუწია საქართველოს ეკონომიკას, მის კლიენტებს და თანამშრომლებს. საქართველოს ბანკის ჯგუფის საქმიანობა ძალიან მყარი გააზრებული იყო 2020 წლის პირველ ნახევარში, და უზრუნველყო მნიშვნელოვანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვები (ECL) პირველ კვარტალში რათა მოეცვა გლობალურ პანდემიასთან კოვიდ -19-თან დაკავშირებული ყველა მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგი სრული ეკონომიკური ციკლის განმავლობაში. ჯგუფის საქმიანობა 2020 წლის მეორე კვარტალში უკიდურესად სიცოცხლისუნარიანი გახდა, თავისი ძლიერი რენტაბელობით იმ დროის განმავლობაში როცა საქართველოს ეკონომიკა აქტიურად განიცდიდა ვარდნას რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში.

ჯგუფის მისია და მისი სტრატეგია უცვლელი რჩება. საქართველოს ბანკს აქვს ორი ზუსტად განსაზღვრული საშუალო და გრძელვადიანი სტრატეგიული მიზანი: მიაღწიოს სულ მცირე 20%-იან უკუგებას საკუთარ კაპიტალზე, და უზრუნველყოს საკრედიტო პორტფელის 15%-იანი ზრდა. მისი ზუსტად განსაზღვრული მიზნების პირობებში საქართველო ფოკუსირებული იყო იმაზე, რომ მის საქმიანობაზე 2020 წელს აუცილებლად მოახდენდა გავლენას ადგილობრივი კოვიდ-19-ზე, თუმცა ჯგუფმა უკვე დაიწყო მისი მიზნობრივი რენტაბელობისს მიმართულებით მუშაობა. მისი საქმიანობა და საბალანსო ანგარიში ასახავს საიმედოობას, აქტივის ხარისხი სიცოცხლისუნარიანობას და ჯგუფი რჩება კომფორტულ მდგომარებაში, მისი ეკონომიკური სცენარის სტრესზე გამოცდის ვარაუდების პირობებში, მნიშვნელოვანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვები ადეკვატურობით , რომელიც შეიქმნა 2020 წლის პირველ კვარტალში. ჯგუფს აქვს კარგი პოზიცია სამომავლოდ, თავისი გამორჩეული ჯგუფით, კარგად ფონდირებასა და ლიკვიდურობასთან და კაპიტალურ რესურსებთან ერთად.

საკრედიტო პორტფელის მდგრადმა განვითარებამ, როგორც საცალო ასევე კორპორატიულ და საინვესტიციო ბიზნესში, დასტაბილურა ინდივიდუალური პროდუქტზე გაცემული კრედიტის შემოსავლიანობა, შეამცირა ფონდირების ღირებულება, და გაზარდა აქტივის ხარიხის, შედეგად 2019 წელსწინა წელთან შედარებით 27.0 %-ით გაიზარდა კორექტირებული მოგება. საპროცენტო და არასაპროცენტო შემოსავლების ზრდამ გამოიწვია საოპერაციო შემოსავლის 8.1%-ით ზრდა წინა წელთან შედარებით

ჩვენმა სულ უფრო მზარდმა ფოკუსირებამ კრედიტირებაზე იპოთეკურ სეგმენტში და უფრო დახვეწილ მარჟიან კორპორატიულ და მცირე და საშუალო საწარმოების კლიენტებში, გამოიწვია ნეგატიური შერეული ეფექტი კრედიტებიდან მთლიან შემოსვალზე და სუფთა საპროცენტო მარჟაზე, რომელიც 2019 წელს შემცირდა 90 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით.

2020 წელს და შემდეგ, ჩვენ გავაგრძელებთ ფოკუსირებას რენტაბელური შემოსავლების ზრდაზე, რომელიც უნდა უზრუნველყოს კლიენტის კრედიტირების ზრდის მდგრადმა დონეებმა აქტივის ხარისხის შემცირების გარეშე, გაზარდოს შემოსავლის წილი ანაზღაურებადი ოპერაციების შექმნით და ეკონომიური ეფექტურობის გაძლიერებით.

რენტაბელობის KPI-ები

დივერსიფიცირებული შემოსავლის წყარო, მზარდი საკრედიტო პორტფელი, გაუმჯობესებული აქტივის ხარისხი ხარჯების მოწესრიგებული მართვა, და საკომისიოებიდან შემოსავლის ზრდა, მომგებიანობის თვალსაზრისით განსაკუთრებული შედეგების ძირითადი საშუალებები იყო.

საკრედიტო პორტფელის მდგრადმა განვითარებამ, როგორც საცალო, ასევე კორპორატიულ და საინვესტიციო ბიზნესში, დასტაბილურა ინდივიდუალური პროდუქტზე გაცემული კრედიტის შემოსავლიანობა, შეამცირა ფონდირების ღირებულება, და გაზარდა აქტივის ხარიხი, შედეგად წინა წელთან შედარებით 27.0 %-ით გაიზარდა კორექტირებული მოგება 2019 წელს. საპროცენტო და არასაპროცენტო შემოსავლების ზრდამ გამოიწვია საოპერაციო შემოსავლის წინა წელთან შედარებით 8.1%-ით ზრდა.

ჩვენი სულ უფრო უფრო მზარდმა ფოკუსირებამ კრედიტირებაზე იპოთეკურ სეგმენტში და უფრო დახვეწილი მარჟიან კორპორატიულ და მცირე და საშუალო საწარმების კლიენტებში, გამოიწვია ნეგატიური შერეული ეფექტი კრედიტებიდან მთლიან შემოსვალზე და სუფთა საპროცენტო მარჟაზე, რომელიც 2019 წელს შემცირდა 90 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით.

2020 წელს და შემდეგ, ჩვენ გავაგრძელებთ ფოკუსირებას რენტაბელური შემოსავლების ზრდაზე, რომელიც უნდა უზრუნველყოს კლიენტის კრედიტირების ზრდის მდრადმა დონეებმა ატქივის ხარისხის შემცირების გარეშე, გაიზარდოს შემოსავლის წილი ანაზღაურებადი ოპერაციების შექმნით და ეკონომიური ეფექტურობის გაძლიერებით.

კორექტირებული მოგება [1]
(მილიონი ლარი)

527.1

2017	338.9
2018	415.1
2019	527.1

ერთჯერადად გადახდებთან დაკავშირებით კორექტირებული მოგება განგარიშებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (IFRS) შესაბამისად და ასახავს სხვა დაკავშირებული საწარმოების ოპერაციებიდან შემოსავალს და მოგებას, გამოკლებული საოპერაციო ხარჯები, და რისკის ღირებულებას, არაერთჯერად პუნქტებს და საშემოსავლო გადასახადის ხარჯებს.

საკუთარი კაპიტალის საშუალო რენტაბელობა (კორექტირებული) (ROAE)
Error! Bookmark not

27.8%

2017	24.4%
2018	26.3%
2019	27.8%

-30 bps y-o-y

აქციონერებისთვის განკუთვნილი მოგება დაყოფილია მთლიანი კაპიტალის საშუალო თვიურ მაჩვენებზე რომელიც განკუთვნილია აქციონერებისთვის. აქციონერებს მიკუთვნებული მთლიანი კაპიტალი შედგება საკუთრების კაპიტალისგან, დამატებით გადახდილი კაპიტალისგანშ სახაზინო აქციებისგან , გაუნაწილებელი მოგებისგან და სხვა რეზერვებისგან.

მოგება (ასახული)
(მილიონი ლარი)

512.9

2017	338.9
2018	343.5
2019	512.9

მოგება გაანგარიშებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (IFRS) შესაბამისად და ასახავს სხვა დაკავშირებული საწარმოების ოპერაციებიდან შემოსავალს და მოგებას, გამოკლებული საოპერაციო ხარჯები, და რისკის ღირებულებას, არაერთჯერად პუნქტებს და საშემოსავლო გადასახადის ხარჯებს.

საკუთარი კაპიტალის საშუალო რენტაბელობა (ROAE) (ასახული)

27.0%

2017	24.4%
2018	21.8%
2019	27.0%

+250 bps y-o-y

აქციონერებისთვის განკუთვნილი მოგება დაყოფილია მთლიანი კაპიტალის საშუალო თვიურ მაჩვნებზე რომელიც განკუთვნილია აქციონერებისთვის. აქციონერებს მიკუთვნებული მთლიანი კაპიტალი შედგება საკუთრების კაპიტალისგან, დამატებით გადახდილი კაპიტალისგანშ სახაზინო აქციებისგან , გაუნაწილებელი მოგებისგან და სხვა რეზერვებისგან..

სააზისო შემოსავლები ერთ აქციაზე (ლარი)

18.33

2017	12.18
2018	12.35
2019	18.33

აქციონერებისთვის მიკუთვნებული მოგება გაყოფილია გადაუხდელი აქციების ზეწონილი სამუალო რაოდენობაზე, გამოკლებული სახაზინო აქციები.

[1] 2019 წელს ჩვენ დავაკორექტირეთ მოგება და გამოყენებულ აქტივებზე მოგება და გამოვრიცხეთა 14.2 მლნ ლარის თანამშრომლების ხარჯების ერთჯერადი გადახდა (საშემოსავლო გადასახადის გამოკლებით), რომელიც უკავშირდებოდა ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას, 2018 წელს კორექტირებული მოგება და გამოყენებულ აქტივებზე მოგება 71.5 მლნ ლარის გამოკლებით (საშემოსავლო გადასახადის გამოკლებით) ხელახლა შეფასებული გადავადებული საგადასახადო ბალანსები, დაყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები, და ყოფილი დირექტორის საბოლოო ანაზღაურებისთვის თანამშრომლის ხარჯების ერთჯერადი გადახდის გავლენა.

ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები

ჩვენი მოწინავე ტექნოლოგიის ციფრული საბანკო არხები, როგორიცაა mBank და iBank, ისევე როგორც ექსპრეს გადახდის ტერმინალები, არის ჩვენი ბიზნესის ეფექტურობის მთავარი სტიმული. ჩვენს საინფორმაციო ტექნოლოგიებში არსებულმა ინვესტიციამ, ციფრულმა და ინფორმაციულმა შესაძლებლობებმა, ისევე როგორც მარკეტინგულმა და ფილიალის ქსელმა 2019 წელს 8.3 %-მდე გაზარდა საოპერაციო ხარჯები წინა წელთა შედარებით. 2019 წელს ერთჯერადი გადახდების ხარჯების გამოკლებით .

თუმცა ამ ინსვეტიციამ გამოიწვია როგორც ძლიერი ფრანშიზის ზრდა ასევე რენტაბელობა. ეს უკვე აისახა გაცილებით მაღალი მობილური საბანკო მომსახურებების ტრანზაქციებით, რის შედეგადაც ტრანზაქციები თითქმის გაორმაგდა 2019 წელს 35.9 მილიონ ტრანზაქციამდე, რადგან ჩვენ გავაგრძელეთ მობილური ბანკინგის ტრანზაციებზე გადასვლა სხვა არხებიდან, მთლიანობაში ფიზიკური კლიენტების 93%-ზე მეტი ყოველდღიური ტრანზაქცია ახლა ხორციელდება ციფრული არხების საშუალებით.

2018 წლიდან დაწყებული, ჩვენ განვახორციელეთ სწრაფი მიწოდება ჩვენი საინფორმაციო ტექნოლოგიის განყოფილებში, რომლის მიზანია განახორციელოს სამუშაოს ოპტიმიზაცია და კოორდინაციის პროცესი, და გაზარდოს საბოლოო პროდუქტის ხარისხი და სარგებლიანობა. 2018 წელს, ბანკმა ასევე დანერგა წამყვანი პროექტი, რომელმაც გამოასწორა დოკუმენტების დამუშავების პროცედურები, და დანერგა პროცესის მთლიანი ეტაპის ოპტიმიზაცია ბიზნესში. ყველა ეს ინიციატივა მიმართულია პოტენციურ ეფექტურობაში შემდგომი პოტენციალის ზრდის გამოყენების მიმართულებით.

გარდა ამისა, ჩვენ მოველით რომ გავაუმჯობესებთ ჩვენი ხარჯი შემოსავლების შეფარდებას რათა მივიღოთ 35%-იანი დონე

ხარჯის შემოსავალთან შეფარდება (კორექტირებული)[15]

36.0%

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	36.0%

საოპერაციო ხარჯები დაყოფილია საოპერაციო შემოსავლების მიხედვით.

საოპერაციო ბერკეტი (კორექტირებული)[15]

-0.2%

2017	-4.5%
2018	5.0%
2019	-0.2%

Operating leverage is measured as the percentage change in operating income less the percentage change in operating expenses.

ხარჯი შემოსავალთან შეფარდება (ასახული)

37.2%

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	37.2%

საოპერაციო ხარჯები დაყოფილი საოპერაციო შემოსავლის მიხედვით

სუფთა საკრედიტო პორტფელი

27.5%

2017	17.5%
2018	22.9%
2019	27.5%

კლიენტებზე გაცემული სუფთა კრედიტები და ფინანსური იჯარიდან მისაღები თანხები წლის ბოლოს წინა წელთან შედარებით

საკრედიტო პორტფელი 2019 წელს 27.5%-ით გაიზარდა. დაფიქსირდა 18.5%-იანი ზრდა საცალო ბანკინგის ბიზნესის საკრედიტო პორტფელში და 48.1%-ით გაიზარდა კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის საკრედიტო პორტფელში. ჩვენ მოველით, რომ კლიენტის კრედიტირების ზრდა საშუალო და გრძელვადიანი პერიოდში იქნება დაახლოებით c.15%.

[15] 2019 წელს ჩვენ დავაკორექტირეთ მოგება და გამოყენებულ აქტივებზე მოგება და გამოვრიცხეთ 14,2 მლნ ლარის თანამმრომლების ხარჯების ერთჯერადი გადახდა (საშემოსავლო გადასახადის გამოკლებით), რომელიც უკავშირდებოდა ყოფილი აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას,.

აქტივის ხარისხის ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები

ჩვენი აქტივის ხარისხი მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა 2019 წელს, და ძირითადად ასახავს ახალ მარეგულირებელ გარემოს, ასევე ჩვენი ჯგუფის რისკი მართვის პოლიტიკას, კარგი კრედიტირების დისციპლინას, დაბალრისკიანი პორტფელს და საქართველოს ეკონომიკის არსებულ კონცენტრაციას. საკრედიტო რისკის კოეფიციენტი 2018 წელს 1.7%-დან 0.8%-მდე შემცირდა 2019 წელს. ვადაგადაცილებული კრედიტები 2018 წლის ბოლოს 3.3%-დან გაუმჯობესდა 2.1%-მდე 2019 წლის ბოლოს, ხოლო ვადაგადაცილებული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი 2018 წელს 90.0%-დან შემცირდა 77.7%-მდე 2019 წლის ბოლოს.

ხარჯი საკრედიტო რისკის შეფარდება

0.8%

2017	2.3%
2018	1.7%
2019	0.8%

საკრედიტო რისკის ღირებულება მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის/ კლიენტებზე გაცემული კრედიტების სამაზრო სამართლიანი ღირებულების და ფინანსური იჯარიდან მისაღები თანხების შემცირების ტოლია წლისთვის , რომელიც გაყოფილია იმავე წელს კლიენტებზე გაცემული ყოველთვიური საშუალო მთლიანი კრედიტების და ფინანსური იჯარიდან მისაღები თანხების

ვადაგადაცილებული კრედიტის მოცვის კოეფიციენტმა დააკორექტირა უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულება

136.4%

2017	129.8%
2018	129.4%
2019	136.4%

ვადაგასული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი კორექტირებულია უზრუნველყოფის დისკონტირებულ ღირებულებასთან დაკავშირებით და უდრის მოსალოდნელი კრედიტის დანაკარგის რეზერვს/კლიენტებზე გაცემული კრედიტების სამაზრო სამართლიანი ღირებულების და ფინანსური იჯარიდან მისაღები თანხები გაყოფილი ვადაგასულ კრედიტებზე (უზრუნველყოფის დისკონტირებულ ღირებულება ემატება უკან მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგს/გაუფასურებულ სიდიდის რეზერვს).

კაპიტალის ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჩვენი ბაზელ III 1-ლი რიგის საბაზისო კაპიტალი (CET1), 1-ლი რიგის და მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი შესაბამისად იყო 11.5%, 13.6% და 18,6% ნიშნულზე, ყველა იყო მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებზე 10.1%, 12.2% და 17.1%, მეტი. 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის რისკ-შეწონილი აქტივები გაიზარდა 22.3%-ით წინა წელთა შედარებით და ასახა წლის განმავლობაში პროცენტიანი მოგების მომტანი აქტივების ზრდა. ჩვენ კვლავაც გვაქვს შიდა კაპიტალის მაღალი დონეები შიდა კაპიტალზე, როგორც საშუალო კაპიტალზე ბანკის მაღალი შემოსავლის, ასევე ახალი ნომინალური გარემოს წყალობით ჩვენი კრედიტირების ზრდის ლიკვიდური აქტივების გაუმჯობესების შედეგად.

საშუალო ვადაში, ჩვენი მიზანია შევინარჩუნოთ დაახლოებით 200 სბაზისო პუნქტის ბუფერი 1-ლი რიგის საბაზისო კაპიტალი (CET1), 1-ლი რიგის და მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი მინიმალური ნომინალური მოთხოვნების შესაბამისად.

1-ლი რიგის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (NBG, Basel III)

საქართველოს ბანკი

13.6%

2017	12.4%
2018	12.2%
2019	13.6%

სებ (ბაზელ III) 1-ლი რიგის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი უდრის 1-ლი რიგის კაპიტალი გაყოფილი მთლიანი რისკის შეწონილ აქტივზე, ორივე განგარიშებულია სებ-ის მითითებების შესაბამისად

ეკონომიკური ბერკეტი (ჯერადობა)

7.8

2017	7.5
2018	7.4
2019	7.8

ეკონომიკური ბერკეტი (ჯერადობა) უდრის მთლიანი ვალდებულებები გაყოფილი მთლიან კაპიტალზე.

არა-ფინანსური ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები

ბანკი ინარჩუნებს კლიენტის კმაყოფილების დონეს მრავალი გამოკითხვის არხის და რამდენიმე ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლის საშუალებით, რასაც მოსდევს „ წრის დაკეტვის“ პროცესი. ბანკი ითვალისწინებს კლიენტების გამოხმაურებებს, რომელსაც ის აგროვებს ყოველდღიურ რეჟიმში და ყოველდღიურად მუშაობს რომ კლიენტის გამოცდილება ჩართოს თავის პროცესში. ჩვენ დავიწყეთ პერსონალის მხარდაჭერის სუფთა ინდექსის (ENPS) შეფასება 2019 წელს და გავაგრძელებთ მის მონიტორინგს ექვს თვეში ერთხელ.

მომავალში ჩვენ ვაპირებთ გავაუმჯობესოთ ეს არაფინანუსური ეფეტურობის ძირითადი მაჩვენებელები და გავხდეთ „საყვარელი ბანკი“ საქართველოში.

კლიენტების ლოიალობის მაჩვენებელი (NPS)

საქართველოს ბანკი

42.3%

2017 27.4%
2018 38.8%
2019 42.3%

კლიენტის ლოიალობის მაჩვენებლი კითხვები: 0-10 -ის მასშტაბი, რას ურჩევდით ჩვენს ბანკს როგორც მეგობასრ ან კოლეგას?
პასუხები: 9 და 10- მხარდამჭერები 7 და 8- ნეიტრალურები; 1-6 მოწინააღმდეგები.
საბოლოო შედეგი კლიენტსი ლოიალობის მაჩვენებლი ტოლია მხარდამჭერების პროცენტს გამოკლებული მოწინააღმდეგეების პროცენტი

კლიენტი კმაყოფილება (CSAT)

საქართველოს ბანკი

28.1%

2017 25.0%
2018 25.3%
2019 28.1%

CSAT კითხვები: 1-5, რამდენად კმაყოფილი ხართ კონკრეტული არხით ან პარამეტრით?
საბოლოო შედეგი არის მთლიანი რესპოდენტების რაოდენობიდან რესპონდენტების პროცენტი რომელმაც უპასუხა 5-ს

პერსონალის მხარდაჭერის სუფთა მაჩვენებელი (ENPS)

საქართველოს ბანკი

46.0%

კლიენტის ლოიალობის მაჩვენებლი კითხვები: 0-10 , თქვენ როგორც თანამშრომელი რას ურჩევდით ჩვენს ბანკს როგორც მეგობასრ ან კოლეგას, როგორც დამქირავებელი?
პასუხები: 9 და 10- მხარდამჭერები 7 და 8- ნეიტრალურები; 1-6 მოწინააღმდეგები.
საბოლოო შედეგი პერსონალის მხარდაჭერის სუფთა მაჩვენებელი ტოლია მხარდამჭერების პროცენტს გამოკლებული მოწინააღმდეგეების პროცენტი

რისკის მართვა

კეთილსინდისიერებისა და ანგარიშვალდებულობის კულტურის შექმნა

ჩვენ ვავლენთ, ვაფასებთ, ვმართავთ და ვაკონტროლებთ ჩვენს წინაშე არსებულ რისკებს, ინტეგრირებული კონტროლის სისტემის საშუალებით, რომელიც გამყარებულია ოფიციალური წესებითა და პროცედურებით, ზუსტად განსაზღვრული უფლებამოსილების დონეებით და ყოვლისმომცველი ანგარიშგებით. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო ადასტურებს, რომ ჩვენი სისტემა გამოცდილია წლების განმავლობაში და ამ წლიური ანგარიშის დამტკიცების თარიღისთვის და რომ ის ინტეგრირებულია როგორც ჩვენი ბიზნეს საქმიანობის დაგეგმაში, ასევე მისი სიცოცხლისუნარიანობის შეფასების პროცესში.

მიმოხილვა

ჩვენი სამეთვალყურეო საბჭო, რომელსაც დახმარებას უწევს მისი აუდიტის და კორპორატიული მართვისა და რისკის კომიტეტები და დირექტორთა საბჭო, საბოლოოდ პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკის მართვასა და შიდა კონტროლზე. ბანკი დარწმუნებულია, რომ იმისთვის, რომ ჰქონდეს ეფექტური რისკის მართვის სისტემა, საჭიროა ძლიერი რისკის მართვის კულტურა ბანკის ფარგლებში და აქედან გამომდინარე, რისკის მართვა ინტეგრირებულია ყოველდღიურ ბიზნეს საქმიანობის პირობებში. ბანკი ცდილობს შექმნას გარემო, სადაც ღიად და გამჭვირვალედ ჩანს, თუ როგორ მიიღება გადაწყვეტილებები და იმართება რისკები, და სადაც ბიზნეს მენეჯერები ანგარიშვალდებულნი არიან თავიანთ საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკების მართვაზე და შიდა კონტროლის პროცესებზე. ბანკის კულტურა ასევე ცდილობს უზრუნველყოს, რომ რისკის მართვა იყოს ეფექტური, მომავალზე ორიენტირებული და თანმიმდევრული.

ჩვენი სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭოს მანდატი მოიცავს ბანკის რისკისადმი მიდრეკილებასა და რისკისადმი ტოლერანტულობის შეფასებას, ასევე, რისკის საფრთხეების მონიტორინგს, რათა ბანკის წინაშე არსებული მთავარი რისკების ხასიათი და მოცულობა შეესაბამებოდეს ბანკის საერთო და სტრატეგიულ მიზნებს.

სამეთვალყურეო საბჭო ანგარიშვალდებულია სისტემის ეფექტურობისა და რისკის მართვის პროცესის და შიდა კონტროლის შემოწმებაზე. ამ ვადებულების შესრულებაში მას დახმარებას უწევს აუდიტისა და კორპორატიული მართვის და რისკის კომიტეტები. სამეთვალყურეო საბჭოს, კომიტეტისა და დირექტორთა საბჭოს დონეზე, ჩვენ შევიმუშავეთ ოფიციალური წესები და პროცედურები, რომლებიც განმარტავს თუ როგორ უნდა მოხდეს რისკების სისტემატური გამოვლენა, შეფასება, შეჯამება, მართვა და მონიტორინგი.

თითოეული ბიზნესი მონაწილეობს რისკის მართვის პროცესში და ავლენს იმ მთავარ რისკებს, რომელიც გამოიყენება მისი ბიზნესის მიმართ. ჯგუფის წინაშე არსებული გაურკვევლობებს და მთავარი რისკები გამოვლენილია მისი „ქვემოდან-ზემოთ“ ტექნოლოგიის პროცესის გამოყენებით.

ყოველდღიურ რეჟიმში ბანკის დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკის მართვასა და სხვა შიდა კონტროლის წესებსა და პროცედურებზე. ჩვენი რისკის კულტურის საფუძველზე, მენეჯერებს გააჩნიათ რისკები მათი ფუნქციების შესრულებასთან დაკავშირებით. ბიზნესის ნებისმიერ დონეზე გამოვლენილი თითოეული რისკისთვის რისკი იზომება, რბილდება (თუ შესაძლებელია) ჩვენი პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად, რაც ექვემდებარება მონიტორინგს. მენეჯერები ვალდებული არიან განაცხადონ გამოვლენილი რისკის შესახებ და რეაგირება მოახდინონ ასეთ რისკებზე მუდმივად და ხშირად. დირექტორთა საბჭო რეგულარულად განიხილავს ქვემოდან-ზემოთ პროცესს დამოუკიდებელი გამოწვევის უზრუნველყოფით და რისკის მართვის შეფასებით და შიდა კონტროლი პოლიტიკის და პროცედურების საშუალებით. ჩვენი ანგარიშგების პროცესი საშუალებას იძლევა ძირითადი რისკების მართვა მოხდეს შესაბამისი უფლებამოსილების დონეზე და უზრუნველყოს მეტი დამაჯერებლობა კომიტეტებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის. ძირითადი სახეცვლილებები, რომლებიც გავლენას ახდენს ჩვენს მთავარ რისკებზე და დაკავშირებულ შერბილების ღონისძიებებზე მოწმდება კვარტალურად (ან უფრო ხშირად, თუ აუცილებელია, სიტუაციიდან გამომდინარე სცილდება რეგულარული ანგარიშგების პროცესს) აუდიტის და კორპორატიული მართველობის და რისკის კომიტეტების მიერ, ყარემოებიდან გამომდინარე, და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. ჯგუფის წინაშე არსებული მთავარი რისკები და გაურკვევლობები ვლინდება ზემოთ მითითებული პროცესების საშუალებით.

ამ მთავარი რისკების დაგაურკვევლობების აღწერა, მათ შორის ბოლოდროინდელი ტრენდები და პერსპექტივები, ასევე შერბილების ღონისძიებები, შეგიძლიათ იხილოთ ანგარიშის 75 – 83 გვერდებზე.

შიდა კონტროლი

სამეთვალყურეო საბჭო ვალდებულია შეამოწმოს და დაამტკიცოს შიდა კონტროლის ჯგუფის სისტემა და მისი ადეკვატურობა და ეფექტურობა. კონტროლი ს ღონისძიებები მოწმდება რათა გარანტირებული იყოს ჩვენს წინაშე არსებული რისკების ეფექტური მართვა. გარკვეული საკითხები -როგორიცაა მთავარი კაპიტალური დანახარჯების დამტკიცება, მნიშვნელოვანი შენაძენები ან გაყიდვები და მთავარი კონტრაქტები- ექსკლუზიურად სამეთვალყურეო სბაჭოს პრეროგატივაა, სხვა საკითხებზე, სამეთვალყურეო საბჭოს ხშირად ეხმარება როგორც აუდიტის და კორპორატიული მართვის , ასევე რისკის კომიტეტები.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე მათ შორის ჯგუფის კონსოლიდაციის პროცესზე შიდა კონტროლთან დაკავშირებით, ჩვენი ფინანსური პროცედურები მოიცავს სისტემის, ტრანსაქციულ და მენეჯმენტის კონტროლის ღონისძიებებს. ჯგუფმა მოამზადა დეტალური ყოველთვიური ანგარიშები, რომელიც მოიცავს შედარებასთან ერთად შედეგების ანალიზს, რელევანტურ სტრატეგიულ გეგმებს, ბიუჯეტს, პროგნოზებსა და წინასწარ შედეგებს. ისინი წარმოდგენილია და მათ ამოწმებს დირექტორთა საბჭო, ყოველ კვარტალში – ბანკის მთავარი ფინანსური დირექტორის მოადგილე, და ფინანსური ჯგუფის სხვა წევრები განიხილავენ ფინანსური ანგარიშგების და დაკავშირებული შიდა კონტროლის ღონსძიებებს აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის კომიტეთან ერთად, რომელიც მნიშვნელოვანი გამოვლენილი შედეგების შესახებ აცნობებს სამეთვალყურეო საბჭოს. აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი ასევე კვარტალურად განიხილავს ნახევარი წლის და სრული წლის ფინანსურ ანგარიშგებებს და აცხადებს შესაბამის შედეგებს, და აცნობებ სამეთვალყურეო საბჭოს. გარეშე და შიდა აუდიტორები ესწრებიან აუდიტისა და კორპორატიული მმართვეობის კომიტეტის კრებას, და აუდიტის კომიტეტი ხვდება მათ რეგულარულად როგორც დირექტორთა საბჭოსთან ერთად, ასევე მის გარეშე.

ჩვენი აუდიტის და კორპორატიული მმარველობის და რისკის კომიტეტები ამოწმებენ საოპერაციო და რისკთან შესაბამისობის შიდა კონტროლის ღონისძიებებს ბანკის რისკების მთავარი დირექტორის მოადგილესთან და საწარმოო საკითხების დირექტორთან, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლისა (AML) და შესაბამისობის განყოფილების ხელმძრვანელთან, შიდა აუდიტის ხელმძღვანელთან და დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრებთან ერთად, კვარტალში ერთხელ. ნებისმიერი გამოვლენილი პრობლემის შესახებ ეცნობება სამეთვალყურეო საბჭოს. სამეთვალყურეო საბჭო ასევე იღებს რეგულარულ განცხადებებს უშუალოდ ბანკის თითოეული რისკის განყოფილებიდან. მთავარი რისკი და შიდა კონსტროლის საკითხები განხილულია თითოეულ განცხადებაში. შიდა აუდიტი ამოწმებს რისკის სფეროების რაოდენობას აუდიტისა და კორპორტაიული მმართველობის კომიტეტის მიერვე დამტკიცებული წლიურ პროგრამის საშუალებით. ნებისმიერი მნიშვნელოვანი საკითხი ან რისკები, რომლებიც წარმოიქმნა შიდა აუდიტის საშუალებით ეცნობა აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტს, რომელიც აკონტროლებს რომ შესაბამისი ღონისძიებები განხორციელდეს დამაკმაყოფილებელი გადაწყვეტილების უზრუნველყოფისთვის. შიდა აუდიტის ხელმძღვანელს აქვს პირდაპირი კავშირი უფლება აუდიტისა და კორპორატიული კომიტეტის თავმჯდომარის წინაშე.

ჩვენი შიდა კონტროლის სისტემები ასევე მხარდაჭერილია ჩვენი შეტყობინების პოლიტიკით, რომელსაც ახლავს ონლიან რეჟიმში შეტყობინების პოლიტიკა, რაც საშუალებას აძლევს თანამშრომლებს და კლიენტებს ანონიმურად წარმოადგინონ დარღვევების შესახებ ინფორმაცია. შეტყობინების პოლიტიკაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება სამეთვალყურეო საბჭოს, და სამეთვალყურეო საბჭო და აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი იღებს კვარტალურად და გარემოებიდან გამომდინარე პოლიტიკის მოქმედების შესახებ ბანკის ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლისა (AML) და შესაბამისობის განყოფილების ხელმძრვანელისგან ინფორმაციას ნებისმიერ მნიშვნელოვან საკითხებთან დაკავშირებით.

ეფექტურობის შემწომება

ყოველ წელს, ჩვენ ვამოწმეთ ჩვენი რისკის მართვის პროცესების და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას, აუდიტისა და კორპორატიული მმრთველობის და რისკის კომიტეტების დახმარებით. ეს შემოწმება მოიცავს ყველა მატერიალურ სისტემებს, მათ შორის ფინანსურ, საოპერაციო და შესაბამისობის კონტროლის ღონისძიებები. უკანასკნელმა შემოწმებამ მოიცვა 2019 წლის 31 დეკემბრამდე ფინანსური წელი და მოიპოვა დასტური დირექტორთა საბჭოსა და შიდა აუდიტის განყოფილებიდან. სამეთვალყურეო საბჭოს შეუძლია დაასკვნას გონივრულად , რომ სათანადო შიდა კონტროლის ღონისძიებები და რისკის მართვის სისტემები შენარჩუნდეს და იმოქმედოს ეფექტურად 2019 წლის განმავლობაში, და რომ სისტემამ განაგრძოს ეფექტურად ოპერირება ამ წლიური ანგარიშის დამტკიცების თარიღამდე, ამ შემოწმებამ არ გამოავლინა მნიშვნელოვანი სუსტი და უარყოფითი მხარეები სისტემებში. რადგან ჩვენ არ გამოვავლინეთ რაიმე მნიშვნელოვანი ნაკლი ან სუსტი მხარე, ჩვენ ვაგრელებთ ჩვენი სისტემის გაუმჯობესებას და მთავარი რისკების განსაკუთრების კი გამოკვეთილი რისკების, შემდგომი შერბილების მიმართულებით.

ბანკის რისკის მართვა

ბანკი არის ჯგუფის შემოსავლების მთავარი ოპერატორი და მოქმედებს ფინანსური მომსახურების სექტორში, ამიტომ მისი რისკის მართვა და შიდა კონტროლის სისტემები ფუნდამენტურია ამ ჯგუფისთვის. ეს ბანკის რისკის მართვის ორგანოების მიერ განხორციელებული სამუშაო უბრუნდება უშუალოდ ჯგუფს.

ბანკის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ბანკის რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემა აღწერილია ქვემოთ.

ბანკის როლი რისკის მართვის მთლიან სტრუქტურაში

რისკის მართვა ფუნდამენტური მნიშვნელობისაა ჯგუფისთვის და ჯგუფის ოპერაციების მნიშვნელოვანი ელემენტია. ბანკის ოპერაციებისთვის დამახასიათებელი მთავარი რისკებია: საკრედიტო რისკი, ლიკვიდურობის რისკი, ბაზრის რისკი (მათ შორის, სავალუტო და გაცვლითი კურსის რისკები) და საოპერაციო რისკები და სამართლებრივი რისკები. მომდევნო პარაგრაფებში აღწერილია ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა და ამ რისკებთან დაკავშირებული პროცედურები. ბიზნეს რისკები, როგორიცაა გარემოს, ტექნოლოგიის და მრეწველობის ცვლილება, კონტროლდება ბანკის სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესის საშუალებით.

ბანკის რისკის მართვის სისტემა ეფუძნება ნებისმიერი ოპერაციის პერიოდში რისკის მუდმივად შეფასების პრინციპს და მოიცავს შემდეგ ეტაპებს:

- რისკის იდენტიფიკაცია;
- კონკრეტული რისკის რაოდენობრივი და ხარისხობრივი შეფასება;
- მისაღები რისკის დონის განსაზღვრა;
- რისკის მონიტორინგი და ზიანის შემცირება;
- მიმდინარე მონიტორინგი და კონტროლი, რაც ეფექტური კორექტირებების საშუალებას იძლევა რაიმე ნეგატიური ცვლილების აღმოჩენის შემთხვევაში იმ მონაცემებში, რომლებზე დაყრდნობითაც გაკეთდა წინასწარი რისკის შეფასება;
- რისკის მართვის სისტემის ეფექტიანობის ანალიზი.

ბანკის რისკის მართვის ორგანოები

ბანკის რისკის მართვის ორგანოები

ბანკის რისკის მართვის მთავარი ორგანოები არის: სამეთვალყურეო საბჭო, აუდიტის და კორპორატიული მართვის კომიტეტი, რისკის კომიტეტი, მმართველი საბჭო, შიდა აუდიტი, საკრედიტო კომიტეტი, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO) , ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის და შესაბამისობისა და იურიდიულ დეპარტამენტი. სამეთვალყურეო საბჭო , აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი და რისკის კომიტეტი ასრულებს იმავე როლს რასაც ჯგუფის საბჭო, ჯგუფის აუდიტის კომიტეტი და ჯგუფის რისკის კომიტეტი ბანკის დონეზე.

დირექტორთა საბჭო. დირექტორთა საბჭოს აქვს საერთო პასუხისმგებლობა ბანკის აქტივის, ვალდებულებისა და რისკის მართვის აქტივობებზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე. იმისთვის, რომ ეფექტურად განხორციელდეს რისკის მართვის სისტემა, დირექტორთა საბჭო გადასცემს ინდივიდუალურ რისკის მართვის ფუნქციებს ბანკის ფარგლებში სხვადასხვა გადაწყვეტილების მიმღებსა და აღმასრულებელ ორგანოს.

შიდა აუდიტის დეპარტამენტი. შიდა აუდიტის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ბანკის ოპერაციების, მოქმედებების, სისტემებისა და პროცესების რეგულარულ შემოწმებასა და აუდიტზე, რათა შეაფასოს და მოიპოვოს გონივრული, დამოუკიდებელი და ობიექტური მხარდაჭერა და დამატებითი ღირებულებისა და ბანკის ოპერაციების გაუმჯობესებისთვის საჭირო საკონსულტაციო მომსახურებები.
ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი დამოუკიდებელია ბანკის დირექტორთა საბჭოსგან. ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი ინიშნება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ და ანგარიშს აბარებს უშუალოდ ბანკის აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტს. ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი განიხილავს ყველა შეფასებას ბანკის მმართველ საბჭოსთან და ანგარიშს აბარებს ბანკის აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტს მის მიერ გამოვლენილი შედეგებისა და რეკომენდაციების შესახებ.
შიდა აუდიტის კომიტეტის მიზანია განსაზღვროს არის თუ არა დირექტორთა საბჭოს მიერ შექმნილი და დანერგილი ბანკის რისკის მართვის, შიდა კონტროლისა და კორპორატიული მართვის პროცესები ადეკვატური და ფუნქციონირებს საიმისოდ, რომ უზრუნველყოს:

- მატერიალური რისკები, რომელიც მოიცავს სტრატეგიულ, საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდურობის და საოპერაციო რისკებს, სათანადოდ იყოს იდენტიფიცირებული, შეფასებული, გაზომილი და მართული მთელს ბანკში, აუთსორსინგზე გადაცემული საქმიანობის ჩათვლით;
- სათანადოდ განხორციელდეს სხვადასხვა შიდა მმართველ ჯგუფებთან ურთიერთობა;
- მნიშვნელოვანი ფინანსური, მმართველობითი და საოპერაციო ინფორმაცია იყოს ზუსტი, საიმედო და დროული;
- ბანკი და მისი თანამშრომლები მოქმედებდნენ პატიოსნად და მათი ქმედებები შეესაბამებოდეს ნორმებს, სტანდარტებს, პროცედურებს და მოქმედ კანონმდებლობებსა და რეგულაციებს;
- რესურსების შეძენა ხდებოდეს ეკონომიურად, გამოიყენებოდეს ეფექტურად, და დაცული იყოს ადეკვატურად;
- პროგრამები, გეგმები და მიზნები სრულდებოდეს; და
- მნიშვნელოვანი საკანონმდებლო ან მარეგულირებელი საკითხები, რომლებიც გავლენას ახდენენ ორგანიზაციაზე, გამოვლინდეს და იმართოს დროულად და სათანადოდ.

იმისთვის, რომ შეასრულოს თავისი ფუნქციები, ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტს შეუზღუდავად მიუწვდება ხელი ბანკის ყველა ფუნქციაზე, ჩანაწერებზე, ქონებასა და პერსონალზე.

საკრედიტო კომიტეტი. ბანკს აქვს ხუთი საკრედიტო კომიტეტი (ერთობლივად „საკრედიტო კომიტეტები"), სადაც თითოეული პასუხისმგებელია ფიზიკური პირებისა და შეძლებული კლიენტების, კორპორატიული სესხების და კონტრაგენტების სესხებთან დაკავშირებით ბანკის საკრედიტო რისკის ზედამხედველობასა და მართვაზე. ეს სამი კომიტეტია: ფიზიკური კლიენტების საბანკო მომსახურების კომიტეტი, კორპორატიული საბანკო მომსახურების საკრედიტო კომიტეტი და ფინანსური და სამთავრობო კონტრაგენტის რისკის მართვის კომიტეტი (FGCRMC). ეს კომიტეტი მართავს, ამოწმებს და აკონტროლებს კონტრაგენტის რისკს ბანკის ფინანსურ და სამთავრობო კონტრაგენტებთან დაკავშირებით. თითოეული საკრედიტო კომიტეტი ამტკიცებს ინდივიდუალურ საკრედიტო ტრანზაქციას.

საკრედიტო კომიტეტის ქვეკომიტეტები საცალო და კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო კრედიტებისთვის

	ქვეკომიტეტი თავმჯდომარე	დასტურის ლიმიტი კორპორატიული საბანკო კრედიტებისთვის (აშშ)
რიგი I	შესაბამისი საკრედიტო რისკის დეპარტამენტის რისკის მენეჯერი	გამოკლებული 2.0 მილიონ აშშ დოლარზე ნაკლები
რიგი II	საკრედიტო რისკი დეპარტამენტის ხელმძღვანელი და მოადგილე	2.0 მილიონ აშშ დოლარსა და 10 მილიონ აშშ დოლარს შორის
რიგი III	ხელმძღვანელი/საკრედიტო რისკის შეფასება	10 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი

	ქვეკომიტეტი თავმჯდომარე	დასტურის ლიმიტი საცალო საბანკო კრედიტებისთვის (აშშ)
რიგი I	შესაბამისი საკრედიტო რისკის მართვის განყოფილება	200,000 აშშ დოლარზე ნაკლები
რიგი II	საკრედიტო რისკის მართვის განყოფილების ხელმძღვანელი	200,000 -სა და 2.0 მილიონ აშშდ-ს შორის
რიგი III	საკრედიტო რისკის შეფასება/შესაბამისი საცალო ბანკინგის მიმართულების ხელმძღვანელი	2.0 მილიონი აშშ დოლარზე მეტი

თითოეული საკრედიტო კომიტეტი შედგება რიგი ქვეკომიტეტებისგან. ფინანსური და სამთავრობო კონტრაგენტის რისკის მართვის კომიტეტი მოიცავს ორ ქვეკომიტეტს. ეს კომიტეტი შედგება ექვსი წევრისგან - გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით, გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხებში, დირექტორის მოადგილე კორპორატიული საინვესტიციო ბანკინგის მიმართულებით, რაოდენობრივი რისკის მართვის დეპარატმენტის ხელმძღვანელი, ხაზინის ხელმძღვანელი და სავაჭრო ფინანსების ხელმძღვანელი. ხმათა უმრავლესობა საკმარისია დასამტკიცებლად. თუ პოტენციური საკრედიტო მოცულობა აღემატება 10.0 მილიონ აშშ დოლარს, მაშინ გადაწყვეტილება მისაღებად გადაეცემა ALCO-ს.

ნაკლები მოცულობის საკრედიტო განცხადებებს ამტკიცებენ შესაბამისი საკრედიტო რისკის კომიტეტის საკრედიტო რისკის მენეჯერები. 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის მცირე და საშუალო საწარმოების სესხებს ამტკიცებს მცირე და საშუალო საწარმოების საკრედიტო რისკის ანალიზის განყოფილების ხელმძღვანელი. კორპორატიული სესხების საკრედიტო კომიტეტი შედგება სამი ქვეკომიტეტისგან. გენერალური დირექტორის მონაწილეობა საჭიროა 10.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის კრედიტის დროს. მსესხებელთა ერთი ჯგუფისთვის 35.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის ყოველი კრედიტის შემთხვევაში, აუცილებელია სამეთვალყურეო საბჭოს დასტური. ქვედა რგოლის ქვეკომიტეტები იკრიბებიან ყოველდღიურად, მაშინ როცა უფრო მაღალი რგოლის ქვეკომიტეტები ჩვეულებრივ იკრიბებიან სამჯერ-ოთხჯერ კვირაში. საკრედიტო კომიტეტების თითოეული ქვეკომიტეტი იღებს გადაწყვეტილებებს შესაბამისი წევრების ხმათა უმრავლესობით.

პრობლემური აქტივების კომიტეტს ხელმძღვანელობს ქვემოთ ჩამოთვლილიდან ერთ-ერთი: პრობლემური სესხების მართვის დეპარტამენტის ხელძღვანელი (პირველი დონე უკავშირდება 500,000 ლარამდე სესხებს), გენერალური დირექტორის მოადგილე ოპერაციების მიმართულებით (მეორე დონე უკავშირდება სესხებს 500,000-1,000,000 ლარის დიაპაზონში) და გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით (მესამე დონე უკავშირდება 1,000,000 ლარზე მეტ სესხებს). პრობლემური სესხების მართვის დეპარტამენტი მართავს ბანკის რისკებს პრობლემურ სესხებთან მიმართებაში და ანგარიშს აბარებს გენერალური დირექტორის მოადგილეს ოპერაციების მიმართულებით. გადაწყვეტილებები ყველა კორპორატიულ კრედიტებთან დაკავშირებით, რომელიც იმართება პრობლემური კრედიტების მართვის დეპარტამენტის მიერ ხორციელდება გენერალური დირექტორის მიერ, ოპერაციების მიმართულებით და გენერალური დირექტორის მიერ რისკის მიმართულებით,

კორპორატიული სესხების ამოღების კომიტეტს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით და ის პასუხისმგებელია სესხებთან დაკავშირებით ბანკის ყველა რისკის მონიტორინგზე, რომლებსაც მართავს კორპორატიული სესხების ამოღების დეპარტამენტი. კორპორატიული სესხების ამოღების დეპარტამენტი ანგარიშს აბარებს გენერალური დირექტორის მოადგილეს კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების მიმართულებით.

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO). აქტივისა და ვალდებულების მართვის კომიტეტი არის მთავარი რისკის მართვის ორგანო, რომელიც განსაზღვრავს კაპიტალის ადეკვატურობასთან, საბაზრო რისკებთან და შესაბამის ლიმიტებთან, დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკთან და შესაბამის ლიმიტებთან, საპროცენტო განაკვეთისა და წინასწარ გადახდის რისკებთან და შესაბამის ლიმიტებთან, ფულის ბაზრის საერთო პირობებსა და საკრედიტო რისკის ლიმიტებთან დაკავშირებულ წესებსა და მიმართულებებს. აქტივისა და ვალდებულების მართვის კომიტეტი ქმნის და პრაქტიკაში ნერგავს შესაბამის რისკის მართვისა და სტრეს ტესტის მოდელებს და რეგულარულად აკონტროლებს არსებულ რისკის ლიმიტებთან შესაბამისობას, და ამტკიცებს არასტანდარტული პირობების სახაზინო გარიგებებს. კერძოდ, აქტივისა და ვალდებულების მართვის კომიტეტი:

- განსაზღვრავს ფულის ბაზრის საკრედიტო რისკის მოცულობას / კრედიტის ლიმიტებს;
- განსაზღვრავს ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებს სადღეღამისო პოზიციებთან დაკავშირებით;
- განსაზღვრავს „სტოპ-ლოსის“ ლიმიტებს სავალუტო ოპერაციებისა და ფასიანი ქაღალდებისათვის;
- აკონტროლებს არსებულ სავალუტო რისკთან, საპროცენტო განაკვეთის რისკთან და დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკთან დაკავშირებული რისკის მართვის მოდელებთან შესაბამისობას;
- განსაზღვრავს სხვადასხვა ვადიანობის მიხედვით საპროცენტო განაკვეთების დიაპაზონებს, რომლებშიც ბანკს შეუძლია განათავსოს თავისი ლიკვიდური აქტივები და მოიზიდოს დაფინანსება, და
- ამოწმებს ფინანსური დეპარტამენტის და ფინანსური და სამთავრობო კონტრაგენტის რისკის მართვის კომიტეტის მიერ მომზადებულ სხვადასხვა სტრეს ტესტებსა და კაპიტალის ადეკვატურობის მოდელებს.

აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი და კომიტეტი იკრიბება ნებისმიერ დროს, როცა ის ამას საჭიროდ ჩათვლის, და გადაწყვეტილებების მიღება ხდება მისი წევრების ხმათა უმრავლესობით. აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის წევრები არიან: გენერალური დირექტორი, გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხში, გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით, გენერალური დირექტორის მოადგილე კორპორატიული საბანკო საქმიანობის მიმართულებით, გენერალური დირექტორის მოადგილე ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურების მიმართულებით, და სახაზინო დეპარტამენტის ხელმძღვანელი. აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი ყოველთვიურად განიხილავს გასული პერიოდების ფინანსურ ანგარიშგებებს და ინდექსებს, მათ შორის, ბანკის ლიმიტებს/კოეფიციენტებს, ბალანსს, ოპერაციების ანგარიშგებებს, დაფარვის ვადიანობის დეფიციტს, საპროცენტო პოზიციას, კურსის ცვლილებებს, სავალუტო რისკის, საპროცენტო განაკვეთის რისკის და დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკის ანგარიშგებებს, მთლიანი ფულადი ნაკადების ანალიზს, კლიენტის ფულადი ნაკადების ანალიზს და კონცენტრაციის რისკის ანალიზს, და ასევე სამომავლო პროგნოზებს, სხვა ფინანსურ ანალიზს და მომავალი ზრდის გეგმებს.

აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი არის კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის, ასევე შესაბამისი რისკების იდენტიფიკაციისა და მართვის მთავარი მმართველი ორგანო. აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი განსაზღვრავს ლიმიტებს და განიხილავს ამ ლიმიტების ფაქტობრივ შესრულებას, როგორც სებ-ის, ასევე, ბაზელ I-ის და ბაზელ II/III-ის კაპიტალის ადეკვატურობის რეგულაციებთან მიმართებაში. ფინანსური დეპარტამენტი პასუხისმგებელია რეგულარულ ყოველთვიურ მონიტორინგზე და ანგარიშის ჩაბარებაზე, რომელშიც გამოჩნდება სებ-ის, ბაზელ I-ის და და ბაზელ II/III-ის კაპიტალის ადეკვატურობის შესაბამისობა თავდაპირველ განცხადებებთან და აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის პოლიტიკებთან. კაპიტალის ადეკვატურობის მართვა, ასევე, ბანკის წლიური და ექვსთვიანი ბიუჯეტის დამტკიცება და ბიუჯეტის განხილვის პროცესები, ბანკის ყოველთვიური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია. ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს სებ-ის, ბაზელ I-ისა და ბაზელ II/III-ის კაპიტალური ადეკვატურობის ფაქტობრივ ანგარიშებს, ასევე, მათ პროგნოზებსა და ბიუჯეტებს და სხვადასხვა სტრეს სცენარებს ორივე რეგულაციისთვის, ხოლო, აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი და დირექტორთა საბჭო რეგულარულად განიხილავს მათ, გამოავლენს რისკებს, გასცემს რეკომენდაციებს, და საჭიროების შემთხვევაში, წარმოადგენს სამოქმედო გეგმებს.

იურიდიული დეპარტამენტი. იურიდიული დეპარტამენტის მთავარი მიზნებია იმის უზრუნველყოფა, რომ ბანკის საქმიანობები შეესაბამებოდეს მოქმედ კანონმდებლობას და მინიმუმამდე ამცირებდეს სამართლებრივი რისკების მატერიალიზაციიდან წარმოქმნილ დანაკარგებს. იურიდიული დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ბანკის საქმიანობებში სამართლებრივი რისკების დროულად გამოვლენისთვის საჭირო მექანიზმების გამოყენებასა და განვითარებაზე, ბანკის საქმიანობის გამოძიებაზე,რათა გამოვლინდეს ნებისმიერი სამართლებრივი რისკი, გამოვლენილი სამართლებრივი რისკების აღმოსაფხვრელად ყველა აუცილებელი ღონისძიებების დაგეგმვასა და განხორციელებაზე, ბანკის სახელით სასამართლო პროცესებში მონაწილეობაზე, საჭიროების შემთხვევაში, და ბანკის იურიდიული დოკუმენტაციის ფორმატიანობის გაზრდის შესაძლებლობების შესწავლასა და მისი ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობებში დანერგვაზე. იურიდიული დეპარატმენტი ასევე პასუხისმგებელია ბანკის და/ან მისი შვილობილი კომპანიების სტრუქტურული დაწყოფებისთვის იურიდიული დახმარების გაწევაზე.

ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა (AML) და შესაბამისობა. ბანკის ფულის გათეთრებასთან ბრძოლისა და შესაბამისობის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ბანკის ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის პროგრამის დანერგვაზე (მათ შორის, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის პოლიტიკასა და პროცედურების შემუშავებაზე, ტრანზაქციის მონიტორინგსა და ანგარიშგებაზე, და თანამშრომლების ტრენინგზე) მთელს ბანკში და მის შვილობილ კომპანიებში. ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის პროგრამა ეფუძნება საერთაშორისო ორგანიზაციების, მათ შორის, FATF/Basel-ის, ევროპის პარლამენტის, აშშ-ს სანქციების პროგრამების სახაზინო დეპარტამენტის რეკომენდაციებს, დირექტივებსა და მოთხოვნებს, და ასევე, ადგილობრივ რეგულაციებს. ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი ახორციელებს ბანკის ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის სისტემებისა და კონტროლების შეფასებებს და უზრუნველყოფს შიდა კონტროლის ღონისძიებების დამოუკიდებლობას.

ბანკმა მიიღო რისკზე დაფუძნებული მიდგომა ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების რისკების მიმართ, მათ შორის, ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის საერთო პოლიტიკა, კლიენტების მიღების პოლიტიკა და ფინანსური სანქციების შესაბამისობის პოლიტიკა. ბანკის რისკზე დაფუძნებული მიდგომა ნიშნავს, რომ ის იყენებს გაფართოებულ ფინანსურ ექსპერტიზას ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების რისკების მიმართ, ის განსაზღვრავს პროდუქტების, კლიენტების, მომსახურებების და იურისდიქციების მაღალი რისკის კატეგორიებს.

ბანკი ვალდებულია შეატყობინოს საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურს ყველა ტრანზაქციის შესახებ, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ეს ანგარიშები ამჟამად წარმოდგენილია ფულის გათეთრებასთან ბრძოლისა და შესაბამისობის დეპარტამენტის მიერ ელექტრონული ფორმით კავშირს გარეთ რეჟიმში. ანგარიშგების პროცესი სრულად ავტომატიზებულია და გამყარებულია სპეციალური პროგრამული აპლიკაციით. უფრო მეტიც, ბანკი იყენებს ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის სპეციალურ პროგრამულ უზრუნველყოფას, რომელიც აკმაყოფილებს ინდუსტრიის მოთხოვნებს. ეს პროგრამა მოიცავს სანქციების, ასევე, აკრძალული პირებისა და ორგანიზაციების ჩამონათვალს, რომელიც განსაზღვრულია OFAC-ის, ევროკავშირის, გაეროსა და სხვა მსგავსი ორგანოების მიერ. მათ შორი გლობალური ახალი ამბები მონაცემთ ბაზა). ის საშუალებას იძლევა განხორციელდეს ყველა ტრანზაქციის სრულად ავტომატიზებული მონიტორინგი სპეციალური სიის მიხედვით. იმისათვის, რომ გამოავლინოს საეჭვო ტრანზაქციები.

ბანკს აქვს მარეგილირებელი ცვლილებოს მართვის პროცესი, რომელიც უზრუნველყოფს ახალ რეგულაციებთან დროულ შესაბამიობას, მათ შორის კონკრეტული სამოქმედო გეგმების მომზადებას, მონიტორინგს უწევს განხორციელების პროცესს და ზრდის ცნობიერებას თანამშრომლების ტრენინგის პროგრამის საშუალებით.

რისკის მართვის სისტემის დამნერგავი ორგანოები

ბანკის რისკის მართვის სისტემა ხორციელდება შემდეგი ორგანოების მიერ: საკრედიტო რისკის მართვის, რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკის ანალიზის დეპარტამენტი, ხაზინის, საოპერაციო რისკის მართვის, იურიდიული, ფულის გათეთრებასთან ბრძოლისა და რეგულაციებთან შესაბამისობის და უსაფრთხოების დეპარტამენტები, ფინანსური დეპარტამენტი და სხვა დეპარტამენტები. საკრედიტო რისკის მართვის, რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკის ანალიზის დეპარტამენტი და საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტები ანგარიშს აბარებენ გენერალური დირექტორის მოადგილეს რისკების მიმართულებით, ხოლო, იურიდიულ დეპარატმენტს ზედამხედველობას უწევს გენერალური იურიდიული კონსულტანტი, რომელიც პირდაპირ ანგარიშვალდებულია გენერალური დირექტორის წინაშე. ფინანსური დეპარტამენტი და სახაზინო დეპარტამენტი ანგარიშვალდებულნი არიან ფინანსების საკითხებში გენერალური დირექტორის მოადგილის წინაშე. ფულის გათეთრებასთან ბრძოლისა და შესაბამისობის დეპარტამენტი ანგარიშვალდებულია ოპერაციების მიმართულებით გენერალური დირექტორის მოადგილის წინაშე.

რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკის ანალიზის დეპარატამენტი, ხაზინასთან კოორდინაციით, ახორციელებს ბანკის საბაზრო რისკის პოლიტიკას, არსებულ ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებთან, კონტრაგენტის ლიმიტებთან, შესაძლო დანაკარგების VAR ლიმიტებთან და აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ განსაზღვრული საპროცენტო განკვეთის პოლიტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფით.

სახაზინო დეპარტამენტი მართავს ბანკის აქტივებსა და ვალდებულებებს და მის მთლიან ფინანსურ სტრუქტურას, და ასევე უპირატესად პასუხისმგებელი არიან დაფინანსების და ბანკის ლიკვიდურობის რისკების მართვაზე.

ის მართავს სავალუტო კურსებს, ფულის ბაზარს, ფასიანი ქაღალდების პორტფელს და დერივატივების ოპერაციებს, აკონტროლებს ამ ოპერაციებისთვის აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ განსაზღვრულ ლიმიტებთან შესაბამისობას. სახაზინო დეპარტამენტი ასევე პასუხისმგებელია მოკლევადიანი ლიკვიდურობისა და სახაზინო თანხების ნაკადის მართვაზე, და აკონტროლებს ნაღდი ფულის მოცულობას ბანკის ბანკომატებში და მის სერვის ცენტრებში.

საკრედიტო რისკის მართვის დეპარატმენტი მართავს საკრედიტო რისკებს კონკრეტულ მსესხებლებთან დაკავშირებით და ფასებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკებს. ის პასუხისმგებელია ბანკის საკრედიტო პოლიტიკასთან შესაბამისობასა და ბანკის სესხის პორტფელის ხარისხის მართვაზე.

პორტფელის რისკების მართვის დეპარატმენტი მართავს და აფასებს საკრედიტო რისკებს კონკრეტულ მსესხებლებთან დაკავშირებით და აფასებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკებს და პასუხისმგებელია საკრედიტო დანაკარგების მინიმუმამდე შემცირების მიზნით საკრედიტო პორტფელის ხარისხის გაუმჯობესების შესახებ რეკომენდაციების უზრუნველყოფაზე. ის შეიმუშავებს ბანკის პორტფელის ხარისხის კონტროლის მოდელებს/მეთოდებს და უზრუნველყოფს ბანკის საკრედიტო პოლიტიკასა და არსებულ ლიმიტებთან შესაბამისობას.

საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტი გამოავლენს და აფასებს საოპერაციო რისკს ბანკის პროცესებისა და ოპერაციების ფარგლებში. ის ასევე გამოავლენს კრიტიკული რისკის არეალებს ან გაზრდილი რისკის დონის მქონე ოპერაციების ჯგუფებს და ავითარებს შიდა კონტროლის პროცედურებს საიმისოდ, რომ შეამციროს რისკები, ბიზნეს პროცესის ხელახალი დაგეგმვის სქემის საშუალებით (სხვა საშუალებებთან ერთად), მათ შორის, დოკუმენტების ცირკულაციით, ინფორმაციის ნაკადებით, ფუნქციების განაწილებით, წებართვებითა და პასუხისმგებლობებით.

საინფორმაციო უსაფრთხოების დეპარტამენტი ამოწმებს და მართავს საქართველოს ბანკის კიბერ უსაფრთხოებისა და საინფორმაციო სისტემებს.

იურიდიული დეპარტამენტი ამოწმებს ყველა ცვლილებას, რომელიც კი ხდება კანონმდებლობასა და რეგულაციებში. ის ასევე უზრუნველყოფს ინფორმაციას საკანონმდებლო ცვლილებების შესახებ ყველა შესაბამის დეპარტამენტს ბანკის ფარგლებში. იურიდიული დეპარტამენტი მონაწილეობას იღებს კანონმდებლობის და რეგულაციების დოკუმენტების შედგენაში კანონმდებლებისა და მარეგულირებლების, გარკვეული ასოციაციების და სხვა პროფესიონალური ორგანოების თხოვნის შემდეგ.

საგადასახადო ანგარიშგება და საგადასახადო რისკების მართვის განყოფილება ფოკუსირებულია ბანკის საგადასახადო ორგანოებთან ურთიერთობაზე, უზრუნველყოფს პრაქტიკულ კონსულტაციას და ამოწმებს საგადასახადო მოთხოვნებთან შესაბამისობას ბანკის ფარგლებში,

თითოეულ ჩამოთვლილ დეპარტამენტს აქვს თავისი პოლიტიკა და/ან სახელმძღვანელოები, რომლებიც დამტკიცებულია ბანკის დირექტორთა საბჭოს და/ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ (საჭიროების შემთხვევაში). სახელმძღვანელოები და პოლიტიკები მოიცავს ყოვლისმომცველ განმარტებებს ტრანზაქციის თითოეულ ეტაპზე, მათ შორის, და არა მხოლოდ, სახელმძღვანელოებს, რომლებიც ხაზს უსვამს აქტივისა და ვალდებულების მართვის წესებს, სავალუტო ოპერაციების პროცედურებს, ფიქსირებული შემოსავლების ინვესტიციების მითითებებს, ფიზიკური პირების საბანკო საქმიანობის პროცედურებს, სადეპოზიტო პოლიტიკას და საკრედიტო პოლიტიკას.

რისკის შეფასება და ანგარიშგება

ბანკი აფასებს რისკს იმ მეთოდის გამოყენებით, რომელიც ასახავს როგორც მოსალოდნელ დანაკარგს, რომელიც შეიძლება წარმოიქმნას ნორმალურ გარემოებებში, ასევე მოულოდნელ დანაკარგებს, რომლებიც წარმოადგენს სხვადასხვა პროგნოზირების მოდელების საფუძველზე განსაზღვრულ საბოლოო ფაქტობრივი დანაკარგის მაჩვენებელს. ეს მოდელები იყენებს ძველი გამოცდილების საფუძველზე დაანგარიშებულ ალბათობებს, რომლებიც პერიოდულად კორექტირდება რათა ასახოს ეკონომიკური გარემო. ბანკი ასევე აკვირდება ყველაზე უარეს სცენარებს, რომლებიც შესაძლოა წარმოიქმნას უკიდურესი მოვლენების შემთხვევაში.

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი ძირითადად ხორციელდება ბანკის მიერ განსაზღვრული ლიმიტების საფუძველზე. ეს ლიმიტები ასახავს ბანკის ბიზნეს სტრატეგიას და საბაზრო გარემოს, ასევე იმ რისკის დონეს, რომელიც მისთვის მისაღებია, შერჩეულ ინდუსტრიებზე დამატებითი ყურადღების გამახვილებით. ბანკი ასევე ახორციელებს მიმდინარე მონიტორინგსა და კონტროლს, რომელიც ეფექტური კორექტირებების საშუალებას იძლევა იმ შემთხვევაში, თუ მოულოდნელი ცვლილება მოხდა იმ გარემოებებში, რომლებსაც ემყარებოდა რისკის წინასწარი შეფასებები. გარდა ამისა, ბანკი აკონტროლებს და ზომავს მთლიან რისკის აღების უნარიანობას, შეწონილი რისკის საფრთხესთან მიმართებაში, ყველა რისკის ტიპისა და აქტივობის ფარგლებში.
ბანკს აქვს მართვის საანგარიშგებო სისტემა, რომელიც მოითხოვს საკრედიტო რისკის მართვის, რაოდენობრივი რისკის მართვისა და ანალიტიკური, ფინანსური და სახაზინო დეპარტამენტებისგან, მოამზადონ გარკვეული ანგარიშები ყოველდღიურად და ყოველთვიურად. ყოველდღიურად, თითოეულმა დეპარტამენტმა უნდა მოამზადოს ოპერაციების ანგარიშები, ბალანსი და ხაზინის ანგარიში (რომელიც მოიცავს ბანკის ღია სავალუტო პოზიციებს, ფულის ნაკადებს, ლიმიტებს და სხვა ბანკებში საკორესპონდენტო ანგარიშებზე ნაშთებს), და იმის დამადასტურებელი დოკუმენტი, რომ სავალდებულო ფინანსურ კოეფიციენტებთან შესაბამისობა დაცული იყო. ყოველთვიურად წარმოდგენილი უნდა იყოს სტრუქტურული ლიკვიდურობის დეფიციტი ანგარიში, საპროცენტო განაკვეთის რისკის ანგარიში, ყოველთვიური ფინანსური ანგარიშგებები და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს კვარტალური ანგარიში, რომელიც მოიცავს ბანკის საქმიანობის ანალიზს ბიუჯეტთან მიმართებაში. ყველა ბიზნესიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა გაანალიზდეს, გაკონტროლდეს და გამოვლინდეს რისკები ადრეულ ეტაპზე. ეს ინფორმაცია წარმოდგენილია და განმარტება დირექტორთა საბჭოს და თითოეული ბიზნეს განყოფილების ხელმძღვანელს. ეს ანგარიში მოიცავს მთლიან საკრედიტო რისკებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებს და რისკის პროფილის ცვლილებებს. ხელმძღვანელობა ყოველთვიურად აფასებს საკრედიტო დანაკარგების რეზერვის გონივრულობას. ბანკის დირექტორთა საბჭო და სამეთვალყურეო საბჭო იღებს ყოვლისმომცველ რისკის ანგარიშს კვარტალში ერთხელ, რომელიც მოიცავს ყველა უცილებელ ინფორმაციას ბანკის რისკის შესაფასებლად და დასკვნების გასაკეთებლად.

კონკრეტული რისკის ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ყველა დონეზე ბანკის ფარგლებში, რათა ყველა განყოფილებას მიუწვდებოდეს ხელი ყოვლისმომცველ, რელევანტურ და განახლებულ ინფორმაციაზე. ბანკის დირექტორთა საბჭოსა და ბანკის ყველა შესაბამის თანამშრომელს ყოველდღიურად მიეწოდება მოკლე ინფორმაცია საბაზრო ლიმიტების გამოყენებაზე, კერძო ინვესტიციებისა და ლიკვიდურობის, ასევე, ნებისმიერი სხვა რისკის განვითარების შესახებ.

რისკის შემცირება და ჭარბი რისკის კონცენტრაცია

მთლიანი რისკის მართვის ფარგლებში, ბანკი იყენებს დერივატივებსა და სხვა ინსტრუმენტებს, რათა მართოს საპროცენტო განაკვეთების, უცხოური ვალუტების, საკრედიტო რისკების ცვლილებების შედეგად წარმოშობილი პოზიციები და ფორვარდული ტრანზაქციების შედეგად წარმოქმნილი პოზიციები. თუმცა, ეს დერივატივები გამიზნულია ჰეჯირებისთვის, ისინი არ აკმაყოფილებენ ჰეჯირების აღრიცხვის პრინციპებს.

საკრედიტო რისკების შესამცირებლად, ბანკი აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფას.

იმისათვის, რომ თავიდან იყოს აცილებული რისკების ჭარბი კონცენტრაცია, ბანკი ყურადღებას ამახვილებს დივერსიფიცირებული პორტფელის შენარჩუნებაზე. საკრედიტო რისკების გამოვლენილი კონცენტრაციები კონტროლდება და იმართება შესაბამისად. კონცენტრაციები წარმოიქმნება, როცა რამდენიმე კონტრაგენტი, ან შესაბამისი აქციონერები ჩართული არიან მსგავს ბიზნეს საქმიანობებში, ან იმ საქმიანობებში რომლებიც ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ რეგიონშია მოქცეული, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რომლის დროსაც ეკონომიკურ, პოლიტიკურ ან სხვა პირობებში განხორციელებული ცვლილებები მსგავს გავლენას იქონიებდა მათ მიერ საკონტრაქტო ვალდებულებების შესრულების უნარიანობაზე. კონცენტრაციები ასევე მოიცავს ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიან ნაშთთან შედარებით, დიდი და მნიშვნელოვანი კრედიტების კომბინირებულ, მთლიან პოზიციას.

კონცენტრაციები მიუთითებს ბანკის შედეგების შეფარდებით სენსიტიურობაზე იმ განვითარებებთან მიმართებაში, რომლებიც გავლენას ახდენენ კონკრეტულ ინდუსტრიაზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე. გამოვლენილი საკრედიტო რისკების კონცენტრაციები კონტროლდება და იმართება შესაბამისად.

საკრედიტო რისკი

განმარტება: საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ მსესხებელმა ან კონტრაგენტმა შეიძლება ვერ გადაიხადოს თანხები მთლიანად ან ნაწილობრივ, როცა მათი გადახდის დრო დადგება. საკრედიტო რისკი ძირითადად წარმოიქმნება ბანკის საკრედიტო საქმიანობის კონტექსტში.

ზიანის შემცირება: ბანკის საკრედიტო პოლიტიკის ზოგადი პრინციპები წარმოდგენილია საკრედიტო პოლიტიკებში. საკრედიტო პოლიტიკები ასევე გამოყოფს საკრედიტო რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცედურებს და ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის სისტემებს. საკრედიტო პოლიტიკები განიხილება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად, საჭიროების შემთხვევაში. ამ განხილვების შედეგად შემოიღება სესხის რესტრუქტურიზაციის ახალი ინსტრუმენტები. ბანკი ასევე იყენებს სებ-ის დარეზერვების მეთოდოლოგიას, რათა შესაბამისობაში იყოს სებ-ის მოთხოვნებთან.

ბანკი თავის საკრედიტო პოლიტიკას მართავს ინდივიდუალურ კორპორატიულ მსესხებლებთან ან დაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფებთან, სადაზღვევო კომპანიების ვალდებულებასთან, და საბანკო ოპერაციების ტიპებთან მიმართებაში რისკის დასაშვებ დონეზე ლიმიტების დაწესებით, და სებ-ის მიერ განსაზღვრული პოზიციების ლიმიტების დაცვით. ბანკი აკონტროლებს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას, ითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას ხელშეკრულების შესაბამისად და აკონტროლებს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას, როცა აფასებს კრედიტის სავარაუდო გაუფასურების გათვალისწინებით შექმნილი რეზერვის ადეკვატურობას. ბანკი ასევე ამცირებს თავის საკრედიტო რისკს უზრუნველყოფის მიღებით და სხვა უსაფრთხოების ღონისძიებების გამოყენებით. ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ არსებული პოზიციების შესაბამისი რისკები იმართება შიდა და გარე საბალანსო პოზიციებზე ლიმიტების დაწესებით, და ასევე, ანგარიშსწორების ლიმიტებით ისეთ სავაჭრო ტრანზაქციებთან მიმართებაში, როგორიცაა სავალუტო კონტრაქტები.

საკრედიტო კომიტეტი ამტკიცებს ინდივიდუალურ ტრანზაქციებს, ხოლო, საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტი განსაზღვრავს საკრედიტო რისკის კატეგორიებს და დარეზერვების განაკვეთებს, რომლებიც წარმოდგენილია დარეზერვების მეთოდოლოგიაში. გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით და საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტი ყოველთვიურად ამოწმებენ პორტფელის საკრედიტო ხარისხს და განსაზღვრავენ დარეზერვების განაკვეთებს, ბანკის გენერალურ დირექტორთან და ფინანსების საკითხებში გენერალური დირექტორის მოადგილესთან კონსულტაციების საფუძველზე.

ბანკის საკრედიტო ხარისხის შემოწმების პროცესი უზრუნველყოფს კონტრაგენტების კრედიტუნარიანობაში შესაძლო ცვლილებების ადრეულ ეტაპზე გამოვლენას, მათ შორის, უზრუნველყოფის საშუალებების რეგულარულ შეფასებას. კონტრაგენტის ლიმიტები განისაზღვრება საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის სისტემის მეშვეობით, რომელიც ანიჭებს რისკის რეიტინგს თითოეულ კონტრაგენტს. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება რეგულარულ გადახედვას. კრედიტის ხარისხის შემოწმების პროცესი საშუალებას აძლევს ბანკს შეაფასოს რისკების შედეგად წარმოქმნილი პოტენციური დანაკარგი, და განახორციელოს გამოსასწორებელი ღონისძიება. ბანკი აძლევს კლიენტებს გარანტიებს / აკრედიტივებს, რომლებმაც შესაძლოა ბანკს მოსთხოვოს მათი სახელით გადახდების განხორციელება. კლიენტებისგან ასეთი თანხების ამოღება ხდება გარანტიების / აკრედიტივების პირობების შესაბამისად. ისინი ბანკს უქმნიან სესხების მსგავს რისკებს და მათი შემცირება ხდება იმავე კონტროლის პროცესებისა და პოლიტიკის შესაბამისად.

სესხის დამტკიცების პროცედურა

კრედიტების დამტკიცების, კრედიტის ხარისხის მონიტორინგის, და არსებული კრედიტების გაგრძელების, რეფინანსირებისა და/ან რესტრუქტურიზაციის პროცედურები წარმოდგენილია ბანკის საკრედიტო პოლიტიკებში, რომლებსაც ამტკიცებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო და/ან დირექტორთა საბჭო. საკრედიტო კომიტეტები ამტკიცებენ ინდივიდუალურ ტრანზაქციებს.

ბანკი აფასებს კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო მომსახურებების კლიენტებს მათი ფინანსური მდგომარეობის, საკრედიტო ისტორიის, ბიზნეს ოპერაციების, ბაზრის პოზიციის, მართვის, აქციონერის მხარდაჭერის დონის, შემოთავაზებული ბიზნესის და ფინანსური გეგმის და შემოთავაზებული უზრუნველყოფის ხარისხის საფუძველზე. სათანადო საკრედიტო კომიტეტის შესაბამისი დონე პასუხისმგებელია კრედიტის დამტკიცებასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილების მიღებაზე, საკრედიტო მემორანდუმის საფუძველზე და, თუ საჭიროა, საკრედიტო რისკის მენეჯერის ანგარიშზე დაყრდნობით. კრედიტის დამტკიცების პროცედურა ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურებებთან დაკავშირებით დამოკიდებულია ფიზიკურ პირებზე გაცემული პროდუქტების ტიპზე.

კრედიტის დამტკიცების პროცედურა ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურებებთან დაკავშირებით დამოკიდებულია ფიზიკურ პირებზე გაცემული პროდუქტების ტიპზე. სამომხმარებლო კრედიტებთან დაკავშირებული განცხადებების, მათ შორის, საკრედიტო ბარათებისა და 50,000 ლარამდე ავტო სესხების დამტკიცება ხდება ქულების სისტემით. ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურების კლიენტების იპოთეკურ სესხებზე განაცხადი კეთდება იპოთეკური სესხის ოფიცრის მიერ და წარედგინება საკრედიტო რისკის მენეჯერს, რომელიც აფასებს საკრედიტო რისკებს და განსაზღვრავს კრედიტის მოცულობას და პირობებს, რომლებიც უნდა დამტკიცდეს საკრედიტო კომიტეტის შესაბამის დონეზე. მიკრო საფინანსო სესხების შემთხვევაში, კრედიტ ოფიცრები აფასებენ საკრედიტო განცხადებებს, ამზადებენ პროექტის ანალიზს და წარუდგენენ შეთავაზებებს შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს, რომელიც იღებს საბოლოო გადაწყვეტილებას. მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტის დასამტკიცებლად საჭიროა მცირე და საშუალო საწარმოების საკრედიტო რისკის ანალიზის განყოფილების ხელმძღვანელის მიერ. მიკრო სესხები 40,000 ლარამდე უნდა დამტკიცდეს ქულების შიდა მოდელით.

უზრუნველყოფა

ბანკი ჩვეულებრივ მოითხოვს საკრედიტო უზრუნველყოფას ან უზრუნველყოფის საგანს მის მიერ გაცემული სესხებისა და საკრედიტო სახსრების სანაცვლოდ. საკრედიტო უზრუნველყოფის მთავარი ფორმებია გარანტიები და ბანკში მსესხებლის ანგარიშზე არსებულ თანხებზე ან სხვა აქტივებზე მოთხოვნის უფლებები. კორპორატიული კრედიტორებისთვის უზრუნველყოფის მთავარი ფორმებია უძრავი ქონება, მოწყობილობები, ინვენტარი და სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები, ხოლო, ფიზიკურ პირებზე გაცემული კრედიტებისთვის – საცხოვრებელ ქონებაზე იპოთეკა. კორპორატიული კრედიტების შემთხვევაში, ბანკი ჩვეულებრივ მოითხოვს პერსონალურ გარანტიას მსესხებლის აქციონერებისგან. ბანკის შიდა სახელმძღვანელოს მითითებების შესაბამისად, უზრუნველყოფა წარმოდგენილი უნდა იყოს (თუ ის მოთხოვნილია) საიმისოდ, რომ დაფაროს ვალდებულებები ტრანზაქციის მთელი პერიოდის განმავლობაში.

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, კლიენტებზე გაცემული კრედიტების 86.9% უზრუნველყოფილი იყო. შემოთავაზებული უზრუნველყოფის შეფასების ანგარიში მზადდება აქტივის შეფასებისა და განკარგვის დეპარტამენტის მიერ ან მესამე მხარის აქტივის შეფასების კომიტეტის მიერ წარედგინება შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს, საკრედიტო განცხადებასთან და საკრედიტო რისკის მენეჯერის ანგარიშთან ერთად.

შეფასება

პოზიციის რისკები და ლიმიტები უნდა შემოწმდეს ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად. ბანკის შესაბამისობა საკრედიტო რისკის ლიმიტებთან მუდმივად მოწმდება საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტის მიერ. რეზერვი ეფუძნება მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგს (ECL), რომელიც უკავშირდება ვალდებულების შეუსრულებლობის ალბათობას მომდევნო 12 თვეში, თუ არ იქნება მნიშვნელოვანი ზრდა საკრედიტო რისკში კრედიტის გაცემის შემდეგ. რომელ შემთხვევაშიც რეზერვი ეფუძნება მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგებს აქტივის ექსპლუატაციის ბოლომდე. საკრედიტო დანაკარგის რეზერვი ეფუძნება მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას, რომელიც ითვალისწინებს წარსულ მოვლენებს, არსებულ მდგომარეობას და მომავალ ეკონომიკურ მდგომარეობას.

ბანკმა შექმნა მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების ფინანსური აქტივები კოლექტირდება და ინდივიდუალურ საფუძველზე, როცა ფინანსური აქტივი ან ფინანსური აქტივების ჯგუფი გაუფასურდება. ბანკი ქმნის მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგებს კონკრეტული მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის, ვადაგადაცილების დღეების რაოდენობის, კრედიტის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკში ცვლილებების, და იმ კომერციულ, ფინანსურ ან ეკონომიკურ პირობებზე არახელსაყრელი ცვლილებების ნებისმიერი პროგნოზის გათვალისწინებით, რომლებიც გავლენას ახდენს მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე და სხვა ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე, როგორიცაა გარეშე ბაზარი ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები. თუ შემდგომ პერიოდში გაუფასურების დანაკარგის თანხა შემცირდება და თუ ეს კლება შეიძლება ობიექტურად უკავშირდებოდეს გაუფასურების აღიარების შემდეგ წარმოქმნილ მოვლენას, ადრე აღიარებული გაუფასურების დანაკარგი აღდგება კორექტირებული რეზერვის ანგარიშით. გაუფასურების შედეგად დანაკარგების რეზერვის განსაზღვრა ეფუძნება რისკის ქვეშ არსებული აქტივების ანალიზს და ასახავს მოცულობას, რომელიც ბანკის ხელმძღვანელობის აზრით ადეკვატურია წარმოქმნილი დანაკარგების უზრუნველყოფისთვის მომავალზე ორიენტირებული ინფორმაციის გათვალისწინებით.

რეზერვები იქმნება მთლიანი საკრედიტო თანხის და დარიცხული პროცენტის მიხედვით. ბანკის შიდა საკრედიტო დანაკარგის რეზერვის მეთოდოლოგიის შესაბამისად, რომელიც ეფუძნება ფასს-ის მოთხოვნებს, ბანკი ყოფს თავის საკრედიტო პორტფელს მნიშვნელოვან და არამნიშვნელოვან კატეგორიებად. მნიშვნელოვანი კრედიტები განსაზღვრულია როგორც კრედიტები, რომლებიც აღემატება 1.0 მილიონ აშშ დოლარს, ხოლო, არამნიშვნელოვანი კრედიტები განსაზღვრულია, როგორც 1.0 აშშ დოლარზე ნაკლები თანხის კრედიტები. საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტი ახორციელებს ყველა დეფოლტირებული მნიშვნელოვანი კრედიტის ინდივიდუალურ შეფასებას. არადეფოლტირებული მნიშვნელოვან კრედიტებს ენიჭებათ კოლექტიური შეფასების კოეფიციენტი. რეზერვირების მიზნით, ყველა კრედიტი დაყოფილია სხვადასხვა ჯგუფად (როგორიცაა, იპოთეკური, სამომხმარებლო, მიკროსაფინანსო კრედიტები).

2005 წელს ბანკმა, გარკვეულ სხვა ქართულ ბანკებთან და საკრედიტო ინფორმაციის პროვაიდერ „საკრედიტო ინფორმაციის ჯგუფთან" ერთად შექმნა სს „კრედიტ ინფო ჯორჯია", რომელიც წარმოადგენს ცენტრალიზებულ საკრედიტო ბიუროს საქართველოში. 2005 წლის ივლისიდან, ყველა ქართული ბანკი უზიარებს მას ნეგატიურ საკრედიტო ინფორმაციას კლიენტებზე. 2009 წლიდან, ისინი აწვდიან და უზიარებენ სს „კრედიტ ინფო ჯორჯიას" პოზიტიურ და ნეგატიურ საკრედიტო ინფორმაციას კლიენტებზე.

2018 წლის 1 იანვრიდან გაცემული 1.0 მილიონ აშშ დოლარამდე კრედიტები, რომლებიც უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით ჩამოიწერება, თუ ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა 1,460 დღეზე მეტია. უზრუნველყოფის გარეშე კრედიტები და უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილის გარდა სხვა უზრუნველყოფილი კრედიტები ექვემდებარება ჩამოწერას, თუ ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა 150 დღეზე მეტია.

კორპორატიული კრედიტები და 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის კრედიტები, რომლებიც უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით, შეიძლება ჩამოიწეროს რისკის მიმართულების ბანკის გენერალური დირექტორისა და საკრედიტო რისკის დეპარტამენტის მიერ შეფასების შემდეგ.

შემდგომი გამოყენებული საკრედიტო ზარალის რეზერვის შეფასებები, რომელიც წარმოიქმნა კოვიდ-19-ის ნეგატიური ეკონომიკური ზემოქმედების შედეგად

ეკონომიკური იზოლაციის ფონზე, ბანკის კლიენტის კრედიტორების ხარისხი მაინც მოქნილია, რომელიც ასახავს მნიშვნელოვან შემცირებას ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში ბანკის კლიენტის კრედიტირების პორტფელის რისკში. კორპორატიულ სექტორში მაღალი დონის და მთავრობის ძლიერი მხარდაჭერის პროგრამები როგორც ფიზიკური პირების, ასევე კორპორატიული პროგრამების სახით, მოსალოდნელია, რომ ნაწილობრივ შეამცირებს კოვიდ 19-ის ნეგატიურ ეკონომიკურ ზემოქმედებას.

2020 წელს ბანკმა განახორციელა რეზერვირება, რათა მოეცვა მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგები მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის და გამოეყენებინა მაკრო-ეკონომიკური პროგნოზირების სცენარები, რომლებიც გამოაქვეყნა სებ-მა 2020 წლის მაისში სამწლიან პერიოდისთვის.

ქვემოთ წარმოდგენილი ვარაუდები გამოყნებული იქნა რეზერვების მოცულობის შესაფასებლად

ბანკმა გამოიყენა მაკრო პარამეტრები საქართველოს ეროვნული ბანკის პროგნოზირებული სცენარებისთვის–სამი სცენარი (საბაზისო, უარყოფითი და მზარდი) სამწლიანი პერიოდზე გათვლილი მაკრო პარამეტრების საფუძველზე, შესაბამისი ალბათობების დაშვებით. ამ სცენარების შეწონილი საშუალოს შედეგები შემდეგში გათვალისწინებულია შეფასებულ მოსალოდნელ საკრედიტო რეზერვებში(ECL):

	საბაზისო (50% ალბათობა)			უარყოფითი (25% ალბათობა)			ზრდა (25% ალბათობა))		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
რეალური მშპ-ს ზრდა	-4.0%	4.5%	5.0%	-9.0%	2.5%	4.0%	-3.0%	6.0%	5.0%
CPI ინფლაცია	4.5%	1.5%	2.5%	7.0%	2.0%	2.5%	5.5%	4.0%	3.0%
GEL/US$ შეფარდება	3.20	3.20	3.20	3.52	3.70	3.51	3.04	2.89	2.89

- კოვიდ -19-ის პანდემიის უპრეცენდენტო ხასიათისა და მათთან დაკავშირებული გაურკვევლობების გამო ბანკმა ხელახლა გაითვალისწინა არსებული გაუფასურების მოდელი და გამოიყენა მენეჯმენტის გამოცდილება მეთოდოლოგიასთან დაკავშირებით, რომელიც ასახავს კოვიდ -19-ის ეფექტს საკრედიტო რისკის რეზერვში, კერძოდ მსესხებლებისთვის სამწლიანი საგადასახადო შეღავათის მიცემა ავტომატურად არ იყო გათვალისწინებული როგორც SICR ღონისძიება (ე.ი 1 ეტაპის რისკების მე-2 ეტაპზე გადატანა)

- ბანკმა განახორციელა საკრედიტო პორტფელის და მოკლე და საშუალო ვადაში გამოვლენილ იმ რისკების ხარჯების უფრო ღმა ანალიზი, რომელსაც ზიანი მიაყენა კოვოდ -19-ის პანდემიამ (ტურიზმი და ჰოსპიტალური სექტორი, ასევე ზოგიერთი საცალო კლიენტი) და ამ საფრთხეების მე-2 ეტაპზე გადატანა. იგივე მიდგომა იქნა გამოყენებული მსესხებლებისთვის, ვინც დაკარგა სამუშაო და შემოსავალი კოვიდ -19 პანდემიის გამო და ვინც შეიტანალი იქნა მთავრობის საკომპენაციო პროგრამის სიაში.

- გარდა ამისა, შეფასებული საკრედიტო ზარალის რეზერვი ზემოთ მითითებული მსესხებლებისთვის უარყოფით სცენარში ჩვენ მივანიჭეთ დეფოლტის ალბათობა 1 და საკრედიტო ზარალის რეზერვი გაანგარიშდა როგორც შეწონილი საშუალო შეკვეცა საბაზისო ხაზში და 15%-იანი შეკვეცა კლებას სცენარში უძრავი ქონების უზრუნველყოფის ღირებულებები ლარში, რომელშიც აისახა სებ-ის პროგნოზი უძრავი ქონების ფასებზე და დაკორექტირდა აღდგენის განაკვეთების ვარდნა

ლიკვიდურობის რისკი

განმარტება: ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი, რომ ბანკი ვერ შეძლებს თავისი გადახდის ვალდებულებების შესრულებას, როცა მათი გადახდის დრო დადგება ნორმალურ ან სტრესულ გარემოებებში.

მონიტორინგი: ლიკვიდურობის რისკი იმართება აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ დამტკიცებული ლიკვიდურობის ფარგლებში. ხაზინა მართავს ლიკვიდურობას ყოველდღიურად. იმისათვის, რომ მართოს ლიკვიდურობის რისკი, ის ახორციელებს კლიენტებისა და საბანკო ოპერაციების მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების ყოველდღიურ მონიტორინგს, რომელიც არის აქტივების / ვალდებულებების მართვის პროცესის ნაწილი. ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს და წარუდგენს ყოველთვიურ ანგარიშებს აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტს. აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი აკონტროლებს არსებული გადასახდელი თანხების პროპორციას, რათა ის შეესაბამებოდეს დეპოზიტიდან მოხსნად თანხებს, და ბანკთაშორის და სხვა ნასესხები სახსრების თანხებს, რომლებიც უნდა არსებობდეს სტანილი თანხების დასაფარად მოულოდნელი მოთხოვნის დროს.

ლიკვიდურობის რისკის მართვის სისტემა განსაზღვრავს ბანკის შესაძლებლობას დააკმაყოფილოს თავისი გადახდის ვალდებულებები, როგორც ნორმალურ პირობებში, ასევე კრიზისის დროს. ბანკმა შეიმუშავა მოდელი ბაზელ III-ის ლიკვიდურობის მითითებების საფუძველზე. ეს მიდგომა განსაზღვრულია იმის საგარანტიოდ, რომ სახსრების მართვის სისტემა საკმაოდ მოქნილი იქნება საიმისოდ, რომ უზრუნველყოს ლიკვიდურობა ბაზრის პირობების ფართო დიაპაზონის ფარგლებში. ლიკვიდურობის მართვის სისტემა პერიოდულად მოწმდება საიმისოდ, რომ ის შესაბამისობაში იყოს ბანკის მიმდინარე და დაგეგმილ საქმიანობებთან. ასეთი შემოწმება მოიცავს დაფინანსების მოდელირებულ სცენარებს, მოდელირების მიდგომას, საბითუმო ფონდირებას, ლიმიტის განსაზღვრას და ლიკვიდური აქტივების მინიმალურ ზღვრელობას. ლიკვიდურობის სისტემა მოწმდება აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ, ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებამდე.

სახაზინო და დაფინანსების დეპარტამენტები ასევე ახორციელებენ ყოველწლიური დაფინანსების შემოწმებას, რომელიც განსაზღვრავს მომავალი წლისთვის არსებული დაფინანსების სტრატეგიას. ეს შემოწმება მოიცავს ტრენდებს სავალო ვალდებულებების გლობალურ ბაზრებზე, დაფინანსების ალტერნატივებს, გარემე ანალიზს, ბანკის მომავალი დაფინანსების მოთხოვნების შეფასებებს, ბაზრის დაფინანსების მოცულობის შეფასებას და დაფინანსების რისკის ანალიზს. წლიური დაფინანსების გეგმა მოწმდება ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ და მტკიცდება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, როგორც წლიური ბიუჯეტის ნაწილი. დაფინანსებისა და სახაზინო დეპარტამენტები პერიოდულად ასევე ამოწმებენ სხვადასხვა დაფინანსების ვარიანტებს და აფასებენ ასეთი ვარიანტების რეფინანსირების რისკებს.

ზიანის შემცირება: ბანკის შესაძლებლობა განახორციელოს თავისი ვალდებულებები დამოკიდებულია მის უნარზე განახორციელოს აქტივების ეკვივალენტური მოცულობის რეალიზება დროის იმავე პერიოდში. ბანკს აქვს მაღალ მოთხოვნადი და დივერსიფიცირებული აქტივების პორტფელი, რომელიც მისი აზრით, შესაძლებელია ადვილად იქნას ლიკვიდირებული, ფულადი სახსრების ნაკადის გაუთვალისწინებელი შეწყვეტის შემთხვევაში. მას ასევე აქვს სავალდებულო საკრედიტო ხაზები, რომელზეც მას ხელი მიუწვდება საიმისოდ, რომ დააკმაყოფილოს თავისი ლიკვიდურობის მოთხოვნები. ასეთი საკრედიტო ხაზები ხელმისაწვდომია სებ-ის რეფინანსირების საშუალებით. გარდა ამისა, ბანკს აქვს ფულადი დეპოზიტი (სავალდებულო რეზერვი) სებ-ში, რომლის მოცულობა დამოკიდებულია კლიენტებისგან მოზიდული სახსრების დონეზე. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად, უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული კლიენტების დეპოზიტების 25% გადაიდო მინიმალური რეზერვების სახით. გარდა ამისა, ქართულ ლარში დენომინირებული კლიენტების დეპოზიტების 5%-ის სახით, ბანკი ინარჩუნებს მინიმალურ საშუალო ნაშთს სებ-ში საკორესპონდენტო ანგარიშზე. საბითუმო დაფინანსებასა და სადეპოზიტო სერტიფიკატებთან დაკავშირებით, სებ-ი მოითხოვს ბანკისგან, რათა ამ უკანასკნელმა გადადოს თავისი არასუბორდინირებული უცხოური ვალუტის საბითუმო დაფინანსების 25% იმ ვალდებულებებიდან, რომელთა გადახდის დარჩენილი ვადა ერთ წელზე ნაკლებია, და 15% იმ ვალდებულებებიდან, რომელთა გადახდის ვადა ერთი-ორი წელია, ხოლო, არასუბორდინირებული ქართული ლარის საბითუმო დაფინანსების 5% გადადოს იმ სესხებიდან, რომელთა გადახდის დარჩენილი ვადა ერთ წელზე ნაკლებია. ქართულ ლარში დენომინირებული სადეპოზიტო სერტიფიკატებისთვის არ არსებობს მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნები.

დაფინანსება: საქართველოს ბაზარზე, საბრუნავი საშუალებების შესავსები კრედიტი მოკლევადიანია, რომელთან დაკავშირებითაც განახლების დროის განსაზღვრა არის მოსალოდნელი. როგორც ასეთი აქტივების საბოლოო დაფარვის ვადა შეიძლება განსხვავდებოდეს ნებისმიერ ადგილას წარმოდგენილი ანალიზისგან. გარდა ამისა დაფარვის ვადებს შორის შუალედის ანალიზი არ ასახავს არსებული ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას.

ბანკის ლიკვიდურობის მთავარი წყაროებია:

- დეპოზიტები;
- სესხები საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებიდან;
- ბანკთაშორისი სადეპოზიტო ხელშეკრულებები;
- ობლიგაციების გამოშვება
- ფასიანი ქაღალდების რეალიზაციიდან ამონაგები; და
- კრედიტებზე ძირი თანხის გადახდები;.

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, კონსოლიდირებული კლიენტის დეპოზიტები და ობლიგაციები თანხა იყო 10,136.7 მილიონი ლარი (2018 წლის 31 დეკემბრის და 2017 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებთან შედარებით 8,196 მილიონი ლარი და 7,123,9 მილიონი ლარი) და წარმოადგენს მთლიანი ვალდებულებების 62,4%-ს (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის 64.1%-სა და 64.0%-ს). საქართველოს კანონდებლობის შესაბამისად ბანკი ვალდებულია გადაიხადოს ასეთი დეპოზიტი დეპოზიტარის მიერ მთხოვნის შემთხვევაში. ვადაზე ადრე გამოტანის შემთხვევაში, დეპოზიტზე პროცენტი იგივე დარჩება ან შემცირდება. 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის საკრედიტო ინსტიტუტებისთვის გადასახდელი თანხა და გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ღირებულება იყოს 5,825,7 მილიონ ლარი (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებულ 4.460,4 მილიონ ლართან და 3,911,9 მილიონ ლართან შედარებით) და წარმოადგენდა მთლიანი ვალდებულების 35.9%-ს (2018 წლის 31 დეკემბერს და 2017 წლის 31 დეკემბერს არსებულ 34.9%-თან და 35.1%-თან შედარებით). საკრედიტო ინსტიტუტებისთვის გადასახდელი თანხა და სასესხო ფასიანი ქაღალდების თანხის აღება მოხდება კონტრპარტნიორების ფართო დიაპაზონიდან.
ბანკის მართვის საბჭო დარწმუნებულია, რომ ბანკის ლიკვიდურობა საკმარისია იმისთვის, რომ დაკმაყოფილდეს არსებული მოთხოვნები. ჯგუფის ლიკვიდური აქტივების, ვალდებულებების და ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების გადახდის ვადის დადგომის პროფილის შესახებ, ისევე როგორც ჯგუფის ლიკვიდურობის რისკი შესახებ დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების შენიშვნების 27-ე და 29-ე შენიშვნა.

ნასესხები თანხების გადახდის განრიგი

ათას ლარი	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
ევრობრენდები და ობლიგაციები	174	–	–	339	–	–	–	–	–	–
პირველი რიგის კრედიტი	142	87	34	89	48	11	9	–	–	–
სუბორდინირებული სესხები	–	–	–	–	–	90	–	–	–	72
სულ	**316**	**87**	**34**	**428**	**48**	**101**	**9**	**–**	**–**	**72**
მთლიანი აქტივების %	**4.9%**	**1.3%**	**0.5%**	**6.6%**	**0.7%**	**1.6%**	**0.1%**	**0.0%**	**0.0%**	**1.1%**

ბაზრის რისკი

განმარტება: ბანკზე გავლენას ახდენს საბაზრო რისკი (მათ შორის, სავალუტო კურსის რისკი და საპროცენტო განაკვეთის რისკი), რომელიც არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები განიცდის მერყეობას ბაზრის ცვლადი მაჩვენებლების ცვლილებების გამო. საბაზრო რისკის საფრთხე წარმოიქმნება ყველა იმ აქტივისა და ვალდებულების დაფარვის ვადიანობისა და ვალუტებს შორის სხვაობის გამო, რომლებზეც ბაზრის ცვალებადობა გავლენას ახდენს.

ზიანის შემცირება: ბანკის საბაზრო რისკის მართვის პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები განსაზღვრულია აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ. ბანკის მიზანია, შეზღუდოს და შეამციროს ღია საბაზრო პოზიციებზე შესაძლო დანაკარგების მოცულობა, რომელიც შესაძლოა წარმოიქმნას ბანკში, სავალუტო კურსისა და საპროცენტო განაკვეთების ნეგატიური ცვლილებების გამო. ბანკი ახდენს საბაზრო რისკის სავაჭრო ან არასავაჭრო პოზიციებად კლასიფიკაციას. სავაჭრო და არასავაჭრო პოზიციები იმართება და კონტროლდება სხვადასხვა სენსიტიურობის ანალიზის გამოყენებით. იმისთვის, რომ აღმოიფხვრას ეს რისკები, აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი თითოეული ტიპის ოპერაციისთვის სპეციალურად განსაზღვრავს რისკის ქვეშ არსებული მოცულობის (VAR) ლიმიტებს შესაძლო დანაკარგებზე (ამჟამად, VAR განსაზღვრულია მხოლოდ უცხოური ვალუტის გაცვლითი ოპერაციებისთვის) და რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკის ანალიტიკური დეპარტამენტი აკონტროლებს ასეთ ლიმიტებთან შესაბამისობას.

სავალუტო კურსის რისკი: სავალუტო კურსის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება იქნება მერყევი სავალუტო კურსში არსებული ცვლილებების გამო. ბანკზე გავლენას ახდენს თავისი ფინანსური პოზიციის ფარგლებში არსებული სავალუტო კურსების მერყეობით გამოწვეული შედეგები. ბანკის სავალუტო რისკი გაანგარიშდება, როგორც ღია პოზიციების ერთობლიობა და კონტროლდება ბანკის სავალუტო კალათასთან მიმართებით VAR-ის დათვლით (განსაზღვრულია აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ).

ბანკი იყენებს ისტორიული სიმულაციის მეთოდს, რომელიც იყენებს 400 სამუშაო დღის სტატისტიკურ მონაცემებს. მისი ღია სავალუტო პოზიციები იმართება სახაზინო დეპარტამენტის მიერ ყოველდღიურად და კონტროლდება რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკის ანალიტიკური დეპარტამენტის მიერ. აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი განსაზღვრავს ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებს როგორც დღე-ღამეში, ასევე დღის განმავლობაში პოზიციებთან და „სტოპ-ლოსების" ლიმიტებთან დაკავშირებით. ამჟამად, ბანკის კერძო სავაჭრო პოზიცია ლიმიტირებულია აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ, სებ-ის მიერ განსაზღვრული ბანკის მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის მაქსიმუმ 10.0%-ით. სავალუტო პოზიცია ასევე ლიმიტირებულია აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ, 50 მილიონი ლარის ოდენობის დღიური VAR-ით ერთდღიან სავაჭრო პერიოდზე, 98.0%-იანი „დასაშვები ზღვარით".

აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის ლიმიტები უფრო კონსერვატიულია, ვიდრე სებ-ის მოთხოვნები, რაც შესაძლებლობას აძლევს ბანკებს იქონიონ საზედამხედველო კაპიტალის 20.0%-მდე ღია პოზიციები. ბანკი ასევე იყენებს სენსიტიურობის სტრეს ტესტებს თავისი ღია სავალუტო პოზიციების მიმართ, რათა შეფასდეს მის სუფთა აქტივებსა და მოგებებზე პოტენციური ნეგატიური ზემოქმედება.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი: ბანკს აქვს საპროცენტო განაკვეთის რისკი, რაც გამოწვეულია ფიქსირებულ და ცვლად საპროცენტო განაკვეთებში კრედიტების გაცემით, რომელთა თანხა და ვადიანობა განსხვავდება ფიქსირებულ და ცვლად საპროცენტო განაკვეთებში წარმოშობილი ვადიანი ვალდებულებების შესაბამისი პირობებისგან. საპროცენტო მარჟები, ძირითადად გადახდის ვადის მქონე აქტივებსა და ვალდებულებებზე, შეიძლება გაიზარდოს ან შემცირდეს საბაზრო საპროცენტო განაკვეთებში ცვლილებების შედეგად.

სხვა ქართული ბანკების მსგავსად, ბანკის აქტივებისა და დეპოზიტების უმრავლესობას აქვს ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთები. იმისთვის, რომ მინიმუმამდე შემცირდეს საპროცენტო განაკვეთის რისკი, ბანკი აკონტროლებს თავისი საპროცენტო განაკვეთის (ფასების გადახედვა) დეფიციტს და ინარჩუნებს საპროცენტო განაკვეთის მარჟას (პროცენტის მომტანი აქტივების სუფთა საპროცენტო შემოსავალი აქტივების გაუფასურებამდე, გაყოფილი პროცენტის მომტანი აქტივების საშუალოზე) იმ დონეზე, რომელიც საკმარისია საოპერაციო ხარჯების და რისკის პრემიუმის დასაფარად. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული ლიმიტების ფარგლებში, აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი ამტკიცებს იმ საპროცენტო განაკვეთების დიაპაზონებს, სხვადასხვა დაფარვის ვადიანობის მიხედვით, რომლის ფარგლებშიც ბანკს შეუძლია განათავსოს აქტივები და მოიზიდოს ვალდებულებები. რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკის ანალიზის დეპარტამენტი აანალიზებს ვადიანობის დეფიციტს და კაპიტალის სენსიტიურობას საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებების მიმართ. თითოეული ვალუტის საპროცენტო განაკვეთის რისკის დონეები კონტროლდება ფინანსური, სახაზინო და რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკი ანალიზის განყოფილების მიერ.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის სესხების მცოცავი განაკვთი შეადგენდა მთლიანი ვალდებულებების 9.1%-ს.

წინასწარ გადახდის რისკი: ბანკი ასევე შესაძლოა დაუდგეს წინასწარ გადახდის რისკი. ეს არის რისკი იმისა, რომ ბანკს მიადგება ფინანსური ზარალი იმის გამო, რომ მისი კლიენტები და კონტრაგენტები იხდიან ან ითხოვენ გადახდას მოსალოდნელზე ადრე, როგორიცაა ფიქსირებულ-განაკვეთიანი იპოთეკები, როცა საპროცენტო განაკვეთები მცირდება. ბანკი ამოწმებს დროზე ადრე გადახდების წინა ისტორიას თითოეულ საკრედიტო პროდუქტთან დაკავშირებით ინდივიდუალურად, დროზე ადრე გადახდების საშუალო შეწონილი ეფექტური განაკვეთის გაანგარიშებით, შემდეგ იყენებს ამ ისტორიულ განაკვეთებს თითოეული საკრედიტო პროდუქტის ანგარიშგების თარიღისთვის არსებული საბალანსო ღირებულების მიმართ, და ბოლოს ამრავლებს პროდუქტს თითოეული პროდუქტისთვის საშუალო შეწონილის ეფექტურ წლიურ საპროცენტო განაკვეთებზე. ეს ბანკს საშუალებას აძლევს გაიანგარიშოს გაუთვალისწინებელი დანაკარგების მოსალოდნელი რაოდენობა დროზე ადრე გადახდის შემთხვევაში.

ჯგუფის ბაზრის რისკის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების შენიშვნა 27.

საოპერაციო რისკი

განმარტება: საოპერაციო რისკი არის ზარალის რისკი, რომელიც წარმოიქმნება სისტემის მწყობლიდან გამოსვლი, ადამიანის მიერ დაშვებული შეცდომის, თარლითობის ან გარეშე მოვლენების შედეგად. როცა ვერ ხორციელდება კონტროლი საოპერაციო რისკმა შესაძლოა ზიანი მიაყენოს რეპუტაციას, ჰქონდეს სამართლებრივი ან მარეგულირებელი სახის შედეგები, ან გამოიწვიოს ფინანსური დანაკარგი. ბანკი არ ვარაუდობს რომ შესაძლებელია ყველა საოპერაციო რისკის აღმოფხვრა, მაგრამ რისკის მართვის, ინტერგრირებული კონტროლის სისტემით და მონიტორინგისა და გამოხმაურების საშუალებით ბანკი ფიქრობს რომ მოახერხებს ამ რისკის მართვას. კიბერ რისკი, და ფული გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლისა და შესაბამისობის რისკი, რამდენიმე სახის საოპერაციო რისკი, განხილულია მთავარ რისკებისა და გაურკვევლობების ნაწილში გვერდები75 - 83.

ზიანის შემცირება: ბანკი მართავს თავის საოპერაციო რისკებს ბანკის თანხის, გადახდების, ანგარიშგების, ვაჭრობის და ძირითადი დამუშავების ოპერაციების სხვადასხვა ასპექტთან დაკავშირებული თავისი პოლიტიკისა და პროცედურების განსაზღვრის, მონიტორინგისა და მუდმივი გაუმჯობესებისა და მონაცემთა სარეზერვო ასლების და მწყობრიდან გამოსვლის შემდეგ აღდგენის ღონისძიებების საშუალებით.

ბანკმა შეიმუშავა სისტემა, რომელიც შეესაბამება საქართველოს კანონმდებლობითა და საერთაშორისო სტანდარტებით განსაზღვრულ ნორმატიულ აქტებს. პოლიტიკის რეგულარული შემოწმება და ცვლილებები ხორციელდება რისკების კომიტეტის მიერ, რომელიც ასევე პასუხისმგებელია საერთო რისკის აპეტიტის განსაზღვრაზე.

საოპერაციო რისკის მარვის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია პროცედურების შემუშავებაზე, რათა იმართოს საოპერაციო რისკები ყველა პროდუქტში, საქმიანობაში, პროცესებსა და სისტემებში, და მთელი ბანკის მასშტაბით საოპერაციო რისკის სისტემის უწყვეტად დანერგვაზე. ეს დეპარტამენტი პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკების იდენტიფიკაციასა და შეფასებაზე, კრიტიკული რისკების არეების გამოვლენაზე ან იმ ოპერაციათა ჯგუფების გამოვლენაზე, რომელთაც აქვთ გაზრდილი რისკის დონე; ის ავითარებს ზემდგომი ორგანოების მიერ განხილვის პროცესს, ითვალისწინებს ბიზნეს რეკომენდაციებს და ზიანის შემცირების სამოქმედო გეგმებს.

საოპერაციო რისკის მართვის კომიტეტი პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკისადმი მიდრეკილებასა და ტოლერანტულობის რაოდენობრივი და ხარისხობრივი პარამეტრების განსაზღვრაზე და გადახედვაზე.

საოპერაციო რისკები გამოვლენილია და შეფასებულია რამდენიმე მეთოდოლოგიის გამოყენებით, როგორებიცაა: შიდა დანაკარგის მონაცემთა ბაზის შეგროვება და ანალიზი, სცენარების ანალიზი, რისკისა და კონტროლის თვითშეფასება (RCSA), ახალი პროდუქტების შეფასება, ძირითადი რისკის ინდიკატორების (KRIs) ანალიზი, და სხვა. საოპერაციო რისკის ზემოქმედების შესამცირებლად, ბანკი იყენებს რამდენიმე მიდგომას, მათ შორის, კონტროლის ელემენტების დანერგვა ბიზნეს პროცესში, მოვალეობების განაწილება და პრევენციული კონტროლის ინსტრუმენტების განვითარება საოპერაციო სისტემების ფარგლებში.

იმისთვის, რომ გარანტირებული იყოს ადეკვატური რისკის მართვის კომპეტენციის დონეების მიღწევა და შენარჩუნება, როგორც რისკის მართვის პროცესის ნაწილი, ბანკი რეგულარულად უზრუნველყოფს პერსონალის საგანმანათლებლო და ტრენინგ კურსებს. კონკრეტული რისკის მართვის ტრენინგები ტარდება ყოველ წელს და მისი მიზანია რისკი მართვის სისტემის მიმოხილვის უზრუნველყოფა.

საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, რომელიც ანგარიშვალდებულია რისკების მიმართულებით გენერალური დირექტორის მოადგილის წინაშე, პასუხისმგებელია ბანკის საოპერაციო რისკების ზედამხედველობაზე.

ახალი რისკი

ყველა ბიზნესიდან მოგროვილი ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება მისი ანალიზის, კონტროლის და ახალი რისკების გამოვლენის მიზნით. ეს ინფორმაცია წარედგინება და განიმარტება დირექტორთა საბჭოს და თითოეული განყოფილების ხელმძღვანელს. ბანკი ასევე ითვალისწინებს უფრო ფართო მაკროეკონომიკურ რისკებს და რეგულარულად აწვდის ამის შესახებ ინფორმაციას სამეთვალყურეო საბჭოს.

კოვიდ-19 პანდემიის გავრცელება შეფასდა როგორც ახალი რისკი და ბანკი აკვირდება მის ზემოქმდებას ბიზნესზე, კლეინტებსა და თანამშრომლებზე. ბანკს აქვს ბიზნესის უწყვეტობის გეგმა ზემოქმედების შესამცირებლად. არსებობს გაურკვევლობა გლობალური აქტივობის შენელების მოცულობასთან დაკავშირებით, რომელიც წარმოიქმნება ამ პანდემიის შედეგად. პანდემიის გავრცელებამ სულ მცირე მოკლევადიანი ნეგატიური ზემოქმედება მოახდინა ქვეყნის საერთო ეკონომიკურ აქტივობაზე და გამოიწვია გლობალურუ მასშტაბით ეკონომიკის შეფერხება. ზოგიერთი ეკონომიკური სექტორი, მათ შორის ტურიზმი, სასტუმროს ბიზნესი და გასართობი ბიზნესი განსაკუთრებით დაზარალდა ქვეყანაში ამ ვირუსის გავრცელების შედეგად. ფინანსური ინსტიტუტების მიერ გაწეული დახმარებების შედეგად მთავრობამ შეძლო ქვეყის ეკონომიკის დახმარება და რეცესიის ეფექტის შემცირება.

პანდემიის ზემოქმედების შესამცირებლად ჯგუფმა შეიმუშავა ბიზნესის უწყვეტობის გეგმა. თანამშრომლები აგრძელებენ მუშაობას დისტანციურად. იმისთვის რომ შეემცირებინა კლიენტების ფილიალებში მისვლის რაოდენობა და რისკი, ჯგუფმა თავსი კლიენტებს შესთავაზა ციფრულ არხებში ჩართვა რადგან მომსახურებების აბსოლუტური უმრავლესობა შესაძლებელია განხორციელდეს ფილიალში ვიზიტის გარეშე, გარდა ამისა, ჯგუფი ჩართულია მუდმივ კონტაქტშია კლიენტებთან და ეხმარება მათ პანდემიის შედეგების დაძლევაში. დივერსიფიცირებული პორტფელი ეხმარება ჯგუფს შეამციროს ვირუსის გავრცელების შედეგად წარმოქმნილი უარყოფითი ეფექტი, რომელიც გავლენას ახდენს მის ოპერაციებსა და რენტაბელობაზე.

კოვიდ-19-ის შედეგად წარმოქმნილი რისკის შესამცირებლად იხილეთ ბოლოდროინდელი მოვლენების ნაწილი გვერდი 5 და საკრედიტო ზარალის რეზერვების შეფასებები იხილეთ შემდგომ საკრედიტო ზარალის რეზერვის შეფასების ნაწილში, რომელიც გამოიყენება ეკონომიკაზე კოვიდ-19 -ის მიერ მიყენებული უარყოფითი ზემოქმედების შესაფასებლად. გვერდები 68 - 69.

ბანკი ასევე აღიარებს გამოწვევებს, რომელიც გამოიწვია კლიმატის ცვლილებამ. 2020 წელს ბანკი გაითვალისწინებს კლიმატის ცვლილების საკითხებს და რისკებს და განიხილავს ჯგუფისთვის შესაფერის მომდევნო ნაბიჯებს. ბანკი ასევე ჰპირებს ჩაერთოს პოლიტიკის შემქნელებთან რისკთან დაკავშირებით რომელსაც იწვევს კლიმატის ცვლილება და მიიღოს გადაწყვეტილებები, რომ ჯგუფის შემდგეშიც გააგრძელებს კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მართვას, და გაითვალისწინებს კლიმატთან დაკავშიტრბული ფინანსური რისკების შესახებ მიზნობრივი ჯგუფის რეკომენდაციებს.

ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

ჩვენი რისკების დადგენა, პრიორიტეტებად დაყოფა და მართვა ჩვენი მიზნების და სტრატეგიული ამოცანების მხარდასაჭერად

ჩვენ წარმოვადგენთ ძირითად რისკებს და გაურკვევლობებს , რომლებიც დიდი ალბათობით გავლენას მოახდენენ ჩვენს სტარტეგიულ მიზნებზე, ბიზნეს მოდელზე, ოპერაციებზე, მომავალ ეფექტურობაზე, გადახდისუნარიანობაზე და ლიკვიდურობაზე. აღნიშნული ძირითადი რისკები აღწერილია ქვემოთ ცხრილში, სტრატეგიულ ბიზნეს მიზნებთან, ძირითად ფაქტორებთან/ტენდენციებთან, რისკების შერბილებისთვის განსაზღვრულ არსებით კონტროლთან და ჩვენს მიერ მიღებულ შემარბილებელ ზომებთან ერთად. ცნობილია, რომ ჯგუფი ჩამოთვლილზე მეტად ექვემდებარება რისკებს. ჩვენ წარმოგიდგენთ რისკებს, რომლებიც ჩვენი მოსაზრებით, ყველაზე დიდ გავლენას ახდენენ ჩვენს საქმიანობაზე და რომელიც სიღრმისეულად განხილულია ჯგუფის საბჭოს, აუდიტის და კორპორატიული მართვის ან რისკის კომიტეტის კრებებზე.

ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების ჩამონათვალის რიგითობა არ აღნიშნავს მათ პრიორიტეტულ რიგს. შეუძლებელია ყველა ჩვენი რისკის სრული შერბილება. რისკის მართვის და შიდა კონტროლის ნებისმიერი სისტემა შექმნილია ბიზნეს მიზნების მიუღწევლობის რისკის მართვისთვის და არა აღმოფხვრისთვის და ითვალისწინებს მხოლოდ გონივრულ და არა სრულ გარანტიას, რომ წარმოდგენილი იქნება არსებითი უზუსტობების ან დანაკარგის გარეშე.

მაკროეკონომიკური გარემო

ძირითადი რისკი/ გაურკვევლობა

საქართველოსთან დაკავშირებულმა მაკროეკონომიკურმა ფაქტორებმა, მათ შორის ლარის გაუფასურებამ აშშ დოლარის მიმართ, შესაძლოა არსებითი გავლენა მოახდინოს ჩვენჯს საკრედიტო პორტფელზე.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

ჯგუფი საქმიანობას ძირითადად ახორციელებს და მისი შემოსავლების ძირითადი წყარო განთავსებულია საქართველოში. საქართველოსთან დაკავშირებულმა მაკროეკონომიკურმა ფაქტორებმა, როგორიცაა ცვლილებები მშპ–ში, ინფლაციის და საპროცენტო განაკვეთებში, შესაძლოა არსებითი გავლენა მოახდინოს ჩვენი საკრედიტო პორტფელის ხარისხზე, საკრედიტო ზარალზე, ჩვენს მარჟაზე და მომხმარებლის მოთხოვნაზე ჩვენს პროდუქტებზე და მომსახურებებზე. საქართველოს ეკონომიკამ მიაღწია რეალური მშპ–ს მყარ ზრდას, რომელიც შეადგენს 5.1% – 2019 წელს, რეალური მშპ–ს ზრდა შეადგენდა 4.8%–ს 2018 წელს და 2017 წელს საქსტატის შესაბამისად. გაურკვეველ და არასტაბილურ გლობალურ ეკონომიკურ მდგომარეობას შესაძლოა არსებითი პოლიტიკური და მაკროეკონომიკური შედეგები, რაც თავის მხრივ იმოქმედებს საქართველოს ეკონომიკაზე.

2020 წლის პირველი ნახევარის განმავლობაში, საქართველომ წარმოადგინა შეფასებული უარყოფითი რეალური მშპ–ს ზრდა, რომელიც შეადგენს 5.8%–ს საქსტატის მიხედვით, რადგან ქვეყანაში ამჟამად აღინიშნება ეკონომიკური ვარდნა კოვიდ–19 პანდემიის გამო. მოსალოდნელია, რომ რეალური მშპ შემცირდება 4%–ით 2020 წელს საერთაშორისო სავალუტო ფონდის ("IMF") შეფასებების საფუძველზე, თუმცა პროგნოზების მიხედვით ჩვეულებრივზე მაღალი იქნება გაურკვევლობის დონე. შემცირებული ექსპორტი, გარე ტურიზმის არარსებობა და შესუსტებული გადარიცხვები სავარაუდოდ გააღრმავებს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს მშპ–ს 11.3%–მდე 2020 წელს საერთაშორისო სავალუტო ფონდის შესაბამისად. გლობალური რისკის არმიღების ზრდამ შესაძლოა შემაციროს კერძო ფინანსური შემოდინებები და შეაფერხოს ინვესტიციები. შესაბამისმა ორგანოებმა მოითხოვეს კოვიდ 19–ის პანდემიის შეტანა და მისი ეკონომიკური ზემოქმედების შემსუბუქება, თუმცა წარმოიქმნა საგადახდო ბალანსის დეფიციტი. გაურკვეველმა და ცვალებადმა გლობალურმა ეკონომიკურმა მდგომარეობამ შესაძლოა განაპირობოს მძიმე პოლიტიკური და მაკროეკონომიკური შედეგები გლობალურად, რაც თავის მხრივ გავლენას მოახდენს საქართველოს ეკონომიკაზე.

2019 წელს, ლარი დოლართან მიმართებით გაუფასურდა 7.1%–ით, 2018 წელს – 3.3%–ით. ლარის მერყეობამ დოლართან მიმართებით შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჩვენი საკრედიტო პორტფელის ხარისხზე, ამასთან გაზარდოს საკრედიტო რისკის ხარჯი და და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების რეზერვები. ჩვენი კლიენტების კრედიტუნარიანობაზე შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ლარის გაუფასურებამ აშშ დოლართან მიმართებით და გაართულოს მათთვის სესხების დაფარვა. ლარის გაუფასურებამ ასევე შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჩვენი კლიენტების უზრუნველყოფის ღირებულებაზე.

2019 წლის 31 დეკემბერს, ჩვენი კორპორატიული საბანკო და საცალო საბანკო სესხების დაახლოებით 80.2% და 43.7% ბანკისთვის და ჯგუფისთვის დენომინირებული იყო უცხოურ ვალუტაში. ჩვენი საკრედიტო რისკის ხარჯი შეადგენდა 0.8%-ს ჯგუფისთვის 2019 წელს, ხოლო ეს მაჩვენებელი 2018 წელს შეადგენდა 1.7%–ს.

კორონავირუსი (კოვიდ–19) განისაზღვრა ახალ რისკად და ბანკი ახორციელებს საქმიანობაზე, კლიენტებზე და თანამშრომლებზე მისი ზემოქმედების მონიტორინგს. არსებობს გაურკვევლობა გლობალური ვარდნის მოცულობასთან დაკავშირებით, რომელიც გამოწვეულია პანდემიის შედეგად. პანდემიის აფეთქებამ მოკლევადიანი უარყოფითი გავლენა მოახდინა ქვეყნის საერთო ეკონომიკურ საქმიანობაზე და გამოიწვია გლობალური ეკონომიკური ვარდნა. რიგ ეკონომიკურ სექტორებზე, მათ შორის ტურიზმის, სასტუმროების და გართობის სექტორებზე, განსაკუთრებული გავლენა მოახდინა ვირუსის აფეთქების შედეგებმა ქვეყანაში. დაფინანსების და დახმარების სხვა ფორმების მნიშვნელოვანი წილი მოდის ფინანსურ ინსტიტუტებზე და მთავრობაზე, ქვეყნის ეკონომიკის მხარდაჭერის და რეცესიის ეფექტის შემცირების მიზნით.

კვლავ არსებობს გაურკვევლობა გლობალური ვარდნის მოცულობის შესახებ, რომელიც გამოწვეულია კოვიდ–19 პანდემიის შედეგად. საქართველოს ეკონომიკა სათანადოდ დივერსიფიცირებულია, როგორც სექტორების მიხედვით, ასევე სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნის დამოკიდებულების თვალსაზრისით, თუმცა თუ ვირუსის გამო გაგრძელდება გლობალური ვარდნა, ეს სავარაუდოდ მნიშვნელოვან უარყოფით გავლენას მოახდენს საქართველოს ეკონომიკაზე.

3. მაკროეკონომიკური გარემო (გაგრძელება)

შერბილება

ჯგუფი უწყვეტად აკონტროლებს ბაზრის მდგომარეობას და განიხილავს საბაზრო ცვლილებებს, ასევე ახორციელებს სტრეს და სცენარის ტესტებს მისი პოზიციის შესამოწმებლად უარყოფით ეკონომიკურ პირობებში, მათ შორის სავალუტო კურსის უარყოფითი ცვლილებების პირობებში.

ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი ადგენს ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებს და ბანკის კერძო სავაჭრო პოზიციის ლიმიტებს, რომელიც უფრო კონსერვატულია ვიდრე საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ), ჩვენი მარეგულირებლის, მოთხოვნები. ხაზინის დეპარტამენტი ჩვენს ღია სავალუტო პოზიციას ყოველდღიურად მართავს. ღია სავალუტო პოზიციების მონიტორინგს ასევე ახორციელებენ ბანკის რაოდენობრივი რისკის მართვის და რისკის ანალიზის დეპარტამენტები.

ჩვენი კლიენტების კრედიტუნარიანობის შეფასების მიზნით, ჩვენ ვითვალისწინებთ სავალუტო კურსის რყევას როდესაც არსებობს სავალუტო შეუსაბამობა კლიენტის სესხსა და შემოსავალს შორის. ჩვენ გამოვყავით 75% დამატებითი კაპიტალი კლიენტების უცხოურ ვალუტაში სესხებისთვის, რომელთა შემოსავლის წყარო დენომინირებულია ლარში.

ბანკის საკრედიტო კომიტეტები და საკრედიტო რისკის დეპარტამენტი ადგენს კონტრაგენტის ლიმიტებს საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის და ინდივიდუალური ტრანზაქციების ქულათა სისტემის გამოყენებით. კრედიტის ხარისხის გადახედვის პროცესი უწყვეტია და უზრუნველყოფს კლიენტების კრედიტუნარიანობაში შესაძლო ცვლილებების ადრეულ დადგენას, მათ შორის უზრუნველყოფის რეგულარულ გადაფასებას, პოტენციურ ზარალს და რისკის შემცირებისთვის საჭირო გამოსწორების ზომებს, რომელიც შესაძლოა მოიცავდეს დამატებითი უზრუნველყოფის მოპოვებას სესხის ხელშეკრულებების შესაბამისად.

საპასუხისმგებლო კრედიტირების პრაქტიკის ხელშეწყობის მიზნით ბაზარზე, სებ–მა შემოიღო მაკროპრუდენციალური პოლიტიკის ინსტრუმენტები, რომელიც ცვლის კრედიტირების პირობებს ფიზიკური პირებისთვის. სესხის მომსახურებისა (PTI – payment to income ratio) და სესხის უზრუნველყოფის (LTV – Loan to value ratio) კოეფიციენტები, რომლებიც ძალაშია 2018 წლის 1 ნოემბრიდან კომერციული ბანკებისთვის და 2019 წლის 1 იანვრიდან სესხის ყველა ემიტენტისთვის, მოითხოვს ფინანსურმა დაწესებულებებმა გასცეს სესხი კლიენტის ვალის გადახდისუნარიანობის საფუძველზე და მისი მიზანია მაღალი რისკის პროდუქტების შემცირება ბაზარზე. ეს ინიციატივა უზრუნველყოფს ფინანსური სექტორის მდგრადობას უძრავი ქონების ფასის შემცირების შემთხვევაში და შემდგომ ამცირებს საკრედიტო პორტფელის ხარისხის რისკს. სებ–მა გაამარტივა ზემოხსენებული რეგულაცია 2020 წლის აპრილის თვიდან, კოვიდ–19 პანდემიაზე რეაგირების ფარგლებში. ცვლილებები ძირითადად ეხება ჰეჯირებულ მსესხებლებს, ხოლო PTI და LTV ზღვრები არაჰეჯირებული მსესხებლებისთვის უფრო კონსერვატული რჩება.

2016 წლიდან სებ–მა აქტიურად განახორციელა სხვადასხვა ზომები საქართველოს ეკონომიკის დედოლარიზაციისთვის.2019 წლის იანვარში მსესხებლების ჰეჯირებისთვის სავალუტო რისკების მიმართ, სებ–მა გაზარდა მცირე მოცულობის სესხების ზღვარი, რომლებიც უნდა გაიცეს მხოლოდ ადგილობრივ ვალუტაში 100,000 ლარიდან 200,000 ლარამდე.

სებ–ის ინიციატივებს შორის დედოლარიზაციის და ადგილობრივ ვალუტაში გრძელვადიან კრედიტირებაზე წვდომის გაზრდის მიმართულებით, არის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR) ბაზელ III ფარგლებში, რომელიც ძალაშია 2017 წლის სექტემბრიდან. სებ–ის პრეფერენციალური მიდგომა ლართან მიმართებით გადაყვანილია 75% LCR–ში ადგილობრივი ვალუტის მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივებისთვის, ხოლო სავალდებულო კოეფიციენტი შეადგენს 100%–ს უცხოური ვალუტისთვის, ასევე ყველა ვალუტისთვის მთლიანობაში.

გარდა ამისა, სებ მოითხოვა ცვლილებები მინიმალური რეზერვების მოთხოვნებში ადგილობრივ და უცხოურ ვალუტაში მოზიდულ სახსრებზე. სებ–მა გაზარდა მინიმალური რეზერვის მოთხოვნები უცხოურ ვალუტაში წარმოდგენილი სახსრებისთვის 20%–დან 25%–მდე, გადახდის ვადიდან გამომდინარე, რომელიც ძალაშია 2018 წლის 1 სექტემბრიდან და შემდეგ 30%–მდე, რომელიც ძალაშია 2019 წლის მაისის ბოლოდან, თუმცა აღნიშნული მოთხოვნა კვლავ შემცირდა 25%–მდე 2019 წლის ოქტომბერში. 2018 წლის ივნისში ფინანსური ინსტიტუტების სტიმულირებისთვის მოეხდინათ დაფინანსების გაზრდა ადგილობრივ ვალუტაში სებ–მა შეამცირა მინიმალური რეზერვის მოთხოვნები ადგილობრივ ვალუტაში დაფინანსებაზე 7%–დან 5%–მდე.

2016 წლის დასაწყისიდან ჩვენ ორიენტირებული ვიყავით ადგილობრივ ვალუტაში კრედიტირების ზრდაზე. ჩვენ აქტიურად ვმუშაობთ IFIs-თან გრძელვადიანი დაფინანსებისთვის ლარში კლიენტებისთვის ლარში დენომინირებული სესხების გაზრდის მიზნით. გარდა ამისა 2017 წლის ივნისში ჩვენ განვახორციელეთ პირველი ადგილობრივ ვალუტაში დენომინირებული საერთაშორისო ობლიგაციის გამოშვება 500 მილიონი ლარის ოდენობით ადგილობრივ ვალუტაში კრედიტირების ჩვენი ლარში დენომინირებული საკრედიტო პორტფელისთვის.

2017 წლის დასაწყისიდან სებ–მა გააფართოვა აქტივების ჩამონათვალი, რომელთა გამოყენების უფლებაც ბანკებს აქვთ უზრუნველყოფის სახით რეპო ტრანზაქციებისთვის, რაც განაპირობებს დამატებით დაფინანსების წყაროს ჩვენი ლარში დენომინირებული საკრედიტო პორტფელისთვის.

მთავრობას და სებ–ს აქვს შესაბამისი ინსტრუმენტები ეკონომიკური საფრთხის შერბილების ხელშესაწყობად კონკრეტულ ფარგლებში და ეკონომიკური ზრდის შენარჩუნების მცდელობისთვის. ჩვენ ვაგრძელებთ კორონავირუსის პანდემიის მონიტორინგს და განვიხილავთ ჩვენი ბიზნესის მოქნილობის საკითხს.

რეგიონალური არასტაბილურობა

ძირითადი რისკები/ გაურკვევლობა

საქართველოს ეკონომიკაზე და ჩვენს საქმიანობაზე შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს რეგიონალურმა დაძაბულობამ და არასტაბილურობამ.

ჯგუფის საქმიანობას ძირითადად ახორციელებს და მისი შემოსავლების ძირითადი წყარო განთავსებულია საქართველოში. საქართველოს ეკონომიკა დამოკიდებულია რეგიონის ეკონომიკაზე კერძოდ რუსეთის, თურქეთის, აზერბაიჯანის და სომხეთის ეკონომიკაზე, რომლებიც მთავარ სავაჭრო პარტნიორებს წარმოადგენენ.

რეგიონში მიმდინარეობს გეოპოლიტიკური დაძაბულობა, პოლიტიკური და ეკონომიკური არასტაბილურობა და შეიარაღებული კონფლიქტი, რამაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჩვენს საქმიანობაზე და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

რეგიონალური არასტაბილურობა (გაგრძელება)

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

რუსული შეიარაღებული ძალები აგრძელებენ აფხაზეთის და ცხინვალის / სამხრეთ ოსეთის რეგიონების ოკუპაციას და დაძაბულობა რუსეთსა და საქართველოს შორის მუდმივად არსებობს. რუსეთი პოტენციურად ეწინააღმდეგება აღმოსავლეთით „ნატოს“ გაფართოებას, მათ შორის ყოფილ საბჭოთა კავშირის ქვეყნებში, როგორიცაა საქართველო. თავისუფალი სავაჭრო რეჟიმის შემოღებამ საქართველოსა და ევროკავშირს შორის 2014 წლის სექტემბერში და უვიზო მიმოსვლა ევროკავშირში საქართველოს მოქალაქეებისთვის 2017 წლის მარტში, შესაძლოა გააძლიეროს დაძაბულობა აღნიშნულ ქვეყნებს შორის. მთავრობამ კონკრეტული ზომები მიიღო რუსეთთან ურთიერთობების გაუმჯობესების მიმართულებით, მაგრამ წინამდებარე წლიური ანგარიშის თარიღისთვის ამ ზომებმა არ გამოიწვია ოფიციალური ან სამართლებრივი ცვლილებები აღნიშნულ ქვეყნებს შორის ურთიერთობებში.

2018 წლის ივნისში, ვადამდე საპარლამენტო და საპრეზიდენტო არჩევნების შედეგად თურქეთის კონსტიტუციაში ამოქმედდა ცვლილებები. ცვლილებები, რომელიც პრეზიდენტს ანიჭებს გაფართოებულ უფლებებს, სავარაუდოდ მოახდენს თურქეთის სამთავრობო სისტემის ტრანსფორმირებას საპარლამენტო სისტემიდან, რამაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს პოლიტიკურ სტაბილურობაზე თურქეთში.
2019 წლის 8 ივლისს, რუსეთის აკრძალვა პირდაპირ ფრენებზე საქართველოში, რომელიც დააწესა ივნისში ოკუპაციის წინააღმდეგ პროტესტის გამართვის გამო თბილისში, ამოქმედდა. ეს სანქცია სავარაუდოდ გავლენას მოახდენდა საქართველოს ტურიზმის სექტორზე. თუმცა, ამანს ასევე სხვა სტიმულები წარმოქმნა ქვეყნის ტურისტული ბაზის გამრავალფეროვნების კუთხით.

არსებობს მიმდინარე კონფლიქტი აზერბაიჯანსა და სომხეთს შორის, რაც გავლენას ახდენს რეგიონზე.

ზრნილება

ჯგუფი აქტიურ მონიტორინგს ახორციელებს რეგიონულ და საბაზრო პირობებზე და რისკებზე, რომელიც დაკავშირებულია პოლიტიკურ არასტაბილურობასთან და ახორციელებს სტრეს– და სცენარის ტესტებს ჩვენი ფინანსური მდგომარეობის შესაფასებლად. ასევე შემუშავებულია საპასუხო სტრატეგიები და სამოქმედო გეგმები.

საქართველოში ეკონომიკური ზრდა შენარჩუნდა მიუხედავად რუსეთის აკრძალვისა პირდაპირ ფრენებზე საქართველოში 2019 წლის ივლისიდან. 2019 წელს შეფასებული რეალური მშპ–ს ზრდამ მიაღწია 5.2%–ს და მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტმა მიაღწია ისტორიულ მინიმუმს 2019 წლის მეორე ნახევარში მთლიანობაში. მიმდინარე ანგარიშის ხელსაყრელი დინამიკის მიუხედავად, აკრძალვა რუსეთიდან ფრენებზე გავლენა მოახდინა ლარზე პოლიტიკური და გეოპოლიტიკური გაურკვევლობის ზრდის გამო. ინფლაცია დაჩქარდა სექტემბრიდან და მიაღწია 7.0%–ს 2019 წლის დეკემბერში. ფასის ზრდამ გამოიწვია თამბაქოს აქციზის ზრდა და ლარის ნომინალური გაუფასურება. საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა განახორციელა ინტერვენცია და გაყიდა უცხოური ვალუტა და გაზარდა მონეტარული პოლიტიკის კოეფიციენტი ინფლაციური ფაქტორების აღმოფხვრისთვის. კერძოდ 2019 წლის ოქტომბერში, S&P Global Ratings გაუმჯობესა საქართველოს საკრედიტო რეიტინგი BB–მდე, რაც მიუთითებს ეკონომიკურ სტაბილურობას გარეშე ფაქტორების მიმართ, შედარებით მაღალი ზრდის პერსპექტივებს, გონივრულ სახელმწიფო დაფინანსების მართვას, რეზერვების მატებას და სტაბილურ და ჯანსაღ ფინანსურ სექტორს. ვთვლით, რომ საქართველოს ძალისხმევები თავისი ეკონომიკური კავშირების დივერსიფიცირების, ახალი მსხვილი ბაზრების პოტენციალის გამოყენების მიმართულებით – ევროკავშირი და ჩინეთი – და თავისი ინსტიტუტების გაძლიერების მიმართულებით იმისათვის, რომ შედარებით უკეთ გაუმკლავდეს გარე „შოკებს’.

2019 წლის დეკემბერში, IMF–ს აღმასრულებელმა საბჭომ დაამტკიცა 285 მილიონი აშშ დოლარის ეკონომიკური პროგრამის გაფართოება საქართველოსთან, რომელიც დამტკიცდა 2017 წელს, ერთი წლით 2021 წლის 11 აპრილამდე. პროგრამა არ ითვალისწინებს დამატებით დაფინანსებას, თუმცა კოვიდ–10 პანდემიის შემდეგ, შესაბამისმა ორგანოებმა მოითხოვეს დამატებითი ფინანსური დახმარება დაახლოებით 375 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით. აღნიშნულმა ორგანოებმა ასევე უზრუნველყვეს დამატებითი დონორის დახმარება 1.5 მილიარდი აშშ დოლარის ოდენობით, რომელიც სავარაუდოდ დაფარავს დაფინანსების დეფიციტს. 2020 წლის 1 მაისს, IMF–ს აღმასრულებელმა საბჭომ დაასრულა საქართველოს პროგრამის მეექვსე განხილვა. განხილვის დასრულების შემდეგ გამოიყო 200 მილიონი აშშ დოლარი ბიუჯეტის მხარდაჭერისთვის, საქართველოს დასახმარებლად საგადახდო ბალანსის და ფინანსური საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად, რომელიც წარმოიქმნა კოვიდ–19 პანდემიის შედეგად, მათ შორის გაზრდილი ხარჯებისთვის ჯანდაცვის მომსახურებებზე და სოციალურ დაცვაზე.

შესაბამისად

ფისკალური დეფიციტი სავარაუდოდ დროებით გაღრმავდება საკარანტინო ზომების გამო შემოსავლების დაკარგვის და დამატებითი ხარჯის დაკმაყოფილებისთვის ეკონომიკური საქმიანობის მხარდასაჭერად. მონეტარული პოლიტიკა სავარაუდოდ დარჩება მოქნილი და დამოკიდებული ინფლაციის პროცესზე. გაცვლითი კურსის მოქნილობას კვლავ ექნება შემარბილებელი ძალა, თუმცა თავიდან უნდა იქნას აცილებული ლარის მეტისმეტი ცვალებადობა, რადგან ამან შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენოს ფინანსურ სტაბილურობას. ადეკვატური ლიკვიდურობის უზრუნველყოფა და ბუფერული კაპიტალის (რეზერვები) გამოშვება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ფინანსურ ინსტიტუტებში, ხელს შეუწყობს ფინანსური სტაბილურობის შენარჩუნებას.

2019 წლის განმავლობაში საქართველომ წარმოადგინა შეფასებული რეალური მშპს–ს ზრდა 5.2%–ის ოდენობით, ხოლო ინფლაცია აღემატებოდა სებ–ის 3.0%–იან სამიზნე დონეს, საშუალო წლიური ინფლაციით 4.9% და წლის ბოლოს ინფლაციით 7.0%. მაღალი ინფლაცია განიმარტება თამბაქოზე აქციზის ზრდით და ლარის გაუფასურებით. ტურისტების ჩამოსვლა და გადარიცხვები, რომელიც დოლარის შემოდინების მნიშვნელოვან წყაროს წარმოადგენს, გრძელდება. გაიზარდა ტურისტთა საერთო რაოდენობა, 2019 წლის ივლისში პირდაპირ ფრენებზე შემოღებული აკრძალვის გამო რუსეთიდან ტურისტების რიცხვის შემცირების მიუხედავად. ქვეყნის მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი მნიშვნელოვნად შემცირდა და შეადგინა 4.1.% მშპ 2019 წელს, 2016 წელს შეადგენდა 12.4%–ს, რაც ასახავს ექსპორტის ჯანასღ ზრდას და იმპორტის შემცირებას; გრძელდება ტენდენციები, რომელსაც ველოდებოდით.

2020 წლის პირველი ნახევრის განმავლობაში, საქართველომ წარმოადგინა შეფასებული უარყოფითი რეალური მშპს–ს ზრდა 5.8%, შესაბამისად ქვეყანაში ამჟამად აღინიშნება ეკონომიკური ვარდნა კოვიდ–19 პანდემიის გამო. მოსალოდნელია, რომ 2020 წელს რეალური მშპს შემცირდება 4%–ით საერთაშორისო სავალუტო ფონდის ("IMF") შეფასებების საფუძველზე, თუმცა პროგნოზების მიხედვით ჩვეულებრივზე მაღალი იქნება გაურკვევლობის დონე. შემცირებული ექსპორტი, გარე ტურიზმის არარსებობა და შესუსტებული გადარიცხვები სავარაუდოდ გააღრმავებს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს მშპ–ს 11.3%–მდე 2020 წელს საერთაშორისო სავალუტო ფონდის შესაბამისად. გლობალური რისკის არმიღების ზრდამ შესაძლოა შეამციროს კერძო ფინანსური შემოდინებები და შეაფერხოს ინვესტიციები.

შესაბამისმა ორგანოებმა მოითხოვეს კოვიდ 19–ის პანდემიის შეტანა და მისი ეკონომიკური ზემოქმედების შემსუბუქება, თუმცა წარმოიქმნა საგადახდო ბალანსის დეფიციტი. ინფლაცია თანდათანობით შემცირდა 2020 წლის მაისიდან და შეადგენდა 6.1.%–ს ივნისში, და კვლავ სებ–ის 3.0%–იანი სამიზნე დონის ზემოთ. მაღალი ინფლაცია აიხსნება ლარის გაუფასურების ზემოქმედების გაძლიერებით და კოვიდ–19 პანდემიის გამო მიწოდების ჯაჭვის დარღვევით. მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, 2020 წლის აპრილში გადარიცხვების მკვეთრი ვარდნის შემდეგ, შემცირება დავიდა ერთმნიშვნელიან ციფრამდე 2020 წლის მაისში და განახლდა ზრდა 17.8%–ზე წინა წელთან შედარებით, 2020 წლის ივნისში, რაც ხელს უწყობს მოთხოვნას გაზრდილი ეკონომიკური გაურკვევლობის პირობებში. ვინაიდან რეგულარული საერთაშორისო ფრენების განახლების ვადები გაურკვეველია არახელსაყრელი ეპიდემიოლოგიური სიტუაციის გამო საქართველოს ტურიზმის ბაზრებზე, ტურიზმი მთავარ სუსტ ნაწილად რჩება. თუმცა ჩვენი საბროკერო და საინვესტიციო განყოფილება, Galt & Taggart, თვლის, რომ ქართველი ტურისტები დახარჯავენ დაახლოებით 500 მილიონ აშშ დოლარს ადგილობრივად 2020 წლის მეორე ნახევარში (აქედან 300 მილიონი აშშ დოლარი ადგილობრივი მაცხოვრებლებისგან, რომლებიც არ გაემგზავრნენ საზღვარგარეთ და 200 მილიონი აშშ დოლარი ჩვეულებრივი ადგილობრივი ტურისტის დანახარჯებისგან), რაც გარკვეულ შემსუბუქებას მოუტანს მოცემულ დარგს. სებ–ის მიერ უცხოური ვალუტის გაყიდვებით, 215 მილიონი აშშ დოალრის ოდენობით, 2020 წლის პირველ ნახევარში მნიშვნელოვნად ანაზღაურდა უცხოური ვალუტის დეფიციტი ეკონომიკაში, შეჩერებული ტურისტული შემოდინებების გამო. კერძოდ აღნიშნული ინტერვენციების მიუხედავად, საერთასორისო რეზერვები სავარაუდოდ გაიზრდება, რომელიც ამჟამად შეადგენს 3.6 მილიარდ აშშ დოლარს, 2020 წლის ბოლოს, შესაბამისად რეზერვები ხელახლა შეივსება სასესხო სახსრებიდან დონორებისგან.

მთავრობის მიერ გადახედული 2020 წლის საბიუჯეტო დოკუმენტი დაამტკიცა საქართველოს პარლამენტის მიერ 2020 წლის ივნისში. გადახედული ბიუჯეტი მოიცავს საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან შეთანხმებულ ფინანსურ პარამეტრებს, 1.5 მილიარდი აშშ დოლარი დონორის დაფინანსება და საბიუჯეტო სტიმულირების ზომები კორონავირუსის პანდემიით ზემქმედებული კომპანიებისთვის და შინამეურნეობებისთვის. საბიუჯეტო სტრუქტურა ითვალისწინებს უარყოფით 4% მშპ–ს ზრდას 2020 წელს და ადგენს დეფლატორს 4.8%. მოსალოდნელია, რომ ფისკალური დეფიციტი გაიზრდება მშპ–ს 8.5%–მდე შემოსავლების შემცირების გამო (1.45 მილიარდი ლარი შემცირება თავდაპირველ ბიუჯეტთან შედარებით) და ხარჯის ზრდა ანტი–კრიზისულ ზომებთან დაკავშირებით (1.4 მილიარდი ზრდა თავდაპირველ ბიუჯეტთან შედარებით). ხარჯვის მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებისთვის, მთავრობა გეგმავს გარე სესხების ზრდას 4.3 მილიარდი ლარით და შიდა ვალი გაიზრდება 649 მილიონი ლარით, საერთო სახელმწიფო ვალი სავარაუდოდ იქნება მშპ–ს 54.4% 2020 წელს. მთავრობა თვლის, რომ დაუბრუნდება კრიზისამდე არსებული ვალის მაჩვენებლებს საშუალო ვადაში. კერძოდ მთავრობა აიღებს მეტ სესხს დონორებისგან, ვიდრე ამჟამად ჭირდება, რაც ქმნის ფინანსურ ბუფერს, რომელიც ჯამში შეადგენს 2.7 მილიარდ ლარს გადახედულ ბიუჯეტში. ასეთი ბუფერები ქმნის ნდობას, რადგან სახსრები შეიძლება გმოყენებული იქნას კრიზისის გაღრმავების შემთხვევაში ან თუ აღდგენას გათვალისწინებულზე დიდი ხანი დასჭირდება.

საკრედიტო პორტფელის ხარისხი

ძირითადი რისკები/ გაურკვევლობა

ჯგუფმა შესაძლოა ვერ შეძლოს თავისი საკრედიტო პორტფელის ხარისხის შენარჩუნება

ჯგუფის საკრედიტო პორტფელის ხარისხი შესაძლოა გაუარესდეს გარეშე ფაქტორების გამო, რომელიც სცილდება ჯგუფის კონტროლის ფარგლებს, როგორიცაა უარყოფითი მოვლენები საქართველოს ეკონომიკაში ან მეზობელი ქვეყნების ეკონომიკაში, კონკრეტული კლიენტების შესახებ საკრედიტო ინფორმაციის ხელმიუწვდომლობა ან შეზღუდული ხელმისაწვდომობა, რისკის მართვის პროცედურების შეუსრულებლობა ან საკრედიტო პორტფელის სწრაფი გაფართოება.

ჯგუფის კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო საკრედიტო პორტფელი კონცენტრირებულია და იმ პირობით, თუ ასეთი მსესხებლები გააფორმებენ შემდგომ სასესხო შეთანხმებებს ჯგუფთან, ეს გაზრდის ჯგუფის საკრედიტო და კონტრაგენტის საერთო რისკს აღნიშნულ კონტრაგენტებთან დაკავშირებით და შესაძლოა გამოიწვიოს ჯგუფის საკრედიტო პორტფელის ხარისხის გაუარესება.

გარდა ამისა უზრუნველყოფის ღირებულება, რომელსაც ჯგუფი ფლობს სესხების სანაცვლოდ, შესაძლოა შემცირდეს, რაც სავარაუდოდ უარყოფით გავლენას მოახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

2019 წლის განმავლობაში, განმავლობაში ჯგუფის და ბანკის საკრედიტო რისკის ხარჯის კოეფიციენტი შეადგენდა 0.8%-ს, ხოლო 2018 წელს - 1.7%-ს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ხარჯები და ჯგუფის და ბანკის რისკის ღირებულება შესაძლოა გაიზარდოს ერთი მსხვილი მსესხებლის დეფოლტის ან მცირე მსესხებლების დეფოლტის არსებითი კონცენტრაციის შემთხვევაში. 2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის უიმედო კრედიტები შეადგენდა მთლიანი გაცემული კრედიტების 2.1%-ს და 3.3%-ს, კლიენტებზე და ფინანსური იჯარის დებიტორულ დავალიანებებს.

კორპორატიული საბანკო საკრედიტო პორტფელი კონცენტრირებულია, ჯგუფის ათი უმსხვილესი კორპორატიული საბანკო მომსახურების მსესხებლები შეადგენს საკრედიტო პორტფელის 9%-ს, კლიენტებზე და ფინანსური იჯარის დებიტორულ დავალიანებებს (გაუფასურების რეზერვი) 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი ფლობდა უზრუნველყოფას მთლიან სესხებზე, რომელიც შეადგენს საერთო გაცემული კრედიტების 86.7%-ს, %-ს, კლიენტებზე და ფინანსური იჯარის დებიტორულ დავალიანებებს. კორპორატიული საბანკო კრედიტებთან დაკავშირებით აღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ფორმებია დაკავების უფლებები უძრავ ქონებაზე, ძირითად საშუალებებზე, კორპორატიული გარანტიები, მარაგები, ანაბრები და ფასიანი ქაღალდები, სატრანსპორტო მოწყობილობები. საცალო საბანკო კრედიტებისთვის აღებული უზრუნველყოფის გავრცელებული ფორმაა დაკავების უფლება საცხოვრებელ ქონებაზე.

შემცირებებმა საცხოვრებელი და კომერციული უძრავი ქონების ბაზარზე ან ეკონომიკური მდგომარეობის ზოგადმა გაუარესებამ იმ დარგებში, რომელშიც ჯგუფის კლიენტები ოპერირებენ, შესაძლოა გამოიწვიოს ლიკვიდურობა და სესხების უზრუნველყოფის ღირებულების შემცირება, მათ შორის აღნიშნული სესხების ძირი თანხის დაუფარავი ნაშთის შემცირება. გარდა ამისა, უზრუნველყოფის კლებადი ან არასტაბილური ფასები საქართველოში სავარაუდოდ გაართულებს ჯგუფისთვის ფლობილი უზრუნველყოფის ღირებულების ზუსტ შეფასებას. თუ იმ უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულება, რომელსაც ფლობს ჯგუფი, მნიშვნელოვნად შემცირდება მომავალში, შესაძლოა საჭირო გახდეს დამატებითი რეზერვები და განაპირობოს მოსალოდნელზე დაბალი ანაზღაურების დონეები უზრუნველყოფილ სესხებზე. შემდგომმა ცვლილებებმა კანონებში ან რეგულაციებში შესაძლოა გააუფასუროს ასეთი უზრუნველყოფის ღირებულება.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

2020 წლის პირველ ნახევარში კოვიდ-19 პანდემიის შედეგად ეკონომიკური იზოლაციის ფონთან და მაკროეკონომიკურ გარემოსთან და მსესხებლების კრედიტუნარიანობის მოსალოდნელ გაუარესებასთან დაკავშირებით, ბანკმა მოახდინა წინასწარი რეზერვირება, რომელიც შეიქმნა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაფარად, სრული ეკონომიკური ციკლის განმავლობაში და გამოიყენა სებ-ის მიერ გამოქვეყნებული მაკროეკონომიკური პროგნოზული სცენარები.

ჩვენება

ჯგუფი უწყვეტად ახორციელებს ბაზრის პირობების მონიტორინგს და ასევე ახორციელებს სტრეს და სცენარის ტესტირებას მისი მდგომარეობის შემოწმების მიზნით უარყოფით ეკონომიკურ პირობებში.

ჩვენმა ბანკის საკრედიტო კომიტეტებმა და საკრედიტო რისკის დეპარტამენტმა განსაზღვრა კონტრაგენტის ლიმიტები საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის და ინდივიდუალური ტრანზაქციების ქულათა სისტემის გამოყენებით. კრედიტის ხარისხის გადახედვის პროცესი უწყვეტია და უზრუნველყოფს კლიენტების კრედიტუნარიანობაში შესაძლო ცვლილებების ადრეულ დადგენას, მათ შორის უზრუნველყოფის რეგულარულ გადაფასებას, პოტენციურ ზარალს და რისკის შემცირებისთვის საჭირო გამოსწორების ზომებს, რომელიც შესაძლოა მოიცავდეს დამატებითი უზრუნველყოფის მოპოვებას სესხის ხელშეკრულებების შესაბამისად.

ჯგუფი უწყვეტად ახორციელებს კრედიტებზე მის მიერ ფლობილი უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს. უზრუნველყოფის შეფასებისას ჯგუფი ახდენს აქტივების საბაზრო ღირებულების დისკონტირებას, უზრუნველყოფის სალიკვიდაციო ღირებულების ასახვის მიზნით.

საკრედიტო პორტფელის ხარისხი (გაგრძელება)

შერბილება

საცალო საბანკო საკრედიტო პორტფელის თვალსაზრისით, საცალო კლიენტებისთვის სესხების გამოყოფისას, ჯგუფის მიზანია მკაცრად დაიცვას სებ-ის მიერ დადგენილი PTI და LTV კოეფიციენტები კლიენტების გადახდისუნარიანობის მკაცრი შეფასების საფუძველზე. ეს დამატებით ამცირებს საკრედიტო პორტფელის ხარისხის რისკს უძრავი ქონების ფასის შემცირებების შემთხვევაში.

კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის თვალსაზრისით, ჯგუფის მიზანია მკაცრად დაიცვას სებ-ის მიერ დადგენილი ლიმიტები კლიენტების რისკებთან დაკავშირებით, ჯგუფი აკონტროლებს კონცენტრაციის დონეს თავის საკრედიტო პორტფელში და თავისი უმსხვილესი მსესხებლების ფინანსურ მაჩვენებლებს და იყენებს უზრუნველყოფას ზარალის შესამცირებლად დეფოლტის შემთხვევაში თავის აქტიურ სარისკო საბანკო ოპერაციებზე, ამცირებს გარანტიის მოცულობას სარისკო სექტორში და ინარჩუნებს დივერსიფიცირებული საკრედიტო პორტფელის სექტორის კონცენტრაციას.

მარეგულირებელ ნორმებთან შესაბამისობის რისკი

ძირითადი რისკები/ გაურკვევლობა

ჯგუფი ოპერირებს განვითარებად მარეგულირებელ გარემოში და ექვემდებარება საქართველოს ეროვნული ბანკის მარეგულირებელ ზედამხედველობას, რომელიც ზედამხედველობას უწევს საბაკო სექტორს და ფასიან ქაღალდებს საქართველოში.

საქართველოში ფინანსური სექტორი მკაცრად რეგულირდება. მარეგულირებელი გარემო განაგრძობს განვითარებას. თუმცა, ჩვენ არ შეგვიძლია წინასწარ განსაზღვროთ რა მარეგულირებელი ცვლილებები იქნება შემოღებული მომავალში ან რა გავლენას მოახდენს ისინი ჩვენს ოპერაციებზე.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

ჩვენი საბანკო ოპერაციები უნდა შეესაბამებოდეს მარეგულირებელი ორგანოს, სებ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტს და სხვა მარეგულირებელკოეფიციენტებს, მათ შორის რეზერვის მოთხოვნებს და სავალდებულო ფინანსურ კოეფიციენტებს. ჩვენს უნარზე - შევასრულოთ სებ-ის არსებული თუ შესწორებული მოტხოვნები - შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მთელმა რიგმა ფაქტორებმ, მათ შორის ისეთმა ფაქტორებმა, რომელიც სცილდება ჩვენი კონტროლის ფარგლებს, როგორიცაა ბანკის რისკზე შეწონილი აქტივების ზრდა, კაპიტალის მოზიდვის უნარი, ჩვენი აქტივის ხარისხის გაუარესებით გამოწვეული ზარალი და/ან შემოსავლის დონის შემცირება და/ან ხარჯების ზრდა, ბანკის ფასიანი ქაღალდების პორტფელის ღირებულების შემცირება, ასევე გლობალური და საქართველოს ეკონომიკის შესუსტება.

შერბილება

უწყვეტი ინვესტიციები მოსახლეობაში და პროცესები შესაძლებლობას გვაძლევს დავაკმაყოფილოთ მიმდინარე მარეგულირებელი მოთხოვნები და საშუალებები, რომელიც გვაძლევს შესაძლებლობას მოვახდინოთ რეაგირება მომავალ ცვლილებებზე რეგულაციაში.

ჩვენი ინტეგრირებული კონტროლის სტრუქტურის შესაბამისად, სათანადო სიფრთხილით ვაფასებთ საკანონმდებლო და მარეგულირებელი ცვლილებების გავლენას ჩვენი ოფიციალური რისკის დადგენის და შეფასების პროცესების ფარგლებში და შესაძლებლობის მიხედვით აქტიურ მონაწილეობას ვიღებთ შესაბამისი კანონმდებლობის შედგენაში. ამ პროცესის ფარგლებში ჩვენ ვმონაწილეობთ კონსტრუქციულ დიალოგში მარეგულირებელ ორგანოებთან და მივმართავთ გარეშე კონსულტაციას კანონდემბლობაში შესაძლო ცვლილებებთან დაკავშირებით. შემდეგ ჩვენ შევიმუშავებთ შესაბამის პოლიტიკას, პროცედურებს და კონტროლის მექანიზმებს ჩვენი შესაბამისობის ვალდებულებების შესასრულებლად.

ჩვენი შესაბამისობის სტრუქტურა ყველა დონეზე ექვემდებარება შიდა აუდიტის და გარეშე სადაზღვევო მომსახურების პროვაიდერების მიერ რეგულარულ გადახედვას.

ლიკვიდურობის რისკი

ძირითადი რისკები/ გაურკვევლობა

ჯგუფი ექვემდებარება ლიკვიდურობის რისკს, როდესაც მისი აქტივების და ვალდებულებების დაფარვის ვადა არ ემთხვევა.

მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფს თვლის, რომ ექნება საკმარისი სახსრები მომდევნო 18 თვის განმავლობაში და შემდეგ იმისათვის, რომ განახორციელოს თავისი სტრატეგია და ექნება საკმარისი ლიკვიდურობა მომდევნო 18 თვის განმავლობაში და შემდეგ, ლიკვიდურობის რისკი დამახასიათებელია საბანკო ოპერაციებისთვის და შესაძლოა გაიზარდოს მთელი რიგი ფაქტორების გამო, მათ შორის გადაჭარბებული მოლოდინები ან კონკრეტული დაფინანსების წყაროს მიუწვდომლობა, ცვლილებები საკრედიტო რეიტინგებში ან საერთო საბაზრო მოვლენა, როგორიცაა ფინანსური ბაზრის არასტაბილურობა.

საკრედიტო ბაზრებზე მსოფლიო მასშტაბით ბოლო წლებში აღინიშნა და შესაძლოა კვლავ აღინიშნოს ლიკვიდურობის და გრძელვადიანი დაფინანსების შემცირება გლობალური ეკონომიკური და ფინანსური ფაქტორების შედეგად. კრედიტის ხელმისაწვდომობაზე განვითარებად ბაზრებზე მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ინვესტორის ნდობის დონე და ნებისმიერი ფაქტორები, რომელიც გავლენას ახდენს ინვესტორის ნდობაზე (მაგალითად ბანკის საკრედიტო რეიტინგის შემცირება ან სახელმწიფოს ჩარევა ან ვალის რესტრუქტურიზაცია შესაბამის დარგში) ასევე შესაძლოა გავლენა მოახდინოს ფასზე და დაფინანსების ხელმისაწვდომობაზე ჯგუფის კომპანიებისთვის, რომლებიც აღნიშნულ ბაზრებზე ახორციელებენ საქმიანობას.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

ჯგუფის ლიკვიდურობაზე შესაძლოა გავლენა მოახდინოს ფინანსური ბაზრის არახელსაყრელმა პირობებმა. თუ აქტივებს ჯგუფი ფლობს იმ მიზნით, რომ ლიკვიდურობა გახდეს არალიკვიდური ან მათი ღირებულება მნიშვნელოვნად შემცირდება, ჯგუფმა შესაძლოა გადაწყვიტოს ან დასჭირდეს დაფინანსების სხვა წყაროების გამოყენება თავისი ოპერაციების დასაფინანსებლად და მომავალი ზრდისთვის. თუმცა მხოლოდ დაფინანსების შეზღუდული მოცულობა არის ხელმისაწვდომი საქართველოს შიდა საბანკო ბაზარზე და სხვა დაფინანსების წყაროების რესურსებმა შესაძლოა წარმოქმნას დამატებითი რისკები, მათ შორის იმის ალბათობა, რომ სხვა დაფინანსების წყაროები შესაძლოა იყოს უფრო ძვირი და ნაკლებ მოქნილი. გარდა ამისა, ჯგუფის უნარი ასეთ გარემე დაფინანსების წყაროებზე წვდომაზე დამოკიდებულია მისთვის ხელმისაწვდომი საკრედიტო ხაზების დონეზე და თავის მხრივ დამოკიდებულია ჯგუფის ფინანსურ და საკრედიტო პირობებზე, ასევე ბაზრის საერთო ლიკვიდურობაზე.
მიმდინარე და მოკლევადიანი ლიკვიდურობის თვალსაზრისით, ჯგუფი ექვემდებარება თავისი კლიენტების მიერ ანაბრების დიდი მოცულობით მოულოდნელი, სწრაფი გატანის რისკს. გარემოებები, როდესაც დიდი ალბათობით კლიენტები სწრაფად გაიტანენ დიდი მოცულობით ანაბრებს, მოიცავს მნიშვნელოვან ეკონომიკურ ვარდნას, ნდობის შერყევა ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ ან სოციალური, ეკონომიკური ან პოლიტიკური არასტაბილურობის პერიოდი. იმ შემთხვევაში, თუ კლიენტების მნიშვნელოვანი ნაწილი სწრაფად ან მოულოდნელად გამოიტანს მოთხოვნამდე ან ვადიან ანაბარს ან არ განაახლებს ვადიან ანაბარს დაფარვამდე, ამან შესაძლოა არსებითი უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფის საქმიანობაზე, ფინანსურ პირობებზე და ოპერაციების შედეგებზე.

გარდა ამისა, თუ კოვიდ-19 პანდემიის გამო გაგრძელდება ეკონომიკური საქმიანობის რღვევა საქართველოში და გლობალური მასშტაბით, ამან შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფის ლიკვიდურობაზე და დაფინანსების პოზიციებზე.

შერბილება

ჯგუფი მართავს თავის ლიკვიდურობის რისკს ლიკვიდურობის რისკის მართვის სტრუქტურის მეშვეობით, რომელიც ქმნის ჯგუფის შესაძლებლობას - შეასრულოს გადახდის ვალდებულებები როგორც ჩვეულებრივ, ასევე კრიზისულ პირობებში.

ბანკმა შეიმუშავა მოდელი, რომელიც ეფუძნება ბაზელი III ლიკვიდურობის სახელმძღვანელო პრინციპებს. ჯგუფი მართავს თავის ლიკვიდურობის რისკს ლიკვიდურობის სახელმძღვანელო პრინციპების საფუძველზე: ეს უზრუნველყოფს მნიშვნელოვან ბუფერს უმაღლესი ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის (LCR) მოთხოვნებზე - 100% - რომელიც სავალდებულოა სებ-ის მითითებით 2017 წლის სექტემბრიდან. ძლიერი ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR) აუმჯობესებს ჯგუფის მოკლევადიან მდგრადობას. გარდა ამისა ბანკი ფლობს კომფორტულ ბუფერს უმაღლესი წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის (NSFR) მოთხოვნებზე - 100% - რომელიც ძალაში შევიდა 2019 წლის 1 სექტემბერს. ძლიერი ბუფერი წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტზე (NSFR) ითვალისწინებს სტაბილური დაფინანსების წყაროებს უფრო გრძელვადიან ინტერვალში. ეს მიდგომა განსაზღვრულია იმის უზრუნველსაყოფად, რომ დაფინანსების სტრუქტურა საკმარისად მოქნილი იყოს ლიკვიდურობის უზრუნველყოფისთვის, საბაზრო პირობებში.

სხვა საკითხებთან ერთად, ჯგუფი აწარმოებს სხვადასხვა დაფინანსების ბაზას, რომელიც მოიცავს დაფინანსების მოკლევადიან წყაროებს (მათ შორის საცალო საბანკო და კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო კლიენტის ანაბრები, ბანკთაშორის სესხები და სესხები სებ-დან) და დაფინანსების გრძელვადიან წყაროებს (მათ შორის ვადიანი საცალო საბანკო და კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო ანაბრები, სესხები საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებიდან, ფასიანი ქაღალდების და გრძელვადიანი სავალო ფასიანი ქაღალდების ყიდვა-გაყიდვა).

ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

შერბილება

კლიენტების დეპოზიტები დაფინანსების ყველაზე მნიშვნელოვანი წყაროა ჯგუფისთვის. 2019, 2018 და 2017 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების დეპოზიტების შეადგენს დაფინანსების 90.4%-ს, 90.9% და 91.4%-ს, მათგან 55.4%, 55.5%, და 56.8% გადასახდელია მოთხოვნისას. თუმცა, აღნიშნული თარიღების მდგომარეობით, წმინდა სესხების კოეფიციენტი კლიენტების მიმართ დეპოზიტებთან შეადგენდა 116.1%, 112.6%, და 105.4%-ს, და სებ-ის ლიკვიდურობის დაფარვის კოეფიციენტი შეადგენდა 136.7%, 120.1%, და 112.4% შესაბამისად.

ბანკს აქვს ძლიერი მხარდაჭერა საერთასორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან. ასევე უკვე მოიზიდა ახალი მოკლევადიანი სასესხო სახსრები როგორც ადგილობრივ, ასევე უცხოურ ვალუტაში, გასული რამდენიმე თვის განმავლობაში 2020 წელს, 200 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციიდან, ევროპის საინვესტიციო ბანკიდან, FMO – ჰოლანდიის მეწარმეობის განვითარების ბანკიდან (სხვა მონაწილე კრედიტორებთან თანამშრომლობით) და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან, რომლის ნაწილი გაიხარჯა 2020 წლის პირველ ნახევარში. გარდა ამისა ჩვენ აქტიურად ვმუშაობთ ჩვენს პარტნიორ ფინანსურ ინსტიტუტებთან და ველოდებით ახალი გრძელვადიანი საკრედიტო წყაროების ხელმოწერას, დაახლოებით 400 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით, მომდევნო თვეების განმავლობაში, რაც გაუმჯობესებს ჩვენს ლიკვიდურობის პოზიციას და შესაძლებლობას მოგვცემს მხარი დავუჭიროთ ჩვენს კლიენტებს და ეკონომიკას, რომელშიც ვეწევით საქმიანობას აღნიშნული უპრეცედენტო დროის განმავლობაში.

გარდა ამისა, საქართველოს საბანკო სექტორის განახლებული სამეთვალყურეო გეგმის ფარგლებში, რომლის მიზანია საქართველოში კოვიდ-19 შედეგად წარმოქმნილი უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური გამოწვევების წამოწევა, სებ-მა გამოაცხადა მზადყოფნა - გადახედოს და შეამციროს ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის (LCR) მოთხოვნები (2020 წლის 1 მაისს, სებ-მა დროებით გააუქმა 75% ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის (LCR) მოთხოვნები ერთი წლის ვადით ან სებ-ის შემდგომ შეტყობინებამდე), ასევე სავალდებულო რეზერვის მოთხოვნები, საჭიროების შემთხვევაში. გარდა ამისა სებ-მა უკვე გააფართოვა შესაბამისობის კრიტერიუმები რეპო-შესაბამისი ფასიანი ქაღალდებისთვის და შესაძლოა ეს საკითხი კვლავ გადაიხედოს მომავალში, საჭიროების შემტხვევაში, ადგილობრივი ვალუტის ლიკვიდურობის მხარდასაჭერად.

საოპერაციო რისკი, კიბერ-უსაფრთხოება, საინფორმაციო სისტემები და ფინანსური დანაშაული

ბირითადი რისკები/ გაურკვეველობა

ჩვენ გვაქვს კიბერ-უსაფრთხოების დარღვევის, ჩვენს სისტემებზე უნებართვო წვდომის და ფინანსური დანაშაულის ან ჩვენი საბანკო საქმიანობის პროცესებში ან სისტემებში გაუმართაობების ან ადამიანური ფაქტორების/შეცდომების რისკი, რომელმაც შესაძლოა ხელი შეუშალოს ჩვენს მიერ კლიენტის მონმსახურებებს, გამოიწვიოს ფინანსური ზარალი, ჰქონდეს სამართლებრივი ან მარეგულირებელი შედეგები და.ან გავლენა მოახდინოს ჩვენს რეპუტაციაზე.

ჩვენ მნიშვნელოვნად დამოკიდებულნი ვართ ჩვენი რისკის მართვის სათანადო ფუნქციონირებაზე, შიდა კონტროლზე და სისტემებზე და შიდა პროცესებზე, მათ შორის მონაცემთა დაცვასთან, ინფორმაციული ტექნოლოგიების და ინფორმაციის უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით აღნიშნული საფრთხეების მართვის მიზნით.

ჩვენზე შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს, თუ ვერ შევარბილებთ ჩვენი პროდუქტების და მომსახურებების რისკს, რომელიც გამოიყენება ფინანსური დანაშაულის ხელშესაწყობად.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

კიბერ-უსაფრთხოების საფრთხეები წლის განმავლობაში იზრდება ბოლო რამდენიმე წელია და ჩვენთვის ცნობილი გახდა მთელი რიგი მსხვილი საერთაშორისო ორგანიზაციების კიბერ-თავდასხმების შესახებ, თუმცა საბედნიეროდ ჩვენს საქმიანობაზე მას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია. გარეშე საფრთხეების პროფილი უწყვეტად იცვლება და ჩვენი მოსაზრებით ასეთი საფრთხეები კვლავ გაგრძელდება.

გასული რამდენიმე წლის განმავლობაში, ჩვენი საქმიანობის გაფართოების შესაბამისად გაიზარდა ელექტრონული დანაშაულები, მათ შორის თაღლითობის შემთხვევები, თუმცა ზარალი მნიშვნელოვანი არ არის. ფულის გათეთრების (ML) და ტერორიზმის დაფინანსების (FT) რისკები , რომლის წინააღმდეგ ბანკს გააჩნია სათანადო დაცვის ზომები, ასევე გლობალურად გაიზარდა ბოლო წლებში. ბანკს კვლავ აქვს მკაცრი მარეგულირებელი და სამეთვალყურეო მოთხოვნები ფულის გათეთრების (ML) და ტერორიზმის დაფინანსების (FT) წინააღმდეგ ბრძოლასთან დაკავშირებით. აღნიშნული მოთხოვნების შეუსრულებლობამ შესაძლოა გამოიწვიოს იძულებითი ზომების მიღება მარეგულირებელის მიერ, რამაც შესაძლოა გამოიწვიოს ფულადი ჯარიმა და უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფის რეპუტაციაზე.

საოპერაციო რისკი, კიბერ-უსაფრთხოება, საინფორმაციო სისტემები და ფინანსური დანაშაული (გაგრძელება)

შენობილება

ჩვენ გვაქვს ინტეგრირებული კონტროლის სტრუქტურა, რომელიც მოიცავს საოპერაციო რისკის მართვას, IT სისტემებს, კორპორატიული და სხვა მონაცემების უსაფრთხოებას, რომლებსაც მართავს ცალკე დეპარტამენტი.

ჩვენს გვაქვს ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის (AML) / ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის (CTF) სტრუქტურა, რომელიც მოიცავს რისკზე დაფუძნებულ მიდგომას (RBA) ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის (AML) / ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის (CTF) რისკების მიმართულებით, იცნობდე შენს კლიენტს (KYC), ტრანზაქციის მონიტორინგის, სანქციების და ტრანზაქციის კონტროლის, ტრანზაქციის ანგარიშგების, საკორესპონდენტო ურთიერთობის შეფასების და მონიტორინგის მიმართულებით და ასევე ტრენინგ-პროგრამებთან დაკავშირებით. აღნიშნული სტრუქტურის მიზანია ადგილობრივი კანონმდებლობის, საერთაშორისო სტანდარტების (ფინანსურ ქმედებათა სპეციალური ჯგუფი (FATF) რეკომენდაციები) და საერთაშორისო ფინანსური სანქციების პროგრამების შესრულება და დაცვა. ჩვენ ვაგრძელებთ ჩვენი ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის (AML) შესაბამისობის ფუნქციის გაუმჯობესებას ბანკის ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის (AML) შესაბამისობის სტრუქტურის, პოლიტიკის და პროცედურების (მათ შორის ფულის გათეთრების (ML) და ტერორიზმის დაფინანსების (FT) რისკების მართვის პოლიტიკა, იცნობდე შენს კლიენტს (KYC) და კლიენტის მისაღებობის განსაზღვრის პოლიტიკა) გაძლიერებით. ჩვენ მნიშვნელოვანი რესურსების ინვესტიცია განვახორციელეთ ჩვენი ფულის გათეთრების (ML) და ტერორიზმის დაფინანსების (FT) რისკების მართვის შესაძლებლობების გაუმჯობესებისთვის, მათ შორის ტრანზაქციის მონიტორინგის გადაწყვეტებისთვის. ჩვენ გვაქვს რეგულარული ცვლილების მართვის პროცედურა, რაც უზრუნველყოფს ახალი რეგულაციების დროულ შესრულებას.

ჩვენ ვადგენთ და ვაფასებთ საოპერაციო რისკის კატეგორიებს ჩვენი რისკის მართვის სტრუქტურის ფარგლებში, ვადგენთ კრიტიკული რისკის სფეროებს და ვადგენთ პოლიტიკას და უსაფრთხოების პროცედურებს აღნიშნული რისკების შესარბილებლად.

ჩვენ გვაქვს უსაფრთხოების კონტროლის მექანიზმები, მათ შორის პოლიტიკა, პროცედურები და უსაფრთხოების ტექნოლოგიები. ჩვენ ასევე რეგულარულად ვახორციელებთ IT და საინფორმაციო უსაფრთხოების შემოწმებებს შიდა ფარგლებში და გარეშე კონსულტანტების დახმარებით. ჩვენ გვაქვს რთული ანტივირუსული და დამცავი ბრანდმაუერი პოტენციური ჰაკერული პროგრამისგან დაცვის მიზნით. ჩვენ გავზარდეთ შიდა და გარეშე შეღწევის ტესტირება და გვაქვს სარეზერვო ავარიული აღდგენის და ბიზნეს უწყვეტობის გეგმები ბანკის ფარგლებში. ჩვენ გავაუმჯობესეთ წვდომის კონტროლი და პაროლის დაცვა "პრივილეგირებული წვდომის მონიტორინგის" განხორციელებით თანამშრომლებისთვის, მაქსიმალური პრივილეგირებული წვდომით კონფიდენციალურ და კლიენტის მონაცემებზე. ჩვენ განვახორციელეთ დაცული ელ-ფოსტის შლუზის გადაწყვეტები, რამაც შეამცირა ჰაკერული შემთხვევის რაოდენობა 95%-ით. ასევე დავნერგეთ ინფორმაციული უსაფრთხოების და უსაფრთხოების მოვლენების მართვის სისტემა (SIEM), რომელიც სრულ ინფორმაციას გვაწვდის ჩვენს ინფრასტრუქტურაში მომხდარი ცვლილებების და მოვლენების შესახებ. ოპტიმიზებულია Oracle მონაცემთა ბაზის ბრანდმაუერი. Oracle Audit Vault და Database Firewall მოიცავს საწარმოს ხარისხის აუდიტური მონაცემების ბაზას, ანგარიშგების და ანალიზის ინსტრუმენტებს, საგანგაშო სტრუქტურას, აუდიტის ჰანელს და გართულებული მომდევნო თაობის მონაცემთა ბაზის შლუზს. ჩვენ შევქმენით პოლიტიკა, ღრუბლოვანი მონაცემების დაკარგვის პრევენციის / Cloud Data Loss Prevention დახმარებით და ამჟამად ვაკონტროლებთ და ვზღუდავთ ნებისმიერი კრიტიკული მონაცემის ატვირთვას ჩვენს შიდა საკომუნიკაციო პლატფორმაზე, მათ შორის სურათების, ოფისის ფაილების, ანგარიშის ნომრების და სხვ. ჩვენ შევქმენით კიბერ-უსაფრთხო სტრუქტურა, ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკის მართვის სტრუქტურა და ინფორმაციულ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული პოლიტიკა. ჩვენ შევქმენით მაღალკვალიფიციური ჯგუფი უსაფრთხოების განყოფილებაში. ჩვენ ვაგრძელებთ ტექნოლოგიაში ჩვენი შესაძლებლობების გაფართოებას მზარდი საფრთხეების პრევენციის, გამოვლენის და მათზე რეაგირებისთვის.

ჩვენი შიდა აუდიტის განყოფილება უზრუნველყოფს ჩვენი რისკის მართვის, შიდა კონტროლის და სისტემების ადეკვატურობას და ეფექტურობას. ამ ტიპის საოპერაციო რისკი არის აუდიტის კომიტეტის რეგულარული დღის წესრიგის და ხშირი განხილვის საგანი სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე.

რესურსები და პასუხისმგებლობები

არაფინანსური ინფორმაცია

მდგრადობის კონცეფცია ჩვენი საქმიანობის საფუძველია და ასახავს ჩვენს წვლილს მდგრად განვითარებაში.

როგორც ჯგუფი, ჩვენ ვაღიარებთ, რომ ვიღებთ ვალდებულებას არამხოლოდ ჩვენი აქციონერების, ასევე ფართო საზოგადოების წინაშე, სადაც ჩვენ ვსაქმიანობთ. როგორც მსხვილი დამსაქმებელი საქართველოში გვევალება წამყვანი ფუნქცია შევასრულოთ ჩვენი ზემოქმედების შესამცირებლად გარემოზე, ვიყოთ საუკეთესო დამსაქმებელი და დადებითი ცვლილებები შევიტანოთ საზოგადოებაში.

ჩვენ ვთვლით, რომ მდგრადობა ჩვენი საქმიანობის ზრდის განუყოფელი ნაწილია. ჩვენი მდგრადობის დღის წესრიგი გვაძლევს საშუალებას ვიყოთ მომგებიანი, ასევე ეკოლოგიურად და სოციალურად პასუხისმგებელი. მდგრადობის მიდგომის განხორციელებით ჩვენს საქმიანობებში, ჩვენ მხარს ვუჭერთ გრძელვადიან ურთიერთობებს ჩვენს მთავარ დაინტერესებულ პირებთან, რაც უზრუნველყოფს მაღალ შემოსავლებს ინვესტიციაზე აქციონერებისთვის, აკმაყოფილებს კლიენტების ფინანსურ საჭიროებებს, ავითარებს თანამშრომლებს და შეაქვს წვლილი ადგილობრივი საზოგადოების ეკონომიკურ და სოციალურ კეთილდღეობაში, ასევე ითვალისწინებს ეკოლოგიურ შედეგებს.

ჯგუფს და ბანკს აქვს ეკოლოგიური და სოციალური (E&S) პოლიტიკა ჯგუფისთვის ჯგუფის პირდაპირი და არაპირდაპირი ზემოქმედების ეფექტური მართვის მიზნით საზოგადოებაზე და ეკოლოგიაზე. ამ პოლიტიკაში აღწერილია ჯგუფის სტრატეგია შეიმუშაოს მყარი მართვის კონტროლი ბუნებრივი რესურსების დაცვის, ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების რისკების შემცირების და თანამშრომლებისთვის განვითარების თანაბარი შესაძლებლობების, სამართლიანი კომპენსაციის და სარგებელის მიცემის მიზნით. ჩვენ ვახორციელებთ მდგრადობის პრაქტიკას ჩვენს საქმიანობებში და მუდმივად ვეძებთ ახალ გზებს ჩვენი საქმიანობის გაუმჯობესებისთვის.

ჩვენს სამეთვალყურეო საბჭო სრულად ფლობს ეკოლოგიურ და სოციალურ საკითხებს და ჩვენს კორპორატიული მართვის პროცესს, რაც წევრებს აძლევს შესაძლებლობას სრული ინფორმაცია მიიღონ ESG -თან დაკავშირებულ საკითხებზე. ჩვენი რისკის კომიტეტი განიხილავს ESG-თან დაკავშირებულ რისკებს და აწვდის ინფორმაციას სამეთვალყურეო საბჭოს აღნიშნულ საკითხზე. სამეთვალყურეო საბჭოს ასევე მიეწოდება კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობის საკითხებზე ხელმძღვანელობის მიერ, მაგალითად სამუშაო, რომელიც შეასრულა ბანკმა აღნიშნული საზოგადოების ფარგლებში, როგორიცაა ბავშვების დახმარება საქართველოში, საბანკო პროდუქტების უკეთ გაგებისთვის. 2020 წელს ჩვენ გავაფართოვებთ ბანკის ფუნქციას კლიმატის ცვლილების საკითხებზე და რისკებზე და განვიხილავთ მომდევნო ნაბიჯებს კომპანიისთვის.

ეს ანგარიში ასახავს პოლიტიკას ზემოაღნიშნული პასუხისმგებლობების და იმ საშუალებების დასაკმაყოფილებლად, რის საფუძველზეც ხორციელდება აღნიშნული პოლიტიკა და ჩვენი მიღწევები 2019 წლის განმავლობაში.

ეკოლოგიური საკითხები

ჯგუფი აღიარებს, რომ მისი საქმიანობები პირდაპირ და არაპირდაპირ ზემოქმედებას ახდენს გარემოზე და აქედან გამომდინარე განსაზღვრავს მართვის მიდგომებს, რომელიც ხელს შეუწყობს გახდეს გარემოს დამცველი ინსტიტუტი. როგორც წამყვანი ფინანსური დაწესებულება საქართველოში, ბანკი იმ პროექტების მეშვეობით, რომელსაც ის აფინანსებს, მნიშვნელოვან არაპირდაპირ გავლენას ახდენს გარემოზე. გარემოზე პირდაპირ ზემოქმედებასთან დაკავშირებით, ჩვენ ვთვლით, რომ საბანკო საქმიანობის ზემოქმედება მნიშვნელოვანი არ არის.

პირდაპირი ზემოქმედება გარემოზე ბიზნეს საქმიანობის შედეგად

ჯგუფი ითვალისწინებს თავისი მთავარი დაინტერესებული პირების ინტერესებს (კლიენტების, აქციონერების, თანამშრომლების, კრედიტორების და ფართო საზოგადოების) სტრატეგიების და პროცესების შემუშავებისას მათი საქმიანობის გუმჯობესების მიზნით. ჩვენ განუწყვეტლივ ვისწრაფვით დადებითი წვლილი შევიტანოთ საზოგადოებაში ჩვენი ბიზნეს საქმიანობის მეშვეობით სოციალურად ორიენტირებული პროდუქტების და მომსახურებების შემუშავების, სათანადო ზომების განხორციელების გზით ჩვენი ბიზნეს ოპერატორებისთვის, ასევე საქველმოქმედო ღონისძიებების გატარებით.

ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე არაპირდაპირი ზემოქმედების ეფექტურად მართვის მიზნით, ბანკმა პრიორიტეტი მიანიჭა მდგრადი ფინანსური პრინციპების ინტეგრაციას თავის საკრედიტო რისკის მართვის პროცედურებში 2012 წელს. ბანკი უზრუნველყოფს შესაბამის მიდგომას თავისი ფინანსური პროექტების გარემოს, ადამიანის ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების რისკების შეფასებისა და მართვისთვის. ბანკი ყველა ღონისძიების განხორციელებისას ისწრაფვის იპოვოს მდგრადი გადაწყვეტები, რომელიც მომგებიანია კლიენტებისთვის და ამცირებს უარყოფით ზემოქმედებებს სოციალურ და ბუნებრივ გარემოზე.

E&S პოლიტიკის მთავარი მიზანია ეკოლოგიური და სოციალური სარგებელის გაზრდა კლიენტებისთვის. ESRM პროცედურების მეშვეობით ბანკი აძლიერებს კლიენტების შესაძლებლობებს ეკოლოგიურ და სოციალურ რეგულაციებთან შესაბამისობის თვალსაზრისით და იღებს საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკას მოცემულ სფეროში. ESRM პროცედურები პერიოდულად ნახლდება და ამტკიცებს დირექტორთა საბჭო იმის გარანტიისთვის, რომ აღნიშნული პოლიტიკა კვლავ შეესაბამება მიზანს და ასახავს გამოცდილებას და ცვლილებებს შესაბამის კანონმდებლობაში. ESRM პროცედურები, მათი განხორციელებისთვის საჭირო სხვა ინსტრუმენტებთან ერთად, მოიცავს ბანკის ეკოლოგიური და სოციალური რისკის მართვის სისტემის (ESMS) ძირითად კომპონენტებს. ამ მექანიზმის საფუძველზე ბანკი ისწრაფვის გახდეს გარემოს დაცვაზე ორიენტირებული ფინანსური ინსტიტუტი.

გარდა ამისა, ESRM პოლიტიკის უფრო ეფექტური განხორციელების მიზნით, შეიქმნა E&S ჯგუფი, რომელიც მონაწილეობს კრედიტის განხილვის პროცესში და პასუხისმგებელია შემდეგზე:

- ინფორმაციის შეგროვება და გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და ზემოქმედებების დადგენა, მსესხებლის საქმიანობიდან;
- მსესხებლის საქმიანობის გარემოსდაცვითი და სოციალური ეფექტურობის განხილვა და შეფასება.
- გარემოსდაცვითი ან სოციალური სამოქმედო გეგმების (ESAP) შემუშავება შეუსაბამობის შემთხვევაში; და
- გარემოსდაცვითი ან სოციალური სამოქმედო გეგმების (ESAP) განხორციელების და ეკოლოგიური და სოციალური ეფექტურობის მონიტორინგი პროექტის ყველა ეტაპზე.

ჩვენ ვახორციელებთ შემდეგ პროცედურებს ESMS სისტემის ფუნქციონირებისთვის:

- ჩვენ თავს ვიკავებთ ეკოლოგიურად და სოციალურად მგრძნობიარე ბიზნეს საქმიანობების დაფინანსებისგან, რომლებიც მითითებულია განვითარების დაფინანსების ისეთი ინსტიტუტების ექსკლუზიურ ჩამონათვალში, როგორიცაა EBRD, IFC, DEG, FMO და ADB, მათ შორის..
- ჩვენი მიზანია შევაფასოთ კლიენტის საქმიანობებთან დაკავშირებული ეკოლოგიური და სოციალური რისკის შედარებითი დონე. ჩვენ ვთხოვთ კონკრეტულ კლიენტებს განახორციელონ კონკრეტული გარემოსდაცვითი ან სოციალური სამოქმედო გეგმები, ბუნებრივ ან სოციალურ გარემოზე მათი ზემოქმედების თავიდან აცილების ან შერბილების მიზნით და დაიცვან კონკრეტული მონიტორინგის და ანგარიშგების მოთხოვნები, რომლებიც განსაზღვრეთ ჩვენ ეკოლოგიური და სოციალური რისკის შემცირებისთვის. აღნიშნული მოთხოვნები შეტანილია პირობა-ვალდებულებად ბანკსა და კონკრეტულ ჩვენს კლიენტთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებში.
- ჩვენი მიზანი რეგულარულად განვახორციელოთ ბანკის საქმიანობებთან დაკავშირებული ეკოლოგიური და სოციალური რისკების მონიტორინგი და შევაფასოთ კლიენტის მიერ შესაბამისი ხელშეკრულებების პირობების დაცვა.

ყოვლისმომცველი ეკოლოგიური და სოციალური შეფასების და სამოქმედო გეგმების უზრუნველყოფით, სათანადო კომპლექსური შემოწმების ფარგლებში ბანკი მხარს უჭერს თავის კლიენტებს შეასრულონ თავიანთი ეკოლოგიური და სოციალური ვალდებულებები და ქმნის სტრუქტურას მათთვის სათანადო ეკოლოგიური და სოციალური სტანდარტების მისაღწევად.

ჩვენ მივიღეთ ვალდებულებები ჩვენი კლიენტებისგან დავიცვათ გარემოსდაცვითი და სოციალური სტანდარტები და თანახმა ვართ, რომ ისინი:

- წარუდგენენ ყველა მოთხოვნილ E&S ინფორმაციას ბანკს;
- უზრუნველყოფენ კომპეტენტური ფიზიკური პირების მონაწილეობას ეკოლოგიური და სოციალური კომპლექსური შემოწმების და მონიტორინგის პროცესში;
- გამოიჩენენ პასუხისმგებლობას გარემოსდაცვითი და სოციალური მოთხოვნების მიმართ; და
- აიღებენ მოქმედი ეკოლოგიური და სოციალური მოთხოვნების დაცვის ვალდებულებას.

E&S რისკის მართვის საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის დაცვის მიზნით, ბანკი იღებს ვალდებულებას უზრუნველყოს, რომ მისი კლიენტები ასევე შეასრულებენ ეკოლოგიურ და სოციალურ პასუხისმგებლობებს სახელმწიფო რეგულაციების შესაბამისად და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების E&S სტანდარტებს. აღნიშნულთან დაკავშირებით, ბანკი განიხილავს (1 მილიონი აშშ დოლარზე მეტი) აღნიშნული კლიენტების E&S ეფექტურობას საერთაშორისო ფინანსური კორპორაციის (IFC) ეფექტურობის სტანდარტების შესაბამისად.

ეკოლოგიური და სოციალური საკითხების გამოკვლევა საპროექტო ობიექტებზე ხორციელდება პერსონალთან თანამშრომლობით, რომელიც უზრუნველყოფს უწყვეტ კონსულტაციას და სახელმძღვანელო მითითებებს სათანადო პრაქტიკასთან და სტანდარტებთან დაკავშირებით და მოთხოვნების შესრულების მონიტორინგს. შესაბამის შემთხვევებში, ბანკმა შესაძლოა გამოიყენოს დამოუკიდებელი გარეშე ექსპერტები განხორციელების და მიმდინარეობის მონიტორინგის მიზნით. მონიტორინგის ფარგლებში ბანკი მოითხოვს თითოეულმა მაღალი რისკის მქონე კლიენტმა წარუდგინოს ბანკს წლიური ანგარიში მათი ეკოლოგიური და სოციალური მაჩვენებლების შესახებ და განახორციელონ ეკოლოგიური და სოციალური სამოქმედო გეგმები. ზოგ შემთხვევაში ბანკის პერსონალი ბანკის პერსონალი რეგულარულად სტუმრობს მაღალი რისკის მქონე კლიენტებს. E&S ჯგუფი აწარმოებს კონკრეტული სექტორების პორტფელის ღრმა ანალიზს, როდესაც E&S რისკები მაღალ რისკებად მიიჩნევა.

2019 წლის განმავლობაში, ბანკმა განახორციელა აქტიური ეკოლოგიური და სოციალური საკითხების კომპლექსური შემოწმება (ESDD), სადაც ბანკმა განახორციელა კლიენტების მონიტორინგი და შეიმუშავა სამოქმედო გეგმები შეუსაბამო კლიენტებისთვის. აღნიშნულმა კლიენტებმა დაიწყეს ეკოლოგიური და სოციალური რისკების და მათი ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების დადგენა, თავიდან აცილება, შერბილება და მართვა. სხვა კლიენტებმა განახორციელეს ეკოლოგიური და სოციალური მართვის სისტემები საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

გარეშე საკითხების და შეკითხვების დასარეგულირებელი პროცედურები ESMS–ს ფარგლებში გათვალისწინებულია ბანკის E&S პოლიტიკასთან დაკავშირებით საზოგადოების შეკითხვების წარდგენის და ასეთ შეკითხვებზე ბანკის მიერ პასუხის დროულად გაცემის საშუალებები. საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების ხელშეკრულებაში, საქართველომ აიღო შესაბამის სექტორში თავისი კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების და მისი ეფექტურად განხორციელების ვალდებულება.

დაახლოების პროცესში საქართველო აქტიურად ამუშავებს და ცვლის კანონმდებლობას შესაბამის სექტორებში. შედეგად ბანკი რეგულარულად ამოწმებს სამართლებრივ ცვლილებებს და შესწორებებს გარემოს, ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების დაცვასთან და შრომით საკითხებთან დაკავშირებით და მნიშვნელოვან ყურადღებას აქცევს ESDD შესაძლებლობების გაუმჯობესებას. ბანკის პერსონალი ორიენტირებულია მიაწოდოს კლიენტებს ინფორმაცია შესაბამისი (არსებული და ახალი) რეგულაციების და კანონების შესახებ ESDD პროცესში, რომლის მიზანია საზოგადოების ინფორმირებულობის და შესაძლებლობების გაძლიერება გარემოს და სოციალური დაცვის სფეროში.

ტრენინგს დიდი მნიშვნელობა აქვს აღნიშნული პოლიტიკის განხორციელებისთვის. 2019 წელს ბანკმა გადამზადების შესაძლებლობები მისცა E&S ჯგუფს და გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკის მართვის პროცესში ჩართულ პერსონალს. გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების განყოფილების ხელმძღვანელმა მონაწილეობა მიიღო IFC–ს მიერ ორგანიზებულ მე–13 წლიურ Performance Standards Community of Learning ფორუმზე, რომელიც წარმოადგენს ცოდნის გაზიარების ფორუმს, რომლის მიზანია განვითარებად ბაზრებზე ფინანსური ინსტიტუტების მიერ ეკოლოგიური და სოციალური სტანდარტების განხორციელების ხელშეწყობა.

აღნიშნული განყოფილების ღონისძიებამ მსოფლიოს მასშტაბით ეკოლოგიური და სოციალური რისკის მართვის სპეციალისტებს მისცა გამოცდილების გაზიარების, საინვესტიციო საქმიანობის პრაქტიკული მაგალითებიდან/კვლევებიდან ცოდნის მიღების და დიალოგში ჩართვის საშუალება. E&S განყოფილების ხელმძღვანელმა ასევე მონაწილეობა მიიღო მწვანე ობლიგაციების და მდგრადი ფინანსური მართვის პროგრამაში (Green Bonds and Sustainable Finance Executive Programme), რომელიც დაპროექტდა და წარმოდგენილი იქნა IFC-თან, სტოკჰოლმის ეკონომიკის ხელმძღვანელობის განათლების სკოლასთან (Stockholm School of Economics Executive Education) და კაპიტალის ბაზრის საერთაშორისო ასოციაციასთან (ICMA) პარტნიორობით, მწვანე ობლიგაციის ტექნიკური დახმარების პროგრამის, (Green Bond Technical Assistance Programme), ფარგლებში, მრავალი დონორის მიერ დაგინანსებული პროგრამა, რომელსაც მთლიანად მართავს და ხელმძღვანელობს IFC და მხარდაჭერილია შვედეთის საერთაშორისო განვითარების თანამშრომლობის სააგენტოს (SECO), შვეიცარიის ეკონომიკის სახელმწიფო სამდივნოს (SIDA) და ლუქსემბურგის ფინანსთა სამინისტროს მიერ.

პროგრამაში წარმოდგენილია ღრმა ინფორმაცია მწვანე ობლიგაციების გამოშვების და ძირითადი ფაქტორების შესახებ მდგრად დაფინანსებაში, მათ შორის მჭიდროდ დაკავშირებულ პროდუქტებში, როგორიცაა მწვანე ობლიგაციები. E&S ჯგუფმა ასევე მონაწილეობა მიიღო ინდუსტრიული განვითარების ორგანიზაციის (UNIDO) მიერ ორგანიზებულ ტრენინგ პროგრამაში „სასათბურე გაზების შემცირება სამრეწველო სექტორის გაუმჯობესებული ენერგოეფექტურობის გზით“. სოციალური და ეკოლოგიური რისკის მენეჯერი დამატებით დაესწრო FMO-ს - ჰოლანდიის მეწარმეობის განვითარების ბანკი - მიერ ორგანიზებულ ეკოლოგიური და სოციალური საკიტხების მასტერ კლასებს ფინანსური ინსტიტუტებისთვის.
უფრო ზოგადად, ბანკმა ჩაატარა რამდენიმე სასწავლო სემინარი მოცემულ სფეროში, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ბანკმა გადაამზადა 100–ზე მეტი თანამშრომელი. ინსტრუქტორებად მოწვეულნი იყვნენ წამყვანი ექსპერტები და სახელმწიფო ინსპექტორები. ჩვენ ვაპირებთ მომავალშიც ჩავატაროთ მსგავსი ტრენინგები

2018 წელს ბანკმა წარმოადგინა ეკოლოგიური და სოციალური გაუმჯობესების სისტემა, რომლის მხარდამჭერია „ფონდი მწვანე ზრდისთვის", „ფონდის მწვანე ზრდისთვის" ტექნიკური დახმარების ფარგლებში (GGF TAF). პროექტი ორიენტირებულია ბანკის ეკოლოგიური და სოციალური სტრუქტურის გაძლიერებაზე, იმისათვის, რომ გახდეს საუკეთესო პრაქტიკის მქონე ეკოლოგიური და სოციალური მართვის სისტემა საქართველოს ბაზარზე. პროექტის მიზანია (i) ბანკის მიმდინარე ეკოლოგიური და სოციალური პროცესების შეფასება საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების რეკომენდაციების და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის, კერძოდ ISO 14001:2015 საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად; (ii) შეფასების დროს დადგენილი ხარვეზების აღმოფხვრა დოკუმენტაციის და პროცესების გადახედვის და შესწორების გზით, კონსულტაციის გაწევა, რეკომენდაციების გაცემა და განხორციელების მხარდაჭერა საჭირო გაუმჯობესებებისთვის; და (iii) განახლებული ეკოლოგიური და სოციალური პროცედურების და სისტემების საბოლოო შეფასების განხორციელება, ჩვენს მიერ პროექტის საწყის ეტაპზე განსაზღვრული მოთხოვნების და საუკეთესო პრაქტიკის შესრულების დადასტურების მიზნით. პერსონალის ტრენინგი პროექტის ერთ–ერთ შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს.

პერსონალის ტრენინგი პროექტის ერთ-ერთი შედეგია. 2019 წელს ბანკის 18 თანამშრომელმა მიიღო მონაწილეობა გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის შესახებ ინფორმირებულობის და შიდა აუდიტის სასწავლო კურსში. ტრენინგის მიზანი იყო შესაბამისი პერსონალის აღჭურვა სისტემის გაუმჯობესებაში წვლის შეტანისთვის საჭირო ცოდნით და უნარებით. პროექტი დასრულდა 2019 წელს.

2019 წელს ბანკმა წარმოადგინა ახალი პროექტი, კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავება, „ფონდი მწვანე ზრდისთვის" (GGF) მხარდაჭერით, „ფონდის მწვანე ზრდისთვის" ტექნიკური დახმარების ფარგლებში (GGF TAF). ამ პროექტის მიზანია საქართველოს ბანკის დახმარება კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავებაში საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ნარჩენების მართვის დეტალური გეგმის არსებობა სარგებლის მომტანია ბანკისთვის არამხოლოდ ადგილობრივი კანონმდებლობის სრული დაცვის უზრუნველყოფის თვალსაზრისით (რაც რათქმაუნდა ბანკის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია), არამედ ასევე წარმოადგენს:

(ა) უფრო ზუსტ სურათს ბანკის მიერ საქმიანობის პროცესში გენერირებული ნარჩენების ტიპების და რაოდენობის შესახებ; (ბ) მყარ საფუძველს ნარჩენების მართვის სათანადო პრაქტიკებისთვის (ნარჩენების შეგროვება, დროებით შენახვა, წინასწარ დამუშავება, ტრანსპორტირება, რეგენერაცია, მოცილება და სხვა) რომელიც განხორციელდება ბანკის ფარგლებში; (გ) ბანკში განხორციელებული ნარჩენების მართვის საქმიანობების მეტ კონტროლს, იმგვარად, რომ ისინი აკმაყოფილებდეს საკანონმდებლო მოთხოვნებს, არის ეფექტური და საკმარისი სხვადასხვა ტიპის საშიში და არასაშიში ნარჩენების კონკრეტული თვისებების გათვალისწინებით; (დ) კონკრეტული ნარჩენების პრევენციის / შემცირების და რეგენერაციის (მათ შორის რეციკლირების) საქმიანობების დადგენის, დაგეგმვის და განხორციელების შესაძლებლობებს (კერძოდ საშიშ ნარჩენებთან დაკავშირებით).

პროექტის მიზანია ასევე საერთო სახელმძღვანელო დოკუმენტის შედგენა საკანონმდებლო მოთხოვნების შესახებ ნარჩენების მართვის გეგმასთან დაკავშირებით, რომელიც ბანკმა უნდა წარუდგინოს სხვა დაინტერესებულ პირებს (მიკრო, SME და ბანკის კორპორატიული კლიენტები). გარდა ამისა ერთდღიანი ტრენინგი ჩაუტარდებათ ბანკის თანამშრომლებს ბანკში ნარჩენების უსაფრთხო და სათანადო მართვის პრაქტიკების შესახებ.

2019 წელს ბანკმა წარმოადგინა გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის შეფასების და გაუმჯობესების სისტემა, რომლის მხარდამჭერია DEG - Deutsche Investitions - und Entwicklungsgesellschaft. პროექტის მიზანია: (ა) მოქმედი ESMS შეფასება; (ბ) ESMS გაუმჯობესება და გადახედვა, მაღალი რისკის მქონე კლიენტების მართვაზე და იდენტიფიკაციაზე ფოკუსირებით; (გ) კლიენტის დახმარება ეკოლოგიური და სოციალური საკითხების კომპლექსურ შემოწმებაში (ESDD) და შეფასება საქართველოს კანონმდებლობის და IFC ეფექტურობის სტანდარტების მიხედვით მაღალი რისკი მქონე კლიენტებთან დაკავშირებით; (დ) კვალიფიკაციის ამაღლების ტრენინგის ჩატარება გაუმჯობესებულ ESMS შესაბამისი პერსონალისთვის; და (ე) ელექტრონული სასწავლო პროგრამის შემუშავება E&S რისკის მართვაში მონაწილე პერსონალისთვის.

ESMS განმავლობაში რამდენიმე ჯილდო იქნება მიღებული. 2014 წელს საქართველოს ბანკმა მოიპოვა „Green Service" ჯილდო საქართველოს მწვანე ბიზნესის დაჯილდოებაზე / Green Business Awards, რომელიც ორგანიზებული იყო საქართველოს გარემოს დაცვის და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ. 2017 წელს EBRD-მა ბანკს გადასცა „2016 წლის გარიგების" ჯილდო პროექტის დაფინანსებისთვის, რომლის მიზანი საქართველოს ერთ-ერთი ჰიდროელექტროსადგურის განახლებადი ენერგიის შესაძლებლობების მხარდაჭერა იყო. 2019 წელს Caucasus Energy Efficiency Programme ფარგლებში, ჩვენმა თანამშრომლებმა ზურა კოკოსამემ და თამარ ბეღელურმა მიიღეს EBRD-ის ჯილდოები: საუკეთესო კორპორაციული ბანკირი და საუკეთესო ბანკირი უძრავი ქონების სფეროში, ენერგოეკონომიურობის კუთხით მაღალი შედეგებისთვის.

ბანკი ვალდებულია შეასრულოს მდგრადი განვითარების პრინციპები, დაიცვას გარემო და სურს გააუმჯობესოს ჯანდაცვისა და უსაფრთხოების დაცვის დონე, რომელიც მდგრადი განვითარების და ეკონომიკის ზრდის არსებითი კომპონენტია. ბანკი გააგრძელებს საქმიანობას ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დაცვის საკითხების სათანადოდ გათვალისწინებით წვლილს შეიტანს მდგრადი საზოგადოების შექმნაში. ბანკი ასევე დაეხმარება კლიენტებს მიიღონ სარგებელი E&S პოლიტიკის სათანადოდ განხორციელების შედეგად.

პირდაპირი ზემოქმედება გარემოზე

ჩვენ ვთვლით, რომ პირდაპირი ზემოქმედება გარემოზე მნიშვნელოვანი არ არის. მიუხედავად ამისა ჩვენ ვახორციელებთ მთელ რიგ ღონისძიებებს ქაღალდის, ელექტროენერგიის და საწვავის მოხმარების შესამცირებლად. „მწვანე ყუთები“ განთავსებულია ბანკის სათავო ოფისების ყველა სართულზე და განკუთვნილია მაკულატურის შეგროვებისთვის მისი გადამუშავების მიზნით. ბანკის ზოგიერთი დეპარტამენტი, რომელიც ინტენსიურად იყენებს ქაღალდს, გადავიდა ორი მონიტორის პრინციპზე, რაც მნიშვნელოვნად ამცირებს ქაღალდის მაკულატურას. განათების სისტემა ბანკის ყველა სერვის-ცენტრში ჩანაცვლდა ენერგო-ეფექტური ლედ ნათურებით, რომელიც გაცილებით ნაკლებ ელექტროენერგიას მოიხმარს ტრადიციულ ეკონომიურ ნათურებთან შედარებით.

2019 წელს ბანკმა საწვავის მოხმარების შემცირების მიზნით მოახდინა თავისი ავტომობილების პარკის აუთსორსინგი. ნარჩენების მართვის ინიციატივებთან დაკავშირებით, იხილეთ ეკოლოგიური საკითხები ამ ნაწილის დასაწყისში.

სასათბურე გაზების ემისია და გამოთვლის მეთოდოლოგია

ჩვენ წარმოვადგინეთ ანგარიში ემისიების ყველა წყაროების შესახებ, რომელიც მოითხოვება კომპანიათა შესახებ 2006 წლის კანონის შესაბამისად (სტრატეგიული ანგარიში და დირექტორის ანგარიში), 2013 წლის რეგულაციებით (1 და 2 ასლი) და დამატებით ანგარიში 3 ნაწილით გათვალისწინებული ემისიების შესახებ, რომელიც ეხება ჩვენს საქმიანობას. ჩვენ არ გვეკისრება პასუხისმგებლობა ემისიების წყაროებზე, რომლებიც არ არის შეტანილი კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში.

ემისიების შესახებ მონაცემების მომზადებისას გამოვიყენეთ მსოფლიო რესურსების ინსტიტუტის / მსოფლიო ბიზნეს საბჭო მდგრადი განვითარებისთვის (WRI/WBCSD) სასათბურე გაზების ემისიის პროტოკოლის გამოყენებით: კორპორატიული აღრიცხვის და ანგარიშგების სტანდარტი (რედაქტირებული ვერსია) და ემისიების ფაქტორები, გაერთიანებული სამეფოს მთავრობის სასათბურე გაზების კონვერსიის ფაქტორები კომპანიის ანგარიშგებისთვის, 2016 წ.

ჩვენი გამოქვეყნებული მონაცემები შეგროვდა და წარმოდგენილ იქნა ბანკთან დაკავშირებით, რომელიც მოიცავს ყველა ოფისს და საცალო ფილიალებს, სადაც ბანკი ახორციელებს საოპერაციო კონტროლს. მონაცემები წარმოდგენილია ადგილზე წარმომადგენლების, ანგარიშ-ფაქტურების და მრიცხველის მაჩვენებლების საფუძველზე.

მონაცემები 2017 წლის შედარებითი სასათბურე გაზების ემისიების შესახებ ცხრილში წარმოდგენილია მხოლოდ ბანკთან დაკავშირებით.

სფერო 1 (საწვავის წვა და ობიექტების საქმიანობა) მოიცავს ემისიებს შემდეგიდან:

- ბუნებრივი გაზის, დიზელის და ბენზინის წვა სტაციონარულ მოწყობილობაში საკუთრებაში და კონტროლის ქვეშ არსებულ ობიექტებზე; და
- ბენზინის, დიზელის და საავიაციო საწვავის წვა საკუთრებაში არსებულ სატრანსპორტო მოწყობილობებში.

სფერო 2 (საკუთარი მოხმარებისთვის შესყიდული ელექტროენერგია, გათბობის, ორთქლის და გაცივების სისტემები) მოიცავს ემისიებს შემდეგიდან:

- გამოყენებული ელექტროენერგია საკუთრებაში და კონტროლის ქვეშ არსებულ ობიექტებზე; ემისიების გამოსათვლელად ჩვენ გამოვიყენეთ კონვერსიის ფაქტორი არა-OECD ევროპის და ევრაზიის ქვეყნებისთვის (საშუალო)გაერთიანებული სამეფოს მთავრობის სასათბურე გაზების კონვერსიის ფაქტორები კომპანიის ანგარიშგებისთვის, 2016 წ.

სფერო 3 მოიცავს ემისიებს შემდეგიდან:

- თვითმფრინავით საქმიანი მივლინება (მოკლე მანძილზე და გრძელ მანძილზე); ინფორმაცია მგზავრობის კლასის შესახებ ხელმიუწვდომელია, თუმცა ჩვენ გამოვიყენეთ „საშუალო მგზავრის“ კონვერსიის ფაქტორი;;
- ხმელეთით ტრანსპორტირება, მათ შორის ტაქსების, ავტობუსების და ავტომობილის დაქირავება; და
- მონაცემები მგზავრობით გამოწვეული ემისიების შესახებ წარმოდგენილია მხოლოდ საქმიან მივლინებასთან დაკავშირებით და არ მოიცავს მონაცემებს ყოველდღიური მგზავრობის შესახებ.

სასათბურე გაზის ემისიების საერთო მონაცემები (ტონა - CO_2E)

	2019	2018	2017
სფერო 1	1,507	2,034	2,504
სფერო 2	7,488	7,370	7,141
სფერო 3	3,029	3,029	2,819
სულ ემისიები	**14,043**	**12,433**	**12,464**

ზემოქმედება სოციალურ გარემოზე საქმიანობის შედეგად

საქართველოს ბანკი აგრძელებს საქართველოს განვითარებადი ეკონომიკის მხარდაჭერას იმ დარგების დაფინანსების გზით, რომლებსაც სტრატეგიული მნიშვნელობა აქვს ქვეყნის განვითარებისთვის.

კორპორატიული საბანკო საქმიანობა

განათლება

საქართველოს ბანკმა დააფინანსა საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტის (სეუ) ახალი 33,000 კვადრატული მეტრი შენობა თბილისში. სეუ, რომელიც დაარსდა 2001 წელს, არის ერთ-ერთი უმსხვილესი კერძო უნივერსიტეტი საქართველოში, რომელიც სხვადასხვა კურსებს 6,500 საბაკალავრო ფაკულტეტის სტუდენტებისთვის.

ახალი შენობით გაიზარდა სეუ-ს შესაძლებლობები 12,000 სტუდენტით და მასში წარმოდგენილია სხვადასხვა საგანმანათლებლო და სპორტული კომპლექსები, მათ შორის უდიდესი კერძო ლაბორატორია, შიდა საცურაო აუზი და მრავალფუნქციური სპორტის დარბაზები.

ტურიზმი

საქართველოს ბანკმა დააფინანსა ხუთ-ვარსკვლავიანი 161 ნომრიანი სასტუმრო Wyndham Grand Hotel, რომელიც მდებარეობს თბილისის ცენტრში. სასტუმრო იღებს მზარდ, მაღალხარისხიან ტურისტულ სეგმენტს. და სთავაზობს დასვენებისა და კომფორტის ფართო სპექტრს, როგორიცაა: სპა, გამაჯანსაღებელი კლუბი, აუზი, სატრენაჟორო დარბაზი, ბარი სახურავზე და რესტორანი.

მშენებლობა

„ჰაიდელბერგცემენტი" არის სამშენებლო მასალების მსოფლიოს ერთ-ერთი უმსხვილესი მწარმოებელი, რომელიც საქართველოში მოქმედებს 2006 წლიდან და არის ლიდერი ადგილობრივ ცემენტის ბაზარზე. უწყვეტი 14 წლიანი საქმიანობის შემდეგ საქართველოს შვილობილი კომპანია „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია", ამჟამად ამუშავებს ორ ინტეგრირებულ თანამედროვე ცემენტის ქარხანას (კასპი და რუსთავი), ცემენტის ქარხანას ფოთში, ცემენტის ტერმინალს შავი ზღვის სანაპიროზე და 13 მზა ბეტონის საწარმო საქართველოს სხვადასხვა ნაწილში. „ჰაიდელბერგცემენტმა" განახორციელა 300 მილიონ ევროზე მეტი ინვესტიცია საქართველოში, მათგან დიდი ნაწილი მიმართული იყო არსებული ცემენტის წარხნების მოდერნიზაციაზე და ბეტონის და აგრეგატების ბიზნეს ხაზების გაფართოებაზე. 2019 წელს დასრულდა კასპის ქარხნის მოდერნიზაცია ახალი სამრობით. პროექტი ნაწილობრივ დაფინანსდა საქართველოს ბანკის მიერ.

„ზოდი" არის სამშენებლო მასალების ერთ-ერთი წამყვანი იმპორტიორი და მწარმოებელი საქართველოში. 2018 წლის მეორე ნახევარში „ზოდმა" დაიწყო ქართული ბუნებრივი ქვის (გრანიტი, ტუფი, ორფუძიანი ბაზალტი და კირქვა) ქარხნის გახსნის იდეის შემუშავება და მაღალი ხარისხის და კონკურენტული ფასის შეთავაზება ბაზარზე. ბანკის დახმარებით და „აწარმოე საქართველოში" მხარდაჭერით, აღნიშნული იდეა წარმატებით განხორციელდა 2019 წელს და კომპანია ამჟამად ამუშავებს თანამედროვე იტალიური, თურქული და ჩინური დანადგარებით აღჭურვილ ქარხანას და წლიური მოცულობა შეადგენს 50,000 კვადრატულ მეტრს.

ინფრასტრუქტურა

ინფრასტრუქტურის განვითარება საქართველოში ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მიზნად რჩება. 2019 წელს საქართველოს ბანკმა გასცა გარანტიები, ჯამში 146 მილიონი ლარის ოდენობით სამშენებლო სამუშაოებისთვის ჩუმათელეთი-ხევის E-60 მაგისტრალის გაუმჯობესებაზე და ქვეშეთი-კობის გზის (გზის მონაკვეთი) მშენებლობაზე ჩრდილოეთ-სამხრეთ დერეფანი (ქვეშეთი - კობი) გზის პროექტი.

ექსპორტი

2019 წელს, ისრაელში დაფუძნებული საერთაშორისო თავდაცვის რადიოელექტრონიკის კომპანიაElbit Systems, საქართველოს სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებულ საინვესტიციო ინსტრუმენტთან, საპარტნიორო ფონდთან თანამშრომლობით, გახსნა მაღალ-ტექნოლოგიური თანამედროვე საავიაციო ნაწილების ქარხანა თბილისში. ქარხანა აწარმოებს სამოქალაქო საავიაციო ნაწილებს და გააჩნია გრძელვადიანი მიწოდების კონტრაქტები თვითმფრინავების მსოფლიოს უმსხვილეს მწარმოებლებთან. პროდუქციის 100 იქნება ექსპორტირებული. საქართველოს ბანკმა დააფინანსა ობიექტის მშენებლობა და სპეციალურად დაპროექტებული დანადგარი საავიაციო მასალების წარმოებისთვის.

მომსახურებები

2018 წელს , „გრინვეი საქართველომ" გაიმარჯვა სახელმწიფო ტენდერში და აიღო ტექინსპექტირების 51 ახალი ხაზის გამართვის ვალდებულება მთელი საქართველოს მასშტაბით, ათწლიანი ლიცენზიით. ამჟამად „გრინვეი" ამუშავებს ათ ინსპექტირების ცენტრს დედაქალაქის ყველაზე მოხერხებულ ადგილებში, 16 ინსპექტირების ცენტრს რეგიონებში და სამ მობილურ ინსპექტირების სადგურს, 17 რეგიონში. ყველა ინსპექტირების ცენტრი აშენდა და ექსპლუატაციაში შევიდა ექვსი თვის განმავლობაში, 2019 წლის ბოლოს. ამჟამად „გრინვეი საქართველო" უდავო ბაზრის ლიდერია სამაზრო წილის თვალსაზრისით. პროექტი ნაწილობრივ დააფინანსა საქართველოს ბანკმა.

„ჯი თი გრუპი“ (GT Group) ფლობს წამყვან პოზიციებს სატვირთო და სპეციალური ტექნიკის ვაჭრობის სფეროში საქართველოში. კომპანიის საქმიანობები ასევე მოიცავს იმპორტს და სასოფლო-სამეურნეო დანადგარების მომსახურებებს. 2019 წელს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტომ გამოაცხადა ელექტრონული ტენდერი 220 საზოგადოებრივი მომსახურების ავტობუსების შესყიდვაზე თბილისის თბილისის მერიისთვის. „ჯი თი გრუპმა“ მოიგო ტენდერი და საქართველოს ბანკმა დააფინანსა პროექტი.

საცალო საბანკო მომსახურება

საქართველოს ბანკი აგრძელებს მთელი რიგი ინოვაციური სოციალურად ორიენტირებული ფინანსური პროდუქტების და მომსახურებების შექმნას, რომელიც დამატებით სარგებელს მისცემს ფიზიკურ პირებს და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებს (SMEs) და დააკმაყოფილებს მათ მოთხოვნებს.

Express საბანკო მომსახურება

საქართველოს საბანკო სექტორი კვლავ აწყდება სირთულეებს ეკონომიკური და გეოგრაფიული ბარიერების დაძლევაში თავისი ფინანსური მომსახურებების გაფართოებასთან დაკავშირებით რეგიონებში და მოსახლეობის დაბალშემოსავლიან სეგმენტში.

ჩვენი Express საბანკო მომსახურება მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ამ საკითხის მოგვარებაში.

- 2019 წლის 31 დეკემბერის მდგომარეობით, 162 Express ფილიალის ქსელი და 3,217 Express Pay გადახდის აპარატი არის განთავსებული ქვეყნის მასშტაბით, მათ შორის დაშორებულ მთიან რეგიონებში.
- Express ფინანსური პროდუქტები, როგორიცაა Express ბარათი, Express ანაბარი და Express სესხი მარტივი, ადვილად ხელმისაწვდომი და ხელსაყრელია მოსახლეობის იმ სეგმენტისთვის, რომელსაც სხვაგვარად არ აქვს წვდომა საბანკო პროდუქტებზე და მომსახურებებზე. 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკმა მოიზიდა 542,566 კლიენტი, მათგან 24,842 გახდა ბანკის კლიენტი 2019 წელს.

Express საბანკო მომსახურების ფარგლებში ჩვენ პრიორიტეტი მივანიჭეთ თვითმომსახურების უნარების განვითარებას. ჩვენ ვგეგმავთ გავაფართოოთ Express Pay გადახდის აპარატების მიერ შეთავაზებული მომსახურებები. ყველა ეს ცვლილება უფრო მეტად ხელმისაწვდომს გახდის საბანკო მომსახურებას ჩვენი კლიენტებისთვის. 2017 წელს ბანკმა შეიმუშავა ვებ-ბაზაზე განცხადების დამუშავების ინსტრუმენტები, რითაც შესაძლებელია სრული საკრედიტო ციკლის დასრულება დისტანციურად.

Express სტუდენტური ბარათი ითვალისწინებს სპეციალურ ფასდაკლებებს საზოგადოებრივ ტრანსპორტში და უფასო დისტანციურ საბანკო მომსახურებებს სხვა სარგებელთან ერთად. გარდა ამისა სტუდენტს შეუძლია მიიღოს სპეციალური # სტუდენტური შესვენების ფასდაკლებები სხვადასხვა მაღაზიაში, კაფეებში და გასართობ ცენტრებში. სტუდენტები ავტომატურად ერთვებიან Plus+ ლოიალობის პროგრამაში - ეს არის ბანკის ინიციატივა, რომელიც სხვადასხვა სტატუსის დონეებს სთავაზობს კლიენტებს და ანიჭებს ქულებს, რომლებიც გროვდება კლიენტის ბანკთან ურთიერთობის საფუძველზე და შეიძლება გადახდილ იქნას პარტნიორი კომპანიების პროდუქტებში და/ან მომსახურებებში, კლიენტის მოთხოვნით. Plus+ ქულები შეიძლება ასევე გადაიცვალოს მობილური ტელეფონის ბალანსის შევსებაზე და გამოყენებულ იქნას საზოგადოებრივ ტრანსპორტში, კომუნალური გადასახადების და სხვა პროდუქტების გადასახდელად. ეს პროგრამა სტიმულს აძლევს სტუდენტებს გამოიყენონ ფინანსური მომსახურებები და მხარს უჭერს მათ ფინანსურად სწავლის დასრულებამდე

ახალგაზრდების მხარდაჭერა

ჩვენ შევიმუშავეთ ფართო ფინანსური პროდუქტების ასორტიმენტი ახალგაზრდების მხარდასაჭერად საქართველოში. მაგალითად საბავშვო ანაბარის სპეციალური პირობებით ჩვენ მშობლებს ვაძლევთ შესაძლებლობას უზრუნველყონ თავიანთი შვილების მომავალი. ანაბარის გახსნა შესაძლებელია მინიმუმ 10 ლარიდან მინიმუმ ორი წლის ვადით ნებისმიერ დროს ბავშვის დაბადებიდან 18 წლამდე. წლიური საპროცენტო განაკვეთი (10.3% ლარში და 1.0%-3.5%-მდე უცხოურ ვალუტაში) ემატება საწყის შენატანს. 2019 წელს ჩვენ გავხსენით დაახლოებით 8,000 საბავშვო ანაბარის ანგარიში.

სხვა მაგალითი ბანკის პროდუქტებისა, რომლის მიზანია ახალგაზრდების მხარდაჭერა, არის სოციალურ-საგანმანათლებლო პროექტი "sCool Card" – მრავალფუნქციური ბარათი სკოლის მოსწავლეებისთვის. ამ პროექტის მთავარი მიზანია ასწავლოს ბავშვებს ფინანსური კულტურა და მიიღონ ცოდნა ფინანსური მომსახურებების შესახებ ადრეულ ეტაპზე.. sCool Card ხელმისაწვდომია უფასოდ და ასევე უფასოა ყველა ტრანზაქცია და მომსახურება. sCool Card სპეციალურ სარგებელს აძლევს საქართველოს საჯარო და კერძო სკოლების მოსწავლეებს. სარგებელში შედის უფასო საზოგადოებრივი ტრანსპორტი თბილისში (მეტრო, ავტობუსი) და ბათუმში (ავტობუსები) ფასდაკლება ბავშვებს შორის პოპულარულ გასართობ ცენტრებში, ასევე წიგნის მაღაზიებში, სათამაშოების მაღაზიებში, საბავშვო კაფეებში, აგრეთვე ქულების დაგროვება (sCoola) თითოეული ტრანზაქციით.

საბანკო პროდუქტების უკეთ გაგებაში ბავშვების დასახმარებლად, ბანკმა გახსნა sCool Card Business School, სადაც გამოცდილი პერსონალი ატარებს ტრენინგს ისეთ თემებზე, როგორიცაა „ფულის მნიშვნელობა“, „ბანკი და მე“, „ოჯახის ბიუჯეტი“, „მე ვარ მენეჯერი“ და სხვა. საქართველოს ბანკი და sCool Card არიან Child Friendly Banking Award 2017 ჯილდოს, The Global Inclusion Awards 2017 (ბერლინი, გერმანია) ჯილდოს ფინალისტები.

მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები (MSME)

ჩვენ ვაგრძელებთ MSMEs საწარმოების დაფინანსებას, რომელიც წარმოადგენს საქართველოს ეკონომიკის ხერხემალს და ხელს უწყობს საქართველოს მდგრად განვითარებას. ჩვენი საკუთარი მიკროსაფინანსო და SME სესხის პროგრამების გარდა, ასევე მონაწილეობას ვიღებთ სხვადასხვა პროექტებში, რომლებიც მხარს უჭერს მეწარმეებს. 2015 წლიდან ბანკი არის სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს (APMA) პარტნიორი, რომელიც მხარს უჭერს MSMEs-ს სოფლის მეურნეობის სექტორში. ერთობლივად ჩვენ გვაქვს თანა-დაფინანსებული აგროსესხები, ფიქსირებული წლიური საპროცენტო განაკვეთით, რომელსაც ნაწილობრივ იხდის APMA. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მიერ MSMEs -ზე გაცემული მთლიანი სესხის საერთო თანხამ შეადგინა 2.7 მილიარდი ლარი, აქედან 173 მილიონი ლარი გაიცა Preferential Agriculture Lending Program პროგრამის მეშვეობით.

2018 წელს ბანკმა გააგრძელა მიკრობიზნესის მფლობელების დაფინანსება და ამ სეგმენტს თვლის პორტფელის ზრდის ერთ-ერთ მთავარ სფეროდ.

ბანკმა დანიშნა პერსონალი და განსაზღვრა პროცესები თავის Micro-Express სესხებთან დაკავშირებით მიკრო ბიზნესისთვის და სთავაზობს მათ სესხებს 40,000 ლარის ფარგლებში. ავტომატიზაციის და ციფრულ ფორმატზე გადასვლის ზრდა ბანკის მიკრო კრედიტირების სტრატეგიის ერთ-ერთი საფუძველია, რითაც საბანკო საქმიანობა ხდება სწრაფი, ერთგვაროვანი და სასიამოვნო.

საქართველოს ბანკი აპირებს დამატებით გააფართოოს MSMEs-ს დაფინანსება. გარდა ამისა ბანკი ისწრაფვის განავითაროს ფინანსური პროდუქტები და კრედიტირების პრაქტიკა კონკრეტულად იმ MSMEs-თვის, რომლებსაც უძღვებიან ქალები, რაც საბოლოოდ გაზრდის მათ ჩართულობას საქართველოს კერძო სექტორის განვითარებაში.

MSMEs-ის ფინანსური დახმარების გარდა, ბანკი აწარმოებს MSME პორტალს www.businesshub.ge. პორტალზე წარმოდგენილია ფინანსური და ბიზნესთან დაკავშირებული რჩევები მეწარმეებისთვის მათი ფინანსური განათლების და ხელმძღვანელობის უნარების გასაუმჯობესებლად და უზრუნველყოფს მათი ბიზნესების მდგრად განვითარებას. პორტალი აწვდის ინფორმაციას მეწარმეებს ტრენინგების შესახებ და უზრუნველყოფს ცოდნით და უნარებით ბუღალტრული აღრიცხვის, იურიდიული დოკუმენტების, ბიზნესის განვითარების, გაყიდვების და მარკეტინგის შესახებ.

ბანკი ეხმარება თავის კლიენტებს პროდუქტების მარკეტინგში ვიდეო მასალების მეშვეობით, რომელიც ჩვენი შექმნილია და გამოქვეყნებულია ჩვენს გვერდებზე სოციალურ მედიაში. #Icreate კუთხეები, რომლებიც განთავსებულია საქართველოს ბანკის ფილიალებში, ასევე ფართო შესაძლებლობებს აძლევს კლიენტებს წარმოადგინონ და რეკლამა გაუკეთონ თავიანთ პროდუქტებს უფასოდ.

MSME კლიენტების ეკოლოგიური და სოციალური რისკის მართვის პროცესები ჩართულია ბანკის მთლიან საქმიანობებში. ყოველისმომცველი ეკოლოგიური და სოციალური რისკის შეფასებებით და საჭირო სამოქმედო გეგმების განხორციელებით, ჩვენ ხელს ვუწყობთ ჩვენს MSME კლიენტებს დაიცვან ეკოლოგიური და სოციალური კანონმდებლობა.

ობიექტზე ვიზიტების დროს ჩვენს კლიენტებს ვაძლევთ რჩევებს და სახელმძღვანელოს სათანადო პრაქტიკაზე და სტანდარტებზე მოცემულ სფეროებში. ჩვენ მათ მივაწვდით ინფორმაციას გარემოს, ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების , ასევე შრომითი საკითხების შესახებ. ასევე ვახორციელებთ მათ მიერ გარემოსდაცვითი და სოციალური კანონმდებლობის დაცვას. შეუსაბამობის შემთხვევაში ჩვენი MSME კლიენტების ეკოლოგიური და სოციალური რისკების სათანადო და დროული მართვა ეხმარება მათ ისეთი პრობლემების მოგვარებაში, რომელმაც შესაძლოა გამოიწვიოს ფინანსური და იურიდიული სანქციები სახელმწიფოს სამართალდამცავი უწყებიდან.

დამატებითი ინფორმაცია ჩვენს მიერ MSME მხარდაჭერის შესახებ იხილეთ გვერდებზე 35 - 38.

დაფინანსება და ქველმოქმედება

ჩვენი დაფინანსების და საქველმოქმედო ღონისძიებების ფარგლებში, ჯგუფი ორიენტირებულია ხელი შეუწყოს და გაუმჯობესოს წვდომა განათლებაზე, დაიცვას ბუნება, დაეხმაროს შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებს, განავითაროს სოციალური საწარმოები და ხელი შეუწყოს ინოვაციურ პროექტებს, რომელიც მიმართულია სოციალურ კეთილდღეობაზე. ჯგუფის სპონსორული და საქველმოქმედო პოლიტიკა ხელს უწყობს პარტნიორობას სხვადასხვა ფონდებთან და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან (NGOs) მდგრადი შედეგების მისაღებად და დადებითი ცვლილებების განსახორციელებლად. საქველმოქმედო ფონდები დაკავშირებულია ბანკის ფონდის „სიცოცხლის ხის“ მეშვეობით, რომელიც თავის მხრივ ანაწილებს დაფინანსებას საგრანტო კონკურსების გზით, დაფინანსების გამჭვირვალე და სამართლიანი მეთოდებით. ჯგუფი ასევე ახორციელებს საკუთარ სოციალურ პროექტებს.

2019 წელს სიცოცხლის ხემ გამოყო დაახლოებით 1.9 მილიონი ლარი განათლების, ბუნების დაცვის, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების, სოციალური პლატფორმების და სოციალური მეწარმეობის განვითარების მხარდასაჭერად. საქართველოს ბანკმა ფონდ „სიცოცხლის ხესთან“ ერთად შექმნა საქველმოქმედო პლატფორმა www.donate.ge, რომელიც აკავშირებს გაჭირვებულ ადამიანებს მათთან, ვისაც სურს მათი დახმარება სხვადასხვა საგნებით, ტანსაცმლით, წიგნებით და სხვა. პლატფორმა სთავაზობს საგნების შეგროვებას, დახარისხებას და მიწოდებას. 2018-2019 წლებში შეგროვდა 84,769 ნივთი 963 დონორისგან და www.donate.ge უკვე დაეხმარა 2,181 ბენეფიციარს

საქართველოს ბანკი აღიარებს ზემოქმედებას, რომელიც შესაძლოა მოახდინოს ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებაზე. აქედან გამომდინარე ბანკმა გამოსცა საგრანტო პროგრამა სოციალურად მართული საწარმოების მხარდაჭერაზე საქართველოში. 2016-2019 წლებში, საქართველოს ბანკმა მხარი დაუჭირა ათ სოციალურ 650,000 ლარით და 50,000 ლარით თითოეულ პროექტზე. ბანკი არის სხვადასხვა არასამთავრობო ორგანიზაციის პარტნიორი თავისი როლის მაქსიმალურად შესრულებაში საზოგადოებრივ საქმიანობაში.

განათლებაზე წვდომის ხელშეწყობა და გაუმჯობესება

2013 წელს ბანკი გახდა პირველი ქართული კომპანია, რომელიც თანამშრომლობს ერთ-ერთ ყველაზე პრესტიჟულ სტიპენდიის პროგრამაზე მსოფლიოში - „ჩევნინგის სტიპენდიაზე" / Chevening scholarship. თანამშრომლობა შესაძლებლობას აძლევს ქართველ სტუდენტებს განათლება მიიღონ დიდ ბრიტანეთში. 2019 წელს ჯგუფმა უზრუნველყო 100 ათასი გირვანქა სტერლინგი სამი სტუდენტის სამაგისტრო პროგრამის დასაფინანსებლად. „ჩევნინგთან" პარტნიორობა გაგრძელდება მომდევნო წლის განმავლობაში და ჯგუფი შეარჩევს მათ სწავლას დიდ ბრიტანეთში.

2014 წელს საქართველოს ბანკმა ხელი მოაწერა პარტნიორობის ხელშეკრულება პრესტიჟულ აშშ ფულბრაიტის (Fulbright) სტიპენდიის პროგრამის ფარგლებში. საქართველოს ბანკის შენატანის წყალობით საქართველოდან შერჩეულ სტუდენტებს შეუძლიათ გაიარონ ორწლიანი სამაგისტრო პროგრამა აშშ-ს უნივერსიტეტში. 2019 წელს ორწლიან პროგრამაზე სტუდენტების დაფინანსებამ შეადგინა 100 ათასი აშშ დოლარი. 2014 წლიდან ბანკმა გამოყო 400 ათასი აშშ დოლარი აშშ ფულბრაიტის სტიპენდიის დაფინანსების პროგრამისთვის

CHEVENING

2018 წლიდან საქართველოს ბანკი მხარს უჭერს სან დიეგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტს (SDSU) საქართველოში. 2018-2019 აკადემიურ წელს ბანკი დააფინანსებს სტიპენდიას ათი სტუდენტისთვის 80 ათასი აშშ დოლარით.

Miami Ad School Berlin კურსდამთავრებულის და საქართველოს ბანკის ყოფილი თანამშრომლის, ნიკა გუჯეჯიანის, რომელიც სამწუხაროდ გარდაიცვალა 2019 წელს, პატივსაცემად, საქართველოს ბანკმა და Miami Ad School Europe გადაწყვიტეს ნიკას სახელობის სტიპენდიის დაწესება. თანა-დამფუძნებელი, ნიკლას ფრინგს-რაპი, მმართველი დირექტორი, საბინე გეორგი და საქართველოს ბანკი გულწრფელად მხარს უჭერს ამ ინიციატივას. 2020 წლის დაწყებიდან ჩვენ გავეცით ნიკა გუჯეჯიანის სახელობის ერთი სტიპენდია 100% Miami Ad School Europe-ში.

ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ბანკი მხარს უჭერს საჯარო მეტყველების კონკურსს, რომელიც ჩატარდა ინგლისურ ენაზე მოლაპარაკეთა კავშირის ორგანიზებით. კონკურსი უმაღლესი სკოლის გამოსაშვები და უნივერსიტეტის პირველი კურსის სტუდენტებს აძლევს საშუალებას მოამზადონ სიტყვა წინასწარ შერჩეულ თემაზე და წარდგეს კომპეტენტური ჟიურის წინაშე. გამარჯვებულს ენიჭება ანაზღაურებული გამგზავრება ლონდონში საჯარო მეტყველების კონკურსზე დასასწრებად. ჩვენი მიზანია კვლავ დავიჭიროთ მხარი ამ კონკურსს 2020 წელს.

ბანკი მხარს უჭერს ყოველ TEDx Tbilisi კონფერენციას მისი პირველი ჩატარების თარიღიდან 2012 წლიდან. TEDx კონფერენცია არის ადგილობრივად ორგანიზებული TED ფორმატის ღონისძიება, სადაც საზოგადოება, ორგანიზაციები და ფიზიკური პირები იკრიბება საზოგადოებისთვის მნიშვნელოვან თემებზე ერთმანეთთან სასაუბროდ.

პრაქტიკული მაგალითი

2018 წელს საქართველოს ბანკის კორპორატიული საბანკო მომსახურების ჯგუფმა მოაწყო თანამედროვე ქართული ნახატების საქველმოქმედო აუქციონი-გამოფენა და მოიწვია თავისი ათი უმსხვილესი კლიენტი მონაწილეობის მისაღებად. შედეგად, აუქციონიდან შეგროვებული 75,000 აშშ დოლარი დაამრგვალა 100,000 აშშ დოლარამდე და აღნიშნული თანხა საქართველოს მთიანი რეგიონების ყველაზე ნიჭიერი ბავშვების დასაფინანსებლად მიმართა. პირველი ხუთი ბავშვი ისწავლის ინგლისში ზაფხულის სკოლაში დიდ ბრიტანეთში. ამ ბავშვებმა პოპულარობა მოიპოვეს სოციალურ მედიაში საქართველოს რეგიონების გაცნობისთვის.

მოზიდული სახსრების ნაწილი გამოყენებული იქნა მრავალფუნქციური ბიბლიოთეკების ორგანიზებისთვის ორი კონფლიქტის ზონის ტერიტორიაზე, სოფლებში დიცი და ხურვალეთი 260-ზე მეტ სტუდენტზე.

ინტერნეტზე წვდომის გასავრცელებლად ფინანსურად ნაკლებ უზრუნველყოფილი ოჯახებისთვის, ჩვენ მხარს ვუჭერთ სოციალურ პროექტს www.charte.ge. ვთვლით, რომ ეს პროექტი მნიშვნელოვანია განათლების ხელმისაწვდომობისთვის. პარტნიორობა გაგრძელდება 2020 წელსაც.

შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების მხარდაჭერა

2014 წლიდან ბანკი ორიენტირებულია შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების მხარდაჭერაზე, რომლებიც ერთ-ერთ ყველაზე მოწყვლად სოციალურ ჯგუფს წარმოადგენს საქართველოში. 2019 წელს ბანკმა ამ მიზნით ფონდს სიცოცხლის ხეს გადასცა 75 ათასი ლარი. ფონდი სიცოცხლის ხე ანაწილებს სახსრებს საგრანტო კონკურსების მეშვეობით - ერთ-ერთი განსაზღვრულია შესაბამისი არასამთავრობო ორგანიზაციისთვის, რომელიც მუშაობს შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებთან და მეორე მათგანის მიზანია სოციალური მეწარმეობის ხელშეწყობა. კონკურსში მონაწილეობისთვის წინადადებები და შეთავაზებები ორიენტირებული უნდა იყოს მცირე საწარმოს შექმნაზე, რომლის მიზანი შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების საარსებო პირობების გაუმჯობესება.

საკადრო საკითხები

ჩვენი წარმატების მთავარი ფაქტორია შეკრული და პროფესიონალი ჯგუფი, რომელსაც აქვს უნარი განახორციელოს ჯგუფის მიზნები. ჩვენი მიზანია მოვიზიდოთ საუკეთესო პროფესიონალები, ვიზრუნოთ და გავითვალისწინოთ მათი მოთხოვნები, დავაბანდოთ ინვესტიცია მათ განვითარებაში და გავაძლიეროთ მათი დაინტერესება.

ადამიანური კაპიტალის მართვის (HCM) დეპარტამენტი და მენჯმენტის სისტემა მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ჩვენი ყველაზე ძვირფასი აქტივის - ჩვენი თანამშრომლების მართვაში. HCM დეპარტამენტი ამუშავებს ადამიანური რესურსების (HR) პოლიტიკას და პროცედურებს, რომელიც განსაზღვრავს მთავარ პრინციპებს, სფეროებს, მიდგომებს და მეთოდებს, რომლებსაც გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ადამიანური კაპიტალის მართვის სისტემების შექმნაში ყველა ჩვენს საქმიანობაში.

ამ ნაწილში წარმოდგენილია პრინციპები, რომელიც ეხება მოვალეობების შესრულებას ჩვენი თანამშრომლების წინაშე. აღნიშნული პოლიტიკის განხორციელების საშუალებები და მიღწეული პოლიტიკის მიზნები 2019 წლის განმავლობაში. საქართველოს ბანკის ადამიანური კაპიტალის მართვის (HCM) დეპარტამენტი აკონტროლებს აღნიშნულ პოლიტიკას დირექტორთა საბჭოსთან კოორდინაციით და უზრუნველყოფს შესაბამის განახლებებს ორგანიზაციული, სტრატეგიული ან სისტემური ცვლილებების შესაბამისად. მაგალითად, ჩვენი ანაზღაურების პოლიტიკა, ქცევის კოდექსი, ასევე ადამიანთა უფლებების პოლიტიკა გადაიხედა და შესწორდა 2019 წელს შემორებული მარეგულირებელი მოთხოვნების საფუძველზე.

ჩვენი HR პოლიტიკა და პროცედურები მოიცავს და არა მხოლოდ შემდეგს:

- საკადრო დაგეგმარება და თანამშრომელთა მიღება;
- HR ადმინისტრაცია;
- ანაზღაურება - კომპენსაცია და სარეგებელი;
- HR საქმიანობები – ბიუჯეტი და ანგარიშგება;
- თანამშრომელთა ქცევის კოდექსი;
- თანამშრომელთა სწავლება და განვითარება;
- ადამიანის უფლებები;
- საჩივრები;
- შემცირება; და
- ნეპოტიზმთან ბრძოლა.

ბანკის ადამიანური კაპიტალის მართვის (HCM) დეპარტამენტი მჭიდროდ თანამშრომლობს ჩვენი შვილობილი კომპანიების HR მენეჯერებთან და ხელმძღვანელობასთან მთავარი პრინციპების სათანადოდ განხორციელების და საჭირო მხარდაჭერის უზრუნველყოფის მიზნით ყველა HR -თან დაკავშირებულ საკითხზე.

ჩვენ ვაღიარებთ ადამიანის უფლებების დაცვის მნიშვნელობას და ჩვენი მიზანია დავნერგოთ სოციალურად პასუხისმგებელი ბიზნეს პრაქტიკა.

ჩვენი ადამინური რესურსების პოლიტიკა განსაზღვრავს პრიორიტეტებს და კონტროლის პროცედურებს თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფის და ნებისმიერ საფუძველზე, მათ შორის შეზღუდული შესაძლებლობების გამო დისკრიმინაციის ან შევიწროების პრევენციის მიზნით. ჩვენი ადამიანების უფლებების დაცვის პოლიტიკა ვრცელდება ყველა თანამშრომელზე და მოიცავს პროცედურებს შრომითიმოწყობის პროცესების (მათ შორის კადრების დაკომპლექტების პროცედურებს და პროცეცედურებს, რომლებიც არეგულირებს იმ თანამშრომელთა სამუშაო სტატუს უწყვეტობის საკითხს, რომელიც გახდა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი საქმიანობის პერიოდში), ტრენინგის და განვითარების შესახებ.

თანამშრომლების ჩართულობა

ჩვენი მიზანია თანამშრომელთა ჩართულობა. და მნიშვნელოვანია იმის უზრუნველყოფა, რომ ყველა თანამშრომელი ყველა დონეზე ინფორმირებული იყოს ჩვენი ჯგუფის შესახებ. ჩვენ ვცდილობთ უწყვეტად მივაწოდოთ ჩვენს თანამშრომლებს ინფორმაცია, მათ შორის და არამხოლოდ ინფორმაცია ჩვენი კორპორატიული კულტურის, ჯგუფის სტრატეგიის და ეფექტურობის, საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკების, როგორიცაა ფინანსური და ეკონომიკური ფაქტორები და ჩვენი პოლიტიკის და პროცედურების შესახებ. ჩვენ ინფორმაციას წარმოვადგენთ სხვადასხვა საშუალებებით, მათ შორის მენეჯერების, პრეზენტაციების, ახალი თანამშრომლების წარდგენის პროცესის, ინტრანეტის, კორპორატიული სოციალური ქსელის – Workplace – მეშვეობით, რაც იძლევა პირდაპირი „ონლაინ“ კომუნიკაციის, ელ-ფოსტის და რეგულარული შეკრებებისა და სამსახურის გარეთ შეხვედრების შესაძლებლობას. კორპორატიული სოციალური ქსელი, Workplace, ჩვენს შიდა სკომუნიკაციო ინსტრუმენტებს დაემატა 2019 წელს. ქსელი ხელს უწყობს თანამშრომელთა ჩართულობას გუნდური მუშაობის ახალი დონის, ღია, პირდაპირი და პერსონალიზებული კომუნიკაციის მეშვეობით..

2019 წელს ბანკმა კოლექტივთან ურთიერთობა გარდაქმნა თანამშრომლის შთაბეჭდილების მართვაში. ამ ინფორმაციის მიზანია თანამშრომლის შთაბეჭდილების და პასუხისმგებლობის ამაღლება ორგანიზაციის წინაშე ინტერაქტიული კონსულტაციის და კომუნიკაციის გზით ჩვენს თანამშრომლებთან და მენეჯერებთან და მათი კმაყოფილების და ჩართულობის უზრუნველყოფა საქართველოს ბანკში მუშაობის პერიოდში.

თანამშრომლის შთაბეჭდილების მართვა უზრუნველყოფს ჩვენი ღირებულებების დაცვას კომპანიის ყოველდღიურ საქმიანობაში და თითოეული თანამშრომლის დაინტერესებას, უფლებამოსილების მინიჭებას და უკუკავშირის და პატივისცემის კულტურის გაძლიერებას.

ჩვენ ვაფასებთ ჩვენი თანამშრომლების მოსაზრებებს. რეგულარულად გავდივართ კონსულტაციებს მათთან და ვახორციელებთ უკუკავშირის სისტემებს, როგორიცაა თანამშრომელთა კმაყოფილების რეგულარული კვლევა, რაც უზრუნველყოფს ჩვენი თანამშრომლების მოსაზრებების გათვალისწინებას იმ გადაწყვეტილებების მიღებისას, რომლებმაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მათ ინტერესებზე. თანამშრომლების მოსაზრებების გაგება ასევე ხელს შეუწყობს კლიენტზე ორიენტირებული მიდგომის გაუმჯობესებას. 2018 წელს სამეთვალყურეო საბჭოს ინიციატივით, ბანკმა შემოიღო ღონისძიება Employee Voice on Board, სადაც ისწავლება გაზიარების კულტურა, უკუპასუხი, გამჭვირვალობა, თანაბარი შესაძლებლობები, დაფასება, ნდობა და პატივისცემა. 2019 წელს რეგულარული შეხვედრები მოცემული ინიციატივის ფარგლებში მხარდაჭერილი იყო სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ქ-ნი ჰანა ლოიკანენის მიერ, რომელიც მუშაობს თანამშრომელთა ჩართულობის საკითხებზე და თავმჯდომარე ნილ ჯანინის მიერ. საბჭოს სხვა წევრებმა მონაწილეობა მიიღეს აღნიშნულ განხილვებში, რომელიც ჩატარდა ღია და არაოფიციალურ ატმოსფეროში, სადაც მონაწილეებს შეეძლოთ საქმიანობის პროცესში წარმოქმნილი გამოწვევების და შესაძლებლობების, მოტივაციების და უარყოფითი ფაქტორების განსახილველად. აღნიშნული ინიციატივა ხელს უწყობს ერთობლივი პასუხისმგებლობის კულტურას და მუდმივ განვითარებას, თანამშრომლების და მათი როლის ასახვის გზით დიდ ორგანიზაციულ კონტექსტში.

ნდობის და ღია დიალოგის კულტურის ხელშესაწყობად, 2019 წელს, მმართველი საბჭო ეწვია ბანკის სერვის ცენტრებს, რამაც სხვა შესაძლებლობა მისცა თანამშრომლებს განიხილონ საკითხები, რომლებიც გავლენას ახდენენ მათზე და ანიჭებს უფლებას წვლილი შეიტანონ ორგანიზაციულ და სამუშაო ადგილის განვითარების პროცესში. მმართველმა საბჭომ დიდი ინტერესი გამოხატა პერსონალის და ორგანიზაციის საკითხებზე. თითოეულ მონაწილეს შეეძლო გამოეხატა მოსაზრებები და თითოეული მათგანი წახალისებული იქნა აელო პასუხისმგებლობა და უფრო აქტიურად ჩართულიყო ბანკის წარმატებაში / განვითარებაში. უკუკავშირი აღნიშნული ვიზიტებიდან და შესაბამისი ქმედებების კონტროლი პრობლემების აღმოსაფხვრელად, უზრუნველყოფილი იქნა თანამშრომლებისთვის გენერალური დირექტორის ბ-ნი არჩილ გაჩეჩილაძის მიერ, მის მოადგილესთან და სხვა ხელმძღვანელ პირებთან ერთად, რომლებიც აკონტროლებენ საცალო ბიზნესს. აღნიშნულის შესახებ ინფორმირება მოხდა Workplace პირდაპირი ეთერით და თანამშრომლებს მიეცათ წარმომდგენებთან პირდაპირი ურთიერთობის, შეკიტხვების დასმის და პასუხების მიღების შესაძლებლობა კონკრეტულ საკითხებზე უკუკავშირთან და შესაბამისი სამოქმედო გეგმასთან დაკავშირებით.

Barrett Organisational Values შეფასების შემდეგ 2017 წელს, ჩვენ ყურადღებით ვაკონტროლებთ თანამშრომელთა ჩართულობას და კულტურულ ფაქტორებს. 2019 წელს ჩატარდა თანამშრომლების ჩართულობის კვლევა, Korn Ferry's Engaged Performance™ Framework გამოყენებით, უკრაინაში Korn Ferry წარმომადგენლობასთან თანამშრომლობით და განხორციელდა Barrett Organisational Values შეფასების მეორე ტალღა. კვლევების შედეგებმა, სხვადასხვა ინიციატივებიდან მიღებულ ინფორმაციასთან ერთად, ასახა ზუსტი და ღრმა ცოდნა არსებული მდგომარეობის და საჭიროებების შესახებ თანამშრომელთა ჩართულობასთან და თანამშრომლის პროდუქტიულობის სხვა საკითხებთან დაკავშირებით. საერთო 68% ჩართულობით, Korn Ferry კვლევის შესაბამისად, მეტი ფოკუსი თანამშრომლის წახალისებაზე და გუნდური მუშაობაზე, Barrett-ის შეფასებაში კულტურის სასურველ კომპონენტებად განისაზღვრა.

აღნიშნული შედეგების საფუძველზე, ბანკმა ფოკუსი გადაიტანა კლიენტზე ორიენტირებული კულტურის ახალ ასპექტებზე. თითოეულის გამოცდილების გაუმჯობესების მიზნით ჩვენ გავაერთიანეთ კლიენტის შთაბეჭდილება / კმაყოფილების და ადამიანური კაპიტალის მართვა ერთ ყოვლისმომცველ მიმართულებად, რადგან რთულია კლიენტის კმაყოფილების მაღალი დონის შენარჩუნება თანამშრომლის კმაყოფილების გაუმჯობესების და ამაღლების გარეშე. ამ მიდგომის განხორციელების ინიციატივების და მთავარი საქმიანობები დაინერგება 2020 წელს. ჩვენ ვაპირებთ გადავხედოთ, გავანალიზოთ და ახალი ფორმა მივცეთ პერსონალის საქმიანობას თანამშრომლის საუკეთესო შტაბეჭდილების შესაქმნელად ბაზარზე, განვითარების სხვადასხვა შესაძლებლობებით და თანამშრომლის ჩართულობის მაღალი დონის უზრუნველოფისთვის, საუკეთესო ტალანტების მოზიდვით და დასაქმებით.

კლიენტის და პერსონალის შთაბეჭდილების / კმაყოფილების ინტეგრაციასთან ერთად, 2019 წელი ასევე იყო სწრაფი ტრანსფორმაციის წელი. ბანკმა დაასრულა ტრანსფორმაცია სწრაფი მიწოდების მოდელზე. ჩვენი მთავარი ფოკუსი კეთდება კლიენტის შტაბეჭდილებაზე და შესაბამისად ვისწრაფვით გავაუმჯობესოთ მიწოდების ეფექტურობა და შევამციროთ დანერგვის ვადა თვითორგანიზებული კომპლექსური ჯგუფებისთვის უფლებამოსილების და შესაძლებლობების მიცემის გზით, პროდუქტებთან და ციფრულ არხებთან დაკავშირებით და ზედა დონის სტრატეგიის განხორციელების და მიზნების მიღწევის გზით ჯგუფის დონეზე. ჩვენი მოქნილი მიდგომა უზრუნველყოფს ტექნოლოგიის და ადამიანური გამოცდილების დაკავშირებას რეალური დროის, სწრაფი და პერსონალიზებული ციფრული მომსახურებების შექმნით.

აღნიშნული ტრანსფორმაციები მოიცავს რეგულარულ უკუკავშირს კლიენტებისგან, კომპანიებიდან და თანამშრომლებიდან - ჩვენ ვაგრძელებთ ჩვენი უკუკავშირის კულტურის განვითარებას და გაუმჯობესებას ღია და კონსტრუქციული დიალოგით ორმხრივი ნდობის საფუძველზე. ასეთი მიდგომა უზრუნველყოფს, რომ ჩვენ ვეხმარებით ერთმანეთს ზრდასა და განვითარებაში. ქვემოთ ჩამოთვლილი აქტივობები ამ კულტურის ნაწილია და ჩვენ რეგულარულად ხორციელდება 2019 წელს:

- მერიის შეხვედრები გენერალურ დირექტორთან;
- გენერალური დირექტორის საინფორმაციო ბიულეტენები, სამადლობელი ელ-ფოსტები და CEO VLOG – Workplace-ზე;
- საქმიანობის კვარტალური მიმოხილვა (QBRs) ხელმძღვანელობასთან; და
- Employee Voice on Board შეხვედრებზე.

თანამშრომლის ჩართულობის ინიციატივების წარმატების და ეფექტურობის შესაფასებლად და მათი მდგრადობის მონიტორინგისთვის, ჩვენ შემოვიღეთ ENPS პრგრამა, ჩვენი ადამიანური კაპიტალის მთავარი KPI (ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებელი) (დეტალები იხილეთ 56 გვერდზე). ჩვენ ვიყენებთ კლიენტის შთაბეჭდილების ონლაინ პლატფორმას Medallia რათა დავეხმაროთ თანამშრომლებს პროდუქტიულობის ამაღლებაში, ჩვენი კლიენტებისგან პირდაპირი უკუკავშირის ანალიზის და ჩვენი საქმიანობის გაუმჯობესების შესაძლებლობების გამოყენების გზით (იხილეთ დამატებითი ინფორმაცია Medallia-ზე კლიენტის შთაბეჭდილების ნაწილის გვერდზე 44).

სამართლიანი მიდგომის უზრუნველყოფის მიზნით ჩვენი თანამშრომლების და მათი ანაზღაურების მიმართულებით, ბანკი აკონტროლებს თანამშრომლების ანაზღაურების ტენდენციებს შრომის ბაზრის კომპენსაციის კვლევების საფუძველზე ფინანსურ სექტორში. 2019 წლის კვლევის შედეგები და ანალიზი შიდა მონაცემებით, ადასტურებს, რომ ბანკი ინარჩუნებს კონკურენტუნარიანი დამსაქმებლის პოზიციას.

ჩვენი ანაზღაურების სტრუქტურა ხელს უწყობს თანამშრომლის მუშაობას, რომელიც კონტროლდება რეგულარულად. საქმიანობის განხილვა ჩვენი უკუკავშრის პროცესის ნაწილია. მათი სიხშირე იცვლება პოზიციის მიხედვით და შეიძლება ჩატარდეს ყოველთვიურად, კვარტალურად, წელიწადში ორჯერ და ყოველწლიურად, სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე.

ბანკის თანამშრომელთა ანაზღაურების პაკეტი მოიცავს შემდეგ ბენეფიტებს:

- დეკრეტული შვებულების კომპენსაცია (გადაეხადა 385 თანამშრომელს 2019 წელს);
- ჩვენი თანამშრომლების და მათი ოჯახის წევრების ჯანმრთელობის დაზღვევა;
- ფინანსური დახმარება ქორწინებასთან, შვილის შეძენასთან ან აყვანასთან, თანამშრომლის ან მისი ოჯახის წევრის გარდაცვალებასთან, თანამშრომლის ოჯახის წევრის ავადმყოფობასთან, თანამშრომლის ავადმყოფობასთან დაკავშირებით (კონკრეტულ შემთხვევებში) როდესაც სადაზღვევო პაკეტი არ ფარავს ხარჯებს;
- მოქნილი ერთდღიანი შვებულება(დეი-ოფ) საქართველოს შრომისნ კოდექსით დადგენილის გარდა; და
- სპეციალური ტარიფები საბანკო პროდუქტებზე და მომსახურებებზე.

საქართველოს ბანკი მისი აფილირებული პირები ისწრაფვიან ხელი შეუწყონ თანასწორობას და მრავალფეროვნებას, კულტურას, რომელიც აქტიურად აფასებს განსხვავებას და აღიარებს, რომ სხვადასხვა კვალიფიკაციის და გამოცდილების ადამიანებს შეუძლიათ მნიშვნელოვანი და სასარგებლო ინფორმაციის მიტანა სამუშაო ადგილზე. ჩვენი მიზანია ვიყოთ ინკლუზიური ორგანიზაცია, სადაც აფასებენ, პატივს სცემენ და ეყრდნობიან მრავალფეროვნებას და აქვს განსხვავებული პერსონალის მოზიდვის და დასაქმების უნარი.

ბანკის მიზანია უზრუნველყოს, რომ არ მოხდეს ფიზიკური პირის ან ჯგუფის პირდაპირი ან არაპირდაპირი დისკრიმინაცია რაიმე ნიშნით (გენდერული, ოჯახური მდგომარეობა, ეთნიკური წარმოშობა, შეზღუდული შესაძლებლობები, ასაკი, სექსუალური ორიენტაცია, წარმომავლობა და ეროვნება, პოლიტიკური ან რელიგიური რწმენა) დასაქმებასთან დაკავშირებით. ყველა ადამიანის უნივერსალური უფლებები, რომელიც ითვალისწინებს პატივისცემით, თანასწორად და ღირსეულ მოპყრობას, მხარდაჭერილი და დეკლარირებულია ჩვენს თანამშრომლის კორპორატიულ სახელმძღვანელოში და ადამიანური უფლებების პოლიტიკაში. ნეპოტიზმთან ბრძოლის პოლიტიკით ჩვენ ვუზრუნველყოფთ და მხარს ვუჭერთ სამართლიან და გამჭვირვალე გადაწყვეტილების მიღების პროცესს.

2019 წელს, ბანკმა ჩაატარა თვით-შეფასება, ქალთა უფლებების გაძლიერების პრინციპებით გათვალისწინებული სახელმძღვანელოთი, რომელიც შეიქმნა „გაეროს გლობალური პაქტის და გაეროს - ქალების“ საფუძველზე. შედეგები შესაძლებლობას მოგვცემს გავაძლიეროთ ჩვენი მიდგომა გენდერული მრავალფეროვნების მიმართულებით.

დირექტორები
რაოდენობა

7

თანამშრომლების რაოდენობა ასაკის მიხედვით
საქართველოს ბანკი

5,879

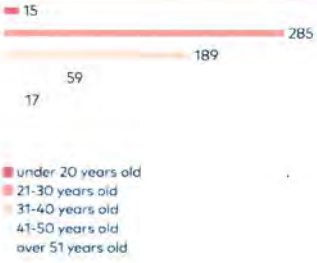
უმაღლესი რგოლის ხელმძღვანელობა
რაოდენობა

52

თანამშრომლების რაოდენობა ასაკის მიხედვით
BNB

565

ყველა თანამშრომლის
რაოდენობა

6,547

Men Women

კვალიფიციური კადრების მოზიდვა და მართვა

ჩვენი საკადრო პოტენციალის მართვის სისტემის მიზანია ჩვენს ბაზარზე არსებული საუკეთესო კვალიფიციური კადრების მოზიდვა და აყვანა და მათი სრულად ჩართვა ჯგუფში. საკადრო პოლიტიკა ჯგუფური ინტერვიუებით, შესაბამისი კონტროლის პროცედურებით და ონლაინ პერსონალის შერჩევის ავტომატიზირებული სისტემით (ATS) უზრუნველყოფს სამუშაოზე აყვანის ობიექტურ პროცესს, რაც დასაქმების თანაბარ შესაძლებლობას აძლევს სხვადასხვა განათლების და გამოცდილების მქონე ყველა კანდიდატს ჩვენი საქმიანობის განვითარების და ახალი სამუშაო მოთხოვნების შესაბამისად.

განცხადების განხილვის პროცესი ხორციელდება არა-დისკრიმინაციული მიდგომით და კანდიდატებისგან არ მოითხოვს ინფორმაციას ასაკის, დაბადების თარიღის, სქესის შესახებ და/ან ფოტოს, რაც უზრუნველყოფს ინკლუზიურობას და თანაბარ წვდომას დასაქმებაზე. ჩვენი მიზანია ასევე ვუზრუნველოოთ კადრების განვითარება შიდა ფარგლებში და ვაკანტური პოზიციების დაკავებისას პრიორიტეტი ენიჭება შიდა პერსონალს, განსაკუთრებით იმ სიტუაციაში, როდესაც ვაკანსიები ხელმძღვანელობის უმაღლეს და შუა რგოლს ეხება.

ახალგაზრდა ნიჭიერი კადრების მოზიდვის მიზნით ჩვენ აქტიურად ვთანამშრომლობთ საქართველოს წამყვან ბიზნეს სკოლებთან და უნივერსიტეტებთან, და მუდმივად ვზრდით ჩვენი პარტნიორების რაოდენობას, რაც ხელს უწყობს უნივერსიტეტებს შორის მრავალფეროვნებას და აფართოებს დისციპლინების სპექტრს, რომელსაც ჩვენ განვიხილავთ კადრების შერჩევისას. ბანკი რეგულარულად მონაწილეობს ვაკანსიების ბაზარზე და ახორციელებს ინტენსიურ სტაჟირების / სტუდენტების განვითარების პროგრამებს. 2012 წლიდან ჩვენ რეგულარულად ვახორციელებთ სტაჟირების პროგრამებს სპეციალურ ფორმატში და მუდმივად ვაუმჯობესებთ მათ. 2019 წლის განმავლობაში, 38 პირმა მიიღო მონაწილეობა ჩვენს სტუდენტის განვითარების პროგრამაში, მათგან 15 მონაწილე გახდა საქართველოს ბანკის სრულ განაკვეთზე მომუშავე თანამშრომელი. პროგრამა ამჟამად ხორციელდება Leaderator (ლიდერატორი) სახელით და სათანადოდ არის აღიარებული საქართველოს შრომის ბაზარზე სტუდენტებსა და კურსდამთავრებულებს შორის. 2019 წელს განხორციელდა განახლება, რესტრუქტურიზაცია და რამდენიმე მიმართულების დანერგვა: კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება, რომელიც მოიცავს დაგროვებული ქონების მართვას, IT, SME, მონაცემთა დამუშავება და ანალიზი, ფინანსური მართვა, საცალო საბანკო მომსახურებები და ციფრული პროდუქტები, ბიზნესის განვითარების ანალიტიკა, ბიზნესის ეფექტურობა, საბანკო რეგულაციები და შესაბამისობა. პროგრამაში მონაწილეობა მხარდაჭერილია ფინანსურად და წარმოადგენს მოქნილ განრიგს სტუდენტების აკადემიური პროცესის ხელშეწყობის მიზნით. პროგრამა იზიდავს პერსპექტიულ კურსდამთავრებულებს და აძლევს მათ ბანკის 360° სურათის ნახვის, რეალურ პროექტებზე მუშაობის და „ქოუჩინგის“ მიღების და ბანკის უმაღლესი და საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობისგან მხარდაჭერის მიღების შესაძლებლობას.

მონაწილეები გადიან პროფესიულ ტრენინგს და აქვთ შანსი გახდნენ ქვეყანაში წამყვანი ფინანსური ინსტიტუტის წევრები.

ბანკი აფასებს თავისი თანამშრომლების ნიჭს და უზრუნველყოფს სხვადასხვა აქტივობებს მათ შესანარჩუნებლად, ლიდერული თვისებების და უნარების განვითარების და სხვადასხვა პროფესიული სერტიფიკაციის პროგრამებში მათი ჩართვის გზით. ჩვენ ვქმნით თანაბარ შესაძლებლობებს სამუშაო ადგილზე, სადაც სხვადასხვა კულტურის და ღირებულებების მქონე ადამიანებს აქვთ საინტერესო და გამოწვევებით სავსე სამუშაო გარემო. თანამშრომლებს ეძლევათ სხვადასხვა კარიერული განვითარების, ასევე პერსონალური ზრდის, შესაძლებლობები, შიდა დაწინაურებები პროფესიონალი კადრების მოზიდვის და შენარჩუნების სისტემის შემადგენელი ნაწილია და ქმნის თანამშრომლების ლოიალობის და შენარჩუნების საფუძველს. განახლებების ანალოგიურად, რომელიც შემოვიღეთ 2019 წელს სტუდენტთა განვითარების პროგრამაში - Leaderator - ჩვენ ვგეგმავთ განვაახლოთ და გავაუმჯობესოთ ჩვენი ტოპ-კადრების განვითარების პროჰრამა 2020 წელს - რათა ისინი გახდნენ უფრო მეტად კონკურენუნარიანები და მორგებული ტოპ- პერსონალზე. კოვიდ-19 პანდემიის გამო პროგრამის განხორციელების განრიგი გადაიხედა. ბანკი ასევე სთავაზობს კონკურენტუნარიან ანაზღაურებას თავის თანამშრომლებს და ხელს უწყობს ბალანსის შენარჩუნებას პირად ცხოვრებასა და სამსახურს შორის, დამატებითი ერთდღიანი შვებულებების მიცემით, საქართველოს შრომის კოდექსით გათვალისწინებულის გარდა. ბანკი თავისი პროფესიონალი თანამშრომლების ჩართულობას და შრომას აჯილდოებს წლის საუკეთესო თანამშრომლის და გუნდის სტატუსის მინიჭებით.

ტრენინგი და განვითარება

ჩვენი თანამშრომლების მართვის მიზნით იმ ფორმით, რომელიც მაქსიმალურად ხელს შეუწყობს ჩვენს ბიზნეს სტრატეგიას, ჩვენ ვცდილობთ დავეხმაროთ მათ მონაწილეობა მიიღონ საქმიანობის ეფექტურობაში პერსონალური და პროფესიული განვითარების გზით. ჩვენი მიზანია ძლიერი და ეფექტური ლიდერის განვითარება, ამისათვის შევიმუშავეთ ლიდერშიპის განვითარების პროგრამა.

ბანკის კორპორატიული სასწავლო სისტემა შედგება შიდა და გარეშე სასწავლო კურსებისგან, რომელიც შედგენილია ფრონტ და ბექ ოფისის თანამშრომლების მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად ჯგუფში. შუა და ზედა რგოლის თანამშრომლებს აქვთ შესაძლებლობა გაიარონ ტრენინგი საქართველოს ფარგლებს გარეთ ცნობილ ინსტიტუტებში.

2014 წლიდან საქართველოს ბანკმა დაიწყო ლიდერშიპის განვითარების ხელმძღვანელობის კოუჩინგის პროგრამა - რომელიც ითვალისწინებს ინდივიდუალურ მიდგომას ლიდერული უნარების განვითარების მიმართულებით. პროგრამა წარმატებით გაგრძელდა 2019 წლის განმავლობაში და შემდეგ გაგრძელდა ქვედა ლიდერშიპის დონეზე, რამაც სარგებელი მოუტანა მონაწილეებს პერსონალურად მორგებული განვითარების პროცესით.

პროგრამაში მონაწილე თანამშრომლებმა მიიღეს უდიდესი ცოდნა თავიანთი ლიდერული ძლიერი მხარეების და მომავალი ზრდის შესაძლებლობების შესახებ. წინა წლების გამოცდილების საფუძველზე ბანკი რეგულარულად ანახლებს და აუმჯობესებს თავის ლიდერშიპის განვითარების სისტემას 360 გრადუსიან უკუკავშირის პროცესთან ერთად. ლიდერშიპის კომპეტენციის მოდელების ბოლო განახლება წარმოდგენილი იყო 2018 წელს 360 გრადუსიანი უკუკავშირით.

ბანკმა შეიმუშავა ფართო სასწავლო პროგრამა ფრონტ ოფისის თანამშრომლებისთვის მათთვის შესაბამისი უნარების განვითარებისთვის, როგორიცაა ეფექტური კომუნიკაცია და კლიენტთან მყარი და ღირებული ურთიერთობების დამყარება.

2018 წელს ჩვენ პარტნიორული ურთიერთობა გვაქვს საერთაშორისო და საკონსულტაციო და ტრენინგ- კომპანიასთან Franklin Covey სასწავლო პროგრამების შემუშავებისთვის ჩვენი გაყიდვების პერსონალისთვის ბანკის კლიენტზე ორიენტირებული მიდგომის უკეთ შეცნობის მიზნით. აღნიშნული სასწავლო პროგრამების მონაწილეებმა გაიუმჯობესეს კლიენტებთან დიალოგის წარმოების უნარები საერთო მიზნების მიღწევის მიზნით, შეიმუშავეს კლიენტებისთვის გრძელვადიანი მდგრადი გადაწყვეტები და დაეხმარა მათ პროდუქტების და მომსახურებების ყიდვასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. შიდა კლიენტზე ორიენტირებული გაყიდვების პროგრამა შემუშავდა აღნიშნული გამოცდილების საფუძველზე ჩვენი ჯგუფის მიერ. პროგრამის მიზანია ჩვენი პერსონალის გაყიდვების და კლინტთან ურთიერთობის უნარების გაუმჯობესება ორმხრივად მომგებიანი ურთიერთობის შემუშავებისთვის კლიენტებთან, რაც აძლიერებს კლიენტზე ორიენტირებულ მიდგომას და აძლევს მათ შესაბამის გამოცდილებას და ტექნოლოგიას.

ბანკის მენტორობის პროგრამა ფრონტ ოფისის ტრენინგის შემადგენელი ნაწილია. თითოეულ ახალ თანამშრომელს რეგულარულად მიეწოდება რჩევა, სახელმძღვანელო მითითება და პრაქტიკული ინსტრუქციები დანიშნული მენტორისგან, რომელიც მოგვიანებით ასევე აფასებს ახალი თანამშრომლის საქმიანობას. ამ პროგრამის მეშვეობით ჩვენი მიზანია ინდივიდუალურად დავეხმაროთ ჩვენს თანამშრომლებს მათი პროფესიული მიზნების მიღწევაში.

2017 წელს ბანკმა განახორციელა ონლაინ სწავლების მართვის სისტემა (LMS) რომელიც მის თანამშრომლებს აძლევს კორპორატიული სწავლების ადვილი და კომფორტული წვდომის შესაძლებლობას. LMS მოიცავს 70-ზე მეტ დისტანციურ და შერეულ კურსს პროფესიული განვითარების თემაზე, სხვადასხვა ბლოგებს, ნათარგმნ სტატიებს და ვიდეო მასალას მნიშვნელოვანი თემების შესახებ. ერთ-ერთი თემა, რომელიც ინტენსიურად გაშუქდა ონლაინ ტრენინგით, არის შესაბამისობა, მათ შორის რისკები, უსაფრთხოება და შიდა და გარე ნორმების დაცვა, რომელიც ვრცელდება ყოველდღიურ სამსახურეობრივ მოვალეობებზე. აღნიშნული კურსები ამაღლებს ინფორმირებულობას საქმიანობების და ინიციატივების შესახებ, რომელიც იცავს ჩვენს ღირებულებებს.

ბანკი უზრუნველყოფს პირდაპირი შესაბამისობის კურსებს შიდა და გარე პროვაიდერებთან (შესაბამისობის ტრენინგის საათები გაიზარდა 50%-ზე მეტით 2018 წლიდან 2019 წლამდე).

ბანკმა განაახლა თავისი პერსონალის ადაპტაციის პროგრამა, რომელიც წარმოადგენს სპეციალურ ღია ღონისძიებას თანამშრომლებისთვის ყველა დონეზე. ეს არის საორიენტაციო პროგრამა, სადაც წარმოდგენილია და განიხილება ინფორმაცია ორგანიზაციული კულტურის, ბანკის ღირებულებების და ბენეფიტების შესახებ თანამშრომლებისთვის. მონაწილეები ასევე ინფორმაციას იღებენ ბანკის სოციალური პასუხისმგებლობების, კარიერული / დაწინაურების შესაძლებლობების, სწავლების, პერსონალური და პროფესიული განვითარების შესახებ.

აღნიშნული ინტენსიური ტრენინგი იყო 2019 წლის სასწავლო პროგრამის ნაწილი, რომელიც ტრანსფორმაციაში მონაწილე თანამშრომლებს აძლევს სხვადასხვა ტექნიკურ და პერსონალურ უნარებს (მაგ. Agile Bootcamps და შესაბამისი პროფესიული სერტიფიკატები, ეფექტური უკუკავშირის მიწოდება, ქოუჩინგი ჯგუფებში და სხვა) და უზრუნველყოფს თანაბარ გადასვლას და ეფექტურობას ახალი მოვალეობების შესრულებაში.

პოლიტიკა ადამიანის უფლებების სფეროში

საქართველოს ბანკის მიზანია დანერგოს მოწინავე პრაქტიკების ადამიანის უფლებების სფეროში თავის საქმიანობებში და იყენებს აღნიშნულ მიდგომას მართვის და გადაწყვეტილების მიღების პროცესის საფუძვლად. ჩვენ ვთვლით, რომ ადამიანის უფლებების დაცვას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს სოციალური პასუხისმგებლობების ღირებულებების შექმნაში. ჩვენი ადამიანების უფლებების დაცვის პოლიტიკა ითვალისწინებს შემდეგ პრინციპებს საქმიანობის შესრულების დროს:

- ჩვენ ვმოქმედებთ კეთილსინდისიერად, სამართლიანად და გამჭვირვალედ.
- ჩვენი კრიტერიუმები ინვესტიციებთან დაკავშირებით ითვალისწინებს ეკონომიკურ შემოსავალს, გარემოზე ზემოქმედებას, სოციალურ შედეგებს და ადამიანის უფლებებს;
- ადამიანებს ვეპყრობით სამართლიანად და პატივისცემით;
- ვქმნით ჯანსაღ, უსაფრთხო და დაცულ სამუშაო გარემოს; და
- ჩვენი ინიციატივებით, ხელს ვუწყობთ ადამიანის უფლებების დაცვას.

აღნიშნული პრინციპების განხორციელების უზრუნველყოფის მიზნით ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობებში, ადამიანის უფლებების პოლიტიკა ითვალისწინებს მკაფიო სტანდარტებს:

- თანაბარ შესაძლებლობებს დისკრიმინაციის გარეშე;
- სამუშაო გარემოს შევიწროების გარეშე; და
- საჩივრების განხილვის პოლიტიკას.

ადამიანური რესურსების და ადამიანის უფლებების პოლიტიკა თანამშრომლის ადაპტაციის პაკეტის განუყოფელი ნაწილია. პოლიტიკა ხელმისაწვდომია თანამშრომლებისთვის ინტრანეტში და შესწორებების კომუნიკაცია ხდება ელექტრონულად. ჩვენ ვაკონტროლებთ თანამშრომლების ინფორმირებულობას აღნიშნული პოლიტიკის შესახებ და ვუზრუნველყოფთ, რომ ჩვენი თანამშრომლები სრულად ისარგებლებენ შესაძლებლობებით.

ნეპოტიზმთან ბრძოლის პოლიტიკა

თანამშრომლების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას, საქართველოს ბანკი იცავს ნეპოტიზმთან ბრძოლის პოლიტიკას, რომლის მიზანია ნეპოტიზმის და ფავორიტიზმის შემთხვევების პრევენცია ბანკში, თანამშრომლების დაქირავების და მართვის ყველა პროცესში (განვითარება / სწავლება, დაწინაურება, ანაზღაურება და სხვა), უზრუნველოფს გამჭვირვალობას, მიუკერძოებლობას და თანაბარ შესაძლებლობებს.

ეთიკის კოდექსი, მექრთამეობასთან და კორუფციასთან ბრძოლის პოლიტიკა

ჯგუფს აქვს ეთიკის კოდექსი, ასევე მექრთამეობასთან და კორუფციასთან ბრძოლის პოლიტიკა, რომელიც ასევე ვრცელდება ჯგუფის კომპანიებზე. ბანკში კორპორატიული უსაფრთხოების განყოფილება პასუხისმგებელია მექრთამეობასთან ბრძოლის საკითხებთან დაკავშირებით კონტროლის მექანიზმების მონიტორინგსა და განხორციელებაზე. დეპარტამენტში შემუსავებულია პროცედურა, რომელიც განსაზღვრავს მომწოდებლებთან და სხვა მესამე მხარეებთან ურთიერთობების დამყარების პროცესს, ასევე საჯარო ტენდერების ჩატარების და სხვა საკითხებს. კორპორატიული უსაფრთხოების განყოფილება უზრუნველყოფს წლიურ ონლაინ ტრენინგს თანამშრომლებისთვის კორუფციასთან ბრძოლის საკითხებზე, რომელიც ასევე შეტანილია საწყის ტრენინგებში. სხვა პერსონალისთვის, შექმნილია ონლაინ ტრენინგის პლატფორმა იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ყველა თანამშრომელმა გაიაროს წლიური ონლაინ ტრენინგი. ტრენინგებში ასევე შეტანილია მექრთამეობასთან ბრძლის საკითხები.

ბანკი, როგორც მექრთამეობის და კორუფციის პრევენციისთვის მოწოდებული ორგანიზაცია, უზრუნველყოფს შიდა კონტროლის მექანიზმების არსებობას ადგილზე და მათ ეფექტურად გამოყენებას.

მექრთამეობასთან და კორუფციასთან ბრძოლის პოლიტიკის განხორციელების პროცესი მოიცავს შემდეგს:

ინფორმაციის გამჟღავნების შიდა ცხელი ხაზის სისტემის მუშაობა;
ბანკის პერსონალის მიერ მიღებული ან მათთვის შეთავაზებული საჩუქრების ან სხვა სარგებელის, მათ შორის გამასპინძლების შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება;
კორუფციის შესახებ ნებაყოფლობითი გამჟღავნება;
მესამე მხარის შემოწმება იმ რისკის დონის დასადგენად, რომელიც შესაძლოა წარმოექმნათ ასეთმა მესამე მხარეებმა;
ყველა საქველმოქმედო და პოლიტიკური დონაცია ნებადართული უნდა იყოს შესაბამისი პასუხისმგებელი პირის მიერ.
დაინტერესებული პირების ინფორმირება კორუფციასთან და მექრთამეობასთან ბრძოლის პრინციპების შესახებ საქმიანი ურთიერთობების დაწყებამდე;
კორუფციასთან და მექრთამეობასთან ბრძოლის მუხლების შეტანის უზრუნველყოფა კლიენტებთან და მესამე მხარეებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებში;
კორუფციასთან და მექრთამეობასთან ბრძოლის საკითხების შეტანის უზრუნველყოფა საკონტრაქტო ხელშეკრულებებში პარტნიორებთან / კონტრაგენტებთან; და
ონლაინ ტრენინგ პროგრამები, რომელთა მიზანია ინფორმირებულობის ამაღლება კორუფციასთან და მექრთამეობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე.

ჯგუფის მიერ მესამე მხარის შემოწმების ფარგლებში იმ რისკის დონის დასადგენად, რომელიც შესაძლოა შექმნან ასეთმა მესამე მხარეებმა, ჯგუფი ახორციელებს შემდეგ კომპლექსური შემოწმების პროცესებს: არაპირდაპირი კვლევა, რომელიც მოიცავს წარმოდგენილი ბიზნეს პარტნიორების მიერ განხორციელებული საქმიანობების ზოგად კვლევას, როგორიცაა აგენტები, ერთობლივი საწარმოს პარტნიორები, კონტრაქტორები, მომწოდებლები და სხვა მესამე მხარეები; მათი რეპუტაცია და ინფორმაცია არის თუ არა კომპანია დაკავშირებული მხარე.

ბანკს ასევე გააჩნია იცნობდე შენს კლიენტს (KYE) პროცედურები, რომლის საფუძველზე ბანკი ახორციელებს სხვადასხვა შემოწმების პროცედურებს კადრების დაკომპლექტების, დასაქმების და გათავისუფლების ეტაპებზე.

კლიენტის შთაბეჭდილება/კმაყოფილება

საქართველოს ბანკი განსაზღვრავს კლიენტის კმაყოფილებას ერთ-ერთ სტრატეგიულ პრიორიტეტად და შეაქვს მისი პრინციპები ყველა ურთიერთობაში / შეხების წერტილებში კლიენტებთან, ახალი პროდუქტის და ქსელის შემუშავებაში და ბექ- ოფისის ბიზნეს პროცესის ოპტიმიზაციაში. დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ გვერდებზე 44-დან 47-მდე.

განათლება საბანკო საკითხებზე

ჯგუფი აღიარებს საზოგადოების ინტერესის მნიშვნელობას როგორც მოკლევადიან, ასევე გრძელვადიან პერსპექტივაში. ბანკი იმ საზოგადოებაზე, სადაც ოპერირებს, დადებითი გავლენის მოხდენის მიზნით, მოტივირებულია მიაწოდოს სრული ინფორმაცია მათი უფლებების და ფინანსური ტრანზაქციების შესახებ.

ქვეყნის მასშტაბით ფინანსური განათლების ამაღლების მიზნით საქართველოს ბანკმა საქართველოს ეროვნულ ბანკთან (სებ) ერთად და გერმანიის შემნახველი ბანკების ფონდის საერთაშორისო თანამშრომლობისთვის მხარდაჭერით შექმნა ვებ-გვერდი www.grovia.com.ge სადაც მითითებულია ინფორმაცია მსოფლიოს დაზოგვის დღის, საბანკო პროდუქტების და მომსახურებების და კლიენტის უფლებების შესახებ. პროექტს საფუძვლად უდევს ფინანსური სექტორის მიმართ საზოგადოების ნდობის აღდგენის და ხალხსა და კომერციულ ბანკებს შორის არსებული ბარიერების დაძლევის იდეა.

გროვია, რომელიც წარმოადგენს მსოფლიო დაზოგვის დღის სიმბოლოს საქართველოში შეიქმნა პროექტის „დანაზოგების დაგროვება და ფინანსური შესაძლებლობები“-ს ფარგლებში, რომელსაც გერმანული შემნახველი ბანკების ფონდი საერთაშორისო თანამშრომლობისთვის (SBFIC) გერმანიის ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების სამინისტროსთან ერთად ახორციელებს. დანაზოგები მნიშვნელოვანია ქვეყნის ეკონომიკისთვის, ფინანსური ინსტიტუტებისა და მოსახლეობისთვის. დანაზოგები მნიშვნელოვანია ქვეყნის ეკონომიკისთვის და ფინანსური ინსტიტუტებისთვის. დაზოგვის კულტურა პირდაპირ კავშირშია მოსახლეობის ფინანსურ განათლებასთან და ეკონომიკურ საკითხებთან; ფინანსური განათლების ამაღლების საკითხი განიხილება როგორც ფინანსური მომსახურების, მომხმარებელთა უფლებების დაცვის ერთ-ერთი შემადგენელი ნაწილი. საკითხის აქტუალურობიდან გამომდინარე ბევრ ქვეყანაში, მათ შორის საქართველოშიც, უკვე გადაიდგა კონკრეტული ნაბიჯები ფინანსური მომსახურებების შესახებ მოსახლეობის განათლების შესაძლებლობების გაფართოების კუთხით. „გროვია“ ფინანსური განათლებისკენ გადადგმული კიდევ ერთი ნაბიჯია, რომელიც მოსახლეობას ეხმარება დასაბუთებული და ინფორმირებული გადაწყვეტილების მიღებაში პირადი ფინანსების შესახებ.

გროვიას ერთ-ერთი მიზანია სკოლის მოსწავლეებში დაზოგვის უნარების განვითარება. სხვა დაინტერესებულ პირებთან თანამშრომლობით, ჩვენ ორგანიზებას ვუწევთ სხვადასხვა შეხვედრების ჩატარებას სკოლებში და ვამაღლებთ ინფორმირებულობის დონეს ფინანსური რესურსების სათანადო მართვის საკითხებზე. გარდა ამისა საქართველოს ეროვნულ ბანკთან თანამშრომლობით მოვაწყობთ შეხვედრებს სკოლის მოსწავლეებთან და ვასწავლით მათ ფინანსების მთავარ პრინციპებს ინტერაქტიული ლექციების და თამაშების მეშვეობით. მსგავსი საგანმანათლებლო ღონისძიებები ასევე ორგანიზებულია საქართველოს რეგიონებში.

გროვიას გარდა საქართველოს ბანკმა შეადგინა საბანკო ტერმინოლოგიის ლექსიკონი, რომელიც ეხმარება კლიენტებს უკეთ გაიგონ მათთვის შეთავაზებული საბანკო პროდუქტები, წაიკითხონ და კომენტარი გააკეთონ კონტრაქტებზე, რომელსაც ხელი უნდა მოაწერონ და შედეგად მიიღონ ინფორმირებული გადაწყვეტილებები თავიანთი ინტერესების გათვალისწინებით. ლექსიკონი მოიცავს 1000-ზე მეტ საბანკო, ფინანსურ, იურიდიულ, საბუღალტრო, სადაზღვევო და მარკეტინგულ ტერმინებს და ფრაზებს და ხელმისაწვდომია ბანკის სერვის ცენტრებში, ასევე ინტერნეტში, ვებ-გვერდზე: www.terminebi.ge. ნაბეჭდი ასლები ასევე ხელმისაწვდომია საჯარო ბიბლიოთეკებში და უნივერსიტეტებში. მსგავსი პროექტები წარმატებით განხორციელდა სხვადასხვა განვითარებულ ქვეყანაში, მათ შორის გერმანიასა და პოლონეთში

უსაფრთხოების საკითხები

საქართველოს ბანკი იღებს ზომებს თანამშრომლების უსაფრთხოების გარანტიისთვის. გარანტიისთვის. ბანკი რეგულარულად ახორციელებს სახანძრო და სხვა საგანგებო სიტუაციებში რეაგირების სწავლებებს და ტრენინგებს. ბანკის ყველა მთავარ ფილიალში შერჩეული თანამშრომლები პერიოდულად გადიან გადამზადებას პირველადი დახმარების გაწევის საკითხზე. 2019 წლის სექტემბრიდან ძალაში შევიდა ახალი კანონი შრომის უსაფრთხოების შესახებ, რითაც დაგვეკისრა ვალდებულება შევქმნათ სამი ადამიანისგან შემდგარი განყოფილება (კანონი მოითხოვს ორგანიზაციებმა, რომლებსაც ჰყავთ 100-ზე მეტი თანამშრომელზე, განყოფილებაში ყვადეთ მინიმუმ ორი პირი). სამივე თანამშრომელს გავლილი აქვს ტრენინგი შესაბამის ინსტიტუტებში და მიღებული აქვთ სერტიფიკატები, რაც ასევე კანონის სავალდებულო მოთხოვნაა. განყოფილება მოიცავს როგორც სახანძრო და სხვა საგანგებო სიტუაციებში რეაგირების, ასევე გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების და შრომის უსაფრთხოების საკითხებს. აღნიშნული განყოფილება ტრენინგს გადის მინიმუმ ორჯერ წელწიადში საქართველოს ბანკის ყველა ფილიალში საქართველოს მასშტაბით.

საქართველოს ბანკი იღებს ზომებს თანამშრომლების უსაფრთხოების გარანტიისთვის, მათი შანტაჟირების, შეურაცხყოფის, დევნის და სხვა შემთხვევაში. 2018 წელს ბანკმა განახორციელა პროექტი - „ჩემი იურისტი“ - რომელიც შეიქმნა თანამშრომლების და მათი ოჯახის წევრების დასაცავად, მათ წინააღმდეგ ჩადენილი დანაშაულის შემთხვევაში ან იმ შემთხვევაში, თუ ისინი თავად არიან სამართალდარღვევაში ბრალდებულნი. 2019 წელს ჩვენ დავიწყეთ ჩვენი პირველი შემთხვევების დამუშავება და ვგეგმავთ ვიმუშაოთ ჩვენს კოლეგებთან აღნიშნულ პროგრამაში მონაწილეობის მხარდაჭერის მიზნით.

ბანკის ყველა სერვის ცენტრი აღჭურვილია უსაფრთხოების სისტემით და დაცულია პოლიციის მიერ განგაშის სიგნალის აქტივაციის შემთხვევაში. ბანკი ასევე იყენებს საკუთარ დაცვას, რომელიც 24 საათის განმავლობაში იცავს სერვის ცენტრებს. 2019 წელს ჩვენ შევქმენით უსაფრთხოების ახალი მოდელი ახლოს მდებარე ფილიალებში. ჩვენ შევცვალეთ დაცვის ადმინისტრატორები სათანადოდ გადამზადებული და აღჭურვილი საპატრულო ჯგუფებით. 24-საათიანი ფილიალები კონტროლდება ჩვენი მონიტორინგის ცენტრის მიერ. ჩვენ განვახორციელეთ 360° სათვალთვალო სისტემა ჩვენს სერვის ცენტრებში. ამჟამად ვმუშაობთ ვიდეო ანალიტიკის და სახის ამოცნობის სისტემების დანერგვაზე.

2019 წელს ჩვენ გავაძლიერეთ უსაფრთხოების სისტემები საქართველოს ბანკის ფილიალებში. ამის მიზანი იყო ძარცვის მცდელობის უკიდურესად გართულება. ჩვენ დავაწესეთ 24-საათიანი მონიტორინგის ცხელი ხაზი თანამშრომლებისთვის უსაფრთხოების საკითხების ანგარიშგების მიზნით. ბანკმა წარმოადგინა რიგი ინიციატივები ფიზიკური ურთიერთქმედების შემცირების და კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით, ბანკის სრული შესაძლებლობების შენარჩუნებით, რომელიც საჭიროა კლიენტების მხარდაჭერისა და დახმარებისთვის. დეტალები იხილეთ ბოლო მოვლენების ნაწილი, გვერდი 5.

ჯგუფის პოლიტიკა

ჯგუფის აქვს ქცევის კოდექსი, ასევე პოლიტიკა, რომელიც ეხება ეკოლოგიურ საკითხებს, თანამშრომლებს, სოციალურ საკითხებს, ჩვენს მიერ ადამიანის უფლებების დაცვას და მექრთამეობასთან და კორუფციასთან ბრძოლას.

შესრულება

ფინანსური შედეგების მიმოხილვა

უწყვეტი მძლავრი დინამიკა- შესანიშნავი ზრდა და განსაკუთრებული რენტაბელობა, გამყარებული ძლიერი აქტივის ხარისხით და კაპიტალის პოზიციით

ჯგუფმა წარმოადგინა მეორე წლის ძლიერი საბალანსო უწყისი და საკომისიო შემოსავლის ზრდა, კომბინირებულ რენტაბელობასთან ერთად , რომლის მიღება შესაძლებელი გახდა შესანიშნავი კლიენტის ფრანშიზის ზრდის , საცალო და კორპორატიულ და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებების ბიზნესში ხარჯების კარგი მართვის საშუალებით, ძირითად შესაძლებლობებში ინვესტირების გაგრძელების ფონზე, და აქტივის ხარისხში მუდმივი სიახლეების მიღწევით, ახალი ხელმძღვანელობა წარმატებით ახორციელებს ახალ სტრატეგიას მნიშვნელოვნად დაბალი რისკის მქონე ნომინალურ გარემოში და ჯგუფი კვლავაც ინარჩუნებს ძალიან კარგ პოზიციას და აქვს კარგი დინამიკა და მომავალში მაღალი შემოსავლები.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მაჩავნებლები[16]

ათასი ლარი	2019	2018	Change y-o-y
სუფთა საპროცენტო შემოსავალი	783,573	731,544	7.1%
სუფთა შემოსავალი მოსაკრებლებიდან და საკომისიოებიდან	152,282	129,524	17.6%
უცხოური ვალუტიდან სუფთა მოგება სხვა სუფთა შემოსავალი	118,590	125,660	-5.6%
სხვა სუფთა შემოსავალი	17,728	4,986	255.6%
შემოსავალი ოპერაციიდან	**1,072,173**	**991,714**	**8.1%**
საოპერაციო ხარჯები	**(386,163)**	**(356,541)**	**8.3%**
მოგება დაკავშირებული საწარმოებიდან	789	1,339	-41.1%
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ღირებულებამდე	**686,799**	**636,512**	**7.9%**
რისკის ღირებულება	(100,452)	(160,339)	-37.4%
სუფთა საოპერაციო შემოსავალი ერთჯერად ხარჯებამდე და მოგების გადასახადამდე	**586,347**	**476,173**	**23.1%**
სუფთა ერთჯერადი ხარჯები	(606)	(26,249)	-97.7%
მოგება მოგების გადასახადამდე და ერთჯერად ხარჯებამდე	**585,741**	**449,924**	**30.2%**
მოგების გადასახადის ხარჯები	(58,618)	(34,862)	68.1%
ერთჯერადად გადახდილ ხარჯების მიხედვით კორექტირებული მოგება	**527,123**	**415,062**	**27.0%**
ერთჯერადი ხარჯები	(14,236)	(71,534)	-80.1%
მოგება	**512,887**	**343,528**	**49.3%**

16 2019 წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგების კორექტირებული მოგება გამორიცხავს თანამშრომლისთვის14.1 მლნ ერთჯერად გადახდის ხარჯებს (საშემოსავლო გადასახდის გარეშე) რომელიც უკავშირდებოდა ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას, ეს თანხა მოიცავს 12.4 მლნ ლარს (მთლიანი საშემოსავლო გადასახადი) გამოკლებული არაერთჯერადი გადახდის გამოკლებული ხელფასებიდან და თანამშრომლის სხვა ანაზღაურებიდან და 4.0 მლნ ლარს (მთლიანი საშემოსავლო გადასახადი) გამოკლებული არაერთჯერადი გადახდის პუნქტებიდან. 2018 წელს მოგება-ზარალის ანგარიშგების კორექტირებული მოგება გამორიცხავს თანამშრომლისთვის 3.9 მლნ ერთჯერად გადახდის ხარჯებს (საშემოსავლო გადასახდის გარეშე) რომელიც უკავშირდებოდა ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას, და დაყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები (საშემოსავლო გადასახდის გარეშე) და გადავადებული საგადასახადო ნაშთის ერთჯერადი გადახდის გავლენა გამოირიცხება არაერთჯერადი გადახდის პუნქტებიდან, გამოყენებულ აქტივებზე მოგება და აქტივების საშუალო ღირებულებიდან მოგება დაკორექტირდა შესაბამისად ორივე წარმოდგენილი პერიოდისთვის.

საბალანსო უწყისის მაჩვენებლები

ათას ლარში	2019	2018	Change y-o-y
ლიკვიდური აქტივები	5,533,902	4,458,268	24.1%
ფული და ფულის ეკვივალენტები	2,159,205	1,220,524	76.9%
საკრედიტო ინსტიტუტებიდან მისაღები თანხები	1,613,674	1,305,191	23.6%
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,761,023	1,932,553	-8.9%
კლიენტებზე გაცემული კრედიტები და ფინანსური იჯარიდან მისაღები თანხები	11,766,754	9,229,320	27.5%
ძირითადი საშუალებები	339,726	312,017	8.9%
სულ აქტივები	**18,323,223**	**14,523,587**	**26.2%**
კლიენტის დეპოზიტები და ობლიგაციები	10,136,695	8,196,551	23.7%
საკრედიტო ინსტიტუტებისთვის გადასახდელი თანხები	3,684,921	2,749,348	34.0%
DFI-სგან მიღებული კრედიტები	1,397,345	1,125,127	24.2%
მოკლევადიანი კრედიტები ცენტრალური ბანკებიდან	1,551,953	1,118,957	38.7%
კრედიტები და დეპოზიტები კომერციული ბანკებიდან	735,623	505,264	45.6%
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,140,781	1,711,032	25.1%
სულ ვალდებულებები	**16,245,826**	**12,792,559**	**27.0%**
სულ კაპიტალი	**2,077,397**	**1,731,028**	**20.0%**

ძირითადი კოეფიციენტები

	2019	2018
ROAA (კორექტირებული)[17]	3.3%	3.1%
ROAA (ასახული)	3.2%	2.6%
ROAE (კორექტირებული)[17]	27.8%	26.3%
ROAE (ასახული)	27.0%	21.8%
სუფთა საპროცენტო მარჟა	5.7%	6.6%
ლიკვიდური აქტივების მომგებიანობა	3.5%	3.8%
კრედიტის შემოსავლიანობა	11.7%	13.5%
ფონდირების ღირებულება	4.5%	4.9%
ხარჯი/შემოსვალი (კორექტირებული)[18]	36.0%	36.0%
ხარჯი/შემოსვალი (ასახული)	37.2%	36.0%
ვადაგასული კრედიტები კლიენტებზე გაცემული მთლიან კრედიტებთან მიმართებაში	2.1%	3.3%
ვადაგასული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი	77.7%	90.0%
ვადაგასული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი, კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულების მიხედვით	136.4%	129.4%
კრედიტთან დაკავშირებული ხარჯები	0.8%	1.7%
სებ (Basel III) CET1 კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	11.5%	12.2%
სებ (Basel III) Tier I კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	13.6%	12.2%
სებ (Basel III) სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	18.1%	16.6%

შედეგები

- **სანიმუშო შესრულება.** მოგება დაკორექტირდა ერთჯერადად გადახდილი თანხების მიხედვითდა შეადგინა 527 . 1 მლნ ლარი 2019 წელს დაახლობით 27,0%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით, 27,8% მომგებიანობით (გამოყენებულ აქტივებზე უკუგება) 2019 წელს.
  2019.
- **საკრედიტო პორტფელის ზრდამ წინა წელთან შედარებით შეადგინა 27.5% 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის. ზრდა ფულადი ერთეულის საფუძველზე იყო** 22.6% წინა წელთან შედარებით. საცალო საბანკო მომსახურების საკრედიტო პორტფელიის წილი მთლიან საკრედიტო პორტფელში იყო 67.1% 2019 წლის 31 დეკემბერს, 2018 წელს 71.1%.

---

[17] 2019 წელს მოგება-ზარალის ანგარიშგება დაკორექტირდა და მოგება გამორიცხავს 14.1 მლნ ლარს, ერთჯერად გადახდას თანამშრომლისთვის (საშემოსავლოს გარეშე) რომელიც უკავშირდება ყოფილი გენერალური დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას. ამ თანხაში შედის 12.3 მლნ ლარი (ბრუტო საშემოსავლო გადასახადი) რომელიც გამოირიცხება ხელფასიდან და ხვა ანაზრაურებიდან 4.0 მლნ ლარი (ბრუტო საშემოსავლო გადასახადი) გამოქვითული ერაერთჯერადი გადახდიდან. . 2018 წელს სამემოსავლო გადასახადი დაკორექტირდა მოგება გამორიცხვას 3.9 მლნ ლარს ერჯერად გადახდას თანამშრომლისთვის (საშემოსვალოს გარეშე) რომელიც უკავშირდება ყოფილი გენერალური დირექტორის და აღმსრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას და 67.7 მლნ ლარი გაყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები (სუფთა საშემოსავლო გადასახადის გარეშე), რომელიც უკავშირდება ყოფილი გენერალური დირექტორის საბოლოო ანაზღაურებას. ROAE და ROAA დაკორექტირდა შესაბამისად ორივე წარმოდგენილი პერიოდის მიხედვით.

[18] The 2019წელს ხარჯი/შემოსავლის შეფარდება დაკორექტირდა 12.4მლნ ლარი ერთჯერადი გადახდა თანამშრომლის ხარჯები (ბრუტო საშემოსავლო გადასახადი) რომელიც უკავშირდება ყოფილი გენერალური დირექტორის და აღმსრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას.

აქტივის კარგი ხარისხი. 2019 წელს საკრედიტო რისკის კოეფიციენტი გაუმჯობესდა 0.8%-მდე (წინა წელთა შედარები 90bps), რაც ძირითადად ასახავს მაღალი ხარისხის იპოთეკურ სეგმენტში და მცირე და საშუალო საწარმოს კლიენტებზე გაცემული კრედიტირებაზე ასევე საშუალო და მცირე ზომის კორპორატიული კრედიტების დაფარვაზე მზარდ ფოკუსირებას. გადავადებული კრედიტების მთლიანი საკრედიტო კოეფიციენტი 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის 2.1%-მდე შემცირდა (2018 წელის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 3.3%) , გადავადებული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი 77.7%-ის ნიშნულზე იყო, ხოლო უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით კორექტირებული გადავადებული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი 136.4% იყო (2018 წელლი 31 დეკემბერს 129.4%).

სარედიტო პორტფელის და კლიენტის დეპოზიტების დოლარიზაცია. საკრედიტო პორტფელის ადგილობრივი ვალუტა შეადგენდა მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 42.1%-ს 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის (39.2% ერთი წლის წინ). საკრედიტო პორტფელის შეცვლა ნაწილობრივ გამოწვეული იყო მთავრობის დედოლარიზაციის ინიციატივებით და ჩვენი მიზანი იყო ჩვენ პორტფელში გაზრდილიყო ადგილობრივი ვალუტის წილი. ამჟამად საკრედიტო პორტფელის ნაწილი, რომელიც უფრო სენსიტიურია უცხოური ვალუტის რისკების მიმართა უმეტესწილად დაექვემდებარა დე-დოლარიზაციას. საცალო ბანკინგის კრედიტების 72.6% გამოშვებული იქნა ადგილობრივ ვალუტაში 2019 წელს.

კაპიტალის ძლიერი პოზიციები. Basel III CET1, Tier 1 და მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო 11.5 %, 13.6% და 18.1% ნიშნულზე 2019 წელის 31 დეკემბერს, ყველა აღემატებოდა მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებს 10.1%, 12.2% და 17.1%.

2019 წლის მარტში, ბანკმა გამოუშვა თავისი საპილოტე 100მილიონი აშშ დოლარი. 11.125% .დამატებითი 1-ლი **რიგის კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული ობლიგაციები.** მარეგულირებელმა დაადასტურა ამ ფასიანი ქაღალდების კლასიფიკაცია როგორც დამატებითი 1-ლი რიგის დამატებითი ინსტრუმენტი რაც მიღებული იქნა 2019 წლის აპრილში. გამოშვების დროს, ამან დაუმატა დაახლოებით 230 საბაზისო ქულა ბანკის 1-ლი რიგის კაპიტალის კოეფიციენტს.

2019 წლის დეკემბერში ბანკმა ხელი მოაწერა 10 წლიან 107 მლნ აშშ დოლარის სუბორდინირებულ სინდიცირებულ საკრედიტო ხელშეკრულებას, რომელიც უზრუნველყო FMO - გერმანული სამეწარმეო განვითარების ბანკმა სხვა მონაწილე კრედიტორებთან ერთად. ეს კრედიტი შეფასებულია როგორც ბანკის მე-2 რიგის კაპიტალის ინტრუმენტი (გადახდის შემდეგ და საქართველსო სებ-ის დასტურის შემდეგ) ბაზელ III-ის ფარგლებში, რაც დაეხმარება კაპიტალის პოზიციაში შემდგომ ცვლილებებს. 52 მლნ აშშდ უკვე დაიხარჯა ბანკის მიერ და მარეგულირებლის დასტურით მიენიჭა კლასიფიკაცია 2019 წლის დეკემბერში. სესხის დანარჩენი ნაწილი სავარაუდოდ გამოყენებული იქნება 2020 წელს ექვსი თვის განმავლობაში.

საცალო საბანკო მომსახურებას ("RB") კვლავაც მოაქვს სოლიდური სუფთა პროცენტიდან შემოსავალი, რომელიც დაგენერირდა მოსაკრებლებთან და საკომისიოდან მიღებულ შემოსავლებთან ერთად 2019 წელს. საცალო საბანკო მომსახურების სუფთა საკრედიტო პორტფელმა მიაღწია 7,427.7 მლნ -ს 2019 წლის 31 დეკემბერს, წინა წელთან შედარებით 18.5%-ით მეტს. ეს ზრდა უმეტესწილად მიღებული იქნა იპოთეკით და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმეობზე გაცემული კრედიტების საშუალებით, იმავდროულად საცალო საბანკო მომსახურების კლიენტების დეპოზიტები გაიზარდა 5,712 მლნ აშშ დოლარამდე 2019 წლის 31 დეკემბერს, წინა წელთან შედარებით 31.7%-ით მეტი. საცალო საბანკო მომსახურების სუფთა საპროცენტო მარჟა დასტაბილურდა 6.1%-მდე 2019 წელს.

კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება ("CIB") ასახავს განსაკუთრებულ ზრდას, სუფთა საპროცენტო შემოსავალს და მოსაკრებლებიდან და საკომისიოდან შემოსავალს , კაპიტალის კარგ ხარისხთან ერთად. კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო საქმიანობის სუფთა საკრედიტო პორტფელმა მიაღწია 3,636.1 მლნ ლარს 2019 წლის 31 დეკემბერს, 48.1%-ს წინა წელთან შედარებით. ზრდა ფულად ერთეულებში იყო 40.1 % წინა წელთან შედარებით. კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების კლიენტების ტოპ ათეულის კონცენტრაცია იყო 9% 2019 წლის 31 დეკემბერს (7% 2018 წლის 31 დეკემბრს) .

მმართველობის ქვეშ არსებული აქტივები ("AUM") ჯგუფის საინვესტიციო მართვის ბიზნესის ფარგლებში, გაიზარდა 1,506 მლნ ლარამდე 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, დაახლობით 6.6%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით.

ციფრული არხები. ჩვენ აქტიურად ვაგრძელებთა ჩვენიი ციფრული სტრატეგიის განვითარებას .

ბანკმა გააგრძელა ახალი მახასიათბელების დანერგვა ჩვენ მობილურ საბანკო აპლიკაციაზე და ჩვენი ფიზიკური კლიენტებისთვის ინტერნეტ ბანკზე. ამის შედეგად, აქტიური ინტერნეტ და მობილური საბანკო მომსახურებების მომხმარებლებმა (დაახლოებით 53.9%-იანი ნაზრდი წინა წელთან შედარებით) ისევე როგორც ჩვენი მობილური და ინტერნეტ საბანკო მომსახურებების საშუალებით განხორციელებული ტარნზაქციების რაოდენობა გაიზარდა 2019 წელს, სულ ციფრული არხების საშუალებით 2019 წელს ყოველდღიურად განხორციელდა 93%-ზე მეტი ტრანზაქცია.

2019 წლის 1 კვარტალში ბანკმა შექმნა ახალი ბიზნეს ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმა **(Business iBank)** მიკრო , მცირე და საშუალო ზომოს საწარმეოების კლიენტებისთვის, რომელიც ბევრი მახასიათბელით დაპროექტებულია იმგვარად, რომ მისი გამოყენება იყო მარტივი და უპრობლემო. ჩვენ ყურადღება გავამახვილეთ იმაზე, რომ ჩვენი Business iBank უფრო სასარგებლო იყოს ბიზნეს ტრანზაქციებისთვის, რაც სამომავლოდ გაზრდის ციფრული არხებების აქტიურ მომხმარებელ კლიენტთა რაოდენობას. ამის შედეგად, 2019 წელს Business iBank -ის გამოყენების

შედეგად ჩვენ უკვე დავინახეთ მნიშვნელოვანი ზრდა რაოდენობრივად და ტრანსზაქციების მოცულობის თვალსაზრისით (დაახლოებით 57.6% და დაახლოებით 31.7% წინა წელთა შედარებით). 2019 წლის განმავლობაში იურიდიული პირების მიერ მთლიანი ტრანზაქციების 93%-ზე მეტი ტრანზაქცია ინტერნეტ ბანკის საშუალებით განხორციელდა.

შედეგების განხილვა

ჯგუფის ბიზნესი შედგება სამი სეგმენტისგან . (1) საცალო საბანკო მომსახურების ოპერაციები საქართველოში ძირთადად უზრუნველყოფს სამომხმარებლო კრედიტებს, იპოთეკურ კრედიტებს, ოვერდაფტებს, საკრედიტო ბარათებს და სხვა საკრედიტო მომსახურებას, სახსრების გადარიცხვას და ანგარიშსწორების მომსახურებებს, და მართავს კლიენტების დეპოზიტებს როგორც ინდივიდუალურად, ასევე იურიდი პირებისთვის. საცალო ბანკინგის მიზანია ახალი და მასობრიცი საცალო სეგემენტი,მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები და მიკრო ბიზნესი. (2) კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი- მოიცავს კორპორატიულ საბანკო მომსახურებას და საინვეტიციო მართვის ოპერაციებს საქართველოში. კორპორატიული საბანკო მომსახურება ძირითადად უზრუნველყოფს კრედიტებს და სხვა საკრედიტო მომსახურებებს, თანხების გადარიცხვას და ანგარიშსწორების მომსახურებებს, სავაწრო ფინანსურ მომაახურებებს, დოკუმენტურ ოპერაციების დახმარებას, მართავს დანაზოგებს და ვადიან დეპოზიტებს კორპორატიული და ინატიტუციური კლიენტებისთვის. საინვეტიციო მენეჯმენტის ბიზნესი ძირითადად უზრუნველყოფს კერძო საბანკო მომსახურებას მდიდარი კლიენტებისთვის (3) **BNB**, რომელიც მოიცავს სს ბელორუსკი ნაროდნი ბანკს, ძირთადად უზრუნველეყოფს საცალო და კორპორატიულ საბანკო მომსახურებას კლიენტებისთვის ბელორუსში.

საოპერაციო შემოსავალი

ათასი ლარი

	2019	2018	Change y-o-y
პროცენტიდან შემოსვალაი	1,414,001	1,307,378	8.2%
საპროცენტო ხარჯი	(630,428)	(575,834)	9.5%
სუფტა პროცენტიდან შემოსავალი	**783,573**	**731,544**	**7.1%**
მოსაკრებლებიდან და საკომისიოდან შემოსავალი	278,251	223,320	24.6%
მოსაკრებლებისა და საკომისიოს ხარჯები	(125,969)	(93,796)	34.3%
მოსაკრებლებიდან და საკომისიოდან სუფთა შემოსავალი	**152,282**	**129,524**	**17.6%**
უცხოური ვალუტიდან სუფთა მოგება	118,590	125,660	-5.6%
სუფთა სხვა შემოსავალი	17,728	4,986	255.6%
საოპერაციო შემოსავალი	**1,072,173**	**991,714**	**8.1%**

შესრულება

- ***ძლიერი საოპერაციო შემოსავალი 1,072მლნ ლარი 2019 წელს,*** *8.1%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით. საოპერაციო შემოსავლის ზრდა 2019 წელს ძირითადად განპირობებული იყო წმინდა საპროცენტო შემოსავალში 7.1% ზრდით წინა წელთან შედარებით, რაც გამომდინარეობდა ძლიერი საკრედიტო პორტფელის ზრდით წლის განმავლობაში. დამატებით, წმინდა მოსაკრებელის და საკომისიო შემოსავლის და სხვა წმინდა შემოსავლის შენატანებმა წვლილი შეიტანა საოპერაციო შემოსავლის ზრდაში წინა წელთან შედარებით. ეს უკანასკნელი ძირითადად განპირობებული იყო 12.8 მლნ ლარის მოგებით, საინვესტიციო ქონების გადაფასების შედეგად 2019 წელს.*

- ***ჩვენი წმინდა საპროცენტო მარჟა (NIM) იყო 5.7% - 2019 წელს.*** *2019 წლის განმავლობაში, სესხის შემოსავლიანობა შემცირდა 180 bps (საბაზისო პუნქტით) წინა წელთან შედარებით, ხოლო ნასესხები სახსრების ხარჯი შემცირდა 40 საბაზისო პუქნტით წინა წელთან შედარებით, რამაც გამოიწვია წმინდა საპროცენტო მარჟის (NIM) შემცირება 90 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით. by 90bps y-o-y. წმინდა საპროცენტო მარჟის (NIM) შემცირება წინა წელთან შედარებით განპირობებული იყო ნაწილობრივ სებ-ის სავალდებულო გაზრდილი მინიმალური რეზერვის მოთხოვნებით.*

- ***ლიკვიდური აქტივების შემოსავალი.*** *ლიკვიდური აქტივების შემოსავლიანობა იყო 3.5% - 2019 წელს, რომელიც შემცირდა 30 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით, ძირითადად ადგილობრივ ვალუტაში დენომინირებული ლიკვიდური აქტივების შემოსავლის შემცირების გამო და ასახავს სებ-ის მონეტარული პოლიტიკის დინამიკას წლის განმავლობაში. ასევე უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ლიკვიდური აქტივების შემოსავალი, რომელიც ასახავს: ა) სებ-ის სავალდებულო რეზერვების ზრდას, რომელიც ძირითადად განპირობებული იყო ცვლილებებით 2018 წლის სექტემბრიდან სებ-ის სავალდებულო მინიმალური რეზერვების მოთხოვნებში, რომლის საფუძველზე ადგილობრივი ბანკების მიერ მოზიდული სახსრები უცხოურ ვალუტაში, გადაიდო 25%-მდე სარეზერვო მოთხოვნებისთვის, დაფარვის ვადის მიხედვით, და 2019 წლის მაისიდან ამ მოთხოვნის 30%-მდე ზრდას (თუმცა სავალდებულო რეზერვების მოთხოვნები უცხოურ ვალუტაში მოზიდულ სახსრებზე შემცირდა 25%-მდე 2019 წლის ოქტომბერში); ბ) 2018 წლის 12 ივლისიდან, სებ-მა შეამცირა საპროცენტო განაკვეთები უცხოურ ვალუტაში სავალდებულო რეზერვებზე US Fed განაკვეთიდან მაქსიმალურ ზღვრამდე, მინუს 50 საბაზისო პუნქტი - Fed განაკვეთის მაქსიმალურ ზღვრამდე მინუს 200 საბაზისო პუნქტი, შემცირდა ნულამდე აშშ დოლარის რეზერვებისთვის და ECB განაკვეთიდან მინუს 50 საბაზისო პუნქტი - ECB განაკვეთამდე მინუს 200 საბაზისო პუნქტი, შემცირდა უარყოფით 60 საბაზისო პუნქტზე ევროში დენომინირებული რეზერვებისთვის (თუმცა, 2019 წლის 3 ოქტომბრიდან მოქმედებს შემდეგი განაკვეთები - აშშ Fed განაკვეთის ზედა ზღვარი, მინუს 50 საბაზისო პუნქტი აშშ დოლარში რეზერვებისთვის და ECB განაკვეთი მინუს 20 საბაზისო პუნქტი ევროსი დენომინირებული რეზერვებისთვის).*

- **ნასესხები სახსრების ხარჯიანობა** . სახსრების ხარჯიანობა შეადგენდა 2.5%-ს 2019 წელს, რომელიც შემცირდა 40 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით. სახსრების ხარჯის შემცირება წინა წელთან შედარებით ძირითადად განპირობებული იყო კლიენტის დეპოზიტების და ობლიგაციები ღირებულების შემცირებით (შემცირდა 50 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით 2019 წელს) საკრედიტო ინსტიტუტებისთვის დავალიანების თანხების ღირებულების შემცირებასთან ერთად (შემცირდა 20 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით). ლიბორის განაკვეთის და დაბალი საშუალო სებ-ის მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის შემცირების საფუძველზე 2019 წელს, ასევე 65 მილიონი სუბორდინირებული ვალის დაფარვის შესაბამისად 2019 წლის აპრილში. გარდა ამისა, 2019 წლის დაწყებიდან, ბანკმა გააფორმა კონკრეტული სავალუტო სვოპის ხელშეკრულებები წმინდა საპროცენტო განაკვეთის რისკის ჰეჯირებისთვის ევროში კრედიტირებისთვის, რამაც ხელი შეუწყო სახსრების ხარჯის ყველა კომპონენტის შემცირებას წინა წელთან შედარებით. შემცირება ნაწილობრივ კომპენსირდა სახსრების ხარჯის გაზრდით, სადამფუძნებლო 100 მილიონი აშშ დოლარის გამოშვების შედეგად, დამატებითი 1 რიგის კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული სესხის გაზრდით 2019 წლის მარტის ბოლოს.

- **წმინდა საკომისიო შემოსავალი.** წმინდა საკომისიო შემოსავალმა მიაღწია 152.3 მილიონ ლარს 2019 წელს, გაიზარდა 17.6%-ით წინა წელთან შედარებით. ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო მნიშვნელოვანი საკომისიო შემოსავლების მიღებით ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო განყოფილების მიერ გაცემული აკრედიტივებიდან და გარანტიებიდან.

- **წმინდა მოგება საკურსო სხვაობით გამოწვეული.** სავალუტო რყევის, კლიენტის ნაკადების, ასევე უცხოური ფინანსური ინსტიტუტების ძლიერი ინტერესის შესაბამისად ადგილობრივ ვალუტაში, საკურსო სხვაობით გამოწვეული წმინდა მოგება შემცირდა 5.6% წინა წელთან შედარებით, 2019 წელს.

- **სხვა შემოსავალი.** სხვა შემოსავლისზრდა წინა წელთან შედარებით 2019 წელს მნიშვნელოვნად განპირობებული იყო 12.8 მილიონი ლარის წმინდა მოგებით, საინვესტიციო ქონების გადაფასების შედეგად 2019 წელს.

წმინდა საოპერაციო შემოსავალი ერთჯერად ხარჯებამდე, რისკის ღირებულებამდე და მოგებამდე[19]

ათასი ლარი	2019	2018	ცვლილება წინა წელთან შედარებით
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი*	(211,245)	(202,225)	4.5%
ადმინისტარციული ხარჯები	(97,659)	(108,147)	-9.7%
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(73,275)	(42,413)	72.8%
სხვა საოპერაციო ხარჯები	(3,984)	(3,756)	6.1%
საოპერაციო ხარჯები	**(386,163)**	**(356,541)**	**8.3%**
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	789	1,339	-41.1%
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	**686,799**	**636,512**	**7.9%**
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი / გაუფასურების ხარჯი კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე.	(87,734)	(140,192)	-37.4%
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი / გაუფასურების ხარჯი ფინანსური იჯარის დებიტორულ დავალიანებებზე	(885)	(164)	NMF
სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	347	(2,245)	NMF
რეზერვები რისკის ღირებულებასთან დაკავშირებით	(12,180)	(17,738)	-31.3%
რისკის ღირებულება	**(100,452)**	**(160,339)**	**-37.4%**
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი ერთჯერად ხარჯებამდე და მოგების გადასახადამდე	**586,347**	**476,173**	**23.1%**
წმინდა ერთჯერადი ხარჯები	(606)	(26,249)	-97.7%
მოგება მოგების გადასახადამდე და ერთჯერად ხარჯებამდე	**585,741**	**449,924**	**30.2%**
მოგების გადასახადის ხარჯი	(58,618)	(34,862)	68.1%
მოგება კორექტირებული ერთჯერად ხარჯებზე	**527,123**	**415,062**	**27.0%**
ყოფილი გენერალური დირექტორის და აღმასრულებელი ხელმძღვანელი პირის უფლებამოსილების შეწყვეტის ერთჯერადი ხარჯები (გადასახადის შემდეგ), გაყოფის ხარჯები გადასახადის შემდეგ) და გადავადებული საგადასახადო ნაშთის ხელახლა შეფასების ერთჯერადი გავლენა.	(14,236)	(71,534)	-80.1%
მოგება	**512,887**	**343,528**	**49.3%**

- **საოპერაციო ხარჯები** კორექტირებული თანამშრომლის ერთჯერად ხარჯებზე ყოფილი აღმასრულებელი ხელმძღვანელი პირების უფლებამოსილების შეწყვეტის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით (წილობრივ ინსტრუმენტებზე დაფუძნებული

[19] 2019 წლის კორექტირებული მოგება ცხრილში არ მოიცავს 14.2 მილიონი ლარის ერთჯერად მერჯონალის ხარჯებს (მოგების გადასახადის შემდეგ) ყოფილი გენერალური დირექტორის და აღმასრულებელი ხელმძღვანელის უფლებამოსილების შეწყვეტის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით. ეს თანხა შეადგენს 12.4 მილიონ ლარს (მოგების გადასახადამდე) ამოღებულია ხელფასებიდან და სხვა სარგებლიდან და 4.0 მილიონი ლარი ლარს (მოგების გადასახადამდე) ამოღებულია ერთჯერადი მეხლებიდან. 2018 წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგების კორექტირებული მოგება არ მოიცავს 3.9 მლნ ერთჯერად პერსონალის ხარჯებს (მოგების გადასახადის შემდეგ) ყოფილი გენერალური დირექტორის და აღმასრულებელი ხელმძღვანელის უფლებამოსილების შეწყვეტის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით, და 67.7 მილიონი ლარის გაყოფის ხარჯებს (მოგების გადასახადამდე) და გადავადებული საგადასახადო ნაშთის ხელახლა შეფასების ერთჯერად გავლენას.

კომპენსაციის დაჩქარება) შეადგენდა 386.2 მილიონ ლარს 2019 წელს, გაიზარდა 8.3%-ით წინა წელთან შედარებით. ხელფასების და თანამშრომელთა სხვა სარგებელის ხარჯების ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო გაზრდილი ინვესტიციებით ინფორმაციულ ტექნოლოგიებთან დაკავშირებულ რესურსებში Agile ტრანსფორმაციის პროცესის ფარგლებში, ორიენტირებული ციფრულ ტექნოლოგიებზე, ინვესტიციებზე მარკეტინგში და ფილიალის ქსელში.

- წინა წელთან შედარებით შემცირება **ადმინისტრაციულ ხარჯებში** და ზრდა **ცვეთის, ამორტიზაციის და გაუფასურების ხარჯებში** 2019 წელს ძირითადად განპირობებულია ახალი სტანდარტის ფასს 16, იჯარები, მიღებით, რომელიც ცვლის ბასს 17, იჯარები, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვრიდან. აღნიშნული სტანდარტის მიღების შედეგად, ჯგუფმა აღრიცხა თავის ბალანსზე აქტივები საიჯარო ქონების გამოყენების უფლებასთან დაკავშირებით საიჯარო კონტრაქტებით გათვალისწინებული გადახდების შესაბამის ვალდებულებებთან ერთად. ამ გავლენის გარდა, ცვეთის, ამორტიზაციის და გაუფასურების ხარჯების ზრდა გამოწვეული იყო გაზრდილი ინვესტიციებით 2019 წელს..
- **აქტივის გაუმჯობესებული ხარისხი.** საკრედიტო რისკის ხარჯის კოეფიციენტი შეადგენდა 0.8%-ს 2019 წელს, რომელიც შემცირდა 90 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით. RB-ს საკრედიტო რისკის კოეფიციენტის ხარჯი შეადგენდა 1.2%-ს 2019 წელს, შემცირდა 90 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით, ხოლო CIB-ის საკრედიტო რისკის კოეფიციენტის ხარჯი შეადგენდა 0.1%-ს 2019 წელს, შემცირდა 80 საბაზისო პუნქტით. RB-ს საკრედიტო რისკის ხარჯის კოეფიციენტის შემცირება ასახავს საკრედიტო პორტფელის გაუმჯობესებულ ხარისხს იპოთეკურ სეგმენტში და SME კლიენტებისთვის ჩვენს მიერ კრედიტირებაზე ორიენტირების გაზრდის გამო, ხოლო CIB-ის საკრედიტო რისკის კოეფიციენტის ხარჯის გაუმჯობესება წლის განმავლობაში ძირითადად განპირობებული იყო საშუალოდან მცირე მოცულობის კორპორატიული სესხების აღდგენით 2019 წელს.
- **ჩვენი საკრედიტო პორტფელის ხარისხი დარჩა ძლიერი 2019 წელს,** რაც დასტურდება შემდეგი კონტროლირებული მაჩვენებლებით. NPLs გაუმჯობესება გაცემულ სესხებზე ძირითადად განპირობებული იყო რამდენიმე პრობლემური კორპორატიული სესხის ჩამოწერით და დაფარვით 2019 წელს. NPL დაფარვის კოეფიციენტი ასევე შემცირდა წლის განმავლობაში განხორციელებული ჩამოწერების შედეგად. შესაბამისად წელს. NPL დაფარვის კოეფიციენტი, რომელიც კორექტირდა უზრუნველყოფის დისკონტირებულ ღირებულებაზე, გაუმჯობესდა წინა წელთან შედარებით 2019 წლის 31 დეკემბერს.

ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის აღნიშნული	2019	2018	ცვლილება წინა წელთან შედარებით
NPLs	252,695	318,356	-20.6%
NPLs მთლიან სესხებზე	2.1%	3.3%	
NPLs მთლიან სესხებზე, RB	1.5%	2.1%	
NPLs მთლიან სესხებზე, CIB	3.2%	5.9%	
NPL დაფარვის კოეფიციენტი	77.7%	90.0%	
NPL დაფარვის კოეფიციენტი, კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებულ ღირებულებაზე	136.4%	129.4%	

- **BNB – ჯგუფის შვილობილი ბანკი ბელარუსში - რჩება ძლიერ კაპიტალიზებული,** კაპიტალის ადეკვატორობის კოეფიციენტით, რომელიც აღემატება ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის მოთხოვნებს ("NBRB"). 2019 წლის 31 დეკემბერს, სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი შეადგენდა 15.0%-ს, რომელიც აღემატება 12.5%-იან მინიმალურ მოთხოვნას, ხოლო 1-ლი რიგის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი შეადგენდა 9.1%-ს, და აღემატებოდა ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის 7% მინიმალურ მოთხოვნებს. ROAE შეადგენდა 14.5% -ს 2019 წელს, ხოლო 2018 წელს შეადგენდა 14.6%-ს.
- **მთლიანობაში, მოგება, კორექტირებული ერთჯერად ხარჯებზე,** შეადგენდა 527.1 მილიონ ლარს 2019 წელს (გაიზარდა 27.0%-ით წინა წელთან შედარებით), ხოლო ROAE[5] შეადგენდა 27.8% -ს 2019 წელს (26.3% - 2018 წელს).

საბალანსო მაჩვენებლები

ათასი ლარი	2019	2018	ცვლილება წინა წელთან შედარებით
ლიკვიდური აქტივები	5,533,902	4,458,268	24.1%
წმინდა სესხები და ფინანსური იჯარის დებიტორული დავალიანებები	11,766,754	9,229,320	27.5%
კლიენტის დეპოზიტები და ობლიგაციები	10,136,695	8,196,551	23.7%
საკრედიტო დაწესებულებებისთვის გადასახდელი თანხები	3,684,921	2,749,348	34.0%
სესხები DFI-დან	1,397,345	1,125,127	24.2%
მოკლევადიანი სესხები ცენტრალური ბანკებიდან	1,551,953	1,118,957	38.7%
სესხები და დეპოზიტები კომერციული ბანკებიდან	735,623	505,264	45.6%
გაცემული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,140,781	1,711,032	25.1%
ლიკვიდობის და კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები			
წმინდა სესხები / კლიენტის დეპოზიტები და ობლიგაციები	116.1%	112.6%	
წმინდა სესხები / კლიენტის დეპოზიტები და ობლიგაციები+ DFI	102.0%	99.0%	
ლიკვიდური აქტივები / სულ აქტივები	30.2%	30.7%	
ლიკვიდური აქტივები / სულ ვალდებულებები	34.1%	34.9%	
სებ-ის ლიკვიდობის კოეფიციენტი	31.1%	31.9%	
სებ-ის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი	136.7%	120.1%	
სებ (ბაზელ III) CET1 კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	11.5%	12.2%	
სებ (ბაზელ III) Tier I კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	13.6%	12.2%	
სებ (ბაზელ III) სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	18.1%	16.6%	

ჩვენი ბალანსი რჩება მაღალ ლიკვიდური *(სებ ლიკვიდობის დაფარვის კოეფიციენტი შეადგენს 136.7%)* ***და ძლიერ კაპიტალიზებული*** *(სებ ბაზელ Basel III Tier I კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი - 13.6%)* ***სათანადოდ დივერსიფიცირებული დაფინანსების ბაზით*** *(კლიენტის დეპოზიტები მთლიან ვალდებულებებთან, რომელიც შეადგენს 62.4%).*

- ***ლიკვიდურობა.*** *ლიკვიდური აქტივები შეადგენს 5,533.9 მილიონ ლარს 2019 წლის 31 დეკემბერს, გაიზარდა 24.1%-ით წინა წელთან შედარებით. აღსანიშნავი ზრდა წლის განმავლობაში იყო სავალდებულო რეზერვები (სებ-ი) ჭარბ ლიკვიდობასთან ერთად, რომელიც გამოყენებული იქნა საკრედიტო დაწესებულებებში. სებ-ის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეადგენდა 136.7%-ს 2019 წლის 31 დეკემბერს (120.1% - 2018 წლის 31 დეკემბერს), აღემატება 100% მინიმალური მოთხოვნის დონეს .*
- ***საკრედიტო პორტფელი.*** *ჩვენი წმინდა საკრედიტო პორტფელი და ფინანსური იჯარის დებიტორული დავალიანებები აღწევდა 11,766.8 მილიონ ლარს 2019 წლის 31 დეკემბერს, გაიზარდა 27.5%-ით წინა წელთან შედარებით. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საცალო საკრედიტო პორტფელი წარმოადგენდა საერთო სასესხო პორტფელის 67.1%-ს, ხოლო 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 71.1%-ს. როგორც ადგილობრივ, ასევე უცხოურ ვალუტაში პორტფელები მნიშვნელოვნად გაიზარდა წინა წელთან შედარებით. ადგილობრივ ვალუტაში საკრედიტო პორტფელის ზრდა ნაწილობრივ განპირობებული იყო მთავრობის დე-დოლარიზაციის ინიციატივებით და ჩვენი მიზნით, რომელიც ითვალისწინებს ადგილობრივ ვალუტაში სესხების წილის ზრდას პორტფელში.*
- ***ჩვენი საკრედიტო პორტფელის დოლარიზაცია და კლიენტის დეპოზიტები*** *. საცალო კლიენტის საკრედიტო პორტფელი უცხოურ ვალუტაში შეადგენდა საერთო RB საკრედიტო პორტფელის 43.3%-ს 2019 წლის 31 დეკემბერს (49.5% - 2018 წლის 31 დეკემბერს), ხოლო საცალო კლიენტის დეპოზიტების უცხოურ ვალუტაში შეადგენდა საერთო RB დეპოზიტების 68.0% -ს 2019 წლის 31 დეკემბერს. 2019 წლის 31 დეკემბერს, CIB-ის საკრედიტო პორტფელი დენომინირებული იყო უცხოურ ვალუტაში (81.2% - 2018 წლის 31 დეკემბერს), ხოლო CIB-ის დეპოზიტების 65.9% დენომინირებული იყო უცხოურ ვალუტაში..*
- ***წმინდა სესხების კლიენტის სახსრებზე და DFI კოეფიციენტი.*** *ჩვენი წმინდა სესხები კლიენტის სახსრებზე და DFI კოეფიციანტი, რომელიც სათანადოდ კონტროლდება ხელმძღვანელობის მიერ, დარჩა მყარი 102.0% -ზე 2019 წლის 31 დეკემბერს, ხოლო 2018 წლის 31 დეკემბერს შეადგენდა 99.0%-ს.*
- ***დივერსიფიცირებული დაფინანსების ბაზა.*** *გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები გაიზარდა 25.1%-ით წინა წელთან შედარებით 2019 წლის 31 დეკემბერს. წინა წელთან შედარებით ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო 100 მილიონი აშშ დამატებითი 1-ლი რიგის კაპიტალის გამოშვებით 2019 წლის მარტში.*
- ***კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნები.*** *2019 წლის 31 დეკემბერს, ბაზელ III საბაზო კაპიტალის 1-ლრიგის, 1-ლრიგის და საერთო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციანტები შეადგენდა 11.5%, 13.6% და 18.1%, შესაბამისად, ყველა მათგანი აღემატება მინიმალური მოთხოვნის 10.1%, 12.2% და 17.1%.*
  - *2019 წლის მარტში ბანკმა გამოუშვა 100 მილიონი აშშ დოლარი, 11.125% დამატებითი 1 რიგის კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული ობლიგაციები, გადასახდელი 5.25 წლის შემდეგ და ყოველ შემდგომ პროცენტის გადახდის დღეს,*

საქართველოს ეროვნული ბანკის წინასწარი თანხმობის საფუძველზე, 100.00% გამოშვების ფასით ("ობლიგაციები"). ობლიგაციები მითითებულია ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე და მინიჭებული აქვს B- კატეგორია (Fitch). გამოშვება იყო 1 რიგის კაპიტალის ობლიგაციების პირველი საერთაშორისო შეთავაზება საქართველოდან და სამხრეთ კავკასიის რეგიონიდან. მარეგულირებლის ნებართვა აღნიშნული ობლიგაციების დამატებით 1 რიგის ინსტრუმენტად კლასიფიკაციის შესახებ მიღებულ იქნა 2019 წლის აპრილში.

- 2019 წლის დეკემბერში, ბანკმა ხელი მოაწერა ათწლიან 107 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებულ სინდიცირებულ სესხის ხელშეკრულებას შეთანხმების აგენტია FMO – Dutch entrepreneurial development bank სხვა მონაწილე კრედიტორებთან ერთად (ბანკის არსებული და ახალი აპრტნიორი ფინანსური ინსტიტუტები). რომელიც სავარაუდოდ განიხილება ბანკის 2 რიგის კაპიტალის ინსტრუმენტად (საქართველოს ბანკის მიერ გამოყოფის და დამტკიცების შემდეგ) ბაზელ III ფარგლებში, რაც ხელს შეუწყობს ბანკის კაპიტალის გაუმჯობესებას. მთლიანი კრედიტიდან 52 მილიონი აშშ დოლარი ბანკმა დახარჯა 2019 წლის დეკემბერში, ხოლო 55 მილიონ აშშ დოლარი 2020 წლის აპრილში და მარეგულირებლის ნებართვა კლასიფიკაციაზე მიღებული იქნა 2019 წლის დეკემბერში და 2020 წლის აპრილში.

მმართველობა

კორპორატიული მართვის ჩარჩო

ბანკი

ბანკის კორპორატიული ორგანოებია აქციონერთა საერთო კრება ("GMS"), სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო, რომელთაგან თითოეულს გააჩნია საკუთარი პასუხისმგებლობა და უფლებამოსილება საქართველოს კანონმდებლობის და ბანკის წესდების (`**წესდება**") შესაბამისად. აქციონერთა საერთო კრება არის ბანკის უმაღლესი შიდა მმართველი ორგანოა, იგი ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს, რომლებიც პასუხს აგებენ დირექტორთა საბჭოს ზედამხედველობაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ნიშნავს წევრებს დირექტორთა საბჭოში, რომელიც წარმოადგენს ბანკის ყოველდღიურ ოპერაციებზე პირდაპირ პასუხისმგებელ აღმასრულებელ ორგანოს. ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია საქართველოს ბანკის ჯგუფი, განსაზღვრავს ბანკის და მთლიანად ჯგუფის სტრატეგიას. კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ საქართველოს კანონის თანახმად (**„კანონი საბანკო საქმიანობის შესახებ“**), (2018 წლის 26 სექტემბრით დათარიღებული სებ-ის პრეზიდენტის ბრძანება #215/04), საქართველოს კომერციული ბანკები ვალდებული არიან ჰქონდეთ აუდიტისა და რისკი კომიტეტები, რომლებიც არჩეულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ და ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე, სისტემურად მნიშვნელოვან ბანკებს დამატებით მოეთხოვებათ ჰქონდეთ კორპორატიული მმართველობის და ანაზღაურების კომიტეტები მათი სამეთვალყურეო საბჭოების დაქვემდებარებაში. როგორც ეს ქვემოთ 3.3 ნაწილშია აღწერილი დეტალურად ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება ხუთი კომიტეტი, რომელიც შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან შემდგარი ხუთი კომიტეტისგან, კერძოდ: აუდიტისა და კორპორატიული მართვის კომიტეტის, რისკის კომიტეტი, ნომინაციის კომიტეტი, სპეციალური კომიტეტი და ანაზღაურების კომიტეტი. შესაბამისი კომიტეტები წევრები არჩეულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ჯგუფი

ღსს საქართველოს ბანკის ჯგუფის დონეზე, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო (რომელიც ამჟამად შედგება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან, როგორც არა-აღმასრულებელი დირექტორებისგან, ბანკის გენერალური დირექტორისგან, როგორც მთავარი აღმასრულებელი დირექტორისგან, და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარისგან, როგორც თავმჯდომარისგან) („საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო“), თავისი აუდიტის, რისკის, ნომინაციის და ანაზღაურების კომიტეტებით, საბოლოოდ პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკის მართვასა და შიდა კონტროლზე.

საქართველოს ბანკის ჯგუფსა და ბანკის კორპორატიული მმართველობის ჩარჩოს შორის ურთიერთობა დამატებით აღწერილია ქვემოთ.

აქციონერთა ჩართულობა და აქციონერთა საერთო კრების ფუნქციები

აქციონერთა ჩართულობის წესი, ბანკის წესდებაზე დაყრდნობით

ბანკის წესდების მიხედვით, ყოველწლიური აქციონერთა საერთო კრება (GMS) უნდა შეიკრიბოს ბანკის საბუღალტრო წიგნების გარე აუდიტის დასრულებიდან არაუგვიანეს ორი თვისა და ნებისმიერ შემთხვევაში - წინა ფისკალური წლის დასრულებიდან არაუგვიანეს ექვსი თვის შემდეგ.

აქციონერთა საერთო კრების დრო, ადგილი და დღის წესრიგი ქვეყნდება გეჭდურ მედიაში აღნიშნულ GMS-მდე არანაკლებ 20 დღით ადრე. წესდების თანახმად, სამეთვალყურეო საბჭო განსაზღვრავს ჩანაწერის თარიღს აქციონერთა საერთო კრებისთვის. იმ აქციონერებს, რომელთაც უკავიათ მინიმუმ ხმის უფლების მქონე აქციების 1.0%, შეტყობინება ეგზავნებათ დაზღვეული ფოსტით. მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ცალკეულ შემთხვევებში, შეტყობინებას იღებენ ბანკის საკუთარ კაპიტალში შედარებით მცირე წილის მფლობელებიც. ყოველწლიური GMS განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს ისეთ საკითხებზე, როგორიცაა წლიური ანგარიშგება და წლიური ანგარიშები, დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს შეთავაზებები დივიდენდების განაწილებაზე, ბანკის რეზერვები და დივიდენდების პოლიტიკა და ასეთი პოლიტიკის დასაბუთება დირექტორთა საბჭოს მიერ, აუდიტორის არჩევა და სხვა საკითხები, რომლებიც წარმოდგენილი იქნება განსახილველად დირექტორთა საბჭოს ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, ასევე აქციონერების მიერ საქართველოს კანონმდებლობის და წესდების თანახმად წამოყენებული საკითხები.

აქციონერთა საერთო კრების ქვორუმი დაკმაყოფილებულია, თუ მას ესწრება ხმის უფლების მქონე აქციების მფლობელთა მინიმუმ ნახევარი ან მათი წარმომადგენლები. ქვორუმის არარსებობის შემთხვევაში, შეიკრიბება ახალი აქციონერთა საერთო კრება იმავე დღის წესრიგით და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილ პერიოდში, კანონმდებლობით ან წესდებით გათვალისწინებული პროცედურების შესაბამისად. ახალი აქციონერთა საერთო კრების ქვორუმი დაკმაყოფილებულია, თუ მას ესწრებიან მინიმუმ ხმის უფლების მქონე აქციების 25.0%-ის მფლობელები. თუ აღნიშნულ ახალ აქციონერთა საერთო კრებაზე ქვორუმი არ შედგება, მოწვეული იქნება ახალი აქციონერთა საერთო კრება, რომლის ქვორუმიც დაკმაყოფილებულად ჩაითვლება, დამსწრე და ხმის უფლების მქონე აქციონერების ან მათი წარმომადგენლების რაოდენობის მიუხედავად.

საგანგებო აქციონერთა საერთო კრება ("EGM") მოწვეული იქნება იმ შემთხვევაში, როდესაც დირექტორთა საბჭო, სამეთვალყურეო საბჭო ან გამოცემული აქციების მინიმუმ 5.0%-ის მფლობელი აქციონერი/აქციონერთა ჯგუფი ასეთი კრების მოწვევას საჭიროდ მიიჩნევს. კანონის შესაბამისად, აქციონერები, რომლებიც ინდივიდუალურად ან ერთად ფლობენ სულ გამოშვებული კაპიტალის მინიმუმ 5.0%-ს, უფლებამოსილნი არიან, დაასახელონ განსახილველი საკითხი ბოლო აქციონერთა საერთო კრების ჩატარებიდან არანაკლებ ერთ თვეში და მოითხოვონ დირექტორთა საბჭოს მიერ საგანგებო აქციონერთა საერთო კრების მოწვევა. დირექტორთა საბჭო მოიწვევს ასეთ კრებას აქციონერებისგან მოთხოვნის მიღებიდან არაუმეტეს სამ თვეში. იმ შემთხვევაში, თუ აქციონერ(ებ)ის მიერ მოთხოვნილი საგანგებო აქციონერთა საერთო კრების ერთადერთი საკითხი დღის წესრიგში არის ერთი ან რამდენიმე დირექტორის გათავისუფლება და ეს მოთხოვნა 20 დღის განმავლობაში არ დაკმაყოფილდება, ინიციატორი აქციონერები უფლებამოსილნი არიან, მოიწვიონ საგანგებო აქციონერთა საერთო კრება აქციონერებისთვის დაზღვეული ფოსტით შეტყობინების გაგზავნის გზით. ასეთი საგანგებო აქციონერთა საერთო კრების ქვორუმი დაკმაყოფილებულად ითვლება, თუ მას ესწრებიან სულ მცირე ხმის უფლების მქონე აქციების 75.0%-ის მფლობელები. თუ საგანგებო აქციონერთა საერთო კრების ქვორუმი ვერ შედგება, აქციონერები უფლებამოსილნი არიან, განმეორებით მოიწვიონ კრება პირველი საგანგებო აქციონერთა საერთო კრებიდან არანაკლებ 20 დღეში. ასეთ შემთხვევაში, ქვორუმის მოთხოვნა იგივე იქნება. თუ მეორე კრების ქვორუმიც ვერ შედგება, აქციონერები უფლებამოსილნი არიან, მიმართონ შესაბამისი იურისდიქციის სასამართლოს, რომელიც დაავალდებულებს დირექტორთა საბჭოს, მოიწვიონ საგანგებო აქციონერთა საერთო კრება, სასამართლოს შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებიდან სამი თვის განმავლობაში..

აქციონერთა საერთო კრება ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე, ან მისი არყოფნის შემთხვევაში, თავმჯდომარის მოადგილე ან სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი სხვა წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არყოფნის შემთხვევაში, კრებას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი. დგება კრების ოქმი, რომელსაც ამოწმებს ნოტარიუსი. საქართველოს კანონმდებლობით და წესდებით აქციონერები უფლებამოსილნი არიან, აქციონერთა საერთო კრებაზე მიიღონ დადგენილება შემდეგ საკითხებზე:

- წესდების დამტკიცება და მასში ცვლილებების შეტანა (მათ შორის, შეუზღუდავად, საწესდებო კაპიტალისა და კორპორატიული სახელის შეცვლა);
- სააქციო კაპიტალის ზრდა ან სააქციო კაპიტალის შემცირება;
- ბანკის ლიკვიდაცია;
- შერწყმის დამტკიცება, ბანკის გაყოფა ან სხვა იურიდიულ პირად გარდაქმნა;
- აქციების ყიდვის უპირატესი უფლების სრული ან ნაწილობრივი გაუქმება სააქციო კაპიტალის ზრდის დროს;
- სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს შეთავაზებების დამტკიცება მოგების განაწილების შესახებ, ან იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნულ ორგანოებს არ შეუძლიათ ერთობლივი შეთავაზების წარმოდგენა, გადაწყვეტილების მიღება სუფთა მოგების გამოყენების შესახებ;
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა და გათავისუფლება და მათი მომსახურების პირობების განსაზღვრა;
- ქცევის კოდექსის დაწესება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისთვის;
- სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს ანგარიშების დამტკიცება;
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ანაზღაურების დამტკიცება;
- აუდიტორების დანიშვნა;
- სამეთვალყურეო საბჭოს ან დირექტორთა საბჭოს წევრების წინააღმდეგ სამართალწარმოებაში მონაწილეობის დამტკიცება, მათ შორის, წარმომადგენლის დანიშვნა ასეთი სამართალწარმოების ფარგლებში.
- ბანკის აქტივების შეძენის, გაყიდვის, გადაცემის, გადაცვლის (ან მსგავსი ტრანზაქციების) დამტკიცება ან ბანკის აქტივების დატვირთვა, რომელთა ღირებულება აღემატება ბანკის საერთო აქტივების 25.0%-ს;
- წლიური ანგარიშების დამტკიცება; და
- კანონით გათვალისწინებული სხვა საკითხები.

წესდების თანახმად, გადაწყვეტილებებს ყველა სხვა საკითხის შესახებ იღებს სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო საკუთარი უფლებამოსილების ფარგლებში.

ჩატარებულ აქციონერთა კრებები და 2019 წელს მიღებული დადგენილებები

- 2019 წლის 28 თებერვალს ბანკის ხმის უფლების მქონე აქციების 75%-ზე მეტის მფლობელმა აქციონერმა -სს „ბიჯეო ჯგუფმა“ დაამტკიცა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ანაზღაურების ტარიფები
- 2019 წლის 14 მაისს ბანკის ხმის უფლების მქონე აქციების 75%-ზე მეტის მფლობელმა აქციონერმა -სს „ბიჯეო ჯგუფმა“ დაამტკიცა 2018 ფინანსური წლის სრული მოგებიდან დივიდენდების განაწილება 139.200.000 ლარის ოდენობით
- 2019 წლის 13 აგვისტოს ბანკის ხმის უფლების მქონე აქციების 75%-ზე მეტის მფლობელმა აქციონერმა -სს „ბიჯეო ჯგუფმა“ დაამტკიცა ქ-ნ ჰანა ლოიკანენის როგორც სამეთვალყურეო საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრის დანიშვნა.

კომერციული ბანკის აქციების მფლობელთა წესი, სებ-ის რეგულაციების საფუძველზე

საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის თანახმად, პირი, რომელიც გასამართლებულია მძიმე ან უკიდურესად მძიმე დანაშაულისთვის, ტერორიზმის დაფინანსებისთვის და/ან უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციისთვის, ან სხვა ეკონომიკური დანაშაულისთვის, არ არის უფლებამოსილი, ფლობდეს აქციების მნიშვნელოვან ნაწილს (განისაზღვრება, როგორც ავტორიზებული სააქციო კაპიტალის 10.0%-ზე მეტი, ან პირდაპირ ან არაპირდაპირ მფლობელობაში არსებული სრულად ანაზღაურებული სააქციო კაპიტალის 10.0%-ზე მეტი) კომერციულ ბანკში. სებ-ი უფლებამოსილია, ნორმატიული აქტით განსაზღვროს შესაბამისობის დამატებითი კრიტერიუმები აქციათა მნიშვნელოვანი ნაწილის მფლობელებისთვის.
საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის მიხედვით, პირი, რომელსაც განზრახული აქვს აქციების შეძენა ქართულ ბანკში და რომელიც შესაბამისი შესყიდვის შედეგად გახდება ბანკის სააქციო კაპიტალის 10%, 25% ან 50%-ის ბენეფიციარი მფლობელი, ვალდებულია, სებ-ს წარუდგინოს დეკლარაცია და მიიღოს მისგან წინასწარი დასტური. ზოგადად, სებ ვალდებულია, გამოსცეს ან გააუქმოს საკუთარი თანხმობა დეკლარაციის წარდგენიდან ერთი თვის განმავლობაში; თუმცა, იმ შემთხვევაში, თუ აპლიკანტის მიერ წარმოდგენილი ინფორმაცია არ არის დამაკმაყოფილებელი სებ-ისთვის, იგი უფლებამოსილია, გაახანგრძლივოს აღნიშნული ვადა სამ თვემდე.

ტრანზაქცია, რომლითაც პირი პირდაპირ ან არაპირდაპირ მფლობელობაში იღებს ქართული ბანკის ავტორიზებული სააქციო კაპიტალის ან სრულად ანაზღაურებული გამოშვებული სააქციო კაპიტალის 10%-ზე მეტს, სებ-ისთვის დეკლარაციის წარდგენის გარეშე ან სებ-ის თანხმობის გარეშე, ითვლება ბათილად და ძალადაკარგულად.

სებ უფლებამოსილია, მოსთხოვოს ბანკს დეკლარაციის წარდგენა ბანკის ავტორიზებული სააქციო კაპიტალის ან სრულად ანაზღაურებული გამოშვებული სააქციო კაპიტალის 10%-ზე მეტის პირდაპირი ან არაპირდაპირი მფლობელების შესახებ. ასეთ შემთხვევაში, სებ-ი უფლებამოსილია, დროებით ან განუსაზღვრელი ვადით შეუჩეროს შესაბამის პირს ხმის მიცემის უფლება ან მოითხოვოს აღნიშნული პირის მიერ აქციების მფლობელობის 10%-მდე შემცირება. სებ უფლებამოსილია, უარი განაცხადოს დამტკიცებაზე, თუ ტრანზაქციამ შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას საქართველოს ფინანსური სექტორის სტაბილურობას, გამოიწვიოს საერთაშორისო ორგანიზაციების ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების მიერ განსაზღვრული მოთხოვნების დარღვევა, ან იმ შემთხვევაში, თუ პირი, რომელსაც კომერციულ ბანკში აქციების შესყიდვა სურს, ვერ წარმოადგენს ყველა საჭირო ინფორმაციას ასეთი აქციების შესაძენად გამოყენებული ფულადი სახსრების წარმომავლობის შესახებ. სებ უფლებამოსილია, ნორმატიული აქტით განსაზღვროს შესაბამისობის დამატებითი კრიტერიუმები აქციების მნიშვნელოვანი წილის მფლობელებისთვის.

ამასთან, საბანკო საქმიანობის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად პირი, ან ერთობლივად მოქმედი აქციონერთა ჯგუფი, რომლებსაც განზრახული აქვთ ქართულ ბანკში არსებული აქციების გაყიდვა, და რომელთა მფლობელობა, შესაბამისი გაყიდვის შედეგად 10%-ზე, 25%-ზე ან 50%-ზე ნაკლები ხდება, ვალდებულნი არიან, ასეთი გაყიდვის წინ აცნობონ სებ-ს და წარმოადგინონ დეტალური ინფორმაცია აღნიშნული ტრანზაქციის შესახებ.

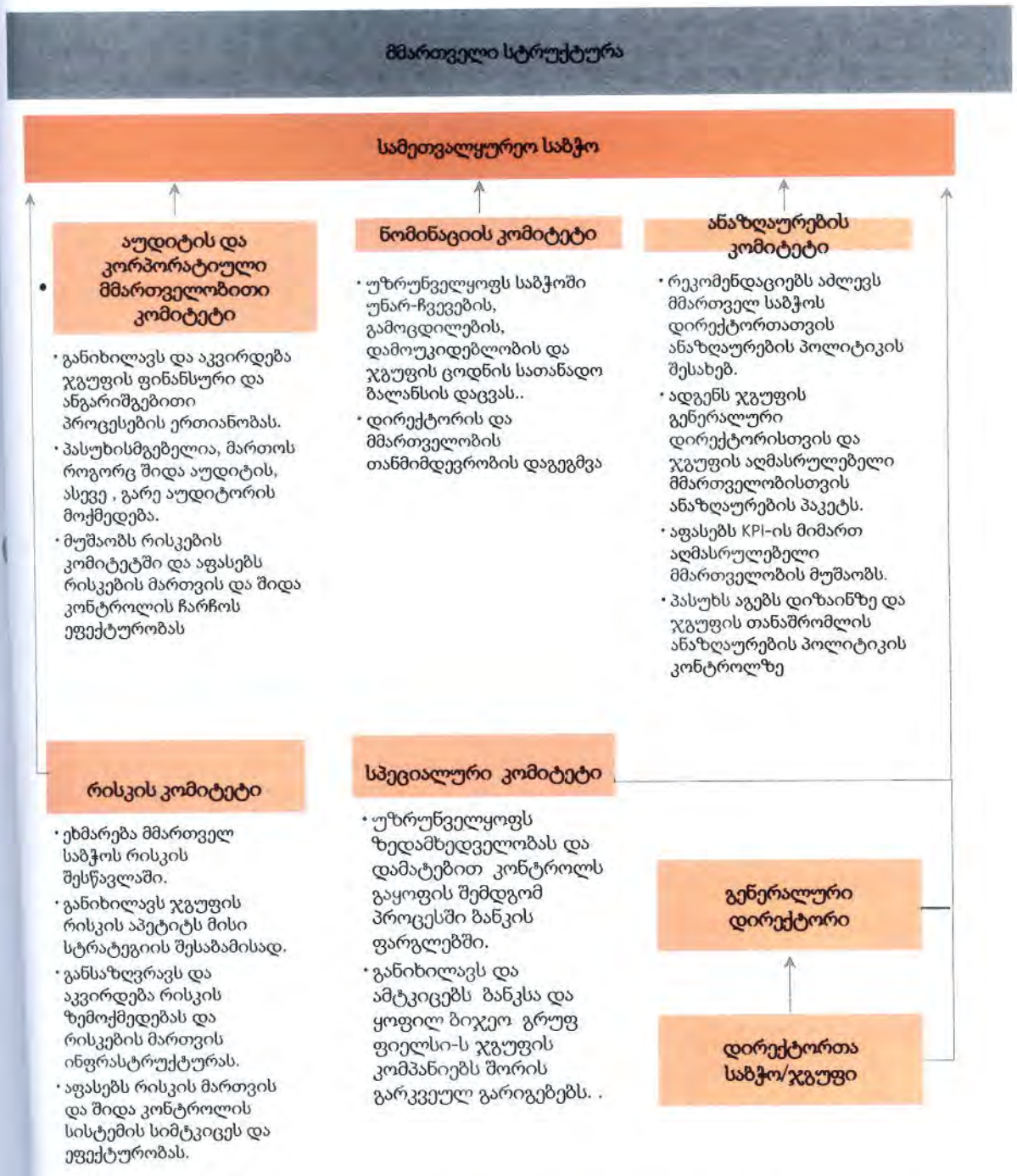
არსებობს გარკვეული ანგარიშგების ვალდებულებები ქართული ბანკის აქციების მნიშვნელოვანი ნაწილის მფლობელობასთან დაკავშირებით. საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის თანახმად, კომერციული ბანკები ვალდებულნი არიან, წლიურ ანგარიშგებასთან ერთად სებ-ს წარუდგინონ ინფორმაცია მათი სააქციო კაპიტალის 10%-ზე მეტის ბენეფიციარისა და პირდაპირი მფლობელების შესახებ (სებ-ის 2006 წლის 23 მაისის ბრძანება No 145 აწესებს შედარებით დაბალ 5%-იან ზღვარს). ასეთი ინფორმაცია უნდა მომზადდეს კომერციული ბანკის ხელთ არსებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელმაც ასევე უნდა მიუთითოს, ადასტურებს თუ არა აღნიშნული ინფორმაციის სიზუსტეს. ამასთან, პირი, რომელიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ბენეფიციურად ფლობს კომერციული ბანკის აქციების 10%-ზე მეტს, ვალდებულია, ყოველი კალენდარული წლის აპრილში სებ-ს წარუდგინოს დეკლარაცია წინა კალენდარული წლის 31 დეკემბრისთვის მის მფლობელობაში არსებული აქციების რაოდენობის შესახებ. ბანკის აქციონერების ინფორმაცია წარმოდგენილია ზემოთ 2.1 ნაწილში (მფლობელობა).

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და კომიტეტები

წესდებისა და მოქმედი საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ასრულებს მეტწილად ისეთივე როლს, როგორსაც საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო ბანკის დონეზე. წესდების შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭომ ზედამხედველობა უნდა გაუწიოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს, დაამტკიცოს ბანკის რისკის სტრატეგია და პრინციპები, და საბოლოოდ პასუხისმგებელია რისკების გამოვლენასა და კონტროლზე. ის ამტკიცებს საკრედიტო პოლიტიკას, რომელიც მოიცავს საკრედიტო რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცედურებს და ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის სისტემებს, და ამტკიცებს გარკვეულ გადაწყვეტილებებს, რომელიც გათვალისწინებული არ არის შესაბამისი საკრედიტო კომიტეტის კომპეტენციის სფეროთი (მათ შორის 35.0 მლნ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის ერთჯერად სესხთან დაკავშირებულ რისკებს). დირექტორთა საბჭო ყოველ კვარტალში განსახილველად წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს საერთო საკრედიტო ანგარიშგების და ბაზრის ანგარიშგებას.

ანგარიშგების თარიღისთვის სამეთვალყურეო საბჭო შედგება შვიდი წევრისგან, რომელთაგან თითოეულს ირჩევს აქციონერთა საერთო კრება, სებ-ის დასტურის საფუძველზე. // თუმცა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სამეთვალყურეო საბჭო შედგებოდა რვა წევრისგან (დეტალები წარმოდგენილია ქვემოთ) წევრები ინიშნებიან ოთხწლიანი ვადით, და მათი ხელახალი დანიშვნა და ვადის გაგრძელება შეუზღუდავია. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებმა მოვალეობების შესრულებისას უნდა იმოქმედონ ბანკის ყველა აქციონერის და მისი ბიზნესის ინტერესებიდან გამომდინარე. სამეთვალყურეო საბჭოს დახმარებას უწევს ხუთი სხვადასხვა კომიტეტი, რომლებიც შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან: აუდიტისა და კორპორატიული მართვის კომიტეტი, რისკის მართვის კომიტეტი, ნომინაციის კომიტეტი, ანაზღაურების კომიტეტი და სპეციალური კომიტეტი. შესაბამისი კომიტეტის წევრებს ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭო. სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის, აუდიტის და კორპორატიული მართვის, ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტების ფუნქციები აღწერილი ქვემოთ.

ქვემოთ გრაფიკში წარმოდგენილია კომიტეტები, რომლებიც ოპერირებენ სამეთვალყურეო საბჭოს დაქვემდებარებაში და მათი ძირითა ვალდებულებები.

მეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის გრძელვადიან წარმატებაზე და ბანკის საქმიანობის მართვის შედეგად ციონერებისთვის მდგრადი ღირებულების შექმნასა და მიწოდებაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ადგენს ბანკის ძირითად ირებულებებს; ადგენს და აკონტროლებს ბანკის სტრატეგიის შესრულებას ძლიერი და ეფექტური რისკის მართვის და და კონტროლის ფარგლებში; ხელს უწყობს კორპორაციული მართვის კულტურას საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად, ეის მრავალ სხვა პასუხისმგებლობასთან ერთად.

სამეთვალყურეო საბჭოს ვალდებულებების სფერო და ანგარიშგება

თითოეულმა კომიტეტმა შეათანხმა ვალდებულებების სფერო, რომელსაც ყოველწლიურად განიხილავს თითოეული კომიტეტი და ნებისმიერი ცვლილება მტკიცდება საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ყველა არა-აღმასრულებელ დირექტორს აქვს მუდმივი მიწვევა დაესწროს კომიტეტის კრებებს (და არა უბრალოდ კომიტეტის წევრების დასწრების შეზღუდვა).

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს შედგება რვა წევრისაგან. 2020 წლის 31 იანვრის მდგომარეობით ბ-ნმა ანდრეს ვოლფმა დატოვა სამეთვალყურეო საბჭო. ქვემოთ წარმოდგენილია სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები და მათი პროფესიული წარსული:

- **ნილ ჯანინი**

  თავმჯდომარე

ნილ ჯანინი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ 2010 წლის სექტემბერში და შემდეგ ხელახლა იქნა არჩეული წესდების შესაბამისად. ბ-ნ ჯანინი ასევე არის ბანკის ნომინაციის კომიტეტის თავმჯდომარე, ასევე ანაზღაურების კომიტეტის წევრი. ბ-ნი ჯანინი ასევე არის საქართველოს ბანკის ჯგუფის არა-აღმასრულებელი თავმჯდომარე, ასევე ჯგუფის ნომინაციის კომიტეტის თავმჯდომარე და მისი ანაზღაურების კომიტეტის წევრი. ბ-ნი ჯანინი ადრე მუშაობდა ბიჯეი გრუფ ფიელსის თავმჯდომარედ, რომელიც მოიცავს ბიჯეი გრუფ ფიელსის ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტებს. ბ-ნი ჯანონი ასევე მუშაობდა საქართველოს ჰელქეა გრუფ ფლს-ს არააღმასრულებელ დირექტორად 2015 წლის სექტემბრიდან 2018 წლის აპრილამდე.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბ-ნი ჯანინი ადრე იყოს ბიჯეი გრუფ ფიელსი თავმჯდომარე 2011 წლის ოქტომბრიდან 2018 წლის მაისამდე, რომელიც მოიცავდა პოზიციებს ჯგუფის ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტებში. ბ-ნი ჯანინი ასევე იყო საქართველოს ჯანდაცვის ჯგუფის არა-აღმასრულებელი დირექტორი 2015 წლის სექტემბრიდან 2018 წლის აპრილამდე. ბ-ნი ჯანინი არის როგორც მომგებიანი, ასევე არამომგებიანი ორგანიზაციების აღმასრულებელი დირექტორების მრჩეველი და აგრძელებს საკონსულტაციო მომსახურებების გაწევას McKinsey & Company-თვის. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე 2010 წელს, ბ-ნი ჯანინი იყო პარიზის ოფისში დაფუძნებული McKinsey & Company-ის დირექტორი 27 წლის განმავლობაში, 1982 წლიდან მის პენსიაზე გასვლამდე. McKinsey & Company-ში დაიწყო მუშობა საცალო, აქტივების მართვის და კორპორატიული საბანკო საქმიანობის სექტორებში, და აქტიურად იყოს ჩართული ორგანიზაციული პრაქტიკის ყველა ასპექტში, მათ შორის, დიზაინში, ხელმძღვანელობაში, მმართველობაში, წარმოების გაფართოებასა და ტრანსფორმაციაში. 2009 წელს, დირექტორების ფრანგული ინსტიტუტის წევრად ყოფნისას, ბატონმა ჯანინმა ნაშრომი გამოაქვეყნა კომპანიის სტრატეგიის განსაზღვრისა და დანერგვის საკითხებში დირექტორთა საბჭოს პასუხისმგებლობის შესახებ. McKinsey & Company-ში მუშაობის დაწყებამდე, ბატონი ჯანინი მუშაობდა Chase Manhattan Bank-ში (ამჟამად JP Morgan Chase) ნიუ იორკსა და პარიზში, ასევე, Procter & Gamble-ში ტორონტოში. ბატონი ჯანინი სხვადასხვა დროს მუშაობდა ევროპაში, აზიასა და ჩრდილოეთ ამერიკაში. ბატონი ჯანინი ასევე არის Neil Janin Limited-ის დირექტორი, რომლის მეშვეობითაც ახორციელებს საკონსულტაციო მომსახურებებს.

განათლება:

ბატონ ჯანინს მიღებული აქვს მაგისტრის ხარისხი ტორონტოში და მინიჭებული აქვს საპატიო ხარისხი ეკონომიკისა და საბუღალტრო ანგარიშგების სფეროში მონრეალის მაკგილის უნივერსიტეტის მიერ.

- **ჰანა ლოიკანენი**

  უფროსი დამოუკიდებელი წევრი

ჰანა ლოიკანენი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2015 წლის აგვისტოში და როგორც უფროსი დამოუკიდებელი წევრი 2019 წლის აგვისტოში. ქ-ნი ლოიკანენი არის ასევე ბანკის ნომინაციის კომიტეტის, ანაზღაურების კომიტეტისა და აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტის წევრი. ქ-ნი ლოიკანენი ასევე არის ჯგუფის უფროსი დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის ფლს აუდიტისა და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ქ-ნი ლოიკანენი ადრე იყო ჯგუფის ფლს-ს დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი რომელშიც შედის ჯგუფის ნომინაციისა და რისკი კომიტეტებში წევრობა.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:
ქალბატონ ლოიკანენს აქვს ფინანსურ ინსტიტუტებთან თანამშრომლობის 25 წლიანი გამოცდილება რუსეთში და აღმოსავლეთ ევროპაში.. ის მუშაობდა შვედური აქტივის მართვის კომპანიის ისტ კაპიტალის მოსკოვის ოფისში 2007 წლიდან 2015 წლამდე, მართავდა კერძო სააქციო ფონდს, რომელიც ფოკუსირებული იყო რეგიონის ფინანსურ ინსტიტუტებში ინვესტირებებზე. //ამ პერიოდში ის იყო რამდენიმე რეგიონული ბანკის საბჭოს წევრი, რომლებიც განსაკუთრებით ფოკუსირებული იყო კორპორატიულ მმართველობასა და ბიზნეს განვითარებაზე. მანამდე ქ-ნი ლოიკანენს ეკავ რუსეთში FIM გრუპის, ფინური საინვესტიციო ბანკში ქვეყნის მენეჯერის და აღმასრულებელი დირექტორის პოზიცია, სადაც ის პასუხიმგებელი იყო FIM გრუპის საბროკერო და კორპორატიული დაფინანსების ოპერაციებზე რუსეთში. FIM გრუპში თავისი საქმიანობის დროს, კომპანია კონსულტაციას უწევდა რამდენიმე უცხოურ კომპანიას მათ შერწყმისა და შეძენების საქმიანობაში რუსეთში. უფრო ადრე თავის კარიერიის დროს ქ-ნი ლოიკანენი მუშაობდა Nordea Finance-თვის სხადასხვა ხელმძღვანელ პოზიციაზე პოლონეთში , ბალტიის სახელმწიფოებსა და სკანდინავიაში, რომლიც ფოკუსირებული იყო ბიზნესის განვითარებაზე, სტრატეგიასა და ბიზნეს ინტეგრაციაზე; სკანდიბნავიური Enskilda Banken -თვის მოსკოვში , სადაც ის პასუხისმგებელი იყო SEB'--ის სავალო კაპიტალის ბაზრის ოპერირებაზე რუსეთში; და MeritaNordbanken -თვის სანქტ პეტერბურგში, სადაც ის ფოკუსირებული იყო სავაჭრო ფინანსურ და საკორესპონდენტო საბანკო საქმიანობაზე. საქართველოს ბანკის გრუფ ფლს-ში თავისი დირექტორობის გარდა ქ-ნი ლოიკნანე ასრულებდა არა-აღამსრულებელი დირექტორის ფუნქციას, იყოს კომპენსაციისა და ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარე, და PJSC Rosbank - ის აუდიტის კომიტეტის წევრი, უნივერსალური ბანკი რომელიც შეტანილია მოსკოვის საფონდო ბირჟის ლისტინგში (Société Générale Group რუსეთში). 2014 წლიდან ის იყო ჰელსინკში დაფუძნებული დამოუკიდებელი ქონების მართვის კომპანიის მიერ რეგულირებადი T&B Capital-ის არა-აღმსრულებელი თავმჯდომარე,

განათლება:
ქალბატონი ლოიკანენი ფლობს ჰელსინკის ეკონომიკის სკოლის მიერ გაცემულ მაგისტრის ხარისხს ეკონომიკასა და ბიზნესის ადმინისტრირებაში, და იყო ჰელსინკის ეკონომიკის სკოლის სტიპენდიანტი ახალი სამხრეთ უელსის უნივერსიტეტში.

- **თამაზ გიორგაძე**
  დამოუკიდებელი წევრი

თამაზ გიორგაძე დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2013 წელს და შემდეგ ხელახლა იქნა დანიშნული წესდების შესაბამისად. ბ-ნი გიორგაძე არის ბანკის რისკების კომიტეტის თავმჯდომარე და ანაზღაურების კომიტეტის და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ბ-ნი გიორგაძე ასევე არის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის რისკების კომიტეტის თავმჯდომარე და ანაზღაურებისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი. ბ-ნი გიორგაძე ადრე იყო საქართველოს ბანკის ჯგუფის ფლს-ის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც შეტანილია საქართველოს ბანკის ჯგუფის აუდიტის, ნომინაციისა და რისკების კომიტეტებში.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:
2013 წელს ბატონმა გიორგაძემ დააფუძნა Raisin GmbH (ყოფილი SavingsGlobal GmbH), რომელმაც პირველმა დაიწყო გლობალური დეპოზიტის შუამავლის ფუნქციის შესრულება ევროპაში და სადაც ბატონი გიორგაძე კვლავ განაგრძობს გენერალური დირექტორის პოზიციაზე მუშაობას. აღნიშნული კომპანიის დაფუძნებამდე ბატონ გიორგაძეს ათწლიანი კარიერა ჰქონდა ბერლინში McKinsey & Company-ში, სადაც პარტნიორის მოვალეობას ასრულებდა 2009-დან 2013 წლამდე. McKinsey & Company-ში მუშაობისას, ის თანამშრომლობდა გერმანიაში, შვეიცარიაში, რუსეთში, საქართველოსა და ვიეტნამში არსებულ ბანკებთან, მისი საქმიანობა ეხებოდა სტრატეგიას, რისკის იდენტიფიკაციას და მართვას, სადეპოზიტო და საინვესტიციო პროდუქტებს, ოპერაციებს და გაყიდვებს. 1994 წლიდან 1995 წლამდე, McKinsey & Company-ში მუშაობის დაწყებამდე, ბატონი გიორგაძე საქართველოს პრეზიდენტის თანაშემწედ მუშაობდა საგარეო ურთიერთობათა დეპარტამენტში. Raisin GmbH-ის გარდა, ბატონი გიორგაძე არ არის სხვა რომელიმე კომპანიის დირექტორი.
განათლება:

ბატონ გიორგაძეს მოპოვებული აქვს ორი დოქტორის ხარისხი, ერთი ეკონომიკის დარგში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან, მეორე კი სოფლის მეურნეობის დარგში Justus-Liebig University Gießen-დან, გერმანიაში. ბატონი გიორგაძე Justus-Liebig University Gießen-ში სამართალმცოდნეობასაც ეუფლებოდა და სწავლა წარჩინებით დაასრულა.

- **ალასდერ (ალ) ბრიჩი**
  დამოუკიდებელი წევრი

2010 წლის სექტემბერში ალ ბრიჩმა დაიკავა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრის ადგილი. ბ-ნი ბრიჩი არის ბანკის ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარე და ასევე არის ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ბ-ნი ბრიჩი ასევე არის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარე და რისკისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი. ის ადრე იყო ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა ჯგუფის ანაზღაურების, ნომინაციისა და რისკის კომიტეტებში პოზიციებს.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:
2013 წელს, ბატონი ბრიჩი გახდა Gemsstock Limited-ის თანადამფუძნებელი, რაც წარმოადგენს UK FCA-რეგულირებულ ფონდის სამართავ კომპანიას, სადაც ის ასევე იკავებს გენერალური დირექტორის პოზიციას. 2010 წელს ბატონმა ბრიჩმა შვეიცარიაში დააფუძნა აქტივების მართვის ფირმა Furka Advisors AG, სადაც მუშაობდა გენერალური დირექტორის პოზიციაზე, Gemsstock Limited-ის დაფუძნებამდე, რომელიც მართავს Gemsstock-ის ფონდს, რომელსაც წარსულში Gemsstock Growth Fund ეწოდებოდა და მის მართვას ბატონი ბრიჩი ახორციელებდა Furka Advisors AG-ში. მისი ადრინდელი კარიერა მოიცავდა კვლევას საინვესტიციო ბანკებში, ძირითადად რუსეთში. 2003 წლის იანვარში ბრიჩი გადავიდა Brunswick UBS-ში (შემდგომში UBS Russia), სადაც მთავარი ეკონომისტი იყო და მოგვიანებით დაინიშნა კვლევისა და მართვის დირექტორის პოზიციაზე, რომელსაც იკავებდა 2007 წლის ოქტომბრამდე. 1998 წლიდან 2002 წლამდე, ბატონი ბრიჩი იყო რუსეთის და ყოფილი საბჭოთა კავშირის ეკონომისტი Goldman Sachs-ში, რომელიც მოსკოვშია დაფუძნებული. ბატონი ბრიჩი ასევე არის 2008 წელს დაარსებული ახალი ამბების მომწოდებელი ვებ-გვერდის The Browser.com-ის თანადამფუძნებელი. ბატონი ბრიჩი იკავებს დირექტორის პოზიციას Gemsstock Limited-ში, Gemsstock ფონდში, The Browser-ში და Furka Holdings AG-ში, რომლებიც კერძო კომპანიებია. ის ასევე არის East Capital-ის მრჩეველი.

განათლება::

ბატონმა ბრიჩმა ეკონომიკის მაგისტრის ხარისხი მოიპოვა ლონდონის ეკონომიკის სკოლაში. ის ასევე ფლობს ედინბურგის უნივერსიტეტის მიერ გაცემულ ბაკალავრის ხარისხს მათემატიკასა და ფილოსოფიაში.

- **ჯონათან მუირი**
  დამოუკიდებელი წევრი

ჯონათან მუირი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2017 წლის აგვისტოში. ის არის ბანკის სპეციალური კომიტეტის და აუდიტის კორპორატიული მმართველობის კომიტეტის თავმჯდომარე, ასევე ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ბ-ნი მუირი ასევე არის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ჯგუფის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ადრე ის იყო ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, მას შემდეგ რაც ის 2016 წლის დეკემბრიდან იყო საქართველოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს კონსულტანტი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბატონ მუირს აქვს 30 წლიანი გამოცდილება ბუღალტერიასა და ფინანსებში. იგი არის LetterOne Holdings SA-ის გენერალური დირექტორი და LetterOne Investment Holdings-ის გენერალური დირექტორი. LetterOne არის საერთაშორისო საინვესტიციო ბიზნესი, რომელიც შედგება ორი ჯგუფისგან და მიზნად ისახავს ინვესტიციების განხორციელებას ჯანდაცვის, ენერგეტიკის, ტელეკომუნიკაციებისა და ტექნოლოგიების, და საცალო ვაჭრობის სექტორებში. LetterOne-მდე, ბატონი მუირი იყო გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხებში (2008-2013) და ფინანსების და კონტროლის ვიცე-პრეზიდენტი (2003-2008) TNK-BP-ში, რომელსაც შეუერთდა მას შემდეგ რაც ეკავა გენერალური დირექტორის მოადგილის პოზიცია ფინანსების საკითხებში SIDANCO-ში, TNK-BP-ის ერთ-ერთ მემკვიდრე კომპანიაში. მანამდე, ის იყო გლობალური აუდიტისა და საკონსულტაციო კომპანია Ernst & Young-ის პარტნიორი (1985-2000).
განათლება:
ბატონმა მუირმა წარჩინებით დაამთავრა წმ. ენდრიუს სახელობის უნივერსიტეტი. იგი არის ბრიტანეთში კვალიფიცირებული დიპლომირებული ბუღალტერი და ინგლისის და უელსის სერტიფიცირებული ბუღალტრების ინსტიტუტის წევრი.

- **სესილ ქუილენ**
  დამოუკიდებელი წევრი

სესილ ქუილენი არჩეული იქნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2018 წლის ივნისში. ბ-ნი ქუილენი ასევე იყო ბანკის აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის, ანაზღაურების, ნომინაციის და სპეციალური კომიტეტების წევრი. ის ასევე იყო საქართველოს ბანკის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი და ჯგუფის აუდიტის, ანაზღაურებისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:
ბ-ნი ქუილენი არის იურისტი და ლონდონში დაფუძნებული გლობალური იურიდიული ფირმის Linklaters LLP-ს აშშ პარტნიორი. ის არის ფირმის აშშ ფასიანი ქაღალდების გამოყენების პრაქტიკის ხელმძღვანელი. ბ-ნი ქუილენი მუშაობს ფასიანი ქაღალდებისა და ფინანსური საკითხების ფართო სპექტრზე. მისი საქმიანობისას განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა დსთ-ს ქვეყნებში და ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში ტრანზაქციებს. ბ-ნი ქუილენი არის საერთაშორისო ადვოკატთან ასოციაციის ფასიანი ქაღალდების სამართლის კომიტეტის სპეციალისტი და ხელმძღვანელობს მის დაზღვევისა და დისტრიბუციის ქვეკომიტეტს, ასევე არის ფასიანი ქაღალდების რეგულაციის საკონსულტაციო კომიტეტის წევრი ევროპის იურიდიული პრაქტიკის ინსტიტუტში. ის არის ვირჯინიის სამართლის სკოლის ფონდის მინდობილი პირი. ბ-ნი ქუილენი გახდა Linklaters-ის პარტნიორი 1996 წელს და იყო ფირმის ნიუ იორკის ოფისის რეზიდენტი 2000 წელს ლონდონის ოფისში გადასვლამდე. მას აქვს პრაქტიკის უფლება ნიუ იორკში და კოლუმბიის ოლქში და არის რეგისტრირებული უცხოელი იურისტი ინგლისსა და უელში.
განათლება:
ბ-ნი ქუილენმა მიიღო ბაკალავრის დიპლომი ჰარვარდში და იურისტის დიპლომი ვირჯინიის უნივერსიტეტში.

- **ვერონიკ მაკქაროლ**
  დამოუკიდებელი წევრი

ვეტონიკ მაკქაროლი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2019 წლის 11 თებერვალს. ქ-ნი მაკქაროლი ასევე არის ბანკის რისკების, ნომინაციისა და სპეციალური კომიტეტების წევრი. ის ასევე არის საქართველოს ბანკის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის რისკებისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:
ქ-ნი მაკქაროლს აქვს 30 წელზე მეტი გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების სფეროში, კერძოდ კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო საქმიანობასა და რისკი მართვაში. ბოლო დრომდე ის იყო Credit Agricole CIB-ს აღმასრულებელი დირექტორი, პასუხისმგებელი იყო სტრატეგიასა და ბიზნეს ტრანსფორმაციაზე. 2016 წელს CACIB -სთან შეერთებამდე, მან 19 წელი იმუშავა საკონსულტაციო ფირმებში, ეხმარებოდა მსხვილ საბანკო კლიენტებს ფინანსურ საკითხებში, მათ შორის იყო McKinsey & Company (2013-2016), Oliver Wyman (2004-2013) და Andersen/Ernst & Young (1996-2003)-ს პარტნიორი. ქ-ნი მაკქაროლმა დაიწყო თავისი კარიერა 1986 წელს კაპიტალის ბაზრებზე Banque Indosuez-ში, და ასრულებდა სხვადასხვა ფიქსირებული შემოსავლის და შემდეგ ბაზრის რისკი მართვის მომსახურებებს. ქ-ნი მაკქაროლი ასწავლის ფინანსებს Paris Dauphine University-ში.

განათლება:
ქ-ნმა მაკქაროლმა დაამთავრა ESSEC (Ecole Superieure des Sciences Economiques et Commerciales) 1985 წელს.

ანდრეას ვოლფი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრად 2018 წლის 6 დეკემბერს. ბ-ნი ვოლფი ასევე არის ბანკის აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის, ნომინაციისა და სპეციალური კომიტეტების წევრი. ის ასევე არის საქართველოს ბანკის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის აუდიტისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი. ბ-ნი ვოლფი ჩამოქვეითდა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრობიდან 2020 წლის 31 იანვარს სხვა ბიზნეს ვალდებულებების გამო.

სამეთვალყურეო საბჭოს მრავალფეროვნება და დამოუკიდებლობა

ბანკი მიიჩნევს, რომ ბიზნესის ეფექტურად მართვისთვის მნიშვნელოვანია მრავალფეროვანი უნარ-ჩვევები, ცოდნა, გამოცდილება, მსოფლმხედველობა და მიდგომა, გეოგრაფიული მდებარეობა, ეროვნება და სქესი. საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და მისი ნომინაციის კომიტეტი მუშაობს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭომ შეინარჩუნოს უნარ-ჩვევების, გამოცდილების, დამოუკიდებლობისა და საბანკო ცოდნის სწორი ბალანსი, რომელიც აუცილებელია მისი პასუხისმგებლობის განსახორციელებლად.

სამეთვალყურეო საბჭო მიიჩნევს, რომ მისი ზომა და შემადგენლობა, ისევე როგორც, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ზომა და შემადგენლობა შესაბამისია. კერძოდ, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭომ დაადგინა, რომ თითოეული არა-აღმასრულებელი დირექტორი დამოუკიდებელია ხასიათისა და მსჯელობის თვალსაზრისით. ანალოგიურად, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე, თითოეული წევრი დამოუკიდებელია ხასიათისა და მსჯელობის თვალსაზრისით. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს უკავია და/ან ადრე ეკავა მაღალი პოზიციები მრავალ მსგავს ინდუსტრიაში, რაც უმნიშვნელოვანეს გარე პერსპექტივას სძენს სამეთვალყურეო საბჭოს განხილვებს, მათი გამოცდილებისა და ცოდნის გაზიარების გზით და საშუალებას აძლევს მნიშვნელოვნად შეუწყონ ხელი გადაწყვეტილების მიღებას. არცერთ კერძო პირს ან პირთა ჯგუფს არ შეუძლია დომინანტური გავლენის მოხდენა გადაწყვეტილების მიღების პროცესზე და არცერთ კერძო პირის მიმართ არ არის გაუმართლებელი ნდობა.

ბანკი ყველა სახის მრავალფეროვნებას აფასებს. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოზე ქვემო სხვადასხვა ეროვნების დირექტორი იყო წარმოდგენილი. ბანკმა უნდა შეინარჩუნოს და განავითაროს გენდერული ბალანსი. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით რვა დირექტორიდან 2 იყო ქალი.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა დამოუკიდებლობა ფასდება და ბანკის აზრით თითოეული მათგანი მოქმედებს დამოუკიდებლად და ობიექტურად და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად და რაიმე სახის ურთიერთობის გარეშე, რომელმაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მათ გადაწყვეტილებაზე. სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს აქვს ვალდებულება აცნობოს სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი გარემოების შესახებ. რომელმაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მათ დამოუკიდებლობაზე.

შემდგომი ღონისძიებების დაგეგმვის და სამეთვალყურეო საბჭოს დანიშვნის პროცედურები

ბანკის დონეზე, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები შეიძლება დაინიშნონ და გათავისუფლდნენ აქციონერთა საერთო კრებაზე, ბანკის წესდებით განსაზღვრული პროცედურის შესაბამისად. საბანკო რეგლამენტი შეიცავს გარკვეულ შეზღუდვებს იმის შესახებ, თუ ვინ შეიძლება გახდეს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი, მაგალითად, ფულის გათეთრების, ტერორიზმის დაფინანსების ან ეკონომიკური დანაშაულისათვის მსჯავრდებული პირის არჩევა დაუშვებელია ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოზე. სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრის მუშაობის სავალდებულო ვადაა ოთხი წელი. სამეთვალყურეო საბჭოს, ასევე ხმის უფლების მქონე აქციების მფლობელ თითოეულ აქციონერს უფლება აქვს, წარმოადგინოს რეკომენდაცია სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ ვაკანტურ ადგილზე, ერთი ან მეტი კანდიდატისთვის.

გარდა ამისა, აქციების მფლობელებს, რომლებიც წარმოადგენენ სააქციო კაპიტალის მინიმუმ 20.0%-ს, უფლება აქვთ, საკუთარი წარმომადგენელი წარადგინონ სამეთვალყურეო საბჭოს ვაკანტურ ადგილზე. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ირჩევენ ერთობლივი კენჭისყრის შედეგად. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი შეიძლება ამავე დროს იყოს დირექტორთა საბჭოს წევრი. დირექტორთა საბჭოს წევრები არ შეიძლება ფლობდნენ სამეთვალყურეო საბჭოს ადგილების უმრავლესობას. ბანკის წესდების თანახმად, სამეთვალყურეო საბჭო ირჩევს თავმჯდომარესა და ვიცე-თავმჯდომარეს მისი წევრებისგან.

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე (ან მისი არყოფნის შემთხვევაში, ვიცე-თავმჯდომარე) იწვევს სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომებს და განსაზღვრავს დღის წესრიგს. ნებისმიერ წევრს შეუძლია დღის წესრიგში საკითხის დამატება ან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის მოწვევის მოთხოვნა. სამეთვალყურეო საბჭოს შეხვედრები ტარდება მინიმუმ კვარტალში ერთხელ. წერილობითი შეტყობინება შესაბამის დღის წესრიგთან ერთად უნდა გაიგზავნოს კრებამდე მინიმუმ 8 დღით ადრე.

ბანკს მიაჩნია, რომ შემდგომი ღონისძიებების ეფექტიანი დაგეგმვა ამცირებს კვალიფიციური და გამოცდილი კადრის წასვლასთან ან არარსებობასთან დაკავშირებულ რისკებს. ბანკი აღიარებს ამას და მისი მიზანია უზრუნველყოს, რომ სამეთვალყურეო საბჭო და მენეჯმენტი ყოველთვის სათანადოდ იყოს დაკომპლექტებული წევრების უნარებისა და გამოცდილების გათვალისწინებით, რათა ეფექტურად და წარმატებით იქნას მიღწეული ბანკის სტრატეგია. ბანკი ასევე აღნიშნავს, რომ მუშაობის გრძელვადიანი ვადა განაპირობებს ბანკის სპეციფიკური ცოდნის გაღრმავებას, რაც მნიშვნელოვანია ხარისხის შენარჩუნებისთვის.

სამეთვალყურეო საბჭოს როლი

როგორც საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს, ასევე, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ძირითადი მოვალეობაა ბანკის ხანგრძლივი წარმატების უზრუნველყოფა, ხელმძღვანელობის მიმართვით აქციონერებისთვის მდგრადი ღირებულების შექმნისა და მოწოდებისკენ. აღნიშნული ხორციელდება ხელმძღვანელობის მიერ ბანკის სტრატეგიის განსაზღვრით და მისი განხორციელებით. სამეთვალყურეო საბჭო ანგარიშვალდებულია აქციონერების მიმართ ბანკის ფინანსური მდგომარეობის თვალსაზრისით.

ბანკი მიიჩნევს, რომ თავისი სტრატეგიის წარმატებით განხორციელებისთვის საჭიროა სტრატეგიის შესაბამისობა ბანკის შიდა მართვის სისტემასთან. ბანკი განიხილავს რისკის მართვის და შიდა კონტროლის მძლავრ სისტემას, როგორც

მნიშვნელოვან საშუალებას, რათა განხორციელდეს ბანკის სტრატეგია, რომლის ფარგლებშიც რისკის აპეტიტი დადგინდება და რისკები განისაზღვრება, შეფასდება, და მოხდება მისი მართვა და ეფექტური ანგარიშგება.

ზედა დონეზე ბანკის ძირითადი ღირებულებების დადგენის და ხელმძღვანელობის დემონსტრირებით, სამეთვალყურეო საბჭოს შეუძლია ძირითადი პოლიტიკის და პროცედურების განხორციელება, რომლებიც ბანკის მიერ შექმნილია იმ ვარაუდით, რომ ყველა თანამშრომელი იმოქმედებს ეთიკურად და გამჭვირვალედ მის მიერ შესრულებული ყველა ოპერაციის ფარგლებში.

ხელმძღვანელობის მიერ სტრატეგიის განხორციელება, და ფინანსური შედეგები ასევე, ექვემდებარება მონიტორინგს. მიუხედავად იმისა, რომ საბოლოო მიზანი ხანგრძლივი ზრდაა, ბანკს ასევე ესაჭიროება მოკლევადიანი მიზნების დასახვა, ამიტომ, საჭიროა უზრუნველყოფილი იყოს მართებული ბალანსი ამ ორს შორის.

ბანკი ითვალისწინებს ნაკისრ ვალდებულებებს და იმას, თუ რა ზემოქმედება შეიძლება მოახდინოს მისმა გადაწყვეტილებებმა ბანკის სხვადასხვა დაინტერესებულ მხარეზე, მაგალითად, თანამშრომლებზე, აქციონერებზე, კლიენტებზე და მომხმარებლებზე, ზოგადად გარემოსა და საზოგადოებაზე.

იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილი იქნას ბანკის მიერ საკუთარი პასუხისმგებლობების შესრულება, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დასამტკიცებლად იქნა წარმოდგენილი სპეციფიკური ძირითადი გადაწყვეტილებები. ამასთან, სამეთვალყურეო საბჭო პერიოდულად მიიღებს ანგარიშებს და რეკომენდაციებს ნებისმიერი საკითხის შესახებ, რომლებსაც იგი ბანკისთვის მნიშვნელოვნად მიიჩნევს.

<u>ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობები მოიცავს შემდეგს:</u>

- დირექტორთა საბჭოს საქმიანობის ზედამხედველობა;
- გენერალური დირექტორისა და სხვა დირექტორების დანიშვნა და გათავისუფლება, მათთან სამუშაო კონტრაქტების გაფორმება და შეწყვეტა, ასევე დირექტორთა საბჭოს წევრებისათვის ქცევის კოდექსის შემუშავება;
- ბანკის პოლიტიკისა და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების დამტკიცება და შეცვლა;
- საბანკო ანგარიშების და ქონების შემოწმება, სალარო აპარატების, ფასიანი ქაღალდების და აქტივების შემოწმების ჩათვლით, პირადად ან მოწვეული ექსპერტების დახმარებით;
- დირექტორთა საბჭოსგან ბანკის საქმიანობის შესახებ ანგარიშების მოთხოვნა (მათ შორის, ასოცირებული კომპანიებისა და შვილობილი კომპანიების შესახებ) და შიდა აუდიტის ან გარე ინსპექტირების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის გადახედვა;
- საჭიროების შემთხვევაში, საგანგებო საერთო კრების ჩატარება;
- წლიური ანგარიშების და დირექტორთა საბჭოს მიერ მოგების განაწილებაზე გაკეთებული შემოთავაზებების განხილვა;
- ბანკის წარმოდგენა ბანკის გენერალური დირექტორისა და სხვა დირექტორების წინააღმდეგ მიმდინარე სამართალწარმოების ფარგლებში;
- წლიური ბიუჯეტის დამტკიცება;
- აუდიტის კომიტეტის წევრების არჩევა და გათავისუფლება;
- გადაწყვეტილების მიღება მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში; და
- დაამტკიცოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს გადაწყვეტილებები (იხილეთ გვერდი 134)

აქ წარმოდგენილია საკითხები მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებას, წესდების შესაბამისად:

- წილის შესყიდვა და გაყიდვა სხვა კომპანიებში, თუ ასეთი წილი აღემატება ასეთი კომპანიის მთლიანი კაპიტალის 50%-ს (ორმოცდაათი პროცენტი) ან გარიგების მოცულობა აღემატება წინა კალენდარული თვის ბოლოსთვის არსებულ ბანკის სააქციო კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს (ორნახევარი პროცენტი);
- უძრავი ქონების და საკუთრების უფლების ფლობის უფლებების შეძენა, გადაცემა და ვალდებულებით დატვირთვა, თუ ასეთი გარიგება სცილდება ბანკის რუტინული ეკონომიკური აქტივობის ფარგლებს და ასეთი გარიგების მოცულობა აღემატება წინა კალენდარული თვის ბოლოსთვის არსებულ ბანკის სააქციო კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს (ორნახევარ პროცენტს)
- ფილიალების გახსნა და ლიკვიდაცია;
- ინვესტიციები, რომლის ნაწილობრივი ან მთლიანი მოცულობა აღემატება წინა კალენდარული თვის ბოლოსთვის არსებულ ბანკის სააქციო კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს;
- სესხის სახსრები აღემატა წინა კალენდარული თვის ბოლოსთვის არსებულ ბანკის სააქციო კაპიტალის მოცულობის 2.5%-ს (ორნახევარ პროცენტს) ;
- უზრუნველყოფილი სესხები, თუ ისინი ექცევა რუტინული ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში;
- ახალი საბანკო საქმიანობის დაწყება ან არსებული საბანკო საქმიანობის შეწყვეტა ან შეჩერება;
- ბანკის ბიზნეს სტრატეგიის და ბიზნეს გეგმის საერთო პრინციპების განსაზღვრა და წლიური ბიუჯეტის და გრძელვადიანი ვალდებულებების შემუშავება და დამტკიცება;
- ბანკის ხელმძღვანელობის ანაზღაურების და/ან დამატებითი სარგებელის განსაზღვრა (გენერალური დირექტორი და სხვა დირექტორთა საბჭოს წევრები, და ნებისმიერი სხვა ზედა რგოლის მენეჯერი, რომელიც არჩეულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ) ;
- სავაჭრო წარმომადგენლების დანიშვნა და გათავისუფლება;
- ხელშეკრულებების ან კონტრაქტების დამტკიცება, რომლის მიხედვითაც არაერთჯერადი ხარჯები ან რამდენიმე ტრანშიანი ბანკის დანახარჯები უნდა განხორციელდეს, რომელიც უნდა აღემატებოდეს წინა კალენდარული თვის ბოლოსთვის ბანკის სააქციო კაპიტალის ღირებულების 1%-ს;
- შიდა პოლიტიკის და სესხი გაცემის, ინვესტირების, გაცვლითი კურსის, აქტივების და ვალდებულებების მართვის პროცედურების განსაზღვრა და დამტკიცება, მათი კლასიფიკაცია და ადეკვატური უზრუნველყოფა;
- ბანკის აქციების გამოსყიდვა კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებში ან თუ ზიანი მიადგა აქციების უკან გამოსყიდვით (მათ შორის და არა მხოლოდ სახაზინო აქციები); და
- სხვა აქტივობები, რომელმაც შესაძლოა დაცული იქნას მოქმედი კანონმდებლობით.

სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობა

წლის განმავლობაში, ჩვეულებრივ, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ოთხი დაგეგმილი შეხვედრა იმართება. რაც შეეხება დანარჩენ შეხვედრებს, მსჯელობა და საკითხების დამტკიცება განხორციელდა ტელეკონფერენციის ან ელ-ფოსტით მიმოწერის გზით. რადგან კორონა -19-ის გამო სამეთვალყურეო საბჭოს კრებების ხორციელდება ვიდეოკონფერენციისა და სატელეფონო ზარების საშუალებით.

თითოეულ დაგეგმილ შეხვედრაზე, სამეთვალყურეო საბჭო ანგარიშს იღებს თავმჯდომარისგან, გენერალური დირექტორისგან და გენერალური დირექტორის მოადგილისგან ფინანსების საკითხებში, ბანკის მუშაობის და შედეგების შესახებ. ძირითადი შვილობილი კომპანიების გენერალური დირექტორები და ბანკის გენერალური დირექტორების მოადგილეები რეგულარულად აწვდიან სამეთვალყურეო საბჭოს ინფორმაციას თავიანთ სეგმენტში მთელი წლის განმავლობაში მიმდინარე მუშაობის, სტრატეგიული განვითარების და ინიციატივების შესახებ. გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით, და გენერალური მრჩეველი რეგულარულად აბარებენ ანგარიშს სამეთვალყურეო საბჭოს სრულ შემადგენლობას. სამეთვალყურეო საბჭო განახლებულ ინფორმაციას იღებს ბანკის ოპერატიული ნაწილიდან, შიდა კონტროლის, რისკების მართვის, შესაბამისობის, შიდა აუდიტის, ადამიანური რესურსებისა და კორპორატიული პასუხისმგებლობის საკითხებზე. ტიპიური კვარტალური შეხვედრა მოიცავს მსჯელობას შემდეგი საკითხების შესახებ.

ტიპიური კვარტალური შეხვედრა მოიცავს მსჯელობას შემდეგი საკითხების შესახებ:

- კომიტეტის თავმჯდომარეებისგან მიღებული განახლებული ინფორმაცია შესაბამისი კომიტეტის წინა დღეს გამართულ სხდომაზე განხილულ საკითხებზე;
- მაკროეკონომიკური გარემო;
- ფინანსური მაჩვენებლები;
- ბიზნეს სეგმენტის შედეგები და განვითარება;
- სიღრმისეული მსჯელობა სტრატეგიისა და შესრულების მაჩვენებლების შესახებ ერთ ან მეტ ბიზნეს ერთეულში;
- ახალი სტრატეგიული ინიციატივები და სტრატეგიის პროგრესი;
- განახლებული ინფორმაცია მარეგულირებელი, საკანონმდებლო და სხვა კორპორატიული მართვის შესახებ;
- განვითარება ძირითადი რისკების და რისკების მართვის მიმართულებით.

რისკების მართვის სისტემისა და შიდა კონტროლის სისტემის დეტალური შეფასება ხორციელდება მინიმუმ წელიწადში ორჯერ, რისკების მართვის და აუდიტის კომიტეტების მეშვეობით ან სრული სამეთვალყურეო საბჭოს მეშვეობით. სამეთვალყურეო საბჭოს შეხვედრები მოქნილია, რათა უზრუნველყოფილი იყოს საგანგებო საკითხების მოგვარება მათი წარმოშობისთანავე, შეძლებისდაგვარად სწრაფად.

თავმჯდომარე ხვდება გენერალურ დირექტორს თითოეული კრების შემდეგ, შემდგომი ღონისძიებების შესათანხმებლად და იმაზე სამსჯელოდ, რამდენად ეფექტური იყო შეხვედრა.

თავმჯდომარე და გენერალური დირექტორი ოფიციალური შეხვედრების გარდა ინარჩუნებენ ხშირ კონტაქტს (პირადად ან სხვა სახით) ერთმანეთთან და სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრებთან მთელი წლის განმავლობაში.

<u>სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობის დაწყება, მიმდინარე ტრენინგი და პროფესიული განვითარება</u>

თანამდებობაზე დანიშვნისთანავე, სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრი ერთვება მოსამზადებელ პროგრამაში, რომლის განმავლობაშიც ის ხვდება აღმასრულებელი დირექტორატის წევრებს, იღებს ინფორმაციას სამეთვალყურეო საბჭოს და ინდივიდუალური დირექტორების, ასევე, თითოეული სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტის ფუნქციისა და აღნიშნული კომიტეტების უფლებამოსილების შესახებ. ახალ წევრს აცნობენ იურიდიულ და სხვა ვალდებულებებს. ინდუქციური შეკრებები განსაზღვრულია რომ უნდა იყოს ინტერაქტიული და მოერგოს ფიზიკური პირის ადრინდელ გამოცდილებას.

ბანკი ვალდებულია, უზრუნველყოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების მუდმივი განვითარება, რათა მათ საკუთარ ცოდნაზე დაყრდნობით შეიქმნან დეტალური წარმოდგენა იმ ბიზნესის, ბაზრების და მარეგულირებელი გარემოს შესახებ, რომელშიც ბანკი ახორციელებს საკუთარ საქმიანობას, და ცვალებადი კორპორატიული მმართველობის სისტემის შესახებ.

სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრი მონაწილეობდა 2019 წელს მიმდინარე ტრენინგსა და პროფესიული განვითარების პროგრამაში, მათ შორის ბრიფინგებში, ობიექტზე განხორციელებულ ვიზიტებში, განვითარების შესახებ ჩატარებულ სესიებში და პრეზენტაციებში, რომლებსაც მმართველობის წევრები, გარეშე სპიკერები და ბანკის პროფესიონალი კონსულტანტები წარადგენდნენ.

ბანკი ასევე უზრუნველყოფს სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრის წვდომას სამეთვალყურეო საბჭოს მდივნის კონსულტაციებზე, ასევე, დამოუკიდებელი პროფესიონალების კონსულტაციებზე, ბანკის ხარჯებით, მათი პასუხისმგებლობის ფარგლებში არსებული ნებისმიერი საკითხის შესახებ.

<u>სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობის შეფასება</u>

საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და შესაბამისად, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად ცდილობს გააუმჯობესოს მისი ეფექტიანობა და აღიარებს, რომ მისი წლიური შეფასების პროცესი ამ მიზნის მისაღწევად მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია.

2019 წელს საქართველოს ბანკის ჯგუფმა განახორციელა მთლიანად ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს და მისი კომიტეტების შიდა შეფასება. ამ შეფასების შედეგად ჯგუფი დარწმუნდა, რომ ჯგუფის დირექტორთა საბჭოზე წარმოდგენილია უნარ-ჩვევების, გამოცდილებისა და პიროვნული თვისებების ისეთი მრავალფეროვნება, რომელიც უზრუნველყოფს ღია, გამჭვირვალე განხილვებსა და ცვლილებას. საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს შეფასება უმეტეს შემთხვევაში მაღალია და ადასტურებს, რომ საბჭო მუშაობს ეფექტურად. საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭო ასევე აღიარებს შემდგომი გაუმჯობესების საჭიროებას და მათი მოგვარებისთვის 2020 წლისთვის განსაზღვრულ მიზნებს. ამ შეფასების საფუძველზე, საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოს მიზნები 2020 წლისთვის შემდეგია:

- ხელი შეუწყოს გუნდური მუშაობისა და ინიციატივის აღების კულტურის განვითარებას ბანკის ყველა დონეზე;
- გამოავლინოს ინტერესი ბანკის ციფრული ტრანსფორმაციის საკითხების მიმართ;
- მიაღწიოს მეტ მრავალფეროვნებას სამეთვალყურეო საბჭოში და ბანკის ზედა რგოლის დონეზე.

გარდა ამისა 2019 წლის სექტემბერში, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები იკრიბება საიმისოდ რომ შეაფასოს თავმჯდომარის საქმიანობა, რომელსაც ახორციელებს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი და გააკეთოს დასკვნა, რომ თავმჯდომარემ უზრუნველყოს ხელმღვანელობის ეფექტურობა, თავმჯდომარე ასევე შეხვდა წევრებს გენერალური დირექტორის გარეშე 2019 წლის დეკემბერში.

2020 წლის პირველი კვარტლის მონაცემებით, საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭო/ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო განსაზღვრავს სამოქმედო გეგმას- ბიზნესის უწყვეტობის გეგმას - როგორც კოვიდ 19-ის პანდემიის აფეთქების საპასუხოდ. სამოქმედო გეგმის მთავარი მიზანია დაეხმაროს საქართველოში კოვიდ 19-ის გავრცელების შეფერხებას; უზრუნველყოს თანამშრომლობის მუშაობა უსაფრთხო გარემოში; იზრუნოს თავის კლიენტებზე და მოახდინოს საჭიროებების ადაპტირება ცვალებად გარემოში; გაითვალისწინოს კოვიდ 19-ის ზემოქმედების გაგრძელება და გაურკვევლობები ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაში; და უზრუნველყოს ბანკის პროდიტებისა და მომსახურებების უწყვეტი მიწოდება. ბიზნესის უწყვეტობის გეგმამ საშუალება მისცა ბანკს დაარეგულიროს ახალი გარემო და განახორციელოს ახალი საოპერაციო მოდელი ეფექტურად. იხილეთ ბიზნეს უწყვეტობის გეგმის დეტალები და ბანკის მიერ განხორციელებული ღონისძიებები ბოლოდროინდელი განვითარების ნაწილში მე-5 გვერდზე.

<u>სამეთვალყურეო საბჭო და კომიტეტის კრებაზე დასწრება</u>

ქვემოთ წარმოდგენილია ინფორმაცია საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოსა და შემდგომში სამეთვალყურეო საბჭოს და კომიტეტის კრებებზე დასწრების შესახებ, 2019 წელს:

წევრები	საბჭო	აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის	ნომინაციის კომიტეტი	ანაზღაურების კომიტეტი	რისკის კომიტეტი
ნილ ჯანინინი	6/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	n/a	2/2	2/2 დაგეგმილი 3/3 სიტუაციის მიხედვით	n/a
ალასდარ ბრიჩი	6/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	n/a	2/2	2/2 დაგეგმილი 3/3 სიტუაციის მიხედვით	4/4
თამაზ გიორგაძე	5/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	n/a	2/2	2/2 დაგეგმილი 2/3 სიტუაციის მიხედვით	4/4
არჩილ გაჩეჩილაძე	6/6 დაგეგმილი 3/3 სიტუაციის მიხედვით	n/a	ა/გ	n/a	1/1
ჰანა ლიოკანენი	6/6 დაგეგმილი 3/3 სიტუაციის მიხედვით	6/6 დაგეგმილი 3/4 სიტუაციის მიხედვით	2/2	1/1 დაგეგმილი	n/a
ვერონიკა მაკქაროლი	5/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	n/a	2/2	n/a	4/4
ჯონათან მუირი	5/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	6/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	2/2	n/a	n/a
სესილ ქუილენ	6/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	6/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	2/2	2/2 დაგეგმილი 3/3 სიტუაციის მიხედვით	n/a
ანდრეს ვოლფ[20]	5/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	6/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	2/2	n/a	n/a

კომიტეტები

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს და საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს გადანაწილებული აქვთ უფლებამოსილება შესაბამის საბჭოს კომიტეტებზე, რათა ამ უკანასკნელებმა მათთვის შეასრულონ გარკვეული დავალებები, ეფექტიანად ფუნქციონირების თვალსაზრისით და საჭირო დონის ყურადღების მისაქცევად, შესაბამისი საკითხების განხილვისას, და რათა უზრუნველყოფილი იყოს ფინანსური, აუდიტის, შიდა კონტროლისა და რისკების საკითხების დამოუკიდებელი ზედამხედველობა და ანაზღაურების საკითხები; თუმცა, ამავდროულად, ისინი იტოვებენ უფლებამოსილებას დაამტკიცონ გარკვეული ძირითადი საკითხები, როგორც ეს წარმოდგენილია სამეთვალყურეო საბჭოსთვის მინდობილი ბანკის დონეზე განსახილველი საკითხების ფარგლებში, და რომელიც ყოველწლიურად გადაიხედება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

[20] ბ-ნი ანდრეს ვოლფი შეუერთდა საბჭოს წევრობიდან 2020 წლის 31 იანვრიდან.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ჰქონდა შემდეგი კომიტეტები:

- აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი;
- რისკების კომიტეტი;
- ნომინაციის კომიტეტი (2019 წლის 22 იანვრიდან);
- ანაზღაურების კომიტეტი და;
- სპეციალური კომიტეტი (2019 წლის 7 იანვრიდან);

აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი;

აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს ბანკის ფინანსური და ანგარიშგების პროცესების ზედამხედველობაში. იგი მონიტორინგს უწევს ფინანსური ანგარიშგების მთლიანობას და პასუხისმგებელია შიდა აუდიტის ფუნქციისა და გარე აუდიტორის მართვაზე, სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ანგარიშის ჩაბარებით. ის განიხილავს პოლიტიკის, პროცედურებისა და სისტემების ეფექტიანობას, რომელიც უკავშირდება, სხვა ოპერაციულ რისკებთან ერთად, შესაბამისობას, IT-სა და ინფორმაციულ უსაფრთხოებას (მათ შორის, კიბერ-უსაფრთხოებას), და მჭიდროდ თანამშრომლობს რისკების კომიტეტთან, რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტიანობის შესაფასებლად. აუდიტის კომიტეტი აკონტროლებს შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემების მართვას, ფინანსური ანგარიშგების პროცესთან მიმართებაში.

აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტის უფლებები და ვალდებულებებია:

- განსაზღვროს საბუღალტრო და ანგარიშგების წესები ბანკისთვის, ზედამხედველობა გაუწიოს ამ წესების შესრულებას და შეამოწმოს ბანკის საბუღალტრო წიგნები და ჟურნალები ბანკის შიდა და გარე აუდიტის საშუალებით;
- ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის მიერ მოქმედ კანონმდებლობის დაცვას;
- დაამტკიცოს ბანკის შიდა აუდიტის მმართველობითი რეგულაციები და უზრუნველყოს ბანკის შიდა აუდიტის ფუნქციონირება;
- უზრუნველყოფილი იყოს შიდა აუდიტის სამეთვალყურეო საბჭოსგან და დირექტორთა საბჭოსგან დამოუკიდებლობა;
- დაამტკიცოს შიდა აუდიტის საოპერაციო გეგმა მომდევნო ფინანსური წლისთვის;
- განიხილოს შიდა აუდიტის კვარტალური ანგარიშები, დაამტკიცოს და წარუდგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს აუდიტს შესამოწმებლად და რეკომენდაციებისთვის;
- ზედამხედველობა გაუწიოს შიდა აუდიტის აქტივობებს, უზრუნველყოს მისი შესაბამისობა კვარტალურ და წლიურ საოპერაციო გეგმებთან;
- შეაფასოს შიდა აუდიტის და ინდივიდუალური აუდიტორების დირექტორის მიერ განხორციელებული აქტივობები;
- დაამტკიცოს წლიური საოპერაციო გეგმა კვარტალურად, რომელიც მომზადებულია შიდა აუდიტორის მიერ და ზედამხედველობა გაუწიოს მის შესრულებას;
- შეაფასოს შიდა აუდიტის სამსახურის თითოეული თანამშრომლის აქტივობების შეფასებას მათი პროფესიული უნარების და მათი უნარის გათვალისწინებით იმუშაოს დამოუკიდებლად და მიიღოს შესაბამისი გადაწყვეტილებები;
- სამეთვალყურეო საბჭომ დირექტორთა საბჭოსთან ერთად, უზრუნველყოს შიდა აუდიტის თანამშრომლობა ბანკის სხვა სტრუქტურულ ერთეულებთან;
- რეკომენდაციები მისცეს სამეთვალყურეო საბჭოს ბანკის შიდა აუდიტის ხელმძღვანელისა და ხელმძღვანელის მოადგილის დასაქმებასა /გათავისუფლებასთან ასევე ანაზღაურებასთან დაკავშირებით;
- რეკომენდაციები მისცეს (შიდა აუდიტის ხელმძღვანელთან ხელშეკრულების შესაბამისად) დირექტორთა საბჭოს შიდა აუდიტის სხვა თანამშრომლების დასაქმების/გათავისუფლების შესახებ. ასევე ასეთი პირის ონალის ანაზღაურების შესახებ;
- უზრუნველყოს ბანკის შიდა და გარე აუდიტორებთან ურთიერთობის ზედამხედველობა და უზრუნველყოს მათი ადეკვატური ფუნქციონირება, დამოუკიდებლობა და ეფექტური თანამშრომლობა;
- განსაზღვროს შიდა აუდიტისა და ფინანსური ანგარიშგების პოლიტიკა;
- დაამტკიცოს, ან რეკომენდაცია მისცეს სამეთვალყურეო საბჭოს ან აქციონერებს, გარეშე აუდიტორის დანიშვნის, ანაზღაურებისა და გათავისუფლების შესახებ;
- ზედამხედველობა გაუწიოს სააღრიცხვო პოლიტიკის და პრაქტიკის შექმნას ბანკის მიერ;
- უზრუნველყოს ბანკის შიდა მართველის სტრუქტურის რელევანტურობა მოთხოვნებთან და ბანკის შიდა წესებთან/ კორპორატიულ მმართველობის დოკუმენტის შესაბამისად;
- უზრუნველყოს რომ არსებობდეს ეფექტური გადაწყვეტილების მიმღები სისტემა ბანკში, რომელიც უზრუნველყოფს რეპუტაციის რისკის შეფასებას გადაწყვეტილების მიღების დროს, ასევე დაიცვას შესაბამისი კანონმდებლობა და ბანკის შიდა სტანდარტები და წესები;

- აიღოს პასუხიმგებლობა და განახორციელოს საქართველოს ეთიკის კოდექსით განსაზღვრული მოვალეობები და კომერციული ბანკების პროფესიული ქცევის სტანდარტები;
- ხელი შეუწყოს გარეშე აუდიტორების საქმიანობას; და
- წარუდგინოს პერიოდული ანგარიშები მისი საქმიანობის შესახებ სამეთვალყურეო საბჭოს.

აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტის შეკრებები უნდა ჩატარდეს სულ მცირე კვარტალში ერთხელ. საგანგებო შემთხვევებში კრება შეიძლება ჩატარდეს სამეთვალყურეო საბჭოს მოთხოვნით. აუდიტი და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი იღებს გადაწყვეტილებებს ხმების უბრალო უმეტესობით. დამსწრე წევრებს არ აქვთ უფლება თავი შეიკავონ ხმის მიცემისგან.

ჰანა ლოკანენი, ჯონათან მუირი და სესილი ქუილენი არიან ბანკის აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტის წევრები. აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი ბოლოს დამტკიცდა 2019 წლის 22 იანვარს. ჯონათან მუირი არის აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტის თავმჯდომარე.

რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტის მთავარი მოვალეობა არის რისკის ზედამხედველობა. ის განიხილავს ბანკის რისკის აპეტიტს სტრატეგიასთან ერთად, განსაზღვრავს და ამოწმებს რისკს და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას, ზედამხედველობას უწევს რისკის მოგვარებისთვის საჭირო სტრატეგიის განხორციელებას, განიხილავს ბანკის რისკის პოლიტიკას რეგულარულად, თანამშრომლობს და ამოწმებს რისკის ოფიცრის საქმიანობას, უზრუნველყოფს რეკომენდაციებს სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რისკის სტრატეგიებთან და პოლიტიკის ეფექტურობასთან დაკავშირებით აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტთან ერთად აფასებს რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტურობას. რისკი კომიტეტი ზედამხედველობას უწევს ბანკის რისკების გამოვლენას და კონსულტაციას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის სტრატეგიის შესახებ. რისკის კომიტეტი რეგულარულად განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის მიერ რისკის შეფასებაში გამოყენებულ პარამეტრებსა და მეთოდოლოგიას და განიხილავს ბანკის უნარს გამოავლინოს და მართოს ახალი რისკის ტიპი. რისკის კომიტეტი ასევე განსაზღვრავს სტანდარტებს დიდი რისკების და გარკვეული რისკის ტიპების კრიტიკული მნიშვნელობის, მათ შორის და არა მხოლოდ საკრედიტო რისკის ბაზრის რისკის და საოპერაციო რისკის ზუსტად და დროულად შესამოწმებლად.

ალასდაირ ბრიჩი, თამაზ გიორგაძე და ვინცენტ მაკაროლი არიან რისკის კომიტეტის წევრები, მისი შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2019 წლის 25 თებერვალს, თამაზ გიორგაძე არის თავმჯდომარე,

ნომინაციის კომიტეტი

ნომინაციის კომიტეტი (რეკომენდებულია სისტემატურად მნიშვნელოვანი ბანკებისთვის) რეკომენდაციებს აწვდის სამეთვალყურეო საბჭოს როგორც დირექტორების, ასევე სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების დანიშვნის თაობაზე, უზრუნველყოფს, რომ სამეთვალყურეო საბჭოში არ დომინირებდეს რომელიმე ერთი ფიზიკური პირი ან პირთა მცირე ჯგუფი. ნომინაციის კომიტეტი შექმნილია იმისათვის, რომ რეგულარულად განიხილოს სამეთვალყურეო საბჭოს სტრუქტურა, ზომა და შემადგენლობა (მათ შორის, უნარები, ცოდნა, გამოცდილება და მრავალფეროვნება). ამ კომიტეტმა თავისი წვლილი უნდა შეიტანოს დირექტორებისა და სხვა ხელმძღვანელ აღმასრულებელ პირებთან დაკავშირებით მონაცვლეობის დაგეგმვაში; და რეკომენდაციები გაუწიოს სამეთვალყურეო საბჭოს აღმასრულებელი და არა-აღმასრულებელი დირექტორების და სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტებში წევრების დანიშვნასთან დაკავშირებით. ეს კომიტეტი ასევე აკონტროლებს სამეთვალყურეო საბჭოს ეფექტურობის ყოველწლიურ განხილვას. და ნილ ჯანინი ასრულებს თავმჯდომარის მოვალეობას.

ანაზღაურების კომიტეტი

ანაზღაურების კომიტეტი განიხილავს და სამეთვალყურეო საბჭოს რეკომენდაციას უწევს გენერალური დირექტორის, გენერალური დირექტორის მოადგილეებისა და აღმასრულებელი დირექტორებისთვის შრომის ანაზღაურების წესზე, რათა უზრუნველყოს ანაზღაურების პაკეტების მეშვეობით ბანკის გრძელვადიანი წარმატება და ხელმძღვანელობის სათანადოდ დაჯილდოება ბანკის საქმიანობაში მათი წვლილის გათვალისწინებით,. კომიტეტი განსაზღვრავს ზემოთ ჩამოთვლილ პოზიციებზე ანაზღაურების პაკეტებს, მათი დასაქმების პირობებთან ერთად და აფასებს აღმასრულებელი დირექტორების მუშაობას, შესრულების ძირითად მაჩვენებლებთან მიმართებაში. ანაზღაურების კომიტეტის ფუნქციებში შედის დირექტორთა საბჭოს და სხვა ზედა რგოლის თანამდებობის პირების დასაქმებისა პირობების განსაზღვრა და პერიოდულად მათი მოქმედების შეფასებას. ანაზღაურების კომიტეტი განიხილავს გენერალური დირექტორის რეკომენდაციას ბანკის თანამშრომლების მთლიან ბონუსთან დაკავშირებით ასევე დირექტორთა საბჭოს და გარკვეული თანამდებობის პირების ინდივიდუალურ ბონუსებს.

ბანკის ანაზღაურების კომიტეტის წევრები არიან ალასდარ ბრიჩი (თავმჯდომარე), ჰანა ლოიკანენი, ნილ ჯანინი, თამაზ გიორგაძე და სესილი ქუილენი, მისი შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2019 წლის 19 სექტემბერს

სპეციალური კომიტეტი

სპეციალური კომიტეტი შეიქმნა 2019 წლის 7 იანვარს კორპორატიული მმართველობის ინტერესებიდან გამომდინარე და უზრუნველყოფს კონტროლსა და დამატებით უსაფრთხოებას ბანკის ფარგლებში, გაყოფის შემდგომ პერიოდში. სპეციალური კომიტეტის ფუნქციები მოიცავს დაყოფის შემდგომი პროცესის საერთო კონტროლს, მათ შორის, ბანკსა და ყოფილ ბიჯეო ჯგუფის კომპანიებს შორის გარკვეული გარიგებების შემოწმებას და დადასტურებას.
.ჯონათან მუირი, სესილი ქუილენი და ვერონიკ მაქკაროლი არის სპეციალური კომიტეტის წევრები, მისი შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2019 წლის 22 თებერვალს და ჯონათან მუირი არის თავმჯდომარე. .

<u>სამეთვალყურეო საბჭოსთან ანგარიშგების პირობები</u>
თითოეული კომიტეტისთვის განსაზღვრული და შეთანხმებულია პირობები, რომლებიც ყოველწლიურად განიხილება თითოეული კომიტეტის მიერ და ნებისმიერ ცვლილებას ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო, შესაბამისად.
<u>კომიტეტის კრებაზე დასწრება</u>
ბანკის კომიტეტის შეკრებებზე დასწრების დეტალები 2019 წელს წარმოდგენილია ზემოთ 125-ე გვერდზე.

<u>ურთიერთობა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოს შორის</u>

ბანკის ჯგუფის დონეზე საბჭოს წევრების არჩევა ხდება ბანკის აქციონერების წლიურ საერთო კრებაზე და ისინი იყოფა „ექსკლუზიურ“ და „არა-ექსკლუზიურ“ დირექტორებად („არაექსკლუზიური დირექტორები“). ბანკის ჯგუფის საბჭოს რვა წევრიდან შვიდი იყო დამოუკიდებელი „არაექსკლუზიური წევრი. თითოეული თავმჯდომარე და არა-ექსკლუზიური დირექტორები ზუსტად განსაზღვრავს როლებს ბანკის საბჭოს სტრუქტურის ფარგლებში.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე, არ არის „ექსკლუზიური“ დირექტორები, რადგან აღმასრულებელი უფლებები ხორციელდება ბანკის ხელმძღვანელობის მიერ, როგორც ეს წარმოდგენილია ქვემოთ, სამეთვალყურეო საბჭო დანიშნულია აქციონერთა საერთო კრების მიერ , როგორც ეს აღწერილია ზემოთ 3.2 ნაწილში. სამეთვალყურეო საბჭო ირჩევს თავის თავმჯდომარეს და კომიტეტის წევრებს.

ბანკის ჯგუფის საბჭოსა და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს შორის ურთიერთობა დამატებით აღწერილია ქვემოთ.

- რადგან საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭო ინარჩუნებს პასუხიმგებლობას ჯგუფის მართვაზე, ის გადასცემს უფლებამოსილებას ზოგიერთ საკითხზე თავის კომიტეტს (აუდიტი, ნომინაცია, ანაზღაურება, რისკი). ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ახორციელებს მსგავს ფუნქციებს ბანკის დონეზე და ინარჩუნებს უფლებას ბანკის მართვაზე,
- საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭო განსაზღვრავს ჯგუფის სტრატეგიას, თვალყურს ადევნებს მის განხორციელებას და განსაზღრავს ჯგუფის პოლიტიკას, რომელიც ნაწილდება მთავარ მოქმედ შვილობილ კომპანიებზე საჭიროებისამებრ. ჯგუფის საბჭო და სამეთვალყურეო საბჭო შესაბამისად, აკონტროლებს ბანკის ჯგუფის მმართველ ჯგუფს და დირექტორთა საბჭოს სტრატეგიის აღსრულებას და ფინანსურ საქმიანობას რამდენიმე გზით, მათ შორის:
  - რეგულარული ანგარიშები ბანკის ჯგუფის საბჭოს კრებებზე და სამეთვალყურეო საბჭოს კრებებზე ბანკის გენერალური დირექტორისგან, ფინანსური დირექტორისგან და გენერალური დირექტორის მოადგილისგან საკითხებზე, რომელიც მოიცავს სტრატეგიას, სტრატეგიის და ფინანსური საქმიანობის პროგრესს;
  - თითოეულ დაგეგმილ რიგით კრებაზე ცვლის საბჭოს კომიტეტის თავმჯდომარეს და სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტის თავმჯდომარეს;
  - თითოეულ დაგეგმილ კრებაზე ცვლის მაკროეკონომიკურ და ბიზნეს სეგმენტის საქმიანობას.
  - თითოეულ აუდიტისა და კორპორატიული მართვის კომიტეტის დაგეგმილ რიგით კრებაზე, რომელიც ეხება შიდა აუდიტს ცვლის აუდიტს, აუდიტის და კორპორატიული მართვის კომიტეტის თავმჯდომარე აცნობებს სერიოზული საკითხების შესახებ ჯგუფის საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს; და
  - განიხილავს და ამტკიცებს პოლიტიკას იმ დიაპაზონში, რომელიც რელევანტურად ითვლება ჯგუფის საბჭოს მიერ ბანკისთვის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.
- ბანკის ჯგუფის საბჭოს აქვს განსაზღვრულ საკითხთა განრიგი, რომელიც ინახება ბანკის საბჭოსთვის და იკრიბება კვარტალში ერთხელ, რათა განიხილოს სტრატეგიული საკითხები და ბიზნეს საქმიანობა, ბანკის ჯგუფის საბჭოს კომიტეტმა დოკუმენტურად წარმოადგინა პირობები.

<u>საკადრო რეზერვის დაგეგმვისა და ბანკის საბჭო/სამეთვალყურეო საბჭოს დანიშვნის პროცედურები</u>

საქართველოს ბანკის დონეზე, ბანკის ჯგუფის საბჭოს ნომინაციის კომიტეტი პასუხიმგებელია როგორც დირექტორის ასევე ჯგუფის აღმსრულებელი მმართველიობის საკადრო რეზერვი დაგეგმვაზე. ბანკის საბჭოში ახალი დირექტორების დანიშვნისთვის არსებობს ოფიციალური და გამჭვირვალე პროცედურა.

ბანკის საკადრო რეზერვის დაგეგმვის მოდელი მოიცავს დამოუკიდებელი კონსულტანტების დაქირავება ბანკის საბჭოსა და კომიტეტებში. ამ გზით ბანკის ჯგუფი და ბანკი იღებს ობიექტურ შესაძლებლობას მონაწილეობა მიიღოს გადაწყვეტილების მიღებაში და შეუძლია განსაზღვროს აქვს თუ არა ცალკეულ კონსულტანტს საჭირო უნარები - და ცოდნა და რამდენად ესმის საბანკო საქმე- დაინიშნოს დამოუკიდებელ არაექსკლუზიურ დირექტორად და/ან ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად .

დანიშვნის დროს, არააღმასრულებელ დირექტორებს ეძლევათ დანიშვნის ბრძანებ, რომელიც განსაზღვრავს მათი დირექტორობის პირობებს, მათ შორის გადასახდელი საზღაური და მოსალოდნელი დროის დანახარჯი. თითოეული არააღმასრულებელი დირექტორი სავარაუდოდ ვალდებულია ამ საქმიანობისთვის გამოიყენოს დაახლოებით 25-35 დღე წელიწადში. დამატებითი დროის ხარჯი საჭიროა იმისთვის, რომ შესრულდეს ბანკის საბჭოს კომიტეტის წევრის და/ბანკი საბჭოს კომიტეტის თავმჯდომარის როლი. ბანკის ჯგუფი კმაყოფილია, რომ ყველა არააღმასრულებელი დირექტორი ითვალისწინებს დროს, რომელიც აუცილებელია ბანკის ჯგუფის საბჭოს ეფექტურობაში წვლილის შესატანად. არა-აღმასრულებელი დირექტორების დანიშვნის წერილები შეიძლება შემოწმდეს კომპანიის რეგისტრირებულ ოფისში ნორმალური სამუშაო საათების განმავლობაში.

გარეშე არა-აღმასრულებელი დირექტორების ნებისმიერი დანიშვნა ან სხვა მნიშვნელოვანი ვალდებულება, საჭიროებს ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებას. არა-აღმასრულებელი დირექტორები ფლობენ გარეშე დირექტორების ან სხვა გარეშე პოზიციებს , მაგრამ ბანკის საბჭო დარწმუნებულია, რომ მათ მაინც აქვთ საკმარისი დრო თავიანთი როგორც ბანკის დორექტორის მოვალეობების შესასრულებლად და რომ სხვა გარეშე დირექტორობის პოზიციებს ბანკი განიხილავს როგორც ღირებულ გამოცდილებას.

დირექტორთა საბჭო და მმართველი გუნდი

ბანკის დირექტორთა საბჭო შედგება ქვემოთ ჩამოთვლილი წევრებისგან. დირექტორთა საბჭოს ყველა წევრის საქმიანობის მისამართია: საქართველო, თბილისი, 0160 გაგარინის ქ. 29ა.

სახელი და გვარი	ამჟამინდელი პოზიცია
არჩილ გაჩეჩილაძე	გენერალური დირექტორი
სულხან გვალია	გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხებში
ლევან ყულიჯანაშვილი	გენერალური დირექტორის მოადგილე, ოპერაციები
მიხეილ გომართელი	გენერალური დირექტორის მოადგილე, საცალო საბანკო ოპერაციები - განვითარებადი მასიური საცალო, და მიკრო ბიზნესის ბანკინგი
გიორგი ჭილაძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, რისკების მიმართულებით
ვახტანგ ბობოხიძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, ინფორმაციული ტექნოლოგიების მიმართულებით
გიორგი ფაილოძე	გენერალურო დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი

დირექტორთა საბჭოს გარდა, ქვემოთ ჩამოთვლილი პირები არიან ბანკის ხელმძღვანელი ჯგუფის ნაწილს წარმოადგენენ:

სახელი	მიმდინარე პოზიცია
ეთერ (ეთუნა) ირემაძე	სოლო ბიზნეს ბანკინგის ხელმძღვანელი
ზურგ მასურაშვილი	მცირე და საშუალო ბიზნეს ბანკინგის ხელმძღვანელი
ეკატერინე ლილუაშვილი	ქონების მართვის განყოფილების ხელმძღვანელი
ანდრო რატიანი	ინოვაციის განყოფილების ხელმძღვანელი
ლევან გომშიაშვილი	მარკეტინგის დირექტორი
ნუცა გოგილაშვილი	კლიენტების მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესების და ადამიანური კაპიტალის მართვის განყოფილების ხელმძღვანელი

ქვემოთ წარმოდგენილია ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრების პროფესიული გამოცდილება:

- **არჩილ გაჩეჩილაძე**

  გენერალური დირექტორი

არჩილ გაჩეჩილაძე დაინიშნა საქართველოს ბანკის ჯგუფის და ბანკის მთავარ აღმასრულებელ დირექტორად და გენერალურ დირექტორად 2019 წლის 28 იანვარს. ბ-ნი გაჩეჩილაძე ასევე არის საქართველოს ბანკის ჯგუფის რისკის კომიტეტის წევრი. ამ თანამდებობაზე დანიშვნამდე, ბ-ნი გაჩეჩილაძე, 2017 წლის იანვრიდან 2019 წლის იანვრამდე, იყო Georgian Global Utilities-ის გენერალური დირექტორი. ბ-ნი გაჩეჩილაძე შეუერთდა ბანკს 2009 წელს, როგორც გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული ბანკინგის მიმართულებით (2009-2013) და მას შემდეგ სხვადასხვა თანამდებობას იკავებდა ბანკში და მის ჰოლდინგურ და დაკავშირებულ კომპანიებში, როგორიცაა, გენერალური დირექტორის მოადგილე, ინვესტიციების მართვის მიმართულებით, (2013-2015), სს ბიჯეო ჯგუფის ფინანსური დირექტორი (2015-2016) და ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული საინვესტიციო ბანკინგის მიმართულებით (2016-2017). ბ-ნ გაჩეჩილაძეს აქვს 17-წლიანი გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების სფეროში, მათ შორის, მას ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი პოზიცია როგორც ადგილობრივ, ასევე, საერთაშორისო ორგანიზაციებში, როგორიცაა, „თიბისი ბანკი" (2008-2009), Lehman Brothers Private Equity (ამჟამად Trilantic Capital Partners) (2006-2008), Salford Equity Partners, KPMG და World Bank's CERMA (1998-2004). ბ-ნმა გაჩეჩილაძემ მიიღო ბაკალავრის ხარისხი ეკონომიკაში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში და მაგისტრის ხარისხი Cornell University-ში. ის ასევე არის CFA-ის ინსტიტუტის პროფესიონალური სერტიფიკატის მფლობელი და არის CFA-ის საზოგადოების წევრი გაერთიანებულ სამეფოში.

- **სულხან გვალია**

  გენერალური დირექტორის მოადგილე, ფინანსური დირექტორი

სულხან გვალია დაინიშნა გენერალური დირექტორის მოადგილედ, ფინანსების მიმართულებით, 2019 წლის მაისში. ბ-ნ გვალიას აქვს ჭარბი გამოცდილება საბანკო საქმიანობის სფეროში, მუშაობდა ბანკის სხვადასხვა ხელმძღვანელ თანამდებობაზე, მათ შორის, როგორც გენერალური დირექტორის მოადგილე, რისკების მიმართულებით (2005-2013) და კორპორატიული ბანკინგის ხელმძღვანელი (2012-2016). ამ თანამდებობებამდე, ბ-ნი გვალია იყო „თბილუნივერსალ ბანკის" დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე, სანამ მას შეიძენდა „საქართველოს ბანკი" 2004 წლის ნოემბერში. ამ ახალ თანამდებობაზე დანიშვნამდე, ბ-ნი გვალია გახლდათ საქართველოში ელექტრომობილების დამტენი ინფრასტრუქტურის განმავითარებელი ერთადერთი ქართული კომპანიის E-Space Limited, Tbilisi–ის დამფუძნებელი. ის ასევე არის არა-აღმასრულებელი დამოუკიდებელი დირექტორი „ინკომბანკში" (სომხეთი). ბ-ნ გვალიას აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურისტის დიპლომი.

- **ლევან ყულიჯანიშვილი**

  გენერალური დირექტორის მოადგილე, ოპერაციები

ლევან ყულიჯანიშვილი 2017 წლის სექტემბერში დაინიშნა ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ ოპერაციების მიმართულებით. დანიშვნამდე, ის იყო ჯგუფის ფინანსური დირექტორი და სს „საქართველოს ბანკის" გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების მიმართულებით (2016 წლის თებერვლიდან). ის მუშაობს ბანკში 1997 წლიდან. ბანკში მუშაობის 20 წლის მანძილზე, ბ-ნი ყულიჯანიშვილი იკავებდა სხვადასხვა ხელმძღვანელ თანამდებობებს, მათ შორის, ის იყო შესაბამისობისა და შიდა კონტროლის უფროსი (2009 წლიდან, გენერალური დირექტორის მოადგილედ დანიშვნამდე, ფინანსების მიმართულებით), შიდა აუდიტის დეპარტამენტის უფროსი (2000-დან 2009-მდე), ფინანსური მონიტორინგის, სტრატეგიისა და დაგეგმარების დეპარტამენტის მენეჯერი (1999-დან 2000-მდე) და ფინანსური ანალიზის განყოფილების უფროსი (1997-დან 1999-მდე). მან ბაკალავრის ხარისხი ეკონომიკასა და ვაჭრობაში მოიპოვა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, ხოლო, მაგისტრის ხარისხი მიიღო გრენობლის ბიზნეს სკოლაში.

- **მიხეილ გომართელი**

  გენერალური დირექტორის მოადგილე, საცალო საბანკო საქმიანობა - განვითარებადი და მასიური საცალო, და მიკრო ბიზნესის ბანკინგი

2017 წლის თებერვალში, საცალო საბანკო საქმიანობის მნიშვნელოვანი ზრდის გამო საცალო ბანკინგის ორად გაყოფის შემდეგ, ბატონი გომართელი დაინიშნა გენერალური დირექტორის მოადგილედ საცალო საბანკო საქმიანობა - განვითარებადი და მასიური საცალო, და მიკრო ბიზნესის ბანკინგი მიმართულებით. მანამდე, 2009 წლის თებერვლიდან ბატონი გომართელი ასრულებდა საცალო ბანკინგის ერთადერთი გენერალური დირექტორის მოადგილის მოვალეობას. ის ბანკში მუშაობს 1997 წლის დეკემბრიდან. ამ 20 წლის განმავლობაში, იგი იკავებდა მრავალ ხელმძღვანელ პოზიციას, მათ შორის იყო საცალო ბანკინგის თანა-თავმჯდომარე (2007 წლის მარტიდან 2009 წლის თებერვლამდე), ბიზნესის განვითარების უფროსი (2004 წლის მარტიდან 2005 წლის ივლისამდე), სტრატეგიისა და დაგეგმარების უფროსი (2004-დან 2005-მდე), ფილიალის მართვისა და გაყიდვების კოორდინაციის უფროსი (2003-2004), ფილიალის მართვისა და მარკეტინგის უფროსი (2002-2003), და საბანკო პროდუქტებისა და მარკეტინგის უფროსი (2000-2002). ბატონმა გომართელმა ეკონომისტის ბაკალავრის ხარისხი მიიღო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

- **გიორგი ჭილაძე**

გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკის მიმართულებით

ბატონი ჭილაძე 2013 წლის სექტემბერში დაინიშნა გენერალური დირექტორის მოადგილის პოზიციაზე რისკების მიმართულებით. ის კვლავ დაბრუნდა ბანკში სამუშაოდ, მას შემდეგ რაც 2008-2012 წლებში იკავებდა გენერალური დირექტორის მოადგილის პოზიციას ფინანსების საკითხებში. 2012-2013 წლებში, ბატონი ჭილაძე იყო საპარტნიორო ფონდის გენერალური დირექტორის მოადგილე, და ის ასრულებდა BTA ბანკის (საქართველო) გენერალური დირექტორის მოვალეობას 2005-2008 წლებში. BTA ბანკში გადასვლამდე, ის იყო სს „Europace სადაზღვევო კომპანიის" სამეთვალყურეო საბჭოს აღმასრულებელი წევრი და მმართველობის საკონსულტაციო ფირმის შპს „Altergroup-ის" დამფუძნებელი პარტნიორი. ბატონი ჭილაძე მანამდე მუშაობდა აშშ-ში, ნიუ იორკში, Bear Stearns-ის პროგრამული ვაჭრობის განყოფილებაში, სანამ საქართველოში დაბრუნდებოდა 2003 წელს. ბატონმა ჭილაძემ ფიზიკის დოქტორის ხარისხი მიიღო ბალტიმორში, მერილენდის ჯონ ჰოპკინსის სახელობის უნივერსიტეტში, ბაკალავრის ხარისხი კი მიღებული აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

- **ვახტანგ ბობოხიძე**

გენერალური დირექტორის მოადგილე, ინფორმაციის მიმართულებით

ბ-ნი ბობოხიძე დაინიშნა გენერალური დირექტორის მოადგილედ ინფორმაციის მიმართულებით 2018 წლის მარტში, მანამდე ის მუშაობდა IT -ს ხელმძღვანელად 2016 წლის აპრილიდან. ის შეუერთდა ბანკს 2005 წლის ბოლოს როგორც ხარისხის მართვის მენეჯერი, სანამ 2010 წელს ის არ გადავიდა სს ბანკ რესპუბლიკაში. ბ-ნი ბობოხიძე დაბრუნდა ბანკში 2010 წლის დეკემბერში როგორც IT-ის ბიზნეს კონსულტანტი და ამჟამად არის საინფორმაციო განყოფილების ხელმძღვანელი. მან მიიღო ბაკალავრის ხარისხი და მაგისტრის ხარისხი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

- **გიორგი ფაილოძე**

გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი

გიორგი ფაილოძე დაინიშნა გენერალური დირექტორის მოადგილედ, სს საქართველოს ბანკის კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკიგის მიმართულებით 2019 წლის ივნისში. ბ-ნ ფაილოძეს აქვს კარგი გამოცდილება გლობალური ფინანსური მომსახურების სექტორში, მუშაობდა საერთაშორისო და ადგილობრივი ბანკინგის დაწესებულებებში. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ბ-ნი ფაილოძე იყო Evercore -ის ვიცე პრეზიდენტი, საინვესტიციო ბანკინგის საკონსულტაციო ფირმაში, სადაც მას მოუწია ცხოვრება ლონდონში (2017-2019) და ნიუ იორკში (2015-2017). Evercore-ში მუშაობის დროს მან წარმოადგინა სტრატეგია , ვალისა და კაპიტალის საკითხებში კონსულტაციას უწევდა კორპორატიულ და კერძო კაპიტალის საკითხებში კლიენტებისთვის სხვადასხვა სექტორში. Evercore-ში მუშაობის დაწყებამდე ბ-ნმა ფაილოძემ ორი წელი იმუშავა კორპორატიულ და საინვესტიციო ბანკინგის სისტემაში სითიგრუფში ნიუ იორკში. ბა-ნმა ფაილოძემ დაიწყო თავისი საბანკო კარიერა საქართველოში, სადაც მას ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი პოზიცია თიბისი ბანკში და HSBC ბანკ ჯორჯიაში. ბ-ნმა ფაილოძემ მიიღო თავისი მაგისტრის ხარისხი კორნელის უნივერსიტეტში და ბაკალავრის ხარისხი კავკასიის ბიზნეს სკოლაში.

- **ეთერ (ეთუნა) ირემაძე**

„სოლო" ბიზნეს ბანკინგის განყოფილების ხელმძღვანელი

ეთერ ირემაძე დაინიშნა სს საქართველოს ბანკის „სოლო" ბიზნეს ბანკინგის განყოფილების ხელმძღვანელად 2019 წლის მაისში. ქ-ნ ირემაძეს აქვს 18 წელზე მეტი გამოცდილება ფინანსურ მომსახურების საკითხებში. ის შეუერთდა ბანკს 2006 წელს და ეკავა სხვადასხვა თანამდებობა, მათ შორის იყოს Blue Chip Corporate Banking-ის განყოფილების ხელმძღვანელი, რომელშიც შედიოდა სტრუქტურირებულ სესხები, M&As, მნიშვნელოვანი გამოსყიდვები ქვეყანაში. ასევე საპროექტო დაფინანსება. თავის ბოლოდროინდელი დანიშვნამდე. ქ-ნმა ირემაძემ მიიღო ბაკალავრის ხარისხი ეკონომიკასა და კომერციაში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში და მაგისტრის ხარისხი გრენობლის ბიზნეს სკოლაში.

ზურაბ მასურაშვილი

მცირე და საშუალო ბიზნეს ბანკინგის განყოფილების ხელმძღვანელი

ზურაბ მასურაშვილი დაინიშნა სს საქართველოს ბანკის მცირე და საშუალო ბიზნესის ბანკინგის განყოფილების ხელმძღვანელად 2019 წლის მაისში. ამ დანიშვნამდე, ბ-ნ მასურაშვილს ეკავა რამდენიმე თანამდებობა ბანკში 2015 წლიდან, მათ შორის იყო ექსპრეს ბიზნესის ხელმძღვანელი, მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელმძღვანელი და საცალო ბიზნეს ბანკინგის ხელმძღვანელი. ბ-ნი მასურაშვილს აქვს გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების საკითხში. 2002-2007 წლებიდან მას ეკავა რამდენიმე პოზიცია ისეთ საერთაშორისო ორგანიზაციებში როგორიცაა EBRD-ის მცირე საწარმოებისთვის სესხის გაცემის პროგრამა, მსოფლიო ბანკის Access to Rural Finance-ის პროგრამა ბანგლადეშში და GTZ-ს მიკრო ფინანსები და სოფლად ფინანსური სექტორის რეფორმა. 2007-2015 წლებიდან, ბანკში სამუშაოს დაწყებამდე, ის მუშაობდა სს პრივატბანკის დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ. ბ-ნი მასურაშვილმა მიიღო ბაკალავრის ხარისხი გეოლოგიაში საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში.

ეკატერინე ლილუაშვილი

ქონების მართვის განყოფილების ხელმძღვანელი

ეკატერინე ლილუაშვილი დაინიშნა სს საქართველოს ბანკის ქონების მართვის განყოფილების ხელმძღვანელად 2019 წლის მაისში. ქ-ნ ლილუაშვილს აქვს კარგი გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების სფეროში. ან დაიწყო ბანკში მუშაობა 2008 წელს და ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი პოზიცია, მათ შორის იყო საერთაშორისო ბიზნეს განვითარების განყოფილებაში (2015-2019) და კერძო ბანკირი (2008-2015). ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ბ -ნი ლილუაშვილი მუშაობდა ბანკ რესპუბლიკაში (სოსიეტე ჟენერალი ჯგუფი) როგორც კერძო ბანკირი. ქ-ნმა ლილუაშვილმა მიიღო ბაკალავრის ხარისხი ბიზნესის ადმინისტრირებაში ევროპის მართვის სკოლაში თბილისში და მიიღო ბანკინგის საკითხებში ხარისხი კორპორატიული განათლების უნივერსიტეტში - – Berufsakademie Mosbach, გერმანია, კერძო საბანკო საკითხებში სპეციალიზაციით.

ანდრო რატიანი

ინოვაციის განყოფილების ხელმძღვანელი

ანდრო რატიანი დაინიშნა სს საქართველოს ბანკის ინოვაციის განყოფილების ხელმძღვანელად 2018 წლის იანვარში. ბ-ნ რატიანს აქვს კარგი გამოცდილება გლობალურ ფინანსური მომსახურებების სექტორში, მუშაობდა საერთაშორისო ბანკინგის დაწესებულებებში და იყო ფინანსური მომსახურების პროვაიდერი. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ბ-ნი რატიანი იყო დირექტორი - ნიუ იორკში დაფუძნებული *პროდუქტის მართვის გლობალური* ხელმძღვანელი IHS მარკეტში, ის ზედამხედველობას უწევდა და მართავდა გლობალურ და US-based Strategic Technology -ს სტრატეგიული ტექნოლოგიური პროექტებს სინდიკატებისთვის სესხის გაცემის მიზნით. IHS მარკეტში მუსშაობის დაწყებამდე . ბ-მა რატიანმა ექვსი წელი გაატარა UBS AG Investment Bank-სა და ქონების მართვის ბანკში ნიუ იორკში, სადაც ის უძღვებოდა მრავალმხრივ სტრატეგიულ ტექნოლოგიურ პროექტებს. UBS -მდე ბ-ნი რატიანი მუშაობდა Wells Fargo-ში (2009-2011), Wachovia Bank-ის შეძენის ეტაპზე. ბ-ნმა რატიანმა დაიწყო თავისი საბანკო კარიერა საქართველოში, სადაც ის სხვადასხვა თანამდებობაზე მუშაობდა საქართველოს ბანკის კორპორატიულ და საინვესტიციო ბანკინგის დეპარტამენტში (2002-2006). ბ-ნმა რატიანმა მიიღოს ბაკალავრის ხარისხი ბიზნეს ადმინისტრირებაში ჰავაის უნივერსიტეტში და მაგისტრის ხარისხი ტექნოლოგიის მართვაში კოლუმბიის უნივერსიტეტში.

ლევან გომშიაშვილი

მარკეტინგის დირექტორი

ლევან გომშიაშვილი დაინიშნა სს საქართველოს ბანკის მარკეტინგის დირექტორად 2019 წლის მაისში. ბ-ნ გომშიაშვილს აქვს კარგი გამოცდილება მარკეტინგში. მან დაიწყო თავისი კარიერა საქართველოს რკინიგზაში, მის ფუნქციებში შედიოდა რეკლამირება და პროექტის მართვა. ბაკში მუშაობის დაწყებამდე ბ-ნი გომშიაშვილი იყო კრეატიული სააგენტოს HOLMES&WATSON -ის დამფუძნებელი, სადაც ის ასრულებდა ბანკინგის საკითხებში კლიენტებთან მუშაობას, ასევე მუშაობდა სხვა სექტორში. ბ-ნი გომშიაშვილი არის ასევე საგანმანათლებლო დაწესებულების თბილისის კომუნიკაციის სკოლის დამფუძნებელი, რომელიც ორიენტირებულია ExEd-ზე. ბ-ნი გომშიაშვილმა მიიღო მართვის მაგისტრის ხარისხი ედინბურგის უნივერსიტეტში.

- **ნუცა გოგილაშვილი**

კლიენტებთან მუშაობის გამოცდილების და ადამიანური რესურსების მართვის განყოფილების ხელმძღვანელი

ნუცა გოგილაშვილი დაინიშნა კლიენტებთან მუშაობის გამოცდილების და ადამიანური რესურსების მართვის განყოფილების ხელმძღვანელად 2019 წლის აგვისტოში. ქ-ნ გოგილაშვილს აქვს რვა წელზე მეტი ხნის გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების სფეროში, მათ შორის ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი პოზიცია როგორც ადგილობრივ, ასევე საერთაშორისო ორგანიზაციებში. მან დაიწყო ბანკში მუშაობა 2016 წლის მაისში და ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი პოზიცია, მათ შორის იყო კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის სტრატეგიული პროცესების ხელმძღვანელი 2016 წელს და იყო კლიენტებთან მუშაობის მართვის განყოფილების ხელმძღვანელი 2017 წლის იანვრიდან. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ის იყო თიბისის ბანკის სტრატეგიული დაგეგმვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების ხელმძღვანელი. ქ-მა გოგილაშვილმა მიიღო ფინანსებში მაგისტრის ხარისხი საფრანგეთში კასისის ბიზნეს სკოლიდან ლონდონში და ბაკალავრის ხარისხი ეკონომიკაში მოსკოვის საერთაშორისო ურთიერთობების სახელმწიფო ინსტიტუტში.

<u>დირექტორთა საბჭოს პასუხისმგებლობები</u>

ბანკის დირექტორთა საბჭო არის აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია ბანკის ყოველდღიურ მართვაზე (გარდა აქციონერთა საერთო კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის გამოყოფილი ფუნქციებისა) და ის შედგება გენერალური დირექტორისა და არანაკლებ სამი დირექტორისგან. ბანკის დირექტორთა საბჭო ანგარიშვალდებულია აქციონერთა და სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე, მის წევრებს თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს სამეთვალყურეო საბჭო. დირექტორთა საბჭოს ნებისმიერ წევრს უფლება აქვს, მოითხოვოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრისგან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის მოწვევა და იგი უფლებამოსილია, მიმართოს აღნიშნულ კრებას.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს ბანკის დირექტორთა საბჭოს თითოეული წევრის ანაზღაურების და დასაქმების სხვა პირობებს. ბანკის დირექტორთა საბჭოს გარკვეული დადგენილებები წინასწარ უნდა დაამტკიცოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ.

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც სამეთვალყურეო საბჭოსთან ერთად ანაწილებს პასუხისმგებლობას დირექტორთა საბჭოს წევრებს შორის. დირექტორთა საბჭოს პასუხისმგებლობა მოიცავს შემდეგს:

- ბანკის ყოველდღიური საქმიანობის განხორციელება;
- აქციონერთა საერთო კრებისა ან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომების დღის წესრიგის განხილვა, ყველა საჭირო ინფორმაციის მოპოვება, წინადადებების მომზადება და რეზოლუციების შედგენა;
- მომავალი წლის ბიზნეს გეგმის მომზადება და წარდგენა სამეთვალყურეო საბჭოზე დასამტკიცებლად (ასეთი ბიზნეს გეგმა უნდა შეიცავდეს ბიუჯეტს, მოგებისა და ზარალის პროგნოზირებას და ბანკის ინვესტიციების გეგმას);
- ბანკის ფულადი სახსრებისა და ფასეულობების დაკრედიტების, ანგარიშსწორების, დაფინანსების, ფულადი მომსახურებების, უსაფრთხოების, საბუღალტრო აღრიცხვისა და ანგარიშგების საკითხების განხილვა და შიდა კონტროლი;
- გადაწყვეტილებები ბანკის ფილიალებისა და სერვის ცენტრების ფუნქციონირების შესახებ, იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ფილიალის მენეჯერებმა და სერვის ცენტრების ხელმძღვანელებმა შეასრულონ თავიანთი ამოცანები და ფუნქციები;
- შიდა აუდიტის ან გარე ინსპექტირების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის და ფილიალის მენეჯერების და სერვის ცენტრების ხელმძღვანელების მიერ წარდგენილი ანგარიშების გადახედვა, და პარალელურად შესაბამისი გადაწყვეტილებების მიღება;
- GMS-სა და სამეთვალყურეო საბჭოზე მიღებული რეზოლუციების შესრულების უზრუნველყოფა;
- სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული პოლიტიკის, კანონქვემდებარე ნორმატიული და სხვა მარეგულირებელი დოკუმენტების შემუშავება და ასეთ პოლიტიკასთან, კანონქვემდებარე ნორმატიულ და მარეგულირებელ დოკუმენტებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა;
- კადრების დანიშვნის, გათავისუფლების, ტრენინგისა და ანაზღაურების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება;
- საჭიროების შემთხვევაში, საგანგებო საერთო კრების მოწვევა;
- ნებისმიერი სხვა საკითხი, რომელიც შეიძლება დაეკისროს დირექტორთა საბჭოს სამეთვალყურეო საბჭოს და / ან GMS-ის მიერ; და
- ბანკის წესდებისა და მოქმედი კანონების მიერ განსაზღვრული მოვალეობების შესრულება.

დირექტორთა საბჭოს შეუძლია შემდეგი საქმიანობის განხორციელება მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცების შემთხვევაში:

- სხვა კომპანიებში აქციების მოპოვება და განკარგვა, თუ ასეთი წილის / აქციების რაოდენობა აღემატება ამ კომპანიის საერთო კაპიტალის 50.0%-ს, ან ტრანზაქციის მოცულობა აღემატება ბანკის კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს, წინა კალენდარული თვის ბოლოს მდგომარეობით;
- უძრავი ქონების შეძენა, მასთან დაკავშირებული საკუთრების უფლების მოპოვება და გადაცემა, თუ ასეთი გარიგება ბანკის რუტინული ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებს სცილდება და ასეთი გარიგების მოცულობა აღემატება ბანკის კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს, წინა კალენდარული თვის ბოლოს მდგომარეობით;
- ფილიალების ჩამოყალიბება და ლიკვიდაცია;
- ინვესტიციების განხორციელება, რომელთა ნაწილობრივი ან საერთო თანხა აღემატება ბანკის კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს, წინა კალენდარული თვის ბოლოს მდგომარეობით;
- სესხის აღება, რომლის მოცულობაც აღემატება ბანკის კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს, წინა კალენდარული თვის ბოლოს მდგომარეობით;
- სავალო დაფინანსების უზრუნველყოფა, თუ ასეთი დაფინანსება რუტინული ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებს სცილდება;
- საბანკო საქმიანობის ახალი ტიპის დაწყება ან საბანკო საქმიანობის არსებული ტიპის შეწყვეტა ან შეჩერება;
- ბიზნესის სტრატეგიის ზოგადი პრინციპებისა და ბანკის ბიზნეს გეგმის მიღება და წლიური ბიუჯეტისა და გრძელვადიანი ვალდებულებების შემუშავება და დამტკიცება;
- ბანკის ხელმძღვანელობისთვის ანაზღაურების და / ან დამატებითი სარგებლის განსაზღვრა (გენერალური დირექტორი, დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრები და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ შერჩეული სხვა ხელმძღვანელი პირები);
- სავაჭრო წარმომადგენლების დანიშვნა და გათავისუფლება;
- ისეთი ხელშეკრულების ან კონტრაქტის დამტკიცება, რომლის მიხედვითაც ბანკის ხარჯები (ერთი ან რამდენიმე ტრანშით გადასახდელი) აღემატება ბანკის კაპიტალის ღირებულების 1.0%-ს, წინა კალენდარული თვის ბოლოს მდგომარეობით;
- შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების განსაზღვრა და დამტკიცება დაკრედიტების, ინვესტიციების, უცხოური ვალუტის, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის, აქტივების შეფასების, მათი კლასიფიკაციისა და ადეკვატური უზრუნველყოფის ირგვლივ;
- კრედიტებსა და დეპოზიტებზე გამოყენებული მინიმალური და მაქსიმალური საპროცენტო განაკვეთების განსაზღვრა და დამტკიცება;
- ბანკის აქციების გამოსყიდვა, რომლებიც გათვალისწინებულია შესაბამისი კანონებით, მათ შორის გამოსყიდული საკუთარი აქციები;
- მსესხებელთა ერთი ჯგუფისთვის 25.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის ყოველი კრედიტის შემთხვევაში, აუცილებელია სამეთვალყურეო საბჭოს დასტური; და
- სხვა საქმიანობა, რომელიც შეიძლება გათვალისწინებული იყოს არსებული კანონებით..

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც პასუხისმგებელია: (i) ბანკის სახელით დამოუკიდებლად მოქმედებაზე (სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი საჭირო თანხმობით); (ii) დირექტორთა საბჭოს სხდომების თავმჯდომარეობაზე, დირექტორთა საბჭოს, სამეთვალყურეო საბჭოსა და GMS-ის გადაწყვეტილებების განხორციელების ზედამხედველობაზე, სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობით დავალებების გადანაწილებაზე დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის, და ასევე, ბანკის სხვა მენეჯერებისთვის, და ამ მიზნით, შესაბამისი ბრძანებების, ინსტრუქციებისა და სხვა დირექტივების გამოშვება; (iii) სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ბანკის თანამშრომლების ანაზღაურებისა და პრემიების შესახებ რეკომენდაციების წარდგენა დასამტკიცებლად; (iv) თანამშრომლების დანიშვნა და გათავისუფლება, დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული თანამშრომლის დასაქმების გეგმის შესაბამისად; (v) ბანკის მიზნების მისაღწევად საჭირო ნებისმიერი სხვა საქმიანობის განხორციელება (გარდა იმათი, რომლებიც შედის აქციონერთა საერთო კრებისა ან სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციის ფარგლებში). გენერალურ დირექტორს შეუძლია თავისი პირდაპირი დავალებები გადასცეს დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრებს ან ბანკის შესაბამისი დეპარტამენტების ხელმძღვანელებს, თუ ეს მიზანშეწონილად მიაჩნია.

აქციების გამოსყიდვა

წლის განმავლობაში არც ბანკს და არც ჯგუფს არ შეუძენია სს „საქართველოს ბანკის აქციები.
Sanne Fiduciary Services Limited ("ნდობით აღჭურვილი მესაკუთრე") მოქმედებს, როგორც ნდობით აღჭურვილი მესაკუთრე სასესხო ინსტრუმენტებით ჯგუფის ხელმძღვანელი პირების საკომპენსაციო გადახდის გეგმასთან (EECP) დაკავშირებით. ჯგუფი შენატანებს ახორციელებს ნდობით აღჭურვილ მესაკუთრე კომპანიაში EECP -ის ფარგლებში გაცემულ კომპენსაციებთან დაკავშირებით. სს BGEO ჯგუფს სამართლებრივი ვალდებულება გააჩნია მოახდინოს კომპენსაციების ანგარიშსწორება. კომპენსაციის გაცემის დროს ბანკი მოქმედებს როგორც მშობელი და „დედა" კომპანიის აგენტი.

2019 წელს ჯგუფმა განსაზღვრა ნდობით აღჭურვილი მესაკუთრე კომპანიის დასაქმებულთა საკომპენსაციო გადახდებთან დაკავშირებით - Sanne Fiduciary Services Limited ("ნდობით აღჭურვილი მესაკუთრე"), რომელიც მოქმედებს, როგორც ნდობით აღჭურვილი მესაკუთრე სასესხო ინსტრუმენტებით ჯგუფის თანამშრომლების საკომპენსაციო გადახდის გეგმასთან დაკავშირებით (EECP).

2019 წელს, ჯგუფმა განახორციელა 51,302 ლარის ოდენობის შენატანი (2018: GEL 65,420, 2017: GEL 125,270) ჯგუფის შიდა შევსების სახით, აქციებზე დაფუძნებული კომპენსაციის სქემების საფუძველზე.

ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები და რისკების მართვა

ჯგუფის და ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები ცენტრალიზებულია და იმართება და კონტროლდება ბანკის და ჯგუფის საბიუჯეტო და ანგარიშგების დეპარტამენტის მიერ. თითოეულ შვილობილ კომპანიას ჰყავს განსაზღვრული ფინანსური ანგარიშგების ჯგუფი. მათი ფუნქცია და საქმიანობა კოორდინირებულია და კონტროლდება ჯგუფის ანგარიშგების გუნდის მიერ. პროცესის მთლიან მონიტორინგს ხელმძღვანელობას უწევს ჯგუფის მთავარი ფინანსური დირექტორი. ბანკის და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების მიზანია სრული წლიური და მოკლე შუალედური დამოუკიდებელი და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების მომზადება IFRS-ის და EU IFRS-ის შესაბამისად. 2007 წელს ჯგუფმა გამოუშვა ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების სახელმძღვანელო, რომელიც წარმოადგენს ინსტრუქციების და ნიმუშების ნაკრებს, სადაც განსაზღვრულია ძირითადი კომპონენტები, წესები, პროცედურები და ვადები ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასთან დაკავშირებით. სახელმძღვანელო მუდმივად ახლდება ჯგუფში ან ანგარიშების სტანდარტებში განხორციელებული ცვლილებების საფუძველზე.

ფინანსური ანგარიშგების პროცესი იწყება შვილობილი კომპანიის დონეზე. თითოეული შვილობილი კომპანიის საფინანსო განყოფილება ამზადებს შესაბამისი ფინანსური ანგარიშების სრულ პაკეტს, რომელიც შემდეგ გადაიხდება და მტკიცდება შვილობილი კომპანიის მთავარი ფინანსური დირექტორების მიერ.

შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშები და საინფორმაციო პაკეტები შემდგომ გაეგზავნება ჯგუფის საბიუჯეტო და ანგარიშგების ჯგუფს, რომელიც განიხილავს ანგარიშებს და მოახდენს მათ კონსოლიდირებას ჯგუფის და ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებებში. სრული კონსოლიდირებული ანგარიში გადახედილი და დამტკიცებული უნდა იქნას ჯგუფის და ბანკის მთავარი ფინანსური დირექტორის მიერ.

მთავარი ფინანსური დირექტორის მიერ დამტკიცების შემდეგ, ფინანსურ ანგარიშგებებს გადახედავს დირექტორთა საბჭო, აუდიტის კომიტეტი, სამეთვალყურეო საბჭო და გარე აუდიტორები.
ბანკის და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგებები დირექტორთა საბჭოს, აუდიტის კომიტეტის და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ ნებადართულია გამოსაცემად.

ბანკის და ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი რეგულარულად ახორციელებს ბანკის და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგებების და ანგარიშების გადახედვას და წარუდგენს მათ ფინანსურ დეპარტმენტს და ჯგუფის ანგარიშგების და საბიუჯეტო ჯგუფს შესწორების და გაუმჯობესების მიზნით.

დირექტორთა საბჭოს განცხადება

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია წლიური ანგარიშის და კონსოლიდირებული და ცალკე გამოყოფილი ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებაზე მოქმედი კანონმდებლობის და რეგულაციების შესაბამისად. მიგვაჩნია, რომ წლიური ანგარიში და კონსოლიდირებული და ცალკე გამოყოფილი ფინანსური ანგარიშგებები მთლიანობაში არის სამართლიანი, დაბალანსებული და გასაგები და აქციონერებს აძლევს საჭირო ინფორმაციას იმისთვის, რომ შეაფასონ ჯგუფის მდგომარეობა და საქმიანობის შედეგები, ბიზნეს მოდელი და სტრატეგია.

დირექტორთა საბჭოს დავალებით
არჩილ გაჩეჩილაძე
გენერალური დირექტორი
21 სექტემბერი 2020

დამატებითი ინფორმაცია

აბრივიატურები

ბანკი	სს საქართველოს ბანკი
საბჭო	საქართველოს ბანკის ჯგუფის ფიელსი დირექტორთა საბჭო
ჯგუფი	ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები
დირეტორები	საქართტველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოს დირექტორები
ანგარიში	სს საქართველოს ბანკის ხელმძღვანელობის ანგარიში
CFO ანუ მთავარი ფინანსური დირეტორი	ბანკის მთავარი ფინანსური დირექტორი
CRO ანუ მტავარი რისკის ოფიცერი	ბანკის მათვარი რისკის ოფიცერი
წესდეა	ბანკის წესდება
GMS	აქციონერთა საერთო კრება
IFRSs	საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტები
დირეტქორთა საბჭო/აღმსრულე ბელინ Board/აღმასრულე ბელი ორგანო	ბანკის ად ჯგუფის მმართველი საბჭო
სამეთვალყურეო საბჭო	ბანკისა და ჯგუფის სამეთვალყურეო საბჭო
უკუგება საკუთარ კაპიტალზე (ROAE)	მოგება პერიოდისთვის, რომელიც მიკუთვნებულია საქართევლოს ბანკის ჯგუფის აქციონერებს გაყოფილი ყოველთვიურ საშუალო საკუთარ კაპიტალზე მიკუთვნებული იმავე პერიოდში საქართევლოს ბანკის ჯგფის აქციონერებს

გლოსარიუმი

ალტერნატიული შესრულების ღონისძიებები (APMs) ამ წლიურ ანგარიშში, ხელმძღვანელობა იყენებს სხვადასხვა APM-ებს , რომელიც მათი აზრით იძლევა დამატებით სასარგებლო ინფორმაციას ჯგუფის ფინანსური საქმიანობის შესახებ. ეს APM-ები არ არის განსაზღვრული საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტებით, და ასევე შეიძელბა პირდაპირ შევადაროთ სხვა კომპანიებს, რომლებიც იყენებენ მსგავს ღონისძიებებს. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ ეს APM-ები საუკეთესოდ წარმოადგენს ჩვენს ფინანსურ საქმიანობას რადგან ეს ღონისძიებები გამოიყენება ხელმძვანელობის მიერ საიმისოდ რომ შეაფასონ ჩვენი საოპერაციო საქმიანობა და მიიღონ ყოველდღიური გადაწყვეტილებები.

საბაზისო შემოსავალი აქციაზე მოგება პერიოდისთვის, რომელიც იწყება ჯგუფის აქციონერებს მიკუთვნებული ოპერაციებიდან გაყოფილი იმავე პერიოდში ბრუნვაში გამოშვებული ცავულებრივი აქციების შეწონილ საშუალოზე;

ნეტო კაპტალი ერთ აქციაზე. ჯგუფის აქციონერებს მიკუთვნებული მთლიანი კაპიტალი გაყოფილი ამ პერიოდის ბოლოს ბრუნვაში არსებულ ჩვეულებრივი აქციებზე; სუფთა ბრუნვაში არსებული ჩვეულებრივი აქციები, ტოლია ამ პერიოდის ბოლოს ბრუნვაში არსებული მთალიანი აქციების რაოდენობის, გამოკლებული ამ პერიოდის ბოლოს არსებული სახაზინო აქციების რაოდენობა;

ფულადი ერთეულის ბაზა იცველბა მუდმივი სავალუტო კურსის გათვალისწინებით;

მოზიდული ფულადი სახსრების ღირებულება პერიოდის განმავლობაში საპროცენტო ხარჯები გაყოფილი პროცენტიანი ვალდებულებების ყოველთვიურ საშუალო მაჩვნებელზე;

საკრედიტო რისკის ღირებულება მოსალოდნელი ზარალი/ გაუფასურებით გამოწვეული ცვლილება კლიენტებზე გაცემულ კრედიტებთან და იმავე პერიოდში ფინანსურ ლიზინგიდან მისაღებ თანხებთან დაკავშირებით;

მოგება-ზარალის შეფარდება საოპერაციო ხარჯები გაყოფილი საოპერაციო შემოსავალზე;

გაყოფა საქართველოს ბანკის ჯგუფის ფიელსი მოიცავდა საბანკო ბიზნესს და საინვესტიციო ბიზნესს ჯგუფის გაყოფამდე 2018 წლის 29 მაისს. of Georgia Group PLC combined a Banking Business and an Investment Business prior to the Group Demerger on 29 May 2018, which resulted in the Investment Business's separation from the Group effective from 29 May 2018 (the "Demerger");

კლიენტებზე გაცემული კრედიტების თანხა ამ წლიური ანგარიშის საშუალებით წარმოდგენილია სუფთა საკრდიტო ზარალის რეზერვი კონტრაქტით შეთანხმებული დარიცხულ საპროცენტო შემოსავლზე;

პროცენტიანი ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტებისთვის, კლიენტის დებოზიტებსა და ობლიგაციებზე და გამოშვებულ სავალო ფასიან ქაღალდებზე გადასახდელი თანხები;

საპროცენტო შემოსავლის მომცემი აქტივები (ნაღდი ფულის გარდა) საკრედიტო ინსტიტუტებიდან, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან (კორპორატიული აქციების გარეშე) და კლიენტებზე გასაცემის სუფთა კრედიტებიდან და ფინანსური ლიზინგიდან მისაღები თანხები;

ლევერიჯი (times) მთლიანი ვალდებულებები გაყოფილი მთლიან კაპიტალზე;

ლიკვიდური აქტივები ფული და ფულის ეკვივალენტები, საკრედიტო ინსტიტუტებიდნ და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან მისაღები თანხები;

საერთო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი (LCR) მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (განსაზღვრული სებ-ის მიერ) გაყოფილი სუფტა გადინებულ თანხებზე მომდევნო 30 დრის განმავლობაში (განსაზღვრული სებ-ის მიერ);

კრედიტიდან შემოსავალი კლიენტებზე გაცემული კრედიტებიდან საპროცენტო შემოსავალი და ფინანსური ლიზინგიდან მისაღები თანხები გაყოფილი კლიენტებზე გაცემული კრედიტების და ფინანსური ლიზინგიდან მისღები თანხების ყოველთვიურ საშუალო მაჩვენებლზე;

სებ-ის ლიკვიდურობის კოეფიციენტი ყოველდრიური სასუალოლიკვიდური აქტივები (განსაზრვრული სებ-ის მიერ) თვის განმავლობაში გაყოფილი ყოველდღიურ საშუალო ვალდებულებებზე (განსაზღვრუი სებ-ის მიერ) თვის განმავლობაში;

სებ (Basel III) საბაზისო კაპიტალის 1-ლი რიგის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი საბაზისო კაპიტალის 1-ლი რიგის კაპიტალი გაყოფილი მთლიან რისკ-შეწონილ აქტივებზე, ორივე გაანგარიშებული საქართველოს ეროვნული ბანკის მითითებების შესაბამისად;

სებ (Basel III) 1-ლი რიგის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 1-ლი რიგის კაპიტალი გაყოფილი მთლიან რისკ-შეწონილ აქტივებზე, ორივე გაანგარიშებული საქართველოს ეროვნული ბანკის მითითებების შესაბამისად;

სებ (Basel III) სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი მთლიანი ნომინალური კაპიტალი გაყოფილი მთლიან რისკ-შეწონილ აქტივებზე, ორივე გაანგარიშებული საქართველოს ეროვნული ბანკის მითითებების შესაბამისად;

ბანკის სუფთა საპროცენტო მარჟა (NIM) საანგარიშო პერიოდის სუფთა საპროცენტო შემოსავალი გაყოფილია ყოველთვიურ საშუალო საპროცენტო და მათ შორი იმავე პერიოდში ნაღდი ფულით შემოსავალზე,

სუფთა კრედიტები წლიური ანგარიშის ყველა ნაწილში გარდა კონსოლიდირებული აუდიტური ფინანსური ანგარიშგებისა, სუფთა კრედიტები განსაზღვრულია როგორც კლიენტებზე გაცემული ნეტო კრედიტები და ფინანსური ლიზინგი დან მისაღები თანხები გამოკლებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის/გაუფასურების შედეგად ზარალი.

ვადაგადასული კრედიტის (NPLs) ძირ თანხებსა და კრედიტებზე პროცენტის 90 დრეზე მეტი ხნით გადამეტება და ნებიმიერი სხვა ხელმზღვანელობის მიერ შეფასებული პოტენციური ზარალი.

გადავადებული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის/გაუფასურების შედეგად კრედიტებზე და ფინანსური ლიზინგიდან შემოსავლების გაუფასურების რეზერვი გაყოფილი გადავადებულ კრედიტებზე

გადავადებული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი დარეგულირებულ უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებსი მიხედვით0)მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის/გაუფასურების შედეგად კრედიტებზე და ფინანსური ლიზინგიდან შემოსავლების გაუფასურების რეზერვი გაყოფილი გადავადებულ კრედიტებზე

მოცვის კოეფიციენტი (უზრუნველყოფის კორეტოტრბული დისკონტირებული ღირებულება) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის/ კრედიტის გაუფასურების ზარალის და ფინანსური ლიზინგის კომპენსაცია გაყოფილი გადავადებულ კრედიტებზე (უზრუნველყოფის დისკონტრირებული ღირებულება ემატება უკან კომპენსაციას მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალსა/გაუფასურების ზარალთან დაკავსირებით)

საოპერაციო ბერკეტი პროცენტული ცვლილება საოპერაციო შემოსავალში გამოკლებული საოპერაციო ხარჯებში პროცენტული ცვლილება;

შემოსავალი საშუალო მთლიან აქტივებზე (ROAA) მოგება პერიოდისთვის, გაყოფილი იმავე პერიოდისთვის მთლიან აქტივების ყოველთვიურ საშუალოზე;

მთლიან კაპიტალის საშუალოზე შემოსავალი (ROAE) მოგება პერიოდისთვის, რომელიც მიკუთვნებულია საქართველოს ბანკის ჯგუფის აქციონერებს, გაყოფილი იმავე პერიოდში საქართველოს ბანკის ჯგუფს მიკუთვნებული კაპიტალის საშუალო თვიურ მაჩვენებლზე ;

საქართველო
სანოტარო აქტი

ორიათასოცი წლის ოცდასამ სექტემბერს მე, ნოტარიუსი, ნინო მასხულია, რომლის სანოტარო ბიურო მდებარეობს მისამართზე: ქ.თბილისი, შალვა დადიანის ქუჩა №12, ვამოწმებ მთარგმნელის, ქალბატონი *მზია თულიანის* ხელმოწერის სინამდვილეს, ასორმოცდაორ გვერდზე, ერთ ცალად, რომელმაც ინგლისური ენიდან ქართულ ენაზე თარგმნა *სს „საქართველოს ბანკი“–ს აქციონერისა და სამეთვალყურეო საბჭოს სახელზე, შპს „იუაის“ სახელით, ბატონი ოლეგ იუშენკოვის მიერ 2020 წლის 21 სექტემბერს ხელმოწერილი ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე–7 მუხლის მე–10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში; სს „საქართველოს ბანკი“–ს მმართველობის ანგარიშგება 2019, ხელმოწერილი დირექტორთა საბჭოს დავალებით, გენერალური დირექტორის, ბატონი არჩილ გაჩეჩილაძის მიერ 2020 წლის 21 სექტემბერს.*

ქალბატონი მზია თულიანი, დაბადებული 1952 წლის 17 აპრილს თბილისში, პირადი №01009023304, რეგისტრირებული ქ.თბილისში, ო.დგებუაძის ქუჩა N1, ბინა 236, პროფესიით არის ინგლისური ენის სპეციალისტი, რაც დასტურდება, ილია ჭავჭავაძის სახელობის თბილისის უცხო ენათა სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის მიერ 1974 წლის 17 ივლისს გაცემული დიპლომით Я N176788.

მთარგმნელი გაფრთხილებულია იმ პასუხისმგებლობის შესახებ, რომელიც მოჰყვება არაზუსტ თარგმანს.

გადახდილია 337,12 ლარი - აქედან: საზღაური 284,00 ლარი ხელმოწერის ნამდვილობის დამოწმებისათვის, „სანოტარო მოქმედებათა შესრულებისათვის საზღაურისა და საქართველოს ნოტარიუსთა პალატისთვის დადგენილი საფასურის ოდენობის, მათი გადახდევინების წესისა და მომსახურების ვადების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 29 დეკემბრის N507 დადგენილების 31.3. მუხლის საფუძველზე, 2,00 ლარი რეგისტრაციის საზღაური, ამავე დადგენილების 39-ე მუხლის საფუძველზე, ხოლო 51,12 ლარი დღგ, თანახმად საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 169-ე მუხლისა.

ნოტარიუსი: ნინო მასხულია

სანოტარო მოქმედების რეგისტრაციის ნომერი	N200745878
სანოტარო მოქმედების რეგისტრაციის თარიღი	23.09.2020 წ
სანოტარო მოქმედების დასახელება	დოკუმენტის თარგმანზე დიპლომირებული მთარგმნელის ხელმოწერის დამოწმება
ნოტარიუსი	ნინო მასხულია
სანოტარო ბიუროს მისამართი	ქ.თბილისი, შალვა დადიანის ქუჩა N12.
სანოტარო ბიუროს ტელეფონი	2997150
სანოტარო მოქმედების ინდივიდუალური ნომერი	35076458684820

სანოტარო მოქმედებისა და სანოტარო აქტის შესახებ ინფორმაციის (მისი შექმნის, შეცვლის და/ან გაუქმების შესახებ) მიღება–გადამოწმება შეგიძლიათ საქართველოს ნოტარიუსთა პალატის ვებ–გვერდზე: www.notary.ge ასევე შეგიძლიათ დარეკოთ ტელეფონზე: +995(32) 2 66 19 18

Report in accordance with the requirements of Article 7, paragraph 10 of the Georgian Law on Accounting, Reporting and Auditing

To the Shareholders and Supervisory Board of JSC Bank of Georgia

We expressed an unmodified audit opinion on the audited consolidated financial statements of JSC Bank of Georgia and its subsidiaries in our report dated 4 March 2020. The audited financial statements do not reflect the effects of events that occurred subsequent to the date our report on the audited financial statements. The effect of events described in the Management report that occurred after the date of our auditor's report on the audited financial statements were not audited by us.

In our opinion, based on the work undertaken in the course of the audit:

- The information given in the Management report for the financial year for which the financial statements are prepared is consistent with the consolidated financial statements; and
- The Management report includes the information required by the Article 7 of the Georgian Law on Accounting, Reporting and Auditing and complies with respective regulatory normative acts.

Oleg Youshenkov,

On behalf of EY LLC

Tbilisi, Georgia

21 September 2020

JSC BANK OF GEORGIA

HELPING PEOPLE ACHIEVE MORE OF THEIR POTENTIAL

Management Report 2019

INTRODUCTION 2

About Us 3
Ownership 3
Group Structure 4
Recent Developments 5

OVERVIEW 8

Financial Highlights 9
Operating Highlights 11
At a Glance 12
Retail Banking 13

STRATEGY 16

Market and Industry Overview 16
Business Model and Strategy 23
Delivering on Our Strategy 24
Retail Banking 26
Corporate and Investment Banking 35
Digital Banking Experience 37
Customer Experience Management with Medallia 39
Efficiency in Processes 40
Superior Access to Funding 43
Key Performance Indicators 45
Risk Management 50
Principal Risks and Uncertainties 64
Resources and Responsibilities 72

PERFORMANCE 88

Overview of Financial Results 88

GOVERNANCE 95

Corporate Governance Framework 96
Shareholder Engagement and Functions of GMS 96
Supervisory Board, the Committees and interaction with the BoGG Board 99
Management Board and Management Team 111
Share buybacks 115
Financial reporting procedures and risk management 116
Management Board statement 116

ADDITIONAL INFORMATION 117

Abbreviations 118
Glossary 119

Introduction

About Us

JSC Bank of Georgia (the "Bank") was established on 21 October 1994 as a joint stock company ("JSC") under the laws of Georgia. The Bank and its subsidiaries make up a group of companies (the "Group").

The Group comprises: a) retail banking, and b) corporate banking and wealth management operations in Georgia, and c) banking operations in Belarus ("BNB"). Among the ancillary business lines is leasing. JSC Bank of Georgia, the leading universal bank in Georgia, is the core entity of the Group. In the medium to long-term the Group targets to benefit from superior growth of the Georgian economy through both its retail banking and corporate and investment banking services, and aims to deliver on its strategy, which is based on at least 20% Return on Average Equity (ROAE) and c.15% growth of its loan book.

At 31 December 2019 the Bank had 272 operating outlets in all major cities of Georgia. The Bank's registered legal address is 29a Gagarini Street, Tbilisi 0160, Georgia.

Ownership

As at 31 December 2019, the principal shareholder of the Bank was JSC BGEO Group, owning 79.78% of the Bank's shares, while 19.78% of the shares were owned by Bank of Georgia Group plc. The remaining 0.44% of the shares are owned by up to a 1000 different individuals on the Georgian Stock Exchange.

Before 29 May 2018 JSC BGEO Group was fully owned by BGEO Group plc a public limited liability company incorporated in England and Wales and represented the ultimate parent company of the Bank. The shares of BGEO Group plc were admitted to the premium listing segment of the Official List of the UK Listing Authority and admitted to trading on the London Stock Exchange plc's Main Market for listed securities, effective 28 February 2012.

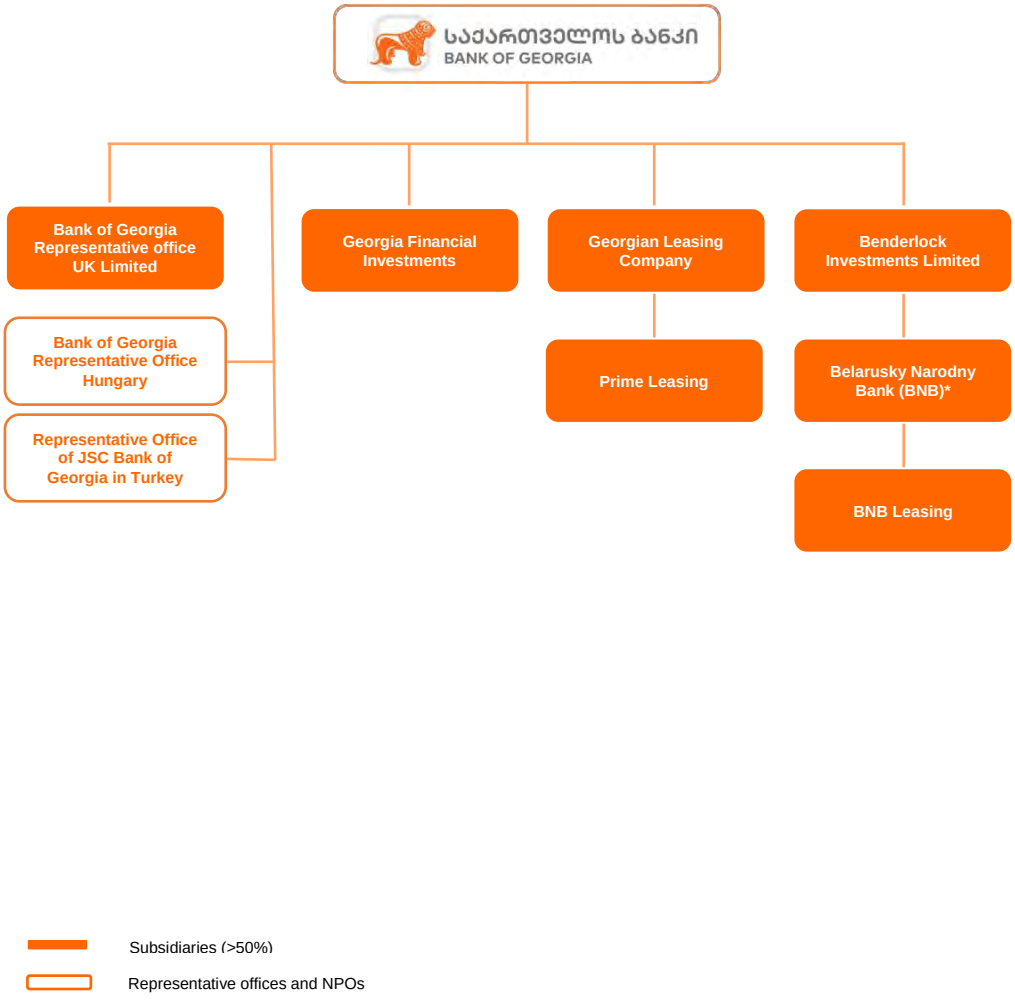
On 3 July 2017, BGEO Group plc announced its intention to demerge into a London-listed banking business, Bank of Georgia Group plc, and a London-listed investment business, Georgia Capital plc, by the end of the first half of 2018. The demerger was completed on 29 May 2018 and as a result, Bank of Georgia Group plc became the 100% shareholder of JSC BGEO Group through BGEO Group Limited (see below), and ultimate shareholder of the Bank.

As at 31 December 2019, BGEO Group plc is delisted and transformed into BGEO Group Limited, a limited liability company incorporated in England, whilst two demerged entities: Bank of Georgia Group plc (admitted to premium listing segment of the Official List of the UK Listing Authority and to trading on the London Stock Exchange plc under ticker "BGEO") and Georgia Capital plc (admitted to premium listing segment of the Official List of the UK Listing Authority and to trading on the London Stock Exchange plc under ticker "CGEO") continue their operation as independent London-listed companies.

Shareholder	***31 December 2019***	***31 December 2018***	***31 December 2017***
JSC BGEO Group	79.78%	79.78%	99.55%
Bank of Georgia Group PLC	19.78%	19.78%	-
Others	0.44%	0.44%	0.45%
Total	**100.00%**	**100.00%**	**100.00%**

Group Structure

JSC Bank of Georgia and its subsidiaries make up a group of companies where the primary business activities include providing banking services to corporate and individual customers. As at 31 December 2019, the principal holdings were as follows:

** 49.99% of BNB owned by JSC Bank of Georgia 49.99% by Benderlock Investments Limited*

Apart from the commercial legal entities provided in the above scheme, the Bank is also the founder and major contributor to "Tree of Life Foundation, a non-profit, non-commercial legal entity established under the laws of Georgia.

Recent Developments

As a result of the global pandemic in relation to COVID-19, the Bank has introduced a number of resilience protocols and a comprehensive Business Continuity Plan (the "**BCP**") aimed at curbing the spread of COVID-19 in Georgia, mitigating the negative impact on business and the community and at complying with regulation and guidance of Georgian governmental institutions. The Bank started developing the BCP at the end of January 2020, such that all of its operations would be successfully adapted to the new operating environment, while establishing the health and safety of all staff and customers as the number one priority. The BCP was focused on three main pillars: Operating continuity and efficiency (employees, customers and community), capital, and liquidity and funding positions

Operating continuity and efficiency. The Bank has put in place a number of initiatives in order to reduce physical interaction and prevent the spread of coronavirus, whilst maintaining the full banking capability required to support and assist its customers.

Safety measures

- The Bank's main branches remained open with additional security measures introduced as discussed below. The Bank reduced the physical presence of bankers in the Bank's service centres. Two-week shifts have been introduced in front offices and other service areas throughout the business, to ensure ongoing availability of team members.
- Banking services, where possible, were conducted exclusively via call centres, which were operating remotely, with employees working from home with significantly increased capacity since March 2020.
- A three-month grace period on principal and interest payments has been introduced on all retail loans in order to significantly reduce the requirement for customers to physically visit Bank branches
- The Bank has further increased focus on its digitalisation strategy and introduced various initiatives to incentivise the transfer of customers' activity to digital channels
- In the Bank's back office environments, the majority of staff were working from home
- Additional safety measures have been introduced in the Bank's locations. Glass barriers have been installed for teller/operators to ensure secure interaction with customers; all employees are required to wear gloves and face masks and are equipped with hand sanitisers. The Bank's premises, as well as ATMs and self-service terminals, are sanitised twice a day, and all employees and customers entering the Bank premises have to undergo mandatory body temperature checks. Maximum of three customers are allowed to enter the branch at the same time. Cash center is split in two locations and operating in two-week shifts, where employees have to follow even stricter protocols and procedures in order to minimise the infection risk due to direct interaction with cash.

Support to customers and community

- All retail clients have been given the opportunity to defer applicable loan principal and interest payments for three months
- Corporate customers and all legal entities operating in the tourism industry have been given an immediate loan restructuring opportunity. Specific sectors include the hotels, as well as restaurants, travel agencies, and passenger transportation companies, amongst others
- In order to ensure uninterrupted secure service for customers and incentivise the use of remote channels, the Bank has temporarily removed fees for transactions executed through its internet and mobile banking platforms for a three month period. Furthermore, in collaboration with mobile service providers in Georgia, Bank of Georgia ensures full access to the mBank, even in the offline mode, without an internet connection. Finally, the Bank launched a nationwide educational campaign with informative and instructive videos (more than 100 pieces of educational content), which help people to get familiar with and learn easily how to use the mBank application
- The Bank financed and donated 20,000 laboratory tests of COVID-19, 10 respirators, 50,000 face masks and 60,000 gloves to the Ministry of Health of Georgia to support the battle to prevent the virus spread.

The Government anti-crisis stimulus plan. The Government announced a series of support measures designed to mitigate the negative economic impact of COVID-19. The Government's revised 2020 budget document was approved by Parliament in June 2020. The revised budget incorporates the fiscal parameters agreed with the IMF, US$1.5 billion in donor funding and fiscal stimulus measures for businesses and households affected by the coronavirus pandemic. Business support is at 3.8% of GDP and social assistance is at 2.7% of GDP in 2020 revised budget document.

Support to business | 2020 Budget. Support package for businesses amounts to GEL 1.889 billion, or 3.8% of GDP, and incorporates:

- GEL 330 million for credit-guarantee scheme
- GEL 600 million for local currency liquidity resources allocation to commercial banks
- GEL 180 million for support to agriculture sector, and construction sector, including interest rate subsidies on mortgage loans
- GEL 115 million for support to tourism sector, including subsidies on loan interest payments and exemption of property tax payments for hotels
- GEL 45 million for subsidies on flights and quarantine services support
- GEL 600 million additional VAT refund for businesses
- GEL 20 million for various support measures
- With the support of local banks, legal entities were given the opportunity of loan restructuring

Support to Individuals | 2020 Budget. Social assistance package for individuals amounts to GEL 1.375 billion, or 2.7% of GDP, and comprises: coverage of healthcare-related costs in respect of COVID-19; healthcare system preparedness improvement; one-off compensation for self-employed persons who lost their jobs; six-month compensation for private sector employees who lost their jobs; income tax relief to businesses who retain workers for six months; six-month compensation for vulnerable and large families, as well as adults and children with disabilities; subsidies for three-month utility bill payments.

International support. Georgian authorities have mobilised US$3.0 billion financing from the International Monetary Fund (the "IMF") and other international partners (US, EU, World Bank, KFW, AFD, EBRD, EIB, ADB, etc.) to respond effectively to the COVID-19 pandemic associated economic crisis. Of this funding, US$1.5 billion is earmarked for the public sector and US$1.5 billion for the private sector. The IMF's financing is c.US$400 million, of which US$200 million was already disbursed to the budget.

In March 2020, NBG introduced an updated Supervisory Plan for the banking sector with immediate effect, aimed at alleviating the negative financial and economic challenges created by the global COVID-19 pandemic. The measures were mainly focused on capital adequacy and liquidity initiatives that allow banks to use existing regulatory capital buffers to support customers in the current financially stressed circumstances, to continue normal business activities as far as possible, and to support the economy through ongoing lending operations.

Capital adequacy initiatives

- Combined buffer - the conservation buffer requirement of 2.5% of risk-weighted assets has been reduced to 0% indefinitely
- Pillar 2 requirements:
  - Currency induced credit risk buffer (CICR) requirement reduced by 2/3rds indefinitely
  - The phase-in of additional credit portfolio concentration risk buffer (HHI) and net GRAPE buffer requirements on Common Equity Tier 1 (CET1) and Tier 1 capital, planned at the end of March 2020, has been postponed indefinitely
  - The possibility of fully or partially releasing the remaining requirements of Pillar 2 buffers (HHI, CICR, net GRAPE), if necessary, remains open
- During the period the banks are allowed to partially or fully use the Pillar 2 and conservation buffers, the banks are restricted to make capital distribution in any form.

General loan loss provisioning relating to COVID-19. NBG requested the Georgian banks to create general provisions under the local accounting basis in the first quarter of 2020; this accounting basis is that used for calculation of capital adequacy ratios. The specific quantum of the provision reflects the NBG's current expectation of estimated credit losses on the lending book of the banking system for the entire economic cycle, given current economic expectations. The NBG considers the banking system capital ratios to be sufficiently in excess of the expected minimum capital requirements, to be able to absorb this upfront general provision, whilst maintaining sufficiently comfortable buffers over the required minimum capital ratios.

Liquidity initiatives

- Liquidity coverage ratio (LCR) requirements (for local and foreign currency, as well as total requirement) may be revisited and reduced, if necessary. On 1 May 2020, NBG temporarily cancelled the 75% LCR requirement for local currency for a one-year period, or until further communicated by NBG
- Mandatory reserve requirements may be revisited and reduced, if necessary
- The eligibility criteria for repo-eligible securities has already been extended by NBG and may be revisited further, if necessary, to support GEL liquidity

Bank of Georgia's capital adequacy ratios, funding and liquidity positions have been strong, and remain comfortably above the Bank's minimum regulatory requirements. As of 30 June 2020, the Bank's liquidity coverage ratio stood at 135.4% and net stable funding ratio at 136.6%, compared to the 100% minimum required level. The CET1, Tier 1 and total capital adequacy ratios were 9.9%, 12.0% and 17.4%, respectively, comfortably in excess of the respective minimum required levels of 6.9%, 8.7% and 13.3%.

The NBG considers the Bank's capital ratios to be sufficiently in excess of the expected minimum capital requirements, to be able to absorb this upfront general provision whilst maintaining a sufficiently comfortable buffer over the required minimum capital ratios. This is supported by the Bank's recent track record of strong profitability, and capacity to generate high levels of internal capital.

In addition, on 2 April 2020, the Bank drew-down the second tranche of the US$107 million subordinated syndicated loan facility signed in December, 2019, in the amount of US$55 million. The Bank received the NBG's approval on classification of the facility as a Bank Tier 2 capital instrument under the Basel III regulation since April, 2020 and this further improved the overall capitalisation of the Bank.

Impact of COVID-19 global pandemic on financial results and economy. From a macroeconomic perspective, there was clearly a significant negative impact in all areas of the economy, resulting in a reduction of economic activity in April and May of 2020 on the back of the lockdown restrictions put in force. However, the Government's immediate and successful response to the evolving COVID-19 pandemic enabled the domestic economy to reopen much faster than any other economy in the region, and we already saw a rebound in economic activity in June, after the release of restrictions and reopening of domestic tourism throughout the country. This was further followed by the announcement of the Government's anti-crisis stimulus plan, which includes a social assistance package for individuals, as well as tax exemptions and various funding mechanisms for businesses, and stimulus plans for various sectors of economy.

Local currency funding has experienced a significant pressure, resulting in an increase in interest rates in April and May 2020, however, this impact was subsequently stabilised to more normal levels as a result of the new local currency funding instruments introduced by the National Bank of Georgia (the "NBG") to the market in order to support the GEL liquidity.

We are now experiencing a better than expected recovery in business activity, improving significantly in many key economic areas to close to pre-COVID-19 levels: remittances improved in May 2020 and grew significantly by 17.8% y-o-y in June 2020; consumer demand improved in June 2020 based on banking card payment activities; and VAT turnover statistics (down 32.8% y-o-y in April 2020, down 22.2% y-o-y in May 2020, and down 6.2% y-o-y in June 2020) also demonstrated a recovery in business activity, mostly in trade, construction, real estate and manufacturing sectors.

During the second quarter of 2020, the Georgian Lari has performed very well and appreciated by 7.0% against the US Dollar, mostly supported by the NBG's interventions, external funding support and strong remittance flows. There has been some careful reopening of international borders, but we do not expect to see any significant levels of international tourism during the remainder of 2020. As a result, we now expect to see the Georgian economy contract by 5.1% during 2020, followed by the GDP growth of c.5.0-5.5% in 2021, based on the estimates of our brokerage and investment arm, Galt and Taggart.

The second quarter of 2020 results have been significantly impacted by the environment in which we operate and the measures we have put in place to manage the crisis. The largest impact was felt in the Retail Banking business, which was impacted by the slow-down of economic activity on the back of the Government's lock-down restrictions, temporary closure of the express branches (mostly re-opened in June), temporary removal of fees on transactions through digital channels, slower lending activity, three-months grace periods on loans, more expensive local currency funding, among others.

- Net fee and commission income was down only 9.9% y-o-y in June 2020 following bigger decreases of 42.5% y-o-y in April, and 21.2% in May. This demonstrates strong recovery dynamics in our fee income generation since May, on the back of improved remittances in May and June, increased consumer demand in June as measured by banking card payment activities, and the recovery in VAT turnover statistics of local business
- Client deposits increased significantly by 6.9% during the quarter (the growth on a constant-currency basis was 11.9% q-o-q), which demonstrates that the immediate outflow of customer funds in March 2020, was a temporary response to the COVID-19 outbreak shock, which quickly stabilised.

Overview

Financial Highlights

Continued strong momentum reflected in 2019 financial results in the new base year, on the back of the significant changes in the regulatory environment

Operating income
(GEL million)

1,072.2

+8.1% y-o-y

2017	860.7
2018	991.7
2019	1,072.2

Cost of credit risk ratio

0.8%

-90 bps y-o-y

2017	2.3%
2018	1.7%
2019	0.8%

Cost to income ratio (adjusted)[1]

36.0%

+0 bps y-o-y

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	36.0%

Cost to income ratio (reported)

37.2%

+120 bps y-o-y

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	37.2%

Profit adjusted for one-offs[2]
(GEL million)

527.1

+27.0% y-o-y

2017	338.9
2018	415.1
2019	527.1

Profit (reported)

512.9

+49.3% y-o-y

2017	338.9
2018	343.5
2019	512.9

Return on average equity (ROAE) (adjusted)[2]

27.8%

+150 bps y-o-y

2017	24.4%
2018	26.3%
2019	27.8%

Return on average equity (ROAE) (reported)

27.0%

+520 bps y-o-y

2017	24.4%
2018	21.8%
2019	27.0%

[1] The 2019 cost to income ratio adjusted for GEL 12.4mln one-off employee costs (gross of income tax) related to termination benefits of the former executive management.

[2] The 2019 income statement adjusted profit excludes GEL 14.2mln one-off employee costs (net of income tax) related to former CEO and executive management termination benefits. The amount comprises GEL 12.4mln (gross of income tax) excluded from salaries and other employee benefits and GEL 4.0mln (gross of income tax) excluded from non-recurring items. The 2018 income statement adjusted profit excludes GEL 3.9mln one-off employee costs (net-off income tax) related to the former CEO termination benefits, and 67.7mln demerger-related expenses (net of income tax) and one-off impact of re-measurement of deferred tax balances. 2019 and 2018 ROAE have been adjusted accordingly.

Net loans[3]
(GEL million)

11,766.8

2017	7,510.9
2018	9,229.3
2019	11,766.8

+27.5% y-o-y

Client deposits
(GEL million)

10,136.7

2017	7,123.9
2018	8,196.6
2019	10,136.7

+23.7% y-o-y

Basic earnings per share
(GEL)

18.33

2017	12.18
2018	12.35
2019	18.33

+48.4% y-o-y

Tier 1 capital adequacy ratio (NBG, Basel III)

13.6%

2017	12.4%
2018	12.2%
2019	13.6%

+140 bps y-o-y

[3] Throughout the Management Accounts Report, the gross loans to customers and respective allowance for impairment are presented net of expected credit loss (ECL) on contractually accrued interest income. These do not have an effect on the net loans to customers balance. Management believes that netted-off balances provide the best representation of the Group's loan portfolio position.

Operating Highlights

2019 operating highlights reflect the expanding footprint of the Bank

Number of Retail Banking clients

2.5 MLN

+4.1% **(over 2018)**

Banking branches

272

-4 **(over 2018)**

Number of cards

2.1 MLN

-1.5% **(over 2018)**

Express Pay terminals

3,217

+102 **(over 2018)**

POS terminals

21,869

+4,999 **(over 2018)**

ATMs

933

+57 **(over 2018)**

Number of mBank transactions

35.9 MLN

+129.2% **(over 2018)**

Transactions through digital channels (%)

93.2%

+1.1 ppts **(over 2018)**

At a Glance

Retail Banking

Client-centric and solutions-based multi-brand strategy for more than 2.5 million clients

We are the leading retail banking player in Georgia, serving more than 2.5 million customers through the widest network of 267 retail branches, 933 ATMs and 3,217 Express Pay (self-service) terminals, a sales force of more than 3,200 people, along with our diverse products and services. Our Retail Banking business (RB), the prominent component of our business, runs a client-centric and solutions-based increasingly digital multi-brand strategy, which reaches the entire spectrum of retail customers through three well-established and recognised brands:

Express
designed to service emerging retail customers with minimal incremental operational costs through cost-efficient distance channels, such as our Express Pay terminals, internet and mobile banking, and technology-intensive Express branches.

Bank of Georgia
providing long-established traditional banking services to our mass retail clients.

SOLO
targeting mass affluent customers and providing a unique blend of banking and lifestyle products and services.

MSME
Bank of Georgia serves micro, small and medium size enterprises (MSME) through two respectively dedicated segments under the Retail Banking business. By the end of 2019, our MSME client base grew to 220,603 customers.

Gross loan book
(GEL billion)

7.5

+18.0% y-o-y

Market share[4]

38.8%

Client deposits
(GEL billion)

5.7

+31.7% y-o-y

Market share[4]

40.3%

[4] Market shares by loans and by deposits to individuals, respectively, based on standalone accounts of the banks published by the National Bank of Georgia as at 31 December 2019.

Corporate and Investment Banking

Integrated solutions for our Corporate and Investment Banking (CIB) clients

The Bank is a leading corporate lender in the country with deep sector knowledge and local expertise. Our corporate banking business is characterised by flexibility in meeting our corporate clients' individual needs and offers one of the most comprehensive range of products and services in the country. We are proud to accommodate c.2,700 businesses in Georgia and play our part in developing various sectors of the economy such as trade, energy, industry and tourism, among others. Corporate banking additionally serves as a leading trade finance business in Georgia and provides leasing services through the Bank's wholly owned subsidiary, Georgian Leasing Company (GLC).

CIB organises quarterly industry series for its clients, where Galt & Taggart presents the industry trends and the most recent research findings. Our aim here is to share our knowledge and most up-to-date data with our clients, so that they have a full-spectre view of the country's economic sectors and investment potential.

We think of the Group's CIB as one of the most attractive employers for the best talent in the country. Ability to work on corporate finance and strategic topics with the diverse set of large corporates in the country excites our long-standing, as well as young talent, who choose to pursue careers at the Group companies.

This multifaceted financial services, coupled with relentless focus on providing the best-in-class services to our clients, makes us a universal bank of choice and top-of-mind adviser for Georgian corporates.

Gross loan book[5]
(GEL billion)

3.7

+42.5% y-o-y

Market share[6]

31.0%

Client deposits [5]
(GEL billion)

3.8

+10.1% y-o-y

Market [6]

30.9%

[5] Includes Wealth Management gross loans and client deposits, respectively.
[6] Market shares by loans and by deposits to legal entities, respectively, based on standalone accounts of the banks published by the National Bank of Georgia as at 31 December 2019.

Wealth Management

We are an established leader of investment management services in Georgia

Bank of Georgia has been active in asset and wealth management since 2005. Accommodating 1,557 local and international clients from 77 countries worldwide, our Wealth Management (WM) business provides private banking services to high-net worth individual clients and offers investment management products internationally through representative offices and subsidiaries in Eastern Europe, the Middle East and the UK. Our superior service, along with local economic stability, business-friendly environment, and favourable tax regime in Georgia, provides our clients with the unique opportunity to invest in Georgia. Many foreign customers find this proposition very attractive. The Bank believes that its Wealth Management franchise can benefit by focusing on the distribution of local debt.

Since 2017, we have hosted or sponsored regional conferences of Wealth Management in Tbilisi and abroad. The events are aimed at introducing Georgia as a regional hub for private banking services. The prospects and challenges of making Georgia a regional banking centre are discussed within the framework of the conferences, including the investment climate in Georgia, as well as the country's economy and banking sector. We plan to continue to actively support regional events in the future.

In January 2019, Bank of Georgia opened a new office in the centre of Tbilisi, which is dedicated to serve our Wealth Management clients.

WM AUM
(GEL billion)

1.5

Number of customers

1,557

Number of countries

77

BNB

Well-capitalised SME bank in Belarus

JSC Belarusky Narodny Bank (BNB) offers individual and business banking services to SMEs and middle-income retail banking customers in Belarus. Established in 1992, BNB was one of the first privately owned commercial banks in Belarus. BNB targets wider retail penetration through digital channels in Belarus.

Strategy

Market and Industry Overview

Global top-reformer

Georgia is an open and resilient emerging market. Macroeconomic performance has been positive over the last decade, with growth higher than in most peers, improved external balance, increased foreign reserves, well-managed fiscal deficit, and a stable banking sector despite currency depreciation. The comprehensive reforms that the country undergoes support the economy to realise its potential by fully integrating into the global economy.

Ease of Doing Business Index ranks Georgia in 2020

2nd

In starting a business

7th

In protecting minority investors

5th

In registering property

7th

Overall ranking

Georgia is the highest ranked economy in Europe and Central Asia region

Source: World Bank Doing Business

Economic Freedom Index ranked Georgia in 2020

12th

Georgia is ranked 6th among 45 countries in the Europe region,and its overall score is well above the regional and world averages

Source: Heritage Foundation

Corruption Perceptions Index in 2019

44th

Georgia leads the Eastern Europe and Central Asia region

Source: Transparency International 2019

Reforms-driven success

Georgia maintains a reputation of a top-reformer globally for its performance in governance and pro-business reforms. As a result, macroeconomic performance in Georgia has been positive over the last decade with growth higher than in most peers, improved external balance, well-managed fiscal deficit, and a stable banking sector, despite exchange rate depreciation.

After sluggish growth in 2015-2016 due to regional slowdown, growth picked up and external balance strengthened. Growth accelerated further at an estimated 5.1% in 2019, despite Russia's direct flight ban. Being an open economy, Georgia is not immune from external shocks, however, its diversified economic base and diversified economic linkages minimise potential negative impact from any particular partner country.

The Economic Liberty Act, effective since January 2014, ensures the continuation of a credible fiscal and monetary framework for Georgia, by capping fiscal deficit at 3% of gross domestic product (GDP) and public debt at 60% of GDP. The Economic Liberty Act also requires the approval of the electorates through a nationwide referendum for imposing new taxes and raising existing tax rates, subject to certain exceptions.

Georgia has one of the world's friendliest tax regimes, having removed a number of taxes, from 21 in 2004 to just six currently. The tax burden has been reduced and further tax incentives of recent years include the application of corporate income tax only on distributed profits since 2017, and a five-fold tax rate cut for small businesses starting from 2018.

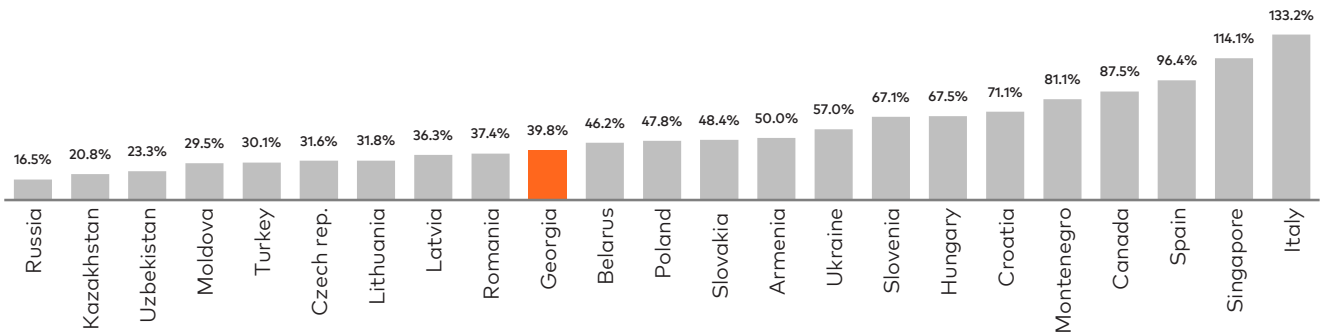
Georgia is pro-Western oriented, keeps close ties with the International Financial Institutions (IFIs) and open trade policies. In June 2014, Georgia signed an Association Agreement and related Deep and Comprehensive Free Trade Agreement (DCFTA) with the EU. Visa-free travel to the EU, granted to Georgian passport-holders in March 2017, is another major success for Georgian foreign policy. While remaining committed to EU integration, Georgia has also managed to stabilise its relations with Russia, as the latter lifted its embargo on Georgian products in 2013. Moreover, Georgia-China economic ties are increasing, and a free trade agreement signed in 2017 is expected to further expand the Chinese market for Georgia's exports. Georgia is participating in China's Belt and Road Initiative, which will also have positive spillovers on the Georgian economy and the region overall.

The country's ongoing programme with the IMF is seen to support the country in reducing economic vulnerabilities and promoting economic growth. The largest credit rating agencies (Moody's, Fitch Ratings and S&P Global Ratings) acknowledge the country's economic and institutional strength, and resilience to global shocks. This was reflected in Georgia's one-notch rating upgrade to BB from BB- from Fitch Ratings in February 2019, and from S&P Global Ratings in October 2019. The Government's emphasis is on increasing capital expenditure as well as spending on education to enhance the potential growth, while keeping fiscal deficit low.

National Bank of Georgia (NBG) aims to reduce external vulnerabilities by reducing dollarisation in the economy and supporting capital market development.

Introduction of pension reform since 2019 encourages the mobilisation of savings for investment to support medium-term growth and provide a further safety net for the elderly.

Gross Government Debt (as a % of GDP), 2019

Source: IMF, GeosTat, MOF

Regional economic hub

Georgia is well-positioned to become a regional economic hub with its business-friendly environment, developed infrastructure, stable energy supply, flexible labour legislation, sound banking sector, strategic geography and a Government committed to making structural improvements in the economy.

Georgia is a natural transport and logistics hub, connecting important regions and a market of 2.8 billion customers without customs duties. Georgia is located between land-locked energy-rich countries in the East, and European markets in the West. The Government's ongoing infrastructure investments and increased spending on roads, energy, tourism and municipal infrastructure will also reinforce the potential.

Georgia is a regional energy corridor that accounts for approximately 1.6% of the world's oil and gas supply transit volumes. Georgia's existing free trade deals (with the EU, CIS, EFTA, Turkey, China, Hong Kong, and ongoing negotiations with India), enable it to access a market of 2.8 billion customers. These are expected to further strengthen Georgia's positioning as a platform to trade with, produce for, and service regional markets.

Georgia is already an established popular tourism destination. Travel inflows are a significant source of foreign currency for Georgia, with tourist numbers already exceeding the local population of 3.7 million. In 2019, tourist arrivals reached 5.1 million, generating US$ 3.3 billion, or 18.4% of GDP. The Government enhances Georgia's positioning as a four-season tourism location through improved connectivity of different regions, with an aim to tap into their potential.

Stable energy supply and electricity transit hub potential. Georgia has a developed, stable and competitively priced energy sector. The country has overcome the chronic energy shortages of electricity and gas supply interruptions of a decade ago by renovating and building new hydropower plants (HPPs), improving transmission infrastructure and diversifying its natural gas import partners. The energy needs of the country are being addressed by constructing HPPs, and renovating and rehabilitating internal and external electricity grid and natural gas pipelines.

Currently, only an estimated 25% of Georgia's hydro potential is utilised. Government policy over the last decade has encouraged the investment in the hydropower sector, resulting in 43 new HPPs, with a total capacity of 485MW, being added to the system over 2012-2019. The pipeline of investment projects in the energy sector is estimated at about US$ 5-6 billion in the next five to seven years, including conventional and run-off hydro, wind and solar projects at various stages of development.

Georgia's transmission capacity is poised to increase, and accommodate an additional installed capacity of 3.5GW by 2027 to meet the growth in export and domestic demand. Georgia is foreseen to be an electricity transit hub for neighbouring economies. In 2016-2019, 1,253GWH was already transited through Georgia to neighbouring countries.

Attractive place for foreign investors. Foreign Direct Investment (FDI) is an important source of financing growth in Georgia, as well as a reliable source of Georgia's current account deficit funding. Georgia's business-friendly environment coupled with its sustainable growth prospects attracted substantial FDI, averaging 8.7% of GDP over the last decade. Major beneficiaries are transport, tourism, construction, financial and energy sectors. The EU remains a top-investor.

Georgia has not yet tapped into international markets. Despite growing free trade deals, Georgia's exports are still dominated by used car re-exports and resource-based metals and minerals. Meanwhile, export is well-diversified by destination markets with top export markets (Azerbaijan and Russia) having only a 26% share in total. One of the biggest changes in destination markets has been a reorientation from the Russian market after the 2005 embargo, as it forced Georgian producers to redirect exports to other Commonwealth of Independent States (CIS), the EU and other markets. Access to new large markets (the EU and China) could increase market penetration. There is also scope for diversifying agricultural exports, once the quality and standards improve under EU DCFTA.

The Georgian economy in 2019 and beyond

Georgia's economy has generated fastest growth since 2012 at 5.1% in 2019, despite Russia's direct flight ban. The current account deficit in 2019 reached a historic low, with goods exports increasing 12.4% y-o-y, remittances up 9.7% y-o-y, and tourism revenues up 1.4% y-o-y. Strong corporate loan growth and acceleration of public infrastructure spending were also instrumental in driving growth. Inflation increased and came in at 7.0% in December 2019, reflecting higher tobacco excises and GEL depreciation. The NBG raised the monetary policy rate and sold foreign currency reserves to address rising inflationary pressures.

Despite the challenging environment, international reserves increased to US$ 3.5 billion. The largest credit rating agencies (Moody's, Fitch Ratings and S&P Global Ratings) acknowledge the country's resilience to global shocks, reflected in one-notch rating upgrade from Fitch Ratings and S&P Global Ratings in 2019 (while Moody's did the same in 2017).

In 2020 there was a significant reduction in economic activity in April and May on the back of the lockdown restrictions in force due to COVID-19 pandemic. The Georgian Government's immediate and effective response to the evolving COVID-19 pandemic enabled the domestic economy to reopen much faster than any other economy in the region. As a result, Georgia is now experiencing a better than expected recovery, with business activity starting to improve significantly in June and July. During the second quarter of 2020, the Georgian Lari has performed very well and appreciated by 7.0% against the US Dollar, partly supported by the NBG's interventions, external funding support and stronger than expected remittance flows. There has been some careful reopening of international borders, but we do not expect to see any significant levels of international tourism during the remainder of 2020. As a result, we now expect to see the Georgian economy contract by 5.1% during 2020, followed by the GDP growth of c.5.0-5.5% in 2021, based on the estimates of our brokerage and investment arm, Galt and Taggart.

Well capitalised banking sector with low non-performing loans (NPLs)

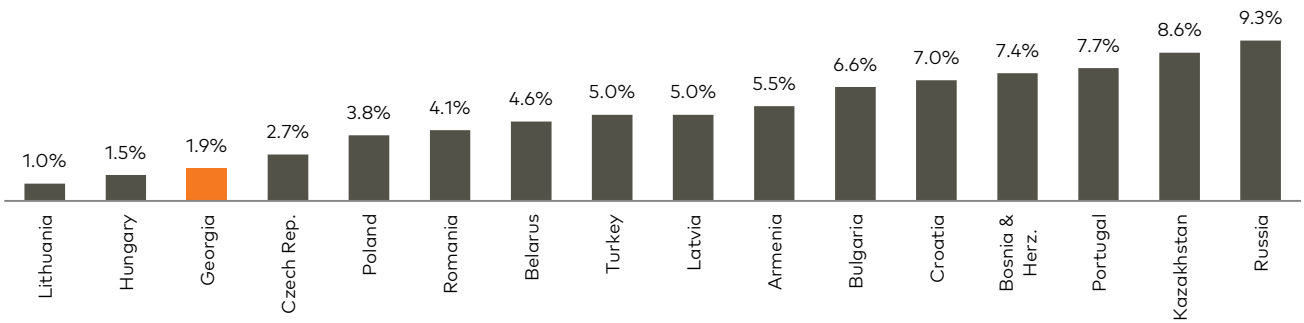
The Georgian banking sector has been one of the fastest growing sectors of the Georgian economy. The banking sector's assets growth rate of 18.1% (ten-year CAGR) has far outperformed the nominal GDP growth rate for the same period. The banking sector is entirely privately owned and quite concentrated, with the two largest banks accounting for 74.5% of the total banking assets at 31 December 2019.

Prudent regulation and conservative oversight by the central bank of Georgia resulted in stability and resilience of the financial sector during different shocks to the economy. The Georgian banking sector has remained profitable and maintained its credit ratings with a stable outlook, even during multiple downgrades of other banks in the region in 2015-2016. Due to NBG's conservative regulations, liquidity and capitalisation rates in the banking sector have been historically high. Nevertheless, the sector's profitability has remained robust, with return of equity at 21.8% over the past three years.

In 2019, the average total capital adequacy ratio remained close to 19%, the share of NPLs stood at 1.9% and the overall liquidity ratio remained high, at close to 40%. Corporate loan book drove the credit growth in 2019 with total portfolio growth at 20.1% y-o-y. As a result, loan to GDP ratio reached 63.8%, with corporate loans at 31.0% of GDP. The deposit dollarisation reached 64.1% and loan dollarisation stood at 55.1% in 2019, below the levels of 2017 when reform started.

As a result of regulations on consumer lending introduced by NBG since 2018, riskier retail loan portfolio decreased, while corporate, MSME and mortgage lending growth accelerated, having positive impact on the Georgian banking sector, the Georgia's economic potential and growth outlook.

Non-performing loans, 2019

Source: IMF, NBG

Our Mission

We are here to help people achieve more of their potential

We are here to help people achieve more of their potential. In this context, a new brand platform has been adopted and our first new brand campaign was launched at the beginning of October 2019. Bank of Georgia is the brand that stands for taking action and doing something about it; we are here to empower and support our customers and employees. Bank of Georgia aims to support and celebrate people who strive to succeed, regardless of their challenges. We strive to unite our employees around our common values and stand by them. We encourage a feedback culture internally. In order to have effective internal communication systems to better connect the employees through sharing, we invested in Workplace – a Facebook platform for the office.

Our mission rests on three fundamental building blocks for success: our employees, corporate social responsibility and our customers. The following layout provides a snapshot of how we plan to develop each of these directions.

Employee engagement

Values-based organisation	**Feedback culture**	**Effective internal communication**

The success of our new strategy depends on two main directions: customer satisfaction and employee engagement. We have revised the key performance indicators (KPIs) of the senior management to include Net Promoter Score (NPS) and Employee Net Promoter Score (ENPS). There are very encouraging signs throughout the business lines showing improved customer satisfaction (CSAT) and higher employee engagement scores. Not to stop there, we have invested in the leading customer experience management platform, Medallia. It will help us capture and prioritise large amounts of customer feedback. It is being rolled out first throughout the Bank's digital channels, and we are planning to expand it to the call centre and branches in 2020.

Corporate social responsibility

Education	**Employment**	**Business**

Our new Corporate Social Responsibility (CSR) strategy has been aligned with our new mission – to help people achieve more of their potential. We do this through focusing on three main pillars: education, employment and MSME development.

Customer experience management

MEDALLIA

Bank of Georgia has invested in #1 Experience Management Platform

Engage every customer	**Engage every employee**	**Improve every experience**
▪ Capture input across journeys and channels ▪ Efficiently 'close the loop' for every customer	▪ Encourage employees to act promptly on the feedback ▪ Provide employees with timely/granular data	▪ Leverage insights to systematically improve experiences ▪ Fix the problem root causes or systematically create positive experiences

Business Model and Strategy

Bank of Georgia is a Georgia-focused banking business with an impressive track record of delivering superior returns and maximising shareholder value. Bank of Georgia is a financially robust, innovative and truly public financial institution, with exemplary corporate governance standards and transparency and very strong competitive advantage in the local market in terms of attracting financial and human capital.

By harnessing its strong customer relationships, continuous digital innovation and solutions-based banking approach, the Group aims to continue to deliver on its strategy, which is based on at least 20% ROAE and c.15% growth of its loan book in the medium to long term.

JSC Bank of Georgia, the systemically important and leading universal Georgian bank, is the core entity of the Group. The Group offers Retail Banking, Corporate and Investment Banking (including Wealth Management) services in Georgia, and banking operations in Belarus through BNB.

Key medium to long-term targets

Loan book growth	ROAE	Dividend payout
c.15%	20%+	25-40%

The leading banking group in Georgia

- 20%+ ROAE over the last three years
- c.35-36% market shares in loans and deposits
- 93%+ share of transactions via digital channels
- Strong retail and corporate banking franchise
- High standards of transparency and governance

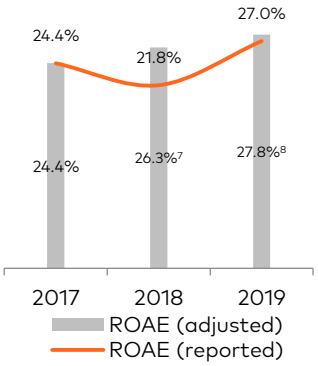
Delivering on Our Strategy

Successful track record of delivering promised strong results

Key targets

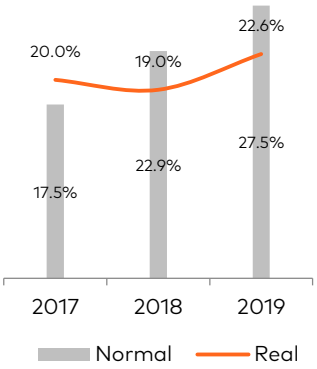
ROAE

20%+

Loan book growth

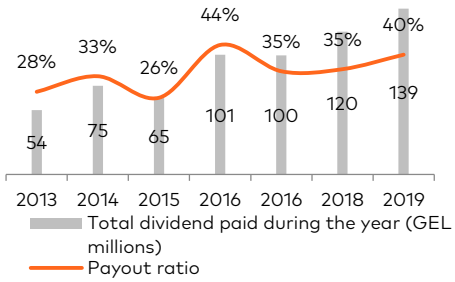
c.15%

Robust capital management track record

- **Capital position:** We aim to maintain **+200 basis points buffer** for CET1 and Tier 1 capital ratios over minimum regulatory requirements during the medium to long-term
- **Maintain regular dividend payouts:** Aiming at **25-40%** dividend payout ratio in the medium to long-term
- **GEL 653mln+** cash dividend paid during 2013-2019, within the targeted **payout ratio range** over the past seven years

Regular dividends

2019 ROAE (adjusted)[8] 27.8%

The Group has a consistent track record of delivering compelling returns in excess of 20%. In 2019, the Group delivered operating income of GEL 1,072.2 million, up 8.1% y-o-y, and profit adjusted for one-off costs of GEL 527.1 million, up 27.0% y-o-y. Individual product loan yields have continued to remain broadly stable. Our increasing focus on lending in the mortgage segment and to finer margin corporate and MSME clients has, however, led to a negative mix effect on overall loan yields and on the net interest margin, which was reduced by 90 basis points y-o-y in 2019. Yet, successful reshuffle of the loan portfolio delivered net interest income growth of 7.1% y-o-y, while net fee and commission income generation showed 17.6% y-o-y growth during 2019.

The shift in product mix improved our asset quality metrics (cost of credit risk ratio down 90 basis points) and reduced the risk-asset and capital intensity of our lending growth. This has enabled us, and we expect will continue to enable us, to maintain the Group's return on equity and superior profitability profile.

In 2019 and 2018, cost to income ratio adjusted for one-off costs was 36.0% principally on the back of ongoing investments in IT, digital and data capabilities, marketing and branch network. These investments translate into strong franchise growth and strong profitability of the Group. Going forward, we expect to continue investing in building these capabilities, but also aim to further improve our cost to income ratio towards our targeted 35% level.

2019 loan book growth 27.5%

We have demonstrated clear progress in adapting to the new banking regulatory environment. As a result of the significant regulatory changes on unsecured consumer lending, the high-yield, higher-risk unsecured consumer loan portfolio has matured out of our balance sheet and has been replaced with a lower-risk, higher-volume portfolio. The growth has been strong across all business lines, especially in CIB, SME and mortgage portfolios, resulting in the total loan book growth of 27.5% in 2019. Customer lending growth in Retail and CIB segments was 18.5% and 48.1% y-o-y, respectively, while on a constant currency basis, Retail and CIB loan books grew by 15.1% and 40.1%, respectively.

Going forward, we expect customer lending growth for the medium to long-term to be comfortably around our 15% growth target.

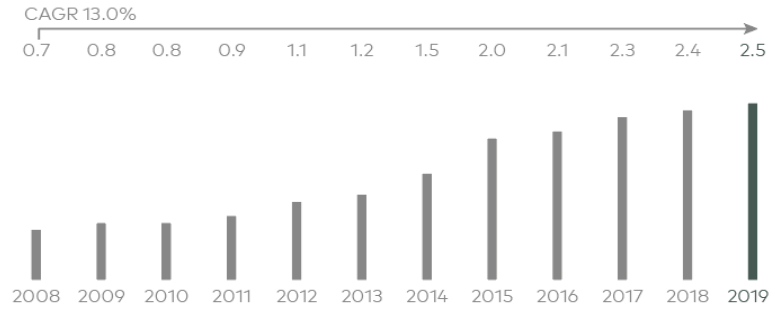
[7] The 2018 ROAE adjusted for GEL 45.4mln demerger-related costs, GEL 8.0mln demerger-related corporate income tax gain, GEL 30.3mln one-off impact of re-measurement of deferred tax balances, and GEL 3.9mln (net of income tax) termination costs of the former CEO
[8] The 2019 ROAE adjusted for GEL 14.2mln (net of income tax) termination costs of the former CEO and executive management.

Retail Banking

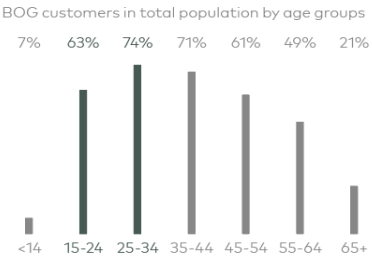
Client-centric and solutions-based multi-brand strategy

Over the past decade, Retail Banking has been a primary driver of Group growth and demonstrated excellent performance by reaching more than 2.5 million clients, delivering a retail loan book growth of 18.5% y-o-y, and Retail Banking ROAE of 29.6% in 2019. Meanwhile, we substantially improved our customer positioning in many key areas. As at November 2019 surveys and data points, Bank of Georgia is regarded as the most trusted financial institution throughout all age groups of the Georgian population.

Over 2.5 million Retail Banking clients

Most attractive bank for youth

Source: Bank of Georgia and National Statistics Office of Georgia

November 2019

Strategic objective

Our Retail Banking is made up of four segments: Express Bank for emerging retail clients; Bank of Georgia's flagship mass retail brand; SOLO for the affluent retail clients; and MSME banking. Each serves and focuses on the specific needs of their respective clients.

The past several years marked the Bank's successful transformation from a product-focused to a client-centric business model, which has resulted in more effective tailor-made services through the Bank of Georgia's multi-brand strategy. We have a deep and clear understanding of the needs of our clients, which helps us to provide personalised and relevant services to them.

Going forward, our objective is to be the bank that focuses on the success of our clients. This includes having comprehensive knowledge of their financial and non-financial needs, expectations and future plans. This knowledge is essential for us to be able to offer them broad-spectrum solutions packages, instead of providing only financial services.

Focuson products

Clear understanding of customer financial and non-financial needs and expectations

Focus on customer financial needs

Provide solutions that meet customer lifestyle needs and improves quality of life

Focus on customer success

Provide the most convenient and preferred channels

Key priorities

In order to reinforce our customer-centric approach, we introduced a solution-based offering by creating a digital ecosystem, where our clients can fulfil a variety of needs in a single integrated experience. We have made significant achievements in creating highly popular digital platforms, such as our mobile and internet banking applications (mBank and Business iBank) for our retail and business clients, respectively. Our payment ecosystem and convenient channels are a strong backbone for a smooth and enjoyable banking experience with Bank of Georgia. Loyalty programmes were designed to offer various relationship benefits to our clients. We harness advanced analytics to gauge their needs and keep our services relevant. Moreover, we launched Medallia – to be even more informed about the experiences our clients have with us. These initiatives are an integral part of our client-centric business model, now enhanced by a solutions-based banking approach, and our focus on developing ever-stronger customer relationships.

Convenient **channels**	**Payment** ecosystem	Digital **ecosystem**	Customer **experience**	Advanced **analytics**

Convenient channels

Bank of Georgia – 2019 unparalleled emerging and mass Retail Banking franchise

Service model	Product-centric cross-selling	360° financial planning
Number of branches	**162**	**93**
Number of customers	**543K**	**1,727K**
Number of products sold	**805K**	**1,979K**
Total number of transactions	**46MLN**	**23MLN**
Share of self-service transactions	89%	67%

Our Express Bank brand is aimed at the emerging bankable population. Express serves as a platform for bringing the currently under-banked population into banking. Its main focus is to enable its client base to carry out transactions in a fast and easy way. We sell only a limited number of banking products to our Express Banking clients.

We began implementing our Express Banking strategy in 2012 by rolling out small-format Express branches, offering predominantly transactional banking services to clients through ATMs and Express Pay terminals. By the end of 2019, we had 162 Express branches, comprising 61% of all retail branches, and 3,217 Express Pay terminals serving our clients.

We are leaders in Georgia in the payment systems market. In 2019, the volume of transactions through our Express Pay terminals increased by 22.3% y-o-y to GEL 8.2 billion, while the number of transactions increased by 0.1% y-o-y to 108 million. The latter was primarily influenced by the successful migration of customers to mobile and internet banking platforms during 2019. Currently, 102 out of a total of 162 Express branches are located in Tbilisi.

Express is one of the major drivers in our fee and commission income from the Retail Banking franchise and a strong channel attracting the unbanked population to the Bank, eventually growing them into mass retail customers.

Under the **Bank of Georgia brand**, we serve mass retail clients – the largest segment of Retail Banking franchise – for whom we successfully optimised and redesigned the operating model of our mass retail branches around a client-centric approach.

We strive to have a clear understanding of the financial and non-financial needs of our clients. We proactively interact with them by advising and offering them the financial products and solutions that best serve their individual lifestyle needs. Our multichannel platform is designed to ensure convenience and serve the individual preferences of individuals.

Retail Banking – payment ecosystem

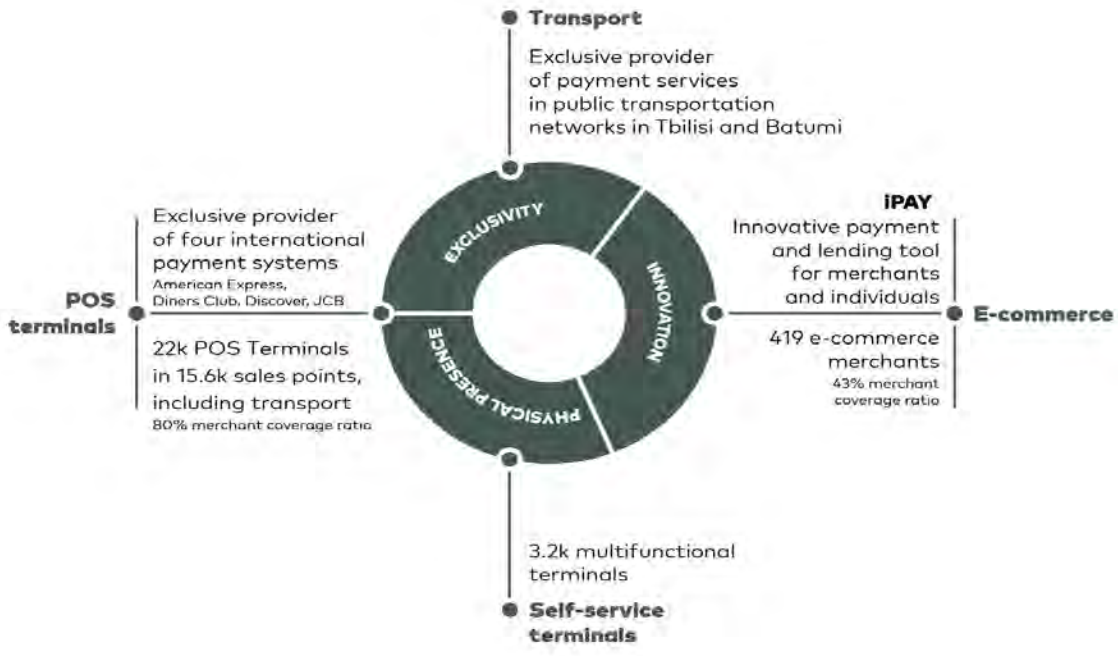
We have the largest distribution channel in Georgia. Our payment ecosystem is based on physical presence of POS and self-service terminals, exclusivity in providing four international payment systems (American Express, Diners Club, Discover and JCB), along with Visa and Mastercard, and in being an exclusive provider of payment services in public transportation. Innovation is crucial in the payment ecosystem and we showcase it in our digital channels: mBank and iBank. See pages 37 to 38 for information on digital experience.

Considering that over two million people have regular contact with the Bank's channels, one of the three fundamental pillars in payment business is customer satisfaction. Our second pillar, analytical data, helps us digest more than 700,000 different types of information on customer behaviour per day and make tailor-made offerings. In terms of profitability, the third pillar, our payment business generated around 25% of the net fee and commission income of the Group's business.

Customer satisfaction	**Analytical data** source	**Revenue** contributor
Over two million people have a contact with the Bank	More than 700,000 different types of information on customer behaviour per day	25% of total net fee and commission income

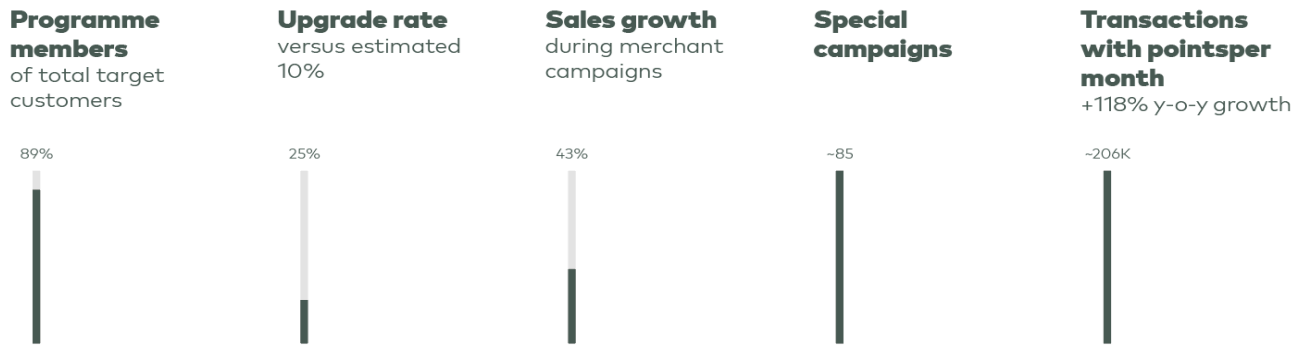
In 2017, we won a tender, organised by Tbilisi City Hall, for the modernisation of the public transportation payment system in Tbilisi. As a result, the Bank continues to be the sole provider of payment support services to the public transport network, and operates Express branches in Tbilisi metro (i.e. subway) stations for the next ten years. As part of the tender mandate and the Bank's own digitalisation strategy, Bank of Georgia is implementing a modern digital payment system across the public transport network in Tbilisi, including payment processing using Visa and Mastercard cards, and creating a digital platform for ticket reservations and purchases through mobile applications.

Scale of our payment ecosystem

Campaign management

We continued to see strong growth in sales volumes and the number of products sold in client-centric branches, contributing to 18.5% y-o-y growth in the retail loan book. In order to unlock the full potential of current customers and boost a product to client ratio, we operate a loyalty programme called Plus+. The programme is part of the mass retail customer-centric approach and offers customers different status levels and reward points. They accumulate points based on their business with the Bank and can redeem points with partner companies' products and/or services. By 31 December 2019, the number of Plus+ cards more than doubled y-o-y and the Bank had 858,707 active Plus+ cards outstanding, while the total number of members grew to 1.9 million.

Customer experience

In order to continuously improve on our achievements in creating a customer-based banking experience, we invested in a top customer experience management platform – Medallia. We intend to harness the insights gained from all involved parties and make customer interactions with our Bank even more fulfilling. Further details on this platform can be found on page 39.

Advanced analytics

Another significant aspect of our efforts to grasp client sentiment and act according to their specific and immediate needs, is the use of advanced analytics. In the times when client wallet-size estimation and building probability models using machine learnings algorithms are considered business as usual, we are going a few steps forward to implement a client churn management and move to a next-best-action and real-time marketing. In order to predict a churn, we use customer segmentation models according to value, engagement level and product holding. With the help of additional trigger identification mechanisms and the models that assess probability of customer churn, we are able to design the products with retention power and use appropriate delivery channels for specific target groups. Monthly profit and loss balance trend for activated and deactivated clients reversed from negative to positive in the period from March 2019 to end of 2019. This indicator surpassed the break-even benchmark in June 2019, resulting in a cumulative net profit of GEL 6.7 million in the second half of 2019. In 2019, net loss would have amounted to c.GEL 16.7 million in the absence of the trend reversal. Actual annual net profit was GEL 2.3 million, thus realising a GEL 19 million opportunity gain.

SOLO – a fundamentally different approach to premium banking

The SOLO brand is used to serve the emerging mass affluent segment. Our new SOLO model was introduced in 2015. It is a fundamentally different approach to premium banking. As part of the new strategy, the Bank's SOLO clients are given access to exclusive products and the finest concierge-style environment at our specially designed SOLO lounges. They are also provided with new lifestyle opportunities, such as exclusive events and hand-picked lifestyle products. Measured by loan and deposit portfolios, our SOLO segment is technically the third largest bank in Georgia.

SOLO | leader in premium retail banking

Gross loans

GEL 2.2 BLN

+ 23.3% y-o-y

Deposits

GEL 2.2 BLN

+ 31.2% y-o-y

Market position

3rd bank in Georgia by portfolios

Number of clients

55K

ROAE[9]

22.2%

To qualify for SOLO services, a customer needs to have an income of GEL 3,000 per month. At SOLO lounges, clients are attended by personal bankers and, in addition to the banking products, are offered luxury goods and other lifestyle offers at cost, including a travel magazine and entertainment. SOLO organises concerts with world-famous artists. Such events are limited to SOLO clients and create additional interest in the SOLO franchise.

Profit per SOLO client reached GEL 1,640[9] in 2019, over c.21[9] times more than what we have in the mass retail segment under the Bank of Georgia brand. SOLO's gross loan book and deposit portfolio demonstrated impressive growth of 23.3% and 31.2% y-o-y, respectively, while profit increased by 42.5% y-o-y in 2019.

We successfully achieved our target of 40,000 SOLO clients by the end of 2018, up from 8,282 customers in 2015. As at 31 December 2019, SOLO serves 54,542 clients. The share of new customers acquired in 2019 accounted for c.27% of

[9] The 2019 profit and ROAE adjusted for one-off employee costs (net of income tax) related to former CEO and executive management termination benefits.

total SOLO clients at the end of the year, which clearly demonstrates the ongoing popularity of the franchise in our domestic market.

SOLO Club, a membership group within SOLO launched in 2017, offers exclusive access to SOLO's products and offerings ahead of other SOLO clients at a higher fee. This includes American Express Platinum card, which is available to SOLO Club members only. Since 2019, SOLO Club members can also enjoy a personal assistant service for lifestyle offerings. At 31 December 2019, SOLO Club had 5,482 members, up 43.3%.

Thinking ahead of customer needs

In order to further strengthen our client-centric model for SOLO clients, we created two internal sub-segments: top affluent and mass affluent clients. Each is offered tailor-made services in banking and lifestyle solutions that best correspond to their respective needs and lifestyles.

Given the exclusive character of SOLO, going forward we will mainly target growth through existing clients by increasing customer loyalty and engagement, and focus on maximising the profit per client and product per client measures.

Mid-term key objective

Excellence in customer service	**Higher digitalisation**	**Tailor-made bundled offering**

SOLO is actively diversifying the range of its lifestyle offerings in travel, entertainment, education and well-being to make the franchise even more distinguishable and enjoyable. In 2019, we introduced a range of new lifestyle offers in travel and healthcare. Our package tours in various countries were very well-received among SOLO clients. In healthcare, we designed widely-popular insurance products against terminal diseases, whereby we offer direct reimbursement of expenses in predetermined amounts.

Micro, small and medium size enterprise lending

Bank of Georgia is dedicated to serving its MSME clients and offers them a wide range of financial services, combined with flagship onboarding, support and advisory programmes, and an increasing number of various digital channels that help MSMEs achieve more of their potential.

Our focus on creating new financial instruments for SMEs and offering them new solutions for their businesses has led us to develop the initiatives that aim to help our SME clients manage their business processes and needs more effectively. We acquired and developed a factoring software which will be the first and the only digital factoring solution in Georgia when we launch it in 2020. Moreover, we are in the process of testing a supply chain finance programme which aims to make business and financial processes less costly and more efficient to SMEs. In 2019, we introduced an innovative device Smart POS. It combines the functions of the traditional POS and cash terminals and enables our clients to save costs and get credit limits, based on both cash and card transactions.

In addition to being a go-to Bank for financial products, we strive to continuously offer the most effective and worthwhile banking experience to our SME clients. The onboarding process in Bank of Georgia requires only one visit and takes as little as an hour. During this time, SMEs can register their businesses, receive a tax identification number and a full package of our services, including an account, a business card, iBank and POS and cash terminals. In 2020, we launched a digital End-2-End process for legal entities which will further simplify the onboarding process.

We successfully use the advanced analytics tools and technology necessary to have the fastest lending process for micro businesses. We centralised credit decision-making and introduced credit scoring, risk-based pricing and lending technology cards. This enables us to extend our services to rural clients as well.

Market share[10]

31.6% MSME

37.0% MICRO

26.8% SME

significant upside potential

Gross loans

GEL **2.7** BLN

+23.9% y-o-y

Deposits

GEL **808** MLN

+21.6% y-o-y

ROAE[11]

26.4%

[10] Source: internal estimation based on IFRS consolidated data, annual reports and data exchange with several Georgian banks.
[11] The 2019 ROAE adjusted for one-off employee costs related to the former CEO and executive management termination benefits.

The onboarding process for micro businesses, starting from the first meeting with the client and ending with the loan disbursement, lasts from 30 minutes to an hour.

Our goal is to continue our success in lending transformation and we actively work on further improvements in order to have a state-of-the-art lending process at the end of the journey. We support the onboarding process of our MSME clients with our flagship support initiatives, among which are: businesshub.ge, which contains advisory content for businesses; #icreate, where our clients can showcase their success; and Women in Business – a programme designed to offer businesswomen consulting services along the financial products.

We consider our multichannel coverage of MSME clients one of our biggest strengths. We have a strong presence in Georgia through our branch network, with 267 retail branches, 933 ATMs and 3,217 self-service terminals, and a superior call centre with sales competence. Moreover, we create digital value adding products with the input and participation of our clients.

In 2019, the Bank offered its business clients a fully updated business internet bank (Business iBank). It enables them to use a single credential and navigate and manage multiple businesses and personal accounts.

Going forward, our focus on client-centricity in the MSME sector will be even more profound. We plan to design a client segmentation scheme which will enable us to adjust our sales model accordingly and serve our clients based on their characteristics and needs.

In 2020, we opened a Bank of Georgia's Business branch, where well-trained relationship bankers will offer one-stop-shop banking and advisory services to our top SME clients. We are dedicated to helping them develop successful enterprises, which is why we plan to also include educational and advisory components in our services. The Business branch will be designed around a similar concept as the affluent segment in Retail Banking – SOLO – and will focus on creating outstanding banking experience for our clients, both in terms of innovative products and business-specific consulting services from a relationship banker. We aim to increase cross-selling opportunities between SOLO and SME segments, and already have a dedicated unit in place in order to tap into the existing potential in the SME market.

By the end of 2019, we had 220,603 MSME clients, up from 195,230 in 2018, and a loan book of GEL 2,697 million in 2019, up from 2,176 million in 2018.

Objectives

Bank of Georgia – a go-to bank for SMEs in need of a dedicated banking experience, high-class advisory services and expert knowledge of advanced financial products.

Strengths

One-stop onboarding	The most technologically advanced micro lending	Support services	The largest multichannel coverage in the market

Case studies: supporting Georgian MSMEs

No12 Boutique Hotel opened in 2011 in the neighbourhood of Old Tbilisi. The hotel enjoys its central location and modern looks, mixed with a cosy atmosphere of a rural home. Over time, No12 Boutique Hotel gained popularity among tourists, while the owners acquired rich experience in hotel management. They further invested in another well-located hotel and a wine bar in one of the most popular tourist locations in Old Tbilisi.

As their experience and expertise in the tourism industry grew, the owners made their next step in investing in a bigger-scale project. This is when they started working with Bank of Georgia. We financed the construction of their third hotel – g.Vino City Wine Hotel, which is in another central neighbourhood of Tbilisi.

Bank of Georgia is very supportive of the initiatives in the tourism sector and aims to make its contribution to it, as well as our clients, worthwhile.

We financed the enterprise from the funds raised from the European Bank for Reconstruction and Development within the DCFTA framework. The loan extended to our client benefited them with a special 15% of the loan cashback feature. This enabled them to reinvest the funds into the business. This is the type of cooperation we are always happy to enter into and see our clients become successful in what they do.

In Bank of Georgia we offer our MSME clients much more than funding. We support them in growing the expertise in their businesses, and connect with other knowledgeable people and potential partners. Bank of Georgia has been in partnership with EBRD for many years now. Together, we have offered technical assistance to a number of the Bank's clients, one of them being Women in Business. Within the framework of this programme, we support women entrepreneurs with funding and non-financial assistance. We have financed up to 3,000 projects since 2016, with a total volume of loans issued being around GEL 57 million.

In 2019, we organised a knowledge-sharing event for businesswomen where the Bank's Supervisory Board member Hanna Loikkanen shared her own 20 years of experience with the invited guests. She discussed women's role in business and economics, the difficulties and challenges they usually face, and how they can overcome the hurdles.

In 2019, we financed our MSME clients' participation in Stockholm Food and Wine 2019. We also sponsored our clients in Vinexpo Bordeaux 2019. Our goal is to support Georgian wine businesses to expand to other markets, connect with important market players and potential clients. One of the important events in 2019 was in the agriculture sector.

The Bank financed its clients to participate in Sommet de L'Élevage in France. Such events are essential for Georgian farmers to meet the market leaders in the agriculture sector, get to know the best practices in production and efficiency, and establish crucial contacts. Exposing Georgian enterprises to the worldwide markets opens up the opportunities to learn, improve and expand. It benefits not only the businesses, but also the economy as a whole.

In 2019, we supported a number of award ceremonies, conferences and training. We will remain active supporters of MSMEs, both in financial and non-financial terms.

Corporate and Investment Banking

With c.2,700 clients by the end of 2019, Bank of Georgia's Corporate and Investment Banking (CIB) is a leading provider of corporate banking solutions in Georgia. Our CIB franchise leverages its best-in-class expertise in product design and 360° view of every client to execute profitable transactions for the Bank and offer excellent services to clients. Given our scale, a rich portfolio of banking products and services, the industry and product expertise we possess, we are a universal bank of choice and top-of-mind adviser for Georgian corporates. We also believe that our people are our most differentiating asset and we are proud to be the employer-of-choice for the best talent in the country.

CIB's net loan book reached GEL 3.6 billion at 31 December 2019, up 48.1% y-o-y, while the growth on a constant-currency basis was 40.1% y-o-y. The top ten CIB client concentration was 9% of total loan book at the end of 2019, compared with 9% at 31 December 2018. While aiming for a healthy growth of the Corporate and Investment Banking loan book, Bank of Georgia will continue to prudently manage the concentration risk so that the exposure to its top ten clients is maintained around 10% of the total loan book. We assembled a dedicated team to focus on smaller size corporates that we believe drive sustainable growth in our business.

CIB works on an originate-to-distribute model, which enables us to improve portfolio risk-return by freeing up capital and supports growth in fee income through syndications. Moreover, major infrastructure spending from the Government of Georgia in 2019 contributed to our success in the fee business from trade finance operations. Continued focus on capital-light non-interest income supports our ROAE, given limited credit risk involved. CIB's loan portfolio is targeted to grow by c.15%, and we aim for profitability in terms of a ROAE to be at 20%+ in the medium to long-term.

Corporate and Investment Banking business also provides leasing services through the Bank's wholly owned subsidiary, GLC. The company offers various types of financial products that are customised to different segments, such as small and medium size businesses and low, medium and high income individuals.

In order to offer a universal banking platform to our clients, CIB cooperates with other business segments within the Group, which brings the benefits of knowledge-sharing, idea-generation and cross-selling opportunities.

Gross loans

GEL 3.7 BLN

+42.1% y-o-y

Deposits

GEL 3.8 BLN

+10.1% y-o-y

Market share[12] – loans

31.0%

Market share[12] – deposits

30.9%

ROAE[13]

27.1%

[12] Market shares by loans and deposits to legal entities, respectively, based on standalone accounts of the banks published by the National Bank of Georgia as at 31 December 2019.
[13] The 2019 ROAE adjusted for one-off employee costs related to the former CEO and executive management termination benefits.

Case study: supporting Georgian corporate sector

Since Zodi was founded in 2007, the company has been one of the leading importers and producers of construction material in Georgia. The main business directions of the company include: import and retail sales of interior and exterior doors; natural stones (marble, granite, quartz, travertine); as well as repair materials. The company manages six showrooms in Tbilisi and throughout Georgia (Marneuli, Rustavi, Gori, Kutaisi and Zugdidi).

In 2017, with the funding received from Bank of Georgia, Zodi opened a new showroom in Tbilisi.

In the second half of 2018, Zodi started working on the idea of opening a Georgian natural stone (granite, tuff, dibasic basalt and limestone) factory that would offer high-quality and competitively priced Georgian stone materials to the market. With the help of Bank of Georgia, in cooperation with the Government agency Enterprise Georgia, the idea was successfully realised in 2019. The company now operates a factory equipped with modern Italian, Turkish and Chinese machinery, and has an annual capacity of 50,000 square metres.

Wealth Management

Bank of Georgia's Wealth Management is a private banking arm of our Corporate and Investment Banking, which serves high-net worth individuals and offers investment management products internationally through representative offices and subsidiaries in London, Budapest, Istanbul and Tel Aviv. Since its launch in 2005, our customer base in Wealth Management increased to 1,557 clients from 77 countries and the Group's assets under management (AUM) increased to GEL 1,506.5 million at 31 December 2019, up 6.6% y-o-y.

In January 2019, Bank of Georgia opened a new office in the centre of Tbilisi, which is dedicated to serve our Wealth Management clients. A brand identity for the Bank's Wealth Management is based on the virtues of both Georgia and the Bank itself. The country offers a number of advantages such as stability, a liberal tax system, innovative financial services, a growing economy and security to international investors.

Bank of Georgia is a leading bank that delivers strong returns, constantly innovates and is known for reliability. Our strategic focus in Wealth Management is to turn it into a regional hub for private banking and extend its client base to nearby countries. A stable business environment in Georgia and Bank of Georgia's reputation and expertise make it a perfect bank for affluent individuals to do business with. Bank of Georgia is a digitally strong bank, but we always apply a tailor-made human approach where the needs of our clients are concerned.

Our goal is to become a regional hub for Wealth Management offering, and achieve a US$ 3 billion AUM as of 2024. We plan to achieve this target by reinforcing our Wealth Management product and lifestyle offerings through a wide range of sales and marketing initiatives. Among a number of products, our offering includes local high-yield bonds, global investments, special offers for Wealth Management clients, private equity deals in Georgia, tax and legal advisory, and investments through tax-efficient structure in Georgia. Our lifestyle offerings include concierge services, and offerings from local hotels and premium travel agencies. We aim to leverage our network of referral agents worldwide and partner with brand ambassadors and services companies in order to promote the country and Bank of Georgia.

Digital Banking Experience

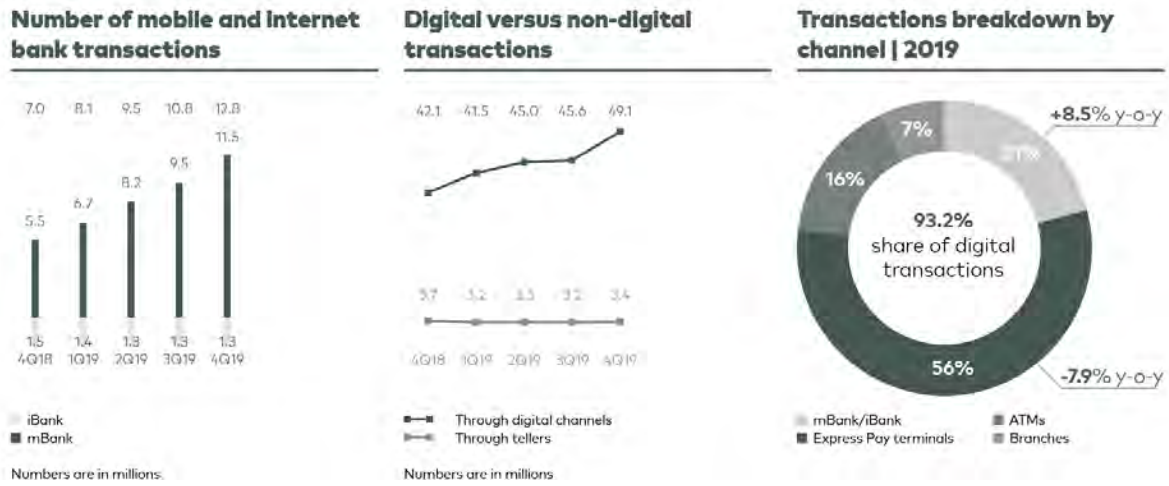
Bank of Georgia regards the digital experience in modern banking as inherent to its own identity and strategy. We have actively invested in information technology solutions to offer our retail and corporate clients best-in-breed digital banking channels that help to make their everyday lives and businesses easier and more successful. In order to remain relevant and up-to-date with today's ever-increasing preferences in digital solutions, we observe the latest trends and practices, analyse potential novelties and quickly turn knowledge into the services our clients' need.

Internet banking

In 2019, we released a brand new business internet banking platform (iBank for Business) for our MSME and corporate clients. It comes with plenty of handy features designed to make its use an intuitive and smooth experience. Many of the existing features were redesigned, while a number of new ones were added. We focused our efforts on making the iBank for Business even more useful for business transactions, accounting, payments, money transfers and administration.

Mobile banking

Since the Bank launched its mobile banking application (mBank) platform in 2017, we consistently boosted its capabilities and usefulness. In 2019, we added a personal finance manager (PFM) tool in partnership with Strands – one of the leading PFM service providers in the world. PFM is a useful instrument for analysing and categorising revenues and expenses. Using the underlying data, PFM studies the financial behaviour of the user and offers recommendations based on the findings. The partnership with Strands enabled us to harness the practical and technical experience underlying the instruments that we integrated into our mBank.

Open Banking strategy

Since we introduced BOG Fintech – a strategic direction established in 2018 under the Bank's Open Banking strategy – we have been actively supporting fintech, open banking and other technology related events. The open banking concept creates new opportunities for innovators to create new technology-based financial services for customers. It opens up IT infrastructure and new resources for fintechs to create innovative services, in partnership with the Bank.

Bank of Georgia's BOG Fintech is the first step towards the implementation of open banking concept in Georgia. It consists of three main pillars: supporting the fintech community; application programming interface (API) services; and supporting startups.

In 2019, BOG Fintech served as a general sponsor of DevFest Tbilisi, which is part of Google's annual developer festival held worldwide. We also co-sponsored Startup Grind in Tbilisi – the largest international network of startup founders. In 2019, we partnered with organisations like Google Developers Group Tbilisi, Startup Grind Georgia, Dribbble Georgia, Data Science Tbilisi, Touch Digital Summit and Product Tank Tbilisi. Moreover, in 2019 we organised a Fintech Hackathon where up to 20 teams participated. We will remain committed to supporting technology events in the future.

In 2019, we started cooperating with the National Bank of Georgia and the Office of the Personal Data Protection Inspector of Georgia regarding the possible upcoming open banking regulations in Georgia.

Omni-channel experience

In 2019, as part of our omni-channel digital experience strategy, we completely redesigned and revamped Bank of Georgia's primary website – www.bankofgeorgia.ge – and made it more comprehensive and useful. The updated website is a one-stop-shop space for all products and services that Bank of Georgia offers. Importantly, the website comes with fully integrated digital platforms for both our retail and corporate clients. With a single login, a client can navigate to any of the digital platforms he or she desires. Once logged in, a client can easily apply for any product from the menu and, since the client's data automatically flows from other digital channels, filling in the application has never been easier. To make the experience even more worthwhile, the website offers product comparison pages, calculators, currency conversion widgets, GPS location, and more.

We also expanded our efforts to improve user experiences to the ATMs and Pay Boxes. We completely replaced the interface design of our ATMs with a more modern look and made the user experience much simpler. As for Pay Boxes, we added a smart ordering function that analyses the most popular services on each machine at each location and automatically orders the most frequently used service providers so that they are just one click away. Plus+ loyalty programme platform has been entirely updated as well. We added experiences to the catalogue of items that our clients can choose to have in exchange for their plus points.

Customer Experience Management with Medallia

One of the important pillars of the success of our new strategy is customer satisfaction. Last year, we invested in the leading customer experience management platform, Medallia, which helps us to operationalise our customer experience efforts, capture and prioritise large amounts of customer feedback and understand it in real-time, deliver advanced insights and drive actions to improve customer experience.

The objective of customer experience management is to:

- engage every customer through capturing their input across the journeys and channels;
- efficiently 'close the loop' for every customer to resolve any open issues and generate actionable insight;
- engage every employee by providing them with timely data and tools to act promptly; and
- improve every experience through identifying root causes and improving experiences across every step of customer lifecycle.

As we are moving towards a more customer-centric culture, a 360º view of our customers' voice and ability to act timely on our customers' feedback becomes crucial in our employees' daily life.

We first launched Medallia in digital channels in October 2019 and expanded it to the call centre and branches in March 2020. In each channel and journey step, we capture customer feedback that provides us with the NPS and CSAT scores, as well as the main drivers of each score that we monitor on a daily basis on Medallia platform. Further insights are obtained through efficient 'close-the-loop' process that helps us to provide our customers with on-the-spot resolution, or identify the root causes of the issues.

Highly qualified team was selected to complete all interactions for digital surveys. As for the branches and call center, branch managers or team leads are the owners of the 'close-the-loop' process and ensure that our customers get the best experience, and that feedback reaches the relevant team as quickly as possible.

So far, for November 2019 – February 2020 period, we have seen the 17% response rate from our clients, which is significant, based on the worldwide practice, and 71% response rate on 'close-the-loop' process. The vast amount of the feedback coming from our customers helps us to be constantly aware of our progress and further development opportunities. Multiple improvement projects have been identified and implemented based on the customer feedback since October 2019. Customer voice also provides us with important insights on coaching and training needs for our employees, which is crucial for successful customer experience management with Medallia.

Efficiency in Processes

Efficiency gains – agile transformation

In order to successfully deliver on our business targets, we have invested in enhancing project delivery effectiveness by further integrating IT and business. Since we started the agile transformation in 2018, our goal has been to better meet client needs and business requirements, while improving service quality and increasing transparency around resource allocation. Instead of following a traditional (waterfall) model, where the organisation structure is divided into functional silos, which are managed top-down, we decided to become an agile company, where cross-functional teams are formed around a unified purpose. These teams are collectively responsible end-to-end for their products and services, with one product owner – a person who is empowered to make decisions on the product backlog. In an agile model, product development is done incrementally and iteratively, releasing working products as soon as possible and continuously collecting and processing feedback from end users. These cross-functional teams have shared KPIs which incentivises striving together towards a common goal, rather than following potentially contradicting KPIs for each manager, team member or function.

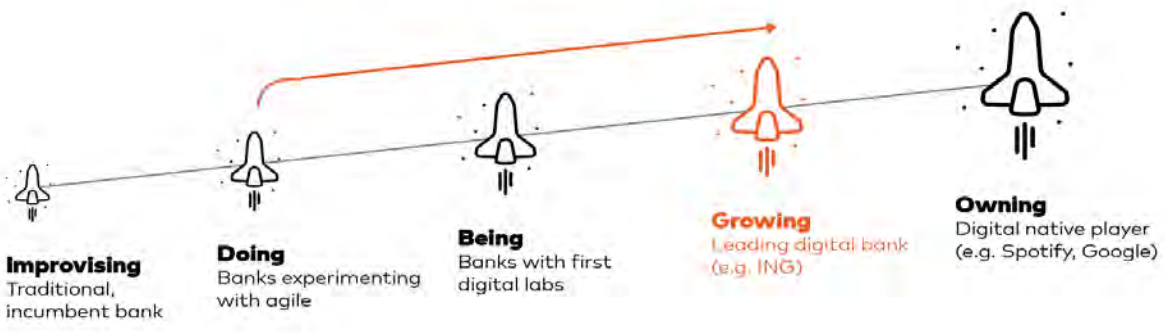
In May 2019, the agile transformation was fully rolled out. In 2019, we created 34 cross-functional teams with more than 300 employees working in the agile delivery model, and set up a corporate culture that empowers the teams. In order to reduce time-to-market, we frequently deploy and develop minimum viable products (MVPs) and incorporate regular customer feedback. Our purpose is to optimise the prioritisation process for product development alongside enhancing the quality and stability of software delivery.

Our ambition is to transform the Bank towards an integrated digital delivery model which uses next-generation technologies to integrate and automate work processes and connect the stakeholders for a project throughout its lifecycle to the development team. The goal is to minimise redundancy and maximise interoperability between the teams.

Processes | Agile transformation

Fully integrated enterprise agile delivery

Structure	Process	People	Technology

- Focus on customer experience
- Improve delivery efficiency
- Reduce time-to-market
- Empower self-organised teams around products and digital channels
- Leverage next-generation technologies and fully automate processes

Efficiency gains – optimisation project Lean

Since 2018, Bank of Georgia has captured efficiency opportunities from the project Lean, which focuses on the transformation and optimisation of the operations in three areas of the Bank: service centres, processes and functions.

Transformation of the service centres has been carried out with the purpose of increasing the number of customers served and products sold to them. Currently, all of the flagship branches of the Bank have been transformed to become more productive and efficient in their services. We set up a queue management system to improve customer experience, and increase client satisfaction and retention rates by offering speedier and higher quality services. As a result, 98% of the clients entering a transformed service centre are served, while the figure before the optimisation used to be 83%. We introduced frequently revised shorter-term key performance indicators for our bankers, which are aimed at boosting sales by increasing the number of clients served and products sold per banker ratios. As a result, the sales in transformed service centres increased by 20% by end of 2019. Client satisfaction also saw a positive trend having reached 90%, in line with our future target of 95%.

We have optimised the way we process mortgage applications in Retail Banking, and loan applications in Corporate and Investment Banking. In order to efficiently utilise the time and human resources needed to process mortgage applications and reduce the number of errors to a minimum, we introduced standard operating procedures and checklists. As a result, we decreased the number of errors by 50%.

In addition to applying new procedures, we also updated the flow of application processing, which now includes a Time to Yes concept and allows us to inform clients of the outcome of their application within an hour from its submission. Overall, our goal was to decrease the amount of time needed to process a mortgage application from 7.5 days to only three days. Currently, this number stands at four days.

In addition to transforming the processes in order to achieve a more efficient utilisation of resources, we have also optimised the functions in several departments and plan to work with others in the near future. We have improved the efficiency of task flows in the operations support unit and streamlined the processes in the cash and securities settlements unit.

We have also reshuffled the functions in corporate lending, so that the corporate bankers increasingly focus more on sales and relationships with clients. Moreover, we freed SOLO branches from back office functions, which we instead centralised in the headquarters of the Bank.

In 2019, we focused our efforts on SOLO and SME segments. In SOLO, we optimised the lending processes in mortgages and centralised SOLO business lending. These processes are now speedier and more effective which, in turn, increases client satisfaction levels. In order to achieve the efficiencies in functions in SOLO, we moved the remaining non-core workload, such as transaction services, from the SOLO bankers to back office so that the bankers have more time for quality interactions with the clients.

One of the most important milestones in 2019 was creating a Credit Administration Hub which incorporates all the competencies necessary for the contracting phase in SOLO and SME segments. By moving the contract administration to the back office under the single hub, the contracting process has become swift and streamlined, and the number of iterations between the bankers and the lawyers has been reduced to one.

Another significant source of efficiency gains created in 2019 is our Service Support, which enables our SME bankers to focus primarily on sales and client relationships. Prior to this, SME bankers were involved in solving the day-to-day incidents reported by our SME clients, which consumed much of their resources. Our Service Support team covers 98% of the reported incidents within a day and a half.

In 2020 SOLO segment was added to Service Support.

A new onboarding process established in 2019 for the legal entities is another success worth mentioning. In 2019, we set up a specially designated team in the back office, which oversees the current account requests submitted by the legal entities. By doing so, we reduced the time necessary for a legal entity to open an account by 60%. In order to speed up the process, we started cooperating with the Public Registry. Our next step in this project will be to take the back-end of the onboarding process online.

Processes | Lean transformation

Customer satisfaction

- Branches

Streamlined processes – e2e

- Guarantees issuing process
- POS terminal process
- Credit info process
- SOLO business lending
- Branches
- Mortgage
- SOLO lending
- CB lending
- Chancellery
- Micro lending
- SME lending
- HR
- Logistics

Efficiency in functions

- Back office
- HR function
- SOLO
- WM
- RB support
- Procurement
- SME
- Cash centre
- BNB back office
- CB function
- Contact centre
- Onboarding
- Micro Banking
- Partner relationship

Cost savings: GEL 7.7 million

Superior Access to Funding

Bank of Georgia has proven access to both equity and debt capital. This provides flexibility with liability management and is one of our key competitive advantages in realising our ambition to capture attractive opportunities in Georgia.

The financial institutions we have partnered with are Citi, European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), International Finance Corporation (IFC), FMO – Dutch entrepreneurial development bank, DEG – Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft, European Fund for Southeast Europe (EFSE), Green for Growth Fund (GGF), Black Sea Trade and Development Bank (BSTDB), European Investment Bank (EIB), Asian Development Bank (ADB), Overseas Private Investment Corporation (OPIC), responsAbility, Symbiotics Group, the Finnish Fund for Industrial Cooperation (Finnfund), Obviam, the Swedish Development Finance Institution – Swedfund International AB and BlueOrchard Microfinance Fund, among others.

In 2017, Bank of Georgia pioneered the first GEL-denominated bond issuance to a broad base of investors on the Irish Stock Exchange. The issuance of GEL 500 million was the first international local currency bond offering from the wider CIS region (excluding Russia) in the past ten years and represented a landmark transaction for Georgia.

Over the last four years, along with the de-dollarisation initiatives introduced by the NBG, Bank of Georgia raised local currency funding from credit institutions and foreign investors in the amount of more than GEL 1 billion. At 31 December 2019, the Group's local currency deposits were 30.9% of the total deposits, down from 32.5% in 2018. The loan book larisation reached 42.1% of the total loan portfolio, compared with 39.2% in 2018.

The strength of our franchise and brand name translates into pricing power by driving down the cost of deposits. The ability to replace more costly borrowings with cheaper funding also leads to improved funding costs:

- cost of client deposits and notes 3.0% in 2019, down from 7.5% in 2010;
- cost of funds 4.5% in 2019, down from 8.2% in 2010.

In March 2019, Bank of Georgia issued its inaugural US$ 100 million 11.125% Additional Tier 1 capital perpetual subordinated notes callable after 5.25 years and on every subsequent interest payment date, subject to prior consent of the National Bank of Georgia at an issue price of 100.00%. The notes are listed on the Irish Stock Exchange and rated B- (Fitch Ratings). The issuance was the first international offering of Additional Tier 1 Capital Notes from Georgia and the South Caucasus region. Basel III regulations recently introduced in Georgia now enable this type of capital optimisation and this US Dollar issue provided the Bank with an opportunity to diversify the capital structure from a foreign currency perspective and provided a natural hedge against the dollarisation in the economy. The regulatory approval on the classification of the notes as Additional Tier 1 instruments was received in April 2019.

Strengthening capital position to enable the realisation of the potential upsides

Bank of Georgia issued inaugural Additional Tier 1 Capital Notes

Transaction highlights

Notes	US$ 100 million, 11.125% perpetual non-call 5.25 year AT1 notes
Listing	Irish Stock Exchange
Notes rating	Fitch BB-
Joint lead managers/ bookrunners	J.P. Morgan, UBS
Co-manager	JSC Galt & Taggart

Investor allocation by region

The transaction marks the first ever AT1 transaction from Georgia and the first AT1 issuance from CIS since January 2018

This issuance helped Bank of Georgia optimise its capital structure from a foreign currency perspective, and provided a natural hedge against operating in a dollarised economy

The transaction added approximately 230 basis points to the Bank's Tier 1 capital ratio at the time of issuance

Bank of Georgia signed subordinated Tier 2 loan facility

In December 2019, Bank of Georgia signed a ten-year US$107 million subordinated syndicated loan agreement arranged by FMO – Dutch entrepreneurial development bank (FMO) in collaboration with other participating lenders including DEG – Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft, the Finnish Fund for Industrial Cooperation Ltd, Obviam, on behalf of the Swiss Investment Fund for Emerging Market (SIFEM), the Swedish Development Finance Institution – Swedfund International AB, BlueOrchard Microfinance Fund (BOMF) and Symbiotics Group. The already disbursed portion of US$ 52 million has been included in the Bank's Tier 2 capital by the approval of the NBG under the Basel III framework since December 2019. The remaining undrawn portions are similarly expected to be included into the Bank's Tier 2 Capital subject to disbursement and the relevant the NBG approvals. The facility further improves the overall capitalisation of the Bank under the Basel III regulations and will support further lending growth while maintaining strong capital ratios.

Overall, in 2019, we raised a total of US$ 227 million in support of our capital position and greater ability extend financing to our clients.

Key Performance Indicators

Strong results driven by solid performance across all segments

The Group's KPIs for 2019 reflect a continuing strong performance, demonstrating excellent customer franchise growth with solid margins, a strong balance sheet growth and outstanding profitability.

The KPIs are closely aligned with our strategy and ensure that the Group delivers on its key strategic targets. The KPIs could be affected if any of the principal risks and uncertainties, set out on pages 65 to 71, materialise.

The impact of the COVID-19 global pandemic over the last months has significantly tested the resilience and character of the Group, together with that of all of its colleagues and customers. However, the Group has responded by supporting the Georgian economy, its customers and employees. Bank of Georgia Group's performance has been very robust throughout the first half of 2020, having taken a significant ECL provision in the first quarter to cover all expected credit losses through the full economic cycle, relating to the COVID-19 pandemic impact. The Group's performance during the second quarter of 2020 has been extremely resilient, delivering strong profitability during a time when the Georgian economy has experienced its worst reduction in economic activity for more than a few decades.

The Group's mission and its strategy remain unchanged. Bank of Georgia has two clear strategic targets over the medium to long-term: to achieve at least 20% return on average equity, and to deliver c.15% growth in the loan book. Given its clear Georgia focus, its performance during 2020 will inevitably be affected by the local COVID-19 impact, however, the Group has already resumed the delivery of its targeted profitability. Its performance and balance sheet is demonstrating strong robustness, asset quality is resilient and the Group remains comfortable, given its economic scenario stress-testing assumptions, with the adequacy of the significant ECL provision created in the first quarter of 2020. The Group is very well-positioned for the future, with an outstanding team, coupled with strong funding and liquidity, and capital resources.

Profitability KPIs

Diversified revenue sources, a growing loan book, improved asset quality, disciplined cost management, and fee and commission income growth were the main drivers of the exceptional results in terms of profitability.

The substantial growth of the loan book in both Retail and Corporate and Investment Banking businesses, broadly stable individual product loan yields, decreasing cost of funds, and higher asset quality translated into 27.0% y-o-y increase in profit adjusted for one-off costs in 2019. The resulting strong growth in interest and non-interest income translated into 8.1% y-o-y growth in operating income.

Our increasing focus on lending in the mortgage segment and to finer margin corporate and MSME clients, has, however, led to a negative mix effect on overall loan yields and on the net interest margin, which was down by 90 basis points y-o-y in 2019.

In 2020 and beyond, we will continue to focus on profitable earnings growth, to be driven by sustainable levels of customer lending growth without compromising asset quality, to increase the share of income from fee-generating operations and to enhance cost efficiencies.

Profit adjusted for one-offs[14]

(GEL million)

527.1

2017	338.9
2018	415.1
2019	527.1

Profit adjusted for one-offs is calculated in accordance with IFRS and represents operating income and profit from associates, less operating expenses, and cost of risk, non-recurring items and income tax expense.

Profit (reported)

(GEL million)

512.9

2017	338.9
2018	343.5
2019	512.9

Profit is calculated in accordance with IFRS and represents operating income and profit from associates, less operating expenses, and cost of risk, non-recurring items and income tax expense.

Return on average Equity (ROAE) (adjusted)[14]

27.8%

-30 bps y-o-y

2017	24.4%
2018	26.3%
2019	27.8%

Profit attributable to shareholders divided by monthly average total equity attributable to shareholders. Total equity attributable to shareholders is made up of share capital, additional paid-in capital, treasury shares, retained earnings and other reserves.

Return on average equity (ROAE) (reported)

27.0%

+250 bps y-o-y

2017	24.4%
2018	21.8%
2019	27.0%

Profit attributable to shareholders divided by monthly average total equity attributable to shareholders. Total equity attributable to shareholders is made up of share capital, additional paid-in capital, treasury shares, retained earnings and other reserves.

[14] The 2019 adjusted profit and ROAE exclude GEL 14.2mln one-off employee costs (net of income tax) related to former CEO and executive management termination benefits. The 2018 adjusted profit and ROAE excludes GEL 71.5mln (net of income tax) demerger-related expenses, one-off impact of re-measurement of deferred tax balances and one-off employees costs related to the former CEO termination benefits.

Basic earnings per share
(GEL)

18.33

2017	12.18
2018	12.35
2019	18.33

Profit attributable to shareholders divided by weighted average number of outstanding shares less treasury shares.

Efficiency KPIs

Our technology-intensive digital banking channels, such as mBank and iBank, as well as Express Pay terminals, are the main drivers of efficiency for our business. Our ongoing investment in our IT, digital and data capabilities, as well as in marketing and branch network, has contributed to higher operating expenses in 2019, up 8.3% y-o-y in 2019 excluding one-off costs. However, this investment is translating into both strong franchise growth and profitability. This has already been reflected in a significantly higher number of mobile banking transactions, which more than doubled during 2019 to 35.9 million transactions, as we continue to see a shift towards mobile banking from other channels. Overall, more than 93% of daily transactions of individual customers are now performed through digital channels.

Starting from 2018, we implemented agile delivery in our information technology arm, which aims to optimise the workflow and coordination processes, and increase end-product quality and usefulness. In 2018, the Bank also introduced a Lean project, which improved back office procedures, and introduced end-to-end process optimisation in the businesses. All these initiatives are directed towards utilising further upsides in potential efficiencies.

Going forward, we expect to improve our cost to income ratio towards our targeted 35% level.

Cost to income ratio
(adjusted)[15]

36.0%

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	36.0%

Operating expenses divided by operating income.

Operating leverage
(adjusted)[15]

-0.2%

2017	-4.5%
2018	5.0%
2019	-0.2%

Operating leverage is measured as the percentage change in operating income less the percentage change in operating expenses.

Cost to income ratio
(reported)

37.2%

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	37.2%

Operating expenses divided by operating income.

Net loan book growth

27.5%

2017	17.5%
2018	22.9%
2019	27.5%

Net loans to customers and finance lease receivables at the end of the year compared with the previous year.

The 27.5% loan book growth in 2019 was driven by 18.5% growth in Retail Banking business loan book and 48.1% increase in the Corporate and Investment Banking loan book. We expect customer lending growth for the medium to long-term to be at around c.15%.

[15] The 2019 cost to income ratio and operating leverage adjusted for GEL 12.4mln one-off employee costs (gross of income tax) related to termination benefits of the former executive management.

Asset quality KPIs

Our asset quality improved significantly in 2019, primarily reflecting the new regulatory environment, as well as our prudent application of the Group's risk management policies, good lending discipline, lower-risk portfolio and the ongoing strength of the Georgian economy. Cost of credit risk ratio decreased from 1.7% in 2018 to 0.8% in 2019. NPLs to gross loans improved from 3.3% at the end of 2018 to 2.1% at the end of 2019, while NPL coverage ratio decreased from 90.0% in 2018 to 77.7% at the end of 2019.

Cost of credit risk ratio

0.8%

2017	2.3%
2018	1.7%
2019	0.8%

Cost of credit risk ratio equals expected credit loss/impairment charge for loans to customers and finance lease receivables for the year divided by monthly average gross loans to customers and finance lease receivables over the same year.

NPL coverage ratio adjusted for discounted value of collateral

136.4%

2017	129.8%
2018	129.4%
2019	136.4%

NPL coverage ratio adjusted for discounted value of collateral equals allowance for expected credit loss/impairment loss of loans and finance lease receivables divided by NPLs (discounted value of collateral is added back to allowance for expected credit loss/impairment loss).

Capital KPIs

At 31 December 2019, our Basel III Common Equity Tier 1 (CET1), Tier I and Total Capital Adequacy ratios stood at 11.5%, 13.6% and 18.1%, respectively, all comfortably above the minimum required levels of 10.1%, 12.2% and 17.1%, respectively. The risk-weighted assets increased by 22.3% y-o-y at 31 December 2019, reflecting the increase in interest earning assets during the year. We continue to generate high levels of internal capital as a result of both the Bank's high return on average equity, and the improved risk-asset intensity of our lending growth on the back of the new regulatory environment.

Over the medium-term, we aim to maintain around 200 basis points buffer for CET1 and Tier 1 capital adequacy ratios over the minimum regulatory requirements.

Tier 1 capital adequacy ratio, (NBG, Basel III)

Bank of Georgia

13.6%

2017	12.4%
2018	12.2%
2019	13.6%

NBG (Basel III) Tier I capital adequacy ratio equals Tier I capital divided by total risk weighted assets, both calculated in accordance with the requirements of the National Bank of Georgia instructions.

Leverage (times)

7.8

2017	7.5
2018	7.4
2019	7.8

Leverage (times) equals total liabilities divided by total equity.

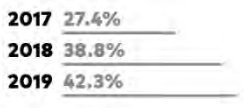
Non-financial KPIs

The Bank tracks customer satisfaction with multiple survey channels and several key performance indicators on an ongoing basis, followed by an effective 'close the loop' process. The Bank is responsive to the customer feedback which it collects on a daily basis and has been consistently working on integrating the customer experience in its processes. We are also committed to employee engagement. We started to measure the ENPS score in 2019 and will continue to monitor the measure once every six months.

Going forward, we aim to improve these non-financial KPIs and be the bank of choice in Georgia.

Net Promoter Score (NPS) — Bank of Georgia

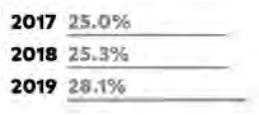
42.3%

NPS asks: on a scale of 0-10, how likely is it that you would recommend our Bank to a friend or a colleague?
The responses are: 9 and 10 – are promoters; 7 and 8 – are neutral; 1 to 6 – are detractors. The final result, thus an NPS, equals the percentage of the promoters minus the percentage of the detractors.

Customer satisfaction (CSAT) — Bank of Georgia

28.1%

CSAT asks: on a scale of 1-5, how satisfied are you with a particular channel or a parameter? The final result is the percentage of the respondents that reply with 5 from the total number of the respondents.

Employee Net Promoter Score (ENPS) — Bank of Georgia

46.0%

ENPS asks: on a scale of 0-10, how likely is it that you as an employee would recommend our Bank to a friend or a colleague as an employer?
The responses are: 9 and 10 – are promoters; 7 and 8 – are neutral; 1 to 6 – are detractors. The final result, thus an ENPS, equals to the percentage of the promoters minus the percentage of the detractors.

Risk Management

Creating a culture of integrity and accountability

We identify, evaluate, manage and monitor the risks that we face through an integrated control framework supported by formal policies and procedures, clearly delegated authority levels and comprehensive reporting. The Bank's Supervisory Board and Management Board confirms that our framework has been in place throughout the year under review and to the date of approval of this Annual Report, and that it is integrated into both our business planning and viability assessment processes.

Overview

Our Supervisory Board, supported by its Audit and Corporate Governance and Risk Committees and the Management Board, is ultimately responsible for the Group's risk management and internal controls. We believe that in order to have an effective risk management framework, there needs to be a strong risk management culture within the Group. In this section we demonstrate how we ensure that managing risk is integrated into our everyday business activities. We seek to create an environment where there is openness and transparency in how we make decisions and manage risks, and where business managers are accountable for the risk management and internal control processes associated with their activities. Our culture also seeks to ensure that risk management is responsive, forward-looking and consistent.

Our framework

The Supervisory Board's mandate includes determining the Group's risk appetite and risk tolerance as well as monitoring risk exposures to ensure that the nature and extent of the main risks we face are consistent with our overall goals and strategic objectives. The Supervisory Board is accountable for reviewing the effectiveness of the systems and processes of risk management and internal control, with the Audit and Corporate Governance and Risk Committees assisting in the discharge of this responsibility. At the Supervisory Board, Committee and Management Board levels, we develop formal policies and procedures which explain the way in which risks need to be systematically identified, assessed, quantified, managed and monitored.

Each business participates in the risk management process by identifying the key risks applicable to its business. The principal risks and uncertainties faced by the Group are identified through this bottom-up process.

On a day-to-day basis, the Bank's Management Board is responsible for the implementation of the Group's risk management and other internal control policies and procedures. Based on our risk culture, managers "own" the risks relevant to their respective function. For each risk identified at any level of the business, the risk is measured, mitigated (if possible) in accordance with our policies and procedures, and monitored. Managers are required to report on identified risks and responses to such risks on a consistent and frequent basis. The Management Board regularly reviews the output from the bottom-up process by providing independent challenge and assessing the implementation of the risk management and internal control policies and procedures. Our reporting process enables key risks to be escalated to the appropriate level of authority and provides assurance to the Committees and the Supervisory Board. Key developments affecting our principal risks and associated mitigating actions are reviewed quarterly (or more often if necessary on an ad hoc basis, outside of the regular reporting process) by the Audit and Corporate Governance and Risk Committees, as appropriate, and the Supervisory Board. The principal risks and uncertainties faced by the Group are identified through the above processes.

A description of these Principal Risks and Uncertainties, including recent trends and outlook, as well as mitigation efforts, can be found on pages 65 to 71 of the Report.

Internal control

The Supervisory Board is responsible for reviewing and approving the Group's system of internal control, and its adequacy and effectiveness. Controls are reviewed to ensure effective management of the risks we face. Certain matters – such as the approval of major capital expenditure, significant acquisitions or disposals and major contracts – are reserved exclusively for the Supervisory Board. For other matters, the Supervisory Board is often assisted by both the Audit and Corporate Governance and Risk Committees.

With respect to internal control over financial reporting, including over the Group's consolidation process, our financial procedures include a range of system, transactional and management oversight controls. The Group prepares detailed monthly management reports that include analysis of results along with comparisons, relevant strategic plans, budgets, forecasts and prior results. These are presented to, and reviewed by, the Management Board. Each quarter, the Bank's Deputy CEO – Chief Financial Officer, and other members of the Finance team discuss financial reporting and associated internal controls with the Audit and Corporate Governance Committee, which reports significant findings to the Supervisory Board. The Audit and Corporate Governance Committee also reviews the quarterly, half-year and full-year financial statements and corresponding results announcements, and advises the Supervisory Board. The external and internal auditors attend each Audit and Corporate Governance Committee meeting, and the Audit Committee meets them regularly both with and without the Management Board present.

Our Audit and Corporate Governance and Risk Committees monitor internal control over operating and compliance risk through discussions with the Bank's Deputy CEOs – Chief Risk Officer and Chief Operating Officer, Head of AML and Compliance, Head of Internal Audit and other Management Board members, on a quarterly basis. Any key issues identified are escalated to the Supervisory Board. The Supervisory Board also receives regular presentations directly from the head of each risk unit of the Bank. Principal risk and internal control issues are addressed in such presentations. The Internal Audit reviews a number of areas of risk pursuant to an annual programme approved by the Audit and Corporate Governance Committee. Any significant issues or risks arising from an internal audit are reported to the Audit and Corporate Governance Committee, which monitors that appropriate actions are undertaken to ensure satisfactory resolution. The Head of Internal Audit has a direct reporting line to the Chairman of the Audit and Corporate Governance Committee.

Our systems of internal control are also supported by our Whistleblowing Policy accompanied by an online whistleblowing system, which allows employees and customers to report concerns on an anonymous basis. Responsibility for the Whistleblowing Policy resides with the Supervisory Board, and both the Supervisory Board and Audit and Corporate Governance Committee receive quarterly and ad hoc reports on the operation of the policy from the Head of AML and Compliance of the Bank on any significant issues raised.

Effectiveness review

Each year, we review the effectiveness of our risk management processes and internal control systems, with the assistance of the Audit and Corporate Governance and Risk Committees. This review covers all material systems, including financial, operational and compliance controls. The latest review covered the financial year to 31 December 2019 and obtained assurance from the Management Board and the Internal Audit. The Supervisory Board is able to conclude with reasonable assurance that the appropriate internal controls and risk management systems were maintained and operated effectively throughout 2019, and that these systems continued to operate effectively up to the date of approval of this Annual Report. The review did not identify any significant weaknesses or failings in the systems. Although we did not identify any significant weaknesses or failings, we continuously strive to improve our framework and focus on further mitigating our key risks, especially as they evolve.

Bank risk management

The Bank is the principal driver of the Group's revenue and operates in the financial services sector, therefore, its risk management and internal control frameworks are fundamental to that of the Group. The work undertaken by the Bank's risk management bodies feeds back directly to the Group.

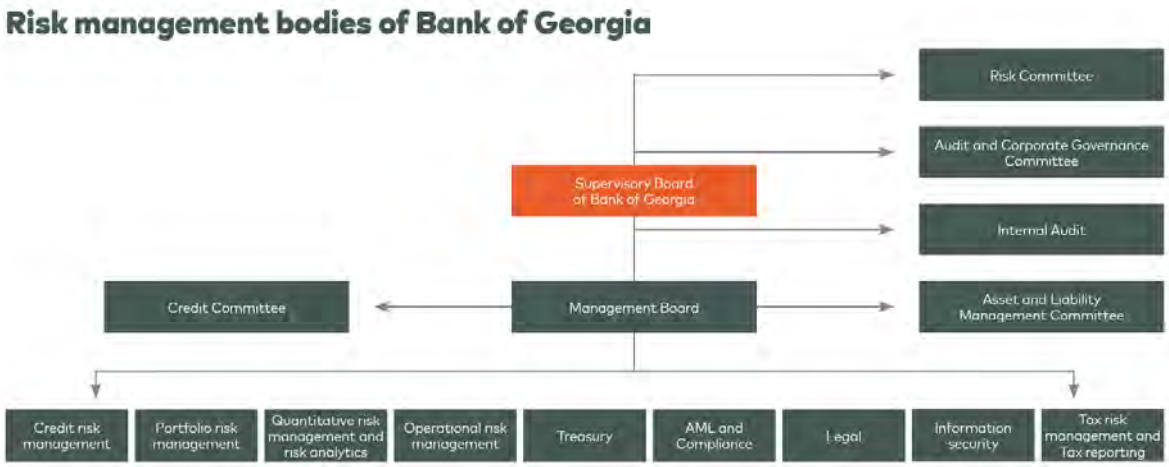
Given the significance of the Bank, the risk management and internal control frameworks in place at the Bank are described below.

The role of the Bank in the overall risk management structure

Management of risk is fundamental to the Group and is an essential element of the Group's operations. The main risks inherent in the Bank's operations are credit risk, liquidity risk, market risk (including currency and foreign exchange rate risks), operational risk and legal risk. The following is a description of the Bank's risk management policies and procedures in respect of those risks. Business risks, such as changes in the environment, technology and industry, are monitored through the Group's strategic planning process.

The Bank's risk management framework is based on the principle of continually assessing risk throughout the life of key operations and includes such stages as:

- risk identification;
- risk assessment – qualitative and quantitative assessment of a particular risk;
- risk appetite – determination of an acceptable risk level;
- risk treatment – monitoring and mitigation;
- risk monitoring and reporting – ongoing monitoring and control allowing efficient adjustments in case of any changes in the conditions on which the preliminary risk assessment was made; and
- analysis of the effectiveness of the risk management system.

Bank risk management bodies

The principal risk management bodies of the Bank are the Supervisory Board, Audit and Corporate Governance Committee, Risk Committee, Management Board, Internal Audit, Credit Committee, Asset and Liability Management Committee (the "ALCO"), AML and Compliance, and the Legal department. The Supervisory Board, Audit and Corporate Governance Committee and Risk Committee perform similar roles as the Group Board, the Group Audit Committee and the Group Risk Committee, respectively, only at Bank level.

Management Board. The Management Board has overall responsibility for the Bank's asset, liability and risk management activities, policies and procedures. In order to effectively implement the risk management system, the Management Board delegates individual risk management functions to each of the various decision-making and execution bodies within the Bank.

Internal Audit function. The Bank's Internal Audit function (Internal Audit) is responsible for the independent assurance of the Group's operations, activities, systems and processes, in order to evaluate and provide reasonable, independent and objective assurance and consulting services designed to add value and improve the Group's operations. Internal Audit is independent of the Management Board. The Head of the Internal Audit, also known as Chief Audit Officer, is appointed by the Bank's Supervisory Board and reports directly to the Bank's Audit and Corporate Governance Committee. Internal Audit discusses the outcomes of all assessments with the Management Board and reports its findings and recommendations to the Bank's Audit and Corporate Governance Committee. Internal Audit's scope of work is to determine whether the Group's overall risk management framework, internal control and corporate governance processes, as designed and implemented by the Management Board, are adequate and functioning in a manner to ensure:

- material risks – both financial and non-financial (including strategic, credit, compliance, regulatory, Environmental, Social and Governance, market, liquidity, reputational and operational risks) – are appropriately identified, assessed and managed across the Group, including its outsourced activities;
- interaction between the various governance and risk management groups occurs efficiently and effectively;
- material financial, management and operational reporting is accurate, reliable and timely;
- the Group's and its employees' conduct is of high integrity and their actions are in compliance with the Group's policies, standards, procedures, as well as applicable laws and regulations;
- resources are acquired economically, used efficiently, and protected adequately;
- programmes, plans and objectives are achieved in line with predetermined expectations; and
- significant legislative or regulatory issues impacting the organisation are recognised and addressed in a timely and proper manner.

In order to fulfil its function, Internal Audit has unrestricted access to all the Group's records, property and personnel.

Credit Committee. The Bank has five credit committees (together, the "Credit Committees"), each responsible for supervising and managing the Bank's credit risks in respect of loans for retail and wealth management clients, micro loans, SME loans, corporate loans and counterparty loans. These committees are: the Retail Banking Credit Committee, Micro loans Credit Committee, SME loans Credit Committee, the Corporate Banking Credit Committee and the Financial and Governmental Counterparty Risk Management Committee (FGCRMC). FGCRMC manages, monitors and controls counterparty risk in relation to financial and governmental counterparties of the Bank. Each Credit Committee approves individual loan transactions.

Credit Committee tiers of subcommittees for Retail and Corporate and Investment Banking loans

	Subcommittee Chair	Approval limit for Corporate Banking loans (US$)
Tier I	Risk Manager of the relevant Credit Risk department	Less than US$ 2.0 million
Tier II	Head and Deputy head of the Credit Risk department	Between US$ 2.0 million and US$ 10 million
Tier III	CEO/CRO	Greater than US$ 10 million

	Subcommittee Chair	Approval limit for Retail Banking loans (US$)
Tier I	Risk Manager of the relevant Credit Risk Management unit	Less than US$ 200,000
Tier II	Head of the relevant Credit Risk Management Unit	Between US$ 200,000 and US$ 2.0 million
Tier III	CRO/Head of relevant Retail Banking direction	Greater than US$ 2.0 million

Each Credit Committee comprises tiers of subcommittees. The FGCRMC comprises two tiers of subcommittees. The Committee consists of six members – the Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer, Deputy CEO – Chief Financial Officer, Deputy CEO – Corporate and Investment Banking, Head of Quantitative Risk Management Department, Head of Treasury and Head of Trade Finance. A majority of votes is enough for approval. If the potential exposure exceeds US$ 10.0 million, then the decision is deferred to the ALCO.

The Credit Committee for retail loans comprises three tiers of subcommittees (for risk management purposes, loans for wealth management clients are classified as retail loans), for micro loans of one tier and for SME loans three tiers of subcommittees. Micro loans and SME loan applications of less than US$ 1.0 million are approved by credit risk managers of the relevant Credit Risk department. The SME loans of more than US$ 1.0 million are approved by the Head of SME Credit Risk Analysis unit. The Credit Committee for corporate loans comprises three tiers of subcommittees. Participation by the Bank's CEO is required for exposures exceeding US$ 10.0 million that are also subject to the Supervisory Board approval. All exposures to single group borrowers over US$ 35.0 million require approval by the Supervisory Board. Further all related party loans are reviewed and approved by the Supervisory Board. Lower tier subcommittees meet on a daily basis, whereas higher tier ones meet as needed, typically two to three times a week. Each of the subcommittees of the Credit Committees makes its decisions by a majority vote of its members.

The Problem Assets Committee is chaired by one of the following: the Head of the Problem Loan Management department (first level pertains to loans of up to GEL 500,000), the Bank's Deputy CEO – Chief Operations Officer (second level pertains to the loans in the range of GEL 500,000 – 1,000,000) and the Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer (third level pertains to loans above GEL 1,000,000). The Problem Loan Management department manages the Bank's exposures to problem loans and reports to the Bank's Deputy CEO – Chief Operations Officer. Decisions in terms of all corporate loans managed by the Problem Loan Management department are made by Deputy CEO – Chief Operations Officer and Deputy CEO – Chief Risk Officer.

The Corporate Recovery Committee is chaired by the Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer, and is responsible for monitoring all of the Bank's exposures to loans that are managed by the Corporate Recovery department. The Corporate Recovery department reports to the Bank's Deputy CEO – Corporate and Investment Banking.

ALCO. The ALCO is the core risk management body that establishes policies and guidelines with respect to capital adequacy, market risks and respective limits, funding liquidity risk and respective limits, interest rate and prepayment risks and respective limits, money market general terms and credit exposure limits. It designs and implements respective risk management and stress testing models, regularly monitors compliance with the pre-set risk limits, and approves treasury deals with non-standard terms. Specifically, ALCO:

- sets money-market credit exposure/lending limits;
- sets open currency position limits with respect to overnight and intra-day positions;
- establishes stop-loss limits for foreign currency operations and securities;
- monitors compliance with the established risk management models for foreign exchange risk, interest rate risk and funding liquidity risk;
- sets ranges of interest rates for different maturities at which the Bank may place its liquid assets and attract funding; and
- reviews different stress tests and capital adequacy models prepared by the Finance department and FGCRMC.

The ALCO is chaired by the Bank's CEO and meets at any time deemed necessary, with decisions made by a majority vote of its members. ALCO members include the Bank's CEO, Deputy CEO – Chief Financial Officer, Deputy CEO – Chief Risk Officer, Deputy CEO – Corporate and Investment Banking, Deputy CEO – Retail Banking, and the Head of the Treasury department. The Head of the Finance department acts as a secretary of ALCO. The ALCO reviews financial reports and indices including the Bank's limits/ratios, balance sheet, statement of operations, maturity gap, interest rate gap, currency gap, foreign exchange risk, interest rate risk and funding liquidity risk reports, total cash flow analysis, customer cash flow analysis and concentration risk analysis, for the past periods as well as future projections and forecasts, other financial analysis and further growth projections on a monthly basis.

ALCO is the key governing body for capital adequacy management, as well as for respective risks identification and management. ALCO establishes limits and reviews actual performance over those limits for NBG Basel III capital adequacy regulation. The Finance department is in charge of regular monthly monitoring of, and reporting on, the NBG Basel III capital adequacy compliance with original pronouncements as well as with ALCO policies. Capital adequacy management is an integral part of the Bank's monthly reporting, as well as the Bank's annual and semi-annual budget approval and budget review processes. The Finance department prepares the NBG Basel III capital adequacy actual reports, as well as their forecasts, budgets and different stress scenarios, while ALCO and the Management Board regularly review them, identify risks, issue recommendations and, if applicable, propose action plans.

Legal department. The Bank's Legal department's principal purpose is to ensure that the Bank's activities conform to applicable legislation and minimise losses from the materialisation of legal risks. The Legal department is responsible for the application and development of mechanisms for identifying legal risks in the Bank's activities in a timely manner, the investigation of the Bank's activities in order to identify any legal risks, the planning and implementation of all necessary actions for the elimination of identified legal risks, participation in legal proceedings on behalf of the Bank, where necessary, and the investigation of possibilities for increasing the effectiveness of the Bank's legal documentation and its implementation in the Bank's daily activities. The Legal department is also responsible for providing legal support to structural units of the Bank and/or its subsidiaries.

Anti-Money Laundering (AML) and Compliance. The Bank's AML and Compliance department is responsible for the implementation of the Bank's AML and compliance programme (including the development of AML policies and procedures, transaction monitoring/screening and reporting systems, establishment of correspondent relationship and ongoing monitoring procedure, employee training and management of compliance process) throughout the Bank and its subsidiaries. The Bank's ML/FT framework is based on recommendations, directives and requirements of international organisations, including FATF/Basel, the European Parliament, as well as local regulations. The Bank's Internal Audit conducts annual assessments of the Bank's ML/FT framework and controls, and provides independent assurance of internal controls.

The Bank has adopted a risk-based approach towards ML/FT risks, including a general anti-money laundering policy, ML/FT risk management policy, risk appetite statement, KYC (Know Your Customer) and customer acceptance policy, and financial sanctions compliance policy. The Bank's risk-based approach means that it applies enhanced due diligence towards higher ML/FT risks by determining high-risk categories of products, customers, services and jurisdictions. The Bank has in place a risk assessment tool for identifying high ML/FT risks throughout the Bank.

The Bank has reporting obligations to the Financial Monitoring Service of Georgia under the local legislation. The reporting process is fully automated and supported by a special software application. Furthermore, the Bank has in place ML/FT risk management capabilities, including transaction monitoring solutions. The online solution allows fully automated monitoring of all transactions against sanctions list (OFAC, the EU, the UN and other similar bodies, including the global news databases). The offline monitoring solution is aimed at identifying suspicious transactions.

The Bank has in place a regulatory change management process ensuring timely compliance with new regulations, including the preparation of specific action plans, monitoring the implementation process and increasing the awareness through the employee training programme.

Bodies implementing the risk management system

The Bank's risk management system is implemented by the Bank's Credit Risk department, Portfolio Risk Management department, Quantitative Risk Management and Risk Analytics department, Treasury, Operational Risk Management, Legal, AML and Compliance and Security departments, Finance department, the Tax Reporting and Tax Risks Management unit, the Information Security department and other departments. The Credit Risk, Quantitative Risk Management and Risk Analytics, Portfolio Risk Management and Operational Risk Management departments report to the Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer. The Legal department is under supervision of the Bank's General Counsel, which directly reports to the Bank's CEO. The Finance department, the Treasury department and the Tax Reporting and Tax Risks Management unit report to the Bank's Deputy CEO – Chief Financial Officer. The AML and Compliance department reports to the Bank's Deputy CEO – Chief Operations Officer. The Information Security department was under the supervision of the Deputy CEO – Chief Operations Officer, until the end of 2019 and currently reports to the Deputy CEO – Chief Risk Officer.

The Quantitative Risk Management and Risk Analytics department, in coordination with the Treasury, implements the Bank's market risk policies by ensuring compliance with established open currency position limits, counterparty limits, value-at-risk (VAR) limits on possible losses and the interest rate policy set by the ALCO.

The Treasury department is responsible for managing the Bank's assets and liabilities and its overall financial structure, and is also primarily responsible for managing funding and liquidity risks of the Bank.

It manages foreign currency exchange, money market, securities portfolio and derivatives operations, and monitors compliance with the limits set by the ALCO for these operations. It is also responsible for management of short-term liquidity and treasury cash flow, and monitors the volumes of cash in the Bank's ATMs and at its service centres.

The Credit Risk department manages credit risks with respect to particular borrowers and assesses overall loan portfolio risks. It is responsible for ensuring compliance with the Bank's Credit Policies and management of the quality of its loan portfolio.

The Portfolio Risk Management department manages and assesses credit risk with respect to the overall loan portfolio and is responsible for providing recommendations on the improvement of loan portfolio quality to minimise credit losses. It develops the Bank's portfolio quality control models/methods and ensures compliance with the Bank's Credit Policies and established limits.

The Operational Risk Management department identifies and assesses operational risk within the Bank's processes and operations. It also detects critical risk areas or groups of operations with an increased risk level, and develops internal control procedures to address these risks, through (among other things) business-process redesign schemes, including document circulation, information streams, distribution of functions, permissions and responsibility.

The Information Security Department monitors and manages the Bank of Georgia's cyber security and information systems.

The Legal department monitors all changes in relevant laws and regulations. It also disseminates information on legislative changes to all relevant departments within the Bank. The Legal department participates in drafting laws and regulatory documents upon request of legislators and regulators,
certain associations and other professional bodies.

The Tax Reporting and Tax Risks Management unit focuses on the Bank's relationship with the tax authorities, provides practical advice and monitors tax compliance across the Group.

Each of these departments is provided with policies and/or manuals that are approved by the Bank's Management Board and/or the Supervisory Board (as required). The manuals and policies include comprehensive guidance for each stage of a transaction, including, but not limited to, manuals outlining asset and liability management policies, foreign exchange operations procedures, fixed income investment guidelines, Retail Banking operations procedures, the deposit policy and Credit Policies.

Risk measurement and reporting

The Bank measures risk using a method that reflects both the expected loss likely to arise in normal circumstances and unexpected losses, which are an estimate of the ultimate actual loss based on different forecasting models. These models use probabilities derived from historical experience, adjusted from time to time to reflect the economic environment. The Bank also models scenarios simulating the impact of extreme events.

Monitoring and controlling of risks are primarily performed based on limits established by the Bank. These limits reflect the business strategy and market environment of the Bank, as well as the level of risk that it is willing to accept, with additional emphasis on selected industries. The Bank also conducts ongoing monitoring and control, allowing efficient adjustments in case of any unexpected changes in the conditions on which the preliminary risk assessment was made. In addition, the Bank monitors and measures overall risk-bearing capacity in relation to aggregate risk exposure across all risk types and activities.

The Bank maintains a management reporting system which requires the Credit Risk, Quantitative Risk Management and Risk Analytics, Portfolio Risk Management, Finance and Treasury departments to prepare certain reports on a daily and monthly basis. On a daily basis, a statement of operations, balance sheet and treasury report (which includes the Bank's open foreign exchange positions, cash flows, limits and balances on correspondent accounts with other banks) and confirmation that there has been compliance with mandatory financial ratios must be provided by each department. On a monthly basis, a report on the structural liquidity gap, a report on interest rate risk, and financial statements are produced, and these are summarised in a quarterly report to the Bank's Supervisory Board and to the Risk Committee containing analysis of the Bank's performance against its budget. Information compiled from all the businesses is examined and processed in order to analyse, control and identify emerging risks. This information is presented and explained to the Management Board and the head of each business division. The report includes aggregate credit exposure, liquidity ratios and risk profile changes. The Bank's Management Board assesses the appropriateness of the allowance for credit losses on a monthly basis. The Management Board and the Supervisory Board receive a comprehensive risk report once a quarter, which is designed to provide all the necessary information to assess and draw conclusions on the Bank's risk exposure.

Specifically tailored risk reports are prepared and distributed to all levels throughout the Bank in order to ensure that all business divisions have access to extensive, relevant and up-to-date information. A daily briefing is given to the Bank's Management Board and all other relevant employees of the Bank on the utilisation of market limits, proprietary investments and liquidity, as well as any other risk developments.

Risk mitigation and excessive risk concentration

As part of its overall risk management, the Bank uses derivatives and other instruments to manage exposures resulting from changes in interest rates, foreign currencies, credit risks, and exposures arising from forward transactions. While these derivatives are intended for hedging, they do not qualify for hedge accounting.

The Bank actively uses collateral to reduce its credit risks.

In order to avoid excessive concentrations of risks, the Bank focuses on maintaining a diversified portfolio. Identified concentrations of credit risks are controlled and managed accordingly. Concentrations arise when a number of counterparties, or related shareholders, are engaged in similar business activities, or activities in the same geographic region, or have similar economic features that would cause their ability to meet contractual obligations to be similarly affected by changes in economic, political or other conditions. Concentrations also involve combined, aggregate exposures of large and significant credits compared with the total outstanding balance of the respective financial instrument(s).

Concentrations indicate the relative sensitivity of the Bank's performance to developments affecting a particular industry or geographical location. Identified concentrations of credit risks are controlled and managed accordingly.

Credit risk

Definition: Credit risk is the risk that a borrower or counterparty will be unable to pay, amounts in full or in part when due. Credit risk arises mainly in the context of the Bank's lending activities.

Mitigation: The general principles of the Bank's credit policy are outlined in the Credit Policies. The Credit Policies also outline credit risk control and monitoring procedures, and the Bank's credit risk management systems. The Credit Policies are reviewed annually, or more frequently if necessary. As a result of these reviews, new loan restructuring tools are introduced. The Bank also uses the NBG's provisioning methodology in order to comply with National Bank of Georgia's requirements.

The Bank manages its credit risk by placing limits on the amount of risk accepted with respect to individual corporate borrowers or groups of related borrowers, liability of insurance companies, types of banking operations and by complying with the exposure limits established by the NBG. The Bank also mitigates its credit risk by obtaining collateral and using other security arrangements. The Bank monitors the market value of collateral, requests additional collateral in accordance with the underlying agreement and monitors the market value of collateral obtained during its review of the adequacy of the allowance for expected credit loss (ECL)/impairment losses. The exposure to financial institutions is managed by limits covering on and off-balance sheet exposures and by settlement limits with respect to trading transactions such as foreign exchange contracts.

The Credit Committees approve individual transactions and the Credit Risk department establishes credit risk categories and the provisioning rates, which are set as per the provisioning methodology. The Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer, the Credit Risk department and the Portfolio Risk Management department review the credit quality of the portfolio and set provisioning rates, in consultation with the Bank's CEO and Deputy CEO – Chief Financial Officer, on a monthly basis.

The Bank's credit quality review process provides early identification of possible changes in the creditworthiness of counterparties, including regular collateral revaluations. Counterparty limits are established by the use of a credit risk classification system, which assigns a risk rating to each counterparty. Risk ratings are subject to regular revision. The credit quality review process allows the Bank to assess the potential loss as a result of the risks to which it is exposed and to take corrective action. The Bank makes available to its customers guarantees/letters of credit, which may require that the Bank makes payments on their behalf. Such payments are collected from customers based on the terms of the guarantee/letter of credit. They expose the Bank to similar risks to loans and these are mitigated by the same control processes and policies.

Loan approval procedures

The procedures for approving loans, monitoring loan quality and for extending, refinancing and/or restructuring existing loans are set out in the Bank's Credit Policies which are approved by the Supervisory Board and/or the Management Board of the Bank. The Credit Committees approve individual transactions.

The Bank evaluates Corporate and Investment Banking clients on the basis of their financial condition, credit history, business operations, market position, management, social and environmental risks, level of shareholder support, proposed business and financing plan, legal documents and on the quality of the collateral offered. The appropriate level of the relevant Credit Committee is responsible for making the decision for loan approval based on credit memorandum and, where appropriate, the Credit Risk Manager's report.

The loan approval procedures for Retail Banking loans depend on the type of retail lending products. Applications for consumer loans, including credit cards and auto loans up to GEL 50,000, are approved by the internal scoring system. Applications for mortgage loans of Retail Banking clients are completed by the Mortgage Loan Officer and submitted to the Credit Risk Manager, who evaluate the credit risks and determine the amount, terms and conditions of the loan, which must be approved at the appropriate level of the Credit Committee. In the case of micro financing loans and SME loans of less than US$ 1.0 million, loan officers evaluate loan applications, prepare a project analysis and submit proposals to the relevant Credit Risk Manager, who makes the final decision. Loans of more than US$ 1.0 million to SMEs are approved by the Head of SME Credit Risk Analysis unit. Micro loans up to GEL 40,000 are approved by the internal scoring model.

Collateral

The Bank typically requires credit support or collateral as security for the loans and credit facilities that it grants. The main forms of credit support are guarantees and rights to claim amounts on the borrower's current account with the Bank or other assets. The main forms of collateral for corporate lending are charges over real estate properties, equipment, inventory and trade receivables. The main form of collateral for retail lending is a mortgage over residential property. In the case of corporate loans, the Bank usually requires a personal guarantee (surety) from the borrower's shareholders. Under the Bank's internal guidelines, collateral should be provided (where it is required) to cover outstanding liabilities during the entire duration of a transaction.
As at 31 December 2019, 86.9% of loans to customers and finance lease receivables portfolio were collateralised. An evaluation report of the proposed collateral is prepared by the Asset Evaluation department or by the reputable third-party asset appraisal company and submitted to the appropriate Credit Committee, together with the loan application and Credit Risk Manager's report.

Measurement

Exposure and limits are subject to annual or more frequent review. The Bank's compliance with credit risk exposure limits is monitored by the Credit Risk department on a continuous basis. The allowance is based on the Expected Credit Loss (ECL) associated with the probability of default in the next 12 months, unless there has been a significant increase in credit risk since the loan origination, in which case the allowance is based on the ECL over the life of the asset. The allowance for credit losses is based on forward-looking information, which takes into consideration past events, current conditions and forecasts of future economic conditions.

The Bank establishes the ECL of financial assets on a collective basis, and on an individual basis when a financial asset or group of financial assets is impaired. The Bank creates the ECL by reference to the particular borrower's financial condition, state of collateral, the number of days the relevant loan is overdue, changes in credit risk since loan origination, any forecasts for adverse changes in commercial, financial or economic conditions affecting the creditworthiness of the borrower and other qualitative indicators, such as external market or general economic conditions. If in a subsequent period, the amount of the ECL decreases, the previously recognised loss is reversed by an adjusted ECL account. The determination of ECL is based on an analysis of the assets at risk and reflects the amount which, in the judgement of the Bank's Management Board, is adequate to provide for expected losses considering forward-looking information.

Under the Bank's internal loan loss allowance methodology, which is based upon IFRS requirements, the Bank categorises its loan portfolio into significant and non-significant loans. Significant loans are defined as loans in excess of US$ 1.0 million and non-significant loans are defined as loans below US$ 1.0 million. The Credit Risk department makes an individual assessment of all defaulted significant loans. Non-defaulted significant loans are given a collective assessment rate. For the purposes of provisioning, all loans are divided into different groups (such as mortgage, consumer and micro loans).

In 2005, the Bank, jointly with certain other Georgian banks and with the CreditInfo Group hf, an international holding of credit information bureaus and a provider of credit information solutions, established JSC Credit Information Bureau CreditInfo Georgia (CIG) to serve as a centralised credit bureau in Georgia. Most Georgian banks have shared negative customer information since July 2006. Since 2009, they also share and contribute positive and negative customer credit information to CIG.

Effective 1 January 2018, loans up to US$ 1.0 million secured by real estate are subject to a write-off once overdue for more than 1,460 days. Unsecured loans and loans secured by collateral other than real estate are subject to a write-off once overdue for more than 150 days. Corporate loans and loans above US$ 1.0 million, secured by real estate, may be written off following an assessment by the Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer, and the Credit Risk department.

Subsequent ECL estimates used as a result of negative economic impact of COVID-19

Against the backdrop of the economic lockdown, the quality of the Bank's customer lending has so far been resilient, reflecting the significant reduction over the last few years in the portfolio risk of the Bank's customer lending. The absence of high levels of leverage in the corporate sector, and the strong Government support programmes both to individuals and corporates is also expected to partially mitigate the negative economic impact of COVID-19.
In 2020 the Bank has taken an upfront provision built to cover the expected credit losses for the full economic cycle and used the macro-economic forecast scenarios published by the NBG in May 2020 over a three-year horizon.

The following assumptions were used to estimate the amount of reserves:

- The Bank used macro parameters based on the National Bank of Georgia's forecast scenarios – three scenarios (Baseline, Downside and Upside) with macro parameters for a three-year horizon with assigned respective probabilities. The weighted average of these scenario results were further considered in estimating expected credit losses (ECL):

	Baseline (50% probability)			Downside (25% probability)			Upside (25% probability)		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Real GDP growth	-4.0%	4.5%	5.0%	-9.0%	2.5%	4.0%	-3.0%	6.0%	5.0%
CPI Inflation	4.5%	1.5%	2.5%	7.0%	2.0%	2.5%	5.5%	4.0%	3.0%
GEL/US$ rate	3.20	3.20	3.20	3.52	3.70	3.51	3.04	2.89	2.89

- Given the unprecedented nature of the COVID-19 pandemic and the uncertainties associated with it, the Bank re-considered the existing impairment model and applied management overlays to the methodology to reflect a COVID-19 effect in ECL. In particular, granting three-month payment holidays to borrowers was not automatically considered as SICR event (i.e. a trigger to transfer the exposures from Stage 1 to Stage 2). The Bank performed a more in depth analysis of the loan portfolio and identified pools of exposures (tourism and hospitality sectors, among others, as well as some of the retail customers) that are most likely to suffer from pandemic consequences in the short to medium term, and transferred these exposures to Stage 2. The same treatment was used for borrowers who lost their job and income due to COVID-19 pandemic outbreak and who were included on the list for Government compensation programme
- Further, to estimate the ECL for the above mentioned borrowers, in the downside scenario we assigned them Probability of Default (PD) of 1 and the ECL was calculated as a weighted average of the scenario results
- The Bank also applied a 5% haircut in Baseline and 15% haircut in Downside scenarios to real estate collateral values in GEL to reflect the NBG's forecast on real estate prices and adjusted Cure and Recovery rates downwards

Liquidity risk

Definition: Liquidity risk is the risk that the Bank will be unable to meet its payment obligations when they fall due under normal and stress circumstances.

Monitoring: Liquidity risk is managed through the ALCO-approved liquidity framework. Treasury manages liquidity on a daily basis. In order to manage liquidity risk, it performs daily monitoring of future expected cash flows on customers' and banking operations, which is a part of the assets/liabilities management process. The Finance department prepares and submits monthly reports to the ALCO. The ALCO monitors the proportion of maturing funds available to meet deposit withdrawals and the amounts of inter-bank and other borrowing facilities that should be in place to cover withdrawals at unexpected levels of demand.
The liquidity risk management framework models the ability of the Bank to meet its payment obligations under both normal conditions and extreme circumstances. The Bank has developed a model based on the Basel III liquidity guidelines. This approach is designed to ensure that the funding framework is sufficiently flexible to secure liquidity under a wide range of market conditions. The liquidity management framework is reviewed from time to time to ensure it is appropriate to the Bank's current and planned activities. Such review encompasses the funding scenarios, wholesale funding capacity, limit determination and minimum holdings of liquid assets. The liquidity framework is reviewed by the ALCO prior to approval by the Bank's Management Board.

The Treasury and Funding departments also undertake an annual funding review which outlines the current funding strategy for the coming year. This review encompasses trends in global debt markets, funding alternatives, peer analysis, estimation of the Bank's upcoming funding requirements, estimated market funding capacity and a funding risk analysis. The annual funding plan is reviewed by the Bank's Management Board and approved by the Bank's Supervisory Board as part of the annual budget. The Funding and Treasury departments also review, from time to time, different funding options and assess the refinancing risks of such options.

Mitigation: The Bank's capability to discharge its liabilities is dependent on its ability to realise an equivalent amount of assets within the same period of time. The Bank maintains a portfolio of highly marketable and diverse assets that it believes can be easily liquidated in the event of an unforeseen interruption of cash flow. It also has committed lines of credit that it can access to meet its liquidity needs. Such lines of credit are available through the NBG's refinancing facility. In addition, the Bank maintains a cash deposit (obligatory reserve) with the NBG, the amount of which depends on the level of customer funds attracted. As at 31 December 2019, in line with the NBG's requirements, 25% of customer deposits in foreign currencies were set aside as minimum reserves. In addition, the Bank maintains a minimum average balance of 5% of its customers' deposits in Georgian Lari on its correspondent account at the NBG. For wholesale funding and Certificates of Deposits, the NBG requires the Bank to set aside 25% of its unsubordinated foreign currency wholesale funding for borrowings with a remaining maturity of less than one year, 15% for borrowings with a remaining maturity of one to two years and 5% of its unsubordinated Georgian Lari wholesale funding for borrowings with a remaining maturity of less than one year. There is no minimum reserves requirement for Georgian Lari Certificates of Deposits.

Funding: In the Georgian marketplace, the majority of working capital loans are short-term and granted with the expectation of renewal at maturity. As such, the ultimate maturity of assets may be different from the analysis presented elsewhere. In addition, the maturity gap analysis does not reflect the historical stability of current accounts.

The Bank's principal sources of liquidity are as follows:

- deposits;
- borrowings from international credit institutions;
- inter-bank deposit agreements;
- debt issuances;
- proceeds from sale of securities;
- principal repayments on loans.

As at 31 December 2019, consolidated client deposits and notes were GEL 10,136.7 million (as compared with GEL 8,196.6 million and GEL 7,123.9 million as at 31 December 2018 and 2017, respectively) and represented 62.4% (as compared with 64.1% and 64.0% as at 31 December 2018 and 2017, respectively) of total liabilities. In accordance with Georgian legislation, the Bank is obliged to repay such deposits upon demand of a depositor. In the case of early withdrawal, the interest on the deposit is foregone or reduced. As at 31 December 2019, total amounts owed to credit institutions and debt securities issued were GEL 5,825.7 million (as compared with GEL 4,460.4 million and GEL 3,911.9 million as at 31 December 2018 and 2017, respectively) and represented 35.9% (as compared with 34.9% and 35.1% as at 31 December 2018 and 2017, respectively) of total liabilities. Amounts owed to credit institutions and debt securities are taken from a wide range of counterparties.

The Bank's Management Board believes that the Bank's liquidity is sufficient to meet the present requirements. For information on the Group's liquid assets, liabilities and the maturity profile of the Group's financial liabilities, as well as further information on the liquidity risk of the Group, see Note 27 and 29 of the Notes to the Consolidated Financial Statements.

Borrowed funds repayment schedule

US$ million	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Eurobonds and notes	174	–	–	339	–	–	–	–	–	–
Senior loans	142	87	34	89	48	11	9	–	–	–
Subordinated loans	–	–	–	–	–	90	–	–	–	72
TOTAL	**316**	**87**	**34**	**428**	**48**	**101**	**9**	**–**	**–**	**72**
% OF TOTAL ASSETS	**4.9%**	**1.3%**	**0.5%**	**6.6%**	**0.7%**	**1.6%**	**0.1%**	**0.0%**	**0.0%**	**1.1%**

Market risk

Definition: The Bank is exposed to market risk (including currency exchange rate risk and interest rate risk), which is the risk that the fair value or future cash flows of financial instruments will fluctuate due to changes in market variables. Market risk exposure arises from mismatches of maturity and currencies between the assets and liabilities, all of which are exposed to market fluctuations.

Mitigation: The general principles of the Bank's market risk management policy are set by the ALCO. The Bank aims to limit and reduce the amount of possible losses on open market positions which may be incurred by the Bank, due to negative changes in currency exchange rates and interest rates. The Bank classifies exposures to market risk into either trading or non-trading positions. Trading and non-trading positions are managed and monitored using different sensitivity analyses. In order to address these risks, the ALCO specifically establishes Value at Risk (VAR) limits on possible losses for each type of operation (currently the VAR limit is set for foreign currency exchange operations and counterparty risk) and the Quantitative Risk Management and Risk Analytics department monitors compliance with such limits.

Currency exchange rate risk: Currency exchange rate risk is the risk that the value of a financial instrument will fluctuate due to changes in foreign currency exchange rates. The Bank is exposed to the effects of fluctuation in the prevailing foreign currency exchange rates on its financial position. The Bank's currency risk is calculated as an aggregate of open positions and is controlled by setting a VAR calculation (established by the ALCO) with respect to the Bank's currency basket.

The Bank uses the historical simulation method based on 400-business-day statistical data. Its open currency positions are managed by the Treasury department on a day-to-day basis and are monitored by the Quantitative Risk Management and Risk Analytics department. The ALCO sets open currency position limits with respect to both overnight and intra-day positions and stop-loss limits. Currently, the Bank's proprietary trading position is limited by the ALCO to a maximum of 10% of the Bank's total regulatory capital as defined by NBG. In addition, open positions in all currencies except for GEL are limited to a maximum of 1% of the Bank's total regulatory capital as defined by NBG. The open currency position is also limited by the ALCO to an annual VAR limit of GEL 50 million with a 98.0% "tolerance threshold".

The ALCO limits are more conservative than NBG requirements, which allow banks to keep open positions of up to 20.0% of regulatory capital. The Bank also applies sensitivity stress tests to its open currency positions to estimate any potential negative impact on its net assets and earnings.

Interest rate risk: The Bank has exposure to interest rate risk as a result of lending at fixed and floating interest rates in amounts and for periods that differ from those of term borrowings at fixed and floating interest rates. Interest margins on assets and liabilities having different maturities may increase or decrease as a result of changes in market interest rates.

Similarly to other Georgian banks, the majority of the Bank's assets and deposits have fixed interest rates. In order to minimise interest rate risk, the Bank monitors its interest rate (re-pricing) gap and maintains an interest rate margin (net interest income before impairment of interest earning assets divided by average interest earning assets) sufficient to cover operational expenses and risk premium. Within limits approved by the Bank's Supervisory Board, the ALCO approves ranges of interest rates for different maturities at which the Bank may place assets and attract liabilities. The Quantitative Risk Management and Risk Analytics department analyses duration gap and capital sensitivity to interest rate changes. Interest rate risk levels for each currency are monitored by Finance, Treasury and Quantitative Risk Management and Risk Analytics departments.

As at 31 December 2019, the Group's floating rate borrowings accounted for 9.1% of the total liabilities.

Prepayment risk: The Bank is also subject to prepayment risk, which is the risk that the Bank will incur a financial loss because its customers and counterparties repay or request repayment earlier than expected, such as fixed rate mortgages when interest rates fall. The Bank reviews the prior history of early repayments by calculating the weighted average effective rate of early repayments across each credit product, individually, applying these historical rates to the outstanding carrying amount of each loan product as of the reporting date and then multiplying the product by the weighted average effective annual interest rates for each product. This allows the Bank to calculate the expected amount of unforeseen losses in the case of early repayments.

For further information on the Group's market risk see Note 27 of the Notes to the Consolidated Financial Statements.

Operational risk

Definition: Operational risk is the risk of loss arising from systems failure, human error, fraud or external events. When controls fail to perform, operational risks can cause damage to reputation, have legal or regulatory implications, or lead to financial loss. The Bank cannot expect to eliminate all operational risks, but through a risk management and integrated control framework and by monitoring and responding to potential risks, the Bank aims to manage the risks. Cyber risk, and AML and compliance risk, types of operational risk, are discussed in Principal Risks and Uncertainties on pages 65 to 71.

Mitigation: The Bank manages its operational risks by establishing, monitoring and continuously improving its policies and procedures relating to the various aspects of the Bank's cash, payments, accounting, trading and core processing operations and data back-up and disaster recovery arrangements.

The Bank has a framework, which is in compliance with normative acts defined by Georgian legislation and international standards. Regular review of, and amendments to, the policy is performed by the Bank's Management Board and overseen by the Risk Committee, which are also responsible for setting an overall risk appetite.

The Operational Risk Management department is responsible for development of policies, processes and procedures for managing operational risks in all products, activities, processes and systems, consistently implementing an operational risk framework throughout the Bank.

The department is responsible for the identification and assessment of operational risks, detecting critical risk areas or groups of operations with an increased risk level, developing escalation processes, considering business recommendations and mitigation action plans.

The Operational Risk Management Committee is responsible for setting and overseeing qualitative and quantitative parameters of operational risk appetite and tolerance.

Operational risks are identified and assessed by using several methodologies, including: internal loss database collection and analysis; scenario analysis; Risk and Control Self-Assessment (RCSA); new products assessment; and Key Risk Indicators (KRIs) analysis. To mitigate the impact of operational risk, the Bank applies approaches, including the implementation of control elements in a business process, segregation of duties, access, authorisation and reconciliation procedures, and development of preventive control tools within operating systems.

To ensure that adequate risk management competency levels are achieved and maintained, the Bank provides regular staff education and training courses as part of the risk management process. Specific risk management training sessions are held on an annual basis, aimed at providing an overview of the risk management framework.

The Head of Operational Risk Management, who reports to the Bank's Deputy CEO – Chief Risk Officer, is responsible for the oversight of the Bank's operational risks.

Emerging risk

Information compiled from all businesses is examined and processed in order to analyse, control and identify emerging risks. This information is presented and explained to the Management Board and the head of each business division as appropriate. The Bank also considers wider macroeconomic risks and escalates these to the Supervisory Board as appropriate in regular presentations.

The ongoing COVID-19 outbreak has been identified as an emerging risk, and the Bank is monitoring its impact on the business, customers and employees. The Bank has put in place a business continuity plan to mitigate the impact. There is uncertainty regarding the magnitude of the global slowdown that will result from this pandemic. The outbreak of the pandemic is having at least a short-term negative impact on the country's overall economic activity and has resulted in global economic slowdown. A number of economic sectors, including tourism, hospitality and entertainment were identified to be specifically affected by the consequences of the virus outbreak in the country. A considerable amount of funding and other forms of assistance was injected by the Financial Institutions and the Government to support the country's economy and reduce the effect of recession.

To mitigate the impact of the pandemic on its activities the Group has put in place a business continuity plan. A distance-working opportunity continues to be available for the employees as of the reporting date. To decrease the number of customers in the branches and therefore reduce the risk of contagion, the Group has encouraged its customers to switch to digital channels as absolute majority of operations are available without the need to visit a branch. In addition to above, the Group is engaged in continuous negotiations with its customers to support them in alleviating the consequences of the pandemic. The diverse portfolio base helps the Group to decrease the adverse effect of the virus outbreak on its operations and profitability.

For the mitigation actions on COVID-19 risk please refer to Recent Developments section on page 5 and for ECL estimates please refer to Subsequent ECL estimates used as a result of negative economic impact of COVID-19 section on page 59.

The Bank also recognises the challenges posed by the climate change. In 2020, the Bank will be expanding the consideration of climate change issues and risks, and will consider suitable next steps for the Group. The Bank also intends to engage with policy makers on the risks presented by climate change and solutions that the Group can further implement to manage climate-related risks, and consider the appropriateness of disclosing in line with the recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures.

Principal Risks and Uncertainties

Identifying, prioritising and managing our risks to support our goals and strategic objectives

We outline the principal risks and uncertainties that are most likely to have an impact on our strategic objectives, business model, operations, future performance, solvency and liquidity. These principal risks are described in the table below, together with the relevant strategic business objectives, key drivers/trends, material controls that have been put in place to mitigate the risks, and the mitigation actions we have taken. It is recognised that the Group is exposed to risks wider than those listed. We disclose those that we believe are likely to have had the greatest impact on our business and which have been discussed in depth at the Group's recent Board, Audit and Corporate Governance or Risk Committee meetings.

The order in which the principal risks and uncertainties appear does not denote their order of priority. It is not possible to fully mitigate all of our risks. Any system of risk management and internal control is designed to manage rather than eliminate the risk of failure to achieve business objectives and can only provide reasonable and not absolute assurance against material misstatement or loss.

For emerging risks, see page 62.

Macroeconomic environment

Principal risk/ Uncertainty

Macroeconomic factors relating to Georgia, including depreciation of the Lari against the US Dollar, may have a material impact on our loan book.

Key drivers/trends

The Group's operations are primarily located in, and most of its revenue is sourced from, Georgia. Macroeconomic factors relating to Georgia, such as changes in GDP, inflation and interest rates, may have a material impact on the quality of our loan portfolio, loan losses, our margins, and customer demand for our products and services. The Georgian economy delivered a solid 5.1% real GDP growth in 2019, after the real GDP growth of 4.8% in 2018 and in 2017, according to GEOSTAT. Uncertain and volatile global economic conditions could have substantial political and macroeconomic ramifications globally which, in turn, could impact the Georgian economy.

During the first half of 2020, Georgia delivered an estimated negative real GDP growth of 5.8% according to Geostat, as the country is now facing a pronounced economic slowdown due to the COVID-19 pandemic. Real GDP is expected to decline by 4% in 2020 based on International Monetary Fund (the "IMF") estimates, but projections are subject to more than the usual level of uncertainty. Lower exports, no external tourism, and weaker remittances are expected to widen the current account deficit to 11.3% of GDP in 2020 according to IMF. Rising global risk aversion is likely to reduce private financial inflows and delay investment. The authorities have sought to contain the COVID-19 pandemic and cushion its economic impact, however, face a balance of payments gap. Uncertain and volatile global economic conditions could have substantial political and macroeconomic ramifications globally which, in turn, could impact the Georgian economy.

In 2019, the Lari depreciated against the US Dollar by 7.1%, after depreciating by 3.3% in 2018. The volatility of the Lari against the US Dollar may adversely affect the quality of our loan portfolio, as well as increase the cost of credit risk and expected credit loss/impairment provisions. The creditworthiness of our customers may be adversely affected by the depreciation of the Lari against the US Dollar, which could result in them having difficulty repaying their loans. The depreciation of the Lari may also adversely affect the value of our customers' collateral.

As at 31 December 2019, approximately 80.2% and 43.7% of our net Corporate and Investment Banking and Retail Banking loans, respectively, were denominated in foreign currency. Our cost of credit risk was 0.8% in 2019 compared with 1.7% in 2018

The coronavirus (COVID-19) has been identified as an emerging risk and the Bank is monitoring its impact on the business, customers and employees. There is uncertainty over the magnitude of the global slowdown that will result from this pandemic. The outbreak of the pandemic is having at least a short-term negative impact on country's overall economic activity and has resulted in global economic slowdown. A number of economic sectors, including tourism, hospitality and entertainment were identified to be specifically affected by the consequences of the virus outbreak in the country. A considerable amount of funding and other forms of assistance was injected by the Financial Institutions and the Government to support the country's economy and reduce the effect of recession.

There still is uncertainty over the magnitude of the global slowdown that will result from the COVID-19 pandemic. The Georgian economy is well-diversified, both by sector, and in terms of trading partner country dependence, however, if the virus leads to a continued global shutdown a significant negative impact on areas of the Georgian economy is expected.

Macroeconomic environment (continued)

Mitigation

The Group continuously monitors market conditions and reviews market changes, and also performs stress and scenario testing to test its position under adverse economic conditions, including adverse currency movements.

The Bank's Asset and Liability Management Committee sets our open currency position limits and the Bank's proprietary trading position limits, which are currently more conservative than those imposed by the NBG, our regulator. The Treasury department manages our open currency position on a day-to-day basis. The open currency position is also monitored by the Bank's Quantitative Risk Management and Risk Analytics department.
In order to assess the creditworthiness of our customers, we take into account currency volatility when there is a currency mismatch between the customer's loan and the revenue. In line with the NBG requirements, we assign up to 75% additional risk weighting to the foreign currency loans of clients, whose source of income is denominated in Lari.

The Bank's Credit Committees and Credit Risk department set counterparty limits by using a credit risk classification and scoring system for approving individual transactions. The credit quality review process is continuous and provides early identification of possible changes in the creditworthiness of customers, including regular collateral revaluations, potential losses and corrective actions needed to reduce risk, which may include obtaining additional collateral in accordance with underlying loan agreements.

In order to encourage responsible lending practice in the market, NBG introduced macroprudential policy instruments that modify lending conditions to individuals. The payment-to-income ratio (PTI) and the loan-to-value ratio (LTV), effective since 1 November 2018 for commercial banks and since 1 January 2019 for all loan issuers, require the financial institutions to issue loans based on the rigorous assessment of clients' debt paying ability and aim at reducing high-risk products in the market. This initiative ensures the sustainability of the financial sector in the event of real estate price reductions and further reduces the risk of the loan portfolio quality. NBG eased the above mentioned regulation from April 2020 as part of its response to COVID-19 pandemic. The changes mostly apply to hedged borrowers, while the PTI and LTV thresholds for unhedged borrowers remain more conservative.

Since 2016, NBG has actively implemented various measures to de-dollarise the Georgian economy. In January 2019, in order to hedge the borrowers against foreign currency risks, NBG raised a threshold of small-sized loans that must be issued only in local currency from GEL 100,000 to GEL 200,000.

Among NBG's initiatives towards de-dollarisation and increasing access to long-term lending in the local currency is Liquidity Coverage Ratio (LCR) under Basel III framework, effective since September 2017. The NBG's preferential treatment for Georgian Lari is translated into 75% LCR for the local currency high-quality liquid assets, while the mandatory ratio stands at 100% for the foreign currency as well as for all currencies in total.

Moreover, NBG mandated changes in minimum reserve requirements on funds attracted in national and foreign currencies. NBG raised the minimum reserve requirement on foreign currency funds from 20% to 25% depending on maturity, effective from 1 September 2018, and then further to 30%, effective by the end of May 2019, although the requirement was subsequently reduced back to 25% in October 2019. In June 2018, in order to encourage the financial institutions to raise funding in the local currency, NBG decreased minimum reserve requirements on local currency funding from 7% to 5%.

Since the beginning of 2016, we have focused on increasing local currency lending. We actively work with IFIs to raise long-term Lari funding to increase our Lari-denominated loans to customers. Furthermore, in June 2017, we completed the inaugural local currency denominated international bond issuance in the amount of GEL 500 million to support local currency lending.

Applicable from the beginning of 2017, the NBG expanded the list of assets that banks are permitted to use as collateral for REPO transactions, which provides an additional funding source for our Lari-denominated loan book.

The Government and NBG have appropriate tools to help mitigate the economic threat to a degree, and to try to maintain economic growth. We continue to monitor the coronavirus outbreak and to consider our continued business resilience.

Regional instability

Principal risk/ Uncertainty

The Georgian economy and our business may be adversely affected by regional tensions and instability.

The Group's operations are primarily located in, and most of its revenue is sourced from, Georgia. The Georgian economy is well-diversified and there is no significant dependency on a single country. However, it is dependent on economies of the region, in particular Russia, Turkey, Azerbaijan and Armenia, which are key trading partners.

There has been ongoing geopolitical tension, political and economic instability and military conflict in the region, which may have an adverse effect on our business and financial position.

Regional instability (continued)

Key drivers/trends

Russian troops continue to occupy the Abkhazia and the Tskhinvali/South Ossetia regions, and tensions between Russia and Georgia persist. Russia is opposed to the eastward enlargement of the NATO, including the former Soviet republics such as Georgia. Therefore, Georgia's continued progression towards closeness to the EU and NATO may intensify tensions between Georgia and Russia. Developments, such as the introduction of a free trade regime between Georgia and the EU in September 2014 and the visa-free travel in the EU granted to Georgian citizens in March 2017, similarly contributes to tensions. The Government has taken certain steps towards improving relations with Russia but, as of the date of this Annual Report, these have not resulted in any formal or legal changes in the relationship between the two countries.

In June 2018, as a result of early parliamentary and presidential elections, amendments to the Turkish constitution became effective. The amendments which grant the president wider powers are expected to transform Turkey's system of government away from a parliamentary system which could have a negative impact on political stability in Turkey.

On 8 July 2019, Russia's ban on direct flights to Georgia, imposed earlier in June over anti-occupation protests in Tbilisi, came into effect. The sanction was expected to affect the Georgian tourism sector. However, it also provided more incentives to further diversify the country's tourist base.

There is an ongoing conflict between Azerbaijan and Armenia, which impacts the region.

Mitigation

The Group actively monitors regional and local market conditions and risks related to political instability, and performs stress and scenario tests in order to assess our financial position. Responsive strategies and action plans are also developed.

Economic growth remained strong in Georgia, despite Russia banning direct flights to Georgia from July 2019. Estimated real GDP growth reached 5.2% in 2019 and the current account deficit reached a historic low in the second half of 2019, with deficit halved in 2019, overall. Despite favourable current account dynamics, the ban on flights from Russia weighed on GEL due to increased political and geopolitical uncertainty. Inflation accelerated from September and came in at 7.0% in December 2019. The price growth reflected higher tobacco excises and GEL's nominal depreciation. The National Bank of Georgia intervened and sold foreign currency and increased monetary policy rate to address rising inflationary pressures. Notably, in October 2019, S&P Global Ratings upgraded Georgia's credit rating to BB, highlighting economic resilience towards the challenging external environment, relatively high growth prospects, prudent public finance management, higher reserves, and a stable and healthy financial sector. We believe that Georgia's efforts to further diversify its economic linkages, use potential of new large markets – the EU and China – and further enhance its institutions to enable the economy to deal with the external shocks relatively well.

In December 2019, the IMF's Executive Board approved the extension of the US$285 million economic programme with Georgia, approved in April 2017, by one year until 11 April 2021. The programme has not envisaged additional financing, however, after the COVID-19 pandemic outbreak the authorities have requested additional financial assistance of about US$375 million. The authorities have also secured additional donor assistance in the amount of US$ 1.5 billion that is expected to close the financing gap. On 1 May 2020, the Executive Board of the IMF completed the Sixth Review of Georgia's programme. The completion of the review released around US$ 200 million for budget support, to help Georgia meet urgent balance of payments and fiscal needs stemming from the COVID-19 pandemic, including increased spending on health services and social protection. The fiscal deficit is expected to temporarily widen to accommodate revenue losses from containment measures and additional spending to support economic activity. Monetary policy is expected to remain flexible and dependent on inflation developments. Exchange rate flexibility should continue to act as a shock absorber, but excessive lari volatility should be avoided as it could prove disruptive to financial stability. Providing adequate liquidity and releasing capital buffers by the National Bank of Georgia in financial institutions would help sustain financial stability.

During 2019, Georgia delivered an estimated real GDP growth of 5.2%, whilst inflation was above NBG's 3.0% target level, with annual average inflation at 4.9% and end-year inflation at 7.0%. High inflation is explained by increased excises on tobacco and GEL depreciation pass-through. Tourist arrivals and remittances, significant sources of Dollar inflows in the country, continued to increase. Overall tourist numbers continued to increase, despite a reduction in the number of tourists from Russia following the direct flight ban introduced in July 2019. The country's current account deficit reduced significantly to estimated 4.1% of GDP in 2019, down from the 2016 highs of 12.4%, reflecting healthy growth in exports and lower imports; trends that we expect to see continued.

During the first half of 2020, Georgia delivered an estimated negative real GDP growth of 5.8%, as the country is now facing a pronounced economic slowdown due to the COVID-19 pandemic. Real GDP is expected to decline by 4% in 2020 based on IMF estimates, but projections are subject to more than the usual level of uncertainty. Lower exports, no tourism, and weaker remittances are expected to widen the current account deficit to 11.3% of GDP in 2020, according to IMF. Rising global risk aversion is likely to reduce private financial inflows and delay investment.

Regional instability (continued)

Mitigation

The authorities have sought to contain the COVID-19 pandemic and cushion its economic impact but face a balance of payments gap. Inflation was retreating gradually since May 2020 and was 6.1% in June, still above NBG's 3.0% target level. High inflation is explained by strengthening influence of GEL depreciation and disruption to supply chains due to COVID-19 pandemic. Importantly, after sharp fall in remittances in April 2020, the reduction slowed to single digit in May 2020, and rebounded strongly growing at a 17.8% y-o-y in June 2020, which supports demand in face of increased economic uncertainty. As timeline for resuming regular international flights is unclear due to unfavorable epidemiological situation in Georgia's tourism source markets, tourism remains a major weakness. However, our brokerage and investment arm, Galt & Taggart expects Georgian tourists to spend around US$500 million locally in the second half of 2020 (of which US$ 300 million will be generated from local residents not traveling abroad and US$ 200 million generated from ordinary local tourist spending), bringing some relief to the industry. The NBG's foreign currency sales in the amount of US$215 million in the first half of 2020 largely offset the foreign currency shortfall in the economy due to stalled tourism inflows. Notably, despite these interventions, international reserves are anticipated to increase from the current US$3.6 billion by the end of 2020 as reserves are replenished by borrowings from donors.

The Government's revised 2020 budget document was approved by Parliament of Georgia in June 2020. The revised budget incorporates the fiscal parameters agreed with the IMF, US$1.5 billion in donor funding and fiscal stimulus measures for businesses and households affected by the coronavirus pandemic. The budget framework assumes negative 4.0% GDP growth in 2020 and sets the deflator at 4.8%. The fiscal deficit is projected to increase to 8.5% of GDP due to the shortfall in revenues (GEL 1.45 billion reduction compared to the initial budget) and an increase in expenditure for anti-crisis measures (GEL 1.4 billion increase compared to the initial budget). To meet its spending needs, the Government plans to increase external borrowings by GEL 4.3 billion, and domestic debt is set to rise by GEL 649 million, with total public debt projected at 54.4% of GDP in 2020. The Government expects to return to its pre-crisis debt parameters in the medium term. Notably, the Government is borrowing more from donors than it currently needs, building a fiscal buffer totaling GEL 2.7 billion into the revised budget. Such a buffer builds confidence as funds can be utilised if the crisis deepens, or a recovery takes longer than currently projected to materialise.

Loan portfolio quality

Principal risk/ Uncertainty

The Group may not be able to maintain the quality of its loan portfolio.

The quality of the Group's loan portfolio may deteriorate due to external factors beyond the Group's control such as negative developments in Georgia's economy or in the economies of its neighbouring countries, the unavailability or limited availability of credit information on certain of its customers, any failure of its risk management procedures or rapid expansion of its loan portfolio.

The Group's Corporate and Investment Banking loan portfolio is concentrated and to the extent that such borrowers enter into further loan arrangements with the Group, this will increase the credit and general counterparty risk of the Group, with respect to those counterparties and could result in deterioration of the Group's loan portfolio quality.

Furthermore, the collateral values that the Group holds against the loans may decline, which may have an adverse effect on the business and financial position of the Group.

Key drivers/trends

During 2019, the Group's cost of credit risk ratio was 0.8%, as compared with 1.7% in 2018. Expected credit loss/impairment charges and, in turn, the Group's cost of credit risk could increase if a single large borrower defaults or a material concentration of smaller borrowers default. As at 31 December 2019 and 2018, the Group's non-performing loans accounted for 2.1% and 3.3%of gross loans to customers and finance lease receivables, respectively.

The Corporate and Investment Banking loan portfolio is concentrated, with the Group's top ten Corporate and Investment Banking borrowers accounting for 9% of loans to customers and finance lease receivables (gross of allowances for impairment) as at 31 December 2019.

As at 31 December 2019, the Group held collateral against gross loans covering 86.7% of the total gross loans to customers and finance lease receivables. The main forms of collateral taken in respect of Corporate and Investment Banking loans are liens over real estate, property plant and equipment, corporate guarantees, inventory, deposits and securities, and transportation equipment. The most common form of collateral accepted in Retail Banking loans is a lien over residential property.

Downturns in the residential and commercial real estate markets, or a general deterioration of economic conditions in the industries in which the Group's customers operate, may result in illiquidity and a decline in the value of the collateral securing loans, including a decline to levels below the outstanding principal balance of those loans. In addition, declining or unstable prices of collateral in Georgia may make it difficult for the Group to accurately value collateral it holds. If the fair value of the collateral that the Group holds declines significantly in the future, it could be required to record additional provisions and could experience lower than expected recovery levels on collateralised loans. Further changes to laws or regulations may impair the value of such collateral.

Loan portfolio quality (continued)

Key drivers/trends

Against the backdrop of economic lockdown and deterioration of macroeconomic environment and expected creditworthiness of borrowers as a result of the COVID-19 pandemic impact in the first half of 2020 the Bank has taken an upfront provision built to cover the expected credit losses for the full economic cycle and used the macro-economic forecast scenarios published by the NBG.

Mitigation

The Group continuously monitors market conditions and reviews market changes, and also performs stress and scenario testing to test its position under adverse economic conditions.

Our Credit Committees and Credit Risk department set counterparty limits by using a credit risk classification and scoring system for approving individual transactions. The credit quality review process is continuous and provides early identification of possible changes in the creditworthiness of customers, including regular collateral revaluations, potential losses and corrective actions needed to reduce risk, which may include obtaining additional collateral in accordance with underlying loan agreements.

The Group continuously monitors the market value of the collateral it holds against the loans. When evaluating collateral, the Group discounts the market value of the assets to reflect the liquidation value of the collateral.
In terms of Retail Banking loan portfolio, when disbursing the loans to retail customers the Group strictly adheres to PTI and LTV ratios set by NBG based on the rigorous assessment of clients' debt paying ability. This further reduces the risk of the loan portfolio quality in the event of real estate price reductions.
In terms of Corporate and Investment Banking loan portfolio concentration, the Group aims to adhere strictly to the limits set by the NBG for client exposures, monitors the level of concentration in its loan portfolio and the financial performance of its largest borrowers, uses collateral to minimise loss given default on its largest exposures and maintains a well-diversified loan book sector concentration.

Regulatory risk

Principal risk/ Uncertainty

The Group operates in an evolving regulatory environment and is subject to regulatory oversight of the National Bank of Georgia, supervising the banking sector and the securities market in Georgia.

The financial sector in Georgia is highly regulated. The regulatory environment continues to evolve. We, however, cannot predict what additional regulatory changes will be introduced in the future or the impact they may have on our operations.

Key drivers/trends

Our banking operations must comply with capital adequacy and other regulatory ratios set by our regulator, the NBG, including reserve requirements and mandatory financial ratios. Our ability to comply with existing or amended NBG requirements may be affected by a number of factors, including those outside of our control, such as an increase in the Bank's risk-weighted assets, our ability to raise capital, losses resulting from deterioration in our asset quality and/or a reduction in income levels and/or an increase in expenses, decline in the value of the Bank's securities portfolio, as well as weakening of global and Georgian economies.

Mitigation

Continued investment in our people and processes enables us to meet our current regulatory requirements and means that we are well-placed to respond to any future changes in regulation.

In line with our integrated control framework, we carefully evaluate the impact of legislative and regulatory changes as part of our formal risk identification and assessment processes and, to the extent possible, proactively participate in the drafting of relevant legislation. As part of this process, we engage in constructive dialogue with regulatory bodies, where possible, and seek external advice on potential changes to legislation. We then develop appropriate policies, procedures and controls, as required, to fulfil our compliance obligations.

Our compliance framework, at all levels, is subject to regular review by the Bank's Internal Audit department and external assurance service providers.

Liquidity risk

Principal risk/ Uncertainty

The Group is exposed to liquidity risk when the maturities of its assets and liabilities do not coincide.

Although the Group expects to have sufficient funding over the next 18 months and beyond to execute its strategy and to have sufficient liquidity over the next 18 months and beyond, liquidity risk is nevertheless inherent in banking operations and may be heightened by a number of factors, including an over-reliance on, or an inability to access, a particular source of funding, changes in credit ratings or market-wide phenomena, such as financial market instability.

Credit markets worldwide have in recent years experienced, and may continue to experience, a reduction in liquidity and long-term funding as a result of global economic and financial factors. The availability of credit in emerging markets, in particular, is significantly influenced by the level of investor confidence and, as such, any factors that affect investor confidence (for example, a downgrade in credit ratings of the Bank, Georgia, or state interventions or debt restructurings in a relevant industry) could affect the price or availability of funding for the Group companies, operating in any of these markets.

Key drivers/trends

The Group's current liquidity may be affected by unfavourable financial market conditions. If assets held by the Group in order to provide liquidity become illiquid or their value drops substantially, the Group may be required, or may choose, to rely on other sources of funding to finance its operations and future growth. Only a limited amount of funding, however, is available on the Georgian inter-bank market, and recourse to other funding sources may pose additional risks, including the possibility that other funding sources may be more expensive and less flexible. In addition, the Group's ability to access such external funding sources depends on the level of credit lines available to it, and this, in turn, is dependent on the Group's financial and credit condition, as well as general market liquidity.
In terms of current and short-term liquidity, the Group is exposed to the risk of unexpected, rapid withdrawal of deposits by its customers in large volumes. Circumstances in which customers are more likely to withdraw deposits in large volumes rapidly include, among others, a severe economic downturn, a loss in consumer confidence, an erosion of trust in financial institutions or a period of social, economic or political instability. If a substantial portion of customers rapidly or unexpectedly withdraw their demand or term deposits or do not roll over their term deposits upon maturity, this could have a material adverse effect on the Group's business, financial condition and results of operations.

Furthermore, should the COVID-19 pandemic continue to cause disruption to economic activity in Georgia and globally, there could be adverse impacts on the Group's liquidity and funding positions.

Mitigation

The Group manages its liquidity risk through the liquidity risk management framework, which models the ability of the Group to meet its payment obligations under both normal conditions and crisis.

The Bank has developed a model based on the Basel III liquidity guidelines. It maintains a solid buffer on top of Liquidity Coverage Ratio (LCR) requirement of 100%, mandated by NBG since September 2017. A strong LCR enhances the Group's short-term resilience. Moreover, the Bank holds a comfortable buffer on top of Net Stable Funding Ratio (NSFR) requirement of 100%, which came into effect on 1 September 2019. A solid buffer over NSFR provides stable funding sources over a longer time span. This approach is designed to ensure that the funding framework is sufficiently flexible to secure liquidity under a wide range of market conditions.

Among other things, the Group maintains a diverse funding base comprising short-term sources of funding (including Retail Banking and Corporate and Investment Banking customer deposits, inter-bank borrowings and borrowings from the NBG) and longer-term sources of funding (including term Retail Banking and Corporate and Investment Banking deposits, borrowing from international credit institutions, sales and purchases of securities, and long-term debt securities).

Client deposits and notes are one of the most important sources of funding for the Group. As at 31 December 2019, 2018 and 2017, 90.4%, 90.9%, and 91.4%, respectively, of client deposits and notes had contractual maturities of one year or less, of which 55.4%, 55.5%, and 56.8%, respectively, were payable on demand. However, as of the same dates, the ratio of net loans to client deposits and notes was 116.1%, 112.6%, and 105.4%, respectively, and the NBG liquidity coverage ratios were 136.7%, 120.1%, and 112.4%, respectively.

The Bank has strong support from International Financial Institutions. It has already attracted a number of new long-term borrowings both in local and foreign currencies during the past few months in 2020 of more than US$200 million from International Finance Corporation, European Investment Bank, FMO - Dutch entrepreneurial development bank (in collaboration with other participating lenders) and European Bank for Reconstruction and Development, part of which has been drawn-down during the first half of 2020. Furthermore, we are actively working with our partner financial institutions and expect to sign new long-term facilities of around US$400 million during following months, which will further improve our liquidity position and enable us to support our customers and the economy in which we operate during these unprecedented times.

Furthermore, as part of its updated supervisory plan for Georgian banking sector, aimed at elevating the negative financial and economic challenges created by the COVID-19 in Georgia, the NBG announced the readiness to revisit and reduce LCR requirements (on 1 May 2020, NBG temporarily cancelled the 75% LCR requirement for local currency for a one-year period, or until further communicated by NBG), as well as mandatory reserve requirements, if necessary. Furthermore, NBG has already extended the eligibility criteria for repo-eligible securities and this may be revisited further, if necessary, to support the local currency liquidity.

Operational risk, cyber-security, information systems and financial crime

Principal risk/ Uncertainty

We are at risk of experiencing cyber-security breaches, unauthorised access to our systems and financial crime, or failures in our banking activity processes or systems or human error, which could disrupt our customer services, result in financial loss, have legal or regulatory implications and/or affect our reputation.

We are highly dependent on the proper functioning of our risk management, internal controls and systems, and internal processes including those related to data protection, IT and information security in order to manage these threats.

We may be adversely affected if we fail to mitigate the risk of our products and services being used to facilitate a financial crime.

Key drivers/trends

Cyber-security threats have continued to increase over past few years and we saw a number of major organisations subject to cyber-attacks, although, fortunately, our operations were not materially affected. The external threat profile is continuously changing, and we expect threats to continue to increase.

Over the past few years, as our operations have expanded, we have seen an increase in electronic crimes, including fraud, although losses have not been significant. Money laundering (ML) and Terrorism financing (FT) risks, which the Bank has measures in place to guard against, continue to evolve globally. The Bank continues to face stringent regulatory and supervisory requirements related to the fight against ML/TF. Failure to comply with these requirements may lead to enforcement action by the regulator, which can result in a pecuniary penalty and negatively impact the Group's reputation.

Mitigation

We have an integrated control framework encompassing operational risk management, IT systems, corporate and other data security, each of which is managed by a separate department.

We have an anti-money laundering (AML)/counter-terrorist financing (CTF) framework which includes a risk-based approach (RBA) towards the ML/FT risks, Know Your Customer (KYC), transaction monitoring, sanctions and transaction screening, transaction reporting, correspondent relationship assessment and monitoring, and training programmes. The framework is designed to comply with the local legislation, international standards (Financial Action Task Force (FATF) recommendations), and international financial sanctions programmes. We continue to enhance our AML compliance function by strengthening the Bank's AML compliance framework, policies and procedures (including ML/FT risk management policy, KYC and Customer Acceptance Policy). We have invested significant resources to further improve our ML/FT risk management capabilities, including transaction monitoring solutions. We have a regulatory change management process in place ensuring timely compliance with the new regulations.

We identify and assess operational risk categories within our risk management framework, identify critical risk areas or groups of operations with an increased risk level, and develop policies and security procedures to mitigate these risks.

We have security controls in place including policies, procedures and security technologies. We also regularly carry out IT and information security checks internally, and with the assistance of external consultants. We have sophisticated anti-virus protection and firewalls to help protect against potentially malicious software. We have increased our internal and external penetration testing and have back-up disaster recovery and business continuity plans in place across the Bank. We improved access control and password protections through the implementation of "Privileged Access Monitoring" for employees with the highest privileged access to confidential and customer data. We have implemented a secure email gateway solution which decreased the number of malware attachments by 95%. We have also implemented a Security Information and Event Management (SIEM) solution which now gives us a complete view of the changes and events happening in our infrastructure. Oracle database firewall solution has been optimised. Oracle Audit Vault and Database Firewall includes an enterprise quality audit data warehouse, reporting and analysis tools, alert framework, audit dashboard, and sophisticated next-generation database firewall. We have created policies with the help of Cloud Data Loss Prevention and now we monitor and restrict any critical data upload on our internal communication platform including pictures, office files, account numbers, etc. We have established a cyber-security framework, information security risk management framework and information security-related policies. We have dedicated a highly qualified team to the security operations unit. We continue to invest in technology to enhance our ability to prevent, detect and respond to increasing and evolving threats.
The Bank's Internal Audit function provides assurance on the adequacy and effectiveness of our risk management, internal controls and systems in place. These types of operational risk are on the joint Audit and Corporate Governance and Risk Committees' regular agenda and are also frequently discussed at the Supervisory Board level.

Resources and Responsibilities

Non-financial information statement

The concept of sustainability lies at the heart of our business and reflects our contribution to sustainable development

As a Group, we recognise that we owe a duty not only to our shareholders but to the wider society in which we operate. As a large employer in Georgia, it is incumbent upon us to play a leading role in minimising our impact upon the environment, to be an employer of choice and to drive positive change in society.

We consider sustainability to be integral to the growth of our business. Our sustainability agenda allows us to be profitable as well as environmentally and socially responsible. By implementing a sustainability approach in our activities, we foster long-term relationships with our main stakeholders, providing high return on investment for shareholders, satisfying the financial needs of customers, developing employees and contributing to the economic and social welfare of the local communities, while taking into account our environmental footprint.

The Group's Environmental and Social (E&S) Policy is designed to effectively manage the Group's direct and indirect impact on society and the environment. This policy describes the Group's strategy to develop solid management controls to conserve natural resources, minimise health and safety risks, and provide employees with equal development opportunities, fair compensation and benefits. We are pioneering sustainability practices in our operations and are constantly seeking new ways to improve our performance.

Our Supervisory Board has overall ownership of environmental and social matters, and our corporate governance framework process enables members to have full oversight on matters relating to ESG. Our Risk Committee reviews risks relating to ESG, and updates the Supervisory Board on such matters. The Supervisory Board is also updated on corporate social responsibility matters by management, for example the work the Bank has done within the community, such as helping children in Georgia better understand banking products. In 2020, we will be expanding the Bank's consideration of climate change issues and risks, and will consider suitable next steps for the Company.

This report sets out the policies we have in place to meet these responsibilities and the ways in which these policies have been implemented, and our achievements against these over the course of 2019.

Environmental matters

The Group recognises that its operations have both an indirect and direct impact on the environment, and therefore seeks to establish management approaches that will help it become a more environmentally friendly institution. As a leading financial institution in Georgia, the Bank, through the projects it finances, produces significant indirect impacts on the environment. As for the direct environmental impact, we believe that the impact of the Group is not significant.

Indirect environmental impact through business operations

The Group considers the interests of its main stakeholders (customers, shareholders, employees, lenders and wider society) when developing the strategy and the processes to improve its operations. We continually strive to positively contribute to society through the entire scope of our business activities by developing socially oriented products and services, implementing responsible approaches to our business operations, and carrying out sponsorship and charitable activities.

In order to efficiently manage its indirect environmental and social impact, the Bank has prioritised the integration of sustainable finance principles into its credit risk management procedures since 2012. The Bank ensures it has a consistent approach to evaluating and managing the environmental, human health and safety risks of its financed projects. In all that the Bank does, it strives to find sustainable solutions that make business sense to clients, and minimise negative impacts on the social and natural environments.

The main objective of the E&S Policy is to increase environmental and social benefits for our clients. Through Environmental and Social Risk Management (ESRM) procedures, the Bank enhances clients' opportunities to be in compliance with national environmental and social regulations, and adopt international best practices in this area. ESRM procedures are periodically updated and approved by the Board of Directors to ensure that the E&S Policy remains fit for purpose and reflects experience and changes in the relevant legislation. ESRM procedures, along with other tools necessary for their implementation, comprise the core components of the Bank's Environmental and Social Risk Management System (ESMS). Under this mechanism, the Bank endeavours to become an environmentally friendly financial institution.

Furthermore, to ensure a more effective operation and maintenance of the ESRM Policy, the Bank has a dedicated E&S team that is involved in the credit review process and is responsible for the:

- collection of the information and identification of environmental and social risks and impacts from borrowers' operation;
- review and assessment of the borrowers' environmental and social performance;
- development of an Environmental and Social Action Plan (ESAP) in case of non-compliance; and
- monitoring the implementation of ESAP and environmental and social performance at every project phase.

We implement the following procedures to ensure the operation and maintenance of the ESMS:

- We refrain from financing environmentally or socially sensitive business activities outlined in the exclusion lists of Development Finance Institutions such as EBRD, IFC, DEG, FMO and ADB, among others.
- We aim to assess the relative level of environmental and social risk associated with clients' businesses. We require certain customers to implement specific environmental or social action plans to avoid or mitigate their environmental and social impact, and adhere to specific monitoring and reporting requirements that we set in order to minimise environmental and social risk. These requirements are included as covenants in agreements between certain customers and the Bank.
- We aim to regularly monitor environmental and social risks associated with the Bank's activities, and assess clients' compliance with the terms of respective agreements. Frequency and type of monitoring is determined according to the type of transaction being financed and the level of E&S risk.

Through ensuring comprehensive environmental and social assessment and action plans, as a part of stable due diligence, the Bank encourages its customers to fulfil their environmental and social obligations, and establishes a framework for them to achieve good environmental and social standards.

We receive a commitment from our clients to adhere to good environmental and social standards and agree that they:

- provide all requested E&S information to the Bank;
- ensure the participation of competent individuals during the environmental and social due diligence and monitoring process;
- demonstrate their responsiveness with regard to the applicable environmental and social requirements; and
- undertake the obligations of compliance with all applicable environmental and social requirements.

In order to maintain international best practice in E&S risk management, the Bank is committed to ensure that its customers are also fulfilling their environmental and social responsibilities in alignment with the national regulations, and the E&S standards of international financial institutions. In this regard, the Bank reviews (with exposure of more than US$1 million) the E&S performance of those clients in accordance with the requirements of the International Finance Corporation (IFC) Performance Standards.

Environmental and social issues are tracked at project sites in cooperation with the facility staff, providing ongoing advice and guidance on good practice and standards, and monitoring compliance with the requirements. In relevant cases, the Bank may use independent external professionals to monitor implementation and progress. As part of monitoring, the Bank requires each high-risk client to provide the Bank with an annual report on their environmental and social performance, and the implementation of applicable Environmental and Social Action Plans. In some cases, the Bank's staff visit high-risk clients on a regular basis. The E&S team conducts portfolio-wide reviews of specific sectors, where E&S risks are considered high.

Throughout 2019, the Bank held extensive Environmental and Social Due Diligence (ESDD), where the Bank monitored clients and developed action plans for non-compliant clients. Non-compliant clients started to identify, avoid, mitigate and manage environmental and social risks, and their impact on the natural and social environment. Some clients implemented environmental and social management systems in accordance with international standards.

Procedures for addressing external queries and concerns, developed within the framework of ESMS, provide means for the public to submit queries or concerns related to the Bank's E&S Policy, and have these enquiries responded to by the Bank in a timely manner. In the Association Agreement between the European Union and Georgia, Georgia has committed to progressively approximate its legislation in the relevant sectors with that of the EU and to implement it effectively.

Through this approximation process, Georgia is actively developing and amending its national legislation in the relevant sectors. As a result, the Bank regularly checks legal developments and updates with regard to environmental, health and safety, and labour issues, and places great emphasis on the improvement of ESDD opportunities. The Bank's staff are very focused on introducing clients to information about relevant (existing and new) regulations and laws during ESDD, with the aim of strengthening public knowledge and capacity in the area of environmental and social protection.

Training activities play an important role in enhancing the implementation of the policy. In 2019, the Bank provided training opportunities for the E&S team and the staff involved in environmental and social risk management processes.

The Head of E&S Risks Unit participated in the 13th Annual Performance Standards Community of Learning organised by the IFC. The Community of Learning is a knowledge-sharing forum aimed at strengthening the implementation of environmental and social standards by financial institutions in emerging markets.

The event provided a chance to exchange experiences, learn from investment case studies, and engage in dialogue among environmental and social risk management specialists from all over the globe. The Head of E&S unit also participated in Green Bonds and Sustainable Finance Executive Programme, which was designed and delivered in partnership with the IFC, the Stockholm School of Economics Executive Education and International Capital Market Association (ICMA), as part of the Green Bond Technical Assistance Programme, a multi-donor-funded programme entirely managed and administered by the IFC and supported by Swedish International Development Cooperation Agency (SECO), Swiss State Secretariat for Economic Affairs (SIDA) and the Luxembourg Ministry of Finance.

The programme delivered deep insight in green bond issuance and the underlying drivers in sustainable finance, including closely related products such as green bonds. The E&S team also participated in the training programme "Reducing GHG emissions through improved energy efficiency of industrial sector in Georgia" organised by United Nations Industrial Development Organisation (UNIDO). Social and Environmental Risk Manager additionally attended Environmental and Social Masterclass for Financial Institutions organised by the FMO – Dutch entrepreneurial development bank.

More generally, the Bank has delivered several training sessions in this area and consequently more than 100 employees were trained in social and environmental risk management during the last five years. Leading experts and state inspectors were invited as trainers. We intend to continue the training in the future.

In 2018, the Bank launched an Enhancement of Environmental and Social System, supported by the Green for Growth Fund within the framework of the Green for Growth Fund Technical Assistance Facility (GGF TAF). The project focuses on strengthening the Bank's environmental and social framework for it to become a best-practice environmental and social management system in the Georgian market. The project aims: (i) to assess current environmental and social processes of the Bank versus relevant recommendations of international financial institutions and best international practice, in particular ISO 14001:2015 international standard; (ii) to address gaps identified during the assessment through revision and amendment of documentation and processes, providing consultancy, recommendations and implementation support for the necessary improvements; and (iii) to conduct a final assessment of upgraded environmental and social procedures and systems to confirm our compliance with requirements and best practice as defined in the initial phase of the project.

Staff training is one of the deliverables of the project. In 2019, 18 employees of the Bank participated in awareness and internal audit of environmental management system training course. The purpose of the training was to equip the relevant staff with the knowledge and skills needed to contribute to the required system improvement and upgrade. The project was completed in 2019.

In 2019, a new project, Development of a Company Waste Management Plan, was launched by the Bank with support of Green for Growth Fund (GGF) within the framework of the Green for Growth Fund Technical Assistance Facility (GGF TAF). The aim of this project is to assist Bank of Georgia in developing a Company Waste Management Plan in accordance with the relevant Georgian legislation. Having a detailed waste management plan will be beneficial for the Bank not only in terms of ensuring full compliance with the local legislation (which, of course, is one of the main priorities of the Bank), but will also provide:

(a) a much more precise picture of the types and quantities of waste generated by the Bank through its business processes; (b) a solid base for proper waste management practices (waste collection, temporary storage, pre-treatment, transportation, recovery, re-use, recycling, disposal, etc.) which will be implemented throughout the Bank; (c) more control of all waste management activities carried out in the Bank so that they are compliant with legislative requirements, are effective and sufficient considering specific properties of various types of hazardous and non-hazardous waste; (d) opportunity to identify, plan and implement concrete waste prevention/reduction and recovery (including recycling) activities, (especially for hazardous waste).

The project also aims to design a generic guideline document regarding legislative requirements on a waste management plan that the Bank will share with other interested parties (micro, SME and corporate clients of the Bank). In addition, a one-day training will be provided for the Bank's employees concerning safe and proper waste management practices in the Bank.

In 2019, the Bank launched Assessing and Improving Bank of Georgia's Environmental and Social Management System, supported by DEG – Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft. The project mainly aims: (a) to evaluate the current ESMS; (b) to refine and revise the ESMS, focusing on the identification and management of high-risk clients; (c) to support client in ESDD and assessment against Georgian legislation and IFC performance standards for high-risk clients; (d) to conduct refresher training on refined ESMS for relevant staff; and (e) to develop an electronic training module for the relevant staff involved in E&S Risk Management.

Several awards have been received during the lifetime of ESMS. In 2014, Bank of Georgia won the Green Service award at the Georgian Green Business Awards ceremony organised by the Ministry of Environment and Natural Resources Protection of Georgia. In May 2017, EBRD awarded the Bank with The Deal of the Year 2016 for having financed a project aimed at boosting the renewable energy capacity of one of the hydropower plants in Georgia. In 2019, within the framework of Caucasus Energy Efficiency Programme, our employees, Zura Kokosadze and Tamar Begeluri, received EBRD awards for the Best Corporate Banker and the Best Residential Banker, respectively, for delivering high-energy saving results.

The Bank is committed to respecting the principles of sustainable development, protecting the environment, and is willing to improve the level of public health safety as an essential element for sustainable development and economic growth. The Bank will continue to conduct business with due consideration to environmental and social protection, and contribute to the creation of a sustainable society. The Bank will further help its clients benefit from a proper and diligent implementation of the E&S Policy.

Direct environmental impact

We believe that the direct impact of our business on the environment is not significant. Nevertheless, we undertake a number of measures to reduce paper, electricity, and fuel consumption. "Green Boxes" are placed on every floor of the Bank's headquarters and are designated to collect paper for recycling purposes. Some of the Bank's paper-intensive departments switched to the principle of two monitors, which considerably reduces paper waste. The lighting system in all of the Bank's service centres was replaced with energy-efficient LED lamps, which consume far less electricity than traditional economical ones.

In 2019, about half of the Bank's car fleet was outsourced in order to reduce its fuel consumption. Regarding the waste management initiatives, please refer to the Environmental matters in the beginning of this section.

Greenhouse gas emissions and calculating methodology

We have reported on all of the emission sources required under the Companies Act 2006 (Strategic Report and Directors' Report) Regulations 2013 (Scopes 1 and 2), and additionally have reported on those emissions under Scope 3 that are applicable to our business. We do not have responsibility for any emission sources that are not included in our Consolidated Financial Statements.

In preparing our emissions data, we have used the World Resources Institute/World Business Council for Sustainable Development (WRI/WBCSD) Greenhouse Gas Protocol: A Corporate Accounting and Reporting Standard (revised edition), and emissions factors from the UK Government's Greenhouse Gas Conversion Factors for Company Reporting 2016.

Our reported data is collected and reported on in respect of the Bank as the main operating unit and the core entity of the Group, which includes all of its offices and retail branches, where the Bank has operational control. The data is provided by on-site delegates, invoices and metre readings.

The data for 2017 comparative greenhouse gas emissions in the table is presented only in respect of the Bank.

Scope 1 (combustion of fuel and operation of facilities) includes emissions from:

- combustion of natural gas, diesel and petrol in stationary equipment at owned and controlled sites; and
- combustion of petrol, diesel and aviation fuel in owned transportation devices.

Scope 2 (electricity, heat, steam and cooling purchased for own use) includes emissions from:

- used electricity at owned and controlled sites. To calculate the emissions, we used the conversion factor for Non-OECD Europe and Eurasia (average) conversion from the UK Government's Greenhouse Gas Conversion Factors for Company Reporting 2016.

Scope 3 includes emissions from:

- air business travel (short haul and long haul); information on the class of travel is unavailable, hence, we used an "average passenger" conversion factor;
- ground transportation, including taxis, coaches and car hire; and
- data on emissions resulting from travel is reported for business-related travel only and excludes commuting travel.

Total greenhouse gas emissions data (Tonnes of CO_2E)

	2019	2018	2017
Scope 1	1,507	2,034	2,504
Scope 2	7,488	7,370	7,141
Scope 3	3,029	3,029	2,819
Total emissions	**14,043**	**12,433**	**12,464**

Social impact through business operations

Bank of Georgia also continues to support Georgia's emerging economy by financing industries that are of strategic importance to the development of the country.

Corporate Banking

Education

Bank of Georgia financed construction of Georgian National University's (SEU) new c.33,000 square metre building in Tbilisi. Established in 2001, SEU is one of the largest private universities in Georgia, offering a wide range of courses to its c.6,500 bachelor-degree students.

The new building increased the capacity of SEU to 12,000 students and offers various educational and sports facilities, including the largest private library, indoor swimming pool and a multifunctional sports hall.

Tourism

Bank of Georgia financed development of the five-star 161-room Wyndham Grand Hotel located in the centre of Tbilisi. The hotel hosts a growing upscale tourist segment. It offers a wide range of amenities such as spa, health club, pool, gym, rooftop bar and a restaurant.

Construction

HeidelbergCement is one of the world's largest producers of building materials. It has been active in Georgia since 2006 and is a leader in the local cement market. After 14 years of continuous development of the business, the Georgian subsidiary HeidelbergCement Georgia, currently operates two integrated modern cement plants (Kaspi and Rustavi), a cement grinding facility in Poti, a cement terminal at the Black Sea coast and 13 ready-mix concrete plants in different parts of Georgia. HeidelbergCement has made more than Euro 300 million investments in Georgia that were mainly directed at modernisation of existing cement plants and expansion in the concrete and aggregates business lines. In 2019, modernisation of the Kaspi plant with the new dry kiln was finalised. The project was partially financed by Bank of Georgia.

Zodi is one of the leading construction material importers and producers in Georgia. In the second half of 2018, Zodi started developing an idea to open a Georgian natural stone (granite, tuff, dibasic basalt and limestone) factory and offer high-quality and competitively priced Georgian stone materials to the market. With the help of the Bank and in cooperation with "Enterprise Georgia", the idea was successfully realised in 2019 and the company now operates the factory equipped with modern Italian, Turkish and Chinese machinery, and has an annual capacity of 50,000 square metres.

Infrastructure

Infrastructure development remains one of the most important objectives in Georgia. In 2019, Bank of Georgia issued the guarantees totalling GEL 146 million for the construction works on the upgrade of Chumateleti- Khevi section of E-60 highway and construction of Kvesheti – Kobi road (road section) under north-south corridor (Kvesheti – Kobi) road project.

Export

In 2019, Israel-based international defence electronics company Elbit Systems, in cooperation with Georgian state-owned investment vehicle Partnership Fund, opened a high-tech modern aviation plant in Tbilisi. The plant will produce civil aircraft parts, and has long-term supply contracts with the largest aircraft producers in the world.
100% of the production will be exported. Bank of Georgia financed the construction of the facility and the purpose-built equipment intended for the production of the aircraft materials.

Services
In 2018, Greenway Georgia won a state tender to launch and operate 51 periodic vehicle technical inspection lines across Georgia, with a ten-year license. At present, Greenway is operating ten inspection centres in most convenient places in the capital city, 16 inspection centres in the regions, and three mobile inspection stations, covering 17 regions. All inspection centres were constructed and put into operation within six months, at the end of February 2019. Currently, Greenway Georgia is an undisputed market leader in terms of market share. The project was partially financed by Bank of Georgia.

GT Group holds leading positions in the field of truck and special equipment trade in Georgia. Company activities also include import and services of agricultural machinery. In 2019, electronic tender was announced by the state procurement agency to purchase 220 public-service buses for Tbilisi Municipality. GT won the tender and Bank of Georgia financed the project.

Retail Banking

Bank of Georgia continues to innovate and generate a wide range of socially oriented financial products and services that provide additional value to individuals and micro, small and medium size enterprises (MSMEs) and meet their respective needs.

Express Banking
The Georgian banking sector still experiences difficulties in overcoming economic and geographical barriers in expanding its financial services in remote regions and among low-income segments of the population.

Our Express Banking service plays an important role in addressing this issue:
- As at 31 December 2019, a network of 162 Express branches and 3,217 Express Pay terminals are located all over the country, including in remote mountain regions.
- Express financial products, such as Express Card, Express Deposit and Express Loan are uncomplicated, easily accessible and affordable, to a segment of the population that would not have access to banking products and services otherwise. By 31 December 2019, the Bank had attracted 542,566 clients, of which 24,842 became clients of the Bank in 2019.

As a part of the Express Banking service, we prioritise the development of self-service skills. We constantly expand the services offered by Express Pay terminals to provide a more accessible banking service to our clients. In 2017, the Bank developed web-based application processing tools that enable the completion of a full lending cycle remotely.

Express Student Card offers special discounts on public transport and free distance banking services, among other benefits. Moreover, students can get special #StudentBreak discounts in various stores, cafés and entertainment centres. Students are automatically involved in the Plus+ loyalty scheme – the Bank's initiative that offers different status levels to customers and reward points that accumulate based on the client's business with the Bank and can be redeemed into partner companies' products and/or services, at the client's request. Plus+ points can also be converted into mobile phone top-ups and used to pay for public transport, utility bills and other products. The programme encourages the student population to use financial services, and supports them financially during their studies.

Youth support
We developed a wide range of financial products to support young people in Georgia. For example, via special conditions of the Child Deposit we provide parents with the opportunity to secure their children's future. Starting from a minimal amount of GEL 10, a deposit can be opened for at least two years at any time from a child's birth until the age of 18. The annual interest rate (10.3% for Georgian Lari and 1.0%-3.5% for foreign currency) is added to the initial deposit. In 2019, we opened approximately 8,000 Child Deposit accounts.

Another example of the Bank's products aimed at supporting young people is a social-educational project "sCool Card" – a multifunctional card for schoolchildren. The main objective of the project is to teach children about financial culture and build their knowledge around financial services at an early stage. sCool Card is available at no cost and all of the transactions and services are also free of charge. sCool Card provides special benefits for children in Georgian public and private schools. The benefits include free public transport in Tbilisi (metro, buses) and Batumi (buses), discounts for entertainment centres popular among children, bookstores, toyshops, children's cafés, as well as the accumulation of points (sCoola) with each transaction.

In a further effort to help children better understand banking products, the Bank opened a sCool Card Business School, where experienced staff provide free training about topics such as: "The importance of money", "Bank and me", "Family budget", and "I am a manager". The Bank and the sCool Card were the finalists of the Child Friendly Banking Award 2017, The Global Inclusion Awards 2017 (Berlin, Germany).

Micro, small and medium size enterprises (MSME)

We continue to provide financing to MSMEs, a backbone of the Georgian economy that helps to ensure the sustainable development of Georgia. In addition to our own microfinance and SME loan programmes, we also participate in various projects that support entrepreneurs. Since 2015, the Bank has partnered with the non-profit Agriculture Projects Management Agency (APMA), which supports MSMEs in the agriculture sector. Together, we have co-financed agriculture loans at fixed annual interest rates that are partially subsidised by APMA. As at 31 December 2019, the total amount of gross loans that the Bank issued to MSMEs amounted to GEL 2.7 billion, of which c.GEL 173 million was issued through the Preferential Agriculture Lending Programme.

In 2018, the Bank continued to reinforce the financing of MSMEs and considers this segment as one of the main areas of its portfolio growth.

The Bank has dedicated staff and established processes for its Micro-Express loans that target micro businesses and offer them loans under GEL 40,000. Increasing the automation and digitalisation is one of the cornerstones of the Bank's micro lending strategy to make their banking experience fast, smooth and enjoyable.

Bank of Georgia is committed to further extending financing to MSMEs. Furthermore, the Bank is keen to develop financial products and lending practices to specifically provide services to MSMEs led by women, which will ultimately increase their involvement in developing Georgia's private sector.

In addition to assisting the MSMEs financially, the Bank runs an MSME portal – www.businesshub.ge. The portal provides financial and business-related advice to entrepreneurs in order to upgrade their financial literacy and management skills, and ensure the sustainable development of their businesses. The portal provides entrepreneurs with information on training and equips them with knowledge and skills in accounting, legal documents, business development, sales and marketing.

The Bank assists its clients in marketing products through videos we create about them and publish on our pages in social media. #Icreate corners, located in Bank of Georgia's branches, are also a great opportunity for clients to exhibit and promote their products free of charge.
Environmental and social risk management processes of MSME clients are embedded throughout the Bank's activities. By ensuring that comprehensive environmental and social risk assessments and the necessary action plans are undertaken, we encourage our MSME clients to be in compliance with national environmental and social legislation.

During site visits, we provide our clients with advice and guidance on good practice and standards in these areas. We update them on environmental, health and safety, as well as labour issues. We also monitor their compliance with environmental and social legislation. In many cases of non-compliance, our proper and timely management of the environmental and social risks of our MSME clients has helped them to address issues that would otherwise have resulted in financial and legal sanctions from the state enforcement agency.

For more information on how we support MSMEs, see pages 32 to 34.

Sponsorship and charity

As part of our sponsorship and charitable activities, the Group continues to focus on promoting and enhancing access to education, conserving nature, supporting people with disabilities and special needs, developing social enterprises, and facilitating innovative projects that focus on social goods. The Group's Sponsorship and Charity Policy encourages partnerships with various foundations and Non-Governmental Organisations (NGOs) to deliver sustainable results and bring positive change. Sponsorship and charity funds are channelled through the Bank's Tree of Life Foundation that, in its turn, distributes funding by means of grant competitions in order to ensure transparent and fair methods of financing. The Group also implements its own social projects.

In 2019, Tree of Life allocated around GEL 1.9 million to support education, nature conservation, people with disabilities and special needs, social platforms, and the development of social entrepreneurship. Bank of Georgia, together with the Tree of Life Foundation, established a charity platform www.donate.ge, which connects the people in need with those who are willing to donate items, clothes, books, etc. The platform offers collection, sorting and delivery of items. In 2017-2019, 84,769 items were collected with help from 963 donors, and www.donate.ge has already supported 2,181 beneficiaries.

Bank of Georgia recognises the impact it can have on the country's social-economic development. Therefore, the Bank launched a grant programme to support socially driven enterprises in Georgia. In 2016-2019, Bank of Georgia supported 15 social enterprises with up to GEL 650,000 and GEL 50,000 per project. The Bank partners with various NGOs to maximise its role in the social cause.

Promoting and enhancing access to education

In 2013, the Bank became the first Georgian company to cooperate with one of the most prestigious scholarship programmes in the world – the Chevening scholarship. This cooperation provides Georgian students with an opportunity to pursue education in the UK. In 2019, the Group provided up to GBP 100,000 to finance a master's degree programme for three students. The partnership with Chevening will continue next year and the Group is looking forward to selecting students who will continue their studies in the UK.

In 2014, the Bank signed a partnership agreement with the prestigious US Fulbright scholarship scheme. Thanks to the Bank of Georgia's contribution, a selected number of students from Georgia are able to enrol in a two-year master's degree programme at a US university. In 2019, the funding provided to the students for their two-year degrees amounted to US$100,000. Since 2014, the Bank has granted US$ 400,000 to the US Fulbright scholarship programme.

Starting from 2018, Bank of Georgia supports San Diego State University (SDSU) Georgia. For 2018-2019 academic years, the Bank financed the scholarships for ten students in the amount of up to US$ 80,000.

In order to honour a Miami Ad School Berlin alumni and Bank of Georgia former employee, Nika Gujejiani, who sadly passed away in 2019, Bank of Georgia and Miami Ad School Europe decided to establish a scholarship in Nika's name. Co-Founder, Niklas Frings-Rupp, Managing Director, Sabine Georg, and Bank of Georgia support this initiative wholeheartedly. Starting from 2020, we will grant one Nika Gujejiani scholar with a 100% scholarship in the Miami Ad School Europe.
Over the last five years, the Bank has been supporting a public speaking competition organised by the English-Speaking Union of Georgia. The competition allows high school senior year or first-year university students to prepare a speech on a pre-selected topic and present it in front of a competent jury. The winner is granted a fully paid trip to London to attend a global public speaking competition. We aim to support this competition in 2020 as well.

The Bank has been supporting every TEDx Tbilisi conference since it was first organised in 2012. A TEDx conference is a locally organised TED format event, where communities, organisations and individuals join to initiate a conversation and connect with each other on different topics, which are important to society.

Case study

In 2018, the Bank of Georgia's Corporate and Investment Banking team organised a charity auction and exhibition of modern Georgian paintings, and invited its top clients to participate in the cause. In 2019, the Bank rounded US$ 75,000 collected from the auction to US$ 100,000 to finance extremely talented children from Georgia's highlands. Five children have studied English in summer school in the UK. These children gained huge popularity on social media for popularising Georgian regions.

Part of the funds raised was used to organise multifunctional libraries in two conflict zone territory villages of Ditsi and Hurvaleti for more than 260 students.

In our effort to spread internet access to financially disadvantaged families in Georgia, we support a fundraising charity platform www.charte.ge. We believe that this project is crucial for access to education. The partnership will continue in 2020.

Supporting people with disabilities

Since 2014, Bank of Georgia has focused its efforts on supporting people with disabilities – one of the most vulnerable social groups in Georgia. In 2019, the Bank donated up to GEL 93,000 to the Tree of Life Foundation for this cause. The Tree of Life Foundation distributed the funds through grant competitions – one intended for the relevant NGOs that work with people with disabilities and another with the specific aim of promoting social entrepreneurship. In order to qualify for the competition, the proposals had to focus on the creation of a small enterprise with a social component aimed at improving the livelihood of people with disabilities.

Employee matters

A key factor to our success is a cohesive and professional team, capable of accomplishing the Group's objectives. We are committed to attracting and identifying the best professionals, caring and planning for their needs, investing in their development and fostering their commitment.

The Human Capital Management (HCM) department, and the management system it implements, play a vital role in managing our most valuable asset – our employees. The HCM department develops Human Resources (HR) policies and procedures which determine key principles, areas, approaches and methods that are crucial for building HCM systems for all our businesses.

This section sets out the policies we have in place to meet the responsibilities towards our employees, each subsection reflects the ways in which these policies have been implemented, and the aims of the policies achieved over the course of 2019. Bank of Georgia's HCM department oversees these policies in coordination with the Board of Directors and ensures relevant updates according to organisational, strategic or legislative changes. For example, our Remuneration Policy, the Code of Conduct, as well as the Human Rights Policy were reviewed and updated, based on regulatory requirements introduced in 2019.

Examples of some of our HR policies and procedures include, but are not limited to:

- employee planning and recruiting;
- HR administration;
- workforce remuneration – compensation and benefits;
- HR operations – budgeting and reporting;
- a code of conduct for employees;
- employee learning and development;
- human rights;
- grievances;
- retrenchment; and
- anti-nepotism.

The Bank's HCM department works closely with HR managers and executives from our subsidiaries in order to fulfil our mission – enable opportunities for each employee to achieve more of their potential, ensure proper implementation of the main principles and the provision of necessary support in all HR-related matters.

We recognise the importance of observing human rights and are committed to implementing socially responsible business practices.

Our Human Rights Policy establishes priorities and puts control procedures in place to provide equal opportunities and prevent discrimination or harassment on any grounds, including disability. Our Human Rights Policy applies to all employees and includes procedures in relation to employment processes (including recruitment procedures and procedures governing the continuity of employment of employees who become disabled during the course of their employment), hiring, training and development.

Employee engagement

We are committed to employee engagement. It is very important for us to ensure that our employees at all levels of the business are aware of our Group and we strive to provide them with a continuous flow of information, which includes, but is not limited to, the information about our corporate culture, the Group's strategy and performance, risks related to its performance, such as financial and economic factors, and our policies and procedures. We provide information in a number of ways, including via managers, presentations, new employees onboarding process, intranet, corporate social network – Workplace, which enables live online communication, email and regular town hall and off-site meetings. The corporate social network, Workplace, was added to our internal communication tools in 2019. It enhances employee engagement through a new level of team collaboration, open, direct and personalised communication.

In 2019, the Bank transformed its Employee Relations into Employee Experience Management. This transformation aims at elevating employee experience and building employees' commitment to the organisation and its objectives through interactive consulting and communication with our employees and managers, and maintaining their satisfaction and engagement during their employment at Bank of Georgia.

Employee Experience Management ensures our values are lived throughout the company's daily life and resonate with each single employee, empowering the employee voice and strengthening the culture of feedback and respect.

We value the views of our employees. We consult with them regularly and have implemented feedback systems, such as regular employee satisfaction surveys, which ensure that opinions of our employees are taken into account when making decisions that are likely to affect their interests. Employee feedback also helps us improve our customer-focused approach. In 2018, after the Supervisory Board's initiative, the Bank introduced Employee Voice on Board event, nurturing a culture of sharing, feedback, transparency, equal opportunities, appreciation, trust and respect. In 2019, regular meetings were facilitated under this initiative by the Vice-Chairman of the Supervisory Board Ms Hanna Loikkanen, who is involved in workforce engagement matters, and the Chairman Mr Neil Janin. Other Board members also took part in these discussions, held in an open and informal atmosphere, where the participants were able to discuss the challenges and opportunities, motivators and detractors that they encounter in their current work-life. The initiative encourages the culture of joint responsibility and constant development by showing employees themselves and their role in a bigger organisational context.

Willing to foster the culture of trust and open dialogue, in 2019, the Management Board held site visits to the Bank's service centres, which provided another opportunity for employees to be heard, discuss the issues that affect them and empower them to contribute to organisational and workplace development processes. The Management Board demonstrated a strong interest in employee and organisation matters. Each participant was able to express their views, and received encouragement to take responsibility and more actively engage in the Bank's progress/development towards becoming a more entrepreneurial growth organisation. Feedback from the visits and a follow-up on respective actions to address the issues was provided to employees by the CEO, Mr Archil Gachechiladze, together with the Deputy CEO and other senior employees overseeing the retail business. It was communicated via Workplace live stream and enabled the employees to interact with the presenters in real-time, ask questions and receive answers to specific issues related to feedback and respective action plan.

Following the Barrett Organisational Values assessment in 2017, we closely monitor employee engagement and cultural factors. In 2019, employee engagement surveys, using the Engaged Performance™ Framework in cooperation with the Korn Ferry representative office in Ukraine and another wave of Barrett Organisational Culture and Values assessment, were conducted. The results of the surveys, along with the information from various initiatives, gave accurate and deep insights regarding the current state and needs on employee engagement, inclusion and other issues related to the employee productivity. With overall engagement of 68% according to the Korn Ferry survey, more focus on employee recognition and teamwork appeared as desired components of culture in Barrett assessment.
Based on this insight, the Bank turned its focus to new aspects of customer-centric culture. Aiming to improve every experience, we integrated the Customer Experience and the Human Capital Management into one comprehensive direction, since it is difficult to sustain high-level customer satisfaction without improving and elevating employee experience. The main activities and initiatives for implementing and realising this approach will be introduced in 2020. We plan to review, analyse and reshape the employee end-to-end journeys in order to create the best employee experience on the market, with diverse opportunities for development, and ensure a high level of employee engagement, while attracting and retaining best talent.

Together with the integration of customer and employee experience, 2019 was also the year of agile transformation. The Bank completed the transformation to its agile delivery model. Our major focus is on customer experience and therefore we strive to improve delivery efficiency and reduce time-to-market by empowering self-organised cross-functional teams around products and digital channels, and clearly translating top-level strategy to execution and team-level goals. Our Agile approach ensures technology and human experience connect by creating real-time, quick and personalised digital services.

Both transformations incorporate regular feedback from customers, businesses and employees – we keep developing and advancing our feedback culture via open and constructive dialogue based on mutual trust. Such approach ensures that we help each other to grow and develop. The following activities are the part of this culture and were regularly performed in 2019:

- town hall meetings with the CEO;
- CEO Newsletters, thank-you emails and CEO VLOG on Workplace;
- agile quarterly business reviews (QBRs) with the management; and
- Employee Voice on Board meetings.

In order to measure success and effectiveness of the employee engagement initiatives and monitor their sustainability, we introduced ENPS as a main KPI in our human capital (see details on page 49). We use our customer experience online platform Medallia to help employees enhance their productivity by analysing live immediate feedback from our customers and capturing opportunities to improve our performance (see more information on Medallia in the customer experience section on page 39).

In order to ensure fair treatment towards our employees and their reward, the Bank monitors employee pay tendencies via labour market compensation surveys in the financial sector. The results of the 2019 survey, and its analysis with internal data, confirmed that the Bank remains a competitive employer.

Our remuneration structure supports employee performance, which is monitored on a regular basis. Performance reviews are part of our ongoing feedback process. Their frequency varies by position and can be conducted monthly, quarterly, semi-annually and annually, according to job specifics.

The Bank's employee remuneration package includes the following benefits:

- maternity leave compensation (paid to 385 employees in 2019);
- health insurance for our employees and their family members;
- financial aid in case of marriage, childbirth or adoption, employee death, illness and/or death of family member, employee illness (in particular cases) when the insurance package does not cover the expenses;
- flexible days off in addition to those defined by the Labour Code of Georgia; and
- special rates on banking products and services.

Bank of Georgia and its affiliates are committed to promoting equality and diversity, promoting a culture that actively values difference and recognises that people from different backgrounds and experiences can bring valuable insights to the workplace. We aim to be an inclusive organisation, where diversity is valued, respected and built upon, and has the ability to recruit and retain a diverse workforce.

The Bank aims to ensure that no individual or group is directly or indirectly discriminated against for any reason (gender, marital status, ethnic origin, disability, age, sexual orientation, race, and nationality, political or religious beliefs) with regard to employment. The universal rights of all people to be treated with respect, equality and dignity are espoused and declared in our Employee Corporate Handbook and Human Rights Policy. With an Anti-Nepotism Policy, we ensure and support fair and transparent decision-making.

In 2019, the Bank conducted a self-assessment with guidance provided by the Women's Empowerment Principles, which were established by UN Global Compact and UN Women. The results will enable us to further advance our approach towards gender diversity.

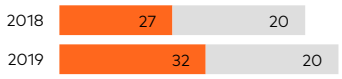
Directors
Headcount

7

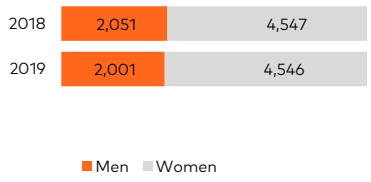
Senior managers
Headcount

52

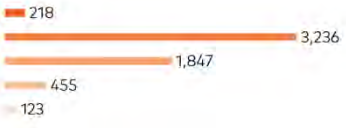
All employees
Headcount

6,547

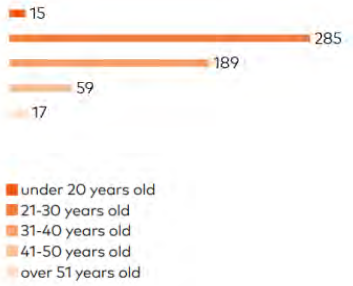
Employees headcount by age
Bank of Georgia

5,879

Employees headcount by age
BNB

565

Talent acquisition and management

Our Talent Management system aims to attract and retain the best talent available on the market and make them fully engaged with the Group. Recruitment policy with panel interviews, relevant control procedures and online applicant tracking system (ATS) ensure an unbiased hiring process that provides equal employment opportunities to all candidates with diverse education and experience in line with our business development and respective new job requirements.

Our application process is conducted with a non-discriminative approach and does not request information on age, date of birth, gender, and/or a photo from candidates, thus ensuring inclusiveness and equal access to employment. We also aim to ensure talent development internally, and internal candidates have a priority when filling the vacant positions, especially in cases where there are openings in the top and middle management.

In order to attract young talent, we actively partner with the leading Georgian business schools and universities, and constantly increase the number of our partners, thus fostering the cross-university diversity and broadening a range of degree disciplines that we consider for a talent acquisition. The Bank regularly participates in job fairs and runs extensive internship/student development programmes. Since 2012, we have run a regular student development programme in a special format and constantly advance it. During 2019, 38 participants were involved in our student development programme, of which 15 participants became Bank of Georgia's full-time employees. The programme currently runs under the name Leaderator, and is highly recognised on the Georgian labour market amongst students and recent graduates. In 2019, it was refreshed, restructured and several streams were introduced: Corporate and Investment Banking, including Wealth Management, IT, SME, data science, financial management, retail banking services and digital products, business development analytics, business efficiency, banking regulations and compliance. The programme participation is rewarded financially and offers flexible schedules in order to support students' academic activities. The programme attracts promising undergraduates and provides them with the opportunity to see a comprehensive 360° picture of the Bank in action, work on real projects and receive coaching and support from the Bank's executives and middle managers.

Participants take part in professional training and have a chance to become members of the leading financial institution in the country.

The Bank highly values the talent of its employees and provides various talent retention activities by engaging them through leadership development and various professional certification programmes. We are creating an equal opportunity workplace, where people of different cultures and values have an interesting and challenging working environment together. Various development opportunities in terms of career, as well as personal growth, are available for employees. Internal promotions are part of the talent attraction and retention system, and create a basis for employee loyalty and retention. Similar to the updates that we introduced in 2019 to the student development programme Leaderator, we plan to refresh and update our top-talent development programme in 2020 – to make them more concurrent and tailored to our top-performing employees. Due to Covid-19 program has been rescheduled. The Bank also offers competitive remuneration and benefit packages to its workforce and supports their work-life balance by providing additional paid days off, on top of those mandated by the Labour Code of Georgia. The Bank encourages engagement and dedication of its talented employees with awards granted to the Best Employee and Team of the Year.

Training and development

To manage our employees in a way that best supports our business strategy, we seek to help them contribute to business performance through personal and professional development. Following our aspiration to develop strong leaders, we have developed an extensive leadership development programme.

The Bank's corporate learning system comprises a wide range of internal and external training sessions specifically designed to meet the needs of front and back office employees. Middle and senior-level employees are given the opportunity to receive external training in well-known training institutions outside of Georgia.

Since 2014, Bank of Georgia runs a Leadership Development Executive Coaching programme which provides an individual approach in developing leadership skills. The programme continued successfully throughout 2019 and expanded to the lower leadership levels, and benefited its participants with a personally tailored development experience.

Employees involved in the programme gain greater awareness of their leadership strengths and opportunities for future growth. Based on its previous years' experience, the Bank regularly updates and improves its Leadership Development System, together with the 360° feedback process. The last update was delivered for the 2019 360° feedback process.

The Bank has an extensive training programme for front office employees in order to provide them with relevant knowledge and skills such as: banking services, compliance, effective communication, and building strong and valuable client relationships.

In 2018, we partnered with an international consulting and training company, Franklin Covey, to develop a training programme for our sales force to help them better understand the Bank's client-centred approach. The participants of this training programme improved their ability to communicate with the clients to achieve common goals, build long-term sustainable solutions and help in their decision-making in buying products and services. An in-house client-centric sales programme has been developed based on this experience by our Learning team. The goal of the programme is to enhance our employees' sales and customer relationship skills for developing mutually beneficial relationship with customers, strengthen the client-centric approach and equip them with relevant expertise and techniques.

The Bank's mentoring programme is also part of front office training. Every new employee is provided with regular advice, guidance and practical instructions from an appointed mentor, who later also evaluates a new employee's performance. Through this programme we aim to provide individual support to our employees in achieving their professional goals.

Since 2017, the Bank operates an online Learning Management System (LMS) offering employees an easy and comfortable access to corporate learning opportunities. LMS currently offers a wide range of distance and blended courses for professional development, various blogs, translated articles and videos about important topics. One of the themes intensively covered by online training is compliance, including risks, safety, and internal and external regulatory compliance that apply to day-to-day job responsibilities. These courses raise awareness about activities and initiatives that safeguard our value.

The Bank also offers face-to-face compliance courses with internal and external providers (compliance training hours increased by more than 50% from 2018 to 2019).

The Bank runs the onboarding programme, which is a special welcoming event for employees at all levels. It is an orientation programme, where information about the organisational culture, the Bank's values and benefits for employees are delivered and discussed. Participants are also informed about the Bank's social responsibilities, career opportunities, learning, and personal and professional development.

Agile-related intensive training was part of 2019 learning programmes, providing employees involved in transformation with various technical and soft skills (e.g. Agile Bootcamps and respective professional certifications, delivering effective feedback, coaching in squads, etc.) and ensuring their smooth transition and effectiveness in their new roles.

Human rights policy

Bank of Georgia is committed to introducing advanced human rights practices in its activity and uses this approach as a basis to the management and decision-making processes. We believe that the respect of human rights is central to the creation of social responsibility values. Our Human Rights Policy envisages the following principles in running the business:

- we act with integrity, fairness and transparency;
- our criteria for investments envisage economic return, environmental impact, social consequences and human rights;
- we treat people with fairness and respect;
- we create a healthy, safe and secure working environment; and
- through our initiatives, we facilitate the protection of human rights.

In order to ensure the implementation of these principles in the Bank's day-by-day activities, the policy sets clear standards for:

- equal opportunities and anti-discrimination;
- work environment free of harassment; and
- grievance resolution.

The human resources and human rights policies are an integral part of the employee onboarding package. It is available for employees on the intranet and the updates are communicated electronically. We monitor the employee awareness of these policies and ensure that our employees enjoy a corporate life full of opportunities.

Anti-nepotism policy

In making any decision regarding employees, Bank of Georgia observes an anti-nepotism policy which aims to prevent cases of nepotism and favouritism in the Bank in all processes of hiring and managing employees (development/learning, promotion, remuneration, etc), ensuring transparency, impartiality and equality of opportunities.

Code of conduct and ethics, anti-bribery and anti-corruption policies

The Group has a Code of Conduct and Ethics, as well as an Anti-Bribery and Anti-Corruption Policy, which are applicable to all companies within the Group. In the Bank, the Compliance Committee oversees the Code of Ethics Compliance. The Bank's Corporate Security unit is in charge of implementing and monitoring controls related to anti-bribery issues.

The department has the procedures in place, which define the process of establishing relationships with vendors and other third-parties, undertaking public tenders, etc. The Corporate Security unit provides annual online training for employees on anti-bribery issues for key individuals on a face-to-face basis. For other staff, an online training platform is designed to ensure that all employees undertake online annual training. Anti-bribery issues are also included in induction trainings.

As an organisation that is fully committed to the prevention of bribery and corruption, Bank of Georgia ensures that appropriate internal controls are in place and operating effectively.

Anti-Bribery and Anti-Corruption Policy enforcement processes include:

- operating an internal whistleblowing hotline system;
- disclosure of gifts or other benefits, including hospitality offered to, or received by, Bank personnel;
- voluntary disclosure of corrupt conduct;
- third-party screening to identify the risk level third parties might pose;
- all charitable and political donations must be authorised by the relevant responsible position;
- informing stakeholders about anti-corruption and anti-bribery principles before commencement of business relations;
- ensuring that anti-bribery and anti-corruption clauses are incorporated in the agreements with customers and third parties;
- ensuring that anti-bribery and anti-corruption matters are included in contractual agreements with partners/counterparties; and
- online training programmes aiming to raise awareness in corruption and bribery issues among employees.

As part of the Group's third-party screening to identify the level of risk the third parties might pose, the Group carries out the following due diligence processes: indirect investigations which include general research of the activities undertaken by the proposed business partners such as agents, joint venture partners, contractors, suppliers and other third parties, their reputation and information whether the company is a related party.

The Bank also has Know Your Employee (KYE) procedures in place, based on which the Bank conducts different screening procedures at recruitment, employment and departure stages of the employment.

Client experience

Bank of Georgia has identified customer experience as one of its strategic priorities and incorporates its principles in all relationships/touch-points with customers, new product and channel development, and optimisation of business processes in the back office. For more information, see pages 39 and 40 to 42.

Educating on banking matters

The Group recognises the importance of having the best interest of society both in the short and long term. With the aim to positively impact the community where it operates, the Bank is motivated to provide its clients with comprehensive information on their rights and financial transactions.

Aiming to increase financial knowledge throughout the country, Bank of Georgia, together with the National Bank of Georgia (NBG) and with the support of the German Foundation of Savings Banks for International Cooperation, launched a website – www.grovia.com.ge.

It contains information on World Savings Day, banking products and services, and customer rights. The idea behind the project is to restore the public trust in the financial sector and to overcome the hurdle between people and commercial banks.

Grovia, which is a symbol of World Savings Day in Georgia, was created within Savings Accumulation and Financial Opportunities – the project supported by the Savings Banks Foundation for International Cooperation (SBFIC), together with the Ministry of Economic Cooperation and Development of Germany. Public savings are important for the country's economy and financial institutions. The culture of saving is directly related to people's knowledge of financial and economic matters. Financial education is considered as one of the components of financial services and consumer protection. Due to its importance, many countries, including Georgia, have taken steps to increase opportunities to educate the population on financial services. Grovia is a step towards spreading financial education in Georgia and empowering people to make sound and informed decisions about their personal finances.

One of the goals of Grovia is to develop the saving skills in schoolchildren. In cooperation with other stakeholders, we organise multiple-round meetings in schools and raise awareness on the proper management of financial resources. Moreover, in cooperation with the NBG, we set up meetings with schoolchildren and teach them general principles of finance through interactive lectures and games. Similar educational events are also organised in the regions in Georgia.

In addition to Grovia, Bank of Georgia compiled a dictionary of banking terminology to help clients better understand the banking products offered to them, read and comment on the contracts they are about to sign, and as a result make informed decisions in their best interest. The dictionary includes more than 1,000 banking, financial, legal, accounting, insurance, marketing terms and phrases, and is available in the Bank's service centres, as well as online under www.terminebi.ge. Printed copies are also available in public libraries and universities. Similar projects are successfully implemented in various developed countries, including Germany and Poland.

Security matters

Bank of Georgia takes a number of measures to guarantee employee safety. The Bank regularly carries out fire and other emergency drills, and relevant training. Selected employees in every major branch of the Bank are periodically trained in providing first aid. Since September 2019, a new law on labour security has come into force, which mandated us to create a dedicated unit of three people (the law requires the organisations with more than 100 employees to have at least two people in the unit). All three employees were trained in the relevant institutions and were given certificates, which is also a mandatory requirement of the law. This unit covers both fire and emergency, medical emergency and occupational safety issues. These units are trained at least twice a year in all branches of Bank of Georgia throughout Georgia.

Bank of Georgia aims to provide security to employees in case they are blackmailed, abused, stalked, etc. In 2018, the Bank launched "My Lawyer" – a project created to protect the rights of employees and their family members in case a crime was committed against them or if they themselves are accused of wrong-doing. In 2019, we started processing our first cases and we plan to work with our colleagues to boost the participation in this programme.

Every service centre of the Bank is equipped with a security system and is protected by the police force when the alarm is activated. The Bank also employs its own security which patrols the service centres around the clock. In 2019, we set up a new model of security in closely located branches. We replaced security administrators with the properly trained and equipped patrol teams. Round-the-clock branches are monitored by our monitoring centre. We have implemented a 360° surveillance system in our service centres. Currently, we are working to implement video analytics and face recognition systems.

In 2019, we strengthened security systems in the Bank of Georgia branches. The aim was to make any attempt of robbery extremely difficult. We set up a round-the-clock monitoring hotline for employees to report security issues. The Bank has put in place a number of initiatives in order to reduce physical interaction and prevent the spread of coronavirus, whilst maintaining the full banking capability required to support and assist its customers. For details refer to Recent Developments Section on page 5.

Group policies

The Group has in place a Code of Conduct and Ethics, as well as policies which relate to environmental matters, employees, social matters and anti-bribery and anti-corruption.

Performance

Overview of Financial Results

Continued strong momentum – excellent growth and outstanding profitability, supported by strong asset quality and capital position

The Group delivered another year of strong balance sheet and fee income growth, combined with superior profitability, achieved as a result of excellent customer franchise growth, good cost management in both the Retail and Corporate and Investment Banking businesses, whilst continuing to invest in core capabilities, and achieving continued improvements in asset quality. The new management is successfully executing the new strategy in the significantly lower-risk regulatory environment and the Group remains very well-positioned to continue to deliver good momentum and high returns in the future.

Income statement highlights[16]

GEL thousands	2019	2018	Change y-o-y
Net interest income	783,573	731,544	7.1%
Net fee and commission income	152,282	129,524	17.6%
Net foreign currency gain	118,590	125,660	-5.6%
Net other income	17,728	4,986	255.6%
Operating income	**1,072,173**	**991,714**	**8.1%**
Operating expenses	**(386,163)**	**(356,541)**	**8.3%**
Profit from associates	789	1,339	-41.1%
Operating income before cost of risk	**686,799**	**636,512**	**7.9%**
Cost of risk	(100,452)	(160,339)	-37.4%
Net operating income before non-recurring items and income tax	**586,347**	**476,173**	**23.1%**
Net non-recurring items	(606)	(26,249)	-97.7%
Profit before income tax and one-off costs	**585,741**	**449,924**	**30.2%**
Income tax expense	(58,618)	(34,862)	68.1%
Profit adjusted for one-off costs	**527,123**	**415,062**	**27.0%**
One-off costs	(14,236)	(71,534)	-80.1%
Profit	**512,887**	**343,528**	**49.3%**

Balance sheet highlights

GEL thousands	2019	2018	Change y-o-y
Liquid assets	5,533,902	4,458,268	24.1%
Cash and cash equivalents	2,159,205	1,220,524	76.9%
Amounts due from credit institutions	1,613,674	1,305,191	23.6%
Investment securities	1,761,023	1,932,553	-8.9%
Loans to customers and finance lease receivables	11,766,754	9,229,320	27.5%
Property and equipment	339,726	312,017	8.9%
Total assets	**18,323,223**	**14,523,587**	**26.2%**
Client deposits and notes	10,136,695	8,196,551	23.7%
Amounts due to credit institutions	3,684,921	2,749,348	34.0%
Borrowings from DFIs	1,397,345	1,125,127	24.2%
Short-term loans from central banks	1,551,953	1,118,957	38.7%
Loans and deposits from commercial banks	735,623	505,264	45.6%
Debt securities issued	2,140,781	1,711,032	25.1%
Total liabilities	**16,245,826**	**12,792,559**	**27.0%**
Total equity	**2,077,397**	**1,731,028**	**20.0%**

Key ratios

	2019	2018

[16] The 2019 income statement adjusted profit excludes GEL 14.2mln one-off employee costs (net of income tax) related to former CEO and executive management termination benefits. The amount comprises GEL 12.4mln (gross of income tax) excluded from salaries and other employee benefits and GEL 4.0mln (gross of income tax) excluded from non-recurring items. The 2018 income statement adjusted profit excludes GEL 3.9mln one-off employee costs (net-off income tax) related to the former CEO termination benefits, and GEL 67.7mln demerger-related expenses (net of income tax) and one-off impact of re-measurement of deferred tax balances excluded from non-recurring items. ROAE and ROAA have been adjusted accordingly for both periods presented.

ROAA (adjusted)[17]	3.3%	3.1%
ROAA (reported)	3.2%	2.6%
ROAE (adjusted)[17]	27.8%	26.3%
ROAE (reported)	27.0%	21.8%
Net interest margin	5.7%	6.6%
Liquid assets yield	3.5%	3.8%
Loan yield	11.7%	13.5%
Cost of funds	4.5%	4.9%
Cost / Income (adjusted)[18]	36.0%	36.0%
Cost / Income (reported)	37.2%	36.0%
NPLs to gross loans to clients	2.1%	3.3%
NPL coverage ratio	77.7%	90.0%
NPL coverage ratio, adjusted for discounted value of collateral	136.4%	129.4%
Cost of credit risk ratio	0.8%	1.7%
NBG (Basel III) CET1 capital adequacy ratio	11.5%	12.2%
NBG (Basel III) Tier I capital adequacy ratio	13.6%	12.2%
NBG (Basel III) Total capital adequacy ratio	18.1%	16.6%

Results highlights

- **Outstanding performance.** Profit adjusted for one-off costs totalled GEL 527.1mln in 2019, up 27.0% y-o-y, with profitability of 27.8% ROAE[17][17] in 2019.
- **Loan book growth totalled 27.5% y-o-y at 31 December 2019.** Growth on a constant-currency basis was 22.6% y-o-y. Retail Banking loan book share in the total loan portfolio was 67.1% at 31 December 2019, compared with 71.1% at 31 December 2018.
- **Strong asset quality.** The cost of credit risk ratio improved to 0.8% in 2019 (down 90bps y-o-y), primarily reflecting our increasing focus on lending in the higher quality mortgage segment and to SME clients, as well as the recovery of several mid- to low-sized corporate loans. NPLs to gross loans ratio decreased to 2.1% at 31 December 2019 (down from 3.3% at 31 December 2018), while the NPL coverage ratio stood at 77.7% and the NPL coverage ratio adjusted for discounted value of collateral to 136.4% (129.4% at 31 December 2018).
- **Dollarisation of the loan book.** Loan book in local currency accounted for 42.1% of the total loan book at 31 December 2019 (39.2% a year ago). The shift of the loan portfolio was partially driven by the Government's de-dollarisation initiatives and our goal to increase the share of local currency loans in our portfolio. Currently, the part of the loan portfolio which is most sensitive to foreign currency risk is largely de-dollarised. 72.6% of Retail Banking loans were issued in local currency during 2019.
- **Strong capital position.** Basel III CET1, Tier 1 and Total Capital Adequacy ratios stood at 11.5%, 13.6% and 18.1%, respectively, at 31 December 2019, all comfortably above the minimum required levels of 10.1%, 12.2% and 17.1%, respectively.
  - **In March 2019, the Bank issued an inaugural US$100 million 11.125% Additional Tier 1 Capital Perpetual Subordinated Notes.** Regulatory approval on the classification of these securities as **Additional Tier 1 instruments** was received in April 2019. At the time of issuance, this has added approximately 230 basis points to the Bank's Tier 1 capital ratio.
  - **In December 2019, the Bank signed a ten-year US$ 107mln subordinated syndicated loan agreement** arranged by FMO – Dutch entrepreneurial development bank, in collaboration with other participating lenders. The facility is expected to be treated as a Bank **Tier 2 capital instrument** (upon disbursement and approval of the National Bank of Georgia) under the Basel III framework, which will help to further improve the Bank's capital position. US$ 52mln was already drawn-down by the Bank and the regulatory approval on classification was received in December 2019. The rest of the facility is expected to be utilised within six months of 2020.
- **Retail Banking ("RB") continued to deliver solid net interest income, coupled with net fee and commission income generation during 2019.** The Retail Banking net loan book reached GEL 7,427.7mln at 31 December 2019, up 18.5% y-o-y. The growth was predominantly driven by mortgage and MSME lending. At the same time, RB client deposits increased to GEL 5,712.5mln at 31 December 2019, up 31.7% y-o-y. The Retail Banking net interest margin stabilised at 6.1% in 2019.

- **Corporate and Investment Banking ("CIB") demonstrated outstanding growth,** generating strong net interest income and net fee and commission income, coupled with strong asset quality. CIB's net loan book reached GEL 3,636.1mln at 31 December 2019, up 48.1% y-o-y. The growth on a constant-currency basis was 40.1% y-o-y. The top ten CIB client concentration was 9% at 31 December 2019 (7% at 31 December 2018).

[17] The 2019 income statement adjusted profit excludes GEL 14.2mln one-off employee costs (net of income tax) related to former CEO and executive management termination benefits. The amount comprises GEL 12.4mln (gross of income tax) excluded from salaries and other employee benefits and GEL 4.0mln (gross of income tax) excluded from non-recurring items. The 2018 income statement adjusted profit excludes GEL 3.9mln one-off employee costs (net-off income tax) related to the former CEO termination benefits, and GEL 67.7mln demerger-related expenses (net of income tax) and one-off impact of re-measurement of deferred tax balances excluded from non-recurring items. ROAE and ROAA have been adjusted accordingly for both periods presented.

[18] The 2019 cost/income ratio is adjusted for GEL 12.4mln one-off employee costs (gross of income tax) related to termination benefits of the former executive management.

- **Assets Under Management ("AUM") within the Group's Investment Management business, increased to GEL 1,506.5mln at 31 December 2019,** up 6.6% y-o-y.
- **Digital channels.** We have actively continued the further development of our digital strategy:
  - **The Bank continued to introduce new features to our mobile banking application and our internet bank for individual customers.** As a result, the number of active internet and mobile banking users (largely flat and up 53.9% y-o-y, respectively), as well as the number and volume of transactions through our mobile and internet banking continued to expand (91.2% y-o-y increase in number of transactions and 73.3% y-o-y increase in volume of transactions during 2019). In total, more than 93% of daily transactions were executed through digital channels during 2019.
  - **In 1Q19, the Bank released a new business internet banking platform (Business iBank)** for MSME and corporate clients, which comes with many features designed to make its use an intuitive and smooth experience. We focused our efforts on making the Business iBank even more useful for business transactions, which should further incentivise offloading client activity to digital channels. As a result, we already saw a significant increase in the number and volume of transactions through Business iBank during 2019 (up 57.6% and up 31.7% y-o-y, respectively). More than 93% of daily transactions of legal entities were executed through the internet bank during 2019.

Discussion of results

The Group's business is composed of three segments. (1) **Retail Banking** operations in Georgia principally provides consumer loans, mortgage loans, overdrafts, credit cards and other credit facilities, funds transfer and settlement services, and handling customers' deposits for both individuals as well as legal entities. Retail Banking targets the emerging and mass retail and mass affluent segments, together with small and medium size enterprises and micro businesses. (2) **Corporate and Investment Banking** comprises Corporate Banking and Investment Management operations in Georgia. Corporate Banking principally provides loans and other credit facilities, funds transfers and settlement services, trade finance services, documentary operations support and handles saving and term deposits for corporate and institutional customers. The Investment Management business principally provides private banking services to high-net worth clients. (3) **BNB,** comprising JSC Belarusky Narodny Bank, principally provides retail and corporate banking services to clients in Belarus.

Operating income

GEL thousands	2019	2018	Change y-o-y
Interest income	1,414,001	1,307,378	8.2%
Interest expense	(630,428)	(575,834)	9.5%
Net interest income	**783,573**	**731,544**	**7.1%**
Fee and commission income	278,251	223,320	24.6%
Fee and commission expense	(125,969)	(93,796)	34.3%
Net fee and commission income	**152,282**	**129,524**	**17.6%**
Net foreign currency gain	118,590	125,660	-5.6%
Net other income	17,728	4,986	255.6%
Operating income	**1,072,173**	**991,714**	**8.1%**

Performance highlights

- **Strong operating income of GEL 1,072.2mln in 2019, up 8.1% y-o-y**. Y-o-y operating income growth in 2019 was primarily driven by a 7.1% y-o-y increase in net interest income, which resulted from strong loan book growth during the year. Additionally, net fee and commission income and net other income contributed to y-o-y growth of operating income. The latter was primarily driven by the GEL 12.8mln gain recorded as a result of revaluation of investment property in 2019.
- **Our NIM was 5.7% in 2019.** During 2019, loan yield was down 180bps y-o-y, while cost of funds decreased by 40bps y-o-y, causing net interest margin (NIM) to decline by 90bps y-o-y. The y-o-y decline in NIM was partially driven by the increased minimum reserve requirements mandated by the NBG.
- **Liquid assets yield.** Liquid assets yield was 3.5% in 2019, down 30bps y-o-y mainly due to decrease of local currency denominated liquid assets yield, decline directly reflected the NBG monetary policy rate movements during the year. As well as the foreign currency denominated liquid assets yields, which reflected: a) an increase in obligatory reserves with NBG, primarily driven by the changes in minimum reserve requirements mandated by NBG since September 2018, whereby the foreign currency funds raised by local banks carried up to a 25% reserve requirement depending on maturity, and further increase of this requirement up to 30% since May 2019 (although the mandatory reserve requirements on funds attracted in foreign currency was reduced to 25% in October 2019); b) starting from 12 July 2018, NBG reduced interest rates on foreign currency obligatory reserves from US Fed rate upper bound minus 50bps to Fed rate upper bound minus 200bps, floored at zero for US Dollar reserves, and from ECB rate minus 50bps to ECB rate minus 200bps, floored at negative 60bps for EUR denominated reserves (however, starting from 3 October 2019, following rates are in place – US Fed rate upper bound minus 50bps for US Dollar reserves, and ECB rate minus 20bps for EUR denominated reserves).

- **Cost of funds.** Cost of funds stood at 4.5% in 2019, down 40bps y-o-y. Y-o-y decline in cost of funds was primarily due to a decline in the cost of client deposits and notes (down 50bps y-o-y in 2019), coupled with the decline in cost of amounts owed to credit institutions (down 20bps y-o-y), on the back of decrease in Libor rate and lower average NBG monetary policy rate in 2019, as well as the repayment of US$ 65mln subordinated debt in April 2019. Furthermore, starting from 2019, the Bank entered into certain cross-currency swap agreements to hedge net interest rate risk on Euro lending, which contributed to the reduction of all components of cost of funds y-o-y. This decline was partially offset by the increase in cost of funds as a result of issuance of inaugural US$ 100 million Additional Tier 1 capital perpetual subordinated notes at the end of March 2019.
- **Net fee and commission income**. Net fee and commission income reached GEL 152.3mln in 2019, up 17.6% y-o-y. Growth was mainly driven by the strong fees and commission income generation from guarantees and letters of credit issued by our Corporate and Investment Banking business.
- **Net foreign currency gain.** In line with currency volatility, client-driven flows, as well as robust interest from foreign financial institutions in local currency, the net foreign currency gain was down 5.6% y-o-y in 2019.
- **Net other income.** Significant y-o-y increase in net other income in 2019 was largely driven by GEL 12.8mln net gains recorded as a result of the revaluation of investment property in 2019.

Net operating income before non-recurring items, cost of risk and profit[19]

GEL thousands	2019	2018	Change y-o-y
Salaries and other employee benefits*	(211,245)	(202,225)	4.5%
Administrative expenses	(97,659)	(108,147)	-9.7%
Depreciation, amortisation and impairment	(73,275)	(42,413)	72.8%
Other operating expenses	(3,984)	(3,756)	6.1%
Operating expenses	**(386,163)**	**(356,541)**	**8.3%**
Profit from associates	789	1,339	-41.1%
Operating income before cost of risk	**686,799**	**636,512**	**7.9%**
Expected credit loss /impairment charge on loans to customers	(87,734)	(140,192)	-37.4%
Expected credit loss /impairment charge on finance lease receivables	(885)	(164)	NMF
Other expected credit loss	347	(2,245)	NMF
Provisions related to cost of risk	(12,180)	(17,738)	-31.3%
Cost of risk	**(100,452)**	**(160,339)**	**-37.4%**
Net operating income before non-recurring items and income tax	**586,347**	**476,173**	**23.1%**
Net non-recurring items	(606)	(26,249)	-97.7%
Profit before income tax and one-off costs	**585,741**	**449,924**	**30.2%**
Income tax expense	(58,618)	(34,862)	68.1%
Profit adjusted for one-off costs	**527,123**	**415,062**	**27.0%**
One-off termination costs of former CEO and executive management (after tax), one-off demerger-related expenses (after tax) and one-off impact of re-measurement of deferred tax balances	(14,236)	(71,534)	-80.1%
Profit	**512,887**	**343,528**	**49.3%**

- **Operating expenses** adjusted for one-off employee costs related to termination benefits of former executive management members (acceleration of share-based compensation) were GEL 386.2mln in 2019, up 8.3% y-o-y. The increase in salaries and other employee benefit expenses was mainly driven by increased investments in IT-related resources as part of the Agile transformation process, focus on digitalisation, investments in marketing and branch network.
- The y-o-y decline in **administrative expenses** and increase in **depreciation, amortisation and impairment expenses** in 2019 is primarily driven by the adoption of a new standard IFRS 16, Leases replacing IAS 17, Leases effective 1 January 2019. As a result of the adoption of the standard, the Group recorded on its balance sheet assets related to the right to use the rented properties together with corresponding liabilities for respective payments under the lease contracts. Excluding this impact, the increase in depreciation, amortisation and impairment expenses was due to increased investments during 2019.

[19] The 2019 adjusted profit in the table excludes GEL 14.2mln one-off employee costs (net of income tax) related to the former CEO and executive management termination benefits. The amount comprises GEL 12.4mln (gross of income tax) excluded from salaries and other employee benefits and GEL 4.0mln (gross of income tax) excluded from non-recurring items. The 2018 income statement adjusted profit excludes GEL 3.9mln one-off employee costs (net-off income tax) related to the former CEO termination benefits, and GEL 67.7mln demerger-related expenses (net of income tax) and one-off impact of re-measurement of deferred tax balances.

- **Improved asset quality.** The cost of credit risk ratio was 0.8% in 2019, down 90bps y-o-y. RB's cost of credit risk ratio was 1.2% in 2019, down 90bps y-o-y, while CIB's cost of credit risk ratio stood at 0.1% in 2019, down 80bps y-o-y. The decrease in RB's cost of credit risk ratio reflected improved loan portfolio quality due to our increasing focus on lending in the mortgage segment and to SME clients, while CIB's cost of credit risk ratio improvement during the year was primarily driven by the recovery of several mid- to low-sized corporate loans in 2019.
- **Quality of our loan book remained strong in 2019** as evidenced by the following closely monitored metrics. The improvement in NPLs to gross loans was primarily driven by write-off and recovery of several non-performing corporate loans in 2019. The NPL coverage ratio was also down due to write-offs during the year. That said, NPL coverage ratio adjusted for the discounted value of collateral improved y-o-y at 31 December 2019:

GEL thousands, unless otherwise noted	2019	2018	Change y-o-y
NPLs	252,695	318,356	-20.6%
NPLs to Gross loans	2.1%	3.3%	
NPLs to Gross loans, RB	1.5%	2.1%	
NPLs to Gross loans, CIB	3.2%	5.9%	
NPL coverage ratio	77.7%	90.0%	
NPL coverage ratio adjusted for the discounted value of collateral	136.4%	129.4%	

- **BNB – the Group's banking subsidiary in Belarus – continues to remain strongly capitalised,** with capital adequacy ratios well above the requirements of the National Bank of the Republic of Belarus ("NBRB"). At 31 December 2019, total capital adequacy ratio was 15.0%, above the 12.5% minimum requirement, while Tier I capital adequacy ratio was 9.1%, above NBRB's 7% minimum requirement. ROAE was 14.5% in 2019, compared with 14.6% in 2018.
- **Overall, profit adjusted for one-off costs** totalled GEL 527.1mln in 2019 (up 27.0% y-o-y), while ROAE[5] was 27.8% in 2019 (26.3% in 2018).

Balance sheet highlights

GEL thousands	2019	2018	Change y-o-y
Liquid assets	5,533,902	4,458,268	24.1%
Net loans and finance lease receivables	11,766,754	9,229,320	27.5%
Client deposits and notes	10,136,695	8,196,551	23.7%
Amounts due to credit institutions	3,684,921	2,749,348	34.0%
Borrowings from DFIs	1,397,345	1,125,127	24.2%
Short-term loans from central banks	1,551,953	1,118,957	38.7%
Loans and deposits from commercial banks	735,623	505,264	45.6%
Debt securities issued	2,140,781	1,711,032	25.1%
Liquidity and capital adequacy ratios			
Net loans / client deposits and notes	116.1%	112.6%	
Net loans / client deposits and notes + DFIs	102.0%	99.0%	
Liquid assets / total assets	30.2%	30.7%	
Liquid assets / total liabilities	34.1%	34.9%	
NBG liquidity ratio	31.1%	31.9%	
NBG liquidity coverage ratio	136.7%	120.1%	
NBG (Basel III) CET1 Capital Adequacy Ratio	11.5%	12.2%	
NBG (Basel III) Tier I Capital Adequacy Ratio	13.6%	12.2%	
NBG (Basel III) Total Capital Adequacy Ratio	18.1%	16.6%	

Our balance sheet remains highly liquid (NBG liquidity coverage ratio of 136.7%) **and strongly capitalised** (NBG Basel III Tier I capital adequacy ratio of 13.6%) **with a well-diversified funding base** (client deposits and notes to total liabilities of 62.4%).

- **Liquidity**. Liquid assets stood at GEL 5,533.9mln at 31 December 2019, up 24.1% y-o-y. The notable increase over the year was in obligatory reserves with NBG, combined with excess liquidity deployed with credit institutions. The NBG Liquidity coverage ratio was 136.7% at 31 December 2019 (120.1% at 31 December 2018), well above the 100% minimum requirement level.
- **Loan book**. Our net loan book and finance lease receivables reached GEL 11,766.8mln at 31 December 2019, up 27.5% y-o-y. As at 31 December 2019, the retail loan book represented 67.1% of the total loan portfolio, compared with 71.1% at 31 December 2018. Both local and foreign currency portfolios experienced strong y-o-y growth. The local currency loan portfolio growth was partially driven by the Government's de-dollarisation initiatives and our goal to increase the share of local currency loans in our portfolio.

- **Dollarisation of our loan book and client deposits**. The retail client loan book in foreign currency accounted for 43.3% of the total RB loan book at 31 December 2019 (49.5% at 31 December 2018), while retail client foreign currency deposits comprised 68.0% of total RB deposits at 31 December 2019. At 31 December 2019, 80.5% of CIB's loan book was denominated in foreign currency (81.2% at 31 December 2018), while 65.9% of CIB deposits were denominated in foreign currency.
- **Net loans to customer funds and DFI ratio.** Our net loans to customer funds and DFI ratio, which is closely monitored by management, remained strong at 102.0% at 31 December 2019, compared with 99.0% at 31 December 2018.
- **Diversified funding base.** Debt securities issued grew by 25.1% y-o-y at 31 December 2019. The y-o-y increase was primarily driven by the issuance of US$ 100 million Additional Tier 1 capital notes in March 2019.
- **Capital adequacy requirements**. At 31 December 2019, the Basel III Common Equity Tier 1, Tier 1 and Total capital adequacy ratios stood at 11.5%, 13.6% and 18.1%, respectively, all comfortably above the minimum required levels of 10.1%, 12.2% and 17.1%, respectively.
  - In March 2019, the Bank issued its inaugural US$ 100 million 11.125% Additional Tier 1 capital perpetual subordinated notes callable after 5.25 years and on every subsequent interest payment date, subject to prior consent of the National Bank of Georgia at an issue price of 100.00% (the "Notes"). The Notes are listed on the Irish Stock Exchange and rated B- (Fitch). The issuance was the first international offering of Additional Tier 1 Capital Notes from Georgia and the South Caucasus region. The regulatory approval on the classification of the Notes as Additional Tier 1 instruments was received in April 2019.
  - In December 2019, the Bank signed a ten-year US$ 107mln subordinated syndicated loan agreement arranged by FMO – Dutch entrepreneurial development bank in collaboration with other participating lenders (the Bank's existing and new partner financial institutions). The facility is expected to be treated as a Bank Tier 2 capital instrument (upon disbursement and approval of the National Bank of Georgia) under the Basel III framework, which will help to further improve the Bank's capital position. Of the total facility, US$ 52mln was drawn-down by the Bank in December 2019, while US$55 million in April 2020, and the regulatory approval on classification was received in December 2019 and April 2020, respectively.

Governance

Corporate Governance Framework

The Bank

The Bank's corporate bodies are the General Meeting of Shareholders ("GMS"), the Supervisory Board and the Management Board, each having its own responsibilities and authorities in accordance with applicable Georgian laws and the Bank's Charter (the "Charter"). The GMS is the highest internal governing body of the Bank and elects members of the Supervisory Board, which is responsible for supervising the Management Board. The Supervisory Board appoints the members of the Management Board, which is the executive body of the Bank directly responsible for day-to-day operations. The Bank's ultimate parent company, BoGG, determines the strategy for the Group as a whole, including the Bank. Under the Corporate Governance Code for Commercial Banks (Order # 215/04 of the President of NBG, dated 26 September 2018) (the "Corporate Governance Code"), commercial banks in Georgia are required to have audit and risk committees, elected within and reporting to the supervisory board, and systemically important banks are additionally required to have corporate governance and remuneration committees within their supervisory boards. As described in detail below in section 3.3 below, the Bank's Supervisory Board is assisted by five different committees composed of members of the Supervisory Board, namely: Audit and Corporate Governance Committee, Risk Committee, Nomination Committee, Special Committee and Remuneration Committee. The members of the relevant committees are elected by the Supervisory Board.

The Group

On the Group level, the BoGG Board of Directors, (which is currently comprised of the members of the Bank's Supervisory Board serving as non-executive directors, the Bank's General Director serving as Chief Executive Officer, and the Bank's Supervisory Board Chairman serving as the Chairman) (the "BoGG Board"), with its Audit and Corporate Governance, Risk, Nomination ,Remuneration and Special Committees, is ultimately responsible for the Group's strategy, risk management and internal controls.
Interaction between the BoGG Board and the Corporate Governance Framework of the Bank is further described below, in section 3.3 below.

Shareholder Engagement and Functions of GMS

Regulation of Shareholder Engagement, based on the Charter

According to the Charter, the annual GMS is convened no later than two months following the completion of an external audit of the Bank's books and in any case no later than six months from the end of the previous fiscal year.

The time, place and the agenda of the GMS is published in printed media at least 20 days prior to the date of such GMS. According to the Charter, the Supervisory Board determines the record date for the GMS. Shareholders holding at least 1.0% of voting shares should be notified about the GMS via registered mail. In certain cases envisaged by the applicable laws, shareholders holding smaller stakes in the Bank's equity should also receive notifications. The annual GMS discusses and adopts decisions on issues such as annual report and annual accounts, proposal(s) of the Management Board and Supervisory Board regarding distribution of dividends, bank's reserves and dividend policy and a justification of such policy by the Management Board, selection of the auditor and other subjects presented for discussion by the Management Board or the Supervisory Board as well as items put forward by the shareholders in accordance with Georgian law and the Charter.

The GMS quorum is satisfied if it is attended by the holders of at least half of the voting shares or their representatives. If there is no quorum, a new GMS shall be convened with the same agenda and within the period determined by the Supervisory Board in accordance with the procedures set by the law and the Charter. The new GMS quorum is satisfied if holders of at least 25.0% of the voting shares are present. If there is no quorum at this new GMS, a further new GMS shall be convened and such further GMS will be quorate irrespective of the number of attending and voting shareholders or their representatives.

An extraordinary GMS ("EGM") is convened whenever the Management Board, the Supervisory Board or a shareholder/group of shareholders holding at least 5.0% of the issued shares deems such a meeting necessary. Pursuant to the law, shareholders who individually or together hold at least 5.0% of the total issued capital may, stating the subjects to be discussed, not earlier than one month from the last GMS, request that the Management Board convene an EGM. The Management Board shall convene such meeting no later than three months after the receipt of the request from the shareholder(s). If the only item on the agenda of the EGM requested by the shareholder(s) is the removal of one or more directors and such request is not satisfied within 20 days, the initiating shareholders are entitled to convene an EGM through notification of the shareholders via registered mail. Such EGM is quorate if attended by holders of not less than 75.0% of voting shares. If the EGM is not quorate, the shareholders may reconvene the meeting no earlier than 20 days after the date of the first EGM and the quorum requirement for this second EGM shall remain the same. If the second meeting is not quorate either, the shareholders may apply to the court of relevant jurisdiction, which shall oblige the Management Board to convene an EGM within three months following adoption of the respective court resolution.

The GMS is presided over by the chairman of the Supervisory Board or, in his absence, by the deputy chairman or any other member of the Supervisory Board. In the absence of members of the Supervisory Board, the meeting is presided over by the General Director. The minutes of the meeting are drawn up and certified by a notary.

All shareholders registered with the share registrar as of the record date of the GMS shall have the right to attend and vote (if applicable) at the meeting. Georgian law provides that holders of preferred shares are not entitled to voting rights at the GMS, unless the Charter or any relevant share issue prospectus allocates voting rights to preferred shareholders. According to the Charter, holders of preferred shares are not entitled to voting rights at the GMS. As of the date of this Report, the Bank has not issued any preferred shares. Shareholders may be represented at the GMS by a proxy.

Convention of GMS is not necessary, if a shareholder holding more than 75.0% of the Bank's voting shares passes a resolution. Such decision will be equivalent to the minutes of the GMS and is considered as a resolution of the GMS. If more than one shareholder owns more than 75.0% of shares of the Bank, convening of the general meeting of shareholders is mandatory.

Under Georgian law and the Charter, the matters reserved to the shareholders' authority are:

- Approval and amendment of the Charter (including, without limitation, charter capital, and change of the corporate name);
- Increase of share capital or reduction of share capital;
- Liquidation of the Bank;
- Approval of merger, division or transformation of the Bank into another legal entity;
- Full or partial cancellation of pre-emptive rights during the increase of share capital;
- Approval of Supervisory Board and Management Board proposals regarding the distribution of profits, or if these bodies cannot provide a joint proposal, making a decision about the use of net profits;
- Election or dismissal of Supervisory Board members and determination of their terms of service;
- Establishment of a code of conduct for Supervisory Board members;
- Approval of Supervisory Board and Management Board reports;
- Approval of remuneration of Supervisory Board members;
- Appointment of auditors;
- Approval of participation in litigation against Supervisory Board and Management Board members, including the appointment of a representative in such litigation;
- Approval of acquisition, sale, transfer, exchange (or such related transactions) or encumbrance of the Bank's assets, the value of which is more than 25.0% of the total assets of the Bank;
- Approval of annual accounts; and
- Other issues provided by law.

According to the Charter, decisions on all other issues are made by the Supervisory Board and the Management Board within their respective capacities.

Shareholder Meetings held and Resolutions reached during 2019

- On 28 February 2019, the shareholder owning more than 75% of the voting shares of the Bank – JSC BGEO Group approved the salaries of the Supervisory Board members;
- On 14 May 2019, the shareholder owning more than 75% of the voting shares of the Bank – JSC BGEO Group approved distribution of dividends from 2018 full-year profit in amount of GEL 139,200,000;
- On 13 August 2019, the shareholder owning more than 75% of the voting shares of the Bank – JSC BGEO Group approved the appointment of Ms. Hanna Loikkanen as senior independent member of the Supervisory Board.

Regulation of Holders of Commercial Bank Shares, based on the NBG Regulations

Pursuant to the Banking Law, a person who has been convicted of a serious or extremely serious offence, terrorism financing and/or legalisation of illicit income, or other economic crime, may not hold a significant shareholding (defined as more than 10.0% of either the authorised share capital or of the fully paid-up issued share capital held directly or indirectly) in a commercial bank. The NBG is authorised to establish additional compliance criteria for holders of a significant shareholding with a normative act.

Pursuant to the Banking Law, a person who intends to acquire shares in a Georgian bank and who, as a result of the relevant acquisition, would hold or beneficially own more than 10%, 25% or 50% of the share capital of the bank, must submit a declaration to and obtain prior approval from the NBG. Generally, the NBG should issue or deny its consent within one month from the date of submission of the declaration; however, if the information provided by the applicant is not satisfactory to the NBG, it may extend this term by up to three months.

A transaction by which a person acquires directly or indirectly more than 10% of the authorised share capital or fully paid-up issued share capital of a Georgian bank, without submission of a declaration to NBG or in case of NBG's refusal, is deemed to be null and void.

The NBG may request a bank to submit a declaration about direct/indirect or beneficial holders of more than 10% of the authorised share capital or fully paid-up issued share capital of the bank. In this case, NBG is entitled to temporarily or indefinitely suspend the voting rights of a relevant person or request that such person reduces his shareholding to 10%. The NBG is entitled to deny approval if the transaction may endanger stability of Georgia's financial sector, result in breach of requirements established by international organisations or by Georgia's international agreements or if the person wishing to acquire shares in a commercial bank fails to provide all necessary information about the origin of funds used to purchase such shares. The NBG is authorised to establish additional compliance criteria for holders of significant shareholding with a normative act.

Furthermore, according to the Banking Law, a person, or group of shareholders acting in concert, who intend to sell shares in a Georgian bank and, as a result of the relevant sale, their holding may fall below 10%, 25% or 50%, are required to notify the NBG prior to such sale and provide detailed information regarding such transaction.

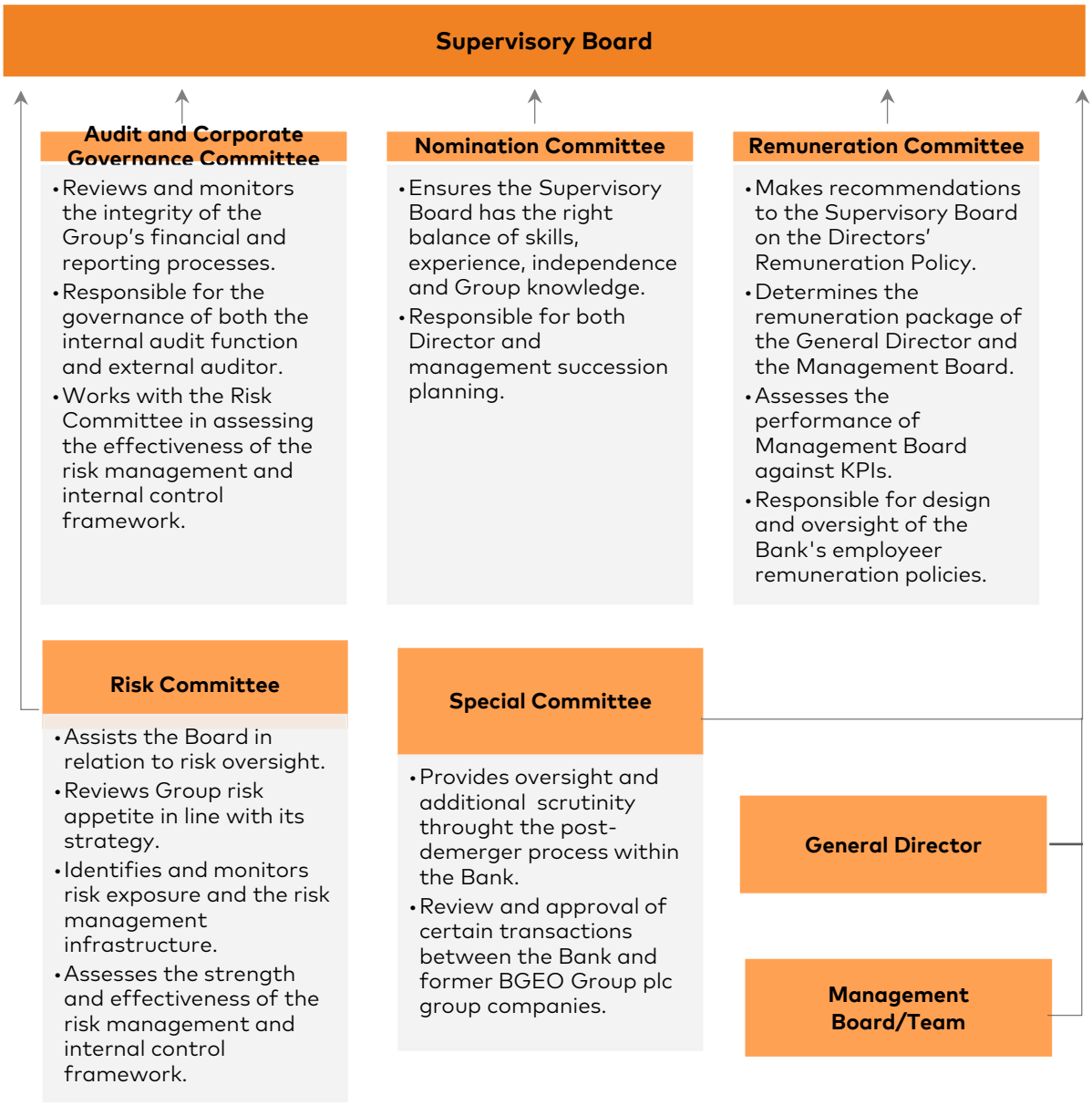
There are certain reporting obligations related to the ownership of a significant shareholding of a Georgian bank. Pursuant to the Banking Law, commercial banks are required to submit to the NBG, together with the annual report, information on the direct and beneficial holders of more than 10% of their share capital (NBG Order No. 145 of 23 May 2006 sets a lower threshold of 5%). Such information must be prepared in reliance on the information available to the commercial bank, which must also note whether or not it confirms the accuracy thereof. In addition, any person that directly or indirectly beneficially owns more than 10% of shares of a commercial bank must submit a declaration to the NBG in April of each calendar year as to the amount of its shareholdings as of 31 December of the preceding calendar year. The information on the shareholders of the Bank is provided in section 2.1 (Ownership) above.

Supervisory Board, the Committees and interaction with the BoGG Board

In accordance with the Charter and applicable Georgian laws, it is the responsibility of the Supervisory Board to supervise the Management Board of the Bank. The Supervisory Board is responsible for the Bank's overall risk management approach and for approving the Bank's risk strategies and principles, and is ultimately responsible for identifying and controlling risks. It approves the Credit Policies, which outline credit risk control and monitoring procedures and the Bank's credit risk management systems, and approves certain decisions that fall outside the scope of the respective authorities of the Credit Committees (including approval of single borrower lending exposures exceeding US$ 35.0 million). The Management Board presents a comprehensive credit risk report and market risk report to the Supervisory Board for its review on a quarterly basis.

As at the date of this Report, the Supervisory Board consists of seven members, each of whom is elected by the GMS, subject to approval of the NBG. However, as at 31 December 2019, the Supervisory Board comprised of 8 members (details provided below). The Supervisory board members are appointed for four-year terms, and their reappointment and prolongation is not restricted.. The Supervisory Board members are required to act in the best interests of all the shareholders of the Bank and its business when performing their duties. Supervisory Board is assisted by five different committees, composed of members of the Supervisory Board, namely: Audit and Corporate Governance Committee, Risk Committee, Nomination Committee, Remuneration Committee and Special committee. The members of the relevant Committees are elected by the Supervisory Board. The functions of the Supervisory Board's Risk, Audit and Corporate Governance, Nomination, Remuneration and Special Committees are described below.

The chart below outlines the committees operating under the Supervisory Board and their key responsibilities.

The Supervisory Board is responsible collectively for the long-term success of the Bank and for the creation and delivery to shareholders of sustainable value through the management of the Bank's business. The Supervisory Board establishes the Bank's core values and leads by example; sets and oversees the execution of the Bank's strategy within a framework of strong and effective risk management and internal controls; and encourages a culture of corporate governance in line with best practice, amongst its many other responsibilities.

Terms of Reference and Reporting to the Supervisory Board

Each Committee has agreed terms of reference, which are reviewed annually by each Committee and any changes are approved by the Supervisory Board.

All Supervisory Board Members have a standing invitation to attend Committee meetings (rather than just limiting attendance to Committee members).

As at 31 December 2019, the Supervisory board consisted of eight members. On 31 January 2020, Mr. Andreas Wolf, left the Supervisory Board.

Below are outlined the Supervisory Board members' and their professional backgrounds:

Neil Janin

Chairman

Neil Janin was appointed as the Chairman of the Bank's Supervisory Board in September 2010 and has been subsequently re-appointed in accordance with the Charter. Mr Janin also serves as Chairman of the Bank's Nomination Committee, as well as a member of the Remuneration Committee. Mr Janin also serves as Non-Executive Chairman of BoGG plc, as well as Chairman of BoGG plc's Nomination Committee and a member of its Remuneration Committee. Mr Janin previously served as Chairman of BGEO Group plc, which included positions on BGEO Group plc's Nomination and Remuneration Committees. Mr Janin also served as a Non-Executive Director of Georgia Healthcare Group plc, from September 2015 until April 2018.

Skills and experience:

Mr Janin serves as counsel to CEOs of both for-profit and non-profit organisations and continues to provide consulting services to McKinsey & Company. In 2010, he joined the Supervisory Board of the Bank prior to which Mr Janin was a Director of McKinsey & Company, based in its Paris office, for over 27 years, from 1982 until his retirement. At McKinsey & Company, he conducted engagements in the retail, asset management and corporate banking sectors, and was actively involved in every aspect of organisational practice, including design, leadership, governance, performance enhancement and transformation. Before joining McKinsey & Company, Mr Janin worked for Chase Manhattan Bank (now JP Morgan Chase) in New York and Paris, and Procter & Gamble in Toronto. Mr Janin has practised in Europe, Asia and North America. Mr Janin is also a Director of Neil Janin Limited, a company through which he provides his ongoing consulting services.

Education:

Mr Janin holds an MBA from York University, Toronto, and a joint honours degree in Economics and Accounting from McGill University, Montreal.

Hanna Loikkanen

Senior Independent Member

Hanna Loikkanen was appointed as an Independent Member of the Bank's Supervisory Board in August 2015 and as a Senior Independent Member in August 2019. Ms Loikkanen is also a member of the Bank's Nomination Committee, Remuneration Committee and the Audit and Corporate Governance Committee. Ms Loikkanen also serves as the Senior Independent Non-Executive Director of BoGG plc. Ms Loikkanen previously served as an Independent Non-Executive Director of BGEO Group PLC, which included positions on their Nomination and Risk Committees.

Skills and experience:

Ms Loikkanen has over 25 years' experience working with financial institutions in Russia and Eastern Europe. She worked at the Moscow office of a Swedish asset management company East Capital from 2007 until 2015, managing a private equity fund focusing on investments in financial institutions in the region. During this period, she served on the boards of several regional banks, with special focus on corporate governance and business development. Prior to this, Ms Loikkanen held the position of Country Manager and CEO at FIM Group in Russia, a Finnish investment bank, where she was responsible for setting up and running FIM Group's brokerage and corporate finance operations in Russia. During her tenure at FIM Group, the company advised several large foreign companies in their Mergers & Acquisitions activities in Russia. Earlier in her career, Ms Loikkanen worked for Nordea Finance in various senior management positions in Poland, the Baltic States and Scandinavia with a focus on business development, strategy and business integration; for Skandinaviska Enskilda Banken in Moscow where she was responsible for the restructuring of SEB's debt capital market operations in Russia; and for MeritaNordbanken in St Petersburg where she focused on trade finance and correspondent banking. In addition to her directorships at Bank of Georgia Group PLC, Ms Loikkanen serves as a Non-Executive Director, Chair of the Compensation and Remuneration Committee and a member of the Audit Committee of PJSC Rosbank, a universal bank listed on the Moscow Stock Exchange (Société Générale Group in Russia). Since 2014, she has acted as Non-Executive Chairman of the Board of T&B Capital, an independent regulated wealth management company based in Helsinki.

Education:

Ms Loikkanen holds a Master's degree in Economics and Business Administration from the Helsinki School of Economics, and was a Helsinki School of Economics scholar at the University of New South Wales.

Tamaz Georgadze

Independent Member

Tamaz Georgadze was appointed as an Independent Member of the Bank's Supervisory Board in December 2013 and has been subsequently re-appointed in accordance with the Charter. Mr Georgadze serves as a Chairman of the Bank's Risk Committee and as a member of the Remuneration Committee and the Nomination Committee. Mr Georgadze also serves as an Independent Non-Executive Director of BoGG plc, as well as a Chairman of BoGG plc's Risk Committee and a member of the Remuneration and Nomination Committees. Mr Georgadze previously served as an Independent Non-Executive Director of BGEO Group plc, which included positions on BGEO Group plc's Audit, Nomination and Risk Committees.

Skills and experience:

In 2013, Mr Georgadze founded Raisin GmbH, a company which launched the first global deposit intermediation in Europe, and he continues to serve as its CEO/Chairman. PayPal and Goldman Sachs are amongst shareholders of Raisin. Prior to founding this company, Mr Georgadze had a ten-year career at McKinsey & Company in Berlin, where he served as a Partner from 2009 to 2013. At McKinsey & Company, he conducted engagements with banks in Germany, Switzerland, Russia, Georgia and Vietnam, focusing on strategy, risk identification and management, deposit and investment products, operations and sales. Prior to joining McKinsey & Company, Mr Georgadze worked as an aide to the President of Georgia in the Foreign Relations Department from 1994 to 1995. Save for his role at Raisin GmbH, Mr Georgadze does not hold any other directorships.

Education:

Mr Georgadze holds two PhDs, one in Economics from Tbilisi State University and the other in Agricultural Economics from Justus-Liebig University Gießen, Germany. Mr Georgadze also studied Law at Justus-Liebig Universität Gießen and graduated with honours.

Alasdair (Al) Breach

Independent Member

Alasdair Breach was appointed as an Independent Member of the Bank's Supervisory Board in September 2010 and has been subsequently re-elected in accordance with the Charter. Mr Breach is the Chairman of the Bank's Remuneration Committee and also serves as a member of the Nomination Committee. Mr Breach also serves as an Independent Non-Executive Director of BoGG plc, as well as a Chairman of BoGG plc's Remuneration Committee and a member of the Risk and Nomination Committees. He previously served as an Independent Non-Executive Director of BGEO Group plc, which included positions on BGEO Group plc's Remuneration, Nomination and Risk Committees.

Skills and experience:

In 2013, Mr Breach co-founded Gemsstock Limited, a UK FCA regulated fund manager, where he also serves as an Executive Director. In 2010, Mr Breach also founded Furka Advisors AG, a Swiss-based asset management firm, and served as an Executive Director until founding Gemsstock Limited, which manages the Gemsstock Fund, which was previously called the Gemsstock Growth Fund and managed by Mr Breach at Furka Advisors AG. His previous career was in research in investment banks, principally in Russia. In January 2003, Mr Breach joined Brunswick UBS (later UBS Russia) as Chief Economist, and later was appointed Head of Research and Managing Director until October 2007. From 1998 to 2002, Mr Breach was a Russia and Former Soviet Union (FSU) economist at Goldman Sachs, based in Moscow. Mr Breach is also the co-founder of The Browser. com, a web-based curator of current affairs writing, established in 2008. Mr Breach serves as a Director of Gemsstock Limited, the Gemsstock Fund, The Browser and Furka Holdings AG, all of which are private entities. He is also an adviser to East Capital.

Education:

Mr Breach obtained an MSc in Economics from the London School of Economics, and an undergraduate degree in Mathematics and Philosophy from Edinburgh University.

Jonathan Muir

Independent Member

Jonathan Muir was appointed as an Independent Member of the Bank's Supervisory Board in August 2017. He serves as the Chairman of the Bank's Special Committee and the Audit and Corporate Governance Committee and as a member of the Nomination Committee. Mr Muir also serves as an Independent Non-Executive Director of BoGG plc, as well as the Chairman of BoGG plc's Audit Committee and a member of the Nomination Committee. He previously served as an Independent Non-Executive Director to BGEO Group plc's board of directors, after serving as an advisor to BGEO Group plc's board of directors since December 2016.

Skills and experience:

Mr Muir has over 30 years' experience working as a professional in accounting and finance. He is an executive director (CEO) of LetterOne Holdings SA and is CEO of LetterOne Investment Holdings. LetterOne is an international investment business consisting of two groups which target investments in the healthcare, energy, telecoms and technology, and retail sectors. Prior to joining LetterOne, Mr Muir was CFO (2008-2013) and Vice President of Finance and Control (2003-2008) of TNK-BP, which he joined after serving as CFO of SIDANCO, one of TNK-BP's heritage companies. Prior to this, he was a partner at the global audit and consulting company Ernst & Young (1985-2000).

Education:

Mr Muir graduated with first class honours from St. Andrews University in the UK. He is a British-qualified Chartered Accountant and a member of the Institute of Chartered Accountants of England and Wales.

Cecil Quillen

Independent Member

Cecil Quillen was elected as an Independent Member of the Supervisory Board of the Bank in June 2018. Mr Quillen also serves as a member of the Bank's Audit and Corporate Governance, Remuneration, Nomination and Special Committees. He also serves as an Independent Non-Executive Director of BoGG plc, as well as a member of BoGG plc's Audit, Remuneration and Nomination Committees.

Skills and experience:

Mr Quillen is a lawyer and a London-based US partner of Linklaters LLP, the global law firm. He is the leader of the firm's US securities practice. Mr Quillen works on a broad spectrum of securities and finance matters. A particular focus of his practice has been transactions in the CIS, and in central and eastern Europe. Mr Quillen is an officer of the Securities Law Committee of the International Bar Association, chairing its Regulatory Subcommittee, and sits on the Advisory Committee for Securities Regulation in Europe of the Practising Law Institute. He is a trustee of UK Friends of Harvard University and the University of Virginia Law School Foundation. Mr Quillen became a partner of Linklaters in 1996 and was resident in the firm's New York office before transferring to the London office in 2000. He is admitted to practice in New York and the District of Columbia, and is a registered foreign lawyer in England and Wales.

Education:

Mr Quillen received his undergraduate degree from Harvard, and his law degree from the University of Virginia.

Véronique McCarroll

Independent Member

Véronique McCarroll was appointed as an Independent Member of the Bank's Supervisory Board on 11 February 2019. Ms McCarroll also serves as a member of Bank's Risk, Nomination and Special Committees. She also serves as an Independent Non-Executive Director of BoGG plc, as well as a member of BoGG plc's Risk and Nomination Committees.

Skills and experience:

Ms McCarroll has over 30 years' experience in Financial Services, with a strong focus on Corporate and Investment Banking, Risk Management and Digital banking. She currently heads Strategy and Innovation for Mobile Finance and Digital banking across Europe at Orange. Prior to this role, she has been an Executive Director at Crédit Agricole CIB, in charge of Strategy and Business Transformation, and has spent 19 years in consulting firms, helping large banking clients on financial matters, including as a Partner at McKinsey & Company, Oliver Wyman and Andersen/Ernst & Young. Ms McCarroll started her career with Banque Indosuez in Capital Markets in 1986, serving in various front office fixed income and then market risk management roles. Ms McCarroll also teaches Finance at Paris Dauphine University.

Education:

Ms McCarroll graduated from ESSEC (Ecole Supérieure des Sciences Economiques et Commerciales) in 1985.

Andreas Wolf was appointed as an Independent Member of the Bank's Supervisory Board on 6 December 2018. Mr Wolf also served as a member of the Bank's Audit and Corporate Governance, Nomination and Special Committees. He also served as an Independent Non-Executive Director of BoGG plc, as well as a member of BoGG plc's Audit and Nomination Committees. Mr Wolf stepped down from the Supervisory Board on 31 January 2020 due to other business commitments.

Supervisory Board Diversity and Independence

The Bank considers that a diversity of skills, backgrounds, knowledge, experience, outlook and approach, geographic location, nationalities and gender is important to effectively govern the business. The Supervisory Board and its Nomination Committee, work to ensure that the Bank's Supervisory Board continues to have the right balance of skills, experience, independence and the Bank knowledge necessary to discharge its responsibilities.

The Supervisory Board believes that its size and composition are appropriate. In particular, the Supervisory Board has determined that each of its' members is independent in character and judgement. Similarly, on Bank Supervisory Board level, each of the members is independent in character and judgement. Each of the Bank's Supervisory Board members occupies, and/or has previously occupied, senior positions in a broad range of relevant associated industries, bringing valuable external perspective to the Supervisory Board's deliberations through their experience and insight enabling them to contribute significantly to decision-making. No individual or group of individuals is able to dominate the decision-making process and no undue reliance is placed on any individual.

The Bank values diversity in all forms. At 31 December 2019, 6 different nationalities were represented on the Bank's Supervisory Board of eight Directors. The Bank is committed to sustaining and developing gender balance. At 31 December 2019, two of eight Directors were women.

The independence of each of the Supervisory Board members is assessed and the Bank is of the opinion that each of them acts in an independent and objective manner and therefore, under the Banking Law in Georgia, is independent and free from any relationship that could affect their judgement. Each Supervisory Board member has an on-going obligation to inform the Supervisory Board of any circumstances which could impair their independence.

Succession Planning and Supervisory Board Appointment Procedures

At the Bank level, members of the Supervisory Board may be appointed and dismissed at a GMS according to the process defined in the Bank's charter. Banking regulations contain certain limitations as to who may become a member of the Supervisory Board, for example, a person who has been convicted of money laundering, terrorist financing or economic crime cannot be elected to the Supervisory Board of a bank. The statutory term of each Supervisory Board member is four years. The Supervisory Board as well as each holder of voting shares is entitled to make a recommendation on one or more candidates for each vacant seat of the Supervisory Board.

Furthermore, holders of shares representing in aggregate at least 20.0% of the issued share capital have the right to nominate, subject to the existence of a vacancy on the Supervisory Board, their representative to the Supervisory Board. The members of the Supervisory Board are elected by cumulative voting. A member of the Supervisory Board may serve as a member of the Management Board at the same time. The members of the Management Board may not hold a majority of the seats in the Supervisory Board. According to the Bank's Charter the Supervisory Board elects the Chairman and the Vice-Chairman from its members.

The Chairman of the Supervisory Board (or in case of his/her absence, the Vice-Chairman) convenes the Supervisory Board meetings and determines the agenda. Any member may add items to the agenda or request a meeting of the Supervisory Board. Meetings of the Supervisory Board shall be held at least once per quarter. A written notification with the respective agenda shall be sent at least eight days prior to the anticipated date of the meeting.

The Bank believes that effective succession planning mitigates the risks associated with the departure or absence of well qualified and experienced individuals. The Bank recognises this, and its aim is to ensure that the Supervisory Board and Management Board are always well resourced with the right people in terms of skills and experience, in order to effectively and successfully deliver the Bank's strategy. The Bank also recognises that continued tenure brings a depth of Bank-specific knowledge that is important to retain.

Role of the Supervisory Board

The Supervisory Board's principal duty is to promote the long-term success of the Bank by directing management towards creating and delivering sustainable shareholder value. This is accomplished by setting the Bank's strategy and overseeing its implementation by management. The Supervisory Board is accountable to shareholders for the financial performance of the Bank.

The Bank believes that the success of the implementation of its strategy requires for the strategy to be aligned with the Bank's internal governance framework. The Bank views a strong system of risk management and internal controls as essential to governance in allowing the Bank to pursue its strategy in a way that risk appetite can be set and risks identified, assessed, managed and reported effectively.

By setting the tone at the top, establishing the core values of the Bank and demonstrating leadership, the Supervisory Board is able to implement the key policies and procedures the Bank has created in a manner that clearly sets an expectation that every employee acts ethically and transparently in all of his or her dealings.

The management's execution of strategy and financial performance are also monitored. While the ultimate focus is long-term growth, the Bank also needs to deliver on short-term objectives and thus seeks to ensure that management strikes the right balance between the two.

The Bank is mindful of its wider obligations and considers the impact its decisions will have on the Bank's various stakeholders, such as the employees, the shareholders, the customers and the clients, the environment and the community as a whole.

In order to ensure that the Bank meets its responsibilities, specific key decisions have been reserved for approval by the Supervisory Board. In addition, the Supervisory Board will receive reports and recommendations from time to time on any matter which it considers significant to the Bank.

Responsibilities of the Bank's Supervisory Board include:

- Supervising the activities of the Management Board;
- Appointing and dismissing the General Director and other directors, concluding and terminating service contracts with them, as well as establishing a code of conduct for the members of the Management Board;
- Approving and amending the Bank's policy and other regulatory requirements;
- Inspecting the Bank's accounts and property, including inspection of conditions of cash desk, securities and assets, personally or with the help of invited experts;
- Requesting reports of the Bank's activities from the Management Board (including information concerning associated companies and subsidiaries) and reviewing the information provided by internal audit or external inspections;
- Convening an extraordinary general meeting, if necessary;
- Reviewing annual reports and the proposals of the Management Board on profit distribution;
- Representing the Bank in proceedings against the Bank's General Director and other directors;
- Approving the annual budget;
- Electing Supervisory Board committee members;
- Making decisions in other cases provided by applicable laws; and
- Approving the decisions of the Management Board (see page 115)

The Following are the matters reserved for the Supervisory Board's resolution only, per the Charter:

- Acquisition and disposal of a stake in other companies if the amount of such stake/share exceeds 50% (fifty percent) of the total equity of such company or the volume of the transaction exceeds 2.5% (two and a half percent) of the Bank's equity value as at the end of the previous calendar month;
- Acquisition, transfer and encumbrance of real estate and property ownership rights, if such transaction falls outside the scope of routine economic activity of the Bank and the volume of such transaction exceeds 2.5% (two and a half percent) of the Bank's equity value as at the end of the previous calendar month;
- Establishment and liquidation of branches;
- Investments, the partial or total amount of which exceeds 2.5% (two and a half percent) of the Bank's equity value as at the end of the previous calendar month;
- Borrowing funds in excess of 2.5% (two and a half percent) of the Bank's equity value as at the end of the previous calendar month;
- Securing loans, if they fall outside the scope of routine economic activity;
- Launching new banking activity(ies) or terminating or suspending existing banking activity(ies);
- Determination of general principles of business strategy and the business plan of the Bank and the development and approval of the annual budget and long-term liabilities;
- Determination of the remuneration and/or additional benefits for the Bank's top management (General Director and other management board members, and any other top managers so selected by the supervisory board);
- Appointment and discharge of trade representatives;
- Approval of agreement(s) or contract(s) pursuant to which a non-recurring expense or several-tranche expenditure of the Bank is to be made which exceeds 1% (one percent) of the Bank's equity value as at the end of the previous calendar month;
- Determination and approval of internal policies and procedures for lending, investing, foreign exchange, assets and liabilities management, their classification and adequate provisioning;

- Redemption of the Bank's shares in cases envisaged by the applicable laws or effected through share buy backs (including without limitation of the treasury shares); and
- Other activities that may be defined by the applicable laws.

Operation of the Supervisory Board

During the year, there are usually four scheduled in-person meetings for the Bank's Supervisory Board. For the rest of the meetings the discussion and approval were held either through teleconference or through email correspondence. Since COVID-19 outbreak the Supervisory Board meetings are held through videoconference calls.

At each scheduled meeting, the Supervisory Board receives reports from the Chairman, the General Director and the CFO on the performance and results of the Bank. The General Directors of the principal subsidiaries and the Deputy General Directors of the Bank regularly update the Supervisory Board on the performance, strategic developments and initiatives in their respective segment throughout the year. The Chief Risk Officer and General Counsel regularly present to the full Supervisory Board. The Supervisory Board receives updates from the Bank's operating functions on internal control and risk management, compliance, internal audit, human resources and corporate responsibility matters.

A typical quarterly in-person meeting will include discussion on the following topics:

- Updates from Committee Chairmen on matters discussed at the respective Committee meetings held the day before;
- The macroeconomic environment;
- Financial performance;
- Business segment performance and developments;
- A deeper dive into strategy and performance at one or more business units;
- New strategic initiatives and progress against strategy;
- Regulatory, legislative and other corporate governance updates;
- Developments in relation to principal risks and risk management.

A comprehensive assessment of the risk management framework and system of internal controls is performed at least twice a year through the Risk and Audit and Corporate Governance Committees or the full Supervisory Board.

Supervisory Board meetings are, however, flexible to ensure that pressing matters, when they arise, are addressed as quickly as possible.

The Chairman meets with the General Director after each meeting to agree the follow-up actions and to discuss how effective the meeting was.

The Chairman and General Director maintain frequent contact (in person or otherwise) with each other and the other Supervisory Board members throughout the year outside of the formal meetings.

Supervisory Board Induction, On-going Training and Professional Development

On appointment, each Supervisory Board member takes part in an induction programme, during which he or she meets members of executive management, receives information about the role of the Supervisory Board and individual members, each Supervisory Board Committee and the powers delegated to these Committees. The new member is also advised of the legal and other duties. Induction sessions are designed to be interactive and are tailored to suit the needs of the individual's previous experience and knowledge.

The Bank is committed to the continuing development of the Supervisory Board members in order that they may build on their expertise and develop an ever-more detailed understanding of the business, markets and regulatory environment in which the Bank operates and of the evolving corporate governance framework.

All of the Supervisory Board members participated in an on-going training and professional development throughout 2019, which included briefings, site visits, development sessions and presentations by members of management, external speakers and the Bank's professional advisors.

The Bank also ensures that all of the Supervisory Board members have access to the advice of the Supervisory Board Secretary as well as independent professional advice, at the Bank's expense, on any matter relating to their responsibilities.

Evaluation of the Supervisory Board Performance

The Bank's Supervisory Board continually strives to improve its effectiveness and recognises that its annual evaluation process is an important tool in reaching that goal.

In 2019, the Supervisory Board undertook an internal effectiveness review of the Supervisory Board as a whole and its Committees. As a result of evaluation the Bank is confident that the Supervisory Board has a good balance of skills, experience and diversity of backgrounds and personality that encourages open, transparent debate and challenge.

The results of the evaluation rated the Supervisory Board highly in most of the areas and confirmed that the Supervisory Board operated effectively. The Supervisory Board also recognised the areas for further improvement and set objectives for 2020 to address these. Based on the evaluation, the Supervisory Board's objectives for 2020 are:

- encourage the development of a culture of teamwork and initiative-taking at all levels of the Bank;
- pursue the digital transformation of the Bank;
- achieve more gender diversity at the Supervisory Board and at the top levels of the Bank.

In addition, in September 2019, the Supervisory Board members met to evaluate the performance of the Chairman led by the Senior Independent member, and concluded that the Chairman continues to show effectiveness in leadership. The Chairman also met with members without the General Director present in December 2019.

During the first quarter of 2020, the BOGG Board/the Bank's Supervisory Board set an action plan – Business Continuity Plan (BCP) – as a response to the COVID-19 pandemic outbreak. The key objective of the action plan is to help curb the spread of COVID-19 in Georgia; to provide clarity and security for employees in a safe working environment; to care for its customers and adapt to their needs during the changing circumstances; to have regard to the continuing impact of COVID-19 and the attendant uncertainties on the Bank's financial position; and to ensure the continued delivery of the Bank's products and services. The BCP enabled the Bank to adjust to the new environment and to transition to the new operating model effectively. See details of the BCP and the measures implemented by the Bank in Recent Developments section on page 5.

Supervisory Board and Committee Meeting Attendance

Details of the Supervisory Board, and Committee meetings attendance in 2019 are presented below.

Members	Board	Audit and Corporate Governance Committee	Nomination Committee	Remuneration Committee	Risk Committee
Neil Janin	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	n/a	2/2	2 of 2 scheduled 3 of 3 ad hoc	n/a
Alasdair Breach	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	n/a	2/2	2 of 2 scheduled 3 of 3 ad hoc	4/4
Tamaz Georgadze	5 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	n/a	2/2	2 of 2 scheduled 2 of 3 ad hoc	4/4
Archil Gachechiladze	6 of 6 scheduled 3 of 3 ad hoc	n/a	n/a	n/a	1/1
Hanna Loikkanen	6 of 6 scheduled 3 of 4 ad hoc	6 of 6 scheduled 3 of 4 ad hoc	2/2	1 of 1 scheduled	n/a
Véronique McCarroll	5 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	n/a	2/2	n/a	4/4
Jonathan Muir	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	2/2	n/a	n/a
Cecil Quillen	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	2/2	2 of 2 scheduled 3 of 3 ad hoc	n/a
Andreas Wolf[20]	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	6 of 6 scheduled 4 of 4 ad hoc	2/2	n/a	n/a

Committees

The Bank's Supervisory Board has delegated authority to respective Board Committees to carry out certain tasks on their behalf, in order to operate efficiently and give the right level of attention and consideration to relevant matters, and to ensure there is independent oversight of financial, audit, internal control and risk issues, review of remuneration, while reserving the authority to approve certain key matters to the Supervisory Board, as documented in the Bank's Charter, which is reviewed annually by the Supervisory Board.

[20] Mr Andreas Wolf stepped down from the Board on 31 January 2020

The Bank's Supervisory Board has the following Committees:

- the Audit and Corporate Governance Committee;
- the Risk Committee;
- the Nomination Committee (From 22 January, 2019);
- the Remuneration Committee and;
- Special Committee (From 7 January, 2019).

■ Audit and Corporate Governance Committee

The Audit and Corporate Governance Committee assists the Supervisory Board in relation to the oversight of the Bank's financial and reporting processes. It monitors the integrity of the financial statements and is responsible for governance around both the internal audit function and external auditor, reporting back to the Supervisory Board. It reviews the effectiveness of the policies, procedures and systems in place related to, among others, operational risks, compliance, IT and information security (including cyber-security) and works closely with the Risk Committee in connection with assessing the effectiveness of the risk management and internal control framework. The Audit and Corporate Governance Committee oversees and challenges management on its internal control and risk management systems in relation to the financial reporting process.

The rights and obligations of the Audit and Corporate Governance Committee are to:

- set the accounting and reporting rules for the Bank, supervise the compliance with such rules and inspect the Bank's books and journals through the Bank's Internal and External Audit;
- supervise the compliance of the Bank with the applicable laws;
- approve the regulations governing the Bank's Internal Audit and ensure the functioning of the Internal Audit of the Bank;
- ensure the independence of the Internal Audit from the Supervisory Board and the Management Board;
- approve the operation plan of the Internal Audit for the following fiscal year;
- review the quarterly reports of the Internal Audit, approve and present to the Supervisory Board and the Management Board audit inspections and recommendations;
- supervise the activities of the Internal Audit, ensure its compliance with quarterly and annual operation plans;
- assess the activities carried out by the director of the Internal Audit and individual auditors;
- approve the annual operations plan by quarters prepared by the Internal Audit and supervise its fulfilment;
- assess the activities of each of the employees of the internal audit service in consideration of their professional skills and their ability to work independently and make appropriate decisions;
- together with the Supervisory Board and the Management Board, ensure the cooperation of the Internal Audit with other structural units of the Bank;
- make recommendations to the Supervisory Board on the employment/dismissal of the head and deputy head of the Bank's Internal Audit, as well as on their remuneration;
- make recommendations (subject to the agreement of the head of the Internal Audit) to the Management Board on the employment/dismissal of the other staff of Internal Audit, as well as on remuneration of such staff;
- provide oversight of and interaction with the Bank's internal and external auditors and ensure their adequate functioning, independence and effective cooperation;
- frame policy on internal audit and financial reporting;
- approve, or recommend to the Supervisory Board or shareholders, the appointment, remuneration and dismissal of external auditors;
- oversee the establishment of accounting policies and practices by the Bank;
- ensure relevance of Bank's internal governance structure with the requirements and the Bank's internal rules/documents on corporate governance;
- ensure there exists an effective decision-making system inside the Bank that provides assessment of reputational risks when making decisions, as well as complying with relevant legislation and the Bank's internal standards and rules;
- take responsibilities and perform duties set by the Georgian Code of Ethics and standards of professional conduct for commercial banks;
- facilitate the activities of the external auditors; and
- submit periodic reports about its activities to the Supervisory Board.

Meetings of the Audit and Corporate Governance Committee shall be held at least once a quarter. In extraordinary cases, a meeting may be convened upon the request of the Supervisory Board. The Audit and Corporate Governance Committee passes resolutions by a simple majority of votes. The attending members do not have the right to abstain from voting.

Hanna Loikkanen, Jonathan Muir and Cecil Quillen are members of the Audit and Corporate Governance Committee of the Bank. The composition of the Audit and Corporate Governance Committee was last approved on 22 January 2019. Jonathan Muir serves as a chairman of the Audit and Corporate Governance Committee.

- Risk Committee

The main role of the Risk Committee is in relation to the oversight of risk. It reviews the Bank's risk appetite in line with strategy, identifies and monitors risk exposure and the risk management infrastructure, oversees the implementation of strategy to address risk, reviews the Bank's risk policies on a regular basis, cooperates and monitors the activities of the Chief Risk Officer, provides recommendations to the Supervisory Board regarding the risk strategies and effectiveness of the policies and in conjunction with the Audit and Corporate Governance Committee, assesses the strength and effectiveness of the risk management and internal control framework. The Risk Committee oversees the risk exposures of the Bank and advises the Supervisory Board on risk strategy. The Risk Committee regularly reviews and approves the parameters and methodology used by the Bank to assess risk and reviews the Bank's capability to identify and manage new risk types. The Risk Committee also sets standards for accurate and timely monitoring of large exposures and certain risk types of critical importance, including, but not limited to, credit risk, market risk and operational risk.

Alasdair Breach, Tamaz Georgadze and Véronique McCarroll are members of the Risk Committee, the composition being last approved on 25 February 2019. Tamaz Georgadze serves as Chairman.

- Nomination Committee

The Nomination Committee (recommended for systemically important banks) provides recommendations to the Supervisory Board on all new appointments of both directors and Supervisory Board members, ensures that the Supervisory Board is not dominated by any one individual or small group of individuals. The Nomination Committee is constituted to regularly review the structure, size and composition (including the skills, knowledge, experience and diversity) of the Supervisory Board. The committee is required to give consideration to succession planning for directors and other senior executives; and make recommendations to the Supervisory Board on new appointments of executive and non-executive directors and memberships in Supervisory Board committees. The committee also oversees the annual review of the Supervisory Board effectiveness. Each member of the Supervisory Board also sits on the Nomination Committee, and Neil Janin serves as Chairman.

- Remuneration Committee

The Remuneration Committee reviews and recommends to the Supervisory Board the Remuneration Policy for the General Director, Deputy General Directors and executive management to ensure that remuneration packages are designed to promote the long-term success of the Bank and to see that management is appropriately rewarded for its contribution to the Bank's performance in the context of wider market conditions and shareholder views. The Committee determines the remuneration packages for the above-listed positions along with their terms of employment and assesses the performance of executive management against KPIs. The functions of the Remuneration Committee include determining the terms and conditions of employment of the members of the Management Board and other top executives and from time to time assessing their performance. The Remuneration Committee reviews the recommendation of the General Director in respect of the total bonus pool for the Bank's employees as well as the individual bonuses for the Management Board and certain executive officers.

The members of the Bank Remuneration Committee are: Alasdair Breach (Chairman), Hanna Loikkanen, Neil Janin, Tamaz Georgadze and Cecil Quillen, the composition was last approved on September 19, 2019.

- Special Committee

The Special Committee was established on 7 January 2019 in the interests of the best practices of corporate governance and provides oversight and additional scrutiny throughout the post-demerger process within the Bank. The functions of the Special Committee include general oversight of post-demerger processes, including review and approval of certain transactions between the Bank and former BGEO Group plc group companies.

Jonathan Muir, Cecil Quillen and Véronique McCarroll are members of the Special Committee, the composition being last approved on 25 February 2019 and Véronique McCarroll serves as Chairman.

Terms of Reference and Reporting to the Supervisory Board

Each Committee has agreed terms of reference, which are reviewed annually by each Committee and any changes are approved by the Supervisory Board.

Committee Meeting Attendance

Details of the Bank's Committee meetings attendance in 2019 are presented on page 107 above.

Interaction between the Bank's Supervisory Board and the BoGG Board

On BoGG level, the BoGG Board members are elected by BoGG Shareholders' Annual General Meeting and they are divided into "Executive" and "Non-executive" directors (the "**Non-Executive Directors**"). Seven out of eight members of BoGG Board were independent non-executive members. Each of the Chairman and Non-Executive Directors has clearly defined roles within the BoGG Board structure.

On the Bank's Supervisory Board level, there are no "executive" directors, as the executive powers are carried out by the management of the Bank as exemplified below. Supervisory Board is appointed by GMS as described above. The Supervisory Board elects its own Chairman and Committee members.

Interaction between the BoGG Board and the Supervisory Board of the Bank is further described below:

- While the BoGG Board retains ultimate responsibility for the Group's governance and management, it delegates authority for certain matters to its Committees (Audit, Nomination, Remuneration, Risk). Bank's Supervisory board performs similar functions on the Bank's level and maintains ultimate responsibility for the Bank's governance and management.
- The BoGG Board sets the Group strategy, oversees its implementation and sets Group policies, which are cascaded down to key operating subsidiaries as appropriate. The BoGG Board and the Supervisory Board, respectively, monitor the BoGG management team's and the Management Board's execution of strategy and financial performance in a number of ways including:
  - Regular reports at BoGG Board meetings and Supervisory Board meetings from the Bank's General Director, Chief Financial Officer and Deputy General Directors on matters including strategy, progress against strategy and financial performance;
  - Updates at each regularly scheduled meeting of each BoGG Board Committee Chairmen and Supervisory Board Committee Chairmen;
  - Updates at each regularly scheduled meeting on macroeconomics and business segment performance;
  - Updates at each regularly scheduled meeting of Audit and Corporate Governance Committee on Internal Audit, with serious matters reported to the BoGG Board and Supervisory Board by the Chairman of the Audit and Corporate Governance Committee; and
  - Reviewing and approving policies in a range of areas which have relevance across the Group by BoGG Board and for the Bank by the Supervisory Board;
- The BoGG Board has a schedule of defined matters reserved for the BoGG Board and meets at least quarterly to discuss strategic matters and business performance. The BoGG Board committees have documented terms of reference.

Succession Planning and BoGG Board/Supervisory Board Appointment Procedures

At BoGG level, the BoGG Board Nomination Committee is responsible for both Director and Group executive management succession planning. There is a formal, rigorous and transparent procedure for the appointment of new Directors to the BoGG Board.

BoGG's succession planning model occasionally involves the recruitment of independent external advisors to the BoGG Board and Committees. In this way, both BoGG and the Bank receive objective insight into the decision making and can judge whether an individual advisor has the requisite skills – and knowledge and understanding of the Bank – to be appointed as an Independent Non-Executive Director and/or Independent member of the Bank's Supervisory Board.

On appointment, Non-Executive Directors are given a Letter of Appointment that sets out the terms and conditions of their directorship, including the fees payable and the expected time commitment. Each Non-Executive Director is expected to commit approximately 25-35 days per year to the role. An additional time commitment is required to fulfil the role as BoGG Board Committee members and/or BoGG Board Committee Chairmen, as applicable. The BoGG is satisfied that all Non-Executive Directors dedicate the amount of time necessary to contribute to the effectiveness of the BoGG Board. The letters of appointment for Non-Executive Directors are available for inspection at the Company's registered office during normal business hours.

Any external appointment or other significant commitment of the Non-Executive Directors requires the prior approval of the BoGG Board. The Non-Executive Directors hold external directorships or other external positions but the BoGG Board believes they still have sufficient time to devote to their duties as a Director of BoGG and that the other external directorship positions held provide BoGG and the Bank with valuable expertise.

Management Board and Management Team

The Bank's Management Board consists of the members listed below. The business address for all of the Management Board members is 29a Gagarini Street, Tbilisi 0160, Georgia.

Name	Current Position
Archil Gachechiladze	General Director
Sulkhan Gvalia	Deputy General Director, Chief Financial Officer
Levan Kulijanishvili	Deputy General Director, Chief Operations Officer
Mikheil Gomarteli	Deputy General Director, Retail Banking - Emerging and Mass Retail, and Micro Business Banking
George Chiladze	Deputy General Director, Chief Risk Officer
Vakhtang Bobokhidze	Deputy General Director, Chief Information Officer
Giorgi Pailodze	Deputy General Director, Wealth Management and Investment Banking

In addition to the Management Board, the persons listed below are part of the Bank's senior management team:

Name	Current Position
Eter (Etuna) Iremadze	Head of SOLO Business Banking
Zurab Masurashvili	Head of SME Business Banking
Zurab Kokosadze	Head of Corporate Banking
Andro Ratiani	Head of Innovation
Levan Gomshiashvili	Chief Marketing Officer
Nutsa Gogilashvili	Head of Customer Experience and Human Capital Management

Below are outlined the Bank's Management Board and Senior Management Team members' professional backgrounds:

Archil Gachechiladze

General Director

Archil Gachechiladze was appointed as General Director and CEO of the Bank and Bank of Georgia Group PLC on 28 January 2019. Prior to his recent appointment, Mr Gachechiladze served as CEO of Georgian Global Utilities (formerly part of BGEO Group PLC) from January 2017 to January 2019. Mr Gachechiladze joined the Bank in 2009 as Deputy General Director, Corporate Banking (2009-2013) and has since held various roles within the Bank and its holding and sister companies, such as Deputy General Director, Investment Management (2013-2015), CFO of JSC BGEO Group (2015-2016) and Deputy General Director, Corporate and Investment Banking (2016-2017). Mr Gachechiladze has over 17 years' experience in the financial services sector, including various senior positions both in local and international organisations, such as TBC Bank (2008-2009), Lehman Brothers Private Equity (currently Trilantic Capital Partners) (2006-2008), Salford Equity Partners (2002-2004), European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) (2001-2002), KPMG and the World Bank's CERMA (1998-2000). Mr Gachechiladze received his undergraduate degree in Economics from Tbilisi State University, and holds his MBA with distinction from Cornell University. He is also a CFA Charterholder and a member of the CFA Society in the United Kingdom.

Sulkhan Gvalia

Deputy General Director, Chief Financial Officer

Mr Gvalia was appointed as Deputy General Director, Chief Financial Officer of JSC Bank of Georgia in May 2019. Mr Gvalia has extensive experience in banking having worked in a number of senior management roles at the Bank, including Chief Risk Officer (2005-2013) and Head of Corporate Banking (2013-2016). Mr Gvalia previously served as Deputy CEO of TbilUniversalBank, prior to its acquisition by the Bank of Georgia in November 2004. Prior to his recent appointment, Mr Gvalia was the founder and CEO of E-Space Limited, Tbilisi – the only Georgian company developing the electric car charging infrastructure in Georgia. He also serves as a non-executive independent director at Inecobank (Armenia) since 2018. Mr Gvalia received a law degree from Tbilisi State University.

Levan Kulijanashvili

Deputy General Director, Chief Operations Officer

Levan Kulijanishvili was appointed as Deputy General Director, Chief Operations Officer of JSC Bank of Georgia in September 2017, prior to which he served as BGEO Group PLC's CFO and as Deputy General Director, Finance of the Bank from February 2016. He has been with the Bank since 1997. During his over 20 years of service, Mr Kulijanishvili has held various senior positions, including Head of Compliance and Internal Control from 2009 (until his appointment as Deputy General Director), Finance, Head of the Internal Audit department (2000 to 2009), Manager of the Financial Monitoring, Strategy and Planning department (1999 to 2000) and Head of the Financial Analysis division (1997 to 1999). Mr Kulijanishvili received his undergraduate degree in Economics and Commerce from Tbilisi State University and received his MBA from Grenoble Graduate School of Business.

Mikheil Gomarteli

Deputy General Director, Retail Banking - Emerging and Mass Retail, and Micro Business Banking

Following the split of Retail Banking into two segments in February 2017 due to significant growth in the Retail Banking business, Mr Gomarteli assumed the role of Deputy General Director responsible for Emerging and Mass Retail Banking and Micro Business Banking of JSC Bank of Georgia. Prior to this, Mr Gomarteli had served as the sole Deputy General Director of Retail Banking since February 2009. He has been with the Bank since December 1997. During his over 20 years of service with the Bank, Mr Gomarteli has held various senior positions, including Co-Head of Retail Banking (March 2007 to February 2009), Head of Business Development (March 2005 to July 2005), Head of Strategy and Planning (2004 to 2005), Head of Branch Management and Sales Coordination (2003 to 2004), Head of Branch Management and Marketing (2002 to 2003) and Head of Banking Products and Marketing (2000 to 2002). Mr Gomarteli received an undergraduate degree in Economics from Tbilisi State University.

George Chiladze

Deputy General Director, Chief Risk Officer

George Chiladze was appointed as Deputy General Director, Chief Risk Officer of JSC Bank of Georgia in September 2013. He re-joined the Bank having already served as Deputy General Director, Finance, from 2008 to 2012. From 2012 to 2013, Mr Chiladze was Deputy CEO at the Partnership Fund, and he served as general director of BTA Bank (Georgia) from 2005 to 2008. Prior to joining BTA Bank, he was an executive member of the Supervisory Board of JSC Europace Insurance Company and a founding partner of the management consulting firm, Altergroup Ltd. Mr Chiladze had previously worked in the US at the Programme Trading Desk at Bear Stearns in New York City, before returning to Georgia in 2003. Mr Chiladze received a PhD in Physics from Johns Hopkins University in Baltimore, Maryland, and an undergraduate degree in Physics from Tbilisi State University.

Vakhtang Bobokhidze

Deputy General Director, Chief Information Officer

Vakhtang Bobokhidze was appointed as Deputy General Director, Chief Information Officer of JSC Bank of Georgia in March 2018, prior to which he served as Head of IT since April 2016. Mr Bobokhidze joined the Bank in late 2005 as a Quality Control Manager through a progression of positions until he joined JSC Bank Republic in 2010. Mr Bobokhidze made his return to the Bank in December 2010 as IT Business Consultant and he currently holds the position of Chief Information Officer. Mr Bobokhidze received his undergraduate and MBA degree from Tbilisi State University.

Giorgi Pailodze

Deputy General Director, Wealth Management and Investment Banking

Mr Pailodze was appointed as Deputy CEO, Wealth Management and Investment Banking of JSC Bank of Georgia in May 2020, prior to which he served as Deputy CEO, Corporate and Investment Banking since June 2019. Mr Pailodze has extensive experience in the global financial services sector, having worked for international and local banking institutions. Prior to joining the Bank, Mr Pailodze was a Vice President at Evercore, an investment banking advisory firm, where he was based in London (2017-2019) and New York (2015-2017). In his role at Evercore he provided strategic, debt and equity advice to corporate and private equity clients across a range of sectors. Prior to joining Evercore, Mr Pailodze spent two years in corporate and investment banking at Citigroup in New York. Mr Pailodze started his banking career in Georgia, where he held various managerial roles at TBC Bank and HSBC Bank Georgia. Mr Pailodze received his MBA degree from Cornell University and his undergraduate degree in business administration from Caucasus School of Business.

Eter (Etuna) Iremadze

Head of SOLO Business Banking

Eter Iremadze was appointed as Head of SOLO Business Banking of JSC Bank of Georgia in May 2019. Ms Iremadze has over 18 years of experience in financial services. She joined the Bank in 2006 and has held various senior positions, including Head of Blue Chip Corporate Banking Unit covering structured lending, M&As, significant buyouts in the country, as well as project financing. Prior to her recent appointment, Ms Iremadze served as Head of Strategic Projects Department in Georgian Global Utilities (formerly part of BGEO Group PLC), where she was working under the direct supervision of the CEO since 2017. Ms Iremadze received her undergraduate degree in Economics and Commerce from Tbilisi State University and received her MBA from Grenoble Graduate School of Business.

Zurab Masurashvili

Head of SME Business Banking

Zurab Masurashvili was appointed as Head of SME Business Banking of JSC Bank of Georgia in May 2019. Prior to this appointment, Mr Masurashvili has held several senior positions in the Bank since 2015, including Head of Express Business, Head of MSME Business and Head of Retail Business Banking. Mr Masurashvili has extensive experience in financial services. From 2002-2007, he held several positions in international organisations such as EBRD's Small Enterprise Lending Programme, the World Bank's Access to Rural Finance in Bangladesh and GTZ's Micro Finance and Reform of Rural Finance Sector. From 2007-2015, prior to joining the Bank, he served as a Deputy Chairman of the Board of Directors in JSC Privatbank. Mr Masurashvili received his undergraduate degree in Geology from Georgian Technical University.

Zurab Kokosadze

Head of Corporate Banking

Mr Kokosadze was appointed as Head of Corporate Banking of JSC Bank of Georgia in May 2020. Mr Kokosadze has over 15 years of experience in financial services. He joined the Bank in 2003 as Junior Corporate Banker and since has held various senior positions, including Senior Corporate Banker (2006-2009), FMCG Sector Head (2009-2016) and Deputy Head of Corporate Banking (2016-2017). Prior to his recent appointment, he served as Head of Corporate Banking (2017-2020), under the supervision of Deputy CEO, Head of Corporate and Investment Banking. Mr Kokosadze has been actively involved in shaping the Bank's Corporate Banking business platform since its launch. Mr Kokosadze received his MBA degree from Grenoble Graduate School of Business and his undergraduate degree in business administration from Caucasus School of Business.

Andro Ratiani

Head of Innovation

Andro Ratiani was appointed as Head of Innovation of JSC Bank of Georgia in January 2018. Mr Ratiani has extensive experience in the global financial services sector, having worked for international banking institutions and financial service providers. Prior to joining the Bank, Mr Ratiani was Director – Global Head of Product Management at IHS Markit, a leading Financial Services Information provider, where he was based in New York (2014-2018). In his role at IHS Markit, he was overseeing and managing Global and US-based Strategic Technology projects for Syndication Lending. Prior to joining IHS Markit, Mr Ratiani spent six years in UBS AG Investment Bank and Wealth Management Bank in New York, where he led multiple strategic technology projects. Before his UBS roles, Mr Ratiani worked for Wells Fargo (2009-2011), during a major acquisition phase of Wachovia Bank. Mr Ratiani started his banking career in Georgia, where he held various roles at Bank of Georgia's Corporate and Investment Banking Department (2002-2006). Mr Ratiani received his undergraduate degree in business administration from University of Hawaii and his Master's degree in technology management from Columbia University.

Levan Gomshiashvili

Chief Marketing Officer

Levan Gomshiashvili was appointed as Chief Marketing Officer of JSC Bank of Georgia in May 2019. Mr Gomshiashvili has extensive experience in marketing. He started his career in Georgian Railway, covering advertising and project management. Before joining the Bank, Mr Gomshiashvili was the founder of HOLMES&WATSON, creative agency, where he acted as Account Manager for clients operating in banking, as well as other sectors. Mr Gomshiashvili is also the founder of Tbilisi School of Communication, an educational facility with an emphasis on ExEd. Mr Gomshiashivili received his MSc in Management from University of Edinburgh.

Nutsa Gogilashvili

Head of Customer Experience and Human Capital Management

Nutsa Gogilashvili was appointed as Head of Customer Experience and Human Capital Management in August 2019. Ms Gogilashvili has over eight years of experience in financial services, including various senior positions both in local and international organisations. She joined the Bank in May 2016 and has held various senior positions, including Head of Strategic Processes of Corporate and Investment Banking in 2016 and Head of Customer Experience Management since January 2017. Prior to joining the Bank, she served as Head of Strategic Planning and Budgeting of TBC Bank. Ms Gogilashvili had previously worked in London as analyst at JP Morgan covering several product control roles (2011-2014). Ms Gogilashvili received her MSc in Finance from Cass Business School in London and an undergraduate degree in Economics from Moscow State Institute of International Relations.

Responsibilities of the Management Board

The Management Board and Management Team of the Bank is an executive body that is responsible for the day-to-day management of the Bank (with the exception of the functions reserved to the GMS and the Supervisory Board) and consists of the General Director and not less than three directors. The Management Board of the Bank is accountable to the shareholders and the Supervisory Board and its members are appointed and dismissed by the Supervisory Board. Any member of the Management Board shall have the right to request from any Supervisory Board member that a meeting of the Supervisory Board be called and he/she may address such meeting.

The Supervisory Board of the Bank approves the remuneration and other conditions of employment for each member of the Management Board of the Bank. Certain resolutions of the Management Board of the Bank are subject to the prior approval of the Supervisory Board of the Bank.

The Management Board is led by the General Director, who together with the Supervisory Board, allocates responsibilities of the Management Board among its members. The responsibilities of the Management Board include:

- Conduct of the Bank's day-to-day activities;
- Review of agenda items for the GMS or the Supervisory Board meetings, obtaining all the necessary information, preparing proposals and drafting resolutions;
- Drafting and presenting to the Supervisory Board for approval the business plan for the following year (such business plan to include the budget, profit and loss forecast and the Bank's investments plan);
- Review of issues in relation to lending, settlement, financing, cash services, security, accounting and reporting of cash and valuables of the Bank and internal controls;
- Decisions regarding the operation of the Bank's branches and service centers, ensuring that the branch managers and heads of service centers fulfil their tasks and functions;
- Review of the information provided by internal audit or external inspections, and the reports submitted by the branch managers and heads of service centers, making appropriate decisions;
- Ensuring the fulfilment of resolutions passed at the GMS and the Supervisory Board;
- Developing policies, by-laws and other regulatory documents, which are approved by the Supervisory Board and ensuring compliance with such policies, by-laws and regulatory documents;
- Deciding on the appointment, dismissal, training and remuneration of staff;
- Convening an extraordinary general meeting, if necessary;
- Any other issues which may be assigned to the Management Board by the Supervisory Board and/or the GMS; and
- Fulfilling the responsibilities set forth by the Bank's charter and the applicable laws.

The following activities may be carried out by the Management Board only with the approval of the Supervisory Board:

- Acquisition and disposal of a stake in other companies if the amount of such stake/shares exceeds 50.0% of the total equity of such company or the volume of the transaction exceeds 2.5% of the Bank's equity value as of the end of the previous calendar month;
- Acquisition, transfer and encumbrance of real estate and related ownership rights, if such transaction falls outside the scope of routine economic activity of the Bank and the volume of such transaction exceeds 2.5% of the Bank's equity value as of the end of the previous calendar month;
- Establishment and liquidation of branches;
- Investments, the partial or total amount of which exceeds 2.5% of the Bank's equity value as of the end of the previous calendar month;
- Borrowing funds in excess of 2.5% of the Bank's equity value as of the end of the previous calendar month;
- Securing debt financing, if such financing falls outside the scope of routine economic activity;
- Launching a new type of banking activity or terminating or suspending the existing type of banking activity;
- Adopting general principles of business strategy and the business plan of the Bank and the development and approval of the annual budget and long-term liabilities;
- Determination of the remuneration and/or additional benefits for the Bank's top management (General Director, other members of the Management Board and any other top managers so selected by the Supervisory Board);
- Appointment and dismissal of trade representatives;
- Approval of an agreement or contract pursuant to which the expenditures of the Bank (payable by single or several tranches) exceeds 1.0% of the Bank's equity value as of the end of the previous calendar month;
- Determination and approval of internal policies and procedures for lending, investing, foreign exchange, assets and liabilities management, asset valuation, their classification and adequate provisioning;
- Determination and approval of the minimal and maximal interest rates to be used on credits and deposits;
- Redemption of the Bank's shares in cases envisaged by the applicable laws, including the redemption of treasury shares;
- All exposures to a single group of borrowers over US$25.0 million must be approved by the Supervisory Board; and
- Other activities that may be prescribed by applicable laws.

The Management Board is led by the General Director who is responsible for: (i) acting independently on behalf of the Bank (subject to any required consents from the Supervisory Board); (ii) chairing meetings of the Management Board, supervising the implementation of decisions of the Management Board, Supervisory Board and the GMS, assigning tasks to the Management Board members with the consent of the Supervisory Board and to other managers of the Bank and issuing relevant orders, instructions and other directives for these purposes; (iii) submitting for approval to the Supervisory Board, recommendations on the remuneration and bonuses of the Bank's employees; (iv) appointing and dismissing employees in accordance with the employee recruitment plan approved by the Management Board; (v) carrying out any other activity required for attaining the goals of the Bank (except those that fall within the competence of the GMS or Supervisory Board). The General Director is entitled to delegate his direct tasks to other Management Board members or the heads of the relevant departments of the Bank as deemed appropriate.

Share buybacks

During the year neither the Bank, nor the Group has acquired the shares of JSC Bank of Georgia.

Sanne Fiduciary Services Limited (the "Trustee") acts as the trustee of the Group's Executives' Equity Compensation Plan ("EECP"). The Group makes contributions to the Trustee in respect of the awards granted within EECP. JSC BGEO Group has the legal obligation to settle the awards. In granting the awards, the Bank acts as the agent of the parent and the ultimate parent.

In 2019 the Group set up Employee Equity Compensation Trustee - Sanne Fiduciary Services Limited (the "Trustee") which acts as the trustee of the Group's Employees' Equity Compensation Plan ("EECP").

In 2019, the Group contributed GEL 51,302 (2018: GEL 65,420, 2017: GEL 125,270) as intra-group recharge under share-based compensation schemes.

Financial reporting procedures and risk management

Financial reporting procedures of the Group and the Bank are centralised and are managed and monitored by the Finance Department of the Bank and Group Budgeting and Reporting. Each subsidiary has a designated financial reporting team. Their function and performance is coordinated and controlled by the Group Reporting team. Overall monitoring of the process is led by the Group's CFO. The Bank's and the Group's financial reporting procedures are aimed at producing annual full set and interim condensed stand-alone and consolidated financial statements in accordance with IFRS and EU IFRSs. In 2007 the Group issued financial reporting procedures manual, which is a set of instructions and templates prescribing the key components, key rules, procedures and deadlines for preparing financial statements. The manual is regularly updated based on the changes in the Group or in reporting standards.

Process of financial reporting starts at subsidiary level. Finance department of each subsidiary prepares respective full package financial reports, which are then reviewed and finally approved by subsidiary CFOs. Financial reports and information packages of the subsidiaries are further submitted to the Group Budgeting and Reporting team, which reviews the reports and consolidates them into the Group's and the Bank's financial Statements. Consolidated full package report is reviewed and approved by the Group's and the Bank's CFO.

Following CFO approval, financial statements are reviewed by Management Board, Audit Committee, Supervisory Board and external auditors. The Bank's and the Group's financial statements are authorized for issuance by the Management Board, Audit Committee and Supervisory Board.
Internal Audit Department of the Bank and the Group regularly reviews financial reports and financial statements of the Bank and the Group and provides Finance Department and Group Reporting and Budgeting team with review points and suggestions for improvement.

Management Board statement

The Management Board is responsible for preparing the Annual Report and the consolidated and separate financial statements in accordance with applicable law and regulations. We consider that the Annual Report and the consolidated and separate financial statements taken as a whole, are fair, balanced and understandable and gives shareholders the information needed to assess the Group's position and performance, business model and strategy.

By order of the Management Board

Archil Gachechiladze
General Director
21 September 2020

Additional Information

Abbreviations

The Bank	JSC Bank of Georgia
The Board	The Board of Directors of Bank of Georgia Group plc
The Group	The Bank and its subsidiaries
The Directors	Members of the BoGG Board of Directors
The Report	Management Report of JSC Bank of Georgia
CFO or Chief Finance Officer	Chief Finance Officer of the Bank
CRO or Chief Risk Officer	Chief Risk Officer of the Bank
The Charter	Bank's charter
GMS	General Meeting of Shareholders
IFRSs	International Financial Reporting Standards
Management Board/Executive Management	Management Board of the Bank and the Group
Supervisory Board	Supervisory Board of the Bank and the Group
Return on average total equity (ROAE)	Profit for the period attributable to shareholders of BOGG divided by monthly average equity attributable to shareholders of BOGG for the same period

Glossary

Alternative performance measures (APMs) In this Annual Report, the management uses various APMs, which they believe provide additional useful information for understanding the financial performance of the Group. These APMs are not defined by International Financial Reporting Standards, and also may not be directly comparable with other companies who use similar measures. Management believe that these APMs provide the best representation of our financial performance as these measures are used by management to evaluate our operating performance and make day-to-day operating decisions;

Basic earnings per share Profit for the period from operations attributable to shareholders of the Group divided by the weighted average number of outstanding ordinary shares over the same period;

Book value per share Total equity attributable to shareholders of the Group divided by ordinary shares outstanding at period end; net ordinary shares outstanding equals total number of ordinary shares outstanding at period end less number of treasury shares at period end;

Constant currency basis Changes assuming constant exchange rate;

Cost of funds Interest expense of the period divided by monthly average interest-bearing liabilities;

Cost of credit risk Expected loss/impairment charge for loans to customers and finance lease receivables for the period divided by monthly average gross loans to customers and finance lease receivables over the same period;

Cost to income ratio Operating expenses divided by operating income;

Demerger Bank of Georgia Group PLC combined a Banking Business and an Investment Business prior to the Group Demerger on 29 May 2018, which resulted in the Investment Business's separation from the Group effective from 29 May 2018 (the "Demerger");

Gross loans to customers throughout this Annual Report are presented net of ECL on contractually accrued interest income;

Interest-bearing liabilities Amounts due to credit institutions, client deposits and notes, and debt securities issued;

Interest earning assets (excluding cash) Amounts due from credit institutions, investment securities (but excluding corporate shares) and net loans to customers and finance lease receivables;

Leverage (times) Total liabilities divided by total equity;

Liquid assets Cash and cash equivalents, amounts due from credit institutions and investment securities;

Liquidity coverage ratio (LCR) High-quality liquid assets (as defined by NBG) divided by net cash outflow over the next 30 days (as defined by NBG);

Loan yield Interest income from loans to customers and finance lease receivables divided by monthly average gross loans to customers and finance lease receivables;

NBG liquidity ratio Daily average liquid assets (as defined by NBG) during the month divided by daily average liabilities (as defined by NBG) during the month;

NBG (Basel III) Common Equity Tier I capital adequacy ratio Common Equity Tier I capital divided by total risk-weighted assets, both calculated in accordance with the requirements of the National Bank of Georgia instructions;

NBG (Basel III) Tier I capital adequacy ratio Tier I capital divided by total risk-weighted assets, both calculated in accordance with the requirements of the National Bank of Georgia instructions;

NBG (Basel III) Total capital adequacy ratio Total regulatory capital divided by total risk-weighted assets, both calculated in accordance with the requirements of the National Bank of Georgia instructions;

Net interest margin (NIM) Net interest income of the period divided by monthly average interest earning assets excluding cash for the same period;

Net loans In all sections of the Annual Report, except for the consolidated audited financial statements, net loans are defined as gross loans to customers and finance lease receivables less allowance for expected credit loss/impairment loss;

Non-performing loans (NPLs) The principal and interest on loans overdue for more than 90 days and any additional potential losses estimated by management;

NPL coverage ratio allowance for expected credit loss/impairment loss of loans and finance lease receivables divided by NPLs;

NPL coverage ratio (adjusted for discounted value of collateral) Allowance for expected credit loss/impairment loss of loans and finance lease receivables divided by NPLs (discounted value of collateral is added back to allowance for expected credit loss/impairment loss);

Operating leverage Percentage change in operating income less percentage change in operating expenses;

Return on average total assets (ROAA) Profit for the period divided by monthly average total assets for the same period;

Return on average total equity (ROAE) Profit for the period attributable to shareholders of BOGG divided by monthly average equity attributable to shareholders of BOGG for the same period;

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერსა და სამეთვალყურეო საბჭოს -

ჩვენ სს „საქართველოს ბანკის“ აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2020 წლის 4 მარტს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია მმართველობით ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

21 სექტემბერი 2020წ.

სს საქართველოს

ბანკი

ვეხმარებით ადამიანებს უფრო მეტი პოტენციალის მიღწევაში

მმართველობის ანგარიშგება 2019

შესავალი 2

ჩვენს შესახებ 3
მფლობელობა 3
ჯგუფის სტრუქტურა 4
ბოლოდროინდელი მოვლენები 5

მიმოხილვა 9

ფინანსური საქმიანობის ძირითადი მაჩვენებლები 10
ძირითადი საოპერაციო მაჩვენებლები 12
ერთი შეხედვით 13
საცალო საბანკო მომსახურება 14
კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება 15

სტრატეგია 17

ბაზრისა და დარგის მიმოხილვა 17
ბიზნეს მოდელი და სტრატეგია 24
ჩვენი სტრატეგიის განხორციელება ცხოვრებაში 25
საცალო საბანკო მომსახურება 28
კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი 39
ციფრული ბანკინგის გამოცდილება 42
კლიენტის გამოცდილების მართვა MEDALLIA-ს საშუალებით 44
პროცესის ეფექტურობა 45
საუკეთესო წვდომა დაფინანსებაზე 48
საქმიანობის ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები 51
რისკის მართვა 57
ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები 74
რესურსები და პასუხისმგებლობები 84

შესრულება 102

ფინანსური შედეგების მიმოხილვა 102

მმართველობა 111

კორპორატიული მართვის ჩარჩო 112
აქციონერთა ჩართულობა და აქციონერთა საერთო კრების ფუნქციები 112
ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და კომიტეტები 115
აქციების გამოსყიდვა 135
ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები და რისკების მართვა 135
დირექტორთა საბჭოს განცხადება 136

დამატებითი ინფორმაცია 137

აბრივიატურები 138
გლოსარიუმი 139

შესავალი

ჩვენს შესახებ

სს საქართველოს ბანკი“ (“ბანკი“) დაფუძნდა 1994 წლის 21 ოქტომბერს, როგორც სააქციო საზოგადოება („სს“), საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები ქმნიან კომპანიათა ჯგუფს („ ჯგუფი“).

კომპანიათა ჯგუფი ახორციელებს: ა) საცალო საბანკო მომსახურებას, და ბ) კორპორატიულ საბანკო მომსახურებას და ქონების მართვის ოპერაციებს საქართველოში, და გ) საბანკო ოპერაციებს ბელორუსში („ BNB “). მეორადი სახის ბიზნეს ხაზებს შორისაა ლიზინგი. სს საქართველოს ბანკი, წამყვანი უნივერსალური ბანკი საქართველოში, არის ჯგუფის მთავარი ორგანიზაცია. საშუალოდან გრძელ ვადაზე გათვლით ჯგუფის მიზნებია სარგებელი მიიღოს საქართველოს ეკონომიკის ზრდის შედეგად, როგორც საცალო საბანკო მომსახურებების, ასევე კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებების საშუალებით, და მისი მიზანია წარმოადგინოს თავისი სტრატეგია, რომელიც ეფუძნება სულ მცირე საშუალო საკუთარ კაპიტალზე 20% მოგებას და საკრედიტო პორტფელის ზრდის დაახლოებით 15%-ს.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს ჰქონდა 272 მომსახურების ცენტრი საქართველოს ყველა მთავარ ქალაქში. ბანკის რეგისტრირებული იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილის 0160, გაგარინის ქუჩა 29ა.

მფლობელობა

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბიჯეო ჯგუფი“ იყო ბანკის მთავარი აქციონერი დ ფლობდა ბანკის აქციების 79.78%-ს, ხოლო აქციების 19.78%-ს ფლობდა “საქართველოს ბანკის ჯგუფი ფლს“. აქციების დარჩენილ 0.44%-ს ფლობს 1000-მდე სხვადასხვა პირი საქართველოს საფონდო ბირჟაზე.

2018 წლის 29 მაისამდე სს „ბიჯეო ჯგუფს“ სრულად ფლობდა ინგლისსა და უელსში დაფუძნებული ღია სააქციო საზოგადოება “ბიჯეო გრუფ ფლს“ (“BGEO”), რომელიც იყო ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია. “ბიჯეო გრუფ ფლს“-ს აქციები შეყვანილი იყო გაერთიანებული სამეფოს მარეგისტრირებელი ორგანოს ოფიციალური ნუსხის პრემიუმ დაშვების სეგმენტში და უფლება ჰქონდა ევაჭრა ღსს „ლონდონის საფონდო ბირჟის“ რეგისტრირებული ფასიანი ქაღალდების მთავარ ბაზარზე, რაც ძალაში შევიდა 2012 წლის 28 თებერვლიდან.

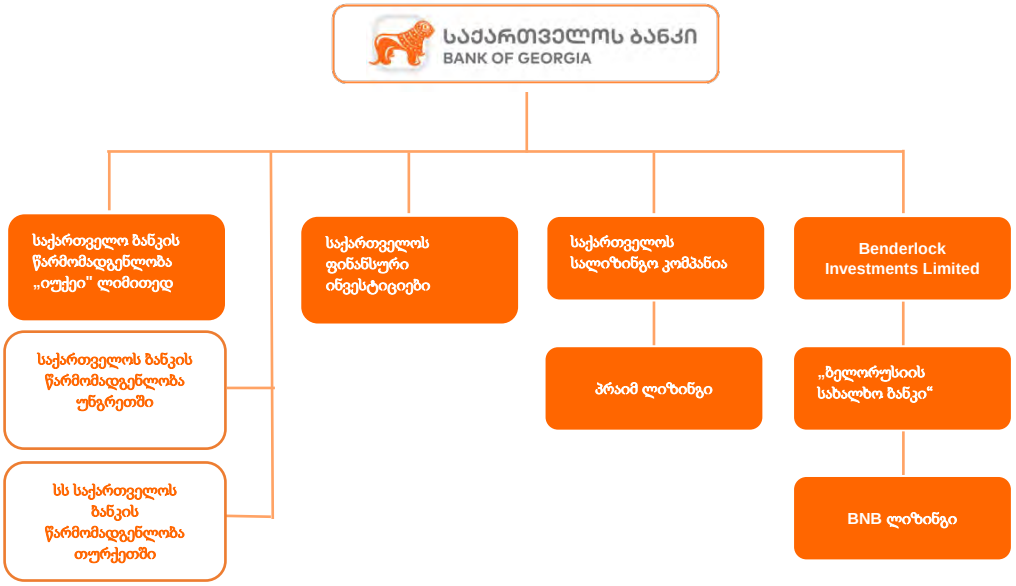
2017 წლის 3 ივლისს “ბიჯეო გრუფ ფლს“-მ გამოაცხადა საკუთარი განზრახვის შესახებ, რომელიც ითვალისწინებდა ბიჯეო ჯგუფის გაყოფას ლონდონში რეგისტრირებულ საბანკო ბიზნესად - ღსს „საქართველოს ბანკის ჯგუფად“ და ლონდონში რეგისტრირებულ საინვესტიციო ბიზნესად -ღსს „საქართველოს კაპიტალად“, 2018 წლის პირველი ნახევრის ბოლოსთვის. გაყოფა განხორციელდა 2018 წლის 29 მაისს და ღსს „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ გახდა სს “ ბიჯეო ჯგუფის“ 100% წილის მფლობელი და ბანკის საბოლოო აქციონერი.

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, “ბიჯეო გრუფ ფლს“ ამოღებულია საფონდო ბირჟის რეესტრიდან და გარდაიქმნა “ბიჯეო გრუფ ლიმითედად“, ინგლისში დარეგისტრირებულ შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანიად, მაშინ როცა ორი გაყოფილი სუბიექტი: “საქართველოს ბანკის ჯგუფი ფლს“ (დაშვებული გაერთიანებული სამეფოს ლისტინგშის ოფიციალური სიის პრემიუმ ლისტინგში და რომელიც სავაჭროდ გატანილია ლონდონის საფონდო ბირჟაზე ტიკერით BGEO) და „საქართველოს კაპიტალი“, (დაშვებული გაერთიანებული სამეფოს ოფიციალური სიის პრემიუმ ლისტინგში და რომელიც სავაჭროდ გატანილია ლონდონის საფონდო ბირჟაზე ტიკერით CGEO) აგრძელებენ თავის ოპერაციებს როგორც დამოუკიდებელი ლონდონის ლისტინგში შეტანილი კომპანიები.

აქციონერი	*31 დეკემბერი 2019*	*31 დეკემბერი 2018*	*31 დეკემბერი 2017*
JSC BGEO Group	79.78%	79.78%	99.55%
Bank of Georgia Group PLC	19.78%	19.78%	-
სხვა	0.44%	0.44%	0.45%
სულ	**100.00%**	**100.00%**	**100.00%**

ჯგუფის სტრუქტურა

სს საქართველოს ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები ქმნიან კომპანიების ჯგუფს, რომლის ძირითადი ბიზნეს-საქმიანობა მოიცავს საბანკო მომსახურებებს კორპორატიული და ინდივიდუალური კლიენტებისთვის. 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის სს „საქართველოს ბანკის“ მფლობელობა ვრცელდებოდა ძირითადად შემდეგ კომპანიებზე:

** ბელორუსის სახალხო ბანკის 49.99% -ს ფლობს სს საქართველოს ბანკი 49.99% - ს ფლობს Benderlock Investments Limited*

ზემოთ მითითებულ სქემაში წარმოდგენილ კომერციულ იურიდიულ პირთა გარდა, ბანკი ასევე არის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებული, არამომგებიანი, არაკომერციული იურიდიული პირის „სიცოცხლის ხის ფონდის“ კონტრიბუტორი.

ბოლოდროინდელი მოვლენები

გლობალურ პანდემიის კოვიდ 19-ის გამო, ბანკმა დანერგა მდგრადობის შენარჩუნების და საქმიანობის უწყვეტობის ყოვლისმომცველი გეგმა ("**BCP**"), რომლის მიზანია საქართველოში კოვიდ -19-ის გავრცელების შეჩერება, ბიზნესსა და საზოგადოებაზე ზემოქმედების შერბილება და საქართველოს სამთავრობო ორგანოების მიერ მიღებული რეგულაციების და გაიდლაინების შესრულება. ბანკმა დაიწყო საქმიანობის უწყვეტობის ყოვლისმომცველი გეგმის განხორციელება 2020 წლის იანვრის ბოლოდან, იმგვარად, რომ მისი ოპერაციები წარმატებით იქნა ადაპტირებული ახალ საოპერაციო გარემოსთან, რითაც პერსონალის ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება გამოცხადდა პრიორიტეტად. საქმიანობის უწყვეტობის ყოვლისმომცველი გეგმა ორიენტირებული იყო სამ მთავარ ელემენტზე: რეალური ეფექტურობა (თანამშრომლები, კლიენტები და საზოგადოება), კაპიტალი და ლიკვიდურობისა და დაფინანსების პოზიციები.

საქმიანობის უწყვეტობა და ეფექტურობა. ბანკმა დანერგა რამდენიმე ინიციატივა საიმისოდ, რომ შემცირდეს ფიზიკური ურთიერთობა და თავიდან იქნას აცილებული კორონავირუსი, და იმავდროულად შეინარჩუნა სრული საბანკო საქმიანობის მოცულობა, რომელიც საჭიროა მისი კლიენტების დასახმარებლად და მხარდასაჭერად.

უსაფრთხოების ღონისძიებები

- ბანკის მთავარი ფილიალები ღია იყო ქვემოთ წარმოდგენილი უსაფრთხოების დამატებითი ღონისძიებებით. ბანკმა შეამცირა ბანკირების ფიზიკური ყოფნა ბანკის მომსახურების ცენტრებში. ორკვირიანი ცვლა დაინერგა ოფისებში და სხვა მომსახურების სფეროებში მთელი ბიზნესის ფარგლებში, რათა გარანტირებული იყოს ჯგუფის წევრების ხელმისაწვდომობა.
- საბანკო მომსახურებები, სადაც შესაძლებელია, ხორციელდება ექსკლუზიურად ქოლ ცენტრების საშუალებით, რომლებიც მუშაობენ დისტანციურად, ხოლო თანამშრომლები, მუშაობენ სახლიდან გაზრდილი რესურსებით 2020 წლის მარტიდან.
- განისაზღვრა სამთვიანი შეღავათიანი პერიოდი ძირ თანხაზე და პროცენტის გადახდაზე ყველა საცალო სესხზე, რათა მნიშვნელოვნად შემცირდეს კლიენტების მიმართ მოთხოვნა ფიზიკურად მივიდნენ ბანკის ფილიალებში.
- ბანკმა დამატებით გაზარდა ფოკუსირება მის ციფრულ ტექნოლოგიებზე გადასვლის სტრატეგიაზე და დანერგა სხვადასხვა ინიციატივები საიმისოდ, რომ კლიენტები გადავიდნენ ციფრულ არხებზე.
- ბანკის სამუშაო ოფისის პერსონალის უმეტესობა ამჟამად მუშაობს სახლიდან.
- დამატებითი უსაფრთხოების ღონისძიებები დაინერგა ბანკებში; დამონტაჟდა მინის ბარიერები ოპერატორების და მოლარეებისთვის, რათა გარანტირებული იყოს კლიენტებთან უსაფრთხო ურთიერთობა, ყველა თანამშრომელი ვალდებულია ატაროს ხელთათმანები და ნიღაბი და იქონიოს ხელის დამუშავების სანიტარული საშუალებები. ბანკის შენობები ისევე როგორც ბანკომატები და თვითმომსახურების ტერმინალები სანიტარულად მუშავდება ორჯერ დღეში, და ბანკში შემსვლელმა ყველა კლიენტმა და თანამშრომელმა უნდა გაიაროს სხეულის ტემპერატურის კონტროლი. ერთდროულად დაშვებულია მხოლოდ სამი კლიენტის შეშვება ფილიალის შენობაში. საკასო ცენტრი გაყოფილია ორ ღოკაციად და მუშაობს ორკვირიანი ცვლით, სადაც კლიენტებმა უნდა დაიცვან უფრო მკაცრი პროტოკოლები და პროცედურები საიმისოდ, რომ მინიმუმდე შემცირდეს ინფექციის რისკის ფულად სახსრების საშუალებებით გადადება.

კლიენტებისა და საზოგადოების მხარდაჭერა

- ყველა საცალო კლიენტს მიეცა შესაძლებლობა გადაავადოს სესხის ძირი თანხა და პროცენტის გადახდა სამი თვით.
- კორპორატიულ კლიენტს და ყველა იურიდიულ პირს, რომელიც მუშაობს ტურიზმის ინდუსტრიაში მიეცეს კრედიტის მყისიერი რესტრუქტურიზაციის შესაძლებლობა, სპეციფიკური კლიენტები არიან სასტუმროები, ასევე რესტორნები, სამოგზაურო სააგენტოები, და მგზავრთა გადამყვანი სატრანსპორტო კომპანიები.
- იმისთვის, რომ გარანტირებული იყოს კლიენტებისთვის უსაფრთხო უწყვეტი მომსახურება და დისტანციური არხების გამოყენების სტიმულირება, ბანკმა დროებით გააუქმა ინტერნეტ და მობილური ბანკინგის საშუალებით განხორციელებულ ტრანზაქციებზე გადასახადი სამი თვით. უფრო მეტიც, საქართველოში მობილური მომსახურების პროვაიდერებთან თანამშრომლობით, საქართველოს ბანკმა უზრუნველყო mBank-ზე სრული წვდომა ინტერნეტის კავშირის გარეშე. და ბოლოს, ბანკმა დაიწყო ქვეყნის მასშტაბით საგანმანათლებლო კამპანია საინფორმაციო და ინსტრუქციის შემცველი ვიდეოებით (100 საგანმანათლებლო შინაარსზე მეტი), რომელიც ეხმარება ადამიანებს გაეცნონ და ისწავლონ mBank -ის აპლიკაციის მარტივად გამოყენება.

- ბანკმა დააფინანსა და დაასპონსორა კოვიდ-19 -ის 20,000 ლაბორატორიული ტესტის, 10 რესპირატორის, 50,000 ნიღბის და 60,000 ხელთათმანის შეძენა საქართველოს ჯანდაცვის სამინისტროსთვის, რათა თავისი წვლილი შეეტანაა ვირუსის გავრცელებასთან ბრძოლაში.

მთავრობის ანტი-კრიზისული გეგმა. მთავრობამ გამოაცხადა დამხმარე ღონისძიებების შესახებ, რომელთა მიზანია შემცირდეს კოვიდ-19-ის უარყოფითი ზემოქმედება. განახლებული სახელმწიფო ბიუჯეტი პარლამენტმა 2020 წლის ივნისში დაამტკიცა. გადახედული ბიუჯეტი მოიცავს IMF -თან შეთანხმებულ ფისკალურ პარამეტრებს, ასევე, 1,5 მილიარდი აშშ დოლარი გამოყენებული იქნება კორონავირუსით დაზარალებული მოქალაქეების დასახმარებლად და ბიზნესის სტიმულირებისთვის. ბიზნესის დახმარება შეადგენს მშპ-ს 3.8%-ს და სოციალური დახმარება მშპ-ს 2.7%-ს, 2020 წლის ბიუჯეტის დოკუმენტის მიხედვით.

ბიზნესის მხარდაჭერა/2020 წლის ბიუჯეტი. ბიზნესის მხარდამჭერი პაკეტი შეადგენს 1.889 მილიარდ ლარს, ან მშპ-ის 3.8%-ს, და მოიცავს:

- 330 მილიონი ლარი საკრედიტო საგარანტიო სქემისთვის
- 600 მილიონი ლარი კომერციული ბანკებისთვის გამოყოფილი ადგილობრივი ვალუტის ლიკვიდურობის რესურსებისთვის
- 180 მილიონი ლარი სოფლის მეურნეობის სექტორისა და სამშენებლო სექტორის დასახმარებლად, მათ შორის საპროცენტო განაკვეთის სუბსიდირებისთვის
- 115 მილიონი ლარი ტურიზმის სექტორის, მათ შორის საკრედიტო პროცენტის გადახდების სუბსიდირებისთვის და სასტუმროებისთვის საკუთრებაზე გადასახადისგან გათავისუფლებისთვის.
- 45 მილიონი ლარი ფრენებისა და კარანტინის მომსახურებების მხარდასაჭერად.
- 600 მილიონი ლარი ბიზნესისთვის დამატებითი დღგ-ს გადასახდელად
- 20 მილიონი ლარი სხვადასხვა დამხმარე ღონისძიებებისთვის
- ადგილობრივი ბანკების დახმარებით, იურიდიულ პირებს მიეცათ კრედიტის რესტრუქტურიზაციის შესაძლებლობა

ფიზიკური პირების დახმარება /2020 ბიუჯეტი. სოციალური დახმარების პაკეტი ფიზიკური პირებისთვის შეადგენს 1.375 მილიარდს, ან მშპ- 2.7% -ს , და მოიცავს კოვიდ 19-თან დაკავშირებით ჯანდაცვასთან დაკავშირებული ხარჯებს, ჯანდაცვის სისტემის მზადყოფნის გაუმჯობესებას; ერთჯერად კომპენსაციას თვითდასაქმებული პირებისთვის, რომლებმაც დაკარგეს სამუშაო; ექვს -თვიან კომპენსაციას კერძო სექტორის თანამშრომლებისთვის, ვინც დაკარგა სამუშაო; საშემოსავლო გადასახადის შეღავათი ბიზნესებისთვის, რომლებმაც შეინარჩუნეს თანამშრომლები ექვსი თვის განმავლობაში; ექვსთვიანი კომპენსაცია მოწყვლადი და დიდი ოჯახებისთვის, ასევე უნარშეზღუდული მოზრდილებისა და ბავშვებისთვის ; სამ თვიანი კომუნალური მომსახურების გადასახადების სუბსიდირებას.

საერთაშორისო დახმარება. საქართველოს სახელმწიფო ორგანოებმა მოახდინეს 3.0 მილიარდი აშშ დოლარის მობილიზება საერთაშორისო სავალუტო ფონდისგან ("**IMF**") და სხვა საერთაშორისო პარტნიორებისგან (აშშ, ევროკავშირი, მსოფლიო ბანკი, KFW, AFD, EBRD, EIB, ADB, და სხვა) რათა ეფექტურად მოხდეს კოვიდ-19 პანდემიასთან ასოცირებული ეკონომიკური კრიზისის დაძლევა. ამ თანხიდან 1.5 მილიარდი აშშდ გამიზნულია საჯარო სექტორისთვის და 1.5 მილიარდი აშშდ კერძო სექტორისთვის. IMF -ის დაფინანსება შეადგენს 400 მილიონ აშშდ-ს, საიდანაც 200 მილიონი აშშდ უკვე გადახდილია ბიუჯეტში.

2020 წლის მარტის ბოლოს, სებ-მა შემოიღო განახლებული სამეთვალყურეო გეგმა საქართველოს საბანკო სექტორისთვის, რომლის მიზანია ნეგატიური ფინანსური და ეკონომიკური გამოწვევის დაძლევა, რომელიც წარმოქმნა გლობალურმა კოვიდ -19 -ის პანდემიამ საქართველოში, ეს ღონისძიებები, რომლებიც მყისიერად დაინერგა ძირითადად ფოკუსირებულია კაპიტალის ადეკვატურობასა და ლიკვიდურობის ინიციატივებზე, რომელიც საშუალებას აძლევს ბანკებს გამოიყენოს არსებული მარეგულირებელი კაპიტალის ბუფერები კლიენტების დასახმარებლად არსებულ სტრესულ ფინანსურ გარემოში, გააგრძელოს ნორმალური ბიზნეს საქმიანობა რაც შეიძლება დიდხანს, და დაეხმაროს ეკონომიკას მიმდინარე საკრედიტო ოპერაციების საშუალებით.

კაპიტალის ადეკვატურობის ინიციატივები

- კომბინირებული ბუფერი - კონსერვაციის ბუფერის მოთხოვნები რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები 2.5%-დან შემცირდა 0%-მდე განუსაზღვრელი ვადით.
- კომპონენტი 2 -ის (Pillar 2) მოთხოვნები:
    - ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო ბუფერის (CICR) მოთხოვნები შემცირდა 2/3-ით განუსაზღვრელი ვადით
    - დამატებითი საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერის განსაზღვრა (HHI) და სუფთა GRAPE ბუფერის მოთხოვნები 1-ლი რიგის საკუთარ კაპიტალზე (CET1) და 1 რიგის კაპიტალზე, რომელიც დაიგეგმა 2020 წლის მარტის ბოლოს, გადაიდო განუსაზღვრელი ვადით.

- შესაძლებლობა სრულად ან ნაწილობრივ გაუქმდეს Pillar 2-ის ბუფერის დარჩენილი მოთხოვნები (HHI, CICR, net GRAPE), კვლავაც ღიად რჩება

- იმ პერიოდში, როცა ბანკებს უფლება აქვთ ნაწილობრივ და სრულად გამოიყენონ Pillar 2 და კონსერვაციის ბუფერები, ბანკებს ეკრძალებათ კაპიტალის განაწილება ნებისმიერი ფორმით.

კრედიტებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვირება კოვიდ-19-თან დაკავშირებით. სებ-მა მოსთხოვა საქართველოს ბანკებს შექმნან რეზერვები ადგილობრივი აღრიცხვის ბაზაზე 2020 წლის პირველ კვარტალში, აღრიცხვის ბაზა არის ის, რომელიც გამოიყენება კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის გასაანგარიშებლად. კონკრეტული რეზერვი ასახავს სებ-ის არსებულ მოლოდინებს საკრედიტო დანაკარგებთან დაკავშირებით საბანკო სისტემის საკრედიტო წიგნების მიხედვით მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის, მოცემული მიმდინარე მოლოდინების ფარგლებში, სებ თვლის რომ საბანკო სისტემის კაპიტალის კოეფიციენტი საკმარისია საიმისოდ, რომ გადააჭარბოს მინიმალურ კაპიტალის მოთხოვნებს, რათა შესაძლებელი იყო ამ საერთო რეზერვის შეწოვა, ისე რომ შენარჩუნდეს საკმაოდ კომფორტული ბუფერი მოთხოვნილ მინიმალურ კაპიტალურ კოეფიციენტებზე.

ლიკვიდურობის ინიციატივები

- ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის (LCR) მოთხოვნები (ადგილობრივი და უცხოური ვალუტისთვის, ასევე მთლიანი მოთხოვნა) შესაძლოა გადაიხედოს და შემცირდეს, თუ აუცილებელია. 2020 წლის 1 მაისს სებ-მა დროებით გააუქმა 75% LCR მოთხოვნა ადგილობრივი ვალუტისთვის ერთწლიანი პერიოდისთვის, ან სანამ დამატებით არ იქნება კომუნიკაცია სებ-ის მხრიდან.
- სავალდებულო სარეზერვო მოთხოვნები შეიძლება გადაიხედოს და შემცირდეს, თუ ეს საჭიროა
- რეპოში დაგირავებადი ფასიანი ქაღალდების შესაბამისობის კრიტერიუმები უკვე გაფართოვდა სებ-ის მიერ და შეიძლება დამატებით იქნას გადახედული, თუ ეს აუცილებელია, რათა დაეხმაროს ლარის ლიკვიდურობას.

საქართველოს ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი, დაფინანსება და ლიკვიდურობის პოზიციები ძლიერი იყო, და დარჩა ბანკის მინიმალური მარეგულირებელი მოთხოვნების ზემოთ. 2020 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, ბანკის საერთო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი იყო 135.4% და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი 136.6%, მოთხოვნილ მინიმალურ 100% დონესთან შედარებით. CET1, 1-ლი რიგის და სრული კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო 9.9%, 12.0% და 17.4 .6% შესაბამისად, რომელიც აღემატება მინიმალური მოთხოვნის დონეებს 6.9%, 8.7% და 13.3%, შესაბამისად).

სებ-ი თვლის, რომ ბანკის კაპიტალის კოეფიციენტი საკმარისად აღემატება მინიმალურ მოთხოვნებს საიმისოდ, რომ მოხდეს ამ რეზერვის შეწოვა და კვლავ დარჩეს საკმარისი რაოდენობის ბუფერი, რომელიც აღემატება მოთხოვნილ მინიმალურ კაპიტალურ კოეფიციენტს. ამას მხარს უჭერს ბანკის ძლიერი მომგებიანობისა და სიმძლავრის არსებული ჩანაწერები, რათა მოხდეს შიდა კაპიტალის მაღალი დონის გენერირება.

გარდა ამისა, 2020 წლის 2 აპრილს, ბანკმა ამოწურა მეორე ტრანშის 107 მილიონი აშშ დოლარი, რომელიც, ექვემდებარება 2019 წელს ხელმოწერილ სინდიცირებულ კრედიტს 55 მილიონი აშშ დოლარის მოცულობით. ბანკმა მიიღო სებ-ის დასტური სესხის კლასიფიკაციის შესახებ, რადგან ბანკის მე-2 რიგის კაპიტალური ინსტრუმენტი ბაზელ III-ის რეგულაციის შესაბამისად 2020 წლის 2 აპრილიდან და შემდეგში გააუმჯობესებს ბანკის საერთო კაპიტალიზაციას.

კოვიდ 19-ის გლობალური პანდემიის ზემოქმედება ფინანსურ შედეგებსა და ეკონომიკაზე. მაკროეკონომიკური პერსპექტივიდან გამომდინარე, აშკარად ნეგატიური გავლენა მოახდინა ეკონომიკის ყველა სფეროზე, შეზღუდვების დაწესებამ გამოიწვია ეკონომიკური აქტივობის შემცირება 2020 წლის აპრილ -მაისში, თუმცა მთავრობის მხრიდან კოვიდ-19-თან დაკავშირებით განხორციელებულმა მყისიერმა და წარმატებულმა ღონისძიებებმა შესაძლებელი გახადა ხელახლა გახსნილიყო ადგილობრივი ეკონომიკა გაცილებით უფრო სწრაფად, ვიდრე რეგიონის სხვა ქვეყნებში. და ჩვენ უკვე დავინახეთ ეს შედეგები ივნისში შეზღუდვების მოხსნისა და მთელს ქვეყანაში ადგილობრივი ტურიზმის განახლების შემდეგ. ამას მოჰყვა მთავრობის მიერ გამოცხადებული ანტიკრიზისული სტიმულირების გეგმა, რომელიც მოიცავს სოციალური პაკეტის შემოღებას ფიზიკური პირებისთვის, ასევე გადასახადისგან გათავისუფლებას და სხვადასხვა დაფინანსების მექანიზმებს ბიზნესისათვის, და სტიმულირების გეგმებს ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორებისთვის.

ადგილობრივ ვალუტაში დაფინანსებამ მნიშვნელოვანი ზეწოლა გამოიწვია, რის გამოც გაიზარდა საპროცენტო განაკვეთი 2020 წლის აპრილსა და მაისში. თუმცა ეს ზემოქმედება შემდგომში დასტაბილურდა უფრო ნორმალურ დონემდე ლარის ლიკვიდურობის დასახმარებლად საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ ბაზარზე შემოღებულ ადგილობრივ ვალუტაში ახალი დაფინანსების შედეგად.

ჩვენ მოსალოდნელზე უფრო უკეთესი შედეგები გვაქვს ბიზნეს აქტივობაში, რის შედეგადაც მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა მთავარი ეკონომიკური სფეროები და მიუახლოვდა კოვიდ-19-მდე არსებულ დონეებს: თანხების გადარიცხვები გაუმჯობესდა 2020 წლის მაისში და წინა წელთან შედარებით გაიზარდა მნიშვნელოვნად 17.8%-ით 2020 წლის ივნისში, მომხმარებლის მოთხოვნა გაუმჯობესდა 2020 წლის ივნისში საბანკო ბარათის გადახდის აქტივობების და დღგ ბრუნვის სტატისტიკის საფუძველზე; (ვარდნა 32.8% წინა წელთან შედარებით 2020 წლის ივნისში); ვარდნა 22.2% წინა წელთან შედარებით 2020 წლის მაისში, და ვარდნა 6.2% წინა წელთან შედარებით 2020 წლის ივნისში), ასევე გამოვლინდა ბიზნეს აქტივობა, ძირითადად ვაჭრობის, მშენებლობის, უძრავი ქონების და წარმოების სფეროებში.

2020 წლის მეორე კვარტლის პერიოდში, ქართული ლარი მოქმედებდა ძალიან კარგად და გამყარდა 7.0%-ით აშშ დოლართან მიმართებაში, უმეტესწილად გამყარებულია სებ-ის ინტერვენციებით, გარე ფინანსური დახმარებითა და ფულადი გზავნილების ძლიერი ნაკადებით. ფრთხილად განხორციელდა საერთაშორისო საზღვრების ხელახალი გახსნა, მაგრამ ჩვენ არ მოველით რომ ვნახავთ საერთაშორისო ტურიზმის რაიმე მნიშვნელოვან დონეებს 2020 წლის დარჩენილ პერიოდში. ამის შედეგად, ჩვენ მოველით რომ საქართველოს ეკონომიკა შემცირდება 5.1%-ით 2020 წლის განმავლობაში. რასაც მოჰყვება 5.0-5.5%-მშპ-ის ზრდა 2021 წელს , რაც ეფუძნება ჩვენი საბროკერო და საინვესტიციო ქვედანაყოფის, გალტ ენდ თაგარტის შეფასებას.

2020 წლის მეორე კვარტლის შედეგებზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოახდინა გარემომ, რომელშიც ჩვენ ვმოქმედებთ და ღონისძიებებმა, რომელიც ჩვენ გამოვიყენეთ ამ კრიზის მართვისთვის. ყველაზე დიდი ზემოქმედება იგრძნობოდა ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურების ბიზნესში, რაზეც გავლენა მოახდინა საქართველოს მთავრობის მიერ განხორციელებული შეზღუდვებით გამოწვეულმა ეკონომიკური აქტივობის ჩაკეტვამ, ექსპრეს ფილიალების დროებითმა დახურვამ (უმეტესობა გაიხსნა ისევ ივნისში) ციფრული არხების საშუალებით ტრანზაქციებზე მოსაკრებლების დროებითმა შეჩერებამ, შენელებულმა დაკრედიტებამ, კრედიტებზე სამთვიანმა საშეღავათო პერიოდებმა და სხვა საკითხებთან ერთად გაძვირებულმა ადგილობრივი ვალუტით დაფინანსებამ.

- სუფთა გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი წინა წელთან შედარებით შემცირდა მხოლოდ 9.9%-ით 2020 წლის ივნისში, რაც მოჰყვა წინა წელთან შედარებით უფრო დიდ 42.5%-იანი კლებას აპრილში და 21.2% მაისში. ეს აჩვენებს აღდგენის ძლიერ დინამიკას მაისიდან და ივნისიდან წარმოქმნილ ჩვენს საკომისიო შემოსავალზე, მომხმარებლის გაზრდილ მოთხოვნას ივნისში, რომელიც შეფასდა მაისსა და ივნისში საბანკო ბარათის გადახდებით და ადგილობრივ ბიზნესში დღგ-ს ბრუნვის სტატისტიკის აღდგენით.
- ამ კვარტალში კლიენტის დეპოზიტები მნიშვნელოვნად გაიზარდა 6.9%-ით (მუდმივი ზრდა ფულად ერთეულზე წინა კვარტალთან შედარებით იყო 11.9%) რაც აჩვენებს იმას, რომ კლიენტის თანხების მყისიერი გადინებები 2020 წლის მარტში იყო კოვიდ -19-ის პანდემიით გამოწვეულ შოკზე რეაგირება, რაც სწრაფად დასტაბილურდა.

მიმოხილვა

ფინანსური საქმიანობის ძირითადი მაჩვენებლები

ნომინალურ გარემოში მნიშვნელოვანი ცვლილებებით გამოწვეული უწყვეტი მდგრადი დინამიკა, რომელიც ასახულია 2019 წლის ფინანსურ შედეგებში ახალ საბაზისო წელს.

ოპერაციიდან შემოსავალი
(მილნ ლარი)

1,072.2

2017	860.7
2018	991.7
2019	1,072.2

+8.1% y-o-y

საკრედიტო რისკის ხარჯის კოეფიციენტიcredit risk ratio

0.8%

2017	2.3%
2018	1.7%
2019	0.8%

-90 bps y-o-y

ხარჯებისა და შემოსავლის შეფარდება (კორექტირებული)[1]

36.0%

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	36.0%

+0 bps y-o-y

ხარჯებისა და შემოსავლის შეფარდება (ასახული)

37.2%

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	37.2%

+120 bps y-o-y

მოგება ერთჯერადი ხარჯების გარეშე[2]
(მლნ ლარი)

527.1

2017	338.9
2018	415.1
2019	527.1

+27.0% y-o-y

მოგება (ასახული)

512.9

2017	338.9
2018	343.5
2019	512.9

+49.3% y-o-y

საკუთარი კაპიტალის საშუალო რენტაბელურობა (ROAE) (კორექტირებული)Error! Bookmark not defined.

27.8%

2017	24.4%
2018	26.3%
2019	27.8%

+150 ბტ/წ წინა წელთან შედარებით

საკუთარი კაპიტალის საშუალო რენტაბელურობა (ROAE) (ასახული)

27.0%

2017	24.4%
2018	21.8%
2019	27.0%

+520 ბტ/წ წინა წელთან შედარებით

[1] 2019 წელს ხარჯებისა და შემოსავლის შეფარდებაში გათვალისწინებულია 12.4 მლნ ლარი თანამშრომლის ხარჯების ერთჯერადი გადასახადებით გამოწვეული მოგება (ბრუტო საშემოსავლო გადასახადი) რომელიც უკავშირდება ყოფილი აღმასრულებელი მენეჯერის საქმიანობის შეწყვეტიდან მიღებულ სარგებელს .

[2] 2019 წელის მოგება-ზარალის კორექტირებული ანგარიშგება გამორიცხავს საშემოსავლო ანგარიშის კორექტირებულმა მოგებამ გადააჭარბა თანამშრომლის ერთჯერადი ხარჯების 14.2 მლნ ლარს (საშემოსავლო გადასახადის გარეშე) რომელიც უკავშირდება ყოფილი აღმასრულებელი მენეჯერის საბოლოო ანაზღაურებას. ეს თანხა მოიცავდა 12.4 მლნ ლარს (მთლიანი საშემოსავლო გადასახადი) რომელიც იქვითება ხელფასიდან და თანამშრომელთა სხვა სარგებლიდან, რომელიც იქვითება არაერთჯერადი პუნქტიდან. 2019 წელს საშემოსავლო ანგარიშის კორექტირებული მოგება გამორიცხავს 3.9 მლნ ლარს თანამშრომლის ერთჯერადი გადახდების ღირებულებიდან (სუფთა საშემოსავლო გადასახადი) , რომელიც უკავშირდება ყოფილი დირექტორის საბოლოო ანაზღაურებას და 67.7 მლნ ლარი დაყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები (სუფთა საშემოსავლო გადასახადი) და გადავადებული საგადასახადო ნაშთის ერთჯერადი გადასახადის ზემოქმედება. 2019 წელს და 2018 წელს ROAE-ს კორექტირება მოხდა შესაბამისად.

კრედიტები რეზერვების გამოკლებით[3]
(მლნ ლარი)

11,766.8

2017	7,510.9
2018	9,229.3
2019	11,766.8

+27.5% წინა წელთან შედარებით

კლიენტის დეპოზიტები (მლნ ლარი)

10,136.7

2017	7,123.9
2018	8,196.6
2019	10,136.7

+23.7% წინა წელთან შედარებით

საბაზისო მოგება ერთ აქციაზე
(ლარი)

18.33

2017	12.18
2018	12.35
2019	18.33

+48.4% წინა წელთან შედარებით

პირველი დონის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი
(NBG , Basel III)

13.6%

2017	12.4%
2018	12.2%
2019	13.6%

+140 bps წინა წელთან შედარებით

[3] მმართველობის ანაგრიშგებაში ყველგან კლიენტებზე გაცემული მთლიანი კრედიტები და შესაბამისი გაუფასურების რეზერვები წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის გარეშე (ECL) კონტრაქტის შესაბამისად დარიცხულ საპროცენტო შემოსავალზე. ეს გავლენას არ ახდენს კლიენტის მიმდინარე ანგარიშზე არსებულ ნაშთზე რეზერვების გამოკლებით კრედიტებზე . ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ გამოკლებული ნაშთები ყველაზე კარგად ასახავს ჯგუფის საკრედიტო პორტფელის მდგომარეობას.

ძირითადი საოპერაციო მაჩვენებლები

2019 წლის ძირითადი საოპერაციო მაჩვნებლები ასახავს ბანკის ზონის მზარდ გაფართოებას

ბანკის ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურება

2.5 MLN

+4.1% **(2018 წელს)**

საბანკო მომსახურების ფილიალები

272

-4 **(2018 წელს)**

ბარათების რ-ბა

2.1 MLN

-1.5% **(2018 წელს)**

სწრაფი გადახდის ტერმინალები

3,217

+102 **(2018 წელს)**

სავაჭრო წერტილების ტერმინალები

21,869

+4,999 **(2018 წელს)**

ბანკომატები

933

+57 **(2018 წელს)**

mBank -ის ტრანზაქციების რაოდენობა

35.9 MLN

+129.2% **(2018 წელს)**

ტრანზაქციები ციფრული არხების საშუალებით (%)

93.2%

+1.1 ppts **(2018 წელს)**

ერთი შეხედვით

საცალო საბანკო მომსახურება

კლიენტზე ორიენტირებული და მულტი-ბრენდულ სტრატეგიაზე დაფუძნებული გადაწყვეტები 2.5-მილიონზე მეტი კლიენტისთვის

ჩვენ ვართ ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურების სფეროში წამყვანი მოთამაშე საქათველოში, ვემსახურებით 2.5 მილიონზე მეტ კლიენტს 267 მომსახურების ოფისების ყველაზე ფართო ქსელის - 933 ბანკომატის და 3,217 სწრაფი გადახდის (თვითმომსახურების) ტერმინალების, 3,200 ადამიანზე მეტი გაყიდვების პერსონალის და ჩვენი მრავალფეროვანი პროდუქტებისა და მომსახურებების საშუალებით. ჩვენი საცალო საბანკო მომსახურება, რომელიც წარმოადგენს ჩვენი საქმიანობის მთავარ კომპონენტს მოქმედებს კლიენტზე ორიენტირებულ და მზარდი ციფრულ მულტიბრენდულ სტრატეგიაზე დაფუძნებული გადაწყვეტების საფუძველზე, რომელიც მოიცავს კლიენტი-ფიზიკური პირების მთელ სპექტრს საიმედო და აღიარებული სამი ბრენდის საშუალებით:

ექსპრესი
შექმნილია იმისთვის რომ მოემსახუროს პერსპექტიულ ფიზიკურ პირებს მინიმალური საოპერაციოს ხარჯებით ეკონომიურად ეფექტური დისტანციური არხების საშუალებით, როგორიცაა სწრაფი (ექსპრეს) გადახდის ტერმინალები, ინტერნეტ და მობილური ბანკინგი, და მაღალ ტექნოლოგიაზე დაფუძნებული ექსპრესს ფილიალები.

საქართველოს ბანკი
უზრუნველყოფს საიმედო ტრადიციულ საბანკო მომსახურებებს ჩვენი კლიენტი- ფიზიკური პირების ფართო სპექტრისთვის.

სოლო
გათვლილია პრემიალური კლასის კლიენტებზე და უზრუნველყოფს უნიკალურ შერეულ საბანკო მომსახურებას და ცხოვრების სტილს მორგებულ პროდუქტებს და მომსახურებებს.

მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესი
საქართველოს ბანკი ემსახურება მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებს (MSME) საცალო კლიენტებისთვის საბანკო მომსახურების ფარგლებში არსებული ორი სპეციალურად შექმნილი სეგმენტის საშუალებით. 2019 წლის ბოლოსთვის, ჩვენი მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნეს კლიენტების ბაზა 220,603 კლიენტამდე გაიზარდა.

მთლიანი საკრედიტო პორტფელი
(მილიარდი ლარი)

7.5

+18.0% წინა წელთან შედარებით

ბაზრის წილი[4]

38.8%

კლიენტის დეპოზიტები
(მილიარდი ლარი)

5.7

+31.7% წინა წელთან შედარებითი

ბაზრის წილი[4]

40.3%

[4] ბაზრის წილი კრედიტების და ფიზიკური პირების დეპოზიტების მიხედვით ეფუძნება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოქვეყნებულ ბანკების დამოუკიდებელ ანგარიშებს.

კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება

ინტეგრირებული გადაწყვეტა ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების(CIB) კლიენტებისთვის

ბანკი არის იურიდიული პირების წამყვანი დამფინანსებელი ქვეყანაში, დარგის ღრმა ცოდნით და ადგილობრივი გამოცდილებით. ჩვენი კორპორატიული საბანკო მომსახურება მოქნილად რეაგირებს ჩვენი კორპორატიული კლიენტების ინდივიდუალურ მოთხოვნებზე და სთავაზობს მათ პროდუქტებისა და მომსახურებების ქვეყანაში არსებულ ყველაზე ყოვლისმომცველ დიაპაზონს. ჩვენ ვამაყობთ რომ შეგვიძლია მოვემსახუროთ 2,700 ბიზნესს საქართველოში და ჩვენი წვლილი შევიტანოთ სხვადასხვა დარგის განვითარებაში, როგორიცაა ვაჭრობა, ენერგეტიკა, მრეწველობა და ტურიზმი და სხვა. კორპორატიული ბანკინგი დამატებით ახორციელებს სავაჭრო ოპერაციების დაფინანსებას საქართველოში და უზრუნველყოფს ლიზინგის მომსახურებებს ბანკის სრულ მფლობელობაში არსებული შვილობილი კომპანიის, საქართველოს სალიზინგო კომპანიის (GLC) საშუალებით.

კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება აწყობს ინდუსტრიულ საკითხებზე კვარტალურ ლექციების კურსს მისი კლიენტებისთვის, სადაც გალტ ენდ თაგარტი წარმოადგენს სამრეწველო ტრენდებს და ყველაზე ბოლოდროინდელი კვლევის შედეგებს. აქ ჩვენი მიზანია გადავცეთ ჩვენი ცოდნა და ყველაზე თანამედროვე მონაცემები ჩვენს კლიენტებს, რათა მათ ჰქონდეთ წარმოდგენა ქვეყნის ეკონომიკაში არსებულ მოვლენებსა და საინვესტიციო პოტენციალზე.

ჩვენ მიგვაჩნია ჯგუფი ქვეყანაში კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურები საუკეთესო სპეციალისტების ერთერთ მიმზიდველ დამსაქმებლად. დიდი კორპორაციების ფართო სპექტრისთვის კორპორატიული დაფინანსების და სტრატეგიის საკითხებს ასევე იმ ახალგაზრდა პროფესიონალების მოწვევას დიდი ხნის ისტორია აქვს, რომლებსაც სურთ თავიანთი კარიერა გააგრძელონ ჯგუფის კომპანიებში.

ეს მრავალასპექტიანი ფინანსური მომსახურებები, ჩვენი კლიენტებისთვის საუკეთესო კლასის მომსახურებების გაწევაზე ფოკუსირებასთან ერთად, აქცევს ჩვენს ბანკს უნივერსალურ და პრიორიტეტულ კონსულტანტად საქართველოში არსებული კორპორაციებისთვის.

საკრედიტო პორტფელის მთლიანი მოცულობა[5]
(მილიარდი ლარი)

3.7

+42.5% y-o-y

ბაზრის წილი[6]

31.0%

კლიენტების დეპოზიტები [5]
(მილიარდი ლარი)

3.8

+10.1% y-o-y

ბაზარი [6]

30.9%

[5] მოიცავს ქონების მართვის მთლიან კრედიტებს და კლიენტის დეპოზიტებს შესაბამისად..
[6] ბაზრის წილები იურიდიული პირების კრედიტების და დეპოზიტების მიხედვით , შესაბამისად ეფუძნება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოქვეყნებულ ბანკების დამოუკიდებელ ანგარიშებს.

ქონების მართვა

ჩვენ ვართ საქართველოში ბანკის კლიენტების ინვესტიციების მართვის მომსახურებების სფეროში ავტორიტეტული ლიდერი

საქართველოს ბანკი აქტიურად მონაწილეობად აქტივებისა და ქონების მართვის სფეროში 2005 წლიდან. 1,557 ადგილობრივი და მსოფლიოს 77 ქვეყნის უცხოელი კლიენტის მონაცემებით, ჩვენი ქონების მართვის ბიზნესი უზრუნველყოფს შეძლებული ფიზიკურ პირების საბანკო მომსახურებებს და სთავაზობს ინვესტიციის მართვის პროდუქტებს საერთაშორისო მასშტაბით და აღმოსავლეთ ევროპაში, ახლო აღმოსავლეთსა და გაერთიანებულ სამეფოში არსებული შვილობილი კომპანიების და თავისი წარმომადგენლობების საშუალებით. ჩვენი მომსახურების მაღალი დონე, ადგილობრივ ეკონომიკურ სტაბილურობასთან, ბიზნესზე ორიენტირებულ გარემოსთან და საქართველოში არსებულ ხელსაყრელ საგადასახადო რეჟიმთან ერთად, უზრუნველყოფს ჩვენი კლიენტებისთვის საქართველოში ინვესტიციის განხორციელების უნიკალურ შესაძლებლობას. ბევრ უცხოელი კლიენტს ეს შეთავაზება ძალიან მიმზიდველად მიაჩნია. ბანკი დარწმუნებულია, რომ მისი ქონების მართვის ფრანჩიზამ შესაძლოა სარგებელი მოიტანოს ადგილობრივი კრედიტის განაწილებაზე ფოკუსირების გზით.

2017 წლიდან, ჩვენ მასპინძლობას ვუწევთ და ვაფინანსებთ ქონების მართვის რეგიონულ კონფერენციას თბილისში და საზღვარგარეთ. ამ ღონისძიებების მიზანია წარმოადგინოს საქართველო როგორც რეგიონული ჰაბი კერძო საბანკო მომსახურების სფეროში. საქართველოს რეგიონულ საბანკო ცენტრად ქცევის პერსპექტივა და გამოწვევები, მათ შორის საინვესტიციო კლიმატი საქართველოში და ასევე ქვეყნის ეკონომიკური და საბანკო სექტორი, განხილული იქნა კონფერენციის ფარგლებში, ჩვენ ვგეგმავთ მომავალშიც გავაგრძელოთ რეგიონული ღონისძიებების აქტიური მხარდაჭერა.

2019 წლის იანვრიდან საქართველოს ბანკმა გახსნა ახალი ოფისი თბილისის ცენტრში, რომლის მიზანია მოემსახუროს ჩვენს ქონების მართვის კლიენტებს.

WM AUM
(მილიარდი ლარი)

1.5

კლიენტების რაოდენობა

1,557

ქვეყნების რაოდენობა

77

BNB

კარგად კაპიტალიზებული მცირე და საშუალო საწარმოების ბანკი ბელორუსში.

სს ბელორუსკი ნაროდნი ბანკი (BNB) სთავაზობს ინდივიდუალურ და ბიზნეს საბანკო მომსახურებებს მცირე და საშუალო საწარმოებს და საშუალო შემოსავლიან საცალო ბანკინგის კლიენტებს ბელორუსში. BNB, რომელიც შეიქმნა 1992 წელს, იყო ერთერთი პირველი კერძო მფლობელობაში არსებული ბანკი ბელორუსში. BNB აპირებს გააფართოვოს თავისი საცალო კლიენტებთან მომსახურება ბელორუსში ციფრული არხებით შეღწევის გზით.

სტრატეგია

ბაზრისა და დარგის მიმოხილვა

გლობალური მასშტაბით მთავარი რეფორმატორი

საქართველო არის ღია სწრაფად მზარდი ახალი ბაზარი. მაკროეკონმიკური მაჩვენებელი პოზიტიური იყო ბოლო ათწლეულის განმავლობაში, და იზრდება უფრო სწრაფად ვიდრე პარტნიორთა უმეტესობა, აქვს გაუმჯობესებული გარეშე ბალანსი, გაიზარდა საგარეო რეზერვები, აქვს კარგად მართული ფისკალური დეფიციტი, და სტაბილური საბანკო სექტორი ვალუტის გაუფასურების მიუხედავად. ამ ყოველისმომცელი რეფორმებით, ქვეყანა აგრძელებს ეკონომიკის მხარდაჭერას, რათა მოხდეს მისი პოტენციალის რეალიზება გლობალურ ეკონომიკაში სრული ინტეგრაციით.

საქართველოში ბიზნესის ადვილად კეთების ინდექსი 2020 წელს

მე-2

ბიზნესის დაწყებაში

მე-7

მცირე ინვესტორების დაცვაში

მე-5

ქონების რეგისტრაციაში

მე-7

საერთო რეიტინგი

საქართველო არის უმაღლესი რეინტინგის მქონე ეკონომიკა ევროპასა და ცენტრალური აზიის რეგიონში

წყარო: მსოფლიო ბანკის ბიზნესის კეთება

ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი მინიჭებულია საქართველოსთვის 2020 წელს

12-ე

საქართველოს მინიჭებული აქვს 6-ე ადგილი ევროპის რეგიონის 45 ქვეყანაში, და მისი საერთო ქულა საკმაოდ აღემატება რეგიონულ და მსოფლიო საშუალო მაჩვენებელს

წყარო: მემკვიდრეობის ფონდი

კორუფციის აღქმის ინდექსი 2019 წელს

44-ე

საქართველო არის აღმოსავლეთ ევროპისა და ცენტრალური აზიის ლიდერი

წყარო: საერთაშორისო გამჭვირვალობა 2019

რეფორმებით გარანტირებული წარმატება

საქართველო ინარჩუნებს მმართველობასა და საქმიანი წრეების ინტერესებზე მორგებული მთავარი რეფორმატორის რეპუტაციას. ამის გამო, საქართველოში მაკროეკონომიკური მაჩვენებელი პოზიტიური იყო ბოლო ათწლეულის განმავლობაში, მის ყველა პარტნიორზე უფრო მაღალი ზრდით. გაუმჯობესებული საგარეო ოპერაციების სალოდოთი, კარგად მართული ფისკალური დეფიციტით, და სავალუტო კურსის შემცირების მიუხედავად სტაბილური საბანკო სექტორით.

რეგიონში არსებული შენელებული ტემპის გამო 2015-2016 წლებში ნელი ზრდის შემდეგ , ზრდა დაიწყო და გაძლიერდა საგარეო ოპერაციების სალდო. ზრდა დაჩქარდა 5.1%-ით 2019 წელს, მიუხედავად რუსეთის მხრიდან ფრენების აკძალვისა. არის რა ღია ეკონომიკა , საქართველოს არ აქვს იმუნიტეტი გარეშე შოკების მიმართ, თუმცა მისი დივერსიფიცირებული ეკონომიკური საფუძველი და დივერსიფიცირებული ეკონომიკური კავშირები მინიმუმამდე ამცირებს ნებისმიერი კონკრეტული პარტნიორი ქვეყნის პოტენციურ ნეგატიურ ზემოქმედებას.

ეკონომიკური თავისუფლების აქტი , რომელიც ძალაშია 2014 წლის იანვრიდან, უზრუნველყოფს საქართველოსთვის საიმედო ფისკალურ და მონეტარულ სტრუქტურას. ფისკალური დეფიციტის მთლიანი შიდა პროდუქტის (მშპ)-ს 3%-მდე და სახელმწიფო ვალის მშპ-ს 60 %-მდე გაზრდით. ეკონომიკური თავისუფლების აქტი ასევე მოითხოვს ელექტორატის დასტურს ქვეყნის მასშტაბით რეფერენდუმის საშუალებით, რათა დაწესდეს ახალი გადასახადები და გაიზარდოს არსებული საგადასახადო განაკვეთები, გარკვეული გამონაკლისების გათვალისწინებით.

საქართველოს აქვს მსოფლიოში ყველაზე ხელსაყრელი საგადასახადო რეჟიმი, მას შემდეგ რაც 2004 წელს 31 გადასახადიდან ამოღებული იქნა რამდენიმე გადასახადი და ამჟამად დარჩა მხოლოდ ექვსი. საგადასახადო ტვირთი შემცირდა და შემდგომი ბოლო წლების საგადასახადო ინიციატივები მოიცავს მხოლოდ განაწილებულ მოგებაზე კორპორატიულ საშემოსავლო გადასახადს 2017 წლიდან და ხუთჯერ შემცირებულ საგადასახადო განაკვეთს მცირე ბიზნესისთვის 2018 წლიდან.

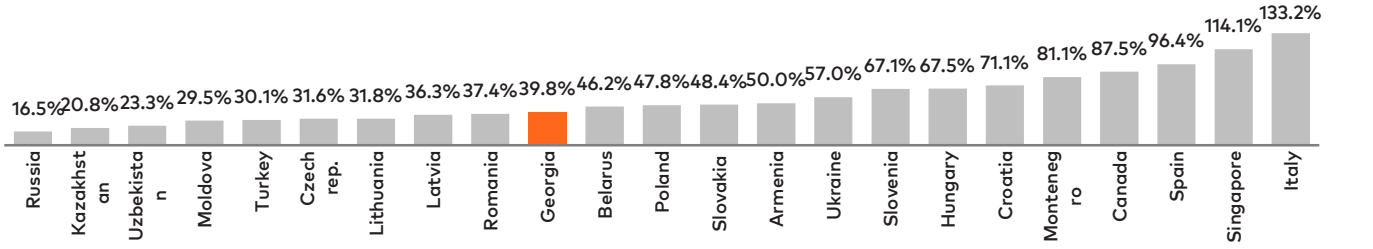
საქართველო არის დასავლეთზე ორიენტირებული ქვეყანა, აქვს ახლო კავშირები საერთაშორისო ფინანსურ ინსტიტუტებთან (IFIs) და ღია სავაჭრო პოლიტიკა. 2014 წლის ივნისში საქართველომ ხელი მოაწერა ასოცირების ხელშეკრულებას და დაკავშირებულ ღრმა და ყოვლისმომცველ თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულებას (DCFTA) ევროკავშირში უვიზო მგზავრობა შეუძლია ქართული პასპორტის მფლობელებს 2017 წლის მარტიდან. ეს ქართული საგარეო პოლიტიკის კიდევ ერთი მთავარი წარმატებაა. დარჩა რა ერთგული ევროკავშირში ინტეგრაციის მიმართ, საქართველომ ასევე მოახერხა რუსეთთან თავისი ურთიერთობების სტაბილიზება, რადგან ამ უკანასკნელმა ემბარგო დააწესა ქართულ პროდუქტზე 2013 წელს. უფრო მეტიც ქართულ-ჩინური ეკონომიკური კავშირები იზრდება და თავისუფალ სავაჭრო ხელშეკრულებას ხელი მოეწერა 2017 წელს , რომელიც სავარაუდოდ გზას გაუხსნის ჩინური ბაზრისკენ ქართულ ექსპორტს. საქართველო მონაწილეობს ჩინეთის ეკონომიკური სარტყელის და გზის ინიციატივაში, რომელიც ასევე პოზიტიურ გავლენას მოახდენს ქართულ ეკონომიკაზე და მთლიანად რეგიონზე.

ქვეყნის მიმდინარე პროგრამა IMF-თან როგორც ჩანს ეხმარება ქვეყანას ეკონომიკური სიდუხჭირის შემცირებაში და ხელს უწყობს ეკონომიკურ ზრდას. ყველაზე დიდი საკრედიტო რეიტინგის სააგენტოები (Moody's, Fitch Ratings and S&P Global Ratings) ადასტურებს ქვეყნის ეკონომიკურ და ინსტიტუციურ სიძლიერეს და გლობალური შოკების მიმართ მედეგობას. ეს აისახა საქართველოს ერთი საფეხურით მაღლა ასვლაში 2019 წლის თებერვალში ფიჩის BB- რეიტინგიდან BB-მდე. და 2019 წლის ოქტომბერში S&P გლობალური რეიტინგიდან. მთავარობა ყურადღებას ამახვილებს მზარდ კაპიტალურ ხარჯებზე, ასევე განათლებაზე დანახარჯებზე, რათა გაძლიერდეს პოტენციური ზრდა, და იმავდროულად შენარჩუნდეს დაბალი ფისკალური დეფიციტი.

საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მიზანია შეამციროს გარეშე ზემოქმედების მიმართ წინააღმდეგობა ეკონომიკაში დოლარიზაციის შემცირებით და ხელი შეუწყოს კაპიტალური ბაზრის განვითარებას.

2019 წლიდან საპენსიო რეფორმის განხორციელება ხელს უწყობს ინვესტიციისთვის დანაზოგების მობილიზაციას , რომლის მიზანია დახმარება გაუწიოს საშუალო ვადიან ზრდას და უზრუნველყოს შემდგომი უსაფრთხოება ასაკოვანი ადამიანებისთვის.

მთლიანი სახელმწიფო ვალი (მშპ-სთან მიმართებაში), 2019

Source: IMF, GeosTat, MOF

რეგიონული ეკონომიკური ჰაბი

საქართველოს აქვს კარგი მდებარეობა საიმისოდ, რომ მისი შედარებით თანამედროვე მარეგულირებელი სისტემა ბიზნესისთვის ხელსაყრელი იყოს. განვითარებული ინფრასტრუქტურით, სტაბილური ენერგო მომარაგებით, მოქნილი შრომითი კანონმდებლობით. მას აქვს მყარი საბანკო სექტორი, სტრატეგიული გეოგრაფია და მთავრობა, რომელიც მზადაა განახორციელოს სტრუქტურული ცვლილებები ქვეყანაში.

საქართველო არის ბუნებრივი სატრანსპორტო და ლოგისტიკური ჰაბი, რომელიც აკავშირებს მნიშვნელოვან რეგიონებს და 2.8 მილიარდიან კლიენტების ბაზარს საბაჟო მოსაკრებლების გარეშე. საქართველო მდებარეობს ენერგო მატარებლებით მდიდარ აღმოსავლეთის ქვეყნებსა, რომლებსაც არ აქვთ გასასვლელი ზღვაზე და დასავლეთით ევროპულ ბაზრებს შორის. მთავრობის არსებული ინფრასტრუქტურული ინვესტიციები და გაზრდილი დანახარჯები გზებზე, ენერგეტიკა, ტურიზმი და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურა ასევე გაამყარებს ამ პოტენციას.

საქართველო არის რეგიონის ენერგო კორიდორი, რომელიც მოიცავს დაახლოებით მსოფლიო ნავთობის და გაზის მარაგის სატრანზიტო მოცულობის 1.6%-ს. საქართველოში თავისუფალი სავაჭრო გარიგებები (EU, CIS, EFTA, თურქეთი, ჩინეთი, ჰონგ-კონგი და მიმდინარე მოლაპარაკებები ინდოეთთან,), საშუალებას აძლევს მას შევიდეს 2.8 მილიარდიანი კლიენტების მქონე ბაზარზე. ამით შემდგომში გაძლიერდება საქართველოს, როგორც რეგიონული ბაზრებისთვის სავაჭრო პლატფორმის პოზიცია.

საქართველო უკვე არის პოპულარული ტურისტული ადგილი. მოგზაურთა ნაკადები საქართველოსთვის უცხოური ვალუტის მნიშვნელოვანი წყაროა, ტურისტების რაოდენობამ უკვე გადააჭარბა ადგილობრივ 3.7 მილიონ მოსახლეობას. 2019 წელს ტურისტების რაოდენობამ მიაღწია 5.1 მილიონს, რის შედეგადაც მოხდა 3.3 მილიარდი აშშ დოლარის ან მშპ-ს 8.4% -ის მობილიზება. მთავრობა ხელს უწყობს საქართველოს პოზიციონირებას წელიწადის ოთხ დროზე გათვლილ ტურიზმზე სხვადასხვა რეგიონს შორის გაუმჯობესებული კონტაქტით, რომელიც მიზნად ისახავს მათ პოტენციალში შეღწევას.

სტაბილური ენერგო მომარაგება და ელექტროენერგიის სატრანზიტო ჰაბის პოტენციალი. საქართველოს აქვს განვითარებული, სტაბილური და კონკურენტული ენერგო სექტორი. ქვეყანამ დაძლია ქრონიკური ენერგო დეფიციტი და გაზის მიწოდების შეწყვეტა ათი წლის წინ ახალი ჰიდროელექტრო სადგურების (ჰესი) აშენებით და ძველების განახლებით, გადამცემი ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებისა და ბუნებრივი გაზის იმპორტიორი პარტნიორების დივერსიფიკაციის გზით. ქვეყანაში ენერგიაზე მოთხოვნა მოგვარდა ჰესების მშენებლობით და შიდა და გარეშე ელექტრომომარაგების ქსელებისა და ბუნებრივი გაზის მილსადენების განახლებისა და რეაბილიტაციის საშუალებით.

ამჟამად გამოიყენება მხოლოდ საქართველოს ჰიდრო პოტენციალის 25%. მთავრობის პოლიტიკამ ბოლო ათწლეულის მანძილზე ხელი შეუწყო ჰიდროენერგიის სექტორში ინვესტიციას, რის შედეგადაც 2012-2019 წლებში 43 ახალი ჰესი დაემატა, რომელთა მთლიანი სიმძლავრე შეადგენს 485 მვტ-ს. საინვესტიციო პროექტების მილსადენი ენერგეტიკულ სექტორში შეფასებულია დაახლოებით 5-6 მილიარდი აშშ დოლარად მომდევნო ხუთიდან შვიდ წლამდე პერიოდში, მათ შორის ტრადიციული და ჰიდრო, ქარის და მზის პროექტები განვითარების სხვადასხვა ეტაპზეა.

საქართველოს გადამცემი ხაზების სიმძლავრე შესაძლებელია გაიზარდოს და უზრუნველყოს დამატებითი დადგმული სიმძლავრე 3.5 გვტ 2017 წლისთვის, რათა დაკმაყოფილდეს ექსპორტის და ადგილობრივი მოთხოვნები. საქართველო პროგნოზირებულია, რომ იქნება ელექტროენერგიის გადამცემი ჰაბი მეზობელი ქვეყნებისთვის. 2016-2019 წლებში, 1,253 გვტსთ უკვე გადაეცა საქართველოს გავლით მეზობელ ქვეყნებს.

მიმზიდველი ადგილი უცხოელი ინვესტორებისთვის. უცხოური პირდაპირი ინვესტიცია (FDI) არის საქართველოში დაფინანსების ზრდის მნიშვნელოვანი წყარო, ასევე საქართველოს მიმდინარე საოპერაციო დეფიციტის დაფინანსების საიმედო წყარო. საქართველოს ბიზნესისთვის ხელსაყრელი გარემო მის მდგრადი ზრდის პერსპექტივებთან ერთად იზიდავს მნიშვნელოვან ფინანსურ დაფინანსებას, რაც საშუალოდ შეადგენს მშპ-ს 8.7%-ს ბოლო ათწლეულის განმავლობაში. მთავარი ბენეფიციარები არიან ტრანსპორტის, ტურიზმის, მშენებლობის, ფინანსური და ენერგო სექტორები, ევროკავშირი რჩება მთავარ ინვესტორად.

საქართველოს ჯერ კიდევ არ შეუღწევია საერთაშორისო ბაზრებზე. თავისუფალი ვაჭრობის გარიგებების ზრდი მიუხედავად, საქართველოში ჯერ კიდევ დომინირებს მეორეული მანქანების და მატერიალური რესურსებისა და მინერალური ნივთიერებების რეექსპორტი. ამასობაში მოხდა ექსპორტის კარგად დივერსიფიცირება მთავარი საექსპორტო ბაზრების რეორიენტაციით, რაც გულისხმობდა მიზნობრივ მთავარ საექსპორტო ბაზრებს (აზერბაიჯანი და რუსეთი), რომლებსაც აქვთ მხოლოდ 26% წილი მთლიანობაში. მიზნობრივი ბაზრების ყველაზე დიდი ცვლილებები იყო რუსეთის ბაზრიდან რეორიენტაცია 2005 წლის ემბარგოს შემდეგ, რამაც აიძულა ქართველი მეწარმეები შეეცვალათ თავიანთი ექსპორტის მიმართულება თანამეგობრობის დამოუკიდებელ სახელმწიფოების მიმართულებით (დსთ, ევროკავშირი და სხვა ბაზრები. ახალ დიდ ბაზრებზე წვდომა (ევროკავშირი და ჩინეთი) შესაძლებელს გახდის ბაზრის პოტენციალის ზრდას. არსებობს ასევე შესაძლებლობა მოხდეს სოფლის მეურნეობის ექსპორტების დივერსიფიკაცია, მას შემდეგ რაც ხარისხი და სტანდარტები გაუმჯობესდა ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის (EU DCFTA) შესახებ შეთანხმების შესაბამისად.

საქართველოს ეკონომიკა 2019 წელს და შემდეგ

2012 წლის შემდეგ საქართველოს ეკონომიკამ პირდაპირი რეისების აკრძალვის მიუხედავად ყველაზე სწრაფი ზრდა 2019 წელს განიცადა (+5.1%). მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტმა 2019 წელს მიაღწია ისტორიულ დაბალ ნიშნულს, საქონლის ექსპორტი წინა წელთან შედარებით 12.4%-ით, გადარიცხვები წინა წელთან შედარებით 9.7%-ით გაიზარდა, ტურიზმიდან შემოსავლი წინა წელთან შედარებით 1.4%-ით გაიზარდა. კორპორატული კრედიტების ძლიერი ზრდა სახელმწიფო ინფრასტრუქტურული დანახარჯები ასევე მნიშვნელოვანი იყო ზრდისათვის. ინფლაცია გაიზარდა და 7.0%-ს მიაღწია 2019 წლის დეკემბერში, და ასახა უფრო მაღალი აქციზები თამბაქოზე და ლარის გაუფასურება. სებ-მა გაზარდა ფულად საკრედიტო პოლიტიკით გათვალისწინებული განაკვეთი და გაყიდა უცხოური სავალუტო რეზერვები იმისთვის, რომ გადაეწყვიტა გაზრდილი ინფლაციით გამოწვეული ზეწოლის შედეგები .

მიუხედავად გამომწვევი გარემოსი, საერთაშორის რეზერვები გაიზარდა 3.5 მილიარდ აშშ დოლარამდე. ყველაზე დიდი საკრედიტო რეიტინგული სააგენტოები (Moody's, Fitch Ratings and S&P Global Ratings) ადასტურებს გლობალური შოკებისადმი მედეგობას, და ასახავს ერთი საფეხურით რეიტინგის აწევას ფიჩის რეიტინგიდან და S&P გლობალური რეიტინგიდან 2019 წელს (Moody'მ გააკეთა იგივე 2017 წელს).

2020 წლის აპრილსა და მაისში მნიშვნელოვანი კლება შეიმჩნეოდა ეკონომიკურ საქმიანობაში იმ შეზღუდვების ფონზე, რომელიც უკავშირდებოდა კოვიდ 19-ის პანდემიას. საქართველოს მთავრობამ მყისიერი და ეფექტური რეაგირება მოახდინა კოვიდ -19 პანდემიაზე, რამაც შესაძლებელი გახადა ადგილობრივი ეკონომიკა ხელახლა გახსნილიყო უფრო სწრაფად ვიდრე ეს მოხდა რეგიონის ნებისმიერ სხვა ეკონომიკაში. ამის შედეგად, საქართველო უკეთესად და სწრაფად ახერხებს ბიზნეს აქტივობების განახლებას, რაც მნიშვნელოვნად გამოსწორდა ივნისსა და ივლისში. 2020 წლის მეორე კვარტალში, ქართული ლარის მდგომარეობა გაუმჯობესდა და გამყარდა 7.0%-ით აშშ დოლართან მიმართებაში. რასაც ნაწილობრივ დაეხმარა სებ-ის ინტერვენციები, საგარეო დაფინანსება და მოსალოდნელზე უფრო ძლიერი ფულადი გზავნილების ნაკადები. ძალიან ფრთხილად მოხდა საერთაშორისო საზღვრების გახსნა, მაგრამ ჩვენ არ მოველით რომ 2020 წლის დარჩენილ პერიოდში საერთაშორისო ტურიზმი მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდება. ამის გამო, ჩვენ ახლა მოველით რომ საქართველოს ეკონომიკა 5.1%-ით გაიზდება 2020 წლის განმავლობაში. რასაც მოჰყვება მშპ- ს ზრდა 5.0-5,5%-ით 2021 წელს. ეს მოლოდინი ეფუძნება ჩვენი საბროკერო და საინვესტიციო განყოფილების გალტ ენდ თაგარტის მონაცემებს.

კარგად კაპიტალიზებული საბანკო სექტორი დაბალი ვადაგადაცილებული კრედიტებით (NPLs)

საქართველოს საბანკო სექტორი იყო ყველაზე სწრაფად მზარდი სექტორი საქართველოს ეკონომიკაში. საბანკო სექტორის აქტივების ზრდის ტემპი 18.1 % (ათწლიანი მთლიანი წლიური ზრდა) საკმაოდ აჭარბებს ნომინალური მშპ-ს ზრდის ტემპს იმავე პერიოდში, საბანკო სექტორი მთლიანად კერძო საკუთრებაშია და საკმაოდ კონცენტრირებულია ორ ყველაზე დიდ ბანკში, რომლებიც 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებული მთლიანი საბანკო აქტივების 74.5%-ს შეადგენს.

გონივრული რეგულაციისა და კონსერვატიული კონტროლის დაწესება საქართველოს ცენტრალური ბანკის მიერ, რაც უზრუნველყოფს სტაბილურობას და ფინანსური სექტორის საიმედოობას ეკონომიკაში სხვადასხვა შოკების დროს. საქართველოს საბანკო სექტორი დარჩა კვლავაც მომგებიანი და შეინარჩუნა თავისი საკრედიტო რეიტინგი სტაბილური პერსპექტივით. 2015-2016 წლებში რეგიონში სხვა ბანკების მომსახურებების მრავალჯერ შემცირების ფონზე. სებ-ის კონსერვატიული რეგულაციები, ლიკვიდურობისა და კაპიტალიზაციის განაკვეთების გამო საბანკო სექტორში კაპიტალიზაციის დონე ისტორიულად მაღალი იყო. მიუხედავად ამისა სექტორის მომგებიანობა კვლავაც მაღალი იყო. , გასული სამი წლის განმავლობაში 21.8% -იან საკუთარი კაპიტალზე შემოსავლიანობით.

2019 წელს საშუალო მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი კვლავაც მიახლოებული იყო 19%-ს, საკრედიტო დავალიანებების წილი იყო 1.9%-ზე და საერთო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი კვლავ მაღალი იყო, დაახლოებით 40%. კორპორატიული კრედიტები შეადგენდა მშპ-ს 31.0%-ს , დეპოზიტის დოლარიზაციამ მიაღწია 64.1%-ს და კრედიტის დოლარიზაცია 2019 წელს იყო 55.1%, 2017 წლის დონეზე ნაკლები, როცა რეფორმა დაიწყო.

ამის შედეგად კლიენტებისთვის კრედიტების გაცემაზე სებ-ის მიერ 2018 წლიდან შემოღებული რეგულაციების შედეგად, უფრო რისკიანი საცალო საკრედიტო პორტფელი შემცირდა. ხოლო კორპორატიული, მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების და იპოთეკის საფუძველზე კრედიტების გაცემა საკმაოდ გაიზარდა, და პოზიტიური გავლენა მოახდინა საქართველოს საბანკო სექტორზე, საქართველოს ეკონომიკურ პოტენციალსა და ზრდის პერსპექტივაზე.

საკრედიტო დავალიანებები 2019

წყარო: IMF, NBG

ჩვენი მისია

ჩვენ აქ ვართ რათა
დავეხმაროთ ადამიანებს
უფრო მეტი პოტენციალის
მიღწევაში

ჩვენ აქ ვართ რათა დავეხმაროთ ადამიანებს მიაღწიონ უფრო მეტ პოტენციალს. ამ კონტექსტში მიღებული იქნა ახალი ბრენდ პლატფორმა და ჩვენი პირველი ახალი ბრენდ კამპანია დაიწყო 2019 წლის ოქტომბრის დასაწყისში. საქართველოს ბანკი არის ბრენდი, რომელიც ნიშნავს მოქმედების გახორციელებას და მოითხოვს ყურადღებას; ჩვენ აქ ვართ იმისთვის რომ მხარი დავუჭიროთ ჩვენს კლიენტებს და თანამშრომლებს. საქართველოს ბანკის მიზანია დახმარება გაუწიოს იმ ადამიანებს, რომლებსაც სურთ წარმატების მიღწევა მათი გამოწვევების მიუხედავად. ჩვენ გვინდა გავაერთიანოთ ჩვენი თანამშრომლები ჩვენი საერთო ღირებულებების გარშემო და დარჩნენ ამ ღირებულებების ერთგული. ჩვენ მხარს ვუჭერთ უკუ კავშირის კულტურას ჩვენი ბანკის ფარგლებში, იმისთვის, რომ გვქონდეს ეფექტური შიდა საკომუნიკაციო სისტემები რათა თანამშრომლები უკეთ დაუკავშირდნენ ერთმანეთს აზრთა გაზიარების მიზნით , ჩვენ სამუშაო ადგილას შევქმენით ფეისბუქ პლატფორმა ოფისში შიდა მოხმარების მიზნით.

ჩვენი მისია ეფუძნება წარმატებისთვის საჭირო სამ ფუნდამენტურ პრინციპს: ჩვენი თანამშრომლები , კორპორატიულ სოციალური პასუხისმგებლობა და ჩვენი კლიენტები. ქვემოთ წარმოდგენილი სქემა ასახავს იმას, როგორ დავგეგმოთ თითოეული ამ მიმართულების განვითარებას.

თანამშრომლის ჩართულობა

ღირებულებებზე დაფუძნებული ორგანიზაცია	უკუკავშირის კულტურა	ეფექტური შიდა კომუნიკაცია

ჩვენი ახალი სტრატეგიის წარმატება, დამოკიდებულია ორ მთავარ მიმართულებაზე: კლიენტის დაკმაყოფილება და თანამშრომლის ჩართულობა. ჩვენ შევამოწმეთ ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის საქმიანობის ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs), რომელიც უნდა მოიცავდეს კლიენტების ლოიალობის მაჩვენებელს (NPS) და თანამშრომლის ლოიალობის მაჩვენებლებს (ENPS). ბიზნეს ხაზებში შეინიშნება ძალიან წამახალისებელი ნიშნები, რომლებიც აჩვენებს კლიენტების კმაყოფილების გაუმჯობესებულ მაჩვენებელს (CSAT) და თანამშრომლის ჩართულობის უფრო მაღალ მაჩვენებელს. გარდა ამისა, ჩვენ განვახორციელეთ ინვესტირება მომხმარებლის გამოცდილების მართვის პლატფორმაში “მედალია“. ის დაგვეხმარება ჩვენ მოვიცვათ და განვსაზღვროთ კლიენტის გამოხმაურების დიდი რაოდენობა. ეს პირველად გამოყენებული იქნა ბანკის ციფრული არხების საშუალებით, და ჩვენ ვგეგმავთ მის გაფართოებას ქოლ ცენტრისა და ფილიალების შექმნის მიმართულებით 2020 წელს.

კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა

განათლება	დასაქმება	ბიზნესი

ჩვენი ახალი კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობის (CSR) სტრატეგია შესაბამისობაშია ჩვენს ახალ მისიასთან- დაეხმაროს ადამიანებს უფრო მეტი პოტენციალის მიღწევაში. ჩვენ ვაკეთებთ ამას სამ მთავარ საფეხურზე ფოკუსირებით: განათლება, დასაქმება და მიკრო , მცირე და საშუალო საწარმოების განვითარება.

კლიენტის გამოცდილების მართვა

საქართველოს ბანკმა ინვესტირება მოახდინა #1 გამოცდილების მართვის პლატფორმაში

ყოველი მომხმარებლის ჩართულობა	ყოველი თანამშრომლის ჩართულობა	ყველა გამოცდილების გაუმჯობესება
▫ მოიცავს მოგზაურობას და არხებს ▫ ეფექტურად „ წრის ჩაკეტვა“ ყოველი კლიენტისთვის	▫ თანამშრომლების წახალისება უკუკავშირზე მყისიერი რეაგირება ▫ მიეწოდოს თანამშრომლებს დროული/დეტალური მონაცემები	▫ გამოცდილების სისტემატური გაუმჯობესება ▫ პრობლემის მიზეზების დაფიქსირება ან სისტემატურად დადებითი გამოცდილების შექმნა

ბიზნეს მოდელი და სტრატეგია

საქართველოს ბანკი არის საქართველოზე ფოკუსირებული საბანკო ბიზნესი, რომელიც უზრუნველყოფს მთავარი შემოსავლების და აქციონერის ღირებულების მაქსიმალურად ზრდის დაფიქსირებას. საქართველოს ბანკი არის ფინანსურად გონივრული, ინოვაციური და ნამდვილად საჯარო ფინანსური ინსტიტუტი, კორპორატიული მმართველობის სტანდარტებით და გამჭვირვალობით და ფინანსური და ადამიანური კაპიტალის მოზიდვის თვალსაზრისით ძალიან ძლიერი კონკურენტული უპირატესობით ადგილობრივ ბაზარზე .

თავისი კლიენტთან ძლიერი ურთიერთობებით, უწყვეტი ციფრული ინოვაციით და გადაწყვეტებზე დაფუძნებული საბანკო მიდგომებით, ჯგუფის მიზანია გაგრძელოს თავისი სტრატეგიის განხორციელება, რომელიც ეფუძნება სულ მცირე 20%-იან გამოყენებულ აქტივებზე მოგებას და მისი საკრედიტო პორტფელის დაახლოებით 15% -იან ზრდას საშუალო და გრძელ ვადაში.

სს საქართველოს ბანკი, მუდმივად მნიშვნელოვანი და წამყვანი უნივერსალური ბანკი, არის ჯგუფის მთავარი ორგანიზაცია. ჯგუფი სთავაზობს საქართველოს მოსახლეობას საცალო საბანკო მომსახურებას, კორპორტიულ და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებებს (მათ შორის ქონების მართვას) საქართველოში, და საბანკო ოპერაციები ბელორუსში „ბელორისის ნაროდნი ბანკის“ საშუალებით.

მთავარი, საშუალო და გრძელვადიანი მიზნები

საკრედიტო პორტფელის ზრდა	ROAE (უკუგება საკუთარ კაპიტალზე)	დივიდენდის გადახდა
c.15%	20%+	25-40%

წამყვანი საბანკო ჯგუფი საქართველოში

- 20%+ ROAE ბოლო სამი წლის განმავლობაში
- c.35-36% ბაზრის წილი კრედიტებსა და დეპოზიტებზე
- 93%+ ციფრული არხების საშუალებით ტრანზაქციების წილი
- ძლიერი საცალო და კორპორატიული საბანკო ფრანშიზა
- გამჭვირვალობის და მმართველობის მაღალი სტანდარტები

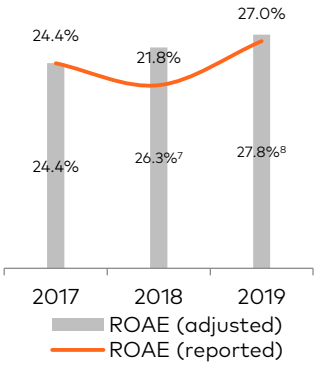
ჩვენი სტრატეგიის განხორციელება ცხოვრებაში

დაპირებული სერიოზული შედეგების განხორციელების წარმატებული სამუშაო პრაქტიკა

მთავარი მიზნები

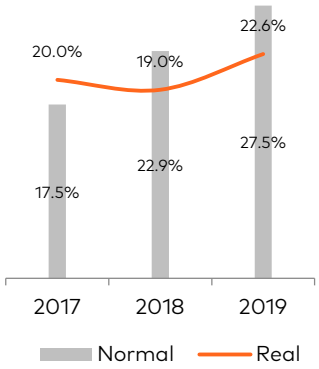
ROAE

20%+

საკრედიტო პორტფელის ზრდა

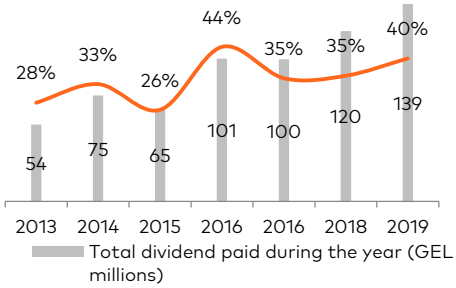
c.15%

გონივრული კაპიტალური მართვის წარმატებულ პრაქტიკა

- **კაპიტალის პოზიცია:** ჩვენი მიზანია შევინარჩუნოთ +200 საბაზისო ბუფერული ადგილი CET1 და 1 რიგის კაპიტალის საკმარისობის კოეფიციენტი მინიმალური მარეგულირებელი მოთხოვნების საშუალებით, საშუალო და გრძელვადიან პერიოდში.
- **რეგულარული დივიდენდის გადახდის უზრუნველყოფა :: რომლის მიზანია 25-40% დივიდენდის გადახდა საშუალო და გრძელვადიან პერიოდში**
- **GEL 653მლნ ლარი+** ფულადი დივიდენდი გადახდილია 2013-2019 წლებში. გასული შვიდი წლის განმავლობაში მიზნობრივი გადახდის კოეფიციენტის ფარგლებში.

რეგულარული დივიდენდები

2019 ROAE (კორექტირებული)[8] 27.8%

ჯგუფს აქვს 20%-ზე მაღალი არგუმენტირებული სამუშაო პრაქტიკა. 2019 წელს ჯგუფმა წარმოადგინა საოპერაციო შემოსავალი 1,072.2 მილიონი ლარი, დაახლოებით 8.1 % ზრდა წინა წელთან შედარებით, და კორექტირებული მოგება 527.1 მილიონი ლარის ოდენობით, დაახლოებით 27.0%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით. ინდივიდუალური საკრედიტო პროდუქტების მაჩვენებელი კვლავ სტაბილურია. ჩვენი მზარდი ფოკუსი იპოთეკური კრედიტის სეგმენტზე და უფრო მცირე მარჟით კორპორატიულ და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოს კლიენტებზე, გამოიწვია ნეგატიური მიქს ეფექტი ყველა კრედიტზე და სუფთა საპროცენტო მარჟაზე, რომელიც შემცირდა 90 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით (2019). ჩვენი მზარდი საკრედიტო პორტფელი ჯერ კიდევ წარმატებულად გადაჯგუფებამ გამოიწვია სუფთა საპროცენტო შემოსავლის 7.1% ზრდა წინა წელთან შედარებით, ხოლო სუფთა საკომისიო შემოსავალი შეადგენს 17.6%-ით მეტს წინა წელთან შედარებით (2019).

პროდუქტის მიქსის გადაჯგუფებამ გააუმჯობესა ჩვენი აქტივის ხარისხის მეტრიკა (საკრედიტო რისკის კოეფიციენტი შემცირდა 90 საბაზისო პუნქტით) და შეამცირა რისკი-აქტივის და ჩვენი საკრედიტო ზრდის კაპიტალის ინტენსივობა. ამან შესაძლებლობა მოგვცა და იმედია ასეც გაგრძელდება, იმისთვის, რომ შევინარჩინოთ ჯგუფის შემოსავალი კაპიტალზე და მომგებიანობის პროფილი.

2019-2018 წლებში, ერთჯერად დანახარჯებზე დაკორექტირებული ხარჯების შეფარდება შემოსავალთან იყო 36.0%, რაც ძირითადად განაპირობა საინფორმაციო ტექნოლოგიებში, ციფრულ და მონაცემთა შესაძლებლობებში მიმდინარე ინვესტიციებმა და მარკეტინგისა და ფილიალების ქსელის განვითარების ხარჯმა. ეს ინვესტიციები გამოყენებული იქნა ფრანჩიზის განვითარებასა და ჯგუფის მომგებიანობის გაზრდისათვის. გარდა ამისა ჩვენ ველით, რომ გავაგრძელებთ ამ შესაძლებლობების მშენებლობაში ინვესტირებას და გამიზნულია რომ კიდევ უფრო გააუმჯობესდეს ჩვენი დანახარჯების კოეფიციენტის მნიშვნელობა მიზნობრივ 35% დონემდე.

[7] 2018 წლის ROAE დაკორექტირდა 45.4 მლნ ლარით გაყოფასთნ დაკავშირებული ხარჯების გამო, 80მლნ ლარი არის გაყოფასთან დაკავშირებული კორპორატიული საშემოსავლო გადასახადიდან მოგება, 30.0 მლნ ლარი არის გადავადებული საგადასახადო ნაშთები ხელახალი შეფასების ერთჯერადი გადახდის ზემოქმედების შედეგად და 3.9 მლნ ლარი (ყოფილი დირექტორის საბოლოო ანაზღაურების ხარჯები,

[8] 2019 წელს ROAE - დაკორექტირა 14.2 მლნ ლარით ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურების ხარჯები,.

2019 საკრედიტო პორტფელის ზრდა 27.5%

ჩვენ მოვახდინეთ აშკარა პროგრესის დემონსტრირება , რომელიც ეხება მის ადაპტირებას ახალ საბანკო მარეგულირებლ გარემოსთან. უზრუნველყოფის გარეშე სამომხმარებლო კრედიტზე მნიშვნელოვანი მარეგულირებელი ცვილებების შედეგად მაღალ-რისკიანი უზრუნველყოფის გარეშე სამომხმარებლო კრედიტის პორტფელი მომწიფდა ჩვენი ნაშთის ფარგლებს გარეთ და შეიცვალა ნაკლებ რისკიანი , დიდი მოცულობის პორტფელით. ზრდა საკმაოდ მაღალი იყოს მთელს ბიზნესში, კერძოდ მცირე და საშუალო საწარმოებში და იპოთეკურ პორტფელში, რამაც გამოიწვია მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 27.5%-იანი ზრდა 2019 წელს. კლიენტის საკრედიტო ზრდა საცალო და კორპორატიულ და საინვესტიციო ბიზნესის სეგმენტში იყო 18.5% და 48.1 % წინა წელთან შედარებით, შესაბამისად. მუდმივი ვალუტის საფუძველზე, საცალო და კორპორატიული და საინვესტიციო ბიზნესის საკრედიტო პორტფელი გაიზარდა შესაბამისად 15.1%-ით და 40.1 %-ით.

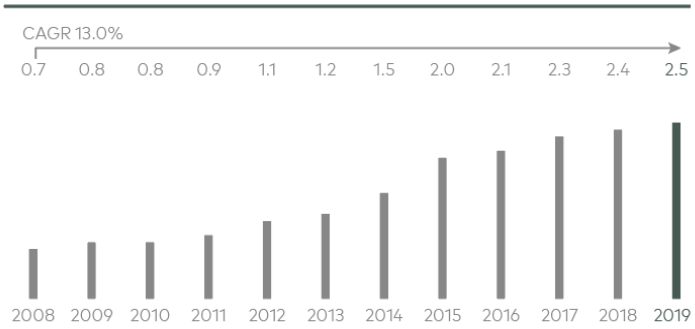
მომავალში ჩვენ მოველით , რომ კლიენტებზე კრედიტის გაცემა საშუალო და გრძელვადიან პერიოდში დაახლოებით 15%-იანი ტემპით გაიზრდება.

საცალო საბანკო მომსახურება

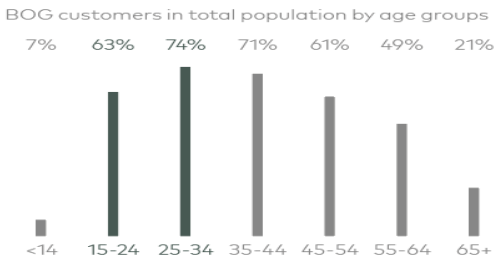
კლიენტზე ორიენტირებული და გადაწყვეტაზე დაფუძნებული მულტიბრენდული სტრატეგია

გასული ათწლეულის პერიოდში, საცალო საბანკო მომსახურება ჯგუფის განვითარების მთავარი ბერკეტი იყო და შედეგად ჯგუფმა მოიზიდა 2.5 მილიონზე მეტი კლიენტი, უზრუნველყო წინა წელთან შედარებით 18.5 % -იანი საცალო საკრედიტო პორტფელის ზრდა, და 2019 წელს საცალო საბანკო მომსახურების 18.5%-იანი ზრდა წინა წელთან შედარებით, და გამოყენებულ აქტივებზე უკუგება საცალო ბანკინგზე 28.6%. ამასობაში ჩვენ მნიშვნელოვნად გავაუმჯობესეთ ჩვენი კლიენტების პოზიცირება ბევრ მთავარ სფეროში. 2019 წლის ნოემბრის მდგომარეობით გამოკითხვისა და მონაცემების მიხედვით საქართველოს ბანკი ითვლება ყველაზე საიმედო ფინანსურ ინსტიტუტად საქართველოს მოსახლეობის ყველა ასაკობრივ ჯგუფში.

2.5-ზე მეტი მიმზიდველი საბანკო მომსახურების კლიენტი

ყველაზე მიმზიდველი ბანკი ახალგაზდებისთვის

Source: Bank of Georgia and National Statistics Office of Georgia

November 2019

სტრატეგიული მიზნები

ჩვენი საცალო საბანკო მომსახურება შედგება ოთხი სეგმენტისგან: ექსპრეს ბანკი ახალი საცალო კლიენტებისთვის; საქართველოს ბანკი მასობრივი საცალო ბრენდის ფლაგმანი; სოლო- მაღალშემოსავლიანი საცალო კლიენტებისთვის; და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების საბანკო მომსახურება. თითოეული ორიენტირებულია და მორგებულია მათი შესაბამისი კლიენტების საჭიროებებზე.

გასული რამდენიმე წლის განმავლობაში ბანკმა წარმატებული ტრანსფორმაცია განიცადა პროდუქტზე ფოკუსირებული მოდელიდან ის გადავიდა კლიენტზე ორიენტირებულ ბიზნეს მოდელზე, რამაც გამოიწვია უფრო ეფექტურ მორგებულ მომსახურებებზე გადასვლა საქართველოს ბანკის მულტი-ბრენდული სტრატეგიის საშუალებით. ჩვენ კარგად გვესმის ჩვენი კლიენტების მოთხოვნები, რაც გვეხმარება იმაში, რომ გავუწიოთ მათ პერსონალიზებული და რელევანტური მომსახურება.
გარდა ამისა, ჩვენი მიზანია ვიყოთ ბანკი რომელიც ფოკუსირებულია ჩვენი კლიენტების წარმატებაზე. ეს გულისხმობს იმას რომ გვქონდეს ყოვლისმომცველი ინფორმაცია მათი ფინანსური და არაფინანსური მოთხოვნების მოლოდინებისა და მომავალი გეგმების შესახებ. ეს ინფორმაცია აუცილებელია ჩვენთვის რათა მხოლოდ ფინანსური მომსახურებების ნაცვლად შევთავაზოთ მათ ფართო სპექტრის გადაწყვეტილებების პაკეტები

ფოკუსირება პროდუქტზე

კლიენტების ფინანსური და არაფინანსური საჭიროებებისა და მოლოდინების ნათლად გააზრება

ფოკუსირება კლიენტის ფინანსურ მოთხოვნებზე

ისეთ გადაწყვეტების მიღება, რომელიც მორგებულია მათ ცხოვრების სტილზე და გააუმჯობესებს მათი ცხოვრების

ფოკუსირება კლიენტის წარმატებაზე

ყველაზე მოხერხებული და უკეთესი არხების შეთავაზება

ძირითადი პრიორიტეტები

იმისათვის, რომ გავამყაროთ ჩვენი კლიენტზე ორიენტირებული მიდგომა, დავნერგეთ გადაწყვეტაზე დაფუძნებული შეთავაზება ციფრული ეკოსისტემის შექმნით, რომლითაც ჩვენს კლიენტებს შეუძლიათ დაიკმაყოფილონ სხვადასხვა მოთხოვნები ერთი კომპლექსური მომსახურების საშუალებით. ჩვენ მნიშვნელოვანი წარმატებები გვაქვს ძალიან პოპულარული ციფრული პლატფორმის შექმნის მიმართულებით როგორიცაა მობილური და ინტერნეტ ბანკინგის აპლიკაციები (mBank and Business iBank) ჩვენი საცალო და ბიზნეს კლიენტებისთვის. ჩვენი გადახდის ეკოსისტემა და მოხერხებული არხები არის საქართველოს ბანკთან გამართული და სასიამოვნო ურთიერთობის მთავარი ქვაკუთხედი. ლოიალობის პროგრამები შეიქმნა იმისთვის, რომ შევთავაზოთ სხვადასხვა ბენეფიტები ჩვენ კლიენტებს. ჩვენ გვყავს მოწინავე ანალიტიკოსები, რათა შევისწავლოთ მათი მოთხოვნები და შევინარჩუნოთ ჩვენი მომსახურებების რელევანტურობა. უფრ ო მეტიც, ჩვენ შევქმენით „ მედალია“ - რათა ვიყოთ უფრო ინფორმირებული ჩვენი კლიენტების ჩვენთან ურთიერთობის შესახებ. ეს ინიციატივები წამოადგენს ჩვენს კლიენტებზე ორიენტირებული ბიზნეს მოდელის განუყოფელ ნაწილს, რომელიც ამჟამად გაძლიერებულია გადაწყვეტილებებზე-დაფუძნებული ბანკინგის მიდგომებით, და ჩვენი ყურადღება მიმართულია იქითკენ, რომ უფრო განვავითაროთ კლიენტთან ურთიერთობა.

მოხერხებული არხები	**გადახდის ეკოსისტემა**	ციფრული ეკოსისტემა	კლიენტის გამოცდილება	ღრმა ანალიზი

მოხერხებული არხები

საქართველოს ბანკი-2019 შეუდარებელი ახალი და მასობრივი საცალო ბანკინგის ფრანშიზა

მომსახურების მოდელი	პროდუქტზე ორიენტირებული ჯვარედინი გაყიდვები	360° ფინანსური დაგეგმვა
ფილიალების რაოდენობა	**162**	**93**
კლიენტების რაოდენობა	**543K**	**1,727K**
გაყიდული პროდუქტების რაოდენობა	**805K**	**1,979K**
სულ ტრანზაქციების რაოდენობა	**46MLN**	**23MLN**
თვითმომსახურების ტრანზაქციების წილი	89%	67%

ჩვენი ექსპრეს ბანკის ბრენდი ორიენტირებულია პერსპექტიულ რენტაბელურ მოსახლეობაზე ექსპრეს პლატფორმა გულისხმობს იმას, რომ ამჟამად ბანკის გარეთ მყოფი მოსახლეობა ჩართოს საბანკო მომსახურებაში, მისი მთავარი ფოკუსირება ხდება იმაზე, რომ შესაძლებლობა მისცეს კლიენტს სწრაფად და მარტივად განახორციელოს ტრანზაქცია. ჩვენ ვყიდით მხოლოდ ლიმიტირებულ საბანკო პროდუქტებს ჩვენს ექსპრეს ბანკინგის კლიენტებზე.

ჩვენ დავიწყეთ ჩვენი ექსპრესს ბანკინგის სტრატეგიის განხორციელება 2012 წელს მცირე ფორმატის ექსპრეს ფილიალების შექმნით, რომელიც კლიენტებს სთავაზობდა ძირითადად საბანკო მომსახურებებს ბანკომატების და ექსპრეს გადახდის ტერმინალების საშუალებით. 2019 წლის ბოლოს, ჩვენ გვქონდა 162 ექსპრეს ფილიალი, რომელმაც მოიცვა 61% საცალო ფილიალი და 3,217 ექსპრეს გადახდის ტერმინალი, რომელიც ემსახურებოდა ჩვენს კლიენტებს.

ჩვენ ვართ ლიდერები საქართველოში გადახდის სისტემის ბაზარზე. 2019 წელს ტრანზაქციების მოცულობა, რომელიც განხორციელდა ჩვენი ექსპრეს გადახდის ტერმინალებით წინა წელთან შედარებით გაიზარდა 22.3%-ით 8.2. მილიარდ ლარამდე, ხოლო ტრანზაქციების რაოდენობა გაიზარდა წინა წელთან შედარებით 0.1%-ით 108 მილიონამდე. ამ უკანასკნელზე ძირითადად გავლენა მოახდინა 2019 წელს კლიენტების წარმატებულმა მიგრაციამ მობილურ და ინტერნეტ ბანკინგის მიმართულებით. ამჟამად მთლიანად არსებული 162 ექსპრეს ფილიალიდან 102 მდებარეობს თბილისში.

ექსპრესი არის ერთერთი მთავარი ბერკეტი საცალო ბანკინგის ფრანჩიზიდან ჩვენი საკომისიოდან შემოსავლების სფეროში და ძლიერი არხი, რომელიც იზიდავს ბანკში იმ მოსახლეობას, რომელიც ადრე არ იყენებდა საბანკო მომსახურებას, რითაც პრაქტიკულად ეს მომხმარებლები ხდებიან ჩვენი მასობრივი საცალო მომხმარებლები.

საქართველოს ბანკის ბრენდის ქვეშ ჩვენ ვემსახურებით მასობრივ საცალო კლიენტს - საცალო საბანკო ფრანჩიზის ყველაზე დიდი სეგმენტს – ვისთვისაც ჩვენ წარმატებით მოვახდინეთ საოპერაციო მოდელის ოპტიმიზაცია და შევქმენით საოპერაციო მოდელი ჩვენი მასობრივი საცალო ფილიალებისთვის კლიენტზე ორიენტრებული მიდგომის ფარგლებში.

ჩვენ გვინდა გვქონდეს ნათელი წარმოდგენა ჩვენი კლიენტების ფინანსური და არაფინანსური საჭიროებების შესახებ. ჩვენ პრაქტიკულად ვკონტაქტობთ მათთან და ვთავაზობთ და ვურჩევთ მათ ფინანსურ პროდუქტებს და გადაწყვეტებს, რომლებიც საუკეთესოდ ერგება მათ ცხოვრების სტილსა და ინდივიდუალურ მოთხოვნებს. ჩვენი მულტიარხის პლატფორმა შეიქმნა იმისთვის, რომ უზრუნველყოს კომფორტი და მოემსახუროს ინდივიდუალურ ფიზიკურ პირებს.

საცალო ბანკინგი -გადახდის ეკოსისტემა

ჩვენ გვაქვს ყველაზე დიდი სადისტრიბუციო არხი საქართველოში. ჩვენი გადახდის ეკოსისტემა დამოკიდებულია POS და თვითმომსახურების ტერმინალების ფიზიკურად არსებობაზე ექსკლუზიურად ოთხი საერთაშორისო გადახდის სისტემის (American Express, Diners Club, Discover and JCB) უზრუნველყოფისთვის, Visa და Mastercard-თან ერთად და არის გადახდის მომსახურების ექსკლუზიური პროვაიდერი საზოგადოებრივ ტრანსპორტირებაში. ინოვაცია მნიშვნელოვანია გადახდის ეკოსისტემაში და ჩვენ წარმოვადგენთ პრეზენტაციას ჩვენ ციფრულ არხებში : mBank and iBank. იხილეთ გვერდები 42 -დან 43 - მდე ციფრული გამოცდილების შესახებ ინფორმაციისთვის.

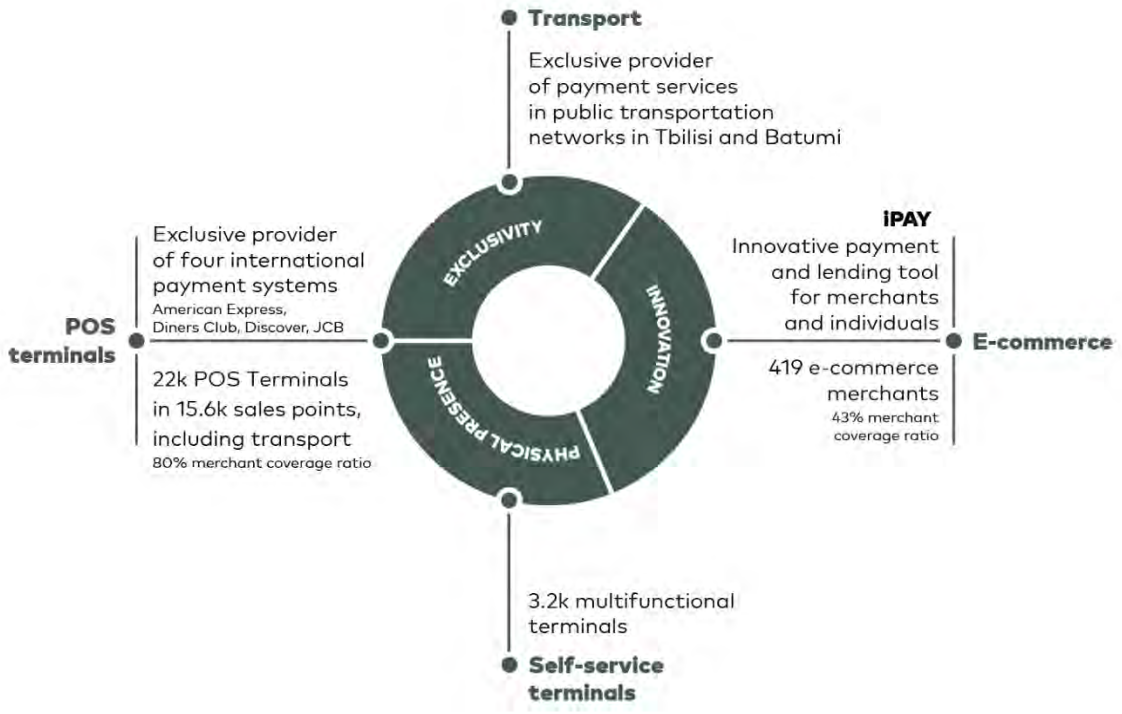
იმის გათვალისწინებით, რომ ორ მილიონ ადამიანს რეგულარულად აქვს კონტაქტი ბანკის არხებთან, გადახდის ბიზნესში სამი ფუნდამენტური საფრთხიდან ერთერთი არის კლიენტის კმაყოფილება. ჩვენი მეორე საფრთხე, ანალიტიკური მონაცემები, გვეხმარება ჩვენ გადავამუშაოთ 700,000 -ზე მეტი სხვადასხვა ტიპის ინფორმაცია კლიენტის შესახებ დღეში და გავაკეთოთ კლიენტზე მორგებული შეთავაზებები. რენტაბელობის თვალსაზრისით, მესამე კომპონენტმა, ჩვენი გადახდის ბიზნესმა დააგენერირა სუფთა გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავლის 25%.

კლიენტი	**ანალიტიკური მონაცემები**	**შემოსავალი**
კმაყოფილება	წყარო	კონტრიბუტორი

ორ მილიონზე მეტ ადამიანს აქვს კონტაქტი ბანკთან
700,000-ზე მეტ ი სხვადასხვა ინფორმაცია კლიენტის შესახებ დღეში
მთლიანი საკომისიო შემოსავლიდან 25%

2017 წელს ჩვენ მოვიგეთ თბილისის მერიის მიერ გამოცხადებული ტენდერი, რომელიც ეხებოდა თბილისში საზოგადოებრივი ტრანსპორტის გადახდის სისტემის მოდერნიზაციას. შედეგად, ბანკი კვლავაც რჩება ქალაქის საზოგადოებრივი სატრანსპორტო ქსელის გადახდის მომსახურების ერთადერთ პროვაიდერად, და ამუშავებს ექსპრეს ცენტრებს თბილისის მეტროს სადგურებში მომდევნო ათი წლის განმავლობაში. როგორც სატენდერო მანდატის და ბანკის საკუთარი დიგიტალიზაციის სტრატეგიის ნაწილი, საქართველოს ბანკი ნერგავს თანამედროვე ციფრულ გადახდის სისტემას საზოგადოებრივ სატრანსპორტო ქსელში თბილისში, მათ შორის გადახდა შეიძლება Visa და Mastercard ბარათების გამოყენებით, და ქმნის ციფრულ პლატფორმას ბილეთების რეზერვირებისთვის და შესყიდვისთვის მობილური აპლიკაციის საშუალებით.

ჩვენი გადახდის ეკოსისტემის მასშტაბი

კამპანიის მართვა

ჩვენ კვლავაც გვაქვს ზრდა გაყიდვების მოცულობაში და კლიენტზე ორიენტირებულ ცენტრებში გაყიდული პროდუქტების რაოდენობაში, რის შედეგადაც საცალო საკრედიტო პორტფელში წინა წელთან შედარებით კონტრიბუცია იყო 18.5%. იმისთვის, რომ გაიხსნას ყველა არსებული კლიენტის სრული პოტენციალი და გაიზარდოს პროდუქტის კლიენტის კოეფიციენტი, ჩვენ ავამოქმედეთ ლოიალობის პროგრამა სახელწოდებით Plus+. ეს პროგრამა არის მასობრივი საცალო კლიენტზე ორიენტირებული მიდგომა, და სთავაზობს კლიენტებს სხვადასხვა სტატუსის დონეს და ბონუს ქულებს. ისინი ახდენენ ქულების აკუმულირებას ბანკთან თავიანთი ურთიერთობის საფუძველზე და შეუძლიათ გამოისყიდონ ქულები პარტნიორი კომპანიების პროდუქტებით და/ან მომსახურებებით. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით Plus+ ბარათების რაოდენობა წინა წელთან შედარებით თითქმის გაორმაგდა და ბანკს ჰქონდა 858, 707 აქტიური Plus+ ვადაგასული ბარათები , მაშინ როცა წევრების მთლიანი რაოდენობა გაიზარდა 1.9 მილიონამდე.

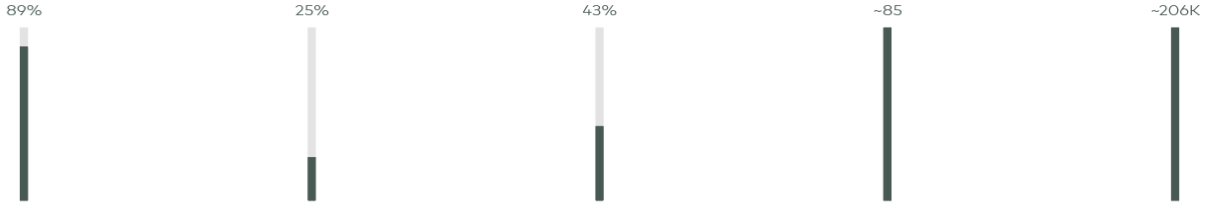
პროგრამის წევრები
სულ მიზნობრივი კლიენტები

გაზრდილი განაკვეთი
გაანგარიშებულ 10%-თან შედარებით

გაყიდვების ზრდა
მოვაჭრის კამპანიის დროს

სპეციალური კამპანიები

ტრანზაქციები ქულებით თვეში
+118% ზრდა წინა წელთან შედარებით

კლიენტების გამოცდილება

იმისთვის, რომ მუდმივად გაუმჯობესდეს ჩვენი მიღწევები რომელიც ეხება კლიენტზე მორგებული საბანკო მომსახურების გამოცდილებას. ჩვენ განვახორციელეთ ინვესტირება კლიენტის გამოცდილების მართვის პლატფორმაში -„მედალია“. ჩვენ ვაპირებთ გამოვიყენოთ ყველა მონაწილე მხარის მიერ მიღებული გამოცდილება და გავხადოთ კლიენტის ჩვენს ბანკთან ურთიერთობა, ისეთი. რომ ის გახდეს უფრო შესრულებადი. დამატებითი ინფორმაცია ამ პლატფორმის შესახებ იხილეთ გვერდზე 44.

ღრმა ანალიზი

ჯგუფის კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი ასპექტია მივიღოთ კლიენტის განცხადებები და ვიმოქმედოთ მათი კონკრეტული და უშუალო საჭიროებების მიხედვით, ამისთვის საჭიროა ღრმა ანალიტიკის გამოყენება. იმ დროში, როცა კლიენტის ფინანსური შესაძლებლობების შეფასება და ალბათობის მოდელის შექმნა ხდება მანქანური ალგორითმების გამოყენებით, რაც ჩვეულებრივ საქმიანობად ითვლება, ჩვენ ვაპირებთ რამდენიმე ნაბიჯი გადავდგათ კლიენტების გადინების კონტროლის მიმართულებით, და კიდევ ვაპირებთ ვიმოქმედოთ და გადავიდეთ რეალურ-დროში მარკეტინგზე. იმისთვის, რომ ვიწინასწარმეტყველოთ გადინება, ჩვენ ვიყენებთ ღირებულებების, ჩართულობის დონის და პროდუქტის შენახვის მიხედვით კლიენტის სეგმენტაციის მოდელს. რამდენიმე დამატებითი საიდენტიფიკაციო მექანიზმის და მოდელის დახმარებით, რომელიც აფასებენ კლიენტის გადინების ალბათობას, ჩვენ შეგვიძლია შევქმნათ პროდუქტები შეკავების უფლებით და გამოვიყენოთ მიწოდების არხები კონკრეტული მიზნობრივი ჯგუფებისთვის. ყოველთვიური მოგება-ზარალის ანგარიში მიმართულია აქტივირებული და დეაქტივირებული კლიენტებისკენ და ნეგატიურიდან პოზიტიურზე გადასვლა მოხდა 2019 წლის მარტიდან 2019 წლის ბოლომდე. ამ ინდიკატორმა გადააჭარბა თანაბრად განაწილებულ სტანდარტს 2019 წლის ივნისში, ამის შედეგად კუმულაციური სუფთა მოგებამ შეადგინა 6.7 მილიონი 2019 წლის მეორე ნახევარში. 2019 წლის სუფთა ზარალი იქნებოდა 16.7 მილიონი ლარი უკუმიმართულებით ტრენდის შებრუნების არარსებობის შემთხვევაში. ფაქტობრივი წლიური წმინდა მოგება იყო 2.3 მილიონი, რამაც გამოიწვია 19 მილიონი ლარის ხელსაყრელი მოგება.

სოლო - პრემიუმ ბანკინგის ფუნდამენტურად განსხვავებული მიდგომა

SOLO ბრენდი გამოიყენება მასობრივი შეძლებული სეგმენტისთვის. ჩვენი ახალი SOLO მოდელი დაინერგა 2015 წელს. ის ფუნდამენტურად განსხვავებულად უდგება პრემიუ ბანკინგს. როგორც ახალი სტრატეგიის ნაწილი, ბანკის SOLO კლიენტებს ეძლევათ ექსკლუზიურ პროდუქტებზე წვდომის უფლება და კონსიერჟის მომსახურება ჩვენ სპეციალურად დაპროექტებულ სოლო დასასვენებელ ოთახში. ისინი ასევე იღებენ ახალ ცხოვრების სტილის შესაძლებლობებს, როგორიცაა ექსკლუზიური ღონისძიება და შერჩეული ცხოვრების სტილისთვის დამახასიათებელი პროდუქტები. იზომება რა კრედიტისა და დეპოზიტის პორტფელით, ჩვენი SOLO სეგმენტი ტექნიკურად არის მესამე ყველაზე დიდი ბანკი საქართველოში.

SOLO | პრემიუმ საცალო ბანკინგის ლიდერი

გაცემული კრედიტების მოცულობა

GEL 2.2 BLN

+ 23.3% y-o-y

დეპოზიტები

GEL 2.2 BLN

+ 31.2% y-o-y

ბაზრის პოზიცია

მე-3 ბანკი საქართველოში პორტფელის მიხედვით

კლიენტების რაოდენობა

55K

უკუგება საკუთარ კაპიტალზე (ROAE)[9]

22.2%

SOLO-ს მომსახურების მიღებისთვის კლიენტს უნდა ჰქონდეს 3,000 ლარი შემოსავალი თვეში. SOLO-ს მოსასვენებელ ოთახებში კლიენტებს სტუმრობენ პერსონალური ბანკირები და გარდა საბანკო პროდუქტებისა სთავაზობენ მათ პრემიალურ საქონელს და ცხოვრების სხვა სტილისთვის შესაფერის შეთავაზებებს თვითღირებულებით, მათ შორის ტურისტულ ჟურნალებს და

[9] 2019 წელს მოგება და გამოყენებულ აქტივებზე მოგება დაკორექტირდა თანამშრომლის ერთჯერადი გადახდის დანახარჯებით (სასმოსვალო გადასახადის გარეშე) რომელიც უკავშირდება ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას.

გასართობებს. SOLO ორგანიზებას უკეთებს კონცერტებს მსოფლიოს ცნობილი არტისტების მონაწილეობით. ასეთი მოვლენები შემოიფარგლება SOLO-კლიენტებით და ქმნიან დამატებით ინტერესს SOLO ფრანშიზის მიმართ.

მოგება ერთ SOLO კლიენტზე აღწევს 1,640 ლარს 2019 წელს დაახლოებით 21^9 ჯერ მეტს ვიდრე ჩვენ გვქონდა საქართველოს ბანკის ფარგლებში მასობრივი საცალო სეგმენტში. SOLO-ს მთლიანი საკრედიტო პორტფელი და დეპოზიტის პორტფელი ასახავს 23,3% და 31.2%-იან ზრდას წინა წელთან შედარებით, ხოლო მოგება 2019 წელს გაიზარდა 42,5%-ით წინა წელთან შედარებით.

ჩვენ წარმატებით მივაღწიეთ ჩვენს მიზანს - 40,000 SOLO კლიენტი 2018 წლის ბოლოს, 2015 წელს არსებული 8,282 კლიენტის ნაცვლად. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით SOLO ემსახურება 54,542 კლიენტს. 2019 წელს შემენილი ახალი კლიენტების წილი წლის ბოლოს შეადგენდა მთლიანი SOLO კლიენტების 27%-ს, რაც ზუსტად ასახავს ფრანშიზის მიმდინარე პოპულარობას ჩვენს ადგილობრივ ბაზარზე.

SOLO-ს კლუბი, SOLO-ს წევრების ჯგუფი, შეიქმნა 2017 წელს, ის სთავაზობს თავის წევრებს ექსკლუზიურ წვდომას SOLO პროდუქტებზე და შეთავაზებებს სხვა SOLO კლიენტებისთვის უფრო მაღალ ფასად. ამაში შედის American Express Platinum ბარათი, რომელიც ხელმისაწვდომია მხოლოდ SOLO-ს კლუბის წევრებისთვის, 2019 წლიდან SOLO-ს კლუბის წევრებს შეუძლიათ ასევე ისარგებლონ პერსონალური დახმარების მომსახურებით ცხოვრების სტილის შეთავაზებისთვის, 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის SOLO კლუბს ჰყავდა 5,482 წევრი, დაახლოებით ნაზრდი 43,3%.

კლიენტის საჭიროებებზე წინასწარ ფიქრი

ბანკინგი

კლიენტზე ორიენტირებული მიდგომის მაქსიმალიზაცია

ცხოვრების სტილი

TOP affluent
საკონსულტაციო მომსახურებები ბანკინგში და ცხოვრების სტილის გადაწყვეტები

Mass affluent
პერსონალური ბანკინგი და ცხოვრების სტილის შეთავაზება

განათლება

მოგზაურობა

გართობა

ჯანმრთელობა

იმისთვის, რომ დამატებით გაძლიერდეს ჩვენ კლიენტზე ორიენტირებული მოდელი SOLO კლიენტებისთვის, ჩვენ შევქმენით ორი შიდა ქვესეგმენტი: top affluent და mass affluent კლიენტები. თითოეულისთვის ხდება მათზე მორგებული საბანკო მომსახურებების შეთავაზება და ცხოვრების სტილის გადაწყვეტები, რომელიც ყველაზე კარგად შეესაბამება მათ საჭიროებებსა და ცხოვრების სტილს.

SOLO -ს ექსკლუზიური ხასიათის გამო, ჩვენ ძირითადად განვსაზღვრავთ ზრდას არსებული კლიენტების საშუალებით კლიენტის ლოიალობის და ჩართულობის გაზრდით, და ფოკუსირება მოახდინა ერთ კლიენტზე მოგების მაქსიმალურად გაზრდაზე და პროდუქტის ზომაზე ერთ კლიენტზე.

საშუალო ვადიანი მთავარი მიზანი

კლიენტის ბრწყინვალე მომსახურება

უფრო მაღალი დიგიტალიზაცია

მორგებული თანხლები შეთავაზება

SOLO არის მისი ცხოვრების სტილის აქტიურად დივერსიფიცირებული შეთავაზებები, რომლებიც ეხება მოგზაურობას, გართობას, განათლებას და კეთილდღეობას, რათა ფრანშიზა გახდეს უფრო ცნობადი და სასიამოვნო. 2019 წელს ჩვენ დავნერგეთ ახალი ცხოვრების სტილთან დაკავშირებული შეთავაზებები მოგზაურობისა და ჯანდაცვის სფეროში. ჩვენი ტურების პაკეტი სხვადასხვა ქვეყანაში ძალიან კარგად იქნა მიღებული SOLO კლიენტების მიერ, ჯანდაცვაში ჩვენ შევქმენით პოპულარული სადაზღვევო პრდუქტები სასიკვდილო დაავადებების წინააღმდეგ, რითაც ჩვენ ვთავაზობთ წინასწარ განსაზღვრული ხარჯების პირდაპირ ანაზღაურებას.

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების კრედიტირება

საქართველოს ბანკი ემსახურება თავის მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების კლიენტებს და სთავაზობს მათ ფინანსური მომსახურებების ფართო სპექტრს, რომელიც კომბინირებულია ახალი თანამშრომლების ადაპტირებასთან, დამხმარე და საკონსულტაციო პროგრამებთან, და უამრავ სხვადასხვა ციფრული არხების ზრდასთან, რომელიც ეხმარება მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებს მიაღწიონ უფრო მეტ პოტენციალს.

ჩვენ ფოკუსირებული ვართ ახალი ფინანსური ინსტრუმენტების შექმნაზე მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის და მათი ბიზნესისთვის ახალი გადაწყვეტების შეთავაზებაზე. რამაც მიგვიყვანა იქამდე, რომ შეგვემუშავებინა ინიციატივები, რომლის მიზანია დაეხმარონ ჩვენს მცირე და საშუალო საწარმოების კლიენტებს მართონ მათი ბიზნეს პროცესები და საჭიროებები უფრო ეფექტურად.

ჩვენ შევიძინეთ და განვავითარეთ ფაქტორინგის პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც იქნება პირველი და ერთადერთი ციფრული ფაქტორინგის გადაწყვეტა საქართველოში, როცა ჩვენ დავიწყებთ 2020 წელს.
უფრო მეტიც, ჩვენ ვართ მიწოდების ჯაჭვის დაფინანსების პროგრამის ტესტირების პროცესში, რომელთა მიზანია ბიზნესი და ფინანსური პროცესები არ იყოს ძვირი და იყოს უფრო ეფექტური მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის. 2019 წელს ჩვენ დავნერგეთ ინოვაციური მოწყობილობა Smart POS. ის მოიცავს ტრადიციულ POS და ნაღდი ფულის ტერმინალებს, რაც საშუალებას მისცემს ჩვენს კლიენტებს დაზოგონ ხარჯები და მიიღონ საკრედიტო ლიმიტები, როგორც ფულად, ასევე ბარათით ტრანზაქციის საფუძველზე.

გარდა ამისა, ვართ რა „წადი ბანკში ფინანსური პროდუქტებისთვის“ პრინციპის დამცველი, ჩვენ გვინდა მუდმივად შევთავაზოთ ყველაზე ეფექტური და მიზანშეწონილი საბანკო გამოცდილება ჩვენი მცირე და საშუალო საწარმოების კლიენტებს. ახალი თანამშრომლების ადაპტირების პროცესი საქართველოს ბანკში მოითხოვს მხოლოდ ერთ ვიზიტს და ამისთვის სჭირდება ერთ საათზე ნაკლები და ამ დროში, მცირე და საშუალო საწარმოებს შეუძლიათ დაარეგისტრირონ თავიანთი ბიზნესები, მიიღონ საგადასახადო საინდენტიფიკაციო ნომერი და ჩვენი მომსახურებების სრული პაკეტი, მათ შორის ანგარიში, ბიზნეს ბარათი, iBank და POS და ნაღდი ფულის ტერმინალები. 2020 წელს ჩვენ დავიწყეთ ციფრული End-2-End პროცესი იურიდიული საწარმოებისთვის, რომლებიც შემდგომში გაამარტივებს ახალი თანამშრომლების ადაპტირების პროცესს.

ჩვენ წარმატებულად ვიყენებთ ღრმა ანალიზის ინსტრუმენტებს და ტექნოლოგიას, რომელიც აუცილებელია მიკრო ბიზნესისთვის ყველაზე სწრაფი კრედიტების მისაცემად, ჩვენ კონცენტრირებული ვართ საკრედიტო გადაწყვეტილების მიღებაზე და დავნერგეთ კრედიტუნარიანობის რეიტინგი, რისკზე დაფუძნებული ფასები და კრედიტირების ტექნოლოგიის ბარათები. ეს საშუალებას გვაძლევს გავავრცელოთ ჩვენი მომსახურებები სოფლად მცხოვრებ კლიენტებზეც.

ბაზრის წილი[10]

31.6% MSME

37.0% MICRO

26.8% SME

გაცემული კრედიტების თანხა

GEL 2.7 BLN

+23.9% y-o-y

დეპოზიტები

GEL 808 MLN

+21.6% y-o-y

უკუგება საკუთარ კაპიტალზეROAE[11]

26.4%

მნიშვნელოვანი ზღვრული პოტენციალი

მიკრო ბიზნესისთვის ახალი თანამშრომლობის ადაპტაცია, კლიენტთან პირველი შეხვედრიდან და კრედიტის ანაზღაურებით დამთავრებული, გრძელდება 30 წუთიდან ერთ საათამდე.

ჩვენი მიზანია წარმატებულად გავაგრძელოთ ჩვენი კრედიტირების ტრანსფორმაცია. ამიტომ ჩვენ აქტიურად ვმუშაობთ შემდგომ გაუმჯობესებაზე საიმისოდ, რომ გვქონდეს საბოლოო მიღწევების კრედიტირების პროცესის ბოლოს.
ჩვენ დახმარებას ვუწევთ ჩვენი მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების კლიენტებს ახალი თანამშრომლების ადაპტაციის პროცესში ჩვენი საუკეთესო დახმარებისთვის საჭირო ინიციატივების საშუალებით, რომელეთა შორისაა: businesshub.ge, რომელიც შეიცავს საკონსულტაციო კონტენტს ბიზნესისთვის: #icreate, სადაც ჩვენ კლიენტს შეუძლია აჩვენოს თავისი წარმატების მაგალითები; და ქალი ბიზნესში-პროგრამა რომელიც ფინანსურ პროდუქტებთან ერთად, სთავაზობს ბიზნესმენ ქალებს საკონსულტაციო მომსახურებებს.

ჩვენ მიგვაჩნია რომ მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების კლიენტების მრავალი არხის საშუალებით მოცვა ჩვენი სიძლიერეა. ჩვენ საკმაოდ კარგად ვართ წარმოდგენილი საქართველოში ჩვენი ფილიალური ქსელის, 267 საცალო ფილიალის, 9333 ბანკომატის და 3,217 თვითმომსახურების ტერმინალების საშუალებით, და გაყიდვების კომპეტენციის მქონე ქოლ ცენტრით . უფრო მეტიც, ჩვენ ვქმნით ციფრულ დამატებითი ღირებულების პროდუქტებს ჩვენი კლიენტების დახმარებითა და მონაწილეობით

2019 წელს, ბანკმა შესთავაზა თავის ბიზნეს კლიენტებს სრულად განახლებული ბიზნე ინტერნეტ ბანკი (Business iBank). ის საშუალებას აძლევს მათ გამოიყენონ ერთი მანდატი და იმოქმედონ და მართონ მრავალი ბიზნესი და პერსონალური ანგარიშები.

გარდა ამის ჩვენი ფოკუსირება კლიენტზე ორიენტირებულ მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების სექტორზე იქნება უფრო ღრმა. ჩვენ ვგეგმავთ შევქმნათ კლიენტის სეგმენტაციის სქემა, რომელიც შესაძლებლობას მოგვცემს დავარეგულიროთ ჩვენი გაყიდვების მოდელი შესაბამისად და მოვემსახუროთ ჩვენს კლიენტებს მათი მახასიათებლებისა და საჭიროებების მიხედვით.

2020 წელს ჩვენ გავხსენით საქართველოს ბანკის ბიზნეს ფილიალი, სადაც საბანკო მომსახურებების კონსულტაციის საკითხებში კარგად მომზადებული ბანკირები შესთავაზებენ ერთი ფანჯრის პრინციპით საბანკო მომსახურებას და საკონსუტაციო მომსახურებას ჩვენს მთავარ მცირე და საშუალო საწარმოების კლიენტებს.
ჩვენ მზად ვართ დავეხმაროთ მათ წარმატებული საწარმოს შექმნაში, ამიტომაც ვგეგმავთ ასევე შევიტანოთ საგანმანათლებლო და საკონსუტაციო კომპონენტი ჩვენს მომსახურებებში. ეს ბიზნეს ფილიალი შეიქმნება მსგავსი კონცეფციის გარშემო როგორც წარმატებული ბიზნესის მქონეთა სეგმენტი საცალო ბანკინგის სფეროში -SOLO - და ფოკუსირებული იქნება ჩვენი კლიენტებისთვის გამორჩეული საბანკო მომსახურებების გაწევაზე როგორც ინოვაციური პროდუქტების, ასევე ბიზნესზე ორიენტირებული და ბანკირებისგან საკონსულტაციო მომსახურებების მიღების თვალსაზრისით. ჩვენი მიზანია

[10] წყარო: შიდა შეფასება ეფუძნება ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების კონსოლიდირებული მონაცემებს. წლიური ანგარიშები და მონაცემთა გაცვლა რამდენიმე ქართულ ბანკთან.
[11] 2019 წლის გამოყენებულ აქტივებზე მოგება დაკორექტირდა თანამშრომლის ერთჯერადი გადახდის დანახარჯებით (საშემოსავლო გადასახადის გარეშე) რომელიც უკავშირდება ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას.

გავზარდოთ ჯვარედინი გაყიდვების შესაძებლობები SOLO და მცირე და საშუალო საწარმოების სეგმენტებს შორის, და უკვე გვაქვს ამისთვის განსაზღვრული განყოფილება, რომელიც ჩაერთვება არსებულ პოტენციალში მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების ბაზარზე.

2019 წლის ბოლოსთვის, ჩვენ გვყავდა 220, 603 მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების კლიენტები, (დაახლოებით 195,230 2018 წელს) და 2,696 მილიონი ლარის საკრედიტო პორტფელი 2019 წელს (დაახლოებით 2,176 მილიონი 2018 წელს.

მიზნები

საქართველოს ბანკი – მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებისთვის საჭირო სპეციალური საბანკო მომსახურებისთვის შესაფერისი ბანკი , მაღალი კლასია საკონსუტაციო მომსახურებებით და მოწინავე ფინანსური პროდუქტების საკითხში ექსპერტის დონეზე ინფორმირებული ბანკი

ძლიერი მხარეები

უნივერსალური ახალი პერსონალის ადაპტირების საკითხში	ყველაზე ტექნოლოგიური მოწინავე მიკრო კრედიტების გამცემი საქართველოში	სერვისული დახმარება	ყვლაზე დიდი მულტიარხული დაფარვა ბაზარზე

კონკრეტული მაგალითების ანალიზი: ქართული მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების დახმარება

#12 Boutique Hotel გაიხსნა 2011 წელს ძველი თბილისის რაიონში, ეს თანამედროვე გარეგნობის მქონე სასწუმრო მდებარეობს ცენტრში და აქვს სოფლის სახლისთვის დამახასიათებელი მყუდრო ატმოსფერო. დროთა განმავლობაში, სასტუმრო პოპულარული გახდა ტურისტებს შორის, ხოლო მისმა მფლობელებმა შეიძინეს სასტუმროს მართვის მდიდარი გამოცდილება. მათ შემდეგში შეიძინეს სხვა კარგი მდებარეობის მქონე სასტუმრო და ღვინის ბარი ძველი თბილისის ერთერთ ყველაზე პუპულარულ ადგილას.
რადგან მათი გამოცდილება ტურიზმის სფრში გაიზარდა, მფლობელებმა დაიწყეს ინვესტირება უფრო დიდი მასშტაბის პროექტში. ეს მოხდა მას შემდეგ, რაც მათ დაიწყეს მუშაობა საქართველოს ბანკთან. ჩვენ დავაფინანსეთ მათი მესამე სასტუმროს – g.Vino City Wine Hotel- მშენებლობა, რომელიც მდებარეობს თბილისის მეორე ცენტრალურ უბანში.

საქართველოს ბანკი ძალიან დიდ დახმარებას უწევს ტურიზმის სექტორში არსებულ ინიციატივებს და თავის წვილი შეაქვს ამ საქმეში, ისევე როგორც ჩვენ კლიენტებს.

DCFTA -ს ფარგლებში ჩვენ დავაფინანსეთ ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან მოზიდული სახსრებიდან საწარმო. ჩვენს მიერ გაცემულმა კრედიტმა სარგებელი მოუტანა მათ სპეციალური 15%-იანი კრედიტის ქეშბექით. ამან საშუალება მისცა მათ მოეხდინათ ამ თანხის რეინვესტირება ბიზნესში. ეს არის თანამშრომლობის ტიპი, რომელსაც ჩვენ სიხარულით ვაკეთებთ და ვხედავათ როგორ აღწევს ცვენი კლიენტი წარმატებას თავის საქმიანობაში.

საქართველოს ბანკში ჩვენ ვთავაზობთ მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების კლიენტებს უფრო მეტს ვიდრე დაფინანსება. ჩვენ ვეხმარებით მათ მიიღონ გამოცდილება თავიანთ ბიზნესში, და დაუკავშრდნენ სხვა საკითხის მცოდნე ადამიანებს და პოტენციურ პარტნიორებს. საქართველოს ბანკი არის EBRD -ის პარტნიორი ბევრი წლის განმავლობაში. ერთად ჩვენ შევთავაზეთ ტექნიკური დახმარება ბანკის უამრავ კლიენტს, ერთერთია „ქალები ბიზნეში“. ამ პროგრამის ფარგლებში, ჩვენ ვეხმარებით ქალ მეწარმეებს ფინანსურ და არაფინანსურ საკითხებში. ჩვენ დავაფინანსეთ დაახლოებით 3,000 პროექტი 2016 წლიდან , გაცემული კრედიტების მთლიანმა მოცულობამ შეადგინა 57 მილიონი ლარი.

2019 წელს, ჩვენ მოვაწყვეთ გამოცდილების გაზიარების ღონისძიება ბიზნესმენი ქალებისთვის, სადაც ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრმა ჰანა ლოიკანენმა გაუზიარა თავისი 20 წლიანი გამოცდილება მოწვეულ სტუმრებს. მან განიხილა ქალების როლი ბიზნესსა და ეკონომიკაში, ის სირთულეები და გამოწვევები, რომელთა წინაშეც ისინი აღმოჩნდებიან ხოლმე, დ ის თუ როგორ დაძლიონ ეს სირთულეები.
2019 წელს ჩვენ დავაფინანსეთ ჩვენი მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოს კლიენტების მონაწილეობა Stockholm Food and Wine 2019-ში მონაწილეობის მისაღებად. ჩვენ ასევე დავასპონსორეთ ჩვენი კლიენტები Vinexpo Bordeaux 2019-ში მონაწილეობის მისაღებად. ჩვენი მიზანია დავეხმაროთ ქართული ღვინის ბიზნესს გავიდნენ სხვა ბაზრებზე, დაუკავშირდნენ ბაზრის მნიშვნელოვან მოთამაშეებს და პოტენციურ კლიენტებს, 2019 წლის ერთერთი მნიშვნელოვანი მოვლენა მოხდა სოფლის მეურნეობის სექტორში.
ბანკმა დააფინანსა კლიენტების მონაწილეობა Sommet de L'Élevage საფრანგეთში. ასეთი ღონისძიებები აუცილებელია ქართველი ფერმერებისთვის რათა ისინი შეხვდნენ ბაზრის ლიდერებს სოფლის მეურნეობის სექტორში, გაეცნონ წარმოებისა და ეფექტურობის საუკეთესო პრაქტიკას და დაამყარონ მნიშვნელოვანი კონტაქტები. ქართული საწრმოების ექსპონირება მსოფლიო ბაზრებზე შესაძლებლობას უხსნის მათ ისწვლონ, გაფართოვდნენ და გაუმჯობესდნენ. ეს სასარგებლოა არა მხოლოდ ბიზნესისთვის, არამედ მთლიანად ეკონომიკისათვის.

2019 წელს, ჩვენ მხარი დავუჭირეთ რამდენიმე დაჯილდოების ცერემონიალს, კონფერენციისა და ტრენინგის ჩატარებას. ჩვენ კვლავაც აქტიურად დავეხმარებით მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებს, როგორც ფინანსური, ასევე არაფინანსური თვალსაზრისით

კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი

2019 წლის ბოლოსთვის არსებული 2,700 კლიენტით, საქართველოს ბანკის კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი (CIB) არის კორპორატიული ბანკინგის მომსახურების გადაწყეტების სფეროში მთავარი პროვაიდერი საქართველოში. ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის ფრანშიზა ეფექტურად იყენებს კლასის თვალსაზრისით პროდუქტის დიზაინში თავის საუკეთესო გამოცდილებას და 360° -ით ითვალისწინებს ყოველი კლიენტის მოსაზრებას განახორციელოს მომგებიანი ტრანზაქციები ბანკისთვის და შესთავაზოს საუკეთესო მომსახურებები კლიენტებს. ჩვენი მასშტაბის ფარგლებში საბანკო მომსახურებებისა და პროდუქტების მდიდარი პორტფელის, დარგსა და პროდუქტებთან დაკავშირებული ჩვენი გამოცდილების, გამო ჩვენ ვართ უნივერსალური ბანკი, რომელიც მაღალი და საშუალო დონის კონსულტაციას უწევს საქართველოს კორპორაციებს. ჩვენ ასევე დარწმუნებული ვართ რომ ჩვენი თანამშრომლები ჩვენი ყველაზე გამორჩეული აქტივია და ამაყობენ რომ არიან საუეთესო სპეციალისტების დამქირავებლი ორგანიზაციის თანამშრომლები ქვეყანაში.

კორპორტიული და საინვესტიციო ბანკინგის სუფთა საკრედიტო პორტფელი აღწევდა 3.6 მილიარ ლარს 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, დაახლოებით 48.1%-ით მეტი წინა წელან შედარებით, ხოლო ზრდა მუდმივი გაცვლითი კურსის მიხედვით იყო 40.15% წინა წელთან შედარებით.

კორპორტაიული და საინვესტიციო ბანკინგის ტოპ ათეულის კონცენტრაცია იყო მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 9% 2019 წლის ბოლოს, 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებულ 9%-თან შედარებით. იმ მიზნით, რომ მოხდეს კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის საკრედიტო პორტფელის ჯანსაღი ზრდა, საქართველოს ბანკი გააგრძელებს კონცენტრაციის რისკის გონივრულ მართვას იმგვარად, რომ მისი ტოპ ათეული კლიენტებისთვის არსებული საფრთხე შენარჩუნდეს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 10%-ის ფარგლებში, ჩვენ შევქმენით სპეციალური ჯგუფი, რომელიც ფოკუსირებული იქნება მცირე ზომის კორპორატიულ საწარმოებზე , რომლებიც ჩვენი რწმენით მნიშვენლოვან ზრდას მიაღწევენ ჩვენს ბიზნესში.

კორპორატიული და სიანვესტიციო ბიზნესი მუშაობს ფორმირებისა და გადანაწილების მოდელით, რომელიც საშუალებას გვაძლევს გავაუმჯობესოთ პორტფელის რისკი-მოგება კაპიტალის განთავისუფლებით და სინდიკატების საშუალებით მოსაკრელებიდან შემოსავლებით ზრდის მხარდაჭერით. უფრო მეტიც, 2019 წელს საქართველოს მთავრობისგან მიღებული მთავარი ინფრასტრუქტურულმა ხარჯებმა თავისი წვლილი შეიტანა ვაჭრობის დაფინანსების ოპერაციებიდან მოსაკრებელის ბიზნესში ჩვენს წარმატებაში. უწყვეტი ფოკუსირება მცირე კაპიტალის უპროცენტო შემოსავალზე ხელს უწყობს ჩვენს გამოყენებულ აქტივებზე მოგებიდან შემოსავლს, მოცემული ლიმიტირებული საკრედიტო რისკის პირობებში. კორპორტიული, საინვესტიციო ბანკინგის და საკრედიტო პორტფელის გაზრდა განსაზღვრულია 15%-ით და ჩვენი მიზანია გავზარდოთ მომგებიანობა გამოყენებულ აქტივებზე რათა უკუგება საკუთარ კაპიტალზე (ROAE) იყოს 20%+ საშუალო და ხანგრძლივ ვადაში.

კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის ბიზნესი ასევე უზრუნველყოფს ლიზინგის მომსახურებას ბანკის სრულ მფლობელობაში არსებული შვილობილი კომპანიის - GLC. საშუალებით. ეს კომპანია გვტავაზობს სხვადასხვა ტიპის ფინანსურ პროდუქტებს, რომელიც მორგებულია სხვადასხვა სეგმენტზე, როგორიცაა მცირე და საშუალო ზომის ბიზნესი და დაბალი-საშუალო და მაღალ შემოსავლიანი კლიენტები.

იმისთვის, რომ შევთავაზოთ უნივერსალური საბანკო პლატფორმა ჩვენს კლიენტებს, კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი თანამშრომლობს სხვა ბიზნეს სეგმენტებთან ჯგუფის ფარგლებში, რაც სასარგებლოა გამოცდილების გაზიარების, იდეების გენერირებისა და ჯვარედინი გაყიდვებისთვის.

გაცემული კრედიტების მოცულობა

GEL 3.7 BLN

+42.1% წინა წელთან შედარებით

დეპოზიტები

GEL 3.8 BLN

+10.1% წინა წელთან შედარებით

ბაზრის წილი[12] – კრედიტე

31.0%

ბაზრის წილი[12] – დეპოზიტები

30.9%

უკუგება საკუთარ კაპიტალზე ROAE[13]

27.1%

ძლიერი მხარეები

- სინდიკატები და კაპიტალის ბაზრების ჯგუფი
- მნიშვნელოვანი საკითხების კონსულტანტი
- უპირატესობის მქონე უნივერსალური ბანკი
- საუკეთესო სპეციალისტების მოზიდვა

კონკრეტული მაგალითის ანალიზი: საქართველოს კორპორატიული სექტორის დახმარება

მას შემდეგ რაც „ზოდი“ დაარსდა 2017 წელს, კომპანია გახდა საქართველოში სამშენებლო მასალების ერთერთი წამყვანი იმპორტიორი და მწარმოებელი. კომპანიის მთავარი ბიზნეს მიმართულებებია: ინტერიერისა და ექსტერიერის კარების იმპორტი და საცალო გაყიდვები; ბუნებრივი ქვები (მარმარილო, გრანიტო, კვარცი, ტრავერტინი); ასევე სარემონტო მასალები. კომპანია მართავ ექვს შოურუმს თბილისში და საქართველოში (მარნეული, რუსთავი, გორი, ქუთაისი და ზუგდიდი).

2017 წელს საქართველოს ბანკისგან მიღებული დაფინანსებით, „ზოდმა“ გახსნა ახალი შოურუმი თბილისში.

2018 წლის მეორე ნახევარში, „ზოდმა“ დაიწყო მუშაობა საქართველოში ბუნებრივი ქვების ქარხნის გახსნის იდეაზე, რომელიც შესთავაზებდა მაღალი ხარისხის და კონკურეტული ფასის ქართული ქვების მასალებს ბაზარს. საქართველოს ბანკის დახმარებით სამთავრობო სააგენტოს „Enterprise Georgia“-ს თან თანამშრომლობით, ეს იდეა წარმატებით განხორციელდა 2019 წელს. კომპანია ახლა ამუშავებს ქარხანას, რომელიც აღჭურვილია თანამედროვე იტალიური, თურქული და ჩინური მანქანა-დანადგარებით, და აქვს წლიური მწარმოებლურობა 50,000 კვ მეტრი.

[12] იურიდიული პირების ბაზრის წილი კრედიტებისა და დეპოზიტების მიხედვით ეფუძნება 2019 წლის 31 დეკემბერს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებულ დამოუკიდებელ ანგარიშებს .

[13] 2019 წლის გამოყენებულ აქტივებზე მოგება დაკორექტირდა თანამშრომლის ერთჯერადი გადახდის დანახარჯებით, რომელიც უკავშირდება ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას.

ქონების მართვა

საქართველოს ბანკის ქონების მართვა არის ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის კერძო ბანკინგის განყოფილება, რომელიც ემსახურება მაღალშემოსავლიან კლიენტურას და სთავაზობს საინვესტიციო მართვის პროდუქტებს საზღვარგარეთ თავისი წარმომადგენლობების და ლონდონში, ბუდაპეშტში, სტამბულსა და თელ-ავივში არსებული შვილობილი კომპანიების საშუალებით. 2005 წელს საქმიანობის დაწყებიდან, ჩვენ ქონების მართვის სფეროში ჩვენი კლიენტების ბაზა გაიზარდა 1,557 კლიენტამდე 77 ქვეყნიდან და ხელძღვანელობის ქვეშ არსებული ჯგუფის აქტივები გაიზარდა 1,506.5 მილიონამდე 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, დაახლოებით 6.6%-ით წინა წელთან შედარებით.

2019 წლის იანვარში საქართველოს ბანკმა გახსნა ახალი ოფისი თბილისის ცენტრში, რომელიც გათვლილია ჩვენს ქონების მართვის კლიენტებზე. ბანკის ქონების მართვის ბრენდის იდენტიფიკაცია ეფუძნება როგორც თვითონ ბანკის, ასევე საქართველოს მორალურ პრინციპებს. ქვეყანა გვთავაზობს უმარავ უპირატესობას როგორიცაა სტაბილურობა, ლიბერალური საგადასახადო სისტემა, ინოვაციური ფინანსური მომსახურებები, მზარდი ეკონომიკა და უცხოელი ინვესტორების უსაფრთხოება.

საქართველოს ბანკი არის წამყვანი ბრენდი, რომელიც ცნობილია საკმაოდ კარგი მოგებით, მუდმივი ინოვაციებით და საიმედოობით. ჩვენი სტრატეგია, რომელიც ფოკუსირებულია ქონების მართვაზე, გულისხმობს კერძო საბანკო საქმიანობისთვის მის რეგიონულ ჰაბად გადაქცევას და კლიენტების წრის გაფართოებას მეზობელ ქვეყნებში. სტაბილური ბიზნეს გარემო საქართველოში და საქართველოს ბანკის რეპუტაცია და გამოცდილება აქცევს მას სრულყოფილ ბანკად შეძლებული ფიზიკური პირებისთვის, რომელთანაც ისინი აკეთებენ ბიზნესს. საქართველოს ბანკი არის ციფრული ტექნოლოგების გამოყენების თვალსაზრისით ძლიერი ბანკი, მაგრამ ჩვენ ყოველთვის ვიყენებთ ადამიანზე კარგად მორგებულ მიდგომას, როცა საქმე ეხება ჩვენი კლიენტების საჭიროებებს.

ჩვენი მიზანია გავხდეთ რეგიონული ჰაბი ქონების მართვის შეთავაზების სფეროში და მივაღწიოთ 3 მილარდ აშშდოლარს AUM 2024 წლისთვის, ჩვენ ვგეგმავთ მივაღწიოთ ამ მიზანს გაყიდვების ფართო დიაპაზონისა და მარკეტინგული ინიციატივების საშუალებით ჩვენი ქონების მართვის პროდუქტის გამყარებით და ცხოვრების სტილის შეთავაზებით. მრავალ პროდუქტს შორის ჩვენი შეთავაზება მოიცავს ადგილობრივ მაღალშემოსავლიან ობლიგაციებს, გლობალურ ინვესტიციებს, სპეციალურ შეთავაზებას ჩვენი ქონების მართვის კლიენტებისთვის, პირდაპირ კერძო ინვესტირების გარიგებებს საქართველოში, საგადასახადო და იურიდიულ კონსულტაციას, და ინვესტიციებს საქართველოში არსებული ეფექტური საგადასახადო სტრუქტურის საშუალებით. ჩვენი ცხოვრების სტილის შეთავაზება მოიცავს კონსიერჟის მომსახურებას და შემოთავაზებებს ადგილობრივი სასტუმროებიდან და პრემიუმ სამოგზაურო სააგენტოებიდან. ჩვენი მიზანია გამოვიყენოთ მსოფლიოში არსებული ჩვენი რეფერალური აგენტების ქსელი და პარტნიორი როგორც ბრენდის ელჩები და მომსახურების კომპანიები საიმისოდ, რომ რეკლამირება გავუკეთოთ ბანკსაც და საქართველოსაც.

ციფრული ბანკინგის გამოცდილება

საქართველო ბანკი იყენებს ციფრული მიდგომების გამოყენებას თანამედროვე ბანკინგში როგორც ეს დამახასათებელია მისი იდენტობისა და სტრატეგიისთვის. ჩვენ აქტიურად განვახორციელთ ინვესტირება საინფორმაციო ტექნოლოგიურ გადაწყვეტებში, რათა შეგვეთავაზებინა ჩვენი საცალო და კორპორატიული კლიენტებისთვის თავის კლასში საუკეთსო ციფრული ბანკინგის არხები, რომელიც დაეხმარება მათ ყოველდღიური ცხოვრებისა და ბიზნესის გამარტივებაში და უფრო მეტი წარმატების მიღწევაში. იმისთვის, რომ დარჩეს რელევანტური და თანამედროვე ყოველდღიურად ციფრული გადაწყვეტების რაოდენობის გაზრდით, ჩვენ ვაკვირდებით უახლეს ბრენდებსა და პრაქტიკას, ვაანალიზებთ პოტენციურ სიახლეებს და სწრაფად ვნერგავთ მიღებულ ცოდნას კლიენტებისთვის საჭირო მომსახურებებში.

ინტერნეტ ბანკინგი

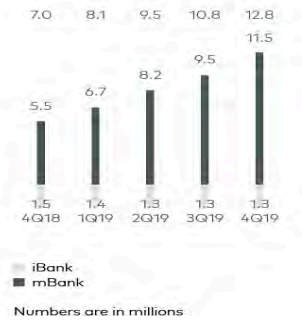
2019 წელს ჩვენ დავნერგეთ ბრენდული ახალი ბიზნეს ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმა (iBank for Business) ჩვენი მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებისა და კორპორატიული კლიენტებისთვის, ამისთვის საჭიროა უამრავი ადვილად სამართავი ფუნქცია, რომელიც შეიქმნა იმისთვის, რომ მისი გამოყენება იყოს ადვილად გასაგები და უპრობლემო. ხელახლა შეიქმნა უამრავი მახასიათებელი, დაემატა რამდენიმე ახალიც. ჩვენ მივმართეთ ჩვენი შეთავაზებები ბიზნესისთვის iBank - ის შესაქმნელად, უფრო სასარგებლოდ ბიზნეს ტრანზაქციებისთვის, აღრიცხვისა, გადახდებისთვის ფულადი გადარიცხვებისა და ადმინისტრაციისთვის.

მოხდა ბევრი არსებული მახასიათებლის მოდერნიზება, და დაემატა რამდენიმე ახალი. ჩვენ ფოკუსირებული ვართ იმაზე, რომ ჩვენი ბიზნესისთვის განკუთვნილი iBank გახდეს უფრო სასარგებლო ბიზნეს ტრანზაქციებისთვის, გადახდებისთვის, ფულის გადარიცხვისა და ადმინისტრირებისთვის.

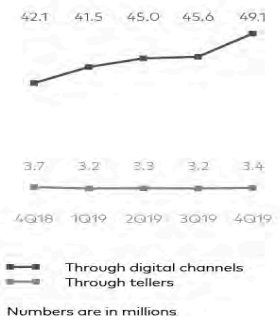
მობილური ბანკინგი

მას შემდეგმ რაც ბანკმა აამოქმედა თავისი მობილური ბანკინგის აპლიკაციის (mBank) პლატმორმა 2017 წელს, ჩვენ მუდმივად ვზრდიდით მის შესაძლებლობებსა და ეფექტურობას. 2019 წელს, ჩვენ Strands-თან (მსოფლიოში ერთერთი წამყვანი PFM მომსახურების პროვაიდერი) პარტნიორობით **დავამატეთ პერსონალური ფინანსური მენეჯერი** (PFM). PFM სასარგებლო ინსტრუმენტია შემოსავლებისა და ხარჯების ანალიზისა და კატეგორიზაციისთვის. წარმოდგენილი მონაცემების გამოყენებით, PFM შეისწვლის მომხმარებლის ფინანსურ ქცევა და სთავაზობს მას რეკომენდაციებს გამოვლენილი შედეგების საფუძველზე. Strands-თან პარტნიორობა საშუალებას გვაძლევს გავამყარო ჩვენი პრაქტიკული და ტექნიური გამოცდილება იმ წარმოდგენილი ინსტრუმენტების საშუალებით, რომლებიც ინტეგრირებულია ჩვენს mBank-ში.

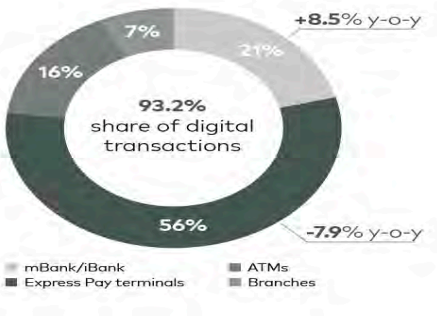
მობილური და ინტერნერ საბანკო ტრანზაქციების რაოდენობა

ციფრული ტრანზაქციების შედარება არაციფრულთან

ტრანზაქციების დანაწილება არხების მიხედვით

ღია ბანკინგის სტრატეგია

მას შემდეგ რაც დავნერგეთ საქართველოს ბანკის BOG Fintech (ფინჩი) – 2018 წელს შექმნილი სტრატეგიული მიმართულება ბანკის ღია საბანკო სტრატეგიის ფარგლებში -ჩვენ აქტიურად ვუჭერთ მხარს ფინჩის ღია ბანკინგს და სხვა ტექნოლოგიასთან დაკავშირებულ ღონისძიებებს. ღია ბანკინგის კონცეფცია ქმნის ახალ შესაძლებლობებს ინოვატორებისთვის, რათა შექმნან ახალ ტექნოლოგიაზე დაფუძნებული ფინანსური მომსახურებები კლიენტებისთვის. ის ხსნის საინფორმაციო ტექნოლოგიების ინფრასტრუქტურას და ახალ რესურსებს ფინჩისთვის, რათა ბანკთან პარტნიორობით შეიქნას ინოვაციური მომსახურებები.
საქართველოს ბანკის Fintech (ფინჩი) არის საქართველოში ღია ბანკინგის კონცეფციის მიმართულებით გადადგმული პირველი ნაბიჯი. ის შედგება სამი მთავარი კომპონენტისგან: ფინჩის მომხმარეების დახმარება; აპლიკაციის პროგრამირების ინტერფეისი (API) მოსახურება; და სტარტაპების დახმარება.

2019 წელს BOG Fintech იყო DevFest Tbilisi-ის გენერაური სპონსორი, რომელიც არის Google-ის ყოველწლიური დეველოპერი ფესტივალის ნაწილი, რომელიც ეწყობა მთელს მსოფლიოში. ჩვენ ასევე თანასპონსორობას ვუწევთ Startup Grind-ს თბილისში - სტარტაპების დამფუძნებლების ყველაზე დიდ საერთაშირისო ქსელს, 2019 წელს ჩვენ პარტნიორობას ვიწევდით ოპერანიზაციებს, როგორიცაა Google Developers Group Tbilisi, Startup Grind Georgia, Dribbble Georgia, Data Science Tbilisi, Touch Digital Summit and Product Tank Tbilisi. უფრო მეტიც 2019 წელს ჩვენ ორგანიზება გავუწიეთ Fintech Hackathon-ს, რომელშიც მონაწილეობდა 20 გუნდი. ჩვენ მომავალშიც გავაგძელებთ ტექნოლოგიური სახის ღონისძიებების მხარდაჭერას.
2019 წელს დავიწყეთ თანამშრომლობა საქართველოს ეროვნულ ბანკთან და საქართველოს პერსონალური მონაცემების დაცვის ინსპექციასთან საქართველოში ღია ბანკინგის რეგულაციების შესაძლოა დანერგვასთან დაკავშირებით.

Omni-channel მრავალი არხის გამოყენების გამოცდილება

2019 წელს როგორც ჩვენი მრავალარხიანი ციფრული გამოცდილების სტრატეგიის ნაწილი ჩვენ დავასრულეთ საქართველოს ბანკის მთავარი ვებგვერდის -www.bankofgeorgia.ge - ფორმირება და ლიცენზირება - და გავხადეთ ის უფრო ყოველიმოცველი და გამოსადეგი. განახლებული ვებგვერდი დაპროეტებულია ერთი ფანჯრის პრინციპით საქართველოს ბანკის მიერ შემოთავაზებული ყველა პროდუქტისა და მომსახურებისთვის. მნიშვნელოვანია ის, რომ ეს ვებგვერდი სრულად მოიცავს ციფრულ პლატფორმას როგორც საცალო, ასევე კორპორატიული კლიენტებისთვის. ერთი ლოგოს ფარგლებში, კლიენტს შეუძლია შევიდეს მის სასურველ ციფრულ პლატფორმაში. შესვლის შემდეგ კლიენტს შეუძლია ადვილად გამოიყენოს ნებისმიერი პროდუქტი მენიუდან, და რადგან კლიენტის მონაცემები ავტომატურად გადადის სხვა ციფრული არხებიდან, მოხდეს აპლიკაციის შევსება რაც არ ყოფილა არასდროს ასე ადვილი. იმისთვის რომ ეს გამოცდილება გახდეს უფრო მიზანშეწონილი, ვებგვერდი გვთავაზობს პროდუქტის შედარების გვერდებს, კალკულატორებს, ვალუტის კონვერტაციის დანართს, GPS ლოკაციას და სხვა.

ჩვენ ასევე გავაფართოვეთ ის ღონისძიებები, რომელიც აუმჯობესებს ბანკომატის და Pay Boxes -ების მომხმარებლების გამოცდილებას. ჩვენ მთლიანად გამოვცვალეთ ჩვენი ბანკომატების ინტერფეისული დიზაინი უფრო თანამედროვე გარეგნობით და გაცილებით გავამარტივეთ მომხმარებლის მიერ მათი გამოყენება, რაც შეეხება Pay Boxes-ებს, ჩვენ დავუმატეთ სმარტ დაკვეთის ფუნქცია, რომელიც აანალიზებს ყველაზე პოპულარულ მომსახურებებს თითოეულ მანქანაზე თითოეულ ლოკაციაზე და ავტომატურად უკვეთავს ყველაზე ხშირად გამოყენებულ მომსახურების პროვაიდერებს, ისე, რომ მათი გამოყენება შეიძლება მხოლოდ ერთი დაწკაპებით. Plus+ ლოიალობის პროგრამის პლატფორმა
ასევე მთლიანად განახლდა, ჩვენ დავუმატეთ კატალოგს პუნქტები, რომელიც ჩვენს კლინტებს აძლევს შესაძლებლობა ს მოახდინონ თავიანთი პლიუს ქულების გადაცვლა.

კლიენტის გამოცდილების მართვა Medallia-ს საშუალებით

ჩვენი ახალი სტრატეგიის წარმატების ერთერთი მნიშვნელოვანი კომპონენტია კლიენტის კმაყოფილება. გასულ წელს, ჩვენ ინვესტირება განვახორციელეთ წამყვანი კლიენტის გამოცდილების მართვის პლატფორმაში, Medallia, რომელიც გვეხმარება ავამოქმედოთ ჩვენი კლიენტის გამოცდილება, მოვიცვათ დიდი რაოდენობის კლიენტების გამოხმაურების პრიორიტიტულობის განსაზღვრა და გავერკვეთ მასში რეალურ დროში, წარმოადგენს მოწინავე იდეას და გულისხმობს ღონისძიებებს კლიენტის გამოცდილების გასაუმჯობესებლად.

კლიენტის გამოცდილების მართვის მიზანია:

- ჩართოს თითოეული კლიენტი, რათა თავისი წვლილი შეიტანოს მათი მოგზაურობისა და არხების მოცვის საშუალებით;
- ეფექტურად „ჩაკეტოს წრე“ თითოეული კლიენტისთვის, რათა გადაწყდეს ნებისმიერი ღია საკითხი და მოხდეს შესაბამისი შეფასება ;
- ჩართოს ტვითოეული თანამშრომელი მათთვის დროული მონაცემების და ინსტრუმენტების მიწოდებით, რათა მან იმოქმედოს მყისიერად; და
- გაამუჯობესოს თითოეული გამოცდილება წარმოშობის მიზეზების გამოვლენით და კლიენტის სასიცოცხლო ციკლის შესახებ ყველა ეტაპზე გამოცდილების გასაუმჯობესებლად. რადგან ჩვენ მივდივართ უფრო კლიენტზე ორიენტირებული კულტურისკენ, ჩვენი კლიენტების ხმების სრულად გათვალისწინებით რადგან უნარი იმოქმედოს დროულად ჩვენი კლიენტების გამოხმაურებაზე, ძალიან მნიშვნელოვანი ხდება ჩვენი თანამშრომლების ყოველდღიურ ცხოვრებაში.

ჩვენ პირველად დავნერგეთ Medallia ციფრული არხებში 2019 წლის ოქტომბერში და გავავრცელეთ ის ქოლ ცენტრში და ფილიალებში 2020 წლის მარტში. თითოეულ არხში და კურსში ჩვენ მოვიცავთ კლიენტის გამოხმაურებას, რომელიც გვაწვდის NPS და CSAT ქულებს, ასევე თითოეული ქულის მოტივ , რომელსაც ჩვენ ვამოწმებთ ყოველდღიურადა Medallia პლატფორმაზე. დამატებითი უნიკალური ინფორმაცია მიღებულია ეფექტური „წრის დახურვის“ პროცესის საშუალებით, რომელიც გვეხმარება ჩვენ მივაწოდოთ ჩვენ კლიენტებს მყისიერი გადაწყვეტა, ან განვსაზღვროთ ამ პრობლემის მთავარი მიზეზი.

მაღალი კვალიფიკაციის ჯგუფი შეირცა იმისთვის, რომ დასრულებულიყო ციფრული გამოკითხვის ყველა ურთიერთქმედება. რაც შეეხება ფილიალებსა და ქოლ ცენტრს, ფილიალის მენეჯერები ან ჯგუფის ხელმძღვანელები არიან „ წრის დახურვის“ პროცესის მფლობელები და უზრუნველყოფენ , რომ ჩვენმა კლიენტებმა მიიღონ საუკეთესო გამოცდილება და მათმა გამოხმაურებამ მიაღწიოს შესაბამის ჯგუფამდე რაც შეიძლება სწრაფად.

2019 ნოემბერი-2020 წლის თებერვლისთვის, ჩვენ ვნახეთ 17%-იანი გამოხმაურება ჩვენი კლიენტებისგან, რაც მნიშვნელოვანია, მსოფლიოში არსებული პრაქტიკის მიხედვით, და 71%-იანი გამოხმაურება „წრის ჩაკეტვის“ პროცესზე. გამოხმაურების დიდი მოცულობა, რომელიც მომდინარეობს ჩვენი კლიენტებისგან გვეხმარება მუდმივად ვიცოდეთ ჩვენი პროგრესისა და დამატებითი განვითარების შესაძლებლობების შესახებ.

მრავალი გაუმჯობესებაზე ორიენტირებული პროექტი გამოვლინდა და დაინერგა კლიენტის გამოხმეურების საფუძველზე 2019 წლის ოქტომბრიდან. კლიენტის ხმა ასევე გვაცნობს მნიშვნელოვან დასკვნებს ჩვენი თანამშრომლების ტრენინგისა და სწავლების შესახებ, რაც მნიშვნელოვანია წარმატებული კლინეტის Medallia-სთან გამოცდილი კლიენტის წარმატებული მართვისთვის.

პროცესის ეფექტურობა მწარმოებლურობის ზრდის მაჩვენებელი – Agile ტრანსფორმაცია

იმისთვის, რომ წარმატებით შესრულდეს ჩვენი ბიზნეს მიზნები, ჩვენ ინვესტირება მოვახდინეთ პროექტის წარმოდგენის სრულყოფასა და ეფექტურობაში საინფორმაციო ტექნოლოგიებისა და ბიზნესის დამატებით ინტეგრაციის გზით.

რადგან დავიწყეთ Agile ტარნსფორმაცია 2018 წელს, ჩვენი მიზანი იყო უკეტთესად დაგვეკმაყოფილებინა კლიენტის ბიზნეს მოთხოვნები, მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესებისა და გამჭვირვალობის გაზრდით რესურსის გამოყოფის დროს. ტრადიციული მოდელის (კასკადი) გამოყენების ნაცვლად, რომელშიც ორგანიზაციული სტრუქტურა დაყოფილია ფუნქციურ ბარიერებად, რომლებიც იმათება ზემოდან ქვემოთ, ჩვენ გადავწყვიტეთ გავხდეთ სწარაფი (Agile) კომპანია, სადაც უნივერსალური ჯგუფები შეიქმნა ერთიანი მიზნის გარშემო. ეს ჯგუფები კოლექტიურად პასუხისმგებელი არიან თავიდან ბოლომდე თავიანთ პროდუქტზე და მომსახურებებზე, ერთი პროდუქტის მფლობელით- პირი რომელიც უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილებები პროდუქტის მარაგზე. Agile მოდელში პროდუქტის განვითარება ხდება თანდათან და რამდენჯერმე, და პროდუქტის გამოშვება ხდება რაც შეიძლება სწრაფად და მუდმივად ხდება საბოლოო მომხმარებლის გამოხმაურობების მოგროვება და დამუშავება. ეს მრავალფუნციურმა ჯგუფებმა გააზიარეს ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები, რომელიც უფრო მეტად იძლევა სტიმულს ერთად იქნას მიღწეული საერთო მიზანი, და ვიდრე ამას აკეთებს თითოეული მენეჯერისთვის, ჯგუფის წევრისა დ ან ფუნქციისთვის ეფექტურობი ძირითადი მაჩვენებლების პოტენციურად საწინააღმდეგო ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები.

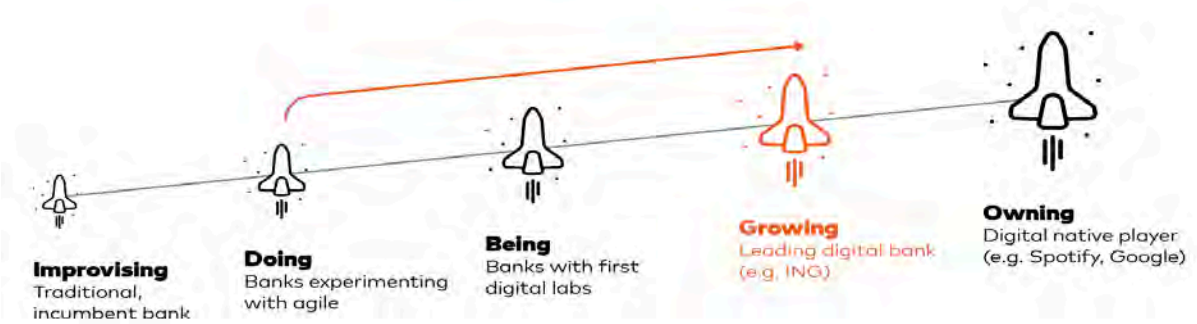
2019 წლის მაისში, Agile ტარნსფორმაცია სრულად იქნა რეალიზებული. 2019 წელს ჩვენ შევქმენით 34 უნივერსალური ჯგუფი, 300-ზე მეტი თანამშრომლით, რომლებიც მუშაობდნენ Agile -ს მიწოდების მოდელზე, და შექმნა კორპორატიული კულტურა, რომელზეც უფლებამოსილია ეს ჯგუფები. იმისთვის, რომ შემცირდეს დანერგვის ვადა, ჩვენ ხშირად ვავრცელებთ და ვავითარებთ მინიმალურ სიცოცხლისუნარიან საქონელს (MVPs) და ვიყენებთ რეგულარული კლიენტის გამოხმაურებას. ჩვენი მიზანია ოპტიმალურად გავზარდოთ პრიორიტიზაციის პროცესი პროდუქტის განვითარებისთვის და იმავდროულად გავზარდოთ პროგრამული უზრუნველყოფის ხარისხი და სტაბილურობა.

ჩვენი ამბიციაა გადავიყვანოთ ბანკი ინტეგრირებული ციფრული მიწოდების მოდელზე, რომელიც იყენებს მომდევნო თაობის ტექნოლოგიებს იმისთვის, რომ გამოიყენოს ინტეგრირებული და ავტომატური სამუშაო პროცესი და დააკავშიროს პროქტის აქციონერები მთელი სასიცოცხლო ციკლის განმავლობაში განვითარებაზე მომუშავე ჯგუფთან. მიზანია მინიმუმადე შემცირდეს სიჭარბე და მაქსიმალურად გაიზარდოს ჯგუფებს შორის ოპერატიული თავსებადობა.

პროცესები | Agile ტრანსფორმაცია

სრულად ინტეგრირებული საწარმოს სწრაფი გადაცემა

სტრუქტურა	პროცესი	თანამშრომლები	ტექნოლოგია

- ფოკუსირება კლიენტის გამოცდილებაზე
- მიწოდების ეფექტურობის გაუმჯობესება
- დანერგვის ვადის შემცირება
- გაუმჯობესდეს თვით ორგანიზებული ჯგუფები პროდუქტების და ციფრული არხების გარშემო
- გამოყენებული იქნას შემდეგი თაობის ტექნოლოგიები და სრულად ავტომატიზირებული პროცესი

მწარმოებლურობის ზრდის მაჩვენებელი – ოპტიმიზაციის პროექტის სისტემა LEAN

2018 წლიდან, საქართველოს ბანკმა მოიცვა პროექტის Lean შედეგად ეფექტური შესაძლებლობები, რომელიც ფოკუსირებული იყო ოპერაციების ტრანსფორმაციასა და ოპტიმიზაციაზე ბანკის სამ სფეროში : მომსახურების ცენტრები, პროცესები და ფუნქციები.

სერვის ცენტრების ტარნსფორმაცია განხორციელდა იმ მიზნით, რომ გაზრდილიყო კლიენტების რაოდენობა და მათთვის მიყიდული პროდუქტები. ამჟამად ბანკის ყველა მთავარი ფილიალი ტრანსფორმირდა და გახდა უფრო პროდუქტიული და ეფექტური მომსახურების გაწევის სფეროში. ჩვენ შევქმენით შემდგომი მართვის სისტემა, რათა გაუმჯობესდეს კლიენტის გამოცდილება და გაიზარდოს კლიენტის კმაყოფილება და გაუნაწილებელი მოგების პროცენტი უფრო სწრაფი და მაღალი ხარისხის მომსახურებებით. შედეგად კლიენტების 98%, რომელიც შედიან ტარნსფორმირებულ ცენტრში იღებენ მომსახურებებს, მაშინ როცა ოპტიმიზაციამდე გამოყენებული მაჩვენებელი არის 83%. ჩვენ დავნერგეთ ხშირად შემოწმებული მოკლევადიანი ეფექტურობის ძითითადი მაჩვნებლები ჩვენი ბანკირებისთვის, რომელთა მიზანია გაზარდოს გაყიდვები იმ კლიენტების რაოდენობით, რომლებსაც მომსახურებას უწევენ და ერთ ბანკირზე გაყიდული პროდუქტების რაოდენობით. ამის შედეგად, გაყიდვები ტრანსფორმირებულ მომსახურების ცენტრებში გაიზარდა 20%-ით 2019 წლის ბოლოს, კლიენტების კმაყოფილებამ ასევე აჩვენა პოზიტიური ტენდენცია, რომელმაც მიაღწია 90%-ს, მომავალში ჩვენს 95%-იან მიზანთან ერთად.

ჩვენ მოვახდინეთ იმ გზი ოპტიმიზაცია, რომლითაც ჩვენ ვამუშავებთ იპოთეკურ აპლიკაციებს საცალო ბანკინგში, და საკრედიტო აპლიკაციებს კორპორატიულ და საინვესტიციო ბანკინგში. იმისთვის, რომ ეფექტურად იქნას გამოყენებული იპოთეკური აპლიკაციების დამუშავებისთვის და შეამციროს შეცდომების რაოდენობა მინიმუმამდე, ჩვენ დავნერგეთ სტანდარტული საოპერაციო პროცედურები და საკონტროლო ჩამონათვალები. შედეგად ჩვენ შევამცირეთ შეცდომების რაოდენობა 50%-ით.

გარდა ახალი პროცედურების გამოყენებისა, ჩვენ ასევე განვაახლეთ აპლიკაციის ნაკადის დამუშავება, რომელიც ახლა მოიცავს კრედიტთან დაკავშირებით მიღებული გადაწყვეტილების დრო და საშუალებას გვაძლევს აცნობოს კლიენტებს მათი აპლიკაციის შედეგი მისი წარდგენიდან ერთი საათის განმავლობაში.
ზოგადად ჩვენი მიზანი იყო შეგვემცირებინა იმ დროის მოცულობა, რომელიც საჭიროა იპოთეკის აპლიკაციის დასამუშავებლად 7.5 დღიდან მხოლოდ სამი დღე, ამჟამად ეს არის ოთხ დღეს.

გარდა პროცესის ტარნსფორმაციისა, იმისთვის რომ მივაღწიოთ რესურსების უფრო ეფექტურ გამოყენებას, ჩვენ ასევე მოვახდინეთ ფუნქციების ოპტიმიზაცია რამდენიმე დეპარტამენტში და ვაპირებთ ვიმუშაოთ სხვებთან უახლოე მომავალში. ჩვენ გავაუმჯობესეთ დავალების ნაკადების ეფექტურობა ოპერაციებში, რომელიც ეხმარება განყოფილებას და გაამარტივა პროცესები ფულადი და ფასიანი ქაღალდების ანგარიშსწორების განყოფილებაში.

ჩვენ ასევე გადავაჯგუფეთ ფუნქციები კორპორატულ კრედიტირებაში, იმგვარად, რომ კორპორატიული ბანკირები სულ უფრო და უფრო ფოკუსირებენ გაყიდვებზე და კლიენტებთან ურთიერობებზე, უფრო მეტიც, ჩვენ გავათავისუფლეთ SOLO ფილიალები დამუშავების განყოფილების ფუნქციებისგან, რომლებიც სანაცვლოდ ცენტრალიზებულია ბანკის სათაო ოფისში.

2019 წელს, ჩვენი მცდელობები მივმართეთ SOLO და მცირე და საშუალო საწარმოს სეგმენეტბზე. SOLO -ში ჩვენ მოვახდინეთ კრედიტორების პროცესების ოპტიმიზაცია იპოთეკებში და SOLO ბიზნეს კრედიტირების ცენტრალიზაცია. ეს პროცესები ახლა უფრო სწრაფია და უფრო ეფექტურია, რომელიც თავის მხრივ, ზრდის კლიენტის კმაყოფილების დონეებს. იმისთვის, რომ მიღწეული იქნას ფუნქციების ეფექტურობა SOLO -ში ჩვენ გადავიტანეთ დარჩენილი არაპროფილური სამუშაო დატვირთვა, როგორიცაა ტრანზაქციის მომსახურებები, SOLO ბანკირებისგან დოკუმენტების დამუშავების განყოფილებაში, რათა ბანკირებს ჰქონდეთ მეტი დრო კლიენტებთან ხარისხიანი ურთიერთობისთვის.

ერთერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ეტაპი 2019 წელს იყო საკრედიტო ადმინისტრაციული ჰაბი, რომელიც მოიცავს ყველა კომპეტენციას, რომელიც აუცილებელია SOLO -სა და მცირე და საშუალო საწარმობის სეგმენტების საკონტრაქტო ეტაპისთვის. კონტრაქტის ადმინისტრაციის გადაყვანით დოკუმენტების დამუშავების განყოფილებაში ერთი ჰაბის ქვეშ, ხელშეკრის პროცესი გახდა სწრაფი და მოდერნიზებული, და გამეორება ბანკირებსა და იურისტებს შორის შემცირდა ერთამდე.

ეფექტურობის გაზრდის კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი წყარო, რომელიც შეიქმნა 2019 წელს, არის ჩვენი მატერიალურ ტექნიკური უზრუნველყოფა, რომელიც საშუალებას აძლევს მცირე და საშუალო საწარმოების ბანკირებს ფოკუსირება გააკეთოს ძირითადად გაყიდვებსა და კლიენტის ურთიერთობებზე. მანამდე, მცირე და საშუალო საწარმოების ბანკირები ჩართული იყვნენ ყოველდღიური ინციდენტების გადაწყვეტაში, რომლებმაც მოიხმარეს მათი რესურსების უმეტესობა. ჩვენი მატერიალურ ტექნიკური უზრუნველყოფის ჯგუფი მოიცავს გაცხადებული ინციდენტების 98%-ს დღენახევარში.

2020 წელს SOLO სეგმენტი დაემატა მატერიალურ ტექნიკური უზრუნველყოფას

ახალი თანამშრომლების ადაპტირების პროცესი დაიწყო 2019 წელს იურიდიული მიღებისთვის კიდევ ერთი წარმატებაა, რაც აღსანიშნავია. 2019 წელს ჩვენ შევქმენით სპეციალური ჯგუფი დოკუმენტების დამუშავების განყოფილებაში, რომელიც ითვალისწინებს იურიდიული პირების მიერ წარმოდგენილ არსებულ აღრიცხვის მოთხოვნებს. ამით ჩვენ შევამცირეთ დრო, რომელიც აუცილებელია იურიდიული პირებისთვის, გახსნან ანგარიში 60%-ით. იმისთვის, რომ დაჩქარდეს ეს პროცესი, ჩვენ დავიწყეთ თანამშრომლობა საჯარო რეესტრთან . ამ პროექტში ჩვენი შემდგომი ნაბიჯი იქნება ადაპტირების პროცესის მონაცემთა ბაზის მიღება ონლაინ რეჯიმში.

ახალ თანამშრომელთა ადაპტირების პროცესი დაიწყო 2019 წელს.

პროცესი | არახელსაყრელი ტრანსფორმაცია

კლიენტის კმაყოფილება	მოდერნიზებული პროცესები – e2e	ეფექტურობა ფუნქციონალურ ელემენტებში
▫ ფილიალები	☐ გარანტიების გაცემის პროცესი ☐ POS ტერმინალის პროცესი ☐ საკრედიტო ინფორმაციის პროცესი ☐ SOLO ბიზნეს კრედიტირება ☐ ფილიალები ☐ იპოთეკა ☐ SOLO კრედიტირება ☐ კორპორატიული და საინვესტიციო კრედიტირება ☐ კანცელარია ☐ მიკრო კრედიტირება ☐ მცირე და საშუალო საწარმოების კრედიტირება ☐ კადრები ☐ ლოგისტიკა	☐ დოკუმენტების დამუშავების განყოფილება ☐ კადრების ფუნქცია ☐ SOLO ☐ WM ☐ RB დახმარება ☐ შესყიდვა ☐ მცირე და საშუალო საწარმო ☐ მონეტარული ცენტრი ☐ BNB -ის დამუშავების განყოფილება ☐ CB ფუნცია ☐ საკონტაქტო ცენტრი ☐ ახალი თანამშრომლების ადაპტირება ☐ მიკრო ბანკინგი ☐ პარტნიორული ურთიერთობა

ხარჯების დაზოგვა: 7.7 მილიონი ლარი

საუკეთესო წვდომა დაფინანსებაზე

საქართველოს ბანკმა დადასტურა წვდომა როგორც კაპიტალზე, ასევე მოზიდულ კაპიტალზე. ეს უზრუნველყოფს მოქნილობას პასუხისმგებლობის მართვით და არის ერთერთი ჩვენი მთავარი კონკურენტული უპირატესობაა ჩვენი ამბიციის რეალიზაციაში, რათა მოიცვას საქართველოში მიმზიდველი შესაძლებლობები.

ფინანსური ინსტიტუტებს, რომელთანაც ჩვენ გვაქვს პარტნიორული ურთიერთობა არის City, ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD), საერთაშორისო ფინანსური კორპორაცია (IFC), FMO – ჰოლანდიის სამეწარმეო განვითარების ბანკი - DEG – Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft, სამხრეთაღმოსავეთის ევროპის ფონდი (EFSE), Green for Growth Fund (GGF), შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკი (BSTDB), ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB), აზიის განვითარების ბანკი (ADB), საზღვარგარეთ კერძო ინვესტიციის კორპორაცია (OPIC), responseAbility, Symbiotics Group, სამრეწველო კორპორაციის ფინური ფონდი (Finnfund), Obviam, შვედეთის განვითარების ფინანსური ინსტიტუტი – Swedfund International AB and BlueOrchard მიკროფინანსური ფონდი, და სხვა.

2017 წელს საქართველოს ბანკი არის პირველი ლარში დენომინირებული ობლიგაციების გამოშვება ინვესტორების ფართო მასშტაბისთვის ირლანდიის სავალუტო ბირჟაზე. 500 მილიონი ლარის გამოშვება იყო პირველი საერთაშორისო ადგილობრივ ვალუტაში ობლიგაცია, რომლის შეთავაზება ხდება უფრო ფართო კორპორატიული და საინვესტიციო სისტემის რეგიონიდან გარდა რუსეთისა) გასული ათი წლის განმავლობაში და წარმოადგენდა ნიშნებიან ტრანზაქციას საქართველოში.

ბოლო ოთხი წლის განმავლობაში, დედოლარიზაციის ინიციატივების კვალდაკვალ, რომელიც დაინერგა სებ-ის მიერ, საქართველოს ბანკმა მოიზიდა ადგილობრივი დაფინანსება საკრედიტო ინსტიტუტებისგან და უცხოელ ინვესტორებთან ერთად 1 მილიარდ ლარზე მეტი მოცულობით, 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფის ადგილობრივი სავალუტო დეპოზიტები შეადგენს მთლიანი დეპოზიტების 30.9% -ს, 2018 წელს 32.5%. საკრედიტო პორტფელის ლარიზაციამ მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 42.1 %-ს მიაღწია 2019 წელს, 39.2% 2018 წელს.

ჩვენი ფრანშიზის და ბრენდ სახელწოდების სიმყარე გადადის ფასწარმოქმნის უნარში დეპოზიტების ღირებულების შემცირებით. უფრო ძვირად ღირებული სესხების უფრო იაფიანი დაფინანსებით ჩანაცვლება, ასევე იწვევს ფონდირების ხარჯების გაუმჯობესებას:

- კლიენტის დეპოზიტებსა და ობლიგაციებზე ხარჯები 2010 წლის 7.5%-იდან 2019 წელს 3.0%-მდე შემცირდა;
- 2019 წელს ფონდირების ხარჯები 2010 წელს 8.2%-დან 2019 წელს 4.5%-მდე შემცირდა.

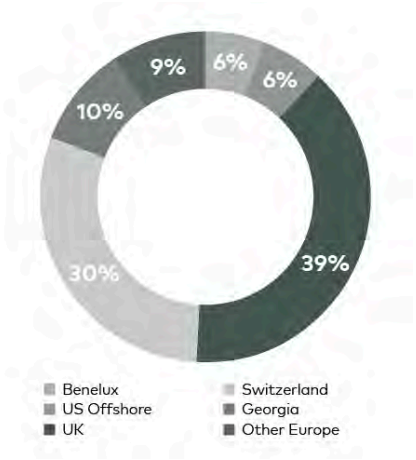
2019 წლის მარტში, საქართველოს ბანკმა გამოუშვა თავისი საპილოტე 100 მილიონი აშშ დოლარი 11.125% დამატებითი 1-ლი რიგის კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული ობლიგაციები. რომელთა გამოსყიდვა შესაძლებელია 5.25 წლის შემდეგ და ყოველ მომდევნო პროცენტის გადახდის დღეს, ექვემდებარება სებ-ის წინასწარ თანხმობას 100.00% გამოშვების ფასით. ობლიგაციები წარმოდგენილია ირლანდიის საფონდო ბირჟის ლისტინგში რეიტინგით B- (Fitch Ratings).ეს გამოშვება იყო დამატებითი 1-ლი რიგის კაპიტალის ობლიგაციების პირველი საერთაშორისო შეთავაზება საქართველოდან და სამხრეთ კავკასიის რეგიონიდან. ბაზელ III -ის რეგულაციები, რომლებიც ბოლოდროს დაინერგა საქართველოში ახლა საშუალებას იძლევა მოხდეს ამ ტიპის კაპიტალის ოპტიმიზაცია და ამ აშშ დოლარის გამოშვებამ უზრუნველყო ბანკისთვის შესაძლებლობა მოეხდინა კაპიტალის სტრუქტურის დივერსიფიკაცია უცხოური ვალუტის პერპექტივიდან და უზრუნველყო ბუნებრივი ჰეჯირება ეკონომიკაში დოლარიზაციის წინააღმდეგ. ობლიგაციების კლასიფიკაციებზე კომპეტენტური ორგანოების დასტური, როგორც დამატებითი 1-ლი რიგის ინსტრუმენტი მიღებული იქნა 2019 წლის აპრილში.

კაპიტალის პოზიციის გაძლიერება რათა შესაძლებელი გახდეს ზრდის პოტენციალის რეალიზაცია

საქართველოს ბანკმა გამოუშვა საპილოტე დამატებითი 1-ლი რიგის კაპიტალის ობლიგაციები

ტრანზაქციის აღწერა **ინვესტორის ფასიანი ქაღალდების განაწილება რეგიონის მიხედვით**

ობლიგაციები	100 მილიონი აშშდ, 11.125% გამოუხმობი 5.25 წელი AT1 ობლიგაციები
ლისტინგი	ირლანდიის საფონდო ბირჟა
ობლიგაციების რეიტინგი	Fitch BB-
ერთობლივი წამყვანი მენეჯერები / ბანკის კურიერის	J.P. Morgan, UBS
კომენეჯერი	JSC Galt & Taggart

ეს ტრანზაქცია იყო პირველი ნიშნები AT1 ტრანზაქცია საქართველოდან და პირველი AT1 ემისია დსთ-ს ქვეყნებიდან 2018 წლის იანვრის შემდეგ

ეს ემისია დაეხმარა საქართველოს ბანკს მოახდინოს მისი კაპიტალის სტრუქტურის ოპტიმიზაცია უცხოური ვალუტის პერსპექტივიდან და უზრუნველყოს ბუნებრივი ჰეჯირება დოლარიზებულ ეკონომიკაში ოპერირების წინააღმდეგ

ამ ტრანზაქციამ დაუმატა დაახლოებით 230 საბაზისო ქულა ბანკის 1 რიგის კაპიტალის საკმარისობის კოეფიციენტს ემისიის დროს.

საქართველოს ბანკმა ხელი მოაწერა სუბორდინირებული მე-2 რიგის საკრედიტო ხელშეკრულებას

2019 დეკემბერში საქართველოს ბანკმა ხელი მოაწერა ათწლიან 107 აშშ დოლარის სუბორდინებულ სინდიცირებულ საბანკო კრედიტის ხელშეკრულებას, რომელიც შეთანხმდა FMO-ს - ჰოლანდიური სამეწარმეო განვითარების ბანკის მიერ სხვა მონაწილე გამსესხებლებთან თანამშრომლობით, მათ შორის შპს Industrial Cooperation-ის ფინური ფონდი Obviam , შვედეთის საინვესტიციო ფონდის ახალი ბაზრისთვის (SIFEM), შვედეთის განვითარების ფინანსური ინსტიტუტი - , Swedfund International AB, BlueOrchard Microfinance Fund (BOMF) და სიმბიოტიკური ჯგუფი. 52 მილიონი აშშ დოლარის უკვე გადახდილი ნაწილი შეტანილია ბანკის მე-2 რიგის კაპიტალში, სებ-ის დასტურით ბაზელ III-ის სისტემის შესაბამისად 2019 წლის დეკემბრიდან. კრედიტის დარჩენილი აუთვისებელი ნაწილები ასევე მოსალოდნელია, რომ შეტანილი იყოს ბანკის მე-2 რიგის კაპიტალში დაექვემდებაროს გადახდას და რელევანტურ სებ-ის დასტურებს. ეს სესხი ასევე აუმჯობესებს ბანკის საერთო კაპიტალიზაცია ბაზელ III-ის რეგულაციების შესაბამისად და დახმარებას გაუწევს დამატებით კრედიტირების ზრდას, იმავდროულად შეინარჩუნებს რა ძლიერ კაპიტალის საკმარისობის კოეფიციენტს.

საერთო ჯამში 2019 წელს ჩვენ მოვიზიდეთ სულ 227 მილიონი აშშ დოლარი ჩვენი კაპიტალის პოზიციის დასახმარებლად და უფრო მეტი შესაძლებლობისთვის, რომ გავრცელდეს დაფინანსება ჩვენს კლიენტებზე.

საქმიანობის ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები

სერიოზული შედეგები რომელიც განპირობებულია კარგი მაჩვნებლებით ყველა სეგმენტში

2019 წლისთვის ჯგუფის ეფექტურობის ძირთადი მაჩვენებლები ასახავს უწვეტ მაღალ შედეგებს, საუკეთესო კლიენტის ფრანშიზის ზრდას სოლიდური მარჟით, ძლიერი საბალანსო ზრდით და განსაკუთრებული რენტაბელობით.

ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები მიახლოებულია ჩვენს სტრატეგიასთან და ჯგუფმა უზრუნველყო თავისი ძითითადი სტრატეგიული მიზნების შესრულება. ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები შეიძლება შეიცვალოს თუ 75 – 83 გვერდებზე მითითებული რომელიმე მთავარი რისკი და გაურკვევლობა, მატერაილიზდება.

გლობალური პანდემიის კოვიდ -19 -ის ზემოქმედებამ ბოლო თვეების განმავლობაში გასაკუთრებულად გამოსცადა ჯგუფის ისევე როგორც ყველა მისი კოლეგისა და კლიენტის მოქნილობა და ხასიათი. უფრო მეტიც, ჯგუფმა დახმარება გაუწია საქარტველოს ეკონომიკას, მის კლიენტებს და თანამშრომლებს. საქართველოს ბანკის ჯგუფის საქმიანობა ძალიან მყარი გააზრებული იყო 2020 წლის პირველ ნახევარში, და უზრუნველყო მნიშვნელოვანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვები (ECL) პირველ კვარტალში რათა მოეცვა გლობალურ პანდემიასთან კოვიდ -19-თან დაკავშირებული ყველა მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგი სრული ეკონომიკური ციკლის განმავლობაში. ჯგუფის საქმიანობა 2020 წლის მეორე კვარტალში უკიდურესად სიცოცხლისუნარიანი გახდა, თავისი ძლიერი რენტაბელობით იმ დროის განმავლობაში როცა საქართველოს ეკონომიკა აქტიურად განიცდიდა ვარდნას რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში.

ჯგუფის მისია და მისი სტრატეგია უცვლელი რჩება. საქართველოს ბანკს აქვს ორი ზუსტად განსაზღვრული საშუალო და გრძელვადიანი სტრატეგიული მიზანი: მიაღწიოს სულ მცირე 20%-იან უკუგებას საკუთარ კაპიტალზე, და უზრუნველყოს საკრედიტო პორტფელის 15%-იანი ზრდა. მისი ზუსტად განსაზღვრული მიზნების პირობებში საქართველო ფოკუსირებული იყო იმაზე, რომ მის საქმიანობაზე 2020 წელს აუცილებლად მოახდენდა გავლენას ადგილობრივი კოვიდ-19-ზე, თუმცა ჯგუფმა უკვე დაიწყო მისი მიზნობრივი რენტაბელობისს მიმართულებით მუშაობა. მისი საქმიანობა და საბალანსო ანგარიში ასახავს საიმედოობას, აქტივის ხარისხი სიცოცხლისუნარიანობას და ჯგუფი რჩება კომფორტულ მდგომარებაში, მისი ეკონომიკური სცენარის სტრესზე გამოცდის ვარაუდების პირობებში, მნიშვნელოვანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვები ადეკვატურობით , რომელიც შეიქმნა 2020 წლის პირველ კვარტალში. ჯგუფს აქვს კარგი პოზიცია სამომავლოდ, თავისი გამორჩეული ჯგუფით, კარგად ფონდირებასა და ლიკვიდურობასთან და კაპიტალურ რესურსებთან ერთად.

საკრედიტო პორტფელის მდგრადმა განვითარებამ, როგორც საცალო ასევე კორპორატიულ და საინვესტიციო ბიზნესში, დაასტაბილურა ინდივიდუალური პროდუქტზე გაცემული კრედიტის შემოსავლიანობა, შეამცირა ფონდირების ღირებულება, და გაზარდა აქტივის ხარიხის, შედეგად 2019 წელსწინა წელთან შედარებით 27.0 %-ით გაიზარდა კორექტირებული მოგება. საპროცენტო და არასაპროცენტო შემოსავლების ზრდამ გამოიწვია საოპერაციო შემოსავლის 8.1%-ით ზრდა წინა წელთან შედარებით

ჩვენმა სულ უფრო მზარდმა ფოკუსირებამ კრედიტირებაზე იპოთეკურ სეგმენტში და უფრო დახვეწილ მარჟიან კორპორატიულ და მცირე და საშუალო საწარმოების კლიენტებში, გამოიწვია ნეგატიური შერეული ეფექტი კრედიტებიდან მთლიან შემოსვალზე და სუფთა საპროცენტო მარჟაზე, რომელიც 2019 წელს შემცირდა 90 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით.

2020 წელს და შემდეგ, ჩვენ გავაგრძელებთ ფოკუსირებას რენტაბელური შემოსავლების ზრდაზე, რომელიც უნდა უზრუნველყოს კლიენტის კრედიტირების ზრდის მდგრადმა დონეებმა აქტივის ხარისხის შემცირების გარეშე, გაზარდოს შემოსავლის წილი ანაზღაურებადი ოპერაციების შექმნით და ეკონომიური ეფექტურობის გაძლიერებით.

რენტაბელობის KPI-ები

დივერსიფიცირებული შემოსავლის წყარო, მზარდი საკრედიტო პორტფელი, გაუმჯობესებული აქტივის ხარისხი ხარჯების მოწესრიგებული მართვა, და საკომისიოებიდან შემოსავლის ზრდა, მომგებიანობის თვალსაზრისით განსაკუთრებული შედეგების ძირითადი საშუალებები იყო.

საკრედიტო პორტფელის მდგრადმა განვითარებამ, როგორც საცალო, ასევე კორპორატიულ და საინვესტიციო ბიზნესში, დაასტაბილურა ინდივიდუალური პროდუქტზე გაცემული კრედიტის შემოსავლიანობა, შეამცირა ფონდირების ღირებულება, და გაზარდა აქტივის ხარიხი, შედეგად წინა წელთან შედარებით 27.0 %-ით გაიზარდა კორექტირებული მოგება 2019 წელს. საპროცენტო და არასაპროცენტო შემოსავლების ზრდამ გამოიწვია საოპერაციო შემოსავლის წინა წელთან შედარებით 8.1%-ით ზრდა.

ჩვენი სულ უფრო უფრო მზარდმა ფოკუსირებამ კრედიტირებაზე იპოთეკურ სეგმენტში და უფრო დახვეწილი მარჟიან კორპორატიულ და მცირე და საშუალო საწარმების კლიენტებში, გამოიწვია ნეგატიური შერეული ეფექტი კრედიტებიდან მთლიან შემოსვალზე და სუფთა საპროცენტო მარჟაზე, რომელიც 2019 წელს შემცირდა 90 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით.

2020 წელს და შემდეგ, ჩვენ გავაგრძელებთ ფოკუსირებას რენტაბელური შემოსავლების ზრდაზე, რომელიც უნდა უზრუნველყოს კლიენტის კრედიტირების ზრდის მდრადმა დონეებმა ატქივის ხარისხის შემცირების გარეშე, გაიზარდოს შემოსავლის წილი ანაზღაურებადი ოპერაციების შექმნით და ეკონომიური ეფექტურობის გაძლიერებით.

კორექტირებული მოგება [14]
(მილიონი ლარი)

527.1

2017	338.9
2018	415.1
2019	527.1

ერთჯერადად გადახდებთან დაკავშირებით კორექტირებული მოგება გაანგარიშებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (IFRS) შესაბამისად და ასახავს სხვა დაკავშირებული საწარმოების ოპერაციებიდან შემოსავალს და მოგებას, გამოკლებული საოპერაციო ხარჯები, და რისკის ღირებულებას, არაერთჯერად პუნქტებს და საშემოსავლო გადასახადის ხარჯებს.

მოგება (ასახული)
(მილიონი ლარი)

512.9

2017	338.9
2018	343.5
2019	512.9

მოგება გაანგარიშებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (IFRS) შესაბამისად და ასახავს სხვა დაკავშირებული საწარმოების ოპერაციებიდან შემოსავალს და მოგებას, გამოკლებული საოპერაციო ხარჯები, და რისკის ღირებულებას, არაერთჯერად პუნქტებს და საშემოსავლო გადასახადის ხარჯებს.

საკუთარი კაპიტალის საშუალო რენტაბელობა (კორექტირებული) (ROAE)
Error! Bookmark not

27.8%

2017	24.4%
2018	26.3%
2019	27.8%

-30 bps y-o-y

აქციონერებისთვის განკუთვნილი მოგება დაყოფილია მთლიანი კაპიტალის საშუალო თვიურ მაჩვენებელზე რომელიც განკუთვნილია აქციონერებისთვის. აქციონერებს მიკუთვნებული მთლიანი კაპიტალი შედგება სააქციო კაპტალისგან, დამატებით გადახდილი კაპიტალისგანმ სახაზინო აქციებისგან , გაუნაწილებელი მოგებისგან და სხვა რეზერვებისგან.

საკუთარი კაპიტალოს საშუალო რენტაბელობა (ROAE)
(ასახული)

27.0%

2017	24.4%
2018	21.8%
2019	27.0%

+250 bps y-o-y

აქციონერებისთვის განკუთვნილი მოგება დაყოფილია მთლიანი კაპიტალის საშუალო თვიურ მაჩვენებელზე რომელიც განკუთვნილია აქციონერებისთვის. აქციონერებს მიკუთვნებული მთლიანი კაპიტალი შედგება სააქციო კაპტალისგან, დამატებით გადახდილი კაპიტალისგანმ სახაზინო აქციებისგან , გაუნაწილებელი მოგებისგან და სხვა რეზერვებისგან..

საბაზისო შემოსავლები ერთ აქციაზე (ლარი)

18.33

2017	12.18
2018	12.35
2019	18.33

აქციონერებისთვის მიკუთვნებული მოგება გაყოფილია გადაუხდელი აქციების შეწონილი საშუალო რაოდენობაზე, გამოკლებული სახაზინო აქციები.

[14] 2019 წელს ჩვენ დავაკორექტირეთ მოგება და გამოყენებულ აქტივებზე მოგება და გამოვრიცხეთა 14,2 მლნ ლარის თანამშრომლების ხარჯების ერთჯერადი გადახდა (საშემოსავლო გადასახადის გამოკლებით), რომელიც უკავშირდებოდა ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას, 2018 წელს კორექტირებული მოგება და გამოყენებულ აქტივებზე მოგება 71.5 მლნ ლარის გამოკლებით (საშემოსავლო გადასახადის გამოკლებით) ხელახლა შეფასებული გადავადებული საგადასახადო ბალანსები, დაყოფასთან დაკაშირებული ხარჯები, და ყოფილი დირექტორის საბოლოო ანაზღაურებისთვის თანამშრომლის ხარჯების ერთჯერადი გადახდის გავლენა.

ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები

ჩვენი მოწინავე ტექნოლოგიის ციფრული საბანკო არხები, როგორიცაა mBank და iBank, ისევე როგორც ექსპრეს გადახდის ტერმინალები, არის ჩვენი ბიზნესის ეფექტურობის მთავარი სტიმული. ჩვენს საინფორმაციო ტექნოლოგიებში არსებულმა ინვესტიციამ, ციფრულმა და ინფორმაციულმა შესაძლებლობებმა, ისევე როგორც მარკეტინგულმა და ფილიალის ქსელმა 2019 წელს 8.3 %-მდე გაზარდა საოპერაციო ხარჯები წინა წელთა შედარებით. 2019 წელს ერთჯერადი გადახდების ხარჯების გამოკლებით .

თუმცა ამ ინსვეტიციამ გამოიწვია როგორც ძლიერი ფრანშიზის ზრდა ასევე რენტაბელობა. ეს უკვე აისახა გაცილებით მაღალი მობილური საბანკო მომსახურებების ტრანზაქციებით, რის შედეგადაც ტრანზაქციები თითქმის გაორმაგდა 2019 წელს 35.9 მილიონ ტრანზაქციამდე, რადგან ჩვენ გავაგრძელეთ მობილური ბანკინგის ტრანზაციებზე გადასვლა სხვა არხებიდან, მთლიანობაში ფიზიკური კლიენტების 93%-ზე მეტი ყოველდღიური ტრანზაქცია ახლა ხორციელდება ციფრული არხების საშუალებით.

2018 წლიდან დაწყებული, ჩვენ განვახორციელეთ სწრაფი მიწოდება ჩვენი საინფორმაციო ტექნოლოგიის განყოფილებში, რომლის მიზანია განახორციელოს სამუშაოს ოპტიმიზაცია და კოორდინაციის პროცესი, და გაზარდოს საბოლოო პროდუქტის ხარისხი და სარგებლიანობა. 2018 წელს, ბანკმა ასევე დანერგა წამყვანი პროექტი, რომელმაც გამოასწორა დოკუმენტების დამუშავების პროცედურები, და დანერგა პროცესის მთლიანი ეტაპის ოპტიმიზაცია ბიზნესში. ყველა ეს ინიციატივა მიმართულია პოტენციურ ეფექტურობაში შემდგომი პოტენციალის ზრდის გამოყენების მიმართულებით.

გარდა ამისა, ჩვენ მოველით რომ გავაუმჯობესებთ ჩვენი ხარჯი შემოსავლების შეფარდებას რათა მივიღოთ 35%-იანი დონე

ხარჯის შემოსავალთან შეფარდება (კორექტირებული)[15]

36.0%

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	36.0%

საოპერაციო ხარჯები დაყოფილია საოპერაციო შემოსავლების მიხედვით.

საოპერაციო ბერკეტი (კორეტირებული)[15]

-0.2%

2017	-4.5%
2018	5.0%
2019	-0.2%

Operating leverage is measured as the percentage change in operating income less the percentage change in operating expenses.

ხარჯი შემოსავალთან შეფარდება (ასახული)

37.2%

2017	37.6%
2018	36.0%
2019	37.2%

საოპერაციო ხარჯები დაყოფილი საოპერაციო შემოსავლის მიხედვით

სუფთა საკრედიტო პორტფელი

27.5%

2017	17.5%
2018	22.9%
2019	27.5%

კლიენტებზე გაცემული სუფთა კრედიტები და ფინანსური იჯარიდან მისაღები თანხები წლის ბოლოს წინა წელთან შედარებით

საკრედიტო პორტფელი 2019 წელს 27.5%-ით გაიზარდა. დაფიქსირდა 18.5%-იანი ზრდა საცალო ბანკინგის ბიზნესის საკრედიტო პორტფელში და 48.1%-ით გაიზარდა კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის საკრედიტო პორტფელში. ჩვენ მოველით, რომ კლიენტის კრედიტირების ზრდა საშუალო და გრძელვადიანი პერიოდში იქნება დაახლოებით c.15%.

[15] 2019 წელს ჩვენ დავაკორექტირეთ მოგება და გამოყენებულ აქტივებზე მოგება და გამოვრიცხეთ 14,2 მლნ ლარის თანამშრომლების ხარჯების ერთჯერადი გადახდა (საშემოსავლო გადასახადის გამოკლებით), რომელიც უკავშირდებოდა ყოფილი აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას,.

აქტივის ხარისხის ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები

ჩვენი აქტივის ხარისხი მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა 2019 წელს, და ძირითადად ასახავს ახალ მარეგულირებელ გარემოს, ასევე ჩვენი ჯგუფის რისკი მართვის პოლიტიკას, კარგი კრედიტირების დისციპლინას, დაბალრისკიანი პორტფელს და საქართველოს ეკონომიკის არსებულ კონცენტრაციას. საკრედიტო რისკის კოეფიციენტი 2018 წელს 1.7%-დან 0.8%-მდე შემცირდა 2019 წელს. ვადაგადაცილებული კრედიტები 2018 წლის ბოლოს 3.3%-დან გაუმჯობესდა 2.1%-მდე 2019 წლის ბოლოს, ხოლო ვადაგადაცილებული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი 2018 წელს 90.0%-დან შემცირდა 77.7%-მდე 2019 წლის ბოლოს.

ხარჯი საკრედიტო რისკის შეფარდება

0.8%

2017	2.3%
2018	1.7%
2019	0.8%

საკრედიტო რისკის ღირებულება მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის/ კლიენტებზე გაცემული კრედიტების საბაზრო სამართლიანი ღირებულების და ფინანსური იჯარიდან მისაღები თანხების შემცირების ტოლია წლისთვის , რომელიც გაყოფილია იმავე წელს კლიენტებზე გაცემული ყოველთვიური საშუალო მთლიანი კრედიტების და ფინანსური იჯარიდან მისაღები თანხების

ვადაგადაცილებული კრედიტის მოცვის კოეფიციენტმა დააკორექტირა უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულება

136.4%

2017	129.8%
2018	129.4%
2019	136.4%

ვადაგასული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი კორექტირებულია უზრუნველყოფის დისკონტირებულ ღირებულებასთან დაკავშირებით და უდრის მოსალოდნელი კრედიტის დანაკარგის რეზერვს/კლიენტებზე გაცემული კრედიტების საბაზრო სამართლიანი ღირებულების და ფინანსური იჯარიდან მისაღები თანხები გაყოფილი ვადაგასულ კრედიტებზე (უზრუნველყოფის დისკონტირებულ ღირებულება ემატება უკან მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგს/გაუფასურებულ სიდიდის რეზერვს).

კაპიტალის ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჩვენი ბაზელ III 1-ლი რიგის საბაზისო კაპიტალი (CET1), 1-ლი რიგის და მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი შესაბამისად იყო 11.5%, 13.6% და 18,6% ნიშნულზე, ყველა იყო მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებზე 10.1%, 12.2% და 17.1%, მეტი. 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის რისკ-შეწონილი აქტივები გაიზარდა 22.3%-ით წინა წელთა შედარებით და ასახა წლის განმავლობაში პროცენტიანი მოგების მომტანი აქტივების ზრდა. ჩვენ კვლავაც გვაქვს შიდა კაპიტალის მაღალი დონეები შიდა კაპიტალზე, როგორც საშუალო კაპიტალზე ბანკის მაღალი შემოსავლის, ასევე ახალი ნომინალური გარემოს წყალობით ჩვენი კრედიტირების ზრდის ლიკვიდური აქტივების გაუმჯობესების შედეგად.

საშუალო ვადაში, ჩვენი მიზანია შევინარჩუნოთ დაახლოებით 200 ბაზისო პუნქტის ბუფერი 1-ლი რიგის საბაზისო კაპიტალი (CET1), 1-ლი რიგის და მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი მინიმალური ნომინალური მოთხოვნების შესაბამისად.

1-ლი რიგის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (NBG, Basel III)

საქართველოს ბანკი

13.6%

2017	12.4%
2018	12.2%
2019	13.6%

სებ (ბაზელ III) 1-ლი რიგის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი უდრის 1-ლი რიგის კაპიტალი გაყოფილი მთლიანი რისკის შეწონილ აქტივზე, ორივე გაანგარიშებულია სებ-ის მითითებების შესაბამისად

ეკონომიკური ბერკეტი (ჯერადობა)

7.8

2017	7.5
2018	7.4
2019	7.8

ეკონომიკური ბერკეტი (ჯერადობა) უდრის მთლიანი ვალდებულებები გაყოფილი მთლიან კაპიტალზე.

არა-ფინანსური ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები

ბანკი ინარჩუნებს კლიენტის კმაყოფილების დონეს მრავალი გამოკითხვის არხის და რამდენიმე ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლის საშუალებით, რასაც მოსდევს „ წრის დაკეტვის“ პროცესი. ბანკი ითვალისწინებს კლიენტების გამოხმაურებებს, რომელსაც ის აგროვებს ყოველდღიურ რეჟიმში და ყოველდღიურად მუშაობს რომ კლიენტის გამოცდილება ჩართოს თავის პროცესში. ჩვენ დავიწყეთ პერსონალის მხარდაჭერის სუფთა ინდექსის (ENPS) შეფასება 2019 წელს და გავაგრძელებთ მის მონიტორინგს ექვს თვეში ერთხელ.

მომავალში ჩვენ ვაპირებთ გავაუმჯობესოთ ეს არაფინანუსური ეფეტურობის ძირითადი მაჩვენებელები და გავხდეთ „საყვარელი ბანკი“ საქართველოში.

კლიენტების ლოიალობის მაჩვენებელი (NPS)

საქართველოს ბანკი

42.3%

2017 27.4%
2018 38.8%
2019 42.3%

კლიენტის ლოიალობის მაჩვენებლი კითხვები: 0-10 -ის მასშტაბი, რას ურჩევდით ჩვენს ბანკს როგორც მეგობარს ან კოლეგას?
პასუხები: 9 და 10- მხარდამჭერები 7 და 8- ნეიტრალურები; 1-6 მოწინააღმდეგები.
საბოლოო სედეგი კლიენტსი ლოიალობის მაჩვენებლი ტოლია მხარდამჭერების პროცენტს გამოკლებული მოწინააღმდეგეების პროცენტი

კლიენტი კმაყოფილება (CSAT)

საქართველოს ბანკი

28.1%

2017 25.0%
2018 25.3%
2019 28.1%

CSAT კითხვები: 1-5, რამდენად კმაყოფილი ხართ კონკრეტული არხით ან პარამეტრით?
საბოლოო შედეგი არის მთლიანი რესპოდენტების რაოდენობიდან რესპონდენტების პროცენტი რომელმაც უპასუხა 5-ს

პერსონალის მხარდაჭერის სუფთა მაჩვენებელი (ENPS)

საქართველოს ბანკი

46.0%

კლიენტის ლოიალობის მაჩვენებლი კითხვები: 0-10 , თქვენ როგორც თანამშრომელი რას ურჩევდით ჩვენს ბანკს როგორც მეგობასრ ან კოლეგას, როგორც დამქირავებელი?
პასუხები: 9 და 10- მხარდამჭერები 7 და 8- ნეიტრალურები; 1-6 მოწიინააღმდეგები.
საბოლოო შედეგი პერსონალის მხარდაჭერის სუფთა მაჩვენებელი ტოლია მხარდამჭერების პროცენტს გამოკლებული მოწინააღმდეგეების პროცენტი

რისკის მართვა

კეთილსინდისიერებისა და ანგარიშვალდებულობის კულტურის შექმნა

ჩვენ ვავლენთ, ვაფასებთ, ვმართავთ და ვაკონტროლებთ ჩვენს წინაშე არსებულ რისკებს, ინტეგრირებული კონტროლის სისტემის საშუალებით, რომელიც გამყარებულია ოფიციალური წესებითა და პროცედურებით, ზუსტად განსაზღვრული უფლებამოსილების დონეებით და ყოვლისმომცველი ანგარიშგებით. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო ადასტურებს, რომ ჩვენი სისტემა გამოცდილია წლების განმავლობაში და ამ წლიური ანგარიშის დამტკიცების თარიღისთვის და რომ ის ინტეგრირებულია როგორც ჩვენი ბიზნეს საქმიანობის დაგეგმაში, ასევე მისი სიცოცხლისუნარიანობის შეფასების პროცესში.

მიმოხილვა

ჩვენი სამეთვალყურეო საბჭო, რომელსაც დახმარებას უწევს მისი აუდიტის და კორპორატიული მართვისა და რისკის კომიტეტები და დირექტორთა საბჭო, საბოლოოდ პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკის მართვასა და შიდა კონტროლზე. ბანკი დარწმუნებულია, რომ იმისთვის, რომ ჰქონდეს ეფექტური რისკის მართვის სისტემა, საჭიროა ძლიერი რისკის მართვის კულტურა ბანკის ფარგლებში და აქედან გამომდინარე, რისკის მართვა ინტეგრირებულია ყოველდღიურ ბიზნეს საქმიანობის პირობებში. ბანკი ცდილობს შექმნას გარემო, სადაც ღიად და გამჭვირვალედ ჩანს, თუ როგორ მიიღება გადაწყვეტილებები და იმართება რისკები, და სადაც ბიზნეს მენეჯერები ანგარიშვალდებულნი არიან თავიანთ საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკების მართვაზე და შიდა კონტროლის პროცესებზე. ბანკის კულტურა ასევე ცდილობს უზრუნველყოს, რომ რისკის მართვა იყოს ეფექტური, მომავალზე ორიენტირებული და თანმიმდევრული.

ჩვენი სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭოს მანდატი მოიცავს ბანკის რისკისადმი მიდრეკილებასა და რისკისადმი ტოლერანტულობის შეფასებას, ასევე, რისკის საფრთხეების მონიტორინგს, რათა ბანკის წინაშე არსებული მთავარი რისკების ხასიათი და მოცულობა შეესაბამებოდეს ბანკის საერთო და სტრატეგიულ მიზნებს.

სამეთვალყურეო საბჭო ანგარიშვალდებულია სისტემის ეფექტურობისა და რისკის მართვის პროცესის და შიდა კონტროლის შემოწმებაზე. ამ ვადებულების შესრულებაში მას დახმარებას უწევს აუდიტისა და კორპორატიული მართვის და რისკის კომიტეტები. სამეთვალყურეო საბჭოს, კომიტეტისა და დირექტორთა საბჭოს დონეზე, ჩვენ შევიმუშავეთ ოფიციალური წესები და პროცედურები, რომლებიც განმარტავს თუ როგორ უნდა მოხდეს რისკების სისტემატური გამოვლენა, შეფასება, შეჯამება, მართვა და მონიტორინგი.

თითოეული ბიზნესი მონაწილეობს რისკის მართვის პროცესში და ავლენს იმ მთავარ რისკებს, რომელიც გამოიყენება მისი ბიზნესის მიმართ. ჯგუფის წინაშე არსებული გაურკვევლობებს და მთავარი რისკები გამოვლენილია მისი „ქვემოდან-ზემოთ“ ტექნოლოგიის პროცესის გამოყენებით.

ყოველდღიურ რეჟიმში ბანკის დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკის მართვასა და სხვა შიდა კონტროლის წესებსა და პროცედურებზე. ჩვენი რისკის კულტურის საფუძველზე, მენეჯერებს გააჩნიათ რისკები მათი ფუნქციების შესრულებასთან დაკავშირებით. ბიზნესის ნებისმიერ დონეზე გამოვლენილი თითოეული რისკისთვის რისკი იზომება, რბილდება (თუ შესაძლებელია) ჩვენი პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად, რაც ექვემდებარება მონიტორინგს. მენეჯერები ვალდებული არიან განაცხადონ გამოვლენილი რისკის შესახებ და რეაგირება მოახდინონ ასეთ რისკებზე მუდმივად და ხშირად. დირექტორთა საბჭო რეგულარულად განიხილავს ქვემოდან-ზემოთ პროცესს დამოუკიდებელი გამოწვევის უზრუნველყოფით და რისკის მართვის შეფასებით და შიდა კონტროლი პოლიტიკის და პროცედურების საშუალებით. ჩვენი ანგარიშგების პროცესი საშუალებას იძლევა ძირითადი რისკების მართვა მოხდეს შესაბამისი უფლებამოსილების დონეზე და უზრუნველყოს მეტი დამაჯერებლობა კომიტეტებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის. ძირითადი სახეცვლილებები, რომლებიც გავლენას ახდენს ჩვენს მთავარ რისკებზე და დაკავშირებულ შერბილების ღონისძიებებზე მოწმდება კვარტალურად (ან უფრო ხშირად, თუ აუცილებელია, სიტუაციიდან გამომდინარე სცილდება რეგულარული ანგარიშგების პროცესს) აუდიტის და კორპორატიული მართველობის და რისკის კომიტეტების მიერ, გარემოებიდან გამომდინარე, და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. ჯგუფის წინაშე არსებული მთავარი რისკები და გაურკვევლობები ვლინდება ზემოთ მითითებული პროცესების საშუალებით.

ამ მთავარი რისკების დაგაურკვევლობების აღწერა, მათ შორის ბოლოდროინდელი ტრენდები და პერსპექტივები, ასევე შერბილების ღონისძიებები, შეგიძლიათ იხილოთ ანგარიშის 75 – 83 გვერდებზე.

შიდა კონტროლი

სამეთვალყურეო საბჭო ვალდებულია შეამოწმოს და დაამტკიცოს შიდა კონტროლის ჯგუფის სისტემა და მისი ადეკვატურობა და ეფექტურობა. კონტროლი ს ღონისძიებები მოწმდება რათა გარანტირებული იყოს ჩვენს წინაშე არსებული რისკების ეფექტური მართვა. გარკვეული საკითხები -როგორიცაა მთავარი კაპიტალური დანახარჯების დამტკიცება, მნიშვნელოვანი შენაძენები ან გაყიდვები და მთავარი კონტრაქტები- ექსკლუზიურად სამეთვალყურეო სბაჭოს პრეროგატივაა, სხვა საკითხებზე, სამეთვალყურეო საბჭოს ხშირად ეხმარება როგორც აუდიტის და კორპორატიული მართვის , ასევე რისკის კომიტეტები.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე მათ შორის ჯგუფის კონსოლიდაციის პროცესზე შიდა კონტროლთან დაკავშირებით, ჩვენი ფინანსური პროცედურები მოიცავს სისტემის, ტრანსაქციულ და მენეჯმენტის კონტროლის ღონისძიებებს. ჯგუფმა მოამზადა დეტალური ყოველთვიური ანგარიშები, რომელიც მოიცავს შედარებასთან ერთად შედეგების ანალიზს, რელევანტურ სტრატეგიულ გეგმებს, ბიუჯეტს, პროგნოზებსა და წინასწარ შედეგებს. ისინი წარმოდგენილია და მათ ამოწმებს დირექტორთა საბჭო. ყოველ კვარტალში - ბანკის მთავარი ფინანსური დირექტორის მოადგილე, და ფინანსური ჯგუფის სხვა წევრები განიხილავენ ფინანსური ანგარიშგების და დაკავშირებული შიდა კონტროლის ღონსძიებებს აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის კომიტეთან ერთად, რომელიც მნიშვნელოვანი გამოვლენილი შედეგების შესახებ აცნობებს სამეთვალყურეო საბჭოს. აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი ასევე კვარტალურად განიხილავს ნახევარი წლის და სრული წლის ფინანსურ ანგარიშგებებს და აცხადებს შესაბამის შედეგებს, და აცნობებ სამეთვალყურეო საბჭოს. გარეშე და შიდა აუდიტორები ესწრებიან აუდიტისა და კორპორატიული მმართვეობის კომიტეტის კრებას, და აუდიტის კომიტეტი ხვდება მათ რეგულარულად როგორც დირექტორთა საბჭოსთან ერთად, ასევე მის გარეშე.

ჩვენი აუდიტის და კორპორატიული მმარველობის და რისკის კომიტეტები ამოწმებენ საოპერაციო და რისკთან შესაბამისობის შიდა კონტროლის ღონისძიებებს ბანკის რისკების მთავარი დირექტორის მოადგილესთან და საწარმოო საკითხების დირექტორთან, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლისა (AML) და შესაბამისობის განყოფილების ხელმძრვანელთან, შიდა აუდიტის ხელმძღვანელთან და დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრებთან ერთად, კვარტალში ერთხელ. ნებისმიერი გამოვლენილი პრობლემის შესახებ ეცნობება სამეთვალყურეო საბჭოს. სამეთვალყურეო საბჭო ასევე იღებს რეგულარულ განცხადებებს უშუალოდ ბანკის თითოეული რისკის განყოფილებიდან. მთავარი რისკი და შიდა კონსტროლის საკითხები განხილულია თითოეულ განცხადებაში. შიდა აუდიტი ამოწმებს რისკის სფეროების რაოდენობას აუდიტისა და კორპორტაიული მმართველობის კომიტეტის მიერვე დამტკიცებული წლიურ პროგრამის საშუალებით. ნებისმიერი მნიშვნელოვანი საკითხი ან რისკები, რომლებიც წარმოიქმნა შიდა აუდიტის საშუალებით ეცნობა აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტს, რომელიც აკონტროლებს რომ შესაბამისი ღონისძიებები განხორციელდეს დამაკმაყოფილებელი გადაწყვეტილების უზრუნველყოფისთვის. შიდა აუდიტის ხელმძღვანელს აქვს პირდაპირი კავშირი უფლება აუდიტისა და კორპორატიული კომიტეტის თავმჯდომარის წინაშე.

ჩვენი შიდა კონტროლის სისტემები ასევე მხარდაჭერილია ჩვენი შეტყობინების პოლიტიკით, რომელსაც ახლავს ონლიან რეჟიმში შეტყობინების პოლიტიკა, რაც საშუალებას აძლევს თანამშრომლებს და კლიენტებს ანონიმურად წარმოადგინონ დარღვევების შესახებ ინფორმაცია. შეტყობინების პოლიტიკაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება სამეთვალყურეო საბჭოს, და სამეთვალყურეო საბჭო და აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი იღებს კვარტალურად და გარემოებიდან გამომდინარე პოლიტიკის მოქმედების შესახებ ბანკის ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლისა (AML) და შესაბამისობის განყოფილების ხელმძრვანელისგან ინფორმაციას ნებისმიერ მნიშვნელოვან საკითხებთან დაკავშირებით.

ეფექტურობის შემწმება

ყოველ წელს, ჩვენ ვამოწმეთ ჩვენი რისკის მართვის პროცესების და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას, აუდიტისა და კორპორატიული მმრთველობის და რისკის კომიტეტების დახმარებით. ეს შემოწმება მოიცავს ყველა მატერიალურ სისტემებს, მათ შორის ფინანსურ, საოპერაციო და შესაბამისობის კონტროლის ღონისძიებები. უკანასკნელმა შემოწმებამ მოიცვა 2019 წლის 31 დეკემბრამდე ფინანსური წელი და მოიპოვა დასტური დირექტორთა საბჭოსა და შიდა აუდიტის განყოფილებიდან. სამეთვალყურეო საბჭოს შეუძლია დაასკვნას გონივრულად , რომ სათანადო შიდა კონტროლის ღონისძიებები და რისკის მართვის სისტემები შენარჩუნდეს და იმოქმედოს ეფექტურად 2019 წლის განმავლობაში, და რომ სისტემამ განაგრძოს ეფექტურად ოპერირება ამ წლიური ანგარიშის დამტკიცების თარიღამდე, ამ შემოწმებამ არ გამოავლინა მნიშვნელოვანი სუსტი და უარყოფითი მხარეები სისტემებში. რადგან ჩვენ არ გამოვავლინეთ რაიმე მნიშვნელოვანი ნაკლი ან სუსტი მხარე, ჩვენ ვაგრელებთ ჩვენი სისტემის გაუმჯობესებას და მთავარი რისკების განსაკუთრების კი გამოკვეთილი რისკების, შემდგომი შერბილების მიმართულებით.

ბანკის რისკის მართვა

ბანკი არის ჯგუფის შემოსავლების მთავარი ოპერატორი და მოქმედებს ფინანსური მომსახურების სექტორში, ამიტომ მისი რისკის მართვა და შიდა კონტროლის სისტემები ფუნდამენტურია ამ ჯგუფისთვის. ეს ბანკის რისკის მართვის ორგანოების მიერ განხორციელებული სამუშაო უბრუნდება უშუალოდ ჯგუფს.

ბანკის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ბანკის რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემა აღწერილია ქვემოთ.

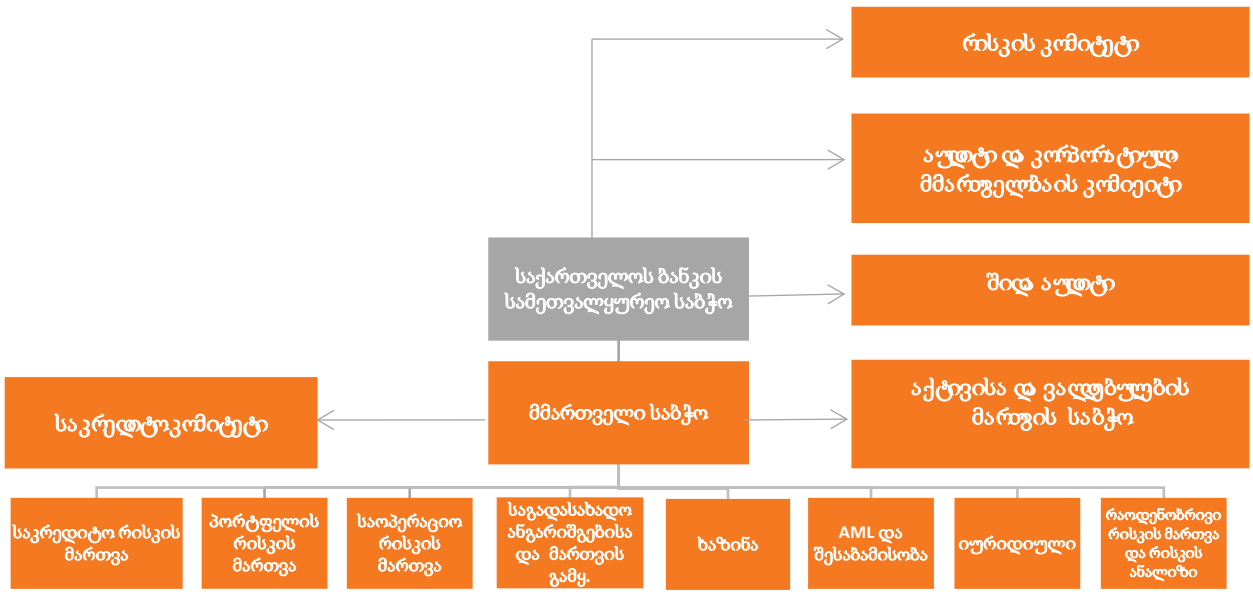
ბანკის როლი რისკის მართვის მთლიან სტრუქტურაში

რისკის მართვა ფუნდამენტური მნიშვნელობისაა ჯგუფისთვის და ჯგუფის ოპერაციების მნიშვნელოვანი ელემენტია. ბანკის ოპერაციებისთვის დამახასიათებელი მთავარი რისკებია: საკრედიტო რისკი, ლიკვიდურობის რისკი, ბაზრის რისკი (მათ შორის, სავალუტო და გაცვლითი კურსის რისკები) და საოპერაციო რისკები და სამართლებრივი რისკები. მომდევნო პარაგრაფებში აღწერილია ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა და ამ რისკებთან დაკავშირებული პროცედურები. ბიზნეს რისკები, როგორიცაა გარემოს, ტექნოლოგიის და მრეწველობის ცვლილება, კონტროლდება ბანკის სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესის საშუალებით.

ბანკის რისკის მართვის სისტემა ეფუძნება ნებისმიერი ოპერაციის პერიოდში რისკის მუდმივად შეფასების პრინციპს და მოიცავს შემდეგ ეტაპებს:

- რისკის იდენტიფიკაცია;
- კონკრეტული რისკის რაოდენობრივი და ხარისხობრივი შეფასება;
- მისაღები რისკის დონის განსაზღვრა;
- რისკის მონიტორინგი და ზიანის შემცირება;
- მიმდინარე მონიტორინგი და კონტროლი, რაც ეფექტური კორექტირებების საშუალებას იძლევა რაიმე ნეგატიური ცვლილების აღმოჩენის შემთხვევაში იმ მონაცემებში, რომლებზე დაყრდნობითაც გაკეთდა წინასწარი რისკის შეფასება;
- რისკის მართვის სისტემის ეფექტიანობის ანალიზი.

ბანკის რისკის მართვის ორგანოები

ბანკის რისკის მართვის ორგანოები

ბანკის რისკის მართვის მთავარი ორგანოები არის: სამეთვალყურეო საბჭო, აუდიტის და კორპორატიული მართვის კომიტეტი, რისკის კომიტეტი, მმართველი საბჭო, შიდა აუდიტი, საკრედიტო კომიტეტი, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO) , ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის და შესაბამისობისა და იურიდიულ დეპარტამენტი. სამეთვალყურეო საბჭო , აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი და რისკის კომიტეტი ასრულებს იმავე როლს რასაც ჯგუფის საბჭო, ჯგუფის აუდიტის კომიტეტი და ჯგუფის რისკის კომიტეტი ბანკის დონეზე.

დირექტორთა საბჭო. დირექტორთა საბჭოს აქვს საერთო პასუხისმგებლობა ბანკის აქტივის, ვალდებულებისა და რისკის მართვის აქტივობებზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე. იმისთვის, რომ ეფექტურად განხორციელდეს რისკის მართვის სისტემა, დირექტორთა საბჭო გადასცემს ინდივიდუალურ რისკის მართვის ფუნქციებს ბანკის ფარგლებში სხვადასხვა გადაწყვეტილების მიმღებსა და აღმასრულებელ ორგანოს.

შიდა აუდიტის დეპარტამენტი. შიდა აუდიტის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ბანკის ოპერაციების, მოქმედებების, სისტემებისა და პროცესების რეგულარულ შემოწმებასა და აუდიტზე, რათა შეაფასოს და მოიპოვოს გონივრული, დამოუკიდებელი და ობიექტური მხარდაჭერა და დამატებითი ღირებულებისა და ბანკის ოპერაციების გაუმჯობესებისთვის საჭირო საკონსულტაციო მომსახურებები.
ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი დამოუკიდებელია ბანკის დირექტორთა საბჭოსგან. ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი ინიშნება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ და ანგარიშს აბარებს უშუალოდ ბანკის აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტს. ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი განიხილავს ყველა შეფასებას ბანკის მმართველ საბჭოსთან და ანგარიშს აბარებს ბანკის აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტს მის მიერ გამოვლენილი შედეგებისა და რეკომენდაციების შესახებ.
შიდა აუდიტის კომიტეტის მიზანია განსაზღვროს არის თუ არა დირექტორთა საბჭოს მიერ შექმნილი და დანერგილი ბანკის რისკის მართვის, შიდა კონტროლისა და კორპორატიული მართვის პროცესები ადეკვატური და ფუნქციონირებს საიმისოდ, რომ უზრუნველყოს:

- მატერიალური რისკები, რომელიც მოიცავს სტრატეგიულ, საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდურობის და საოპერაციო რისკებს, სათანადოდ იყოს იდენტიფიცირებული, შეფასებული, გაზომილი და მართული მთელს ბანკში, აუთსორსინგზე გადაცემული საქმიანობის ჩათვლით;
- სათანადოდ განხორციელდეს სხვადასხვა შიდა მმართველ ჯგუფებთან ურთიერთობა;
- მნიშვნელოვანი ფინანსური, მმართველობითი და საოპერაციო ინფორმაცია იყოს ზუსტი, საიმედო და დროული;
- ბანკი და მისი თანამშრომლები მოქმედებდნენ პატიოსნად და მათი ქმედებები შეესაბამებოდეს ნორმებს, სტანდარტებს, პროცედურებს და მოქმედ კანონმდებლობებსა და რეგულაციებს;
- რესურსების შეძენა ხდებოდეს ეკონომიურად, გამოიყენებოდეს ეფექტურად, და დაცული იყოს ადეკვატურად;
- პროგრამები, გეგმები და მიზნები სრულდებოდეს; და
- მნიშვნელოვანი საკანონმდებლო ან მარეგულირებელი საკითხები, რომლებიც გავლენას ახდენენ ორგანიზაციაზე, გამოვლინდეს და იმართოს დროულად და სათანადოდ.

იმისთვის, რომ შეასრულოს თავისი ფუნქციები, ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტს შეუზღუდავად მიუწვდება ხელი ბანკის ყველა ფუნქციაზე, ჩანაწერებზე, ქონებასა და პერსონალზე.

საკრედიტო კომიტეტი. ბანკს აქვს ხუთი საკრედიტო კომიტეტი (ერთობლივად „საკრედიტო კომიტეტები“), სადაც თითოეული პასუხისმგებელია ფიზიკური პირებისა და შეძლებული კლიენტების, კორპორატიული სესხების და კონტრაგენტების სესხებთან დაკავშირებით ბანკის საკრედიტო რისკის ზედამხედველობასა და მართვაზე. ეს სამი კომიტეტია: ფიზიკური კლიენტების საბანკო მომსახურების კომიტეტი, კორპორატიული საბანკო მომსახურების საკრედიტო კომიტეტი და ფინანსური და სამთავრობო კონტრაგენტის რისკის მართვის კომიტეტი (FGCRMC). ეს კომიტეტი მართავს, ამოწმებს და აკონტროლებს კონტრაგენტის რისკს ბანკის ფინანსურ და სამთავრობო კონტრაგენტებთან დაკავშირებით. თითოეული საკრედიტო კომიტეტი ამტკიცებს ინდივიდუალურ საკრედიტო ტრანზაქციას.

საკრედიტო კომიტეტის ქვეკომიტეტები საცალო და კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო კრედიტებისთვის

	ქვეკომიტეტი თავმჯდომარე	დასტურის ლიმიტი კორპორატიული საბანკო კრედიტებისთვის (აშშ)
რიგი I	შესაბამისი საკრედიტო რისკის დეპარტამენტის რისკის მენეჯერი	გამოკლებული 2.0 მილიონ აშშ დოლარზე ნაკლები
რიგი II	საკრედიტო რისკი დეპარტამენტის ხელმძღვანელი და მოადგილე	2.0 მილიონ აშშ დოლარსა და 10 მილიონ აშშ დოლარს შორის
რიგი III	ხელმძღვანელი/საკრედიტო რისკის შეფასება	10 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი

	ქვეკომიტეტი თავმჯდომარე	დასტურის ლიმიტი საცალო საბანკო კრედიტებისთვის (აშშ)
რიგი I	შესაბამისი საკრედიტო რისკის მართვის განყოფილება	200,000 აშშ დოლარზე ნაკლები
რიგი II	საკრედიტო რისკის მართვის განყოფილების ხელმძღვანელი	200,000 -სა და 2.0 მილიონ აშშდ-ს შორის
რიგი III	საკრედიტო რისკის შეფასება/შესაბამისი საცალო ბანკინგის მიმართულების ხელმძღვანელი	2.0 მილიონი აშშ დოლარზე მეტი

თითოეული საკრედიტო კომიტეტი შედგება რიგი ქვეკომიტეტებისგან. ფინანსური და სამთავრობო კონტრაგენტის რისკის მართვის კომიტეტი მოიცავს ორ ქვეკომიტეტს. ეს კომიტეტი შედგება ექვსი წევრისგან - გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით, გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხებში, დირექტორის მოადგილე კორპორატიული საინვესტიციო ბანკინგის მიმართულებით, რაოდენობრივი რისკის მართვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, ხაზინის ხელმძღვანელი და სავაჭრო ფინანსების ხელმძღვანელი. ხმათა უმრავლესობა საკმარისია დასამტკიცებლად. თუ პოტენციური საკრედიტო მოცულობა აღემატება 10.0 მილიონ აშშ დოლარს, მაშინ გადაწყვეტილება მისაღებად გადაეცემა ALCO-ს.

ნაკლები მოცულობის საკრედიტო განცხადებებს ამტკიცებენ შესაბამისი საკრედიტო რისკის კომიტეტის საკრედიტო რისკის მენეჯერები. 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის მცირე და საშუალო
საწარმოების სესხებს ამტკიცებს მცირე და საშუალო საწარმოების საკრედიტო რისკის ანალიზის განყოფილების ხელმძღვანელი. კორპორატიული სესხების საკრედიტო კომიტეტი შედგება სამი ქვეკომიტეტისგან. გენერალური დირექტორის მონაწილეობა საჭიროა 10.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის კრედიტის დროს. მსესხებელთა ერთი ჯგუფისთვის 35.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის ყოველი კრედიტის შემთხვევაში, აუცილებელია სამეთვალყურეო საბჭოს დასტური. ქვედა რგოლის ქვეკომიტეტები იკრიბებიან ყოველდღიურად, მაშინ როცა უფრო მაღალი რგოლის ქვეკომიტეტები ჩვეულებრივ იკრიბებიან სამჯერ-ოთხჯერ კვირაში. საკრედიტო კომიტეტების თითოეული ქვეკომიტეტი იღებს გადაწყვეტილებებს შესაბამისი წევრების ხმათა უმრავლესობით.

პრობლემური აქტივების კომიტეტს ხელმძღვანელობს ქვემოთ ჩამოთვლილიდან ერთ-ერთი: პრობლემური სესხების მართვის დეპარტამენტის ხელძღვანელი (პირველი დონე უკავშირდება 500,000 ლარამდე სესხებს), გენერალური დირექტორის მოადგილე ოპერაციების მიმართულებით (მეორე დონე უკავშირდება სესხებს 500,000-1,000,000 ლარის დიაპაზონში) და გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით (მესამე დონე უკავშირდება 1,000,000 ლარზე მეტ სესხებს). პრობლემური სესხების მართვის დეპარტამენტი მართავს ბანკის რისკებს პრობლემურ სესხებთან მიმართებაში და ანგარიშს აბარებს გენერალური დირექტორის მოადგილეს ოპერაციების მიმართულებით. გადაწყვეტილებები ყველა კორპორატიულ კრედიტებთან დაკავშირებით, რომელიც იმართება პრობლემური კრედიტების მართვის დეპარტამენტის მიერ ხორციელდება გენერალური დირექტორის მიერ, ოპერაციების მიმართულებით და გენერალური დირექტორის მიერ რისკის მიმართულებით,

კორპორატიული სესხების ამოღების კომიტეტს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით და ის პასუხისმგებელია სესხებთან დაკავშირებით ბანკის ყველა რისკის მონიტორინგზე, რომლებსაც მართავს კორპორატიული სესხების ამოღების დეპარტამენტი. კორპორატიული სესხების ამოღების დეპარტამენტი ანგარიშს აბარებს გენერალური დირექტორის მოადგილეს კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების მიმართულებით.

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO). აქტივისა და ვალდებულების მართვის კომიტეტი არის მთავარი რისკის მართვის ორგანო, რომელიც განსაზღვრავს კაპიტალის ადეკვატურობასთან, საბაზრო რისკებთან და შესაბამის ლიმიტებთან, დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკთან და შესაბამის ლიმიტებთან, საპროცენტო განაკვეთისა და წინასწარ გადახდის რისკებთან და შესაბამის ლიმიტებთან, ფულის ბაზრის საერთო პირობებსა და საკრედიტო რისკის ლიმიტებთან დაკავშირებულ წესებსა და მიმართულებებს. აქტივისა და ვალდებულების მართვის კომიტეტი ქმნის და პრაქტიკაში ნერგავს შესაბამის რისკის მართვისა და სტრეს ტესტის მოდელებს და რეგულარულად აკონტროლებს არსებულ რისკის ლიმიტებთან შესაბამისობას, და ამტკიცებს არასტანდარტული პირობების სახაზინო გარიგებებს. კერძოდ, აქტივისა და ვალდებულების მართვის კომიტეტი:

- განსაზღვრავს ფულის ბაზრის საკრედიტო რისკის მოცულობას / კრედიტის ლიმიტებს;
- განსაზღვრავს ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებს სადღეღამისო პოზიციებთან დაკავშირებით;
- განსაზღვრავს „სტოპ-ლოსის“ ლიმიტებს სავალუტო ოპერაციებისა და ფასიანი ქაღალდებისათვის;
- აკონტროლებს არსებულ სავალუტო რისკთან, საპროცენტო განაკვეთის რისკთან და დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკთან დაკავშირებული რისკის მართვის მოდელებთან შესაბამისობას;
- განსაზღვრავს სხვადასხვა ვადიანობის მიხედვით საპროცენტო განაკვეთების დიაპაზონებს, რომლებშიც ბანკს შეუძლია განათავსოს თავისი ლიკვიდური აქტივები და მოიზიდოს დაფინანსება, და
- ამოწმებს ფინანსური დეპარტამენტის და ფინანსური და სამთავრობო კონტრაგენტის რისკის მართვის კომიტეტის მიერ მომზადებულ სხვადასხვა სტრეს ტესტებსა და კაპიტალის ადეკვატურობის მოდელებს.

აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი და კომიტეტი იკრიბება ნებისმიერ დროს, როცა ის ამას საჭიროდ ჩათვლის, და გადაწყვეტილებების მიღება ხდება მისი წევრების ხმათა უმრავლესობით. აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის წევრები არიან: გენერალური დირექტორი, გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხში, გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით, გენერალური დირექტორის მოადგილე კორპორატიული საბანკო საქმიანობის მიმართულებით, გენერალური დირექტორის მოადგილე ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურების მიმართულებით, და სახაზინო დეპარტამენტის ხელმძღვანელი. აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი ყოველთვიურად განიხილავს გასული პერიოდების ფინანსურ ანგარიშგებებს და ინდექსებს, მათ შორის, ბანკის ლიმიტებს/კოეფიციენტებს, ბალანსს, ოპერაციების ანგარიშგებებს, დაფარვის ვადიანობის დეფიციტს, საპროცენტო პოზიციას, კურსის ცვლილებებს, სავალუტო რისკის, საპროცენტო განაკვეთის რისკის და დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკის ანგარიშგებებს, მთლიანი ფულადი ნაკადების ანალიზს, კლიენტის ფულადი ნაკადების ანალიზს და კონცენტრაციის რისკის ანალიზს, და ასევე სამომავლო პროგნოზებს, სხვა ფინანსურ ანალიზს და მომავალი ზრდის გეგმებს.

აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი არის კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის, ასევე შესაბამისი რისკების იდენტიფიკაციისა და მართვის მთავარი მმართველი ორგანო. აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი განსაზღვრავს ლიმიტებს და განიხილავს ამ ლიმიტების ფაქტობრივ შესრულებას, როგორც სებ-ის, ასევე, ბაზელ I-ის და ბაზელ II/III-ის კაპიტალის ადეკვატურობის რეგულაციებთან მიმართებაში. ფინანსური დეპარტამენტი პასუხისმგებელია რეგულარულ ყოველთვიურ მონიტორინგზე და ანგარიშის ჩაბარებაზე, რომელშიც გამოჩნდება სებ-ის, ბაზელ I-ის და და ბაზელ II/III-ის კაპიტალის ადეკვატურობის შესაბამისობა თავდაპირველ განცხადებებთან და აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის პოლიტიკებთან. კაპიტალის ადეკვატურობის მართვა, ასევე, ბანკის წლიური და ექვსთვიანი ბიუჯეტის დამტკიცება და ბიუჯეტის განხილვის პროცესები, ბანკის ყოველთვიური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია. ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს სებ-ის, ბაზელ I-ისა და ბაზელ II/III-ის კაპიტალური ადეკვატურობის ფაქტობრივ ანგარიშებს, ასევე, მათ პროგნოზებსა და ბიუჯეტებს და სხვადასხვა სტრეს სცენარებს ორივე რეგულაციისთვის, ხოლო, აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი და დირექტორთა საბჭო რეგულარულად განიხილავს მათ, გამოავლენს რისკებს, გასცემს რეკომენდაციებს, და საჭიროების შემთხვევაში, წარმოადგენს სამოქმედო გეგმებს.

იურიდიული დეპარტამენტი. იურიდიული დეპარტამენტის მთავარი მიზნებია იმის უზრუნველყოფა, რომ ბანკის საქმიანობები შეესაბამებოდეს მოქმედ კანონმდებლობას და მინიმუმამდე ამცირებდეს სამართლებრივი რისკების მატერიალიზაციიდან წარმოქმნილ დანაკარგებს. იურიდიული დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ბანკის საქმიანობებში სამართლებრივი რისკების დროულად გამოვლენისთვის საჭირო მექანიზმების გამოყენებასა და განვითარებაზე, ბანკის საქმიანობის გამოძიებაზე,რათა გამოვლინდეს ნებისმიერი სამართლებრივი რისკი, გამოვლენილი სამართლებრივი რისკების აღმოსაფხვრელად ყველა აუცილებელი ღონისძიებების დაგეგმვასა და განხორციელებაზე, ბანკის სახელით სასამართლო პროცესებში მონაწილეობაზე, საჭიროების შემთხვევაში, და ბანკის იურიდიული დოკუმენტაციის ეფექტიანობის გაზრდის შესაძლებლობების შესწავლასა და მისი ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობებში დანერგვაზე. იურიდიული დეპარატმენტი ასევე პასუხისმგებელია ბანკის და/ან მისი შვილობილი კომპანიების სტრუქტურული დანაყოფებისთვის იურიდიული დახმარების გაწევაზე.

ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა (AML) და შესაბამისობა. ბანკის ფულის გათეთრებასთან ბრძოლისა და შესაბამისობის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ბანკის ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის პროგრამის დანერგვაზე (მათ შორის, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის პოლიტიკასა და პროცედურების შემუშავებაზე, ტრანზაქციის მონიტორინგსა და ანგარიშგებაზე, და თანამშრომლების ტრენინგზე) მთელს ბანკში და მის შვილობილ კომპანიებში. ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის პროგრამა ეფუძნება საერთაშორისო ორგანიზაციების, მათ შორის, FATF/Basel-ის, ევროპის პარლამენტის, აშშ-ს სანქციების პროგრამების სახაზინო დეპარტამენტის რეკომენდაციებს, დირექტივებსა და მოთხოვნებს, და ასევე, ადგილობრივ რეგულაციებს. ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი ახორციელებს ბანკის ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის სისტემებისა და კონტროლების შეფასებებს და უზრუნველყოფს შიდა კონტროლის ღონისძიებების დამოუკიდებლობას.

ბანკმა მიიღო რისკზე დაფუძნებული მიდგომა ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების რისკების მიმართ, მათ შორის, ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის საერთო პოლიტიკა, კლიენტების მიღების პოლიტიკა და ფინანსური სანქციების შესაბამისობის პოლიტიკა. ბანკის რისკზე დაფუძნებული მიდგომა ნიშნავს, რომ ის იყენებს გაფართოებულ ფინანსურ ექსპერტიზას ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების რისკების მიმართ, ის განსაზღვრავს პროდუქტების, კლიენტების, მომსახურებების და იურისდიქციების მაღალი რისკის კატეგორიებს.

ბანკი ვალდებულია შეატყობინოს საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურს ყველა ტრანზაქციის შესახებ, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ეს ანგარიშები ამჟამად წარმოდგენილია ფულის გათეთრებასთან ბრძოლისა და შესაბამისობის დეპარტამენტის მიერ ელექტრონული ფორმით კავშირს გარეთ რეჟიმში. ანგარიშგების პროცესი სრულად ავტომატიზებულია და გამყარებულია სპეციალური პროგრამული აპლიკაციით. უფრო მეტიც, ბანკი იყენებს ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის სპეციალურ პროგრამულ უზრუნველყოფას, რომელიც აკმაყოფილებს ინდუსტრიის მოთხოვნებს. ეს პროგრამა მოიცავს სანქციების, ასევე, აკრძალული პირებისა და ორგანიზაციების ჩამონათვალს, რომელიც განსაზღვრულია OFAC-ის, ევროკავშირის, გაეროსა და სხვა მსგავსი ორგანოების მიერ. მათ შორი გლობალური ახალი ამბები მონაცემთ ბაზა). ის საშუალებას იძლევა განხორციელდეს ყველა ტრანზაქციის სრულად ავტომატიზებული მონიტორინგი სპეციალური სიის მიხედვით. იმისათვის, რომ გამოავლინოს საეჭვო ტრანზაქციები.

ბანკს აქვს მარეგილირებელი ცვლილებოს მართვის პროცესი, რომელიც უზრუნველყოფს ახალ რეგულაციებთან დროულ შესაბამიობას, მათ შორის კონკრეტული სამოქმედო გეგმების მომზადებას, მონიტორინგს უწევს განხორციელების პროცესს და ზრდის ცნობიერებას თანამშრომლების ტრენინგის პროგრამის საშუალებით.

რისკის მართვის სისტემის დამნერგავი ორგანოები

ბანკის რისკის მართვის სისტემა ხორციელდება შემდეგი ორგანოების მიერ: საკრედიტო რისკის მართვის, რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკის ანალიზის დეპარტამენტი, ხაზინის, საოპერაციო რისკის მართვის, იურიდიული, ფულის გათეთრებასთან ბრძოლისა და რეგულაციებთან შესაბამისობის და უსაფრთხოების დეპარტამენტები, ფინანსური დეპარატმენტი და სხვა დეპარტამენტები. საკრედიტო რისკის მართვის, რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკის ანალიზის დეპარტამენტი და საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტები ანგარიშს აბარებენ გენერალური დირექტორის მოადგილეს რისკების მიმართულებით, ხოლო, იურიდიულ დეპარატმენტს ზედამხედველობას უწევს გენერალური იურიდიული კონსულტანტი, რომელიც პირდაპირ ანგარიშვალდებულია გენერალური დირექტორის წინაშე. ფინანსური დეპარტამენტი და სახაზინო დეპარტამენტი ანგარიშვალდებულნი არიან ფინანსების საკითხებში გენერალური დირექტორის მოადგილის წინაშე. ფულის გათეთრებასთან ბრძოლისა და შესაბამისობის დეპარტამენტი ანგარიშვალდებულია ოპერაციების მიმართულებით გენერალური დირექტორის მოადგილის წინაშე.

რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკის ანალიზის დეპარატამენტი, ხაზინასთან კოორდინაციით, ახორციელებს ბანკის საბაზრო რისკის პოლიტიკას, არსებულ ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებთან, კონტრაგენტის ლიმიტებთან, შესაძლო დანაკარგების VAR ლიმიტებთან და აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ განსაზღვრული საპროცენტო განაკვეთის პოლიტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფით.

სახაზინო დეპარტამენტი მართავს ბანკის აქტივებსა და ვალდებულებებს და მის მთლიან ფინანსურ სტრუქტურას, და ასევე უპირატესად პასუხისმგებელი არიან დაფინანსების და ბანკის ლიკვიდურობის რისკების მართვაზე.

ის მართავს სავალუტო კურსებს, ფულის ბაზარს, ფასიანი ქაღალდების პორტფელს და დერივატივების ოპერაციებს, აკონტროლებს ამ ოპერაციებისთვის აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ განსაზღვრულ ლიმიტებთან შესაბამისობას. სახაზინო დეპარტამენტი ასევე პასუხისმგებელია მოკლევადიანი ლიკვიდურობისა და სახაზინო თანხების ნაკადის მართვაზე, და აკონტროლებს ნაღდი ფულის მოცულობას ბანკის ბანკომატებში და მის სერვის ცენტრებში.

საკრედიტო რისკის მართვის დეპარატმენტი მართავს საკრედიტო რისკებს კონკრეტულ მსესხებლებთან დაკავშირებით და აფასებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკებს. ის პასუხისმგებელია ბანკის საკრედიტო პოლიტიკასთან შესაბამისობასა და ბანკის სესხის პორტფელის ხარისხის მართვაზე.

პორტფელის რისკების მართვის დეპარატმენტი მართავს და აფასებს საკრედიტო რისკებს კონკრეტულ მსესხებლებთან დაკავშირებით და აფასებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკებს და პასუხისმგებელია საკრედიტო დანაკარგების მინიმუმამდე შემცირების მიზნით საკრედიტო პორტფელის ხარისხის გაუმჯობესების შესახებ რეკომენდაციების უზრუნველყოფაზე. ის შეიმუშავებს ბანკის პორტფელის ხარისხის კონტროლის მოდელებს/მეთოდებს და უზრუნველყოფს ბანკის საკრედიტო პოლიტიკასა და არსებულ ლიმიტებთან შესაბამისობას.

საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტი გამოავლენს და აფასებს საოპერაციო რისკს ბანკის პროცესებისა და ოპერაციების ფარგლებში. ის ასევე გამოავლენს კრიტიკული რისკის არეალებს ან გაზრდილი რისკის დონის მქონე ოპერაციების ჯგუფებს და ავითარებს შიდა კონტროლის პროცედურებს საიმისოდ, რომ შეამციროს რისკები, ბიზნეს პროცესის ხელახალი დაგეგმვის სქემის საშუალებით (სხვა საშუალებებთან ერთად), მათ შორის, დოკუმენტების ცირკულაციით, ინფორმაციის ნაკადებით, ფუნქციების განაწილებით, ნებართვებითა და პასუხისმგებლობებით.

საინფორმაციო უსაფრთხოების დეპარტამენტი ამოწმებს და მართავს საქართველოს ბანკის კიბერ უსაფრთხოებისა და საინფორმაციო სისტემებს.

იურიდიული დეპარტამენტი ამოწმებს ყველა ცვლილებას, რომელიც კი ხდება კანონმდებლობასა და რეგულაციებში. ის ასევე უგზავნის ინფორმაციას საკანონმდებლო ცვლილებების შესახებ ყველა შესაბამის დეპარტამენტს ბანკის ფარგლებში. იურიდიული დეპარტამენტი მონაწილეობას იღებს კანონმდებლობის და რეგულაციების დოკუმენტების შედგენაში კანონმდებლებისა და მარეგულირებლების, გარკვეული ასოცოაციების და სხვა პროფესიონალური ორგანოების თხოვნის შემდეგ.

საგადასახადო ანგარიშგება და საგადასახადო რისკების მართვის განყოფილება ფოკუსირებულია ბანკის საგადასახადო ორგანოებთან ურთიერთობაზე, უზრუნველყოფს პრაქტიკულ კონსულტაციას და ამოწმებს საგადასახადო მოთხოვნებთან შესაბამისობას ბანკის ფარგლებში,

თითოეულ ჩამოთვლილ დეპარტამენტს აქვს თავისი პოლიტიკა და/ან სახელმძღვანელოები, რომლებიც დამტკიცებულია ბანკის დირექტორთა საბჭოს და/ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ (საჭიროების შემთხვევაში). სახელმძღვანელოები და პოლიტიკები მოიცავს ყოვლისმომცველ განმარტებებს ტრანზაქციის თითოეულ ეტაპზე, მათ შორის, და არა მხოლოდ, სახელმძღვანელოებს, რომლებიც ხაზს უსვამს აქტივისა და ვალდებულების მართვის წესებს, სავალუტო ოპერაციების პროცედურებს, ფიქსირებული შემოსავლების ინვესტიციების მითითებებს, ფიზიკური პირების საბანკო საქმიანობის პროცედურებს, სადეპოზიტო პოლიტიკას და საკრედიტო პოლიტიკას.

რისკის შეფასება და ანგარიშგება

ბანკი აფასებს რისკს იმ მეთოდის გამოყენებით, რომელიც ასახავს როგორც მოსალოდნელ დანაკარგს, რომელიც შეიძლება წარმოიქმნას ნორმალურ გარემოებებში, ასევე მოულოდნელ დანაკარგებს, რომლებიც წარმოადგენს სხვადასხვა პროგნოზირების მოდელების საფუძველზე განსაზღვრულ საბოლოო ფაქტობრივი დანაკარგის მაჩვენებელს. ეს მოდელები იყენებს ძველი გამოცდილების საფუძველზე დაანგარიშებულ ალბათობებს, რომლებიც პერიოდულად კორექტირდება რათა ასახოს ეკონომიკური გარემო. ბანკი ასევე აკვირდება ყველაზე უარეს სცენარებს, რომლებიც შესაძლოა წარმოიქმნას ექსტრემალური მოვლენების შემთხვევაში.

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი ძირითადად ხორციელდება ბანკის მიერ განსაზღვრული ლიმიტების საფუძველზე. ეს ლიმიტები ასახავს ბანკის ბიზნეს სტრატეგიას და საბაზრო გარემოს, ასევე იმ რისკის დონეს, რომელიც მისთვის მისაღებია, შერჩეულ ინდუსტრიებზე დამატებითი ყურადღების გამახვილებით. ბანკი ასევე ახორციელებს მიმდინარე მონიტორინგსა და კონტროლს, რომელიც ეფექტური კორექტირებების საშუალებას იძლევა იმ შემთხვევაში, თუ მოულოდნელი ცვლილება მოხდა იმ გარემოებებში, რომლებსაც ემყარებოდა რისკის წინასწარი შეფასებები. გარდა ამისა, ბანკი აკონტროლებს და ზომავს მთლიან რისკის აღების უნარიანობას, შეწონილი რისკის საფრთხესთან მიმართებაში, ყველა რისკის ტიპისა და აქტივობის ფარგლებში.
ბანკს აქვს მართვის საანგარიშგებო სისტემა, რომელიც მოითხოვს საკრედიტო რისკის მართვის, რაოდენობრივი რისკის მართვისა და ანალიტიკური, ფინანსური და სახაზინო დეპარტამენტებისგან, მოამზადონ გარკვეული ანგარიშები ყოველდღიურად და ყოველთვიურად. ყოველდღიურად, თითოეულმა დეპარტამენტმა უნდა მოამზადოს ოპერაციების ანგარიშები, ბალანსი და ხაზინის ანგარიში (რომელიც მოიცავს ბანკის ღია სავალუტო პოზიციებს, ფულის ნაკადებს, ლიმიტებს და სხვა ბანკებში საკორესპონდენტო ანგარიშებზე ნაშთებს), და იმის დამადასტურებელი დოკუმენტი, რომ სავალდებულო ფინანსურ კოეფიციენტებთან შესაბამისობა დაცული იყო. ყოველთვიურად წარმოდგენილი უნდა იყოს სტრუქტურული ლიკვიდურობის დეფიციტი ანგარიში, საპროცენტო განაკვეთის რისკის ანგარიში, ყოველთვიური ფინანსური ანგარიშგებები და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს კვარტალური ანგარიში, რომელიც მოიცავს ბანკის საქმიანობის ანალიზს ბიუჯეტთან მიმართებაში. ყველა ბიზნესიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა გაანალიზდეს, გაკონტროლდეს და გამოვლინდეს რისკები ადრეულ ეტაპზე. ეს ინფორმაცია წარმოდგენილია და განემარტება დირექტორთა საბჭოს და თითოეული ბიზნეს განყოფილების ხელმძღვანელს. ეს ანგარიში მოიცავს მთლიან საკრედიტო რისკებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებს და რისკის პროფილის ცვლილებებს. ხელმძღვანელობა ყოველთვიურად აფასებს საკრედიტო დანაკარგების რეზერვის გონივრულობას. ბანკის დირექტორთა საბჭო და სამეთვალყურეო საბჭო იღებს ყოვლისმომცველ რისკის ანგარიშს კვარტალში ერთხელ, რომელიც მოიცავს ყველა აუცილებელ ინფორმაციას ბანკის რისკის შესაფასებლად და დასკვნების გასაკეთებლად.

კონკრეტული რისკის ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ყველა დონეზე ბანკის ფარგლებში, რათა ყველა განყოფილებას მიეწვდებოდეს ხელი ყოვლისმომცველ, რელევანტურ და განახლებულ ინფორმაციაზე. ბანკის დირექტორთა საბჭოსა და ბანკის ყველა შესაბამის თანამშრომელს ყოველდღიურად მიეწოდება მოკლე ინფორმაცია საბაზრო ლიმიტების გამოყენებაზე, კერძო ინვესტიციებისა და ლიკვიდურობის, ასევე, ნებისმიერი სხვა რისკის განვითარების შესახებ.

რისკის შემცირება და ჭარბი რისკის კონცენტრაცია

მთლიანი რისკის მართვის ფარგლებში, ბანკი იყენებს დერივატივებსა და სხვა ინსტრუმენტებს, რათა მართოს საპროცენტო განაკვეთების, უცხოური ვალუტების, საკრედიტო რისკების ცვლილებების შედეგად წარმოშობილი პოზიციები და ფორვარდული ტრანზაქციების შედეგად წარმოქმნილი პოზიციები. თუმცა, ეს დერივატივები გამიზნულია ჰეჯირებისთვის, ისინი არ აკმაყოფილებენ პეჯირების აღრიცხვის პრინციპებს.

საკრედიტო რისკების შესამცირებლად, ბანკი აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფას.

იმისათვის, რომ თავიდან იყოს აცილებული რისკების ჭარბი კონცენტრაცია, ბანკი ყურადღებას ამახვილებს დივერსიფიცირებული პორტფელის შენარჩუნებაზე. საკრედიტო რისკების გამოვლენილი კონცენტრაციები კონტროლდება და იმართება შესაბამისად. კონცენტრაციები წარმოიქმნება, როცა რამდენიმე კონტრაგენტი, ან შესაბამისი აქციონერები ჩართული არიან მსგავს ბიზნეს საქმიანობებში, ან იმ საქმიანობებში რომლებიც ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ რეგიონშია მოქცეული, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რომლის დროსაც ეკონომიკურ, პოლიტიკურ ან სხვა პირობებში განხორციელებული ცვლილებები მსგავს გავლენას იქონიებდა მათ მიერ საკონტრაქტო ვალდებულებების შესრულების უნარიანობაზე. კონცენტრაციები ასევე მოიცავს ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიან ნაშთთან შედარებით, დიდი და მნიშვნელოვანი კრედიტების კომბინირებულ, მთლიან პოზიციას.

კონცენტრაციები მიუთითებს ბანკის შედეგების შეფარდებით სენსიტიურობაზე იმ განვითარებებთან მიმართებაში, რომლებიც გავლენას ახდენენ კონკრეტულ ინდუსტრიაზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე. გამოვლენილი საკრედიტო რისკების კონცენტრაციები კონტროლდება და იმართება შესაბამისად.

საკრედიტო რისკი

განმარტება: საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ მსესხებელმა ან კონტრაგენტმა შეიძლება ვერ გადაიხადოს თანხები მთლიანად ან ნაწილობრივ, როცა მათი გადახდის დრო დადგება. საკრედიტო რისკი ძირითადად წარმოიქმნება ბანკის საკრედიტო საქმიანობის კონტექსტში.

ზიანის შემცირება: ბანკის საკრედიტო პოლიტიკის ზოგადი პრინციპები წარმოდგენილია საკრედიტო პოლიტიკებში. საკრედიტო პოლიტიკები ასევე გამოყოფს საკრედიტო რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცედურებს და ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის სისტემებს. საკრედიტო პოლიტიკები განიხილება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად, საჭიროების შემთხვევაში. ამ განხილვების შედეგად შემოიღება სესხის რესტრუქტურიზაციის ახალი ინსტრუმენტები. ბანკი ასევე იყენებს სებ-ის დარეზერვების მეთოდოლოგიას, რათა შესაბამისობაში იყოს სებ-ის მოთხოვნებთან.

ბანკი თავის საკრედიტო პოლიტიკას მართავს ინდივიდუალურ კორპორატიულ მსესხებლებთან ან დაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფებთან, სადაზღვევო კომპანიების ვალდებულებასთან, და საბანკო ოპერაციების ტიპებთან მიმართებაში რისკის დასაშვებ დონეზე ლიმიტების დაწესებით, და სებ-ის მიერ განსაზღვრული პოზიციების ლიმიტების დაცვით. ბანკი აკონტროლებს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას, ითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას ხელშეკრულების შესაბამისად და აკონტროლებს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას, როცა აფასებს კრედიტის სავარაუდო გაუფასურების გათვალისწინებით შექმნილი რეზერვის ადეკვატურობას. ბანკი ასევე ამცირებს თავის საკრედიტო რისკს უზრუნველყოფის მიღებით და სხვა უსაფრთხოების ღონისძიებების გამოყენებით. ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ არსებული პოზიციების შესაბამისი რისკები იმართება შიდა და გარე საბალანსო პოზიციებზე ლიმიტების დაწესებით, და ასევე, ანგარიშსწორების ლიმიტებით ისეთ სავაჭრო ტრანზაქციებთან მიმართებაში, როგორიცაა სავალუტო კონტრაქტები.

საკრედიტო კომიტეტი ამტკიცებს ინდივიდუალურ ტრანზაქციებს, ხოლო, საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტი განსაზღვრავს საკრედიტო რისკის კატეგორიებს და დარეზერვების განაკვეთებს, რომლებიც წარმოდგენილია დარეზერვების მეთოდოლოგიაში. გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით და საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტი ყოველთვიურად ამოწმებენ პორტფელის საკრედიტო ხარისხს და განსაზღვრავენ დარეზერვების განაკვეთებს, ბანკის გენერალურ დირექტორთან და ფინანსების საკითხებში გენერალური დირექტორის მოადგილესთან კონსულტაციების საფუძველზე.

ბანკის საკრედიტო ხარისხის შემოწმების პროცესი უზრუნველყოფს კონტრაგენტების კრედიტუნარიანობაში შესაძლო ცვლილებების ადრეულ ეტაპზე გამოვლენას, მათ შორის, უზრუნველყოფის საშუალებების რეგულარულ შეფასებას. კონტრაგენტის ლიმიტები განისაზღვრება საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის სისტემის მეშვეობით, რომელიც ანიჭებს რისკის რეიტინგს თითოეულ კონტრაგენტს. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება რეგულარულ გადახედვას. კრედიტის ხარისხის შემოწმების პროცესი საშუალებას აძლევს ბანკს შეაფასოს რისკების შედეგად წარმოქმნილი პოტენციური დანაკარგი, და განახორციელოს გამოსასწორებელი ღონისძიება. ბანკი აძლევს კლიენტებს გარანტიებს / აკრედიტივებს, რომლებმაც შესაძლოა ბანკს მოსთხოვოს მათი სახელით გადახდების განხორციელება. კლიენტებისგან ასეთი თანხების ამოღება ხდება გარანტიების / აკრედიტივების პირობების შესაბამისად. ისინი ბანკს უქმნიან სესხების მსგავს რისკებს და მათი შემცირება ხდება იმავე კონტროლის პროცესებისა და პოლიტიკის შესაბამისად.

სესხის დამტკიცების პროცედურა

კრედიტების დამტკიცების, კრედიტის ხარისხის მონიტორინგის, და არსებული კრედიტების გაგრძელების, რეფინანსირებისა და/ან რესტრუქტურიზაციის პროცედურები წარმოდგენილია ბანკის საკრედიტო პოლიტიკებში, რომლებსაც ამტკიცებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო და/ან დირექტორთა საბჭო. საკრედიტო კომიტეტები ამტკიცებენ ინდივიდუალურ ტრანზაქციებს.

ბანკი აფასებს კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო მომსახურებების კლიენტებს მათი ფინანსური მდგომარეობის, საკრედიტო ისტორიის, ბიზნეს ოპერაციების, ბაზრის პოზიციის, მართვის, აქციონერის მხარდაჭერის დონის, შემოთავაზებული ბიზნესის და ფინანსური გეგმის და შემოთავაზებული უზრუნველყოფის ხარისხის საფუძველზე. სათანადო საკრედიტო კომიტეტის შესაბამისი დონე პასუხისმგებელია კრედიტის დამტკიცებასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილების მიღებაზე, საკრედიტო მემორანდუმის საფუძველზე და, თუ საჭიროა, საკრედიტო რისკის მენეჯერის ანგარიშზე დაყრდნობით. კრედიტის დამტკიცების პროცედურა ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურებებთან დაკავშირებით დამოკიდებულია ფიზიკურ პირებზე გაცემული პროდუქტების ტიპზე.

კრედიტის დამტკიცების პროცედურა ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურებებთან დაკავშირებით დამოკიდებულია ფიზიკურ პირებზე გაცემული პროდუქტების ტიპზე. სამომხმარებლო კრედიტებთან დაკავშირებული განცხადებების, მათ შორის, საკრედიტო ბარათებისა და 50,000 ლარამდე ავტო სესხების დამტკიცება ხდება ქულების სისტემით. ფიზიკური პირების საბანკო მომსახურების კლიენტების იპოთეკურ სესხებზე განაცხადი კეთდება იპოთეკური სესხის ოფიცრის მიერ და წარედგინება საკრედიტო რისკის მენეჯერს, რომელიც აფასებს საკრედიტო რისკებს და განსაზღვრავს კრედიტის მოცულობას და პირობებს, რომლებიც უნდა დამტკიცდეს საკრედიტო კომიტეტის შესაბამის დონეზე. მიკრო საფინანსო სესხების შემთხვევაში, კრედიტ ოფიცრები აფასებენ საკრედიტო განცხადებებს, ამზადებენ პროექტის ანალიზს და წარუდგენენ შეთავაზებებს შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს, რომელიც იღებს საბოლოო გადაწყვეტილებას. მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტის დასამტკიცებლად საჭიროა მცირე და საშუალო საწარმოების საკრედიტო რისკის ანალიზის განყოფილების ხელმძღვანელის მიერ. მიკრო სესხები 40,000 ლარამდე უნდა დამტკიცდეს ქულების შიდა მოდელით.

უზრუნველყოფა

ბანკი ჩვეულებრივ მოითხოვს საკრედიტო უზრუნველყოფას ან უზრუნველყოფის საგანს მის მიერ გაცემული სესხებისა და საკრედიტო სახსრების სანაცვლოდ. საკრედიტო უზრუნველყოფის მთავარი ფორმებია გარანტიები და ბანკში მსესხებლის ანგარიშზე არსებულ თანხებზე ან სხვა აქტივებზე მოთხოვნის უფლებები. კორპორატიული კრედიტორებისთვის უზრუნველყოფის მთავარი ფორმებია უძრავი ქონება, მოწყობილობები, ინვენტარი და სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები, ხოლო, ფიზიკურ პირებზე გაცემული კრედიტებისთვის - საცხოვრებელ ქონებაზე იპოთეკა. კორპორატიული კრედიტების შემთხვევაში, ბანკი ჩვეულებრივ მოითხოვს პერსონალურ გარანტიას მსესხებლის აქციონერებისგან. ბანკის შიდა სახელმძღვანელოს მითითებების შესაბამისად, უზრუნველყოფა წარმოდგენილი უნდა იყოს (თუ ის მოთხოვნილია) საიმისოდ, რომ დაფაროს ვალდებულებები ტრანზაქციის მთელი პერიოდის განმავლობაში.

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, კლიენტებზე გაცემული კრედიტების 86.9% უზრუნველყოფილი იყო. შემოთავაზებული უზრუნველყოფის შეფასების ანგარიში მზადდება აქტივის შეფასებისა და განკარგვის დეპარტამენტის მიერ ან მესამე მხარის აქტივის შეფასების კომიტეტის მიერ წარედგინება შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს, საკრედიტო განცხადებასთან და საკრედიტო რისკის მენეჯერის ანგარიშთან ერთად.

შეფასება

პოზიციის რისკები და ლიმიტები უნდა შემოწმდეს ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად. ბანკის შესაბამისობა საკრედიტო რისკის ლიმიტებთან მუდმივად მოწმდება საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტის მიერ. რეზერვი ეფუძნება მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგს (ECL), რომელიც უკავშირდება ვალდებულების შეუსრულებლობის ალბათობას მომდევნო 12 თვეში, თუ არ იქნება მნიშვნელოვანი ზრდა საკრედიტო რისკში კრედიტის გაცემის შემდეგ. რომელ შემთხვევაშიც რეზერვი ეფუძნება მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგებს აქტივის ექსპლუატაციის ბოლომდე. საკრედიტო დანაკრგის რეზერვი ეფუძნება მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას, რომელიც ითვალისწინებს წარსულ მოვლენებს, არსებულ მდგომარეობას და მომავალ ეკონომიკურ მდგომარეობას.

ბანკმა შექმნა მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების ფინანსური აქტივები კოლექტირდება და ინდივიდუალურ საფუძველზე, როცა ფინანსური აქტივი ან ფინანსური აქტივების ჯგუფი გაუფასურდება. ბანკი ქმნის მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგებს კონკრეტული მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის, ვადაგადაცილების დღეების რაოდენობის, კრედიტის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკში ცვლილებების, და იმ კომერციულ, ფინანსურ ან ეკონომიკურ პირობებზე არახელსაყრელი ცვლილებების ნებისმიერი პროგნოზის გათვალისწინებით, რომლებიც გავლენას ახდენს მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე და სხვა ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე, როგორიცაა გარეშე ბაზარი ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები. თუ შემდგომ პერიოდში გაუფასურების დანაკარგის თანხა შემცირდება და თუ ეს კლება შეიძლება ობიექტურად უკავშირდებოდეს გაუფასურების აღიარების შემდეგ წარმოქმნილ მოვლენას, ადრე აღიარებული გაუფასურების დანაკარგი აღდგება კორექტირებული რეზერვის ანგარიშით. გაუფასურების შედეგად დანაკარგების რეზერვის განსაზღვრა ეფუძნება რისკის ქვეშ არსებული აქტივების ანალიზს და ასახავს მოცულობას, რომელიც ბანკის ხელმძღვანელობის აზრით ადეკვატურია წარმოქმნილი დანაკარგების უზრუნველყოფისთვის მომავალზე ორიენტირებული ინფორმაციის გათვალისწინებით.

რეზერვები იქმნება მთლიანი საკრედიტო თანხის და დარიცხული პროცენტის მიხედვით. ბანკის შიდა საკრედიტო დანაკარგის რეზერვის მეთოდოლოგიის შესაბამისად, რომელიც ეფუძნება ფასს-ის მოთხოვნებს, ბანკი ყოფს თავის საკრედიტო პორტფელს მნიშვნელოვან და არამნიშვნელოვან კატეგორიებად. მნიშვნელოვანი კრედიტები განსაზღვრულია როგორც კრედიტები, რომლებიც აღემატება 1,0 მილიონ აშშ დოლარს, ხოლო, არამნიშვნელოვანი კრედიტები განსაზღვრულია, როგორც 1.0 აშშ დოლარზე ნაკლები თანხის კრედიტები. საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტი ახორციელებს ყველა დეფოლტირებული მნიშვნელოვანი კრედიტის ინდივიდუალურ შეფასებას. არადეფოლტირებული მნიშვნელოვან კრედიტებს ენიჭებათ კოლექტიური შეფასების კოეფიციენტი. რეზერვირების მიზნით, ყველა კრედიტი დაყოფილია სხვადასხვა ჯგუფად (როგორიცაა, იპოთეკური, სამომხმარებლო, მიკროსაფინანსო კრედიტები).

2005 წელს ბანკმა, გარკვეულ სხვა ქართულ ბანკებთან და საკრედიტო ინფორმაციის პროვაიდერ „საკრედიტო ინფორმაციის ჯგუფთან“ ერთად შექმნა სს „კრედიტ ინფო ჯორჯია“, რომელიც წარმოადგენს ცენტრალიზებულ საკრედიტო ბიუროს საქართველოში. 2005 წლის ივლისიდან, ყველა ქართული ბანკი უზიარებს მას ნეგატიურ საკრედიტო ინფორმაციას კლიენტებზე. 2009 წლიდან, ისინი აწვდიან და უზიარებენ სს „კრედიტ ინფო ჯორჯიას“ პოზიტიურ და ნეგატიურ საკრედიტო ინფორმაციას კლიენტებზე.

2018 წლის 1 იანვრიდან გაცემული 1.0 მილიონ აშშ დოლარამდე კრედიტები, რომლებიც უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით ჩამოიწერება, თუ ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა 1,460 დღეზე მეტია. უზრუნველყოფის გარეშე კრედიტები და უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილის გარდა სხვა უზრუნველყოფილი კრედიტები ექვემდებარება ჩამოწერას, თუ ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა 150 დღეზე მეტია.

კორპორატიული კრედიტები და 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის კრედიტები, რომლებიც უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით, შეიძლება ჩამოიწეროს რისკის მიმართულების ბანკის გენერალური დირექტორისა და საკრედიტო რისკის დეპარტამენტის მიერ შეფასების შემდეგ.

შემდგომი გამოყენებული საკრედიტო ზარალის რეზერვის შეფასებები, რომელიც წარმოიქმნა კოვიდ-19-ის ნეგატიური ეკონომიკური ზემოქმედების შედეგად

ეკონომიკური იზოლაციის ფონზე, ბანკის კლიენტის კრედიტორების ხარისხი მაინც მოქნილია, რომელიც ასახავს მნიშვნელოვან შემცირებას ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში ბანკის კლიენტის კრედიტირების პორტფელის რისკში. კორპორატიულ სექტორში მაღალი დონის და მთავრობის ძლიერი მხარდაჭერის პროგრამები როგორც ფიზიკური პირების, ასევე კორპორატიული პროგრამების სახით, მოსალოდნელია, რომ ნაწილობრივ შეამცირებს კოვიდ 19-ის ნეგატიურ ეკონომიკურ ზემოქმედებას.

2020 წელს ბანკმა განახორციელა რეზერვირება, რათა მოეცვა მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგები მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის და გამოეყენებინა მაკრო-ეკონომიკური პროგნოზირების სცენარები, რომლებიც გამოაქვეყნა სებ-მა 2020 წლის მაისში სამწლიან პერიოდისთვის.

ქვემოთ წარმოდგენილი ვარაუდები გამოყნებული იქნა რეზერვების მოცულობის შესაფასებლად

ბანკმა გამოიყენა მაკრო პარამეტრები საქართველოს ეროვნული ბანკის პროგნოზირებული სცენარებისთვის–სამი სცენარი (საბაზისო, უარყოფითი და მზარდი) სამწლიანი პერიოდზე გათვლილი მაკრო პარამეტრების საფუძველზე, შესაბამისი ალბათობების დაშვებით. ამ სცენარების შეწონილი საშუალოს შედეგები შემდეგში გათვალისწინებულია შეფასებულ მოსალოდნელ საკრედიტო რეზერვებში(ECL):

-

	საბაზისო (50% ალბათობა)			უარყოფითი (25% ალბათობა)			ზრდა (25% ალბათობა))		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
რეალური მშპ-ს ზრდა	-4.0%	4.5%	5.0%	-9.0%	2.5%	4.0%	-3.0%	6.0%	5.0%
CPI ინფლაცია	4.5%	1.5%	2.5%	7.0%	2.0%	2.5%	5.5%	4.0%	3.0%
GEL/US$ შეფარდება	3.20	3.20	3.20	3.52	3.70	3.51	3.04	2.89	2.89

- კოვიდ -19-ის პანდემიის უპრეცენდენტო ხასიათისა და მათთან დაკავშირებული გაურკვევლობების გამო ბანკმა ხელახლა გაითვალისწინა არსებული გაუფასურების მოდელი და გამოიყენა მენეჯმენტის გამოცდილება მეთოდოლოგიასთან დაკავშირებით, რომელიც ასახავს კოვიდ -19-ის ეფექტს საკრედიტო რისკის რეზერვში, კერძოდ მსესხებლებისთვის სამწლიანი საგადასახადო შეღავათის მიცემა ავტომატურად არ იყო გათვალისწინებული როგორც SICR ღონისძიება (ე.ი 1 ეტაპის რისკების მე-2 ეტაპზე გადატანა)

- ბანკმა განახორციელა საკრედიტო პორტფელის და მოკლე და საშუალო ვადაში გამოვლენილ იმ რისკების ხარჯების უფრო ღმა ანალიზი, რომელსაც ზიანი მიაყენა კოვოდ -19-ის პანდემიამ (ტურიზმი და ჰოსპიტალური სექტორი, ასევე ზოგიერთი საცალო კლიენტი) და ამ საფრთხეების მე-2 ეტაპზე გადატანა. იგივე მიდგომა იქნა გამოყენებული მსესხებლებისთვის, ვინც დაკარგა სამუშაო და შემოსვალი კოვიდ -19 პანდემიის გამო და ვინც შეიტანალი იქნა მთავრობის საკომპენაციო პროგრამის სიაში.

- გარდა ამისა, შეფასებული საკრედიტო ზარალის რეზერვი ზემოთ მითითებული მსესხებლებისთვის უარყოფით სცენარში ჩვენ მივანიჭეთ დეფოლტის ალბათობა 1 და საკრედიტო ზარალის რეზერვი გაანგარიშდა როგორც შეწონილი საშუალო შეკვეცა საბაზისო ხაზში და 15%-იანი შეკვეცა კლებას სცენარში უძრავი ქონების უზრუნველყოფის ღირებულებები ღარში, რომელშიც აისახა სებ-ის პროგნოზი უძრავი ქონების ფასებზე და დაკორექტირდა აღდგენის განაკვეთების ვარდნა

ლიკვიდურობის რისკი

განმარტება: ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი, რომ ბანკი ვერ შეძლებს თავისი გადახდის ვალდებულებების შესრულებას, როცა მათი გადახდის დრო დადგება ნორმალურ ან სტრესულ გარემოებებში.

მონიტორინგი: ლიკვიდურობის რისკი იმართება აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ დამტკიცებული ლიკვიდურობის ფარგლებში. ხაზინა მართავს ლიკვიდურობას ყოველდღიურად. იმისათვის, რომ მართოს ლიკვიდურობის რისკი, ის ახორციელებს კლიენტებისა და საბანკო ოპერაციების მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების ყოველდღიურ მონიტორინგს, რომელიც არის აქტივების / ვალდებულებების მართვის პროცესის ნაწილი. ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს და წარუდგენს ყოველთვიურ ანგარიშებს აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტს. აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი აკონტროლებს არსებული გადასახდელი თანხების პროპორციას, რათა ის შეესაბამებოდეს დეპოზიტიდან მოხსნად თანხებს, და ბანკთაშორის და სხვა ნასესხები სახსრების თანხებს, რომლებიც უნდა არსებობდეს გატანილი თანხების დასაფარად მოულოდნელი მოთხოვნის დროს.

ლიკვიდურობის რისკის მართვის სისტემა განსაზღვრავს ბანკის შესაძლებლობას დააკმაყოფილოს თავისი გადახდის ვალდებულებები, როგორც ნორმალურ პირობებში, ასევე კრიზისის დროს. ბანკმა შეიმუშავა მოდელი ბაზელ III-ის ლიკვიდურობის მითითებების საფუძველზე. ეს მიდგომა განსაზღვრულია იმის საგარანტიოდ, რომ სახსრების მართვის სისტემა საკმაოდ მოქნილი იქნება საიმისოდ, რომ უზრუნველყოს ლიკვიდურობა ბაზრის პირობების ფართო დიაპაზონის ფარგლებში. ლიკვიდურობის მართვის სისტემა პერიოდულად მოწმდება საიმისოდ, რომ ის შესაბამისობაში იყოს ბანკის მიმდინარე და დაგეგმილ საქმიანობებთან. ასეთი შემოწმება მოიცავს დაფინანსების მოდელირებულ სცენარებს, მოდელირების მიდგომას, საბითუმო ფონდირებას, ლიმიტის განსაზღვრას და ლიკვიდური აქტივების მინიმალურ მფლობელობას. ლიკვიდურობის სისტემა მოწმდება აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ, ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებამდე.

სახაზინო და დაფინანსების დეპარტამენტები ასევე ახორციელებენ ყოველწლიური დაფინანსების შემოწმებას, რომელიც განსაზღვრავს მომავალი წლისთვის არსებული დაფინანსების სტრატეგიას. ეს შემოწმება მოიცავს ტრენდებს სავალო ვალდებულებების გლობალურ ბაზრებზე, დაფინანსების ალტერნატივებს, გარეშე ანალიზს, ბანკის მომავალი დაფინანსების მოთხოვნების შეფასებებს, ბაზრის დაფინანსების მოცულობის შეფასებას და დაფინანსების რისკის ანალიზს. წლიური დაფინანსების გეგმა მოწმდება ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ და მტკიცდება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, როგორც წლიური ბიუჯეტის ნაწილი. დაფინანსებისა და სახაზინო დეპარტამენტები პერიოდულად ასევე ამოწმებენ სხვადასხვა დაფინანსების ვარიანტებს და აფასებენ ასეთი ვარიანტების რეფინანსირების რისკებს.

ზიანის შემცირება: ბანკის შესაძლებლობა განახორციელოს თავისი ვალდებულებები დამოკიდებულია მის უნარზე განახორციელოს აქტივების ეკვივალენტური მოცულობის რეალიზება დროის იმავე პერიოდში. ბანკს აქვს მაღალ მოთხოვნადი და დივერსიფიცირებული აქტივების პორტფელი, რომელიც მისი აზრით, შესაძლებელია ადვილად იქნას ლიკვიდირებული, ფულადი სახსრების ნაკადის გაუთვალისწინებელი შეწყვეტის შემთხვევაში. მას ასევე აქვს სავალდებულო საკრედიტო ხაზები, რომელზეც მას ხელი მიუწვდება საიმისოდ, რომ დააკმაყოფილოს თავისი ლიკვიდურობის მოთხოვნები. ასეთი საკრედიტო ხაზები ხელმისაწვდომია სებ-ის რეფინანსირების საშუალებით. გარდა ამისა, ბანკს აქვს ფულადი დეპოზიტი (სავალდებულო რეზერვი) სებ-ში, რომლის მოცულობა დამოკიდებულია კლიენტებისგან მოზიდული სახსრების დონეზე. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად, უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული კლიენტების დეპოზიტების 25% გადაიდო მინიმალური რეზერვების სახით. გარდა ამისა, ქართულ ლარში დენომინირებული კლიენტების დეპოზიტების 5%-ის სახით, ბანკი ინარჩუნებს მინიმალურ საშუალო ნაშთს სებ-ში საკორესპონდენტო ანგარიშზე. საბითუმო დაფინანსებასა და სადეპოზიტო სერტიფიკატებთან დაკავშირებით, სებ-ი მოითხოვს ბანკისგან, რათა ამ უკანასკნელმა გადადოს თავისი არასუბორდინირებული უცხოური ვალუტის საბითუმო დაფინანსების 25% იმ ვალდებულებებიდან, რომელთა გადახდის დარჩენილი ვადა ერთ წელზე ნაკლებია, და 15% იმ ვალდებულებებიდან, რომელთა გადახდის ვადა ერთი-ორი წელია, ხოლო, არასუბორდინირებული ქართული ლარის საბითუმო დაფინანსების 5% გადადოს იმ სესხებიდან, რომელთა გადახდის დარჩენილი ვადა ერთ წელზე ნაკლებია. ქართულ ლარში დენომინირებული სადეპოზიტო სერტიფიკატებისთვის არ არსებობს მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნები.

დაფინანსება: საქართველოს ბაზარზე, საბრუნავი საშუალებების შესავსები კრედიტი მოკლევადიანია, რომელთან დაკავშირებითაც განახლების დროის განსაზღვრა არის მოსალოდნელი. როგორც ასეთი აქტივების საბოლოო დაფარვის ვადა შეიძლება განსხვავდებოდეს ნებისმიერ ადგილას წარმოდგენილი ანალიზისგან. გარდა ამისა დაფარვის ვადებს შორის შუალედის ანალიზი არ ასახავს არსებული ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას.

ბანკის ლიკვიდურობის მთავარი წყაროებია:

- დეპოზიტები;
- სესხები საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებიდან;
- ბანკთაშორისი სადეპოზიტო ხელშეკრულებები;
- ობლიგაციების გამოშვება
- ფასიანი ქაღალდების რეალიზაციიდან ამონაგები; და
- კრედიტებზე ძირი თანხის გადახდები;.

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, კონსოლიდირებული კლიენტის დეპოზიტები და ობლიგაციები თანხა იყო 10,136.7 მილიონი ლარი (2018 წლის 31 დეკემბრის და 2017 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებთან შედარებით 8,196 მილიონი ლარი და 7,123,9 მილიონი ლარი) და წარმოადგენს მთლიანი ვალდებულებების 62,4%-ს (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის 64.1%-სა და 64.0%-ს). საქართველოს კანონდებლობის შესაბამისად ბანკი ვალდებულია გადაიხადოს ასეთი დეპოზიტი დეპოზიტარის მიერ მთხოვნის შემთხვევაში. ვადაზე ადრე გამოტანის შემთხვევაში, დეპოზიტზე პროცენტი იგივე დარჩება ან შემცირდება. 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის საკრედიტო ინსტიტუტებისთვის გადასახდელი თანხა და გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ღირებულება იყოს 5,825,7 მილიონ ლარი (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებულ 4.460,4 მილიონ ლართან და 3,911,9 მილიონ ლართან შედარებით) და წარმოადგენდა მთლიანი ვალდებულების 35.9%-ს (2018 წლის 31 დეკემბერს და 2017 წლის 31 დეკემბერს არსებულ 34.9%-თან და 35.1%-თან შედარებით). საკრედიტო ინსტიტუტებისთვის გადასახდელი თანხა და სასესხო ფასიანი ქაღალდების თანხის აღება მოხდება კონტრპარტნიორების ფართო დიაპაზონიდან.
ბანკის მართვის საბჭო დარწმუნებულია, რომ ბანკის ლიკვიდურობა საკმარისია იმისთვის, რომ დაკმაყოფილდეს არსებული მოთხოვნები. ჯგუფის ლიკვიდური აქტივების, ვლდებულებების და ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების გადახდის ვადის დადგომის პროფილის შესახებ, ისევე როგორც ჯგუფის ლიკვიდურობის რისკი შესახებ დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების შენიშვნების 27-ე და 29-ე შენიშვნა.

ნასესხები თანხების გადახდის განრიგი

აშშ მლნ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
ევრობრენდები და ობლიგაციები	174	–	–	339	–	–	–	–	–	–
პირველი რიგის კრედიტი	142	87	34	89	48	11	9	–	–	–
სუბორდინირებული სესხები	–	–	–	–	–	90	–	–	–	72
სულ	**316**	**87**	**34**	**428**	**48**	**101**	**9**	**–**	**–**	**72**
მთლიანი აქტივების %	**4.9%**	**1.3%**	**0.5%**	**6.6%**	**0.7%**	**1.6%**	**0.1%**	**0.0%**	**0.0%**	**1.1%**

ბაზრის რისკი

განმარტება: ბანკზე გავლენას ახდენს საბაზრო რისკი (მათ შორის, სავალუტო კურსის რისკი და საპროცენტო განაკვეთის რისკი), რომელიც არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები განიცდის მერყეობას ბაზრის ცვლადი მაჩვენებლების ცვლილებების გამო. საბაზრო რისკის საფრთხე წარმოიქმნება ყველა იმ აქტივისა და ვალდებულების დაფარვის ვადიანობისა და ვალუტებს შორის სხვაობის გამო, რომლებზეც ბაზრის ცვალებადობა გავლენას ახდენს.

ზიანის შემცირება: ბანკის საბაზრო რისკის მართვის პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები განსაზღვრულია აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ. ბანკის მიზანია, შეზღუდოს და შეამციროს ღია საბაზრო პოზიციებზე შესაძლო დანაკარგების მოცულობა, რომელიც შესაძლოა წარმოიქმნას ბანკში, სავალუტო კურსისა და საპროცენტო განაკვეთების ნეგატიური ცვლილებების გამო. ბანკი ახდენს საბაზრო რისკის სავაჭრო ან არასავაჭრო პოზიციებად კლასიფიკაციას. სავაჭრო და არასავაჭრო პოზიციები იმართება და კონტროლდება სხვადასხვა სენსიტიურობის ანალიზის გამოყენებით. იმისთვის, რომ აღმოიფხვრას ეს რისკები, აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი თითოეული ტიპის ოპერაციისთვის სპეციალურად განსაზღვრავს რისკის ქვეშ არსებული მოცულობის (VAR) ლიმიტებს შესაძლო დანაკარგებზე (ამჟამად, VAR განსაზღვრულია მხოლოდ უცხოური ვალუტის გაცვლითი ოპერაციებისთვის) და რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკის ანალიტიკური დეპარტამენტი აკონტროლებს ასეთ ლიმიტებთან შესაბამისობას.

სავალუტო კურსის რისკი: სავალუტო კურსის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება იქნება მერყევი სავალუტო კურსში არსებული ცვლილებების გამო. ბანკზე გავლენას ახდენს თავისი ფინანსური პოზიციის ფარგლებში არსებული სავალუტო კურსების მერყეობით გამოწვეული შედეგები. ბანკის სავალუტო რისკი გაანგარიშდება, როგორც ღია პოზიციების ერთობლიობა და კონტროლდება ბანკის სავალუტო კალათასთან მიმართებით VAR-ის დათვლით (განსაზღვრულია აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ).

ბანკი იყენებს ისტორიული სიმულაციის მეთოდს, რომელიც იყენებს 400 სამუშაო დღის სტატისტიკურ მონაცემებს. მისი ღია სავალუტო პოზიციები იმართება სახაზინო დეპარტამენტის მიერ ყოველდღიურად და კონტროლდება რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკის ანალიტიკური დეპარტამენტის მიერ. აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი განსაზღვრავს ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებს როგორც დღე-ღამეში, ასევე დღის განმავლობაში პოზიციებთან და „სტოპ-ლოსების“ ლიმიტებთან დაკავშირებით. ამჟამად, ბანკის კერძო სავაჭრო პოზიცია ლიმიტირებულია აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ, სებ-ის მიერ განსაზღვრული ბანკის მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის მაქსიმუმ 10.0%-ით. სავალუტო პოზიცია ასევე ლიმიტირებულია აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის მიერ, 50 მილიონი ლარის ოდენობის წლიური VAR-ით ერთდღიან სავაჭრო პერიოდზე, 98.0%-იანი „დასაშვები ზღვარით“.

აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტის ლიმიტები უფრო კონსერვატიულია, ვიდრე სებ-ის მოთხოვნები, რაც შესაძლებლობას აძლევს ბანკებს იქონიონ საზედამხედველო კაპიტალის 20.0%-მდე ღია პოზიციები. ბანკი ასევე იყენებს სენსიტიურობის სტრეს ტესტებს თავისი ღია სავალუტო პოზიციების მიმართ, რათა შეფასდეს მის სუფთა აქტივებსა და მოგებებზე პოტენციური ნეგატიური ზემოქმედება.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი: ბანკს აქვს საპროცენტო განაკვეთის რისკი, რაც გამოწვეულია ფიქსირებულ და ცვლად საპროცენტო განაკვეთებში კრედიტების გაცემით, რომელთა თანხა და ვადიანობა განსხვავდება ფიქსირებულ და ცვლად საპროცენტო განაკვეთებში წარმოშობილი ვადიანი ვალდებულებების შესაბამისი პირობებისგან. საპროცენტო მარჟები, სხვადასხვა გადახდის ვადის მქონე აქტივებსა და ვალდებულებებზე, შეიძლება გაიზარდოს ან შემცირდეს საბაზრო საპროცენტო განაკვეთებში ცვლილებების შედეგად.

სხვა ქართული ბანკების მსგავსად, ბანკის აქტივებისა და დეპოზიტების უმრავლესობას აქვს ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთები. იმისთვის, რომ მინიმუმამდე შემცირდეს საპროცენტო განაკვეთის რისკი, ბანკი აკონტროლებს თავისი საპროცენტო განაკვეთის (ფასების გადახედვა) დეფიციტს და ინარჩუნებს საპროცენტო განაკვეთის მარჟას (პროცენტის მომტანი აქტივების სუფთა საპროცენტო შემოსავალი აქტივების გაუფასურებამდე, გაყოფილი პროცენტის მომტანი აქტივების საშუალოზე) იმ დონეზე, რომელიც საკმარისია საოპერაციო ხარჯების და რისკის პრემიუმის დასაფარად. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული ლიმიტების ფარგლებში, აქტივისა და ვალდებულების კომიტეტი ამტკიცებს იმ საპროცენტო განაკვეთების დიაპაზონებს, სხვადასხვა დაფარვის ვადიანობის მიხედვით, რომლის ფარგლებშიც ბანკს შეუძლია განათავსოს აქტივები და მოიზიდოს ვალდებულებები. რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკის ანალიზის დეპარტამენტი აანალიზებს ვადიანობის დეფიციტს და კაპიტალის სენსიტიურობას საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებების მიმართ. თითოეული ვალუტის საპროცენტო განაკვეთის რისკის დონეები კონტროლდება ფინანსური, სახაზინო და რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკი ანალიზის განყოფილების მიერ.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის სესხების მცოცავი განაკვთი შეადგენდა მთლიანი ვალდებულებების 9.1%-ს.

წინასწარ გადახდის რისკი: ბანკი ასევე შესაძლოა დაუდგეს წინასწარ გადახდის რისკი. ეს არის რისკი იმისა, რომ ბანკს მიადგება ფინანსური ზარალი იმის გამო, რომ მისი კლიენტები და კონტრაგენტები იხდიან ან ითხოვენ გადახდას მოსალოდნელზე ადრე, როგორიცაა ფიქსირებულ-განაკვეთიანი იპოთეკები, როცა საპროცენტო განაკვეთები მცირდება. ბანკი ამოწმებს დროზე ადრე გადახდების წინა ისტორიას თითოეულ საკრედიტო პროდუქტთან დაკავშირებით ინდივიდუალურად, დროზე ადრე გადახდების საშუალო შეწონილი ეფექტური განაკვეთის გაანგარიშებით, შემდეგ იყენებს ამ ისტორიულ განაკვეთებს თითოეული საკრედიტო პროდუქტის ანგარიშგების თარიღისთვის არსებული საბალანსო ღირებულების მიმართ, და ბოლოს ამრავლებს პროდუქტს თითოეული პროდუქტისთვის საშუალო შეწონილის ეფექტურ წლიურ საპროცენტო განაკვეთებზე. ეს ბანკს საშუალებას აძლევს გაიანგარიშოს გაუთვალისწინებელი დანაკარგების მოსალოდნელი რაოდენობა დროზე ადრე გადახდის შემთხვევაში.

ჯგუფის ბაზრის რისკის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების შენიშვნა 27.

საოპერაციო რისკი

განმარტება: საოპერაციო რისკი არის ზარალის რისკი, რომელიც წარმოიქმნება სისტემის მწყობლიდან გამოსვლი, ადამიანის მიერ დაშვებული შეცდომის, თარლითობის ან გარეშე მოვლენების შედეგად. როცა ვერ ხორციელდება კონტროლი საოპერაციო რისკმა შესაძლოა ზიანი მიაყენოს რეპუტაციას, ჰქონდეს სამარტლებრივი ან მარეგულირებელი სახის შედეგები, ან გამოიწვიოს ფინანსური დანაკარგი. ბანკი არ ვარაუდობს რომ შესაძლებელია ყველა საოპერაციო რისკის აღმოფხვრა, მაგრამ რისკის მართვის, ინტერგრირებული კონტროლის სისტემით და მონიტორინგისა და გამოხმაურების საშუალებით ბანკი ფიქრობს რომ მოახერხებს ამ რისკის მართვას. კიბერ რისკი, და ფული გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლისა და შესაბამისობის რისკი, რამდენიმე სახის საოპერაციო რისკი, განხილულია მთავარ რისკებისა და გაურკვევლობების ნაწილში გვერდები75 - 83.

ზიანის შემცირება: ბანკი მართავს თავის საოპერაციო რისკებს ბანკის თანხის, გადახდების, ანგარიშგების, ვაჭრობის და ძირითადი დამუშავების ოპერაციების სხვადასხვა ასპექტთან დაკავშირებული თავისი პოლიტიკისა და პროცედურების განსაზღვრის, მონიტორინგისა და მუდმივი გაუმჯობესებისა და მონაცემთა სარეზერვო ასლების და მწყობრიდან გამოსვლის შემდეგ აღდგენის ღონისძიებების საშუალებით.

ბანკმა შეიმუშავა სისტემა, რომელიც შეესაბამება საქართველოს კანონმდებლობითა და საერთაშორისო სტანდარტებით განსაზღვრულ ნორმატიულ აქტებს. პოლიტიკის რეგულარული შემოწმება და ცვლილებები ხორციელდება რისკების კომიტეტის მიერ, რომელიც ასევე პასუხისმგებელია საერთო რისკის აპეტიტის განსაზღვრაზე.

საოპერაციო რისკის მარვის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია პროცედურების შემუშავებაზე, რათა იმართოს საოპერაციო რისკები ყველა პროდუქტში, საქმიანობაში, პროცესებსა და სისტემებში, და მთელი ბანკის მასშტაბით საოპერაციო რისკის სისტემის უწყვეტად დანერგვაზე. ეს დეპარტამენტი პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკების იდენტიფიკაციასა და შეფასებაზე, კრიტიკული რისკების არეების გამოვლენაზე ან იმ ოპერაციათა ჯგუფების გამოვლენაზე, რომელთაც აქვთ გაზრდილი რისკის დონე; ის ავითარებს ზემდგომი ორგანოების მიერ განხილვის პროცესს, ითვალისწინებს ბიზნეს რეკომენდაციებს და ზიანის შემცირების სამოქმედო გეგმებს.

საოპერაციო რისკის მართვის კომიტეტი პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკისადმი მიდრეკილებასა და ტოლერანტულობის რაოდენობრივი და ხარისხობრივი პარამეტრების განსაზღვრაზე და გადახედვაზე.

საოპერაციო რისკები გამოვლენილია და შეფასებულია რამდენიმე მეთოდოლოგიის გამოყენებით, როგორებიცაა: შიდა დანაკარგის მონაცემთა ბაზის შეგროვება და ანალიზი, სცენარების ანალიზი, რისკისა და კონტროლის თვითშეფასება (RCSA), ახალი პროდუქტების შეფასება, ძირითადი რისკის ინდიკატორების (KRIs) ანალიზი, და სხვა. საოპერაციო რისკის ზემოქმედების შესამცირებლად, ბანკი იყენებს რამდენიმე მიდგომას, მათ შორის, კონტროლის ელემენტების დანერგვა ბიზნეს პროცესში, მოვალეობების განაწილება და პრევენციული კონტროლის ინსტრუმენტების განვითარება საოპერაციო სისტემების ფარგლებში.

იმისთვის, რომ გარანტირებული იყოს ადეკვატური რისკის მართვის კომპეტენციის დონეების მიღწევა და შენარჩუნება, როგორც რისკის მართვის პროცესის ნაწილი, ბანკი რეგულარულად უზრუნველყოფს პერსონალის საგანმანათლებლო და ტრენინგ კურსებს. კონკრეტული რისკის მართვის ტრენინგები ტარდება ყოველ წელს და მისი მიზანია რისკი მართვის სისტემის მიმოხილვის უზრუნველყოფა.

საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, რომელიც ანგარიშვალდებულია რისკების მიმართულებით გენერალური დირექტორის მოადგილის წინაშე, პასუხისმგებელია ბანკის საოპერაციო რისკების ზედამხედველობაზე.

ახალი რისკი

ყველა ბიზნესიდან მოგროვილი ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება მისი ანალიზის, კონტროლის და ახალი რისკების გამოვლენის მიზნით. ეს ინფორმაცია წარედგინება და განემარტება დირექტორთა საბჭოს და თითოეული განყოფილების ხელმძღვანელს. ბანკი ასევე ითვალისწინებს უფრო ფართო მაკროეკონომიკურ რისკებს და რეგულარულად აწვდის ამის შესახებ ინფორმაციას სამეთვალყურეო საბჭოს.

კოვიდ-19 პანდემიის გავრცელება შეფასდა როგორც ახალი რისკი და ბანკი აკვირდება მის ზემოქმდებას ბიზნესზე, კლეინტებსა და თანამშრომლებზე. ბანკს აქვს ბიზნესის უწყვეტობის გეგმა ზემოქმედების შესამცირებლად. არსებობს გაურკვევლობა გლობალური აქტივობის შენელების მოცულობასთან დაკავშირებით, რომელიც წარმოიქმნება ამ პანდემიის შედეგად. პანდემიის გავრცელებამ სულ მცირე მოკლევადიანი ნეგატიური ზემოქმედება მოახდინა ქვეყნის საერთო ეკონომიკურ აქტივობაზე და გამოიწვია გლობალურუ მასშტაბით ეკონომიკის შეფერხება. ზოგიერთი ეკონომიკური სექტორი, მათ შორის ტურიზმი, სასტუმროს ბიზნესი და გასართობი ბიზნესი განსაკუთრებით დაზარალდა ქვეყანაში ამ ვირუსის გავრცელების შედეგად. ფინანსური ინსტიტუტების მიერ გაწეული დახმარებების შედეგად მთავრობამ შეძლო ქვეყის ეკონომიკის დახმარება და რეცესიის ეფექტის შემცირება.

პანდემიის ზემოქმედების შესამცირებლად ჯგუფმა შეიმუშავა ბიზნესის უწყვეტობის გეგმა. თანამშრომლები აგრძელებენ მუშაობას დისტანციურად. იმისთვის რომ შეემცირებინა კლიენტების ფილიალებში მისვლის რაოდენობა და რისკი, ჯგუფმა თავსი კლიენტებს შესთავაზა ციფრულ არხებში ჩართვა რადგან მომსახურებების აბსოლუტური უმრავლესობა შესაძლეებლია განხორციელდეს ფილიალში ვიზიტის გარეშე, გარდა ამისა, ჯგუფი ჩართულია მუდმივ კონტაქტშია კლიენტებთან და ეხმარება მათ პანდემიის შედეგების დაძლევაში. დივერსიფიცირებული პორტფელი ეხმარება ჯგუფს შეამციროს ვირუსის გავრცელების შედეგად წარმოქმნილი უარყოფითი ეფექტი, რომელიც გავლენას ახდენს მის ოპერაციებსა და რენტაბელობაზე.

კოვიდ-19-ის შედეგად წარმოქმნილი რისკის შესამცირებლად იხილეთ ბოლოდროინდელი მოვლენების ნაწილი გვერდი 5 და საკრედიტო ზარალის რეზერვების შეფასებები იხილეთ შემდგომ საკრედიტო ზარალის რეზერვის შეფასების ნაწილში, რომელიც გამოიყენება ეკონომიკაზე კოვიდ-19 -ის მიერ მიყენებული უარყოფითი ზემოქმედების შესაფასებლად. გვერდები 68 - 69.

ბანკი ასევე აღიარებს გამოწვევებს, რომელიც გამოიწვია კლიმატის ცვლილებამ. 2020 წელს ბანკი გაითვალისწინებს კლიმატის ცვლილების საკითხებს და რისკებს და განიხილავს ჯგუფისთვის შესაფერის მომდევნო ნაბიჯებს. ბანკი ასევე აპირებს ჩაერთოს პოლიტიკის შემქნელებთან რისკთან დაკავშირებით რომელსაც იწვევს კლიმატის ცვლილება და მიიღოს გადაწყვეტილებები, რომ ჯგუფის შემდგეშიც გააგრძელებს კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მართვას, და გაითვალისწინებს კლიმატთან დაკავშიტრბული ფინანსური რისკების შესახებ მიზნობრივი ჯგუფის რეკომენდაციებს.

ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

ჩვენი რისკების დადგენა, პრიორიტეტებად დაყოფა და მართვა ჩვენი მიზნების და სტრატეგიული ამოცანების მხარდასაჭერად

ჩვენ წარმოვადგენთ ძირითად რისკებს და გაურკვევლობებს , რომლებიც დიდი ალბათობით გავლენას მოახდენენ ჩვენს სტარტეგიულ მიზნებზე, ბიზნეს მოდელზე, ოპერაციებზე, მომავალ ეფექტურობაზე, გადახდისუნარიანობაზე და ლიკვიდურობაზე. აღნიშნული ძირითადი რისკები აღწერილია ქვემოთ ცხრილში, სტრატეგიულ ბიზნეს მიზნებთან, ძირითად ფაქტორებთან/ტენდენციებთან, რისკების შერბილებისთვის განსაზღვრულ არსებით კონტროლთან და ჩვენს მიერ მიღებულ შემარბილებელ ზომებთან ერთად. ცნობილია, რომ ჯგუფი ჩამოთვლილზე მეტად ექვემდებარება რისკებს. ჩვენ წარმოგიდგენთ რისკებს, რომლებიც ჩვენი მოსაზრებით, ყველაზე დიდ გავლენას ახდენენ ჩვენს საქმიანობაზე და რომელიც სიღრმისეულად განხილულია ჯგუფის საბჭოს, აუდიტის და კორპორატიული მართვის ან რისკის კომიტეტის კრებებზე.

ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების ჩამონათვალის რიგითობა არ აღნიშნავს მათ პრიორიტეტულ რიგს. შეუძლებელია ყველა ჩვენი რისკის სრული შერბილება. რისკის მართვის და შიდა კონტროლის ნებისმიერი სისტემა შექმნილია ბიზნეს მიზნების მიუღწევლობის რისკის მართვისთვის და არა აღმოფხვრისთვის და ითვალისწინებს მხოლოდ გონივრულ და არა სრულ გარანტიას, რომ წარმოდგენილი იქნება არსებითი უზუსტობების ან დანაკარგის გარეშე.

მაკროეკონომიკური გარემო

ძირითადი რისკი/ გაურკვევლობა

საქართველოსთან დაკავშირებულმა მაკროეკონომიკურმა ფაქტორებმა, მათ შორის ლარის გაუფასურებამ აშშ დოლარის მიმართ, შესაძლოა არსებითი გავლენა მოახდინოს ჩვენჯს საკრედიტო პორტფელზე.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

ჯგუფი საქმიანობას ძირითადად ახორციელებს და მისი შემოსავლების ძირითადი წყარო განთავსებულია საქართველოში. საქართველოსთან დაკავშირებულმა მაკროეკონომიკურმა ფაქტორებმა, როგორიცაა ცვლილებები მშპ–ში, ინფლაციის და საპროცენტო განაკვეთებში, შესაძლოა არსებითი გავლენა მოახდინოს ჩვენი საკრედიტო პორტფელის ხარისხზე, საკრედიტო ზარალზე, ჩვენს მარჟაზე და მომხმარებლის მოთხოვნაზე ჩვენს პროდუქტებზე და მომსახურებებზე. საქართველოს ეკონომიკამ მიაღწია რეალური მშპ–ს მყარ ზრდას, რომელიც შეადგენს 5.1% – 2019 წელს, რეალური მშპ–ს ზრდა შეადგენდა 4.8%–ს 2018 წელს და 2017 წელს საქსტატის შესაბამისად. გაურკვეველ და არასტაბილურ გლობალურ ეკონომიკურ მდგომარეობას შესაძლოა არსებითი პოლიტიკური და მაკროეკონომიკური შედეგები, რაც თავის მხრივ იმოქმედებს საქართველოს ეკონომიკაზე.

2020 წლის პირველი ნახევარის განმავლობაში, საქართველომ წარმოადგინა შეფასებული უარყოფითი რეალური მშპ–ს ზრდა, რომელიც შეადგენს 5.8%–ს საქსტატის მიხედვით, რადგან ქვეყანაში ამჟამად აღინიშნება ეკონომიკური ვარდნა კოვიდ–19 პანდემიის გამო. მოსალოდნელია, რომ რეალური მშპ შემცირდება 4%–ით 2020 წელს საერთაშორისო სავალუტო ფონდის (“IMF”) შეფასებების საფუძველზე, თუმცა პროგნოზების მიხედვით ჩვეულებრივზე მაღალი იქნება გაურკვევლობის დონე. შემცირებული ექსპორტი, გარე ტურიზმის არარსებობა და შესუსტებული გადარიცხვები სავარაუდოდ გააღრმავებს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს მშპ–ს 11.3%–მდე 2020 წელს საერთაშორისო სავალუტო ფონდის შესაბამისად. გლობალური რისკის არმიღების ზრდამ შესაძლოა შემაციროს კერძო ფინანსური შემოდინებები და შეაფერხოს ინვესტიციები. შესაბამისმა ორგანოებმა მოითხოვეს კოვიდ 19–ის პანდემიის შეტანა და მისი ეკონომიკური ზემოქმედების შემსუბუქება, თუმცა წარმოიქმნა საგადახდო ბალანსის დეფიციტი. გაურკვეველმა და ცვალებადმა გლობალურმა ეკონომიკურმა მდგომარეობამ შესაძლოა განაპირობოს მძიმე პოლიტიკური და მაკროეკონომიკური შედეგები გლობალურად, რაც თავის მხრივ გავლენას მოახდენს საქართველოს ეკონომიკაზე.

2019 წელს, ლარი დოლართან მიმართებით გაუფასურდა 7.1%–ით, 2018 წელს – 3.3%–ით. ლარის მერყეობამ დოლართან მიმართებით შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჩვენი საკრედიტო პორტფელის ხარისხზე, ამასთან გაზარდოს საკრედიტო რისკის ხარჯი და და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების რეზერვები. ჩვენი კლიენტების კრედიტუნარიანობაზე შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ლარის გაუფასურებამ აშშ დოლართან მიმართებით და გაართულოს მათთვის სესხების დაფარვა. ლარის გაუფასურებამ ასევე შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჩვენი კლიენტების უზრუნველყოფის ღირებულებაზე.

2019 წლის 31 დეკემბერს, ჩვენი კორპორატიული საბანკო და საცალო საბანკო სესხების დაახლოებით 80.2% და 43.7% ბანკისთვის და ჯგუფისთვის დენომინირებული იყო უცხოურ ვალუტაში. ჩვენი საკრედიტო რისკის ხარჯი შეადგენდა 0.8%-ს ჯგუფისთვის 2019 წელს, ხოლო ეს მაჩვენებელი 2018 წელს შეადგენდა 1.7%–ს.

კორონავირუსი (კოვიდ–19) განისაზღვრა ახალ რისკად და ბანკი ახორციელებს საქმიანობაზე, კლიენტებზე და თანამშრომლებზე მისი ზემოქმედების მონიტორინგს. არსებობს გაურკვევლობა გლობალური ვარდნის მოცულობასთან დაკავშირებით, რომელიც გამოწვეულია პანდემიის შედეგად. პანდემიის აფეთქებამ მოკლევადიანი უარყოფითი გავლენა მოახდინა ქვეყნის საერთო ეკონომიკურ საქმიანობაზე და გამოიწვია გლობალური ეკონომიკური ვარდნა. რიგ ეკონომიკურ სექტორებზე, მათ შორის ტურიზმის, სასტუმროების და გართობის სექტორებზე, განსაკუთრებული გავლენა მოახდინა ვირუსის აფეთქების შედეგებმა ქვეყანაში. დაფინანსების და დახმარების სხვა ფორმების მნიშვნელოვანი წილი მოდის ფინანსურ ინსტიტუტებზე და მთავრობაზე, ქვეყნის ეკონომიკის მხარდაჭერის და რეცესიის ეფექტის შემცირების მიზნით.

კვლავ არსებობს გაურკვევლობა გლობალური ვარდნის მოცულობის შესახებ, რომელიც გამოწვეულია კოვიდ–19 პანდემიის შედეგად. საქართველოს ეკონომიკა სათანადოდ დივერსიფიცირებულია, როგორც სექტორების მიხედვით, ასევე სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნის დამოკიდებულების თვალსაზრისით, თუმცა თუ ვირუსის გამო გაგრძელდება გლობალური ვარდნა, ეს სავარაუდოდ მნიშვნელოვან უარყოფით გავლენას მოახდენს საქართველოს ეკონომიკაზე.

შერბილება

ჯგუფი უწყვეტად აკონტროლებს ბაზრის მდგომარეობას და განიხილავს საბაზრო ცვლილებებს, ასევე ახორციელებს სტრეს და სცენარის ტესტებს მისი პოზიციის შესამოწმებლად უარყოფით ეკონომიკურ პირობებში, მათ შორის სავალუტო კურსის უარყოფითი ცვლილებების პირობებში.

ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი ადგენს ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებს და ბანკის კერძო სავაჭრო პოზიციის ლიმიტებს, რომელიც უფრო კონსერვატულია ვიდრე საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ), ჩვენი მარეგულირებლის, მოთხოვნები. ხაზინის დეპარტამენტი ჩვენს ღია სავალუტო პოზიციას ყოველდღიურად მართავს. ღია სავალუტო პოზიციების მონიტორინგს ასევე ახორციელებენ ბანკის რაოდენობრივი რისკის მართვის და რისკის ანალიზის დეპარტამენტები.

ჩვენი კლიენტების კრედიტუნარიანობის შეფასების მიზნით, ჩვენ ვითვალისწინებთ სავალუტო კურსის რყევას როდესაც არსებობს სავალუტო შეუსაბამობა კლიენტის სესხსა და შემოსავალს შორის. ჩვენ გამოვყავით 75% დამატებითი კაპიტალი კლიენტების უცხოურ ვალუტაში სესხებისთვის, რომელთა შემოსავლის წყარო დენომინირებულია ლარში.

ბანკის საკრედიტო კომიტეტები და საკრედიტო რისკის დეპარტამენტი ადგენს კონტრაგენტის ლიმიტებს საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის და ინდივიდუალური ტრანზაქციების ქულათა სისტემის გამოყენებით. კრედიტის ხარისხის გადახედვის პროცესი უწყვეტია და უზრუნველყოფს კლიენტების კრედიტუნარიანობაში შესაძლო ცვლილებების ადრეულ დადგენას, მათ შორის უზრუნველყოფის რეგულარულ გადაფასებას, პოტენციურ ზარალს და რისკის შემცირებისთვის საჭირო გამოსწორების ზომებს, რომელიც შესაძლოა მოიცავდეს დამატებითი უზრუნველყოფის მოპოვებას სესხის ხელშეკრულებების შესაბამისად.

საპასუხისმგებლო კრედიტირების პრაქტიკის ხელშეწყობის მიზნით ბაზარზე, სებ–მა შემოიღო მაკროპრუდენციალური პოლიტიკის ინსტრუმენტები, რომელიც ცვლის კრედიტირების პირობებს ფიზიკური პირებისთვის. სესხის მომსახურებისა (PTI – payment to income ratio) და სესხის უზრუნველყოფის (LTV – Loan to value ratio) კოეფიციენტები, რომლებიც ძალაშია 2018 წლის 1 ნოემბრიდან კომერციული ბანკებისთვის და 2019 წლის 1 იანვრიდან სესხის ყველა ემიტენტისთვის, მოითხოვს ფინანსურმა დაწესებულებებმა გასცეს სესხი კლიენტის ვალის გადახდისუნარიანობის საფუძველზე და მისი მიზანია მაღალი რისკის პროდუქტების შემცირება ბაზარზე. ეს ინიციატივა უზრუნველყოფს ფინანსური სექტორის მდგრადობას უძრავი ქონების ფასის შემცირების შემთხვევაში და შემდგომ ამცირებს საკრედიტო პორტფელის ხარისხის რისკს. სებ–მა გაამარტივა ზემოხსენებული რეგულაცია 2020 წლის აპრილის თვიდან, კოვიდ–19 პანდემიაზე რეაგირების ფარგლებში. ცვლილებები ძირითადად ეხება ჰეჯირებულ მსესხებლებს, ხოლო PTI და LTV ზღვრები არაჰეჯირებული მსესხებლებისთვის უფრო კონსერვატული რჩება.

2016 წლიდან სებ–მა აქტიურად განახორციელა სხვადასხვა ზომები საქართველოს ეკონომიკის დედოლარიზაციისთვის.2019 წლის იანვარში მსესხებლების ჰეჯირებისთვის სავალუტო რისკების მიმართ, სებ–მა გაზარდა მცირე მოცულობის სესხების ზღვარი, რომლებიც უნდა გაიცეს მხოლოდ ადგილობრივ ვალუტაში 100,000 ლარიდან 200,000 ლარამდე.

სებ–ის ინიციატივებს შორის დედოლარიზაციის და ადგილობრივ ვალუტაში გრძელვადიან კრედიტირებაზე წვდომის გაზრდის მიმართულებით, არის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR) ბაზელ III ფარგლებში, რომელიც ძალაშია 2017 წლის სექტემბრიდან. სებ–ის პრეფერენციალური მიდგომა ლართან მიმართებით გადაყვანილია 75% LCR–ში ადგილობრივი ვალუტის მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივებისთვის, ხოლო სავალდებულო კოეფიციენტი შეადგენს 100%–ს უცხოური ვალუტისთვის, ასევე ყველა ვალუტისთვის მთლიანობაში.

გარდა ამისა, სებ მოითხოვა ცვლილებები მინიმალური რეზერვების მოთხოვნებში ადგილობრივ და უცხოურ ვალუტაში მოზიდულ სახსრებზე. სებ–მა გაზარდა მინიმალური რეზერვის მოთხოვნები უცხოურ ვალუტაში წარმოდგენილი სახსრებისთვის 20%–დან 25%–მდე, გადახდის ვადიდან გამომდინარე, რომელიც ძალაშია 2018 წლის 1 სექტემბრიდან და შემდეგ 30%–მდე, რომელიც ძალაშია 2019 წლის მაისის ბოლოდან, თუმცა აღნიშნული მოთხოვნა კვლავ შემცირდა 25%–მდე 2019 წლის ოქტომბერში. 2018 წლის ივნისში ფინანსური ინსტიტუტების სტიმულირებისთვის მოეხდინათ დაფინანსების გაზრდა ადგილობრივ ვალუტაში სებ–მა შეამცირა მინიმალური რეზერვის მოთხოვნები ადგილობრივ ვალუტაში დაფინანსებაზე 7%–დან 5%–მდე.

2016 წლის დასაწყისიდან ჩვენ ორიენტირებული ვიყავით ადგილობრივ ვალუტაში კრედიტირების ზრდაზე. ჩვენ აქტიურად ვმუშაობთ IFIs-თან გრძელვადიანი დაფინანსებისთვის ლარში კლიენტებისთვის ლარში დენომინირებული სესხების გაზრდის მიზნით. გარდა ამისა 2017 წლის ივნისში ჩვენ განვახორციელეთ პირველი ადგილობრივ ვალუტაში დენომინირებული საერთაშორისო ობლიგაციის გამოშვება 500 მილიონი ლარის ოდენობით ადგილობრივ ვალუტაში კრედიტირების ჩვენი ლარში დენომინირებული საკრედიტო პორტფელისთვის.

2017 წლის დასაწყისიდან სებ–მა გააფართოვა აქტივების ჩამონათვალი, რომელთა გამოყენების უფლებაც ბანკებს აქვთ უზრუნველყოფის სახით რეპო ტრანზაქციებისთვის, რაც განაპირობებს დამატებით დაფინანსების წყაროს ჩვენი ლარში დენომინირებული საკრედიტო პორტფელისთვის.

მთავრობას და სებ–ს აქვს შესაბამისი ინსტრუმენტები ეკონომიკური საფრთხის შერბილების ხელშესაწყობად კონკრეტულ ფარგლებში და ეკონომიკური ზრდის შენარჩუნების მცდელობისთვის. ჩვენ ვაგრძელებთ კორონავირუსის პანდემიის მონიტორინგს და განვიხილავთ ჩვენი ბიზნესის მოქნილობის საკითხს.

რეგიონალური არასტაბილურობა

ძირითადი რისკები/ გაურკვევლობა

საქართველოს ეკონომიკაზე და ჩვენს საქმიანობაზე შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს რეგიონალურმა დაძაბულობამ და არასტაბილურობამ.

ჯგუფის საქმიანობას ძირითადად ახორციელებს და მისი შემოსავლების ძირითადი წყარო განთავსებულია საქართველოში. საქართველოს ეკონომიკა დამოკიდებულია რეგიონის ეკონომიკაზე კერძოდ რუსეთის, თურქეთის, აზერბაიჯანის და სომხეთის ეკონომიკაზე, რომლებიც მთავარ სავაჭრო პარტნიორებს წარმოადგენენ.

რეგიონში მიმდინარეობს გეოპოლიტიკური დაძაბულობა, პოლიტიკური და ეკონომიკური არასტაბილურობა და შეიარაღებული კონფლიქტი, რამაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჩვენს საქმიანობაზე და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

რეგიონალური არასტაბილურობა (გაგრძელება)

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

რუსული შეიარაღებული ძალები აგრძელებენ აფხაზეთის და ცხინვალის / სამხრეთ ოსეთის რეგიონების ოკუპაციას და დაძაბულობა რუსეთსა და საქართველოს შორის მუდმივად არსებობს. რუსეთი პოტენციურად ეწინააღმდეგება აღმოსავლეთით „ნატოს“ გაფართოებას, მათ შორის ყოფილ საბჭოთა კავშირის ქვეყნებში, როგორიცაა საქართველო. თავისუფალი სავაჭრო რეჟიმის შემოღებამ საქართველოსა და ევროკავშირს შორის 2014 წლის სექტემბერში და უვიზო მიმოსვლა ევროკავშირში საქართველოს მოქალაქეებისთვის 2017 წლის მარტში, შესაძლოა გააძლიეროს დაძაბულობა აღნიშნულ ქვეყნებს შორის. მთავრობამ კონკრეტული ზომები მიიღო რუსეთთან ურთიერთობების გაუმჯობესების მიმართულებით, მაგრამ წინამდებარე წლიური ანგარიშის თარიღისთვის ამ ზომებმა არ გამოიწვია ოფიციალური ან სამართლებრივი ცვლილებები აღნიშნულ ქვეყნებს შორის ურთიერთობებში.

2018 წლის ივნისში, ვადამდე საპარლამენტო და საპრეზიდენტო არჩევნების შედეგად თურქეთის კონსტიტუციაში ამოქმედდა ცვლილებები. ცვლილებები, რომელიც პრეზიდენტს ანიჭებს გაფართოებულ უფლებებს, სავარაუდოდ მოახდენს თურქეთის სამთავრობო სისტემის ტრანსფორმირებას საპარლამენტო სისტემიდან, რამაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს პოლიტიკურ სტაბილურობაზე თურქეთში.
2019 წლის 8 ივლისს, რუსეთის აკრძალვა პირდაპირ ფრენებზე საქართველოში, რომელიც დააწესა ივნისში ოკუპაციის წინააღმდეგ პროტესტის გამართვის გამო თბილისში, ამოქმედდა. ეს სანქცია სავარაუდოდ გავლენას მოახდენდა საქართველოს ტურიზმის სექტორზე. თუმცა, ამანს ასევე სხვა სტიმულები წარმოქმნა ქვეყნის ტურისტული ბაზის გამრავალფეროვნების კუთხით.

არსებობს მიმდინარე კონფლიქტი აზერბაიჯანსა და სომხეთს შორის, რაც გავლენას ახდენს რეგიონზე.

შერბილება

ჯგუფი აქტიურ მონიტორინგს ახორციელებს რეგიონულ და საბაზრო პირობებზე და რისკებზე, რომელიც დაკავშირებულია პოლიტიკურ არასტაბილურობასთან და ახორციელებს სტრეს– და სცენარის ტესტებს ჩვენი ფინანსური მდგომარეობის შესაფასებლად. ასევე შემუშავებულია საპასუხო სტრატეგიები და სამოქმედო გეგმები.

საქართველოში ეკონომიკური ზრდა შენარჩუნდა მიუხედავად რუსეთის აკრძალვისა პირდაპირ ფრენებზე საქართველოში 2019 წლის ივლისიდან. 2019 წელს შეფასებული რეალური მშპ–ს ზრდამ მიაღწია 5.2%–ს და მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტმა მიაღწია ისტორიულ მინიმუმს 2019 წლის მეორე ნახევარში მთლიანობაში. მიმდინარე ანგარიშის ხელსაყრელი დინამიკის მიუხედავად, აკრძალვა რუსეთიდან ფრენებზე გავლენა მოახდინა ლარზე პოლიტიკური და გეოპოლიტიკური გაურკვევლობის ზრდის გამო. ინფლაცია დაჩქარდა სექტემბრიდან და მიაღწია 7.0%–ს 2019 წლის დეკემბერში. ფასის ზრდამ გამოიწვია თამბაქოს აქციზის ზრდა და ლარის ნომინალური გაუფასურება. საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა განახორციელა ინტერვენცია და გაყიდა უცხოური ვალუტა და გაზარდა მონეტარული პოლიტიკის კოეფიციენტი ინფლაციური ფაქტორების აღმოფხვრისთვის. კერძოდ 2019 წლის ოქტომბერში, S&P Global Ratings გააუმჯობესა საქართველოს საკრედიტო რეიტინგი BB–მდე, რაც მიუთითებს ეკონომიკურ სტაბილურობას გარეშე ფაქტორების მიმართ, შედარებით მაღალი ზრდის პერსპექტივებს, გონივრულ სახელმწიფო დაფინანსების მართვას, რეზერვების მატებას და სტაბილურ და ჯანსაღ ფინანსურ სექტორს. ვთვლით, რომ საქართველოს ძალისხმევები თავისი ეკონომიკური კავშირების დივერსიფიცირების, ახალი მსხვილი ბაზრების პოტენციალის გამოყენების მიმართულებით – ევროკავშირი და ჩინეთი – და თავისი ინსტიტუტების გაძლიერების მიმართულებით იმისათვის, რომ შედარებით უკეთ გაუმკლავდეს გარე „შოკებს’.

2019 წლის დეკემბერში, IMF–ს აღმასრულებელმა საბჭომ დაამტკიცა 285 მილიონი აშშ დოლარის ეკონომიკური პროგრამის გაფართოება საქართველოსთან, რომელიც დამტკიცდა 2017 წელს, ერთი წლით 2021 წლის 11 აპრილამდე. პროგრამა არ ითვალისწინებს დამატებით დაფინანსებას, თუმცა კოვიდ–10 პანდემიის შემდეგ, შესაბამისმა ორგანოებმა მოითხოვეს დამატებითი ფინანსური დახმარება დაახლოებით 375 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით. აღნიშნულმა ორგანოებმა ასევე უზრუნველყვეს დამატებითი დონორის დახმარება 1.5 მილიარდი აშშ დოლარის ოდენობით, რომელიც სავარაუდოდ დაფარავს დაფინანსების დეფიციტს. 2020 წლის 1 მაისს, IMF–ს აღმასრულებელმა საბჭომ დაასრულა საქართველოს პროგრამის მეექვსე განხილვა. განხილვის დასრულების შემდეგ გამოიყო 200 მილიონი აშშ დოლარი ბიუჯეტის მხარდაჭერისთვის, საქართველოს დასახმარებლად საგადახდო ბალანსის და ფინანსური საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად, რომელიც წარმოიქმნა კოვიდ–19 პანდემიის შედეგად, მათ შორის გაზრდილი ხარჯებისთვის ჯანდაცვის მომსახურებებზე და სოციალურ დაცვაზე.

შერბილება

ფისკალური დეფიციტი სავარაუდოდ დროებით გაღრმავდება საკარანტინო ზომების გამო შემოსავლების დაკარგვის და დამატებითი ხარჯის დაკმაყოფილებისთვის ეკონომიკური საქმიანობის მხარდასაჭერად. მონეტარული პოლიტიკა სავარაუდოდ დარჩება მოქნილი და დამოკიდებული ინფლაციის პროცესზე. გაცვლითი კურსის მოქნილობას კვლავ ექნება შემარბილებელი ძალა, თუმცა თავიდან უნდა იქნას აცილებული ლარის მეტისმეტი ცვალებადობა, რადგან ამან შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენოს ფინანსურ სტაბილურობას. ადეკვატური ლიკვიდურობის უზრუნველყოფა და ბუფერული კაპიტალის (რეზერვები) გამოშვება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ფინანსურ ინსტიტუტებში, ხელს შეუწყობს ფინანსური სტაბილურობის შენარჩუნებას.

2019 წლის განმავლობაში საქართველომ წარმოადგინა შეფასებული რეალური მშპს–ს ზრდა 5.2%–ის ოდენობით, ხოლო ინფლაცია აღემატებოდა სებ–ის 3.0%–იან სამიზნე დონეს, საშუალო წლიური ინფლაციით 4.9% და წლის ბოლოს ინფლაციით 7.0%. მაღალი ინფლაცია განიმარტება თამბაქოზე აქციზის ზრდით და ლარის გაუფასურებით. ტურისტების ჩამოსვლა და გადარიცხვები, რომელიც დოლარის შემოდინების მნიშვნელოვან წყაროს წარმოადგენს, გრძელდება. გაიზარდა ტურისტთა საერთო რაოდენობა, 2019 წლის ივლისში პირდაპირ ფრენებზე შემოღებული აკრძალვის გამო რუსეთიდან ტურისტების რიცხვის შემცირების მიუხედავად. ქვეყნის მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი მნიშვნელოვნად შემცირდა და შეადგინა 4.1.% მშპ 2019 წელს, 2016 წელს შეადგენდა 12.4%–ს, რაც ასახავს ექსპორტის ჯანასღ ზრდას და იმპორტის შემცირებას; გრძელდება ტენდენციები, რომელსაც ველოდებოდით.

2020 წლის პირველი ნახევრის განმავლობაში, საქართველომ წარმოადგინა შეფასებული უარყოფითი რეალური მშპს–ს ზრდა 5.8%, შესაბამისად ქვეყანაში ამჟამად აღინიშნება ეკონომიკური ვარდნა კოვიდ–19 პანდემიის გამო. მოსალოდნელია, რომ 2020 წელს რეალური მშპს შემცირდება 4%–ით საერთაშორისო სავალუტო ფონდის (“IMF”) შეფასებების საფუძველზე, თუმცა პროგნოზების მიხედვით ჩვეულებრივზე მაღალი იქნება გაურკვევლობის დონე. შემცირებული ექსპორტი, გარე ტურიზმის არარსებობა და შესუსტებული გადარიცხვები სავარაუდოდ გააღრმავებს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს მშპ–ს 11.3%–მდე 2020 წელს საერთაშორისო სავალუტო ფონდის შესაბამისად. გლობალური რისკის არმიღების ზრდამ შესაძლოა შეამციროს კერძო ფინანსური შემოდინებები და შეაფერხოს ინვესტიციები.

შესაბამისმა ორგანოებმა მოითხოვეს კოვიდ 19–ის პანდემიის შეტანა და მისი ეკონომიკური ზემოქმედების შემსუბუქება, თუმცა წარმოიქმნა საგადახდო ბალანსის დეფიციტი. ინფლაცია თანდათანობით შემცირდა 2020 წლის მაისიდან და შეადგენდა 6.1.%–ს ივნისში, და კვლავ სებ–ის 3.0%–იანი სამიზნე დონის ზემოთ. მაღალი ინფლაცია აიხსნება ლარის გაუფასურების ზემოქმედების გაძლიერებით და კოვიდ–19 პანდემიის გამო მიწოდების ჯაჭვის დარღვევით. მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, 2020 წლის აპრილში გადარიცხვების მკვეთრი ვარდნის შემდეგ, შემცირება დავიდა ერთმნიშვნელიან ციფრამდე 2020 წლის მაისში და განახლდა ზრდა 17.8%–ზე წინა წელთან შედარებით, 2020 წლის ივნისში, რაც ხელს უწყობს მოთხოვნას გაზრდილი ეკონომიკური გაურკვევლობის პირობებში. ვინაიდან რეგულარული საერთაშორისო ფრენების განახლების ვადები გაურკვეველია არახელსაყრელი ეპიდემიოლოგიური სიტუაციის გამო საქართველოს ტურიზმის ბაზრებზე, ტურიზმი მთავარ სუსტ ნაწილად რჩება. თუმცა ჩვენი საბროკერო და საინვესტიციო განყოფილება, Galt & Taggart, თვლის, რომ ქართველი ტურისტები დახარჯავენ დაახლოებით 500 მილიონ აშშ დოლარს ადგილობრივად 2020 წლის მეორე ნახევარში (აქედან 300 მილიონი აშშ დოლარი ადგილობრივი მაცხოვრებლებისგან, რომლებიც არ გაემგზავრნენ საზღვარგარეთ და 200 მილიონი აშშ დოლარი ჩვეულებრივი ადგილობრივი ტურისტის დანახარჯებისგან), რაც გარკვეულ შემსუბუქებას მოუტანს მოცემულ დარგს. სებ–ის მიერ უცხოური ვალუტის გაყიდვებით, 215 მილიონი აშშ დოალრის ოდენობით, 2020 წლის პირველ ნახევარში მნიშვნელოვნად ანაზღაურდა უცხოური ვალუტის დეფიციტი ეკონომიკაში, შეჩერებული ტურისტული შემოდინებების გამო. კერძოდ აღნიშნული ინტერვენციების მიუხედავად, საერთასორისო რეზერვები სავარაუდოდ გაიზრდება, რომელიც ამჟამად შეადგენს 3.6 მილიარდ აშშ დოლარს, 2020 წლის ბოლოს, შესაბამისად რეზერვები ხელახლა შეივსება სასესხო სახსრებიდან დონორებისგან.

მთავრობის მიერ გადახედული 2020 წლის საბიუჯეტო დოკუმენტი დაამტკიცა საქართველოს პარლამენტის მიერ 2020 წლის ივნისში. გადახედული ბიუჯეტი მოიცავს საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან შეთანხმებულ ფინანსურ პარამეტრებს, 1.5 მილიარდი აშშ დოლარი დონორის დაფინანსება და საბიუჯეტო სტიმულირების ზომები კორონავირუსის პანდემიით ზემქმედებული კომპანიებისთვის და შინამეურნეობებისთვის. საბიუჯეტო სტრუქტურა ითვალისწინებს უარყოფით 4% მშპ–ს ზრდას 2020 წელს და ადგენს დეფლატორს 4.8%. მოსალოდნელია, რომ ფისკალური დეფიციტი გაიზრდება მშპ–ს 8.5%–მდე შემოსავლების შემცირების გამო (1.45 მილიარდი ლარი შემცირება თავდაპირველ ბიუჯეტთან შედარებით) და ხარჯის ზრდა ანტი–კრიზისულ ზომებთან დაკავშირებით (1.4 მილიარდი ზრდა თავდაპირველ ბიუჯეტთან შედარებით). ხარჯვის მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებისთვის, მთავრობა გეგმავს გარე სესხების ზრდას 4.3 მილიარდი ლარით და შიდა ვალი გაიზრდება 649 მილიონი ლარით, საერთო სახელმწიფო ვალი სავარაუდოდ იქნება მშპ–ს 54.4% 2020 წელს. მთავრობა თვლის, რომ დაუბრუნდება კრიზისამდე არსებული ვალის მაჩვენებლებს საშუალო ვადაში. კერძოდ მთავრობა აიღებს მეტ სესხს დონორებისგან, ვიდრე ამჟამად ჭირდება, რაც ქმნის ფინანსურ ბუფერს, რომელიც ჯამში შეადგენს 2.7 მილიარდ ლარს გადახედულ ბიუჯეტში. ასეთი ბუფერები ქმნის ნდობას, რადგან სახსრები შეიძლება გმოყენებული იქნას კრიზისის გაღრმავების შემთხვევაში ან თუ აღდგენას გათვალისწინებულზე დიდი ხანი დასჭირდება.

საკრედიტო პორტფელის ხარისხი

ძირითადი რისკები/ გაურკვევლობა

ჯგუფმა შესაძლოა ვერ შეძლოს თავისი საკრედიტო პორტფელის ხარისხის შენარჩუნება

ჯგუფის საკრედიტო პორტფელის ხარისხი შესაძლოა გაუარესდეს გარეშე ფაქტორების გამო, რომელიც სცილდება ჯგუფის კონტროლის ფარგლებს, როგორიცაა უარყოფითი მოვლენები საქართველოს ეკონომიკაში ან მეზობელი ქვეყნების ეკონომიკაში, კონკრეტული კლიენტების შესახებ საკრედიტო ინფორმაციის ხელმიუწვდომლობა ან შეზღუდული ხელმისაწვდომობა, რისკის მართვის პროცედურების შეუსრულებლობა ან საკრედიტო პორტფელის სწრაფი გაფართოება.

ჯგუფის კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო საკრედიტო პორტფელი კონცენტრირებულია და იმ პირობით, თუ ასეთი მსესხებლები გააფორმებენ შემდგომ სასესხო შეთანხმებებს ჯგუფთან, ეს გაზრდის ჯგუფის საკრედიტო და კონტრაგენტის საერთო რისკს აღნიშნულ კონტრაგენტებთან დაკავშირებით და შესაძლოა გამოიწვიოს ჯგუფის საკრედიტო პორტფელის ხარისხის გაუარესება.

გარდა ამისა უზრუნველყოფის ღირებულება, რომელსაც ჯგუფი ფლობს სესხების სანაცვლოდ, შესაძლოა შემცირდეს, რაც სავარაუდოდ უარყოფით გავლენას მოახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

2019 წლის განმავლობაში, განმავლობაში ჯგუფის და ბანკის საკრედიტო რისკის ხარჯის კოეფიციენტი შეადგენდა 0.8%-ს, ხოლო 2018 წელს - 1.7%-ს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ხარჯები და ჯგუფის და ბანკის რისკის ღირებულება შესაძლოა გაიზარდოს ერთი მსხვილი მსესხებლის დეფოლტის ან მცირე მსესხებლების დეფოლტის არსებითი კონცენტრაციის შემთხვევაში. 2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის უიმედო კრედიტები შეადგენდა მთლიანი გაცემული კრედიტების 2.1%-ს და 3.3%-ს, კლიენტებზე და ფინანსური იჯარის დებიტორულ დავალიანებებს.

კორპორატიული საბანკო საკრედიტო პორტფელი კონცენტრირებულია, ჯგუფის ათი უმსხვილესი კორპორატიული საბანკო მომსახურების მსესხებლები შეადგენს საკრედიტო პორტფელის 9%-ს, კლიენტებზე და ფინანსური იჯარის დებიტორულ დავალიანებებს (გაუფასურების რეზერვი) 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი ფლობდა უზრუნველყოფას მთლიან სესხებზე, რომელიც შეადგენს საერთო გაცემული კრედიტების 86.7%-ს, %-ს, კლიენტებზე და ფინანსური იჯარის დებიტორულ დავალიანებებს. კორპორატიული საბანკო კრედიტებთან დაკავშირებით აღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ფორმებია დაკავების უფლებები უძრავ ქონებაზე, ძირითად საშუალებებზე, კორპორატიული გარანტიები, მარაგები, ანაბრები და ფასიანი ქაღალდები, სატრანსპორტო მოწყობილობები. საცალო საბანკო კრედიტებისთვის აღებული უზრუნველყოფის გავრცელებული ფორმაა დაკავების უფლება საცხოვრებელ ქონებაზე.

შემცირებებმა საცხოვრებელი და კომერციული უძრავი ქონების ბაზარზე ან ეკონომიკური მდგომარეობის ზოგადმა გაუარესებამ იმ დარგებში, რომელშიც ჯგუფის კლიენტები ოპერირებენ, შესაძლოა გამოიწვიოს ლიკვიდურობა და სესხების უზრუნველყოფის ღირებულების შემცირება, მათ შორის აღნიშნული სესხების ძირი თანხის დაუფარავი ნაშთის შემცირება. გარდა ამისა, უზრუნველყოფის კლებადი ან არასტაბილური ფასები საქართველოში სავარაუდოდ გაართულებს ჯგუფისთვის ფლობილი უზრუნველყოფის ღირებულების ზუსტ შეფასებას. თუ იმ უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულება, რომელსაც ფლობს ჯგუფი, მნიშვნელოვნად შემცირდება მომავალში, შესაძლოა საჭირო გახდეს დამატებითი რეზერვები და განაპირობოს მოსალოდნელზე დაბალი ანაზღაურების დონეები უზრუნველყოფილ სესხებზე. შემდგომმა ცვლილებებმა კანონებში ან რეგულაციებში შესაძლოა გააუფასუროს ასეთი უზრუნველყოფის ღირებულება.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

2020 წლის პირველ ნახევარში კოვიდ–19 პანდემიის შედეგად ეკონომიკური იზოლაციის ფონთან და მაკროეკონომიკურ გარემოსთან და მსესხებლების კრედიტუნარიანობის მოსალოდნელ გაუარესებასთან დაკავშირებით, ბანკმა მოახდინა წინასწარი რეზერვირება, რომელიც შეიქმნა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაფარად, სრული ეკონომიკური ციკლის განმავლობაში და გამოიყენა სებ–ის მიერ გამოქვეყნებული მაკროეკონომიკური პროგნოზული სცენარები.

შერბილება

ჯგუფი უწყვეტად ახორციელებს ბაზრის პირობების მონიტორინგს და ასევე ახორციელებს სტრეს და სცენარის ტესტირებას მისი მდგომარეობის შემოწმების მიზნით უარყოფით ეკონომიკურ პირობებში.

ჩვენმა ბანკის საკრედიტო კომიტეტებმა და საკრედიტო რისკის დეპარტამენტმა განსაზღვრა კონტრაგენტის ლიმიტები საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის და ინდივიდუალური ტრანზაქციების ქულათა სისტემის გამოყენებით. კრედიტის ხარისხის გადახედვის პროცესი უწყვეტია და უზრუნველყოფს კლიენტების კრედიტუნარიანობაში შესაძლო ცვლილებების ადრეულ დადგენას, მათ შორის უზრუნველყოფის რეგულარულ გადაფასებას, პოტენციურ ზარალს და რისკის შემცირებისთვის საჭირო გამოსწორების ზომებს, რომელიც შესაძლოა მოიცავდეს დამატებითი უზრუნველყოფის მოპოვებას სესხის ხელშეკრულებების შესაბამისად.

ჯგუფი უწყვეტად ახორციელებს კრედიტებზე მის მიერ ფლობილი უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს. უზრუნველყოფის შეფასებისას ჯგუფი ახდენს აქტივების საბაზრო ღირებულების დისკონტირებას, უზრუნველყოფის სალიკვიდაციო ღირებულების ასახვის მიზნით.

საკრედიტო პორტფელის ხარისხი (გაგრძელება)

შერბილება

საცალო საბანკო საკრედიტო პორტფელის თვალსაზრისით, საცალო კლიენტებისთვის სესხების გამოყოფისას, ჯგუფის მიზანია მკაცრად დაიცვას სებ-ის მიერ დადგენილი PTI და LTV კოეფიციენტები კლიენტების გადახდისუნარიანობის მკაცრი შეფასების საფუძველზე. ეს დამატებით ამცირებს საკრედიტო პორტფელის ხარისხის რისკს უძრავი ქონების ფასის შემცირებების შემთხვევაში.

კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის თვალსაზრისით, ჯგუფის მიზანია მკაცრად დაიცვას სებ-ის მიერ დადგენილი ლიმიტები კლიენტების რისკებთან დაკავშირებით, ჯგუფი აკონტროლებს კონცენტრაციის დონეს თავის საკრედიტო პორტფელში და თავისი უმსხვილესი მსესხებლების ფინანსურ მაჩვენებლებს და იყენებს უზრუნველყოფას ზარალის შესამცირებლად დეფოლტის შემთხვევაში თავის აქტიურ სარისკო საბანკო ოპერაციებზე, ამცირებს გარანტიის მოცულობას სარისკო სექტორში და ინარჩუნებს დივერსიფიცირებული საკრედიტო პორტფელის სექტორის კონცენტრაციას.

მარეგულირებელ ნორმებთან შესაბამისობის რისკი

ძირითადი რისკები/ გაურკვევლობა

ჯგუფი ოპერირებს განვითარებად მარეგულირებელ გარემოში და ექვემდებარება საქართველოს ეროვნული ბანკის მარეგულირებელ ზედამხედველობას, რომელიც ზედამხედველობას უწევს საბაკო სექტორს და ფასიან ქაღალდებს საქართველოში.

საქართველოში ფინანსური სექტორი მკაცრად რეგულირდება. მარეგულირებელი გარემო განაგრძობს განვითარებას. თუმცა, ჩვენ არ შეგვიძლია წინასწარ განსაზღვროთ რა მარეგულირებელი ცვლილებები იქნება შემოღებული მომავალში ან რა გავლენას მოახდენს ისინი ჩვენს ოპერაციებზე.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

ჩვენი საბანკო ოპერაციები უნდა შეესაბამებოდეს მარეგულირებელი ორგანოს, სებ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტს და სხვა მარეგულირებელკოეფიციენტებს, მათ შორის რეზერვის მოთხოვნებს და სავალდებულო ფინანსურ კოეფიციენტებს. ჩვენს უნარზე - შევასრულოთ სებ-ის არსებული თუ შესწორებული მოტხოვნები - შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მთელმა რიგმა ფაქტორებმ, მათ შორის ისეთმა ფაქტორებმა, რომელიც სცილდება ჩვენი კონტროლის ფარგლებს, როგორიცაა ბანკის რისკზე შეწონილი აქტივების ზრდა, კაპიტალის მოზიდვის უნარი, ჩვენი აქტივის ხარისხის გაუარესებით გამოწვეული ზარალი და/ან შემოსავლის დონის შემცირება და/ან ხარჯების ზრდა, ბანკის ფასიანი ქაღალდების პორტფელის ღირებულების შემცირება, ასევე გლობალური და საქართველოს ეკონომიკის შესუსტება.

შერბილება

უწყვეტი ინვესტიციები მოსახლეობაში და პროცესები შესაძლებლობას გვაძლევს დავაკმაყოფილოთ მიმდინარე მარეგულირებელი მოთხოვნები და საშუალებები, რომელიც გვაძლევს შესაძლებლობას მოვახდინოთ რეაგირება მომავალ ცვლილებებზე რეგულაციაში.

ჩვენი ინტეგრირებული კონტროლის სტრუქტურის შესაბამისად, სათანადო სიფრთხილით ვაფასებთ საკანონმდებლო და მარეგულირებელი ცვლილებების გავლენას ჩვენი ოფიციალური რისკის დადგენის და შეფასების პროცესების ფარგლებში და შესაძლებლობის მიხედვით აქტიურ მონაწილეობას ვიღებთ შესაბამისი კანონმდებლობის შედგენაში. ამ პროცესის ფარგლებში ჩვენ ვმონაწილეობთ კონსტრუქციულ დიალოგში მარეგულირებელ ორგანოებთან და მივმართავთ გარეშე კონსულტაციას კანონდებლობაში შესაძლო ცვლილებებთან დაკავშირებით. შემდეგ ჩვენ შევიმუშავებთ შესაბამის პოლიტიკას, პროცედურებს და კონტროლის მექანიზმებს ჩვენი შესაბამისობის ვალდებულებების შესასრულებლად.

ჩვენი შესაბამისობის სტრუქტურა ყველა დონეზე ექვემდებარება შიდა აუდიტის და გარეშე სადაზღვევო მომსახურების პროვაიდერების მიერ რეგულარულ გადახედვას.

ლიკვიდურობის რისკი

ძირითადი რისკები/ გაურკვევლობა

ჯგუფი ექვემდებარება ლიკვიდურობის რისკს, როდესაც მისი აქტივების და ვალდებულებების დაფარვის ვადა არ ემთხვევა.

მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფს თვლის, რომ ექნება საკმარისი სახსრები მომდევნო 18 თვის განმავლობაში და შემდეგ იმისათვის, რომ განახორციელოს თავისი სტრატეგია და ექნება საკმარისი ლიკვიდურობა მომდევნო 18 თვის განმავლობაში და შემდეგ, ლიკვიდურობის რისკი დამახასიათებელია საბანკო ოპერაციებისთვის და შესაძლოა გაიზარდოს მთელი რიგი ფაქტორების გამო, მათ შორის გადაჭარბებული მოლოდინები ან კონკრეტული დაფინანსების წყაროს მიუწვდომლობა, ცვლილებები საკრედიტო რეიტინგებში ან საერთო საბაზრო მოვლენა, როგორიცაა ფინანსური ბაზრის არასტაბილურობა.

საკრედიტო ბაზრებზე მსოფლიო მასშტაბით ბოლო წლებში აღინიშნა და შესაძლოა კვლავ აღინიშნოს ლიკვიდურობის და გრძელვადიანი დაფინანსების შემცირება გლობალური ეკონომიკური და ფინანსური ფაქტორების შედეგად. კრედიტის ხელმისაწვდომობაზე განვითარებად ბაზრებზე მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ინვესტორის ნდობის დონე და ნებისმიერი ფაქტორები, რომელიც გავლენას ახდენს ინვესტორის ნდობაზე (მაგალითად ბანკის საკრედიტო რეიტინგის შემცირება ან სახელმწიფოს ჩარევა ან ვალის რესტრუქტურიზაცია შესაბამის დარგში) ასევე შესაძლოა გავლენა მოახდინოს ფასზე და დაფინანსების ხელმისაწვდომობაზე ჯგუფის კომპანიებისთვის, რომლებიც აღნიშნულ ბაზრებზე ახორციელებენ საქმიანობას.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

ჯგუფის ლიკვიდურობაზე შესაძლოა გავლენა მოახდინოს ფინანსური ბაზრის არახელსაყრელმა პირობებმა. თუ აქტივებს ჯგუფი ფლობს იმ მიზნით, რომ ლიკვიდურობა გახდეს არალიკვიდური ან მათი ღირებულება მნიშვნელოვნად შემცირდება, ჯგუფმა შესაძლოა გადაწყვიტოს ან დასჭირდეს დაფინანსების სხვა წყაროების გამოყენება თავისი ოპერაციების დასაფინანსებლად და მომავალი ზრდისთვის. თუმცა მხოლოდ დაფინანსების შეზღუდული მოცულობა არის ხელმისაწვდომი საქართველოს შიდა საბანკო ბაზარზე და სხვა დაფინანსების წყაროების რესურსებმა შესაძლოა წარმოქმნას დამატებითი რისკები, მათ შორის იმის ალბათობა, რომ სხვა დაფინანსების წყაროები შესაძლოა იყოს უფრო ძვირი და ნაკლებ მოქნილი. გარდა ამისა, ჯგუფის უნარი ასეთ გარემოში დაფინანსების წყაროებზე წვდომაზე დამოკიდებულია მისთვის ხელმისაწვდომი საკრედიტო ხაზების დონეზე და თავის მხრივ დამოკიდებულია ჯგუფის ფინანსურ და საკრედიტო პირობებზე, ასევე ბაზრის საერთო ლიკვიდურობაზე.
მიმდინარე და მოკლევადიანი ლიკვიდურობის თვალსაზრისით, ჯგუფი ექვემდებარება თავისი კლიენტების მიერ ანაბრების დიდი მოცულობით მოულოდნელი, სწრაფი გატანის რისკს. გარემოებები, როდესაც დიდი ალბათობით კლიენტები სწრაფად გაიტანენ დიდი მოცულობით ანაბრებს, მოიცავს მნიშვნელოვან ეკონომიკურ ვარდნას, ნდობის შერყევა ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ ან სოციალური, ეკონომიკური ან პოლიტიკური არასტაბილურობის პერიოდი. იმ შემთხვევაში, თუ კლიენტების მნიშვნელოვანი ნაწილი სწრაფად ან მოულოდნელად გამოიტანს მოთხოვნამდე ან ვადიან ანაბარს ან არ განაახლებს ვადიან ანაბარს დაფარვამდე, ამან შესაძლოა არსებითი უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფის საქმიანობაზე, ფინანსურ პირობებზე და ოპერაციების შედეგებზე.

გარდა ამისა, თუ კოვიდ-19 პანდემიის გამო გაგრძელდება ეკონომიკური საქმიანობის რღვევა საქართველოში და გლობალური მასშტაბით, ამან შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფის ლიკვიდურობაზე და დაფინანსების პოზიციებზე.

შერბილება

ჯგუფი მართავს თავის ლიკვიდურობის რისკს ლიკვიდურობის რისკის მართვის სტრუქტურის მეშვეობით, რომელიც ქმნის ჯგუფის შესაძლებლობას - შეასრულოს გადახდის ვალდებულებები როგორც ჩვეულებრივ, ასევე კრიზისულ პირობებში.

ბანკმა შეიმუშავა მოდელი, რომელიც ეფუძნება ბაზელი III ლიკვიდურობის სახელმძღვანელო პრინციპებს. ჯგუფი მართავს თავის ლიკვიდურობის რისკს ლიკვიდურობის სახელმძღვანელო პრინციპების საფუძველზე: ეს უზრუნველყოფს მნიშვნელოვან ბუფერს უმაღლესი ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის (LCR) მოთხოვნებზე - 100% - რომელიც სავალდებულოა სებ-ის მითითებით 2017 წლის სექტემბრიდან. ძლიერი ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR) აუმჯობესებს ჯგუფის მოკლევადიან მდგრადობას. გარდა ამისა ბანკი ფლობს კომფორტულ ბუფერს უმაღლესი წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის (NSFR) მოთხოვნებზე - 100% - რომელიც ძალაში შევიდა 2019 წლის 1 სექტემბერს. ძლიერი ბუფერი წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტზე (NSFR) ითვალისწინებს სტაბილური დაფინანსების წყაროებს უფრო გრძელვადიან ინტერვალში. ეს მიდგომა განსაზღვრულია იმის უზრუნველსაყოფად, რომ დაფინანსების სტრუქტურა საკმარისად მოქნილი იყოს ლიკვიდურობის უზრუნველყოფისთვის, საბაზრო პირობებში.

სხვა საკითხებთან ერთად, ჯგუფი აწარმოებს სხვადასხვა დაფინანსების ბაზას, რომელიც მოიცავს დაფინანსების მოკლევადიან წყაროებს (მათ შორის საცალო საბანკო და კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო კლიენტის ანაბრები, ბანკთაშორის სესხები და სესხები სებ-დან) და დაფინანსების გრძელვადიან წყაროებს (მათ შორის ვადიანი საცალო საბანკო და კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო ანაბრები, სესხები საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებიდან, ფასიანი ქაღალდების და გრძელვადიანი სავალო ფასიანი ქაღალდების ყიდვა-გაყიდვა).

ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

შერბილება

კლიენტების დეპოზიტები დაფინანსების ყველაზე მნიშვნელოვანი წყაროა ჯგუფისთვის. 2019, 2018 და 2017 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების დეპოზიტების შეადგენს დაფინანსების 90.4%-ს, 90.9% და 91.4%-ს, მათგან 55.4%, 55.5%, და 56.8% გადასახდელია მოთხოვნისას. თუმცა, აღნიშნული თარიღების მდგომარეობით, წმინდა სესხების კოეფიციენტი კლიენტების მიმართ დეპოზიტებთან შეადგენდა 116.1%, 112.6%, და 105.4%-ს, და სებ-ის ლიკვიდურობის დაფარვის კოეფიციენტი შეადგენდა 136.7%, 120.1%, და 112.4% შესაბამისად.

ბანკს აქვს ძლიერი მხარდაჭერა საერთასორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან. ასევე უკვე მოიზიდა ახალი მოკლევადიანი სასესხო სახსრები როგორც ადგილობრივ, ასევე უცხოურ ვალუტაში, გასული რამდენიმე თვის განმავლობაში 2020 წელს, 200 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციიდან, ევროპის საინვესტიციო ბანკიდან, FMO - ჰოლანდიის მეწარმეობის განვითარების ბანკიდან (სხვა მონაწილე კრედიტორებთან თანამშრომლობით) და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან, რომლის ნაწილი გაიხარჯა 2020 წლის პირველ ნახევარში. გარდა ამისა ჩვენ აქტიურად ვმუშაობთ ჩვენს პარტნიორ ფინანსურ ინსტიტუტებთან და ველოდებით ახალი გრძელვადიანი საკრედიტო წყაროების ხელმოწერას, დაახლოებით 400 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით, მომდევნო თვეების განმავლობაში, რაც გააუმჯობესებს ჩვენს ლიკვიდურობის პოზიციას და შესაძლებლობას მოგვცემს მხარი დავუჭიროთ ჩვენს კლიენტებს და ეკონომიკას, რომელშიც ვეწევით საქმიანობას აღნიშნული უპრეცედენტო დროის განმავლობაში.

გარდა ამისა, საქართველოს საბანკო სექტორის განახლებული სამეთვალყურეო გეგმის ფარგლებში, რომლის მიზანია საქართველოში კოვიდ-19 შედეგად წარმოქმნილი უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური გამოწვევების წამოწევა, სებ-მა გამოაცხადა მზადყოფნა - გადახედოს და შეამციროს ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის (LCR) მოთხოვნები (2020 წლის 1 მაისს, სებ-მა დროებით გააუქმა 75% ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის (LCR) მოთხოვნები ერთი წლის ვადით ან სებ-ის შემდგომ შეტყობინებამდე), ასევე სავალდებულო რეზერვის მოთხოვნები, საჭიროების შემთხვევაში. გარდა ამისა სებ-მა უკვე გაფართოვა შესაბამისობის კრიტერიუმები რეპო-შესაბამისი ფასიანი ქაღალდებისთვის და შესაძლოა ეს საკითხი კვლავ გადაიხედოს მომავალში, საჭიროების შემტხვევაში, ადგილობრივი ვალუტის ლიკვიდურობის მხარდასაჭერად.

საოპერაციო რისკი, კიბერ-უსაფრთხოება, საინფორმაციო სისტემები და ფინანსური დანაშაული

ძირითადი რისკები/ გაურკვევლობა

ჩვენ გვაქვს კიბერ-უსაფრთხოების დარღვევის, ჩვენს სისტემებზე უნებართვო წვდომის და ფინანსური დანაშაულის ან ჩვენი საბანკო საქმიანობის პროცესებში ან სისტემებში გაუმართაობების ან ადამიანური ფაქტორების/შეცდომების რისკი, რომელმაც შესაძლოა ხელი შეუშალოს ჩვენს მიერ კლიენტის მონმსახურებებს, გამოიწვიოს ფინანსური ზარალი, ჰქონდეს სამართლებრივი ან მარეგულირებელი შედეგები და.ან გავლენა მოახდინოს ჩვენს რეპუტაციაზე.

ჩვენ მნიშვნელოვნად დამოკიდებულნი ვართ ჩვენი რისკის მართვის სათანადო ფუნქციონირებაზე, შიდა კონტროლზე და სისტემებზე და შიდა პროცესებზე, მათ შორის მონაცემთა დაცვასთან, ინფორმაციული ტექნოლოგიების და ინფორმაციის უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით აღნიშნული საფრთხეების მართვის მიზნით.

ჩვენზე შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს, თუ ვერ შევარბილებთ ჩვენი პროდუქტების და მომსახურებების რისკს, რომელიც გამოიყენება ფინანსური დანაშაულის ხელშესაწყობად.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

კიბერ-უსაფრთხოების საფრთხეები წლის განმავლობაში იზრდება ბოლო რამდენიმე წელია და ჩვენთვის ცნობილი გახდა მთელი რიგი მსხვილი საერთაშორისო ორგანიზაციების კიბერ-თავდასხმების შესახებ, თუმცა საბედნიეროდ ჩვენს საქმიანობაზე მას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია. გარეშე საფრთხეების პროფილი უწყვეტად იცვლება და ჩვენი მოსაზრებით ასეთი საფრთხეები კვლავ გაგრძელდება.
გასული რამდენიმე წლის განმავლობაში, ჩვენი საქმიანობის გაფართოების შესაბამისად გაიზარდა ელექტრონული დანაშაულები, მათ შორის თაღლითობის შემთხვევები, თუმცა ზარალი მნიშვნელოვანი არ არის. ფულის გათეთრების (ML) და ტერორიზმის დაფინანსების (FT) რისკები , რომლის წინააღმდეგ ბანკს გააჩნია სათანადო დაცვის ზომები, ასევე გლობალურად გაიზარდა ბოლო წლებში. ბანკს კვლავ აქვს მკაცრი მარეგულირებელი და სამეთვალყურეო მოთხოვნები ფულის გათეთრების (ML) და ტერორიზმის დაფინანსების (FT) წინანაღმდეგ ბრძოლასთან დაკავშირებით. აღნიშნული მოთხოვნების შეუსრულებლობამ შესაძლოა გამოიწვიოს იძლებითი ზომების მიღება მარეგულირებელის მიერ, რამაც შესაძლოა გამოიწვიოს ფულადი ჯარიმა და უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფის რეპუტაციაზე.

საოპერაციო რისკი, კიბერ-უსაფრთხოება, საინფორმაციო სისტემები და ფინანსური დანაშაული (გაგრძელება)

შერბილება

ჩვენ გვაქვს ინტეგრირებული კონტროლის სტრუქტურა, რომელიც მოიცავს საოპერაციო რისკის მართვას, IT სისტემებს, კორპორატიული და სხვა მონაცემების უსაფრთხოებას, რომლებსაც მართავს ცალკე დეპარტამენტი.

ჩვენს გვაქვს ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის (AML) / ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის (CTF) სტრუქტურა, რომელიც მოიცავს რისკზე დაფუძნებულ მიდგომას (RBA) ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის (AML) / ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის (CTF) რისკების მიმართულებით, იცნობდე შენს კლიენტს (KYC), ტრანზაქციის მონიტორინგის, სანქციების და ტრანზაქციის კონტროლის, ტრანზაქციის ანგარიშგების, საკორესპონდენტო ურთიერთობის შეფასების და მონიტორინგის მიმართულებით და ასევე ტრენინგ-პროგრამებთან დაკავშირებით. აღნიშნული სტრუქტურის მიზანია ადგილობრივი კანონმდებლობის, საერთაშორისო სტანდარტების (ფინანსურ ქმედებათა სპეციალური ჯგუფი (FATF) რეკომენდაციები) და საერთაშორისო ფინანსური სანქციების პროგრამების შესრულება და დაცვა. ჩვენ ვაგრძელებთ ჩვენი ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის (AML) შესაბამისობის ფუნქციის გაუმჯობესებას ბანკის ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის (AML) შესაბამისობის სტრუქტურის, პოლიტიკის და პროცედურების (მათ შორის ფულის გათეთრების (ML) და ტერორიზმის დაფინანსების (FT) რისკების მართვის პოლიტიკა, იცნობდე შენს კლიენტს (KYC) და კლიენტის მისაღებობის განსაზღვრის პოლიტიკა) გაძლიერებით. ჩვენ მნიშვნელოვანი რესურსების ინვესტიცია განვახორციელეთ ჩვენი ფულის გათეთრების (ML) და ტერორიზმის დაფინანსების (FT) რისკების მართვის შესაძლებლობების გაუმჯობესებისთვის, მათ შორის ტრანზაქციის მონიტორინგის გადაწყვეტებისთვის. ჩვენ გვაქვს რეგულარული ცვლილების მართვის პროცედურა, რაც უზრუნველყოფს ახალი რეგულაციების დროულ შესრულებას.

ჩვენ ვადგენთ და ვაფასებთ საოპერაციო რისკის კატეგორიებს ჩვენი რისკის მართვის სტრუქტურის ფარგლებში, ვადგენთ კრიტიკული რისკის სფეროებს და ვადგენთ პოლიტიკას და უსაფრთხოების პროცედურებს აღნიშნული რისკების შესარბილებლად.

ჩვენ გვაქვს უსაფრთხოების კონტროლის მექანიზმები, მათ შორის პოლიტიკა, პროცედურები და უსაფრთხოების ტექნოლოგიები. ჩვენ ასევე რეგულარულად ვახორციელებთ IT და საინფორმაციო უსაფრთხოების შემოწმებებს შიდა ფარგლებში და გარეშე კონსულტანტების დახმარებით. ჩვენ გვაქვს რთული ანტივირუსული და დამცავი ბრანდმაუერი პოტენციური ჰაკერული პროგრამისგან დაცვის მიზნით. ჩვენ გავზარდეთ შიდა და გარეშე შეღწევის ტესტირება და გვაქვს სარეზერვო ავარიული აღდგენის და ბიზნეს უწყვეტობის გეგმები ბანკის ფარგლებში. ჩვენ გავაუმჯობესეთ წვდომის კონტროლი და პაროლის დაცვა “პრივილეგირებული წვდომის მონიტორინგის“ განხორციელებით თანამშრომლებისთვის, მაქსიმალური პრივილეგირებული წვდომით კონფიდენციალურ და კლიენტის მონაცემებზე. ჩვენ განვახორციელეთ დაცული ელ-ფოსტის შლუზის გადაწყვეტები, რამაც შეამცირა ჰაკერული შემთხვევის რაოდენობა 95%-ით. ასევე დავნერგეთ ინფორმაციული უსაფრთხოების და უსაფრთხოების მოვლენების მართვის სისტემა (SIEM), რომელიც სრულ ინფორმაციას გვაწვდის ჩვენს ინფრასტრუქტურაში მომხდარი ცვლილებების და მოვლენების შესახებ. ოპტიმიზებულია Oracle მონაცემთა ბაზის ბრანდმაუერი. Oracle Audit Vault და Database Firewall მოიცავს საწარმოს ხარისხის აუდიტური მონაცემების ბაზას, ანგარიშგების და ანალიზის ინსტრუმენტებს, საგანგაშო სტრუქტურას, აუდიტის პანელს და გართულებული მომდევნო თაობის მონაცემთა ბაზის შლუზს. ჩვენ შევქმენით პოლიტიკა, ღრუბლოვანი მონაცემების დაკარგვის პრევენციის / Cloud Data Loss Prevention დახმარებით და ამჟამად ვაკონტროლებთ და ვზღუდავთ ნებისმიერი კრიტიკული მონაცემის ატვირთვას ჩვენს შიდა საკომუნიკაციო პლატფორმაზე, მათ შორის სურათების, ოფისის ფაილების, ანგარიშის ნომრების და სხვ. ჩვენ შევქმენით კიბერ-უსაფრთხო სტრუქტურა, ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკის მართვის სტრუქტურა და ინფორმაციულ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული პოლიტიკა. ჩვენ შევქმენით მაღალკვალიფიციური ჯგუფი უსაფრთხოების განყოფილებაში. ჩვენ ვაგრძელებთ ტექნოლოგიაში ჩვენი შესაძლებლობების გაფართოებას მზარდი საფრთხეების პრევენციის, გამოვლენის და მათზე რეაგირებისთვის.

ჩვენი შიდა აუდიტის განყოფილება უზრუნველყოფს ჩვენი რისკის მართვის, შიდა კონტროლის და სისტემების ადეკვატურობას და ეფექტურობას. ამ ტიპის საოპერაციო რისკი არის აუდიტის კომიტეტის რეგულარული დღის წესრიგის და ხშირი განხილვის საგანი სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე.

რესურსები და პასუხისმგებლობები

არაფინანსური ინფორმაცია

მდგრადობის კონცეფცია ჩვენი საქმიანობის საფუძველია და ასახავს ჩვენს წვლილს მდგრად განვითარებაში.

როგორც ჯგუფი, ჩვენ ვაღიარებთ, რომ ვიღებთ ვალდებულებას არამხოლოდ ჩვენი აქციონერების, ასევე ფართო საზოგადოების წინაშე, სადაც ჩვენ ვსაქმიანობთ. როგორც მსხვილი დამსაქმებელი საქართველოში გვევალება წამყვანი ფუნქცია შევასრულოთ ჩვენი ზემოქმედების შესამცირებლად გარემოზე, ვიყოთ საუკეთესო დამსაქმებელი და დადებითი ცვლილებები შევიტანოთ საზოგადოებაში.

ჩვენ ვთვლით, რომ მდგრადობა ჩვენი საქმიანობის ზრდის განუყოფელი ნაწილია. ჩვენი მდგრადობის დღის წესრიგი გვაძლევს საშუალებას ვიყოთ მომგებიანი, ასევე ეკოლოგიურად და სოციალურად პასუხისმგებელი. მდგრადობის მიდგომის განხორციელებით ჩვენს საქმიანობებში, ჩვენ მხარს ვუჭერთ გრძელვადიან ურთიერთობებს ჩვენს მთავარ დაინტერესებულ პირებთან, რაც უზრუნველყოფს მაღალ შემოსავლებს ინვესტიციაზე აქციონერებისთვის, აკმაყოფილებს კლიენტების ფინანსურ საჭიროებებს, ავითარებს თანამშრომლებს და შეაქვს წვლილი ადგილობრივი საზოგადოების ეკონომიკურ და სოციალურ კეთილდღეობაში, ასევე ითვალისწინებს ეკოლოგიურ შედეგებს.

ჯგუფს და ბანკს აქვს ეკოლოგიური და სოციალური (E&S) პოლიტიკა ჯგუფისთვის ჯგუფის პირდაპირი და არაპირდაპირი ზემოქმედების ეფექტური მართვის მიზნით საზოგადოებაზე და ეკოლოგიაზე. ამ პოლიტიკაში აღწერილია ჯგუფის სტრატეგია შეიმუშაოს მყარი მართვის კონტროლი ბუნებრივი რესურსების დაცვის, ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების რისკების შემცირების და თანამშრომლებისთვის განვითარების თანაბარი შესაძლებლობების, სამართლიანი კომპენსაციის და სარგებელის მიცემის მიზნით. ჩვენ ვახორციელებთ მდგრადობის პრაქტიკას ჩვენს საქმიანობებში და მუდმივად ვეძებთ ახალ გზებს ჩვენი საქმიანობის გაუმჯობესებისთვის.

ჩვენს სამეთვალყურეო საბჭო სრულად ფლობს ეკოლოგიურ და სოციალურ საკითხებს და ჩვენს კორპორატიული მართვის პროცესს, რაც წევრებს აძლევს შესაძლებლობას სრული ინფორმაცია მიიღონ ESG -თან დაკავშირებულ საკითხებზე. ჩვენი რისკის კომიტეტი განიხილავს ESG-თან დაკავშირებულ რისკებს და აწვდის ინფორმაციას სამეთვალყურეო საბჭოს აღნიშნულ საკითხზე. სამეთვალყურეო საბჭოს ასევე მიეწოდება კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობის საკითხებზე ხელმძღვანელობის მიერ, მაგალითად სამუშაო, რომელიც შეასრულა ბანკმა აღნიშნული საზოგადოების ფარგლებში, როგორიცაა ბავშვების დახმარება საქართველოში, საბანკო პროდუქტების უკეთ გაგებისთვის. 2020 წელს ჩვენ გავაფართოვებთ ბანკის ფუნქციას კლიმატის ცვლილების საკითხებზე და რისკებზე და განვიხილავთ მომდევნო ნაბიჯებს კომპანიისთვის.

ეს ანგარიში ასახავს პოლიტიკას ზემოაღნიშნული პასუხისმგებლობების და იმ საშუალებების დასაკმაყოფილებლად, რის საფუძველზეც ხორციელდება აღნიშნული პოლიტიკა და ჩვენი მიღწევები 2019 წლის განმავლობაში.

ეკოლოგიური საკითხები

ჯგუფი აღიარებს, რომ მისი საქმიანობები პირდაპირ და არაპირდაპირ ზემოქმედებას ახდენს გარემოზე და აქედან გამომდინარე განსაზღვრავს მართვის მიდგომებს, რომელიც ხელს შეუწყობს გახდეს გარემოს დამცველი ინსტიტუტი. როგორც წამყვანი ფინანსური დაწესებულება საქართველოში, ბანკი იმ პროექტების მეშვეობით, რომელსაც ის აფინანსებს, მნიშვნელოვან არაპირდაპირ გავლენას ახდენს გარემოზე. გარემოზე პირდაპირ ზემოქმედებასთან დაკავშირებით, ჩვენ ვთვლით, რომ საბანკო საქმიანობის ზემოქმედება მნიშვნელოვანი არ არის.

პირდაპირი ზემოქმედება გარემოზე ბიზნეს საქმიანობის შედეგად

ჯგუფი ითვალისწინებს თავისი მთავარი დაინტერესებული პირების ინტერესებს (კლიენტების, აქციონერების, თანამშრომლების, კრედიტორების და ფართო საზოგადოების) სტრატეგიების და პროცესების შემუშავებისას მათი საქმიანობის გაუმჯობესების მიზნით. ჩვენ განუწყვეტლივ ვისწრაფვით დადებითი წვლილი შევიტანოთ საზოგადოებაში ჩვენი ბიზნეს საქმიანობის მეშვეობით სოციალურად ორიენტირებული პროდუქტების და მომსახურებების შემუშავების, სათანადო მიდგომების განხორციელების გზით ჩვენი ბიზნეს ოპერატორებისთვის, ასევე საქველმოქმედო ღონისძიებების გატარებით.

ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე არაპირდაპირი ზემოქმედების ეფექტურად მართვის მიზნით, ბანკმა პრიორიტეტი მიანიჭა მდგრადი ფინანსური პრინციპების ინტეგრაციას თავის საკრედიტო რისკის მართვის პროცედურებში 2012 წელს. ბანკი უზრუნველყოფს შესაბამის მიდგომას თავისი ფინანსური პროექტების გარემოს, ადამიანის ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების რისკების შეფასებისა და მართვისთვის. ბანკი ყველა ღონისძიების განხორციელებისას ისწრაფვის იპოვოს მდგრადი გადაწყვეტები, რომელიც მომგებიანია კლიენტებისთვის და ამცირებს უარყოფით ზემოქემდებებს სოციალურ და ბუნებრივ გარემოზე.

E&S პოლიტიკის მთავარი მიზანია ეკოლოგიური და სოციალური სარგებელის გაზრდა კლიენტებისთვის. ESRM პროცედურების მეშვეობით ბანკი აძლიერებს კლიენტების შესაძლებლობებს ეკოლოგიურ და სოციალურ რეგულაციებთან შესაბამისობის თვალსაზრისით და იღებს საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკას მოცემულ სფეროში. ESRM პროცედურები პერიოდულად ნახლდება და ამტკიცებს დირექტორთა საბჭო იმის გარანტიისთვის, რომ აღნიშნული პოლიტიკა კვლავ შეესაბამება მიზანს და ასახავს გამოცდილებას და ცვლილებებს შესაბამის კანონმდებლობაში. ESRM პროცედურები, მათი განხორციელებისთვის საჭირო სხვა ინსტრუმენტებთან ერთად, მოიცავს ბანკის ეკოლოგიური და სოციალური რისკის მართვის სისტემის (ESMS) ძირითად კომპონენტებს. ამ მექანიზმის საფუძველზე ბანკი ისწრაფვის გახდეს გარემოს დაცვაზე ორიენტირებული ფინანსური ინსტიტუტი.

გარდა ამისა, ESRM პოლიტიკის უფრო ეფექტური განხორციელების მიზნით, შეიქმნა E&S ჯგუფი, რომელიც მონაწილეობს კრედიტის განხილვის პროცესში და პასუხისმგებელია შემდეგზე:

- ინფორმაციის შეგროვება და გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და ზემოქმედებების დადგენა, მსესხებლის საქმიანობიდან;
- მსესხებლის საქმიანობის გარემოსდაცვითი და სოციალური ეფექტურობის განხილვა და შეფასება.
- გარემოსდაცვითი ან სოციალური სამოქმედო გეგმების (ESAP) შემუშავება შეუსაბამობის შემთხვევაში; და
- გარემოსდაცვითი ან სოციალური სამოქმედო გეგმების (ESAP) განხორციელების და ეკოლოგიური და სოციალური ეფექტურობის მონიტორინგი პროექტის ყველა ეტაპზე.

ჩვენ ვახორციელებთ შემდეგ პროცედურებს ESMS სისტემის ფუნქციონირებისთვის:

- ჩვენ თავს ვიკავებთ ეკოლოგიურად და სოციალურად მგრძნობიარე ბიზნეს საქმიანობების დაფინანსებისგან, რომლებიც მითითებულია განვითარების დაფინანსების ისეთი ინსტიტუტების ექსკლუზიურ ჩამონათვალში, როგორიცაა EBRD, IFC, DEG, FMO და ADB, მათ შორის..
- ჩვენი მიზანია შევაფასოთ კლიენტის საქმიანობებთან დაკავშირებული ეკოლოგიური და სოციალური რისკის შედარებითი დონე. ჩვენ ვთხოვთ კონკრეტულ კლიენტებს განახორციელონ კონკრეტული გარემოსდაცვითი ან სოციალური სამოქმედო გეგმები, ბუნებრივ ან სოციალურ გარემოზე მათი ზემოქმედების თავიდან აცილების ან შერბილების მიზნით და დაიცვან კონკრეტული მონიტორინგის და ანგარიშგების მოთხოვნები, რომლებიც განსაზღვრეთ ჩვენ ეკოლოგიური და სოციალური რისკის შემცირებისთვის. აღნიშნული მოთხოვნები შეტანილია პირობა-ვალდებულებად ბანკსა და კონკრეტულ ჩვენს კლიენტთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებში.
- ჩვენი მიზანი რეგულარულად განვახორციელოთ ბანკის საქმიანობებთან დაკავშირებული ეკოლოგიური და სოციალური რისკების მონიტორინგი და შევაფასოთ კლიენტის მიერ შესაბამისი ხელშეკრულებების პირობების დაცვა.

ყოვლისმომცველი ეკოლოგიური და სოციალური შეფასების და სამოქმედო გეგმების უზრუნველყოფით, სათანადო კომპლექსური შემოწმების ფარგლებში ბანკი მხარს უჭერს თავის კლიენტებს შეასრულონ თავიანთი ეკოლოგიური და სოციალური ვალდებულებები და ქმნის სტრუქტურას მათთვის სათანადო ეკოლოგიური და სოციალური სტანდარტების მისაღწევად.

ჩვენ მივიღეთ ვალდებულებები ჩვენი კლიენტებისგან დავიცვათ გარემოსდაცვითი და სოციალური სტანდარტები და თანახმა ვართ, რომ ისინი:

- წარუდგენენ ყველა მოთხოვნილ E&S ინფორმაციას ბანკს;
- უზრუნველყოფენ კომპეტენტური ფიზიკური პირების მონაწილეობას ეკოლოგიური და სოციალური კომპლექსური შემოწმების და მონიტორინგის პროცესში;
- გამოიჩენენ პასუხისმგებლობას გარემოსდაცვითი და სოციალური მოთხოვნების მიმართ; და
- აიღებენ მოქმედი ეკოლოგიური და სოციალური მოთხოვნების დაცვის ვალდბეულებას.

E&S რისკის მართვის საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის დაცვის მიზნით, ბანკი იღებს ვალდებულებას უზრუნველყოს, რომ მისი კლიენტები ასევე შეასრულებენ ეკოლოგიურ და სოციალურ პასუხისმგებლობებს სახელმწიფო რეგულაციების შესაბამისად და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების E&S სტანდარტებს. აღნიშნულთან დაკავშირებით, ბანკი განიხილავს (1 მილიონი აშშ დოლარზე მეტი) აღნიშნული კლიენტების E&S ეფექტურობას საერთაშორისო ფინანსური კორპორაციის (IFC) ეფექტურობის სტანდარტების შესაბამისად.

ეკოლოგიური და სოციალური საკითხების გამოკვლევა საპროექტო ობიექტებზე ხორციელდება პერსონალთან თანამშრომლობით, რომელიც უზრუნველყოფს უწყვეტ კონსულტაციას და სახელმძღვანელო მითითებებს სათანადო პრაქტიკასთან და სტანდარტებთან დაკავშირებით და მოთხოვნების შესრულების მონიტორინგს. შესაბამის შემთხვევებში, ბანკმა შესაძლოა გამოიყენოს დამოუკიდებელი გარეშე ექსპერტები განხორციელების და მიმდინარეობის მონიტორინგის მიზნით. მონიტორინგის ფარგლებში ბანკი მოითხოვს თითოეულმა მაღალი რისკის მქონე კლიენტმა წარუდგინოს ბანკს წლიური ანგარიში მათი ეკოლოგიური და სოციალური მაჩვენებლების შესახებ და განახორციელონ ეკოლოგიური და სოციალური სამოქმედო გეგმები. ზოგ შემთხვევაში ბანკის პერსონალი ბანკის პერსონალი რეგულარულად სტუმრობს მაღალი რისკის მქონე კლიენტებს. E&S ჯგუფი აწარმოებს კონკრეტული სექტორების პორტფელის ღრმა ანალიზს, როდესაც E&S რისკები მაღალ რისკებად მიიჩნევა.

2019 წლის განმავლობაში, ბანკმა განახორციელა აქტიური ეკოლოგიური და სოციალური საკითხების კომპლექსური შემოწმება (ESDD), სადაც ბანკმა განახორციელა კლიენტების მონიტორინგი და შეიმუშავა სამოქმედო გეგმები შეუსაბამო კლიენტებისთვის. აღნიშნულმა კლიენტებმა დაიწყეს ეკოლოგიური და სოციალური რისკების და მათი ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების დადგენა, თავიდან აცილება, შერბილება და მართვა. სხვა კლიენტებმა განახორციელეს ეკოლოგიური და სოციალური მართვის სისტემები საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

გარეშე საკითხების და შეკითხვების დასარეგულირებელი პროცედურები ESMS–ს ფარგლებში გათვალისწინებულია ბანკის E&S პოლიტიკასთან დაკავშირებით საზოგადოების შეკითხვების წარდგენის და ასეთ შეკითხვებზე ბანკის მიერ პასუხის დროულად გაცემის საშუალებები. საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების ხელშეკრულებაში, საქართველომ აიღო შესაბამის სექტორში თავისი კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების და მისი ეფექტურად განხორციელების ვალდებულება.

დაახლოების პროცესში საქართველო აქტიურად ამუშავებს და ცვლის კანონმდებლობას შესაბამის სექტორებში. შედეგად ბანკი რეგულარულად ამოწმებს სამართლებრივ ცვლილებებს და შესწორებებს გარემოს, ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების დაცვასთან და შრომით საკითხებთან დაკავშირებით და მნიშვნელოვან ყურადღებას აქცევს ESDD შესაძლებლობების გაუმჯობესებას. ბანკის პერსონალი ორიენტირებულია მიაწოდოს კლიენტებს ინფორმაცია შესაბამისი (არსებული და ახალი) რეგულაციების და კანონების შესახებ ESDD პროცესში, რომლის მიზანია საზოგადოების ინფორმირებულობის და შესაძლებლობების გაძლიერება გარემოს და სოციალური დაცვის სფეროში.

ტრენინგს დიდი მნიშვნელობა აქვს აღნიშნული პოლიტიკის განხორციელებისთვის. 2019 წელს ბანკმა გადამზადების შესაძლებლობები მისცა E&S ჯგუფს და გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკის მართვის პროცესში ჩართულ პერსონალს. გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების განყოფილების ხელმძღვანელმა მონაწილეობა მიიღო IFC–ს მიერ ორგანიზებულ მე–13 წლიურ Performance Standards Community of Learning ფორუმზე, რომელიც წარმოადგენს ცოდნის გაზიარების ფორუმს, რომლის მიზანია განვითარებად ბაზრებზე ფინანსური ინსტიტუტების მიერ ეკოლოგიური და სოციალური სტანდარტების განხორციელების ხელშეწყობა.

აღნიშნული განყოფილების ღონისძიებამ მსოფლიოს მასშტაბით ეკოლოგიური და სოციალური რისკის მართვის სპეციალისტებს მისცა გამოცდილების გაზიარების, საინვესტიციო საქმიანობის პრაქტიკული მაგალითებიდან/კვლევებიდან ცოდნის მიღების და დიალოგში ჩართვის საშუალება. E&S განყოფილების ხელმძღვანელმა ასევე მონაწილეობა მიიღო მწვანე ობლიგაციების და მდგრადი ფინანსური მართვის პროგრამაში (Green Bonds and Sustainable Finance Executive Programme), რომელიც დაპროექტდა და წარმოდგენილი იქნა IFC-თან, სტოკჰოლმის ეკონომიკის ხელმძღვანელობის განათლების სკოლასთან (Stockholm School of Economics Executive Education) და კაპიტალის ბაზრის საერთაშორისო ასოციაციასთან (ICMA) პარტნიორობით, მწვანე ობლიგაციის ტექნიკური დახმარების პროგრამის, (Green Bond Technical Assistance Programme), ფარგლებში, მრავალი დონორის მიერ დაგინანსებული პროგრამა, რომელსაც მთლიანად მართავს და ხელმძღვანელობს IFC და მხარდაჭერილია შვედეთის საერთაშორისო განვითარების თანამშრომლობის სააგენტოს (SECO), შვეიცარიის ეკონომიკის სახელმწიფო სამდივნოს (SIDA) და ლუქსემბურგის ფინანსთა სამინისტროს მიერ.

პროგრამაში წარმოდგენილია ღრმა ინფორმაცია მწვანე ობლიგაციების გამოშვების და ძირითადი ფაქტორების შესახებ მდგრად დაფინანსებაში, მათ შორის მჭიდროდ დაკავშირებულ პროდუქტებში, როგორიცაა მწვანე ობლიგაციები. E&S ჯგუფმა ასევე მონაწილეობა მიიღო ინდუსტრიული განვითარების ორგანიზაციის (UNIDO) მიერ ორგანიზებულ ტრენინგ პროგრამაში „სასათბურე გაზების შემცირება სამრეწველო სექტორის გაუმჯობესებული ენერგოეფექტურობის გზით“. სოციალური და ეკოლოგიური რისკის მენეჯერი დამატებით დაესწრო FMO-ს - ჰოლანდიის მეწარმეობის განვითარების ბანკი - მიერ ორგანიზებულ ეკოლოგიური და სოციალური საკიტხების მასტერ კლასებს ფინანსური ინსტიტუტებისთვის.
უფრო ზოგადად, ბანკმა ჩაატარა რამდენიმე სასწავლო სემინარი მოცემულ სფეროში, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ბანკმა გადაამზადა 100–ზე მეტი თანამშრომელი. ინსტრუქტორებად მოწვეულნი იყვნენ წამყვანი ექსპერტები და სახელმწიფო ინსპექტორები. ჩვენ ვაპირებთ მომავალშიც ჩავატაროთ მსგავსი ტრენინგები

2018 წელს ბანკმა წარმოადგინა ეკოლოგიური და სოციალური გაუმჯობესების სისტემა, რომლის მხარდამჭერია „ფონდი მწვანე ზრდისთვის“, „ფონდის მწვანე ზრდისთვის“ ტექნიკური დახმარების ფარგლებში (GGF TAF). პროექტი ორიენტირებულია ბანკის ეკოლოგიური და სოციალური სტრუქტურის გაძლიერებაზე, იმისათვის, რომ გახდეს საუკეთესო პრაქტიკის მქონე ეკოლოგიური და სოციალური მართვის სისტემა საქართველოს ბაზარზე. პროექტის მიზანია (i) ბანკის მიმდინარე ეკოლოგიური და სოციალური პროცესების შეფასება საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების რეკომენდაციების და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის, კერძოდ ISO 14001:2015 საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად; (ii) შეფასების დროს დადგენილი ხარვეზების აღმოფხვრა დოკუმენტაციის და პროცესების გადახედვის და შესწორების გზით, კონსულტაციის გაწევა, რეკომენდაციების გაცემა და განხორციელების მხარდაჭერა საჭირო გაუმჯობესებებისთვის; და (iii) განახლებული ეკოლოგიური და სოციალური პროცედურების და სისტემების საბოლოო შეფასების განხორციელება, ჩვენს მიერ პროექტის საწყის ეტაპზე განსაზღვრული მოთხოვნების და საუკეთესო პრაქტიკის შესრულების დადასტურების მიზნით. პერსონალის ტრენინგი პროექტის ერთ–ერთ შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს.

პერსონალის ტრენინგი პროექტის ერთ-ერთი შედეგია. 2019 წელს ბანკის 18 თანამშრომელმა მიიღო მონაწილეობა გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის შესახებ ინფორმირებულობის და შიდა აუდიტის სასწავლო კურსში. ტრენინგის მიზანი იყო შესაბამისი პერსონალის აღჭურვა სისტემის გაუმჯობესებაში წვლის შეტანისთვის საჭირო ცოდნით და უნარებით. პროექტი დასრულდა 2019 წელს.

2019 წელს ბანკმა წარმოადგინა ახალი პროექტი, კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავება, „ფონდი მწვანე ზრდისთვის“ (GGF) მხარდაჭერით, „ფონდის მწვანე ზრდისთვის“ ტექნიკური დახმარების ფარგლებში (GGF TAF). ამ პროექტის მიზანია საქართველოს ბანკის დახმარება კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავებაში საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ნარჩენების მართვის დეტალური გეგმის არსებობა სარგებლის მომტანია ბანკისთვის არამხოლოდ ადგილობრივი კანონმდებლობის სრული დაცვის უზრუნველყოფის თვალსაზრისით (რაც რათქმაუნდა ბანკის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია), არამედ ასევე წარმოადგენს:

(ა) უფრო ზუსტ სურათს ბანკის მიერ საქმიანობის პროცესში გენერირებული ნარჩენების ტიპების და რაოდენობის შესახებ; (ბ) მყარ საფუძველს ნარჩენების მართვის სათანადო პრაქტიკებისთვის (ნარჩენების შეგროვება, დროებით შენახვა, წინასწარ დამუშავება, ტრანსპორტირება, რეგენერაცია, მოცილება და სხვა) რომელიც განხორციელდება ბანკის ფარგლებში; (გ) ბანკში განხორციელებული ნარჩენების მართვის საქმიანობების მეტ კონტროლს, იმგვარად, რომ ისინი აკმაყოფილებდეს საკანონმდებლო მოთხოვნებს, არის ეფექტური და საკმარისი სხვადასხვა ტიპის საშიში და არასაშიში ნარჩენების კონკრეტული თვისებების გათვალისწინებით; (დ) კონკრეტული ნარჩენების პრევენციის / შემცირების და რეგენერაციის (მათ შორის რეციკლირების) საქმიანობების დადგენის, დაგეგმვის და განხორციელების შესაძლებლობებს (კერძოდ საშიშ ნარჩენებთან დაკავშირებით).

პროექტის მიზანია ასევე საერთო სახელმძღვანელო დოკუმენტის შედგენა საკანონმდებლო მოთხოვნების შესახებ ნარჩენების მართვის გეგმასთან დაკავშირებით, რომელიც ბანკმა უნდა წარუდგინოს სხვა დაინტერესებულ პირებს (მიკრო, SME და ბანკის კორპორატიული კლიენტები). გარდა ამისა ერთდღიანი ტრენინგი ჩაუტარდებათ ბანკის თანამშრომლებს ბანკში ნარჩენების უსაფრთხო და სათანადო მართვის პრაქტიკების შესახებ.

2019 წელს ბანკმა წარმოადგინა გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის შეფასების და გაუმჯობესების სისტემა, რომლის მხარდამჭერია DEG - Deutsche Investitions - und Entwicklungsgesellschaft. პროექტის მიზანია: (ა) მოქმედი ESMS შეფასება; (ბ) ESMS გაუმჯობესება და გადახედვა, მაღალი რისკის მქონე კლიენტების მართვაზე და იდენტიფიკაციაზე ფოკუსირებით; (გ) კლიენტის დახმარება ეკოლოგიური და სოციალური საკითხების კომპლექსურ შემოწმებაში (ESDD) და შეფასება საქართველოს კანონმდებლობის და IFC ეფექტურობის სტანდარტების მიხედვით მაღალი რისკი მქონე კლიენტებთან დაკავშირებით; (დ) კვალიფიკაციის ამაღლების ტრენინგის ჩატარება გაუმჯობესებულ ESMS შესაბამისი პერსონალისთვის; და (ე) ელექტრონული სასწავლო პროგრამის შემუშავება E&S რისკის მართვაში მონაწილე პერსონალისთვის.

ESMS განმავლობაში რამდენიმე ჯილდო იქნება მიღებული. 2014 წელს საქართველოს ბანკმა მოიპოვა „Green Service“ ჯილდო საქართველოს მწვანე ბიზნესის დაჯილდოებაზე / Green Business Awards, რომელიც ორგანიზებული იყო საქართველოს გარემოს დაცვის და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ. 2017 წელს EBRD-მა ბანკს გადასცა „2016 წლის გარიგების“ ჯილდო პროექტის დაფინანსებისთვის, რომლის მიზანი საქართველოს ერთ-ერთი ჰიდროელექტროსადგურის განახლებადი ენერგიის შესაძლებლობების მხარდაჭერა იყო. 2019 წელს Caucasus Energy Efficiency Programme ფარგლებში, ჩვენმა თანამშრომლებმა ზურა კოკოსაძემ და თამარ ბეღელურმა მიიღეს EBRD-ის ჯილდოები: საუკეთესო კორპორაციული ბანკირი და საუკეთესო ბანკირი უძრავი ქონების სფეროში, ენერგოეკონომიურობის კუთხით მაღალი შედეგებისთვის.

ბანკი ვალდებულია შეასრულოს მდგრადი განვითარების პრინციპები, დაიცვას გარემო და სურს გააუმჯობესოს ჯანდაცვისა და უსაფრთხოების დაცვის დონე, რომელიც მდგრადი განვითარების და ეკონომიკის ზრდის არსებითი კომპონენტია. ბანკი გააგრძელებს საქმიანობას ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დაცვის საკითხების სათანადოდ გათვალისწინებით წვლილს შეიტანს მდგრადი საზოგადოების შექმნაში. ბანკი ასევე დაეხმარება კლიენტებს მიიღონ სარგებელი E&S პოლიტიკის სათანადოდ განხორციელების შედეგად.

პირდაპირი ზემოქმედება გარემოზე

ჩვენ ვთვლით, რომ პირდაპირი ზემოქმედება გარემოზე მნიშვნელოვანი არ არის. მიუხედავად ამისა ჩვენ ვახორციელებთ მთელ რიგ ღონისძიებებს ქაღალდის, ელექტროენერგიის და საწვავის მოხმარების შესამცირებლად. „მწვანე ყუთები“ განთავსებულია ბანკის სათავო ოფისების ყველა სართულზე და განკუთვნილია მაკულატურის შეგროვებისთვის მისი გადამუშავების მიზნით. ბანკის ზოგიერთი დეპარტამენტი, რომელიც ინტენსიურად იყენებს ქაღალდს, გადავიდა ორი მონიტორის პრინციპზე, რაც მნიშვნელოვნად ამცირებს ქაღალდის მაკულატურას. განათების სისტემა ბანკის ყველა სერვის-ცენტრში ჩანაცვლდა ენერგო-ეფექტური ლედ ნათურებით, რომელიც გაცილებით ნაკლებ ელექტროენერგიას მოიხმარს ტრადიციულ ეკონომიურ ნათურებთან შედარებით.

2019 წელს ბანკმა საწვავის მოხმარების შემცირების მიზნით მოახდინა თავისი ავტომობილების პარკის აუთსორსინგი. ნარჩენების მართვის ინიციატივებთან დაკავშირებით, იხილეთ ეკოლოგიური საკითხები ამ ნაწილის დასაწყისში.

სასათბურე გაზების ემისია და გამოთვლის მეთოდოლოგია

ჩვენ წარმოვადგინეთ ანგარიში ემისიების ყველა წყაროების შესახებ, რომელიც მოითხოვება კომპანიათა შესახებ 2006 წლის კანონის შესაბამისად (სტრატეგიული ანგარიში და დირექტორის ანგარიში), 2013 წლის რეგულაციებით (1 და 2 ასლი) და დამატებით ანგარიში 3 ნაწილით გათვალისწინებული ემისიების შესახებ, რომელიც ეხება ჩვენს საქმიანობას. ჩვენ არ გვეკისრება პასუხისმგებლობა ემისიების წყაროებზე, რომლებიც არ არის შეტანილი კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში.

ემისიების შესახებ მონაცემების მომზადებისას გამოვიყენეთ მსოფლიო რესურსების ინსტიტუტის / მსოფლიო ბიზნეს საბჭო მდგრადი განვითარებისთვის (WRI/WBCSD) სასათბურე გაზების ემისიის პროტოკოლის გამოყენებით: კორპორატიული აღრიცხვის და ანგარიშგების სტანდარტი (რედაქტირებული ვერსია) და ემისიების ფაქტორები, გაერთიანებული სამეფოს მთავრობის სასათბურე გაზების კონვერსიის ფაქტორები კომპანიის ანგარიშგებისთვის, 2016 წ.

ჩვენი გამოქვეყნებული მონაცემები შეგროვდა და წარმოდგენილ იქნა ბანკთან დაკავშირებით, რომელიც მოიცავს ყველა ოფისს და საცალო ფილიალებს, სადაც ბანკი ახორციელებს საოპერაციო კონტროლს. მონაცემები წარმოდგენილია ადგილზე წარმომადგენლების, ანგარიშ-ფაქტურების და მრიცხველის მაჩვენებლების საფუძველზე.

მონაცემები 2017 წლის შედარებითი სასათბურე გაზების ემისიების შესახებ ცხრილში წარმოდგენილია მხოლოდ ბანკთან დაკავშირებით.

სფერო 1 (საწვავის წვა და ობიექტების საქმიანობა) მოიცავს ემისიებს შემდეგიდან:

- ბუნებრივი გაზის, დიზელის და ბენზინის წვა სტაციონარულ მოწყობილობაში საკუთრებაში და კონტროლის ქვეშ არსებულ ობიექტებზე; და
- ბენზინის, დიზელის და საავიაციო საწვავის წვა საკუთრებაში არსებულ სატრანსპორტო მოწყობილობებში.

სფერო 2 (საკუთარი მოხმარებისთვის შესყიდული ელექტროენერგია, გათბობის, ორთქლის და გაცივების სისტემები) მოიცავს ემისიებს შემდეგიდან:

- გამოყენებული ელექტროენერგია საკუთრებაში და კონტროლის ქვეშ არსებულ ობიექტებზე; ემისიების გამოსათვლელად ჩვენ გამოვიყენეთ კონვერსიის ფაქტორი არა-OECD ევროპის და ევრაზიის ქვეყნებისთვის (საშუალო)გაერთიანებული სამეფოს მთავრობის სასათბურე გაზების კონვერსიის ფაქტორები კომპანიის ანგარიშგებისთვის, 2016 წ.

სფერო 3 მოიცავს ემისიებს შემდეგიდან:

- თვითმფრინავით საქმიანი მივლინება (მოკლე მანძილზე და გრძელ მანძილზე); ინფორმაცია მგზავრობის კლასის შესახებ ხელმიუწვდომელია, თუმცა ჩვენ გამოვიყენეთ „საშუალო მგზავრის“ კონვერსიის ფაქტორი;;
- ხმელეთით ტრანსპორტირება, მათ შორის ტაქსების, ავტობუსების და ავტომობილის დაქირავება; და
- მონაცემები მგზავრობით გამოწვეული ემისიების შესახებ წარმოდგენილია მხოლოდ საქმიან მივლინებასთან დაკავშირებით და არ მოიცავს მონაცემებს ყოველდღიური მგზავრობის შესახებ.

სასათბურე გაზის ემისიების საერთო მონაცემები (ტონა - CO_2E)

	2019	2018	2017
სფერო 1	1,507	2,034	2,504
სფერო 2	7,488	7,370	7,141
სფერო 3	3,029	3,029	2,819
სულ ემისიები	**14,043**	**12,433**	**12,464**

ზემოქმედება სოციალურ გარემოზე საქმიანობის შედეგად

საქართველოს ბანკი აგრძელებს საქართველოს განვითარებადი ეკონომიკის მხარდაჭერას იმ დარგების დაფინანსების გზით, რომლებსაც სტრატეგიული მნიშვნელობა აქვს ქვეყნის განვითარებისთვის.

კორპორატიული საბანკო საქმიანობა

განათლება

საქართველოს ბანკმა დააფინანსა საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტის (სეუ) ახალი 33,000 კვადრატული მეტრი შენობა თბილისში. სეუ, რომელიც დაარსდა 2001 წელს, არის ერთ-ერთი უმსხვილესი კერძო უნივერსიტეტი საქართველოში, რომელიც სხვადასხვა კურსებს 6,500 საბაკალავრო ფაკულტეტის სტუდენტებისთვის.

ახალი შენობით გაიზარდა სეუ-ს შესაძლებლობები 12,000 სტუდენტით და მასში წარმოდგენილია სხვადასხვა საგანმანათლებლო და სპორტული კომპლექსები, მათ შორის უდიდესი კერძო ლაბორატორია, შიდა საცურაო აუზი და მრავალფუნქციური სპორტის დარბაზები.

ტურიზმი

საქართველოს ბანკმა დააფინანსა ხუთ-ვარსკვლავიანი 161 ნომრიანი სასტუმრო Wyndham Grand Hotel, რომელიც მდებარეობს თბილისის ცენტრში. სასტუმრო იღებს მზარდ, მაღალხარისხიან ტურისტულ სეგმენტს. და სთავაზობს დასვენებისა და კომფორტის ფართო სპექტრს, როგორიცაა: სპა, გამაჯანსაღებელი კლუბი, აუზი, სატრენაჟორო დარბაზი, ბარი სახურავზე და რესტორანი.

მშენებლობა

„ჰაიდელბერგცემენტი“ არის სამშენებლო მასალების მსოფლიოს ერთ-ერთი უმსხვილესი მწარმოებელი, რომელიც საქართველოში მოქმედებს 2006 წლიდან და არის ლიდერი ადგილობრივ ცემენტის ბაზარზე. უწყვეტი 14 წლიანი საქმიანობის შემდეგ საქართველოს შვილობილი კომპანია „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია“, ამჟამად ამუშავებს ორ ინტეგრირებულ თანამედროვე ცემენტის ქარხანას (კასპი და რუსთავი), ცემენტის ქარხანას ფოთში, ცემენტის ტერმინალს შავი ზღვის სანაპიროზე და 13 მზა ბეტონის საწარმო საქართველოს სხვადასხვა ნაწილში. „ჰაიდელბერგცემენტმა“ განახორციელა 300 მილიონ ევროზე მეტი ინვესტიცია საქართველოში, მათგან დიდი ნაწილი მიმართული იყო არსებული ცემენტის წარხნების მოდერნიზაციაზე და ბეტონის და აგრეგატების ბიზნეს ხაზების გაფართოებაზე. 2019 წელს დასრულდა კასპის ქარხნის მოდერნიზაცია ახალი საშრობით. პროექტი ნაწილობრივ დაფინანსდა საქართველოს ბანკის მიერ.

„ზოდი“ არის სამშენებლო მასალების ერთ-ერთი წამყვანი იმპორტიორი და მწარმოებელი საქართველოში. 2018 წლის მეორე ნახევარში „ზოდმა“ დაიწყო ქართული ბუნებრივი ქვის (გრანიტი, ტუფი, ორფუძიანი ბაზალტი და კირქვა) ქარხნის გახსნის იდეის შემუშავება და მაღალი ხარისხის და კონკურენტული ფასის შეთავაზება ბაზარზე. ბანკის დახმარებით და „აწარმოე საქართველოში“ მხარდაჭერით, აღნიშნული იდეა წარმატებით განხორციელდა 2019 წელს და კომპანია ამჟამად ამუშავებს თანამედროვე იტალიური, თურქული და ჩინური დანადგარებით აღჭურვილ ქარხანას და წლიური მოცულობა შეადგენს 50,000 კვადრატულ მეტრს.

ინფრასტრუქტურა

ინფრასტრუქტურის განვითარება საქართველოში ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მიზნად რჩება. 2019 წელს საქართველოს ბანკმა გასცა გარანტიები, ჯამში 146 მილიონი ლარის ოდენობით სამშენებლო სამუშაოებისთვის ჩუმათელეთი-ხევის E-60 მაგისტრალის გაუმჯობესებაზე და ქვეშეთი-კობის გზის (გზის მონაკვეთი) მშენებლობაზე ჩრდილოეთ-სამხრეთ დერეფანი (ქვეშეთი - კობი) გზის პროექტი.

ექსპორტი

2019 წელს, ისრაელში დაფუძნებული საერთაშორისო თავდაცვის რადიოელექტრონიკის კომპანიაElbit Systems, საქართველოს სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებულ საინვესტიციო ინსტრუმენტთან, საპარტნიორო ფონდთან თანამშრომლობით, გახსნა მაღალ-ტექნოლოგიური თანამედროვე საავიაციო ნაწილების ქარხანა თბილისში. ქარხანა აწარმოებს სამოქალაქო საავიაციო ნაწილებს და გააჩნია გრძელვადიანი მიწოდების კონტრაქტები თვითმფრინავების მსოფლიოს უმსხვილეს მწარმოებლებთან. პროდუქციის 100 იქნება ექსპორტირებული. საქართველოს ბანკმა დააფინანსა ობიექტის მშენებლობა და სპეციალურად დაპროექტებული დანადგარი საავიაციო მასალების წარმოებისთვის.

მომსახურებები

2018 წელს , „გრინვეი საქართველომ“ გაიმარჯვა სახელმწიფო ტენდერში და აიღო ტექინსპექტირების 51 ახალი ხაზის გამართვის ვალდებულება მთელი საქართველოს მასშტაბით, ათწლიანი ლიცენზიით. ამჟამად „გრინვეი“ ამუშავებს ათ ინსპექტირების ცენტრს დედაქალაქის ყველაზე მოხერხებულ ადგილებში, 16 ინსპექტირების ცენტრს რეგიონებში და სამ მობილურ ინსპექტირების სადგურს, 17 რეგიონში. ყველა ინსპექტირების ცენტრი აშენდა და ექსპლუატაციაში შევიდა ექვსი თვის განმავლობაში, 2019 წლის ბოლოს. ამჟამად „გრინვეი საქართველო“ უდავო ბაზრის ლიდერია საბაზრო წილის თვალსაზრისით. პროექტი ნაწილობრივ დააფინანსა საქართველოს ბანკმა.

„ჯი თი გრუპი“ (GT Group) ფლობს წამყვან პოზიციებს სატვირთო და სპეციალური ტექნიკის ვაჭრობის სფეროში საქართველოში. კომპანიის საქმიანობები ასევე მოიცავს იმპორტს და სასოფლო-სამეურნეო დანადგარების მომსახურებებს. 2019 წელს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტომ გამოაცხადა ელექტრონული ტენდერი 220 საზოგადოებრივი მომსახურების ავტობუსების შესყიდვაზე თბილისის თბილისის მერიისთვის. „ჯი თი გრუპმა“ მოიგო ტენდერი და საქართველოს ბანკმა დააფინანსა პროექტი.

საცალო საბანკო მომსახურება

საქართველოს ბანკი აგრძელებს მთელი რიგი ინოვაციური სოციალურად ორიენტირებული ფინანსური პროდუქტების და მომსახურებების შექმნას, რომელიც დამატებით სარგებელს მისცემს ფიზიკურ პირებს და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებს (SMEs) და დააკმაყოფილებს მათ მოთხოვნებს.

Express საბანკო მომსახურება

საქართველოს საბანკო სექტორი კვლავ აწყდება სირთულეებს ეკონომიკური და გეოგრაფიული ბარიერების დაძლევაში თავისი ფინანსური მომსახურებების გაფართოებასთან დაკავშირებით რეგიონებში და მოსახლეობის დაბალშემოსავლიან სეგმენტში.

ჩვენი Express საბანკო მომსახურება მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ამ საკითხის მოგვარებაში.

- 2019 წლის 31 დეკემბერის მდგომარეობით, 162 Express ფილიალის ქსელი და 3,217 Express Pay გადახდის აპარატი არის განთავსებული ქვეყნის მასშტაბით, მათ შორის დაშორებულ მთიან რეგიონებში.
- Express ფინანსური პროდუქტები, როგორიცაა Express ბარათი, Express ანაბარი და Express სესხი მარტივი, ადვილად ხელმისაწვდომი და ხელსაყრელია მოსახლეობის იმ სეგმენტისთვის, რომელსაც სხვაგვარად არ აქვს წვდომა საბანკო პროდუქტებზე და მომსახურებებზე. 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკმა მოიზიდა 542,566 კლიენტი, მათგან 24,842 გახდა ბანკის კლიენტი 2019 წელს.

Express საბანკო მომსახურების ფარგლებში ჩვენ პრიორიტეტი მივანიჭეთ თვითმომსახურების უნარების განვითარებას. ჩვენ ვგეგმავთ გავაფართოოთ Express Pay გადახდის აპარატების მიერ შეთავაზებული მომსახურებები. ყველა ეს ცვლილება უფრო მეტად ხელმისაწვდომს გახდის საბანკო მომსახურებას ჩვენი კლიენტებისთვის. 2017 წელს ბანკმა შეიმუშავა ვებ-ბაზაზე განცხადების დამუშავების ინსტრუმენტები, რითაც შესაძლებელია სრული საკრედიტო ციკლის დასრულება დისტანციურად.

Express სტუდენტური ბარათი ითვალისწინებს სპეციალურ ფასდაკლებებს საზოგადოებრივ ტრანსპორტში და უფასო დისტანციურ საბანკო მომსახურებებს სხვა სარგებელთან ერთად. გარდა ამისა სტუდენტს შეუძლია მიიღოს სპეციალური # სტუდენტური შესვენების ფასდაკლებები სხვადასხვა მაღაზიაში, კაფეებში და გასართობ ცენტრებში. სტუდენტები ავტომატურად ერთვებიან Plus+ ლოიალობის პროგრამაში - ეს არის ბანკის ინიციატივა, რომელიც სხვადასხვა სტატუსის დონეებს სთავაზობს კლიენტებს და ანიჭებს ქულებს, რომელიც გროვდება კლიენტის ბანკთან ურთიერთობის საფუძველზე და შეიძლება გადახდილ იქნას პარტნიორი კომპანიების პროდუქტებში და/ან მომსახურებებში, კლიენტის მოთხოვნით. Plus+ ქულები შეიძლება ასევე გადაიცვალოს მობილური ტელეფონის ბალანსის შევსებაზე და გამოყენებულ იქნას საზოგადოებრივ ტრანსპორტში, კომუნალური გადასახადების და სხვა პროდუქტების გადასახდელად. ეს პროგრამა სტიმულს აძლევს სტუდენტებს გამოიყენონ ფინანსური მომსახურებები და მხარს უჭერს მათ ფინანსურად სწავლის დასრულებამდე

ახალგაზრდების მხარდაჭერა

ჩვენ შევიმუშავეთ ფართო ფინანსური პროდუქტების ასორტიმენტი ახალგაზრდების მხარდასაჭერად საქართველოში. მაგალითად საბავშვო ანაბარის სპეციალური პირობებით ჩვენ მშობლებს ვაძლევთ შესაძლებლობას უზრუნველყონ თავიანთი შვილების მომავალი. ანაბარის გახსნა შესაძლებელია მინიმუმ 10 ლარიდან მინიმუმ ორი წლის ვადით ნებისმიერ დროს ბავშვის დაბადებიდან 18 წლამდე. წლიური საპროცენტო განაკვეთი (10.3% ლარში და 1.0%-3.5%-მდე უცხოურ ვალუტაში) ემატება საწყის შენატანს. 2019 წელს ჩვენ გავხსენით დაახლოებით 8,000 საბავშვო ანაბარის ანგარიში.

სხვა მაგალითი ბანკის პროდუქტებისა, რომლის მიზანია ახალგაზრდების მხარდაჭერა, არის სოციალურ-საგანმანათლებლო პროექტი “sCool Card” – მრავალფუნქციური ბარათი სკოლის მოსწავლეებისთვის. ამ პროექტის მთავარი მიზანია ასწავლოს ბავშვებს ფინანსური კულტურა და მიიღონ ცოდნა ფინანსური მომსახურებების შესახებ ადრეულ ეტაპზე.. sCool Card ხელმისაწვდომია უფასოდ და ასევე უფასოა ყველა ტრანზაქცია და მომსახურება. sCool Card სპეციალურ სარგებელს აძლევს საქართველოს საჯარო და კერძო სკოლების მოსწავლეებს. სარგებელში შედის უფასო საზოგადოებრივი ტრანსპორტი თბილისში (მეტრო, ავტობუსი) და ბათუმში (ავტობუსები) ფასდაკლება ბავშვებს შორის პოპულარულ გასართობ ცენტრებში, ასევე წიგნის მაღაზიებში, სათამაშოების მაღაზიებში, საბავშვო კაფეებში, აგრეთვე ქულების დაგროვება (sCoola) თითოეული ტრანზაქციით.

საბანკო პროდუქტების უკეთ გაგებაში ბავშვების დასახმარებლად, ბანკმა გახსნა sCool Card Business School, სადაც გამოცდილი პერსონალი ატარებს ტრენინგს ისეთ თემებზე, როგორიცაა „ფულის მნიშვნელობა“, „ბანკი და მე“, „ოჯახის ბიუჯეტი“, „მე ვარ მენეჯერი“ და სხვა. საქართველოს ბანკი და sCool Card არიან Child Friendly Banking Award 2017 ჯილდოს, The Global Inclusion Awards 2017 (ბერლინი, გერმანია) ჯილდოს ფინალისტები.

მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები (MSME)

ჩვენ ვაგრძელებთ MSMEs საწარმოების დაფინანსებას, რომელიც წარმოადგენს საქართველოს ეკონომიკის ხერხემალს და ხელს უწყობს საქართველოს მდგრად განვითარებას. ჩვენი საკუთარი მიკროსაფინანსო და SME სესხის პროგრამების გარდა, ასევე მონაწილეობას ვიღებთ სხვადასხვა პროექტებში, რომლებიც მხარს უჭერს მეწარმეებს. 2015 წლიდან ბანკი არის სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს (APMA) პარტნიორი, რომელიც მხარს უჭერს MSMEs-ს სოფლის მეურნეობის სექტორში. ერთობლივად ჩვენ გვაქვს თანა-დაფინანსებული აგროსესხები, ფიქსირებული წლიური საპროცენტო განაკვეთით, რომელსაც ნაწილობრივ იხდის APMA. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მიერ MSMEs -ზე გაცემული მთლიანი სესხის საერთო თანხამ შეადგინა 2.7 მილიარდი ლარი, აქედან 173 მილიონი ლარი გაიცა Preferential Agriculture Lending Program პროგრამის მეშვეობით.

2018 წელს ბანკმა გააგრძელა მიკრობიზნესის მფლობელების დაფინანსება და ამ სეგმენტს თვლის პორტფელის ზრდის ერთ-ერთ მთავარ სფეროდ.

ბანკმა დანიშნა პერსონალი და განსაზღვრა პროცესები თავის Micro-Express სესხებთან დაკავშირებით მიკრო ბიზნესისთვის და სთავაზობს მათ სესხებს 40,000 ლარის ფარგლებში. ავტომატიზაციის და ციფრულ ფორმატზე გადასვლის ზრდა ბანკის მიკრო კრედიტირების სტრატეგიის ერთ-ერთი საფუძველია, რითაც საბანკო საქმიანობა ხდება სწრაფი, ერთგვაროვანი და სასიამოვნო.

საქართველოს ბანკი აპირებს დამატებით გააფართოოს MSMEs-ს დაფინანსება. გარდა ამისა ბანკი ისწრაფვის განავითაროს ფინანსური პროდუქტები და კრედიტირების პრაქტიკა კონკრეტულად იმ MSMEs-თვის, რომლებსაც უძღვებიან ქალები, რაც საბოლოოდ გაზრდის მათ ჩართულობას საქართველოს კერძო სექტორის განვითარებაში.

MSMEs-ის ფინანსური დახმარების გარდა, ბანკი აწარმოებს MSME პორტალს www.businesshub.ge. პორტალზე წარმოდგენილია ფინანსური და ბიზნესთან დაკავშირებული რჩევები მეწარმეებისთვის მათი ფინანსური განათლების და ხელმძღვანელობის უნარების გასაუმჯობესებლად და უზრუნველყოფს მათი ბიზნესების მდგრად განვითარებას. პორტალი აწვდის ინფორმაციას მეწარმეებს ტრენინგების შესახებ და უზრუნველყოფს ცოდნით და უნარებით ბუღალტრული აღრიცხვის, იურიდიული დოკუმენტების, ბიზნესის განვითარების, გაყიდვების და მარკეტინგის შესახებ.

ბანკი ეხმარება თავის კლიენტებს პროდუქტების მარკეტინგში ვიდეო მასალების მეშვეობით, რომელიც ჩვენი შექმნილია და გამოქვეყნებულია ჩვენს გვერდებზე სოციალურ მედიაში. #Icreate კუთხეები, რომლებიც განთავსებულია საქართველოს ბანკის ფილიალებში, ასევე ფართო შესაძლებლობებს აძლევს კლიენტებს წარმოადგინონ და რეკლამა გაუკეთონ თავიანთ პროდუქტებს უფასოდ.

MSME კლიენტების ეკოლოგიური და სოციალური რისკის მართვის პროცესები ჩართულია ბანკის მთლიან საქმიანობებში. ყოვლისმომცველი ეკოლოგიური და სოციალური რისკის შეფასებებით და საჭირო სამოქმედო გეგმების განხორციელებით, ჩვენ ხელს ვუწყობთ ჩვენს MSME კლიენტებს დაიცვან ეკოლოგიური და სოციალური კანონმდებლობა.

ობიექტზე ვიზიტების დროს ჩვენს კლიენტებს ვაძლევთ რჩევებს და სახელმძღვანელოს სათანადო პრაქტიკაზე და სტანდარტებზე მოცემულ სფეროებში. ჩვენ მათ მივაწვდით ინფორმაციას გარემოს, ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების , ასევე შრომითი საკითხების შესახებ. ასევე ვახორციელებთ მათ მიერ გარემოსდაცვითი და სოციალური კანონმდებლობის დაცვას. შეუსაბამობის შემთხვევაში ჩვენი MSME კლიენტების ეკოლოგიური და სოციალური რისკების სათანადო და დროული მართვა ეხმარება მათ ისეთი პრობლემების მოგვარებაში, რომელმაც შესაძლოა გამოიწვიოს ფინანსური და იურიდიული სანქციები სახელმწიფოს სამართალდამცავი უწყებიდან.

დამატებითი ინფორმაცია ჩვენს მიერ MSME მხარდაჭერის შესახებ იხილეთ გვერდებზე 35 - 38.

დაფინანსება და ქველმოქმედება

ჩვენი დაფინანსების და საქველმოქმედო ღონისძიებების ფარგლებში, ჯგუფი ორიენტირებულია ხელი შეუწყოს და გააუმჯობესოს წვდომა განათლებაზე, დაიცვას ბუნება, დაეხმაროს შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებს, განავითაროს სოციალური საწარმოები და ხელი შეუწყოს ინოვაციურ პროექტებს, რომელიც მიმართულია სოციალურ კეთილდღეობაზე. ჯგუფის სპონსორული და საქველმოქმედო პოლიტიკა ხელს უწყობს პარტნიორობას სხვადასხვა ფონდებთან და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან (NGOs) მდგრადი შედეგების მისაღებად და დადებითი ცვლილებების განსახორციელებლად. საქველმოქმედო ფონდები დაკავშრებულია ბანკის ფონდის „სიცოცხლის ხის“ მეშვეობით, რომელიც თავის მხრივ ანაწილებს დაფინანსებას საგრანტო კონკურსების გზით, დაფინანსების გამჭვირვალე და სამართლიანი მეთოდებით. ჯგუფი ასევე ახორციელებს საკუთარ სოციალურ პროექტებს.

2019 წელს სიცოცხლის ხემ გამოყო დაახლოებით 1.9 მილიონი ლარი განათლების, ბუნების დაცვის, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების, სოციალური პლატფორმების და სოციალური მეწარმეობის განვითარების მხარდასაჭერად. საქართველოს ბანკმა ფონდ „სიცოცხლის ხესთან“ ერთად შექმნა საქველმოქმედო პლატფორმა www.donate.ge, რომელიც აკავშირებს გაჭირვებულ ადამიანებს მათთან, ვისაც სურს მათი დახმარება სხვადასხვა საგნებით, ტანსაცმლით, წიგნებით და სხვა. პლატფორმა სთავაზობს საგნების შეგროვებას, დახარისხებას და მიწოდებას. 2018-2019 წლებში შეგროვდა 84,769 ნივთი 963 დონორისგან და www.donate.ge უკვე დაეხმარა 2,181 ბენეფიციარს

.

საქართველოს ბანკი აღიარებს ზემოქმედებას, რომელიც შესაძლოა მოახდინოს ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებაზე. აქედან გამომდინარე ბანკმა გამოსცა საგრანტო პროგრამა სოციალურად მართული საწარმოების მხარდაჭერაზე საქართველოში. 2016-2019 წლებში, საქართველოს ბანკმა მხარი დაუჭირა ათ სოციალურ 650,000 ლარით და 50,000 ლარით თითოეულ პროექტზე. ბანკი არის სხვადასხვა არასამთავრობო ორგანიზაციის პარტნიორი თავისი როლის მაქსიმალურად შესრულებაში საზოგადოებრივ საქმიანობაში.

განათლებაზე წვდომის ხელშეწყობა და გაუმჯობესება

2013 წელს ბანკი გახდა პირველი ქართული კომპანია, რომელიც თანამშრომლობს ერთ-ერთ ყველაზე პრესტიჟულ სტიპენდიის პროგრამაზე მსოფლიოში - „ჩივნინგის სტიპენდიაზე“ / Chevening scholarship. თანამშრომლობა შესაძლებლობას აძლევს ქართველ სტუდენტებს განათლება მიიღონ დიდ ბრიტანეთში. 2019 წელს ჯგუფმა უზრუნველყო 100 ათასი გირვანქა სტერლინგი სამი სტუდენტის სამაგისტრო პროგრამის დასაფინანსებლად. „ჩივნინგთან“ პარტნიორობა გაგრძელდება მომდევნო წლის განმავლობაში და ჯგუფი შეარჩევს მათ სწავლას დიდ ბრიტანეთში.

2014 წელს საქართველოს ბანკმა ხელი მოაწერა პარტნიორობის ხელშეკრულება პრესტიჟულ აშშ ფულბრაიტის (Fulbright) სტიპენდიის პროგრამის ფარგლებში. საქართველოს ბანკის შენატანის წყალობით საქართველოდან შერჩეულ სტუდენტებს შეუძლიათ გაიარონ ორწლიანი სამაგისტრო პროგრამა აშშ-ს უნივერსიტეტში. 2019 წელს ორწლიან პროგრამაზე სტუდენტების დაფინანსებამ შეადგინა 100 ათასი აშშ დოლარი. 2014 წლიდან ბანკმა გამოყო 400 ათასი აშშ დოლარი აშშ ფულბრაიტის სტიპენდიის დაფინანსების პროგრამისთვის

2018 წლიდან საქართველოს ბანკი მხარს უჭერს სან დიეგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტს (SDSU) საქართველოში. 2018-2019 აკადემიურ წელს ბანკი დააფინანსებს სტიპენდიას ათი სტუდენტისთვის 80 ათასი აშშ დოლარით.

Miami Ad School Berlin კურსდამთავრებულის და საქართველოს ბანკის ყოფილი თანამშრომლის, ნიკა გუჯეჯიანის, რომელიც სამწუხაროდ გარდაიცვალა 2019 წელს, პატივსაცემად, საქართველოს ბანკმა და Miami Ad School Europe გადაწყვიტეს ნიკას სახელობის სტიპენდიის დაწესება. თანა-დამფუძნებელი, ნიკლას ფრინგს-რაპი, მმართველი დირექტორი, საბინე გეორგი და საქართველოს ბანკი გულწრფელად მხარს უჭერს ამ ინიციატივას. 2020 წლის დაწყებიდან ჩვენ გავეცით ნიკა გუჯეჯიანის სახელობის ერთი სტიპენდია 100% Miami Ad School Europe-ში.

ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ბანკი მხარს უჭერს საჯარო მეტყველების კონკურსს, რომელიც ჩატარდა ინგლისურ ენაზე მოლაპარაკეთა კავშირის ორგანიზებით. კონკურსი უმაღლესი სკოლის გამოსაშვები და უნივერსიტეტის პირველი კურსის სტუდენტებს აძლევს საშუალებას მოამზადონ სიტყვა წინასწარ შერჩეულ თემაზე და წარდგეს კომპეტენტური ჟიურის წინაშე. გამარჯვებულს ენიჭება ანაზღაურებული გამგზავრება ლონდონში საჯარო მეტყველების კონკურსზე დასასწრებად. ჩვენი მიზანია კვლავ დავიჭიროთ მხარი ამ კონკურსს 2020 წელს.

ბანკი მხარს უჭერს ყოველ TEDx Tbilisi კონფერენციას მისი პირველი ჩატარების თარიღიდან 2012 წლიდან. TEDx კონფერენცია არის ადგილობრივად ორგანიზებული TED ფორმატის ღონისძიება, სადაც საზოგადოება, ორგანიზაციები და ფიზიკური პირები იკრიბება საზოგადოებისთვის მნიშვნელოვან თემებზე ერთმანეთთან სასაუბროდ.

პრაქტიკული მაგალითი

2018 წელს საქართველოს ბანკის კორპორატიული საბანკო მომსახურების ჯგუფმა მოაწყო თანამედროვე ქართული ნახატების საქველმოქმედო აუქციონი-გამოფენა და მოიწვია თავისი ათი უმსხვილესი კლიენტი მონაწილეობის მისაღებად. შედეგად, აუქციონიდან შეგროვებული 75,000 აშშ დოლარი დაამრგვალა 100,000 აშშ დოლარამდე და აღნიშნული თანხა საქართველოს მთიანი რეგიონების ყველაზე ნიჭიერი ბავშვების დასაფინანსებლად მიმართა. პირველი ხუთი ბავშვი ისწავლის ინგლისში ზაფხულის სკოლაში დიდ ბრიტანეთში. ამ ბავშვებმა პოპულარობა მოიპოვეს სოციალურ მედიაში საქართველოს რეგიონების გაცნობისთვის.

მოზიდული სახსრების ნაწილი გამოყენებული იქნა მრავალფუნქციური ბიბლიოთეკების ორგანიზებისთვის ორი კონფლიქტის ზონის ტერიტორიაზე, სოფლებში დიცი და ხურვალეთი 260-ზე მეტ სტუდენტზე.

ინტერნეტზე წვდომის გასავრცელებლად ფინანსურად ნაკლებ უზრუნველყოფილი ოჯახებისთვის, ჩვენ მხარს ვუჭერთ სოციალურ პროექტს www.charte.ge. ვთვლით, რომ ეს პროექტი მნიშვნელოვანია განათლების ხელმისაწვდომობისთვის. პარტნიორობა გაგრძელდება 2020 წელსაც.

შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების მხარდაჭერა

2014 წლიდან ბანკი ორიენტირებულია შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების მხარდაჭერაზე, რომლებიც ერთ-ერთ ყველაზე მოწყვლად სოციალურ ჯგუფს წარმოადგენს საქართველოში. 2019 წელს ბანკმა ამ მიზნით ფონდს სიცოცხლის ხეს გადასცა 75 ათასი ლარი. ფონდი სიცოცხლის ხე ანაწილებს სახსრებს საგრანტო კონკურსების მეშვეობით - ერთ-ერთი განსაზღვრულია შესაბამისი არასამთავრობო ორგანიზაციისთვის, რომელიც მუშაობს შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებთან და მეორე მათგანის მიზანია სოციალური მეწარმეობის ხელშეწყობა. კონკურსში მონაწილეობისთვის წინადადებები და შეთავაზებები ორიენტირებული უნდა იყოს მცირე საწარმოს შექმნაზე, რომლის მიზანი შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების საარსებო პირობების გაუმჯობესება.

საკადრო საკითხები

ჩვენი წარმატების მთავარი ფაქტორია შეკრული და პროფესიონალი ჯგუფი, რომელსაც აქვს უნარი განახორციელოს ჯგუფის მიზნები. ჩვენი მიზანია მოვიზიდოთ საუკეთესო პროფესიონალები, ვიზრუნოთ და გავითვალისწინოთ მათი მოთხოვნები, დავაბანდოთ ინვესტიცია მათ განვითარებაში და გავაძლიეროთ მათი დაინტერესება.

ადამიანური კაპიტალის მართვის (HCM) დეპარტამენტი და მენჯმენტის სისტემა მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ჩვენი ყველაზე ძვირფასი აქტივის - ჩვენი თანამშრომლების მართვაში. HCM დეპარტამენტი ამუშავებს ადამიანური რესურსების (HR) პოლიტიკას და პროცედურებს, რომელიც განსაზღვრავს მთავარ პრინციპებს, სფეროებს, მიდგომებს და მეთოდებს, რომლებსაც გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ადამიანური კაპიტალის მართვის სისტემების შექმნაში ყველა ჩვენს საქმიანობაში.

ამ ნაწილში წარმოდგენილია პრინციპები, რომელიც ეხება მოვალეობების შესრულებას ჩვენი თანამშრომლების წინაშე, აღნიშნული პოლიტიკის განხორციელების საშუალებები და მიღწეული პოლიტიკის მიზნები 2019 წლის განმავლობაში. საქართველოს ბანკის ადამიანური კაპიტალის მართვის (HCM) დეპარტამენტი აკონტროლებს აღნიშნულ პოლიტიკას დირექტორთა საბჭოსთან კოორდინაციით და უზრუნველყოფს შესაბამის განახლებებს ორგანიზაციული, სტრატეგიული ან სისტემური ცვლილებების შესაბამისად. მაგალითად, ჩვენი ანაზღაურების პოლიტიკა, ქცევის კოდექსი, ასევე ადამიანთა უფლებების პოლიტიკა გადაიხედა და შესწორდა 2019 წელს შემორებული მარეგულირებელი მოთხოვნების საფუძველზე.

ჩვენი HR პოლიტიკა და პროცედურები მოიცავს და არა მხოლოდ შემდეგს:

- საკადრო დაგეგმარება და თანამშრომელთა მიღება;
- HR ადმინისტრაცია;
- ანაზღაურება - კომპენსაცია და სარეგებელი;
- HR საქმიანობები – ბიუჯეტი და ანგარიშგება;
- თანამშრომელთა ქცევის კოდექსი;
- თანამშრომელთა სწავლება და განვითარება;
- ადამიანის უფლებები;
- საჩივრები;
- შემცირება; და
- ნეპოტიზმთან ბრძოლა.

ბანკის ადამიანური კაპიტალის მართვის (HCM) დეპარტამენტი მჭიდროდ თანამშრომლობს ჩვენი შვილობილი კომპანიების HR მენეჯერებთან და ხელმძღვანელობასთან მთავარი პრინციპების სათანადოდ განხორციელების და საჭირო მხარდაჭერის უზრუნველყოფის მიზნით ყველა HR -თან დაკავშირებულ საკითხზე.

ჩვენ ვაღიარებთ ადამიანის უფლებების დაცვის მნიშვნელობას და ჩვენი მიზანია დავნერგოთ სოციალურად პასუხისმგებელი ბიზნეს პრაქტიკა.

ჩვენი ადამინური რესურსების პოლიტიკა განსაზღვრავს პრიორიტეტებს და კონტროლის პროცედურებს თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფის და ნებისმიერ საფუძველზე, მათ შორის შეზღუდული შესაძლებლობების გამო დისკრიმინაციის ან შევიწროების პრევენციის მიზნით. ჩვენი ადამიანების უფლებების დაცვის პოლიტიკა ვრცელდება ყველა თანამშრომელზე და მოიცავს პროცედურებს შრომითიმოწყობის პროცესების (მათ შორის კადრების დაკომპლექტების პროცედურებს და პროცედურებს, რომლებიც არეგულირებს იმ თანამშრომელთა სამუშაო სტაჟის უწყვეტობის საკითხს, რომელიც გახდა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი საქმიანობის პერიოდში), ტრენინგის და განვითარების შესახებ.

თანამშრომლების ჩართულობა

ჩვენი მიზანია თანამშრომელთა ჩართულობა. და მნიშვნელოვანია იმის უზრუნველყოფა, რომ ყველა თანამშრომელი ყველა დონეზე ინფორმირებული იყოს ჩვენი ჯგუფის შესახებ. ჩვენ ვცდილობთ უწყვეტად მივაწოდოთ ჩვენს თანამშრომლებს ინფორმაცია, მათ შორის და არამხოლოდ ინფორმაცია ჩვენი კორპორატიული კულტურის, ჯგუფის სტრატეგიის და ეფექტურობის, საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკების, როგორიცაა ფინანსური და ეკონომიკური ფაქტორები და ჩვენი პოლიტიკის და პროცედურების შესახებ. ჩვენ ინფორმაციას წარმოვადგენთ სხვადასხვა საშუალებებით, მათ შორის მენეჯერების, პრეზენტაციების, ახალი თანამშრომლების წარდგენის პროცესის, ინტრანეტის, კორპორატიული სოციალური ქსელის - Workplace - მეშვეობით, რაც იძლევა პირდაპირი „ონლაინ“ კომუნიკაციის, ელ-ფოსტის და რეგულარული შეკრებებისა და სამსახურის გარეთ შეხვედრების შესაძლებლობას. კორპორატიული სოციალური ქსელი, Workplace, ჩვენს შიდა სკაომუნიკაციო ინსტრუმენტებს დაემატა 2019 წელს. ქსელი ხელს უწყობს თანამშრომელთა ჩართულობას გუნდური მუშაობის ახალი დონის, ღია, პირდაპირი და პერსონალიზებული კომუნიკაციის მეშვეობით..

2019 წელს ბანკმა კოლექტივთან ურთიერთობა გარდაქმნა თანამშრომლის შთაბეჭდილების მართვაში. ამ ინფორმაციის მიზანია თანამშრომლის შთაბეჭდილების და პასუხისმგებლობის ამაღლება ორგანიზაციის წინაშე ინტერაქტიული კონსულტაციის და კომუნიკაციის გზით ჩვენს თანამშრომლებთან და მენეჯერებთან და მათი კმაყოფილების და ჩართულობის უზრუნველყოფა საქართველოს ბანკში მუშაობის პერიოდში.

თანამშრომლის შთაბეჭდილების მართვა უზრუნველყოფს ჩვენი ღირებულებების დაცვას კომპანიის ყოველდღიურ საქმიანობაში და თითოეული თანამშრომლის დაინტერესებას, უფლებამოსილების მინიჭებას და უკუკავშირის და პატივისცემის კულტურის გაძლიერებას.

ჩვენ ვაფასებთ ჩვენი თანამშრომლების მოსაზრებებს. რეგულარულად გავდივართ კონსულტაციებს მათთან და ვახორციელებთ უკუკავშირის სისტემებს, როგორიცაა თანამშრომელთა კმაყოფილების რეგულარული კვლევა, რაც უზრუნველყოფს ჩვენი თანამშრომლების მოსაზრებების გათვალისწინებას იმ გადაწყვეტილებების მიღებისას, რომლებმაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მათ ინტერესებზე. თანამშრომლების მოსაზრებების გაგება ასევე ხელს შეუწყობს კლიენტზე ორიენტირებული მიდგომის გაუმჯობესებას. 2018 წელს სამეთვალყურეო საბჭოს ინიციატივით, ბანკმა შემოიღო ღონისძიება Employee Voice on Board, სადაც ისწავლება გაზიარების კულტურა, უკუპასუხი, გამჭვირვალობა, თანაბარი შესაძლებლობები, დაფასება, ნდობა და პატივისცემა. 2019 წელს რეგულარული შეხვედრები მოცემული ინიციატივის ფარგლებში მხარდაჭერილი იყო სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ქ-ნი ჰანა ლოიკანენის მიერ, რომელიც მუშაობს თანამშრომელთა ჩართულობის საკითხებზე და თავმჯდომარე ნილ ჯანინის მიერ. საბჭოს სხვა წევრებმა მონაწილეობა მიიღეს აღნიშნულ განხილვებში, რომელიც ჩატარდა ღია და არაოფიციალურ ატმოსფეროში, სადაც მონაწილეებს შეეძლოთ საქმიანობის პროცესში წარმოქმნილი გამოწვევების და შესაძლებლობების, მოტივაციების და უარყოფითი ფაქტორების განსახილველად. აღნიშნული ინიციატივა ხელს უწყობს ერთობლივი პასუხისმგებლობის კულტურას და მუდმივ განვითარებას, თანამშრომლების და მათი როლის ასახვის გზით დიდ ორგანიზაციულ კონტექსტში.

ნდობის და ღია დიალოგის კულტურის ხელშესაწყობად, 2019 წელს, მმართველი საბჭო ეწვია ბანკის სერვის ცენტრებს, რამაც სხვა შესაძლებლობა მისცა თანამშრომლებს განიხილონ საკითხები, რომლებიც გავლენას ახდენენ მათზე და ანიჭებს უფლებას წვლილი შეიტანონ ორგანიზაციულ და სამუშაო ადგილის განვითარების პროცესში. მმართველმა საბჭომ დიდი ინტერესი გამოხატა პერსონალის და ორგანიზაციის საკითხებზე. თითოეულ მონაწილეს შეეძლო გამოეხატა მოსაზრებები და თითოეული მათგანი წახალისებული იქნა აეღო პასუხისმგებლობა და უფრო აქტიურად ჩართულიყო ბანკის წარმატებაში / განვითარებაში. უკუკავშირი აღნიშნული ვიზიტებიდან და შესაბამისი ქმედებების კონტროლი პრობლემების აღმოსაფხვრელად, უზრუნველყოფილი იქნა თანამშრომლებისთვის გენერალური დირექტორის ბ-ნი არჩილ გაჩეჩილაძის მიერ, მის მოადგილესთან და სხვა ხელმძღვანელ პირებთან ერთად, რომლებიც აკონტროლებენ საცალო ბიზნესს. აღნიშნულის შესახებ ინფორმირება მოხდა Workplace პირდაპირი ეთერით და თანამშრომლებს მიეცათ წარმომდგენებთან პირდაპირი ურთიერთობის, შეკიტხვების დასმის და პასუხების მიღების შესაძლებლობა კონკრეტულ საკითხებზე უკუკავშირთან და შესაბამისი სამოქმედო გეგმასთან დაკავშირებით.

Barrett Organisational Values შეფასების შემდეგ 2017 წელს, ჩვენ ყურადღებით ვაკონტროლებთ თანამშრომელთა ჩართულობას და კულტურულ ფაქტორებს. 2019 წელს ჩატარდა თანამშრომლების ჩართულობის კვლევა, Korn Ferry's Engaged Performance™ Framework გამოყენებით, უკრაინაში Korn Ferry წარმომადგენლობასთან თანამშრომლობით და განხორციელდა Barrett Organisational Values შეფასების მეორე ტალღა. კვლევების შედეგებმა, სხვადასხვა ინიციატივებიდან მიღებულ ინფორმაციასთან ერთად, ასახა ზუსტი და ღრმა ცოდნა არსებული მდგომარეობის და საჭიროებების შესახებ თანამშრომელთა ჩართულობასთან და თანამშრომლის პროდუქტიულობის სხვა საკითხებთან დაკავშირებით. საერთო 68% ჩართულობით, Korn Ferry კვლევის შესაბამისად, მეტი ფოკუსი თანამშრომლის წახალისებაზე და გუნდური მუშაობაზე, Barrett-ის შეფასებაში კულტურის სასურველ კომპონენტებად განისაზღვრა.

აღნიშნული შედეგების საფუძველზე, ბანკმა ფოკუსი გადაიტანა კლიენტზე ორიენტირებული კულტურის ახალ ასპექტებზე. თითოეულის გამოცდილების გაუმჯობესების მიზნით ჩვენ გავაერთიანეთ კლიენტის შთაბეჭდილება / კმაყოფილების და ადამიანური კაპიტალის მართვა ერთ ყოვლისმომცველ მიმართულებად, რადგან რთულია კლიენტის კმაყოფილების მაღალი დონის შენარჩუნება თანამშრომლის კმაყოფილების გაუმჯობესების და ამაღლების გარეშე. ამ მიდგომის განხორციელების ინიციატივების და მთავარი საქმიანობები დაინერგება 2020 წელს. ჩვენ ვაპირებთ გადავხედოთ, გავანალიზოთ და ახალი ფორმა მივცეთ პერსონალის საქმიანობას თანამშრომლის საუკეთესო შტაბეჭდილების შესაქმნელად ბაზარზე, განვითარების სხვადასხვა შესაძლებლობებით და თანამშრომლის ჩართულობის მაღალი დონის უზრუნველოფისთვის, საუკეთესო ტალანტების მოზიდვით და დასაქმებით.

კლიენტის და პერსონალის შთაბეჭდილების / კმაყოფილების ინტეგრაციასთან ერთად, 2019 წელი ასევე იყო სწრაფი ტრანსფორმაციის წელი. ბანკმა დაასრულა ტრანსფორმაცია სწრაფი მიწოდების მოდელზე. ჩვენი მთავარი ფოკუსი კეთდება კლიენტის შტაბეჭდილებაზე და შესაბამისად ვისწრაფვით გავაუმჯობესოთ მიწოდების ეფექტურობა და შევამციროთ დანერგვის ვადა თვითორგანიზებული კომპლექსური ჯგუფებისთვის უფლებამოსილების და შესაძლებლობების მიცემის გზით, პროდუქტებთან და ციფრულ არხებთან დაკავშირებით და ზედა დონის სტრატეგიის განხორციელების და მიზნების მიღწევის გზით ჯგუფის დონეზე. ჩვენი მოქნილი მიდგომა უზრუნველყოფს ტექნოლოგიის და ადამიანური გამოცდილების დაკავშირებას რეალური დროის, სწრაფი და პერსონალიზებული ციფრული მომსახურებების შექმნით.

აღნიშნული ტრანსფორმაციები მოიცავს რეგულარულ უკუკავშირს კლიენტებისგან, კომპანიებიდან და თანამშრომლებიდან - ჩვენ ვაგრძელებთ ჩვენი უკუკავშირის კულტურის განვითარებას და გაუმჯობესებას ღია და კონსტრუქციული დიალოგით ორმხრივი ნდობის საფუძველზე. ასეთი მიდგომა უზრუნველყოფს, რომ ჩვენ ვეხმარებით ერთმანეთს ზრდასა და განვითარებაში. ქვემოთ ჩამოთვლილი აქტივობები ამ კულტურის ნაწილია და ჩვენ რეგულარულად ხორციელდება 2019 წელს:

- მერიის შეხვედრები გენერალურ დირექტორთან;
- გენერალური დირექტორის საინფორმაციო ბიულეტენები, სამადლობელი ელ-ფოსტები და CEO VLOG – Workplace-ზე;
- საქმიანობის კვარტალური მიმოხილვა (QBRs) ხელმძღვანელობასთან; და
- Employee Voice on Board შეხვედრებზე.

თანამშრომლის ჩართულობის ინიციატივების წარმატების და ეფექტურობის შესაფასებლად და მათი მდგრადობის მონიტორინგისთვის, ჩვენ შემოვიღეთ ENPS პრგრამა, ჩვენი ადამიანური კაპიტალის მთავარი KPI (ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებელი) (დეტალები იხილეთ 56 გვერდზე). ჩვენ ვიყენებთ კლიენტის შთაბეჭდილების ონლაინ პლატფორმას Medallia რათა დავეხმაროთ თანამშრომლებს პროდუქტიულობის ამაღლებაში, ჩვენი კლიენტებისგან პირდაპირი უკუკავშირის ანალიზის და ჩვენი საქმიანობის გაუმჯობესების შესაძლებლობების გამოყენების გზით (იხილეთ დამატებითი ინფორმაცია Medallia-ზე კლიენტის შთაბეჭდილების ნაწილის გვერდზე 44).

სამართლიანი მიდგომის უზრუნველყოფის მიზნით ჩვენი თანამშრომლების და მათი ანაზღაურების მიმართულებით, ბანკი აკონტროლებს თანამშრომლების ანაზღაურების ტენდენციებს შრომის ბაზრის კომპენსაციის კვლევების საფუძველზე ფინანსურ სექტორში. 2019 წლის კვლევის შედეგები და ანალიზი შიდა მონაცემებით, ადასტურებს, რომ ბანკი ინარჩუნებს კონკურენტუნარიანი დამსაქმებლის პოზიციას.

ჩვენი ანაზღაურების სტრუქტურა ხელს უწყობს თანამშრომლის მუშაობას, რომელიც კონტროლდება რეგულარულად. საქმიანობის განხილვა ჩვენი უკუკავშრის პროცესის ნაწილია. მათი სიხშირე იცვლება პოზიციის მიხედვით და შეიძლება ჩატარდეს ყოველთვიურად, კვარტალურად, წელიწადში ორჯერ და ყოველწლიურად, სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე.

ბანკის თანამშრომელთა ანაზღაურების პაკეტი მოიცავს შემდეგ ბენეფიტებს:

- დეკრეტული შევებულების კომპენსაცია (გადაეხადა 385 თანამშრომელს 2019 წელს);
- ჩვენი თანამშრომლების და მათი ოჯახის წევრების ჯანმრთელობის დაზღვევა;
- ფინანსური დახმარება ქორწინებასთან, შვილის შეძენასთან ან აყვანასთან, თანამშრომლის ან მისი ოჯახის წევრის გარდაცვალებასთან, თანამშრომლის ოჯახის წევრის ავადმყოფობასთან, თანამშრომლის ავადმყოფობასთან დაკავშირებით (კონკრეტულ შემთხვევებში) როდესაც სადაზღვევო პაკეტი არ ფარავს ხარჯებს;
- მოქნილი ერთდღიანი შვებულება(დეი-ოფ) საქართველოს შრომისნ კოდექსით დადგენილის გარდა; და
- სპეციალური ტარიფები საბანკო პროდუქტებზე და მომსახურებებზე.

საქართველოს ბანკი მისი აფილირებული პირები ისწრაფვიან ხელი შეუწყონ თანასწორობას და მრავალფეროვნებას, კულტურას, რომელიც აქტიურად აფასებს განსხვავებას და აღიარებს, რომ სხვადასხვა კვალიფიკაციის და გამოცდილების ადამიანებს შეუძლიათ მნიშვნელოვანი და სასარგებლო ინფორმაციის მიტანა სამუშაო ადგილზე. ჩვენი მიზანია ვიყოთ ინკლუზიური ორგანიზაცია, სადაც აფასებენ, პატივს სცემენ და ეყრდნობიან მრავალფეროვნებას და აქვს განსხვავებული პერსონალის მოზიდვის და დასაქმების უნარი.

ბანკის მიზანია უზრუნველყოს, რომ არ მოხდეს ფიზიკური პირის ან ჯგუფის პირდაპირი ან არაპირდაპირი დისკრიმინაცია რაიმე ნიშნით (გენდერული, ოჯახური მდგომარეობა, ეთნიკური წარმოშობა, შეზღუდული შესაძლებლობები, ასაკი, სექსუალური ორიენტაცია, წარმომავლობა და ეროვნება, პოლიტიკური ან რელიგიური რწმენა) დასაქმებასთან დაკავშირებით. ყველა ადამიანის უნივერსალური უფლებები, რომელიც ითვალისწინებს პატივისცემით, თანასწორად და ღირსეულ მოპყრობას, მხარდაჭერილი და დეკლარირებულია ჩვენს თანამშრომლის კორპორატიულ სახელმძღვანელოში და ადამიანური უფლებების პოლიტიკაში. ნეპოტიზმთან ბრძოლის პოლიტიკით ჩვენ ვუზრუნველყოფთ და მხარს ვუჭერთ სამართლიან და გამჭვირვალე გადაწყვეტილების მიღების პროცესს.

2019 წელს, ბანკმა ჩაატარა თვით-შეფასება, ქალთა უფლებების გაძლიერების პრინციპებით გათვალისწინებული სახელმძღვანელოთი, რომელიც შეიქმნა „გაეროს გლობალური პაქტის და გაეროს - ქალების“ საფუძველზე. შედეგები შესაძლებლობას მოგვცემს გავაძლიეროთ ჩვენი მიდგომა გენდერული მრავალფეროვნების მიმართულებით.

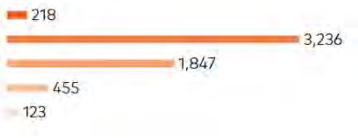
დირექტორები
რაოდენობა

7

თანამშრომლების რაოდენობა ასაკის მიხედვით
საქართველოს ბანკი

5,879

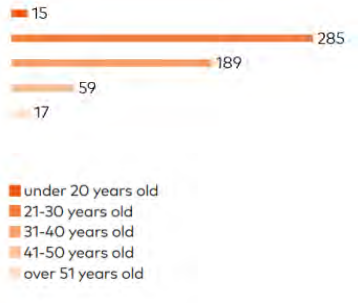
უმაღლესი რგოლის ხელმძღვანელობა
რაოდენობა

52

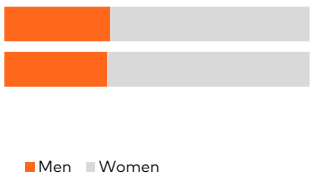
თანამშრომლების რაოდენობა ასაკის მიხედვით
BNB

565

ყველა თანამშრომლის
რაოდენობა

6,547

კვალიფიციური კადრების მოზიდვა და მართვა

ჩვენი საკადრო პოტენციალის მართვის სისტემის მიზანია ჩვენს ბაზარზე არსებული საუკეთესო კვალიფიციური კადრების მოზიდვა და აყვანა და მათი სრულად ჩართვა ჯგუფში. საკადრო პოლიტიკა ჯგუფური ინტერვიუებით, შესაბამისი კონტროლის პროცედურებით და ონლაინ პერსონალის შერჩევის ავტომატიზირებული სისტემით (ATS) უზრუნველყოფს სამუშაოზე აყვანის ობიექტურ პროცესს, რაც დასაქმების თანაბარ შესაძლებლობას აძლევს სხვადასხვა განათლების და გამოცდილების მქონე ყველა კანდიდატს ჩვენი საქმიანობის განვითარების და ახალი სამუშაო მოთხოვნების შესაბამისად.

განაცხადების განხილვის პროცესი ხორციელდება არა-დისკრიმინაციული მიდგომით და კანდიდატებისგან არ მოითხოვს ინფორმაციას ასაკის, დაბადების თარიღის, სქესის შესახებ და/ან ფოტოს, რაც უზრუნველყოფს ინკლუზიურობას და თანაბარ წვდომას დასაქმებაზე. ჩვენი მიზანია ასევე ვუზრუნველოთ კადრების განვითარება შიდა ფარგლებში და ვაკანტური პოზიციების დაკავებისას პრიორიტეტი ენიჭება შიდა პერსონალს, განსაკუთრებით იმ სიტუაციაში, როდესაც ვაკანსიები ხელმძღვანელობის უმაღლეს და შუა რგოლს ეხება.

ახალგაზრდა ნიჭიერი კადრების მოზიდვის მიზნით ჩვენ აქტიურად ვთანამშრომლობთ საქართველოს წამყვან ბიზნეს სკოლებთან და უნივერსიტეტებთან, და მუდმივად ვზრდით ჩვენი პარტნიორების რაოდენობას, რაც ხელს უწყობს უნივერსიტეტებს შორის მრავალფეროვნებას და აფართოებს დისციპლინების სპექტრს, რომელსაც ჩვენ განვიხილავთ კადრების შერჩევისას. ბანკი რეგულარულად მონაწილეობს ვაკანსიების ბაზარზე და ახორციელებს ინტენსიურ სტაჟირების / სტუდენტების განვითარების პროგრამებს. 2012 წლიდან ჩვენ რეგულარულად ვახორციელებთ სტაჟირების პროგრამებს სპეციალურ ფორმატში და მუდმივად ვაუმჯობესებთ მათ. 2019 წლის განმავლობაში, 38 პირმა მიიღო მონაწილეობა ჩვენს სტუდენტის განვითარების პროგრამაში, მათგან 15 მონაწილე გახდა საქართველოს ბანკის სრულ განაკვეთზე მომუშავე თანამშრომელი. პროგრამა ამჟამად ხორციელდება Leaderator (ლიდერატორი) სახელით და სათანადოდ არის აღიარებული საქართველოს შრომის ბაზარზე სტუდენტებსა და კურსდამთავრებულებს შორის. 2019 წელს განხორციელდა განახლება, რესტრუქტურიზაცია და რამდენიმე მიმართულების დანერგვა: კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება, რომელიც მოიცავს დაგროვებული ქონების მართვას, IT, SME, მონაცემთა დამუშავება და ანალიზი, ფინანსური მართვა, საცალო საბანკო მომსახურებები და ციფრული პროდუქტები, ბიზნესის განვითარების ანალიტიკა, ბიზნესის ეფექტურობა, საბანკო რეგულაციები და შესაბამისობა. პროგრამაში მონაწილეობა მხარდაჭერილია ფინანსურად და წარმოადგენს მოქნილ განრიგს სტუდენტების აკადემიური პროცესის ხელშეწყობის მიზნით. პროგრამა იზიდავს პერსპექტიულ კურსდამთავრებულებს და აძლევს მათ ბანკის 360° სურათის ნახვის, რეალურ პროექტებზე მუშაობის და „ქოუჩინგის“ მიღების და ბანკის უმაღლესი და საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობისგან მხარდაჭერის მიღების შესაძლებლობას.

მონაწილეები გადიან პროფესიულ ტრენინგს და აქვთ შანსი გახდნენ ქვეყანაში წამყვანი ფინანსური ინსტიტუტის წევრები.

ბანკი აფასებს თავისი თანამშრომლების ნიჭს და უზრუნველყოფს სხვადასხვა აქტივობებს მათ შესანარჩუნებლად, ლიდერული თვისებების და უნარების განვითარების და სხვადასხვა პროფესიული სერტიფიკაციის პროგრამებში მათი ჩართვის გზით. ჩვენ ვქმნით თანაბარ შესაძლებლობებს სამუშაო ადგილზე, სადაც სხვადასხვა კულტურის და ღირებულებების მქონე ადამიანებს აქვთ საინტერესო და გამოწვევებით სავსე სამუშაო გარემო. თანამშრომლებს ეძლევათ სხვადასხვა კარიერული განვითარების, ასევე პერსონალური ზრდის, შესაძლებლობები. შიდა დაწინაურებები პროფესიონალი კადრების მოზიდვის და შენარჩუნების სისტემის შემადგენელი ნაწილია და ქმნის თანამშრომლების ლოიალობის და შენარჩუნების საფუძველს. განახლებების ანალოგიურად, რომელიც შემოვიღეთ 2019 წელს სტუდენტთა განვითარების პროგრამაში - Leaderator - ჩვენ ვგეგმავთ განვაახლოთ და გავაუმჯობესოთ ჩვენი ტოპ-კადრების განვითარების პროჰრამა 2020 წელს - რათა ისინი გახდნენ უფრო მეტად კონკურენუნარიანები და მორგებული ტოპ- პერსონალზე. კოვიდ-19 პანდემიის გამო პროგრამის განხორციელების განრიგი გადაიხედა. ბანკი ასევე სთავაზობს კონკურენტუნარიან ანაზღაურებას თავის თანამშრომლებს და ხელს უწყობს ბალანსის შენარჩუნებას პირად ცხოვრებასა და სამსახურს შორის, დამატებითი ერთდღიანი შვებულებების მიცემით, საქართველოს შრომის კოდექსით გათვალისწინებულის გარდა. ბანკი თავისი პროფესიონალი თანამშრომლების ჩართულობას და შრომას აჯილდოებს წლის საუკეთესო თანამშრომლის და გუნდის სტატუსის მინიჭებით.

ტრენინგი და განვითარება

ჩვენი თანამშრომლების მართვის მიზნით იმ ფორმით, რომელიც მაქსიმალურად ხელს შეუწყობს ჩვენს ბიზნეს სტრატეგიას, ჩვენ ვცდილობთ დავეხმაროთ მათ მონაწილეობა მიიღონ საქმიანობის ეფექტურობაში პერსონალური და პროფესიული განვითარების გზით. ჩვენი მიზანია ძლიერი და ეფექტური ლიდერის განვითარება, ამისათვის შევიმუშავეთ ლიდერშიპის განვითარების პროგრამა.

ბანკის კორპორატიული სასწავლო სისტემა შედგება შიდა და გარეშე სასწავლო კურსებისგან, რომელიც შედგენილია ფრონტ და ბექ ოფისის თანამშრომლების მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად ჯგუფში. შუა და ზედა რგოლის თანამშრომლებს აქვთ შესაძლებლობა გაიარონ ტრენინგი საქართველოს ფარგლებს გარეთ ცნობილ ინსტიტუტებში.

2014 წლიდან საქართველოს ბანკმა დაიწყო ლიდერშიპის განვითარების ხელმძღვანელობის კოუჩინგის პროგრამა - რომელიც ითვალისწინებს ინდივიდუალურ მიდგომას ლიდერული უნარების განვითარების მიმართულებით. პროგრამა წარმატებით გაგრძელდა 2019 წლის განმავლობაში და შემდეგ გაგრძელდა ქვედა ლიდერშიპის დონეზე, რამაც სარგებელი მოუტანა მონაწილეებს პერსონალურად მორგებული განვითარების პროცესით.

პროგრამაში მონაწილე თანამშრომლებმა მიიღეს უდიდესი ცოდნა თავიანთი ლიდერული ძლიერი მხარეების და მომავალი ზრდის შესაძლებლობების შესახებ. წინა წლების გამოცდილების საფუძველზე ბანკი რეგულარულად ანახლებს და აუმჯობესებს თავის ლიდერშიპის განვითარების სისტემას 360 გრადუსიან უკუკავშირის პროცესთან ერთად. ლიდერშიპის კომპეტენციის მოდელების ბოლო განახლება წარმოდგენილი იყო 2018 წელს 360 გრადუსიანი უკუკავშირით.

ბანკმა შეიმუშავა ფართო სასწავლო პროგრამა ფრონტ ოფისის თანამშრომლებისთვის მათთვის შესაბამისი უნარების განვითარებისთვის, როგორიცაა ეფექტური კომუნიკაცია და კლიენტთან მყარი და ღირებული ურთიერთობების დამყარება.

2018 წელს ჩვენ პარტნიორული ურთიერთობა გვაქვს საერთაშორისო და საკონსულტაციო და ტრენინგ- კომპანიასთან Franklin Covey სასწავლო პროგრამების შემუშავებისთვის ჩვენი გაყიდვების პერსონალისთვის ბანკის კლიენტზე ორიენტირებული მიდგომის უკეთ შეცნობის მიზნით. აღნიშნული სასწავლო პროგრამების მონაწილეებმა გაიუმჯობესეს კლიენტებთან დიალოგის წარმოების უნარები საერთო მიზნების მიღწევის მიზნით, შეიმუშავეს კლიენტებისთვის გრძელვადიანი მდგრადი გადაწყვეტები და დაეხმარა მათ პროდუქტების და მომსახურებების ყიდვასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. შიდა კლიენტზე ორიენტირებული გაყიდვების პროგრამა შემუშავდა აღნიშნული გამოცდილების საფუძველზე ჩვენი ჯგუფის მიერ. პროგრამის მიზანია ჩვენი პერსონალის გაყიდვების და კლინტთან ურთიერთობის უნარების გაუმჯობესება ორმხრივად მომგებიანი ურთიერთობის შემუშავებისთვის კლიენტებთან, რაც აძლიერებს კლიენტზე ორიენტირებულ მიდგომას და აძლევს მათ შესაბამის გამოცდილებას და ტექნოლოგიას.

ბანკის მენტორობის პროგრამა ფრონტ ოფისის ტრენინგის შემადგენელი ნაწილია. თითოეულ ახალ თანამშრომელს რეგულარულად მიეწოდება რჩევა, სახელმძღვანელო მითითება და პრაქტიკული ინსტრუქციები დანიშნული მენტორისგან, რომელიც მოგვიანებით ასევე აფასებს ახალი თანამშრომლის საქმიანობას. ამ პროგრამის მეშვეობით ჩვენი მიზანია ინდივიდუალურად დავეხმაროთ ჩვენს თანამშრომლებს მათი პროფესიული მიზნების მიღწევაში.

2017 წელს ბანკმა განახორციელა ონლაინ სწავლების მართვის სისტემა (LMS) რომელიც მის თანამშრომლებს აძლევს კორპორატიული სწავლების ადვილი და კომფორტული წვდომის შესაძლებლობას. LMS მოიცავს 70-ზე მეტ დისტანციურ და შერეულ კურსს პროფესიული განვითარების თემაზე, სხვადასხვა ბლოგებს, ნათარგმნ სტატიებს და ვიდეო მასალას მნიშვნელოვანი თემების შესახებ. ერთ-ერთი თემა, რომელიც ინტენსიურად გაშუქდა ონლაინ ტრენინგით, არის შესაბამისობა, მათ შორის რისკები, უსაფრთხოება და შიდა და გარე ნორმების დაცვა, რომელიც ვრცელდება ყოველდღიურ სამსახურეობრივ მოვალეობებზე. აღნიშნული კურსები ამაღლებს ინფორმირებულობას საქმიანობების და ინიციატივების შესახებ, რომელიც იცავს ჩვენს ღირებულებებს.

ბანკი უზრუნველყოფს პირდაპირი შესაბამისობის კურსებს შიდა და გარე პროვაიდერებთან (შესაბამისობის ტრენინგის საათები გაიზარდა 50%-ზე მეტით 2018 წლიდან 2019 წლამდე).

ბანკმა განაახლა თავისი პერსონალის ადაპტაციის პროგრამა, რომელიც წარმოადგენს სპეციალურ ღია ღონისძიებას თანამშრომლებისთვის ყველა დონეზე. ეს არის საორიენტაციო პროგრამა, სადაც წარმოდგენილია და განიხილება ინფორმაცია ორგანიზაციული კულტურის, ბანკის ღირებულებების და ბენეფიტების შესახებ თანამშრომლებისთვის. მონაწილეები ასევე ინფორმაციას იღებენ ბანკის სოციალური პასუხისმგებლობების, კარიერული / დაწინაურების შესაძლებლობების, სწავლების, პერსონალური და პროფესიული განვითარების შესახებ.

აღნიშნული ინტენსიური ტრენინგი იყო 2019 წლის სასწავლო პროგრამის ნაწილი, რომელიც ტრანსფორმაციაში მონაწილე თანამშრომლებს აძლევს სხვადასხვა ტექნიკურ და პერსონალურ უნარებს (მაგ. Agile Bootcamps და შესაბამისი პროფესიული სერტიფიკატები, ეფექტური უკუკავშირის მიწოდება, ქოუჩინგი ჯგუფებში და სხვა) და უზრუნველყოფს თანაბარ გადასვლას და ეფექტურობას ახალი მოვალეობების შესრულებაში.

პოლიტიკა ადამიანის უფლებების სფეროში

საქართველოს ბანკის მიზანია დანერგოს მოწინავე პრაქტიკების ადამიანის უფლებების სფეროში თავის საქმიანობებში და იყენებს აღნიშნულ მიდგომას მართვის და გადაწყვეტილების მიღების პროცესის საფუძვლად. ჩვენ ვთვლით, რომ ადამიანის უფლებების დაცვას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს სოციალური პასუხისმგებლობების ღირებულებების შექმნაში. ჩვენი ადამიანების უფლებების დაცვის პოლიტიკა ითვალისწინებს შემდეგ პრინციპებს საქმიანობის შესრულების დროს:

- ჩვნ ვმოქმედებთ კეთილსინდისიერად, სამართლიანად და გამჭვირვალედ.
- ჩვენი კრიტერიუმები ინვესტიციებთან დაკავშირებით ითვალისწინებს ეკონომიკურ შემოსავალს, გარემოზე ზემოქმედებას, სოციალურ შედეგებს და ადამიანის უფლებებს;
- ადამიანებს ვეპყრობით სამართლიანად და პატივისცემით;
- ვქმნით ჯანსაღ, უსაფრთხო და დაცულ სამუშაო გარემოს; და
- ჩვენი ინიციატივებით, ხელს ვუწყობთ ადამიანის უფლებების დაცვას.

აღნიშნული პრინციპების განხორციელების უზრუნველყოფის მიზნით ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობებში, ადამიანის უფლებების პოლიტიკა ითვალისწინებს მკაფიო სტანდარტებს:

- თანაბარ შესაძლებლობებს დისკრიმინაციის გარეშე;
- სამუშაო გარემოს შევიწროების გარეშე; და
- საჩივრების განხილვის პოლიტიკას.

ადამიანური რესურსების და ადამიანის უფლებების პოლიტიკა თანამშრომლის ადაპტაციის პაკეტის განუყოფელი ნაწილია. პოლიტიკა ხელმისაწვდომია თანამშრომლებისთვის ინტრანეტში და შესწორებების კომუნიკაცია ხდება ელექტრონულად. ჩვენ ვაკონტროლებთ თანამშრომლების ინფორმირებულობას აღნიშნული პოლიტიკის შესახებ და ვუზრუნველყოფთ, რომ ჩვენი თანამშრომლები სრულად ისარგებლებენ შესაძლებლობებით.

ნეპოტიზმთან ბრძოლის პოლიტიკა

თანამშრომლების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას, საქართველოს ბანკი იცავს ნეპოტიზმთან ბრძოლის პოლიტიკას, რომლის მიზანია ნეპოტიზმის და ფავორიტიზმის შემთხვევების პრევენცია ბანკში, თანამშრომლების დაქირავების და მართვის ყველა პროცესში (განვითარება / სწავლება, დაწინაურება, ანაზღაურება და სხვა), უზრუნველოფს გამჭვირვალობას, მიუკერძოებლობას და თანაბარ შესაძლებლობებს.

ეთიკის კოდექსი, მექრთამეობასთან და კორუფციასთან ბრძოლის პოლიტიკა

ჯგუფს აქვს ეთიკის კოდექსი, ასევე მექრთამეობასთან და კორუფციასთან ბრძოლის პოლიტიკა, რომელიც ასევე ვრცელდება ჯგუფის კომპანიებზე. ბანკში კორპორატიული უსაფრთხოების განყოფილება პასუხისმგებელია მექრთამეობასთან ბრძოლის საკითხებთან დაკავშირებით კონტროლის მექანიზმების მონიტორინგსა და განხორციელებაზე. დეპარტამენტში შემუსავებულია პროცედურა, რომელიც განსაზღვრავს მომწოდებლებთან და სხვა მესამე მხარეებთან ურთიერთობების დამყარების პროცესს, ასევე საჯარო ტენდერების ჩატარების და სხვა საკითხებს. კორპორატიული უსაფრთხოების განყოფილება უზრუნველყოფს წლიურ ონლაინ ტრენინგს თანამშრომლებისთვის კორუფციასთან ბრძოლის საკითხებზე, რომელიც ასევე შეტანილია საწყის ტრენინგებში. სხვა პერსონალისთვის, შექმნილია ონლაინ ტრენინგის პლატფორმა იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ყველა თანამშრომელმა გაიაროს წლიური ონლაინ ტრენინგი. ტრენინგებში ასევე შეტანილია მექრთამეობასთან ბრძლის საკითხები.

ბანკი, როგორც მექრთამეობის და კორუფციის პრევენციისთვის მოწოდებული ორგანიზაცია, უზრუნველყოფს შიდა კონტროლის მექანიზმების არსებობას ადგილზე და მათ ეფექტურად გამოყენებას.

მექრთამეობასთან და კორუფციასთან ბრძოლის პოლიტიკის განხორციელების პროცესი მოიცავს შემდეგს:

- ინფორმაციის გამჟღავნების შიდა ცხელი ხაზის სისტემის მუშაობა;
- ბანკის პერსონალის მიერ მიღებული ან მათთვის შეთავაზებული საჩუქრების ან სხვა სარგებელის, მათ შორის გამასპინძლების შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება;
- კორუფციის შესახებ ნებაყოფლობითი გამჟღავნება;
- მესამე მხარის შემოწმება იმ რისკის დონის დასადგენად, რომელიც შესაძლოა წარმოექმნათ ასეთმა მესამე მხარეებმა;
- ყველა საქველმოქმედო და პოლიტიკური დონაცია ნებადართული უნდა იყოს შესაბამისი პასუხისმგებელი პირის მიერ.
- დაინტერესებული პირების ინფორმირება კორუფციასთან და მექრთამეობასთან ბრძოლის პრინციპების შესახებ საქმიანი ურთიერთობების დაწყებამდე;
- კორუფციასთან და მექრთამეობასთან ბრძოლის მუხლების შეტანის უზრუნველყოფა კლიენტებთან და მესამე მხარეებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებში;
- კორუფციასთან და მექრთამეობასთან ბრძოლის საკითხების შეტანის უზრუნველყოფა საკონტრაქტო ხელშეკრულებებში პარტნიორებთან / კონტრაგენტებთან; და
- ონლაინ ტრენინგ პროგრამები, რომელთა მიზანია ინფორმირებულობის ამაღლება კორუფციასთან და მექრთამეობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე.

ჯგუფის მიერ მესამე მხარის შემოწმების ფარგლებში იმ რისკის დონის დასადგენად, რომელიც შესაძლოა შექმნან ასეთმა მესამე მხარეებმა, ჯგუფი ახორციელებს შემდეგ კომპლექსური შემოწმების პროცესებს: არაპირდაპირი კვლევა, რომელიც მოიცავს წარმოდგენილი ბიზნეს პარტნიორების მიერ განხორციელებული საქმიანობების ზოგად კვლევას, როგორიცაა აგენტები, ერთობლივი საწარმოს პარტნიორები, კონტრაქტორები, მომწოდებლები და სხვა მესამე მხარეები; მათი რეპუტაცია და ინფორმაცია არის თუ არა კომპანია დაკავშირებული მხარე.

ბანკს ასევე გააჩნია იცნობდე შენს კლიენტს (KYE) პროცედურები, რომლის საფუძველზე ბანკი ახორციელებს სხვადასხვა შემოწმების პროცედურებს კადრების დაკომპლექტების, დასაქმების და გათავისუფლების ეტაპებზე.

კლიენტის შთაბეჭდილება/კმაყოფილება

საქართველოს ბანკი განსაზღვრავს კლიენტის კმაყოფილებას ერთ-ერთ სტრატეგიულ პრიორიტეტად და შეაქვს მისი პრინციპები ყველა ურთიერთობაში / შეხების წერტილებში კლიენტებთან, ახალი პროდუქტის და ქსელის შემუშავებაში და ბექ- ოფისის ბიზნეს პროცესის ოპტიმიზაციაში. დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ გვერდებზე 44-დან 47-მდე.

განათლება საბანკო საკითხებზე

ჯგუფი აღიარებს საზოგადოების ინტერესის მნიშვნელობას როგორც მოკლევადიან, ასევე გრძელვადიან პერსპექტივაში. ბანკი იმ საზოგადოებაზე, სადაც ოპერირებს, დადებითი გავლენის მოხდენის მიზნით, მოტივირებულია მიაწოდოს სრული ინფორმაცია მათი უფლებების და ფინანსური ტრანზაქციების შესახებ.

ქვეყნის მასშტაბით ფინანსური განათლების ამაღლების მიზნით საქართველოს ბანკმა საქართველოს ეროვნულ ბანკთან (სებ) ერთად და გერმანიის შემნახველი ბანკების ფონდის საერთაშორისო თანამშრომლობისთვის მხარდაჭერით შექმნა ვებ-გვერდი www.grovia.com.ge სადაც მითითებულია ინფორმაცია მსოფლიოს დაზოგვის დღის, საბანკო პროდუქტების და მომსახურებების და კლიენტის უფლებების შესახებ. პროექტს საფუძვლად უდევს ფინანსური სექტორის მიმართ საზოგადოების ნდობის აღდგენის და ხალხსა და კომერციულ ბანკებს შორის არსებული ბარიერების დაძლევის იდეა.

გროვია, რომელიც წარმოადგენს მსოფლიო დაზოგვის დღის სიმბოლოს საქართველოში შეიქმნა პროექტის „დანაზოგების დაგროვება და ფინანსური შესაძლებლობები“-ს ფარგლებში, რომელსაც გერმანული შემნახველი ბანკების ფონდი საერთაშორისო თანამშრომლობისთვის (SBFIC) გერმანიის ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების სამინისტროსთან ერთად ახორციელებს. დანაზოგები მნიშვნელოვანია ქვეყნის ეკონომიკისთვის, ფინანსური ინსტიტუტებისა და მოსახლეობისთვის. დანაზოგები მნიშვნელოვანია ქვეყნის ეკონომიკისთვის და ფინანსური ინსტიტუტებისთვის. დაზოგვის კულტურა პირდაპირ კავშირშია მოსახლეობის ფინანსურ განათლებასთან და ეკონომიკურ საკითხებთან; ფინანსური განათლების ამაღლების საკითხი განიხილება როგორც ფინანსური მომსახურების, მომხმარებელთა უფლებების დაცვის ერთ-ერთი შემადგენელი ნაწილი. საკითხის აქტუალურობიდან გამომდინარე ბევრ ქვეყანაში, მათ შორის საქართველოშიც, უკვე გადაიდგა კონკრეტული ნაბიჯები ფინანსური მომსახურებების შესახებ მოსახლეობის განათლების შესაძლებლობების გაფართოების კუთხით. „გროვია“ ფინანსური განათლებისკენ გადადგმული კიდევ ერთი ნაბიჯია, რომელიც მოსახლეობას ეხმარება დასაბუთებული და ინფორმირებული გადაწყვეტილების მიღებაში პირადი ფინანსების შესახებ.

გროვიას ერთ-ერთი მიზანია სკოლის მოსწავლეებში დაზოგვის უნარების განვითარება. სხვა დაინტერესებულ პირებთან თანამშრომლობით, ჩვენ ორგანიზებას ვუწევთ სხვადასხვა შეხვედრების ჩატარებას სკოლებში და ვამაღლებთ ინფორმირებულობის დონეს ფინანსური რესურსების სათანადო მართვის საკითხებზე. გარდა ამისა საქართველოს ეროვნულ ბანკთან თანამშრომლობით მოვაწყობთ შეხვედრებს სკოლის მოსწავლეებთან და ვასწავლით მათ ფინანსების მთავარ პრინციპებს ინტერაქტიული ლექციების და თამაშების მეშვეობით. მსგავსი საგანმანათლებლო ღონისძიებები ასევე ორგანიზებულია საქართველოს რეგიონებში.

გროვიას გარდა საქართველოს ბანკმა შეადგინა საბანკო ტერმინოლოგიის ლექსიკონი, რომელიც ეხმარება კლიენტებს უკეთ გაიგონ მათთვის შეთავაზებული საბანკო პროდუქტები, წაიკითხონ და კომენტარი გააკეთონ კონტრაქტებზე, რომელსაც ხელი უნდა მოაწერონ და შედეგად მიიღონ ინფორმირებული გადაწყვეტილებები თავიანთი ინტერესების გათვალისწინებით. ლექსიკონი მოიცავს 1000-ზე მეტ საბანკო, ფინანსურ, იურიდიულ, საბუღალტრო, სადაზღვევო და მარკეტინგულ ტერმინებს და ფრაზებს და ხელმისაწვდომია ბანკის სერვის ცენტრებში, ასევე ინტერნეტში, ვებ-გვერდზე: www.terminebi.ge. ნაბეჭდი ასლები ასევე ხელმისაწვდომია საჯარო ბიბლიოთეკებში და უნივერსიტეტებში. მსგავსი პროექტები წარმატებით განხორციელდა სხვადასხვა განვითარებულ ქვეყანაში, მათ შორის გერმანიასა და პოლონეთში

უსაფრთხოების საკითხები

საქართველოს ბანკი იღებს ზომებს თანამშრომლების უსაფრთხოების გარანტიისთვის. გარანტიისთვის. ბანკი რეგულარულად ახორციელებს სახანძრო და სხვა საგანგებო სიტუაციებში რეაგირების სწავლებებს და ტრენინგებს. ბანკის ყველა მთავარ ფილიალში შერჩეული თანამშრომლები პერიოდულად გადიან გადამზადებას პირველადი დახმარების გაწევის საკითხზე. 2019 წლის სექტემბრიდან ძალაში შევიდა ახალი კანონი შრომის უსაფრთხოების შესახებ, რითაც დაგვეკისრა ვალდებულება შევქმნათ სამი ადამიანისგან შემდგარი განყოფილება (კანონი მოითხოვს ორგანიზაციებმა, რომლებსაც ჰყავთ 100-ზე მეტი თანამშრომელზე, განყოფილებაში ყვადეთ მინიმუმ ორი პირი). სამივე თანამშრომელს გავლილი აქვს ტრენინგი შესაბამის ინსტიტუტებში და მიღებული აქვთ სერტიფიკატები, რაც ასევე კანონის სავალდებულო მოთხოვნაა. განყოფილება მოიცავს როგორც სახანძრო და სხვა საგანგებო სიტუაციებში რეაგირების, ასევე გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების და შრომის უსაფრთხოების საკითხებს. აღნიშნული განყოფილება ტრენინგს გადის მინიმუმ ორჯერ წელწიადში საქართველოს ბანკის ყველა ფილიალში საქართველოს მასშტაბით.

საქართველოს ბანკი იღებს ზომებს თანამშრომლების უსაფრთხოების გარანტიისთვის, მათი შანტაჟირების, შეურაცხყოფის, დევნის და სხვა შემთხვევაში. 2018 წელს ბანკმა განახორციელა პროექტი - „ჩემი იურისტი“ - რომელიც შეიქმნა თანამშრომლების და მათი ოჯახის წევრების დასაცავად, მათ წინააღმდეგ ჩადენილი დანაშაულის შემთხვევაში ან იმ შემთხვევაში, თუ ისინი თავად არიან სამართალდარღვევაში ბრალდებულნი. 2019 წელს ჩვენ დავიწყეთ ჩვენი პირველი შემთხვევების დამუშავება და ვგეგმავთ ვიმუშაოთ ჩვენს კოლეგებთან აღნიშნულ პროგრამაში მონაწილეობის მხარდაჭერის მიზნით.

ბანკის ყველა სერვის ცენტრი აღჭურვილია უსაფრთხოების სისტემით და დაცულია პოლიციის მიერ განგაშის სიგნალის აქტივაციის შემთხვევაში. ბანკი ასევე იყენებს საკუთარ დაცვას, რომელიც 24 საათის განმავლობაში იცავს სერვის ცენტრებს. 2019 წელს ჩვენ შევქმენით უსაფრთხოების ახალი მოდელი ახლოს მდებარე ფილიალებში. ჩვენ შევცვალეთ დაცვის ადმინისტრატორები სათანადოდ გადამზადებული და აღჭურვილი საპატრულო ჯგუფებით. 24-საათიანი ფილიალები კონტროლდება ჩვენი მონიტორინგის ცენტრის მიერ. ჩვენ განვახორციელეთ 360° სათვალთვალო სისტემა ჩვენს სერვის ცენტრებში. ამჟამად ვმუშაობთ ვიდეო ანალიტიკის და სახის ამოცნობის სისტემების დანერგვაზე.

2019 წელს ჩვენ გავაძლიერეთ უსაფრთხოების სისტემები საქართველოს ბანკის ფილიალებში. ამის მიზანი იყო ძარცვის მცდელობის უკიდურესად გართულება. ჩვენ დავაწესეთ 24-საათიანი მონიტორინგის ცხელი ხაზი თანამშრომლებისთვის უსაფრთხოების საკითხების ანგარიშგების მიზნით. ბანკმა წარმოადგინა რიგი ინიციატივები ფიზიკური ურთიერთქმედების შემცირების და კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით, ბანკის სრული შესაძლებლობების შენარჩუნებით, რომელიც საჭიროა კლიენტების მხარდაჭერისა და დახმარებისთვის. დეტალები იხილეთ ბოლო მოვლენების ნაწილი, გვერდი 5.

ჯგუფის პოლიტიკა

ჯგუფის აქვს ქცევის კოდექსი, ასევე პოლიტიკა, რომელიც ეხება ეკოლოგიურ საკითხებს, თანამშრომლებს, სოციალურ საკითხებს, ჩვენს მიერ ადამიანის უფლებების დაცვას და მექრთამეობასთან და კორუფციასთან ბრძოლას.

შესრულება

ფინანსური შედეგების მიმოხილვა

უწყვეტი მძლავრი დინამიკა- შესანიშნავი ზრდა და განსაკუთრებული რენტაბელობა, გამყარებული ძლიერი აქტივის ხარისხით და კაპიტალის პოზიციით

ჯგუფმა წარმოადგინა მეორე წლის ძლიერი საბალანსო უწყისი და საკომისიო შემოსავლის ზრდა, კომბინირებულ რენტაბელობასთან ერთად , რომლის მიღევა შესაძლებელი გახდა შესანიშნავი კლიენტის ფრანშიზის ზრდის , საცალო და კორპორატიულ და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებების ბიზნესში ხარჯების კარგი მართვის საშუალებით, ძირითად შესაძლებლობებში ინვესტირების გაგრძელების ფონზე, და აქტივის ხარისხში მუდმივი სიახლეების მიღწევით, ახალი ხელმძღვანელობა წარმატებით ახორციელებს ახალ სტრატეგიას მნიშვნელოვნად დაბალი რისკის მქონე ნომინალურ გარემოში და ჯგუფი კვლავაც ინარჩუნებს ძალიან კარგ პოზიციას და აქვს კარგი დინამიკა და მომავალში მაღალი შემოსავლები.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მაჩავნებლები[16]

ათასი ლარი	2019	2018	Change y-o-y
სუფთა საპროცენტო შემოსავალი	783,573	731,544	7.1%
სუფთა შემოსვალი მოსაკრებლებიდან და საკომისიოებიდან	152,282	129,524	17.6%
უცხოური ვალუტიდან სუფთა მოგება სხვა სუფთა შემოსავალი	118,590	125,660	-5.6%
სხვა სუფთა შემოსავალი	17,728	4,986	255.6%
შემოსავალი ოპერაციიდან	**1,072,173**	**991,714**	**8.1%**
საოპერაციო ხარჯები	**(386,163)**	**(356,541)**	**8.3%**
მოგება დაკავშირებული საწარმოებიდან	789	1,339	-41.1%
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ღირებულებამდე	**686,799**	**636,512**	**7.9%**
რისკის ღირებულება	(100,452)	(160,339)	-37.4%
სუფთა საოპერაციო შემოსავალი ერთჯერად ხარჯებამდე და მოგების გადასახადამდე	**586,347**	**476,173**	**23.1%**
სუფთა ერთჯერადი ხარჯები	(606)	(26,249)	-97.7%
მოგება მოგების გადასახადამდე და ერთჯერად ხარჯებამდე	**585,741**	**449,924**	**30.2%**
მოგების გადასახადის ხარჯები	(58,618)	(34,862)	68.1%
ერთჯერადად გადახდილ ხარჯების მიხედვით კორექტირებული მოგება	**527,123**	**415,062**	**27.0%**
ერთჯერადი ხარჯები	(14,236)	(71,534)	-80.1%
მოგება	**512,887**	**343,528**	**49.3%**

162019 წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგების კორექტირებული მოგება გამორიცხავს თანამშრომლისთვის14.1 მლნ ერთჯერად გადახდის ხარჯებს (საშემოსავლო გადასახდის გარეშე) რომელიც უკავშირდებოდა ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას, ეს თანხა მოიცავს 12.4 მლნ ლარს (მთლიანი საშემოსავლო გადასახადი) გამოკლებული ხელფასებიდან და თანამშრომლის სხვა ანაზღაურებიდან და 4.0 მლნ ლარს (მთლიანი საშემოსავლო გადასახადი) გამოკლებული არაერთჯერადი გადახდის ჰუნქტებიდან. 2018 წელს მოგება-ზარალის ანგარიშგების კორექტირებული მოგება გამორიცხავს თანამშრომლისთვის 3.9 მლნ ერთჯერად გადახდის ხარჯებს (საშემოსავლო გადასახდის გარეშე) რომელიც უკავშირდებოდა ყოფილი დირექტორის და აღმასრულებელი მენეჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას, და დაყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები (საშემოსვალო გადასახდის გარეშე) და გადავადებული საგადასახადო ნაშთის ერთჯერადი გადახდის გავლენა გამოირიცხება არაერთჯერადი გადახდის ჰუნქტებიდან, გამოყენებულ აქტივებზე მოგება და აქტივების საშუალო ღირებულებიდან მოგება დაკორექტირდა შესაბამისად ორივე წარმოდგენილი პერიოდისთვის.

საბალანსო უწყისის მაჩვენებლები

ათას ლარში	2019	2018	Change y-o-y
ლიკვიდური აქტივები	5,533,902	4,458,268	24.1%
ფული და ფულის ეკვივალენტები	2,159,205	1,220,524	76.9%
საკრედიტო ინსტიტუტებიდან მისღები თანხები	1,613,674	1,305,191	23.6%
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,761,023	1,932,553	-8.9%
კლიენტებზე გაცემული კრედიტები და ფინანსური იჯარიდან მისაღები თანხები	11,766,754	9,229,320	27.5%
ძირითადი საშუალებები	339,726	312,017	8.9%
სულ აქტივები	**18,323,223**	**14,523,587**	**26.2%**
კლიენტის დეპოზიტები და ობლიგაციები	10,136,695	8,196,551	23.7%
საკრედიტო ინსტიტუტებისთვის გადასახდელი თანხები	3,684,921	2,749,348	34.0%
DFI-სგან მიღებული კრედიტები	1,397,345	1,125,127	24.2%
მოკლევადიანი კრედიტები ცენტრალური ბანკებიდან	1,551,953	1,118,957	38.7%
კრედიტები და დეპოზიტები კომერციული ბანკებიდან	735,623	505,264	45.6%
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,140,781	1,711,032	25.1%
სულ ვალდებულებები	**16,245,826**	**12,792,559**	**27.0%**
სულ კაპიტალი	**2,077,397**	**1,731,028**	**20.0%**

ძირითადი კოეფიციენტები

	2019	2018
ROAA (კორექტირებული)[17]	3.3%	3.1%
ROAA (ასახული)	3.2%	2.6%
ROAE (კორექტირებული)[17]	27.8%	26.3%
ROAE (ასახული)	27.0%	21.8%
სუფთა საპროცენტო მარჟა	5.7%	6.6%
ლიკვიდური აქტივების მომგებიანობა	3.5%	3.8%
კრედიტის შემოსავლიანობა	11.7%	13.5%
ფონდირების ღირებულება	4.5%	4.9%
ხარჯი/შემოსვალი (კორექტირებული)[18]	36.0%	36.0%
ხარჯი/შემოსვალი (ასახული)	37.2%	36.0%
ვადაგასული კრედიტები კლიენტებზე გაცემული მთლიან კრედიტებთან მიმართებაში	2.1%	3.3%
ვადაგასული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი	77.7%	90.0%
ვადაგასული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი, კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულების მიხედვით	136.4%	129.4%
კრედიტთან დაკავშირებული ხარჯები	0.8%	1.7%
სებ (Basel III) CET1 კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	11.5%	12.2%
სებ (Basel III) Tier I კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	13.6%	12.2%
სებ (Basel III) სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	18.1%	16.6%

შედეგები

- **სანიმუშო შესრულება.** მოგება დაკორექტირდა ერთჯერადად გადახდილი თანხების მიხედვითდა შეადგინა 527 . 1 მლნ ლარი 2019 წელს დაახლოებით 27,0%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით, 27,8% მომგებიანობით (გამოყენებულ აქტივებზე უკუგება) 2019 წელს.
  2019.
- **საკრედიტო პორტფელის ზრდამ წინა წელთან შედარებით შეადგინა 27.5% 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის. ზრდა ფულადი ერთეულის საფუძველზე იყო** 22.6% წინა წელთან შედარებით. საცალო საბანკო მომსახურების საკრედიტო პორტფელიის წილი მთლიან საკრედიტო პორტფელში იყო 67.1% 2019 წლის 31 დეკემბერს, 2018 წელს 71.1%.

[17] 2019 წელს მოგება-ზარალის ანგარიშგება დაკორექტირდა და მოგება გამორიცხავს 14.1 მლნ ლარს, ერჯერად გადახდას თანაშრომლისთვის (საშემოსავლოს გარეშე) რომელიც უკავშირდება ყოფილი გენერალური დირექტორის და აღმასრულებელი მენჯმენტის საბოლოო ანაზღაურებას. ამ თანხაში შედის 12.3 მლნ ლარი (ბრუტო საშემოსავლო გადასახადი) რომელიც გამოირიცხება ხელფასიდან და ხვა ანაზრაურებიდან 4.0 მლნ ლარი (ბრუტო საშემოსავლო გადასახადი) გამოქვითული ერაერთჯერადი გადახდიდან. . 2018 წელს საშემოსავლო გადასახადი დაკორექტირდა მოგება გამორიცხვას 3.9 მლნ ლარს ერჯერად გადახდას თანაშრომლისთვის (საშემოსვალოს გარეშ) რომელიც უკავშირდება ყოფილი გენერალური დირექტორის და აღმსრულებელი მენჯემენტის საბოლოო ანაზღაურებას და 67.7 მლნ ლარი გაყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები (სუფთა საშემოსავლო გადასახადის გარეშე), რომელიც უკავშირდება ყოფილი გენერალური დირექტორის საბოლოო ანაზღაურებას. ROAE და ROAA დაკორექტირდა შესაბამისად ორივე წარმოდგენილი პერიოდის მიხედვით.

[18] The 2019წელს ხარჯი/შემოსავლის შეფარდება დაკორექტირდა 12.4მლნ ლარი ერთჯერადი გადახდა თანამშრომლის ხარჯები (ბრუტო საშემოსავლო გადასახადი) რომელიც უკავშირდება ყოფილი გენერალური დირექტორის და აღმასრულებელი მენჯემენტის საბოლოო ანაზღაურებას.

- **აქტივის კარგი ხარისხი.** 2019 წელს საკრედიტო რისკის კოეფიციენტი გაუმჯობესდა 0.8%-მდე (წინა წელთა შედარები 90bps), რაც ძირითადად ასახავს მაღალი ხარისხის იპოთეკურ სეგმენტში და მცირე და საშუალო საწარმოს კლიენტებზე გაცემული კრედიტირებაზე ასევე საშუალო და მცირე ზომის კორპორატიული კრედიტების დაფარვაზე მზარდ ფოკუსირებას. გადავადებული კრედიტების მთლიანი საკრედიტო კოეფიციენტი 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის 2.1%-მდე შემცირდა (2018 წელის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 3.3%) , გადავადებული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი 77.7%-ის ნიშნულზე იყო, ხოლო უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით კორექტირებული გადავადებული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი 136.4% იყო (2018 წელლი 31 დეკემბერს 129.4%).

- **სარედიტო პორტფელის და კლიენტის დეპოზიტების დოლარიზაცია.** საკრედიტო პორტფელის ადგილობრივი ვალუტა შეადგენდა მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 42.1%-ს 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის (39.2% ერთი წლის წინ). საკრედიტო პორტფელის შეცვლა ნაწილობრივ გამოწვეული იყო მთავრობის დედოლარიზაციის ინიციატივებით და ჩვენი მიზანი იყო ჩვენ პორტფელში გაზრდილიყო ადგილობრივი ვალუტის წილი. ამჟამად საკრედიტო პორტფელის ნაწილი, რომელიც უფრო სენსიტიურია უცხოური ვალუტის რისკების მიმართა უმეტესწილად დაექვემდებარა დე-დოლარიზაციას. საცალო ბანკინგის კრედიტების 72.6% გამოშვებული იქნა ადგილობრივ ვალუტაში 2019 წელს.

- **კაპიტალის ძლიერი პოზიციები.** Basel III CET1, Tier 1 და მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო 11.5 %, 13.6% და 18.1% ნიშნულზე 2019 წელის 31 დეკემბერს, ყველა აღემატებოდა მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებს 10.1%, 12.2% და 17.1%.

- **2019 წლის მარტში, ბანკმა გამოუშვა** თავისი საპილოტე 100მილიონი აშშ დოლარი. 11.125% .დამატებითი 1-ლი **რიგის კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული ობლიგაციები.** მარეგულირებელმა დაადასტურა ამ ფასიანი ქაღალდების კლასიფიკაცია როგორც დამატებითი 1-ლი რიგის დამატებითი ინსტრუმენტი რაც მიღებული იქნა 2019 წლის აპრილში. გამოშვების დროს, ამან დაუმატა დაახლოებით 230 საბაზისო ქულა ბანკის 1-ლი რიგის კაპიტალის კოეფიციენტს.

- **2019 წლის დეკემბერში ბანკმა ხელი მოაწერა 10 წლიან 107 მლნ აშშ დოლარის სუბორდინირებულ სინდიცირებულ** საკრედიტო ხელშეკრულებას, რომელიც უზრუნველყო FMO - გერმანული სამეწარმეო განვითარების ბანკმა სხვა მონაწილე კრედიტორებთან ერთად. ეს კრედიტი შეფასებულია როგორც ბანკის მე-2 რიგის კაპიტალის ინტრუმენტი (გადახდის შემდეგ და საქართველსო სებ-ის დასტურის შემდეგ) ბაზელ III-ის ფარგლებში, რაც დაეხმარება კაპიტალის პოზიციაში შემდგომ ცვლილებებს. 52 მლნ აშშდ უკვე დაიხარჯა ბანკის მიერ და მარეგულირებლის დასტურით მიენიჭა კლასიფიკაცია 2019 წლის დეკემბერში. სესხის დანარჩენი ნაწილი სავარაუდოდ გამოყენებული იქნება 2020 წელს ექვსი თვის განმავლობაში.

- **საცალო საბანკო მომსახურებას ("RB")** კვლავაც მოაქვს სოლიდური სუფთა პროცენტიდან შემოსავალი, რომელიც დაგენერირდა მოსაკრებლებთან და საკომისიოდან მიღებულ შემოსავლებთან ერთად 2019 წელს. საცალო საბანკო მომსახურების სუფთა საკრედიტო პორტფელმა მიაღწია 7,427.7 მლნ -ს 2019 წლის 31 დეკემბერს, წინა წელთან შედარებით 18.5%-ით მეტს. ეს ზრდა უმეტესწილად მიღებული იქნა იპოთეკით და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმეობზე გაცემული კრედიტების საშუალებით, იმავდროულად საცალო საბანკო მომსახურების კლიენტების დეპოზიტები გაიზარდა 5,712 მლნ აშშ დოლარამდე 2019 წლის 31 დეკემბერს, წინა წელთან შედარებით 31.7%-ით მეტი. საცალო საბანკო მომსახურების სუფთა საპროცენტო მარჟა დასტაბილურდა 6.1%-მდე 2019 წელს.

- **კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება ("CIB")** ასახავს განსაკუთრებულ ზრდას, სუფთა საპროცენტო შემოსავალს და მოსაკრებლებიდან და საკომისიოდან შემოსავალს , კაპიტალის კარგ ხარისხთან ერთად. კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო საქმიანობის სუფთა საკრედიტო პორტფელმა მიაღწია 3,636.1 მლნ ლარს 2019 წლის 31 დეკემბერს, 48.1%-ს წინა წელთან შედარებით. ზრდა ფულად ერთეულებში იყო 40.1 % წინა წელთან შედარებით. კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების კლიენტების ტოპ ათეულის კონცენტრაცია იყო 9% 2019 წლის 31 დეკემბერს (7% 2018 წლის 31 დეკემბრს) .

- **მმართველობის ქვეშ არსებული აქტივები ("AUM")** ჯგუფის საინვესტიციო მართვის ბიზნესის ფარგლებში, გაიზარდა 1,506 მლნ ლარამდე 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, დაახლობით 6.6%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით.

- **ციფრული არხები.** ჩვენ აქტიურად ვაგრძელებთა ჩვენიი ციფრული სტრატეგიის განვითარებას .

- **ბანკმა გააგრძელა ახალი მახასიათბელების დანერგვა ჩვენ მობილურ საბანკო აპლიკაციაზე და ჩვენი ფიზიკური კლიენტებისთვის ინტერნეტ ბანკზე.** ამის შედეგად, აქტიური ინტერნეტ და მობილური საბანკო მომსახურებების მომხმარებლებმა (დაახლოებით 53.9%-იანი ნაზრდი წინა წელთან შედარებით) ისევე როგორც ჩვენი მობილური და ინტერნეტ საბანკო მომსახურებების საშუალებით განხორციელებული ტარნზაქციების რაოდენობა გაიზარდა 2019 წელს. სულ ციფრული არხების საშუალებით 2019 წელს ყოველდღიურად განხორციელდა 93%-ზე მეტი ტრანზაქცია.

- 2019 წლის 1 კვარტალში ბანკმა შექმნა ახალი ბიზნეს ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმა **(Business iBank)** მიკრო , მცირე და საშუალო ზომოს საწარმეოების კლიენტებისთვის, რომელიც ბევრი მახასიათბელით დაპროექტებულია იმგვარად, რომ მისი გამოყენება იყო მარტივი და უპრობლემო. ჩვენ ყურადღება გავამახვილეთ იმაზე, რომ ჩვენი Business iBank უფრო სასარგებლო იყოს ბიზნეს ტრანზაქციებისთვის, რაც სამომავლოდ გაზრდის ციფრული არხებების აქტიურ მომხმარებელ კლიენტთა რაოდენობას. ამის შედეგად, 2019 წელს Business iBank -ის გამოყენების

შედეგად ჩვენ უკვე დავინახეთ მნიშვნელოვანი ზრდა რაოდენობრივად და ტრანსზაქციების მოცულობის თვალსაზრისით (დაახლოებით 57.6% და დაახლოებით 31.7% წინა წელთა შედარებით). 2019 წლის განმავლობაში იურიდიული პირების მიერ მთლიანი ტრანზაქციების 93%-ზე მეტი ტრანზაქცია ინტერნეტ ბანკის საშუალებით განხორციელდა.

შედეგების განხილვა

ჯგუფის ბიზნესი შედგება სამი სეგმენტისგან . (1) საცალო საბანკო მომსახურების ოპერაციები საქართველოში ძირთადად უზრუნველყოფს სამომხმარებლო კრედიტებს, იპოთეკურ კრედიტებს, ოვერდაფტებს, საკრედიტო ბარათებს და სხვა საკრედიტო მომსახურებას, სახსრების გადარიცხვას და ანგარიშსწორების მომსახურებებს, და მართავს კლიენტების დეპოზიტებს როგორც ინდივიდუალურად, ასევე იურიდი პირებისთვის. საცალო ბანკინგის მიზანია ახალი და მასობრიცი საცალო სეგემენტი,მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები და მიკრო ბიზნესი. (2) კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი- მოიცავს კორპორატიულ საბანკო მომსახურებას და საინვეტიციო მართვის ოპერაციებს საქართველოში. კორპორატიული საბანკო მომსახურება ძირითადად უზრუნველყოფს კრედიტებს და სხვა საკრედიტო მომსახურებებს, თანხების გადარიცხვას და ანგარიშსწორების მომსახურებებს, სავაწრო ფინანსურ მომაახურებებს, დოკუმენტურ ოპერაციების დახმარებას, მართავს დანაზოგებს და ვადიან დეპოზიტებს კორპორატიული და ინატიტუციური კლიენტებისთვის. საინვეტიციო მენეჯმენტის ბიზნესი ძირითადად უზრუნველყოფს კერძო საბანკო მომსახურებას მდიდარი კლიენტებისთვის (3) **BNB,** რომელიც მოიცავს სს ბელორუსკი ნაროდნი ბანკს, ძირთადად უზრუნეველყოფს საცალო და კორპორატიულ საბანკო მომსახურებას კლიენტებისთვის ბელორუსში.

საოპერაციო შემოსავალი

ათასი ლარი	2019	2018	Change y-o-y
პროცენტიდან შემოსვალაი	1,414,001	1,307,378	8.2%
საპროცენტო ხარჯი	(630,428)	(575,834)	9.5%
სუფტა პროცენტიდან შემოსავალი	**783,573**	**731,544**	**7.1%**
მოსაკრებლებიდან და საკომისიოდან შემოსავალი	278,251	223,320	24.6%
მოსაკრებლებისა და საკომისიოს ხარჯები	(125,969)	(93,796)	34.3%
მოსაკრებლებიდან და საკომისიოდან სუფთა შემოსავალი	**152,282**	**129,524**	**17.6%**
უცხოური ვალუტიდან სუფთა მოგება	118,590	125,660	-5.6%
სუფთა სხვა შემოსავალი	17,728	4,986	255.6%
საოპერაციო შემოსავალი	**1,072,173**	**991,714**	**8.1%**

შესრულება

- ***ძლიერი საოპერაციო შემოსავალი 1,072მლნ ლარი 2019 წელს,*** *8.1%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით. საოპერაციო შემოსავლის ზრდა 2019 წელს ძირითადად განპირობებული იყო წმინდა საპროცენტო შემოსავალში 7.1% ზრდით წინა წელთან შედარებით, რაც გამომდინარეობდა ძლიერი საკრედიტო პორტფელის ზრდით წლის განმავლობაში. დამატებით, წმინდა მოსაკრებელის და საკომისიო შემოსავლის და სხვა წმინდა შემოსავლის შენატანებმა წვლილი შეიტანა საოპერაციო შემოსავლის ზრდაში წინა წელთან შედარებით. ეს უკანასკნელი ძირითადად განპირობებული იყო 12.8 მლნ ლარის მოგებით, საინვესტიციო ქონების გადაფასების შედეგად 2019 წელს.*

- ***ჩვენი წმინდა საპროცენტო მარჟა (NIM) იყო 5.7% - 2019 წელს.*** *2019 წლის განმავლობაში, სესხის შემოსავლიანობა შემცირდა 180 bps (საბაზისო პუნქტით) წინა წელთან შედარებით, ხოლო ნასესხები სახსრების ხარჯი შემცირდა 40 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით, რამაც გამოიწვია წმინდა საპროცენტო მარჟის (NIM) შემცირება 90 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით. by 90bps y-o-y. წმინდა საპროცენტო მარჟის (NIM) შემცირება წინა წელთან შედარებით განპირობებული იყო ნაწილობრივ სებ-ის სავალდებულო გაზრდილი მინიმალური რეზერვის მოთხოვნებით.*

- ***ლიკვიდური აქტივების შემოსავალი.*** *ლიკვიდური აქტივების შემოსავლიანობა იყო 3.5% - 2019 წელს, რომელიც შემცირდა 30 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით, ძირითადად ადგილობრივ ვალუტაში დენომინირებული ლიკვიდური აქტივების შემოსავლის შემცირების გამო და ასახავს სებ-ის მონეტარული პოლიტიკის დინამიკას წლის განმავლობაში. ასევე უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ლიკვიდური აქტივების შემოსავალი, რომელიც ასახავს: ა) სებ-ის სავალდებულო რეზერვების ზრდას, რომელიც ძირითადად განპირობებული იყო ცვლილებებით 2018 წლის სექტემბრიდან სებ-ის სავალდებულო მინიმალური რეზერვების მოთხოვნებში, რომლის საფუძველზე ადგილობრივი ბანკების მიერ მოზიდული სახსრები უცხოურ ვალუტაში, გადაიდო 25%-მდე სარეზერვო მოთხოვნებისთვის, დაფარვის ვადის მიხედვით, და 2019 წლის მაისიდან ამ მოთხოვნის 30%-მდე ზრდას (თუმცა სავალდებულო რეზერვების მოთხოვნები უცხოურ ვალუტაში მოზიდულ სახსრებზე შემცირდა 25%-მდე 2019 წლის ოქტომბერში); ბ) 2018 წლის 12 ივლისიდან, სებ-მა შეამცირა საპროცენტო განაკვეთები უცხოურ ვალუტაში სავალდებულო რეზერვებზე US Fed განაკვეთიდან მაქსიმალურ ზღვრამდე, მინუს 50 საბაზისო პუნქტი - Fed განაკვეთის მაქსიმალურ ზღვრამდე მინუს 200 საბაზისო პუნქტი, შემცირდა ნულამდე აშშ დოლარის რეზერვებისთვის და ECB განაკვეთიდან მინუს 50 საბაზისო პუნქტი - ECB განაკვეთამდე მინუს 200 საბაზისო პუნქტი, შემცირდა უარყოფით 60 საბაზისო პუნქტზე ევროში დენომინირებული რეზერვებისთვის (თუმცა, 2019 წლის 3 ოქტომბრიდან მოქმედებს შემდეგი განაკვეთები - აშშ Fed განაკვეთის ზედა ზღვარი, მინუს 50 საბაზისო პუნქტი აშშ დოლარში რეზერვებისთვის და ECB განაკვეთი მინუს 20 საბაზისო პუნქტი ევროსი დენომინირებული რეზერვებისთვის).*

- ***ნასესხები სახსრების ხარჯიანობა .*** *სახსრების ხარჯიანობა შეადგენდა 2.5%-ს 2019 წელს, რომელიც შემცირდა 40 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით. სახსრების ხარჯის შემცირება წინა წელთან შედარებით ძირითადად განპირობებული იყო კლიენტის დეპოზიტების და ობლიგაციები ღირებულების შემცირებით (შემცირდა 50 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით 2019 წელს) საკრედიტო ინსტიტუტებისთვის დავალიანების თანხების ღირებულების შემცირებასთან ერთად (შემცირდა 20 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით). ლიბორის განაკვეთის და დაბალი საშუალო სებ-ის მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის შემცირების საფუძველზე 2019 წელს, ასევე 65 მილიონი სუბორდინირებული ვალის დაფარვის შესაბამისად 2019 წლის აპრილში. გარდა ამისა, 2019 წლის დაწყებიდან, ბანკმა გააფორმა კონკრეტული სავალუტო სვოპის ხელშეკრულებები წმინდა საპროცენტო განაკვეთის რისკის ჰეჯირებისთვის ევროში კრედიტირებისთვის, რამაც ხელი შეუწყო სახსრების ხარჯის ყველა კომპონენტის შემცირებას წინა წელთან შედარებით. შემცირება ნაწილობრივ კომპენსირდა სახსრების ხარჯის გაზრდით, სადამფუძნებლო 100 მილიონი აშშ დოლარის გამოშვების შედეგად, დამატებითი 1 რიგის კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული სესხის გაზრდით 2019 წლის მარტის ბოლოს.*

- ***წმინდა საკომისიო შემოსავალი****. წმინდა საკომისიო შემოსავალმა მიაღწია 152.3 მილიონ ლარს 2019 წელს, გაიზარდა 17.6%-ით წინა წელთან შედარებით. ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო მნიშვნელოვანი საკომისიო შემოსავლების მიღებით ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო განყოფილების მიერ გაცემული აკრედიტივებიდან და გარანტიებიდან.*

- ***წმინდა მოგება საკურსო სხვაობით გამოწვეული.*** *სავალუტო რყევის, კლიენტის ნაკადების, ასევე უცხოური ფინანსური ინსტიტუტების ძლიერი ინტერესის შესაბამისად ადგილობრივ ვალუტაში, საკურსო სხვაობით გამოწვეული წმინდა მოგება შემცირდა 5.6% წინა წელთან შედარებით, 2019 წელს.*

- ***სხვა შემოსავალი.*** *სხვა შემოსავლისზრდა წინა წელთან შედარებით 2019 წელს მნიშვნელოვნად განპირობებული იყო 12.8 მილიონი ლარის წმინდა მოგებით, საინვესტიციო ქონების გადაფასების შედეგად 2019 წელს.*

წმინდა საოპერაციო შემოსავალი ერთჯერად ხარჯებამდე, რისკის ღირებულებამდე და მოგებამდე[19]

ათასი ლარი	*2019*	*2018*	*ცვლილება წინა წელთან შედარებით*
*ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი**	*(211,245)*	*(202,225)*	*4.5%*
ადმინისტარციული ხარჯები	*(97,659)*	*(108,147)*	*-9.7%*
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	*(73,275)*	*(42,413)*	*72.8%*
სხვა საოპერაციო ხარჯები	*(3,984)*	*(3,756)*	*6.1%*
საოპერაციო ხარჯები	***(386,163)***	***(356,541)***	***8.3%***
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	*789*	*1,339*	*-41.1%*
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	***686,799***	***636,512***	***7.9%***
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი / გაუფასურების ხარჯი კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე.	*(87,734)*	*(140,192)*	*-37.4%*
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი / გაუფასურების ხარჯი ფინანსური იჯარის დებიტორულ დავალიანებებზე	*(885)*	*(164)*	*NMF*
სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	*347*	*(2,245)*	*NMF*
რეზერვები რისკის ღირებულებასთან დაკავშირებით	*(12,180)*	*(17,738)*	*-31.3%*
რისკის ღირებულება	***(100,452)***	***(160,339)***	***-37.4%***
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი ერთჯერად ხარჯებამდე და მოგების გადასახადამდე	***586,347***	***476,173***	***23.1%***
წმინდა ერთჯერადი ხარჯები	*(606)*	*(26,249)*	*-97.7%*
მოგება მოგების გადასახადამდე და ერთჯერად ხარჯებამდე	***585,741***	***449,924***	***30.2%***
მოგების გადასახადის ხარჯი	*(58,618)*	*(34,862)*	*68.1%*
მოგება კორექტირებული ერთჯერად ხარჯებზე	***527,123***	***415,062***	***27.0%***
ყოფილი გენერალური დირექტორის და აღმასრულებელი ხელმძღვანელი პირის უფლებამოსილების შეწყვეტის ერთჯერადი ხარჯები (გადასახადის შემდეგ), გაყოფის ხარჯები გადასახადის შემდეგ) და გადავადებული საგადასახადო ნაშთის ხელახლა შეფასების ერთჯერადი გავლენა.	*(14,236)*	*(71,534)*	*-80.1%*
მოგება	***512,887***	***343,528***	***49.3%***

- ***საოპერაციო ხარჯები*** *კორექტირებული თანამშრომლის ერთჯერად ხარჯებზე ყოფილი აღმასრულებელი ხელმძღვანელი პირების უფლებამოსილების შეწყვეტის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით (წილობრივ ინსტრუმენტებზე დაფუძნებული*

[19] 2019 წლის კორექტირებული მოგება ცხრილში არ მოიცავს 14.2 მილიონი ლარის ერთჯერად პერსონალის ხარჯებს (მოგების გადასახადის შემდეგ) ყოფილი გენერალური დირექტორის და აღმასრულებელი ხელმძღვანელის უფლებამოსილების შეწყვეტის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით. ეს თანხა შეადგენს 12.4 მილიონ ლარს (მოგების გადასახადამდე) ამოღებულია ხელფასებიდან და სხვა სარგებელიდან და 4.0 მილიონი ლარი ლარს (მოგების გადასახადამდე) ამოღებულია ერთჯერადი მუხლებიდან. 2018 წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგების კორექტირებული მოგება არ მოიცავს 3.9 მლნ ერთჯერად პერსონალის ხარჯებს (მოგების გადასახადის შემდეგ) ყოფილი გენერალური დირექტორის და აღმასრულებელი ხელმძღვანელის უფლებამოსილების შეწყვეტის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით. და 67.7 მილიონი ლარის გაყოფის ხარჯებს (მოგების გადასახადამდე) და გადავადებული საგადასახადო ნაშთის ხელახლა შეფასების ერთჯერად გავლენას.

კომპენსაციის დაჩქარება) შეადგენდა 386.2 მილიონ ლარს 2019 წელს, გაიზარდა 8.3%-ით წინა წელთან შედარებით. ხელფასების და თანამშრომელთა სხვა სარგებელის ხარჯების ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო გაზრდილი ინვესტიციებით ინფორმაციულ ტექნოლოგიებთან დაკავშირებულ რესურსებში Agile ტრანსფორმაციის პროცესის ფარგლებში, ორიენტირებული ციფრულ ტექნოლოგიებზე, ინვესტიციებზე მარკეტინგში და ფილიალის ქსელში.

- *წინა წელთან შედარებით შემცირება **ადმინისტრაციულ ხარჯებში** და ზრდა **ცვეთის, ამორტიზაციის და გაუფასურების ხარჯებში** 2019 წელს ძირითადად განპირობებულია ახალი სტანდარტის ფასს 16, იჯარები, მიღებით, რომელიც ცვლის ბასს 17, იჯარები, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვრიდან. აღნიშნული სტანდარტის მიღების შედეგად, ჯგუფმა აღრიცხა თავის ბალანსზე აქტივები საიჯარო ქონების გამოყენების უფლებასთან დაკავშირებით საიჯარო კონტრაქტებით გათვალისწინებული გადახდების შესაბამის ვალდებულებებთან ერთად. ამ გავლენის გარდა, ცვეთის, ამორტიზაციის და გაუფასურების ხარჯების ზრდა გამოწვეული იყო გაზრდილი ინვესტიციებით 2019 წელს..*
- ***აქტივის გაუმჯობესებული ხარისხი.** საკრედიტო რისკის ხარჯის კოეფიციენტი შეადგენდა 0.8%-ს 2019 წელს, რომელიც შემცირდა 90 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით. RB-ს საკრედიტო რისკის კოეფიციენტის ხარჯი შეადგენდა 1.2%-ს 2019 წელს, შემცირდა 90 საბაზისო პუნქტით წინა წელთან შედარებით, ხოლო CIB-ის საკრედიტო რისკის კოეფიციენტის ხარჯი შეადგენდა 0.1%-ს 2019 წელს, შემცირდა 80 საბაზისო პუნქტით. RB-ს საკრედიტო რისკის ხარჯის კოეფიციენტის შემცირება ასახავს საკრედიტო პორტფელის გაუმჯობესებულ ხარისხს იპოთეკურ სეგმენტში და SME კლიენტებისთვის ჩვენს მიერ კრედიტირებაზე ორიენტირების გაზრდის გამო, ხოლო CIB-ის საკრედიტო რისკის კოეფიციენტის ხარჯის გაუმჯობესება წლის განმავლობაში ძირითადად განპირობებული იყო საშუალოდან მცირე მოცულობის კორპორატიული სესხების აღდგენით 2019 წელს.*
- ***ჩვენი საკრედიტო პორტფელის ხარისხი დარჩა ძლიერი 2019 წელს,** რაც დასტურდება შემდეგი კონტროლირებული მაჩვენებლებით. NPLs გაუმჯობესება გაცემულ სესხებზე ძირითადად განპირობებული იყო რამდენიმე პრობლემური კორპორატიული სესხის ჩამოწერით და დაფარვით 2019 წელს. NPL დაფარვის კოეფიციენტი ასევე შემცირდა წლის განმავლობაში განხორციელებული ჩამოწერების შედეგად. შესაბამისად წელს. NPL დაფარვის კოეფიციენტი, რომელიც კორექტირდა უზრუნველყოფის დისკონტირებულ ღირებულებაზე, გაუმჯობესდა წინა წელთან შედარებით 2019 წლის 31 დეკემბერს.*

ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის აღნიშნული	*2019*	*2018*	*ცვლილება წინა წელთან შედარებით*
NPLs	*252,695*	*318,356*	*-20.6%*
NPLs მთლიან სესხებზე	*2.1%*	*3.3%*	
NPLs მთლიან სესხებზე, RB	*1.5%*	*2.1%*	
NPLs მთლიან სესხებზე, CIB	*3.2%*	*5.9%*	
NPL დაფარვის კოეფიციენტი	*77.7%*	*90.0%*	
NPL დაფარვის კოეფიციენტი, კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებულ ღირებულებაზე	*136.4%*	*129.4%*	

- ***BNB – ჯგუფის შვილობილი ბანკი ბელარუსში - რჩება ძლიერ კაპიტალიზებული,** კაპიტალის ადეკვატორობის კოეფიციენტით, რომელიც აღემატება ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის მოთხოვნებს ("NBRB"). 2019 წლის 31 დეკემბერს, სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი შეადგენდა 15.0%-ს, რომელიც აღემატება 12.5%-იან მინიმალურ მოთხოვნას, ხოლო 1-ლი რიგის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი შეადგენდა 9.1%-ს, და აღემატებოდა ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის 7% მინიმალურ მოთხოვნებს. ROAE შეადგენდა 14.5% -ს 2019 წელს, ხოლო 2018 წელს შეადგენდა 14.6%-ს.*
- ***მთლიანობაში, მოგება, კორექტირებული ერთჯერად ხარჯებზე,** შეადგენდა 527.1 მილიონ ლარს 2019 წელს (გაიზარდა 27.0%-ითწინა წელთან შედარებით), ხოლო ROAE[5] შეადგენდა 27.8% -ს 2019 წელს (26.3% - 2018 წელს).*

საბალანსო მაჩვენებლები

ათასი ლარი	2019	2018	ცვლილება წინა წელთან შედარებით
ლიკვიდური აქტივები	5,533,902	4,458,268	24.1%
წმინდა სესხები და ფინანსური იჯარის დებიტორული დავალიანებები	11,766,754	9,229,320	27.5%
კლიენტის დეპოზიტები და ობლიგაციები	10,136,695	8,196,551	23.7%
საკრედიტო დაწესებულებებისთვის გადასახდელი თანხები	3,684,921	2,749,348	34.0%
სესხები DFI-დან	1,397,345	1,125,127	24.2%
მოკლევადიანი სესხები ცენტრალური ბანკებიდან	1,551,953	1,118,957	38.7%
სესხები და დეპოზიტები კომერციული ბანკებიდან	735,623	505,264	45.6%
გაცემული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,140,781	1,711,032	25.1%
ლიკვიდობის და კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები			
წმინდა სესხები / კლიენტის დეპოზიტები და ობლიგაციები	116.1%	112.6%	
წმინდა სესხები / კლიენტის დეპოზიტები და ობლიგაციები+ DFI	102.0%	99.0%	
ლიკვიდური აქტივები / სულ აქტივები	30.2%	30.7%	
ლიკვიდური აქტივები / სულ ვალდებულებები	34.1%	34.9%	
სებ-ის ლიკვიდობის კოეფიციენტი	31.1%	31.9%	
სებ-ის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი	136.7%	120.1%	
სებ (ბაზელ III) CET1 კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	11.5%	12.2%	
სებ (ბაზელ III) Tier I კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	13.6%	12.2%	
სებ (ბაზელ III) სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	18.1%	16.6%	

ჩვენი ბალანსი რჩება მაღალ ლიკვიდური *(სებ ლიკვიდობის დაფარვის კოეფიციენტი შეადგენს 136.7%)* ***და ძლიერ კაპიტალიზებული*** *(სებ ბაზელ Basel III Tier I კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი - 13.6%)* ***სათანადოდ დივერსიფიცირებული დაფინანსების ბაზით*** *(კლიენტის დეპოზიტები მთლიან ვალდებულებებთან, რომელიც შეადგენს 62.4%).*

- ***ლიკვიდურობა****. ლიკვიდური აქტივები შეადგენს 5,533.9 მილიონ ლარს 2019 წლის 31 დეკემბერს, გაიზარდა 24.1%-ით წინა წელთან შედარებით. აღსანიშნავი ზრდა წლის განმავლობაში იყო სავალდებულო რეზერვები (სებ-ი) ჭარბ ლიკვიდობასთან ერთად, რომელიც გამოყენებული იქნა საკრედიტო დაწესებულებებში. სებ-ის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეადგენდა 136.7%-ს 2019 წლის 31 დეკემბერს (120.1% - 2018 წლის 31 დეკემბერს), აღემატება 100% მინიმალური მოთხოვნის დონეს .*
- ***საკრედიტო პორტფელი****. ჩვენი წმინდა საკრედიტო პორტფელი და ფინანსური იჯარის დებიტორული დავალიანებები აღწევდა 11,766.8 მილიონ ლარს 2019 წლის 31 დეკემბერს, გაიზარდა 27.5%-ით წინა წელთან შედარებით. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საცალო საკრედიტო პორტფელი წარმოადგენდა საერთო სასესხო პორტფელის 67.1%-ს, ხოლო 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 71.1%-ს. როგორც ადგილობრივ, ასევე უცხოურ ვალუტაში პორტფელები მნიშვნელოვნად გაიზარდა წინა წელთან შედარებით. ადგილობრივ ვალუტაში საკრედიტო პორტფელის ზრდა ნაწილობრივ განპირობებული იყო მთავრობის დე-დოლარიზაციის ინიციატივებით და ჩვენი მიზნით, რომელიც ითვალისწინებს ადგილობრივ ვალუტაში სესხების წილის ზრდას პორტფელში.*
- ***ჩვენი საკრედიტო პორტფელის დოლარიზაცია და კლიენტის დეპოზიტები*** *. საცალო კლიენტის საკრედიტო პორტფელი უცხოურ ვალუტაში შეადგენდა საერთო RB საკრედიტო პორტფელის 43.3%-ს 2019 წლის 31 დეკემბერს (49.5% - 2018 წლის 31 დეკემბერს), ხოლო საცალო კლიენტის დეპოზიტების უცხოურ ვალუტაში შეადგენდა საერთო RB დეპოზიტების 68.0% -ს 2019 წლის 31 დეკემბერს. 2019 წლის 31 დეკემბერს, CIB-ის საკრედიტო პორტფელი დენომინირებული იყო უცხოურ ვალუტაში (81.2% - 2018 წლის 31 დეკემბერს), ხოლო CIB-ის დეპოზიტების 65.9% დენომინირებული იყო უცხოურ ვალუტაში..*
- ***წმინდა სესხების კლიენტის სახსრებზე და DFI კოეფიციენტი.*** *ჩვენი წმინდა სესხები კლიენტის სახსრებზე და DFI კოეფიციანტი, რომელიც სათანადოდ კონტროლდება ხელმძღვანელობის მიერ, დარჩა მყარი 102.0% -ზე 2019 წლის 31 დეკემბერს, ხოლო 2018 წლის 31 დეკემბერს შეადგენდა 99.0%-ს.*
- ***დივერსიფიცირებული დაფინანსების ბაზა.*** *გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები გაიზარდა 25.1%-ით წინა წელთან შედარებით 2019 წლის 31 დეკემბერს. წინა წელთან შედარებით ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო 100 მილიონი აშშდ დამატებითი 1-ლი რიგის კაპიტალის გამოშვებით 2019 წლის მარტში.*
- ***კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნები****. 2019 წლის 31 დეკემბერს, ბაზელ III საბაზო კაპიტალის 1-ლრიგის, 1-ლრიგის და საერთო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციანტები შეადგენდა 11.5%, 13.6% და 18.1%, შესაბამისად, ყველა მათგანი აღემატება მინიმალური მოთხოვნის 10.1%, 12.2% და 17.1%.*
  - *2019 წლის მარტში ბანკმა გამოუშვა 100 მილიონი აშშ დოლარი, 11.125% დამატებითი 1 რიგის კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული ობლიგაციები, გადასახდელი 5.25 წლის შემდეგ და ყოველ შემდგომ პროცენტის გადახდის დღეს,*

საქართველოს ეროვნული ბანკის წინასწარი თანხმობის საფუძველზე, 100.00% გამოშვების ფასით ("ობლიგაციები"). ობლიგაციები მითითებულია ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე და მინიჭებული აქვს B- კატეგორია (Fitch). გამოშვება იყო 1 რიგის კაპიტალის ობლიგაციების პირველი საერთაშორისო შეთავაზება საქართველოდან და სამხრეთ კავკასიის რეგიონიდან. მარეგულირებლის ნებართვა აღნიშნული ობლიგაციების დამატებით 1 რიგის ინსტრუმენტად კლასიფიკაციის შესახებ მიღებულ იქნა 2019 წლის აპრილში.

- *2019 წლის დეკემბერში, ბანკმა ხელი მოაწერა ათწლიან 107 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებულ სინდიცირებულ სესხის ხელშეკრულებას შეთანხმების აგენტია FMO – Dutch entrepreneurial development bank სხვა მონაწილე კრედიტორებთან ერთად (ბანკის არსებული და ახალი აპრტნიორი ფინანსური ინსტიტუტები). რომელიც სავარაუდოდ განიხილება ბანკის 2 რიგის კაპიტალის ინსტრუმენტად (საქართველოს ბანკის მიერ გამოყოფის და დამტკიცების შემდეგ) ბაზელ III ფარგლებში, რაც ხელს შეუწყობს ბანკის კაპიტალის გაუმჯობესებას. მთლიანი კრედიტიდან 52 მილიონი აშშ დოლარი ბანკმა დახარჯა 2019 წლის დეკემბერში, ხოლო 55 მილიონ აშშ დოლარი 2020 წლის აპრილში და მარეგულირებლის ნებართვა კლასიფიკაციაზე მიღებული იქნა 2019 წლის დეკემბერში და 2020 წლის აპრილში.*

მმართველობა

კორპორატიული მართვის ჩარჩო

ბანკი

ბანკის კორპორატიული ორგანოებია აქციონერთა საერთო კრება ("GMS"), სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო, რომელთაგან თითოეულს გააჩნია საკუთარი პასუხისმგებლობა და უფლებამოსილება საქართველოს კანონმდებლობის და ბანკის წესდების **(`წესდება")** შესაბამისად. აქციონერთა საერთო კრება არის ბანკის უმაღლესი შიდა მმართველი ორგანოა, იგი ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს, რომლებიც პასუხს აგებენ დირექტორთა საბჭოს ზედამხედველობაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ნიშნავს წევრებს დირექტორთა საბჭოში, რომელიც წარმოადგენს ბანკის ყოველდღიურ ოპერაციებზე პირდაპირ პასუხისმგებელ აღმასრულებელ ორგანოს. ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია საქართველოს ბანკის ჯგუფი, განსაზღვრავს ბანკის და მთლიანად ჯგუფის სტრატეგიას. კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ საქართველოს კანონის თანახმად **(„კანონი საბანკო საქმიანობის შესახებ“),** (2018 წლის 26 სექტემბრით დათარიღებული სებ-ის პრეზიდენტის ბრძანება #215/04), საქართველოს კომერციული ბანკები ვალდებული არიან ჰქონდეთ აუდიტისა და რისკი კომიტეტები, რომლებიც არჩეულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ და ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე, სისტემურად მნიშვნელოვან ბანკებს დამატებით მოეთხოვებათ ჰქონდეთ კორპორატიული მმართველობის და ანაზღაურების კომიტეტები მათი სამეთვალყურეო საბჭოების დაქვემდებარებაში. როგორც ეს ქვემოთ 3.3 ნაწილშია აღწერილი დეტალურად ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება ხუთი კომიტეტი, რომელიც შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან შემდგარი ხუთი კომიტეტისგან, კერძოდ: აუდიტისა და კორპორატიული მართვის კომიტეტის, რისკის კომიტეტი, ნომინაციის კომიტეტი, სპეციალური კომიტეტი და ანაზღაურების კომიტეტი. შესაბამისი კომიტეტები წევრები არჩეულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ჯგუფი

ღსს საქართველოს ბანკის ჯგუფის დონეზე, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო (რომელიც ამჟამად შედგება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან, როგორც არა-აღმასრულებელი დირექტორებისგან, ბანკის გენერალური დირექტორისგან, როგორც მთავარი აღმასრულებელი დირექტორისგან, და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარისგან, როგორც თავმჯდომარისგან) („საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო“), თავისი აუდიტის, რისკის, ნომინაციის და ანაზღაურების კომიტეტებით, საბოლოოდ პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკის მართვასა და შიდა კონტროლზე.
საქართველოს ბანკის ჯგუფსა და ბანკის კორპორატიული მმართველობის ჩარჩოს შორის ურთიერთობა დამატებით აღწერილია ქვემოთ.

აქციონერთა ჩართულობა და აქციონერთა საერთო კრების ფუნქციები

აქციონერთა ჩართულობის წესი, ბანკის წესდებაზე დაყრდნობით

ბანკის წესდების მიხედვით, ყოველწლიური აქციონერთა საერთო კრება (GMS) უნდა შეიკრიბოს ბანკის საბუღალტრო წიგნების გარე აუდიტის დასრულებიდან არაუგვიანეს ორი თვისა და ნებისმიერ შემთხვევაში - წინა ფისკალური წლის დასრულებიდან არაუგვიანეს ექვსი თვის შემდეგ.

აქციონერთა საერთო კრების დრო, ადგილი და დღის წესრიგი ქვეყნდება ბეჭდურ მედიაში აღნიშნულ GMS-მდე არანაკლებ 20 დღით ადრე. წესდების თანახმად, სამეთვალყურეო საბჭო განსაზღვრავს ჩანაწერის თარიღს აქციონერთა საერთო კრებისთვის. იმ აქციონერებს, რომელთაც უკავიათ მინიმუმ ხმის უფლების მქონე აქციების 1.0%, შეტყობინება ეგზავნებათ დაზღვეული ფოსტით. მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ცალკეულ შემთხვევებში, შეტყობინებას იღებენ ბანკის საკუთარ კაპიტალში შედარებით მცირე წილის მფლობელებიც. ყოველწლიური GMS განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს ისეთ საკითხებზე, როგორიცაა წლიური ანგარიშგება და წლიური ანგარიშები, დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს შეთავაზებები დივიდენდების განაწილებაზე, ბანკის რეზერვები და დივიდენდების პოლიტიკა და ასეთი პოლიტიკის დასაბუთება დირექტორთა საბჭოს მიერ, აუდიტორის არჩევა და სხვა საკითხები, რომლებიც წარმოდგენილი იქნება განსახილველად დირექტორთა საბჭოს ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, ასევე აქციონერების მიერ საქართველოს კანონმდებლობის და წესდების თანახმად წამოყენებული საკითხები.

აქციონერთა საერთო კრების ქვორუმი დაკმაყოფილებულია, თუ მას ესწრება ხმის უფლების მქონე აქციების მფლობელთა მინიმუმ ნახევარი ან მათი წარმომადგენლები. ქვორუმის არარსებობის შემთხვევაში, შეიკრიბება ახალი აქციონერთა საერთო კრება იმავე დღის წესრიგით და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილ პერიოდში, კანონმდებლობით ან წესდებით გათვალისწინებული პროცედურების შესაბამისად. ახალი აქციონერთა საერთო კრების ქვორუმი დაკმაყოფილებულია, თუ მას ესწრებიან მინიმუმ ხმის უფლების მქონე აქციების 25.0%-ის მფლობელები. თუ აღნიშნულ ახალ აქციონერთა საერთო კრებაზე ქვორუმი არ შედგება, მოწვეული იქნება ახალი აქციონერთა საერთო კრება, რომლის ქვორუმიც დაკმაყოფილებულად ჩაითვლება, დამსწრე და ხმის უფლების მქონე აქციონერების ან მათი წარმომადგენლების რაოდენობის მიუხედავად.

საგანგებო აქციონერთა საერთო კრება (“EGM”) მოწვეული იქნება იმ შემთხვევაში, როდესაც დირექტორთა საბჭო, სამეთვალყურეო საბჭო ან გამოცემული აქციების მინიმუმ 5.0%-ის მფლობელი აქციონერი/აქციონერთა ჯგუფი ასეთი კრების მოწვევას საჭიროდ მიიჩნევს. კანონის შესაბამისად, აქციონერები, რომლებიც ინდივიდუალურად ან ერთად ფლობენ სულ გამოშვებული კაპიტალის მინიმუმ 5.0%-ს, უფლებამოსილნი არიან, დაასახელონ განსახილველი საკითხი ბოლო აქციონერთა საერთო კრების ჩატარებიდან არანაკლებ ერთ თვეში და მოითხოვონ დირექტორთა საბჭოს მიერ საგანგებო აქციონერთა საერთო კრების მოწვევა. დირექტორთა საბჭო მოიწვევს ასეთ კრებას აქციონერებისგან მოთხოვნის მიღებიდან არაუმეტეს სამ თვეში. იმ შემთხვევაში, თუ აქციონერ(ებ)ის მიერ მოთხოვნილი საგანგებო აქციონერთა საერთო კრების ერთადერთი საკითხი დღის წესრიგში არის ერთი ან რამდენიმე დირექტორის გათავისუფლება და ეს მოთხოვნა 20 დღის განმავლობაში არ დაკმაყოფილდება, ინიციატორი აქციონერები უფლებამოსილნი არიან, მოიწვიონ საგანგებო აქციონერთა საერთო კრება აქციონერებისთვის დაზღვეული ფოსტით შეტყობინების გაგზავნის გზით. ასეთი საგანგებო აქციონერთა საერთო კრების ქვორუმი დაკმაყოფილებულად ითვლება, თუ მას ესწრებიან სულ მცირე ხმის უფლების მქონე აქციების 75.0%-ის მფლობელები. თუ საგანგებო აქციონერთა საერთო კრების ქვორუმი ვერ შედგება, აქციონერები უფლებამოსილნი არიან, განმეორებით მოიწვიონ კრება პირველი საგანგებო აქციონერთა საერთო კრებიდან არანაკლებ 20 დღეში. ასეთ შემთხვევაში, ქვორუმის მოთხოვნა იგივე იქნება. თუ მეორე კრების ქვორუმიც ვერ შედგება, აქციონერები უფლებამოსილნი არიან, მიმართონ შესაბამისი იურისდიქციის სასამართლოს, რომელიც დაავალდებულებს დირექტორთა საბჭოს, მოიწვიონ საგანგებო აქციონერთა საერთო კრება, სასამართლოს შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებიდან სამი თვის განმავლობაში..

აქციონერთა საერთო კრება ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე, ან მისი არყოფნის შემთხვევაში, თავმჯდომარის მოადგილე ან სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი სხვა წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არყოფნის შემთხვევაში, კრებას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი. დგება კრების ოქმი, რომელსაც ამოწმებს ნოტარიუსი.
საქართველოს კანონმდებლობით და წესდებით აქციონერები უფლებამოსილნი არიან, აქციონერთა საერთო კრებაზე მიიღონ დადგენილება შემდეგ საკითხებზე:

- წესდების დამტკიცება და მასში ცვლილებების შეტანა (მათ შორის, შეუზღუდავად, საწესდებო კაპიტალისა და კორპორატიული სახელის შეცვლა);
- სააქციო კაპიტალის ზრდა ან სააქციო კაპიტალის შემცირება;
- ბანკის ლიკვიდაცია;
- შერწყმის დამტკიცება, ბანკის გაყოფა ან სხვა იურიდიულ პირად გარდაქმნა;
- აქციების ყიდვის უპირატესი უფლების სრული ან ნაწილობრივი გაუქმება სააქციო კაპიტალის ზრდის დროს;
- სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს შეთავაზებების დამტკიცება მოგების განაწილების შესახებ, ან იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნულ ორგანოებს არ შეუძლიათ ერთობლივი შეთავაზების წარმოდგენა, გადაწყვეტილების მიღება სუფთა მოგების გამოყენების შესახებ;
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა და გათავისუფლება და მათი მომსახურების პირობების განსაზღვრა;
- ქცევის კოდექსის დაწესება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისთვის;
- სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს ანგარიშების დამტკიცება;
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ანაზღაურების დამტკიცება;
- აუდიტორების დანიშვნა;
- სამეთვალყურეო საბჭოს ან დირექტორთა საბჭოს წევრების წინააღმდეგ სამართალწარმოებაში მონაწილეობის დამტკიცება, მათ შორის, წარმომადგენლის დანიშვნა ასეთი სამართალწარმოების ფარგლებში.
- ბანკის აქტივების შეძენის, გაყიდვის, გადაცემის, გადაცვლის (ან მსგავსი ტრანზაქციების) დამტკიცება ან ბანკის აქტივების დატვირთვა, რომელთა ღირებულება აღემატება ბანკის საერთო აქტივების 25.0%-ს;
- წლიური ანგარიშების დამტკიცება; და
- კანონით გათვალისწინებული სხვა საკითხები.

წესდების თანახმად, გადაწყვეტილებებს ყველა სხვა საკითხის შესახებ იღებს სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო საკუთარი უფლებამოსილების ფარგლებში.

ჩატარებულ აქციონერთა კრებები და 2019 წელს მიღებული დადგენილებები

- 2019 წლის 28 თებერვალს ბანკის ხმის უფლების მქონე აქციების 75%-ზე მეტის მფლობელმა აქციონერმა -სს „ბიჯეო ჯგუფმა“ დაამტკიცა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ანაზღაურების ტარიფები
- 2019 წლის 14 მაისს ბანკის ხმის უფლების მქონე აქციების 75%-ზე მეტის მფლობელმა აქციონერმა -სს „ბიჯეო ჯგუფმა“ დაამტკიცა 2018 ფინანსური წლის სრული მოგებიდან დივიდენდების განაწილება 139.200.000 ლარის ოდენობით
- 2019 წლის 13 აგვისტოს ბანკის ხმის უფლების მქონე აქციების 75%-ზე მეტის მფლობელმა აქციონერმა -სს „ბიჯეო ჯგუფმა“ დაამტკიცა ქ-ნ ჰანა ლოიკანენის როგორც სამეთვალყურეო საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრის დანიშვნა.

კომერციული ბანკის აქციების მფლობელთა წესი, სებ-ის რეგულაციების საფუძველზე

საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის თანახმად, პირი, რომელიც გასამართლებულია მძიმე ან უკიდურესად მძიმე დანაშაულისთვის, ტერორიზმის დაფინანსებისთვის და/ან უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციისთვის, ან სხვა ეკონომიკური დანაშაულისთვის, არ არის უფლებამოსილი, ფლობდეს აქციების მნიშვნელოვან ნაწილს (განისაზღვრება, როგორც ავტორიზებული სააქციო კაპიტალის 10.0%-ზე მეტი, ან პირდაპირ ან არაპირდაპირ მფლობელობაში არსებული სრულად ანაზღაურებული სააქციო კაპიტალის 10.0%-ზე მეტი) კომერციულ ბანკში. სებ-ი უფლებამოსილია, ნორმატიული აქტით განსაზღვროს შესაბამისობის დამატებითი კრიტერიუმები აქციათა მნიშვნელოვანი ნაწილის მფლობელებისთვის.
საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის მიხედვით, პირი, რომელსაც განზრახული აქვს აქციების შეძენა ქართულ ბანკში და რომელიც შესაბამისი შესყიდვის შედეგად გახდება ბანკის სააქციო კაპიტალის 10%, 25% ან 50%-ის ბენეფიციარი მფლობელი, ვალდებულია, სებ-ს წარუდგინოს დეკლარაცია და მიიღოს მისგან წინასწარი დასტური. ზოგადად, სებ ვალდებულია, გამოსცეს ან გააუქმოს საკუთარი თანხმობა დეკლარაციის წარდგენიდან ერთი თვის განმავლობაში; თუმცა, იმ შემთხვევაში, თუ აპლიკანტის მიერ წარმოდგენილი ინფორმაცია არ არის დამაკმაყოფილებელი სებ-ისთვის, იგი უფლებამოსილია, გაახანგრძლივოს აღნიშნული ვადა სამ თვემდე.

ტრანზაქცია, რომლითაც პირი პირდაპირ ან არაპირდაპირ მფლობელობაში იღებს ქართული ბანკის ავტორიზებული სააქციო კაპიტალის ან სრულად ანაზღაურებული გამოშვებული სააქციო კაპიტალის 10%-ზე მეტს, სებ-ისთვის დეკლარაციის წარდგენის გარეშე ან სებ-ის თანხმობის გარეშე, ითვლება ბათილად და ძალადაკარგულად.

სებ უფლებამოსილია, მოსთხოვოს ბანკს დეკლარაციის წარდგენა ბანკის ავტორიზებული სააქციო კაპიტალის ან სრულად ანაზღაურებული გამოშვებული სააქციო კაპიტალის 10%-ზე მეტის პირდაპირი ან არაპირდაპირი მფლობელების შესახებ. ასეთ შემთხვევაში, სებ-ი უფლებამოსილია, დროებით ან განუსაზღვრელი ვადით შეუჩეროს შესაბამის პირს ხმის მიცემის უფლება ან მოითხოვოს აღნიშნული პირის მიერ აქციების მფლობელობის 10%-მდე შემცირება. სებ უფლებამოსილია, უარი განაცხადოს დამტკიცებაზე, თუ ტრანზაქციამ შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას საქართველოს ფინანსური სექტორის სტაბილურობას, გამოიწვიოს საერთაშორისო ორგანიზაციების ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების მიერ განსაზღვრული მოთხოვნების დარღვევა, ან იმ შემთხვევაში, თუ პირი, რომელსაც კომერციულ ბანკში აქციების შესყიდვა სურს, ვერ წარმოადგენს ყველა საჭირო ინფორმაციას ასეთი აქციების შესაძენად გამოყენებული ფულადი სახსრების წარმომავლობის შესახებ. სებ უფლებამოსილია, ნორმატიული აქტით განსაზღვროს შესაბამისობის დამატებითი კრიტერიუმები აქციების მნიშვნელოვანი წილის მფლობელებისთვის.

ამასთან, საბანკო საქმიანობის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად პირი, ან ერთობლივად მოქმედი აქციონერთა ჯგუფი, რომლებსაც განზრახული აქვთ ქართულ ბანკში არსებული აქციების გაყიდვა, და რომელთა მფლობელობა, შესაბამისი გაყიდვის შედეგად 10%-ზე, 25%-ზე ან 50%-ზე ნაკლები ხდება, ვალდებულნი არიან, ასეთი გაყიდვის წინ აცნობონ სებ-ს და წარმოადგინონ დეტალური ინფორმაცია აღნიშნული ტრანზაქციის შესახებ.

არსებობს გარკვეული ანგარიშგების ვალდებულებები ქართული ბანკის აქციების მნიშვნელოვანი ნაწილის მფლობელობასთან დაკავშირებით. საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის თანახმად, კომერციული ბანკები ვალდებულნი არიან, წლიურ ანგარიშგებასთან ერთად სებ-ს წარუდგინონ ინფორმაცია მათი სააქციო კაპიტალის 10%-ზე მეტის ბენეფიციარისა და პირდაპირი მფლობელების შესახებ (სებ-ის 2006 წლის 23 მაისის ბრძანება No 145 აწესებს შედარებით დაბალ 5%-იან ზღვარს). ასეთი ინფორმაცია უნდა მომზადდეს კომერციული ბანკის ხელთ არსებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელმაც ასევე უნდა მიუთითოს, ადასტურებს თუ არა აღნიშნული ინფორმაციის სიზუსტეს. ამასთან, პირი, რომელიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ბენეფიციურად ფლობს კომერციული ბანკის აქციების 10%-ზე მეტს, ვალდებულია, ყოველი კალენდარული წლის აპრილში სებ-ს წარუდგინოს დეკლარაცია წინა კალენდარული წლის 31 დეკემბრისთვის მის მფლობელობაში არსებული აქციების რაოდენობის შესახებ. ბანკის აქციონერების ინფორმაცია წარმოდგენილია ზემოთ 2.1 ნაწილში (მფლობელობა).

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და კომიტეტები

წესდებისა და მოქმედი საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ასრულებს მეტწილად ისეთივე როლს, როგორსაც საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო ბანკის დონეზე. წესდების შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭომ ზედამხედველობა უნდა გაუწიოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს, დაამტკიცოს ბანკის რისკის სტრატეგია და პრინციპები, და საბოლოოდ პასუხისმგებელია რისკების გამოვლენასა და კონტროლზე. ის ამტკიცებს საკრედიტო პოლიტიკას, რომელიც მოიცავს საკრედიტო რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცედურებს და ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის სისტემებს, და ამტკიცებს გარკვეულ გადაწყვეტილებებს, რომელიც გათვალისწინებული არ არის შესაბამისი საკრედიტო კომიტეტის კომპეტენციის სფეროთი (მათ შორის 35.0 მლნ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის ერთჯერად სესხთან დაკავშირებულ რისკებს). დირექტორთა საბჭო ყოველ კვარტალში განსახილველად წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს საერთო საკრედიტო ანგარიშგების და ბაზრის ანგარიშგებას.

ანგარიშგების თარიღისთვის სამეთვალყურეო საბჭო შედგება შვიდი წევრისგან, რომელთაგან თითოეულს ირჩევს აქციონერთა საერთო კრება, სებ-ის დასტურის საფუძველზე. // თუმცა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სამეთვალყურეო საბჭო შედგებოდა რვა წევრისგან (დეტალები წარმოდგენილია ქვემოთ) წევრები ინიშნებიან ოთხწლიანი ვადით, და მათი ხელახალი დანიშვნა და ვადის გაგრძელება შეუზღუდავია. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებმა მოვალეობების შესრულებისას უნდა იმოქმედონ ბანკის ყველა აქციონერის და მისი ბიზნესის ინტერესებიდან გამომდინარე. სამეთვალყურეო საბჭოს დახმარებას უწევს ხუთი სხვადასხვა კომიტეტი, რომლებიც შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან: აუდიტისა და კორპორატიული მართვის კომიტეტი, რისკის მართვის კომიტეტი, ნომინაციის კომიტეტი, ანაზღაურების კომიტეტი და სპეციალური კომიტეტი. შესაბამისი კომიტეტის წევრებს ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭო. სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის, აუდიტის და კორპორატიული მართვის, ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტების ფუნქციები აღწერილი ქვემოთ.

ქვემოთ გრაფიკში წარმოდგენილია კომიტეტები, რომლებიც ოპერირებენ სამეთვალყურეო საბჭოს დაქვემდებარებაში და მათი ძირითა ვალდებულებები.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის გრძელვადიან წარმატებაზე და ბანკის საქმიანობის მართვის შედეგად აქციონერებისთვის მდგრადი ღირებულების შექმნასა და მიწოდებაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ადგენს ბანკის ძირითად ღირებულებებს; ადგენს და აკონტროლებს ბანკის სტრატეგიის შესრულებას ძლიერი და ეფექტური რისკის მართვის და შიდა კონტროლის ფარგლებში; ხელს უწყობს კორპორაციული მართვის კულტურას საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად, თავის მრავალ სხვა პასუხისმგებლობასთან ერთად.

სამეთვალყურეო საბჭოს ვალდებულებების სფერო და ანგარიშგება

თითოეულმა კომიტეტმა შეათანხმა ვალდებულებების სფერო, რომელსაც ყოველწლიურად განიხილავს თითოეული კომიტეტი და ნებისმიერი ცვლილება მტკიცდება საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ყველა არა-აღმასრულებელ დირექტორს აქვს მუდმივი მიწვევა დაესწროს კომიტეტის კრებებს (და არა უბრალოდ კომიტეტის წევრების დასწრების შეზღუდვა).

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს შედგება რვა წევრისაგან. 2020 წლის 31 იანვრის მდგომარეობით ბ-ნმა ანდრეს ვოლფმა დატოვა სამეთვალყურეო საბჭო. ქვემოთ წარმოდგენილია სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები და მათი პროფესიული წარსული:

- **ნილ ჯანინი**
  თავმჯდომარე

ნილ ჯანინი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ 2010 წლის სექტემბერში და შემდეგ ხელახლა იქნა არჩეული წესდების შესაბამისად. ბ-ნ ჯანინი ასევე არის ბანკის ნომინაციის კომიტეტის თავმჯდომარე, ასევე ანაზღაურების კომიტეტის წევრი. ბ-ნი ჯანინი ასევე არის საქართველოს ბანკის ჯგუფის არა-აღმასრულებელი თავმჯდომარე, ასევე ჯგუფის ნომინაციის კომიტეტის თავმჯდომარე და მისი ანაზღაურების კომიტეტის წევრი. ბ-ნი ჯანინი ადრე მუშაობდა ბიჯეი გრუფ ფიელსის თავმჯდომარედ, რომელიც მოიცავს ბიჯეი გრუფ ფიელსის ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტებს. ბ-ნი ჯანონი ასევე მუშაობდა საქართველოს ჰელქეა გრუფ ფლს-ს არააღმსრულებელ დირექტორად 2015 წლის სექტემბრიდან 2018 წლის აპრილამდე.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბ-ნი ჯანინი ადრე იყოს ბიჯეი გრუფ ფიელსი თავმჯდომარე 2011 წლის ოქტომბრიდან 2018 წლის მაისამდე, რომელიც მოიცავდა პოზიციებს ჯგუფის ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტებში. ბ-ნი ჯანინი ასევე იყო საქართველოს ჯანდაცვის ჯგუფის არა-აღმასრულებელი დირექტორი 2015 წლის სექტემბრიდან 2018 წლის აპრილამდე. ბ-ნი ჯანინი არის როგორც მომგებიანი, ასევე არამომგებიანი ორგანიზაციების აღმასრულებელი დირექტორების მრჩეველი და აგრძელებს საკონსულტაციო მომსახურებების გაწევას McKinsey & Company-თვის. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე 2010 წელს, ბ-ნი ჯანინი იყო პარიზის ოფისში დაფუძნებული McKinsey & Company-ის დირექტორი 27 წლის განმავლობაში, 1982 წლიდან მის პენსიაზე გასვლამდე. McKinsey & Company-ში დაიწყო მუშობა საცალო, აქტივების მართვის და კორპორატიული საბანკო საქმიანობის სექტორებში, და აქტიურად იყოს ჩართული ორგანიზაციული პრაქტიკის ყველა ასპექტში, მათ შორის, დიზაინში, ხელმძღვანელობაში, მმართველობაში, წარმოების გაფართოებასა და ტრანსფორმაციაში. 2009 წელს, დირექტორების ფრანგული ინსტიტუტის წევრად ყოფნისას, ბატონმა ჯანინმა ნაშრომი გამოაქვეყნა კომპანიის სტრატეგიის განსაზღვრისა და დანერგვის საკითხებში დირექტორთა საბჭოს პასუხისმგებლობის შესახებ. McKinsey & Company-ში მუშაობის დაწყებამდე, ბატონი ჯანინი მუშაობდა Chase Manhattan Bank-ში (ამჟამად JP Morgan Chase) ნიუ იორკსა და პარიზში, ასევე, Procter & Gamble-ში ტორონტოში. ბატონი ჯანინი სხვადასხვა დროს მუშაობდა ევროპაში, აზიასა და ჩრდილოეთ ამერიკაში. ბატონი ჯანინი ასევე არის Neil Janin Limited-ის დირექტორი, რომლის მეშვეობითაც ახორციელებს საკონსულტაციო მომსახურებებს.

განათლება:

ბატონ ჯანინს მიღებული აქვს მაგისტრის ხარისხი ტორონტოში და მინიჭებული აქვს საპატიო ხარისხი ეკონომიკისა და საბუღალტრო ანგარიშგების სფეროში მონრეალის მაკგილის უნივერსიტეტის მიერ.

- **ჰანა ლოიკანენი**
  უფროსი დამოუკიდებელი წევრი

ჰანა ლოიკანენი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2015 წლის აგვისტოში და როგორც უფროსი დამოუკიდებელი წევრი 2019 წლის აგვისტოში. ქ-ნი ლოიკანენი არის ასევე ბანკის ნომინაციის კომიტეტის, ანაზღაურების კომიტეტისა და აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტის წევრი. ქ-ნი ლოიკანენი ასევე არის ჯგუფის უფროსი დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის ფლს აუდიტისა და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ქ-ნი ლოიკანენი ადრე იყო ჯგუფის ფლს-ს დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი რომელშიც შედის ჯგუფის ნომინაციისა და რისკი კომიტეტებში წევრობა.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:
ქალბატონ ლოიკანენს აქვს ფინანსურ ინსტიტუტებთან თანამშრომლობის 25 წლიანი გამოცდილება რუსეთში და აღმოსავლეთ ევროპაში.. ის მუშაობდა შვედური აქტივის მართვის კომპანიის ისტ კაპიტალის მოსკოვის ოფისში 2007 წლიდან 2015 წლამდე, მართავდა კერძო სააქციო ფონდს, რომელიც ფოკუსირებული იყო რეგიონის ფინანსურ ინსტიტუტებში ინვესტირებებზე. //ამ პერიოდში ის იყო რამდენიმე რეგიონული ბანკის საბჭოს წევრი, რომლებიც განსაკუთრებით ფოკუსირებული იყო კორპორატიულ მმართველობასა და ბიზნეს განვითარებაზე. მანამდე ქ-ნი ლოიკანენს ეკავ რუსეთში FIM გრუპის, ფინური საინვესტიციო ბანკში ქვეყნის მენეჯერის და აღმასრულებელი დირექტორის პოზიცია, სადაც ის პასუხიმგებელი იყო FIM გრუპის საბროკერო და კორპორატიული დაფინანსების ოპერაციებზე რუსეთში. FIM გრუპში თავისი საქმიანობის დროს, კომპანია კონსულტაციას უწევდა რამდენიმე უცხოურ კომპანიას მათ შერწყმისა და შეძენების საქმიანობაში რუსეთში. უფრო ადრე თავის კარიერიის დროს ქ-ნი ლოიკანენი მუშაობდა Nordea Finance-თვის სხადასხვა ხელმძღვანელ პოზიციაზე პოლონეთში , ბალტიის სახელმწიფოებსა და სკანდინავიაში, რომლიც ფოკუსირებული იყო ბიზნესის განვითარებაზე, სტრატეგიასა და ბიზნეს ინტეგრაციაზე; სკანდიბნავიური Enskilda Banken -თვის მოსკოვში , სადაც ის პასუხისმგებელი იყო SEB'--ის სავალო კაპიტალის ბაზრის ოპერირებაზე რუსეთში; და MeritaNordbanken -თვის სანქტ პეტერბურგში, სადაც ის ფოკუსირებული იყო სავაჭრო ფინანსურ და საკორესპონდენტო საბანკო საქმიანობაზე. საქართველოს ბანკის გრუფ ფლს-ში თავისი დირექტორობის გარდა ქ-ნი ლოიკნანე ასრულებდა არა-აღამსრულებელი დირექტორის ფუნქციას, იყოს კომპენსაციისა და ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარე, და PJSC Rosbank - ის აუდიტის კომიტეტის წევრი, უნივერსალური ბანკი რომელიც შეტანილია მოსკოვის საფონდო ბირჟის ლისტინგში (Société Générale Group რუსეთში). 2014 წლიდან ის იყო ჰელსინკში დაფუძნებული დამოუკიდებელი ქონების მართვის კომპანიის მიერ რეგულირებადი T&B Capital-ის არა-აღმსრულებელი თავმჯდომარე,

განათლება:
ქალბატონი ლოიკანენი ფლობს ჰელსინკის ეკონომიკის სკოლის მიერ გაცემულ მაგისტრის ხარისხს ეკონომიკასა და ბიზნესის ადმინისტრირებაში, და იყო ჰელსინკის ეკონომიკის სკოლის სტიპენდიანტი ახალი სამხრეთ უელსის უნივერსიტეტში.

- **თამაზ გიორგაძე**
  დამოუკიდებელი წევრი

თამაზ გიორგაძე დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2013 წელს და შემდეგ ხელახლა იქნა დანიშნული წესდების შესაბამისად. ბ-ნი გიორგაძე არის ბანკის რისკების კომიტეტის თავმჯდომარე და ანაზღაურების კომიტეტის და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ბ-ნი გიორგაძე ასევე არის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის რისკების კომიტეტის თავმჯდომარე და ანაზღაურებისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი. ბ-ნი გიორგაძე ადრე იყო საქართველოს ბანკის ჯგუფის ფლს-ის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც შეტანილია საქართველოს ბანკის ჯგუფის აუდიტის, ნომინაციისა და რისკების კომიტეტებში.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:
2013 წელს ბატონმა გიორგაძემ დააფუძნა Raisin GmbH (ყოფილი SavingsGlobal GmbH), რომელმაც პირველმა დაიწყო გლობალური დეპოზიტის შუამავლის ფუნქციის შესრულება ევროპაში და სადაც ბატონი გიორგაძე კვლავ განაგრძობს გენერალური დირექტორის პოზიციაზე მუშაობას. აღნიშნული კომპანიის დაფუძნებამდე ბატონ გიორგაძეს ათწლიანი კარიერა ჰქონდა ბერლინში McKinsey & Company-ში, სადაც პარტნიორის მოვალეობას ასრულებდა 2009-დან 2013 წლამდე. McKinsey & Company-ში მუშაობისას, ის თანამშრომლობდა გერმანიაში, შვეიცარიაში, რუსეთში, საქართველოსა და ვიეტნამში არსებულ ბანკებთან, მისი საქმიანობა ეხებოდა სტრატეგიას, რისკის იდენტიფიკაციას და მართვას, სადეპოზიტო და საინვესტიციო პროდუქტებს, ოპერაციებს და გაყიდვებს. 1994 წლიდან 1995 წლამდე, McKinsey & Company-ში მუშაობის დაწყებამდე, ბატონი გიორგაძე საქართველოს პრეზიდენტის თანაშემწედ მუშაობდა საგარეო ურთიერთობათა დეპარტამენტში. Raisin GmbH-ის გარდა, ბატონი გიორგაძე არ არის სხვა რომელიმე კომპანიის დირექტორი.
განათლება:

ბატონ გიორგაძეს მოპოვებული აქვს ორი დოქტორის ხარისხი, ერთი ეკონომიკის დარგში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან, მეორე კი სოფლის მეურნეობის დარგში Justus-Liebig University Gießen-დან, გერმანიაში. ბატონი გიორგაძე Justus-Liebig University Gießen-ში სამართალმცოდნეობასაც ეუფლებოდა და სწავლა წარჩინებით დაასრულა.

- **ალასდერ (ალ) ბრიჩი**
  დამოუკიდებელი წევრი

2010 წლის სექტემბერში ალ ბრიჩმა დაიკავა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრის ადგილი. ბ-ნი ბრიჩი არის ბანკის ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარე და ასევე არის ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ბ-ნი ბრიჩი ასევე არის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარე და რისკისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი. ის ადრე იყო ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა ჯგუფის ანაზღაურების, ნომინაციისა და რისკის კომიტეტებში პოზიციებს.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:
2013 წელს, ბატონი ბრიჩი გახდა Gemsstock Limited-ის თანადამფუძნებელი, რაც წარმოადგენს UK FCA-რეგულირებულ ფონდის სამართავ კომპანიას, სადაც ის ასევე იკავებს გენერალური დირექტორის პოზიციას. 2010 წელს ბატონმა ბრიჩმა შვეიცარიაში დააფუძნა აქტივების მართვის ფირმა Furka Advisors AG, სადაც მუშაობდა გენერალური დირექტორის პოზიციაზე, Gemsstock Limited-ის დაფუძნებამდე, რომელიც მართავს Gemsstock-ის ფონდს, რომელსაც წარსულში Gemsstock Growth Fund ეწოდებოდა და მის მართვას ბატონი ბრიჩი ახორციელებდა Furka Advisors AG-ში. მისი ადრინდელი კარიერა მოიცავდა კვლევას საინვესტიციო ბანკებში, ძირითადად რუსეთში. 2003 წლის იანვარში ბრიჩი გადავიდა Brunswick UBS-ში (შემდგომში UBS Russia), სადაც მთავარი ეკონომისტი იყო და მოგვიანებით დაინიშნა კვლევისა და მართვის დირექტორის პოზიციაზე, რომელსაც იკავებდა 2007 წლის ოქტომბრამდე. 1998 წლიდან 2002 წლამდე, ბატონი ბრიჩი იყო რუსეთის და ყოფილი საბჭოთა კავშირის ეკონომისტი Goldman Sachs-ში, რომელიც მოსკოვშია დაფუძნებული. ბატონი ბრიჩი ასევე არის 2008 წელს დაარსებული ახალი ამბების მომწოდებელი ვებ-გვერდის The Browser.com-ის თანადამფუძნებელი. ბატონი ბრიჩი იკავებს დირექტორის პოზიციას Gemsstock Limited-ში, Gemsstock ფონდში, The Browser-ში და Furka Holdings AG-ში, რომლებიც კერძო კომპანიებია. ის ასევე არის East Capital-ის მრჩეველი.

განათლება::

ბატონმა ბრიჩმა ეკონომიკის მაგისტრის ხარისხი მოიპოვა ლონდონის ეკონომიკის სკოლაში. ის ასევე ფლობს ედინბურგის უნივერსიტეტის მიერ გაცემულ ბაკალავრის ხარისხს მათემატიკასა და ფილოსოფიაში.

- **ჯონათან მუირი**
  დამოუკიდებელი წევრი

ჯონათან მუირი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2017 წლის აგვისტოში. ის არის ბანკის სპეციალური კომიტეტის და აუდიტის კორპორატიული მმართველობის კომიტეტის თავმჯდომარე, ასევე ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ბ-ნი მუირი ასევე არის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ჯგუფის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ადრე ის იყო ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, მას შემდეგ რაც ის 2016 წლის დეკემბრიდან იყო საქართველოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს კონსულტანტი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბატონ მუირს აქვს 30 წლიანი გამოცდილება ბუღალტერიასა და ფინანსებში. იგი არის LetterOne Holdings SA-ის გენერალური დირექტორი და LetterOne Investment Holdings-ის გენერალური დირექტორი. LetterOne არის საერთაშორისო საინვესტიციო ბიზნესი, რომელიც შედგება ორი ჯგუფისგან და მიზნად ისახავს ინვესტიციების განხორციელებას ჯანდაცვის, ენერგეტიკის, ტელეკომუნიკაციებისა და ტექნოლოგიების, და საცალო ვაჭრობის სექტორებში. LetterOne-მდე, ბატონი მუირი იყო გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხებში (2008-2013) და ფინანსების და კონტროლის ვიცე-პრეზიდენტი (2003-2008) TNK-BP-ში, რომელსაც შეუერთდა მას შემდეგ რაც ეკავა გენერალური დირექტორის მოადგილის პოზიცია ფინანსების საკითხებში SIDANCO-ში, TNK-BP-ის ერთ-ერთ მემკვიდრე კომპანიაში. მანამდე, ის იყო გლობალური აუდიტისა და საკონსულტაციო კომპანია Ernst & Young-ის პარტნიორი (1985-2000).
განათლება:
ბატონმა მუირმა წარჩინებით დაამთავრა წმ. ენდრიუს სახელობის უნივერსიტეტი. იგი არის ბრიტანეთში კვალიფიცირებული დიპლომირებული ბუღალტერი და ინგლისის და უელსის სერტიფიცირებული ბუღალტრების ინსტიტუტის წევრი.

- **სესილ ქუილენ**
  დამოუკიდებელი წევრი

სესილ ქუილენი არჩეული იქნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2018 წლის ივნისში. ბ-ნი ქუილენი ასევე იყო ბანკის აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის, ანაზღაურების, ნომინაციის და სპეციალური კომიტეტების წევრი. ის ასევე იყო საქართველოს ბანკის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი და ჯგუფის აუდიტის, ანაზღაურებისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:
ბ-ნი ქუილენი არის იურისტი და ლონდონში დაფუძნებული გლობალური იურიდიული ფირმის Linklaters LLP-ს აშშ პარტნიორი. ის არის ფირმის აშშ ფასიანი ქაღალდების გამოყენების პრაქტიკის ხელმძღვანელი. ბ-ნი ქუილენი მუშაობს ფასიანი ქაღალდებისა და ფინანსური საკითხების ფართო სპექტრზე. მისი საქმიანობისას განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა დსთ-ს ქვეყნებში და ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში ტრანზაქციებს. ბ-ნი ქუილენი არის საერთაშორისო ადვოკატთან ასოციაციის ფასიანი ქაღალდების სამართლის კომიტეტის სპეციალისტი და ხელმძღვანელობს მის დაზღვევისა და დისტრიბუციის ქვეკომიტეტს, ასევე არის ფასიანი ქაღალდების რეგულაციის საკონსულტაციო კომიტეტის წევრი ევროპის იურიდიული პრაქტიკის ინსტიტუტში. ის არის ვირჯინიის სამართლის სკოლის ფონდის მინდობილი პირი. ბ-ნი ქუილენი გახდა Linklaters-ის პარტნიორი 1996 წელს და იყო ფირმის ნიუ იორკის ოფისის რეზიდენტი 2000 წელს ლონდონის ოფისში გადასვლამდე. მას აქვს პრაქტიკის უფლება ნიუ იორკში და კოლუმბიის ოლქში და არის რეგისტრირებული უცხოელი იურისტი ინგლისსა და უელში.
განათლება:
ბ-ნი ქუილენმა მიიღო ბაკალავრის დიპლომი ჰარვარდში და იურისტის დიპლომი ვირჯინიის უნივერსიტეტში.

- **ვერონიკ მაკქაროლ**
  დამოუკიდებელი წევრი

ვეტონიკ მაკქაროლი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2019 წლის 11 თებერვალს. ქ-ნი მაკქაროლი ასევე არის ბანკის რისკების, ნომინაციისა და სპეციალური კომიტეტების წევრი. ის ასევე არის საქართველოს ბანკის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის რისკებისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:
ქ-ნი მაკქაროლს აქვს 30 წელზე მეტი გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების სფეროში, კერძოდ კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო საქმიანობასა და რისკი მართვაში. ბოლო დრომდე ის იყო Credit Agricole CIB-ს აღმასრულებელი დირექტორი, პასუხისმგებელი იყო სტრატეგიასა და ბიზნეს ტრანსფორმაციაზე. 2016 წელს CACIB -სთან შეერთებამდე, მან 19 წელი იმუშავა საკონსულტაციო ფირმებში, ეხმარებოდა მსხვილ საბანკო კლიენტებს ფინანსურ საკითხებში, მათ შორის იყო McKinsey & Company (2013-2016), Oliver Wyman (2004-2013) და Andersen/Ernst & Young (1996-2003)-ს პარტნიორი. ქ-ნი მაკქაროლმა დაიწყო თავისი კარიერა 1986 წელს კაპიტალის ბაზრებზე Banque Indosuez-ში, და ასრულებდა სხვადასხვა ფიქსირებული შემოსავლის და შემდეგ ბაზრის რისკი მართვის მომსახურებებს. ქ-ნი მაკქაროლი ასწავლის ფინანსებს Paris Dauphine University-ში.

განათლება:
ქ-ნმა მაკქაროლმა დაამთავრა ESSEC (Ecole Superieure des Sciences Economiques et Commerciales) 1985 წელს.

ანდრეას ვოლფი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრად 2018 წლის 6 დეკემბერს. ბ-ნი ვოლფი ასევე არის ბანკის აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის, ნომინაციისა და სპეციალური კომიტეტების წევრი. ის ასევე არის საქართველოს ბანკის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის აუდიტისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი. ბ-ნი ვოლფი ჩამოქვეითდა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრობიდან 2020 წლის 31 იანვარს სხვა ბიზნეს ვალდებულებების გამო.

სამეთვალყურეო საბჭოს მრავალფეროვნება და დამოუკიდებლობა

ბანკი მიიჩნევს, რომ ბიზნესის ეფექტურად მართვისთვის მნიშვნელოვანია მრავალფეროვანი უნარ-ჩვევები, ცოდნა, გამოცდილება, მსოფლმხედველობა და მიდგომა, გეოგრაფიული მდებარეობა, ეროვნება და სქესი. საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და მისი ნომინაციის კომიტეტი მუშაობს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭომ შეინარჩუნოს უნარ-ჩვევების, გამოცდილების, დამოუკიდებლობისა და საბანკო ცოდნის სწორი ბალანსი, რომელიც აუცილებელია მისი პასუხისმგებლობის განსახორციელებლად.

სამეთვალყურეო საბჭო მიიჩნევს, რომ მისი ზომა და შემადგენლობა, ისევე როგორც, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ზომა და შემადგენლობა შესაბამისია. კერძოდ, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭომ დაადგინა, რომ თითოეული არა-აღმასრულებელი დირექტორი დამოუკიდებელია ხასიათისა და მსჯელობის თვალსაზრისით. ანალოგიურად, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე, თითოეული წევრი დამოუკიდებელია ხასიათისა და მსჯელობის თვალსაზრისით. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს უკავია და/ან ადრე ეკავა მაღალი პოზიციები მრავალ მსგავს ინდუსტრიაში, რაც უმნიშვნელოვანეს გარე პერსპექტივას სძენს სამეთვალყურეო საბჭოს განხილვებს, მათი გამოცდილებისა და ცოდნის გაზიარების გზით და საშუალებას აძლევს მნიშვნელოვნად შეუწყონ ხელი გადაწყვეტილების მიღებას. არცერთ კერძო პირს ან პირთა ჯგუფს არ შეუძლია დომინანტური გავლენის მოხდენა გადაწყვეტილების მიღების პროცესზე და არცერთ კერძო პირის მიმართ არ არის გაუმართლებელი ნდობა.

ბანკი ყველა სახის მრავალფეროვნებას აფასებს. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოზე ექვსი სხვადასხვა ეროვნების დირექტორი იყო წარმოდგენილი. ბანკმა უნდა შეინარჩუნოს და განავითაროს გენდერული ბალანსი. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით რვა დირექტორიდან 2 იყო ქალი.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა დამოუკიდებლობა ფასდება და ბანკის აზრით თითოეული მათგანი მოქმედებს დამოუკიდებლად და ობიექტურად და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად და რაიმე სახის ურთიერთობის გარეშე, რომელმაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მათ გადაწყვეტილებაზე. სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს აქვს ვალდებულება აცნობოს სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი გარემოების შესახებ. რომელმაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მათ დამოუკიდებლობაზე.

შემდგომი ღონისძიებების დაგეგმვის და სამეთვალყურეო საბჭოს დანიშვნის პროცედურები

ბანკის დონეზე, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები შეიძლება დაინიშნონ და გათავისუფლდნენ აქციონერთა საერთო კრებაზე, ბანკის წესდებით განსაზღვრული პროცედურის შესაბამისად. საბანკო რეგლამენტი შეიცავს გარკვეულ შეზღუდვებს იმის შესახებ, თუ ვინ შეიძლება გახდეს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი, მაგალითად, ფულის გათეთრების, ტერორიზმის დაფინანსების ან ეკონომიკური დანაშაულისათვის მსჯავრდებული პირის არჩევა დაუშვებელია ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოზე. სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრის მუშაობის სავალდებულო ვადაა ოთხი წელი. სამეთვალყურეო საბჭოს, ასევე ხმის უფლების მქონე აქციების მფლობელ თითოეულ აქციონერს უფლება აქვს, წარმოადგინოს რეკომენდაცია სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ ვაკანტურ ადგილზე, ერთი ან მეტი კანდიდატისთვის.

გარდა ამისა, აქციების მფლობელებს, რომლებიც წარმოადგენენ სააქციო კაპიტალის მინიმუმ 20.0%-ს, უფლება აქვთ, საკუთარი წარმომადგენელი წარადგინონ სამეთვალყურეო საბჭოს ვაკანტურ ადგილზე. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ირჩევენ ერთობლივი კენჭისყრის შედეგად. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი შეიძლება ამავე დროს იყოს დირექტორთა საბჭოს წევრი. დირექტორთა საბჭოს წევრები არ შეიძლება ფლობდნენ სამეთვალყურეო საბჭოს ადგილების უმრავლესობას. ბანკის წესდების თანახმად, სამეთვალყურეო საბჭო ირჩევს თავმჯდომარესა და ვიცე-თავმჯდომარეს მისი წევრებისგან.

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე (ან მისი არყოფნის შემთხვევაში, ვიცე-თავმჯდომარე) იწვევს სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომებს და განსაზღვრავს დღის წესრიგს. ნებისმიერ წევრს შეუძლია დღის წესრიგში საკითხის დამატება ან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის მოწვევის მოთხოვნა. სამეთვალყურეო საბჭოს შეხვედრები ტარდება მინიმუმ კვარტალში ერთხელ. წერილობითი შეტყობინება შესაბამის დღის წესრიგთან ერთად უნდა გაიგზავნოს კრებამდე მინიმუმ 8 დღით ადრე.

ბანკს მიაჩნია, რომ შემდგომი ღონისძიებების ეფექტიანი დაგეგმვა ამცირებს კვალიფიციური და გამოცდილი კადრის წასვლასთან ან არარსებობასთან დაკავშირებულ რისკებს. ბანკი აღიარებს ამას და მისი მიზანია უზრუნველყოს, რომ სამეთვალყურეო საბჭო და მენეჯმენტი ყოველთვის სათანადოდ იყოს დაკომპლექტებული წევრების უნარებისა და გამოცდილების გათვალისწინებით, რათა ეფექტურად და წარმატებით იქნას მიღწეული ბანკის სტრატეგია. ბანკი ასევე აღნიშნავს, რომ მუშაობის გრძელვადიანი ვადა განაპირობებს ბანკის სპეციფიკური ცოდნის გაღრმავებას, რაც მნიშვნელოვანია ხარისხის შენარჩუნებისთვის.

სამეთვალყურეო საბჭოს როლი

როგორც საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს, ასევე, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ძირითადი მოვალეობაა ბანკის ხანგრძლივი წარმატების უზრუნველყოფა, ხელმძღვანელობის მიმართვით აქციონერებისთვის მდგრადი ღირებულების შექმნისა და მოწოდებისკენ. აღნიშნული ხორციელდება ხელმძღვანელობის მიერ ბანკის სტრატეგიის განსაზღვრით და მისი განხორციელებით. სამეთვალყურეო საბჭო ანგარიშვალდებულია აქციონერების მიმართ ბანკის ფინანსური მდგომარეობის თვალსაზრისით.

ბანკი მიიჩნევს, რომ თავისი სტრატეგიის წარმატებით განხორციელებისთვის საჭიროა სტრატეგიის შესაბამისობა ბანკის შიდა მართვის სისტემასთან. ბანკი განიხილავს რისკის მართვის და შიდა კონტროლის მძლავრ სისტემას, როგორც

მნიშვნელოვან საშუალებას, რათა განხორციელდეს ბანკის სტრატეგია, რომლის ფარგლებშიც რისკის აპეტიტი დადგინდება და რისკები განისაზღვრება, შეფასდება, და მოხდება მისი მართვა და ეფექტური ანგარიშგება.

ზედა დონეზე ბანკის ძირითადი ღირებულებების დადგენის და ხელმძღვანელობის დემონსტრირებით, სამეთვალყურეო საბჭოს შეუძლია ძირითადი პოლიტიკის და პროცედურების განხორციელება, რომლებიც ბანკის მიერ შექმნილია იმ ვარაუდით, რომ ყველა თანამშრომელი იმოქმედებს ეთიკურად და გამჭვირვალედ მის მიერ შესრულებული ყველა ოპერაციის ფარგლებში.

ხელმძღვანელობის მიერ სტრატეგიის განხორციელება, და ფინანსური შედეგები ასევე, ექვემდებარება მონიტორინგს. მიუხედავად იმისა, რომ საბოლოო მიზანი ხანგრძლივი ზრდაა, ბანკს ასევე ესაჭიროება მოკლევადიანი მიზნების დასახვა, ამიტომ, საჭიროა უზრუნველყოფილი იყოს მართებული ბალანსი ამ ორს შორის.

ბანკი ითვალისწინებს ნაკისრ ვალდებულებებს და იმას, თუ რა ზემოქმედება შეიძლება მოახდინოს მისმა გადაწყვეტილებებმა ბანკის სხვადასხვა დაინტერესებულ მხარეზე, მაგალითად, თანამშრომლებზე, აქციონერებზე, კლიენტებზე და მომხმარებლებზე, ზოგადად გარემოსა და საზოგადოებაზე.

იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილი იქნას ბანკის მიერ საკუთარი პასუხისმგებლობების შესრულება, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დასამტკიცებლად იქნა წარმოდგენილი სპეციფიკური ძირითადი გადაწყვეტილებები. ამასთან, სამეთვალყურეო საბჭო პერიოდულად მიიღებს ანგარიშებს და რეკომენდაციებს ნებისმიერი საკითხის შესახებ, რომლებსაც იგი ბანკისთვის მნიშვნელოვნად მიიჩნევს.

<u>ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობები მოიცავს შემდეგს:</u>

- დირექტორთა საბჭოს საქმიანობის ზედამხედველობა;
- გენერალური დირექტორისა და სხვა დირექტორების დანიშვნა და გათავისუფლება, მათთან სამუშაო კონტრაქტების გაფორმება და შეწყვეტა, ასევე დირექტორთა საბჭოს წევრებისათვის ქცევის კოდექსის შემუშავება;
- ბანკის პოლიტიკისა და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების დამტკიცება და შეცვლა;
- საბანკო ანგარიშების და ქონების შემოწმება, სალარო აპარატების, ფასიანი ქაღალდების და აქტივების შემოწმების ჩათვლით, პირადად ან მოწვეული ექსპერტების დახმარებით;
- დირექტორთა საბჭოსგან ბანკის საქმიანობის შესახებ ანგარიშების მოთხოვნა (მათ შორის, ასოცირებული კომპანიებისა და შვილობილი კომპანიების შესახებ) და შიდა აუდიტის ან გარე ინსპექტირების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის გადახედვა;
- საჭიროების შემთხვევაში, საგანგებო საერთო კრების ჩატარება;
- წლიური ანგარიშების და დირექტორთა საბჭოს მიერ მოგების განაწილებაზე გაკეთებული შემოთავაზებების განხილვა;
- ბანკის წარმოდგენა ბანკის გენერალური დირექტორისა და სხვა დირექტორების წინააღმდეგ მიმდინარე სამართალწარმოების ფარგლებში;
- წლიური ბიუჯეტის დამტკიცება;
- აუდიტის კომიტეტის წევრების არჩევა და გათავისუფლება;
- გადაწყვეტილების მიღება მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში; და
- დაამტკიცოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს გადაწყვეტილებები (იხილეთ გვერდი 134)

აქ წარმოდგენილია საკითხები მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებას, წესდების შესაბამისად:

- წილის შესყიდვა და გაყიდვა სხვა კომპანიებში, თუ ასეთი წილი აღემატება ასეთი კომპანიის მთლიანი კაპიტალის 50%-ს (ორმოცდაათი პროცენტი) ან გარიგების მოცულობა აღემატება წინა კალენდარული თვის ბოლოსთვის არსებულ ბანკის სააქციო კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს (ორნახევარი პროცენტი);
- უძრავი ქონების და საკუთრების უფლების ფლობის უფლებების შეძენა, გადაცემა და ვალდებულებით დატვირთვა, თუ ასეთი გარიგება სცილდება ბანკის რუტინული ეკონომიკური აქტივობის ფარგლებს და ასეთი გარიგების მოცულობა აღემატება წინა კალენდარული თვის ბოლოსთვის არსებულ ბანკის სააქციო კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს (ორნახევარ პროცენტს)
- ფილიალების გახსნა და ლიკვიდაცია;
- ინვესტიციები, რომლის ნაწილობრივი ან მთლიანი მოცულობა აღემატება წინა კალენდარული თვის ბოლოსთვის არსებულ ბანკის სააქციო კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს;
- სესხის სახსრები აღემატა წინა კალენდარული თვის ბოლოსთვის არსებულ ბანკის სააქციო კაპიტალის მოცულობის 2.5%-ს (ორნახევარ პროცენტს) ;
- უზრუნველყოფილი სესხები, თუ ისინი ექცევა რუტინული ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში;
- ახალი საბანკო საქმიანობის დაწყება ან არსებული საბანკო საქმიანობის შეწყვეტა ან შეჩერება;
- ბანკის ბიზნეს სტრატეგიის და ბიზნეს გეგმის საერთო პრინციპების განსაზღვრა და წლიური ბიუჯეტის და გრძელვადიანი ვალდებულებების შემუშავება და დამტკიცება;
- ბანკის ხელმძღვანელობის ანაზღაურების და/ან დამატებითი სარგებელის განსაზღვრა (გენერალური დირექტორი და სხვა დირექტორთა საბჭოს წევრები, და ნებისმიერი სხვა ზედა რგოლის მენეჯერი, რომელიც არჩეულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ) ;
- სავაჭრო წარმომადგენლების დანიშვნა და გათავისუფლება;
- ხელშეკრულებების ან კონტრაქტების დამტკიცება, რომლის მიხედვითაც არაერთჯერადი ხარჯები ან რამდენიმე ტრანშიანი ბანკის დანახარჯები უნდა განხორციელდეს, რომელიც უნდა აღემატებოდეს წინა კალენდარული თვის ბოლოსთვის ბანკის სააქციო კაპიტალის ღირებულების 1%-ს;
- შიდა პოლიტიკის და სესხი გაცემის, ინვესტირების, გაცვლითი კურსის, აქტივების და ვალდებულებების მართვის პროცედურების განსაზღვრა და დამტკიცება, მათი კლასიფიკაცია და ადეკვატური უზრუნველყოფა;
- ბანკის აქციების გამოსყიდვა კანონმდებლობით გათვალისიწინებული შემთხვევებში ან თუ ზიანი მიადგა აქციების უკან გამოსყიდვით (მათ შორის და არა მხოლოდ სახაზინო აქციები); და
- სხვა აქტივობები, რომელმაც შესაძლოა დაცული იქნას მოქმედი კანონმდებლობით.

სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობა

წლის განმავლობაში, ჩვეულებრივ, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ოთხი დაგეგმილი შეხვედრა იმართება. რაც შეეხება დანარჩენ შეხვედრებს, მსჯელობა და საკითხების დამტკიცება განხორციელდა ტელეკონფერენციის ან ელ-ფოსტით მიმოწერის გზით. რადგან კორონა -19-ის გამო სამეთვალყურეო საბჭოს კრებების ხორციელდება ვიდეოკონფერენციისა და სატელეფონო ზარების საშუალებით.

თითოეულ დაგეგმილ შეხვედრაზე, სამეთვალყურეო საბჭო ანგარიშს იღებს თავმჯდომარისგან, გენერალური დირექტორისგან და გენერალური დირექტორის მოადგილისგან ფინანსების საკითხებში, ბანკის მუშაობის და შედეგების შესახებ. ძირითადი შვილობილი კომპანიების გენერალური დირექტორები და ბანკის გენერალური დირექტორების მოადგილეები რეგულარულად აწვდიან სამეთვალყურეო საბჭოს ინფორმაციას თავიანთ სეგმენტში მთელი წლის განმავლობაში მიმდინარე მუშაობის, სტრატეგიული განვითარების და ინიციატივების შესახებ. გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით, და გენერალური მრჩეველი რეგულარულად აბარებენ ანგარიშს სამეთვალყურეო საბჭოს სრულ შემადგენლობას. სამეთვალყურეო საბჭო განახლებულ ინფორმაციას იღებს ბანკის ოპერატიული ნაწილიდან, შიდა კონტროლის, რისკების მართვის, შესაბამისობის, შიდა აუდიტის, ადამიანური რესურსებისა და კორპორატიული პასუხისმგებლობის საკითხებზე. ტიპიური კვარტალური შეხვედრა მოიცავს მსჯელობას შემდეგი საკითხების შესახებ.

ტიპიური კვარტალური შეხვედრა მოიცავს მსჯელობას შემდეგი საკითხების შესახებ:

- კომიტეტის თავმჯდომარეებისგან მიღებული განახლებული ინფორმაცია შესაბამისი კომიტეტის წინა დღეს გამართულ სხდომაზე განხილულ საკითხებზე;
- მაკროეკონომიკური გარემო;
- ფინანსური მაჩვენებლები;
- ბიზნეს სეგმენტის შედეგები და განვითარება;
- სიღრმისეული მსჯელობა სტრატეგიისა და შესრულების მაჩვენებლების შესახებ ერთ ან მეტ ბიზნეს ერთეულში;
- ახალი სტრატეგიული ინიციატივები და სტრატეგიის პროგრესი;
- განახლებული ინფორმაცია მარეგულირებელი, საკანონმდებლო და სხვა კორპორატიული მართვის შესახებ;
- განვითარება ძირითადი რისკების და რისკების მართვის მიმართულებით.

რისკების მართვის სისტემისა და შიდა კონტროლის სისტემის დეტალური შეფასება ხორციელდება მინიმუმ წელიწადში ორჯერ, რისკების მართვის და აუდიტის კომიტეტების მეშვეობით ან სრული სამეთვალყურეო საბჭოს მეშვეობით. სამეთვალყურეო საბჭოს შეხვედრები მოქნილია, რათა უზრუნველყოფილი იყოს საგანგებო საკითხების მოგვარება მათი წარმოშობისთანავე, შეძლებისდაგვარად სწრაფად.

თავმჯდომარე ხვდება გენერალურ დირექტორს თითოეული კრების შემდეგ, შემდგომი ღონისძიებების შესათანხმებლად და იმაზე სამსჯელოდ, რამდენად ეფექტური იყო შეხვედრა.

თავმჯდომარე და გენერალური დირექტორი ოფიციალური შეხვედრების გარდა ინარჩუნებენ ხშირ კონტაქტს (პირადად ან სხვა სახით) ერთმანეთთან და სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრებთან მთელი წლის განმავლობაში.

<u>სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობის დაწყება, მიმდინარე ტრენინგი და პროფესიული განვითარება</u>

თანამდებობაზე დანიშვნისთანავე, სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრი ერთვება მოსამზადებელ პროგრამაში, რომლის განმავლობაშიც ის ხვდება აღმასრულებელი დირექტორატის წევრებს, იღებს ინფორმაციას სამეთვალყურეო საბჭოს და ინდივიდუალური დირექტორების, ასევე, თითოეული სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტის ფუნქციისა და აღნიშნული კომიტეტების უფლებამოსილების შესახებ. ახალ წევრს აცნობენ იურიდიულ და სხვა ვალდებულებებს. ინდუქციური შეკრებები განსაზღვრულია რომ უნდა იყოს ინტერაქტიული და მოერგოს ფიზიკური პირის ადრინდელ გამოცდილებას.

ბანკი ვალდებულია, უზრუნველყოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების მუდმივი განვითარება, რათა მათ საკუთარ ცოდნაზე დაყრდნობით შეიქმნან დეტალური წარმოდგენა იმ ბიზნესის, ბაზრების და მარეგულირებელი გარემოს შესახებ, რომელშიც ბანკი ახორციელებს საკუთარ საქმიანობას, და ცვალებადი კორპორატიული მმართველობის სისტემის შესახებ.

სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრი მონაწილეობდა 2019 წელს მიმდინარე ტრენინგსა და პროფესიული განვითარების პროგრამაში, მათ შორის ბრიფინგებში, ობიექტზე განხორციელებულ ვიზიტებში, განვითარების შესახებ ჩატარებულ სესიებში და პრეზენტაციებში, რომლებსაც მმართველობის წევრები, გარეშე სპიკერები და ბანკის პროფესიონალი კონსულტანტები წარადგენდნენ.

ბანკი ასევე უზრუნველყოფს სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრის წვდომას სამეთვალყურეო საბჭოს მდივნის კონსულტაციებზე, ასევე, დამოუკიდებელი პროფესიონალების კონსულტაციებზე, ბანკის ხარჯებით, მათი პასუხისმგებლობის ფარგლებში არსებული ნებისმიერი საკითხის შესახებ.

<u>სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობის შეფასება</u>

საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და შესაბამისად, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად ცდილობს გააუმჯობესოს მისი ეფექტიანობა და აღიარებს, რომ მისი წლიური შეფასების პროცესი ამ მიზნის მისაღწევად მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია.

2019 წელს საქართველოს ბანკის ჯგუფმა განახორციელა მთლიანად ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს და მისი კომიტეტების შიდა შეფასება. ამ შეფასების შედეგად ჯგუფი დარწმუნდა, რომ ჯგუფის დირექტორთა საბჭოზე წარმოდგენილია უნარ-ჩვევების, გამოცდილებისა და პიროვნული თვისებების ისეთი მრავალფეროვნება, რომელიც უზრუნველყოფს ღია, გამჭვირვალე განხილვებსა და ცვლილებას. საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს შეფასება უმეტეს შემთხვევაში მაღალია და ადასტურებს, რომ საბჭო მუშაობს ეფექტურად. საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭო ასევე აღიარებს შემდგომი გაუმჯობესების საჭიროებას და მათი მოგვარებისთვის 2020 წლისთვის განსაზღვრულ მიზნებს. ამ შეფასების საფუძველზე, საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოს მიზნები 2020 წლისთვის შემდეგია:

- ხელი შეუწყოს გუნდური მუშაობისა და ინიციატივის აღების კულტურის განვითარებას ბანკის ყველა დონეზე;
- გამოავლინოს ინტერესი ბანკის ციფრული ტრანსფორმაციის საკითხების მიმართ;
- მიაღწიოს მეტ მრავალფეროვნებას სამეთვალყურეო საბჭოში და ბანკის ზედა რგოლის დონეზე.

გარდა ამისა 2019 წლის სექტემბერში, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები იკრიბება საიმისოდ რომ შეაფასოს თავმჯდომარის საქმიანობა, რომელსაც ახორციელებს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი და გააკეთოს დასკვნა, რომ თავმჯდომარემ უზრუნველყოს ხელმღვანელობის ეფექტურობა, თავმჯდომარე ასევე შეხვდა წევრებს გენერალური დირექტორის გარეშე 2019 წლის დეკემბერში.

2020 წლის პირველი კვარტლის მონაცემებით, საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭო/ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო განსაზღვრავს სამოქმედო გეგმას- ბიზნესის უწყვეტობის გეგმას - როგორც კოვიდ 19-ის პანდემიის აფეთქების საპასუხოდ. სამოქმედო გეგმის მთავარი მიზანია დაეხმაროს საქართველოში კოვიდ 19-ის გავრცელების შეფერხებას; უზრუნველყოს თანამშრომლობის მუშაობა უსაფრთხო გარემოში; იზრუნოს თავის კლიენტებზე და მოახდინოს საჭიროებების ადაპტირება ცვალებად გარემოში; გაითვალისწინოს კოვიდ 19-ის ზემოქმედების გაგრძელება და გაურკვევლობები ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაში; და უზრუნველყოს ბანკის პროდიტებისა და მომსახურებების უწყვეტი მიწოდება. ბიზნესის უწყვეტობის გეგმამ საშუალება მისცა ბანკს დაარეგულიროს ახალი გარემო და განახორციელოს ახალი საოპერაციო მოდელი ეფექტურად. იხილეთ ბიზნეს უწყვეტობის გეგმის დეტალები და ბანკის მიერ განხორციელებული ღონისძიებები ბოლოდროინდელი განვითარების ნაწილში მე-5 გვერდზე.

<u>სამეთვალყურეო საბჭო და კომიტეტის კრებაზე დასწრება</u>

ქვემოთ წარმოდგენილია ინფორმაცია საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოსა და შემდგომში სამეთვალყურეო საბჭოს და კომიტეტის კრებებზე დასწრების შესახებ, 2019 წელს:

წევრები	საბჭო	აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის	ნომინაციის კომიტეტი	ანაზღაურების კომიტეტი	რისკის კომიტეტი
ნილ ჯანინინი	6/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	n/a	2/2	2/2 დაგეგმილი 3/3 სიტუაციის მიხედვით	n/a
ალასდარ ბრიჩი	6/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	n/a	2/2	2/2 დაგეგმილი 3/3 სიტუაციის მიხედვით	4/4
თამაზ გიორგაძე	5/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	n/a	2/2	2/2 დაგეგმილი 2/3 სიტუაციის მიხედვით	4/4
არჩილ გაჩეჩილაძე	6/6 დაგეგმილი 3/3 სიტუაციის მიხედვით	n/a	ა/გ	n/a	1/1
ჰანა ლიოკანენი	6/6 დაგეგმილი 3/3 სიტუაციის მიხედვით	6/6 დაგეგმილი 3/4 სიტუაციის მიხედვით	2/2	1/1 დაგეგმილი	n/a
ვერონიკ მაკქაროლი	5/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	n/a	2/2	n/a	4/4
ჯონათან მუირი	5/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	6/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	2/2	n/a	n/a
სესილ ქუილენ	6/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	6/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	2/2	2/2 დაგეგმილი 3/3 სიტუაციის მიხედვით	n/a
ანდრეს ვოლფ[20]	5/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	6/6 დაგეგმილი 4/4 სიტუაციის მიხედვით	2/2	n/a	n/a

კომიტეტები

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს და საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს გადანაწილებული აქვთ უფლებამოსილება შესაბამის საბჭოს კომიტეტებზე, რათა ამ უკანასკნელებმა მათთვის შეასრულონ გარკვეული დავალებები, ეფექტიანად ფუნქციონირების თვალსაზრისით და საჭირო დონის ყურადღების მისაქცევად, შესაბამისი საკითხების განხილვისას, და რათა უზრუნველყოფილი იყოს ფინანსური, აუდიტის, შიდა კონტროლისა და რისკების საკითხების დამოუკიდებელი ზედამხედველობა და ანაზღაურების საკითხები; თუმცა, ამავდროულად, ისინი იტოვებენ უფლებამოსილებას დაამტკიცონ გარკვეული ძირითადი საკითხები, როგორც ეს წარმოდგენილია სამეთვალყურეო საბჭოსთვის მინდობილი ბანკის დონეზე განსახილველი საკითხების ფარგლებში, და რომელიც ყოველწლიურად გადაიხედება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

[20] ბ-ნი ანდრეს ვოლფი ჩამოქვეითდა საბჭოს წევრობიდან 2020 წლის 31 იანვრიდან.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ჰქონდა შემდეგი კომიტეტები:

- აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი;
- რისკების კომიტეტი;
- ნომინაციის კომიტეტი (2019 წლის 22 იანვრიდან);
- ანაზღაურების კომიტეტი და;
- სპეციალური კომიტეტი (2019 წლის 7 იანვრიდან*);*

აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი;

აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს ბანკის ფინანსური და ანგარიშგების პროცესების ზედამხედველობაში. იგი მონიტორინგს უწევს ფინანსური ანგარიშგების მთლიანობას და პასუხისმგებელია შიდა აუდიტის ფუნქციისა და გარე აუდიტორის მართვაზე, სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ანგარიშის ჩაბარებით. ის განიხილავს პოლიტიკის, პროცედურებისა და სისტემების ეფექტიანობას, რომელიც უკავშირდება, სხვა ოპერაციულ რისკებთან ერთად, შესაბამისობას, IT-სა და ინფორმაციულ უსაფრთხოებას (მათ შორის, კიბერ-უსაფრთხოებას), და მჭიდროდ თანამშრომლობს რისკების კომიტეტთან, რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტიანობის შესაფასებლად. აუდიტის კომიტეტი აკონტროლებს შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემების მართვას, ფინანსური ანგარიშგების პროცესთან მიმართებაში.

აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტის უფლებები და ვალდებულებებია:

- განსაზღვროს საბუღალტრო და ანგარიშგების წესები ბანკისთვის, ზედამხედველობა გაუწიოს ამ წესების შესრულებას და შეამოწმოს ბანკის საბუღალტრო წიგნები და ჟურნალები ბანკის შიდა და გარე აუდიტის საშუალებით;
- ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის მიერ მოქმედ კანონმდებლობის დაცვას;
- დაამტკიცოს ბანკის შიდა აუდიტის მმართველობითი რეგულაციები და უზრუნველყოს ბანკის შიდა აუდიტის ფუნქციონირება;
- უზრუნველყოფილი იყოს შიდა აუდიტის სამეთვალყურეო საბჭოსგან და დირექტორთა საბჭოსგან დამოუკიდებლობა;
- დაამტკიცოს შიდა აუდიტის საოპერაციო გეგმა მომდევნო ფინანსური წლისთვის;
- განიხილოს შიდა აუდიტის კვარტალური ანგარიშები, დაამტკიცოს და წარუდგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს აუდიტს შესამოწმებლად და რეკომენდაციებისთვის;
- ზედამხედველობა გაუწიოს შიდა აუდიტის აქტივობებს, უზრუნველყოს მისი შესაბამისობა კვარტალურ და წლიურ საოპერაციო გეგმებთან;
- შეაფასოს შიდა აუდიტის და ინდივიდუალური აუდიტორების დირექტორის მიერ განხორციელებული აქტივობები;
- დაამტკიცოს წლიური საოპერაციო გეგმა კვარტალურად, რომელიც მომზადებულია შიდა აუდიტორის მიერ და ზედამხედველობა გაუწიოს მის შესრულებას;
- შეაფასოს შიდა აუდიტის სამსახურის თითოეული თანამშრომლის აქტივობების შეფასებას მათი პროფესიული უნარების და მათი უნარის გათვალისწინებით იმუშაოს დამოუკიდებლად და მიიღოს შესაბამისი გადაწყვეტილებები;
- სამეთვალყურეო საბჭომ დირექტორთა საბჭოსთან ერთად, უზრუნველყოს შიდა აუდიტის თანამშრომლობა ბანკის სხვა სტრუქტურულ ერთეულებთან;
- რეკომენდაციები მისცეს სამეთვალყურეო საბჭოს ბანკის შიდა აუდიტის ხელმძღვანელისა და ხელმძღვანელის მოადგილის დასაქმებასა /გათავისუფლებასთან ასევე ანაზღაურებასთან დაკავშირებით;
- რეკომენდაციები მისცეს (შიდა აუდიტის ხელმძღვანელთან ხელშეკრულების შესაბამისად) დირექტორთა საბჭოს შიდა აუდიტის სხვა თანამშრომლების დასაქმების/გათავისუფლების შესახებ. ასევე ასეთი პირის ონალის ანაზღაურების შესახებ;
- უზრუნველყოს ბანკის შიდა და გარე აუდიტორებთან ურთიერთობის ზედამხედველობა და უზრუნველყოს მათი ადეკვატური ფუნქციონირება, დამოუკიდებლობა და ეფექტური თანამშრომლობა;
- განსაზღვროს შიდა აუდიტისა და ფინანსური ანგარიშგების პოლიტიკა;
- დაამტკიცოს, ან რეკომენდაცია მისცეს სამეთვალყურეო საბჭოს ან აქციონერებს, გარეშე აუდიტორის დანიშვნის, ანაზღაურებისა და გათავისუფლების შესახებ;
- ზედამხედველობა გაუწიოს სააღრიცხვო პოლიტიკის და პრაქტიკის შექმნას ბანკის მიერ;
- უზრუნველყოს ბანკის შიდა მართველის სტრუქტურის რელევანტურობა მოთხოვნებთან და ბანკის შიდა წესებთან/ კორპორატიულ მმართველობის დოკუმენტის შესაბამისად;
- უზრუნველყოს რომ არსებობდეს ეფექტური გადაწყვეტილების მიმღები სისტემა ბანკში, რომელიც უზრუნველყოფს რეპუტაციის რისკის შეფასებას გადაწყვეტილების მიღების დროს, ასევე დაიცვას შესაბამისი კანონმდებლობა და ბანკის შიდა სტანდარტები და წესები;

- აიღოს პასუხიმგებლობა და განახორციელოს საქართველოს ეთიკის კოდექსით განსაზღვრული მოვალეობები და კომერციული ბანკების პროფესიული ქცევის სტანდარტები;
- ხელი შეუწყოს გარეშე აუდიტორების საქმიანობას; და
- წარუდგინოს პერიოდული ანგარიშების მისი საქმიანობის შესახებ სამეთვალყურეო საბჭოს.

აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტის შეკრებები უნდა ჩატარდეს სულ მცირე კვარტალში ერთხელ. საგანგებო შემთხვევებში კრება შეიძლება ჩატარდეს სამეთვალყურეო საბჭოს მოთხოვნით. აუდიტი და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი იღებს გადაწყვეტილებებს ხმების უბრალო უმეტესობით. დამსწრე წევრებს არ აქვთ უფლება თავი შეიკავონ ხმის მიცემისგან.

ჰანა ლოკანენი, ჯონათან მუირი და სესილი ქუილენი არიან ბანკის აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტის წევრები. აუდიტის და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტი ბოლოს დამტკიცდა 2019 წლის 22 იანვარს. ჯონათან მუირი არის აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტის თავმჯდომარე.

რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტის მთავარი მოვალეობა არის რისკის ზედამხედველობა. ის განიხილავს ბანკის რისკის აპეტიტს სტრატეგიასთან ერთად, განსაზღვრავს და ამოწმებს რისკს და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას, ზედამხედველობას უწევს რისკის მოგვარებისთვის საჭირო სტრატეგიის განხორციელებას, განიხილავს ბანკის რისკის პოლიტიკას რეგულარულად, თანამშრომლობს და ამოწმებს რისკის ოფიცრის საქმიანობას, უზრუნველყოფს რეკომენდაციებს სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რისკის სტრატეგიებთან და პოლიტიკის ეფექტურობასთან დაკავშირებით აუდიტისა და კორპორატიული მმართველობის კომიტეტთან ერთად აფასებს რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტურობას. რისკი კომიტეტი ზედამხედველობას უწევს ბანკის რისკების გამოვლენას და კონსულტაციას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის სტრატეგიის შესახებ. რისკის კომიტეტი რეგულარულად განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის მიერ რისკის შეფასებაში გამოყენებულ პარამეტრებსა და მეთოდოლოგიას და განიხილავს ბანკის უნარს გამოავლინოს და მართოს ახალი რისკის ტიპი. რისკის კომიტეტი ასევე განსაზღვრავს სტანდარტებს დიდი რისკების და გარკვეული რისკის ტიპების კრიტიკული მნიშვნელობის, მათ შორის და არა მხოლოდ საკრედიტო რისკის ბაზრის რისკის და საოპერაციო რისკის ზუსტად და დროულად შესამოწმებლად.

ალასდაირ ბრიჩი, თამაზ გიორგაძე და ვინცენტ მაკაროლი არიან რისკის კომიტეტის წევრები, მისი შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2019 წლის 25 თებერვალს, თამაზ გიორგაძე არის თავმჯდომარე,

ნომინაციის კომიტეტი

ნომინაციის კომიტეტი (რეკომენდებულია სისტემატურად მნიშვნელოვანი ბანკებისთვის) რეკომენდაციებს აწვდის სამეთვალყურეო საბჭოს როგორც დირექტორების, ასევე სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების დანიშვნის თაობაზე, უზრუნველყოფს, რომ სამეთვალყურეო საბჭოში არ დომინირებდეს რომელიმე ერთი ფიზიკური პირი ან პირთა მცირე ჯგუფი. ნომინაციის კომიტეტი შექმნილია იმისათვის, რომ რეგულარულად განიხილოს სამეთვალყურეო საბჭოს სტრუქტურა, ზომა და შემადგენლობა (მათ შორის, უნარები, ცოდნა, გამოცდილება და მრავალფეროვნება). ამ კომიტეტმა თავისი წვლილი უნდა შეიტანოს დირექტორებისა და სხვა ხელმძღვანელ აღმასრულებელ პირებთან დაკავშირებით მონაცვლეობის დაგეგმვაში; და რეკომენდაციები გაუწიოს სამეთვალყურეო საბჭოს აღმასრულებელი და არა-აღმასრულებელი დირექტორების და სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტებში წევრების დანიშვნასთან დაკავშირებით. ეს კომიტეტი ასევე აკონტროლებს სამეთვალყურეო საბჭოს ეფექტურობის ყოველწლიურ განხილვას. და ნილ ჯანინი ასრულებს თავმჯდომარის მოვალეობას.

ანაზღაურების კომიტეტი

ანაზღაურების კომიტეტი განიხილავს და სამეთვალყურეო საბჭოს რეკომენდაციას უწევს გენერალური დირექტორის, გენერალური დირექტორის მოადგილეებისა და აღმასრულებელი დირექტორებისთვის შრომის ანაზღაურების წესზე, რათა უზრუნველყოს ანაზღაურების პაკეტების მეშვეობით ბანკის გრძელვადიანი წარმატება და ხელმძღვანელობის სათანადოდ დაჯილდოება ბანკის საქმიანობაში მათი წვლილის გათვალისწინებით,. კომიტეტი განსაზღვრავს ზემოთ ჩამოთვლილ პოზიციებზე ანაზღაურების პაკეტებს, მათი დასაქმების პირობებთან ერთად და აფასებს აღმასრულებელი დირექტორების მუშაობას, შესრულების ძირითად მაჩვენებლებთან მიმართებაში. ანაზღაურების კომიტეტის ფუნქციებში შედის დირექტორთა საბჭოს და სხვა ზედა რგოლის თანამდებობის პირების დასაქმებისა პირობების განსაზღვრა და პერიოდულად მათი მოქმედების შეფასებას. ანაზღაურების კომიტეტი განიხილავს გენერალური დირექტორის რეკომენდაციას ბანკის თანამშრომლების მთლიან ბონუსთან დაკავშირებით ასევე დირექტორთა საბჭოს და გარკვეული თანამდებობის პირების ინდივიდუალურ ბონუსებს.

ბანკის ანაზღაურების კომიტეტის წევრები არიან ალასდარ ბრიჩი (თავმჯდომარე), ჰანა ლოიკანენი, ნილ ჯანინი, თამაზ გიორგაძე და სესილი ქუილენი, მისი შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2019 წლის 19 სექტემბერს

სპეციალური კომიტეტი

სპეციალური კომიტეტი შეიქმნა 2019 წლის 7 იანვარს კორპორატიული მმართველობის ინტერესებიდან გამომდინარე და უზრუნველყოფს კონტროლსა და დამატებით უსაფრთხოებას ბანკის ფარგლებში, გაყოფის შემდგომ პერიოდში. სპეციალური კომიტეტის ფუნქციები მოიცავს დაყოფის შემდგომი პროცესის საერთო კონტროლს, მათ შორის, ბანკსა და ყოფილ ბიჯეო ჯგუფის კომპანიებს შორის გარკვეული გარიგებების შემოწმებას და დადასტურებას.
.ჯონათან მუირი, სესილი ქუილენი და ვერონიკ მაქკაროლი არის სპეციალური კომიტეტის წევრები, მისი შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2019 წლის 22 თებერვალს და ჯონათან მუირი არის თავმჯდომარე. .

<u>სამეთვალყურეო საბჭოსთან ანგარიშგების პირობები</u>
თითოეული კომიტეტისთვის განსაზღვრული და შეთანხმებულია პირობები, რომლებიც ყოველწლიურად განიხილება თითოეული კომიტეტის მიერ და ნებისმიერ ცვლილებას ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო, შესაბამისად.
<u>კომიტეტის კრებაზე დასწრება</u>
ბანკის კომიტეტის შეკრებებზე დასწრების დეტალები 2019 წელს წარმოდგენილია ზემოთ 125-ე გვერდზე.

<u>ურთიერთობა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოს შორის</u>

ბანკის ჯგუფის დონეზე საბჭოს წევრების არჩევა ხდება ბანკის აქციონერების წლიურ საერთო კრებაზე და ისინი იყოფა „ექსკლუზიურ“ და „არა-ექსკლუზიურ“ დირექტორებად („არაექსკლუზიური დირექტორები“). ბანკის ჯგუფის საბჭოს რვა წევრიდან შვიდი იყო დამოუკიდებელი „არაექსკლუზიური წევრი. თითოეული თავმჯდომარე და არა-ექსკლუზიური დირექტორები ზუსტად განსაზღვრავს როლებს ბანკის საბჭოს სტრუქტურის ფარგლებში.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე, არ არის „ექსკლუზიური“ დირექტორები, რადგან აღმასრულებელი უფლებები ხორციელდება ბანკის ხელმძღვანელობის მიერ, როგორც ეს წარმოდგენილია ქვემოთ. სამეთვალყურეო საბჭო დანიშნულია აქციონერთა საერთო კრების მიერ , როგორც ეს აღწერილია ზემოთ 3.2 ნაწილში. სამეთვალყურეო საბჭო ირჩევს თავის თავმჯდომარეს და კომიტეტის წევრებს.

ბანკის ჯგუფის საბჭოსა და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს შორის ურთიერთობა დამატებით აღწერილია ქვემოთ.

- რადგან საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭო ინარჩუნებს პასუხიმგებლობას ჯგუფის მართვაზე, ის გადასცემს უფლებამოსილებას ზოგიერთ საკითხზე თავის კომიტეტს (აუდიტი, ნომინაცია, ანაზღაურება, რისკი). ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ახორციელებს მსგავს ფუნქციებს ბანკის დონეზე და ინარჩუნებს უფლებას ბანკის მართვაზე,
- საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭო განსაზღვრავს ჯგუფის სტრატეგიას, თვალყურს ადევნებს მის განხორციელებას და განსაზღრავს ჯგუფის პოლიტიკას, რომელიც ნაწილდება მთავარ მოქმედ შვილობილ კომპანიებზე საჭიროებისამებრ. ჯგუფის საბჭო და სამეთვალყურეო საბჭო შესაბამისად, აკონტროლებს ბანკის ჯგუფის მმართველ ჯგუფს და დირექტორთა საბჭოს სტრატეგიის აღსრულებას და ფინანსურ საქმიანობას რამდენიმე გზით, მათ შორის:

    - რეგულარული ანგარიშები ბანკის ჯგუფის საბჭოს კრებებზე და სამეთვალყურეო საბჭოს კრებებზე ბანკის გენერალური დირექტორისგან, ფინანსური დირექტორისგან და გენერალური დირექტორის მოადგილისგან საკითხებზე, რომელიც მოიცავს სტრატეგიას, სტრატეგიის და ფინანსური საქმიანობის პროგრესს;
    - თითოეულ დაგეგმილ რიგით კრებაზე ცვლის საბჭოს კომიტეტის თავმჯდომარეს და სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტის თავმჯდომარეს;
    - თითოეულ დაგეგმილ კრებაზე ცვლის მაკროეკონომიკურ და ბიზნეს სეგმენტის საქმიანობას.
    - თითოეულ აუდიტისა და კორპორატიული მართვის კომიტეტის დაგეგმილ რიგით კრებაზე, რომელიც ეხება შიდა აუდიტს ცვლის აუდიტს, აუდიტის და კორპორატიული მართვის კომიტეტის თავმჯდომარე აცნობებს სერიოზული საკითხების შესახებ ჯგუფის საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს; და
    - განიხილავს და ამტკიცებს პოლიტიკას იმ დიაპაზონში, რომელიც რელევანტურად ითვლება ჯგუფის საბჭოს მიერ ბანკისთვის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.
- ბანკის ჯგუფის საბჭოს აქვს განსაზღვრულ საკითხთა განრიგი, რომელიც ინახება ბანკის საბჭოსთვის და იკრიბება კვარტალში ერთხელ, რათა განიხილოს სტრატეგიული საკითხები და ბიზნეს საქმიანობა, ბანკის ჯგუფის საბჭოს კომიტეტმა დოკუმენტურად წარმოადგინა პირობები.

<u>საკადრო რეზერვის დაგეგმვისა და ბანკის საბჭო/სამეთვალყურეო საბჭოს დანიშვნის პროცედურები</u>

საქართველოს ბანკის დონეზე, ბანკის ჯგუფის საბჭოს ნომინაციის კომიტეტი პასუხიმგებელია როგორც დირექტორის ასევე ჯგუფის აღმსრულებელი მმართველიობის საკადრო რეზერვი დაგეგმვაზე. ბანკის საბჭოში ახალი დირექტორების დანიშვნისთვის არსებობს ოფიციალური და გამჭვირვალე პროცედურა.

ბანკის საკადრო რეზერვის დაგეგმვის მოდელი მოიცავს დამოუკიდებელი კონსულტანტების დაქირავება ბანკის საბჭოსა და კომიტეტებში. ამ გზით ბანკის ჯგუფი და ბანკი იღებს ობიექტურ შესაძლებლობას მონაწილეობა მიიღოს გადაწყვეტილების მიღებაში და შეუძლია განსაზღვროს აქვს თუ არა ცალკეულ კონსულტანტს საჭირო უნარები - და ცოდნა და რამდენად ესმის საბანკო საქმე- დაინიშნოს დამოუკიდებელ არაექსკლუზიურ დირექტორად და/ან ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად .

დანიშვნის დროს, არააღმასრულებელ დირექტორებს ეძლევათ დანიშვნის ბრძანებ, რომელიც განსაზღვრავს მათი დირექტორობის პირობებს, მათ შორის გადასახდელი საზღაური და მოსალოდნელი დროის დანახარჯი. თითოეული არააღმასრულებელი დირექტორი სავარაუდოდ ვალდებულია ამ საქმიანობისთვის გამოიყენოს დაახლოებით 25-35 დღე წელიწადში. დამატებითი დროის ხარჯი საჭიროა იმისთვის, რომ შესრულდეს ბანკის საბჭოს კომიტეტის წევრის და/ბანკი საბჭოს კომიტეტის თავმჯდომარის როლი. ბანკის ჯგუფი კმაყოფილია, რომ ყველა არააღმასრულებელი დირექტორი ითვალისწინებს დროს, რომელიც აუცილებელია ბანკის ჯგუფის საბჭოს ეფექტურობაში წვლილის შესატანად. არა-აღმასრულებელი დირექტორების დანიშვნის წერილები შეიძლება შემოწმდეს კომპანიის რეგისტრირებულ ოფისში ნორმალური სამუშაო საათების განმავლობაში.

გარეშე არა-აღმასრულებელი დირექტორების ნებისმიერი დანიშვნა ან სხვა მნიშვნელოვანი ვალდებულება, საჭიროებს ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებას. არა-აღმასრულებელი დირექტორები ფლობენ გარეშე დირექტორების ან სხვა გარეშე პოზიციებს , მაგრამ ბანკის საბჭო დარწმუნებულია, რომ მათ მაინც აქვთ საკმარისი დრო თავიანთი როგორც ბანკის დორექტორის მოვალეობების შესასრულებლად და რომ სხვა გარეშე დირექტორობის პოზიციებს ბანკი განიხილავს როგორც ღირებულ გამოცდილებას.

დირექტორთა საბჭო და მმართველი გუნდი

ბანკის დირექტორთა საბჭო შედგება ქვემოთ ჩამოთვლილი წევრებისგან. დირექტორთა საბჭოს ყველა წევრის საქმიანობის მისამართია: საქართველო, თბილისი, 0160 გაგარინის ქ. 29ა.

სახელი და გვარი	ამჟამინდელი პოზიცია
არჩილ გაჩეჩილაძე	გენერალური დირექტორი
სულხან გვალია	გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხებში
ლევან ყულიჯანაშვილი	გენერალური დირექტორის მოადგილე, ოპერაციები
მიხეილ გომართელი	გენერალური დირექტორის მოადგილე, საცალო საბანკო ოპერაციები - განვითარებადი მასიური საცალო, და მიკრო ბიზნესის ბანკინგი
გიორგი ჭილაძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, რისკების მიმართულებით
ვახტანგ ბობოხიძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, ინფორმაციული ტექნოლოგიების მიმართულებით
გიორგი ფაილოძე	გენერალურო დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი

დირექტორთა საბჭოს გარდა, ქვემოთ ჩამოთვლილი პირები არიან ბანკის ხელმძღვანელი ჯგუფის ნაწილს წარმოადგენენ:

სახელი	მიმდინარე პოზიცია
ეთერ (ეთუნა) ირემაძე	სოლო ბიზნეს ბანკინგის ხელმძღვანელი
ზურბ მასურაშვილი	მცირე და საშუალო ბიზნეს ბანკინგის ხელმძღვანელი
ეკატერინე ლილუაშვილი	ქონების მართვის განყოფილების ხელმძღვანელი
ანდრო რატიანი	ინოვაციის განყოფილების ხელმძღვანელი
ლევან გომშიაშვილი	მარკეტინგის დირექტორი
ნუცა გოგილაშვილი	კლიენტების მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესების და ადამიანური კაპიტალის მართვის განყოფილების ხელმძღვანელი

ქვემოთ წარმოდგენილია ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრების პროფესიული გამოცდილება:

- **არჩილ გაჩეჩილაძე**

  გენერალური დირექტორი

არჩილ გაჩეჩილაძე დაინიშნა საქართველოს ბანკის ჯგუფის და ბანკის მთავარ აღმასრულებელ დირექტორად და გენერალურ დირექტორად 2019 წლის 28 იანვარს. ბ-ნი გაჩეჩილაძე ასევე არის საქართველოს ბანკის ჯგუფის რისკის კომიტეტის წევრი. ამ თანამდებობაზე დანიშვნამდე, ბ-ნი გაჩეჩილაძე, 2017 წლის იანვრიდან 2019 წლის იანვრამდე, იყო Georgian Global Utilities-ის გენერალური დირექტორი. ბ-ნი გაჩეჩილაძე შეუერთდა ბანკს 2009 წელს, როგორც გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული ბანკინგის მიმართულებით (2009-2013) და მას შემდეგ სხვადასხვა თანამდებობას იკავებდა ბანკში და მის ჰოლდინგურ და დაკავშირებულ კომპანიებში, როგორიცაა, გენერალური დირექტორის მოადგილე, ინვესტიციების მართვის მიმართულებით, (2013-2015), სს ბიჯეო ჯგუფის ფინანსური დირექტორი (2015-2016) და ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული საინვესტიციო ბანკინგის მიმართულებით (2016-2017). ბ-ნ გაჩეჩილაძეს აქვს 17-წლიანი გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების სფეროში, მათ შორის, მას ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი პოზიცია როგორც ადგილობრივ, ასევე, საერთაშორისო ორგანიზაციებში, როგორიცაა, „თიბისი ბანკი“ (2008-2009), Lehman Brothers Private Equity (ამჟამად Trilantic Capital Partners) (2006-2008), Salford Equity Partners, KPMG და World Bank's CERMA (1998-2004). ბ-ნმა გაჩეჩილაძემ მიიღო ბაკალავრის ხარისხი ეკონომიკაში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში და მაგისტრის ხარისხი Cornell University-ში. ის ასევე არის CFA-ის ინსტიტუტის პროფესიონალური სერტიფიკატის მფლობელი და არის CFA-ის საზოგადოების წევრი გაერთიანებულ სამეფოში.

- **სულხან გვალია**

  გენერალური დირექტორის მოადგილე, ფინანსური დირექტორი

სულხან გვალია დაინიშნა გენერალური დირექტორის მოადგილედ, ფინანსების მიმართულებით, 2019 წლის მაისში. ბ-ნ გვალიას აქვს ჭარბი გამოცდილება საბანკო საქმიანობის სფეროში, მუშაობდა ბანკის სხვადასხვა ხელმძღვანელ თანამდებობაზე, მათ შორის, როგორც გენერალური დირექტორის მოადგილე, რისკების მიმართულებით (2005-2013) და კორპორატიული ბანკინგის ხელმძღვანელი (2012-2016). ამ თანამდებობებამდე, ბ-ნი გვალია იყო „თბილუნივერსალ ბანკის“ დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე, სანამ მას შეიძენდა „საქართველოს ბანკი“ 2004 წლის ნოემბერში. ამ ახალ თანამდებობაზე დანიშვნამდე, ბ-ნი გვალია გახლდათ საქართველოში ელექტრომობილების დამტენი ინფრასტრუქტურის განმავითარებელი ერთადერთი ქართული კომპანიის E-Space Limited, Tbilisi–ის დამფუძნებელი. ის ასევე არის არა-აღმასრულებელი დამოუკიდებელი დირექტორი „ინკომბანკში“ (სომხეთი). ბ-ნ გვალიას აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურისტის დიპლომი.

- **ლევან ყულიჯანიშვილი**

  გენერალური დირექტორის მოადგილე, ოპერაციები

ლევან ყულიჯანიშვილი 2017 წლის სექტემბერში დაინიშნა ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ ოპერაციების მიმართულებით. დანიშვნამდე, ის იყო ჯგუფის ფინანსური დირექტორი და სს „საქართველოს ბანკის“ გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების მიმართულებით (2016 წლის თებერვლიდან). ის მუშაობს ბანკში 1997 წლიდან. ბანკში მუშაობის 20 წლის მანძილზე, ბ-ნი ყულიჯანიშვილი იკავებდა სხვადასხვა ხელმძღვანელ თანამდებობებს, მათ შორის, ის იყო შესაბამისობისა და შიდა კონტროლის უფროსი (2009 წლიდან, გენერალური დირექტორის მოადგილედ დანიშვნამდე, ფინანსების მიმართულებით), შიდა აუდიტის დეპარტამენტის უფროსი (2000-დან 2009-მდე), ფინანსური მონიტორინგის, სტრატეგიისა და დაგეგმარების დეპარტამენტის მენეჯერი (1999-დან 2000-მდე) და ფინანსური ანალიზის განყოფილების უფროსი (1997-დან 1999-მდე). მან ბაკალავრის ხარისხი ეკონომიკასა და ვაჭრობაში მოიპოვა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, ხოლო, მაგისტრის ხარისხი მიიღო გრენობლის ბიზნეს სკოლაში.

- **მიხეილ გომართელი**

  გენერალური დირექტორის მოადგილე, საცალო საბანკო საქმიანობა - განვითარებადი და მასიური საცალო, და მიკრო ბიზნესის ბანკინგი

2017 წლის თებერვალში, საცალო საბანკო საქმიანობის მნიშვნელოვანი ზრდის გამო საცალო ბანკინგის ორად გაყოფის შემდეგ, ბატონი გომართელი დაინიშნა გენერალური დირექტორის მოადგილედ საცალო საბანკო საქმიანობა - განვითარებადი და მასიური საცალო, და მიკრო ბიზნესის ბანკინგი მიმართულებით. მანამდე, 2009 წლის თებერვლიდან ბატონი გომართელი ასრულებდა საცალო ბანკინგის ერთადერთი გენერალური დირექტორის მოადგილის მოვალეობას. ის ბანკში მუშაობს 1997 წლის დეკემბრიდან. ამ 20 წლის განმავლობაში, იგი იკავებდა მრავალ ხელმძღვანელ პოზიციას, მათ შორის იყო საცალო ბანკინგის თანა-თავმჯდომარე (2007 წლის მარტიდან 2009 წლის თებერვლამდე), ბიზნესის განვითარების უფროსი (2004 წლის მარტიდან 2005 წლის ივლისამდე), სტრატეგიისა და დაგეგმარების უფროსი (2004-დან 2005-მდე), ფილიალის მართვისა და გაყიდვების კოორდინაციის უფროსი (2003-2004), ფილიალის მართვისა და მარკეტინგის უფროსი (2002-2003), და საბანკო პროდუქტებისა და მარკეტინგის უფროსი (2000-2002). ბატონმა გომართელმა ეკონომისტის ბაკალავრის ხარისხი მიიღო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

- **გიორგი ჭილაძე**

  გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკის მიმართულებით

ბატონი ჭილაძე 2013 წლის სექტემბერში დაინიშნა გენერალური დირექტორის მოადგილის პოზიციაზე რისკების მიმართულებით. ის კვლავ დაბრუნდა ბანკში სამუშაოდ, მას შემდეგ რაც 2008-2012 წლებში იკავებდა გენერალური დირექტორის მოადგილის პოზიციას ფინანსების საკითხებში. 2012-2013 წლებში, ბატონი ჭილაძე იყო საპარტნიორო ფონდის გენერალური დირექტორის მოადგილე, და ის ასრულებდა BTA ბანკის (საქართველო) გენერალური დირექტორის მოვალეობას 2005-2008 წლებში. BTA ბანკში გადასვლამდე, ის იყო სს „Europace სადაზღვევო კომპანიის“ სამეთვალყურეო საბჭოს აღმასრულებელი წევრი და მმართველობის საკონსულტაციო ფირმის შპს „Altergroup-ის“ დამფუძნებელი პარტნიორი. ბატონი ჭილაძე მანამდე მუშაობდა აშშ-ში, ნიუ იორკში, Bear Stearns-ის პროგრამული ვაჭრობის განყოფილებაში, სანამ საქართველოში დაბრუნდებოდა 2003 წელს. ბატონმა ჭილაძემ ფიზიკის დოქტორის ხარისხი მიიღო ბალტიმორში, მერილენდის ჯონ ჰოპკინსის სახელობის უნივერსიტეტში, ბაკალავრის ხარისხი კი მიღებული აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

- **ვახტანგ ბობოხიძე**

  გენერალური დირექტორის მოადგილე, ინფორმაციის მიმართულებით

ბ-ნი ბობოხიძე დაინიშნა გენერალური დირექტორის მოადგილედ ინფორმაციის მიმართულებით 2018 წლის მარტში, მანამდე ის მუშაობდა IT -ს ხელმძღვანელად 2016 წლის აპრილიდან. ის შეუერთდა ბანკს 2005 წლის ბოლოს როგორც ხარისხის მართვის მენეჯერი, სანამ 2010 წელს ის არ გადავიდა სს ბანკ რესპუბლიკაში. ბ-ნი ბობოხიძე დაბრუნდა ბანკში 2010 წლის დეკემბერში როგორც IT-ის ბიზნეს კონსულტანტი და ამჟამად არის საინფორმაციო განყოფილების ხელმძღვანელი. მან მიიღო ბაკალავრის ხარისხი და მაგისტრის ხარისხი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

- **გიორგი ფაილოძე**

  გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი

გიორგი ფაილოძე დაინიშნა გენერალური დირექტორის მოადგილედ, სს საქართველოს ბანკის კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკიგის მიმართულებით 2019 წლის ივნისში. ბ-ნ ფაილოძეს აქვს კარგი გამოცდილება გლობალური ფინანსური მომსახურების სექტორში, მუშაობდა საერთაშორისო და ადგილობრივი ბანკინგის დაწესებულებებში. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ბ-ნი ფაილოძე იყო Evercore -ის ვიცე პრეზიდენტი, საინვესტიციო ბანკინგის საკონსულტაციო ფირმაში, სადაც მას მოუწია ცხოვრება ლონდონში (2017-2019) და ნიუ იორკში (2015-2017). Evercore-ში მუშაობის დროს მან წარმოადგინა სტრატეგია , ვალისა და კაპიტალის საკითხებში კონსულტაციას უწევდა კორპორატიულ და კერძო კაპიტალის საკითხებში კლიენტებისთვის სხვადასხვა სექტორში. Evercore-ში მუშაობის დაწყებამდე ბ-ნმა ფაილოძემ ორი წელი იმუშავა კორპორატიულ და საინვესტიციო ბანკინგის სისტემაში სითიგრუფში ნიუ იორკში. ბა-ნმა ფაილოძემ დაიწყო თავისი საბანკო კარიერა საქართველოში, სადაც მას ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი პოზიცია თიბისი ბანკში და HSBC ბანკ ჯორჯიაში. ბ-ნმა ფაილოძემ მიიღო თავისი მაგისტრის ხარისხი კორნელის უნივერსიტეტში და ბაკალავრის ხარისხი კავკასიის ბიზნეს სკოლაში.

- **ეთერ (ეთუნა) ირემაძე**

  „სოლო“ ბიზნეს ბანკინგის განყოფილების ხელმძღვანელი

ეთერ ირემაძე დაინიშნა სს საქართველოს ბანკის „სოლო“ ბიზნეს ბანკინგის განყოფილების ხელმძღვანელად 2019 წლის მაისში. ქ-ნ ირემაძეს აქვს 18 წელზე მეტი გამოცდილება ფინანსურ მომსახურების საკითხებში. ის შეუერთდა ბანკს 2006 წელს და ეკავა სხვადასხვა თანამდებობა, მათ შორის იყოს Blue Chip Corporate Banking-ის განყოფილების ხელმძღვანელი, რომელშიც შედიოდა სტრუქტურირებულ სესხები, M&As, მნიშვნელოვანი გამოსყიდვები ქვეყანაში. ასევე საპროექტო დაფინანსება. თავის ბოლოდროინდელი დანიშვნამდე. ქ-ნმა ირემაძემ მიიღო ბაკალავრის ხარისხი ეკონომიკასა და კომერციაში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში და მაგისტრის ხარისხი გრენობლის ბიზნეს სკოლაში.

- **ზურაბ მასურაშვილი**

  მცირე და საშუალო ბიზნეს ბანკინგის განყოფილების ხელმძღვანელი

ზურაბ მასურაშვილი დაინიშნა სს საქართველოს ბანკის მცირე და საშუალო ბიზნესის ბანკინგის განყოფილების ხელმძღვანელად 2019 წლის მაისში. ამ დანიშვნამდე, ბ-ნ მასურაშვილს ეკავა რამდენიმე თანამდებობა ბანკში 2015 წლიდან, მათ შორის იყო ექსპრეს ბიზნესის ხელმძღვანელი, მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელმძღვანელი და საცალო ბიზნეს ბანკინგის ხელმძღვანელი. ბ-ნი მასურაშვილს აქვს გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების საკითხში. 2002-2007 წლებიდან მას ეკავა რამდენიმე პოზიცია ისეთ საერთაშორისო ორგანიზაციებში როგორიცაა EBRD-ის მცირე საწარმოებისთვის სესხის გაცემის პროგრამა, მსოფლიო ბანკის Access to Rural Finance-ის პროგრამა ბანგლადეშში და GTZ-ს მიკრო ფინანსები და სოფლად ფინანსური სექტორის რეფორმა. 2007-2015 წლებიდან, ბანკში სამუშაოს დაწყებამდე, ის მუშაობდა სს პრივატბანკის დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ. ბ-ნი მასურაშვილმა მიიღო ბაკალავრის ხარისხი გეოლოგიაში საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში.

- **ეკატერინე ლილუაშვილი**

  ქონების მართვის განყოფილების ხელმძღვანელი

ეკატერინე ლილუაშვილი დაინიშნა სს საქართველოს ბანკის ქონების მართვის განყოფილების ხელმძღვანელად 2019 წლის მაისში. ქ-ნ ლილუაშვილს აქვს კარგი გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების სფეროში. ან დაიწყო ბანკში მუშაობა 2008 წელს და ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი პოზიცია, მათ შორის იყო საერთაშორისო ბიზნეს განვითარების განყოფილებაში (2015-2019) და კერძო ბანკირი (2008-2015). ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ბ -ნი ლილუაშვილი მუშაობდა ბანკ რესპუბლიკაში (სოსიეტე ჟენერალი ჯგუფი) როგორც კერძო ბანკირი. ქ-ნმა ლილუაშვილმა მიიღო ბაკალავრის ხარისხი ბიზნესის ადმინისტრირებაში ევროპის მართვის სკოლაში თბილისში და მიიღო ბანკინგის საკითხებში ხარისხი კორპორატიული განათლების უნივერსიტეტში - – Berufsakademie Mosbach, გერმანია, კერძო საბანკო საკითხებში სპეციალიზაციით.

- **ანდრო რატიანი**

  ინოვაციის განყოფილების ხელმძღვანელი

ანდრო რატიანი დაინიშნა სს საქართველოს ბანკის ინოვაციის განყოფილების ხელმძღვანელად 2018 წლის იანვარში. ბ-ნ რატიანს აქვს კარგი გამოცდილება გლობალურ ფინანსური მომსახურებების სექტორში, მუშაობდა საერთაშორისო ბანკინგის დაწესებულებებში და იყო ფინანსური მომსახურების პროვაიდერი. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ბ-ნი რატიანი იყო დირექტორი - ნიუ იორკში დაფუძნებული *პროდუქტის მართვის გლობალური* ხელმძღვანელი IHS მარკეტში, ის ზედამხედველობას უწევდა და მართავდა გლობალურ და US-based Strategic Technology -ს სტრატეგიული ტექნოლოგიური პროექტებს სინდიკატებისთვის სესხის გაცემის მიზნით. IHS მარკეტში მუსშაობის დაწყებამდე , ბ-მა რატიანმა ექვსი წელი გაატარა UBS AG Investment Bank-სა და ქონების მართვის ბანკში ნიუ იორკში, სადაც ის უძღვებოდა მრავალმხრივ სტრატეგიულ ტექნოლოგიურ პროექტებს. UBS -მდე ბ-ნი რატიანი მუშაობდა Wells Fargo-ში (2009-2011), Wachovia Bank-ის შეძენის ეტაპზე. ბ-ნმა რატიანმა დაიწყო თავისი საბანკო კარიერა საქართველოში, სადაც ის სხვადასხვა თანამდებობაზე მუშაობდა საქართველოს ბანკის კორპორატიულ და საინვესტიციო ბანკინგის დეპარტამენტში (2002-2006). ბ-ნმა რატიანმა მიიღოს ბაკალავრის ხარისხი ბიზნეს ადმინისტრირებაში ჰავაის უნივერსიტეტში და მაგისტრის ხარისხი ტექნოლოგიის მართვაში კოლუმბიის უნივერსიტეტში.

- **ლევან გომშიაშვილი**

  მარკეტინგის დირექტორი

ლევან გომშიაშვილი დაინიშნა სს საქართველოს ბანკის მარკეტინგის დირექტორად 2019 წლის მაისში. ბ-ნ გომშიაშვილს აქვს კარგი გამოცდილება მარკეტინგში. მან დაიწყო თავისი კარიერა საქართველოს რკინიგზაში, მის ფუნქციებში შედიოდა რეკლამირება და პროექტის მართვა. ბაკში მუშაობის დაწყებამდე ბ-ნი გომშიაშვილი იყო კრეატიული სააგენტოს HOLMES&WATSON -ის დამფუძნებელი, სადაც ის ასრულებდა ბანკინგის საკითხებში კლიენტებთან მუშაობას, ასევე მუშაობდა სხვა სექტორში. ბ-ნი გომშიაშვილი არის ასევე საგანმანათლებლო დაწესებულების თბილისის კომუნიკაციის სკოლის დამფუძნებელი, რომელიც ორიენტირებულია ExEd-ზე. ბ-ნი გომშიაშვილმა მიიღო მართვის მაგისტრის ხარისხი ედინბურგის უნივერსიტეტში.

- **ნუცა გოგილაშვილი**

კლიენტებთან მუშაობის გამოცდილების და ადამიანური რესურსების მართვის განყოფილების ხელმძღვანელი

ნუცა გოგილაშვილი დაინიშნა კლიენტებთან მუშაობის გამოცდილების და ადამიანური რესურსების მართვის განყოფილების ხელმძღვანელად 2019 წლის აგვისტოში. ქ-ნ გოგილაშვილს აქვს რვა წელზე მეტი ხნის გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების სფეროში, მათ შორის ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი პოზიცია როგორც ადგილობრივ, ასევე საერთაშორისო ორგანიზაციებში. მან დაიწყო ბანკში მუშაობა 2016 წლის მაისში და ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი პოზიცია, მათ შორის იყო კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის სტრატეგიული პროცესების ხელმძღვანელი 2016 წელს და იყო კლიენტებთან მუშაობის მართვის განყოფილების ხელმძღვანელი 2017 წლის იანვრიდან. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ის იყო თიბისის ბანკის სტრატეგიული დაგეგმვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების ხელმძღვანელი. ქ-მა გოგილაშვილმა მიიღო ფინანსებში მაგისტრის ხარისხი საფრანგეთში კასისის ბიზნეს სკოლიდან ლონდონში და ბაკალავრის ხარისხი ეკონომიკაში მოსკოვის საერთაშორისო ურთიერთობების სახელმწიფო ინსტიტუტში.

<u>დირექტორთა საბჭოს პასუხისმგებლობები</u>

ბანკის დირექტორთა საბჭო არის აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია ბანკის ყოველდღიურ მართვაზე (გარდა აქციონერთა საერთო კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის გამოყოფილი ფუნქციებისა) და ის შედგება გენერალური დირექტორისა და არანაკლებ სამი დირექტორისგან. ბანკის დირექტორთა საბჭო ანგარიშვალდებულია აქციონერთა და სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე, მის წევრებს თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს სამეთვალყურეო საბჭო. დირექტორთა საბჭოს ნებისმიერ წევრს უფლება აქვს, მოითხოვოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრისგან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის მოწვევა და იგი უფლებამოსილია, მიმართოს აღნიშნულ კრებას.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს ბანკის დირექტორთა საბჭოს თითოეული წევრის ანაზღაურების და დასაქმების სხვა პირობებს. ბანკის დირექტორთა საბჭოს გარკვეული დადგენილებები წინასწარ უნდა დაამტკიცოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ.

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც სამეთვალყურეო საბჭოსთან ერთად ანაწილებს პასუხისმგებლობას დირექტორთა საბჭოს წევრებს შორის. დირექტორთა საბჭოს პასუხისმგებლობა მოიცავს შემდეგს:

- ბანკის ყოველდღიური საქმიანობის განხორციელება;
- აქციონერთა საერთო კრებისა ან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომების დღის წესრიგის განხილვა, ყველა საჭირო ინფორმაციის მოპოვება, წინადადებების მომზადება და რეზოლუციების შედგენა;
- მომავალი წლის ბიზნეს გეგმის მომზადება და წარდგენა სამეთვალყურეო საბჭოზე დასამტკიცებლად (ასეთი ბიზნეს გეგმა უნდა შეიცავდეს ბიუჯეტს, მოგებისა და ზარალის პროგნოზირებას და ბანკის ინვესტიციების გეგმას);
- ბანკის ფულადი სახსრებისა და ფასეულობების დაკრედიტების, ანგარიშსწორების, დაფინანსების, ფულადი მომსახურებების, უსაფრთხოების, საბუღალტრო აღრიცხვისა და ანგარიშგების საკითხების განხილვა და შიდა კონტროლი;
- გადაწყვეტილებები ბანკის ფილიალებისა და სერვის ცენტრების ფუნქციონირების შესახებ, იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ფილიალის მენეჯერებმა და სერვის ცენტრების ხელმძღვანელებმა შეასრულონ თავიანთი ამოცანები და ფუნქციები;
- შიდა აუდიტის ან გარე ინსპექტირების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის და ფილიალის მენეჯერების და სერვის ცენტრების ხელმძღვანელების მიერ წარდგენილი ანგარიშების გადახედვა, და პარალელურად შესაბამისი გადაწყვეტილებების მიღება;
- GMS-სა და სამეთვალყურეო საბჭოზე მიღებული რეზოლუციების შესრულების უზრუნველყოფა;
- სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული პოლიტიკის, კანონქვემდებარე ნორმატიული და სხვა მარეგულირებელი დოკუმენტების შემუშავება და ასეთ პოლიტიკასთან, კანონქვემდებარე ნორმატიულ და მარეგულირებელ დოკუმენტებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა;
- კადრების დანიშვნის, გათავისუფლების, ტრენინგისა და ანაზღაურების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება;
- საჭიროების შემთხვევაში, საგანგებო საერთო კრების მოწვევა;
- ნებისმიერი სხვა საკითხი, რომელიც შეიძლება დაეკისროს დირექტორთა საბჭოს სამეთვალყურეო საბჭოს და / ან GMS-ის მიერ; და
- ბანკის წესდებისა და მოქმედი კანონების მიერ განსაზღვრული მოვალეობების შესრულება.

დირექტორთა საბჭოს შეუძლია შემდეგი საქმიანობის განხორციელება მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცების შემთხვევაში:

- სხვა კომპანიებში აქციების მოპოვება და განკარგვა, თუ ასეთი წილის / აქციების რაოდენობა აღემატება ამ კომპანიის საერთო კაპიტალის 50.0%-ს, ან ტრანზაქციის მოცულობა აღემატება ბანკის კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს, წინა კალენდარული თვის ბოლოს მდგომარეობით;
- უძრავი ქონების შეძენა, მასთან დაკავშირებული საკუთრების უფლების მოპოვება და გადაცემა, თუ ასეთი გარიგება ბანკის რუტინული ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებს სცილდება და ასეთი გარიგების მოცულობა აღემატება ბანკის კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს, წინა კალენდარული თვის ბოლოს მდგომარეობით;
- ფილიალების ჩამოყალიბება და ლიკვიდაცია;
- ინვესტიციების განხორციელება, რომელთა ნაწილობრივი ან საერთო თანხა აღემატება ბანკის კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს, წინა კალენდარული თვის ბოლოს მდგომარეობით;
- სესხის აღება, რომლის მოცულობაც აღემატება ბანკის კაპიტალის ღირებულების 2.5%-ს, წინა კალენდარული თვის ბოლოს მდგომარეობით;
- სავალო დაფინანსების უზრუნველყოფა, თუ ასეთი დაფინანსება რუტინული ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებს სცილდება;
- საბანკო საქმიანობის ახალი ტიპის დაწყება ან საბანკო საქმიანობის არსებული ტიპის შეწყვეტა ან შეჩერება;
- ბიზნესის სტრატეგიის ზოგადი პრინციპებისა და ბანკის ბიზნეს გეგმის მიღება და წლიური ბიუჯეტისა და გრძელვადიანი ვალდებულებების შემუშავება და დამტკიცება;
- ბანკის ხელმძღვანელობისთვის ანაზღაურების და / ან დამატებითი სარგებლის განსაზღვრა (გენერალური დირექტორი, დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრები და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ შერჩეული სხვა ხელმძღვანელი პირები);
- სავაჭრო წარმომადგენლების დანიშვნა და გათავისუფლება;
- ისეთი ხელშეკრულების ან კონტრაქტის დამტკიცება, რომლის მიხედვითაც ბანკის ხარჯები (ერთი ან რამდენიმე ტრანშით გადასახდელი) აღემატება ბანკის კაპიტალის ღირებულების 1.0%-ს, წინა კალენდარული თვის ბოლოს მდგომარეობით;
- შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების განსაზღვრა და დამტკიცება დაკრედიტების, ინვესტიციების, უცხოური ვალუტის, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის, აქტივების შეფასების, მათი კლასიფიკაციისა და ადეკვატური უზრუნველყოფის ირგვლივ;
- კრედიტებსა და დეპოზიტებზე გამოყენებული მინიმალური და მაქსიმალური საპროცენტო განაკვეთების განსაზღვრა და დამტკიცება;
- ბანკის აქციების გამოსყიდვა, რომლებიც გათვალისწინებულია შესაბამისი კანონებით, მათ შორის გამოსყიდული საკუთარი აქციები;
- მსესხებელთა ერთი ჯგუფისთვის 25.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის ყოველი კრედიტის შემთხვევაში, აუცილებელია სამეთვალყურეო საბჭოს დასტური; და
- სხვა საქმიანობა, რომელიც შეიძლება გათვალისწინებული იყოს არსებული კანონებით..

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც პასუხისმგებელია: (i) ბანკის სახელით დამოუკიდებლად მოქმედებაზე (სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი საჭირო თანხმობით); (ii) დირექტორთა საბჭოს სხდომების თავმჯდომარეობაზე, დირექტორთა საბჭოს, სამეთვალყურეო საბჭოსა და GMS-ის გადაწყვეტილებების განხორციელების ზედამხედველობაზე, სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობით დავალებების გადანაწილებაზე დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის, და ასევე, ბანკის სხვა მენეჯერებისთვის, და ამ მიზნით, შესაბამისი ბრძანებების, ინსტრუქციებისა და სხვა დირექტივების გამოშვება; (iii) სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ბანკის თანამშრომლების ანაზღაურებისა და პრემიების შესახებ რეკომენდაციების წარდგენა დასამტკიცებლად; (iv) თანამშრომლების დანიშვნა და გათავისუფლება, დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული თანამშრომლის დასაქმების გეგმის შესაბამისად; (v) ბანკის მიზნების მისაღწევად საჭირო ნებისმიერი სხვა საქმიანობის განხორციელება (გარდა იმათი, რომლებიც შედის აქციონერთა საერთო კრებისა ან სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციის ფარგლებში). გენერალურ დირექტორს შეუძლია თავისი პირდაპირი დავალებები გადასცეს დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრებს ან ბანკის შესაბამისი დეპარტამენტების ხელმძღვანელებს, თუ ეს მიზანშეწონილად მიაჩნია.

აქციების გამოსყიდვა

წლის განმავლობაში არც ბანკს და არც ჯგუფს არ შეუძენია სს „საქართველოს ბანკის აქციები.
Sanne Fiduciary Services Limited (“ნდობით აღჭურვილი მესაკუთრე”) მოქმედებს, როგორც ნდობით აღჭურვილი მესაკუთრე სასესხო ინსტრუმენტებით ჯგუფის ხელმძღვანელი პირების საკომპენსაციო გადახდის გეგმასთან (EECP) დაკავშირებით. ჯგუფი შენატანებს ახორციელებს ნდობით აღჭურვილ მესაკუთრე კომპანიაში EECP -ის ფარგლებში გაცემულ კომპენსაციებთან დაკავშირებით. სს BGEO ჯგუფს სამართლებრივი ვალდებულება გააჩნია მოახდინოს კომპენსაციების ანგარიშსწორება. კომპენსაციის გაცემის დროს ბანკი მოქმედებს როგორც მშობელი და „დედა“ კომპანიის აგენტი.

2019 წელს ჯგუფმა განსაზღვრა ნდობით აღჭურვილი მესაკუთრე კომპანიის დასაქმებულთა საკომპენსაციო გადახდებთან დაკავშირებით - Sanne Fiduciary Services Limited (“ნდობით აღჭურვილი მესაკუთრე”), რომელიც მოქმედებს, როგორც ნდობით აღჭურვილი მესაკუთრე სასესხო ინსტრუმენტებით ჯგუფის თანამშრომლების საკომპენსაციო გადახდის გეგმასთან დაკავშირებით (EECP).

2019 წელს, ჯგუფმა განახორციელა 51,302 ლარის ოდენობის შენატანი (2018: GEL 65,420, 2017: GEL 125,270) ჯგუფის შიდა შევსების სახით, აქციებზე დაფუძნებული კომპენსაციის სქემების საფუძველზე.

ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები და რისკების მართვა

ჯგუფის და ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები ცენტრალიზებულია და იმართება და კონტროლდება ბანკის და ჯგუფის საბიუჯეტო და ანგარიშგების დეპარტამენტის მიერ. თითოეულ შვილობილ კომპანიას ჰყავს განსაზღვრული ფინანსური ანგარიშგების ჯგუფი. მათი ფუნქცია და საქმიანობა კოორდინირებულია და კონტროლდება ჯგუფის ანგარიშგების გუნდის მიერ. პროცესის მთლიან მონიტორინგს ხელმძღვანელობას უწევს ჯგუფის მთავარი ფინანსური დირექტორი. ბანკის და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების მიზანია სრული წლიური და მოკლე შუალედური დამოუკიდებელი და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების მომზადება IFRS-ის და EU IFRS-ის შესაბამისად. 2007 წელს ჯგუფმა გამოუშვა ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების სახელმძღვანელო, რომელიც წარმოადგენს ინსტრუქციების და ნიმუშების ნაკრებს, სადაც განსაზღვრულია ძირითადი კომპონენტები, წესები, პროცედურები და ვადები ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასთან დაკავშირებით. სახელმძღვანელო მუდმივად ახლდება ჯგუფში ან ანგარიშების სტანდარტებში განხორციელებული ცვლილებების საფუძველზე.

ფინანსური ანგარიშგების პროცესი იწყება შვილობილი კომპანიის დონეზე. თითოეული შვილობილი კომპანიის საფინანსო განყოფილება ამზადებს შესაბამისი ფინანსური ანგარიშების სრულ პაკეტს, რომელიც შემდეგ გადაიხდება და მტკიცდება შვილობილი კომპანიის მთავარი ფინანსური დირექტორების მიერ.

შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშები და საინფორმაციო პაკეტები შემდგომ გაეგზავნება ჯგუფის საბიუჯეტო და ანგარიშგების ჯგუფს, რომელიც განიხილავს ანგარიშებს და მოახდენს მათ კონსოლიდირებას ჯგუფის და ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებებში. სრული კონსოლიდირებული ანგარიში გადახედილი და დამტკიცებული უნდა იქნას ჯგუფის და ბანკის მთავარი ფინანსური დირექტორის მიერ.

მთავარი ფინანსური დირექტორის მიერ დამტკიცების შემდეგ, ფინანსურ ანგარიშგებებს გადახედავს დირექტორთა საბჭო, აუდიტის კომიტეტი, სამეთვალყურეო საბჭო და გარე აუდიტორები.
ბანკის და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგებები დირექტორთა საბჭოს, აუდიტის კომიტეტის და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ ნებადართულია გამოსაცემად.

ბანკის და ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი რეგულარულად ახორციელებს ბანკის და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგებების და ანგარიშების გადახედვას და წარუდგენს მათ ფინანსურ დეპარტმენტს და ჯგუფის ანგარიშგების და საბიუჯეტო ჯგუფს შესწორების და გაუმჯობესების მიზნით.

დირექტორთა საბჭოს განცხადება

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია წლიური ანგარიშის და კონსოლიდირებული და ცალკე გამოყოფილი ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებაზე მოქმედი კანონმდებლობის და რეგულაციების შესაბამისად. მიგვაჩნია, რომ წლიური ანგარიში და კონსოლიდირებული და ცალკე გამოყოფილი ფინანსური ანგარიშგებები მთლიანობაში არის სამართლიანი, დაბალანსებული და გასაგები და აქციონერებს აძლევს საჭირო ინფორმაციას იმისთვის, რომ შეაფასონ ჯგუფის მდგომარეობა და საქმიანობის შედეგები, ბიზნეს მოდელი და სტრატეგია.

დირექტორთა საბჭოს დავალებით
არჩილ გაჩეჩილაძე
გენერალური დირექტორი
21 სექტემბერი 2020

დამატებითი ინფორმაცია

აბრივიატურები

ბანკი	სს საქართველოს ბანკი
საბჭო	საქართველოს ბანკის ჯგუფის ფიელსი დირექტორთა საბჭო
ჯგუფი	ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები
დირეტორები	საქართტველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოს დირექტორები
ანგარიში	სს საქართველოს ბანკის ხელმძღვანელობის ანგარიში
CFO ანუ მთავარი ფინანსური დირეტორი	ბანკის მთავარი ფინანსური დირექტორი
CRO ანუ მტავარი რისკის ოფიცერი	ბანკის მათვარი რისკის ოფიცერი
წესდეა	ბანკის წესდება
GMS	აქციონერთა საერთო კრება
IFRSs	საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტები
დირეტქორთა საბჭო/აღამსრულე ბელინ Board/აღმასრულე ბელი ორგანო	ბანკის ად ჯგუფის მმართველი საბჭო
სამეთვალყურეო საბჭო	ბანკისა და ჯგუფის სამეთვალყურეო საბჭო
უკუგება საკუთარ კაპიტალზე (ROAE)	მოგება პერიოდისთვის, რომელიც მიკუთვნებულია საქართევლოს ბანკის ჯგუფის აქციონერებს გაყოფილი ყოველთვიურ საშუალო საკუთარ კაპიტალზე მიკუთვნებული იმავე პერიოდში საქართევლოს ბანკის ჯგფის აქციონერებს

გლოსარიუმი

ალტერნატიული შესრულების ღონისძიებები (APMs) ამ წლიურ ანგარიშში, ხელმძღვანელობა იყენებს სხვადასხვა APM-ებს , რომელიც მათი აზრით იძლევა დამატებით სასარგებლო ინფორმაციას ჯგუფის ფინანსური საქმიანობის შესახებ. ეს APM-ები არ არის განსაზღვრული საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტებით, და ასევე შეიძელბა პირდაპირ შევადაროთ სხვა კომპანიებს, რომლებიც იყენებენ მსგავს ღონისძიებებს. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ ეს APM-ები საუკეთესოდ წარმოადგენს ჩვენს ფინანსურ საქმიანობას რადგან ეს ღონისძიებები გამოიყენება ხელმძვანელობის მიერ საიმისოდ რომ შეაფასონ ჩვენი საოპერაციო საქმიანობა და მიიღონ ყოველდღიური გადაწყვეტილებები.

საბაზისო შემოსავალი აქციაზე მოგება პერიოდისთვის, რომელიც იწყება ჯგუფის აქციონერებს მიკუთვნებული ოპერაციებიდან გაყოფილი იმავე პერიოდში ბრუნვაში გამოშვებული ცავულებრივი აქციების შეწონილ საშუალოზე;

ნეტო კაპტალი ერთ აქციაზე. ჯგუფის აქციონერებს მიკუთვნებული მთლიანი კაპიტალი გაყოფილი ამ პერიოდის ბოლოს ბრუნვაში არსებულ ჩვეულებრივი აქციებზე; სუფთა ბრუნვაში არსებული ჩვეულებრივი აქციები, ტოლია ამ პერიოდის ბოლოს ბრუნვაში არსებული მთალიანი აქციების რაოდენობის, გამოკლებული ამ პერიოდის ბოლოს არსებული სახაზინო აქციების რაოდენობა;

ფულადი ერთეულის ბაზა იცველბა მუდმივი სავალუტო კურსის გათვალისწინებით;

მოზიდული ფულადი სახსრების ღირებულება პერიოდის განმავლობაში საპროცენტო ხარჯები გაყოფილი პროცენტიანი ვალდებულებების ყოველთვიურ საშუალო მაჩვნებელზე;

საკრედიტო რისკის ღირებულება მოსალოდნელი ზარალი/ გაუფასურებით გამოწვეული ცვლილება კლიენტებზე გაცემულ კრედიტებთან და იმავე პერიოდში ფინანსურ ლიზინგიდან მისაღებ თანხებთან დაკავშირებით;

მოგება-ზარალის შეფარდება საოპერაციო ხარჯები გაყოფილი საოპერაციო შემოსავალზე;

გაყოფა საქართველოს ბანკის ჯგუფის ფიელსი მოიცავდა საბანკო ბიზნესს და საინვესტიციო ბიზნესს ჯგუფის გაყოფამდე 2018 წლის 29 მაისს. of Georgia Group PLC combined a Banking Business and an Investment Business prior to the Group Demerger on 29 May 2018, which resulted in the Investment Business's separation from the Group effective from 29 May 2018 (the "Demerger");

კლიენტებზე გაცემული კრედიტების თანხა ამ წლიური ანგარიშის საშუალებით წარმოდგენილია სუფთა საკრდიტო ზარალის რეზერვი კონტრაქტით შეთანხმებული დარიცხულ საპროცენტო შემოსავლზე;

პროცენტიანი ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტებისთვის, კლიენტის დებოზიტებსა და ობლიგაციებზე და გამოშვებულ სავალო ფასიან ქაღალდებზე გადასახდელი თანხები;

საპროცენტო შემოსავლის მომცემი აქტივები (ნაღდი ფულის გარდა) საკრედიტო ინსტიტუტებიდან, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან (კორპორატიული აქციების გარეშე) და კლიენტებზე გასაცემის სუფთა კრედიტებიდან და ფინანსური ლიზინგიდან მისაღები თანხები;

ლევერიჯი (times) მთლიანი ვალდებულებები გაყოფილი მთლიან კაპიტალზე;

ლიკვიდური აქტივები ფული და ფულის ეკვივალენტები, საკრედიტო ინსტიტუტებიდნ და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან მისაღები თანხები;

საერთო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი (LCR) მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (განსაზღვრული სებ-ის მიერ) გაყოფილი სუფტა გადინებულ თანხებზე მომდევნო 30 დრის განმავლობაში (განსაზღვრული სებ-ის მიერ);

კრედიტიდან შემოსავალი კლიენტებზე გაცემული კრედიტებიდან საპროცენტო შემოსავალი და ფინანსური ლიზინგიდან მისაღები თანხები გაყოფილი კლიენტებზე გაცემული კრედიტების და ფინანსური ლიზინგიდან მისღები თანხების ყოველთვიურ საშუალო მაჩვენებლზე;

სებ-ის ლიკვიდურობის კოეფიციენტი ყოველდრიური სასუალოლიკვიდური აქტივები (განსაზრვრული სებ-ის მიერ) თვის განმავლობაში გაყოფილი ყოველდღიურ საშუალო ვალდებულებებზე (განსაზღვრუი სებ-ის მიერ) თვის განმავლობაში;

სებ (Basel III) საბაზისო კაპიტალის 1-ლი რიგის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი საბაზისო კაპიტალის 1-ლი რიგის კაპიტალი გაყოფილი მთლიან რისკ-შეწონილ აქტივებზე, ორივე გაანგარიშებული საქართველოს ეროვნული ბანკის მითითებების შესაბამისად;

სებ (Basel III) 1-ლი რიგის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 1-ლი რიგის კაპიტალი გაყოფილი მთლიან რისკ-შეწონილ აქტივებზე, ორივე გაანგარიშებული საქართველოს ეროვნული ბანკის მითითებების შესაბამისად;

სებ (Basel III) სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი მთლიანი ნომინალური კაპიტალი გაყოფილი მთლიან რისკ-შეწონილ აქტივებზე, ორივე გაანგარიშებული საქართველოს ეროვნული ბანკის მითითებების შესაბამისად;

ბანკის სუფთა საპროცენტო მარჟა (NIM) საანგარიშო პერიოდის სუფთა საპროცენტო შემოსავალი გაყოფილია ყოველთვიურ საშუალო საპროცენტო და მათ შორი იმავე პერიოდში ნაღდი ფულით შემოსავალზე,

სუფთა კრედიტები წლიური ანგარიშის ყველა ნაწილში გარდა კონსოლიდირებული აუდიტური ფინანსური ანგარიშგებისა, სუფთა კრედიტები განსაზღვრულია როგორც კლიენტებზე გაცემული ნეტო კრედიტები და ფინანსური ლიზინგი დან მისაღები თანხები გამოკლებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის/გაუფასურების შედეგად ზარალი.

ვადაგადასული კრედიტის (NPLs) ძირ თანხებსა და კრედიტებზე პროცენტის 90 დრეზე მეტი ხნით გადამეტება და ნებიმიერი სხვა ხელმზღვანელობის მიერ შეფასებული პოტენციური ზარალი.

გადავადებული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის/გაუფასურების შედეგად კრედიტებზე და ფინანსური ლიზინგიდან შემოსავლების გაუფასურების რეზერვი გაყოფილი გადავადებულ კრედიტებზე

გადავადებული კრედიტების მოცვის კოეფიციენტი დარეგულირებულ უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებსი მიხედვით0)მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის/გაუფასურების შედეგად კრედიტებზე და ფინანსური ლიზინგიდან შემოსავლების გაუფასურების რეზერვი გაყოფილი გადავადებულ კრედიტებზე

მოცვის კოეფიციენტი (უზრუნველყოფის კორეტოტრბული დისკონტირებული ღირებულება) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის/ კრედიტის გაუფასურების ზარალის და ფინანსური ლიზინგის კომპენსაცია გაყოფილი გადავადებულ კრედიტებზე (უზრუნველყოფის დისკონტრირებული ღირებულება ემატება უკან კომპენსაციას მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალსა/გაუფასურების ზარალთან დაკავსირებით)

საოპერაციო ბერკეტი პროცენტული ცვლილება საოპერაციო შემოსავალში გამოკლებული საოპერაციო ხარჯებში პროცენტული ცვლილება;

შემოსავალი საშუალო მთლიან აქტივებზე (ROAA) მოგება პერიოდისთვის, გაყოფილი იმავე პერიოდისთვის მთლიან აქტივების ყოველთვიურ საშუალოზე;

მთლიან კაპიტალის საშუალოზე შემოსავალი (ROAE) მოგება პერიოდისთვის, რომელიც მიკუთვნებულია საქართველოს ბანკის ჯგუფის აქციონერებს, გაყოფილი იმავე პერიოდში საქართველოს ბანკის ჯგუფს მიკუთვნებული კაპიტალის საშუალო თვიურ მაჩვენებლზე ;

სს „საქართველოს ბანკი და შვილობილი კომპანიები“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

31 დეკემბერი, 2019 წ.
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 1
მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 2
სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 3
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება 4
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება 5

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა 6
2. მომზადების საფუძველი 7
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა 9
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები 36
5. რეკლასიფიკაცია 44
6. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ 48
7. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 52
8. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ 52
9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები 53
10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები 54
11. საინვესტიციო ქონება 72
12. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები 73
13. გუდვილი 77
14. გადასახადით დაბეგვრა 79
15. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები 82
16. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები 83
17. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები 84
18. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები 86
19. პირობითი ვალდებულებები 87
20. საკუთარი კაპიტალი 88
21. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი 89
22. წმინდა საკომისიო შემოსავალი 90
23. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები 92
24. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 93
25. წმინდა არარეგულარული მუხლები 95
26. წილობრივი გადახდა 95
27. რისკის მართვა 98
28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება 121
29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 129
30. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები 132
31. კაპიტალის ადეკვატურობა 133

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „საქართველოს ბანკისა“ და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარვმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით *„აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“*. ჩვენ ვართ ჯგუფისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (*IESBA კოდექსი*) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები ის საკითხებია, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული განსჯის საფუძველზე, ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის კონტექსტში და აუდიტზე დაყრდნობით ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბებისას, შესაბამისად ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვხატავთ. ქვემოთ, თითოეული საკითხისთვის მოცემული განმარტება იმისა, თუ როგორ განვიხილეთ აღნიშნული საკითხი აუდიტის განმავლობაში, წარმოდგენილია ჩვენივე აუდიტის კონტექსტში.

ჩვენ შევასრულეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით *„აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“*, აღნიშნული საკითხების ჩათვლით. შესაბამისად, ჩვენი აუდიტი მოიცავდა ისეთი პროცედურების ჩატარებასაც, რითაც შევაფასებდით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობების რისკებს, რომლებიც გამოწვეულია თაღლითობით ან შეცდომით. ჩვენი აუდიტის პროცედურების, მათ შორის ქვემოთ მოცემული საკითხების განსახილველად ჩატარებული პროცედურების შედეგები, წარმოადგენს თანდართულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების საფუძველს. ~

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	**როგორ მივუდექით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში**
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი და ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ გამოყენება	
ვინაიდან მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი მნიშვნელოვანია ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობისთვის და ახლად მიღებული ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ („ფასს 9“) მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა კომპლექსურია და განსჯას საჭიროებს, ეს საკითხი აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხად მივიჩნიეთ. დანაკარგების გამო სესხების გაუფასურება გამოითვლება ერთდროულად კოლექტიური დარეზერვების მოდელითა და დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზის საფუძველზე ინდივიდუალური სასესხო რეზერვის შექმნით, და აგრეთვე რეგრესული საპროგნოზო შეფასებების საფუძველზე. კოლექტიური და ინდივიდუალური დარეზერვება დამოკიდებულია მთელ რიგ	ჩვენ შევისწავლეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენის პროცესი და შევაფასეთ კონტროლის იმ ძირითადი მექანიზმების მოწყობა და ქმედუნარიანობა, რომლებიც მოიცავდა ინდივიდუალური რეზერვის შექმნისთვის სესხების იდენტიფიკაციის, რისკის შესაბამისი დონის მიხედვით მსესხებლების კლასიფიკაციის და გაუფასურების ეტაპების, საკრედიტო მონიტორინგის, მონაცემთა სიზუსტისა და სისრულის კონტროლს. კონტროლის ავტომატიზებული მექანიზმების შემოწმებაში საინფორმაციო ტექნოლოგიების ჩვენი სპეციალისტები ჩავრთეთ. აუდიტის განმავლობაში, ძირითადად, შემდეგი საკითხები გავაანალიზეთ: • შევაფასეთ საკრედიტო რისკის მოდელები და დაშვებები, რომლებიც გამოყენებულია დარეზერვების ძირითადი პარამეტრების დადგენისა და თითოეული პორტფელისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალების განსაზღვრისთვის;

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუდექით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
დაშვებასა და განსჯაზე. მაგალითად: ▸ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელ მოდელში გამოყენებული სააღრიცხვო ინტერპრეტაციები და დაშვებები; ▸ სესხების გადანაწილება პირველ, მეორე და მესამე ეტაპებზე ფასს 9-ში წარმოდგენილი კრიტერიუმების მიხედვით; ▸ სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარის გავლენის შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები; ▸ დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების განსაზღვრა, უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით, და ▸ ინდივიდუალურად დადგენილი რეზერვების შეფასება, მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადებისა და უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით. ▸ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნების სიზუსტე და ადეკვატურობა. რეზერვის დადგენისას გამოყენებული განსჯისა და მოდელირების სხვადასხვა ხერხის გამო, დაშვებებმა და პროგნოზებმა შეიძლება განაპირობოს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვნად განსხვავებული რეზერვი. კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ ინფორმაცია ასახულია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მე-10 შენიშვნაში *„კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები“* და 27-ე შენიშვნაში *„რისკის მართვა“.*	• შევაფასეთ ხელმძღვანელობის განსჯა, რომელსაც იგი ეყრდნობა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ინდივიდუალურად და კოლექტიურად დადგენისას, რაოდენობრივ და ხარისხობრივ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით; • შევამოწმეთ სესხების გადანაწილება გაუფასურების შესაბამის ეტაპებზე წინასწარ დადგენილი კრიტერიუმების მიხედვით; • შევამოწმეთ პროგნოზირებული სამომავლო ფულადი ნაკადები, უზრუნველყოფის საგნიდან მიღებული ფულადი ნაკადების ჩათვლით, რომლებიც უკავშირდება მომხმარებლებზე გაცემულ მნიშვნელოვნად გაუფასურებულ სესხებსა და ავანსებს. ჩვენს აუდიტის პროცედურებში შედიოდა ჯგუფის მიერ შემუშავებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდოლოგიის შეფასება, რომლითაც იგი ქმნის რეზერვებს მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსებისთვის. ჩვენ შევაფასეთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ შერჩეული საკრედიტო რისკის ფაქტორები და ნორმები იმის დასადგენად, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა - ინდივიდუალურად ან კოლექტიურად. შევაფასეთ საანგარიშგებო თარიღისთვის ხელმძღვანელობის მიერ შერჩეული კრიტერიუმების გამოყენების თანმიმდევრულობა. კოლექტიურად შეფასებული რეზერვის შესამოწმებლად, მოდელირების ჩვენი შიდა სპეციალისტების მხარდაჭერით შევაფასეთ საბაზისო სტატისტიკური მოდელები, მთავარი ამოსავალი მონაცემები და გამოყენებული დაშვებები და ასევე შევაფასეთ საპროგნოზო ინფორმაციის ჩართვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშებაში. ამასთანავე, გავაანალიზეთ მოდელების მთავარი ამოსავალი მონაცემების ცვლილების მიმართ რეზერვების მგრძნობელობა. ჩვენ შემთხვევითობის პრინციპით შევარჩიეთ საკრედიტო რისკით მნიშვნელოვნად გაუფასურებული კორპორაციული კრედიტები და საფუძვლიანად შევამოწმეთ სამომავლო ფულადი ნაკადების შესახებ დაშვებები, უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებისა და მოსალოდნელი შედეგების დადგომის ალბათობების ჩათვლით. შევაფასეთ მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ განმარტებითი შენიშვნების საკმარისობა და მართებულობა.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუდექით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
საინვესტიციო ქონების შეფასება	
ჯგუფი საინვესტიციო უძრავი ქონებისთვის სამართლიანი ღირებულების მოდელს იყენებს. ჯგუფმა საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად პროფესიონალი შემფასებელი დაიქირავა. უძრავი ქონების შეფასებას ახასიათებს გაურკვევლობა და ეყრდნობა ვარაუდებს. ამასთან, ჯგუფის უძრავი ქონება ძირითადად საქართველოში მდებარეობს, სადაც მეორადი ბაზარი შედარებით არალიკვიდურია, რის გამოც იზრდება ამ შეფასებებში განსჯის გამოყენების აუცილებლობა. ეს შეფასებები, მათი დიდი მნიშვნელობისა და სუბიექტური ხასიათის გამო აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხია. საინვესტიციო ქონების შეფასების შესახებ ინფორმაცია ასახულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართულ მე-3 შენიშვნაში *„მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა“*, მე-11 შენიშვნაში *„საინვესტიციო ქონება“* და 28-ე შენიშვნაში *„სამართლიანი ღირებულების შეფასება“*.	ჯგუფის უძრავი ქონების ობიექტების შესაფასებლად, რომლებიც შემთხვევითობის პრინციპით შევარჩიეთ, დავიქირავეთ უძრავი ქონების შეფასების სპეციალისტები. სპეციალისტებმა ასევე შეაფასეს ჯგუფის მიერ დაქირავებული გარე შემფასებლების კომპეტენტურობა და ობიექტურობა, გაანალიზეს გამოყენებული მეთოდები და დაშვებები და შეამოწმეს შემფასებლების მიერ წარმოდგენილი მონაცემები. განვიხილეთ, რამდენადაა აღიარებული შეფასების შედეგები და ჯგუფის განმარტებები საინვესტიციო ქონების შეფასებასთან დაკავშირებით.

სხვა ინფორმაცია ასახულია ჯგუფის 2019 წლის წლიურ ანგარიშში.

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.
კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არ გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით.
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობისა და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ჯგუფს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- გამოვავლენთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.

- შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ჯგუფი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ჯგუფის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- მთლიანობაში ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შესაბამის გარიგებებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.
- მოვიპოვებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის ფარგლებში არსებული საწარმოებისა თუ ბიზნესოპერაციების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, რომ გამოვთქვათ მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხს ვაგებთ ჯგუფის აუდიტის წარმართვაზე, ზედამხედველობასა და შედეგებზე. ჩვენ უშუალოდ ვართ პასუხისმგებელი აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

აუდიტის კომიტეტს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

ამასთანავე, აუდიტის კომიტეტს წარვუდგენთ წერილობით განცხადებას, რომ ვაკმაყოფილებთ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და ვატყობინებთ ყოველგვარი ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც გონივრულობის ფარგლებში შეიძლება ეჭვს იწვევდეს ჩვენი დამოუკიდებლობის შესახებ, და, თუ შესაძლებელია, წარმოვადგენთ შესაბამის გარანტიებს.

Building a better working world

აუდიტის კომიტეტისთვის წარდგენილ საკითხებს შორის განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში და, შესაბამისად, სწორედ ისინი წარმოადგენს აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებს. აღნიშნულ საკითხებს აღვწერთ აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონით ან ნორმატიული აქტით არ არის აკრძალული საკითხის საჯაროობა, ან თუ, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, გადავწყვეტთ, რომ საკითხი არ უნდა აისახოს ჩვენს დასკვნაში, რადგან გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ ამით გამოწვეულმა უარყოფითმა შედეგებმა გადაწონოს ამ ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელი.

წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა ეყრდნობა აუდიტს, რომლის პარტნიორიც არის ოლეგ იუშენკოვი.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2020 წლის 4 მარტი

აუდიტის კომიტეტისთვის წარდგენილ საკითხებს შორის განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში და, შესაბამისად, სწორედ ისინი წარმოადგენს აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებს. აღნიშნულ საკითხებს აღვწერთ აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონით ან ნორმატიული აქტით არ არის აკრძალული საკითხის საჯაროობა, ან თუ, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, გადავწყვეტთ, რომ საკითხი არ უნდა აისახოს ჩვენს დასკვნაში, რადგან გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ ამით გამოწვეულმა უარყოფითმა შედეგებმა გადაწონოს ამ ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელი.

წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა ეყრდნობა აუდიტს, რომლის პარტნიორიც არის ოლეგ იუშენკოვი.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

4 მარტი, 2020 წ.

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2019	2018	2017
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	7	2,159,205	1,220,524	1,501,654
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	8	1,613,674	1,305,191	1,216,343
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	1,761,023	1,932,553	1,613,759
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	10	11,766,754	9,229,320	7,510,884
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები		2,585	19,702	1,803
გადასდილი ავანსები		51,117	50,068	55,953
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები		5,983	8,787	16,328
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები		95,990		
საინვესტიციო ქონება	11	228,666	155,183	202,534
ძირითადი საშუალებები	12	339,726	312,017	305,474
გუდვილი	13	33,453	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	12	95,471	76,569	50,948
მოგების გადასახადის აქტივები	14	282	19,357	826
სხვა აქტივები	15	133,010	118,455	110,757
გასაყიდად გამიზნული აქტივები		36,284	42,408	
სულ აქტივები		18,323,223	14,523,587	12,620,716
ვალდებულებები				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	16	10,136,695	8,196,551	7,123,866
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	17	3,684,921	2,749,348	3,162,209
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	18	2,140,781	1,711,032	749,655
საიჯარო ვალდებულება		94,518		
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი		50,064	44,730	37,658
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	14	37,918	28,833	20,095
სხვა ვალდებულებები	15	100,929	62,065	45,314
სულ ვალდებულებები		16,245,826	12,792,559	11,138,797
საკუთარი კაპიტალი	20			
საწესდებო კაპიტალი		27,994	27,994	27,821
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		183,875	174,011	141,154
გამოსყიდული აქციები		(10)	(9)	(9)
სხვა რეზერვები		(30,874)	11,048	10,212
გაუნაწილებელი მოგება		1,896,412	1,517,984	1,302,741
სულ საკუთარი კაპიტალი		2,077,397	1,731,028	1,481,919
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		18,323,223	14,523,587	12,620,716

** გარკვეული თანხები არ შეესაბამება 2018 წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას, რადგან ისინი ასახავს ფინანსური ანგარიშგებების წარდგენის მე-5 შენიშვნაში აღწერილ ცვლილებებს.*

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე — გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია — ფინანსური დირექტორი

4 მარტი, 2020 წ.

6-135 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	*2019*	*2018*	*2017*
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	7	2,159,205	1,220,524	1,501,654
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	8	1,613,674	1,305,191	1,216,343
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	1,761,023	1,932,553	1,613,759
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	10	11,766,754	9,229,320	7,510,884
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები		2,585	19,702	1,803
გადახდილი ავანსები		51,117	50,068	55,953
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები		5,983	8,787	16,328
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები		95,990	-	-
საინვესტიციო ქონება	11	228,666	155,183	202,534
ძირითადი საშუალებები	12	339,726	312,017	305,474
გუდვილი	13	33,453	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	12	95,471	76,569	50,948
მოგების გადასახადის აქტივები	14	282	19,357	826
სხვა აქტივები	15	133,010	118,455	110,757
გასაყიდად გამიზნული აქტივები		36,284	42,408	-
სულ აქტივები		**18,323,223**	**14,523,587**	**12,620,716**
ვალდებულებები				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	16	10,136,695	8,196,551	7,123,866
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	17	3,684,921	2,749,348	3,162,209
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	18	2,140,781	1,711,032	749,655
საიჯარო ვალდებულება		94,518	-	-
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი		50,064	44,730	37,658
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	14	37,918	28,833	20,095
სხვა ვალდებულებები	15	100,929	62,065	45,314
სულ ვალდებულებები		**16,245,826**	**12,792,559**	**11,138,797**
საკუთარი კაპიტალი	20			
საწესდებო კაპიტალი		27,994	27,994	27,821
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		183,875	174,011	141,154
გამოსყიდული აქციები		(10)	(9)	(9)
სხვა რეზერვები		(30,874)	11,048	10,212
გაუნაწილებელი მოგება		1,896,412	1,517,984	1,302,741
სულ საკუთარი კაპიტალი		**2,077,397**	**1,731,028**	**1,481,919**
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		**18,323,223**	**14,523,587**	**12,620,716**

** გარკვეული თანხები არ შეესაბამება 2018 წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას, რადგან ისინი ასახავს ფინანსური ანგარიშგებების წარდგენის მე-5 შენიშვნაში აღწერილ ცვლილებებს.*

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე — გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია — ფინანსური დირექტორი

4 მარტი, 2020 წ.

6-135 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	*2019*	*2018*	*2017*
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი		1,388,391	1,289,431	1,095,921
სხვა საპროცენტო შემოსავალი		25,610	17,947	9,464
საპროცენტო შემოსავალი		**1,414,001**	**1,307,378**	**1,105,385**
საპროცენტო ხარჯი		(622,130)	(569,879)	(460,838)
ანაბრის დაზღვევის საკომისიო		(8,298)	(5,955)	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	21	**783,573**	**731,544**	**644,547**
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო		278,251	223,320	191,000
საკომისიო ხარჯი		(125,969)	(93,796)	(74,730)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	22	**152,282**	**129,524**	**116,270**
წმინდა სავალუტო შემოსულობა		118,590	125,660	85,740
სხვა (ხარჯი) შემოსავალი, წმინდა		17,728	4,986	14,186
საოპერაციო შემოსავალი		**1,072,173**	**991,714**	**860,743**
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	23	(223,657)	(202,225)	(186,885)
ადმინისტრაციული ხარჯები	23	(97,659)	(108,147)	(95,007)
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება		(73,275)	(42,413)	(38,414)
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(3,984)	(3,756)	(3,063)
საოპერაციო ხარჯები		**(398,575)**	**(356,541)**	**(323,369)**
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან		789	1,339	1,311
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე		**674,387**	**636,512**	**538,685**
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი /გაუფასურების რეზერვის ხარჯი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე	24	(87,734)	(140,192)	(156,558)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი /გაუფასურების რეზერვის ხარჯი ფინანსურ ინვესტიციებთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე	24	(885)	(164)	(475)
სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო (ზარალი) / ამოღება	24	347	(2,245)	-
სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვის ხარჯი და ანარიცხები		(12,180)	(17,738)	(11,316)
რისკის ხარჯი		**(100,452)**	**(160,339)**	**(168,349)**
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე		**573,935**	**476,173**	**370,336**
წმინდა არარეგულარული მუხლები	25	(4,591)	(76,066)	(3,589)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე		**569,344**	**400,107**	**366,747**
მოგების გადასახადის ხარჯი	14	(56,457)	(56,579)	(27,840)
წლის მოგება		**512,887**	**343,528**	**338,907**
მთლიანი მოგება, მიკუთვნებადი შემდეგი პირებისთვის:				
- ბანკის აქციონერები		512,887	343,528	338,761
- არასაკონტროლო პაკეტების მფლობელები		-	-	146
		512,887	**343,528**	**338,907**
საბაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე	20	18.3280	12.3452	12.1803

** გარკვეული თანხები არ შეესაბამება 2018 წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას, რადგან ისინი ასახავს ფინანსური ანგარიშგებების წარდგენის მე-5 შენიშვნაში აღწერილ ცვლილებებს.*

6-135 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2019	2018	2017
წლის მოგება		**512,887**	**343,528**	**338,907**
სხვა სრული (ზარალი) შემოსავალი უწყვეტი საქმიანობიდან				
სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი) უწყვეტი საქმიანობიდან, რომელიც მოგებაში ან ზარალში რეკლასიფიცირდება მომდევნო პერიოდებში:				
- სავალო ინსტრუმენტებში ინვესტიციების სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	9	(41,452)	2,199	n/a
- გასაყიდად გამიზნული ფასიანი ქაღალდების არარეალიზებული გადაფასება		n/a	n/a	3,595
- რეალიზებული შემოსულობა ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		(5,473)	1,023	n/a
- არარეალიზებული შემოსულობა მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში რეკლასიფიცირებული გასაყიდად გამიზნული ფასიანი ქაღალდებიდან		n/a	n/a	(2,058)
- ცვლილება იმ სავალო ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვში, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, და რეკლასიფიცირებული მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში		(129)	238	n/a
– საკურსო სხვაობებიდან მიღებული შემოსულობა (ზარალი)		9,927	(4,825)	(3,259)
მოგების გადასახადით დაბეგვრის გავლენა	14	-	(265)	(551)
წმინდა სხვა სრული (ზარალი) შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე მოგებაში ან ზარალში რეკლასიფიცირებაც ხდება		**(37,127)**	**(1,630)**	**(2,273)**
სხვა სრული შემოსავალი უწყვეტი საქმიანობიდან, რომელიც მოგებაში ან ზარალში არ რეკლასიფიცირდება მომდევნო პერიოდებში:				
- საინვესტიციო ქონებაში რეკლასიფიცირებული ძირითადი საშუალებების გადაფასება		-	1,043	3,483
- წმინდა ზარალი ინვესტიციებიდან წილობრივ ინსტრუმენტებში, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		(54)	(2,525)	n/a
მოგების გადასახადით დაბეგვრის გავლენა	14	-	-	(781)
წმინდა სხვა სრული (ზარალი) შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე მოგებაში ან ზარალში რეკლასიფიცირებაც არ ხდება		**(54)**	**(1,482)**	**2,702**
წლის სხვა სრული (ზარალი) შემოსავალი, წმინდა		**(37,181)**	**(3,112)**	**429**
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		**475,706**	**340,416**	**339,336**
მთლიანი სრული შემოსავალი, რომელიც მიკუთვნებადია შემდეგი პირებისთვის:				
- ბანკის აქციონერები		475,706	340,416	339,190
- არასაკონტროლო პაკეტების მფლობელები		-	-	146
		475,706	**340,416**	**339,336**

6-135 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	ბანკის აქციონერთათვის გაწკუთვნილი							
	საწესდებო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	გამოსყიდული აქციები	სხვა რეზერვები	გაუნაწილებელი მოგება	სულ	არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელები	სულ საკუთარი კაპიტალი
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**27,821**	**216,030**	**(9)**	**252**	**975,314**	**1,219,408**	**13,736**	**1,233,144**
ფასს 15-ის ვადაზე ადრე მიღების ეფექტი	-	-	-	-	(10,827)	(10,827)	-	(10,827)
1 იანვარი, 2017 წ.	**27,821**	**216,030**	**(9)**	**252**	**964,487**	**1,208,581**	**13,736**	**1,222,317**
წლის მოგება	-	-	-	-	338,761	338,761	146	338,907
წლის სხვა სრული (ზარალი) შემოსავალი:	-	-	-	936	(507)	429	-	429
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	**-**	**-**	**-**	**936**	**338,254**	**339,190**	**146**	**339,336**
საკუთარი კაპიტალის ზრდა წილობრივი გადახდების შედეგად	-	50,394	-	-	-	50,394	-	50,394
არასაკონტროლო პაკეტის შესყიდვა არსებულ შვილობილ კომპანიებში	-	-	-	13,882	-	13,882	(13,882)	-
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოს შეძენა	-	-	-	(4,858)	-	(4,858)	-	(4,858)
შენატანები წილობრივი გადახდის პროგრამის ფარგლებში (26-ე შენიშვნა)	-	(125,270)	-	-	-	(125,270)	-	(125,270)
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**27,821**	**141,154**	**(9)**	**10,212**	**1,302,741**	**1,481,919**	**-**	**1,481,919**
ფასს 9-ის გამოყენება (შენიშვნა 3)	-	-	-	3,268	(7,605)	(4,337)	-	(4,337)
1 იანვარი, 2018 წ.	**27,821**	**141,154**	**(9)**	**13,480**	**1,295,136**	**1,477,582**	**-**	**1,477,582**
წლის მოგება	-	-	-	-	343,528	343,528	-	343,528
წლის სხვა სრული (ზარალი) შემოსავალი:	-	-	-	(717)	(2,395)	(3,112)	-	(3,112)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	**-**	**-**	**-**	**(717)**	**341,133**	**340,416**	**-**	**340,416**
ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის გადატანა, წმინდა	-	-	-	(4,240)	4,240	-	-	-
საკუთარი კაპიტალის ზრდა წილობრივი გადახდების შედეგად	-	82,483	-	-	-	82,483	-	82,483
ბანკის აქციონერებზე განაწილებული დივიდენდები (შენიშვნა 20)	-	-	-	-	(120,000)	(120,000)	-	(120,000)
წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციების გაყიდვა, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ჯორჯიან კაპიტალის აქციები	-	-	-	2,525	(2,525)	-	-	-
თანამშრომლებისთვის საინვესტიციო საქმიანობის აქციების გადაცემა გამოყოფის შედეგად	-	2,649	-	-	-	2,649	-	2,649
სააქციო კაპიტალის გამოშვება (შენიშვნა 20)	173	13,145	-	-	-	13,318	-	13,318
გაცემები წილობრივი ინსტრუმენტებით გადახდის სქემის ფარგლებში (შენიშვნა 26)	-	(65,420)	-	-	-	(65,420)	-	(65,420)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**27,994**	**174,011**	**(9)**	**11,048**	**1,517,984**	**1,731,028**	**-**	**1,731,028**
წლის მოგება	-	-	-	-	512,887	512,887	-	512,887
წლის სხვა სრული ზარალი	-	-	-	(41,922)	4,741	(37,181)	-	(37,181)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	**-**	**-**	**-**	**(41,922)**	**517,628**	**475,706**	**-**	**475,706**
საკუთარი კაპიტალის ზრდა წილობრივი გადახდების შედეგად	-	61,272	-	-	-	61,272	-	61,272
საკუთარი აქციების გამოსყიდვა	-	(106)	(1)	-	-	(107)	-	(107)
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (შენიშვნა 20)	-	-	-	-	(139,200)	(139,200)	-	(139,200)
გაცემები წილობრივი ინსტრუმენტებით გადახდის სქემის ფარგლებში (შენიშვნა 26)	-	(51,302)	-	-	-	(51,302)	-	(51,302)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	**27,994**	**183,875**	**(10)**	**(30,874)**	**1,896,412**	**2,077,397**	**-**	**2,077,397**

6-135 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2019	2018	2017
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები				
მიღებული პროცენტი		1,384,282	1,286,400	1,086,379
გადახდილი პროცენტი		(613,347)	(571,907)	(458,060)
მიღებული საკომისიო		255,032	247,785	186,007
გადახდილი საკომისიო		(125,969)	(93,796)	(74,730)
წმინდა რეალიზებული შემოსულობა უცხოური ვალუტებიდან		100,554	92,651	66,502
მომხმარებლებზე გაცემული ჩამოწერილი სესხების ამოღება	10	35,524	35,306	52,792
წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებში გადახდილი ფულადი სახსრები		(11,814)	-	-
სხვა მიღებული შემოსავალი (გადახდილი ხარჯი)		1,993	23,731	(11,284)
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(166,867)	(152,189)	(136,014)
გადახდილი ზოგადი, ადმინისტრაციული და საოპერაციო ხარჯები		(77,334)	(111,379)	(81,666)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		**782,054**	**756,602**	**629,926**
საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(193,008)	(50,741)	(294,287)
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები		(2,139,802)	(1,744,165)	(1,463,949)
გადახდილი ავანსები და სხვა აქტივები		10,198	(90,749)	(12,980)
საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/(კლება)				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე		834,394	(469,057)	(271,170)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		45,198	943,026	568,250
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები		1,431,541	902,776	1,436,334
სხვა ვალდებულებები		22,825	5,704	(4,799)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადის გადახდამდე		**793,400**	**253,396**	**587,325**
მოგების გადახდილი გადასახადი		(28,297)	(64,508)	(9,303)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		**765,103**	**188,888**	**578,022**
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული/(გამოყენებული) ფულადი ნაკადები				
შვილობილი კომპანიების შესყიდვა, მიღებული ფულადი სახსრების გამოკლებით		-	-	(8,133)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვა (შესყიდვა), წმინდა		121,209	(311,752)	(321,379)
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების და გადაყიდად გამიზნული აქტივების გაყიდვიდან		64,665	85,143	11,067
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების გაყიდვიდან		5,315	1,638	2,015
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შესყიდვა		(107,067)	(81,479)	(104,601)
მიღებული დივიდენდები		210	-	-
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული (ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		**84,332**	**(306,450)**	**(421,031)**
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული (ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები				
შემოსულობა დამატებითი პირველადი კაპიტალის სავალო ინსტრუმენტების გამოშვებიდან		268,160	-	-
საოჯარო ვალდებულების ძირითადი ნაწილის დასაფარად გადახდილი ფულადი სახსრები		(8,205)	-	-
გადახდილი დივიდენდები		(138,926)	(119,760)	(211)
საკუთარი აქციების გამოსყიდვა		(107)	-	-
გაცემები წილობრივი ინსტრუმენტებით გადახდის სქემის ფარგლებში (შენიშვნა 26)		(51,302)	(65,420)	(125,270)
სააქციო კაპიტალის გამოშვება (შენიშვნა 20)		-	13,318	-
წილების შესყიდვა არსებულ შვილობილ კომპანიებში		-	-	(21,701)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული / (ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		**69,620**	**(171,862)**	**(147,182)**
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		19,633	8,374	4,675
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(7)	(80)	n/a
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა (კლება)		**938,681**	**(281,130)**	**14,484**
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	7	**1,220,524**	**1,501,654**	**1,487,170**
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	7	**2,159,205**	**1,220,524**	**1,501,654**

** გარკვეული თანხები არ შეესაბამება 2018 წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას, რადგან ისინი ასახავს ფინანსური ანგარიშგებების წარდგენის მე-5 შენიშვნაში აღწერილ ცვლილებებს.*

6-135 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „საქართველოს ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) 1994 წლის 21 ოქტომბერს დაარსდა როგორც სააქციო საზოგადოება („სს“) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი საქმიანობას ახორციელებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“ ან „საქართველოს ცენტრალური ბანკი“) მიერ 1994 წლის 15 დეკემბერს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიის საფუძველზე.

ბანკი იღებს ანაბრებს მოსახლეობისგან, გასცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ და აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს. ბანკის სათავო ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში. 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკის 272 ფილიალი მოქმედებდა საქართველოს ყველა დიდ ქალაქში (2018 წლის 31 დეკემბერი: 276, 2017 წლის 31 დეკემბერი: 286). ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0160, გაგარინის ქ. 29. ბანკის საიდენტიფიკაციო ნომერია 204378869.

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფი“ („საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო“, ყოფილი საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჰოლდინგი“) იყო ინგლისსა და უელსში დაფუძნებული საჯარო სააქციო საზოგადოება და წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას. 2012 წლის 28 თებერვლიდან საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეოს“ აქციები განთავსდა დიდი ბრიტანეთის ლისტინგის ორგანოს ოფიციალური სიის პრემიუმ ლისტინგის სეგმენტში და სავაჭრო სისტემაში დაშვებული იქნა საჯარო სააქციო საზოგადოება „ლონდონის საფონდო ბირჟის“ რეგისტრირებული ფასიანი ქაღალდების ძირითად ბაზარზე.

2015 წლის აგვისტოში, მას შემდეგ, რაც სებ-მა განიზრახა საქართველოში მოქმედი ბანკების ინდივიდუალურად დარეგულირება და ამით ადგილობრივად დარეგულირებული საბანკო ერთეულების ინვესტიციების შეზღუდვა ისეთ შვილობილ კომპანიებში, რომლებიც არასაბანკო საქმიანობას ეწევიან, ბანკმა დაასრულა იურიდიული რესტრუქტურიზაცია. ამის შედეგად, საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეომ“, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, ბანკის მშობელ კომპანიად დააფუძნა ახალი ჰოლდინგური კომპანია - სს „ბიჯეო ჯგუფი“ (შემდგომში „სს „ბიჯეო“).

2017 წლის 3 ივლისს საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფმა“ განაცხადა, რომ 2018 წლის პირველი ნახევრის ბოლოსთვის იგი ორ მიმართულებად - ლონდონის ბირჟაზე დარეგისტრირებულ საბანკო ბიზნესის მიმართულებად - საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფად“ და ლონდონის ბირჟაზე დარეგისტრირებულ საინვესტიციო ბიზნესის მიმართულებად - საჯარო სააქციო საზოგადოება „ჯორჯია კაპიტალად“ დაიყოფოდა. აღნიშნული გაყოფა (შემდგომში „გაყოფა“) 2018 წლის 29 მაისს დასრულდა, რის შედეგადაც, საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ (შემდგომში „საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“) გახდა სს „ბიჯეო ჯგუფის“ 100%-იანი მფლობელი, რომელიც ბანკის მთავარი აქციონერია. 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას.

ბანკი და მისი დანარჩენი შვილობილი კომპანიები, ძირითადად, საქართველოსა და ბელარუსში დაფუძნებული კომპანიების ჯგუფია (შემდგომში „ჯგუფი“). მათი ძირითადი საქმიანობაა საბანკო მომსახურების გაწევა იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის. ბანკი არის ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო ერთეული და მასზე მოდის ჯგუფის საქმიანობის დიდი წილი.

2019 წლის 31 დეკემბრის, 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბიჯეო“ ბანკის მთავარი აქციონერი იყო:

მფლობელი	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*	*31 დეკემბერი, 2017 წ.*
სს "ბიჯეო ჯგუფი"	79.78%	79.78%	99.55%
საჯარო სააქციო საზოგადოება "საქართველოს ბანკის ჯგუფი"	19.78%	19.78%	-
სხვა*	0.44%	0.44%	0.45%
სულ	**100.00%**	**100.00%**	**100.00%**

**** საქართველოს საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული აქციები***

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს („ბასსს“) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) და ფინანსური ანგარიშგების ინტერპრეტაციების საერთაშორისო კომიტეტის („ფასიკ“) ინტერპრეტაციების შესაბამისად, რომლებიც ძალაშია 2019 წლის ანგარიშგებისთვის.

ბანკი და მისი საქართველოში მდებარე შვილობილი კომპანიები ვალდებულები არიან, ბუღალტრული აღრიცხვა აწარმოონ და ფინანსური ანგარიშგება მარეგულირებელი ორგანოსთვის მოამზადონ ქართულ ლარში, ხოლო ბანკის საქართველოს ფარგლებს გარეთ მდებარე შვილობილი კომპანიები ამას შესაბამის ადგილობრივ ვალუტებში ახორციელებენ. ეს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, შემდეგი გამონაკლისებით:

- ფინანსური აქტივებისა და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების, წარმოებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების, და საინვესტიციო უძრავი ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება;
- სასაქონლო-მატერიალური მარაგების შეფასება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით;
- გასაყიდად გამიზნულად კლასიფიცირებული გრძელვადიანი აქტივების შეფასება თვითღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლარი“), თითო აქციის ღირებულების გარდა, და თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

ფუნქციონირებადი საწარმო

ბანკის დირექტორთა საბჭომ შეაფასა, ჯგუფს შესწევს თუ არა უნარი გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ და მიაჩნია, რომ ჯგუფს აქვს საკმარისი რესურსი, გააგრძელოს საქმიანობა ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღიდან მინიმუმ 12 თვის განმავლობაში. ამასთან, ხელმძღვანელობა არ ფლობს ინფორმაციას ისეთი არსებითი განუსაზღვრელობის შესახებ, რომელიც მნიშვნელოვანი ეჭვის ქვეშ დააყენებდა ჯგუფის უნარს, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ განჭვრეტად მომავალში. აქედან გამომდინარე, ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე.

შვილობილი და მეკავშირე კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება 2019 წლის 31 დეკემბრის, 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შემდეგ შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებს მოიცავს:

შვილობილი კომპანიები	ბაზის უფლების მქონე და წგეუღირებული აქციების წილი საჩუქდებო კაპიტალში			ინვესტიციები			რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შეძენის თარიღი	საამართლებრივი ფორმა / სტატუსი
	31 დეკემბერი, 2019 წ	31 დეკემბერი, 2018 წ	31 დეკემბერი, 2017 წ	31 დეკემბერი, 2019 წ	31 დეკემბერი, 2018 წ	31 დეკემბერი, 2017 წ						
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა გაერთიანებულ სამეფოში	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	გაერთიანებული სამეფო	ლონდონი, ბრუკ სტრიტი 84, W1K 5EH	ინფორმირება და სბაზრო კვლევა	17/8/2010	–	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
ააიპ "ფონდი სიცოცხლის ხე" (ყოფილი ააიპ "საქართველოს ბანკის მომავლის ფონდი")	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	საქართველო	თბილისი, 0105, პეკინის ქ. 3	საქველმოქმედო საქმიანობა	25/8/2008	–	არაკომერციული ორგანიზაცია
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა უნგრეთში	100.00%	100.00%	100.00%	6,282	5,194	4,135	უნგრეთი	1054 Budapest, Honvéd utca 8. Bank Center Süleyman Seba Caddesi No:48 A Blok Daire 82 Akaretler Beşiktaş 34357 სტამბოლი	წარმომადგენლობა	18/6/2012	–	წარმომადგენლობა
სს "საქართველოს ბანკის" წარმომადგენლობა თურქეთში	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	თურქეთი	წარმომადგენლობა	25/12/2013	–	წარმომადგენლობა	
შპს "საქართველოს ფინანსური ინვესტიცია"	100.00%	100.00%	100.00%	3,577	3,577	3,577	ისრაელი	7 Menahem Begin, Ramat Gan 52681, ისრაელი	ინფორმირება და სბაზრო კვლევა	9/2/2009	–	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
შპს "პროფესიული საკალათბურთო კლუბი დინამო თბილისი"	(ა)	(ა)	100.00%	-	-	2,250	საქართველო	თბილისი, 0159, დიღმის მასივი, მე-3 კარტალი, ნაკვეთი #38/3.	სპორტი	10/1/2011	–	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
შპს "საქართველოს ბანკის უნივერსიტეტი"	(ბ)	100.00%	100.00%	-	2,476	2,281	საქართველო	თბილისი, 0194, მიქელაძის ქ.29	განათლება	15/10/2013	–	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
"ბენდერლოკ ინვესტმენტ ლიმიტედი"	100.00%	100.00%	100.00%	58,745	58,745	58,745	კვიპროსი	არქ. მაკარიუ III 58, ირის თაუერი, მე-8 სართ., ოფისი 702; 1075, ნიკოზია	ინვესტიციები	12/5/2009	13/10/2009	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
□ სს „ბელარუსის ეროვნული ბანკი"	99.98%	99.98%	99.98%	106,276	103,700	102,474	ბელარუსი	ნეზავისიმოსტი ავენიუ 87ა, მინსკი, 220012	საბანკო საქმიანობა	16/4/1992	3/6/2008	სააქციო საზოგადოება
□ შპს "ბელარუსის ეროვნული ბანკის ლიზინგი"	99.90%	99.90%	99.90%	11	10	10	ბელარუსი	ნეზავისიმოსტი ავენიუ 87ა, მე-3 ოთახი, მინსკი, 220012	ოყარა	30/3/2006	3/6/2008	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანია"	100.00%	100.00%	100.00%	22,414	22,414	22,414	საქართველო	თბილისი, ყაზბეგის ქ. 3-5	ოყარა	29/10/2001	31/12/2004	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
□ პრაიმ ლიზინგი	100.00%	100.00%	100.00%	2	2	2	საქართველო	თბილისი, დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონი, კვ. წერეთლის გამზ. 114	ოყარა	27/1/2012	21/1/2015	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება

მეკავშირე კომპანიები	ბაზის უფლების მქონე და წგეუღირებული აქციების წილი			ინვესტიციები			რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შეძენის თარიღი	საამართლებრივი ფორმა / სტატუსი
	31 დეკემბერი, 2019 წ	31 დეკემბერი, 2018 წ	31 დეკემბერი, 2017 წ	31 დეკემბერი, 2019 წ	31 დეკემბერი, 2018 წ	31 დეკემბერი, 2017 წ						
სს "კრედიტინფო" (გ)	21.08%	21.08%	21.08%	12,949	12,371	11,031	საქართველო	საქართველო, თბილისი, თარხნიშვილის ქ. 2	ფინანსური შუამავლობა	14/2/2005	14/2/2005	სააქციო საზოგადოება

(ა) 2018 წელს სს „საქართველოს ბანკმა“ გაყიდა თავისი ინვესტიცია პროფესიონალურ საკალათბურთო კლუბ „დინამო თბილისში“.
(ბ) 2019 წელს სს „საქართველოს ბანკმა“ გაყიდა თავისი ინვესტიცია „საქართველოს ბანკის უნივერსიტეტში“.
(გ) სს „კრედიტინფოს“ თავდაპირველი ინვესტიცია შეადგენდა 95 ლარს, რომელიც გაიზარდა 9,720 ლარამდე ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებად გადაფასების შედეგად, როდესაც კაპიტალის ინვესტიცია მეკავშირე საწარმო გახდა. ინვესტიციის მოგებისა თუ ზარალის წილის აღიარება ასევე მოხდა მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

კონსოლიდაციის საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ჯგუფისა და მისი შვილობილი კომპანიების ფინანსურ ანგარიშგებას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ჯგუფი ახდენს შვილობილი კომპანიის კონსოლიდაციას მასზე კონტროლის შეძენისთანავე. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც ჯგუფი იღებს, ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება და შეუძლია ამ უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტიციის ობიექტს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ჯგუფს აქვს ინვესტიციის ობიექტზე ზეგავლენა (ანუ ამჟამინდელი უფლებები მას საშუალებას აძლევენ, ინვესტიციის ობიექტის რელევანტური საქმიანობა მართოს);
- ჯგუფი იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება; და
- შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო.

თუ ჯგუფი ინვესტიციის ობიექტში არ ფლობს აქციების საკონტროლო პაკეტს ან სხვა მსგავსი უფლებების უმრავლესობას, იმის შეფასებისას, ინვესტიციის ობიექტზე ახორციელებს თუ არა კონტროლს, ჯგუფი ყველა აქტუალურ ფაქტს და გარემოებას ითვალისწინებს, მათ შორის:

- ინვესტიციის ობიექტში ხმის უფლების მქონე აქციების სხვა მფლობელებთან საკონტრაქტო გარიგებები;
- სხვა სახელშეკრულებო გარიგებებიდან წარმომდგარი უფლებები; და
- ჯგუფის ხმის უფლებები და პოტენციური ხმის უფლებები;

ჯგუფი ხელახლა შეაფასებს, აკონტროლებს თუ არა ინვესტიციის ობიექტს, თუ ფაქტები და გარემოებები იმაზე მიანიშნებს, რომ კონტროლის სამი ელემენტიდან ერთ-ერთში ცვლილებებია მომხდარი. შვილობილი საწარმოს კონსოლიდაცია იწყება მაშინ, როდესაც ჯგუფი მოიპოვებს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე და წყდება მაშინ, როდესაც ჯგუფი კარგავს მასზე კონტროლს. შვილობილი საწარმოს წლის განმავლობაში შეძენილი ან გასხვისებული შემოსავალი და ხარჯები აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში შვილობილ საწარმოზე ჯგუფის მიერ კონტროლის შეძენის თარიღიდან კონტროლის დაკარგვის თარიღამდე.

მოგება ან ზარალი და სხვა სრული შემოსავლის თითოეული კომპონენტი მიეკუთვნება ჯგუფის მშობელი კომპანიის აქციონერებსა და არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელებს მაშინაც კი, თუ ეს არასაკონტროლო პაკეტის ბალანსის დეფიციტს იწვევს. საჭიროების შეთხვევაში ხდება შვილობილი საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების დაკორექტირება, რათა მათი სააღრიცხვო პოლიტიკა შესაბამისობაში მოვიდეს ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკასთან. ჯგუფის წევრებს შორის შემდგარ გარიგებებთან დაკავშირებული ყველა შიდაჯგუფური აქტივი და ვალდებულება, საკუთარი კაპიტალი, შემოსავალი, ხარჯი და ფულადი ნაკადი კონსოლიდაციისას მთლიანად გაიქვითება.

შვილობილი საწარმოს საკუთარ კაპიტალში წილის შეცვლა, კონტროლის დაკარგვის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება. თუ ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე, იგი:

- ჩამოწერს შვილობილი საწარმოს აქტივებს (გუდვილის ჩათვლით) და ვალდებულებებს;
- ჩამოწერს არასაკონტროლო პაკეტის საბალანსო ღირებულებას;
- ჩამოწერს კაპიტალში ასახულ ჯამურ საკურსო სხვაობებს;
- ასახავს მიღებული ანაზღაურების სამართლიან ღირებულებას;
- ასახავს ნებისმიერი ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებას;
- ასახავს მოგებაში და ზარალში დეფიციტს ან მეტობას;
- ასევე მოახდენს მშობელი კომპანიის სხვა სრულ შემოსავალში ადრე ასახული კომპონენტების წილის რეკლასიფიკაციას მოგებასა და ზარალზე, ან გაუნაწილებელ მოგებაზე, როგორც ეს საჭირო იქნებოდა იმ შემთხვევაში, ჯგუფს პირდაპირ რომ გაესხვისებინა შესაბამისი აქტივები ან ჩამოეწერა ვალდებულებები.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საწარმოთა გაერთიანება და გუდვილი

საწარმოთა გაერთიანება აღირიცხება შესყიდვის მეთოდით. შესყიდვის ღირებულება გამოითვლება შემდეგი კომპონენტების დაჯგუფებით: შესყიდვის დღეს სამართლიანი ღირებულებით გადახდილი საფასური და შეძენილი კომპანიის ნებისმიერი უმცირესობის წილის მოცულობა. საწარმოთა გაერთიანების თითოეულ შემთხვევაში, ჯგუფი შეძენილი კომპანიის არასაკონტროლო პაკეტს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ან ამოცნობადი წმინდა აქტივების პროპორციული წილის შესაბამისად, ხოლო არასაკონტროლო პაკეტის სხვა კომპონენტებს - მათი შეძენის თარიღისთვის არსებული სამართლიანი ღირებულებით. შესყიდვასთან დაკავშირებული ხარჯების აღიარება ხდება მათი გაწევისთანავე და შედის ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

როდესაც ჯგუფი შეისყიდის ბიზნესს, კლასიფიკაციის მიზნებისთვის აფასებს მის ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს შესყიდვის თარიღისათვის არსებული საკონტრაქტო ვალდებულებების, ეკონომიკური გარემოებებისა და რელევანტური პირობების შესაბამისად. აღნიშნული მოიცავს შესყიდული საწარმოს მიერ ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტების განცალკევებას ძირითად ხელშეკრულებებში.

თუ საწარმოთა გაერთიანება ეტაპობრივად მოხდა, მფლობელობაში არსებული სააქციო წილი გადაფასდება შესყიდვის თარიღისთვის მის სამართლიან ღირებულებამდე და მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში. მისი გათვალისწინება შემდეგ გუდვილის განსაზღვრის დროს ხდება.

ნებისმიერი პირობითი ანაზღაურება, რომელიც გადახდილ უნდა იქნას შემძენის მიერ, აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით შეძენის თარიღისათვის. პირობითი საფასური, რომელიც მოიაზრება აქტივად ან ვალდებულებად, წარმოადგენს ფინანსურ ინსტრუმენტს და შეესაბამება ფასს (IFRS) 9-ს „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო სამართლიან ღირებულებაში შემდგომი ცვლილებები აისახება მოგებაში ან ზარალში, ან როგორც სხვა სრული შემოსავლის ცვლილება. იმ შემთხვევაში თუ პირობითი ანაზღაურება არ შეესაბამება ფასს 9-ს, იგი ფასდება შესაბამისი ფასს-ის მიხედვით. პირობითი ანაზღაურება, რომელიც კლასიფიცირდება კაპიტალად, არ გადაფასდება და შემდგომი ცვლილებებიც აღირიცხება კაპიტალში.

გუდვილის აღიარება თავდაპირველად ხდება თვითღირებულებით, და ტოლია წმინდა ამოცნობადი შეძენილი აქტივებისა და ნაკისრი ვალდებულებების ღირებულების ზემოთ გადახდილი ნამეტი ღირებულებისა (სხვაობა უმცირესობის და მფლობელობაში ადრე არსებულ ნებისმიერ წილში გადახდილ და ნაკისრი ანაზღაურების ჯამს და წმინდა შეძენილ აქტივებსა და ნაკისრ ვალდებულებებს შორის). თუ შეძენილი წმინდა აქტივების სამართლიანი ღირებულება მეტია მთლიანად გადახდილ ანაზღაურებაზე, ჯგუფი ხელახლა აფასებს, სწორად ამოიცნო თუ არა ყველა შეძენილი აქტივი და ნაკისრი ვალდებულება და გადასინჯავს შეძენის თარიღისთვის ასაღიარებელი თანხების შესაფასებლად გამოყენებულ პროცედურას. თუ ხელახალი შეფასების შედეგად წმინდა აქტივების სამართლიანი ღირებულება მაინც გადააჭარბებს მთლიანად გადახდილ საზღაურს, მაშინ ხდება შემოსულობის აღიარება მოგებაში ან ზარალში.

პირველადი აღიარების შემდგომ, გუდვილის შეფასება ხდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება ნებისმიერი დარიცხული გაუფასურების ზარალი. გაუფასურების დადგენის მიზნებისათვის, საწარმოთა გაერთიანებისას წარმოქმნილი გუდვილი შესყიდვის თარიღიდან გადანაწილდება ჯგუფის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულებზე, რომლებიც, როგორც მოსალოდნელია, ისარგებლებენ გაერთიანებით, განურჩევლად იმისა, აღნიშნულ ბიზნეს ერთეულებს შეძენილი საწარმოს სხვა აქტივები მიეკუთვნება, თუ ვალდებულებები.

როდესაც გუდვილი მიეკუთვნება ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულს და ამ ერთეულის ოპერაციების ნაწილი არის გასხვისებული, გასხვისებულ ოპერაციასთან დაკავშირებული გუდვილი ჩართულია აღნიშნული ოპერაციის საბალანსო ღირებულებაში იმისთვის, რომ მოხდეს

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საწარმოთა გაერთიანება და გუდვილი (გაგრძელება)

გასხვისებით მიღებული შემოსულობის ან ზარალის მართებული განსაზღვრა. ასეთ შემთხვევაში, გასხვისებულ ოპერაციაზე მიკუთვნილი გუდვილის განსაზღვრა ხდება გასხვისებული ოპერაციის ღირებულებასა და ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულში შენარჩუნებული ხვედრითი წილის მიხედვით.

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენენ კომპანიებს, რომლებშიც ჯგუფი ზოგადად ფლობს ხმის უფლების 20%-დან 50%-მდე, ან სხვაგვარად შესწევს უნარი მოახდინოს მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, მაგრამ რომელსაც ის არ აკონტროლებს ან სხვა პირთან ერთად აკონტროლებს. მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციები იანგარიშება კაპიტალ-მეთოდით და თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით, გუდვილის ჩათვლით. შემდგომი ცვლილებები საბალანსო ღირებულებაში ასახავს მეკავშირე საწარმოში ჯგუფის წმინდა აქტივების წილში შესყიდვის შემდგომ მომხდარ ცვლილებებს. მეკავშირე საწარმოების მოგება-ზარალში ჯგუფის წილი აისახება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, ხოლო რეზერვებში მისი გადაადგილების წილი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. თუმცა, როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოში უტოლდება ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, ჯგუფი არ ასახავს შემდგომ დანაკარგებს, თუ ის ვალდებული არ არის შემდგომი გადახდების განხორციელებაზე მეკავშირე საწარმოში ან მისი სახელით.

არარეალიზებული შემოსულობა ჯგუფსა და მის მეკავშირე საწარმოებს შორის ტრანსაქციებზე იქვითება მეკავშირე საწარმოთა კაპიტალში ჯგუფის წილის მოცულობით. არარეალიზებული ზარალიც იქვითება, თუ ტრანსაქცია არ ამტკიცებს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას. როდესაც კაპიტალის ინვესტიცია ხდება მეკავშირე კომპანია, ინვესტიცია გადაფასდება სამართლიან ღირებულებამდე და მანამდე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული ყველა შემოსულობა ან ზარალი რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებში მშობელი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაში

მშობელი კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის, ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებში აღირიცხება თვითღირებულებით. ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებში აღირიცხება ფასს 5-ის „გასაყიდად გამიზნული გრძელვადიანი აქტივები და შეწყვეტილი ოპერაციები“ მიხედვით, როდესაც ხდება მათი კლასიფიცირება გასაყიდად ან გასანაწილებლად გამიზნულად. შვილობილი ან მეკავშირე კომპანიისგან მიღებული დივიდენდების აღიარება მშობელი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაში ხდება მაშინ, როდესაც მშობელი კომპანია იღებს დივიდენდის მიღების უფლებას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ჯგუფი ისეთ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, როგორიცაა სავაჭრო და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მომხმარებლებზე გაცემული გარკვეული სესხები, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები და არაფინანსური აქტივები (მაგალითად, საინვესტიციო უძრავი ქონება) აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ყოველი საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღით. გარდა ამისა, ამორტიზებადი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 28-ე შენიშვნაში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე სახარბიელო ბაზარი ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძევება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებებისას:

- დონე 1 – მსგავსი აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

ჯგუფი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შეფასება

ჯგუფი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, სავალო ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, წილობრივი ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანის გარეშე; და
- ამორტიზებული ღირებულება.

ფინანსური ვალდებულებები, სასესხო დავალიანებისა და ფინანსური გარანტიების გარდა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი ვაჭრობისთვის არის განკუთვნილი.

ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები არ არის გამოყოფილი შესაბამისი ფინანსური აქტივისგან. ამის ნაცვლად, ფინანსური აქტივების კლასიფიცირება ხდება ბიზნესმოდელისა და მათი სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით.
ყველა წარმოებული ინსტრუმენტი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება თავდაპირველი აღიარებისას

ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებისას მათი აღრიცხვა ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით და ასახული მოგებაში ან ზარალში, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ხარჯებით.

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ ჯგუფი გადაწყვეტს, რომ თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან, მაშინ:

- თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე. ი. 1 დონის ამოსავალი მონაცემი) ან ეყრდნობა შეფასების მეთოდს, რომელიც გამოიყენებს მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ ჯგუფი აღიარებს სხვაობას თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც შემოსულობას ან ზარალს.

ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი შეფასება დაკორექტირდება, რომ გადაავადოს სხვაობა თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ჯგუფი ამ გადავადებულ სხვაობას შემოსულობად ან ზარალად აღიარებს მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მას წარმოშობს ისეთი ფაქტორის (დროის ჩათვლით) ცვლილება, რომელსაც ბაზრის მონაწილეები გაითვალისწინებდნენ ამ აქტივის თუ ვალდებულების ფასის განსაზღვრისას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჯგუფი ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსური აქტივებს თუ დაკმაყოფილებულია შემდეგი ორი პირობა:

- ფინანსური აქტივი იმართება ისეთი ბიზნესმოდელით, რომლის მიზანიც არის ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე.

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ.

ბიზნესმოდელი

ჯგუფი თავის ბიზნესმოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს თავისი ბიზნესამოცანების მისაღწევად. ბიზნესმოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, ინსტრუმენტის თითოეული ტიპის აგრეგირებული პორტფელების, დონეზე და ეყრდნობა შემდეგ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს:

- რისკები, რომლებიც მოქმედებს ბიზნესმოდელის ეფექტურობაზე (და ამ ბიზნესმოდელის ფარგლებში არსებულ ფინანსურ აქტივებზე) და, კერძოდ, როგორ იმართება ეს რისკები;
- როგორ ხდება ბიზნესის ხელმძღვანელების ანაზღაურება (მაგალითად, ანაზღაურება ეყრდნობა თუ არა მართული აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან ამოღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს)
- როგორ ხდება კონკრეტული ბიზნესმოდელის ფარგლებში ფლობილი ფინანსური აქტივების შეფასება და წარდგენა უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის.

ფასს 9-ის მიხედვით სამი ბიზნესმოდელი არსებობს:

- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად: მისი მიზანია აქტივის ფლობა ვადის ამოწურვამდე საპროცენტო შემოსავლის, კონტრაჰენტისგან ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდების მისაღებად.
- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად: ეს მოდელი ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის მოდელის მსგავსია, იმ განსხვავებით, რომ საწარმომ შეიძლება გადაწყვიტოს თავისი ყველა ან ზოგიერთი აქტივის გაყიდვა მათი ვადის ამოწურვამდე, გარემოებების ცვლილების გამო, ან აქტივების ფლობა ლიკვიდურობის მიზნით.
- სხვა: ყველა ის მოდელი, რომელიც არ აკმაყოფილებს „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის“ ან „ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად ფლობის“ კრიტერიუმებს.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდები (SPPI)

თუ ფინანსური აქტივი ფლობილია ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად“ ბიზნესმოდელის, ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად“ ბიზნესმოდელის ფარგლებში, მაშინ კლასიფიკაციის განსაზღვრისთვის თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფი აფასებს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდას წარმოდგენს თუ არა. SPPI ტესტირება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე ხდება.

სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდებს, შეესაბამება მთავარ საკრედიტო შეთანხმებებს. პროცენტი არის ფულის დროითი ღირებულებისა და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში დაუფარავ ძირითად თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის კომპენსაცია. იგი ასევე შეიძლება მოიცავდეს დაკრედიტებასთან დაკავშირებული სხვა ძირითადი რისკების (მაგ. ლიკვიდურობის რისკი) და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული დანახარჯების (მაგ. ადმინისტრაციული დანახარჯები) ანაზღაურებას, და ასევე ძირითად საკრედიტო შეთანხმებით გათვალისწინებულ მოგების მარჟას.

იმის შესაფასებლად, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებია (SPPI) თუ არა, ჯგუფი განიხილავს, ხომ არ შეიცავს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები ისეთი პირობას, რომელმაც შეიძლება შეცვალოს ინსტრუმენტის ვადის განმავლობაში წარმოშობილი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოძრაობის დრო ან სიდიდე, რამაც, შესაძლოა, გავლენა მოახდინოს იმაზე, ჩაითვლება თუ არა, რომ ინსტრუმენტმა გაიარა SPPI ტესტირება.

თუ ფინანსური აქტივები SPPI ტესტირებას ვერ გაივლის, ისინი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ხოლო მიღებული პროცენტის აღიარება ხდება სხვა საპროცენტო შემოსავალში.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სასესხო ინსტრუმენტები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

ჯგუფი სავალო საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (FVOCI), როდესაც კმაყოფილდება ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ინსტრუმენტი ფლობილია ბიზნესმოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანიც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებით, ფინანსური აქტივების გაყიდვით და ამ ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობით ლიკვიდურობის მართვის მიზნებისთვის.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები აკმაყოფილებს SPPI ტესტს.

სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შემდეგ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და სამართლიან ღირებულებაში შესული ცვლილებების შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. საპროცენტო შემოსავალი და საკურსო სხვაობიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში იმავე წესით, როგორითაც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები. აღიარების შეწყვეტისას სხვა სრულ შემოსავალში ასახული კუმულაციური შემოსულობა ან ზარალი სხვა სრული შემოსავლიდან რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

წილობრივი ინსტრუმენტები რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულია, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ოფციონი

თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფმა შეიძლება არჩიოს თავისი წილობრივი ინსტრუმენტების შეუქცევადად კლასიფიცირება წილობრივ ინსტრუმენტებად, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ისინი აკმაყოფილებს ბასს 32-ით *„ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“* მიხედვით „კაპიტალის“ განმარტებას და მათი ფლობის მიზანი არ არის ვაჭრობა. თითოეული ინსტრუმენტისთვის კლასიფიკაცია ცალკე ხდება.

ამ წილობრივ ინსტრუმენტებზე მიღებული შემოსულობა და ზარალი არასდროს გადაიტანება მოგებაში ან ზარალში. დივიდენდების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. წილობრივი ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, არ ექვემდებარება გაუფასურების შემოწმებას.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ისეთი ბიზნესმოდელით მართული ფინანსური აქტივების ჯგუფები, რომლის მიზანი არც ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობაა და არც ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა და გაყიდვა, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ჯგუფი სხვადასხვა კონტრაჰენტთან აქვს გარიგებები წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის სვოპებს, ფორვარდებს და სხვა მსგავს ინსტრუმენტებს. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება აქტივებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და ვალდებულებებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაში წმინდა ცვლილებები აისახება ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მიღებულ წმინდა შემოსულობაში / ზარალში, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, გარდა უცხოური ვალუტის წარმოებულებიდან მიღებული შემოსულობისა / ზარალისა, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა უცხოური ვალუტის შემოსულობაში. 2019 წლის დასაწყისიდან ჯგუფი აფორმებს გარკვეულ სავალუტო სვოპის შეთანხმებებს, რათა თავისი დაფინანსების დანახარჯები გარკვეულ ვალუტებში შეუსაბამოს ამავე ვალუტებში საკრედიტო საქმიანობიდან წარმოქმნილ შემოსავალს. ამის შედეგად, ჯგუფი ახდენს საპროცენტო გადაკვეთის რისკის ეკონომიკურ ჰეჯირებას, თუმცა ფასს 9-ის მიხედვით ჰეჯირების აღრიცხვა არ გამოიყენება. წმინდა ცვლილებები ისეთი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებში, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა სავალუტო შემოსულობაში, არ მოიცავს დაფიქსირებული სავალუტო განაკვეთის სხვაობების (დიფერენციალის) შემობრუნებას. ეს უკანასკნელი წარმოდგენილია საპროცენტო ხარჯის ნაწილში, რათა ასახოს ჯგუფის რისკის მართვის ამოცანა.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარებულია ფინანსურ ანგარიშგებებში სამართლიანი ღირებულებით, და წარმოადგენს მიღებულ პრემიას. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ჯგუფის ვალდებულება თითოეული გარანტიის მიხედვით ფასდება ან თავდაპირველად აღიარებული თანხით, რომელსაც აკლდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული კუმულაციური ამორტიზაცია, ან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით, იმისდა მიხედვით, თუ რომელია უფრო მეტია.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულების დაფარვის სურვილი.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს სალაროში, ცენტრალური ბანკების მიმართ მოთხოვნებს, გარდა მათში განთავსებული სავალდებულო რეზერვებისა, მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, რომლებსაც აქვს წარმოქმნიდან 90-დღიანი ვადა, კონტრაქტის მიხედვით უფლებრივად არ იტვირთება და თავისუფლად არის კონვერტირებადი ფულის გარკვეულ ოდენობებად.

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე საკონტრაქტო გარიგებების შედეგად ჯგუფს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს საკრედიტო დაწესებულებებისა და მომხმარებლების წინაშე (მარტივი თამასუქების ჩათვლით). აღნიშნული თავდაპირველად აღიარებულია მიღებული საფასურის რეალური ღირებულებით, რასაც აკლდება შესაბამის ოპერაციასთან პირდაპირ დაკავშირებული თანხები. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ხდება ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

დამატებით გამოშვებული პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტები უვადო ანუიტეტით და პროცენტის ნებაყოფლობითი გადახდის პირობით, კლასიფიცირდება ფინანსურ ვალდებულებებად მაშინ, როდესაც ინსტრუმენტები არ არის კონვერტირებადი საკუთარ კაპიტალად და ჯგუფს არ აქვს უპირობო უფლება, თავიდან აიცილოს ფულადი სახსრების მიწოდება წინასწარ განსაზღვრული გამომწვევი მოვლენის შემთხვევაში. ასეთი ინსტრუმენტები ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ხოლო შესაბამისი პროცენტი მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აისახება საპროცენტო ხარჯში.

თუ ჯგუფი შეისყიდის საკუთარ სესხს, მას ამოიღებენ ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საფასურს შორის აღირიცხება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

ისეთი აქტივის შეძენისთვის, აგებისა თუ წარმოებისთვის უშუალოდ მიკუთვნებადი სესხის მიღების ხარჯები, რომლის მიზნობრივი მოხმარებისთვის ან რეალიზაციისთვის მომზადებასაც საკმაოდ დიდი დრო სჭირდება, კაპიტალიზდება, როგორც აქტივის ღირებულების ნაწილი. სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებული ყველა დანარჩენი დანახარჯი დადგომისთანავე გატარდება პერიოდის ხარჯად. სესხის მიღების ხარჯი შედგება პროცენტისგან და სხვა ხარჯებისგან, რომლებსაც საწარმო გაიღებს სესხის მიღებასთან დაკავშირებით.

სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული ვალი წარმოადგენს ბანკის მიერ საერთაშორისო ან ადგილობრივი საფინანსო ბაზრებიდან მოზიდულ გრძელვადიან ფულად სახსრებს. ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, სუბორდინირებული ვალის მფლობელებს სხვა კრედიტორებთან შედარებით ექნებათ სესხის დაფარვის უფრო დაბალი პრიორიტეტი. სუბორდინირებული ვალი ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (2019 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი პოლიტიკა)

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

ხელშეკრულების გაფორმების დროს ჯგუფი აფასებს, ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს იჯარას, თუ იგი გულისხმობს გარკვეული პერიოდის განმავლობაში კონკრეტული აქტივის გაკონტროლების ან გამოყენების უფლებას ანაზღაურების სანაცვლოდ. ჯგუფი იჯარის დაწყების თარიღად მიიჩნევს იმ დღეს, როდესაც მეიჯარე საბაზისო აქტივს გამოყენებისთვის გადასცემს ჯგუფს. თუ საიჯარო ხელშეკრულება იჯარის რამდენიმე კომპონენტს შეიცავს, ჯგუფი ხელშეკრულებაში ანაზღაურებას შეუსაბამებს იჯარის თითოეულ კომპონენტს ფარდობითი ინდივიდუალური ფასების საფუძველზე და მათ ცალ-ცალკე აღრიცხავს.

ჯგუფის ძირითადი საიჯარო საქმიანობა მოიცავს მომსახურების ცენტრების, ბანკომატების სივრცეებისა და საწყობების იჯარას. შეუქცევად იჯარას 10 წლამდე ვადა აქვს. საიჯარო გადასახდელები, უმეტეს შემთხვევაში, ფიქსირებულია. ხელშეკრულებებში, როგორც წესი, არ არის შესული იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის პირობა და არ შეიცავს დათქმებს.

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივის და საიჯარო ვალდებულების აღიარება

ჯგუფი იჯარის დაწყების თარიღისთვის აღიარებს გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივს და საიჯარო ვალდებულებას. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივი თავდაპირველად თვითღირებულებით ფასდება, რაც მოიცავს იჯარის ამოქმედების თარიღით ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდებით დაკორექტირებული საიჯარო ვალდებულების საწყის ოდენობას. ამას ემატება გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები და საბაზისო აქტივის დემონტაჟსა და ობიექტიდან გატანასთან, ან სავარაუდო დემონტაჟის ხარჯები, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ამის შემდეგ გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივს ცვეთა ერიცხება იჯარის ვადის განმავლობაში ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით. ჯგუფი გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივებზე იყენებს თვითღირებულების მოდელს, იმ აქტივების გარდა, რომლებიც აკმაყოფილებს საინვესტიციო ქონების განსაზღვრებას. ასეთ შემთხვევაში გამოიყენება გადაფასების მოდელი.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება მომავალი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, გარდა დღგ-ის გადახდებისა, და მისი დისკონტირება ხდება ჯგუფის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთით. საიჯარო ვალდებულება შემდეგ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.
აღიარებიდან გამონაკლისები

ჯგუფი იყენებს აღიარების გამონაკლისებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა მიხედვითაც, იჯარის ვადა მთავრდება 12 თვეში თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის, და აგრეთვე იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა საბაზისო აქტივი დაბალი ღირებულებისაა. ჯგუფი ამ იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადასახდელებს აღიარებს, როგორც ხარჯს და იჯარის ვადას წრფივი მეთოდით არიცხავს.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (2019 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი პოლიტიკა)

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე (გაგრძელება)

საიჯარო ხელშეკრულებების მოდიფიკაცია

თუ საიჯარო ხელშეკრულების მოდიფიკაცია ხდება იჯარის გამოყენების სფეროს ან იჯარის ღირებულების შეცვლით, რომელიც იჯარის თავდაპირველი პირობების ნაწილი არ ყოფილა, ჯგუფი განსაზღვრავს, მოდიფიკაციის შედეგად წარმოიქმნება თუ არა:

- განცალკევებული იჯარა, ან
- ცვლილება არსებული იჯარის აღრიცხვის წესში

ჯგუფი იჯარის მოდიფიკაციას ასახავს, როგორც განცალკევებულ იჯარას, თუ არსებობს ორივე შემდეგი პირობა:

- მოდიფიკაციის შედეგად იზრდება იჯარის გამოყენების სფერო იმის გამო, რომ იჯარას ემატება ერთი ან რამდენიმე საიჯარო აქტივის გამოყენების უფლება; და
- იჯარის ანაზღაურება იზრდება ისეთი ოდენობით, რომელიც თანაზომადია იჯარის გაზრდილი გამოყენების სფეროს შესაფერისი განცალკევებული ხელშეკრულების ფასისა და ასევე კონკრეტული ხელშეკრულების გარემოებების ამსახველი, ამ განცალკევებული ფასის ნებისმიერი შესაბამისი კორექტირების გათვალისწინებით.

იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც არ აღირიცხება, როგორც განცალკევებული იჯარა, ჯგუფი ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას შემდეგნაირად:

- ამცირებს აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულებას იჯარის ნაწილობრივ ან სრულად შეწყვეტის ასახვის მიზნით, იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომლის შედეგად მცირდება იჯარის მოქმედების სფერო. ჯგუფი მოგებაში ან ზარალში აღიარებს ნებისმიერ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც დაკავშირებულია იჯარის ნაწილობრივ ან მთლიან შეწყვეტასთან; ან
- შესაბამისად აკორექტირებს აქტივის გამოყენების უფლებას იჯარის ყველა სხვა მოდიფიკაციის გათვალისწინებით.

ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

იჯარის დასაწყისში ჯგუფი თავის თითოეულ იჯარას ან საოპერაციო იჯარის, ან ფინანსური იჯარის კლასიფიკაციას ანიჭებს.

ფინანსური იჯარა

იჯარა, რომელიც საიჯარო აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ პრაქტიკულად ყველა რისკსა და სარგებელს მოიჯარეს გადასცემს, ფინანსურ იჯარად კლასიფიცირდება. ყველა დანარჩენი იჯარა საოპერაციო იჯარაა. ჯგუფი ფინანსური იჯარაზე დავალიანებას აღიარებს ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში იჯარაში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციის თანხის ოდენობით, იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან. მინიმალური საიჯარო გადასახადების მიმდინარე ღირებულების გამოთვლისას დისკონტირების ფაქტორად გამოიყენება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პირველად შეფასებაში. მიღებული საიჯარო გადასახდელები გადანაწილდება ფინანსურ იჯარასა და დაუფარავი საიჯარო გადასახდელების შემცირებას შორის. ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი მიმდინარე წმინდა ინვესტიციაზე.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (2019 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი პოლიტიკა)

საოპერაციო იჯარა

ჯგუფი საოპერაციო იჯარის აქტივებს წარმოადგენს კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აქტივების ხასიათის მიხედვით. საოპერაციო იჯარიდან საიჯარო შემოსავლის აღიარება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხდება წრფივი მეთოდით, იჯარის ვადის განმავლობაში, როგორც წმინდა სხვა შემოსავლისა. საოპერაციო იჯარიდან შემოსავლების მიღების თავდაპირველი პირდაპირი ხარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება.

იჯარის აღრიცხვის პოლიტიკა, რომელიც 2019 წლის 1 იანვრამდე იყო ძალაში, წარმოდგენილია წინა წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის პრინციპების მიმოხილვა

ჯგუფი ყველა სესხსა და სხვა სავალო ფინანსურ აქტივებზე (რომლებიც არ არის აღრიცხული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღრიცხავს სასესხო ვალდებულებებთან და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებთან ერთად. ამ თავში ყველა მოიხსენიება „ფინანსურ აქტივებად“. ფასს 9-ის მიხედვით, წილობრივი ინსტრუმენტები არ ექვემდებარება გაუფასურებას.

რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, თუ სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა. ასეთ შემთხვევაში რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში. თუ ფინანსური აქტივი შეესაბამება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივის განმარტებას, მაშინ რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებას.

ჯგუფი გამარტივებულ მიდგომას იყენებს სავაჭრო, საიჯარო და სხვა დებიტორული დავალიანებისა და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის და აღრიცხავს მათი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ ზარალს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად, ჯგუფი ჯერ ინდივიდუალურად აფასებს, არსებობს თუ არა ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე სესხების გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. შემდეგ ის კოლექტიურად აფასებს სესხებს, რომლებიც ინდივიდუალურად არ არის მნიშვნელოვანი და სესხებს, რომლებიც არის მნიშვნელოვანი, მაგრამ რომელთა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება, ინდივიდუალური შეფასების მიხედვით, არ არსებობს.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისადმი ეტაპობრივი მიდგომა

ჯგუფმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს აჯგუფებს შემდეგნაირად: პირველი სტადია, მეორე სტადია, მესამე სტადია და „შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული“, ქვემოთ აღწერილი წესით:

- პირველი სტადია: ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს იმ ოდენობით, რომ გაუტოლდეს 12-თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. ეს ზარალი არის აქტივის არსებობის განმავლობაში დეფოლტის შემთხვევების გამო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც მოსალოდნელია საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში იმ დაშვებით, რომ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი. 12 თვეზე ნაკლები დარჩენილი ვადის მქონე ფინანსური აქტივების შემთხვევაში გამოიყენება დეფოლტის ალბათობა, რომელიც შეესაბამება დარჩენილ ვადას.
- მეორე სტადია: იმ ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა საკრედიტო რისკი ამ ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაზრდილად ითვლება, ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით. ამისათვის საჭიროა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობაზე დაყრდნობით, რაც ნიშნავს ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის ალბათობას. საკრედიტო ზარალის რეზერვი ამ სტადიაზე უფრო მაღალია საკრედიტო რისკის ზრდის გამო და აგრეთვე იმიტომ, რომ უფრო გრძელვადიანი პერიოდია გასათვალისწინებელი პირველი სტადიის 12-თვიან პერიოდთან შედარებით. ფინანსური ინსტრუმენტები მეორე სტადიაზე ჯერ არ ითვლება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად.
- მესამე სტადია: თუ ფინანსური ინსტრუმენტები საკრედიტო რისკით უფასურდება, ისინი გადაინაცვლებს მესამე სტადიაზე. ჯგუფი ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით, რაც ასახავს ამ საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების დეფოლტის 100%-იან ალბათობას.

ფასს 9-ის გაუფასურებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოქმედების არეალში მოქცეული ფინანსური ინსტრუმენტები ზემოთ წარმოდგენილი სამი სტადიიდან ერთ-ერთში კლასიფიცირდება. შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული თუ არ არის, ახლად წარმოქმნილი აქტივები კლასიფიცირდება პირველ სტადიად და ამ სტადიაზე რჩება მანამ, სანამ ჩაითვლება, რომ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, რა შემთხვევაშიც აქტივი გადადის მე-2 სტადიაზე.

შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც საკრედიტო რისკით გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ითვალისწინებს ფინანსური აქტივის ყველა სახელშეკრულებო პირობას და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად, თუ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით. შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ აქტივად აღიარებული აქტივი ამ სტატუსს ჩამოწერამდე შეინარჩუნებს. ფასს 9-ასთან დაკავშირებით გამოყენებული ძირითადი შეფასებები და ვარაუდები წარმოდგენილია მე-4 შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა, ან
- ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ჯგუფმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არ გადაუცია ძირითადი რისკები და სარგებელი ან კონტროლი აქტივზე, ჯგუფის მიერ აქტივის აღიარება ხდება მონაწილეობის შენარჩუნების პირობით. მონაწილეობის შენარჩუნება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, აისახება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და ჯგუფის მიერ გადასახდელ მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით

როდესაც უწყვეტი გამოყენება მიიღებს გადაცემულ აქტივზე წერილობითი და/ან შეძენილი ოფციონის ფორმას (ფულადი ოფციონების ან მსგავსი საკონტრაქტო პირობების სახით), ჯგუფის ჩართულობის ხარისხი წარმოადგენს იმ გადაცემული აქტივის თანხას, რომლითაც შესაძლებელია აქტივის გამოსყიდვა. თუმცა იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს წერილობითი მიწოდების ოფციონი (ფულადი ოფციონების ან მსგავსი საკონტრაქტო პირობების სახით) სამართლიანი ღირებულებით ასახულ აქტივზე, ჯგუფის ჩართულობის ხარისხი შემოიფარგლება გადაცემული აქტივების სამართლიან ღირებულებასა და ოფციონის რეალიზაციის ფასს შორის უმცირესით.

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია

ჯგუფი ზოგჯერ ახდენს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების რესტრუქტურიზაციას ან სხვაგვარ მოდიფიკაციას. ასეთ დროს ჯგუფი რაოდენობრივი და ხარისხობრივი კრიტერიუმების საფუძველზე აფასებს, ახალი პირობები არის თუ არა არსებითად განსხვავებული თავდაპირველი პირობებისგან. ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც რესტრუქტურიზაციის შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ხელშეკრულების პირობების რესტრუქტურიზაცია განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიძნელეებით. როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა, სხვაობის აღიარება ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუკი გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული. ახლად აღიარებული სესხების კლასიფიცირება ხდება პირველ სტადიად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნებისთვის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ახალი სესხი ითვლება შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ სესხად.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

ჯგუფი შემდეგ ფაქტორებს ითვალისწინებს იმის გადასაწყვეტად, ჩამოწეროს (შეწყვიტოს აღიარება) თუ არა ფინანსური ინსტრუმენტი:

- სესხის ვალუტის ცვლილება;
- საპროცენტო განაკვეთის ტიპის ცვლილება;
- წილობრივი მახასიათებლის შემოტანა;
- კონტრაჰენტის შეცვლა;
- თუ მოდიფიკაცია იმგვარია, რომ ინსტრუმენტი აღარ დააკმაყოფილებდა SPPI კრიტერიუმს.

თუ პირობები არსებითად განსხვავებული არ არის, ან რესტრუქტურიზაცია განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიძნელეებით, ამ შემთხვევაში, რესტრუქტურიზაცია ან მოდიფიკაცია არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას და ჯგუფი გადაიანგარიშებს მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულებას ფინანსური აქტივის გადაფასებული ფულადი ნაკადების საფუძველზე და მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს საპროცენტო შემოსავალში აღიარებს. ახალი მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულება გამოითვლება მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებით.

იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება და სესხების მოდიფიკაცია

ზოგჯერ ჯგუფი დათმობაზე მიდის ან, როდესაც მსესხებელს ფინანსური სიძნელეები აქვს, ცვლის სესხის თავდაპირველ პირობებს, ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს ან იძულებითი ღონისძიების გზით მიიღოს უზრუნველყოფის საგანი. ჯგუფი იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავს იკავებს მაშინ, როდესაც მიდის ასეთ დათმობებსა და მოდიფიკაციებზე მსესხებლის არსებული ან მოსალოდნელი ფინანსური სიძნელეების პასუხად და, მსესხებელი ფინანსურად გამართული რომ ყოფილიყო, ჯგუფი ამ პირობებს არ დათანხმდებოდა. იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება შესაძლოა მოიცავდეს სესხის დაფარვის გადავადებას და სესხის ახალ პირობებზე შეთანხმებას. პირობების შეცვლის შემდეგ ნებისმიერი გაუფასურება ფასდება თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც გაანგარიშებულია პირობების მოდიფიკაციამდე. აქტივები, რომლებზეც ხდება იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება, მიეკუთვნება მესამე სტადიას. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, თუ რამდენ ხანს დარჩება აქტივი ამ კატეგორიაში, მიიღება ინდივიდუალურად კომერციული და მცირე და საშუალო ზომის სესხების შემთხვევაში, ხოლო დანარჩენი სესხების შემთხვევაში, მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული გადახდაა საჭირო იმისთვის, რომ სესხი ამ კატეგორიიდან მეორე სტადიაზე გადავიდეს. სესხის მეორე სტადიაზე გადასვლის შემდეგ ჯგუფი ხელახლა აფასებს, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, თუმცა, პირველ სტადიაზე გადატანამდე ასეთი აქტივები მეორე სტადიაზე რჩება მინიმუმ 12-თვიანი საცდელი ვადით.

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში სავარაუდო გასაყიდ ფასს გამოკლებული დასრულების და რეალიზაციის ხარჯი.

გასაყიდად არსებული გრძელვადიანი აქტივები და შეწყვეტილი ოპერაციები

გრძელვადიან აქტივებსა და გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფს გასაყიდად არსებულის კატეგორიას ჯგუფი იმ შემთხვევაში მიაკუთვნებს, თუ მათი საბალანსო ღირებულების ამოღება ძირითადად გაყიდვის ოპერაციიდან და არა მათი უწყვეტი გამოყენებით მოხდება. გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები და გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფები ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული რეალიზაციაზე დანახარჯები) შორის უმცირესით. გაყიდვის დანახარჯები არის ნაზარდი დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ არის მიკუთვნებადი აქტივის (გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფის) გასხვისებისთვის, ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯებისა და მოგების გადასახადის ხარჯის გამოკლებით.

გასაყიდად გამიზნულად კლასიფიცირების კრიტერიუმი დაკმაყოფილებულად ჩაითვლება მხოლოდ მაშინ, თუ გაყიდვის მაღალი ალბათობა არსებობს და აქტივი ან გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფი არსებულ მდგომარეობაში ხელმისაწვდომია დაუყოვნებლივ გასაყიდად. გაყიდვის გარიგების შესასრულებლად საჭირო ნაბიჯები იმაზე უნდა მიანიშნებდეს, რომ არ არის მოსალოდნელი გაყიდვაში ცვლილებების შესვლა ან გაყიდვის გადაწყვეტილების შეცვლა. ხელმძღვანელობას გადაწყვეტილი უნდა ჰქონდეს აქტივის გაყიდვა და აქტივი უნდა გაიყიდოს კლასიფიკაციიდან ერთი წლის განმავლობაში.

გასაყიდად გამიზნული აქტივის თავდაპირველ კლასიფიკაციამდე ამ აქტივის საბალანსო ღირებულება ფასდება მოქმედი ფასს-ების შესაბამისად.

გასაყიდად არსებულის კატეგორიაში შესული ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების ცვეთა ან ამორტიზაცია არ ხდება.

გასაყიდად გამიზნულის კატეგორიაში შესული აქტივები და ვალდებულებები სხვა აქტივებისა და ვალდებულებებისგან ცალკეა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფი ითვლება შეწყვეტილ ოპერაციად მაშინ, თუ ის არის სამეურნეო სუბიექტის კომპონენტი, რომელიც ან გასხვისებულია, ან კლასიფიცირებულია როგორც გასაყიდად არსებული, და:

- წარმოადგენს საქმიანობის ცალკე აღებულ ძირითად მიმართულებას ან საქმიანობის გეოგრაფიულ არეალს
- არის საქმიანობის ცალკე აღებული ძირითადი მიმართულების ან გეოგრაფიული არეალის საქმიანობის გასხვისების ერთიანი კოორდინირებული გეგმის ნაწილი ან
- არის შვილობილი კომპანია, რომელიც შეძენილია მხოლოდ და მხოლოდ გადაყიდვის მიზნით.

შეწყვეტილი ოპერაციები არ აისახება უწყვეტი საქმიანობის შედეგებში და მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება როგორც შეწყვეტილი ოპერაციებიდან წმინდა მოგების ან ზარალის ერთიანი თანხა. შეწყვეტილი ოპერაციების საოპერაციო, საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობებისთვის მიკუთვნებადი წმინდა ფულადი ნაკადები ცალკეა წარმოდგენილი ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

გადასახადით დაბეგვრა

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი გამოიანგარიშება შესაბამის ტერიტორიაზე მოქმედი ნორმატიული აქტების შესაბამისად, სადაც საქართველოს ბანკის ჯგუფი და მისი შვილობილი კომპანიები საქმიანობენ.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც მოქმედებდა ან არსებითად ამოქმედებული იყო ანგარიშგების დღეს.

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები წარმოდგენილია დროებით სხვაობებზე, რომლებიც წარმოიშობა ინვესტიციებიდან შვილობილ კომპანიებში, მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შესაძლოა გაკონტროლებულ იქნას დროებითი სხვაობის აღდგენის დრო და ახლო მომავალში მათი აღდგენა არ არის მოსალოდნელი.

საქართველოსა და ბელარუსში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება არის მიწა ან შენობა ან შენობის ნაწილი, რომელიც გამიზნულია საიჯარო შემოსავლის მისაღებად ან კაპიტალის ღირებულების ზრდისთვის და რომელსაც ჯგუფი არ იყენებს.

საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, ტრანსაქციის ხარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელმეორედ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ჯგუფის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება. რაც შეეხება გარკვეულ საინვესტიციო ქონებას, რომლის გამოსყიდვის ოფციონი გადაცემულია წინა მფლობელებისთვის, ასეთი ქონების სამართლიანი ღირებულება საანგარიშგებო თარიღისთვის განისაზღვრა გამოსყიდვის ღირებულებით.

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეცვლით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი, ასევე იჯარიდან მიღებული შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში სხვა შემოსავლის მუხლში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საინვესტიციო ქონება (გაგრძელება)

თუ საინვესტიციო ქონებას დაიკავებს მესაკუთრე, მაშინ ხდება მისი რეკლასიფიცირება ძირითად საშუალებებად და მისი საბალანსო ღირებულება რეკლასიფიცირების თარიღისთვის ხდება მისი დასაშვები ღირებულება, რომელიც შემდგომში ცვეთას ექვემდებარება. იმ შემთხვევაში, თუ საინვესტიციო ქონება აკმაყოფილებს გასაყიდად გამიზნული აქტივის კრიტერიუმებს, მისი გადატანა ხდება გასაყიდად გამიზნული აქტივების კატეგორიაში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა აითვლება იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი ექსპლუატაციისთვის მზად არის და ხელმისაწვდომია. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	წელი
საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	100-მდე
ავეჯი და მოწყობილობები	3-20
კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	5-10
სატრანსპორტო საშუალებები	2-7

ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს აქტივების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო მომსახურების ვადები და მეთოდები გადაისინჯება და დაკორექტირდება შესაბამისად.

დაუმთავრებელი მშენებლობები თვითღირებულებით აღირიცხება და ცვეთა არ ერიცხება მანამ, სანამ არ გახდება ექსპლუატაციისთვის ვარგისი და მოხდება მათი კლასიფიცირება ძირითადი საშუალებების შესაბამის ჯგუფში.

საიჯარო ქონების გაუმჯობესებების ცვეთა ხდება შესაბამისი საიჯარო აქტივის მთლიანი ვადის განმავლობაში, ან იჯარის მოსალოდნელ ვადაზე, რომელიც უფრო ხანმოკლეა.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ ისინი არ ექვემდებარება კაპიტალიზაციას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

გუდვილის გაუფასურება

გუდვილის გაუფასურების შეფასება ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად თუ მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულება შეიძლება გაუფასურებული იყოს.

გაუფასურების შემოწმების მიზნით, საწარმოთა გაერთიანებისას დარიცხული გუდვილი შესყიდვის თარიღიდან გადანაწილდება ჯგუფის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ერთეულებზე ან ასეთ ერთეულთა ჯგუფებზე, რომლებიც სავარაუდოდ საწარმოთა გაერთიანების შედეგად მიღებული სინერგიიდან სარგებელს მიიღებენ, განურჩევლად იმისა, აღნიშნულ ერთეულებს ან ერთეულთა ჯგუფებს ჯგუფის სხვა აქტივები განეკუთვნება, თუ ვალდებულებები. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეული ან ერთეულთა ჯგუფი, რომლებზეც გუდვილია გადანაწილებული:

- წარმოადგენს უმცირეს დონეს, რომელზეც ჯგუფი ახდენს გუდვილის მონიტორინგს შიდა მართვის მიზნებისთვის; და
- არ აღემატება ფასს (IFRS) 8-ის „საოპერაციო სეგმენტები“ შესაბამისად განმარტებული სეგმენტის სიდიდეს.

გაუფასურება განისაზღვრება იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებით, რომელსაც გუდვილი უკავშირდება. თუ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია საბალანსო ღირებულებაზე, ხდება გაუფასურების ზარალის აღიარება. გაუფასურების ზარალის აღდგენა მომავალ პერიოდებში შეუძლებელია.

არამატერიალური აქტივები

ჯგუფის არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი არამატერიალური აქტივის ღირებულება წარმოადგენს მის სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადები ითვლება სასრულად, ამორტიზდება ოთხიდან 15 წლამდე ვადაზე და გაუფასურების დასადგენად მოწმდება მაშინ, როდესაც არსებობს არამატერიალური აქტივების გაუფასურების ნიშნები. არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება, სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

კომპიუტერული პროგრამების მართვასთან დაკავშირებული დანახარჯები მათი გაწევისთანავე აღირიცხება ხარჯების ნაწილში. პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნის ხარჯები (დაკავშირებული ახალი, მნიშვნელოვნად გაუმჯობესებული პროგრამული უზრუნველყოფის ტესტირებასა და დიზაინთან) აღიარებულია, როგორც არამატერიალური აქტივი მხოლოდ მაშინ, როდესაც ჯგუფს აქვს ამ პროცესის ბოლომდე მიყვანის სურვილი და ტექნიკური უნარი იმ მოცულობით, რომ შესაძლებელი იყოს პროგრამული უზრუნველყოფის გამოყენება თუ გაყიდვა, აგრეთვე აქტივს შეეძლოს სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოტანა განვითარების ხარჯების გათვალისწინებით. უნდა არსებობდეს რესურსები აქტივის ბოლომდე მიყვანისთვის და შესაძლებელი იყოს განვითარების ხარჯების სანდოდ შეფასება. კვლევასა და პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნაზე გაწეული სხვა დანახარჯების აღრიცხვა მათი გაწევისთანავე ხდება სხვა ხარჯების ნაწილში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები

ჯგუფის თანამშრომლები (უმაღლესი რგოლის აღმასრულებელი პირების ჩათვლით) იღებენ აქციებზე დაფუძნებულ ანაზღაურებას, რომლის მიხედვითაც ისინი ჯგუფისგან გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ ანაზღაურების სახით წილობრივ ინსტრუმენტებს იღებენ („წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული განსაზღვრული გარიგებები“).

ოპერაციები წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით

თანამშრომლებთან წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გარიგებების ხარჯი ფასდება გადაცემის თარიღისთვის მათი სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე.

წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების ოპერაციების ღირებულების აღიარება, საკუთარი კაპიტალის შესაბამის ზრდასთან ერთად, ხდება იმ პერიოდში, რომლის განმავლობაშიც შესრულდა სამუშაო და/ან გაიწია მომსახურება, დასრულებული იმ თარიღით, როდესაც შესაბამის თანამშრომლებს სრულად გადაეცა აქციების ფლობის უფლება (შემდგომში „უფლების გადაცემის თარიღი“). უფლების გადაცემის თარიღამდე ანგარიშგების ყოველი თარიღით აღიარებული წილობრივი ინსტრუმენტებით განხორციელებული ოპერაციების მთლიანი ხარჯი ასახავს უფლების გადაცემის პერიოდის გასვლას და ჯგუფის შეფასებით წილობრივი ინსტრუმენტების იმ რაოდენობას, რა რაოდენობაზეც საბოლოოდ გადაიცემა უფლება. მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშის ხარჯი ან დანარიცხი მოცემული პერიოდისთვის წარმოადგენს ამ პერიოდის დასაწყისში და დასასრულს აღიარებული კუმულაციური ხარჯების მოძრაობას.

ხარჯის აღიარება არ ხდება იმ გაცემული წილობრივი ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებზეც საბოლოოდ არ გადაიცემა უფლება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც წილობრივი ინსტრუმენტის გადაცემისას უფლების გადაცემა პირობითია და დამოკიდებულია საბაზრო პირობებზე და ითვლება უფლების გადაცემად იმისდა მიუხედავად, დაკმაყოფილდა თუ არა საბაზრო პირობა, თუმცა ყველა დანარჩენი სახელშეკრულებო პირობა დაკმაყოფილებული უნდა იყოს.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების პირობები შეიცვლება, ხდება მინიმალური ხარჯის აღიარება ისე, თითქოს პირობები არ შეცვლილა. დამატებითი ხარჯის აღიარება მოხდება ნებისმიერი ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც ცვლილების დღეს ჩატარებული შეფასებით აქციებზე დაფუძნებული გადახდის სისტემის მთლიან სამართლიან ღირებულებას ზრდის ან სხვაგვარად არის სარგებლის მომტანი თანამშრომლისთვის.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული ახალი გადახდა განისაზღვრება, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გაუქმებული გადახდის ჩანაცვლება, წილობრივი ინსტრუმენტების ჩანაცვლება აღირიცხება მოდიფიკაციის სახით.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორება გაუქმდება, ეს აღირიცხება ისე, თითქოს უფლების გადაცემა მოხდა გაუქმების დღეს და მასთან დაკავშირებული ყოველგვარი ხარჯი, რომელიც ჯერ არ არის აღიარებული, დაუყოვნებლივ აღიარდება. თუმცა თუ ახალი ანაზღაურება ჩაანაცვლებს გაუქმებულს და გაცემის დღეს აღირიცხება, როგორც ჩანაცვლებული ანაზღაურება, გაუქმებული და ახალი ანაზღაურება აისახება ისე, თითქოს ისინი წარმოადგენდნენ თავდაპირველი ანაზღაურების მოდიფიკაციას, წინა აბზაცში აღწერილის შესაბამისად.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საკუთარი კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები საკუთარ კაპიტალად არის კლასიფიცირებული. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია საკუთარი კაპიტალის შემოსავლებიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

გამოსყიდული აქციები

როდესაც საქართველოს ბანკის ჯგუფი ან მისი შვილობილი კომპანიები იძენენ საქართველოს ბანკის ჯგუფის აქციებს, გადახდილი საფასური და ამ ოპერაციასთან დაკავშირებული ხარჯები (მოგების გადასახადის გამოკლებით) გამოიქვითება მთლიანი კაპიტალიდან, როგორც გამოსყიდული აქციები მათ გაუქმებამდე ან ხელახლა გამოშვებამდე. შემდგომში ასეთი აქციების გაყიდვის ან ხელახლა გამოშვების შემთხვევაში ხდება მიღებული საფასურის ჩართვა საკუთარ კაპიტალში. გამოსყიდული აქციები აღირიცხება ნომინალური ღირებულებით და დაკორექტირდება პრემიებით დამატებით შეტანილ კაპიტალთან მიმართებით.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება საკუთარი კაპიტალიდან ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდები გაცხადდება მაშინ, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე. დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ემატება დივიდენდის თანხას და პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღირიცხება.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაფარვის მიზნით დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია მისი სანდოდ შეფასება. შემოსავლისა და ხარჯის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტისა და პროცენტიანი ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში, საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის ის განაკვეთი, რომელიც მოსალოდნელ სამომავლო ფულად გადახდებს/შემოსავლებს ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობის, ან სადაც შესაფერისია, უფრო მოკლე ვადის განმავლობაში ადისკონტირებს ფინანსური აქტივის თუ ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ჯგუფი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

პირველ და მეორე სტადიებზე მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი საპროცენტო შემოსავალს გამოითვლის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე. მესამე სტადიაზე მყოფი ფინანსური აქტივების საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამორტიზებულ ღირებულებაზე (ანუ მთლიან საბალანსო ღირებულებას გამოკლებული საკრედიტო ზარალის რეზერვი). ისეთი ფინასური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც კლასიფიცირდება, როგორც მხოლოდ შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებად, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამ შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. ფასს 9-ის შედეგად ბუღალტრული აღრიცხვის 1-ელ საერთაშორისო სტანდარტში (ბასს 1) „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“ შესული ცვლილებების გამო ჯგუფი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ცალკე წარმოადგენს საპროცენტო შემოსავალს, რომელსაც გამოითვლის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი აღირიცხება მაშინ, როდესაც ჯგუფი აკმაყოფილებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება იმავე პერიოდში. აღნიშნული გასამრჯელო მოიცავს შემოსავალს საკომისიო მოსაკრებლიდან და გასამრჯელოებს აქტივების მართვიდან, მეურვეობიდან, მომსახურებების ან პროდუქტების პაკეტებიდან, ასევე სხვა მართვის თუ საკონსულტაციო მომსახურებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

მომხმარებელთა წახალისების პროგრამა

ბიზნესში მომხმარებელთა წახალისების პროგრამის დაგროვილი ქულები აღირიცხება როგორც გადავადებული შემოსავალი და მისი აღიარება თანდათანობით, მათი მიღებისთანავე ხდება შემოსავლებში. ჯგუფი მომხმარებელთა წახალისების პროგრამიდან მიღებულ საერთო შემოსავალს აღიარებს მაშინ, როდესაც შესრულდება სახელშეკრულებო ვალდებულება ანუ როდესაც მომხმარებელი გამოისყიდის ქულებს ან ქულებს ვადა გაუვა. აქ ჯგუფი მოქმედებს როგორც პრინციპალი. ჯგუფი თავის შემოსავალს აფასებს როგორც თავის ანგარიშზე შენარჩუნებულ წმინდა თანხას, რომელიც წარმოადგენს სხვაობას სასაჩუქრე ქულებზე მიკუთვნებულ ანაზღაურებასა და სასაჩუქრე ქულების გაცემისთანავე საჩუქრების მოწოდებისთვის მესამე მხარისათვის გადასახდელ თანხას შორის. ამ შემთხვევაში ჯგუფი მოქმედებს როგორც აგენტი). ჯგუფი ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებს დაგროვილი ქულების იმ ნაწილს, რომლის გამოყენებაც სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით მოსალოდნელია მომხმარებლების მიერ. ეს ქულები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღირიცხება ვალდებულებად და მათი აღიარება შემოსავალში ხდება ამ ქულების მიღების ან ვადის ამოწურვისთანავე.

სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება დროის გარკვეულ მომენტში ხდება
ისეთი ტრანსაქციის ტიპის მომსახურების გაწევის შედეგად მიღებული საკომისიო შემოსავალი, როგორიცაა ანგარიშსწორება, საბროკერო საქმიანობა, ნაღდი ფულის და ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები, აღირიცხება მაშინ, როდესაც დასრულდება მომსახურების გაწევა იმ პირობით, რომ ასეთი საკომისიო არ ექვემდებარება დაბრუნებას ან სხვა პირობით ვალდებულებას, რომელიც ჯგუფის კონტროლს არ ექვემდებარება. ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი წარმოადგენს დამატებით საკომისიოს (გარდა უცხოურ ვალუტაში შესრულებული გარიგებებისა, რომლის შემოსავალიც აღირიცხება წმინდა უცხოური ვალუტის შემოსულობაში), რომელიც მომხმარებლებს ეკისრება ვალუტის კონვერტაციის მომსახურებისთვის საზღვარგარეთ ბარათების გამოყენების შემთხვევაში.

შემოსავალი დივიდენდებიდან

დივიდენდიდან შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როცა ჯგუფს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

არარეგულარული მუხლები

ჯგუფი ცალკე ახდენს არარეგულარული ხასიათის შემოსავლისა და ხარჯების კლასიფიცირებასა და გაცხადებას. ჯგუფი არარეგულარულ შემოსავალს ან ხარჯს განსაზღვრავს, როგორც ეკონომიკური, ბიზნესის ან ფინანსური მოვლენის შედეგად განპირობებულ ან მისგან გამომდინარე შემოსავალს ან ხარჯს, რომელიც არ არის ჯგუფის ჩვეულებრივი და რეგულარული საქმიანობისთვის დამახასიათებელი და გამოწვეულია წინასწარ გაურკვეველი და არაპროგნოზირებადი გარე ფაქტორებით, რომელთა წინასწარ განჭვრეტა შეუძლებელია და ამიტომ მათი გათვალისწინება არ უნდა მოხდეს სამომავლო პროგნოზების გაკეთებიდან.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამუშაო, წარსადგენი ვალუტები და უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც ჯგუფის წარსადგენი ვალუტაა. საქართველოს ბანკის ჯგუფის და ბანკის სამუშაო ვალუტა ქართული ლარია. ჯგუფის თითოეული წევრი თავად განსაზღვრავს სამუშაო ვალუტას და თითოეული მათგანის ფინანსურ ანგარიშგებაში შესული მუხლები ფასდება ამ სამუშაო ვალუტის გამოყენებით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშება სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. იმ არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი გარიგების დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა. როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა სრულ შემოსავალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება სხვა სრულ შემოსავალში. ხოლო როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა მოგებაში ან ზარალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

სხვაობები გარკვეული ოპერაციის სახელშეკრულებო სავალუტო კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს აისახება უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში. სებ-ის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2019 წლის 31 დეკემბრის, 2018 წლის 31 დეკემბრის და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო:

	ლარი გირვანქა სტერლინგთან მიმართებით	*ლარი აშშ დოლართან მიმართებით*	*ლარი ევროსთან მიმართებით*	*ლარი ბელარუსულ რუბლთან მიმართებით*
31 დეკემბერი, 2019 წ.	3.7593	2.8677	3.2095	1.3639
31 დეკემბერი, 2018 წ.	3.3955	2.6766	3.0701	1.2418
31 დეკემბერი, 2017 წ.	3.5005	2.5922	3.1044	1.3083

საანგარიშგებო თარიღისთვის იმ სამეურნეო სუბიექტების აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამუშაო ვალუტა ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან განსხვავდება, ლარში გადაიყვანება ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსით, ხოლო მათი მოგება-ზარალის ანგარიშგების კონვერტაცია ხდება წლის საშუალო შეწონილი სავალუტო კურსით. გადაანგარიშებისას წარმომდგარი საკურსო სხვაობა აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან განსხვავებული სამუშაო ვალუტის მქონე შვილობილი ან მეკავშირე საწარმოს გასხვისებისას, სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ამ კონკრეტულ სამეურნეო სუბიექტთან დაკავშირებული გადავადებული კუმულაციური თანხის აღიარება ხდება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

უცხოური ოპერაციის შეძენის შედეგად მიღებული გუდვილი და ამ შეძენის შედეგად აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში სამართლიანი ღირებულების მისაღებად შეტანილი კორექტივები აღირიცხება, როგორც უცხოური ოპერაციების აქტივები და ვალდებულებები და კონვერტირდება ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი კურსით.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება

წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში ჯგუფმა პირველად გამოიყენა ფასს 16 „იჯარა“. ამ ახალი სააღრიცხვო სტანდარტების მიღება შემდეგი ხასიათისა და ეფექტის მქონე ცვლილებებს განაპირობებს.

2019 წელს რამდენიმე სხვა ცვლილება და ინტერპრეტაცია მოქმედებს პირველად, მაგრამ გავლენას არ ახდენს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჯგუფს ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

ფასს 16-ზე გადასვლა

ჯგუფმა მიიღო ფასს 16 „იჯარა“ 2019 წლის 1 იანვარს, მიღების სავალდებულო თარიღით. ეს სტანდარტი ჩაანაცვლებს ბასს 17-ს „იჯარა“, ფასიკ 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმკ 15-ს „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმკ 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. ჯგუფმა ახალი სტანდარტი გამოიყენა მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მიდგომით და, 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, ამას გაუნაწილებელ მოგებაზე თავდაპირველი გამოყენების ეფექტი არ მოუხდენია. ამის შედეგად, ჯგუფს არ გადაუანგარიშებია პირველად გამოყენების წინამორბედი წლის შედარებადი თანხები. სტანდარტი გავრცელდა იმ ხელშეკრულებებზე, რომლებიც მანამდე ბასს 17-ისა და ფასიკ 4-ის მიხედვით იჯარად განისაზღვრებოდა.

ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

მეიჯარის აღრიცხვა ფასს 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს 17-ის მიხედვით აღრიცხვისგან. მეიჯარე გააგრძელებს იჯარების კლასიფიცირებას საოპერაციო ან ფინანსურ იჯარებად, ბასს 17-ის ანალოგიური პრინციპებით. შესაბამისად, ფასს 16-ს გავლენა არ მოუხდენია იმ იჯარებზე, რომლებშიც ჯგუფი მეიჯარედ გამოდის.

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

ფასს 16-ის მიღებისას ჯგუფმა აღიარა იმ იჯარებთან დაკავშირებული საიჯარო ვალდებულებები, რომლებიც მანამდე „საოპერაციო იჯარებად“ იყო კლასიფიცირებული ბასს 17-ის „იჯარა“ მიხედვით. ეს საიჯარო ვალდებულებები შეფასდა დარჩენილი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, დამატებული ღირებულების გადასახადისთვის მიკუთვნებადი გადახდების ჩათვლით, რომლებიც დისკონტირდა 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ჯგუფის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთების გამოყენებით. 2019 წლის განმავლობაში ჯგუფმა გადასინჯა თავისი თავდაპირველი მიდგომა და დღგ-ის გადახდები გამორიცხა ფასსს 16-ის მიხედვით მიღებული ნაშთებიდან, რათა შესაბამისობაში მოეყვანა მსოფლიოში მიღებულ პრაქტიკასთან. 2019 წლის 1 იანვარს საიჯარო ვალდებულებებზე გამოყენებული შეწონილი საშუალო ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი 5% იყო.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე (გაგრძელება)

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები შეფასდა ფასს 16-ზე გადასვლისთანავე საიჯარო ვალდებულებების თანაბარი ოდენობით და დაკორექტირდა წინასწარ გადახდილი თანხებით, რომლებიც ბანკმა მაშინვე, თავდაპირველი გამოყენების თარიღამდე, აღიარა. შესაბამისად, 2019 წლის 1 იანვარს ჯგუფს არ უღიარებია ფასს 16-ზე გადასვლის ეფექტი თავის გაუნაწილებელ მოგებაზე.

ფასს 16-ზე გადასვლის ეფექტი ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ასეთი იყო:

	ფასს 16-ზე გადასვლის ეფექტი
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	79,165
გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივებად რეკლასიფიცირებული ავანსები	(12,249)
საიჯარო ვალდებულება	66,916

ცხრილში შეჯერებულია ჯგუფის მიერ 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაცხადებული ჩვეულებრივი (საოპერაციო) იჯარა და 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ახალი სტანდარტის მიხედვით აღიარებული საიჯარო ვალდებულებები.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჩვეულებრივ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებების შეჯერება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით აღიარებულ საიჯარო ვალდებულებებთან	
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით აღიარებული საიჯარო ვალდებულებები	66,916
დისკონტირების ეფექტი (ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით)	56,055
აღიარებიდან გამონაკლისებია:	
- მოკლევადიანი იჯარები	729
- დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები	352
სხვა (დღგ-ის ხარჯი)	8,410
საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების თანახმად	**132,462**

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი ან შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაციები (გაგრძელება)

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე (გაგრძელება)

არცერთი აქტივი არ შეესაბამება საინვესტიციო ქონების განმარტებას. 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების შემდეგი მოძრაობა დაფიქსირდა:

	შეფასებული თვითღირებულებით
თვითღირებულება	
1 იანვარი, 2019 წ.	**79,165**
შემოსვლები	39,464
გასვლები	(3,632)
საკურსო სხვაობები	42
31 დეკემბერი, 2019 წ.	**115,039**
დაგროვილი ცვეთა	
1 იანვარი, 2019 წ.	**-**
ცვეთის დანარიცხი	19,751
გასვლები	(718)
საკურსო სხვაობები	16
31 დეკემბერი, 2019 წ.	**19,049**
წმინდა საბალანსო ღირებულება	
1 იანვარი, 2019 წ.	**79,165**
31 დეკემბერი, 2019 წ.	**95,990**

ფასიკ (IFRIC) 23-ის ინტერპრეტაცია - „მოგების გადასახადის გამოთვლის მიდგომებთან დაკავშირებული გაურკვევლობა“

ეს ინტერპრეტაცია განმარტავს, როგორ უნდა მოხდეს ბასს (IAS) 12-ის „მოგებიდან გადასახადები“ აღიარების და შეფასების მოთხოვნების გამოყენება, როდესაც მოგების გადასახადით გამოთვლის მიდგომებს თან ახლავს გაურკვევლობა. მოგების გადასახადით დაბეგვრასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა როცა არსებობს, ეს ინტერპრეტაცია განსაზღვრავს:

- საწარმო მოგების გადასახადის გამოთვლასთან დაკავშირებულ საგადასახადო მიდგომებს ცალ-ცალკე იხილავს თუ არა;
- რა დაშვებებს აკეთებს საწარმო საგადასახადო ორგანოს მიერ საგადასახადო მიდგომების შემოწმების ჩატარებასთან დაკავშირებით;
- როგორ განსაზღვრავს საწარმო დასაბეგრ მოგებას (საგადასახადო ზარალს), საგადასახადო ბაზას, გამოუყენებელ საგადასახადო ზარალს, გამოუყენებელ საგადასახადო კრედიტებსა და საგადასახადო განაკვეთებს; და
- როგორ ითვალისწინებს საწარმო ფაქტებსა და გარემოებებში მომხდარ ცვლილებებს.

ჯგუფი წყვეტს, თითოეულ გაურკვეველ საგადასახადო მიდგომას ცალ-ცალკე განიხილავს, თუ ერთ ან რამდენიმე სხვა გაურკვეველ საგადასახადო მიდგომასთან ერთად, გამომდინარე იქიდან, რომელი მიდგომის გამოყენებით უფრო უკეთ იქნება შესაძლებელი გაურკვევლობის გადაჭრის შედეგის პროგნოზირება. ამ ინტერპრეტაციის გამოყენებისას ჯგუფმა განიხილა, ჰქონდა თუ არა მას გაურკვეველი საგადასახადო მიდგომები. ჯგუფის, გადასახადებთან თავისი შესაბამისობის საფუძველზე მოელის, რომ მისი საგადასახადო მიდგომები (შვილობილი კომპანიების მიდგომების ჩათვლით) მისაღები აღმოჩნდება საგადასახადო ორგანოებისთვის. ამ ინტერპრეტაციას გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების დასადგენად, ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და ხელმძღვანელობა სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას იყენებენ თავიანთ შეხედულებებსა და შეფასებებს. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება (28-ე შენიშვნა).

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე დამოუკიდებელი პროფესიონალი შემფასებლების მიერ. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შიდა კაპიტალიზაციისა (იგივე დისკონტირებული სამომავლო ფულადი ნაკადების მეთოდი) და გაყიდვების შედარების მეთოდების კომბინაციის გამოყენებით.

ჯგუფი თავის საინვესტიციო ქონებას საკმარისი სიხშირით აფასებს, რომ საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს იმ ღირებულებისგან, რომელიც განისაზღვრებოდა სამართლიანი ღირებულების გამოყენებით ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. შეფასების შედეგები წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში, ხოლო შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და ხერხები აღწერილია 28-ე შენიშვნაში. ჯგუფის უძრავი ქონება ქვეყნის სხვადასხვა ნაწილში მდებარეობს. მართალია, საქართველოში მეორადი ბაზარი საკმარის საბაზრო ინფორმაციას იძლევა მცირე და საშუალო ზომის ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასებისთვის, დიდი ზომის ქონების შეფასება მოითხოვს სხვადასხვა საბაზრო და არასაბაზრო ამოსავალი მონაცემების გამოყენებას ხელმისაწვდომ შედარებად გასაყიდ ფასებში შესატანი კორექტირებების განსაზღვრისთვის. მიუხედავად იმისა, რომ ეს შეფასებები და დაშვებები ეყრდნობა ყველაზე ზუსტ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება მაინც განსხვავებული იყოს.

ფინანსური აქტივების რეზერვი

ფასს 9 ხელმძღვანელობას ავალდებულებს მთელი რიგი გადაწყვეტილების (განსჯის), დაშვების და შეფასების გაკეთებას, რაც გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვზე. შეფასებები და გადაწყვეტილებები ეყრდნობა ხელმძღვანელობის ცოდნასა და წარსულში მიღებულ გამოცდილებას. ხელმძღვანელობის მიერ მიღებული ძირითადი გადაწყვეტილებები მოცემულია ქვემოთ.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

დეფოლტის, საკრედიტო რისკით გაუფასურების და გამოსწორების (აღმოფხვრის) განმარტება (27-ე შენიშვნა)

ჯგუფი დეფოლტს განმარტავს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით. განმარტება შეიძლება სხვადასხვა პროდუქტისთვის განსხვავებული იყოს. განმარტება შეესაბამება შიდა საკრედიტო რისკის მართვის მიზნებისთვის გამოყენებულ განმარტებას და აკმაყოფილებს ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კლასიფიკაციის შიდა წესებს. კონტრაჰენტი დეფოლტში მყოფად კლასიფიცირდება ან პროცენტის, ძირითადი თანხის თუ საკომისიოს გადახდის 90 დღით დაგვიანების შემთხვევაში, ან გაკოტრების, თაღლითობის წარმოების, იძულებითი ლიკვიდაციის პროცესის დაწყების თუ გადახდის ვალდებულების შეუსრულებლობის სხვა მტკიცებულების აღმოჩენის შემთხვევაში, იმისდა მიხედვით, თუ რომელი დგება უფრო გვიან. იმის განსაზღვრა, ფინანსური ინსტრუმენტი არის თუ არა საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, ეყრდნობა დეფოლტის რისკს და არ ითვალისწინებს საკრედიტო რისკის შემამცირებელ ისეთ ფაქტორებს, როგორიცაა უზრუნველყოფის საგანი ან გარანტია (თავდებობა).

ინსტრუმენტი საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად ითვლება მაშინ, თუ კონტრაჰენტი არის დეფოლტის სიტუაციაში და/ან ინსტრუმენტი არის შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული.

როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად (გარდა შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივებისა), იგი ინარჩუნებს ამ კლასიფიკაციას, თუ ყველა ვადაგადაცილებული თანხა არ არის ამოღებული ან არ არსებობს კრედიტის დაფარვის ზოგადი მტკიცებულება. საკრედიტო რისკის გამო რესტრუქტურიზებული ფინანსური აქტივების გასვლის კრიტერიუმებად გამოიყენება მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული თვის გადახდები. გამონაკლისია კორპორაციული სესხების პორტფელი და სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. მათ შემთხვევაში გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება გაკოტრებული ან კრედიტუუნარო სტატუსის შეცვლა, ლიკვიდურობის პრობლემების აღმოფხვრა ან კრედიტის ამოღების სხვა ზოგადი მტკიცებულება, რაც ინდივიდუალურად ფასდება. საკრედიტო რისკით გაუფასურებული სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება მთლიანი ვადაგადაცილებული თანხის დაფარვა, რეფინანსირების ან უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გარდა.

როდესაც საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივი დააკმაყოფილებს დეფოლტის სიტუაციიდან გასვლის კრიტერიუმებს, იგი დარჩება მეორე სტადიაზე მინიმუმ მომდევნო 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში. 12 თანმიმდევრული გადახდის შემდეგ გადაიტანება პირველ სტადიაზე, თუ საკრედიტო რისკი სესხის გაცემის თარიღის შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა არ არის ფასს 9-ით განმარტებული ტერმინი და ამიტომ მის მნიშვნელობას განსაზღვრავს ხელმძღვანელობა თავისი გამოცდილებისა და განსჯის საფუძველზე. იმის შესაფასებლად, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი თუ არა, ჯგუფმა დაადგინა მთელი რიგი ხარისხობრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმი სხვადასხვა ფაქტორის ჰოლისტიკური ანალიზის საფუძველზე. ამ ფაქტორებს შორისაა როგორც კონკრეტული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ან მსესხებლისთვის სპეციფიკური, ისე პორტფელის გარკვეული ნაწილებისთვის დამახასიათებელი ფაქტორები. ეს კრიტერიუმებია:

- საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, რომელიც გამოიხატება თავდაპირველი აღიარების შემდეგ დეფოლტის რისკის ფარდობითი და/ან აბსოლუტური ზრდით. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა განისაზღვრება სესხის გაცემის თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების (შიდა და გარე) და საანგარიშგებო თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების თითოეული აქტივისთვის ინდივიდუალურად შედარების საფუძველზე. ზღვარი (ლიმიტები) ცალ-ცალკე განისაზღვრება კორპორაციული, საცალო და მცირე/საშუალო საწარმოებისთვის და სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელებისთვის იმისდა მიხედვით, თუ რა თავდაპირველი რეიტინგი ჰქონდა მინიჭებული ამ ინსტრუმენტებს მათი წარმოქმნისას.
- კომერციულ, ფინანსურ ან ეკონომიკური პირობებში უარყოფითი ცვლილებების პროგნოზის არსებობა, რომლებიც ცუდად აისახება მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე.
- სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაცია მსესხებლის ფინანსური პრობლემების გამო, გარდა დეფოლტისა
- ცალკეული ხელშეკრულების დონეზე ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა აღემატება დადგენილ 30-დღიან ნორმას.
- სხვა ხარისხობრივი მაჩვენებლები, მაგალითად, საკრედიტო რისკის გარე საბაზრო მაჩვენებლები ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები, რომლებიც მიანიშნებს იმაზე, რომ სესხის გაცემის თარიღიდან რისკის დონე მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზემოაღნიშნული ნიშნები ვლინდება ფინანსური ინსტრუმენტის დონეზე, რათა მოხდეს თავდაპირველი აღიარების თარიღიდან საკრედიტო რისკის ცვლილების დაფიქსირება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასახავს მიუკერძოებელ, ალბათობით შეწონილ შეფასებას, რომელიც ეყრდნობა შემდეგ ძირითად ფაქტორებს: დეფოლტის ალბათობა, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში, და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება, რაც უფრო დაწვრილებით ქვემოთაა განმარტებული:

დეფოლტის ალბათობის შეფასება: ჯგუფი დეფოლტის ალბათობას აფასებს სარეიტინგო მოდელის კლასიფიკაციის შედეგებისა და მიგრაციის მატრიცების მიდგომის ერთობლიობაზე დაყრდნობით, რაც კორექტირდება მინიმუმ სამწლიანი მაკროეკონომიკური მოლოდინების მიხედვით ყველა პორტფელისთვის, რათა წარმოადგენდეს დეფოლტის ალბათობის პარამეტრების საპროგნოზო (მომავალზე ორიენტირებული) შეფასებებს. მიგრაციის მატრიცა იქმნება ისე, რომ ასახავდეს მონაცემების ისტორიული პერიოდის განმავლობაში წლიური მიგრაციის საშუალო შეწონილს. რისკის ჯგუფები განისაზღვრება იმგვარად, რომ უზრუნველყოფდეს შიდაჯგუფურ ერთგვაროვნებას და დეფოლტის ალბათობის მოსალოდნელი დონეების დიფერენციაციას. სასესხო პორტფელების შემთხვევაში, გარდა კორპორაციული სესხებისა, დეფოლტის ალბათობა დამატებით კორექტირდება ფინანსური ინსტრუმენტის წარმოქმნიდან გასული დროის გათვალისწინებით. მოდელები მოიცავს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, სადაც შესაძლებელია, ეფუძნება წამყვანი სარეიტინგო სააგენტოების, საკრედიტო ბიუროს და შიდა საკრედიტო რეიტინგის სისტემების ინფორმაციას. ვინაიდან მესამე სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტები ვადაგადაცილებულია, დეფოლტის ალბათობა ამ შემთხვევაში 100%-ს უდრის.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება (გაგრძელება)

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება: დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მოცულობას ფინანსური აქტივის არსებობის განმავლობაში პოტენციური დეფოლტის დადგომის მომენტისთვის. იგი წარმოადგენს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ ფულად ნაკადებს, ძირითადი თანხის, პროცენტის და ჯარიმების მოსალოდნელი გადახდების გათვალისწინებით, რომლებიც დისკონტირებულია ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. პირველი სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად ბანკი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, რათა გამოიანგარიშოს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. მეორე და მესამე სტადიებისა და შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ფასდება ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე მომხდარი მოვლენებისთვის. ჯგუფი დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას სხვადასხვანაირად აფასებს დაფარვის გრაფიკის მქონე პროდუქტებისა და დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტებისთვის. დაფარვის გრაფიკის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი აფასებს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ საპროგნოზო დავალიანებას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიდგომის გამოყენებით, რომელშიც შეაქვს კორექტირებები მოსალოდნელი ავანსებისა და ვადაგადაცილებული დღეების გათვალისწინებით. დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტების შემთხვევაში, როგორიცაა საკრედიტო ბარათები, საკრედიტო ხაზები და ფინანსური გარანტიები, ჯგუფი გამოითვლის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ მოსალოდნელ დავალიანებას ლიმიტის ათვისების მიდგომის გამოყენებით.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში: დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში განიმარტება, როგორც კონტრაჰენტის მხრიდან გადაუხდელობის შედეგად მოსალოდნელი დანაკარგი. იგი წარმოადგენს დავალიანების შეფასებას, რომლის ამოღებაც ვერ მოხერხდება დეფოლტის შემთხვევის გამო და ამიტომ თვალსაჩინოდ ასახავს დანაკარგების სერიოზულობას. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების დადგენისას გასათვალისწინებელია უზრუნველყოფის საგნიდან და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა საშუალებებიდან მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადები ან გაკოტრების პროცესიდან მოსალოდნელ თანხებს არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, ასევე, სადაც შესაძლებელია, ქონების რეალიზაციისთვის საჭირო დროს და მოთხოვნების დაკმაყოფილების რიგითობას. ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს ყოფს ერთგვაროვან პორტფელებად იმ ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, რომლებიც აქტუალურია სამომავლო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად. გამოყენებული მონაცემები მოიცავს წარსულში მიღებული ზარალის მონაცემებს და გარიგების უფრო მეტ მახასიათებლებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის ტიპების უფრო ფართო სპექტრი). ამ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ჯგუფი აფასებს დავალიანების ამოღების მაჩვენებელს (არა უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით), დეფოლტის აღმოფხვრის მაჩვენებელს და ხელახალი დეფოლტის ალბათობას. უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით დავალიანების ამოღება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე განიხილება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების გაანგარიშებისას.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი საღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას გათვალისწინებული აქტივები

ფასს 9-ის მიხედვით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაში უნდა აისახოს უზრუნველყოფის საგნიდან და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა საშუალებებიდან მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები. უზრუნველყოფის საგნის ბუღალტრული აღრიცხვა და ასახვა ფასს 9-ის მიზნებისთვის შეესაბამება ჯგუფის რისკის მართვის ზოგად პრინციპებს, პოლიტიკასა და პროცესებს. ჯგუფის პოლიტიკა საკრედიტო ხელშეკრულებების ფარგლებში მისთვის გადაცემული უზრუნველყოფის საგნის ბუღალტრული აღრიცხვის შესახებ იგივეა, როგორიც იყო ბასს 39-ის მოქმედების დროს. უზრუნველყოფის საგანი, თუ დასაკუთრებული არ არის, არ აისახება ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე. სამართლიანი ღირებულება, როგორც წესი, ფასდება უზრუნველყოფის გადაცემის თარიღიდან და გადაფასდება ყოველწლიურად, რათა ასახოს ყველა არსებითი რისკი.

საპროგნოზო ინფორმაცია

ფასს 9-ის მიხედვით, საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება გონივრულ და დასაბუთებულ საპროგნოზო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მიიღება გაუმართლებელი დანახარჯისა და ძალისხმევის გარეშე და ითვალისწინებს წარსულში მომხდარ მოვლენებს, ამჟამად არსებულ პირობებს და სამომავლო ეკონომიკური პირობების პროგნოზს.

იმისათვის, რომ ჯგუფმა საკრედიტო ზარალის რეზერვში ასახოს საპროგნოზო ინფორმაცია, იგი იყენებს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოცემულ მაკროეკონომიკურ პროგნოზებს საქართველოში მოქმედი შვილობილი კომპანიებისთვის, ხოლო ბელარუსის ეროვნული ბანკი იყენებს ბელარუსში მოქმედი არასამთავრობო კვლევითი ცენტრისგან მიღებულ ინფორმაციას. მაკროეკონომიკური ცვლადები, რომლებსაც ეს პროგნოზები შეიცავს და რომლებსაც ჯგუფი იყენებს თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელში, მოიცავს მშპ-ის ზრდის ტემპს, სავალუტო კურსსა და ინფლაციის ტემპს. ეს საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები ახლდება ნახევარ წელიწადს ერთხელ ქართული კომპანიების, ხოლო კვარტალურად - ბელარუსის ეროვნული ბანკის შემთხვევაში.

ალბათობით შეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასადგენად საჭიროა მთელი რიგი სამომავლო ეკონომიკური პირობის შეფასება. ამ მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად ჯგუფი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის სამ სხვადასხვა ეკონომიკურ სცენარს მიმართავს: ოპტიმისტურს (0.25-იანი წონა), საბაზოსა (0.50-იანი წონა) და პესიმისტურს (0.25-იანი წონა) თითოეული შესაბამისი პორტფელისთვის. თითოეული სცენარისთვის წონა გამოითვლება ალბათური ეკონომიკური მოდელის გამოყენებით, რომელიც ითვალისწინებს უახლეს ინფორმაციას და საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს.

ჯგუფის აზრით, ეს პროგნოზები ყველაზე ზუსტად აფასებს მოვლენების შესაძლო განვითარებას იმ სარწმუნო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მისთვის ხელმისაწვდომია.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი საღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები

ქვემოთ წარმოდგენილია 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით თითოეული გეოგრაფიული სეგმენტისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული პერიოდის ბოლოს ყველაზე მნიშვნელოვანი დაშვებები. ყველა პორტფელისთვის გამოყენებულია „საბაზო“, „ოპტიმისტური“ და „პესიმისტური“ სცენარები.

საქართველო

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული წონა	31 დეკემბერი, 2019 წ.			31 დეკემბერი, 2018 წ.			1 იანვარი, 2018 წ.		
			2020	2021	2022	2019	2020	2021	2018	2019	2020
მშპ-ის ზრდა, %											
	ოპტიმისტური	25%	5.50%	6.00%	5.00%	6.00%	5.50%	5.00%	5.50%	6.00%	5.70%
	საბაზო	50%	4.50%	5.00%	5.00%	5.00%	5.00%	5.00%	4.50%	4.80%	5.00%
	პესიმისტური	25%	2.50%	3.50%	4.50%	2.00%	2.50%	3.50%	3.00%	2.00%	3.00%
ლარი/აშშ დოლარის სავალუტო კურსი, %											
	ოპტიმისტური	25%	5.00%	5.00%	0.00%	10.00%	5.00%	-5.00%	5.00%	7.00%	0.00%
	საბაზო	50%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
	პესიმისტური	25%	-10.00%	-5.00%	5.00%	-15.00%	-10.00%	5.00%	-10.00%	-15.00%	-10.00%
სფი-ს ინფლაციის ტემპი, %											
	ოპტიმისტური	25%	4.50%	3.50%	3.00%	3.40%	3.20%	3.00%	2.50%	2.50%	2.70%
	საბაზო	50%	4.50%	2.50%	3.00%	2.90%	3.00%	3.00%	3.50%	3.00%	3.00%
	პესიმისტური	25%	7.00%	5.00%	3.00%	4.50%	4.00%	3.00%	4.50%	4.30%	3.80%

ბელარუსი

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული წონა	31 დეკემბერი, 2019 წ.				31 დეკემბერი, 2018 წ.				1 იანვარი, 2018 წ.			
			2020 Q1	2020 Q2	2020 Q3	2020 Q4	2019 Q1	2019 Q2	2019 Q3	2019 Q4	2018Q1	2018Q2	2018Q3	2018Q4
მშპ-ის ზრდა, %														
	ოპტიმისტური	25%	3.44%	2.94%	3.19%	3.65%	0.87%	1.13%	1.98%	2.82%	3.24%	3.38%	3.56%	3.11%
	საბაზო	50%	1.56%	0.84%	0.96%	1.16%	0.40%	0.30%	0.75%	1.41%	2.96%	2.61%	2.24%	1.58%
	პესიმისტური	25%	-0.31%	-1.26%	-1.27%	-1.32%	-0.07%	-0.53%	-0.47%	0.00%	2.67%	1.85%	1.02%	-0.14%
ბელარუსული რუბლი/აშშ დოლარის სავალუტო კურსი, %														
	ოპტიმისტური	25%	-5.12%	-5.40%	-4.66%	-3.30%	8.23%	6.94%	4.25%	2.55%	4.78%	4.97%	5.31%	5.56%
	საბაზო	50%	-0.60%	0.67%	2.69%	2.78%	10.11%	9.55%	7.61%	5.57%	5.45%	5.91%	6.39%	6.78%
	პესიმისტური	25%	3.92%	6.69%	10.04%	8.52%	12.61%	13.50%	12.83%	10.95%	6.12%	6.69%	7.15%	8.17%
სფი-ს ინფლაციის ტემპი, %														
	ოპტიმისტური	25%	1.49%	0.42%	-0.27%	0.52%	9.06%	5.70%	0.35%	5.59%	1.87%	4.22%	8.91%	4.74%
	საბაზო	50%	2.06%	0.99%	0.32%	1.63%	10.90%	7.22%	1.73%	6.80%	5.00%	8.05%	13.21%	9.77%
	პესიმისტური	25%	2.62%	1.55%	0.88%	2.74%	12.75%	8.72%	3.09%	7.99%	7.94%	11.06%	16.15%	13.39%

ყველა სხვა პარამეტრი თუ უცვლელი დარჩება, მშპ-ის ზრდა, ხოლო სავალუტო კურსის ვარდნა და ინფლაციის ტემპის კლება გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას, ხოლო ამის საპირისპირო ცვლილებები გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას. მშპ-ის ზრდის მაჩვენებელი ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე. მას მოჰყვება სავალუტო კურსი და ინფლაცია. საცალო პორტფელზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ნაკლებად მოქმედებს სავალუტო კურსი, რადგან დიდი წილი ლარში გამოხატულ დავალიანებაზე მოდის. თუმცა, საცალო პორტფელიდან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მოქმედებს ინფლაცია, რომელსაც საწარმოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მნიშვნელოვანი გავლენა არ აქვს.

2019 წელს ბელარუსული რუბლი 2.6%-ით გამყარდა აშშ დოლართან მიმართებით. ამის გამო 2019 წელს ბელარუსული რუბლის და აშშ დოლარის გაცვლითი კურსის დაშვებები, რომელთა საფუძველზეც შეფასდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მნიშვნელოვნად განსხვავდება ფაქტობრივი დინამიკისგან. ამან გამოიწვია მნიშვნელოვანი აცდენები წლიურ მოლოდინებში 2020 წლის თითოეული კვარტალისთვის, როგორც ზედა ცხრილშია წარმოდგენილი.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

ცხრილში ნაჩვენებია აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხების მგრძნობელობა ამ მოდელში გამოყენებული საპროგნოზო დაშვებების მიმართ. ამ მიზნით, თითოეულ მაკროეკონომიკურ სცენარს ინდივიდუალურად 100%-იანი წონა მიენიჭა და გადაანგარიშდა შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მგრძნობელობა საპროგნოზო დაშვებების მიმართ:

	2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	*გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა*	*მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა სცენარების მიხედვით*		
			ოპტიმისტური	*საბაზო*	*პესიმისტური*
კომერციული სესხები	90,612	2.31%	2.29%	2.31%	2.34%
იპოთეკური სესხები	9,017	0.29%	0.29%	0.29%	0.29%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	44,545	1.67%	1.63%	1.67%	1.73%
სამომხმარებლო სესხები	72,707	3.49%	3.44%	3.47%	3.55%
სალომბარდო სესხები	253	0.30%	0.30%	0.30%	0.30%

ფინანსური ინსტრუმენტების დაჯგუფება კოლექტიური შეფასებისთვის

გაუფასურების კოლექტიურად შეფასების მიზნებისთვის, ერთგვაროვანი ფინანსური ინსტრუმენტები ერთიანდება შემდეგი წესით: კორპორატიული სესხების პორტფელი ჯგუფდება სესხის დაფარვის წყაროს ტიპების მიხედვით; საცალო სესხების პორტფელი ჯგუფდება საკრედიტო რისკის ისეთი მახასიათებლების საფუძველზე, როგორიცაა აქტივის ტიპი, უზრუნველყოფის დონე, დაფარვის წყაროს ტიპი და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორები. რაც შეეხება საშუალო და მცირე საწარმოებზე გაცემულ და მიკროსესხების პორტფელებს, აქ ფინანსური ინსტრუმენტები ჯგუფდება აქტივის ტიპის, ვადაგადაცილების პერიოდის, უზრუნველყოფის დონისა და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორების მიხედვით.

განახლებადი პროდუქტების მოსალოდნელი ვადის განსაზღვრა

განახლებადი პროდუქტების შემთხვევაში, ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადა განისაზღვრება ან მომდევნო განახლების თარიღზე დაყრდნობით, ან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ ფაქტობრივ ვადაზე დაყრდნობით, რომელიც განისაზღვრება ემპირიული დაკვირვებით ამ ინსტრუმენტის არსებობის განმავლობაში.

ჩამოწერა

ჯგუფი ფინანსურ აქტივებს ჩამოწერს მაშინ, როდესაც მათი ამოღების გონივრული მოლოდინი აღარ არსებობს, რაც არსებითად უცვლელია კორპორაციული და არაუზრუნველყოფილი სესხების პორტფელებისა თუ უზრუნველყოფილი სესხების შემთხვევაში, გარდა უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხებისა. იპოთეკების და უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სხვა სესხების შემთხვევაში ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა, რომლის შემდეგაც ნაშთები მიიჩნევა უიმედოდ და უნდა ჩამოიწეროს, 365 დღიდან 1460 დღემდე გაიზარდა. თუ ჩამოსაწერი თანხა სესხებზე შესაძლო დანაკარგების დარიცხულ რეზერვზე მეტია, სხვაობა ჯერ აღირიცხება, როგორც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი. დავალიანების ყოველგვარი შემდგომი ამოღება კრედიტდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯის ანგარიშზე.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის რეტროსპექტული ტესტირება

ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის ხარისხისა და საიმედოობის მონიტორინგისთვის ჯგუფი ატარებს რეტროსპექტული ტესტირების და საბაზრო მონაცემებთან შედარების პროცედურებს, რაც გულისხმობს მოდელის შედეგების შედარებას ფაქტობრივ შედეგებთან, შიდა გამოცდილებასა და გარე დაკვირვებადი მონაცემების მიხედვით. დეფოლტის ალბათობის განსაზღვრისთვის ჯგუფი მიმართავს სტატისტიკურ მოდელირებას, რათა მიიღოს დეფოლტის რაოდენობის პროგნოზირებული განაწილება. დეფოლტების დაკვირვებადი რაოდენობა შემდეგ ედრება ამ განაწილებას, რაც ჯგუფს მოდელში სტატისტიკური ნდობის ინტერვალის მიღების საშუალებას აძლევს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განსაზღვრისთვის რეტროსპექტული ტესტირებისას ხდება დაკვირვებადი ზარალის შედარება პროგნოზირებულ დანაკარგებთან დეფოლტის შემთხვევაში. თუ სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი გადახრის ან პარამეტრიზაციის ნაკლოვანებების აღმოჩენის შემთხვევაში, ხდება შესაბამისი მოდელების დახვეწა და გადახედვა. რეტროსპექტული ტესტირების პროცედურების შედეგად მოდელში შესული ნებისმიერი ცვლილებები აღირიცხება, როგორც ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში პერსპექტიულად გამოყენებით.

(ათას ლარში)

5. რეკლასიფიკაცია

ფინანსური ანგარიშგების წარდგენაში შესული ცვლილება

გამოყოფის შედეგად, ჯგუფმა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დამთავრებული წლის წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში განაახლა გარკვეული მუხლების დასახელებები, რათა შესაბამისობაში ყოფილიყო ფინანსურ დაწესებულებებში არსებულ გავრცელებულ პრაქტიკასთან.

ჯგუფმა ასევე შეცვალა თავისი საანგარიშგებო სეგმენტების წარდგენა. ფასს 8-ის მოთხოვნების შესაბამისად, ცვლილება რეტროსპექტულად გავრცელდა შედარებად პერიოდებზე. ცვლილება, ძირითადად, წარდგენას უკავშირდებოდა. ჯგუფს მიაჩნია, რომ თავისი საანგარიშგებო სეგმენტების განახლებული შემადგენლობა და წარდგენა უფრო სრულყოფილ ინფორმაციას აწვდის ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებს, რადგან ფინანსური ანგარიშგება უკეთ ასახავს ჯგუფის შიდა ოპერაციების შესახებ ხელმძღვანელობის მოსაზრებებს და რესურსების გადანაწილების შესახებ გადაწყვეტილებების მიღების პროცესს.

ქვემოთ წარმოდგენილია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგებების მუხლები, რომლებსაც ცვლილება შეეხო:

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	***რეკლასიფიკაციამდე***	***რეკლასიფიკაცია***	***რეკლასიფიკაციის შემდეგ***
კლიენტებზე გაცემული სესხები	9,120,881	(9,120,881)	-
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	108,439	(108,439)	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	9,229,320	9,229,320
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები	19,234	(19,234)	-
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	123	(123)	-
მოგების გადასახადის აქტივები	-	19,357	19,357
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	12,371	(12,371)	-
სხვა აქტივები	134,573	(16,118)	118,455
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	-	19,702	19,702
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	-	8,787	8,787
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	8,196,551	(8,196,551)	-
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	8,196,551	8,196,551
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	2,749,348	(2,749,348)	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	2,749,348	2,749,348
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	679	(679)	-
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	28,154	(28,154)	-
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	-	28,833	28,833
ანარიცხები	4,582	(4,582)	-
სხვა ვალდებულებები	102,213	(102,213)	-
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	-	44,730	44,730
სხვა ვალდებულებები	-	62,065	62,065

(ათას ლარში)

5. რეკლასიფიკაცია (გაგრძელება)

ფინანსური ანგარიშგების წარდგენაში შესული ცვლილება (გაგრძელება)

მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	*რეკლასიფიკაციამდე*	*რეკლასიფიკაცია*	*რეკლასიფიკაციის შემდეგ*
31 დეკემბერი, 2018 წ.			
საპროცენტო შემოსავალი	1,307,378	(1,307,378)	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები	*1,124,611*	*(1,124,611)*	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	*136,115*	*(136,115)*	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	*28,705*	*(28,705)*	-
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	*17,947*	*(17,947)*	-
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი	-	*1,289,431*	*1,289,431*
სხვა საპროცენტო შემოსავალი	-	*17,947*	*17,947*
საპროცენტო შემოსავალი	-	1,307,378	1,307,378
საპროცენტო ხარჯი	(569,879)	569,879	-
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	*(254,680)*	*254,680*	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	*(204,437)*	*204,437*	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	*(110,762)*	*110,762*	-
საპროცენტო ხარჯი	-	*(569,879)*	*(569,879)*
წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტებიდან:	*125,660*	*(125,660)*	-
- გარიგებები	*92,651*	*(92,651)*	-
- საკურსო სხვაობები	*33,009*	*(33,009)*	-
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	-	125,660	125,660
წმინდა შემოსულობა უძრავი ქონებიდან	*5,138*	*(5,138)*	-
წმინდა ზარალი ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტიდან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ახახვით	*(1,023)*	*1,023*	-
წმინდა შემოსულობა ფინანსური აქტივებიდან, რომლებიც აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	*(878)*	*878*	-
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	*190*	*(190)*	-
სხვა წმინდა საოპერაციო შემოსავალი (ხარჯი) (მეკავშირე საწარმოებისგან მიღებული მოგების გარდა)	*1,559*	*(1,559)*	-
სხვა (ხარჯი) შემოსავალი, წმინდა	-	4,986	4,986
შემოსავალი *(მეკავშირე საწარმოებისგან მიღებული მოგების გარდა)*	991,714	(991,714)	-
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	*1,339*	*(1,339)*	-
საოპერაციო შემოსავალი	-	991,714	991,714
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	-	1,339	1,339
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	(108,147)	108,147	-
ადმინისტრაციული ხარჯები	-	(108,147)	(108,147)

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	*რეკლასიფიკაციამდე*	*რეკლასიფიკაცია*	*რეკლასიფიკაციის შემდეგ*
წმინდა ფულადი ნაკადები უძრავი ქონებიდან	5,114	(5,114)	-
სხვა მიღებული შემოსავალი (გადახდილი ხარჯი)	18,617	(18,617)	-
სხვა მიღებული შემოსავალი (გადახდილი ხარჯი)	-	23,731	23,731
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(1,707,438)	1,707,438	-
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(36,727)	36,727	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	(1,744,165)	(1,744,165)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	(469,057)	469,057	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	(469,057)	(469,057)
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	902,776	(902,776)	-
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	902,776	902,776

(ათას ლარში)

5. რეკლასიფიკაცია (გაგრძელება)

ფინანსური ანგარიშგების წარდგენაში შესული ცვლილება (გაგრძელება)

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	*რეკლასიფიკაციამდე*	*რეკლასიფიკაცია*	*რეკლასიფიკაციის შემდეგ*
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7,445,578	(7,445,578)	-
ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	65,306	(65,306)	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	7,510,884	7,510,884
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები	696	(696)	-
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	130	(130)	-
მოგების გადასახადის აქტივები	-	826	826
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	11,031	(11,031)	-
სხვა აქტივები	117,857	(7,100)	110,757
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	-	1,803	1,803
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	-	16,328	16,328
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	7,123,866	(7,123,866)	-
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	7,123,866	7,123,866
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	3,162,209	(3,162,209)	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	3,162,209	3,162,209
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	8,753	(8,753)	-
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	11,342	(11,342)	-
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	-	20,095	20,095
ანარიცხები	2,815	(2,815)	-
სხვა ვალდებულებები	80,157	(80,157)	-
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	-	37,658	37,658
სხვა ვალდებულებები	-	45,314	45,314

(ათას ლარში)

5. რეკლასიფიკაცია (გაგრძელება)

ფინანსური ანგარიშგების წარდგენაში შესული ცვლილება (გაგრძელება)

მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	*რეკლასიფიკაციამდე*	*რეკლასიფიკაცია*	*რეკლასიფიკაციის შემდეგ*
საპროცენტო შემოსავალი	1,105,385	(1,105,385)	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები	*965,614*	*(965,614)*	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	*113,276*	*(113,276)*	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	*17,031*	*(17,031)*	-
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	*9,464*	*(9,464)*	-
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი	-	*1,095,921*	*1,095,921*
სხვა საპროცენტო შემოსავალი	-	*9,464*	*9,464*
საპროცენტო შემოსავალი	-	1,105,385	1,105,385
საპროცენტო ხარჯი	(460,838)	460,838	-
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	*(221,410)*	*221,410*	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	*(195,594)*	*195,594*	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	*(43,834)*	*43,834*	-
საპროცენტო ხარჯი	-	*(460,838)*	*(460,838)*
წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტებიდან:	*85,740*	*(85,740)*	-
- გარიგებები	*66,502*	*(66,502)*	-
- საკურსო სხვაობები	*19,238*	*(19,238)*	-
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	-	85,740	85,740
წმინდა შემოსულობა უძრავი ქონებიდან	*5,679*	*(5,679)*	-
წმინდა შემოსულობა გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	*2,060*	*(2,060)*	-
წმინდა ზარალი (შემოსულობა) სხვა წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან	*1,478*	*(1,478)*	-
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	*7,336*	*(7,336)*	-
სხვა წმინდა საოპერაციო შემოსავალი (ხარჯი) (მეკავშირე საწარმოებისგან მიღებული მოგების გარდა)	*(2,367)*	*2,367*	-
სხვა (ხარჯი) შემოსავალი, წმინდა	-	14,186	14,186
შემოსავალი *(მეკავშირე საწარმოებისგან მიღებული მოგების გარდა)*	860,743	(860,743)	-
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	*1,311*	*(1,311)*	-
საოპერაციო შემოსავალი	-	860,743	860,743
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	-	1,311	1,311
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	(95,007)	95,007	-
ადმინისტრაციული ხარჯები	-	(95,007)	(95,007)

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	*რეკლასიფიკაციამდე*	*რეკლასიფიკაცია*	*რეკლასიფიკაციის შემდეგ*
წმინდა ფულადი ნაკადები უძრავი ქონებიდან	5,336	(5,336)	-
სხვა მიღებული შემოსავალი (გადახდილი ხარჯი)	(16,620)	16,620	-
სხვა მიღებული შემოსავალი (გადახდილი ხარჯი)	-	(11,284)	(11,284)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(1,456,372)	1,456,372	-
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(7,577)	7,577	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	(1,463,949)	(1,463,949)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	(271,170)	271,170	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	(271,170)	(271,170)
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	1,436,334	(1,436,334)	-
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	1,436,334	1,436,334

(ათას ლარში)

6. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ

ჯგუფი ახდენს შემოსავლის დეზაგრეგირებას მომხმარებლებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან თითოეული სეგმენტის პროდუქტების და მომსახურებების მიხედვით, რადგან ჯგუფს მიაჩნია, რომ ამ გზით ყველაზე ნათლად ასახავს იმას, თუ როგორ მოქმედებს ეკონომიკური ფაქტორები შემოსავლებისა და ფულადი ნაკადების ხასიათზე, ოდენობაზე, დროულობასა და გაურკვევლობაზე.

2019 წელს ჯგუფმა შეცვალა საანგარიშგებო სეგმენტების შემადგენლობა (თავისი საქმიანობის სეგმენტირება) და ცვლილება რეტროსპექტულად გამოიყენა შედარებად პერიოდებზე. დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ მე-5 შენიშვნა.

მართვის მიზნებისათვის ჯგუფი დაყოფილია შემდეგ საოპერაციო სეგმენტებად პროდუქტებისა და მომსახურების მიხედვით:

საცალო საბანკო მომსახურება (BNB-ის საცალო საბანკო მომსახურების გამოკლებით) - ძირითადად გულისხმობს სამომხმარებლო სესხების, იპოთეკური სესხების, ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათების და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულადი გზავნილების და ანგარიშსწორების მომსახურებას, იურიდიული და ფიზიკური პირების ანაბრების მართვას. საცალო საბანკო მომსახურების სამიზნე სეგმენტებია საცალო მომსახურების და პრემიალური სეგმენტები, ამასთანავე მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები;

კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება - მოიცავს კორპორატიულ საბანკო მომსახურებას და ინვესტიციის მართვის ოპერაციებს საქართველოში. კორპორატიული საბანკო მომსახურება ძირითადად გულისხმობს სესხებისა და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულად გზავნილებსა და ანგარიშსწორების მომსახურებას, დოკუმენტური ოპერაციების მხარდაჭერას და კორპორატიული მომხმარებლებისთვის შემნახველი და ვადიანი ანაბრების მართვას. ინვესტიციების მართვის ოპერაციები ძირითადად გულისხმობს კერძო საბანკო მომსახურების გაწევას შეძლებული კლიენტებისთვის;

„ბელარუსის ეროვნული ბანკი“ - ნიშნავს სს „ბელარუსკი ნაროდნი ბანკს“, რომელიც ძირითადად საცალო და კორპორაციულ საბანკო მომსახურებას სწევს ბელარუსში.

სხვა საბანკო საქმიანობა - მოიცავს ჰოლდინგურ კომპანიებს: შესაბამისობის, მართვის მომსახურებების გაწევა ჯგუფის საოპერაციო საქმიანობებისთვის და რამდენიმე მცირე კორპორატიული და სოციალური პასუხისმგებლობის კომპანია.

ხელმძღვანელობა აკონტროლებს თავისი სეგმენტების საოპერაციო შედეგებს ცალ-ცალკე, რათა მიიღოს გადაწყვეტილებები რესურსების განაწილებასა და შესრულებული საქმიანობის შეფასებაზე. სეგმენტის საქმიანობა, რომელიც ქვემოთ მოყვანილ ცხრილშია განმარტებული, ისევე ფასდება, როგორც მოგება ან ზარალი მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

საოპერაციო სეგმენტებს შორის გარიგებები ხდება გაშლილი ხელის პრინციპით, ანუ მესამე პირებთან შემდგარი გარიგებების მსგავსად.

ჯგუფის ძირითადი საქმიანობა საქართველოშია კონცენტრირებული, ბელარუსის ეროვნული ბანკის გარდა, რომელიც ბელარუსში საქმიანობს.

2019, 2018 და 2017 წლებში არცერთ გარე მომხმარებელთან ან კონტრაჰენტთან დადებული გარიგებებიდან მიღებული შემოსავალი არ შეადგენდა ჯგუფის საოპერაციო შემოსავლის 10%-ს ან მეტს.

(ათას ლარში)

6. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილებში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საცალო საბანკო მომსახურება	*კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა*	*ბელარუსის ეროვნული ბანკი*	*სხვა*	*გაქვითვები*	*ჯგუფი სულ*
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	545,605	210,359	27,586	-	23	783,573
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	113,113	32,000	7,169	-	-	152,282
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	49,901	48,001	20,688	-	-	118,590
სხვა (ხარჯი) შემოსავალი, წმინდა	5,937	11,587	463	-	(259)	17,728
საოპერაციო შემოსავალი	**714,556**	**301,947**	**55,906**	**-**	**(236)**	**1,072,173**
საოპერაციო ხარჯები	(275,590)	(90,217)	(32,445)	(559)	236	(398,575)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	789	-	-	-	-	789
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	**439,755**	**211,730**	**23,461**	**(559)**	**-**	**674,387**
რისკის ხარჯი	(89,824)	(7,936)	(2,692)	-	-	(100,452)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	**349,931**	**203,794**	**20,769**	**(559)**	**-**	**573,935**
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	(3,110)	(1,372)	(109)	-	-	(4,591)
დასაბეგრი მოგება	**346,821**	**202,422**	**20,660**	**(559)**	**-**	**569,344**
მოგების გადასახადის ხარჯი	(34,025)	(19,028)	(3,404)	-	-	(56,457)
მოგება პერიოდის განმავლობაში	**312,796**	**183,394**	**17,256**	**(559)**	**-**	**512,887**
აქტივები და ვალდებულებები						
სულ აქტივები	11,254,762	6,136,536	943,070	1,280	(12,425)	18,323,223
სულ ვალდებულებები	10,115,832	5,308,522	833,874	23	(12,425)	16,245,826
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ						
ძირითადი საშუალებები	69,472	9,829	1,150	10	-	80,461
არამატერიალური აქტივები	27,947	2,744	2,083	-	-	32,774
კაპიტალური დანახარჯები	**97,419**	**12,573**	**3,233**	**10**	**-**	**113,235**
ცვეთა და ამორტიზაცია	(61,493)	(8,239)	(3,543)	-	-	(73,275)

(ათას ლარში)

6. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილებში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საცალო საბანკო მომსახურება	*კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა*	*ბელარუსის ეროვნული ბანკი*	*სხვა*	*გაქვითვები*	*ჯგუფი სულ*
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	547,524	158,198	25,794	10	18	731,544
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	98,497	23,222	7,805	-	-	129,524
წმინდა სავალუტო შემოსულობა (ზარალი)	55,374	53,686	16,605	(5)	-	125,660
სხვა შემოსავალი (ხარჯი), წმინდა	199	4,182	795	5	(195)	4,986
საოპერაციო შემოსავალი	**701,594**	**239,288**	**50,999**	**10**	**(177)**	**991,714**
საოპერაციო ხარჯები	(251,811)	(75,396)	(29,252)	(259)	177	(356,541)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	1,339	-	-	-	-	1,339
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	**451,122**	**163,892**	**21,747**	**(249)**	**-**	**636,512**
რისკის ხარჯი	(130,742)	(26,527)	(3,070)	-	-	(160,339)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	**320,380**	**137,365**	**18,677**	**(249)**	**-**	**476,173**
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	(50,339)	(25,011)	(716)	-	-	(76,066)
მოგება (ზარალი) მოგების გადასახადის ხარჯამდე	**270,041**	**112,354**	**17,961**	**(249)**	**-**	**400,107**
მოგების გადასახადის ხარჯი	(36,735)	(16,298)	(3,545)	(1)	-	(56,579)
პერიოდის მოგება (ზარალი)	**233,306**	**96,056**	**14,416**	**(250)**	**-**	**343,528**
აქტივები და ვალდებულებები						
სულ აქტივები	9,490,405	4,362,272	680,550	1,874	(11,514)	14,523,587
სულ ვალდებულებები	8,410,833	3,797,762	595,287	191	(11,514)	12,792,559
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ						
ძირითადი საშუალებები	48,160	6,141	1,841	48	-	56,190
არამატერიალური აქტივები	36,223	3,000	1,343	67	-	40,633
კაპიტალური დანახარჯები	**84,383**	**9,141**	**3,184**	**115**	**-**	**96,823**
ცვეთა და ამორტიზაცია	(36,216)	(4,834)	(1,363)	-	-	(42,413)

(ათას ლარში)

6. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილებში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საცალო საბანკო მომსახურება	*კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა*	*ბელარუსის ეროვნული ბანკი*	*სხვა*	*გაქვითვები*	*ჯგუფი სულ*
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	480,241	134,866	29,397	9	34	644,547
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	83,418	23,516	9,336	-	-	116,270
წმინდა სავალუტო შემოსულობა (ზარალი)	27,940	46,948	10,852	-	-	85,740
სხვა შემოსავალი (ხარჯი), წმინდა	3,881	8,726	1,774	-	(195)	14,186
საოპერაციო შემოსავალი	**595,480**	**214,056**	**51,359**	**9**	**(161)**	**860,743**
საოპერაციო ხარჯები	(224,892)	(71,007)	(27,063)	(568)	161	(323,369)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	1,311	-	-	-	-	1,311
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	**371,899**	**143,049**	**24,296**	**(559)**	**-**	**538,685**
რისკის ხარჯი	(110,562)	(48,694)	(9,093)	-	-	(168,349)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	**261,337**	**94,355**	**15,203**	**(559)**	**-**	**370,336**
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	(2,584)	(945)	(60)	-	-	(3,589)
მოგება (ზარალი) მოგების გადასახადის ხარჯამდე	**258,753**	**93,410**	**15,143**	**(559)**	**-**	**366,747**
მოგების გადასახადის ხარჯი	(18,870)	(6,713)	(2,257)	-	-	(27,840)
პერიოდის მოგება (ზარალი)	**239,883**	**86,697**	**12,886**	**(559)**	**-**	**338,907**
აქტივები და ვალდებულებები						
სულ აქტივები	7,707,139	4,303,895	624,835	1,953	(17,106)	12,620,716
სულ ვალდებულებები	6,877,763	3,732,620	545,315	205	(17,106)	11,138,797
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ						
ძირითადი საშუალებები	41,915	6,099	1,464	-	-	49,478
არამატერიალური აქტივები	18,819	2,750	999	-	-	22,568
კაპიტალური დანახარჯები	**60,734**	**8,849**	**2,463**	**-**	**-**	**72,046**
ცვეთა და ამორტიზაცია	(32,407)	(4,909)	(1,098)	-	-	(38,414)

(ათას ლარში)

7. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2019	*2018*	*2017*
ნაღდი ფული სალაროში	674,130	513,222	464,877
მიმდინარე ანგარიშები ცენტრალურ ბანკებში, სავალდებულო რეზერვების გარდა	405,560	298,788	91,692
მიმდინარე ანგარიშები საკრედიტო დაწესებულებებში	458,529	236,653	181,131
90-დღემდე ვადის მქონე ანაბრები საკრედიტო დაწესებულებებში	621,120	172,003	763,954
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	**2,159,339**	**1,220,666**	**1,501,654**
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(134)	(142)	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	**2,159,205**	**1,220,524**	**1,501,654**

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 841,866 ლარი (2018 წ.: 315,081 ლარი, 2017 წ.: 929,676 ლარი) იყო განთავსებული მიმდინარე და ვადიან ანაბრებზე ეთგოს საერთაშორისო დონეზე აღიარებულ და ცენტრალურ ბანკებში, რომლებიც კონტაჰენტებად გამოდიან ჯგუფის მიერ განხორციელებულ საერთაშორისო ანგარიშსწორების ოპერაციებში. ჯგუფმა მიიღო 2.20%-მდე წლიური პროცენტი ამ ანაბრებზე (2018 წ.:: 3.00%-მდე, 2017 წ.: 2.00%-მდე). ხელმძღვანელობა არ მოელის ზარალს, რომელიც გამოწვეულია ისეთი კონტრაჰენტების მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით, სადაც განთავსებულია ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ამასთან, მათი საბალანსო და სამართლიანი ღირებულებები არსებითად არ განსხვავდება.

8. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	2019	*2018*	*2017*
სავალდებულო რეზერვები ცენტრალურ ბანკებში	1,577,911	1,244,885	1,000,565
ბანკთაშორის გაცემულ სესხებზე მისაღები თანხები	30,414	17,586	6,551
ღია ვალდებულებების უზრუნველსაყოფად გამოყენებული ანაბრები	5,691	-	-
ვადიანი ანაბრები 90 დღეზე მეტი ვადით	5	43,459	209,227
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	**1,614,021**	**1,305,930**	**1,216,343**
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(347)	(739)	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	**1,613,674**	**1,305,191**	**1,216,343**

ცენტრალურ ბანკებში განთავსებული სავალდებულო რეზერვები წარმოადგენს სებ-ში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ თანხებს. საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. ნორმატიული აქტის შესაბამისად, ჯგუფს შეზღუდული აქვს დეპოზიტზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება. 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ჯგუფმა საქართველოს ეროვნულ ბანკში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ სავალდებულო რეზერვებზე 1.25%-მდე პროცენტი მიიღო (2018 წ.: 1.00%, 2017 წ.: 1.00%).

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არცერთი ბანკთაშორისი სასესხო მოთხოვნები არ მოიცავდა არა-ეთგოს ბანკებში განთავსებულ ანაბრებს (2018 წ.: 17,586 ლარი, 2017 წ.: 6,551 ლარი).

(ათას ლარში)

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2019	*2018*	*2017*
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	1,758,235	1,932,087	n/a
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც განიხილება სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულად, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - წილობრივი ინსტრუმენტები	2,788	466	n/a
გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	n/a	n/a	1,613,759
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	**1,761,023**	**1,932,553**	**1,613,759**

	2019	*2018*	*2017*
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები*	647,886	899,024	n/a
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები**	120,519	100,111	n/a
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები უცხოურ ვალუტაში	66,961	7,762	n/a
ცენტრალური ბანკების სადეპოზიტო სერტიფიკატები	8,912	63,394	n/a
სხვა სავალო ინსტრუმენტები***	913,957	861,796	n/a
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	**1,758,235**	**1,932,087**	**n/a**

	2019	*2018*	*2017*
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები*	n/a	n/a	847,839
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები**	n/a	n/a	77,460
ცენტრალური ბანკების სადეპოზიტო სერტიფიკატები	n/a	n/a	73,415
სხვა სავალო ინსტრუმენტები***	n/a	n/a	614,844
კორპორაციული აქციები	n/a	n/a	201
გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	**n/a**	**n/a**	**1,613,759**

** სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები უზრუნველყოფილი იყო 576,017 ლარით (2018 წ.: 573,517 ლარით, 2017 წ.: 448,558 ლარით).*

*** სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები უზრუნველყოფილი იყო 74,564 ლარით (2018 წ.: ნული, 2017 წ.: ნული).*

**** სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები უზრუნველყოფილი იყო 684,546 ლარით (2018 წ.: 674,616 ლარით, 2017 წ.: 475,735 ლარით).*

სხვა სავალო ინსტრუმენტები 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის ძირითადად მოიცავდა ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკის მიერ გამოშვებულ 309,351 ლარის ობლიგაციებს (2018 წ.: 249,659 ლარი, 2017 წ.: 268,057 ლარი), ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კომპანიის მიერ გამოშვებულ 156,494 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2018 წ.: 163,454 ლარი, 2017 წ.: ნული), შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ 150,865 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2018 წ.: 136,504 ლარი, 2017 წ.: 60,625 ლარი), საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის მიერ გამოშვებულ 208,948 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2018 წ.: 110,545 ლარი, 2017 წ.: 110,862 ლარი), აზიის განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ 58,863 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2018 წ.: 65,145 ლარი, 2017 წ.: 65,245 ლარი), და საერთაშორისოდ აღიარებული საინვესტიციო ბანკის ნულოვან ობლიგაციებს, რომლებიც აშშ დოლარშია გამოხატული (2018 წ.: ნული, 2017 წ.: 26,666).

(ათას ლარში)

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

2019 წლის განმავლობაში სებ-ის მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი, რომელიც ერთ-ერთი უმთავრესი ცვლადია ფინანსური აქტივების სამართლიანი ღირებულების შეფასებაში, 2018 წლის 31 დეკემბრის მაჩვენებელთან შედარებით, 200 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა და 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის 9.0% შეადგინა. ამან 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის სხვა სრულ შემოსავალში წარმოდგენილ სავალო ინსტრუმენტებში (რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით) განხორციელებული ინვესტიციების სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილების მნიშვნელოვანი მოძრაობა გამოიწვია.

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	2019	*2018*	*2017*
კომერციული სესხები	3,929,443	2,794,818	2,412,513
იპოთეკური სესხები	3,066,683	2,549,453	1,712,515
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	2,660,220	2,129,215	1,776,044
სამომხმარებლო სესხები	2,085,108	1,876,888	1,751,106
სალომბარდო სესხები	85,540	80,771	67,940
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი	**11,826,994**	**9,431,145**	**7,720,118**
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(217,134)	(310,264)	(274,540)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, წმინდა	**11,609,860**	**9,120,881**	**7,445,578**
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი	**159,191**	**110,087**	**67,686**
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,297)	(1,648)	(2,380)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	**156,894**	**108,439**	**65,306**
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, სულ	**11,766,754**	**9,229,320**	**7,510,884**

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული 577,246 ლარის საბალანსო ღირებულების სესხებით (2018 წ.: 357,342 ლარი, 2017 წ.: 333,944 ლარი) იყო უზრუნველყოფილი სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები.

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხებისა და სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების რეზერვის მოძრაობა სეგმენტების მიხედვით, სადაც შექმნილ ან შეძენილ ახალ ფინანსურ აქტივებში და წლის განმავლობაში დაფარულ აქტივებში შედის განახლებადი სესხებისა და კლიენტების დავალიანების ზრდის ეფექტი, როცა არსებული სესხები გადაიფარება წლის განმავლობაში გაფორმებული ახალი ხელშეკრულებებით: ყველა ახალი ფინანსური აქტივი წარმოიქმნება ან პირველ სტადიაზე, ან „შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებულის“ კატეგორიაში. არსებულ ფინანსურ აქტივებზე დამატებითი ტრანშებს ათვისება ასახულია მეორე და მესამე სტადიებში, თუ მსესხებლის საკრედიტო რისკი გაუარესებულია. საკურსო სხვაობები უკავშირდება ჯგუფის იმ შვილობილი კომპანიების მიერ გაცემულ სესხებს, რომელთა სამუშაო ვალუტა განსხვავდება ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან, ხოლო სავალუტო კურსის მოძრაობა უკავშირდება ჯგუფის მიერ გაცემულ სესხებს, რომლებიც უცხოურ ვალუტაშია გამოხატული. წმინდა სხვა ცვლილებები მთლიან სასესხო ნაშთებში მოიცავს დარიცხულ პროცენტში მომხდარი ცვლილებების ეფექტებს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება მოიცავს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებების ეფექტს, რომელიც გამოწვეულია დეფოლტის ალბათობების და სხვა ამოსავალი მონაცემების ცვლილებით, ასევე დარიცხული პროცენტის ცვლილებებისთვის მისაკუთვნებელი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტით.

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

	31 დეკემბერი, 2019 წ.				
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მთლიანი:	*პირველი ეტაპი*	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**2,217,533**	**327,829**	**242,419**	**7,037**	**2,794,818**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	4,159,399	163,280	6,632	-	4,329,311
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	571,826	(571,826)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(858,838)	883,222	(24,384)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(10,482)	(47,956)	58,438	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(60,246)	(17,550)	-	-	(77,796)
გადახდილი აქტივები	(2,926,575)	(437,483)	(60,747)	(257)	(3,425,062)
ხელახალი სეგმენტაცია	190,519	3,134	2,608	-	196,261
მოდიფიკაციების გავლენა	-	4	(233)	-	(229)
ჩამოწერა	-	-	(97,392)	-	(97,392)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	9,980	-	9,980
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,635	(143)	2,492
საკურსო სხვაობები	21,608	2,433	1,546	-	25,587
სავალუტო კურსის მოძრაობა	80,611	27,417	12,033	483	120,544
სხვა წმინდა ცვლილებები	25,189	16,990	8,209	541	50,929
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**3,410,544**	**349,494**	**161,744**	**7,661**	**3,929,443**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	157,060	-	157,060
კოლექტიურად შეფასებული	3,410,544	349,494	4,684	7,661	3,772,383
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**3,410,544**	**349,494**	**161,744**	**7,661**	**3,929,443**

	31 დეკემბერი, 2019 წ.				
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*პირველი ეტაპი*	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**4,541**	**5,552**	**156,383**	**524**	**167,000**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	12,672	282	887	-	13,841
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	1,238	(1,238)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(2,980)	5,450	(2,470)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(3,491)	(1,691)	5,182	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	374	322	9,643	-	10,339
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(439)	-	-	-	(439)
გადახდილი აქტივები	(3,519)	(4,576)	(28,000)	-	(36,095)
ხელახალი სეგმენტაცია	274	6	-	-	280
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	6	-	6
ჩამოწერა	-	-	(97,392)	-	(97,392)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	9,980	-	9,980
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,635	(143)	2,492
საკურსო სხვაობები	209	188	509	-	906
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(65)	18	10,358	49	10,360
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	88	(899)	10,274	(129)	9,334
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**8,902**	**3,414**	**77,995**	**301**	**90,612**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	77,632	-	77,632
კოლექტიურად შეფასებული	8,902	3,414	363	301	12,980
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**8,902**	**3,414**	**77,995**	**301**	**90,612**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

	31 დეკემბერი, 2019 წ.				
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი:	*პირველი ეტაპი*	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**1,650,080**	**101,146**	**121,191**	**4,471**	**1,876,888**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,053,009	9,012	2,534	9,421	2,073,976
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	225,501	(163,946)	(61,555)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(321,349)	359,360	(38,011)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(219,354)	(117,177)	336,531	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,560,409)	(77,936)	(199,564)	(4,323)	(1,842,232)
ხელახალი სეგმენტაცია	(100)	(272)	138	-	(234)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	(3,270)	(62)	(3,332)
ჩამოწერა	-	-	(86,364)	-	(86,364)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	18,121	-	18,121
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,859	15	3,874
საკურსო სხვაობები	6,578	29	32	-	6,639
სავალუტო კურსის მოძრაობა	16,513	1,232	1,566	86	19,397
სხვა წმინდა ცვლილებები	6,326	(1,290)	13,206	133	18,375
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**1,856,795**	**110,158**	**108,414**	**9,741**	**2,085,108**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	2,023	-	2,023
კოლექტიურად შეფასებული	1,856,795	110,158	106,391	9,741	2,083,085
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**1,856,795**	**110,158**	**108,414**	**9,741**	**2,085,108**

	31 დეკემბერი, 2019 წ.				
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*პირველი ეტაპი*	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**19,654**	**9,355**	**62,143**	**389**	**91,541**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	64,876	1,384	1,337	42	67,639
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	33,555	(9,958)	(23,597)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(9,492)	27,018	(17,526)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(55,580)	(9,651)	65,231	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(25,472)	(13,980)	38,527	-	(925)
გადახდილი აქტივები	(11,730)	(6,557)	(64,332)	(311)	(82,930)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	-	-	-
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	(895)	(5)	(900)
ჩამოწერა	-	-	(86,364)	-	(86,364)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	18,121	-	18,121
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,859	15	3,874
საკურსო სხვაობები	17	10	(358)	-	(331)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	53	22	242	17	334
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	942	8,702	52,937	67	62,648
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**16,823**	**6,345**	**49,325**	**214**	**72,707**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	248	-	248
კოლექტიურად შეფასებული	16,823	6,345	49,077	214	72,459
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**16,823**	**6,345**	**49,325**	**214**	**72,707**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები, მთლიანი:	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**1,913,964**	**85,311**	**127,705**	**2,235**	**2,129,215**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,452,219	5,862	1,775	597	2,460,453
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	133,332	(121,808)	(11,524)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(256,554)	267,701	(11,147)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(35,775)	(70,824)	106,599	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,669,000)	(54,135)	(75,885)	(1,715)	(1,800,735)
ხელახალი სეგმენტაცია	(180,881)	(3,134)	(2,605)	-	(186,620)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	(26)	(3,985)	(27)	(4,038)
ჩამოწერა	-	-	(36,746)	-	(36,746)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	6,865	-	6,865
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,309	32	1,341
საკურსო სხვაობები	9,034	2,026	940	-	12,000
სავალუტო კურსის მოძრაობა	52,239	1,547	4,634	190	58,610
სხვა წმინდა ცვლილებები	8,288	610	10,540	437	19,875
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**2,426,866**	**113,130**	**118,475**	**1,749**	**2,660,220**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	11,284	-	11,284
კოლექტიურად შეფასებული	2,426,866	113,130	107,191	1,749	2,648,936
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**2,426,866**	**113,130**	**118,475**	**1,749**	**2,660,220**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**9,439**	**5,453**	**29,726**	**70**	**44,688**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	14,972	616	776	-	16,364
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	7,227	(4,937)	(2,290)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(4,437)	8,484	(4,047)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(2,289)	(5,268)	7,557	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(3,765)	(2,214)	(690)	-	(6,669)
გადახდილი აქტივები	(9,711)	(2,034)	(15,660)	(358)	(27,763)
ხელახალი სეგმენტაცია	(274)	(6)	-	-	(280)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	(1,022)	(1)	(1,023)
ჩამოწერა	-	-	(36,746)	-	(36,746)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	6,865	-	6,865
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,309	32	1,341
საკურსო სხვაობები	186	293	188	-	667
სავალუტო კურსის მოძრაობა	12	(27)	462	55	502
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	1,530	5,443	38,548	1,078	46,599
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**12,890**	**5,803**	**24,976**	**876**	**44,545**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	3,894	-	3,894
კოლექტიურად შეფასებული	12,890	5,803	21,082	876	40,651
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**12,890**	**5,803**	**24,976**	**876**	**44,545**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები, მთლიანი:	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**2,351,207**	**86,809**	**88,249**	**23,188**	**2,549,453**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,425,274	472	7	23,136	1,448,889
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	249,103	(216,701)	(32,402)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(350,322)	378,751	(28,429)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(110,097)	(62,530)	172,627	-	-
გადახდილი აქტივები	(909,258)	(34,746)	(97,063)	(15,457)	(1,056,524)
ხელახალი სეგმენტაცია	(9,538)	272	(4)	-	(9,270)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	(1,372)	(389)	(1,761)
ჩამოწერა	-	-	(4,646)	-	(4,646)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	557	-	557
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	27	76	103
საკურსო სხვაობები	221	-	-	-	221
სავალუტო კურსის მოძრაობა	101,201	6,139	5,236	1,189	113,765
სხვა წმინდა ცვლილებები	17,168	1,572	6,626	530	25,896
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**2,764,959**	**160,038**	**109,413**	**32,273**	**3,066,683**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,374	-	1,374
კოლექტიურად შეფასებული	2,764,959	160,038	108,039	32,273	3,065,309
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**2,764,959**	**160,038**	**109,413**	**32,273**	**3,066,683**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**238**	**31**	**5,383**	**1,089**	**6,741**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,925	-	1	320	2,246
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	598	(254)	(344)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(137)	795	(658)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(1,706)	(60)	1,766	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა	(440)	(528)	2,005	-	1,037
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე გადახდილი აქტივები	(157)	(37)	(3,294)	(1,005)	(4,493)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	-	-	-
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	(43)	(1)	(44)
ჩამოწერა	-	-	(4,646)	-	(4,646)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	557	-	557
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	27	76	103
საკურსო სხვაობები	2	-	-	-	2
სავალუტო კურსის მოძრაობა	15	3	363	88	469
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	123	210	5,471	1,241	7,045
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**461**	**160**	**6,588**	**1,808**	**9,017**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	461	160	6,588	1,808	9,017
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**461**	**160**	**6,588**	**1,808**	**9,017**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო სესხები, მთლიანი:	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**75,483**	**541**	**4,747**	**-**	**80,771**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	106,339	-	154	-	106,493
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	5,671	(1,307)	(4,364)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(2,414)	3,825	(1,411)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(10,459)	(1,333)	11,792	-	-
გადახდილი აქტივები	(93,933)	(604)	(6,750)	-	(101,287)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	(137)	-	(137)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(292)	-	(292)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	1	-	1
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(2)	-	(2)
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	175	2	28	-	205
სხვა წმინდა ცვლილებები	(67)	(10)	(135)	-	(212)
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**80,795**	**1,114**	**3,631**	**-**	**85,540**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	80,795	1,114	3,631	-	85,540
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**80,795**	**1,114**	**3,631**	**-**	**85,540**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**11**	**-**	**283**	**-**	**294**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	214	-	-	-	214
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	36	-	(36)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	-	61	(61)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(215)	-	215	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა	(36)	(61)	218	-	121
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე გადახდილი აქტივები	(7)	-	(295)	-	(302)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	-	-	-
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(292)	-	(292)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	1	-	1
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(2)	-	(2)
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	-	-	2	-	2
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	5	1	211	-	217
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**8**	**1**	**244**	**-**	**253**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	8	1	244	-	253
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**8**	**1**	**244**	**-**	**253**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მთლიანი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**1,745,670**	**362,673**	**292,913**	**26,847**	**2,428,103**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,718,737	88,529	9,875	-	2,817,141
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	353,609	(353,487)	(122)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(490,844)	540,968	(50,124)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(34,031)	(43,065)	77,096	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	(106,070)	(847)	-	-	(106,917)
გადახდილი აქტივები	(2,091,118)	(266,330)	(71,492)	(13,664)	(2,442,604)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(44,675)	-	(44,675)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	2,914	-	2,914
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,437	(151)	3,286
საკურსო სხვაობები	(11,660)	(1,553)	(499)	-	(13,712)
სხვა წმინდა ცვლილებები	133,240	941	23,096	(5,995)	151,282
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,217,533**	**327,829**	**242,419**	**7,037**	**2,794,818**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	240,708	988	241,696
კოლექტიურად შეფასებული	2,217,533	327,829	1,711	6,049	2,553,122
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,217,533**	**327,829**	**242,419**	**7,037**	**2,794,818**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**4,757**	**5,305**	**167,520**	**5,506**	**183,088**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	7,631	43	277	-	7,951
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	1,338	(1,338)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(1,349)	1,693	(344)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(1,472)	(647)	2,119	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(495)	884	2,938	-	3,327
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(2,836)	(2,838)	(14,259)	(413)	(20,346)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(44,675)	-	(44,675)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	2,914	-	2,914
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,437	(151)	3,286
საკურსო სხვაობები	499	246	(122)	-	623
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(3,532)	2,204	36,578	(4,418)	30,832
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**4,541**	**5,552**	**156,383**	**524**	**167,000**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	155,946	495	156,441
კოლექტიურად შეფასებული	4,541	5,552	437	29	10,559
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**4,541**	**5,552**	**156,383**	**524**	**167,000**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

	31 დეკემბერი, 2018 წ.				
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი:	*პირველი ეტაპი*	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**1,529,130**	**147,105**	**75,918**	**88**	**1,752,241**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,139,297	11,259	2,224	4,776	2,157,556
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	272,027	(241,184)	(30,843)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(457,067)	470,935	(13,868)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(167,089)	(175,960)	343,049	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	(363)	-	(363)
გადახდილი აქტივები	(1,679,766)	(110,816)	(174,039)	(472)	(1,965,093)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	(2,124)	59	(2,065)
ჩამოწერა	-	-	(127,298)	(73)	(127,371)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	22,743	-	22,743
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	5,839	16	5,855
საკურსო სხვაობები	(872)	(8)	(29)	-	(909)
სხვა წმინდა ცვლილებები	14,420	(185)	19,982	77	34,294
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,650,080**	**101,146**	**121,191**	**4,471**	**1,876,888**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	325	-	325
კოლექტიურად შეფასებული	1,650,080	101,146	120,866	4,471	1,876,563
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,650,080**	**101,146**	**121,191**	**4,471**	**1,876,888**

	31 დეკემბერი, 2018 წ.				
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*პირველი ეტაპი*	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**38,560**	**15,646**	**43,134**	**14**	**97,354**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	92,269	2,050	883	255	95,457
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	40,697	(26,102)	(14,595)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(29,909)	36,760	(6,851)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(52,634)	(21,277)	73,911	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(17,251)	(2,270)	26,661	-	7,140
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	(3)	-	(3)
გადახდილი აქტივები	(37,773)	(12,836)	(73,098)	(36)	(123,743)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	(420)	(420)
ჩამოწერა	-	-	(127,298)	(73)	(127,371)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	22,743	-	22,743
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	5,839	16	5,855
საკურსო სხვაობები	57	34	5	-	96
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(14,362)	17,350	110,812	633	114,433
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**19,654**	**9,355**	**62,143**	**389**	**91,541**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	111	-	111
კოლექტიურად შეფასებული	19,654	9,355	62,032	389	91,430
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**19,654**	**9,355**	**62,143**	**389**	**91,541**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები, მთლიანი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**1,625,728**	**57,178**	**114,928**	**3,401**	**1,801,235**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,923,582	3,787	96	1,123	1,928,588
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	84,240	(78,991)	(5,249)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(212,351)	222,077	(9,726)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(38,253)	(63,122)	101,375	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	(956)	-	(956)
გადახდილი აქტივები	(1,498,299)	(57,258)	(57,425)	(1,098)	(1,614,080)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	(1,150)	(2)	(1,152)
ჩამოწერა	-	-	(31,200)	(28)	(31,228)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	7,198	-	7,198
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,197	10	2,207
საკურსო სხვაობები	(5,179)	(348)	(1,506)	-	(7,033)
სხვა წმინდა ცვლილებები	34,496	1,988	9,123	(1,171)	44,436
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,913,964**	**85,311**	**127,705**	**2,235**	**2,129,215**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	9,806	-	9,806
კოლექტიურად შეფასებული	1,913,964	85,311	117,899	2,235	2,119,409
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,913,964**	**85,311**	**127,705**	**2,235**	**2,129,215**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**6,690**	**2,934**	**34,533**	**410**	**44,567**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	10,485	-	-	201	10,686
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	3,622	(2,473)	(1,149)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(3,692)	5,215	(1,523)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(1,990)	(2,185)	4,175	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,162)	1,111	3,247	-	3,196
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	(200)	-	(200)
გადახდილი აქტივები	(5,500)	(1,377)	(13,533)	(1)	(20,411)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	(183)	(183)
ჩამოწერა	-	-	(31,200)	(28)	(31,228)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	7,198	-	7,198
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,197	10	2,207
საკურსო სხვაობები	97	256	(665)	-	(312)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	889	1,972	26,646	(339)	29,168
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**9,439**	**5,453**	**29,726**	**70**	**44,688**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	7,091	-	7,091
კოლექტიურად შეფასებული	9,439	5,453	22,635	70	37,597
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**9,439**	**5,453**	**29,726**	**70**	**44,688**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

	31 დეკემბერი, 2018 წ.				
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები, მთლიანი:	*პირველი ეტაპი*	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**1,583,402**	**83,581**	**52,043**	**751**	**1,719,777**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,784,950	532	17	24,088	1,809,587
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	161,836	(152,752)	(9,084)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(226,504)	234,139	(7,635)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(73,754)	(49,756)	123,510	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	(1,830)	-	(1,830)
გადახდილი აქტივები	(939,819)	(31,367)	(71,161)	(2,025)	(1,044,372)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	(689)	(1)	(690)
ჩამოწერა	-	-	(2,195)	(86)	(2,281)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	2,338	-	2,338
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	414	21	435
საკურსო სხვაობები	(2)	-	-	-	(2)
სხვა წმინდა ცვლილებები	61,098	2,432	2,521	440	66,491
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,351,207**	**86,809**	**88,249**	**23,188**	**2,549,453**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	732	2,451	3,183
კოლექტიურად შეფასებული	2,351,207	86,809	87,517	20,737	2,546,270
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,351,207**	**86,809**	**88,249**	**23,188**	**2,549,453**

	31 დეკემბერი, 2018 წ.				
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*პირველი ეტაპი*	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**302**	**59**	**3,267**	**61**	**3,689**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,315	-	-	595	1,910
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	230	(92)	(138)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(57)	209	(152)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(982)	(37)	1,019	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(173)	(106)	1,436	-	1,157
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	(41)	-	(41)
გადახდილი აქტივები	(94)	(9)	(4,237)	(94)	(4,434)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(2,195)	(86)	(2,281)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	2,338	-	2,338
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	414	21	435
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(303)	7	3,672	592	3,968
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**238**	**31**	**5,383**	**1,089**	**6,741**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	238	31	5,383	1,089	6,741
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**238**	**31**	**5,383**	**1,089**	**6,741**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

	31 დეკემბერი, 2018 წ.				
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო სესხები, მთლიანი:	*პირველი ეტაპი*	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**65,670**	**431**	**1,839**	**-**	**67,940**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	80,944	-	96	-	81,040
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	4,300	(1,855)	(2,445)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(3,396)	3,694	(298)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(8,800)	(1,641)	10,441	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(63,239)	(92)	(4,553)	-	(67,884)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(609)	-	(609)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	113	-	113
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	8	-	8
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
სხვა წმინდა ცვლილებები	4	4	155	-	163
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**75,483**	**541**	**4,747**	**-**	**80,771**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	75,483	541	4,747	-	80,771
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**75,483**	**541**	**4,747**	**-**	**80,771**

	31 დეკემბერი, 2018 წ.				
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*პირველი ეტაპი*	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**-**	**-**	**34**	**-**	**34**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	76	-	-	-	76
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	22	-	(22)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	-	10	(10)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(76)	-	76	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(22)	(10)	77	-	45
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(3)	(1)	(220)	-	(224)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(609)	-	(609)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	113	-	113
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	8	-	8
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	14	1	836	-	851
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**11**	**-**	**283**	**-**	**294**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	11	-	283	-	294
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**11**	**-**	**283**	**-**	**294**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

	კომერციული სესხები	*სამომხმარებლო სესხები*	*იპოთეკური სესხები*	*მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები*	*სულ*
	2017	*2017*	*2017*	*2017*	*2017*
1 იანვრის მდგომარეობით	**156,067**	**58,785**	**3,891**	**30,334**	**249,077**
დანარიცხი	41,659	80,607	2,700	31,592	156,558
აღდგენები	9,979	23,485	8,151	11,177	52,792
ჩამოწერა	(35,053)	(74,027)	(9,912)	(32,267)	(151,259)
ჩამოწერილ სესხებზე დარიცხული პროცენტი	(10,746)	(16,649)	(768)	(4,141)	(32,304)
საკურსო სხვაობები	18	(143)	-	(199)	(324)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	**161,924**	**72,058**	**4,062**	**36,496**	**274,540**
ინდივიდუალური გაუფასურება	153,340	1,019	2,427	23,621	180,407
კოლექტიური გაუფასურება	8,584	71,039	1,635	12,875	94,133
	161,924	**72,058**	**4,062**	**36,496**	**274,540**
ინდივიდუალურად გაუფასურებულად შეფასებული სესხის მთლიანი თანხა, ინდივიდუალური გაუფასურების რეზერვის გამოქვითვამდე	**310,308**	**2,178**	**14,671**	**53,117**	**380,274**

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების დაუფარავი სახელშეკრულებო თანხები, რომლებიც საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაშია ჩამოწერილი, მაგრამ მათზე მაინც ვრცელდება იძულებითი აღსრულების ღონისძიება შეადგენდა 58,627 ლარს (2018 წ.: 67,001 ლარი, 2017 წ.: 70,904 ლარი).

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

სესხის უზრუნველყოფა

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- კომერციული სესხებისათვის - უძრავი ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა, კომპანიის აქციები/წილები, სასაქონლო-მატერიალური მარაგები, სავაჭრო დებიტორული ანგარიშები, მესამე მხარის კორპორატიული თავდებობა და აქციონერების პირადი თავდებობა.
- ფიზიკური პირების სესხებისთვის – საცხოვრებელი ფართის იპოთეკა, ავტომანქანები, ოქრო და ძვირფასეულობა, მესამე მხარის კომპანიის გარანტია და კომპანიის მფლობელების თავდებობა.

ხელმძღვანელობა მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის შესაბამისი ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ჯგუფის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის ობიექტების რეალიზაცია ხდება სათანადო წესით ან ნარჩუნდება კაპიტალის ღირებულების ზრდისა თუ საიჯარო შემოსავლის მიღების მიზნით. რეალიზაციიდან მიღებული თანხები გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად. ზოგადად, ჯგუფი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს.

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასეთი იქნებოდა:

- კომერციული სესხები: 162,684 ლარი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2018 წ.: 249,514 ლარი);
- სამომხმარებლო სესხები: 85,890 ლარი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2018 წ.: 86,622 ლარი);
- სესხები მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებისთვის: 104,075 ლარი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2018 წ.: 107,980 ლარი);
- იპოთეკური სესხები: 101,542 ლარი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2018 წ.: 75,073 ლარი);
- სალომბარდო სესხები: 2,561 ლარი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2018 წ.: 283 ლარი);

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვი 294,425 ლარით მეტი იქნებოდა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2018 წ.: 263,482 ლარით მეტი, 2017 წ.: 253,818 ლარით მეტი).

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 1,023,217 ლარს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 9%-ს (2018 წ.: 788,216 ლარი და 8%, შესაბამისად, 2017 წ.: 671,120 ლარი და 9%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 1,634 ლარის ოდენობით (2018 წ.: 44,079 ლარი, 2017 წ.: 41,207 ლარი).

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის მიერ ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელთა ჯგუფზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 1,602,923 ლარს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 14%-ს (2018 წ.: 1,067,718 ლარი და 11%, შესაბამისად, 2017 წ.: 860,946 ლარი და 11%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 60,953 ლარის ოდენობით (2018 წ.: 42,108 ლარი, 2017 წ.: 73,269 ლარი).

2019 წლის 31 დეკემბრის, 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სესხები ძირითადად საქართველოს ტერიტორიაზე იყო გაცემული და საქმიანობის სფეროებზე შემდეგნაირად ნაწილდებოდა:

	2019	*2018*	*2017*
ფიზიკური პირები	6,507,095	5,509,279	4,297,115
ვაჭრობა	1,263,638	1,023,776	808,335
წარმოება	1,138,775	937,454	699,574
უძრავი ქონება	717,063	436,450	432,352
მშენებლობა	572,159	366,009	368,509
სასტუმროს ბიზნესი	399,148	301,415	283,527
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	248,210	132,588	114,926
მომსახურება	224,063	128,535	192,202
სამთო-მოპოვებითი მრეწველობა	117,801	127,835	104,799
ელექტროენერგიის, გაზის მიწოდება და წყალმომარაგება	50,318	76,574	84,727
ფინანსური შუამავლობა	88,276	61,866	51,597
სხვა	500,448	329,364	282,455
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	**11,826,994**	**9,431,145**	**7,720,118**
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(217,134)	(310,264)	(274,540)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	**11,609,860**	**9,120,881**	**7,445,578**

სესხები შემდეგი ტიპის მომხმარებლებზეა გაცემული:

	2019	*2018*	*2017*
ფიზიკური პირები	6,507,095	5,509,279	4,297,115
კერძო საწარმოები	5,305,297	3,919,089	3,423,003
სახელმწიფო საკუთრებაში მყოფი პირები	14,602	2,777	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	**11,826,994**	**9,431,145**	**7,720,118**
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(217,134)	(310,264)	(274,540)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	**11,609,860**	**9,120,881**	**7,445,578**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	2019	*2018*	*2017*
იჯარაზე მისაღები მინიმალური გადასახდელები	220,543	155,043	83,008
გამოკლებული: გამოუმუშავებელი ფინანსური იჯარის შემოსავალი	(61,352)	(44,956)	(15,322)
	159,191	**110,087**	**67,686**
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ზარალის რეზერვი	(2,297)	(1,648)	(2,380)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	**156,894**	**108,439**	**65,306**

სხვაობა მომავალში მისაღებ მინიმალურ საიჯარო გადასახდელებსა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს შორის წარმოადგენს გამოუმუშავებელ ფინანსურ შემოსავალს.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული 74,489 ლარის მოთხოვნები დაგირავებული იყო რამდენიმე საკრედიტო დაწესებულებისგან მიღებული ბანკთაშორისი სესხების უზრუნველსაყოფად (2018 წ.: 46,867 ლარი, 2017 წ.: ნული).

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინვესტიციის კონცენტრაცია ხუთ უმსხვილეს საიჯარო მოთხოვნაზე შეადგენდა 16,249 ლარს ანუ ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მთლიანი მოთხოვნების 10%-ს (2018 წ.: 9,803 ლარი, ანუ 9%, 2017 წ.: 4,403 ლარი, ანუ 7%) და მათგან მიღებული ფინანსური შემოსავალი 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 2,226 ლარს, ანუ იჯარიდან მიღებული მთლიანი ფინანსური შემოსავლის 9%-ს (2018 წ.: 1,185 ლარი, ანუ 7%, 2017 წ.: 755 ლარი, ანუ 8%).

ქვემოთ მოცემულია სამომავლო მინიმალური საიჯარო გადასახდელები, რომელთა მიღებაც მოსალოდნელია 2019 წლის 31 დეკემბრის, 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ:

	2019	*2018*	*2017*
1 წლამდე	85,815	62,475	43,782
1-დან 5 წლამდე	130,700	89,781	34,224
5 წელზე მეტი	4,028	2,787	5,002
მისაღები მინიმალური საიჯარო გადასახდელები	**220,543**	**155,043**	**83,008**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოძრაობა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების გაუფასურების შესაბამისი რეზერვი:

	31 დეკემბერი, 2019 წ.				
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი:	*პირველი ეტაპი*	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**100,950**	**5,806**	**3,331**	**-**	**110,087**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	132,404	-	-	-	132,404
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	25,731	(25,315)	(416)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(64,572)	64,754	(182)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(4,889)	(28,799)	33,688	-	-
გადახდილი აქტივები	(64,621)	(4,476)	(6,268)	-	(75,365)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	-	-	-
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(14,340)	-	(14,340)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	-	-	-
საკურსო სხვაობები	1,340	46	117	-	1,503
სავალუტო კურსის მოძრაობა	3,040	485	403	-	3,928
სხვა წმინდა ცვლილებები	849	(3)	128	-	974
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**130,232**	**12,498**	**16,461**	**-**	**159,191**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	130,232	12,498	16,461	-	159,191
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**130,232**	**12,498**	**16,461**	**-**	**159,191**

	31 დეკემბერი, 2019 წ.				
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*პირველი ეტაპი*	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**479**	**59**	**1,110**	**-**	**1,648**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	939	-	-	-	939
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	207	(194)	(13)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(297)	303	(6)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(64)	(422)	486	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა	(267)	378	2,038	-	2,149
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე გადახდილი აქტივები	(249)	(32)	(1,948)	-	(2,229)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	-	-	-
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(344)	-	(344)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	-	-	-
საკურსო სხვაობები	31	4	73	-	108
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(20)	(1)	(6)	-	(27)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	-	-	53	-	53
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**759**	**95**	**1,443**	**-**	**2,297**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	759	95	1,443	-	2,297
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**759**	**95**	**1,443**	**-**	**2,297**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**60,306**	**6,005**	**1,375**	**-**	**67,686**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	110,810	-	-	-	110,810
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	15,056	(15,044)	(12)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(27,189)	27,420	(231)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(509)	(7,794)	8,303	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(41,006)	(2,859)	(462)	-	(44,327)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(5,491)	-	(5,491)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	-	-	-
საკურსო სხვაობები	(580)	(113)	(38)	-	(731)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(15,938)	(1,809)	(113)	-	(17,860)
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**100,950**	**5,806**	**3,331**	**-**	**110,087**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,140	-	1,140
კოლექტიურად შეფასებული	100,950	5,806	2,191	-	108,947
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**100,950**	**5,806**	**3,331**	**-**	**110,087**

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**424**	**894**	**970**	**-**	**2,288**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	781	-	-	-	781
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	692	(688)	(4)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(340)	426	(86)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(220)	(549)	769	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(218)	228	352	-	362
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(659)	(170)	(318)	-	(1,147)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(756)	-	(756)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	47	-	47
საკურსო სხვაობები	(16)	(43)	(36)	-	(95)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	35	(39)	172	-	168
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**479**	**59**	**1,110**	**-**	**1,648**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	518	-	518
კოლექტიურად შეფასებული	479	59	592	-	1,130
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**479**	**59**	**1,110**	**-**	**1,648**

(ათას ლარში)

10. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

	2017
1 იანვარი	**1,499**
დანარიცხი	475
ჩამოწერილი თანხები	(299)
რეორგანიზაცია	758
საკურსო სხვაობები	(53)
31 დეკემბერი	**2,380**
ინდივიდუალური გაუფასურება	1,152
კოლექტიური გაუფასურება	1,228
	2,380
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ინდივიდუალურად შეფასებული და გაუფასურებულად მიჩნეული მოთხოვნების მთლიანი თანხა, ინდივიდუალურად შეფასებული გაუფასურების რეზერვის გამოქვითვამდე	**2,593**

11. საინვესტიციო ქონება

	2019	*2018*	*2017*
1 იანვარი	**155,183**	**202,534**	**152,596**
შემოსვლები*	109,277	71,785	69,330
გასვლები	(39,223)	(74,278)	(11,067)
საინვესტიციო ქონების გადაფასების შედეგად მიღებული წმინდა (ზარალი) შემოსულობა	12,662	(994)	7,336
ძირითადი საშუალებებიდან, სხვა აქტივებიდან და გასაყიდად გამიზნული აქტივებიდან გადატანა (ძირითად საშუალებებში, სხვა აქტივებში და გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში გადმოტანა)**	(11,537)	(43,864)	(15,939)
საკურსო სხვაობები	2,304	-	278
31 დეკემბერი	**228,666**	**155,183**	**202,534**

**** 2019, 2018 და 2017 წლებში შემოსვლები შეადგენს უზრუნველყოფის დასაკუთრებულ საგნებს, ფულადი გარიგებები არ მომხდარა.***

***** მოიცავდა 2,894 ლარის გადატანას ძირითადი საშუალებებიდან (2018 წ.: 17,301 ლარის გადატანები ძირითადი საშუალებებიდან და 2017 წ.: 4,449 ლარის გადატანები ძირითად საშუალებებზე, შესაბამისად), და 29 ლარის გადატანას ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე (2018 წ.: 6,478 ლარის გადატანა ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე და 2017 წ: 11,490 ლარის გადატანა ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე). გარდა ამისა, 2019 წელს ჯგუფმა გამოავლინა 14,402 ლარის გარკვეული საინვესტიციო ქონება (2018 წ.: 54,687 ლარის გადატანა გასაყიდად გამიზნულ აქტივებზე), რომელიც აკმაყოფილებდა გასაყიდად გამიზნული აქტივების კრიტერიუმებს და ეს აქტივები შესაბამის კატეგორიას მიაკუთვნა.***

საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის შემდგარი ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქონების სამართლიანი ღირებულებები ეყრდნობა აკრედიტებული დამოუკიდებელი ექსპერტის მიერ ჩატარებულ შეფასებას. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 28-ე შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

12. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ძირითად საშუალებებში შემდეგი ცვლილებები დაფიქსირდა:

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	*ავეჯი და მოწყობილობები*	*კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა*	*სატრანსპორტო საშუალებები*	*საიჯარო ქონების გაუმჯობესება*	*დაუმთავრებელი მშენებლობა*	*სულ*
თვითღირებულება							
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**195,973**	**204,972**	**86,412**	**4,695**	**24,270**	**3,111**	**519,433**
შემოსვლები	1,508	26,205	28,867	840	429	22,612	80,461
გასვლები	(4,101)	(405)	(364)	(907)	-	(1)	(5,778)
შიდა გადაცემა	13,000	(51,733)	51,830	-	5,306	(18,403)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(3,211)	(3)	-	(47)	-	-	(3,261)
გადატანა სხვა აქტივებიდან (აქტივებში)	-	(1,994)	(6,359)	-	-	(1,451)	(9,804)
ჩამოწერები	(4,601)	(1,599)	(635)	(28)	(1,264)	-	(8,127)
გასაყიდად გამიზნული აქტივებიდან გადატანა (გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში გადმოტანა)	(2,127)	-	-	-	-	-	(2,127)
საკურსო სხვაობები	1,924	195	509	32	50	12	2,722
31 დეკემბერი, 2019 წ.	**198,365**	**175,638**	**160,260**	**4,585**	**28,791**	**5,880**	**573,519**
დარიცხული გაუფასურება							
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,417**	**32**	**87**	**7**	**-**	**-**	**2,543**
საკურსო სხვაობები	140	4	11	1	-	-	156
31 დეკემბერი, 2019 წ.	**2,557**	**36**	**98**	**8**	**-**	**-**	**2,699**
დაგროვილი ცვეთა							
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**19,897**	**115,013**	**57,244**	**2,430**	**10,289**	**-**	**204,873**
ცვეთის დანარიცხი	4,702	10,864	14,176	783	4,368	-	34,893
საკურსო სხვაობები	364	109	258	15	47	-	793
შიდა გადაცემა	-	(31,200)	31,200	-	-	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(331)	-	-	(36)	-	-	(367)
გადატანა სხვა აქტივებიდან (აქტივებში)	-	(1,883)	(3,290)	-	-	-	(5,173)
გასაყიდად გამიზნული აქტივებიდან გადატანა (გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში გადმოტანა)	(437)	-	-	-	-	-	(437)
ჩამოწერები	(961)	(81)	(239)	(27)	(1,237)	-	(2,545)
გასვლები	(77)	(247)	(217)	(402)	-	-	(943)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	**23,157**	**92,575**	**99,132**	**2,763**	**13,467**	**-**	**231,094**
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**173,659**	**89,927**	**29,081**	**2,258**	**13,981**	**3,111**	**312,017**
31 დეკემბერი, 2019 წ.	**172,651**	**83,027**	**61,030**	**1,814**	**15,324**	**5,880**	**339,726**

(ათას ლარში)

12. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ძირითად საშუალებებში შემდეგი ცვლილებები დაფიქსირდა:

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	*ავეჯი და მოწყობილობები*	*კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა*	*სატრანსპორტო საშუალებები*	*საიჯარო ქონების გაუმჯობესება*	*დაუმთავრებელი მშენებლობა*	*სულ*
თვითღირებულება							
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**199,296**	**197,869**	**75,069**	**7,443**	**18,268**	**7,877**	**505,822**
შემოსვლები	270	24,084	14,718	1,002	240	15,876	56,190
საწარმოთა გაერთიანება	-	-	-	-	-	-	-
გასვლები	(1,679)	(3,065)	(740)	(2,632)	(859)	-	(8,975)
შიდა გადაცემა	11,200	(933)	6	-	6,651	(16,924)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(14,471)	-	-	-	-	(3,741)	(18,212)
გადატანა სხვა აქტივებიდან (აქტივებში)	-	(12,874)	(2,201)	(1,101)	-	43	(16,133)
გადაფასება	2,227	-	-	-	-	-	2,227
საკურსო სხვაობები	(870)	(109)	(440)	(17)	(30)	(20)	(1,486)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**195,973**	**204,972**	**86,412**	**4,695**	**24,270**	**3,111**	**519,433**
დარიცხული გაუფასურება							
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**2,472**	**38**	**83**	**7**	**-**	**-**	**2,600**
საკურსო სხვაობები	(55)	(6)	4	-	-	-	(57)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,417**	**32**	**87**	**7**	**-**	**-**	**2,543**
დაგროვილი ცვეთა							
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**20,263**	**117,269**	**50,045**	**4,155**	**6,016**	**-**	**197,748**
ცვეთის დანარიცხი	2,078	14,888	8,581	896	5,098	-	31,541
საკურსო სხვაობები	(296)	11	(50)	(1)	(24)	-	(360)
შიდა გადაცემა	-	(5)	5	-	-	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(911)	-	-	-	-	-	(911)
გადატანა სხვა აქტივებიდან (აქტივებში)	-	(14,760)	(1,048)	-	-	-	(15,808)
გასვლები	(1,237)	(2,390)	(289)	(2,620)	(801)	-	(7,337)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**19,897**	**115,013**	**57,244**	**2,430**	**10,289**	**-**	**204,873**
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**176,561**	**80,562**	**24,941**	**3,281**	**12,252**	**7,877**	**305,474**
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**173,659**	**89,927**	**29,081**	**2,258**	**13,981**	**3,111**	**312,017**

(ათას ლარში)

12. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ძირითად საშუალებებში შემდეგი ცვლილებები დაფიქსირდა:

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	*ავეჯი და მოწყობილობები*	*კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა*	*სატრანსპორტო საშუალებები*	*საიჯარო ქონების გაუმჯობესება*	*დაუმთავრებელი მშენებლობა*	*სულ*
თვითღირებულება							
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**186,520**	**178,144**	**63,770**	**6,270**	**14,746**	**4,785**	**454,235**
შემოსვლები	-	20,818	12,834	1,079	80	14,667	49,478
საწარმოთა გაერთიანება	2,399	18	17	45	-	-	2,479
გასვლები	(1,871)	(316)	(191)	(148)	(3,779)	-	(6,305)
შიდა გადაცემა	13,104	4	121	-	7,007	(20,236)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებიდან (ქონებაში)	(4,115)	-	-	206	-	8,305	4,396
გადატანა სხვა აქტივებიდან (აქტივებში)	40	(735)	(1,365)	-	**232**	153	(1,675)
გადაფასება	3,197	-	-	-	**-**	286	3,483
საკურსო სხვაობები	22	(64)	(117)	(9)	(18)	(83)	(269)
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**199,296**	**197,869**	**75,069**	**7,443**	**18,268**	**7,877**	**505,822**
დარიცხული გაუფასურება							
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**2,509**	**40**	**86**	**7**	**-**	**-**	**2,642**
საკურსო სხვაობები	(37)	(2)	(3)	-	-	-	(42)
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**2,472**	**38**	**83**	**7**	**-**	**-**	**2,600**
დაგროვილი ცვეთა							
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**19,123**	**102,675**	**43,446**	**3,210**	**5,745**	**-**	**174,199**
ცვეთის დანარიცხი	2,091	16,024	8,003	1,063	3,725	**-**	**30,906**
საკურსო სხვაობები	(325)	-	(33)	-	(5)	-	(363)
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(53)	-	-	-	-	-	(53)
გადატანა სხვა აქტივებიდან (აქტივებში)	(171)	(1,238)	(1,242)	-	-	**-**	(2,651)
გასვლები	(402)	(192)	(129)	(118)	(3,449)	-	(4,290)
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**20,263**	**117,269**	**50,045**	**4,155**	**6,016**	**-**	**197,748**
წმინდა საბალანსო							
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**164,888**	**75,429**	**20,238**	**3,053**	**9,001**	**4,785**	**277,394**
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**176,561**	**80,562**	**24,941**	**3,281**	**12,252**	**7,877**	**305,474**

ჯგუფმა თავისი ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადების რეგულარული გადასინჯვის ფარგლებში შეცვალა დაშვებები გარკვეული აქტივების ჯგუფების დარჩენილი სასარგებლო მომსახურების ვადების შესახებ. სასარგებლო გამოყენების განახლებული ვადები უკეთესად ასახავს იმ მოსალოდნელ პერიოდს, რომლის განმავლობაშიც ეს აქტივები ვარგისი იქნება ჯგუფის მიერ გამოყენებისთვის. სააღრიცხვო შეფასებაში ცვლილება პერსპექტიულად შეეხო წლის მეორე ნახევარს, რის შედეგადაც ცვეთის ხარჯი გაიზარდა 2,598 ლარით.

(ათას ლარში)

12. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივების მოძრაობა ასეთი იყო:

	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია	*სხვა*	*სულ*
თვითღირებულება			
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**88,164**	**26,255**	**114,419**
შემოსვლები	32,774	-	32,774
გასვლები	(121)	-	(121)
ჩამოწერა	(2,376)	(91)	(2,467)
გამოყოფა	-	-	-
საკურსო სხვაობები	2,688	-	2,688
31 დეკემბერი, 2019 წ.	**121,129**	**26,164**	**147,293**
დაგროვილი ამორტიზაცია			
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**37,161**	**689**	**37,850**
ამორტიზაციის დანარიცხი	11,320	2,531	13,851
გასვლები	(121)	-	(121)
ჩამოწერა	(2,052)	(10)	(2,062)
საკურსო სხვაობები	2,302	2	2,304
31 დეკემბერი, 2019 წ.	**48,610**	**3,212**	**51,822**
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**51,003**	**25,566**	**76,569**
31 დეკემბერი, 2019 წ.	**72,519**	**22,952**	**95,471**

	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია	*სხვა*	*სულ*
თვითღირებულება			
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**85,311**	**3,259**	**88,570**
შემოსვლები	17,499	23,134	40,633
გასვლები	(112)	-	(112)
ჩამოწერა	(14,419)	(138)	(14,557)
საკურსო სხვაობები	(115)	-	(115)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**88,164**	**26,255**	**114,419**
დაგროვილი ამორტიზაცია			
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**37,255**	**367**	**37,622**
ამორტიზაციის დანარიცხი	8,912	381	9,293
გასვლები	(107)	-	(107)
ჩამოწერა	(8,873)	(58)	(8,931)
საკურსო სხვაობები	(26)	(1)	(27)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**37,161**	**689**	**37,850**
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**48,056**	**2,892**	**50,948**
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**51,003**	**25,566**	**76,569**

(ათას ლარში)

12. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია	*სხვა*	*სულ*
თვითღირებულება			
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**56,933**	**9,157**	**66,090**
შემოსვლები	21,726	842	22,568
გასვლები	(155)	(3)	(158)
შიდა გადაცემა	6,737	(6,737)	-
საწარმოთა გაერთიანება	111	-	111
საკურსო სხვაობები	(41)	-	(41)
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**85,311**	**3,259**	**88,570**
დაგროვილი ამორტიზაცია			
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**28,432**	**1,844**	**30,276**
ამორტიზაციის დანარიცხი	6,923	585	7,508
გასვლები	(160)	-	(160)
შიდა გადაცემა	2,062	(2,062)	-
საკურსო სხვაობები	(2)	-	(2)
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**37,255**	**367**	**37,622**
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**28,501**	**7,313**	**35,814**
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**48,056**	**2,892**	**50,948**

13. გუდვილი

გუდვილის მოძრაობა 2019 წლის 31 დეკემბრით, 2018 წლის 31 დეკემბრითა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში:

	2019	*2018*	*2017*
თვითღირებულება			
1 იანვარი	**57,209**	**57,209**	**57,209**
31 დეკემბერი	**57,209**	**57,209**	**57,209**
დარიცხული გაუფასურება			
1 იანვარი	**23,756**	**23,756**	**23,756**
31 დეკემბერი	**23,756**	**23,756**	**23,756**
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
1 იანვარი	**33,453**	**33,453**	**33,453**
31 დეკემბერი	**33,453**	**33,453**	**33,453**

(ათას ლარში)

13. გუდვილი (გაგრძელება)

გუდვილის გაუფასურების ტესტირება

საწარმოთა გაერთიანებების მეშვეობით შეძენილი გუდვილი გაუფასურების ტესტირების მიზნით გადანაწილდა ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ორ ინდივიდუალურ ერთეულზე: კორპორაციული და საცალო საბანკო მომსახურება.

ფულადი სახსრების წარმომქმნელ თითოეულ ერთეულზე განაწილებული გუდვილის საბალანსო ღირებულება შემდეგია:

	2019	*2018*	*2017*
საცალო საბანკო მომსახურება	23,488	23,488	23,488
კორპორაციული საბანკო საქმიანობა	9,965	9,965	9,965
სულ	**33,453**	**33,453**	**33,453**

გამოყენების ღირებულების გაანგარიშების ძირითადი დაშვებები

ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების აღდგენითი ღირებულებები განისაზღვრა ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის მიერ დამტკიცებულ, ერთიდან სამ წლამდე ვადის, ფინანსურ ბიუჯეტებზე დაყრდნობით ფულადი ნაკადების პროგნოზების გამოყენებით გაანგარიშებული გამოყენების ღირებულების საფუძველზე. დისკონტირების განაკვეთი არ დაკორექტირდა მუდმივი ან კლებადი ზრდის ტემპისთვის იმ სამწლიანი პერიოდების მიღმა, რომლებსაც ფინანსური ბიუჯეტები მოიცავს. გაუფასურების შემოწმების მიზნებისთვის, დაშვებულია მუდმივი ზრდის 3%-იანი ტემპი ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი ერთეულის სამომავლო საოპერაციო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად.

ჯგუფმა დისკონტირების შემდეგი განაკვეთები გამოიყენა კორპორაციული საბანკო მომსახურებისა და საცალო საბანკო მომსახურებისთვის:

	კორპორაციული საბანკო			*საცალო საბანკო მომსახურება*		
	2019	*2018*	*2017*	*2019*	*2018*	*2017*
დისკონტირების განაკვეთი	5.0%	4.7%	4.5%	6.7%	6.2%	6.1%

დისკონტირების განაკვეთები

დისკონტირების განაკვეთები ასახავს ხელმძღვანელობის მოლოდინს თითოეული მიმართულებიდან მისაღები უკუგების მიმართ. სწორედ ამაზე დაყრდნობით აფასებს ხელმძღვანელობა საოპერაციო საქმიანობის შედეგებს და სამომავლო საინვესტიციო წინადადებებს. დისკონტირების განაკვეთები გამოითვლება კაპიტალის საშუალო შეწონილ ღირებულებაზე დაყრდნობით, გადასახადით დაბეგვრამდე.

საცალო და კორპორაციული საბანკო მომსახურების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის შემდეგი დამატებითი დაშვებები გაკეთდა:

- სესხებისა და ანაბრების სტაბილური, ორგანული ზრდა;
- თვითღირებულებაში / შემოსავლების სტრუქტურაში ან კოეფიციენტში არსებითი ცვლილებების გარეშე; და
- ვაჭრობის დაფინანსების ან სხვა დოკუმენტური საქმიანობების სტაბილური, ორგანული ზრდა.

მგრძნობიაროაბა დაშვებებში ცვლილებების მიმართ

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულის აღდგენითი ღირებულების განსაზღვრისთვის გამოყენებულ ძირითად დაშვებებში გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილებები არ გამოიწვევს გუდვილის გაუფასურებას. გამოყენების ღირებულების ნამეტი საბალანსო ღირებულებაზე განისაზღვრება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული წმინდა საბალანსო ღირებულების საფუძველზე. შესაძლო ცვლილებად მიჩნეული იქნა +/-1% დისკონტირების განაკვეთსა და ზრდის ტემპში.

(ათას ლარში)

14. გადასახადით დაბეგვრა

მოგების გადასახადის კრედიტი (ხარჯი) მოიცავს შემდეგს:

	2019	*2018*	*2017*
მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი	(48,340)	(37,896)	(38,024)
გადავადებული მოგების გადასახადის კრედიტი (ხარჯი)	(8,117)	(18,683)	10,184
მოგების გადასახადის (ხარჯი) კრედიტი	**(56,457)**	**(56,579)**	**(27,840)**

2019 წლის, 2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში სხვა სრული შემოსავალში პირდაპირ შესულ მუხლებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი:

	2019	*2018*	*2017*
საკურსო სხვაობები	-	-	(578)
წმინდა ზარალი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	-	(265)	27
შენობების გადაფასება	-	-	(781)
მოგების გადასახადის ხარჯი სხვა სრულ შემოსავალში	**-**	**(265)**	**(1,332)**

ჯგუფის შემოსავლის დიდ ნაწილზე ვრცელდება მოგების გადასახადის განაკვეთი, რომლითაც იბეგრება შვილობილი კომპანიების შემოსავალი, და მერყეობს 15%-დან 25%-მდე (2018 წ.: 15%-დან 25%-მდე, 2017 წ.: 15%-დან 25%-მდე).

2018 წლის 12 ივნისს ფინანსური დაწესებულებების, მათ შორის ბანკებისა და სადაზღვევო კომპანიების, მოგების გადასახადით დაბეგვრის არსებულ მოდელში ცვლილება შევიდა. ცვლილების მიხედვით, გაუნაწილებელი მოგება დაიბეგრება ნულოვანი საგადასახადო განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით 2023 წლის 1 იანვრიდან, ნაცვლად 2019 წლის 1 იანვრისა, რომელიც ძალაში 2016 წელს შევიდა. ცვლილებამ მაშინვე მოახდინა გავლენა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც მიკუთვნებადია წინა პერიოდებთან დაკავშირებით აღიარებული დროებითი სხვაობებისთვის. 2018 წლის 30 ივნისისთვის გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთები ხელახლა შეფასდა ცვლილების დანერგვის ახალი თარიღის შესაბამისად. ჯგუფმა გამოითვალა გადავადებული გადასახადების ის ნაწილი, რომლის გამოყენებას აპირებს 2023 წლის 1 იანვრამდე ფინანსური საქმიანობისთვის და აღიარა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების შესაბამისი ნაწილი. გარდამავალი პერიოდის განმავლობაში ჯგუფი გააგრძელებს ამავე პერიოდში მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების მხოლოდ იმ ნაწილის აღიარებას, რომლის გამოყენებასაც 2023 წლის 1 იანვრამდე მოელის.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოგების გადასახადის განაკვეთისგან. ქვემოთ მოცემულია 2019 წლის 31 დეკემბრის, 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ტარიფის მიხედვით გამოთვლილი მოგების გადასახადის ხარჯის და რეალური ხარჯის შედარება:

	2019	*2018*	*2017*
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე	**569,344**	**400,107**	**366,747**
საშუალო საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი საშუალო საგადასახადო განაკვეთის შემთხვევაში	**(85,402)**	**(60,016)**	**(55,012)**
გადასახადი თითოეულ ქვეყანაში მოგების გადასახადის ადგილობრივი განაკვეთის შემთხვევაში	(308)	(788)	(1,273)
მოგება, რომელიც დაბეგვრას არ ექვემდებარება	29,833	37,670	24,150
წინა წლის დეკლარაციების შესწორება	-	-	4,645
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილებების ეფექტი	-	(30,275)	-
გამოუქვითავი ხარჯები	(825)	(4,424)	(350)
სხვა	245	1,254	-
მოგების გადასახადის (ხარჯი) სარგებელი	**(56,457)**	**(56,579)**	**(27,840)**

(ათას ლარში)

14. გადასახადები (გაგრძელება)

საქართველოსა და ბელარუსში მოქმედი გადასახადები მოიცავს მოგების გადასახადს, საშემოსავლო გადასახადს, ქონების გადასახადს, დამატებითი ღირებულების გადასახადს და სხვ. თუმცა მათი რეგულირება ხშირად ბუნდოვანია ან საერთოდ არ ხდება, და არასაკმარისი პრეცედენტი არსებობს. ამის გამო საგადასახადო რისკები საქართველოსა და ბელარუსში ჩვეულებრივ გაცილებით მაღალია, ვიდრე უფრო განვითარებული საგადასახადო სისტემის მქონე ქვეყნებში. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფი არსებითად აკმაყოფილებს იმ საგადასახადო კანონებს, რომლებიც მის საქმიანობას ეხება. ამის მიუხედავად, მაინც არსებობს იმის რისკი, რომ შესაბამისმა ორგანოებმა ამა თუ იმ კანონის სხვაგვარი ინტერპრეტაცია მოახდინონ.

	2019	*2018*	*2017*
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები	75	19,234	696
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	207	123	130
მოგების გადასახადი აქტივები	**282**	**19,357**	**826**
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	1,563	679	8,753
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	36,355	28,154	11,342
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	**37,918**	**28,833**	**20,095**

(ათას ლარში)

14. გადასახადები (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 2019 წლის 31 დეკემბრის, 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში:

	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება				*დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება*				*დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება*		
	2016	*მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში*	*ფასს 15-ის მიღება*	*სხვა სრულ შემოსავალში*	*2017*	*მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში*	*ფასს 9-ის მიღება*	*სხვა სრულ შემოსავალში*	*2018*	*მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში*	*2019*
გადასახადის ეფექტი გამოსაქვით დროებით სხვაობებზე:											
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	-	-	-	-	26	77	-	103	(40)	63
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	66	66
საინვესტიციო ქონება	490	(284)	-	(18)	188	17	-	-	205	23	228
გაუფასურების რეზერვი და სხვა დანაკარგების ანარიცხები მომდევნო პერიოდებში	6,491	1,292	-	(7)	7,776	(7,159)	-	-	617	(617)	-
გადატანილი საგადასახადო ზარალი	-	-	-	-	-	8	10	-	18	(18)	-
ძირითადი საშუალებები	820	81	-	(179)	722	1,255	-	-	1,977	150	2,127
არამატერიალური აქტივები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	199	199
საიჯარო ვალდებულება	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,306	8,306
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,691	1,691
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	2,196	1,824	-	(214)	3,806	3,820	(87)	-	7,539	(4,780)	2,759
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	**9,997**	**2,913**	**-**	**(418)**	**12,492**	**(2,033)**	**-**	**-**	**10,459**	**4,980**	**15,439**
გადასახადის ეფექტი დასაბეგრ დროებით სხვაობებზე:											
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,230	(470)	-	-	760	1,825	-	-	2,585	(635)	1,950
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	-	2,722	-	-	2,722	(411)	2,311
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	-	-	-	-	2,669	-	-	2,669	(599)	2,070
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	-	(26)	83	265	322	(322)	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	18,466	(4,423)	-	(262)	13,781	3,463	(1,973)	-	15,271	10,633	25,904
ძირითადი საშუალებები	6,417	(2,668)	-	1,203	4,952	5,468	-	-	10,420	(1,269)	9,151
საინვესტიციო ქონება	-	-	-	-	-	584	-	-	584	(356)	228
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,227	1,227
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,465	8,465
არამატერიალური აქტივები	19	(2)	-	(1)	16	(4)	-	-	12	9	21
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	35
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	-	-	-	-	-	-	-	-	-	225	225
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	5,840	292	(1,911)	(26)	4,195	(51)	(239)	-	3,905	(3,905)	-
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	**31,972**	**(7,271)**	**(1,911)**	**914**	**23,704**	**16,650**	**(2,129)**	**265**	**38,490**	**13,097**	**51,587**
წმინდა გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	**(21,975)**	**10,184**	**1,911**	**(1,332)**	**(11,212)**	**(18,683)**	**2,129**	**(265)**	**(28,031)**	**(8,117)**	**(36,148)**

(ათას ლარში)

15. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2019	*2018*	*2017*
წარმოებული ფინანსური აქტივები	34,559	35,557	13,484
ფულადი გადარიცხვების ოპერაციებიდან მისაღები თანხები	33,909	8,866	12,890
ფინანსური იჯარით გადაცემის მიზნით ნაყიდი აქტივები	22,984	13,783	10,477
სხვა დებიტორული დავალიანება	14,064	20,561	10,458
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	12,949	12,371	11,031
ჯგუფის საგადასახადო აქტივები	8,776	4,255	4,377
ამოღებული უზრუნველყოფა	7,164	4,374	52,095
ანგარიშსწორება ოპერაციებზე	144	167	929
სხვა	6,615	22,952	16,349
	141,164	**122,886**	**132,090**
გამოკლებული - სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(8,154)	(4,431)	(21,333)
სხვა აქტივები	**133,010**	**118,455**	**110,757**

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2019	*2018*	*2017*
კრედიტორები	24,462	10,038	18,974
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მარჟა	12,532	-	-
სხვა საგადასახადო დავალიანება	12,100	7,728	7,346
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	10,836	11,569	3,948
ანარიცხები	6,154	4,582	2,815
მიღებული ავანსები	5,072	8,279	2,761
კრედიტორული დავალიანება	1,852	323	98
გადასახდელი დივიდენდები	1,578	1,304	1,064
სხვა	26,343	18,242	8,308
სხვა ვალდებულებები	**100,929**	**62,065**	**45,314**

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად მათ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივის ან ვალდებულების, განაკვეთის ან ინდექსის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2019		
	პირობითი თანხა	*სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით აქტივი*	*ვალდებულება*
სავალუტო ხელშეკრულებები			
ფორვარდები და სვოპები - ადგილობრივ ვალუტაში	797,784	5,620	1,242
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში	5,482,178	26,373	7,680
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები			
ოფციონები - უცხოურ ვალუტაში	8,351	2,566	1,914
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები	**6,288,313**	**34,559**	**10,836**

(ათას ლარში)

15. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები (გაგრძელება)

	2018			*2017*		
	პირობითი თანხა	*სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით აქტივი*	*სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით ვალდებულება*	*პირობითი თანხა*	*სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით აქტივი*	*სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით ვალდებულება*
სავალუტო ხელშეკრულებები						
ფორვარდები და სვოპები - ადგილობრივ ვალუტაში	721,906	3,110	981	370,523	3,039	1,958
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში	1,920,039	19,811	4,228	227,585	1,576	534
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები						
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში	1,109,990	12,636	6,360	777,660	7,368	-
ოფციონები - უცხოურ ვალუტაში	-	-	-	10,183	1,501	1,456
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები	**3,751,935**	**35,557**	**11,569**	**1,385,951**	**13,484**	**3,948**

16. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები

კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები მოიცავს შემდეგს:

	2019	*2018*	*2017*
ვადიანი ანაბრები	5,055,089	4,064,347	3,352,379
მიმდინარე ანგარიშები	5,081,606	4,132,204	3,697,021
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	-	-	74,466
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	**10,136,695**	**8,196,551**	**7,123,866**
აკრედიტივებისა და გარანტიების უზრუნველსაყოფად ფლობილი (შენიშვნა 19)	**90,346**	**125,393**	**98,399**

2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის მიერ გამოშვებული მარტივი თამასუქები მოიცავს თამასუქებს, რომლებიც ფინანსური დაწესებულებების კერძო მფლობელობაშია და ფაქტობრივად არის სადეპოზიტო სერთიფიკატების ეკვივალენტური, ფიქსირებული ვადითა და ასევე ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთით.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების მიმართ ვალდებულებები 828,952 ლარის (8%) ოდენობით ათ უმსხვილეს მეანაბრეზე მოდიოდა (2018 წ.: 966,873 ლარი (12%), 2017 წ.: 1,066,616 ლარი (15%).

კლიენტების ანაბრები და თამასუქები მოიცავს შემდეგი ტიპის მომხმარებლების ანგარიშებს:

	2019	*2018*	*2017*
ფიზიკური პირები	6,449,190	4,827,522	3,866,404
კერძო საწარმოები	3,325,496	2,828,809	2,793,175
სახელმწიფო და სახელმწიფო საკუთრებში მყოფი სუბიექტები	362,009	540,220	464,287
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	**10,136,695**	**8,196,551**	**7,123,866**

(ათას ლარში)

16. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები (გაგრძელება)

კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები საქმიანობის სფეროს მიხედვით:

	2019	*2018*	*2017*
ფიზიკური პირები	6,449,190	4,827,522	3,866,404
მშენებლობა	632,389	572,628	279,623
ვაჭრობა	533,548	536,833	593,752
სახელმწიფო მომსახურება	320,470	508,410	438,492
ფინანსური შუამავლობა	576,361	471,488	659,464
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	419,570	342,745	257,818
მომსახურება	293,887	304,190	306,061
წარმოება	269,627	178,619	225,336
უძრავი ქონება	125,679	101,020	105,030
ელექტროენერგიის, გაზის მიწოდება და წყალმომარაგება	93,757	95,987	109,780
სასტუმროს ბიზნესი	62,084	40,216	44,241
სხვა	360,133	216,893	237,865
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	**10,136,695**	**8,196,551**	**7,123,866**

17. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	2019	*2018*	*2017*
მოკლევადიანი სესხები საქართველოს ეროვნული ბანკიდან	1,551,953	1,118,957	793,528
საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები	1,211,518	895,994	1,087,897
ვადიანი ანაბრები და ბანკთაშორისი სესხები	195,982	196,523	261,173
საკორესპონდენტო ანგარიშები	263,975	118,693	204,512
სხვა ნასესხები სახსრები*	-	-	386,426
	3,223,428	**2,330,167**	**2,733,536**
არაკონვერტირებადი სუბორდინირებული ვალი	461,493	419,181	428,673
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	**3,684,921**	**2,749,348**	**3,162,209**

** სხვა ნასესხები სახსრები წარმოდგენილია სს „ბიჯეოსგან“ ნასესხები აშშ დოლარში გამოხატული ფულადი სახსრებით, რომელთა დაფარვის თავდაპირველი ვადა 2023 წელს იწურებოდა, მაგრამ წინსწრებით დაიფარა 2018 წლის მარტში.*

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 6.50%-მდე გადაიხადა საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებისგან აშშ დოლარში ნასესხებ სახსრებზე (2018 წ.: 6.10%-მდე, 2017 წ.: 6.27%-მდე). 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 11.13%-მდე გადაიხადა აშშ დოლარში აღებულ სუბორდინირებულ სესხზე (2018 წ.: 10.00%-მდე და 2017 წ.: 8.92%-მდე).

საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ზოგი გრძელვადიანი სესხი აღებულია გარკვეული პირობებით („კრედიტორის პირობები“), რომ ჯგუფი შეინარჩუნებს კაპიტალის ადეკვატურობის გარკვეულ ლიმიტებს, ლიკვიდურობას, სავალუტო პოზიციებს, საკრედიტო რისკების მოცულობას, მოზიდული სახსრების წილს და ა. შ. 2019 წლის 31 დეკემბრის, 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებისგან აღებულ მნიშვნელოვან სესხებზე აკმაყოფილებდა კრედიტორთა ყველა პირობას.

(ათას ლარში)

17. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები (გაგრძელება)

2015 წლის მაისში ბანკმა გააფორმა 90 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულება საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციასთან. სესხს, რომელშიც 20 მილიონი აშშ დოლარით მონაწილეობს ევროპული ფონდი სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპისთვის, ათწლიანი ვადა აქვს. სესხი სებ-მა დაამტკიცა, როგორც ბანკის მეორადი კაპიტალი ბაზელ II-ის ჩარჩოს თანახმად და, როგორც ბანკის მეორადი კაპიტალი, დაფარვის ვადის გასვლამდე გაათავისუფლა ბაზელ III-ის ჩარჩოს მოქმედებისგან. სესხი შეიცავს გარკვეულ ინფორმაციას და ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებიც ახასიათებს განვითარების ფინანსურ დაწესებულებასთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებს, ხოლო გადაუხდელობის (დეფოლტის) ჩვეული შემთხვევების დადგომისას (გადახდისუუნარობის და/ან მოქმედი რეგულაციების მიხედვით ლიკვიდაციის დადგომის გარდა) ვადაზე ადრე დაფარვის ოფციონი მოქმედებს მხოლოდ (1) სესხის ვადიდან ხუთი წლის გასვლის შემდეგ; და (ii) მხოლოდ სებ-ის მხრიდან სესხის დაფარვის ასეთ დაჩქარებაზე წინასწარი დასტურის შემთხვევაში.

2019 წლის ივნისში ბანკმა და ევროპულმა ფონდმა სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპისთვის გააფორმეს 10 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულება ათი წლის ვადით. სუბორდინირებული სესხი, ბაზელ III-ის ჩარჩოს თანახმად, მეორად კაპიტალს წარმოადგენს.

2019 წლის სექტემბერში ბანკმა responsAbility Micro and SME Finance Fund-თან გააფორმა 10 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულება ათი წლის ვადით. სუბორდინირებული სესხი, ბაზელ III-ის ჩარჩოს თანახმად, მეორად კაპიტალს წარმოადგენს.

2019 წლის დეკემბერში ბანკმა ხელი მოაწერა 107 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობის ათწლიანი სუბორდინირებული სინდიცირებული სესხის ხელშეკრულებას, რომელიც მას გამოუყო FMO-მ - ნიდერლანდების სამეწარმეო განვითარების ბანკმა - სხვა კრედიტორებთან ერთად. სესხის გაცემული ტრანში, 52 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით, შევიდა ბანკის მეორად კაპიტალში საქართველოს ეროვნული ბანკის თანხმობით, ბაზელ III-ის ჩარჩოს შესაბამისად. მარეგულირებელმა ორგანომ კლასიფიკაცია ოფიციალურად დაამტკიცა 2019 წლის დეკემბერში. დარჩენილი აუთვისებელი ტრანში, სავარაუდოდ, ანალოგიურად აისახება ბანკის მეორად კაპიტალში მას შემდეგ, რაც სებ-ისგან შესაბამისი დამტკიცების შემდეგ. მეორადი კაპიტალის მოქმედი წესების თანახმად, სესხი კრედიტორებს დაფარვის დაჩქარების უფლებას აძლევს სებ-ის რეგულაციებით განსაზღვრული გადახდისუუნარობის ან ლიკვიდაციის დადგომის შემთხვევაში. ვადაზე ადრე დაფარვის სხვა მიზეზები შეიძლება იყოს: (i) თუ სესხი ან მისი ნაწილი ვერ კვალიფიცირდება მეორად კაპიტალად სებ-ის მიერ შესაბამისი სესხის ან მისი ნაწილის გაცემიდან 45 დღეში; და (ii) დაფარვა სებ-ის წინასწარი თანხმობით მხოლოდ კანონდარღვევის ან კონტროლის ცვლილების შემთხვევაში, სესხის ვადიდან ხუთი წლის გასვლის შემდეგ.

სუბორდინირებული ვალის ხელშეკრულების დეტალები (მთლიანი სუბორდინირებული ვალის 10%-ზე მეტი, ხელშეკრულების საფუძველზე):

კრედიტის გამცემი	გაცემის თარიღი	დაფარვის თარიღი	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	თავდაპირველი სახელშეკრულებო ღირებულება	საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია	29-ივნ-15	15-ივნ-25	9.4%	აშშ დოლარი	90,000	258,020
FMO - ნიდერლანდების სამეწარმეო განვითარების ბანკი	20-დეკ-19	20-დეკ-29	7.6%	აშშ დოლარი	52,000	144,778

(ათას ლარში)

18. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	2019	*2018*	*2017*
გამოშვებული ევროობლიგაციები და თამასუქები	1,442,298	1,350,921	454,953
დამატებითი პირველადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები	282,407	-	-
სადეპოზიტო სერთიფიკატები	343,536	323,171	268,552
ადგილობრივი ობლიგაციები	72,540	36,940	26,150
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	**2,140,781**	**1,711,032**	**749,655**

2019 წლის 21 მარტს სს „საქართველოს ბანკმა“ წარმატებით მოახდინა 100 მილიონი აშშ დოლარის 11.125%-იანი დამატებითი პირველადი კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული თამასუქების პირველადი შეთავაზება, რომელთა გამოსყიდვა შესაძლებელია 5.25 წლის შემდეგ და აგრეთვე პროცენტის გადახდის ყოველი მომდევნო თარიღით, საქართველოს ეროვნული ბანკის წინასწარი თანხმობის შემთხვევაში (შემდგომში „თამასუქები“). თამასუქები გამოშვებულია აშშ-ის ფასიანი ქაღალდების და ბირჟების კომისიის „დებულება S“-ის თანახმად და გასაყიდი ფასი შეადგენს საემისიო ფასის 100.00%-ს. თამასუქები, ბაზელ III-ის ჩარჩოს თანახმად, კვალიფიცირდება, როგორც ბანკის დამატებითი პირველადი კაპიტალი, სებ-ისგან დამტკიცების პირობით.

ცვლილება ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები
საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**-**
საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**-**
შემოსულობა დამატებითი პირველადი კაპიტალის სავალო ინსტრუმენტების გამოშვებიდან	268,160
სხვა მოძრაობა	14,247
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**282,407**

(ათას ლარში)

19. პირობითი ვალდებულებები

იურიდიული

საი-ინვესტი

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს ჰქონდა სასამართლო დავა შპს „საი-ინვესტთან“ 7 მილიონი ევროს ოდენობის ანაბარზე გირაოსთან დაკავშირებით, რომლის გამოყენებითაც შემცირდა შპს „სპორტ ინვესტის“ მიერ სს „საქართველოს ბანკისთვის“ გადასახდელი სესხის თანხა. ბანკის ხელმძღვანელობის აზრით ამ სარჩელის გამო არსებითი ზარალის მიღების დაბალი ალბათობა არსებობს, შესაბამისად, ანარიცხები ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ შეუქმნია.

რუსთავის აზოტი

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკს დავა ჰქონდა თბილისის მერიაში ისთ-ვესტ იუნაითიდ ბანკთან (East-West United Bank S.A), აგროქიმთან (Agrochim S.A.) და სისტემა ჰოლდინგ ლიმიტედთან (Systema Holding Limited) (შემდგომში „მოსარჩელეები“) შპს „რუსთავის აზოტის“ დაუფარავი სესხის უზრუნველყოფის საგნის (უძრავ-მოძრავი ქონება და არამატერიალური აქტივები) აუქციონის გზით რეალიზაციის თაობაზე. მოსარჩელეები მოითხოვენ შპს „რუსთავის აზოტის“ კუთვნილ ქონებაზე საკუთრების უფლების აღდგენას და ზიანის ანაზღაურებას დაახლოებით 93.6 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით. ანარიცხები არ შექმნილა, რადგან ბანკის ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ეს მოთხოვნა უსაფუძვლოა და ამ სარჩელიდან მნიშვნელოვანი ზარალის მიღება მოსალოდნელი არ არის.

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში შესაძლებელია ჯგუფისა და ბანკის წინააღმდეგ სარჩელები აღიძრას. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ჯგუფის ან ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

პირობითი ფინანსური ვალდებულებები

2019 წლის 31 დეკემბრის, 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ფინანსური პირობითი ვალდებულებები მოიცავდა შემდეგს:

	2019	*2018*	*2017*
კრედიტის გაცემასთან დაკავშირებული ვალდებულებები			
გაცემული გარანტიები	1,347,841	1,015,567	630,413
გაცემული სესხების აუთვისებელი ნაწილი	281,615	278,253	261,397
აკრედიტივები	54,815	42,009	43,423
	1,684,271	**1,335,829**	**935,233**
გამოკლებული - აკრედიტივებისა და გარანტიების უზრუნველსაყოფად ფლობილი ფულადი სახსრები (შენიშვნა 16)	(90,346)	(125,393)	(98,399)
გამოკლებული - ანარიცხები (შენიშვნა 15)	(6,154)	(4,582)	(2,815)
ვალდებულებები საოპერაციო იჯარიდან			
1 წლამდე	1,935	29,377	20,115
1 წელზე გვიან, მაგრამ არაუგვიანეს 5 წლისა	906	74,331	47,558
5 წელზე მეტი	146	28,754	18,486
	2,987	**132,462**	**86,159**
პირობითი ვალდებულებები კაპიტალური დანახარჯებიდან	**4,279**	**6,616**	**2,538**

(ათას ლარში)

20. საკუთარი კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი

2019 წლის, 2018 წლის და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნებადართული საწესდებო კაპიტალი შედგებოდა 43,308,125 გამოშვებული აქციისგან (2018 წ.: 43,308,125 აქცია, 2017 წ.: 43,308,125 აქცია). 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გამოშვებული და სრულად განაღდებული საწესდებო კაპიტალი შედგებოდა 27,993,660 ჩვეულებრივი აქციისგან (2018 წ.: 27,993,660; 2017 წ.: 27,821,150). თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულება ერთი (1) ლარია. ქვემოთ მოცემულია 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარებით გამოშვებული აქციები:

	ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა	*ჩვეულებრივი აქციების ღირებულება*
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**27,821,150**	**27,821**
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**27,821,150**	**27,821**
საწესდებო კაპიტალის გამოშვება	172,510	173
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**27,993,660**	**27,994**
31 დეკემბერი, 2019 წ.	**27,993,660**	**27,994**

გამოსყიდული აქციები

ჯგუფის მფლობელობაში არსებული გამოსყიდული აქციების რაოდენობა 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 10,173-ს (2018 წლის 31 დეკემბერი: 8,995; 2017 წლის 31 დეკემბერი: 8,995), რომელთა ნომინალური ღირებულება იყო 10 ლარი (2018 წლის 31 დეკემბერი: 9 ლარი; 2017 წლის 31 დეკემბერი: 9 ლარი).

დივიდენდები

აქციონერებს ლარში გამოხატული დივიდენდების მიღების უფლება აქვთ.

2019 წლის 14 მაისს სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერთა საერთო კრებამ გამოაცხადა 2018 წლის შუალედური მოგების დივიდენდები, თითო აქციაზე 4.97 ლარის ოდენობით. 2019 წლის 17 ივნისს აქციონერებმა მიიღეს საბოლოო დივიდენდები სულ 139,200 ლარის ოდენობით.

2018 წლის 14 ივნისს სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერთა საერთო კრებამ გამოაცხადა 2017 წლის შუალედური მოგების დივიდენდები, თითო აქციაზე 4.31 ლარის ოდენობით. 2018 წლის 2 ივლისს აქციონერებმა მიიღეს საბოლოო დივიდენდები სულ 120,000 ლარის ოდენობით.

(ათას ლარში)

20. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

შემოსავალი აქციაზე

	2019	*2018*	*2017*
საბაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე			
ბანკი ჩვეულებრივი აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი წლის მოგება	512,887	343,528	338,761
წლის განმავლობაში მიმოქცევაში არსებული ჩვეულებრივი აქციების საშუალო შეწონილი რაოდენობა	27,983,827	27,826,807	27,812,155
შემოსავალი აქციაზე	18.3280	12.3452	12.1803

სხვა რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)
ეს რეზერვი ასახავს საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიან ღირებულებაში შესულ ცვლილებებს.

არსებულ შვილობილ კომპანიებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებული არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)
ეს რეზერვი ასახავს არსებულ შვილობილ კომპანიებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებულ არარეალიზებულ შემოსულობას (ზარალს)

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი
უცხოური ვალუტის კონვერტაცის რეზერვი გამოიყენება იმისათვის, რომ აღრიცხოს უცხოური შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგებების გადაანგარიშების შედეგად წარმოშობილი საკურსო სხვაობები.

მოძრაობა ამ ანგარიშზე 2019 წლის 31 დეკემბრით, 2018 წლის 31 დეკემბრით და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში წარმოდგენილია სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებებში.

21. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

	2019	*2018*	*2017*
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი	**1,388,391**	**1,289,431**	**1,095,921**
მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან	1,233,626	1,128,518	965,614
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	136,957	136,115	113,276
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნებიდან	27,168	28,705	17,031
წმინდა ზარალი ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციიდან	(9,360)	(3,907)	-
სხვა საპროცენტო შემოსავალი	**25,610**	**17,947**	**9,464**
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან	25,610	17,947	9,464
საპროცენტო შემოსავალი	**1,414,001**	**1,307,378**	**1,105,385**
კლიენტების ანაბრებსა და თამასუქებზე	(292,149)	(254,680)	(221,410)
საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე ვალდებულებებზე	(203,234)	(204,437)	(195,594)
გამოშვებულ სავალო ფასიან ქაღალდებზე	(164,881)	(110,762)	(43,834)
სავალუტო სვოპების პროცენტის ელემენტი	43,048	-	-
საიჯარო ვალდებულებაზე	(4,914)	-	-
საპროცენტო ხარჯი	**(622,130)**	**(569,879)**	**(460,838)**
ანაბრის დაზღვევის საკომისიო	(8,298)	(5,955)	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	**783,573**	**731,544**	**644,547**

(ათას ლარში)

22. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

	2019	*2018*	*2017*
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	216,112	183,184	151,630
გარანტიები და აკრედიტივები	25,793	18,211	17,879
საკასო ოპერაციები	19,074	15,585	15,735
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	10,874	1,691	447
საბროკერო მომსახურების ღირებულება	38	-	-
სხვა	6,360	4,649	5,309
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	**278,251**	**223,320**	**191,000**
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(109,925)	(84,224)	(63,813)
საკასო ოპერაციები	(8,531)	(5,133)	(5,157)
გარანტიები და აკრედიტივები	(1,670)	(1,629)	(2,177)
სადაზღვევო ბროკერის მომსახურების ღირებულება	(1,007)	(261)	(211)
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	(1,281)	(301)	(27)
სხვა	(3,555)	(2,248)	(3,345)
საკომისიო ხარჯი	**(125,969)**	**(93,796)**	**(74,730)**
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	**152,282**	**129,524**	**116,270**

სხვა მომხმარებლებისგან მიღებული შემოსავალი

ჯგუფმა შემოსავლის ანგარიშგებაში აღიარა შემდეგი თანხები, რომლებიც დაკავშირებული იყო მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებთან:

	2019	**2018**	**2017**
სულ შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	288,594	238,048	193,160

სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები

ჯგუფმა აღიარა შემოსავალთან დაკავშირებული შემდეგი სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები:

	31 დეკემბერი, 2019 წ.	**31 დეკემბერი, 2018 წ.**	**31 დეკემბერი, 2017 წ.**
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	29,489	23,837	17,730

ჯგუფი არ აკორექტირებს ანაზღაურების დაპირებულ თანხას დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის შესაბამისად, თუ ჯგუფი ხელშეკრულების გაფორმებისას მოელის, რომ მომხმარებლისთვის ჯგუფის მიერ დაპირებული საქონლის ან მომსახურების გადაცემასა და მომხმარებლის მიერ საქონლის ან მომსახურების ღირებულების გადახდას შორის ვადა მაქსიმუმ ერთი წელია.

ჯგუფმა აღიარა 7,222 ლარის შემოსავალი მიმდინარე საანგარიშგებო პერიოდში (2018 წ.: 6,873, ლარი, 2017 წ: 5,531 ლარი), რომელიც უკავშირდება მომდევნო პერიოდზე გადატანილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ასახულია გადავადებულ შემოსავალში.

(ათას ლარში)

22. წმინდა საკომისიო შემოსავალი (გაგრძელება)

დარჩენილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე განაწილებული გარიგების ფასი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია შემოსავალი, რომლის აღიარებაც მოსალოდნელია მომავალში იმ სახელშეკრულებო ვალდებულებებთან დაკავშირებით, რომლებიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არ არის დაკმაყოფილებული:

	2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს	2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს	2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს	3-5 წელიწადში	5-10 წელიწადში	სულ
შემოსავალი, რომლის აღიარებაც მოსალოდნელია კლიენტებთან გაფორმებულ აქტიურ კონტრაქტებზე უწყვეტი საქმიანობიდან	27,071	13,913	8,299	5,025	2,690	**56,998**
	2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს	**2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს**	**2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს**	**3-5 წელიწადში**	**5-10 წელიწადში**	**სულ**
შემოსავალი, რომლის აღიარებაც მოსალოდნელია კლიენტებთან გაფორმებულ აქტიურ კონტრაქტებზე უწყვეტი საქმიანობიდან	21,677	9,427	5,533	2,169	152	**38,958**
	2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს	**2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს**	**2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს**	**3-5 წელიწადში**	**5-10 წელიწადში**	**სულ**
შემოსავალი, რომლის აღიარებაც მოსალოდნელია კლიენტებთან გაფორმებულ აქტიურ კონტრაქტებზე უწყვეტი საქმიანობიდან	16,773	7,559	3,223	3,618	495	**31,668**

ჯგუფი იყენებს ფასს 15-ის 121-ე მუხლით გათვალისწინებულ პრაქტიკული მიზანშეწონილობის პრინციპს და არ წარმოადგენს ინფორმაციას დარჩენილი სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესახებ, რომელთა თავდაპირველი მოსალოდნელი ვადაც მაქსიმუმ ერთი წელია.

(ათას ლარში)

23. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი

	2019	*2018*	*2017*
ხელფასები და პრემიები	(216,112)	(197,697)	(183,016)
სოციალური გადასახადის ხარჯი	(4,919)	(4,528)	(3,869)
საპენსიო დანახარჯები	(2,626)	-	-
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	**(223,657)**	**(202,225)**	**(186,885)**

ხელფასები და პრემიები მოიცავს 57,287 ლარის, 48,338 ლარის და 50,393 ლარის დანახარჯებს წილობრივი ანაზღაურების პროგრამის ფარგლებში 2019 წლის 31 დეკემბრით, 2018 წლის 31 დეკემბრითა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის, შესაბამისად, რომელიც უკავშირდება წილობრივი ანაზღაურების ჯგუფის მასშტაბით დამტკიცებულ სქემას (26-ე და 30-ე შენიშვნები).

თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა წელიწადში:	*2019*	*2018*	*2017*
მუდმივ შტატზე:			
ზედა რგოლის ხელმძღვანელობა	13	7	8
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	52	58	46
სხვა თანამშრომლები	6,420	6,406	5,907
	6,485	**6,471**	**5,961**
დროებით დასაქმებული:			
ზედა რგოლის ხელმძღვანელობა	-	-	-
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	-	-	-
სხვა თანამშრომლები	26	11	47
	26	**11**	**47**
სულ	**6,511**	**6,482**	**6,008**

ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2019	*2018*	*2017*
მარკეტინგი და რეკლამა	(18,292)	(17,166)	(14,575)
რემონტი და ტექნიკური მომსახურება	(13,227)	(12,881)	(12,637)
იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურება	(13,040)	(11,509)	(7,977)
საოპერაციო გადასახადები	(10,502)	(7,177)	(6,824)
კორპორაციული წამახალისებელი ღონისძიებები	(9,546)	(5,830)	(5,239)
იჯარა და ქირა	(7,127)	(26,643)	(24,195)
საოფისე მარაგები	(5,662)	(5,729)	(5,596)
კომუნიკაცია	(5,364)	(5,030)	(5,140)
მგზავრობის ხარჯი	(3,996)	(1,773)	(1,641)
თანამშრომელთა შერჩევა და გადამზადება	(3,195)	(5,928)	(3,386)
დაზღვევა	(2,845)	(2,369)	(2,757)
დაცვა-უსაფრთხოება	(1,650)	(2,841)	(2,211)
ჯარიმები	(260)	(568)	(49)
სხვა	(2,953)	(2,703)	(2,780)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	**(97,659)**	**(108,147)**	**(95,007)**

აუდიტორის გასამრჯელო

(ათას ლარში)

23. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები (გაგრძელება)

აუდიტორების გასამრჯელო შესულია იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურების ხარჯებში ზემოთ და მოიცავს შემდეგს:

	2019	*2018*	*2017*
ბანკის წლიური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის	521	797	428
სხვა მარწმუნებელი მომსახურების დანახარჯები	573	186	812
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	-	779	-
სულ გასამრჯელო	**1,094**	**1,762**	**1,240**

ზედა ცხრილში წარმოდგენილი თანხები ასახავს შპს „იუაისთვის“ და მისი მეკავშირე კომპანიებისთვის გადახდილ გასამრჯელოებს. მშობელი კომპანიისა და ჯგუფის შვილობილი კომპანიების აუდიტში სხვა აუდიტორებისთვის გადახდილი გასამრჯელო, რომლებიც იუაისთან არ არიან დაკავშირებულები, შეადგენდა 193 ლარს (2018 წ.: 24 ლარი, 2017 წ.: 67 ლარი), ხოლო ჯგუფისთვის გაწეულ სხვა მომსახურებაში გადახდილი გასამრჯელო იყო 56 ლარი (2018 წ.: 49 ლარი, 2017 წ.: 207 ლარი).

24. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებზე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული წლისთვის:

	31 დეკემბერი, 2019 წ.							
	პირველი ეტაპი		მეორე ეტაპი		მესამე ეტაპი		შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული	*სულ*
	ინდივიდუალური	*კოლექტიური*	*ინდივიდუალური*	*კოლექტიური*	*ინდივიდუალური*	*კოლექტიური*		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	(7)	-	-	-	-	-	(7)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	424	-	-	-	-	-	424
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	-	129	-	-	-	-	-	129
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	-	(4,787)	-	5,159	72,903	(159,862)	(1,147)	(87,734)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	-	-	-	-	-	-	-	-
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	(249)	-	(32)	228	(832)	-	(885)
ფინანსური გარანტიები	-	(378)	-	(15)	141	138	-	(114)
მომხმარებლებზე გაცემული აკრედიტივი	-	(207)	-	117	(13)	-	-	(103)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	55	-	13	(50)	-	-	18
დასრულებული წლისთვის 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**-**	**(5,020)**	**-**	**5,242**	**73,209**	**(160,556)**	**(1,147)**	**(88,272)**

(ათას ლარში)

24. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

	31 დეკემბერი, 2018 წ.							
	პირველი ეტაპი		მეორე ეტაპი		მესამე ეტაპი		შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული	***სულ***
	ინდივიდუალური	***კოლექტიური***	***ინდივიდუალური***	***კოლექტიური***	***ინდივიდუალური***	***კოლექტიური***		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	(62)	-	-	-	-	-	(62)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	(141)	-	-	-	-	-	(141)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	-	(1,065)	-	-	-	-	-	(1,065)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	-	17,079	-	4,089	5,165	(170,153)	3,628	(140,192)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	(71)	-	792	(254)	(631)	-	(164)
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	-	(6)	-	-	-	-	-	(6)
ფინანსური გარანტიები	-	(1,854)	-	16	291	84	-	(1,463)
მომხმარებლებზე გაცემული აკრედიტივი	-	186	-	15	-	621	-	822
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	(252)	-	(78)	-	-	-	(330)
დასრულებული წლისთვის 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**-**	**13,814**	**-**	**4,834**	**5,202**	**(170,079)**	**3,628**	**(142,601)**

ქვემოთ მოცემულია 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ზარალის ინდივიდუალური და კოლექტიური რეზერვების შეჯერება:

	2017		
	ინდივიდუალური გაუფასურება	***კოლექტიური გაუფასურება***	***სულ***
	2017	*2017*	*2017*
1 იანვარი	**171,265**	**77,812**	**249,077**
წლის დანარიცხი	58,823	97,735	156,558
აღდგენები	10,948	41,844	52,792
ჩამოწერა	(49,554)	(101,705)	(151,259)
მომხმარებლებზე გაცემულ გაუფასურებულ სესხებზე დარიცხული პროცენტი	(10,768)	(21,536)	(32,304)
საკურსო სხვაობები	(307)	(17)	(324)
31 დეკემბერი	**180,407**	**94,133**	**274,540**

(ათას ლარში)

25. წმინდა არარეგულარული მუხლები

	2019	*2018*	*2017*
შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელო	(3,985)	(4,401)	(868)
ზარალი შვილობილი კომპანიის გაყიდვიდან	(224)	(1,414)	-
გამოყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები*	-	(34,984)	-
სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯი**	-	(11,478)	-
მშობელი კომპანიის სესხის წინსწრებით დაფარვით გამოწვეული ზარალი	-	(10,432)	-
სხვა	(382)	(13,357)	(2,721)
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	**(4,591)**	**(76,066)**	**(3,589)**

** გამოყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები მოიცავს: თანამშრომელთა შრომის ანაზღაურების ხარჯებს 31,913 ლარის ოდენობით, მათ შორის საინვესტიციო ბიზნესის თანამშრომლების წილობრივი ანაზღაურების დაჩქარებას, მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღიარებულ 1,663 ლარის გამოყოფის დანახარჯებს და გამოყოფასთან დაკავშირებულ სხვა ხარჯებს 1,408 ლარის ოდენობით.*

*** კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობა მოიცავს საქართველოში სოფლად ოპტიკურ-ბოჭკოვანი ფართოდიაპაზონიანი ქსელის ინფრასტრუქტურის მხარდასაჭერ ერთჯერად პროექტს.*

26. წილობრივი გადახდა

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა

Sanne Fiduciary Services Limited (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „აღმასრულებელი პირების წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის სქემაში“ (შემდგომში „EECP“). ჯგუფი სატრასტო კომპანიაში შენატანებს ხორციელებს EECP-ის ფარგლებში გასაცემი კომპენსაციების შესაბამისად. სს „ბიჯეოს“ სამართლებრივი ვალდებულება აქვს გასცეს კომპენსაცია. კომპენსაციის გაცემისას ბანკი გამოდის მშობელი კომპანიისა და საბოლოო მშობელი კომპანიის აგენტად.

2019 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“.

2019 წელს ჯგუფმა ზემოაღწერილი წილობრივი ანაზღაურების სქემების ფარგლებში 51,302 ლარი გამოჰყო შიდაჯგუფური გადანაწილებისთვის (2018 წ.: 65,420 ლარი, 2017 წ.: 125,270 ლარი).

გამოყოფის შემდეგ საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა დირექტორთა საბჭოს წევრების პირობით წილობრივ ანაზღაურებაში ცვლილების შეტანა გამოყოფამდე საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ და ლისტინგის შემდეგ საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ აქციების შედარებითი ფასების საფუძველზე.

2019 წლის მარტში საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საქართველოს ბანკის ჯგუფის 344,000 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ჯგუფის 33 აღმასრულებელი პირისთვის - საქართველოს ბანკის ჯგუფის 185,670 ჩვეულებრივი აქცია. გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა, რომლის ერთადერთი პირობაც, ორივე შემთხვევაში, ამ ხნის განმავლობაში ბანკში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2019 წლის 10 და 20 მარტს. ჯგუფის შეფასებით, 2019 წლის 10 და 20 მარტს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 56.51 ლარი და 59.04 ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად.

(ათას ლარში)

26. წილობრივი გადახდა (გაგრძელება)

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)

2018 წლის თებერვალში ბიჯეოს ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 232,548 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ჯგუფის 16 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 79,050 ჩვეულებრივი აქცია. გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა, რომლის ერთადერთი პირობაც, ორივე შემთხვევაში, ამ ხნის განმავლობაში ბანკში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2018 წლის 14 თებერვალს. ჯგუფის შეფასებით, 2018 წლის 14 თებერვალს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 114.56 ლარი ერთ აქციაზე.

2017 წლის თებერვალში საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 253,950 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ჯგუფის 19 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 70,550 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოსთვის და დანარჩენი 19 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის ორწლიანი ან სამწლიანი ვადა დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის და სამწლიანი ვადა აღმასრულებელი პირებისთვის. ორივე შემთხვევაში ერთადერთი მოთხოვნა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2017 წლის 28 თებერვალს. ჯგუფის შეფასებით, 2017 წლის 28 თებერვალს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 90.01 ლარი ერთ აქციაზე.

2019 წელს დირექტორთა საბჭოს წევრებმა ხელი მოაწერეს ახალ სამწლიან ხელშეკრულებას ფიქსირებული პირობითი წილობრივი ანაზღაურების თაობაზე სულ საქართველოს ბანკის ჯგუფის 915,000 ჩვეულებრივი აქციით. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი რაოდენობა გაიცემა სამ და ხუთ თანაბარ ნაწილად სამი და ხუთი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში. აქედან თითოეული განაცემი დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ოთხწლიან პერიოდს. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2019 წლის 9 იანვარს, 2019 წლის 1 მაისს და 2019 წლის 3 მაისს. ჯგუფის შეფასებით, 2019 წლის 9 იანვარს, 2019 წლის 1 მაისს და 2019 წლის 3 მაისს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 52.04 ლარს, 60.57 ლარს და 60.14 ლარს.

2018 წელს დირექტორთა საბჭოს წევრებმა ხელი მოაწერეს ახალ სამწლიან ხელშეკრულებას ფიქსირებული პირობითი წილობრივი ანაზღაურების თაობაზე ჯამში საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 82,000 ჩვეულებრივი აქციით და საქართველოს ბანკის ჯგუფის 115,000 ჩვეულებრივი აქციით. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი რაოდენობა გაიცემა სამ თანაბარ ნაწილად სამი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში 2019 წლის იანვრიდან. აქედან თითოეული განაცემი დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ოთხწლიან პერიოდს. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2018 წლის 16 თებერვალს, 2018 წლის 23 მარტს და 2018 წლის 10 ივლისს. ჯგუფის შეფასებით, 2018 წლის 16 თებერვალს, 2018 წლის 23 მარტს და 2018 წლის 10 ივლისს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 115.03 ლარს, 122.23 ლარს და 60.47 ლარს.

2016 წლის ბოლოს და 2017 წლის განმავლობაში, დირექტორთა საბჭოს ახალმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ახალ სამწლიან ხელშეკრულებას ფიქსირებული პირობითი წილობრივი ანაზღაურების თაობაზე სულ საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეოს“ 141,000 ჩვეულებრივი აქციით. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი რაოდენობა გაიცემა სამ თანაბარ ნაწილად სამი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში 2018 წლის იანვრიდან. აქედან თითოეული განაცემი დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ოთხწლიან პერიოდს. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2016 წლის 11 და 18 ოქტომბერს და 2017 წლის 1 მარტს. ჯგუფის შეფასებით, 2016 წლის 11 და 18 ოქტომბერს და 2017 წლის 1 მარტს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 86.4 ლარს, 87.6 ლარს და 92.2 ლარს.

(ათას ლარში)

26. წილობრივი გადახდა (გაგრძელება)

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)

ბანკი თავის არააღმასრულებელ თანამშრომლებს კომპენსაციის სახით აქციებს გადასცემს. 2019 წლის მარტში, 2018 წლის თებერვალში და 2017 წლის თებერვალში, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ გადაწყვიტა, შესაბამისად, 256,436, 158,960 და 131,710 ჩვეულებრივი აქციის გადაცემა თავისი ზოგიერთი არააღმასრულებელი თანამშრომლისთვის. ყველა გადაცემულ აქციაზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა და უფლების გადაცემის ერთადერთი პირობა უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი ამ წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად, შესაბამისი თანმიმდევრობით, მიიჩნევს 2019 წლის 10 მარტს, 2018 წლის 14 თებერვალს და 2017 წლის 28 თებერვალს. ჯგუფის შეფასებით, 2019 წლის 10 მარტს, 2018 წლის 14 თებერვალს და 2017 წლის 28 თებერვალს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 56.51 ლარი, 114.56 ლარი და 90.01 ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად.

შეჯამება

შეფასების თარიღისთვის გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ბაზარზე არსებული ფასებით.

გადაცემული აქციების საშუალო შეწონილი სამართლიანი ღირებულება წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღისთვის იყო 56.92 ლარი ერთ აქციაზე 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს (2018 წლის 31 დეკემბერი: 106.38 ლარი ერთ აქციაზე; 2017 წლის 31 დეკემბერი: 89.79 ლარი ერთ აქციაზე).

ჯგუფის მთლიანი წილობრივი გადახდის ხარჯი 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 61,272 ლარს (2018 წლის 31 დეკემბერი: 82,760 ლარი; 2017 წლის 31 დეკემბერი: 50,393 ლარი) და შევიდა „ხელფასებსა და თანამშრომელთა სხვა სარგებელში“, როგორც „ხელფასები და ბონუსები“.

ქვემოთ შეჯამებულია ინფორმაცია წილობრივი გადახდების შესახებ:

	2019	*2018*	*2017*
გაცემული წილობრივი ინსტრუმენტის მთლიანი რაოდენობა	1,701,106	667,558	597,210
- მათ შორის, დირექტორთა საბჭოსთვის	*1,259,000*	*429,548*	*394,950*
საშუალო შეწონილი ღირებულება უფლებების მინიჭების თარიღისთვის ერთ აქციაზე (ლარში, მთლიანი ოდენობით)	56.92	106.38	89.79
ღირებულება წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღისთვის, სულ (ლარი)	**96,832**	**71,012**	**53,626**
წლის განმავლობაში აღიარებული ხარჯები, სულ (ლარი)	**(61,272)**	**(82,760)**	**(50,393)**

**** 2019 წლის განმავლობაში აღიარებული ხარჯი მოიცავს 3,985 ლარის არარეგულარულ ხარჯს. 2018 წლის განმავლობაშია აღიარებული ხარჯი მოიცავს 34,422 ლარის არარეგულარულ ხარჯს.***

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა

შესავალი

ჯგუფის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი, და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით, რისკების ლიმიტებისა და კონტროლის სხვა მექანიზმების მეშვეობით. რისკის მართვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის რენტაბელურობისათვის და ჯგუფის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამომჟღავნებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ჯგუფს აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკი თავის მხრივ იყოფა სავაჭრო და არასავაჭრო რისკებად. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. მათი კონტროლი ხდება ჯგუფის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკების მართვის სტრუქტურა

<u>აუდიტის კომიტეტი</u>
აუდიტის კომიტეტი ეხმარება დირექტორთა საბჭოს ჯგუფის ფინანსური და ანგარიშგების პროცესების ზედამხედველობაში. იგი აკონტროლებს ფინანსური ანგარიშგების სისრულეს და პასუხს აგებს მართვის ფუნქციაზე როგორც შიდა აუდიტის, ისე გარე აუდიტორის წინაშე, რის შესახებაც ანგარიშებს წარუდგენს დირექტორთა საბჭოს. ამოწმებს საოპერაციო რისკების, შესაბამისობის, საინფორმაციო ტექნოლოგიების და შიდა უსაფრთხოების (კიბერუსაფრთხოების ჩათვლით) და სხვა დანერგილი პოლიტიკის, პროცედურების და სისტემების გამართულობას და მჭიდროდ თანამშრომლობს რისკის კომიტეტთან რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობის შესაფასებლად.

<u>რისკის კომიტეტი</u>
რისკის კომიტეტი დირექტორთა საბჭოს ეხმარება რისკის ზედამხედველობაში. იგი ამოწმებს ჯგუფის ამტანობას რისკების მიმართ სტრატეგიის შესაბამისად, განსაზღვრავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობას და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას, ზედამხედველობს რისკის შემცირების სტრატეგიის განხორციელებას და აუდიტის კომიტეტთან ერთად აფასებს რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას.

<u>დირექტორთა საბჭო</u>
დირექტორთა საბჭო პასუხს აგებს ბანკის აქტივების, ვალდებულებების და რისკის მართვაზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე. რისკის მართვის სისტემის ეფექტურად დანერგვის მიზნით, დირექტორთა საბჭო ცალკეული რისკის მართვის ფუნქციის დელეგირებას ახდენს ბანკის სხვადასხვა გადაწყვეტილების მიმღებ და აღმასრულებელ ორგანოზე.

<u>ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი</u>
ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი („ალკო“) არის რისკის მართვის უმთავრესი ორგანო, რომელიც ადგენს პოლიტიკასა და სახელმძღვანელოებს კაპიტალის ადეკვატურობის, საბაზრო რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკის და შესაბამისი ლიმიტების, საპროცენტო განაკვეთის და წინასწარ გადახდის რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, ფულადი ბაზრების ზოგადი პირობების და საკრედიტო რისკის ლიმიტების შესახებ, შეიმუშავებს და პრაქტიკაში განახორციელებს რისკის მართვის და სტრესული ტესტირების მოდელებს და რეგულარულად აკონტროლებს რისკების წინასწარ დადგენილ ლიმიტებთან შესაბამისობას.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

შესავალი (გაგრძელება)

რისკების მართვის სტრუქტურა (გაგრძელება)

<u>შიდა აუდიტი</u>
შიდა აუდიტის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკის მართვის, შიდა კონტროლის და კორპორაციული მართვის პროცესების ყოველწლიურ აუდიტზე, რომლის მიზანიც არის საოპერაციო და სხვა რისკების დონეების დაწევა, ჯგუფის შიდა კონტროლის სისტემების აუდიტზე და ჯგუფის სხვადასხვა დეპარტამენტისა და სამმართველოს დარღვევების ან შეცდომების გამოვლენაზე. იგი ამოწმებს ჯგუფის ადეკვატურობას და შესაბამისობას ამ პროცესებთან. ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

ჯგუფის რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგებს, რომელიც წარმოადგენს პროგნოზირების სხვადასხვა მოდელის საფუძველზე ნავარაუდევ რეალურ ზარალს. მეთოდი ალბათობებს იყენებს წარსულში მიღებულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რომლებიც დაკორექტირებულია ეკონომიკური გარემოს გასათვალისწინებლად. ჯგუფი სამ სხვადასხვა ძირითად სცენარს განიხილავს, საიდანაც ერთი არის საბაზო სცენარი (ანუ პროგნოზი ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში), ხოლო დანარჩენი ორი არის პრობლემური და კრიზისული სცენარები, რომლებიც შესაბამისად წარმოადგენენ უფრო ცუდ და ყველაზე ცუდ შემთხვევებს და უკიდურესი და ნაკლებად სავარაუდო მოვლენების დადგომისას არის მოსალოდნელი.

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ჯგუფის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ჯგუფის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს, ამავდროულად განსაკუთრებული ყურადღება მახვილდება შერჩეულ დარგებზე. გარდა ამისა, ჯგუფი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკის დასაშვებ დონეს რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით.

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ადრეული რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი. ამ ინფორმაციის წარდგენა და განმარტება ხდება დირექტორთა საბჭოსთვის და თითოეული ბიზნესგანყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ანგარიშები ასახავს აგრეგირებულ საკრედიტო რისკებს და მათ ლიმიტებს, ამ ლიმიტებიდან გამონაკლისებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებსა და ლიკვიდურობის ლიმიტებს, საბაზრო რისკის კოეფიციენტებს და მათ ლიმიტებს და ცვლილებებს რისკის პროფილში. წამყვანი ხელმძღვანელობა ყოველთვიურად აფასებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მართებულობას. დირექტორთა საბჭო იღებს საკრედიტო რისკის ამომწურავ ანგარიშს და აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის ანგარიშს. ამ ანგარიშებში ჯგუფის რისკების შეფასებისა და მათზე დასკვნების გამოტანისთვის საჭირო სრული ინფორმაციაა წარმოდგენილი.

რისკების შესახებ სპეციალურად მომზადებული ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ჯგუფის ყველა დონეზე, რათა ყველა განყოფილებას ჰქონდეს წვდომა ამომწურავ, სათანადო და განახლებულ ინფორმაციაზე.

დირექტორთა საბჭოს და ჯგუფის ყველა შესაბამის თანამშრომელს უტარდება ყოველდღიური ბრიფინგი საბაზრო შეზღუდვების, ქონებრივი ინვესტიციებისა და ლიკვიდურობის, ასევე სხვა რისკის წარმოშობის შესახებ.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

შესავალი (გაგრძელება)

რისკის შემცირება

მთლიანი რისკის მართვისას ჯგუფი იყენებს წარმოებულ და სხვა ინსტრუმენტებს, რომ მართოს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებით გამოწვეული, სავალუტო, კაპიტალის, საკრედიტო რისკები და პროგნოზირებული გარიგებებიდან წარმოშობილი რისკები. მართალია, ამ ინსტრუმენტების მიზანი ჰეჯირებაა, ჰეჯირების აღრიცხვა მათ არ ეხება.

საკრედიტო რისკის შესამცირებლად ჯგუფი აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფას (უფრო დაწვრილებით იხილეთ ქვემოთ).

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან ეს კონტრაჰენტები წარმოადგენენ ერთმანეთთან დაკავშირებულ მხარეებს, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ საკონტრაქტო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაციები ასევე გულისხმობს მნიშვნელოვანი და მსხვილი კრედიტების გაერთიანებულ, აგრეგირებულ რისკებს შესაბამისი ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიან დაუფარავ ნაშთთან შედარებით. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძნობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე.

რისკების გადაჭარბებული კონცენტრაციის თავიდან აცილების მიზნით ჯგუფის პოლიტიკა და პროცედურები შეიცავს სპეციალურ მითითებებს ფინანსური აქტივების დივერსიფიცირებული პორტფელის შენარჩუნებაზე. გამოვლენის შემდეგ საკრედიტო რისკების ან ლიკვიდურობის/გადაუხდელობის რისკების კონცენტრაცია შესაბამისად იმართება.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი განიცდის ზარალს, თუ მისმა მომხმარებლებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული კონტრაჰენტისთვის, ასევე გეოგრაფიული, დარგობრივი, პროდუქტებისა და ვალუტების მიხედვით კონცენტრაციებისთვის, და რისკების ამ ლიმიტებთან დაცვის მონიტორინგით.

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. გარიგებაში მონაწილე მხარის შეზღუდვები დგინდება საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის სისტემის გამოყენებით, რომელიც თითოეულ მონაწილე მხარეს ანიჭებს რისკის რეიტინგს. რისკის რეიტინგი ექვემდებარება რეგულარულ შემოწმებებს.

საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები. მაქსიმალური საკრედიტო რისკის ლიმიტი უტოლდება შესაბამისი ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებას და წარმოდგენილი გარანტიების და თავდებობების პირობით თანხებს.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან წარმოშობილი საკრედიტო რისკის ლიმიტი ყოველთვის უტოლდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ, დადებითი სამართლიანი ღირებულების მქონე წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ჯგუფი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს და აკრედიტივებს, რომელთა მიხედვითაც ჯგუფს შესაძლოა მოუხდეს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება გარანტიისა და აკრედიტივის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი დგას სესხის გაცემისთვის დამახასიათებელი რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ჯგუფი ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხს მართავს საკრედიტო რეიტინგების შიდა და გარე სისტემით, რომლთაც გამოითვლება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

კორპორატიული სესხების პორტფელებისთვის ჯგუფს აქვს შიდა რეიტინგის მოდელი, რომელშიც მომხმარებლებს მინიჭებული აქვთ შიდა შეფასებები 1-დან 7-მდე. მოდელები მოიხმარს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, უშუალოდ მსესხებლის შესახებ ინფორმაციის გარდა, ასევე გამოიყენებს დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მსესხებლის ქცევაზე. ჯგუფის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროს, გეოგრაფიული არეალისა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაჰენტის რისკის შეფასებისთვის. რისკის ყველა შიდა რეიტინგი მორგებულია სხვადასხვა კატეგორიებზე და მიიღება ჯგუფის სარეიტინგო პოლიტიკაზე დაყრდნობით. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება მუდმივ შეფასებასა და განახლებას.

საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო სესხების შემთხვევაში, ჯგუფი იყენებს საკრედიტო ბიუროსგან მიღებულ გარე რეიტინგებს.

ჯგუფის სახაზინო, სავაჭრო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაჰენტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწევი დაწესებულებები, ბანკები და საბროკერო-სადილერო კომპანიები. თუ სარეიტინგო სააგენტოების გარე რეიტინგები ხელმისაწვდომია ამ სესხებისთვის, ჯგუფის საკრედიტო განყოფილება ამ გარე რეიტინგებს იყენებს. თუ გარე რეიტინგები არ არის ხელმისაწვდომი, ამ სესხებს ენიჭება შიდა რეიტინგები.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული შიდა და გარე რეიტინგები.

შიდა რეიტინგის აღწერა*	შიდა რეიტინგის შეფასება		გარე რეიტინგის შეფასება	
			საკრედიტო ბიურო	Standard & Poor's
მაღალი შეფასება				
	Aaa	1	A	AAA
	Aa1	2+	B	AA+
	Aa2	2	C1	AA
	Aa3	2-	C2	AA-
	A1	3+	C3	A+
	A2	3		A
	A3	3-		A-
	Baa1	4+		BBB+
	Baa2	4		BBB
	Baa3	4-		BBB-
სტანდარტული შეფასება				
	Ba1	5+	D1	BB+
	Ba2	5	D2	BB
	Ba3	5-	D3	BB-
	B1	6+		B+
	B2	6		B
დაბალი შეფასება				
	B3	6-	E1	B-
	Caa1	7+	E2	CCC+
	Caa2	7	E3	CCC
	Caa3	7-		CCC-
	Ca			CC
				C

** სხვადასხვა კატეგორიის რეიტინგები არ უნდა იყოს ერთმანეთთან დაკავშირებული.*

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მთლიანი თანხებით, ჯგუფის საკრედიტო რეიტინგის სისტემაზე დაყრდნობით.

გადაუხდელი ფინანსური აქტივი, რომელიც 90 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ფასდება, როგორც უიმედო სესხი ან განისაზღვრება ინდივიდუალურად მსესხებლის ფინანსური სიძნელეების შესახებ სხვა ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*	
	პირველი ეტაპი	*სულ*
მაღალი შეფასება	924,686	924,686
სტანდარტული შეფასება	369,730	369,730
დაბალი შეფასება	848	848
შეფასების გარეშე	189,945	189,945
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**1,485,209**	**1,485,209**

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*	
	პირველი ეტაპი	*სულ*
მაღალი შეფასება	30,957	30,957
სტანდარტული შეფასება	1,570,270	1,570,270
დაბალი შეფასება	-	-
შეფასების გარეშე	12,794	12,794
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**1,614,021**	**1,614,021**

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*	
	პირველი ეტაპი	*სულ*
მაღალი შეფასება	884,565	884,565
სტანდარტული შეფასება	771,422	771,422
დაბალი შეფასება	11,040	11,040
შეფასების გარეშე	95,457	95,457
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**1,762,484**	**1,762,484**

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	1,639,445	31,717	-	-	1,671,162
სტანდარტული შეფასება	588,780	175,331	-	-	764,111
დაბალი შეფასება	334,032	116,850	-	6,583	457,465
შეფასების გარეშე	848,287	25,596	-	-	873,883
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	134,963	-	134,963
სხვა	-	-	26,781	1,078	27,859
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**3,410,544**	**349,494**	**161,744**	**7,661**	**3,929,443**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	963,492	11,884	-	471	975,847
სტანდარტული შეფასება	569,722	15,113	-	206	585,041
დაბალი შეფასება	155,999	82,621	-	1,673	240,293
შეფასების გარეშე	167,582	540	-	-	168,122
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	25,524	548	26,072
სხვა	-	-	82,890	6,843	89,733
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**1,856,795**	**110,158**	**108,414**	**9,741**	**2,085,108**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	1,361,741	13,919	-	-	1,375,660
სტანდარტული შეფასება	645,784	31,867	-	9	677,660
დაბალი შეფასება	91,539	45,411	-	99	137,049
შეფასების გარეშე	327,802	21,933	-	-	349,735
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	72,911	950	73,861
სხვა	-	-	45,564	691	46,255
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**2,426,866**	**113,130**	**118,475**	**1,749**	**2,660,220**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	2,130,690	52,274	-	731	2,183,695
სტანდარტული შეფასება	481,063	33,680	-	1,968	516,711
დაბალი შეფასება	101,978	73,922	-	3,050	178,950
შეფასების გარეშე	51,228	162	-	-	51,390
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	21,005	3,399	24,404
სხვა	-	-	88,408	23,125	111,533
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**2,764,959**	**160,038**	**109,413**	**32,273**	**3,066,683**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო სესხები	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	-	-	-	-	-
სტანდარტული შეფასება	-	-	-	-	-
დაბალი შეფასება	-	-	-	-	-
შეფასების გარეშე	80,795	1,114	-	-	81,909
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	101	-	101
სხვა	-	-	3,530	-	3,530
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**80,795**	**1,114**	**3,631**	**-**	**85,540**

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*			
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*სულ*
მაღალი შეფასება	14,679	133	-	14,812
სტანდარტული შეფასება	6,450	692	-	7,142
დაბალი შეფასება	7,664	233	-	7,897
შეფასების გარეშე	101,439	11,440	-	112,879
დეფოლტის სიტუაციაში				
უმოქმედო	-	-	6,457	6,457
სხვა	-	-	10,004	10,004
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**130,232**	**12,498**	**16,461**	**159,191**

დებიტორული დავალიანება	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*	
	პირველი ეტაპი	*სულ*
შეფასების გარეშე	2,585	2,585
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**2,585**	**2,585**

გაცემული გარანტიები	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*			
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*სულ*
მაღალი შეფასება	178,025	-	-	178,025
სტანდარტული შეფასება	36,410	6,220	-	42,630
დაბალი შეფასება	50,215	9,580	-	59,795
შეფასების გარეშე	1,065,866	499	-	1,066,365
დეფოლტის სიტუაციაში				
სხვა	-	-	1,026	1,026
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**1,330,516**	**16,299**	**1,026**	**1,347,841**

აკრედიტივები	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*			
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*სულ*
მაღალი შეფასება	24,503	-	-	24,503
სტანდარტული შეფასება	21,388	-	-	21,388
დაბალი შეფასება	1,147	-	-	1,147
შეფასების გარეშე	7,165	-	-	7,165
დეფოლტის სიტუაციაში				
სხვა	-	-	612	612
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**54,203**	**-**	**612**	**54,815**

გაცემული სესხების აუთვისებელი ნაწილი	*31 დეკემბერი, 2019 წ.*			
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*სულ*
მაღალი შეფასება	180,375	201	-	180,576
სტანდარტული შეფასება	24,818	372	-	25,190
დაბალი შეფასება	6,496	3,438	-	9,934
შეფასების გარეშე	63,960	613	-	64,573
დეფოლტის სიტუაციაში				
სხვა	-	-	1,342	1,342
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2019 წ.	**275,649**	**4,624**	**1,342**	**281,615**

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*	
	პირველი ეტაპი	*სულ*
მაღალი შეფასება	315,934	315,934
სტანდარტული შეფასება	302,981	302,981
დაბალი შეფასება	765	765
შეფასების გარეშე	87,764	87,764
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**707,444**	**707,444**

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*	
	პირველი ეტაპი	*სულ*
მაღალი შეფასება	29,744	29,744
სტანდარტული შეფასება	1,256,325	1,256,325
დაბალი შეფასება	-	-
შეფასების გარეშე	19,861	19,861
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,305,930**	**1,305,930**

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*	
	პირველი ეტაპი	*სულ*
მაღალი შეფასება	830,008	830,008
სტანდარტული შეფასება	1,028,605	1,028,605
დაბალი შეფასება	6,246	6,246
შეფასების გარეშე	71,531	71,531
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,936,390**	**1,936,390**

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	1,327,033	59,862	-	-	1,386,895
სტანდარტული შეფასება	362,875	160,192	-	-	523,067
დაბალი შეფასება	102,328	73,296	-	6,050	181,674
შეფასების გარეშე	425,297	34,479	-	-	459,776
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	187,641	-	187,641
სხვა	-	-	54,778	987	55,765
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,217,533**	**327,829**	**242,419**	**7,037**	**2,794,818**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შე ძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	749,583	2,731	-	109	752,423
სტანდარტული შეფასება	299,181	4,100	-	-	303,281
დაბალი შეფასება	483,340	93,786	-	194	577,320
შეფასების გარეშე	117,976	529	76	-	118,581
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	38,831	214	39,045
სხვა	-	-	82,284	3,954	86,238
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,650,080**	**101,146**	**121,191**	**4,471**	**1,876,888**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	1,024,192	7,449	-	-	1,031,641
სტანდარტული შეფასება	347,357	10,016	-	-	357,373
დაბალი შეფასება	240,321	45,920	-	5	286,246
შეფასების გარეშე	302,094	21,926	-	5	324,025
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	80,244	1,979	82,223
სხვა	-	-	47,461	246	47,707
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,913,964**	**85,311**	**127,705**	**2,235**	**2,129,215**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	1,691,375	18,777	-	311	1,710,463
სტანდარტული შეფასება	290,796	7,038	-	-	297,834
დაბალი შეფასება	319,076	60,994	-	533	380,603
შეფასების გარეშე	49,960	-	-	-	49,960
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	23,239	3,455	26,694
სხვა	-	-	65,010	18,889	83,899
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,351,207**	**86,809**	**88,249**	**23,188**	**2,549,453**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო სესხები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	-	-	-	-	-
სტანდარტული შეფასება	-	-	-	-	-
დაბალი შეფასება	-	-	-	-	-
შეფასების გარეშე	75,483	541	-	-	76,024
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	369	-	369
სხვა	-	-	4,378	-	4,378
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**75,483**	**541**	**4,747**	**-**	**80,771**

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*			
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*სულ*
მაღალი შეფასება	19,375	1,375	-	20,750
სტანდარტული შეფასება	7,659	213	-	7,872
დაბალი შეფასება	1,914	794	-	2,708
შეფასების გარეშე	72,002	3,424	683	76,109
დეფოლტის სიტუაციაში				
უმოქმედო	-	-	2,410	2,410
სხვა	-	-	238	238
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**100,950**	**5,806**	**3,331**	**110,087**

დებიტორული დავალიანება	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*			
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*სულ*
შეფასების გარეშე	19,702	-	-	19,702
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**19,702**	**-**	**-**	**19,702**

გაცემული გარანტიები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*			
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*სულ*
მაღალი შეფასება	165,401	5,697	-	171,098
სტანდარტული შეფასება	37,795	5,708	-	43,503
დაბალი შეფასება	17,791	466	-	18,257
შეფასების გარეშე	760,203	8	-	760,211
დეფოლტის სიტუაციაში				
სხვა	-	-	22,498	22,498
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**981,190**	**11,879**	**22,498**	**1,015,567**

აკრედიტივები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*			
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*სულ*
მაღალი შეფასება	31,381	2,553	-	33,934
სტანდარტული შეფასება	4,844	-	-	4,844
დაბალი შეფასება	-	2,355	-	2,355
შეფასების გარეშე	876	-	-	876
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**37,101**	**4,908**	**-**	**42,009**

გაცემული სესხების აუთვისებელი ნაწილი	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*			
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*სულ*
მაღალი შეფასება	185,926	165	-	186,091
სტანდარტული შეფასება	22,951	150	-	23,101
დაბალი შეფასება	19,349	3,495	-	22,844
შეფასების გარეშე	44,350	466	61	44,877
დეფოლტის სიტუაციაში				
სხვა	-	-	1,340	1,340
ნაშთი 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**272,576**	**4,276**	**1,401**	**278,253**

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების საკრედიტო მუხლებისთვის 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის საკრედიტო რეიტინგის სისტემაზე დაყრდნობით.

		არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებული				
31 დეკემბერი, 2017 წ.	*შენიშვნები*	*მაღალი შეფასება*	*სტანდარტული შეფასება*	*სტანდარტულზე დაბალი შეფასება*	*ვადაგადაცილებული ან ინდივიდუალურად გაუფასურებული*	*სულ*
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	8	1,216,343	-	-	-	1,216,343
სავალო ფასიანი ქაღალდები გასაყიდად გამიზნული	9	1,613,558	-	-	-	1,613,558
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები:	10					
კომერციული სესხები		1,820,670	275,044	6,193	310,606	2,412,513
სამომხმარებლო სესხები		1,580,503	37,612	31,915	101,076	1,751,106
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები		1,547,233	105,302	30,019	93,490	1,776,044
იპოთეკური სესხები		1,619,638	28,961	19,783	44,133	1,712,515
სალომბარდო სესხები		65,865	-	-	2,075	67,940
		6,633,909	**446,919**	**87,910**	**551,380**	**7,720,118**
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	10	48,069	12,161	2,063	5,393	67,686
სულ		**9,511,879**	**459,080**	**89,973**	**556,773**	**10,617,705**

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია სასესხო პორტფელის თანაფარდობა ჯგუფის მფლობელობაში ამ პორტფელთან დაკავშირებით არსებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებასთან. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნის 72.86% გადაფასებულია ბოლო ორი წლისთვის. რაც შეეხება იპოთეკურ სესხებს, თუ სესხის უზრუნველყოფის საგნის ოფიციალურად დარეგისტრირება ვერ ხერხდება მისი მშენებლობის დასრულებამდე, შესაბამისი სესხი აისახება, როგორც არაუზრუნველყოფილი მიუხედავად იმისა, რომ ის, როგორც წესი, სამშენებლო კომპანიის კორპორატიული გარანტიით არის უზრუნველყოფილი.

	31 დეკემბერი, 2019 წ.									
	მთლიანი საბალანსო ღირებულება, სულ	*არაუზრუნველ-ყოფილი*	*სესხის მოცულობის თანაფარდობა უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებასთან %*							
			50%-ზე ნაკლები	*50%- 80%*	*80% - 90%*	*90%- 100%*	*100%-200%*	*200%-300%*	*300%-400%*	*400%-ზე მეტი*
კომერციული სესხები	3,929,443	341,826	588,389	866,246	165,358	185,995	676,067	184,026	231,606	689,930
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	2.31%	2.01%	0.45%	0.04%	0.56%	2.24%	9.89%	0.47%	0.46%	1.01%
იპოთეკური სესხები	3,066,683	49,727	766,251	1,599,275	479,140	86,572	66,568	9,160	821	9,169
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.29%	2.89%	0.05%	0.04%	0.19%	1.68%	4.97%	6.97%	1.83%	1.91%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	2,660,220	327,718	750,020	797,114	181,543	156,002	378,363	36,562	12,762	20,136
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.67%	7.43%	0.20%	0.26%	0.62%	0.77%	2.78%	4.10%	7.35%	6.64%
სამომხმარებლო სესხები	2,085,108	1,159,510	387,116	322,747	93,823	46,122	73,502	547	359	1,382
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	3.49%	6.11%	0.02%	0.15%	0.37%	0.63%	0.82%	14.44%	0.56%	1.52%
სალომბარდო სესხები	85,540	-	2,810	20,994	52,695	2,701	6,284	1	10	45
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.30%	n/a	0.00%	0.03%	0.28%	0.78%	0.51%	0.00%	80.00%	80.00%
კლიენტებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი	**11,826,994**	**1,878,781**	**2,494,586**	**3,606,376**	**972,559**	**477,392**	**1,200,784**	**230,296**	**245,558**	**720,662**

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფასს 9-ზე გადასვლამდე, ჯგუფის საკრედიტო რიკების შეფასების პოლიტიკის მიხედვით ვადაგადაუცილებელი და ინდივიდუალურად არაგაუფასურებული ფინანსური აქტივები განისაზღვრებოდა შემდეგნაირად:

- ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებულია, მაგრამ წარსულში ყოფილა მაქსიმუმ 30 დღით ვადაგადაცილებული, ფასდება, როგორც მაღალი ხარისხის ფინანსური აქტივი;
- ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებულია, მაგრამ წარსულში ყოფილა 31 დღეზე მეტი და 60 დღეზე ნაკლები ხნით ვადაგადაცილებული, ფასდება, როგორც სტანდარტული ხარისხის ფინანსური აქტივი;
- საანგარიშგებო თარიღისთვის არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებული ფინანსური აქტივი, რომელიც წარსულში ყოფილა 60-ზე მეტი დღით ვადაგადაცილებული, ან რომლის მსესხებელს აქვს მინიმუმ ერთი დამატებითი სესხი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის ვადაგადაცილებულია 60-ზე მეტი დღით, ფასდება როგორც ქვესტანდარტული ხარისხის ფინანსური აქტივი.

ვადაგადაცილებული, მაგრამ არა გაუფასურებული სესხების ხანდაზმულობის ანალიზი ფინანსური აქტივების ტიპების მიხედვით შემდეგია:

31 დეკემბერი, 2017 წ.	*30 დღეზე ნაკლები*	*31-დან 60 დღემდე*	*61-დან 90 დღემდე*	*90 დღეზე მეტი*	*სულ*
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები:					
სამომხმარებლო სესხები	42,625	15,044	12,321	28,907	98,897
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	7,486	8,822	4,777	19,288	40,373
იპოთეკური სესხები	14,446	4,969	2,144	7,903	29,462
კომერციული სესხები	1,487	452	208	227	2,374
ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	2,499	227	-	74	2,800
სულ	**68,543**	**29,514**	**19,450**	**56,399**	**173,906**

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

რესტრუქტურიზებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კატეგორიების მიხედვით:

წლის განმავლობაში ჯგუფმა შეცვალა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მომხმარებლებზე გაცემულ გარკვეულ სესხებზე და ავანსებზე. ყველა ასეთი სესხი მანამდე გადაიტანებოდა, მინიმუმ, მეორე სტადიაზე, ხოლო დანაკარგების რეზერვი ფასდებოდა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ინფორმაციას ფინანსურ აქტივებზე, რომელთა მოდიფიცირებაც მოხდა მაშინ, როცა მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასდა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით:

2019 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები	***ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე***	***წმინდა ზარალი მოდიფიკაციის შედეგად***
კომერციული სესხები	35,186	(229)
სამომხმარებლო სესხები	33,470	(3,332)
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	77,075	(4,038)
იპოთეკური სესხები	51,776	(1,761)
სალომბარდო სესხები	-	-
	197,507	**(9,360)**

2018 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები	***ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე***	***წმინდა ზარალი მოდიფიკაციის შედეგად***
კომერციული სესხები	9,529	-
სამომხმარებლო სესხები	19,144	(2,065)
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	21,852	(1,152)
იპოთეკური სესხები	5,883	(690)
სალომბარდო სესხები	-	-
	56,408	**(3,907)**

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს რესტრუქტურიზებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებას კატეგორიების მიხედვით 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის:

	2017
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები:	
კომერციული სესხები	103,365
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	47,539
იპოთეკური სესხები	44,058
სამომხმარებლო სესხები	39,318
ფინანსურ ინჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	5,508
სულ	**239,788**

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

რესტრუქტურიზებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კატეგორიების მიხედვით: (გაგრძელება)

იმ სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება, რომლებიც ადრე მოდიფიცირდა (როდესაც იყვნენ მეორე ან მესამე სტადიაზე) და ახლა მიკუთვნებულია პირველი სტადიისთვის, ხოლო მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასებულია 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი ზარალის ოდენობით, წარმოდგენილია ქვედა ცხრილში (ასეთი სესხები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოვლენილი არ არის):

თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:	*მთლიანი საბალანსო ღირებულება*	*შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი*
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	27	-
იპოთეკური სესხები	8	-
	35	**-**

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2019			
	საქართველო	*ევროპა*	*დსთ და სხვა ქვეყნები*	*სულ*
აქტივები:				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,020,942	841,866	296,397	2,159,205
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,570,497	30,433	12,744	1,613,674
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	792,613	827,974	140,436	1,761,023
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11,183,417	2,461	580,876	11,766,754
ყველა სხვა აქტივი	934,451	35,144	52,972	1,022,567
	15,501,920	**1,737,878**	**1,083,425**	**18,323,223**
ვალდებულებები:				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	7,478,013	808,626	1,850,056	10,136,695
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,850,651	1,759,038	75,232	3,684,921
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	72,540	1,998,803	69,438	2,140,781
საიჯარო ვალდებულება	89,382	-	5,136	94,518
ყველა სხვა ვალდებულება	173,315	9,689	5,907	188,911
	9,663,901	**4,576,156**	**2,005,769**	**16,245,826**
ღია საბალანსო პოზიცია, წმინდა	**5,838,019**	**(2,838,278)**	**(922,344)**	**2,077,397**

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

	2018				2017			
	საქართველო	ეგთო	დსთ და სხვა ქვეყნები	სულ	საქართველო	ეგთო	დსთ და სხვა ქვეყნები	სულ
აქტივები:								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	789,187	315,081	116,256	1,220,524	475,133	929,676	96,845	1,501,654
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,258,544	26,982	19,665	1,305,191	1,023,145	182,699	10,499	1,216,343
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,020,244	779,097	133,212	1,932,553	980,876	559,468	73,415	1,613,759
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	8,794,495	2,168	432,657	9,229,320	7,111,369	-	399,515	7,510,884
ყველა სხვა აქტივი	746,276	43,937	45,786	835,999	702,272	4,271	71,533	778,076
	12,608,746	**1,167,265**	**747,576**	**14,523,587**	**10,292,795**	**1,676,114**	**651,807**	**12,620,716**
ვალდებულებები:								
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	6,071,067	658,852	1,466,632	8,196,551	5,356,374	663,234	1,104,258	7,123,866
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,300,444	1,360,473	88,431	2,749,348	1,455,058	1,631,331	75,820	3,162,209
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	36,940	1,635,929	38,163	1,711,032	26,149	694,994	28,512	749,655
ყველა სხვა ვალდებულება	120,474	9,715	5,439	135,628	98,511	571	3,985	103,067
	7,528,925	**3,664,969**	**1,598,665**	**12,792,559**	**6,936,092**	**2,990,130**	**1,212,575**	**11,138,797**
ღია საბალანსო პოზიცია, წმინდა	**5,079,821**	**(2,497,704)**	**(851,089)**	**1,731,028**	**3,356,703**	**(1,314,016)**	**(560,768)**	**1,481,919**

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ჯგუფმა ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ხელმძღვანელობა ძირითადი სადეპოზიტო ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის მიხედვით და რეგულარულ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ჯგუფი ფლობს საკმაოდ რეალიზებადი და დივერსიფიცირებული აქტივების პორტფელს, რომელთა ლიკვიდაციაც მარტივად არის შესაძლებელი ფულადი ნაკადების მოულოდნელი შეწყვეტის შემთხვევაში. ჯგუფი ასევე ფლობს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც შეუძლია გამოიყენოს ლიკვიდურობის მიზნით. ამასთან, ჯგუფი ფლობს ფულად დეპოზიტს (სავალდებულო რეზერვი) სებ-ში, რომლის მოცულობაც დამოკიდებულია მოზიდულ სამომხმარებლო სახსრებზე.

ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციას ჯგუფი ინდივიდუალურად აფასებს და მართავს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული ლიკვიდურობის კოეფიციენტების მიხედვით. სებ-ის მიერ დადგენილი ყოველთვიური საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა 30%-ია და გამოითვლება როგორც საშუალო ლიკვიდური აქტივები თვის განმავლობაში (სებ-ის განმარტების შესაბამისად) გაყოფილი ამავე თვის საშუალო ვალდებულებებზე (სებ-ის მიერ დადგენილი გარკვეული გამონაკლისების გათვალისწინებით). 2019 წლის 31 დეკემბრის, 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ეს კოეფიციენტები ასე გამოიყურებოდა:

	2019	2018	2017
ლიკვიდურობის საშუალო წლიური კოეფიციენტი*	35.7%	33.3%	39.8%
ლიკვიდურობის მაქსიმალური საშუალო თვიური კოეფიციენტი*	38.5%	36.8%	44.8%
ლიკვიდურობის მინიმალური საშუალო თვიური კოეფიციენტი*	31.1%	30.2%	34.4%

** გამოითვლება სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად.*

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი და ფინანსების მართვა (გაგრძელება)

საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი სს „საქართველოს ბანკისთვის“ ინდივიდუალურად გამოითვლება როგორც ყოველდღიური ლიკვიდურობის კოეფიციენტების საშუალო წლიური (არითმეტიკული), რომლებიც, თავის მხრივ, გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ განსაზღვრული ლიკვიდური აქტივების ვალდებულებებთან თანაფარდობით:

ლიკვიდური აქტივები შედგება ფულადი სახსრებისგან და მათი ეკვივალენტებისგან და სხვა აქტივებისგან, რომელთა დაუყოვნებლივ ნაღდ ფულად გარდაქმნა არის შესაძლებელი. ეს აქტივებში შედის საქართველოს მთავრობის მიერ გამოშვებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და სებ-ის მიერ გამოშვებული სადეპოზიტო სერთიფიკატები და არ შედის მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, ბანკთაშორისი დეპოზიტების გარდა, და/ან არა-ეთგოს ქვეყნების მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების სავალო ფასიანი ქაღალდები, თანხები დაყადაღებულ „ნოსტრო“ ანგარიშებზე, გაუფასურებული ბანკთაშორისი დეპოზიტები და სებ-ში განთავსებული სავალდებულო რეზერვის თანხები, რომლებითაც უზრუნველყოფილია სებ-ისგან მიღებული სესხები.

ვალდებულებები შედგება ბალანსზე ასახული მთლიანი ვალდებულებებისგან, რომლებშიც არ შედის დავალიანება საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე, რომელთა დაფარვა საანგარიშგებო თარიღიდან ექვსი თვის შემდეგ უნდა მოხდეს, სამაგიეროდ, შედის გარებალანსური ვალდებულებები, რომელთა დარჩენილი ვადა საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ ექვს თვეზე ნაკლებია. გარებალანსურ ვალდებულებებში შედის ყველა ვალდებულება გარდა ფინანსური გარანტიებისა და აკრედიტივებისა, რომლებიც სრულად არის უზრუნველყოფილი ბანკში განთავსებული მომხმარებელთა ანაბრებით, და უცხოურ ვალუტაში ოპერაციების წარმოებით წარმოშობილი ვალდებულებები. ლიკვიდურობის მაქსიმალური და მინიმალური კოეფიციენტები აღებულია შესაბამისი საანგარიშგებო წლების ისტორიული მონაცემებიდან.

გარდა ამისა, 2017 წლის 15 მაისს სებ-მა გამოსცა ბრძანება კომერციული ბანკების ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის შესახებ, რომელიც ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 სექტემბერს. ამ ბრძანების მიხედვით, ბანკები ვალდებულები არიან, რომ შეინარჩუნონ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი, რომელიც განისაზღვრა როგორც მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების თანაფარდობა წმინდა ფულად გადინებებთან მომდევნო 30 დღის განმავლობაში. ბრძანების თანახმად, სტრესულ პერიოდებს თუ არ ჩავთვლით, კოეფიციენტი 100%-ზე ნაკლები არ უნდა იყოს. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 136.7%-ს გაუტოლდა (2018 წ.: 120.1%).

ჯგუფი ასევე აბალანსებს ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ვადებს და უარყოფით გეპებზე მაქსიმალურ ლიმიტს აწესებს, განსხვავებით ბანკის ინდივიდუალური მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალისა, რომელიც გამოითვლება სებ-ის რეგულაციის შესაბამისად. კოეფიციენტების შეფასება, მონიტორინგი და დადგენილ ლიმიტებთან შედარება ყოველთვიურად ხდება. გადახვევების აღმოჩენის შემთხვევაში, ცვლილებების სტრატეგიებს/ნაბიჯებს განიხილავს და ამტკიცებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. ამის მიუხედავად, ჯგუფის მოლოდინით, ბევრი მომხმარებელი არ მოითხოვს ვალდებულებების დაფარვას იმ უადრესი თარიღით, რომლითაც შეიძლება ბანკს დაევალოს გადახდა; და ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულადი ნაკადებს, რომელიც ეფუძნება დეპოზიტების ვადაზე ადრე გატანის ისტორიულ მონაცემებს.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი და ფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებები 31 დეკემბერი, 2019 წ.	*3 თვეზე ნაკლები*	*3-დან 12 თვემდე*	*1-დან 5 წლამდე*	*5 წელზე მეტი*	*სულ*
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	3,927,501	5,347,629	996,836	106,542	10,378,508
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,001,097	516,867	1,153,537	787,759	4,459,260
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	73,144	761,606	1,453,124	334,625	2,622,499
საიჯარო ვალდებულება	5,937	16,812	65,650	27,503	115,902
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	4,826	5,823	187	-	10,836
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	**6,012,505**	**6,648,737**	**3,669,334**	**1,256,429**	**17,587,005**

ფინანსური ვალდებულებები 31 დეკემბერი, 2018 წ.	*3 თვეზე ნაკლები*	*3-დან 12 თვემდე*	*1-დან 5 წლამდე*	*5 წელზე მეტი*	*სულ*
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	3,126,421	4,388,790	765,904	79,108	8,360,223
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,383,079	244,340	1,153,815	302,379	3,083,613
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	54,953	354,362	1,652,340	-	2,061,655
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	10,574	995	-	-	11,569
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	**4,575,027**	**4,988,487**	**3,572,059**	**381,487**	**13,517,060**

ფინანსური ვალდებულებები 31 დეკემბერი, 2017 წ.	*3 თვეზე ნაკლები*	*3-დან 12 თვემდე*	*1-დან 5 წლამდე*	*5 წელზე მეტი*	*სულ*
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	2,952,578	3,624,515	626,061	65,597	7,268,751
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,321,995	538,270	962,370	917,642	3,740,277
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	15,036	140,508	749,631	-	905,175
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	3,139	809	-	-	3,948
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	**4,292,748**	**4,304,102**	**2,338,062**	**983,239**	**11,918,151**

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს საკონტრაქტო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით.

	3 თვეზე ნაკლები	*3-დან 12 თვემდე*	*1-დან 5 წლამდე*	*5 წელზე მეტი*	*სულ*
31 დეკემბერი, 2019 წ.	504,195	250,739	790,631	145,972	1,691,537
31 დეკემბერი, 2018 წ.	423,886	337,522	616,522	96,977	1,474,907
31 დეკემბერი, 2017 წ.	398,504	192,724	329,458	103,244	1,023,930

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

დამატებითი პირველადი კაპიტალის თამასუქები წარმოდგენილია „ხუთ წელზე მეტ“ ვადაში, თუ პირველი ქოლ-ოფციონის თარიღამდე თამასუქის გამოშვებიდან ხუთი წელია გასული.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორიცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები. ჯგუფი ახორციელებს საბაზრო რისკის კლასიფიცირებას სავაჭრო ან არა-სავაჭრო პორტფელებად. სავაჭრო და არასავაჭრო პოზიციები იმართება და მოწმდება მგრძნობელობის ანალიზების გამოყენებით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. მოცემული ცხრილი ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობას საპროცენტო განაკვეთის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელ ცვლილებაზე, როდესაც სხვა ცვლადები უცვლელია:

მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების მგრძნობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის დასაშვები ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებულ ცვლადი განაკვეთის არა-სავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს. საბაზისო პუნქტებში შესული ცვლილებები გამოითვლება ბოლო თვის განმავლობაში ცვალებადი განაკვეთების ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრების გამრავლებით შესაბამის ცვალებად განაკვეთებზე. 2019 წლის, 2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში მგრძნობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი (გაგრძელება)

ვალუტა	*საბაზისო ერთეულის ზრდა 2019*	*წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2019*	*სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2019*
ლარი	64	4,207	5,806
ევრო	(2)	(168)	-
აშშ დოლარი	7	94	-

ვალუტა	*საბაზისო ერთეულის კლება 2019*	*წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2019*	*სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2019*
ლარი	64	(4,207)	(5,806)
ევრო	(2)	168	-
აშშ დოლარი	7	(94)	-

ვალუტა	*საბაზისო ერთეულის ზრდა 2018*	*წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2018*	*სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2018*
ლარი	6	251	1,019
ევრო	(1)	(50)	(2)
აშშ დოლარი	6	121	63

ვალუტა	*საბაზისო ერთეულის კლება 2018*	*წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2018*	*სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2018*
ლარი	6	(251)	(1,019)
ევრო	(1)	50	2
აშშ დოლარი	6	(121)	(63)

ვალუტა	*საბაზისო ერთეულის ზრდა 2017*	*წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2017*	*სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2017*
ლარი	13	443	(1,159)
ევრო	1	(22)	-
აშშ დოლარი	3	(73)	-

ვალუტა	*საბაზისო ერთეულის კლება 2017*	*წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2017*	*სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2017*
ლარი	13	(443)	1,159
ევრო	1	22	-
აშშ დოლარი	3	73	-

სავალუტო რისკი

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. დირექტორთა საბჭოს სებ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი ხდება ყოველდღიურად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ის ვალუტები, რომლებში გამოხატულ ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე ჯგუფს 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა. ანალიზის დროს, ფასდება უცხოური ვალუტის ქართული ლარის მიმართ კურსის ცვლილების ეფექტი, როდესაც მოგება-ზარალის ანგარიშგების ყველა სხვა პირობა უცვლელია (სავალუტო კურსის მიმართ მგრნობიარე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების გამო). ქართულ ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების გავლენა გამოითვლება როგორც თორმეტი თვის განმავლობაში სავალუტო კურსის ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრა. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებასა ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას. 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის, 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მგრძნობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

ვალუტა	*სავალუტო კურსის პროცენტული ცვლილება*	*ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე*	*სავალუტო კურსის პროცენტული ცვლილება*	*ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე*	*სავალუტო კურსის პროცენტული ცვლილება*	*ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე*
	2019		*2018*		*2017*	
ევრო	7.9%	(308)	9.9%	(324)	12.0%	(2,487)
აშშ დოლარი	6.4%	(2,915)	7.1%	10,877	8.9%	5,758

წინასწარი გადახდების რისკი

წინასწარ გადახდის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფის განიცდის ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები ან კონტრაჰენტები გადაიხდიან, ან მოითხოვენ გადახდას მოსალოდნელზე ადრე, მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკის შემთხვევაში, როცა საპროცენტო განაკვეთების შემცირდება, ან სხვა საკრედიტო პროდუქტების შემთხვევაში, ან მსგავსი მიზეზით.

ჯგუფი ნაადრევი გადახდების ეფექტის დასადგენად თითოეული სასესხო პროდუქტისთვის ინდივიდუალურად გამოითვლის ვადაზე ადრე გადახდების საშუალო შეწონილ მაჩვენებლებს, ამ ისტორიულ მაჩვენებლებს იყენებს შესაბამისი პროდუქტების მიმდინარე საბალანსო ღირებულებაზე საანგარიშგებო თარიღისთვის და ამრავლებს თითოეული პროდუქტის წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების საშუალო შეწონილზე. ეს მოდელი არ განასხვავებს გადახდის სხვადასხვა მიზეზს (მაგ. ადგილის გამოცვლა, რეფინანსირება და რესტრუქტურიზაცია) და ითვალისწინებს წინსწრებით გადახდის ჯარიმების ეფექტს ჯგუფის შემოსავალზე.

წინასწარ გადახდის რისკის მოსალოდნელი ეფექტი ჯგუფის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე 2019 წლის 31 დეკემბრით, 2018 წლის 31 დეკემბრითა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ასეთია:

	ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე
2019	(40,014)
2018	(73,870)
2017	(46,527)

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ჯგუფი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ჯგუფი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

საოპერაციო გარემო

ჯგუფის საქმიანობის დიდი ნაწილი კონცენტრირებულია საქართველოში. რადგანაც ქვეყანა ჯერ კიდევ ფორმირების პროცესში მყოფი ბაზარია, მას არა აქვს კარგად განვითარებული ბიზნესის ინფრასტრუქტურა და ნორმატიული ბაზა, რაც უფრო განვითარებულ საბაზრო ეკონომიკებს ახასიათებთ. საქართველოში საქმიანობა დაკავშირებულია ისეთ რისკებთან, რომლებიც, როგორც წესი, არ არსებობს განვითარებულ ბაზრებზე (იმ რისკის ჩათვლით, რომ ლარი არ წარმოადგენს თავისუფლად კონვერტირებად ვალუტას ქვეყნის გარეთ, ასევე მხედველობაშია მისაღები განუვითარებელი სასესხო და კაპიტალის ბაზრები). თუმცა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა საბანკო, იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი სისტემების ჩამოყალიბებისათვის საჭირო რეფორმების სახით, რაც დადებითად აისახება ზოგად საინვესტიციო კლიმატზე. ამ რეფორმებს შორისაა ახალი კანონმდებლობის მიღება (ახალი საგადასახადო კოდექსისა და საპროცესო კანონების ჩათვლით). დირექტორთა საბჭოს აზრით, აღნიშნული ნაბიჯები ამცირებს ბიზნეს რისკებს საქართველოში.

მოსალოდნელია ბიზნესგარემოს გაუმჯობესებისკენ მიმართული არსებული ტენდენციის გაგრძელება. ქართული ეკონომიკის მომავალი სტაბილურობა დიდად არის დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ ქვეყნის ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის. ამის მიუხედავად, საქართველოს ეკონომიკაზე გავლენას ახდენს მსოფლიო კრიზისი და ეკონომიკური განვითარების ტემპის შენელება.

ახალი რისკები

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ახალი რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი.

კორონავირუსი (COVID-19) იდენტიფიცირებულია, როგორც ახალი რისკი და ჯგუფი აფასებს მის გავლენას ჯგუფის საქმიანობაზე, მომხმარებლებსა და თანამშრომლებზე. გაურკვეველია, გადაიზრდება თუ არა ის პანდემიაში და გლობალური ეკონომიკის შეფერხებას გამოიწვევს თუ არა. საქართველოს ეკონომიკა კარგად არის დივერსიფიცირებული, როგორც სექტორების მხრივ, ისე სავაჭრო პარტნიორებზე ქვეყნის დამოკიდებულების თვალსაზრისით, თუმცა, თუ ვირუსი გლობალურ კრიზისს გამოიწვევს, ეს, სავარაუდოდ, უარყოფითად აისახება საქართველოში ტურიზმზე. მან შეიძლება ასევე გავლენა მოახდინოს საქართველოს ეკონომიკის სხვა სფეროებზე, მაგალითად, უძრავი ქონების სექტორზე. ჯერ ნაადრევია ამ რისკის შესაძლო გავლენის შეფასება ჯგუფის საქმიანობაზე.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ჯგუფმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების მიხედვით. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით არის შეფასებული ან რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც მოცემულია სამართლიანი ღირებულებების იერარქიაში მათი დონის მიხედვით, გარდა ნაღდი ფულისა და მოკლევადიანი ანაბრებისა, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას:

31 დეკემბერი, 2019 წ.	***დონე 1***	***დონე 2***	***დონე 3***	***სულ***
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	228,666	228,666
მიწა	-	-	*56,908*	*56,908*
საცხოვრებელი შენობები	-	-	*75,328*	*75,328*
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	*96,430*	*96,430*
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,316	1,758,312	395	1,761,023
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	34,559	-	34,559
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,613,674	-	1,613,674
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	11,917,877	11,917,877
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	10,836	-	10,836
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	10,137,502	-	10,137,502
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	3,385,114	299,807	3,684,921
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,782,278	416,787	2,199,065
საიჯარო ვალდებულება	-	-	95,389	95,389

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

31 დეკემბერი, 2018 წ.	*დონე 1*	*დონე 2*	*დონე 3*	*სულ*
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	155,183	155,183
მიწა	-	-	*15,094*	*15,094*
საცხოვრებელი შენობები	-	-	*75,171*	*75,171*
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	*64,918*	*64,918*
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	1,932,158	395	1,932,553
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	35,557	-	35,557
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,305,191	-	1,305,191
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	9,199,809	9,199,809
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	11,569	-	11,569
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	8,192,491	-	8,192,491
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	2,560,563	188,785	2,749,348
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,374,229	360,326	1,734,555

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

31 დეკემბერი, 2017 წ.	*დონე 1*	*დონე 2*	*დონე 3*	*სულ*
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	*202,534*	202,534
მიწა	-	-	*38,378*	*38,378*
საცხოვრებელი შენობები	-	-	*64,038*	*64,038*
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	*100,118*	*100,118*
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	1,613,558	201	1,613,759
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	13,484	-	13,484
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,216,343	-	1,216,343
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	7,624,430	7,624,430
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	3,948	-	3,948
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	7,128,147	-	7,128,147
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	2,518,086	644,123	3,162,209
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	468,536	294,702	763,238

ქვემოთ აღწერილია შეფასების ხერხებით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა. ჯგუფმა გამოიყენა ის დაშვებები, რომლებსაც, ჯგუფის აზრით, დაეყრდნობიან ბაზრის მონაწილეები ინსტრუმენტის შეფასების დროს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს, სავალუტო ფორვარდულ კონტრაქტებს და ოფციონის კონტრაქტებს. შეფასებებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდიკა მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელებს, რომლებისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება და ასევე სტანდარტული ოფციონის ფასწარმოქმნის მოდელები. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემს კონტრაჰენტების საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსის, საპროცენტო განაკვეთის მრუდის და ნაგულისხმევი მერყეობის ჩათვლით.

სავაჭრო და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ნაწილი კოტირებული წილობრივი და სავალო ფასიანი ქაღალდებია. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომელთა შეფასება ხდება შეფასების სისტემით ან ფასწარმოქმნის მოდელით, შედგება არაკოტირებული კაპიტალის და სასესხო ფასიანი ქაღალდებისაგან. ეს ფასიანი ქაღალდები შეიძლება შეფასდეს მეთოდით, რომელიც ზოგჯერ შეიცავს მხოლოდ ბაზარზე არსებულ მონაცემებს, ხოლო სხვა დროს შეიძლება გამოყენებულ იქნას საბაზრო ან არასაბაზრო მონაცემები. არადაკვირვებადი მონაცემი მოიცავს ვარაუდს ინვესტიციის ობიექტის სამომავლო ფინანსური საქმიანობის და მისთვის დამახასიათებელი რისკების შესახებ, ასევე მოიცავს ეკონომიკურ ვარაუდს მრეწველობის და გეოგრაფიული იურისდიქციის შესახებ, რომელშიც ფუნქციონირებს ინვესტიციის ობიექტი.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მე-3 დონის ფინანსური ინსტრუმენტების მოძრაობა

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული მე-3 დონის ფინანსური აქტივების საწყისი და საბოლოო თანხების შეჯერება:

	31 დეკემბერი, 2016 წ.	*გასვლები*	*31 დეკემბრის მდგომარეობით 2017*	*შესყიდვა*	*31 დეკემბრის მდგომარეობით 2018*	*31 დეკემბრის მდგომარეობით 2019*
მე-3 დონის ფინანსური აქტივები						
კაპიტალის ინვესტიციის გასაყიდად გამიზნული ფასიანი ქაღალდები	295	(94)	201	194	395	395

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მესამე დონის არაფინანსური აქტივების მოძრაობა

ყველა საინვესტიციო ქონება მესამე სტადიას მიეკუთვნება. მათი საწყისი და საბოლოო ნაშთების შეჯერება წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში.

მე-3 დონის ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაზე გავლენა, რომლებიც ძირითადი დაშვებების ცვლილებების სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული

ქვემოთ წარმოდგენილი ცხრილი გვიჩვენებს მე-3 დონის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებზე გავლენას გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გამოყენებით:

	საბალანსო ღირებულება აქციების ღირებულება	*გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გავლენა*	*საბალანსო ღირებულება*	*გონივრული შესაძლო ალტ ერნატიული დაშვებების გავლენა*	*საბალანსო ღირებულება*	*გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გავლენა*
	2019		*2018*		*2017*	
მე-3 დონის ფინანსური აქტივები						
კაპიტალის ინვესტიციის გასაყიდად გამიზნული ფასიანი ქაღალდები	395	+/- 59	395	+/- 59	201	+/- 30

იმისთვის, რომ განესაზღვრა გონივრულად შესაძლო ალტერნატიული ვარაუდები, ჯგუფმა განახორციელა მოდელის არადაკვირვებადი მთავარი ინფორმაციის კორექტირება შემდეგნაირად:

კაპიტალისათვის ჯგუფმა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადი დააკორექტირა მისი 10%-ით გაზრდით ან შემცირებით, რომელიც ჯგუფის აზრით ექცევა რეალურად დასაშვები ალტერნატივების ფარგლებში. ჯგუფის მოსაზრება ეყრდნობა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადებს, რომლებსაც იყენებენ ანალოგიური კომპანიები საქმიანობის იმავე სფეროსა და იმავე გეოგრაფიულ არეალში.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია საინვესტიციო ქონების, გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებებისთვის:

	2019	შეფასების მეთოდი	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი) *	სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	მგრძნობელობა მონაცემებისა სამართლიანი ღირებულების მიმართ
საინვესტიციო ქონება	**228,666**						
მიწა	56,908	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	6 - 4,282 (493)	კვადრატული მეტრი, მიწა	23 - 18,000 (9,775)	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
საცხოვრებელი შენობები	75,328	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	97 - 3,682 (1,219)	კვადრატული მეტრი, შენობა	18 - 372 (106)	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
არასაცხოვრებელი შენობები	96,430						
	68,630	საბაზრო მეთოდი	ფასი	2 - 1,852,910 (79,950)	კვადრატული მეტრი, მიწა კვადრატული მეტრი, შენობა	20 - 73,575 (964) 1 - 3,590 (503)	ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
			კვ.მ.-ის იჯარა	2 - 62 (11)	კვადრატული მეტრი, შენობა	18 - 3,313 (1,763)	იჯარის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
	24,122	შემოსავლის მეთოდი	შენობის დატვირთვის მაჩვენებელი	15% - 100% (79%)			დატვირთვის მაჩვენებლის ზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
			საშუალო დღიური განაკვეთი	47 - 47 (47)			საშუალო დღიური მაჩვენებლის ზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
			1 კვ.მ. მიწის ფასი	1 - 727 (25)	კვადრატული მეტრი, მიწა	77 - 81,139 (9,832)	კვ.მ. მიწის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
	3,678	დანახარჯების მიდგომა	1 კვ.მ.-ზე ამორტიზებული ჩანაცვლების დანახარჯი	64 - 791 (185)	კვადრატული მეტრი, შენობა	55 - 7,565 (1,324)	1 კვ.მ.-ზე ამორტიზებული ჩანაცვლების დანახარჯის ზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)

**** ამ ცხრილში წარმოდგენილი არადაკვირვებადი მონაცემების ფასი, განაკვეთი და ღირებულება წარმოდგენილია ლარში, თუ სხვა ვალუტა არ არის მითითებული.***

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების მიმოხილვა

ქვემოთ მოცემულია 2019 წლის 31 დეკემბრის, 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის მფლობელობაში არსებული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის მიმოხილვა, ფულადი სახსრებისა და მოკლევადიანი ანაბრების გარდა.

	31 დეკემბერი, 2019 წ.		
	ამორტიზებული ღირებულება	*სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით*	*სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით*
ფინანსური აქტივები			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,613,674	-	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11,766,754	-	-
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	2,585	-	-
წილობრივი ინსტრუმენტები	-	2,788	-
სასესხო ინსტრუმენტები	-	1,758,235	-
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	2,566
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	31,993
სულ:	**13,383,013**	**1,761,023**	**34,559**
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	10,136,695	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,684,921	-	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,140,781	-	-
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (სხვა ვალდებულებებში)	94,518	-	-
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	1,914
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	8,922
სულ:	**16,056,915**	**-**	**10,836**

	31 დეკემბერი, 2018 წ.			*31 დეკემბერი, 2017 წ.*		
	ამორტიზებული ღირებულება	*სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით*	*სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით*	*სესხები და მისაღები ანგარიშები*	*გასაყიდად გამიზნული*	*სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით*
ფინანსური აქტივები						
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,305,191	-	-	1,216,343	-	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9,229,320	-	-	7,510,884	-	-
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	19,702	-	-	1,803	-	-
წილობრივი ინსტრუმენტები	-	466	-	-	201	-
სასესხო ინსტრუმენტები	-	1,932,087	-	-	1,613,558	-
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	12,636	-	-	8,869
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	22,921	-	-	4,615
სულ:	**10,554,213**	**1,932,553**	**35,557**	**8,729,030**	**1,613,759**	**13,484**
ფინანსური ვალდებულებები						
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	8,196,551	-	-	7,123,866	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,749,348	-	-	3,162,209	-	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,711,032	-	-	749,655	-	-
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (სხვა ვალდებულებებში)	19,393	-	-	27,482	-	-
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	6,360	-	-	1,456
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	5,209	-	-	2,492
სულ:	**12,676,324**	**-**	**11,569**	**11,063,212**	**-**	**3,948**

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით არ არის ასახული

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც აღირიცხება ფინანსურ ანგარიშგებაში. ცხრილში არ არის ნაჩვენები არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, სხვა უფრო მცირე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, ან ფულადი სახსრები და მოკლევადიანი ანაბრები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც არსებითად უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებებს.

	საბალანსო ღირებულება 2019	*სამართლიანი ღირებულება 2019*	*არაღიარებული მოგება/(ზარალი) 2019*
ფინანსური აქტივები			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,613,674	1,613,674	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11,766,754	11,917,877	151,123
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	10,136,695	10,137,502	(807)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,684,921	3,684,921	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,140,781	2,199,065	(58,284)
საიჯარო ვალდებულება	94,518	95,389	(871)
არარეალიზებული სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუღიარებელი ცვლილება			**91,161**

	საბალანსო ღირებულება 2018	*სამართლიანი ღირებულება 2018*	*არაღიარებული მოგება/(ზარალი) 2018*	*საბალანსო ღირებულება 2017*	*სამართლიანი ღირებულება 2017*	*არაღიარებული მოგება/(ზარალი) 2017*
ფინანსური აქტივები						
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,305,191	1,305,191	-	1,216,343	1,216,343	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9,229,320	9,199,809	(29,511)	7,510,884	7,624,430	113,546
ფინანსური ვალდებულებები						
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	8,196,551	8,192,491	4,060	7,123,866	7,128,147	(4,281)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,749,348	2,749,348	-	3,162,209	3,162,209	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,711,032	1,734,555	(23,523)	749,655	763,238	(13,583)
მთლიანი აუღიარებელი ცვლილება არარეალიზებულ სამართლიან ღირებულებაში			**(48,974)**			**95,682**

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე ანაბრებს, განსაზღვრული ვადის არმქონე შემნახველ ანგარიშებს და ცვალებადი განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება დგინდება იდენტურ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე პირველადი აღიარების დროს დაფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთსა და მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთების შედარების შედეგად. ფიქსირებული განაკვეთის მქონე დეპოზიტის სამართლიანი ღირებულება გამომდინარეობს ფულადი სახსრების ნაკადის ღირებულებიდან, რომელიც დისკონტირებულია ფულის ბაზრის მიმდინარე იმ საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც დამახასიათებელია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ვადიანობის სესხებისათვის. ერთ წლამდე ვადის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების შემთხვევაში, დაშვებულია, რომ მათი საბალანსო ღირებულებები უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებებს.

29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი მათი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით, გარდა მიმდინარე ანგარიშებისა, როგორც ქვემოთ არის აღწერილი. ჯგუფის საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების შესახებ იხილეთ 27-ე შენიშვნა „რისკის მართვა“.

	31 დეკემბერი, 2019 წ.							
	მოთხოვნა-მდე	*3 თვემდე*	*6 თვემდე*	*1 წლამდე*	*3 წლამდე*	*5 წლამდე*	*5 წელზე მეტი*	*სულ*
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,538,123	621,082	-	-	-	-	-	2,159,205
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,570,495	30,670	-	-	-	-	12,509	1,613,674
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	299,241	1,235,464	4,840	4,054	64,495	105,190	47,739	1,761,023
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	1,670,752	803,830	1,578,589	3,324,687	1,700,478	2,688,418	11,766,754
სულ	**3,407,859**	**3,557,968**	**808,670**	**1,582,643**	**3,389,182**	**1,805,668**	**2,748,666**	**17,300,656**
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	2,130,711	1,765,582	864,681	4,406,612	836,542	85,343	47,224	10,136,695
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	263,975	1,731,425	122,857	355,504	472,232	388,883	350,045	3,684,921
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	72,093	638,293	87,636	300,008	879,167	163,584	2,140,781
საიჯარო ვალდებულება	-	5,879	5,687	10,471	33,555	21,438	17,488	94,518
სულ	**2,394,686**	**3,574,979**	**1,631,518**	**4,860,223**	**1,642,337**	**1,374,831**	**578,341**	**16,056,915**
წმინდა	**1,013,173**	**(17,011)**	**(822,848)**	**(3,277,580)**	**1,746,845**	**430,837**	**2,170,325**	**1,243,741**
აკუმულირებული გეპი	**1,013,173**	**996,162**	**173,314**	**(3,104,266)**	**(1,357,421)**	**(926,584)**	**1,243,741**	

(ათას ლარში)

29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

	31 დეკემბერი, 2018 წ.							
	მოთხოვნა-მდე	*3 თვემდე*	*6 თვემდე*	*1 წლამდე*	*3 წლამდე*	*5 წლამდე*	*5 წელზე მეტი*	*სულ*
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,053,012	167,512	-	-	-	-	-	1,220,524
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,239,365	45,185	976	7,874	-	-	11,791	1,305,191
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	751,172	941,275	42,499	37,052	108,072	35,115	17,368	1,932,553
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	1,407,587	641,375	1,394,176	2,491,787	1,335,320	1,959,075	9,229,320
სულ	**3,043,549**	**2,561,559**	**684,850**	**1,439,102**	**2,599,859**	**1,370,435**	**1,988,234**	**13,687,588**
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	1,588,304	1,525,213	732,943	3,603,586	654,967	52,704	38,834	8,196,551
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	118,693	1,268,990	81,927	178,106	526,983	413,146	161,503	2,749,348
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	54,524	162,581	173,755	566,570	753,602	-	1,711,032
სულ	**1,706,997**	**2,848,727**	**977,451**	**3,955,447**	**1,748,520**	**1,219,452**	**200,337**	**12,656,931**
წმინდა	**1,336,552**	**(287,168)**	**(292,601)**	**(2,516,345)**	**851,339**	**150,983**	**1,787,897**	**1,030,657**
აკუმულირებული გეპი	**1,336,552**	**1,049,384**	**756,783**	**(1,759,562)**	**(908,223)**	**(757,240)**	**1,030,657**	

	31 დეკემბერი, 2017 წ.							
	მოთხოვნა-მდე	*3 თვემდე*	*6 თვემდე*	*1 წლამდე*	*3 წლამდე*	*5 წლამდე*	*5 წელზე მეტი*	*სულ*
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	743,848	757,806	-	-	-	-	-	1,501,654
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,005,631	182,699	5,006	12,508	-	-	10,499	1,216,343
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	837,933	641,380	2,910	49,962	20,812	58,916	1,846	1,613,759
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	1,241,760	612,064	1,392,644	1,952,563	1,029,681	1,282,172	7,510,884
სულ	**2,587,412**	**2,823,645**	**619,980**	**1,455,114**	**1,973,375**	**1,088,597**	**1,294,517**	**11,842,640**
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	1,678,608	1,262,626	617,035	2,955,253	538,844	39,351	32,149	7,123,866
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	204,511	1,110,011	146,966	336,673	501,056	303,325	559,667	3,162,209
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	14,911	96,995	35,241	602,508	-	-	749,655
სულ	**1,883,119**	**2,387,548**	**860,996**	**3,327,167**	**1,642,408**	**342,676**	**591,816**	**11,035,730**
წმინდა	**704,293**	**436,097**	**(241,016)**	**(1,872,053)**	**330,967**	**745,921**	**702,701**	**806,910**
აკუმულირებული გეპი	**704,293**	**1,140,390**	**899,374**	**(972,679)**	**(641,712)**	**104,209**	**806,910**	

ჯგუფის მიერ ვალდებულებების დაფარვის უნარი დამოკიდებულია მის მიერ დროის იმავე მონაკვეთში ეკვივალენტური აქტივების რეალიზაციაზე. საქართველოს ბაზარზე, სადაც ჯგუფის საქმიანობის დიდი ნაწილია თავმოყრილი, ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაიცემა იმ მოლოდინით, რომ მათი დაფარვის თარიღისთვის ამ სესხების ვადა გაგრძელდება. ამდენად, აქტივების ვადიანობა, რომელიც ზემოთ არის მოცემული, შეიძლება განსხვავდებოდეს რეალური ვადიანობისგან. მიმდინარე ანგარიშების ისტორიული სტაბილურობის ასახვის მიზნით ჯგუფი გამოითვლის მიმდინარე ანგარიშების მინიმალურ ყოველდღიურ ნაშთს ბოლო ორი წლის განმავლობაში და ამ თანხას ზემოთ მოყვანილ ცხრილში ასახავს ერთ წლამდე კატეგორიაში. დანარჩენი მიმდინარე ანგარიშები შესულია მოთხოვნამდე კატეგორიაში. სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი ნასესხები სახსრების გადაფარვის შესაბამისობაში მოსაყვანად მის უზრუნველსაყოფად დაგირავებულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებთან, ეს ფასიანი ქაღალდები შევიდა „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში.

ჯგუფის ლიკვიდურობის მთავარი წყაროებია:

- ანაბრები;
- საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები;
- ბანკთაშორისი სადეპოზიტო ხელშეკრულება;
- გაცემული სესხები;
- შემოსავალი ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან;
- სესხის ძირითადი თანხის დაფარვები;
- საპროცენტო შემოსავალი; და
- მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო.

(ათას ლარში)

29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების ანაბრები და თამასუქები შეადგენდა 10,136,695 ლარს (2018 წ.: 8,196,551 ლარი, 2017 წ.: 7,123,866) და წარმოადგენდა ჯგუფის მთლიანი ვალდებულებების 62%-ს (2018 წ.: 64%, 2017 წ.: 64%). ეს სტაბილური და დივერსიფიცირებული თანხები კვლავაც ჯგუფის დაფინანსების უმთავრესი წყაროა. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე დავალიანება შეადგენდა 3,684,921 ლარს (2018 წ.: 2,749,348 ლარი, 2017 წ.: 3,162,209 ლარი), რაც მთლიანი ვალდებულებების 23%-ია (2018 წ.: 21%, 2017 წ.: 28%). 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები შეადგენდა 2,140,781 ლარს (2018 წ.: 1,711,032 ლარი, 2017 წ.: 749,655 ლარი) და წარმოადგენდა მთლიანი ვალდებულებების 13%-ს (2018 წ.: 13%, 2017 წ.: 7%).

დირექტორთა საბჭოს აზრით ჯგუფს საკმარისი ლიკვიდურობა აქვს არსებული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.

ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მათი ამოღება ან გასტუმრება მოსალოდნელი, გარდა იმ მიმდინარე ანგარიშებისა, რომლებიც შესულია ერთ წლამდე ვადიან კატეგორიაში, იმის გათვალისწინებით, რომ შესაბამისი სახელშეკრულებო ვადა შეიძლება უფრო ხანგრძლივი პერიოდით გაგრძელდეს:

	31 დეკემბერი, 2019 წ.		
	1 წელზე ნაკლები	*1 წელზე მეტი*	*სულ*
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,159,205	-	2,159,205
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,601,165	12,509	1,613,674
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,543,599	217,424	1,761,023
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	4,053,171	7,713,583	11,766,754
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	2,585	-	2,585
გადახდილი ავანსები	37,141	13,976	51,117
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	5,983	-	5,983
საინვესტიციო ქონება	-	228,666	228,666
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	-	95,990	95,990
ძირითადი საშუალებები	-	339,726	339,726
გუდვილი	-	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	-	95,471	95,471
მოგების გადასახადის აქტივები	75	207	282
სხვა აქტივები	120,061	12,949	133,010
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	36,284	-	36,284
სულ აქტივები	**9,559,269**	**8,763,954**	**18,323,223**
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	9,167,586	969,109	10,136,695
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,473,761	1,211,160	3,684,921
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	798,022	1,342,759	2,140,781
საიჯარო ვალდებულება	22,037	72,481	94,518
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	39,827	10,237	50,064
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	1,563	36,355	37,918
სხვა ვალდებულებები	100,929	-	100,929
სულ ვალდებულებები	**12,603,725**	**3,642,101**	**16,245,826**
წმინდა	**(3,044,456)**	**5,121,853**	**2,077,397**

(ათას ლარში)

29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	31 დეკემბერი, 2018 წ.			*31 დეკემბერი, 2017 წ.*		
	1 წელზე ნაკლები	*1 წელზე მეტი*	*სულ*	*1 წელზე ნაკლები*	*1 წელზე მეტი*	*სულ*
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,220,524	-	1,220,524	1,501,654	-	1,501,654
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,293,400	11,791	1,305,191	1,205,844	10,499	1,216,343
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,771,998	160,555	1,932,553	1,532,185	81,574	1,613,759
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	3,443,138	5,786,182	9,229,320	3,246,468	4,264,416	7,510,884
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	19,702	-	19,702	1,803	-	1,803
გადახდილი ავანსები	32,971	17,097	50,068	27,098	28,855	55,953
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	8,787	-	8,787	16,328	-	16,328
საინვესტიციო ქონება	-	155,183	155,183	-	202,534	202,534
ძირითადი საშუალებები	-	312,017	312,017	-	305,474	305,474
გუდვილი	-	33,453	33,453	-	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	-	76,569	76,569	-	50,948	50,948
მოგების გადასახადის აქტივები	19,234	123	19,357	696	130	826
სხვა აქტივები	103,646	14,809	118,455	65,924	44,833	110,757
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	42,408	-	42,408	-	-	-
სულ აქტივები	**7,955,808**	**6,567,779**	**14,523,587**	**7,598,000**	**5,022,716**	**12,620,716**
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	7,450,046	746,505	8,196,551	6,513,522	610,344	7,123,866
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,647,716	1,101,632	2,749,348	1,798,161	1,364,048	3,162,209
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	390,860	1,320,172	1,711,032	147,147	602,508	749,655
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	44,730	-	44,730	37,658	-	37,658
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	987	27,846	28,833	8,753	11,342	20,095
სხვა ვალდებულებები	60,739	1,326	62,065	40,138	5,176	45,314
სულ ვალდებულებები	**9,595,078**	**3,197,481**	**12,792,559**	**8,545,379**	**2,593,418**	**11,138,797**
წმინდა	**(1,639,270)**	**3,370,298**	**1,731,028**	**(947,379)**	**2,429,298**	**1,481,919**

(ათას ლარში)

30. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის („დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“) მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორსაც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორითაც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის. დაკავშირებულ მხარეებთან დადებული ყველა გარიგება, რომელიც ქვემოთაა განხილული, განხორციელდა გაშლილი ხელის პრინციპით.

დაკავშირებულ მხარეთა შორის დადებული გარიგებების მოცულობა, წლის ბოლოსთვის დაუფარავი ნაშთები და შესაბამისი ხარჯი და შემოსავალი წლის განმავლობაში ასეთია:

	31 დეკემბერი, 2019 წ.			*31 დეკემბერი, 2018 წ.*			*31 დეკემბერი, 2017 წ.*		
	მშობელი კომპანია	*საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები*	*უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა**	*მშობელი კომპანია*	*საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები*	*უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა**	*მშობელი კომპანია*	*საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები*	*უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა**
1 იანვრის მდგომარეობით დაუფარავი მთლიანი სესხები	**2,168**	**407**	**1,654**	**8,981**	**103,141**	**2,358**	**9,171**	**64,772**	**1,735**
წლის განმავლობაში გაცემული სესხები	675	1,730	6,347	2,168	609	2,768	-	148,145	3,259
სესხის დაფარვა წლის განმავლობაში	(701)	(380)	(3,500)	(8,981)	(1,726)	(2,474)	-	(76,070)	(3,236)
სხვა მოძრაობები**	319	136	2,217	-	(101,617)	(998)	(190)	(33,706)	600
დაუფარავი სესხები 31 დეკემბერი, მთლიანი	**2,461**	**1,893**	**6,718**	**2,168**	**407**	**1,654**	8,981	**103,141**	**2,358**
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	-	(12)	-	-	(1)	-	(3)	(1)
დაუფარავი სესხები 31 დეკემბერი, წმინდა	**2,461**	**1,893**	**6,706**	**2,168**	**407**	**1,653**	8,981	**103,138**	**2,357**
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე	147	138	304	25	2,992	62	-	5,949	147
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	-	-	(30)	-	-	-	-	-	(1)
ანაბრები 1 იანვრის მდგომარეობით	**46,012**	**32,437**	**14,472**	**42,720**	**396,712**	**25,717**	**202,642**	**207,674**	**15,480**
წლის განმავლობაში მიღებული ანაბრები	18,274	29,666	21,222	3,299	2,701	9,363	-	238,818	18,938
წლის განმავლობაში დაფარული ანაბრები	(24,877)	(9,952)	(14,402)	-	(25,826)	(774)	(133,051)	(14,983)	(11,262)
სხვა მოძრაობები**	95	(1,478)	9,183	(7)	(341,150)	(19,834)	(26,871)	(34,797)	2,561
ანაბრები 31 დეკემბერი	**39,504**	**50,673**	**30,475**	**46,012**	**32,437**	**14,472**	**42,720**	**396,712**	**25,717**
საპროცენტო ხარჯი ანაბრებზე	(1,761)	(720)	(1,117)	(989)	(2,579)	(410)	(6,546)	(4,316)	(374)
ნასესხები სახსრები 1 იანვრის მდგომარეობით	**-**	**-**	**-**	**386,508**	**-**	**-**	**394,224**	**-**	**-**
წლის განმავლობაში მიღებული სესხები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
წლის განმავლობაში დაფარული სესხები	-	-	-	(372,110)	-	-	(25,464)	-	-
სხვა მოძრაობები**	-	-	-	(14,398)	-	-	17,748	-	-
ნასესხები სახსრები 31 დეკემბერი	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**386,508**	**-**	**-**
საპროცენტო ხარჯი ნასესხებ სახსრებზე	-	-	-	(5,620)	-	-	(25,823)	-	-
ზარალი ნასესხები სახსრების წინსწრებით დაფარვის შედეგად	-	-	-	(10,432)	-	-	-	-	-
სავალო ფასიანი ქაღალდები 1 იანვრის მდგომარეობით	**-**	**472**	**-**	**-**	**32,066**	**-**	**-**	**-**	**-**
პერიოდის განმავლობაში მიღებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	35,308	-	-	-	-	-	-	32,066	-
პერიოდის განმავლობაში დაფარული სავალო ფასიანი ქაღალდები	(1,050)	-	-	-	-	-	-	-	-
სხვა მოძრაობები**	1,006	117	-	-	(31,594)	-	-	-	-
სავალო ფასიანი ქაღალდები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**35,264**	**589**	**-**	**-**	**472**	**-**	**-**	**32,066**	**-**
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების საპროცენტო ხარჯი	(1,150)	(37)	-	-	(10,401)	-	-	-	-
გაცემული გარანტიები	-	-	-	-	-	-	-	12,453	-

** ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი მოიცავს საქართველოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და საქართველოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებს და ჯგუფის წამყვან ხელმძღვანელობას.*

*** 2018 წელს სხვა მოძრაობები, ძირითადად, გამოყოფას უკავშირდება. 2019 წელს სხვა მოძრაობები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანგარიშებში, ძირითადად, უკავშირდება უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წევრების შეცვლას.*

(ათას ლარში)

30. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებიტი შენიშვნები (გაგრძელება)

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2019	2018	2017
ხელფასები და სხვა სარგებელი	13,041	4,504	7,372
წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაცია *	39,553	56,711	33,635
სოციალური გადასახადის ხარჯი	-	69	82
სულ ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება	**52,594**	**61,284**	**41,089**

**** 2019 წლის წილობრივი გადახდის კომპენსაცია მოიცავდა უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის განკუთვნილ 3,985 ლარს (2018 წ.: 28,347, 2017 წ.: ნული), რომელიც აისახა არარეგულარულ მუხლებში.***

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა არ იღებს ფულით განსაზღვრულ კომპენსაციას, გარდა ფიქსირებული ხელფასებისა. მთლიანი კომპენსაციის დიდი ნაწილი წილობრივი ინსტრუმენტებია (26-ე შენიშვნა). უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაში 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის 22 ადამიანი შედიოდა (2018 წლის 31 დეკემბერი: 16; 2017 წლის 31 დეკემბერი: 19).

31. კაპიტალის ადეკვატურობა

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკი და ჯგუფი სრულად აკმაყოფილებდნენ ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ჯგუფის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა კაპიტალის დადგენილ მოთხოვნებთან, აგრეთვე, ჯგუფის მიერ ძლიერი საკრედიტო რეიტინგისა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერთათვის დამატებითი ღირებულების უზრუნველსაყოფად.

ჯგუფი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლებიდან ბანკის მიზნები, სტრატეგია და პროცედურები არ შეცვლილა.

(ათას ლარში)

31. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სებ-ის (ბაზელ III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი. სებ-ის მოთხოვნით ბანკმა უნდა შეინარჩუნოს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი. ეს კოეფიციენტი გამოითვლება ბანკის სპეციალური დანიშნულების ინდივიდუალური ანგარიშგების საფუძველზე, რომელიც მომზადებულია სებ-ის დებულებებისა და აქტების შესაბამისად, ბაზელ III-ის მოთხოვნების საფუძველზე. 2019 წლის 31 დეკემბრის, 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო:

	2019	*2018*	*2017*
პირველადი კაპიტალი	1,887,571	1,379,953	1,141,845
მეორადი კაპიტალი	616,113	502,355	501,689
სულ კაპიტალი	**2,503,684**	**1,882,308**	**1,643,534**
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	**13,868,169**	**11,338,660**	**9,192,078**
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	**13.6%**	**12.2%**	**12.4%**
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	**18.1%**	**16.6%**	**17.9%**
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	**12.2%**	**11.4%**	**9.9%**
მთლიანი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	**17.1%**	**15.9%**	**12.4%**

სებ-ის (ბაზელ II/III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

2014 წლის 30 ივნისიდან საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით კომერციულმა ბანკებს უნდა შეენარჩუნებინათ კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკებთან შეწონილი აქტივების 10.5%-ის ოდენობით, რაც გამოითვლება ბანკის დამოუკიდებელი, სპეციალური დანიშნულების ანგარიშგების საფუძველზე, რომელიც მომზადებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის დებულებებისა და აქტების შესაბამისად ბაზელ II/III-ის მოთხოვნების საფუძველზე. 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო:

	2017
პირველადი კაპიტალი	1,141,845
მეორადი კაპიტალი	501,689
სულ კაპიტალი	**1,643,534**
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	**11,115,315**
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	**14.8%**

პირველადი კაპიტალი შედგება საწესდებო კაპიტალისგან, დამატებით შეტანილი კაპიტალისგან და გაუნაწილებელი მოგებისგან, გამოკლებული ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში, არამატერიალური აქტივები და გუდვილი. მეორადი კაპიტალი მოიცავს სუბორდინირებულ გრძელვადიან ვალს და ზარალის ზოგად რეზერვებს. ფასს-ის მიხედვით მიღებული შედეგები და რეზერვები გარკვეულწილად კორექტირდება სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად.

(ათას ლარში)

31. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით კომერციულმა ბანკებს უნდა შეენარჩუნებინათ კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკებთან შეწონილი აქტივების 9.6%-ის ოდენობით, რაც გამოითვლება ბანკის დამოუკიდებელი, სპეციალური დანიშნულების ანგარიშგების საფუძველზე, რომელიც მზადდება საქართველოს ეროვნული ბანკის დებულებებისა და აქტების შესაბამისად. 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო:

	2017
ძირითადი კაპიტალი	787,225
დამატებითი კაპიტალი	787,225
გამოკლებული: გამოქვითვები კაპიტალიდან	(116,716)
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	**1,457,734**
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	**11,004,699**
მეორადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	**13.2%**

ძირითადი კაპიტალი შედგება საწესდებო კაპიტალისგან, დამატებით შეტანილი კაპიტალისგან და გაუნაწილებელი მოგებისგან (მიმდინარე პერიოდის მოგების გარეშე), გამოკლებული არამატერიალური აქტივები და გუდვილი. დამატებითი კაპიტალი მოიცავს სუბორდინირებულ გრძელვადიან ვალს, მიმდინარე პერიოდის მოგებას და ზარალის რეზერვებს. კაპიტალიდან გამოქვითვებში შედის შვილობილ კომპანიებში ინვესტიციები. ფასს-ის მიხედვით მიღებული შედეგები და რეზერვები გარკვეულწილად კორექტირდება სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად.

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 1998 წლის Basel Capital Accord-ის (ბაზელის შეთანხმება კაპიტალის თაობაზე) მიხედვით

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი, რომელიც ეყრდნობა ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებას და გამოთვლილია კაპიტალის შესახებ ბაზელის 1988 წლის შეთანხმების მიხედვით, შემდგომი ცვლილებების, მათ შორის საბაზრო რისკებთან დაკავშირებული ცვლილებების გათვალისწინებით, 2019 წლის 31 დეკემბრის, 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასეთი იყო:

	2019	*2018*	*2017*
პირველადი კაპიტალი	2,051,119	1,719,989	1,471,714
გამოკლებული: გამოქვითვები - გუდვილი	(33,453)	(33,340)	(33,340)
მეორადი კაპიტალი	906,275	580,408	560,771
გამოკლებული: გამოქვითვები კაპიტალიდან	(10)	(9)	(9)
სულ კაპიტალი	**2,923,931**	**2,267,048**	**1,999,136**
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	**15,110,852**	**12,014,414**	**9,750,829**
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	19.3%	18.9%	20.5%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	13.4%	14.0%	14.8%
მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	**8.0%**	**8.0%**	**8.0%**

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს შპს „იუაი საქართველოს“ მიერ 2020 წლის 4 მარტს გამოშვებული ინგლისურენოვანი აუდიტის დასკვნის თარგმანს.

წინამდებარე თარგმანსა და აუდიტის დასკვნის ინგლისურენოვან ორიგინალს შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ინგლისურენოვან ტექსტს.